BIBLIOTECA ... SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 1 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

Noua Rominie Pitorească

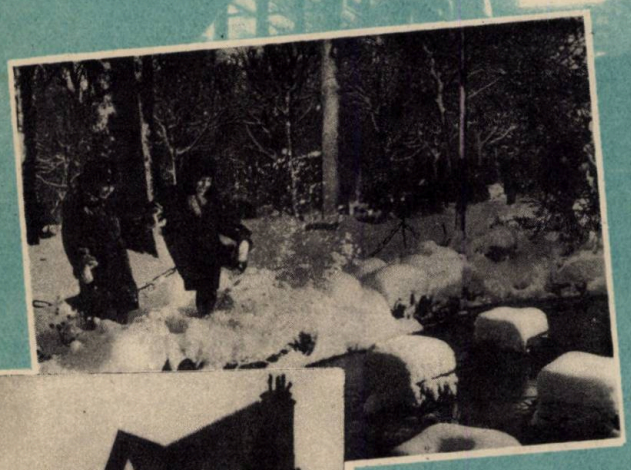

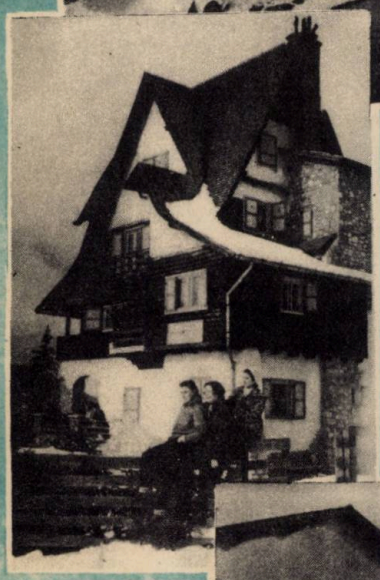

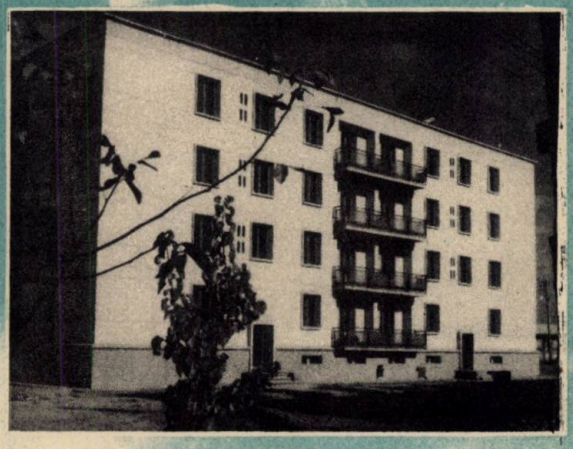

Patria noastră a păşit în anii primăverilor veşnice. Poporul ei harnic şi liber o înfrumuseţează şi o reîntinereşte. Pe întinsul patriei se ridică noi şantiere, se construieşte vertiginos. Apar noi cartiere, fabrici, şcoli, spitale. Şi de toate aceste bunuri se bucură muncitorii şi ţăranii stăpîni îndreptăţiţi şi deplini ai acestor frumuseţi.

CRAVATA ROŞIE

revista pionierilor şi şcolarilor editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacţia şi administraţia: Ed. „Scînteia" — Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACŢIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteş, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanţa Niculescu (redactor-şef), Lucia Olteanu (redactor-şef adjunct), Iosif Tripşa

„semne bune anul are..."

de OCTAV PANCU-IAȘI

Ilustrație: I. PLĂCINTĂ

Din copilărie și pînă astăzi, o dată cu prima zăpadă, îmi vin în minte și le recit fără să vreau versurile „plugușorului", ca și cum le-aș citi atunci în jocul neastîmpărat al primilor fulgi.

Așa mi s-a întîmplat și acum, în '58, la începutul lui decembrie. Deodată a început să ningă. Parcă din senin. Ninsoarea m-a găsit pe stradă și, a și în alți ani, m-am trezit recitînd:

„Astăzi anul se-nnoiește,
plugușorul se pornește
și începe-a colinda,
pe la case a ura..."

Ninsoarea însă nu se juca. Vîntul o prefăcea în viscol, gerul creștea, zarea se întuneca și înconjura totul cu un vuiet de furtună. Și totuși, animația străzilor nu scădea.

Orașul parcă trăia bucuria unei zile de april. Mă pătrunsese și pe mine frigul, viscolul mă preschimbase într-un Moș Gerilă, dar nici eu nu mă grăbeam spre casă. Ca și alții, căutam și eu prin mulțime prieteni, cunoscuți cu care să stau de vorbă.

Recitam „plugușorul", dar noul an care se apropie nu-mi mai apărea purtat doar pe aripa versului „semne bune anul are", ci îl vedeam aievea, îl vedeam în întregime, încercam sentimentul că îl cunosc atît de bine încît îl pot trăi tot în ziua aceea, mă încălzea flacăra lui, auzeam pînă și acordurile care aveau să-i cînte gloria...

Anul acesta a nins și mi-am amintit de „plugușor", de urările sale de fericire și belșug, în ziua cînd ziarele au publicat **„Expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958"** privind proiectul planului de dezvoltare a economiei naționale pe 1959.

„Semne bune anul are" spune plugușorul. Și fiecare dintre noi, citind expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, simte cum aceste cuvinte din moși-strămoși ale plugușorului devin un mare, un luminos adevăr abia în anii noștri, în anii libertății și socialismului. Semne bune, semne minunate, semne de nevisat în trecut are anul care vine pentru continua întărire și înflorire a patriei noastre.

Citind textul expunerii, fiecare dintre noi simte imensa mîndrie că, sub conducerea înțeleaptă și încercată în lupte a partidului, oamenii muncii din patria noastră au dobîndit asemenea succese încît anului care vine, 1959, i se deschid mai larg porțile spre bunăstare și belșug, că acest an înseamnă o treaptă nouă urcată spre socialism.

Iată cu ce îl întîmpinăm pe 1959, iată numai cîteva din cele ce trebuie să știm cu toții cînd, pe sub ferestre, „plugușorul" va vesti Anul Nou:

Față de acum 20 de ani, producem acum de 5,6 ori mai multă fontă, de 3,3 ori mai mult oțel, de 2,6 ori mai mult cărbune, de 17 ori mai mult gaz metan, de 5,2 ori mai mult ciment, de 2 ori mai multe țesături de bumbac, mătase și lînă, de 2,5 ori mai mult ulei, de 2,1 ori mai mult zahăr...; sectorul socialist al agriculturii cuprindea la 1 noiembrie 1958 peste 1.760.000 de familii, acoperind peste 55% din suprafața agricolă a țării; salariul mediu al oamenilor muncii a crescut numai în ultimii doi ani cu peste 18%; s-au construit numai în ultimii trei ani aproape 40.000 de apartamente...

Iată cu ce succese întîmpinăm anul 1959! Ele se datoresc oamenilor muncii conduși de partid, marelui ajutor al Uniunii Sovietice, colaborării cu toate țările socialiste surori. Ele sînt, în același timp, puternica temelie pe care se sprijină proiectul planului de stat pe 1959, plan care prevede un ritm și mai impetuos de dezvoltare a economiei noastre naționale.

Semne bune, semne minunate, semne de nevisat în trecut are noul an...

Așa cum prevede proiectul de plan, în 1959 vor fi puse în funcțiune un număr important de obiective industriale, vor crește și se vor dezvolta ca niciodată industriile siderurgice, constructoare de mașini, chimică, petroliferă, va crește și se va dezvolta sectorul socialist al agriculturii, se vor construi și se vor moderniza noi și noi drumuri, va spori salariul real al oamenilor muncii, se va intensifica construcția de locuințe și școli...

Semne bune, semne minunate, semne de nevisat în trecut are noul an!

Vă văd, dragii mei prieteni mai mici, pornind pe la case cu plugușorul. Voi asculta rostite de glasurile voastre voioase urările de început de An Nou și voi înțelege mai limpede ca oricînd marele adevăr pe care îl conține „plugușorul" în anii noștri. Urările lui de belșug și fericire ni se împlinesc, visurile cele mai îndrăznețe ni se împlinesc, pentru că în fruntea luptei noastre se află partidul clasei muncitoare, stegarul tuturor biruințelor noastre!

CRAVATA

de PETRE LUSCALOV
ilustrații: V. CRIVĂȚ

În după-amiaza unei zile de sfîrșit de septembrie, un pionier îmbrăcat într-o frumoasă bluză albă, proaspăt călcată și cu o cravată roșie nou-nouță la gît coborî malul abrupt al lacului cu o undiță în mînă. Poteca șerpuia prin tufe dese de mărăcini, cu țepi aurii, scînteind în razele piezișe ale soarelui ce apunea. Ici-colo, sălcii bătrîne și scorburoase își legănau molatic pletele verzi, ciupind din cînd în cînd oglinda încremenită a apei. Departe, în mijlocul lacului, un crap negru-argintiu țîșni în apă, despică cu umbra lui de cerneală discul roșu al soarelui care apunea în trestii și apoi, plesnind apa cu coada lui mare și puternică, dispăru în adîncuri.

În urma lui, o flacără de stropi se învolbură în toate luminile curcubeului și apoi se stinse într-o ultimă pîlpîire violetă.

Ca la un semnal, pe malul celălalt al lacului, acoperit de via gospodăriei colective, o ciocănitoare începu să bată în scoarța unui nuc uriaș, repede și puternic, ca un ciocan pneumatic.

Deodată, pionierul se opri. În fața lui, într-o salcie, răsună un zvon înăbușit de glasuri. Încordat, cu pași ușori ca de pisică, cu urechile ciulite, pionierul se apropie de salcie. Dădu la o parte ramurile salciei care atîrnau ca o perdea pînă aproape de potecă și privi. Cocoțat pe trunchiul salciei, se vedea un băiețaș pistruiat, cu părul roșu ca focul, îmbrăcat într-o cămașă groasă de in, pătată cu zeamă de pepene. Roșcatul sta sus, pe trunchiul salciei, și mînca semințe proaspete de dovleac. Arunca semințele în aer, le prindea dibaci în gură, despicîndu-le fulgerător între dinți și scuipînd cojile. Ele zburau, se înșurubau în aer, căzînd apoi în apă ca niște fluturași albi cu aripile desfăcute.

Deasupra lui, cu picioarele înfipte într-un snop de crenguțe fragede, agățat cu amîndouă mîinile de o cracă ce se îndoise ca un arc, un băiețel oacheș și slăbuț arunca priviri iscoditoare spre malul celălalt, acoperit de via gospodăriei colective. De sus, din salcie, se vedea coliba de vară a popricului, acoperită cu paie și coceni de porumb. În fața ei, doi dulăi negri moțăiau la soare.

— Ce se vede, Tindei? întrebă Roșcatul, ridicînd capul... Moșu'e-n vie?

— Nu e! răspunse băiețelul oacheș cu un glas subțirel ca un tril de pitulice.

— Dar argații e pe acolo?

— Sînt!

(„Moșu'" era moș Zaharia, paznicul viei, iar „argații" lui — cei doi dulăi negri.)

— Amîndoi?

— Amîndoi!

— Ce fac?

— Dorm în fața colibei!

— Bine. Dă-te jos! spuse mulțumit Roșcatul, aruncînd o sămînță în aer și coborînd din salcie cu repeziciunea unei maimuțe.

Ajuns dintr-o săritură pe mal, Roșcatul vîrî două degete în gură și fluieră prelung. Ca prin farmec, din niște tufe înalte de brazi, apărură cîțiva băieți ducînd pe brațe o barcă de scînduri, lungă și subțire, proaspăt smolită. Ajungînd la mal, o lăsară jos, împingînd-o în apă.

— O iscoadă! O cravată roșie! se auzi din salcie țipătul ascuțit și speriat al lui Tindei. Cît ai clipi din ochi, băieții se împrăștiară pe mal și, scoțîndu-și praștiile, se culcară în sălcii în poziție de tragere.

— Hei, cravată roșie! îl somă Roșcatul. Ia ieși de după salcie, frățioare, că tragem! Auzi? Una... două...

Ramurile salciei foșniră, și în fața băieților apăru pionierul îmbrăcat în bluză albă și cu cravată nounouță la gît.

— Ionuț! șopti bucuros Roșcatul, ridicîndu-se de jos și ieșindu-i în întîmpinare, în exclamațiile de uimire ale băieților.

— Noroc, Roșcatule, spuse zîmbind Ionuț așezîndu-se pe marginea bărcii și, punînd undița de o parte, adăugă:

— Ce se aude pe-aci, pe la voi?

— Ce să se audă? răspunse încurcat Roșcatul scărpinîndu-se cu unghia degetului gros după ceafă... S-aude prost al dracului... Am mai pierdut doi oameni...

— Așa e, suspinară în cor băieții.

— Dar ce s-a întîmplat?

— Am zis să dăm o raită prin gutuii lui Ciungu... Eu, Terente și Șoarec... Sărim gardu-n recunoaștere...De un' să știu că Ciungu stă la pîndă? Am rupt-o la sănătoasa. Nu știu ce s-a mai întîmplat. Mă-ntîlnii mai tîrziu cu Terente și Șoarec. Se văitau, ținîndu-se cu mîna de fund... M-au înjurat printre dinți și duși au fost... Nu mai răspund la semnalele noastre, încheie Roșcatul și adăugă melancolic: Ca să vezi cum stau lucrurile pe lumea asta, frățioare!

Tufănică, un băieţel de vreo şase anişori, cu o faţă mică cît pumnul şi păr ciufulit, de culoarea gălbui-cenuşie a cînepei, se apropie mirat de Ionuţ şi-l întrebă:

— Adică, acum eşti pionier de-adevăratelea?

— Sînt, mă Tufănică! răspunse Ionuţ, umflîndu-se în pene ca un curcan.

Tufănică îşi trecu limba peste buzele uscate, crăpate de soare:

— Dar de bătut, mai poţi să te baţi?

Întrebarea lui Tufănică interesa pe toată lumea. Băieţii ciuliră urechile.

— Ei, cum să-ţi zic... nu pot! răspunse încurcat Ionuţ.

— Şi nici să mergi la furat de caise? insistă Tufănică, făcînd ochii mari.

— Nici.

— Nici la furat de struguri?

— Taci, mă, din gură! Tu n-ai drept de vot! se răsti la el Roşcatul făcîndu-i vînt cu putere. Tufănică zbură pe spate şi dispăru în nişte tufe de costrei. Se sculă bîzîind, frecîndu-şi ochii strălucitori de lacrimi cu pumnişorii lui mici, adresîndu-se din cînd în cînd, printre sughiţuri, Roşcatului:

— Dai în mine? Ei las'... las'că te spun eu — pă tata... Ce crezi tu? Că eşti al dracului? Ei las'... las' că te spun eu pă tata...

Şi dispăru bîzîind pe potecă.

Ionuţ, înainte să devină pionier, făcuse şi el parte din ceată. De aceea, Roşcatul îl privi pe sub gene şi-l întrebă încurcat:

— Tu ce faci... mergi cu noi?

— Unde? răspunse într-o doară Ionuţ, deşi ştia unde merg băieţii.

— Să dăm o raită în via gospodăriei... A făcut anu' ăsta nişte struguri grozavi...

— Numai „Tîţa vacii", uite aşa! interveni şi Tindei, care între timp coborîse din salcie, imaginînd cu mîinile în aer nişte ciorchini uriaşi.

— Păi de ce să merg? N-o s-aducă tata struguri de la gospodărie? Am să mănînc pînă n-o să mai pot! răspunse Ionuţ, străduindu-se să pară nepăsător.

Roşcatul îl măsură din cap pînă în picioare cu un zîmbet dispreţuitor în colţul gurii:

— Mie mi-e că ţi-e frică!

— Mie, mă?

— Ţie!

Ionuţ simţi cum sîngele îi năvăleşte în cap, în picioare şi, apucîndu-l pe Roşcat de cămaşă, îl trase spre el, întrebîndu-l ameninţător printre dinţi:

— Mie, mă?

— Ţie! răspunse liniştit Roşcatul, privindu-l batjocoritor.

— Şi, hai să vedem!

— Hai...

— Hai...

Roşcatul şi Ionuţ se îndreptară spre barcă, urmaţi de băieţi. Ionuţ sări primul în barcă, urmat de ceilalţi. Roşcatul apucă lopeţile, le afundă în apă şi, proptindu-şi picioarele în fundul bărcii, se aplecă deodată pe spate. Lopeţile se înfipseră în nisip, se încordară, părînd gata să plesnească, în timp ce barca, trosnind şi scrîşnind, se tîra cîteva clipe pe nisip, ca apoi, prinzînd adîncime, să ţîşnească veselă şi uşoară înainte.

Pe lac cobora înserarea. Departe, în trestiişurile învăluite într-o ceaţă uşoară, soarele se scufunda încet, încet, însîngerînd apele. Deasupra lui, norii vineţi păreau o uriaşă pădure arsă, în cenuşa căreia mai mocneau ici-colo imense flăcări portocalii şi albastre.

Barca luneca repede. Lopeţile ca două aripi albe de pescăruş zvîcneau în aer, apoi cădeau pieziş, dispărînd ca două umbre în adîncurile străvezii şi întunecate. Vălurele stîrnite de vînt clipoceau molcom, izbindu-se de pîntecul smolit al bărcii. Băieţii tăceau privind spre malul care se apropia. Ciocănitoarea bătea în nucul uriaş şi puternic:

— Toc-toc-toc... toc-toc-toc!

Pe măsură ce malul se apropia, se desluşeau butucii viei şi aracii înalţi pierzîndu-se în rînduri drepte undeva departe, peste creasta dealului. Sub vreţele zbîrlite, în frunzişul galben-roşcat al viei, atîrnau ciorchini mari şi negri de struguri.

— Tindei, treci la lopeţi! porunci Roşcatul ridicîndu-se şi strecurîndu-se printre băieţi spre botul bărcii. Tindei se aşeză în locul lui şi apucă lopeţile — via era acum aproape. Inimile băieţilor băteau să se spargă.

(Va urma)

ÎN VIZITĂ LA MICII

de B. CARAGIALE
Foto: N. STELORIAN

A devenit o tradiţie a organizaţiei de pionieri să participe după puterile ei, alături de cei mari, la munca de construire a socialismului în patria noastră. Hotărîrea plenarei a V-a a C.C. al U.T.M. cu privire la unele măsuri pentru îmbunătăţirea muncii organizaţiei de pionieri a arătat că o sarcină importantă a unităţilor, detaşamentelor şi grupelor pionereşti de la sate este desfăşurarea unei bogate activităţi, legate de gospodăriile colective, pentru ca pionierii să îndrăgească munca agricolă.

Pionierii şi şcolarii trebuie să dobîndească pe lîngă unele cunoştinţe agrotehnice şi unele din domeniul zootehniei: trebuie să se preocupe de creşterea iepurilor, puilor, purceilor şi altor animale mici. Instructorii trebuie să ajute pionierilor să folosească toate posibilităţile locale, să le dezvolte iniţiativa pentru creşterea în cele mai bune condiţii a animalelor mici.

Filmul ce-l veţi vedea mai jos vă va ajuta să învăţaţi din experienţa altor pionieri, mici crescători de animale.

Mai întîi, aparatul nostru de filmat a trecut cu obiectivul de-a lungul şoselei străjuite de copaci bătrîni, care duce spre Singureni, a zăbovit o clipă să prindă în obiectiv casele cu pridvoare largi ale colectiviştilor şi... s-a oprit la şcoală.

Era după orele de curs, şi în clase nu se mai afla nimeni. Doar în curtea mare, din spatele şcolii, e multă zarvă...

Se pun ultimele cărămizi la o construcţie... Să fie o casă pentru păpuşi? Nu, e prea mare. Să fie o casă de locuit? Nu, că e prea mică. Atunci?

Redau o convorbire care v-ar putea lămuri întrucîtva (aceasta a avut loc între Bobe Lucia, dintr-a V-a B, şi Dobra Dumitru, dintr-a VII-a A).

— Ei, ce zici, pe cînd îi ducem acasă?

— Într-o zi, două... numai să terminăm boxele.

Cred că aţi priceput. În curte pionierii construiau o căsuţă pentru cei patru purceluşi (*foto 1*) daţi în îngrijirea lor de către G.A.C. „Steaua roşie". Explicabil e deci şi zorul pionierilor. Vor ca noii locatari să se mute cît mai repede. De altfel, aceştia nu vor fi singuri... În imediata lor vecinătate se află locuinţa porumbeilor, iar împreună alcătuiesc mica fermă zootehnică a unităţii de pionieri Singureni.

Ca orice gospodărie, ferma cere pionierilor pricepere, hărnicie, bună organizare. Şi toate acestea există. Să urmărim ceea ce a înregistrat aparatul:

Pionierul Pufulescu Nicolae curăţă boxele; paiele murdare vor fi scoase şi altele curate vor fi aşternute (*foto 2*). Purceii au nevoie de curăţenie ca să crească mari. Acestea au fost primele sfaturi primite de la zooveterinarul comunei. El vine cel puţin o dată pe săptămînă să-i înveţe pe pionieri cum se cresc şi se îngrijesc animalele. La rîndul lor, pionierii vor să fie de folos colectivei, crescînd animale sănătoase, puternice, după toate regulile ştiinţei. Soarele, aerul ajută la creşterea purceilor. Cîntarul va arăta ceva mai tîrziu cît au luat ei în greutate. Pionierii înscriu într-un registru special toate observaţiile ca să poată urmări mai lesne dezvoltarea purceilor.

Adeseori, tinerii crescători de animale merg la colectivă, la „Steaua roşie", să vadă viţeii. Cine ştie, poate mai tîrziu vor avea şi ei viţei la ferma lor?! În tot cazul, mulţi se vor face crescători de animale şi este recomandabil să ştii cît mai multe.

În timp ce colegii ei stau de vorbă cu brigadierii, pioniera Muşat Maria dintr-a VI-a s-a dus să-l caute pe viţelul Cocoşel. L-a găsit.

— Îmi pare bine că te văd, Cocoşel. Poftim o gură de apă.

Viţelul e încîntat de dărnicia fetei. Dar nici fetiţa nu-i mai puţin încîntată (*foto 3*).

Aparatul de filmat a părăsit comuna Singureni, îndreptîndu-se spre comuna 30 Decembrie şi s-a oprit la Şcoala de 7 ani. Şi aici se află o mică fermă zootehnică a pionierilor şi şcolarilor. E o fermă de „specialitate": aici se cresc găini.

Combinatul alimentar agrotehnic din comună a dăruit fermei pionereşti 10 găini şi un cocoşel.

Nu-i uşor să creşti găini dacă vrei să fie de calitate. De aceea, pînă a dat frigul, pionierii veneau adeseori la crescătoria de găini a combinatului. (Un amănunt: la această crescătorie trăiesc peste 14.000 de găini. Numai în vara trecută au plecat de aici pe piaţă 700.000 de pui.)

— Poftă bună, dragele mele, spun pionierii. V-am pregătit o masă pe cît de bogată pe atît de gustoasă: uruială de orz, porumb, floarea-soarelui (*foto 4*).

N-aţi ştiut poate că găinile se îmbolnăvesc foarte uşor.

— Urmăriţi cu regularitate starea sănătăţii lor, îi sfătuieşte adeseori brigadiera Klett Katy. Priviţi, dacă au creasta roşie şi guşa plină înseamnă că sînt

CRESCĂTORI DE ANIMALE

sănătoase... Altfel chemați doctorul în grabă.

Pionierii notează cu atenție toate explicațiile. E drept că îngrijesc acum numai 10 găini, dar pînă la vară... *(foto 5)*.

Specialitatea pionierilor din 30 Decembrie o cunoașteți. Să știți însă că ei cresc la ferma lor și doi purcei.

Bănuiți că purceilor le place laptele? Așa că pionierii îi servesc adeseori nu cu o cană de lapte, cît bea fiecare dintre voi, ci cu o găleată întreagă. E un lapte special degresat pe care-l aduc de la combinat.

Aici obiectivul s-a oprit... Așadar, pe ecran vor apărea cuvintele: „sfîrșitul filmului".

Dar înainte de încheiere vrem să spunem micilor crescători de animale din Sîngureni și 30 Decembrie: „la revedere, prieteni, și spor la muncă".

Pionieri și școlari! Să știți că după exemplul eroilor din filmul nostru puteți organiza și voi mici ferme zootehnice în unitățile voastre. Pentru amănunte vă puteți adresa direct lor.

PÎINE ŞI TRANDAFIRI

Nu e puţin lucru un kilometru pătrat. Sînt sate care nu acoperă un kilometru pătrat. Gîndiţi-vă atunci cît de mare e o ţară care cuprinde milioane şi milioane de kilometri pătraţi, unde atunci cînd o parte a locuitorilor se trezesc în faptul dimineţii o altă parte se aşază la masa de prînz! Aşa se întîmplă în cea mai mare ţară de pe continentul nostru pe care ca s-o străbaţi cu piciorul de la un capăt la celălalt ţi-ar trebui cîteva luni de zile... Aşa este Uniunea Sovietică. Vecinei şi prietenei noastre de la răsărit i se spune, de aceea, marea Uniune Sovietică. Dar nu numai pentru că se întinde pe multe milioane de kilometri pătraţi şi fiindcă e străbătută de cel mai lung fluviu din Europa, vestita Volgă, ci pentru că — şi asta în primul rînd — sutele de milioane de oameni sovietici plănuiesc şi înfăptuiesc lucruri uriaşe, care uimesc întreaga omenire. Cine nu ştie că ei au construit cea mai mare hidrocentrală din lume, cea mai mare centrală de energie atomică, cel mai mare avion din cîte s-au făcut vreodată, cel mai mare satelit artificial al pămîntului, precum şi prima planetă artificială a sistemului solar.

Toate aceste lucruri, care ne umplu de uimire şi de admiraţie cînd ne gîndim la ele, se înfăptuiesc pentru ca oamenii să trăiască mai bine, să muncească mai uşor, pentru ca viaţa lor să fie îndestulată şi frumoasă ca o grădină. Adică toţi oamenii să aibă „pîine şi trandafiri", cu alte cuvinte să nu le lipsească nimic din cele trebuincioase pentru trai — mîncare, locuinţă, îmbrăcăminte; ba mai mult, să înflorească în viaţa lor „trandafiri", adică bucuria celei mai frumoase munci, aceea care îi face pe toţi fericiţi laolaltă. Acestea sînt viaţa şi munca în orînduirea comunistă, aşa cum a prevăzut Karl Marx — primul om din lume care a spus că pentru ca omenirea să poată dobîndi „pîine şi trandafiri" trebuie înfăptuite revoluţia socialistă, doborîrea tiraniei şi robiei capitaliste, a acelora care trăiesc din munca altora. Prima ţară care a înfăptuit această revoluţie este marea Uniune Sovietică, unde, sub conducerea partidului lui Lenin, a fost desfiinţată pentru vecie exploatarea. Iar astăzi, Uniunea Sovietică aşază temeliile orînduirii comuniste, în care vor fi pentru toţi, din belşug, „pîine şi trandafiri".

Dar pentru asta, pentru ca oamenii să trăiască mai bine decît oricînd și oriunde, e nevoie de o muncă uriașă, de un țel foarte precis. Tocmai de aceea, în marea și frumoasa sală a palatului Kremlin din Moscova, cei mai buni fii ai eroicului popor sovietic se vor aduna în curînd să chibzuiască și să se sfătuiască împreună cu privire la viitor. Marea lor adunare poartă numele: al XXI-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Viitorul se măsoară aici în oțel, petrol și electricitate — fiindcă mai mult oțel, petrol și electricitate înseamnă belșug tot mai mare de pîine, îmbrăcăminte, locuințe, cărți și cinematografe. La acest viitor se referă tezele raportului care va fi prezentat de tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciov la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. — „Cifrele de control ale dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. pe anii 1959—1965". Și tabloul viitorului a umplut de uimire și admirație popoarele de pe întregul glob. Nici o țară din lume n-a produs vreodată atîta cît va produce marea Uniune Sovietică la capătul viitorilor șapte ani, cînd se va îndeplini planul de construire a temeliilor comunismului. Realizarea acestui țel înalt cere însă o înaltă conștiință a muncii, așa cum o are poporul sovietic. Iată cum sună angajamentul unui muncitor comunist din Leningrad, Mihail Romașov: „Noi înțelegem în felul următor întrecerea pentru obținerea titlului de brigadă a muncii comuniste: să muncim excepțional de bine, să învățăm excepțional de bine, să ne comportăm în mod excepțional în viața de toate zilele". Iată un exemplu deopotrivă de însuflețitor și pentru oamenii mari, cît și pentru pionieri și școlari.

Știți cît înseamnă 1.000.000 de tractoare, cîte se vor fabrica în Uniunea Sovietică pînă în 1965? Dacă le-am pune cap la cap, ele ar acoperi de două ori distanța dintre București și Moscova. De asemenea, se vor tipări atîtea cărți încît aproape fiecărui locuitor al planetei i-ar ajunge cîte una!

Știți cîte zile are o săptămînă de lucru? Cine nu știe — veți răspunde — șase zile. Da, are șase zile, dar în curînd, în Uniunea Sovietică, săptămîna va număra numai 5! Oamenii vor avea astfel cîte două zile libere pe săptămînă, pentru odihnă, plimbare, excursii, spectacole. Dar cîte ore numără ziua de muncă știți? Desigur, opt. Pentru constructorii comunismului, ea nu va fi decît de 6 sau 7 ceasuri. Iată cîte lucruri minunate — și multe altele — se pregătesc acum în marea Țară sovietică. De aceea, toate popoarele înconjoară cu dragoste și încredere congresul care va avea loc la Moscova. Ele știu că pacea și nădejdile de viitor ale omenirii găsesc cel mai bun sprijin în lupta pe care o duce Uniunea Sovietică pentru a construi comunismul și a apăra pacea pe pămînt.

Legat cu o prietenie trainică de poporul frate sovietic, poporul nostru întîmpină cu mult interes marea adunare de la Moscova, Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., fiindcă el este oglinda în care ne privim viitorul.

VICTOR VÎNTU

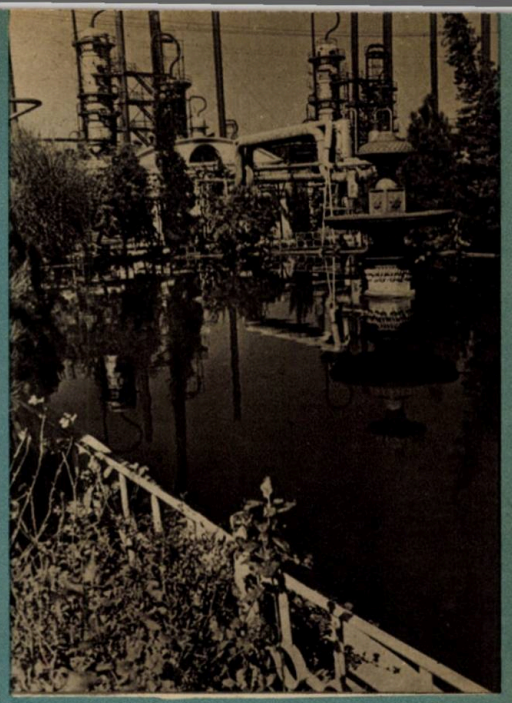

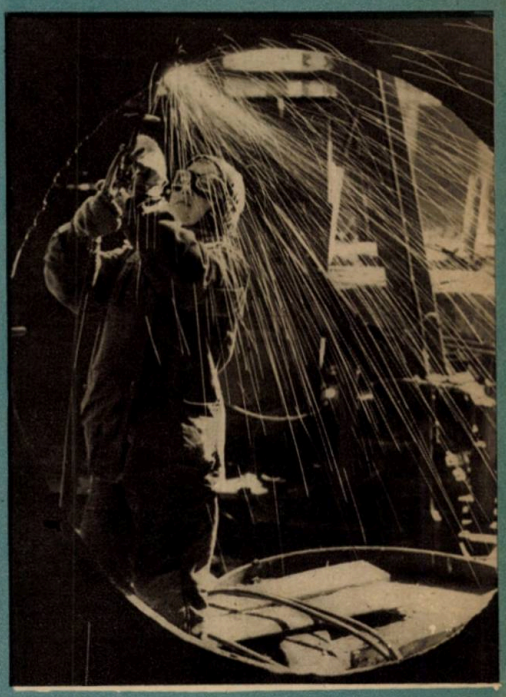

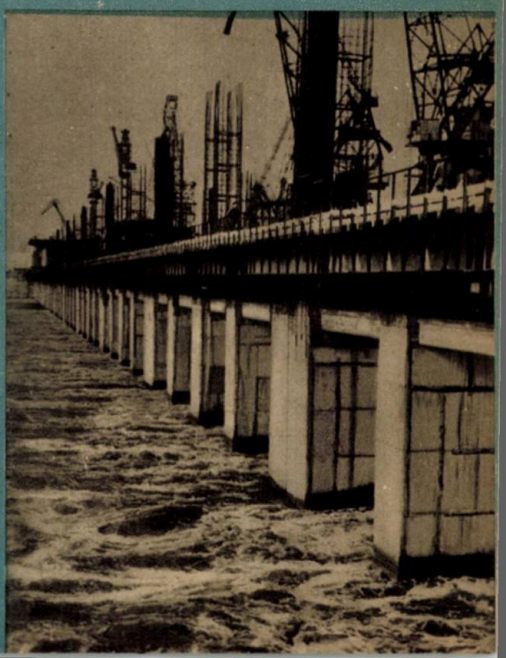

Nu de mult învățau liniștiți în clasa lor și se bucurau de viață. Dar pe pămîntul patriei a năvălit fiara fascistă, care a pîrjolit orașele și a distrus căminele dragi și pașnice pe care și le duraseră oamenii sovietici. În rînd cu cei vîrstnici, băieți și fete au jurat și au pornit la luptă ca să-și salveze patria. Iată pe doi dintre tinerii înrolați în rîndurile partizanilor. Drumul lor e plin de primejdii. La fiecare pas îi pîndește moartea. Ei știu acest lucru. Pe fețele lor se citesc hotărîrea și dîrzenia. Îi privim și ne temem pentru viața lor tînără.

Hainele tinerilor partizani sînt aspre. Ele sugerează vitregia nu atît a climatului cît a situației. Cutele acestor haine ursuze subliniază forța băiatului și gingășia fetei.

Ei sînt obișnuiți cu vîntul, frigul și ploile pe care trebuie să le înfrunte. Privindu-i, ne imaginăm lesne împrejurările în care au avut de înfruntat dușmanul.

Toate acestea ne sînt sugerate de opera sculptorului sovietic V. Ț. Valev, intitulată „Tineri patrioți". Opera lui reprezintă un moment grăitor din uriașa luptă dusă de tineretul sovietic în Marele Război de Apărare a Patriei. Această emoționantă lucrare ne întregește imaginea pe care o avem despre generația nouă, crescută și educată de societatea sovietică, ne face să o prețuim și să o cinstim și mai mult.

„TINERI PATRIOȚI"
sculptură de
V. Ț. VALEV

DRAPELUL REVOLUȚIEI ÎNAINTEAZĂ

în cosmos

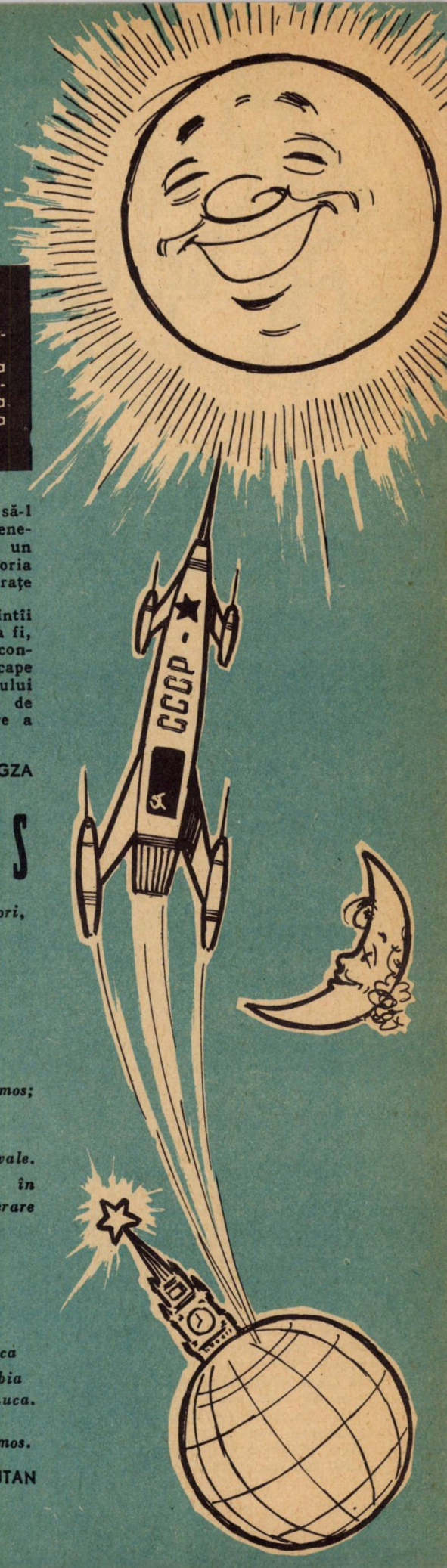

GLORIE CONSTRUCTORILOR COMUNISMULUI

Știința și tehnica sovietică au făurit prima planetă artificială a sistemului solar.

La 2 ianuarie 1959, în U.R.S.S. a fost lansată în direcția Lunii o rachetă cosmică a cărei ultimă treaptă fără combustibil are 1.472 kg. Racheta se va stabili pe orbita sa eliptică definitivă în jurul Soarelui, devenind astfel prima planetă artificială a Soarelui.

Ziua de 4 ianuarie 1959 va rămîne, fără îndoială, cea mai memorabilă dată din istoria Lunii. În acea duminică, pe la ora șapte dimineața, un astru ciudat a trecut pe neașteptate prin apropierea ei. Emitea semnale radio și avea un drapel roșu pe bord...

Așa vor începe poate viitorii cronicari ai vieții de pe Lună relatarea faptelor nemaipomenite care au avut ca urmare transformarea întregii ei existențe.

Fiindcă nimeni nu mă poate opri să cred că într-un număr de ani Luna, ca și celelalte corpuri cerești, nu va fi colonizată cu oameni. Tot ceea ce pînă acum părea IMPOSIBIL devine în clipa aceasta POSIBIL. Faptul că pe Lună nu e aer pe cine mai poate speria? Stăpîni pe energia nucleară, oamenii vor putea construi în Lună uzine care să fabrice aer. Stăpîni pe energia nucleară, oamenii vor putea FABRICA în orice punct al universului nostru aceleași condiții de viață ca și pe Pămînt. În această clipă supremă, extraordinară, totul, ABSOLUT TOTUL, devine posibil.

Dar eu salut zborul rachetei sovietice în cosmos nu numai cu zborul dezlănțuit al imaginației mele, îndreptățită la orice cutezanță, ci și cu emoția cea mai adîncă și mai fierbinte a inimii mele. Orice cucerire epocală a omenirii mă bucură, din partea oricui ar veni, dar mă bucură în mod deosebit cînd vine din partea acelei lumi la temelia căreia stă geniul marelui Lenin. Eu am urmărit, cu respirația oprită de emoție, înaintarea drapelului sovietic de la Stalingrad spre Berlin, peste cernoziomul Ucrainei, iar azi urmăresc, tot cu respirația oprită, înaintarea aceluiași drapel în cosmos...

În aceste ore, fără nici un fel de grandilocvență, unice în istoria lumii, nu m-am gîndit numai la ruși, ci și la americani. Lăsînd la o parte orgoliul momentan rănit, vor voi ei să înțeleagă că în fața omenirii se deschide o eră de neînchipuit prin uriașele-i posibilități și că, în aceste împrejurări, orice gînduri, orice pregătiri de război nu pot decît să insulte umanitatea? De ce să-l iei în brațe pe Adenauer și pe generalii lui hitlerişti, care visează un război distrugător, cînd, spre gloria întregii omeniri, poți lua în brațe Luna?

Implicația politică a celui dintîi zbor în cosmos mie mi se pare a fi, cu cea mai mare stringență, o conferință la nivel înalt care să scape omenirea de coșmarul războiului atomic, lăsînd-o să se bucure de frumusețea universului, pe care a început să-l cucerească.

GEO BOGZA

FĂT FRUMOS

În luptă dreaptă de-i să te măsori,
aruncă buzduganul de trei ori
ca-n basmele copilăriei mele:
o dată pînă-n lună,
o dată pînă-n soare,
o dată pînă-n stele.
L-am aruncat — răspunde Făt Frumos;
îmi aținuse cale
un ins lăudăros
pe pod de Zi și Noapte, într-o vale.
Zvîrlirăm buzduganul pe rînd în înserare
o dată către lună,
o dată către stele,
o dată către soare.
Al meu în soare mase.
Cînd zorii străluciră de mătase,
văzui că buzduganul lui — măciuca
întoarsă-ntr-o băltoacă — era abia cît nuca.
Din fluieru-i de os
cîntînd trecu spre zare Făt Frumos.

TIBERIU UTAN

de DEM URMÀ

. . . . . .

...În timp ce tîlharii descărcau de pe cămile sacii cu prăzi, Ali-Baba se strecură după un tufiş, unde rămase pitit, cu inima cît un purice. Privind printre frunze, văzu cum căpetenia tîlharilor se apropie de o placă de piatră mare şi grea, care străjuia ca o poartă de nepătruns intrarea în peştera cu comori. Cînd ajunse la un pas de poartă, căpetenia strigă tare şi răspicat:

— Sesam, deschide-te!

Atunci, spre marea uimire a lui Ali-Baba, poarta grea de piatră se dădu singură la o parte, lăsînd să se vadă încetul cu încetul gura peşterii. Tîlharii cărară înăuntru prăzile şi le puseră la adăpost, după care se întoarseră la cămilele lor. Rămas singur în faţa intrării subpămîntene, mai-marele tîlharilor strigă iarăşi:

— Sesam, închide-te!

La aceste cuvinte, placa de piatră veni la locul ei. Ali-Baba o privea cu gura căscată şi-şi freca ochii, crezînd că visează treaz...

. . . . . .

Ce credeţi, micii mei cititori, despre această poartă fermecată? A existat ea oare vreodată? Poate ea exista? Sau ia să ne închipuim o scenă în vitrina unui magazin de jucării. Pe parchet se mişcă încet cîteva animale mecanice foarte bine imitate: o pisicuţă, un şoarece, un căţeluş şi un iepure de casă. Cînd, din întîmplare, pisicuţa se află faţă în faţă cu căţelul, acesta începe să latre, iar veşnica lui rivală se zburleşte, sîsîie şi se uită urît la el. Deodată, printre combatanţi, trece şoarecele. Atunci pisica se repede la el şi începe a-l fugări, în timp ce căţelul se ia după iepurele de casă, care fuge din colţ în colţ. În mişcarea generală care se produce, vine iarăşi un moment cînd pisicuţa şi căţelul se află unul în faţa celuilalt. Cearta începe iarăşi şi durează pînă cînd apare din întîmplare şoarecele, pentru care pisicile au o mare atracţie... Să nu uităm că toate cele patru animale sînt construcţii mecanice.

Vă întreb iarăşi: există oare asemenea jucării? Pot ele exista?

Răspunsul este uşor de dat: după cum n-a existat vreodată poarta lui Ali-Baba, tot aşa nu există nici jucăriile de mai sus, care totuşi ar reproduce atît de bine realitatea. Nu există încă — e adevărat —, dar în zilele noastre ele pot fi fabricate, mulţumită unei ştiinţe care permite să se proiecteze şi să se construiască nu numai maşinării curioase ca acelea de mai sus, dar şi maşini de interes practic, care pot fi de mare folos omului, în diferite sectoare de activitate. Această ştiinţă — numită cibernetică — a produs o adevărată revoluţie în domeniul construcţiei de maşini, revoluţie ale cărei efecte s-au făcut simţite şi în activităţi care pînă nu de mult păreau a fi rezervate numai minţii omeneşti. Într-adevăr, cine ar fi crezut că se pot construi maşini care să îndeplinească funcţii ca acelea de traducător şi contabil, de matematician şi cercetător bibliograf, de planificator şi stenodactilograf sau maşini care să joace şah mai bine decît constructorii lor?

Iată că asemenea lucruri sînt posibile în epoca minunată în care trăim, epocă în care omul a început a folosi energia uriaşă ascunsă în nucleul atomului şi a creat primii sateliţi artificiali ai pămîntului. Cine nu se simte fericit de a fi contemporanul unor asemenea măreţe realizări ale geniului omenesc?

CUM S-A NĂSCUT O NOUĂ ŞTIINŢĂ

Dar să ne întoarcem la cibernetică. Această ştiinţă este foarte tînără, a împlinit aproape 11 ani, şi, în rezumat, se ocupă cu proiectarea şi construirea maşinilor şi aparatelor automate electronice avînd capacitatea de a executa operaţii care pînă nu de mult puteau fi efectuate numai de creierul omenesc şi, în cazuri mai simple, de creierul animalelor. Cuvîntul „automat" arată că aceste maşini şi aparate, după ce au fost declanşate, efectuează diverse operaţii fără intervenţia ulterioară a omului în conducerea lor, iar cuvîntul „electronic" arată că în construcţia lor intră ca piese de bază lămpi (tuburi) electronice, aşa cum sînt cele bine cunoscute din aparatele de radio.

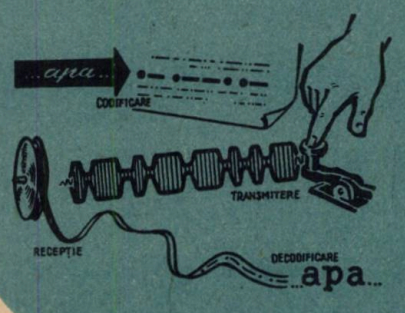

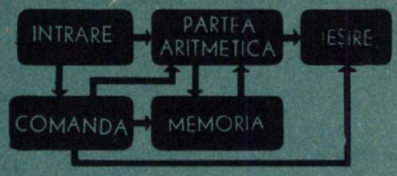

Dacă ştiinţa ciberneticii este nouă, termenul care o denumeşte este, în schimb, foarte vechi. El vine de la verbul *kubernao*, din limba greacă antică, în care însemna *conduc, guvernez*. De la *kubernao* vine verbul latin *guberno* cu acelaşi înţeles, iar în greaca modernă *kivernao*, care a dat în romîneşte pe *chivernisesc*, cuvînt care în trecut însemna tot *conduc, administrez*. Legătura dintre cuprinsul ştiinţei cibernetica şi denumirea ei rezultă din cele ce vom arăta mai departe.

Care a fost punctul de plecare care a dus la întemeierea acestei noi ştiinţe?

Să ne închipuim un pilot care conduce un avion pe un anumit traseu. Ce face pilotul? El observă permanent dacă avionul merge în direcţia dorită, dacă nu se înclină pe o parte sau pe alta, dacă zboară la înălţimea necesară, dacă viteza este cea mai potrivită etc. Ţinînd seamă de ceea ce ochii sau şi auzul îi semnalează, pilotul acţionează cu mîinile comenzile respective ale avionului, pentru ca zborul să decurgă aşa cum s-a prevăzut de la început. Prin urmare, pilotul mai întîi *se informează* prin simţurile lui asupra modului cum decurge de fapt zborul, *reţine* din informaţiile culese atîta cît trebuie şi, pe baza lor, ia o *hotărîre* corespunzătoare, pe care mîinile lui o *execută*.

Dacă se observă bine lucrurile, se constată că operaţiile efectuate de pilot pot fi automatizate. În adevăr, *informaţiile* asupra poziţiei avionului le poate procura un giroscop, care poate înregistra oscilaţiile şi deviaţiile avionului. În raport cu aceste oscilaţii şi deviaţii, giroscopul *transmite, comunică*, anumite impulsuri electrice, care reprezintă *hotărîrea* şi *comanda* dată unor mecanisme de reglare de a *modifica* poziţia avionului. Dacă poziţia avionului devine cea bună, giroscopul „se linişteşte". Dacă nu, el continuă să transmită impulsuri pînă cînd mecanismele de reglare rectifică mersul avionului.

Acesta este un caz foarte simplu de automatizare. Existau însă chiar înainte de a se fi fondat cibernetica aparate şi maşini automate foarte complicate care înlocuiau funcţii de care era capabil numai creierul omului. Observînd aceste lucruri, matematicianul Nobert Wiener s-a gîndit: nu se pot oare stabili anumite asemănări între operaţiile pe care le execută maşinile automate perfecţionate şi unele funcţii ale organismelor vii, în special ale sistemului lor nervos? Nu se pot oare găsi legi

comune mașinilor automate și organismelor vii în ceea ce privește *comanda*, *comunicațiile* (interioare și exterioare) și *controlul* proceselor pe care le efectuează? Răspunsul la aceste întrebări a fost dat în cartea lui N. Wiener „Cibernetica — sau controlul și comunicația la animal și la mașină", carte apărută în primăvara anului 1948. Marea noutate a acestei cărți a fost concluzia că ființele vii funcționează ca niște automate, cu control propriu, mulțumită faptului că în ele există nenumărate „circuite cu legături inverse". Această frază pare greu de înțeles, dar ea poate fi repede lămurită prin exemplul următor. Atunci cînd vrem să scoatem un cui dintr-o scîndură, creierul *comandă* mușchilor să strîngă bine cleștele și să-l tragă. În această fază, comanda a parcurs circuitul în sensul creier-mînă. Cuiul este însă bine înfipt, nu iese ușor. Atunci mușchii semnalează, *comunică*, creierului acest lucru, în sensul invers al circuitului: mușchi-creier. În această situație, creierul dă o nouă comandă mușchilor — să tragă mai puternic. Iată dar ce înseamnă „circuit cu legături inverse". Întregul proces este *autocontrolat*, fiind condus, controlat de același creier care a primit *informația* (de la mușchi) și care a dat mîinilor *comanda* pe baza înregistrării acestei informații.

Pe aceeași bază a circuitelor cu legături inverse se reglează în mod automat temperatura corpului animalelor, compoziția chimică a lichi-

delor conținute, presiunea sîngelui, secrețiile interne, respirația etc.

MAȘINI UIMITOARE...

Să trecem acum la cele mai perfecționate mașini automate care există — de exemplu mașinile electronice de calculat. Unei asemenea mașini i se furnizează întîi anumite *informații*, care sînt datele calculului pe care îl are de efectuat. Mașina are o anumită parte care înregistrează aceste date, ceea ce corespunde cu *memoria* la om. După aceasta, intrînd în funcțiune, mașina face o serie de adunări și scăderi, unitate cu unitate. Făcînd așa, ea face totul, deoarece *toate* calculele numerice sînt de fapt adunări sau scăderi (înmulțirea este o adunare repetată, după cum împărțirea este o scădere repetată.

Comanda în aceste mașini constă în faptul că ea primește de la specialistul care o dirijează *un program*, adică ordinea operațiilor pe care le are de executat. Comunicațiile interne se fac prin circuite electrice, iar înregistrările în mai multe feluri, după natura lor. Astfel, înregistrările de calcul (memoria operativă) se fac pe ecranul unui tub catodic și ele pot dura chiar numai a zecea milioana parte dintr-o secundă. Înregistrarea datelor de calcul intermediare, cum ar fi adunările parțiale (memoria intermediară), se face printr-un dispozitiv electromagnetic, iar păstrarea îndelungată a rezultatelor pe o bandă ca aceea de magnetofon. Înregistrarea finală se face pe o bandă de hîrtie sau pe hîrtie fotografică.

Avantajele mari pe care le prezintă mașinile electronice de calculat sînt precizia lor absolută și extraordinara rapiditate a obținerii rezultatelor. De exemplu, mașina sovietică „BESM", operînd cu numere din 9 cifre, poate efectua circa 8.000 de operații pe secundă. Ea poate rezolva în cîteva ore mii de ecuații, înlocuind munca a zeci de matematicieni pe timp de luni de zile. Asemenea calcule sînt astăzi necesare în astronomie, meteorologie, construcții etc.

Ca aplicație a ciberneticii, mașina electronică de calculat a fost adaptată pentru lucrări foarte variate. Astfel, cine nu a auzit de mașina sovietică cu ajutorul căreia se pot traduce texte obișnuite din limba engleză în limba rusă? S-au construit de asemenea așa-numitele „proteze senzoriale", adică aparate care pot înlocui unele simțuri ale omului. Astfel, pentru orbi a fost construită o mașină care transformă textul tipărit obișnuit pe o pagină de ziar în semnale acustice, iar în ultimul timp chiar în cuvinte pronunțate ca de o voce omenească. Există de asemenea mașini care „înțeleg" sunete și pot fi astfel adaptate telefoanelor automate, după cum există mașini care joacă șah. O asemenea mașină este tot o mașină electronică de calculat, însă ea este astfel programată încît conține înregistrate toate regulile de joc ale șahului. Cînd adversarul face o mutare, în mașină această mutare este înregistrată, iar mașina alege din toate combinațiile posibile pe aceea care face ca ea, mașina, să rămînă cu mai multe piese decît adversarul. Avantajul mașinii este acela că ea efectuează întregul calcul într-un timp de sute de mii de ori mai repede decît îi trebuie omului și — într-o construcție perfecționată — ar putea deveni imbatabilă, omul neputînd memoriza toate combinațiile posibile spre a putea alege pe cea mai bună.

Înțelegem acum ușor de ce Ali-Baba, dacă ar citi acest articol, n-ar mai rămîne uimit în fața unei porți care s-ar deschide la pronunțarea cuvintelor: *„Sesam, deschide-te!"*. În adevăr, o asemenea poartă n-ar trebui să cuprindă altceva decît un mecanism de deschidere, acționat prin roți dințate de un motor electric, și un dispozitiv de pornire a motorului electric. Dispozitivul poate fi programat să intre în funcțiune atunci cînd înregistrează vibrațiile sonore care corespund sunetelor rostite!

Pe linia imitării anumitor funcții ale organismelor vii, mașinile electronice moderne au fost adaptate pentru a imita comportarea unor ființe vii. S-au construit astfel tot felul de jucării ingenioase, ca broaște țestoase, șoareci etc. Broasca țestoasă cibernetică are pe cap o lampă, merge pe trei rotițe, este atrasă de lumină, își rotește capul, se oprește și se întoarce în fața unei lumini prea puternice, ocolește un obstacol de care s-a lovit, se pune singură la priză atunci cînd i s-a descărcat acumulatorul și se recunoaște în fața unei oglinzi (se îndepărtează după ce își stinge lampa). Cînd două asemenea broaște țestoase se întîlnesc, ele își sting una alteia lampa, deci nu confundă lumina lor cu alte lumini. Cu toate extraordinarele operații pe care le efectuează, broasca țestoasă cibernetică este o construcție foarte simplă: ea cuprinde în total două motoraș electrice, două celule fotoelec-

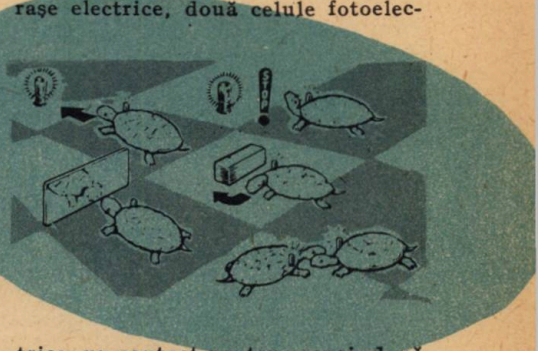

trice, un contact pentru șocuri, două relee electrice și un acumulator electric.

Șoarecele cibernetic, pus într-un labirint foarte încurcat, găsește prin încercări drumul cel mai scurt pînă la așa-zisa slănină (o bucățică de fier) și este în stare să „memoreze" acest drum. Adică dacă este pus a doua oară în aceeași situație el merge la „slănină" pe drumul cel mai scurt, fără a mai face încercări.

...DAR CARE NU-L POT DEPĂȘI PE OM!

În țara noastră, problemele ciberneticii sînt tratate cu toată atenția. Sîntem prima țară de democrație populară care a realizat o mașină numită de specialiști „calculator digital electronic" (mașina CIFA-1).

(Continuare în pag. 30)

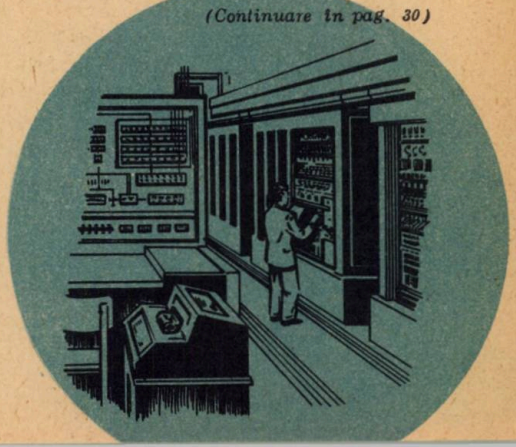

'58 sau '64

Dragi copii, în toamnă, prin noiembrie, am făcut o călătorie ciudată. Să v-o povestesc şi vouă.

Într-o dimineaţă, redactorul nostru şef m-a chemat la dînsul în birou şi mi-a dat o hîrtie. Era o delegaţie. „Reporterul Sfîrlează, redactor al revistei «Cravata roşie» se deplasează în regiunea Piteşti pentru a culege date necesare scrierii unui material".

Am plecat la gară, m-am urcat în tren şi la ora 13,08 părăseam Bucureştiul. Mic şi fîşneţ cum sînt, am dat din coate şi mi-am făcut loc la fereastră, de care nu mi-am dezlipit nasul timp de trei ceasuri, adică pînă în clipa cînd am ajuns la Goleşti. Vremea era frumoasă, pe cîmp se vedeau tractoare arînd, fîşii de pădure cu frunza galbenă şi sîngerie se scuturau sub vîntul ce sufla dinspre Dunăre, satele cuibărite între plantaţii de salcîmi se înecau într-o negură albicioasă, şi pe drumurile prăfuite înaintau anevoie căruţe de podgoreni, cu coviltire de care atîrnau crengi de brad.

La Goleşti, în ţinutul dintre muscele, peisajul e dintr-o dată altul. Orizontul se strînge, munţii de dincolo de Cîmpulung, cu piscurile înzăpezite, fărîmă cerul, îl sparg şi se avîntă în el. Iar aici, aproape, pădurile ard cu flăcări galbene, ca nişte şuvoaie de miere. Aici, toamna este pătrunsă de miros de răşină, de razachie şi de fîn.

Ilustraţie: N. POPESCU

Am stat o vreme şi am admirat culmile inundate de toamnă, apoi am apucat drumul spre Ştefăneşti, unde m-am urcat într-un tren, format din cîteva vagoane, şi peste trei sferturi de oră am coborît la Colibaşi, la uzinele „Vasile Tudose".

De aici înainte călătoria mea începe să devină ciudată. Prima ciudăţenie se petrece chiar la intrare. Portarul citeşte delegaţia cu care sînt împuternicit, mă măsoară din creştet pînă-n călcîie c-o privire severă, mai aruncă o dată ochii pe hîrtie şi mormăie în barbă: „De, ştiu eu ce să fac? Copiii, fără însoţitor, n-au voie înăuntru". Ei, drăcie, mă gîndesc, moşul, se vede treaba, nu ştie cu cine are de-a face! Cine n-a auzit de Sfîrlează?

În cele din urmă, portarul cheamă pe un ajutor de-al lui şi-i spune să mă conducă în sectorul 222, la strungul unde lucrează tovarăşul Alexandru Chiru, care-mi strînge mîna ca unui om mare şi mă pofteşte să trec lîngă o grămadă de piese şi să aştept o clipă pînă ce reglează maşina.

Îl privesc dintr-o parte. E un om de treizeci şi cinci de ani, de statură potrivită, puţin cam aspru la chip, liniştit în mişcări, calculat ai zice, poartă şapca zvîrlită pe ceafă, gulerul desfăcut şi zîmbeşte mereu, ceea ce mă face să cred că-i bucuros de sosirea mea.

— Şi-acum, tovarăşe reporter, îmi spune dînsul cînd isprăveşte cu reglatul maşinii, putem sta de vorbă. Cu ce-ţi pot fi de folos?

— Aş vrea, zic eu, să ştiu de cînd lucraţi în uzina aceasta?

— De patru ani, din 1954.

— Dar socotind după piesele pe care le-a lucrat, a intervenit maistrul de secţie, de zece ani. Uite, piesele acestea lîngă care stăm sînt date în contul anului 1964.

Zău că-i ciudată afacere! Eu sînt un om al anului 1958, luna noiembrie, am cîţiva prieteni răspîndiţi prin ţară, pe la diferite şcoli, care s-au încăpăţînat să rămînă în anul 1957 (despre repetenţi vorbesc) şi

iată aci, în fața mea, tovarășul Alexandru Chiru a luat-o înaintea timpului!

Din discuție îmi dau seama că aceasta nu este o minune, ci un fapt adevărat, la îndemîna oricui. Dar ca să-l poți îndeplini trebuie să muncești cu sîrguință, să studiezi, să te consulți cu maiștrii și inginerii și să asculți de sfaturile tovarășilor tăi de muncă...

Din ianuarie și pînă în noiembrie, Alexandru Chiru a realizat patru inovații, sporind productivitatea muncii cu 400% și a calificat în meseria de strungar trei ucenici care lucrează în același sector și se străduiesc să nu-și facă dascălul de rîs.

La sfîrșitul schimbului, tovarășul Alexandru Chiru m-a invitat să facem împreună drumul pînă la Ștefănești, unde locuiește. Am primit bucuros, ne-am urcat în mașina pe care și-a cumpărat-o cu un an în urmă și am plecat. Moșul de la poartă ne-a salutat și mi-a strigat să nu uit și să amintesc și despre el în reportajul meu. Ca să vezi!

Pe drum, tovarășul Chiru mi-a povestit cîte ceva din viața lui. De loc e din București, din cartierul Giulești, unde mă duc și eu din cînd în cînd la meciurile Rapidului, de la care mă întorc totdeauna răgușit. În București a învățat meseria de strungar, pe vremea războiului. Cu ce cîștiga atunci nu-i ajungea nici măcar să-și cumpere o pereche de pantofi,și ca să trăiască, seara,se ducea și cînta cu acordeonul pe la petrecerile celor avuți. Sînt vremuri de care nu-i place să-și amintească. Foamea, frigul și umilința i-au întunecat copilăria.

Cînd și-a isprăvit povestea ajunsesem la Ștefănești, într-un cartier de blocuri noi, cu alei prunduite, mărginite de plopi tineri și de răzoare de flori. Alexandru Chiru ocupă aici un apartament format din trei camere, la care se adaugă un birou. În primăvara viitoare are de gînd să se mute. A strîns bani și vrea să-și construiască o casă, într-un loc împrejmuit de livezi. Mi-a arătat planul. O să fie o casă de zid cu pridvor țărănesc, cu acoperișul țuguiat, în spate cu magazie și garaj pentru mașină.

Tîrziu, cînd a fost să ne despărțim, au sosit la Alexandru Chiru doi oameni.

— Tovarășe deputat, i-a zis unul, avem o cerere...

Am făcut ochii mari. Strungarul a zîmbit.

— Da, mi-a zis el, sînt deputat în Marea Adunare Națională.

— Știți, m-am bîlbîit, dar eu v-am răpit atîta timp!

— Haide, fii băiat cumințe! mi-a zis dînsul. Și cînd te duci la meciurile Rapidului să ai grijă să-i încurajezi pe băieți și pentru mine.

Spuneți, dragi copii, dacă nu-i ciudat ca un deputat să-și irosească o parte din timpul liber cu mine... Unii, zic că nu. Poate că au dreptate.

Hei, multe se mai întîmplă cînd pleci în documentare!

Al vostru,

Poștașul Sfîrleză

PE VRUTE Și pe NEVRUTE

Știu că-n marte, chiar în marte,
m-apucai și eu de carte.
— Am să-nvăț, zic hotărît:
la examen cinci[1]*, și-atît!...*
Doar ce întorsei o foaie,
hop, pisoiul în odaie...
Și... pe vrute, pe nevrute,
am uitat de carte iute.

Se trec zile după zile.
Luai iar cartea în aprile.
Dar la masă doar ce-am stat,
și-un plictis m-a apucat!...
Pun săpun și apă-n taier
și să vezi baloane-n aer!
Dar, pe vrute, pe nevrute,
trec minute și minute.

Peste-un timp, mă mustră mama:
— Ai examen azi, ia seama!
Lasă toate cele-acum!...
— Da, le las!... le las oricum!...,
... Și-astfel, aplecat pe carte,
lecții tot repet... din marte...
Dar, pe vrute, pe nevrute,
au rămas tot... neștiute...

Din „Pioner" nr. 4/1956

În românește de Gh. D. VASILE

[1] În școlile din Uniunea Sovietică, 5 este cea mai mare notă.

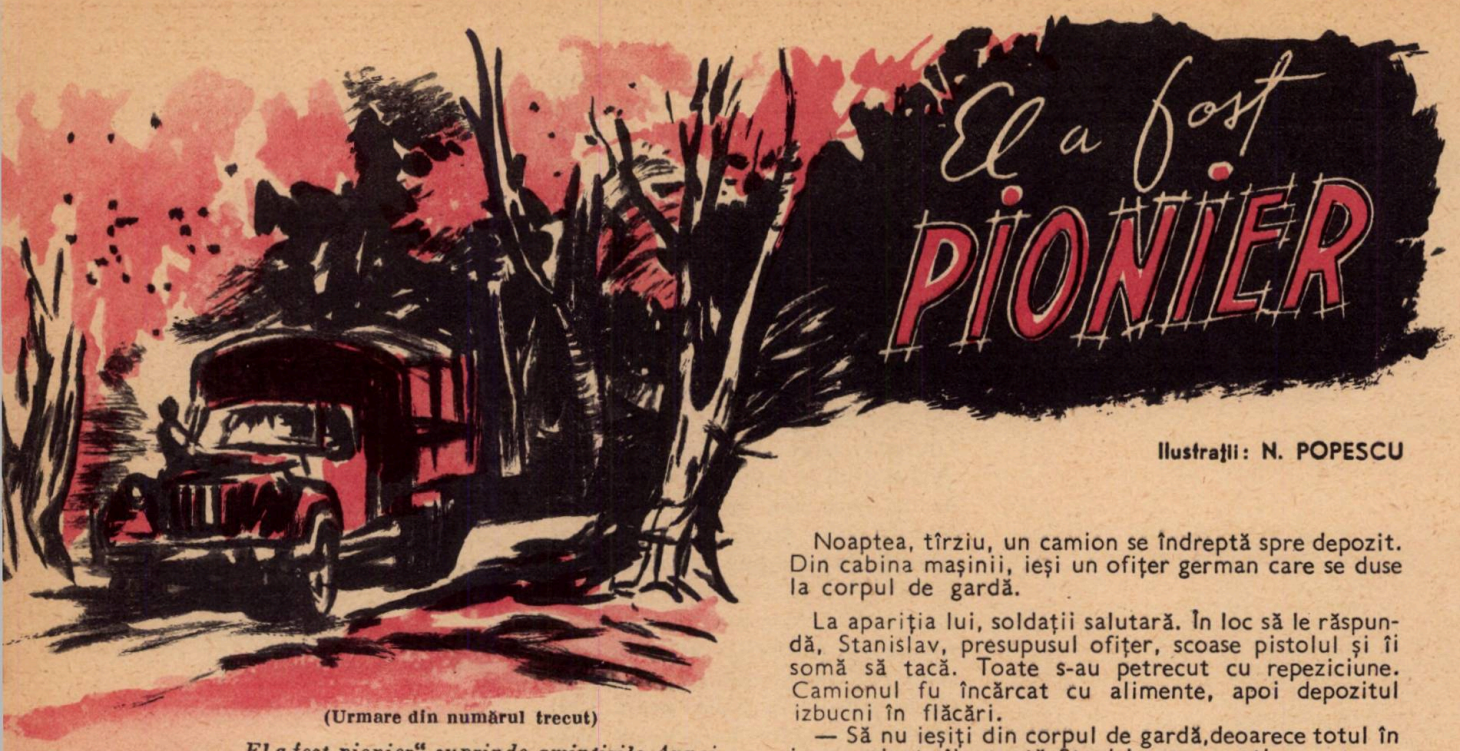

El a fost PIONIER

Ilustrații: N. POPESCU

(Urmare din numărul trecut)

„El a fost pionier" cuprinde amintirile Annei Nikiticina despre faptele fiului ei, pionierul partizan Kotik Valentin Aleksandrovici, căruia Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. i-a conferit titlul de Erou al Uniunii Sovietice postmortem la 27 iunie 1958.

Partizanii fuseseră informați că la gara Șepetovka se afla un tren cu arme. În aceeași zi Valea își făcu drum pe la gară. Se plimba nepăsător pe lîngă garnitura de vagoane plumbuite păzite de o santinelă.

Valea se depărtă șuierînd strengărește, și nu mult timp după aceea își făcură apariția un grup de prizonieri escortați de doi soldați fasciști și un ofițer.

În urma grupului venea Valea, care privea cu atenție în jur. Cînd ajunse în fața trenului își scoase mîinile din buzunare. Asta însemna că totul era în ordine și că se putea trece la acțiune.

Văzîndu-l pe ofițer, santinela de la vagoane luă poziția de drepți. În aceeași clipă, pe fascist îl fulgeră o lovitură neașteptată.

Cîteva minute după aceea, convoiul de prizonieri se depărta ducînd cu sine saci de grenade și pistoale automate.

Cînd nemții de la paza căii ferate au dat alarma, partizanii erau foarte departe...

După această acțiune, partizanii și-au propus să nimicească depozitele de alimente care aprovizionau armata germană din Șepetovka. S-a hotărît ca înainte de incendierea depozitului o parte din alimente să fie transportate la partizani.

Trebuiau cercetate toate intrările și ieșirile depozitului, să se știe ce anume se afla în fiecare încăpere și să se stabilească exact cînd are loc schimbarea santinelelor.

— Să se ocupe de lucrul acesta copiii noștri, propuse Didenko.

În dimineața următoare, Valea plecă să pască vaca în poiana din fața depozitelor. Apoi plecară într-acolo Natașa și Steopa. Copiii începuseră să se joace, să se fugărească și să se dea de-a berbeleacul prin iarbă. Cîteodată, din fugă, ajungeau pînă la gardul depozitului. Atunci santinelele istovite de căldură și oboseală strigau:

— Weg! Weg![1]

Peste cîteva zile, copiii, fără să trezească nici o bănuială, terminaseră de întocmit un plan al depozitului, care ajunse la Didenko.

Noaptea, tîrziu, un camion se îndreptă spre depozit. Din cabina mașinii, ieși un ofițer german care se duse la corpul de gardă.

La apariția lui, soldații salutară. În loc să le răspundă, Stanislav, presupusul ofițer, scoase pistolul și îi somă să tacă. Toate s-au petrecut cu repeziciune. Camionul fu încărcat cu alimente, apoi depozitul izbucni în flăcări.

— Să nu ieșiți din corpul de gardă, deoarece totul în jur e minat, îi anunță Stanislav pe nemți.

Mașina porni și se opri o clipă într-o ulicioară întunecoasă. Din mașină sări Valea, apoi mașina porni mai departe.

*

Acțiunile partizanilor băgară frica în ocupanți. Nodul de cale ferată de la Șepetovka, prin care treceau în diferite direcții trenurile nemțești cu armament, deveni de nefolosit.

Exploziile izbucneau cînd într-un sector, cînd într-altul. Nemții puseră mîna pe doctorul Mihailov, care avea legături cu partizanii. Toate încercările de a-l salva au dat greș. Doctorul Mihailov fu spînzurat la Șepetovka. Nemții nu au aflat nimic de la el. Mihailov muri ca un comunist adevărat.

Peste un timp fu arestat și Gorbatiuk. El muri din pricina schingiuirilor, înainte ca tovarășii săi să-l poată salva. Familia lui Gorbatiuk fusese trimisă la partizani. Neiman, șeful poliției criminale, semnase nenumărate ordine de arestare.

Am fost trimiși la partizani, în pădure, împreună cu alte familii.

*

Un grup de nou-veniți în detașamentul de partizani condus de Anton Zaharovici Oduha rostea jurămîntul partizanilor. Printre ei se aflau și fiii mei.

De atunci Valea și Viktor au devenit membrii detașamentului. Din ziua aceea aveau să împartă și ei cu cei mari bucuriile și lipsurile, insuccesele și victoriile.

Valik a fost trimis în grupa tovarășului Muzalev, care nu era altul decît Didenko, fostul său prieten. Nu mult după aceea, lui Valea îi

[1] Plecați! Plecați!

veni rîndul să facă paza detașamentului. Postul său se afla la vreo 500 de metri de locul în care se aflau partizanii. Din postul său de observație se vedea bine toată poiana. Pe aproape se aflau tufe încărcate cu mure mari și negre. Valea se gîndea la vremurile în care mergea în pădure la cules de mure cu prietenii săi, acum împrăștiați care încotro.

Dar, deodată, în apropiere trosni o creangă. Mîini grosolane i-au smuls arma și l-au doborît la pămînt. Erau nemții care-i căutau pe partizani.

La întrebările tălmaciului, Valea începu să tărăgăneze răspunsurile, gîndindu-se în același timp cum ar putea să-i anunțe pe partizani.

Văzînd că prizonierul nu vorbește despre ceea ce îl interesa, detașamentul de pedepsire plecă mai departe, lăsîndu-l pe Valea în grija a doi soldați.

Valea sta culcat la pămînt, așa cum i se poruncise, și se gîndea cu febrilitate cum să-i oprească pe dușmanii care se apropiau de partizani.

Se mișcă puțin și atunci simți că-l apasă între coaste un obiect tare.

Era grenada! Nemții în graba lor nu-l percheziționaseră.

Trebuia să se miște fără să fie observat, să introducă mîna sub el, să tragă inelul.

Într-o secundă Valea sări și aruncă grenada la picioarele dușmanilor și se făcu nevăzut. El nu auzi explozia din urmă. Simți doar că ceva îi arsese picioarele și spatele, dar continuă să se tîrască mai departe.

Tovarășii din detașamentul de partizani auziră explozia. Cînd nemții ajunseră la locul în care se aflau partizanii nu aflară nimic.

Valea fu găsit în căsuța pădurarului și transportat într-un sat de pădure. Deseori partizanii îmi aduceau vești de la el. Peste o vreme Valik se întoarse în detașament, slăbit, maturizat. Începu din nou să plece în misiuni, se înapoia în tabără, tîrziu, obosit.

Într-o zi l-am zărit citind cartea pe care înainte de război o primise ca premiu la învățătură. Am aflat că Valea plecase special la Șepetovka după ea. „Așa s-a călit oțelul" trecu din mînă în mînă. Partizanii o sorbeau la lumina focului de tabără, o citeau în căruță, o răsfoiau în răstimpul pauzelor dintre lupte. Ajunsese un volumaș uzat, învelit într-un ștergar, cu colțurile paginilor tocite. I se spunea: Cartea lui Valik. Dacă un luptător la care se afla cartea era rănit, cartea se înapoia la stăpînul său pe niște căi necunoscute ca, mai apoi, să-și înceapă din nou călătoria.

Patria se afla întotdeauna alături de noi. Suflarea ei se simțea în toate: și în felicitările cu ocazia sărbătorilor sau a operațiilor reușite, și prin armele care erau aruncate de avioanele sovietice, arme care apoi veneau pe poteci tainice la detașamentele de partizani.

Ca și ostașii din armatele sovietice, partizanii erau propuși pentru decorare pentru actele lor de vitejie.

Într-o zi avu loc și la noi o solemnitate de felul acesta.

Zece partizani stăteau în fața bordeiului comandantului de detașament. În flancul stîng se afla Valea.

Comisarul detașamentului ieși din bordeiul comandantului. În liniștea care se lăsă, el începu să citească decretul de decorare cu medalia „Partizan al Marelui Război pentru Apărarea Patriei". Chemă apoi rînd pe rînd pe partizanii ce se distinseseră.

— Kotik!

Valea ieși din rînd făcînd cîțiva pași înainte.

— Patria te decorează pentru curajul tău, rosti comisarul și-i prinse lui Valea medalia la veston.

— Servesc Uniunea Sovietică! raportă scurt Valea.

Comisarul nu se putu stăpîni, îl trase pe Valea spre el și-l sărută cu dragoste:

— Te felicit din tot sufletul!

Valea își scotea mereu medalia de la piept, o privea și o ștergea cu poala vestonului.

Era decorația pe care o primise Valea pentru cercetări curajoase, pentru ingeniozitatea și hotărîrea pe care le manifestase atunci cînd căzuse în mîinile trupelor fasciste. El îmi spunea:

— Mamă, medalia aceasta mi-a fost trimisă de la Moscova. Înseamnă că acolo se știe despre noi toți și despre mine?

— Sigur că la Moscova se știe despre noi toți, îi răspundeam.

După înmînarea decorațiilor, a urmat un concert dat de partizani, printre care erau și artiști amatori.

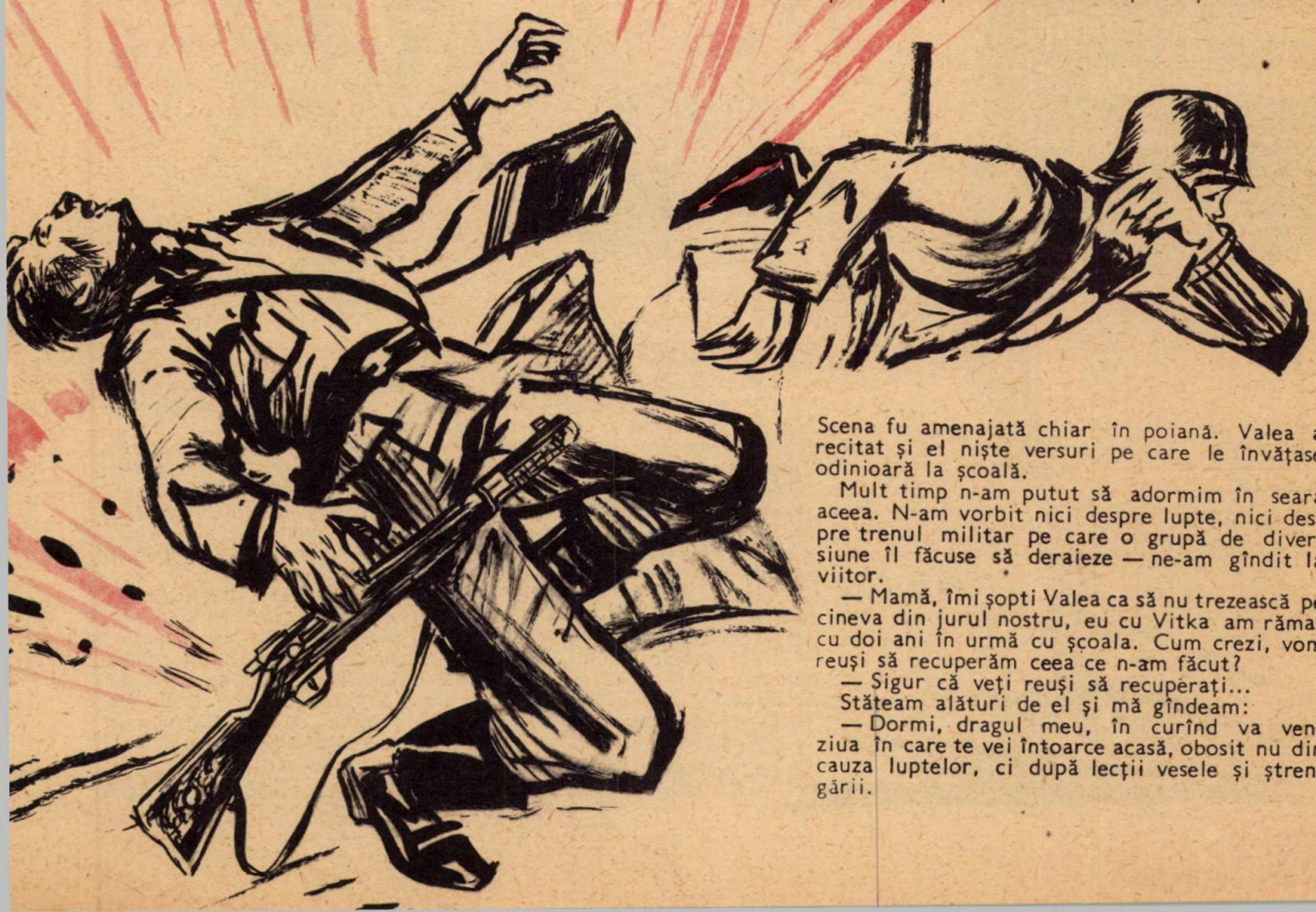

Scena fu amenajată chiar în poiană. Valea a recitat și el niște versuri pe care le învățase odinioară la școală.

Mult timp n-am putut să adormim în seara aceea. N-am vorbit nici despre lupte, nici despre trenul militar pe care o grupă de diversiune îl făcuse să deraieze — ne-am gîndit la viitor.

— Mamă, îmi șopti Valea ca să nu trezească pe cineva din jurul nostru, eu cu Vitka am rămas cu doi ani în urmă cu școala. Cum crezi, vom reuși să recuperăm ceea ce n-am făcut?

— Sigur că veți reuși să recuperați...

Stăteam alături de el și mă gîndeam:

— Dormi, dragul meu, în curînd va veni ziua în care te vei întoarce acasă, obosit nu din cauza luptelor, ci după lecții vesele și strengării.

„Nemaipomenita expediție în adîncul buzunarului meu...“

roman mai puțin științific și mai mult fantastic

de O. PANCU-IAȘI

ilustrații: E. TARU

CAPITOLUL I

Care cuprinde o expunere de motive și cîteva motive de expunere, nimic mai mult și mai mult nimic.

„Trăim în epoca minunilor“. Nu știu cui aparțin aceste cuvinte — am căutat într-un dicționar de citate și n-am găsit —, dar n-are nici o importanță. După cele ce mi s-au întîmplat, sînt gata oricînd să mi le asum, să le semnez cu amîndouă mîinile și, la nevoie, să cer comisiei pentru alcătuirea dicționarelor să le treacă în dreptul numelui meu, astfel:

„Pancu-Iași Octav, născut la.... (data exactă), mort la... (data aproximativă), autor al... (loc liber, cît mai mult loc liber), rămîne în istorie prin celebrele cuvinte rostite în 1959 cu prilejul... (se va găsi un prilej): „Trăim în epoca minunilor“.

Mă rog, trăim în epoca minunilor, dar nici așa... Cînd ți-e lumea mai dragă, hop, o minune. Ce-i asta? Unde o să ajungem? De ce nu se iau măsuri? Păi, se poate?...

Vin acasă ostenit și cu un singur gînd: să dorm. Mă dezbrac, mă culc, îmi trag plapuma peste ochi, mi-e din ce în ce mai cald, mă simt din ce în ce mai ușor... cînd... ah, domnule Graham Bell! Multe mai pătimesc din pricina dumitale! Ce ți-a venit, omule, să inventezi tocmai telefonul? Un aparat mai cumsecade, mai domestic, mai puțin fioros nu-ți putea trece prin minte? Uite, zău, pe cît mi-e de simpatic Arhimede, de pildă, pe atîta, iartă-mă, îmi ești de antipatic dumneata... Arhimede a scornit 100 de principii, care mai de care mai principale, și nici măcar unul nu mă supără. Dimpotrivă: zice el că e bine să scufunzi un corp într-un lichid, gata, m-a convins și sînt gata să conving la rîndu-mi pe alții. Nu o dată le spun copiilor: „Scufundați-vă, dragii mei, corpurile cît mai des și în cît mai mult lichid, nu uitați nici săpunul și frecați-vă bine și gîtul, și urechile“... Iată cum mă port cu Arhimede dacă îl simpatizez! Dar dumneata... dumneata fără să inventezi telefonul nu puteai? Ah, scuzați, stimați cititori, această lungă digresiune. Odată și odată trebuia să-mi vărs năduful. Unde am rămas?... Da... Mă dezbrac, mă culc, cînd... sună telefonul.

Ridic receptorul și aud:

— Alo, Amiralitatea? Aici cartnicul major... (urmează un nume) vă rog să mi-l dați pe tovarășul căpitan de rangul trei... (urmează alt nume).

— Greșeală! spun.

Mă trîntesc din nou în pat, îmi trag iar plapuma peste ochi, dar — așa cum probabil vă așteptați — sună din nou telefonul:

— Amiralitatea? Cu tovarășul căpitan de rangul trei...

— Greșeală! țip. Mare greșeală! Cea mai mare greșeală! Nu-i nici o Amiralitate! N-am nici o legătură cu marina! Ba, mai mult: sufăr de stomac și n-am voie să beau decît apă fiartă! Nu știu să înot și fac guturai de cîte ori ies pe ploaie fără umbrelă și galoși!

Trîntesc receptorul și, prevăzător, scot telefonul din priză.

Sub plapumă pufnesc: „Auzi! Amiralitatea! Tocmai pe mine mă confundă cu Amiralitatea! Tocmai pe mine care...“

Am adormit? Visez? Nu. Ce-mi veni? Sînt treaz. Dacă vreau, pot să mă pișc ca să-mi dovedesc. Dar n-are nici un rost: de vreme ce sînt treaz, de ce să mă pișc? Și totuși... ce se întîmplă? Ce-i cu mine? Ce-i cu patul? Ce-i cu odaia? Pe mînecile pijamalei mele albastre au apărut tresele unui căpitan de marină. Bineînțeles, ale unui căpitan de rangul trei! Patul s-a prefăcut într-o corabie cu pînzele cearșafului umflate de vînt. Desenul plăpumii îl văd imprimat pe punte. Covorul a luat deodată forma unei mări necunoscute. Pe cerul plafonului se adună nori groși...

...De cînd plutesc pe această mare necunoscută, căpitan fără

voie al acestei nave caraghioase, n-aș putea să spun. Ceea ce însă cred că îi interesează pe cititori este că de aici începe...

...CAPITOLUL II

Care cuprinde relatarea amănunțită a vizitei făcute pe prima insulă întîlnită, o insulă cu nume ciudat și cu obiceiuri și mai ciudate.

Desigur, navighez de mult. Altfel cum aș fi putut ajunge atît de departe? În zare, nici pomeneală de țărm. Încotro? Am renunțat să mă mai întreb. Nu mi-e foame, nici sete. N-am nici o dorință. Nici măcar aceea de a mă reîntoarce acasă. Pentru că știu ce o să mi se întîmple cînd o să ajung acasă — dacă o să mai ajung vreodată acasă! Cînd o să povestesc unde am fost, n-o să mă creadă nimeni. „Trăim în epoca minunilor — o să mi se spună —, sîntem de acord, dar cele ce ne spui tu nu sînt minuni, ci minciuni". N-o să-i pot contrazice.

Și uite așa, plutind fără să mă gîndesc la nimic, observ că intru într-un arhipelag. Acostez la țărmul primei insule.

Caut un ghid. Îl găsesc repede, și iată ce aflu de la el:

— Vă aflați pe „Insula Gramatofagilor". Ei populează insula de mai multe sute de ani. Gramatofagii se înrudesc cu antropofagii, deși primii sînt prin excelență vegetarieni. Uneori înghit, pe nemestecate, cantități însemnate de rădăcini... de cuvinte, dar cel mai adesea consumă litere, fără preferință pentru consoane ori vocale, și semne gramaticale.

— Interesant... zic. Și ce se poate vedea aici?

— Multe. Dar dumneavoastră aveți și noroc. Ați venit într-un moment deosebit. Puteți asista în piața publică la sentința de condamnare la pedeapsa capitală dată unui supus de către Tribunalul antigramatic. Dacă vreți, vă conduc.

Ce altceva să fac? Mă las condus.

Iată-mă în piață. E lume multă și gălăgie și mai multă. Tribunalul s-a adunat pe o estradă, în mijloc. N-am de așteptat mult. Judecătorul clatină dintr-un clopoțel. Se face liniște. Tot el rostește apoi cu o voce groasă, tunătoare, înspăimîntătoare:

„Aduceți-mi — fără liniuță — condamnatul!"

Doi vlăjgani urcă pe estradă un băiețel ca oricare băiețel. Și acum nu-i numai o bănuială, sînt convins că arată ca oricare băiețel, deoarece am văzut în viața mea mulți băieței și, odată, de mult, eu însumi, oricît vi se pare de necrezut, am fost băiețel... Îmi place. Are o privire curajoasă, merge cu fruntea sus, stăpîn pe sine, mîndru.

„Lam — fără liniuță — adus!" spun într-un glas vlăjganii.

Judecătorul aprobă din cap și i se adresează băiețelului:

„Condamnat — fără virgulă — care este ultima ta dorință — fără «ă»?"

„Am treabă. Lăsați-mă să plec", răspunde simplu băiețelul.

„Lăsați-mă, cu liniuță?" întreabă aspru judecătorul.

„Firește, răspunde băiețelul. Nu pot renunța la convingerile mele. Așa am învățat din clasa întîi"...

„Nu te lăsăm. Altă dorință mai ai?"

„Cu semn de întrebare?"

„Fără" — tună judecătorul.

„Mă rog"... ridică din umeri băiețelul. „Aș vrea să-mi mai văd o dată părinții".

„Părinții cu doi de «i»?"

„Cu doi, bineînțeles!"

„Nu se poate. Nouă ne plac părinți cu un singur «i»."

„Regret. Ai mei sînt cu doi..."

„Atunci" — urlă judecătorul — „spînzuratul, spînzuratul!"

„Cu liniuță sau fără?" întreabă băiețelul.

„Fără! Fără!" — își iese din minți judecătorul.

„E în regulă"... se bucură băiețelul. „Pot să mai trăiesc o sută de ani!"

Și pe bună dreptate, mă gîndesc eu, în timp ce băiețelul își rupe frînghiile cu care fusese legat și fuge.

Eu însă n-am de ce să fug. Mă întorc și pornesc cu pași mici spre țărm și mai ales spre...

CAPITOLUL III

Care cuprinde....

Ce anume o să aflați în numărul viitor!

PAGINA ÎNTÎI...

Sora mea mai mare crede despre mine că am mania jurnalelor, că fac pe deșteptul. Și toate astea din pricină că am două jurnale personale. Dar cum ar putea fi altfel! Să vedeți: am un jurnal din anul trecut, din vacanța mare, și am scris în el tot felul de nimicuri. Chiar și despre cearta mea cu Petrică, din pricină că eu îi spuneam că există televiziune în culori și el susținea că nu există, am scris în jurnal. Mă rog, am scris tot felul de lucruri nu prea serioase. Cu cel de-al doilea jurnal, lucrurile s-au petrecut așa: anul acesta am fost reales președinte de unitate. E ultimul meu an de școală (sînt în clasa a VII-a!) și vreau să-mi însemnez numai treburile pionierești, importante. Și m-am gîndit că ar fi bine să am pentru asta un jurnal personal special. Lasă să spună sora mea că am mania jurnalelor și că fac pe deșteptul...

...ȘI ALTE PAGINI

15 NOIEMBRIE Astăzi am chemat în camera pionierilor întregul activ: președinții de detașamente și președinții de grupă. Învățăm cu toții cîntecul „Am cravata mea, sînt pionier". Am făcut rost de text și am convins-o pe soră-mea, care are acordeon, să vină să ne învețe. Apoi fiecare președinte își va învăța detașamentul să cînte.

29 NOIEMBRIE Am stat de vorbă cu tovarășul instructor superior și ne-am tot gîndit cum să facem să îmbunătățim activitatea detașamentelor...

— ...S-o chemăm pe Costache Eliza, președinta detașamentului VII; ea o să povestească cum se muncește în detașamentul ei, și ceilalți președinți vor învăța din experiența ei, am spus eu. Zis și făcut. Asta a fost luni, iar sîmbătă, după ore, tot activul era strîns în clasa a VII-a A. Eliza a început:

Din însemnările unui președinte de detașament

Ilustrații: N. ZAMFIR

— Noi avem o gazetă de perete, dar n-am schimbat de mult articolele fiindcă *eu* n-am avut timp. Știți, *eu* sînt responsabila gazetei și *am* avut treabă la cercul literar, că *pregătesc* un referat; și mai trebuie să *am* grijă de condica clasei, deși *pregătesc* un număr artistic pentru pomul de iarnă. *Am* făcut și programul de activități pentru vacanță... După cum vedeți, detașamentul nostru are o activitate bogată.

N-apucă să-și încheie Eliza referatul că-l văd pe Nicu cum își împinge ochelarii în sus, cum face el de obicei, și se repede:

— Cum vine asta, „detașamentul are o activitate bogată"? Vrei să spui că *tu* ai o activitate bogată, că *tu* le faci pe toate, și ceilalți pionieri, pesemne, dorm sau cască gura? Auzi, președinta detașamentului responsabilă cu gazeta de perete, responsabilă cu... și dă-i și dă-i, că nu mai știa Eliza cum să scape.

Chiar atunci activul unității a hotărît ca Pavel, care știe bine să deseneze și este și un pionier bun, să fie ales responsabil cu gazeta. Condica s-o țină Ioana, care e foarte ordonată, iar pentru ședințele cercului literar să li se dea sarcini la cît mai mulți pionieri. Nicu a dat ideea să se facă o „poștă a propunerilor", o cutie în care fiecare pionier să scrie pe o hîrtie ceea ce ar dori să se facă în detașament și numai după aceea să se alcătuiască programul de activități, ținîndu-se seamă de dorințele lor.

15 DECEMBRIE N-am scris de mult în jurnal. N-am avut timp, dar azi s-a întîmplat ceva scandalos. Profesorul nostru de istorie, tovarășul Ionescu, este cel mai bătrîn profesor din școală și e cunoscut pentru blîndețea lui! Cînd a intrat în clasa a VI-a astăzi, Gheorghe Vasile, ascuns sub o bancă, a început să latre ca un cățel. Băieții au început să rîdă și s-a produs o hărmălaie de nedescris, iar Dumitru Andrei, președintele detașamentului, era în frunte. Închipuiți-vă ce rușine! În loc să-i oprească pe ceilalți, el sta în fruntea lor. La sfîrșitul orelor am convocat o adunare fulger a activului unității.

— Ceea ce s-a întîmplat este rușinos pentru un pionier, spuneau unii.

— Ne-ai făcut de rîs. Asta nu-i purtare de președinte, spuneau alții.

Într-un cuvînt, eram cu toții supărați și l-am făcut pe Andrei cu ou și cu oțet. El stătea cu capul plecat și parcă-i pierise glasul. De, trebuia să dea socoteală pentru purtarea lui. În cele din urmă, a izbutit să îngîne: „N-o să se mai întîmple niciodată, veți vedea".

Toată lumea știe că lui Nicu, ochelaristul nostru, îi place să-i spună omului adevărul de la obraz și nimeni nu s-a mirat cînd a spus în adunare: „vreau să-mi dați cuvîntul".

Și a început:

— Să ştiţi că mai avem preşedinţi de grupă care nu se poartă cum trebuie. Să li se atragă negreşit atenţia. De exemplu, Hareta Ristea prea face pe domnişoara. A uitat de uniformă şi umblă îmbrăcată şi pieptănată ca o domnişoară şi se poartă, ce mai, ca o burgheză. Iar lui Conea Alexandru nu-i poţi ajunge cu prăjina la nas. Învaţă bine? Bravo lui! Dar de ce nu-şi ajută colegii? În clasă, colegii l-au poreclit „Conu", de la Conea. Să ştie aceştia că nu sîntem de acord nici cu purtarea lor.

Apoi adunarea s-a terminat şi am plecat acasă...

17 DECEMBRIE De cîte ori mă vede Alexandru Georgescu, preşedintele de detaşament din clasa a VI-a, mă întreabă: „Ce facem cu Baciu? Nu numai că nu învaţă, dar în timpul orelor se maimuţăreşte ca să ne facă să rîdem, nu poartă cravata. Strică disciplina"...

La început nu i-am dat nici o atenţie, dar ieri, în recreaţie, a venit la mine cu o falcă în cer şi cu una în pămînt: „Aşa nu mai merge. Auzi, Baciu a ascuns creta la ora de matematică şi apoi tot el s-a ridicat şi a spus că a luat-o Zamfir. Trebuie să facem ceva".

— Hai la tovarăşul instructor să vorbim cu el, i-am spus.

L-am găsit şi i-am povestit cum stau lucrurile.

— Mai întîi, ne-a sfătuit el, trebuie să-l chemaţi în faţa detaşamentului şi să-i spuneţi răspicat părerea voastră. Apoi să faceţi în aşa fel ca nimeni din clasă să nu mai rîdă cînd Baciu se maimuţăreşte... Să vadă că tot colectivul este supărat pe el din pricina obrăzniciilor şi a necinstei, că nimeni nu-i îngăduie o astfel de purtare.

— Apoi, am adăugat eu, să te ocupi chiar tu, ca preşedinte, şi să-l ajuţi la învăţătură. Du-te la el acasă, faceţi lecţiile împreună, împrieteniţi-vă... Dar, vezi, i-am spus, nu face pe grozavul cu ştiinţa ta, ca omul să se simtă dădăcit. Asta numai ajutor n-ar însemna.

— Şi, mai ales, să avem răbdare, a adăugat tovarăşul instructor.

Georgescu s-a cam supărat că i-am spus să nu facă pe grozavul, dar mi-a promis că se duce.

25 DECEMBRIE Azi mi-a spus Georgescu că Baciu s-a mai cuminţit la ore şi că-şi fac împreună lecţiile în fiecare după-amiază. Mi-a povestit că odată însă s-au certat şi era chiar să se ia la bătaie.

N-o să ne lăsăm. Trebuie să-l facem pe Baciu să înveţe bine, să fie un pionier bun.

Stau acum şi mă gîndesc aşa: ostaşul cînd devine ostaş rosteşte un jurămînt de credinţă către R.P.R. şi nu şi-l calcă nici în ruptul capului. Pionierul, cînd primeşte cravata, rosteşte angajamentul solemn: „...Făgăduiesc să învăţ şi să mă comport în aşa fel încît să devin un cetăţean demn al patriei mele — Republica Populară Romînă". Şi întocmai ca ostaşul nu trebuie să şi-l calce.

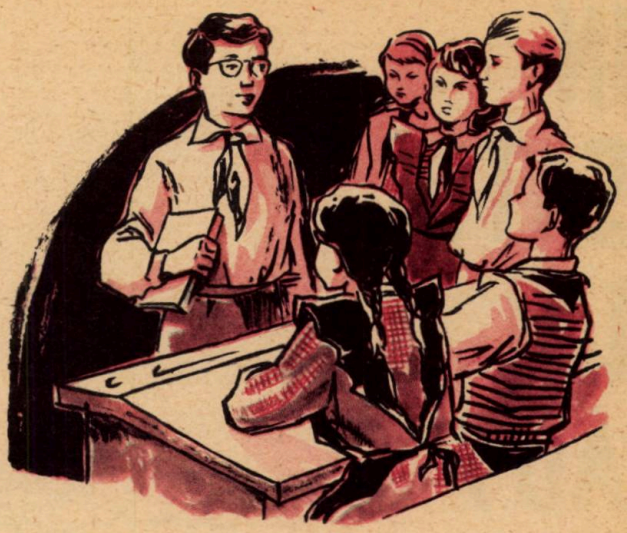

Asta trebuie să ştie fiecare pionier: să se comporte conform angajamentului. Am să-i propun tovarăşului instructor să facem o adunare: „Cum îţi respecţi tu, pionier, angajamentul solemn care l-ai făcut atunci cînd ai primit cravata..."

14 IANUARIE Ura!... Începem o mare acţiune pe unitate, pentru 30 aprilie, în cinstea celei de-a zecea aniversări a organizaţiei de pionieri. Ştiu că n-o să fie uşor, dar o să fie interesant. Vom face un istoric al unităţii noastre, de la înfiinţare şi pînă astăzi. De altfel, aceasta nu-i singura acţiune; totodată vom mai face un mic parc al pionierilor, vom strînge fier vechi pentru o şarjă a pionierilor, pentru şcoală vom lucra o stemă pionierească în traforaj. Şi cîte încă... În legătură cu istoricul unităţii, fiecare detaşament a primit o sarcină. Un detaşament va găsi pe cei care au fost primii pionieri în şcoală, va sta de vorbă cu ei şi va alcătui o cronică a acelor zile de început ale organizaţiei. Un alt detaşament va afla muncitorii care au fost odinioară pionieri în şcoala noastră. În sfîrşit, un al treilea detaşament va alcătui un bilanţ al faptelor pionereşti de la înfiinţarea unităţii şi pînă azi. Şi încă multe altele...

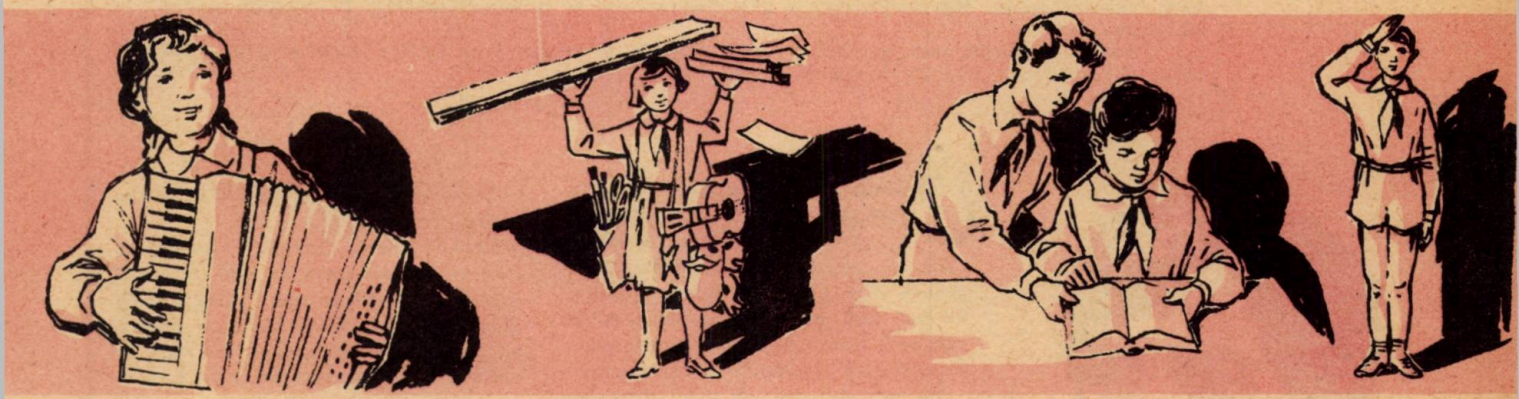

Totul se va încheia cu o mare adunare pe unitate la care vom invita foştii pionieri, vom citi referate şi poate vom face o expoziţie. Detaşamentul VII din clasa în care sînt şi eu va prezenta un moment muzical, cuprinzînd cele mai frumoase cîntece pionereşti cîntate în unitatea noastră de la început şi pînă azi.

Încă o dată: Ura!...

B. C.

IN SATUL LUI ADY ENDRE

de ILEANA DRAGOŞ
Ilustraţii: ADOC

La 27 ianuarie 1959 se împlinesc 40 de ani de cînd s-a stins din viaţă Ady Endre, unul dintre fruntaşii poeziei maghiare. Ady se naşte la Mecenţiu, în judeţul Sălaj, la 22 noiembrie 1877.

Ady Endre vine pe lume într-o căsuţă umilă, acoperită cu stuh. După ce urmează cursurile secundare la Carei şi Zalău, merge la Facultatea de drept din Debreţin, unde îşi publică şi primul volum de versuri.

În 1904, poetul pleacă la Paris, unde are prilej să cunoască literatura franceză. Revoluţia burghezo-democratică rusă din 1905 îl înaripează, poeziile lui capătă un accent nou, revoluţionar. Marea Revoluţie din Octombrie îi aduce încredere în izbînda proletariatului.

Întors la Budapesta, poetul se află printre membrii Comitetului Executiv al capitalei. Bolnav, moare la 27 ianuarie 1919.

Cîmpuri şi iar cîmpuri nesfîrşite. Străbat aceleaşi drumuri pe care le străbătea odinioară poetul cînd se întorcea în vacanţă de la şcoala din Carei. Poate şi atunci vîntul din porumbişte amintea de curgerea unei ape şi ţîşneau din calea drumeţului iepuri de cîmp speriaţi.

La intrarea în sat mă întîmpină un cîrd de gîşte albe. Merg de-a lungul uliţelor şi nu-mi pot stăpîni zîmbetul văzînd înfăţişarea neobişnuită pe care o au toate casele.

De sub acoperişuri atîrnă sforicele lungi pe care-s înşiraţi unul lîngă altul ardei iuţi, roşii. Din pricina asta, casele par nişte moşnegi cu pălărie şi cu plete ruginii. Mai tîrziu aflu că tot acest dichis avea să fie trimis curînd la Fabrica de boia din Oradea şi că locuitorii vor primi de pe urma ardeiului un cîştig foarte bun.

Nerăbdătoare, întreb o femeie pe care o-ntîlnesc unde se află „muzeul Ady". Din obişnuinţă, femeia îmi răspunde amestecat, adică şi pe romîneşte, şi pe ungureşte, aşa cum se vorbeşte aici în satul lui Ady Endre.

Căsuţa cu acoperişul de stuh

Intru pe portiţa muzeului şi mă întîmpină Ecaterina Szabo, femeia care a slujit 20 de ani la familia Ady. Curtea e plină de flori de muşcate, de rezeda şi crini. Adalbert, fiul bătrînei Szabo, mă însoţeşte spre căsuţa albă din fundul curţii, ce pare mai mult o colibă. Acoperişul ei e de stuh, geamurile şi uşa ei sînt scunde. Lîngă intrare, pe o placă

de piatră, sînt săpate versurile marelui poet maghiar în care răsună îndemnul de unire a celor deopotrivă asupriți.

...Cînd ne vom strînge laolaltă,
Maghiari și nemaghiari, dar frați?
Cînd răsuna-va glasul nostru,
Al celor frînți și împilați?

În prima încăpere se află cîteva mobile și obiecte modeste, printre care și patul scund în care, la 22 noiembrie 1877, poetul a văzut lumina zilei. În a doua încăpere se află cîteva fotografii și copii după manuscrisul poetului. Se mai găsesc aici copii după analele Colegiului din Zalău și Carei, din care reiese că elevul Ady Endre învăța excepțional. Privesc ultima fotografie a poetului. Ea îl înfățișează așa cum era cu 40 de ani în urmă, stînd pe o bancă, slab, cu ochii duși în fundul capului, obosit. Pare că nu este același om care te privește din celelalte fotografii, cu privirea limpede, încrezătoare, cu statura puternică. În cartea muzeului, vizitatorii au adus omagiile lor poetului.

Scîrbit de huzurul din palatele grofilor și de minciunile îndrugate de popi, Ady lovește și condamnă. El se apropie cu duioșie de poporul înjosit, de iobagii care munceau din greu pe moșiile boierilor, de proletarul ce se pregătește să-și rupă lanțurile. În lupta pentru dreptate, poetul își unește glasul cu al mulțimii:

Sîntem în luptă cu maghiarul Iad,
În lupta asta totu-am aruncat,
În poarta lui cu pumnii bubuim,
Acestei lupte — inimi, trup i-am dat,
Ea-i moarte sau izbîndă: soarta noastră.*

În poemele „Ne-avîntăm în revoluție", „Înaintea cutremurului", „Cîntecul străzii", „Noua nălucă" și-n multe altele, poetul rămîne oștean consecvent luptei proletarului, căreia îi înfățișează toată măreția.

În două limbi deosebite, în două limbi astăzi prietene, slove de recunoștință oglindesc cu cîtă profunzime a fost înțeles poetul de către maghiar și de către romîn. Oamenii simpli i-au înțeles căutările, au înțeles dezgustul său pentru nedreptatea socială din vremea lui, încrederea lui în forța și în izbînda revoluției.

Bătrîna Ecaterina Szabo și-l amintește pe Ady așa cum era în ziua aceea cînd venise de la Budapesta să-și vadă mama.

— Era un om deosebit de blînd, și își iubea nespus bătrîna mamă, iar pe mine mă respecta și mă îndrăgea de parcă aș fi fost din familie.

Odaia lui Ady, din casa cea mare, construită mai tîrziu, a rămas neschimbată. Aceeași zugrăveala de pe pereți, același patul și noptiera, și lampa care pe vremuri nu se stingea decît tîrziu de tot.

Tînărul Adalbert îmi spune de nenumărații vizitatori care vin deseori aici, în ciuda depărtării la care se află satul natal al poetului. Îmi mai spune de sătenii din fostul Mecențiu, azi satul Ady Endre, oameni harnici, care de cînd și-au unit pămînturile și au intrat în întovărășiri agricole au învățat ce e belșugul.

Mă îndrept spre una din școlile din sat. În mijlocul drumului, un tînăr urcat în șaua unui armăsar ager învață să călărească.

— Merge la armată, la grăniceri, îmi spune Adalbert, și se pregătește...

La școală găsim copiii în recreație. Intru în vorbă cu ei și legăm prietenie repede. Auzind că sînt de la „Cravata roșie", unii încep să-mi povestească de ajutorul pe care-l dau părinților lor care au contractat animale. Tatăl lui Modi Francisc a contractat, de pildă, 10 giște. Francisc le-a luat în grija lui. Merge cu ele la păscut pe valea Eriului și o ajută pe maică-sa să le îndoape. Mandrea Iuliu îmi povestește de banii pe care i-au luat părinții lui cînd au predat 50 de saci de floarea-soarelui, pe care i-au contractat cu statul. Asztalos Teodor îmi mărturisește dorința lui de a se face tractorist — ca și fratele său. Mulți copii îmi povestesc despre casa nouă în care s-au mutat.

Îl întreb pe director dacă în sat se mai află analfabeți.

— Nu se mai află din 1955, mi-a răspuns el.

Directorul îmi mai povestește despre serbările de la căminul cultural al satului, despre echipa de fotbal, care a luat locul întîi pe raion, și despre frumoasele fapte ale pionierilor, care vara trecută au adunat hîrtie, sticle, fier vechi și spice. Toate aceste acțiuni, pionierii de la școala maghiară și romînă le-au întreprins împreună.

M-au petrecut pînă la marginea satului doi prieteni. Unul maghiar, altul romîn. Mi-au povestit de prietenia lor, de vînătorile de iepuri, la care merg toamna împreună, despre cărțile pe care și le împrumută unul altuia și despre multe altele.

Am plecat din satul poetului gata să înfrunt din nou depărtările. Și mi-era greu la gîndul că poetul nu mai trăiește și că nu poate vedea frumusețea acestor zile pentru care el a luptat...

* Din poezia „Inimile noastre sîngerînde".

Cîntecul fiului de proletar

de ADY ENDRE

Biet tatăl meu, din zori în seară
Transpiră-n munci, din răsputeri,
Mai bun ca el nu-i om pe lume,
Nu, nicăieri.

El poartă haine ponosite,
Dar mie-mi ia veșminte noi,
Vorbind de timpul ce-o să vină
Și pentru noi.

Pe tata-l umilesc bogații
Și-l țin în crunta lor robie,
Dar seara ne aduce-acasă
Nădejdea vie.

Om mare, luptător e tata,
De dragul nostru se jertfește,
Dar pentru bani făptura-i dîrză
Nu-și ploconește.

Sărac și plin de griji e tata,
Dar dacă n-aș fi eu, la dracu
Ar răsturna planeta asta
De-a berbeleacu.

Doar un cuvînt de-ar spune tata,
Ce-ar împietri, hei, lumea mare!
N-ar mai trăi doar în petreceri
Și-n nepăsare.

Muncește tatăl meu și luptă,
În fruntea lumii-i el, mereu.
Și decît regii mai puternic
E tatăl meu.

În romînește de
EUGEN JEBELEANU

Limbile ascuțite

Ca de obicei, oamenii s-au îmbulzit curioși. La început au crezut că este vorba de un accident. Curînd însă, șoapta trecu din gură în gură:

— Sînt „Limbile ascuțite". S-ascultăm!

Din mijlocul cercului care se făcu tot mai mare răsunau glasuri vesele de copii. Sînt patru și toți poartă la gît cravata pionierilor germani. Cine sînt, din ce detașament fac parte nu știe nimeni. Un mister desăvîrșit îi înconjoară. Cu toate acestea, îi cunoaște nu numai cartierul Zehlendorfer, ci aproape întreg Berlinul. Nimeni însă nu e curios să afle mai mult. Înțelegeți? În felul acesta, populația îi apără de spionii poliției vest-germane și de ai celei americane.

Cei patru pionieri nu cunosc teama. Constituiți într-o brigadă de agitație, ei organizează sub nasul autorităților din Berlinul de Vest programe-fulger. Cîntînd și dansînd, comentează și demască politica reacționară a guvernului Adenauer, cheamă poporul la luptă împotriva înarmării armatei vest-germane cu arme atomice, pentru unificarea țării într-un stat democrat, iubitor de pace. Pentru îndrăzneala cu care biciuiește politica trădătorilor de la Bonn, șomajul și mizeria din Republica Federală, brigada pionierilor necunoscuți a fost poreclită „Limbile ascuțite".

Cît n-ar da poliția să pună mîna pe ei. Dar, ca pe niște spiriduși, îi scapă tocmai cînd crede că i-a înhățat! Nici n-au apucat polițiștii să se dezmeticească, și, din alt cartier, vine vestea că „Limbile ascuțite" au împînzit pereții caselor și trotuarele cu lozinci dinainte pregătite, au împrăștiat manifeste.

Asta nu este încă totul! De curînd, ei s-au strecurat în cîteva imobile din centrul Berlinului și au strîns 70 de semnături pe apelul în favoarea creării unei zone denuclearizate. De asemenea, ei scriu scrisori cetățenilor vest-germani, îndemnîndu-i să protesteze împotriva înarmării atomice, să lupte pentru pace.

Cine sînt acești patru curajoși? Nimeni nu știe decît că ei sînt pionieri ca și voi. În schimb, cîntecul lor, un cîntec care îndeamnă la lupta pentru viață și bunăstare, este cunoscut de mulți germani și e bine să-l cunoașteți și voi:

Să fim vigilenți!
Acolo unde atomul a fost descătușat
Să întrebăm:
Cine-l are?
Cine-l folosește?
În ce scop?
Pentru pace,
pentru ușurarea traiului
omului,
Sau pentru scopurile Bonnului?
...Și să hotărîm:
„Atomul să folosească doar păcii!"

...Și iată ce mai vrem să vă spunem:
Deoarece vremea a sosit
Ca să fie zdrobit
cuibul războinicilor atomiști,
Să le punem cătușe!
Să-i strivim ca pe căpușe!...
Să nu-i lăsăm să facă baze pentru rachete.
De aceea noi toți,
băieți și fete,
Vrem o viață fericită
să construim,
Pe care împreună să ne-o făurim.

Urare PIONIERILOR

de TUDOR MĂINESCU

Ilustrație: DEM

Dragi copii,
CRAVATA ROȘIE vă dorește
te în noul an 1959 sănătate,
spor la învățătură și numai
note bune!

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și v-adunați,
Și cuvîntu-mi ascultați.

Mînați, băieți, mînați!

Am venit cu voie bună,
După datina străbună,
Mari și mici,
Cu moț de-arnici
La bici,
Clopot să sunăm,
Brazdă să arăm
Și să vă urăm,
Bucuroși să fiți,
Mulți ani să trăiți,
Carte să-nvățați.

Mînați, băieți, mînați!

Să răspundeți la-ntrebări
Fără multe-mpiedicări,
Lecțiile să le știți,
Nu să le ghiciți,
Mingea-n geam să n-o greșiți,
Și nici unul la romînă
Corijent să nu rămînă ;
Vă urez succes la teme,
Rezultate la probleme
Și la alte teoreme.
Dar să nu le facă tata,
Gata,
Și să nu le copiați.

Mînați, băieți, mînați!

S-ascultați, copii cuminți,
Sfatul bunilor părinți,
Recunoscători să fiți
Profesorilor iubiți,
Meșterilor iscusiți,
Ce vă-nvață
Cu povață
O mănoasă meserie...

Programul scris cu hărnicie
Să nu fie
Doar o coală de hîrtie,
Ci îndeplinit să-l dați.

Mînați, băieți, mînați!

Vă urez la mic și mare
Note bune la purtare,
Daruri pentru fiecare :
O pereche de patine,
Un stilou să scrie bine
De la sine.
Pentru fotbal un balon,
Poate și-un acordeon,
La cei mici o trotinetă,
La cei mari o bicicletă,
Să-nvățați să pedalați.

Mînați, băieți, mînați!

Iar la anul viitor,
Vom porni cu plugu-n zbor,
Pe cărarea stelelor,
Ne vom duce împreună,
Cale bună,
Pînă-n lună,

Și de-acolo mai departe,
Să vedem dacă și-n Marte
Pionierii-nvață carte
Și-s cu noi asemănați.

Mînați, băieți, mînați!

De urat aș mai ura,
Dar mă tem că v-a-nsera,
Și mă duc cu grupa mea
La cinema.
Hai și voi, copii și frați,

Mînați, băieți, mînați!

Interviu cu

ION VOICU

LAUREAT AL PREMIULUI DE STAT, MAESTRU EMERIT AL ARTEI

A desea la una dintre ferestrele care dau în grădina Ioanid lumina stăruie pînă tîrziu. De acolo se aud în surdină acordurile unei viori. Acolo, în fața partiturilor care ascund bucăți complicate, greu de executat, un om studiază ceasuri întregi, fără să știe ce e oboseala. La ușa lui am sunat într-o după-amiază cerîndu-i un interviu în numele revistei „Cravata roșie". Așa l-am cunoscut pe violonistul Ion Voicu, căruia partidul și guvernul republicii noastre i-au acordat pentru merite artistice deosebite titlul de „Maestru emerit al artei". Îmi închipuisem un om grav, care în toiul discuției se uită la ceas și-l pune pe reporter în încurcătură. Dar interlocutorul meu era un om vesel și prietenos, gata să răspundă cu bunăvoință la întrebările mele.

Prima întrebare l-a făcut să surîdă cu amărăciune.

...Închipuiește-ți o curte de pe mahalaua Ianculuí, cu case joase, întunecate și mici. Într-una din acestea locuiam noi — a început el să-și depene amintirile. Mama și tata se străduiau din răsputeri să țină casa de azi pe mîine, o casă grea, cu șapte copii. Tatăl meu, bunicul și străbunicul au trăit din banii ce-i cîștigau cîntînd cu vioara ori învățîndu-i pe alții să cînte. Era o pîine neagră și neîndestulătoare. Cînd i-am mărturisit tatălui meu că vreau și eu să cînt s-a încruntat și mi-a spus că nici nu vrea să audă de asta. Dar cînd lipsea de acasă și frații mei se jucau prin curte luam pe furiș vioara și încercam să cînt. Numai mama știa acest lucru. Ea mă încuraja, punea ban cu ban de-o parte și visa să-mi cumpere într-o zi o vioară. Dar treceau ani și ani și banii de vioară erau folosiți pentru alte nevoi. Ba pentru pîine, ba pentru o haină ori pentru o doctorie.

Vioara mi s-a cumpărat abia cînd am împlinit șapte ani. În prima săptămînă cîntam de dimineață pînă seara. Peste cîtva timp învățasem cîteva bucăți „după ureche". Apoi am început să cunosc notele și nu peste mult aveam să-i întrec pe copiii de vîrsta mea, care începuseră să studieze mai înainte. La 14 ani am intrat la conservator.

— Cînd l-ați cunoscut pe George Enescu?

— La 17 ani. Eram emoționat la gîndul că aveam să cînt în sala Ateneului și mai ales fiindcă aflasem că va fi prezent și el. Am executat „Concertul în re major de Paganini", dirijat de regretatul Theodor Rogalski. După concert, maestrul Enescu m-a felicitat. De atunci m-a urmărit și mi-a fost de un prețios ajutor. Lui aveam să-i datorez succesele de mai tîrziu. Între anii 1945—1946 i-am fost elev. Atunci am avut prilejul să-l cunosc. Era un artist desăvîrșit, un om generos, modest. Sub imboldul lui am participat la concursul organizat la noi cu ocazia venirii lui Iehudi Menuhin și am luat premiul I pentru interpretarea Sonatei I de Bach și a concertului de Mendelsohn.

— Ce-ați putea să ne povestiți despre perioada în care ați studiat la Moscova, despre condițiile pe care le-ați avut acolo și despre profesorii cu care ați studiat?

— Anii aceia au fost anii cei mai luminoși din viața mea. Statul sovietic mi-a pus la dispoziție o locuință confortabilă și mi-a îngăduit să fiu elevul celor mai străluciți profesori ai săi. David Oistrah și Abram Ilici Iampolski mi-au fost timp de doi ani profesori și mi-au acordat prietenia și dragostea lor. Am studiat împreună cu Leonid Kogan și cu Besorodnii, elevi excepționali, artiști al căror nume a ajuns astăzi cunoscut în lumea întreagă.

— Cititorii noștri știu că statul romîn v-a pus la dispoziție un Stradivarius și cred că mulți dintre ei ar vrea să afle povestea acestei viori.

Ion Voicu zîmbi, își aprinse o țigară și începu să povestească.

— Nu știu cui a aparținut înainte. Eu am aflat-o în magazinul unui vînzător renumit din Elveția de unde am cumpărat-o acum 2 ani. Văzîndu-mă străin, vînzătorul începu să mă descoasă și mare-i fu mirarea cînd află că sînt din Republica Populară Romînă și că statul m-a trimis să-mi cumpăr o vioară. După ce a înșirat pe masă o seamă de viori celebre pe care le-am cercetat, i-am cerut să-mi dea să încerc cele patru viori Stradivarius despre care auzisem că se află la magazin. Negustorul mă privi și mai uimit. Apoi, zîmbind îngăduitor, îmi spuse că mă lasă să le încerc, dar că de fapt nu are nici un rost fiindcă viorile acelea erau foarte scumpe.

După multe, multe cercetări amănunțite mi-am ales una dintre cele patru viori și l-am întrebat pe vînzător dacă poate să mă aștepte o zi pînă aduc banii. El a rîs neîncrezător și mi-a răspuns că din partea lui așteaptă și un an.

A doua zi, cînd mi-a sosit suma trebuincioasă din patrie și cînd am intrat în magazin să-mi iau vioara, Henri Verot, vînzătorul, a făcut ochii mari și mi-a spus că ar fi fost în stare să jure că nu voi mai veni să o cumpăr. Tot atunci mi-a mărturisit că n-a crezut că un stat socialist se îngrijește cu atîta atenție de artiști — dar că și-a schimbat cu acest prilej toate părerile în această privință.

— Povestea a fost deosebit de interesantă. Am vrea acum să ne vorbiți despre turneele de peste hotare și despre aprecierea de care se bucură în lume muzica romînească.

După ce se gîndi puțin, Ion Voicu se ridică, dispăru o clipă și se întoarse cu un carnet pe care mi-l dădu să-l răsfoiesc. Era pașaportul cu care călătorise prin numeroase țări.

— După cum se vede, am făcut turnee în Uniunea Sovietică, în R.P. Ungară, R.P. Polonă, R. Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, în R.P. Chineză, Anglia, Suedia, Finlanda.

Cu ocazia turneelor am avut prilejul să mă întîlnesc și cu copii și să cînt pentru ei.

Îmi amintesc că în timp ce urcam treptele Palatului pionierilor din Pekin, unde urma să dau un recital, am fost întîmpinat la fiecare etaj de o puzderie de copii cu buchete de flori. Nu am văzut niciodată atîtea flori la un loc.

Pionierii din Dnepropetrovsk mi-au dăruit o cravată roșie pe care o păstrez pentru fiul meu, Mădălin, care acum n-are decît șase ani.

— Prin urmare, aveți și un fiu de șase ani. Nu cumva el vrea să îmbrățișeze cariera tatălui?

— Ba da, și pînă acum sînt mulțumit de el. Are multă voință și dacă maică-sa nu ne-ar dojeni că studiem prea mult, am studia împreună pînă seara tîrziu, fără să ne dăm seama că timpul trece.

— Am auzit că vă preocupați și de alți copii, că îi ascultați și-i îndrumați.

— I-am ascultat pe mulți copii cîntînd. Unora le-am uitat numele, altora nu le mai știu decît numele mic. Îmi aduc aminte de ei întotdeauna cînd merg în turneu în țară și atunci mai stăm de vorbă. Cunosc mulți copii talentați care peste ani vor fi fala țării noastre. Nimic nu-i poate opri să-și desfășoare aripile. În patria noastră arta este încurajată. Partidul și guvernul pun la dispoziția tinerelor talente școli și profesori cu înaltă calificare.

— Pentru că a venit vorba de copii și turnee aș vrea să vă întreb dacă ați cîntat vreodată la Palatul pionierilor din capitală.

— Nu, pentru că nu am fost invitat, sau probabil că mi s-au trimis invitații cînd eram plecat din țară.

— Atunci mă folosesc de acest prilej și îmi îngădui să vă invit eu, știind că în felul acesta le pregătesc o frumoasă surpriză cititorilor noștri.

— Cu plăcere, voi răspunde acestei invitații imediat după întoarcerea mea de la Londra, unde voi pleca în curînd. Dar să răspund la o întrebare la care nu am răspuns.

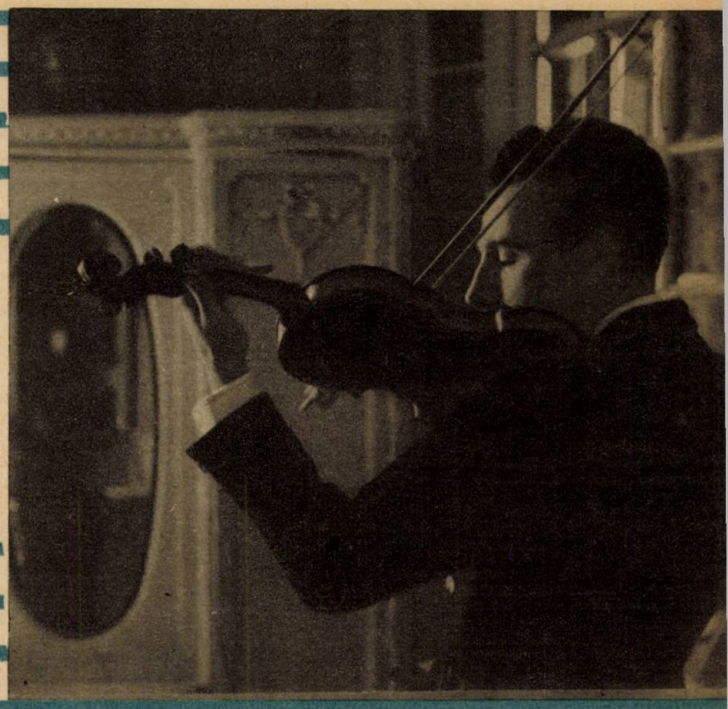

Ion Voicu de vorbă cu David Oistrah și George Georgescu

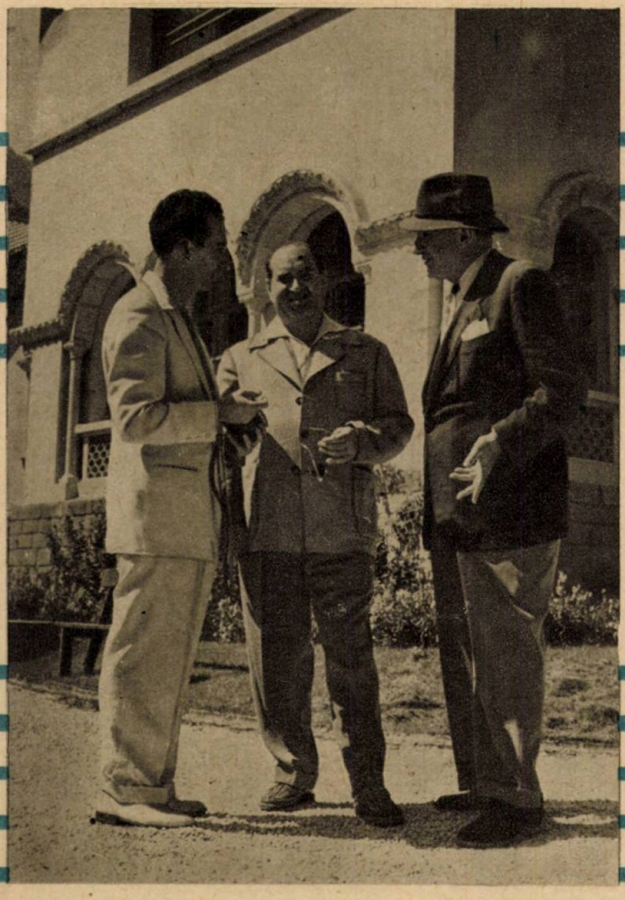

— Da, vă întrebasem de ce aprecieri se bucură muzica românească peste hotare.

— Este un lucru știut că muzica românească și solii muzicii românești s-au bucurat de succes în nenumărate rînduri. E de prisos să spun că numele marelui nostru George Enescu e rostit în străinătate cu stimă și admirație. De asemenea este cunoscut că orchestra filarmonicii de stat „George Enescu" este socotită una dintre cele mai bune orchestre din lume. În ultimii ani tot mai mulți artiști români s-au făcut cunoscuți peste hotare. Printre ei se numără maestrul George Georgescu, maestrul Constantin Silvestri, frații Valentin și Ștefan Gheorghiu, Mîndru Katz, Ștefan Ruha, Zenaida Palli, Dan Iordăchescu și mulți alții, care au smuls publicului spectator mii și mii de aplauze.

I-am mulțumit violonistului Ion Voicu și pentru acest răspuns și l-am rugat să-mi spună ceva despre compozițiile sale.

— Trebuie să știți că folclorul mă pasionează și mă inspiră. În ultimii ani am scris cîteva bucăți printre care cele mai cunoscute sînt „Ceasornicul", „La cules de cucuruz", „Dimineața după nuntă". Toate acestea sînt prelucrări după cîntece populare.

— Ce pasiuni aveți în afară de muzică?

— Îmi place să citesc literatură, să înot, să merg la cinematograf și să comentez filmele care îmi plac. Cel mai reușit film care a rulat pe ecranele capitalei în ultimul timp este după mine „Zboară cocorii". Îmi mai place de asemenea să le spun povești copiilor mei, care sînt întotdeauna amatori să le asculte.

— Și acum, pentru că discuția se apropie de sfîrșit, poate doriți să transmiteți ceva cititorilor noștri.

— Desigur, tuturora le urez sănătate, note mari și multă perseverență în muncă. Perseverența le va folosi la orice îndeletnicire. Celor care doresc să-mi fie colegi de breaslă le dau un sfat. Să cînte curat, să nu treacă peste notele false, ci să studieze atent și cu răbdare. De asemenea, îi mai sfătuiesc să facă game cît mai des.

După aceste vorbe i-am mulțumit maestrului Ion Voicu pentru bunăvoința cu care a răspuns tuturor întrebărilor și i-am urat din partea revistei noastre și pe viitor tot mai multe succese.

ILEANA DRAGOȘ

Un automobil străbate străzile Bucureştiului...

În automobil, alături de şofer, stau un reporter, un fotoreporter, un carnet de însemnări şi aparatul de fotografiat. Ceasornicele publice indică ora 9 şi 45 de minute. Vrem să vedem ce fac copiii din oraşul lui Bucur în jurul orei 10.

Deci, la drum.

Un automobil străbate străzile Bucureştiului...

★

— Asta-i treabă de băiat? veţi spune cu toţii. Pfui, să cureţe cartofi!...

Dar Mihai Stibli nu e de aceeaşi părere. După ce a terminat lecţiile, Mihai s-a gîndit că n-ar fi rău s-o ajute puţin la bucătărie şi pe mămica.

★

Sîntem la Şcoala de 4 ani nr. 23 Mîntuleasa. E recreaţie. Clopoţelul se odihneşte şi el pentru cîteva clipe. Se face o „repetiţie generală" a lecţiei de istorie.

★

Doi detectivi amatori? Nu — doi pionieri: Roger Mircea şi I. Strâchinaru într-un... pod! În „arhiva" familiei se găsesc încă multe hîrtii fără însemnătate. Şi cum azi e „Ziua strîngerii hîrtiei vechi" pe întreaga unitate, cei doi s-au gîndit că un braţ de maculatură în plus n-are ce strica...

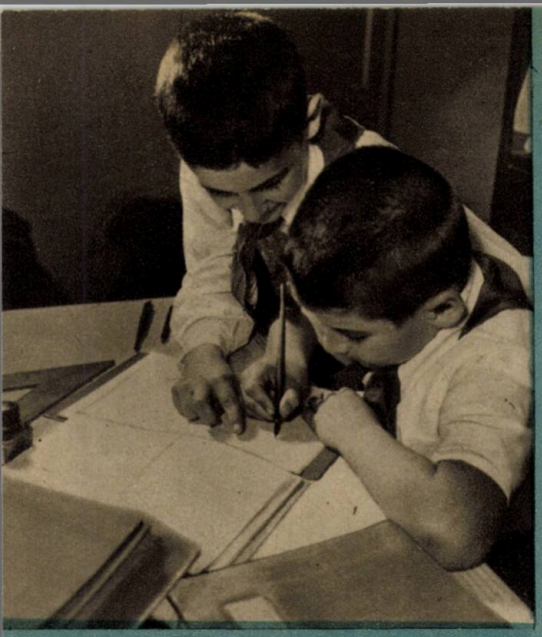

Iată-i pe fraţii Dogaru, elevi la Şcoala medie nr. 31 din cartierul Crîngaşi. La lecţii, Teodor îl ajută pe Petrică, mezinul, într-adevăr... frăţeşte. Iar cînd Teodor ia o notă bună, Petrică se bucură cel dintîi.

★

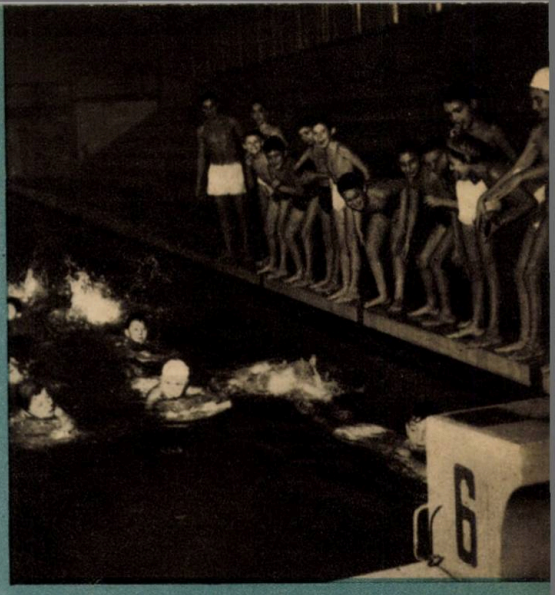

E o clipă înălţătoare. Pentru Cristina Scurtu şi pentru prietena ei este o dimineaţă neobişnuită. Astăzi primesc cravata roşie şi atunci cînd mătasea foşnitoare îţi îmbujorează chipul totul în iur e numai lumină şi cîntec.

★

Un doctor (în halat alb, calm, desăvîrşit şi — nemaipomenit — fără ochelari), cîţiva asistenţi (serioşi, atenţi) şi... pacientul (un autocamion). Fotografia este făcută în clinica pentru automobile a Palatului pionierilor. Cu asemenea îngrijire, bolnavul se va însănătoşi curînd.

★

— Hai, lo-ne-le ! Hai, lo-ne-le !

— Mai iute, Victor. Hai tu, Victor !

Campionat de înot ? Nu — antrenament. La bazinul acoperit Floreasca, în plină iarnă, se antrenează şi micii înotători. Iar ceea ce vedeţi în poză... e un mic concurs pentru încălzire.

★

Sîntem în camera pionierilor de la şcoala medie „Dimitrie Cantemir"... Gloria toboşarilor unităţii, Gall Alexandru, care acum este utemist, predă toba prietenului său mai mic. Se deapănă amintiri... Toba aceasta a fost la defilare în zile de sărbătoare, în excursii şi totdeauna a fost purtată cu cinste.

★

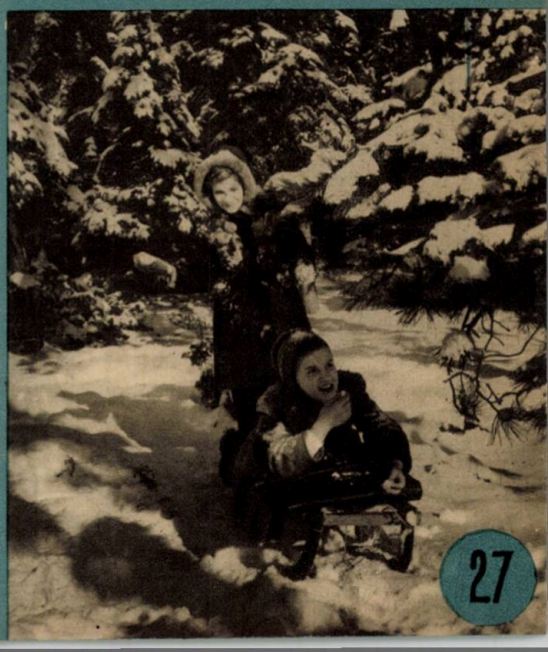

În parc s-a aşternut zăpada. Printre ramurile bătrînilor pini, sania lunecă... Se pare, însă, că va urma o adevărată bătălie cu bulgări de zăpadă...

pentru

AHMED DIN ASSUAN

MANUEL DIN RIVADARIA

de VICTOR BÎRLĂDEANU

Am pe biroul meu un glob terestru. Nu-i mai mare decît pumnul. E de ajuns să-i dau vînt, că și începe să se învîrtească repede, repede, ca o sfîrlează. Toate culorile de pe el se contopesc într-un albastru fără sfîrșit, amintindu-mi și în felul acesta cît de mult loc ocupă mările și oceanele pe bătrîna noastră planetă.

Iată, pun degetul pe un punct al acestei vijelioase rostogoliri de munți și ape, orașe și sate. Un punct pe glob: Assuan. Undeva, în Africa, aproape de granița Egiptului cu Sudanul. La cîțiva kilometri depărtare de locul închipuit, pe unde trece Tropicul Cancerului. Lîngă prima cataractă a Nilului.

De cîtva timp, Assuan nu mai e un punct oarecare pe glob. Numele acestei localități egiptene a ajuns în paginile tuturor ziarelor din lume, pe buzele tuturor oamenilor care citesc aceste ziare. Și voi, dragi copii, ați auzit, fără îndoială, în ultima vreme de Assuan.

...Nilul e din vechime socotit „mama Egiptului". Fără Nil, Egiptul ar fi fost un deșert nisipos, la fel de trist și lipsit de rodnicie ca și Sahara sau Libia. Apele mănoase ale Nilului au făcut însă să înflorească aici, încă de acum 7.000 de ani, grădini, livezi și ogoare, să crească una din cele mai vechi și mai strălucite civilizații ale lumii.

Dar, tot de 7.000 de ani, viața felahilor — țăranii egipteni — este mereu amenințată de capriciile acestui fluviu, care străbate aproape întreaga Africă. De unde izvorăște această amenințare?

Șase luni pe an — din noiembrie pînă în aprilie — Nilul are ape joase, care nu pot ajuta cu nimic agricultura. De abia prin aprilie, apele lui încep să crească sub înrîurirea ploilor care se revarsă peste regiunea tropicelor. De această creștere atîrnă soarta recoltei, viața sau moartea a mii de oameni. Dacă creșterea e prea slabă, canalele de irigație rămîn moarte, iar ogoarele și livezile la fel. Dacă apele cresc prea mult, încep inundații care, de asemenea, duc la pieirea recoltei.

Cum pot fi înfrînate aceste ape pentru a fi puse în slujba omului?

Prin construirea unui gigantic baraj la Assuan, acolo unde Nilul pătrunde pe pămîntul egiptean, s-ar fi putut înfăptui mari lacuri de acumulare, de unde apa să poată fi îndreptată către canalele de irigație și să ude culturile de bumbac, orez, grîu și livezile de măslini, lămîi și portocali.

Dar o asemenea lucrare costă mulți, foarte mulți bani. Și de unde acești bani într-o țară care a fost veacuri de-a rîndul stoarsă de bogății și sărăcită de

Barajul de la Assuan va face să înflorească și acest deșert

către asupritorii străini — imperialiştii englezi, francezi, americani?

Egiptul de azi nu mai e cel de ieri. Există azi puternica Republică Arabă Unită. Milioanele de felahi nu mai vor să fie slugi la domnii bogătaşi din Londra sau New York. De aceea, cînd aceşti domni au propus — mărinimoşi, nevoie mare! — să dea un aşa-zis „împrumut", ca să se construiască barajul, dar numai cu condiţia ca ţara să le încapă iar în gheare, Republica Arabă Unită a respins cu indignare propunerea.

Şi de data aceasta, ca şi în atîtea alte rînduri, popoarele, odinioară asuprite, au văzut cine le e adevăratul prieten.

Uniunea Sovietică, marea ţară a socialismului biruitor, ţara care ne ajută şi pe noi să ne zidim viitorul socialist, şi-a oferit ajutorul fără condiţii: va împrumuta Republicii Arabe Unite 400.000.000 de ruble pentru construirea barajului de la Assuan, care va fi una dintre cele mai mari şi mai moderne construcţii de acest fel din lume.

Prin această construcţie va deveni cu putinţă nu numai îndepărtarea ameninţărilor pe care Nilul le ţinea mereu atîrnate deasupra capului bietului felah — secetă sau inundaţii — , ci şi irigarea în plus a încă 1.000.000 de hectare, făcînd astfel ca suprafaţa ogoarelor şi livezilor egiptene să sporească cu un sfert din cîte sînt azi. Se va înălţa, totodată, şi o hidrocentrală, care va da în fiecare an cam de 10 ori mai multă energie electrică decît consumă Egiptul în prezent.

...Învîrtesc din nou globul terestru şi pun din nou degetul pe un punct de pe glob. Se numeşte Rivadavia. Frumos nume, nu? E undeva, în Argentina, spre partea cea mai de sud a Americii de Sud.

Aici, încotro îţi azvîrli privirea, întîlneşti turle de sonde. Ca la noi — la Ţintea sau la Moineşti.

Numai că şi cu sondele acelea din Rivadavia, din Comodoro, din Meudosa şi din alte locuri ale Argentinei e o poveste lungă.

Acum cîteva zeci de ani au aparţinut bogătaşilor englezi. Pe urmă au pus mîna pe ele imperialiştii americani. De vreo cîţiva ani, însă, poporul argentinian le-a luat în propriile lui mîini. Dar nu le putea stăpîni cum trebuie, pentru că maşini şi utilaje petrolifere tot de la americani erau nevoiţi să cumpere. Şi cînd acestora le venea mai bine la îndemînă, nu le mai vindeau utilajele, şi petrolul rămînea gîlgîind furios în puţuri.

De unde au primit ajutor argentinienii?

Din acelaşi loc ca şi egiptenii: din marea ţară a speranţelor, către care sînt îndreptate cu dragoste privirile tuturor oamenilor cinstiţi din lumea întreagă. 100.000.000 de dolari împrumută U.R.S.S. Argentinei în maşini şi utilaj petrolifer.

...În săptămînile acestea, micul Ahmed din Assuan şi micul Manuel din Rivadavia — copii ca şi voi, poate elevi de şcoală, ai căror părinţi muncesc fie pe ogoarele de bumbac aflate la nord de Tropicul Cancerului, fie la sondele aflate la sud de Tropicul Capricornului — au citit şi ei ziarele cu un nesaţ şi o bucurie de nedescris. Şi poate că au simţit în cifrele în aparenţă reci şi uscate o prevestire luminoasă pentru propriul lor viitor.

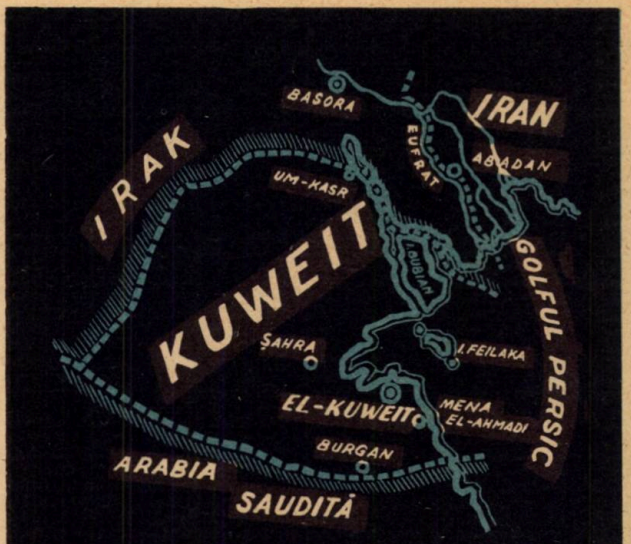

MICA ENCICLOPEDIE

KUWEIT: o ţară mică — pe jumătate ca Olanda — , cu o populaţie puţin numeroasă — 200.000. Aceasta fiind situaţia, s-ar părea că principatul Kuweit ar trece nebăgat în seamă printre statele mari care-l înconjoară. Să i se fi dus vestea în lume datorită faptului că — neobişnuit — populaţia băştinaşă nu este nici pe jumătate faţă de populaţia întregului stat, restul fiind străini? Sau că e printre puţinele ţări din lume fără nici un metru de cale ferată?

Nu, firește, numai acestea nu o pot populariza printre statele capitaliste. Ele nu aduc nici un cîştig, nu aduc dolari. Ci altceva: pămîntul secetos al Kuweitului de pe malurile Golfului Persic este mai bogat în... petrol decît în apă. Imensele lui zăcăminte (vreo 8 miliarde de tone) au atras acum 4 decenii hienele capitaliste. Producţia de petrol a crescut vertiginos. Astăzi, ea a trecut de 58.000.000 de tone, situîndu-se pe locul 3 în lume. „Kuweit Oil Company", „British Petroleum" sînt cei doi beneficiari ai unor averi fabuloase, căci nicăieri capitaliştii nu cîştigă într-un an peste 100 % suma investită. Aşa stînd lucrurile, nu ne miră că pe întreg cuprinsul ţării nu circulă monedă locală. Aici, banii sînt străini: lire sterline, dolari... Nu ne miră nici faptul că, deşi există un şef al statului, şeicul Abdula as — Salim as— Sabah, destinele ţării le hotărăşte un agent politic englez.

Trezită însă de valul de eliberare de sub dominaţia imperialiştilor, ce a cuprins ţările arabe, populaţia Kuweitului luptă şi speră şi ea la timpurile cînd îşi va administra singură bogăţiile.

RECREAȚIA MARE

DE TOATE...

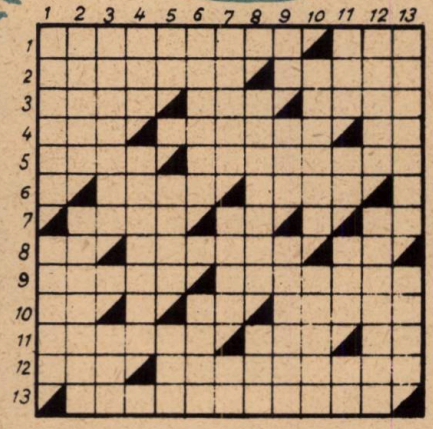

ORIZONTAL: 1) Mașini ce produc tablă sau țevi date în folosință în ultimii ani (Galați și Roman) — Metal prețios; 2) Oraș nou al minerilor din Valea Jiului — ... Mică, orașul cu cea mai mare fabrică de acid sulfuric din țară; 3) Categorie la box — Punct cardinal — Nu vorbești; 4) Rîu în Elveția — Departamentul industriei... obține succese tot mai mari datorită dezvoltării industriei grele și constructoare de mașini — Alfa și Omega; 5) Normă obligatorie de muncă pe pămînturile foștilor moșieri (înv.) — Întreită; 6) Aci se află prima fabrică de antibiotice din țară — Nume noi pe harta patriei: Victoria, Lucăcești, Lonea etc. (sing.); 7) Vulcan în Sicilia — Zeul soarelui la egipteni — Pronume; 8) De la (od.) — A înălța steagul — Interjecția gîștei; 9) Pentru fabricarea acestui aliment au fost ridicate fabrici noi dotate cu utilaj modern — Se organizează în școli cu prilejul aniversării republicii noastre; 10) Dînsul — Pronume — Localitate unde se construiește cea mai mare hidrocentrală din țară (210.000 kW); 11) Puternic centru siderurgic al țării — Niculescu U. Emil — Nota bene; 12) La 30 decembrie s-au împlinit 11... de la actul istoric al proclamării R.P.R. — Activitate culturală ce a luat o mare dezvoltare în anii regimului democrat-popular; 13) Important sector economic ce merge cu pași repezi spre socializare.

VERTICAL: 1) Centru carbonifer în Valea Jiului — Monumental edificiu de cultură construit în anii aceștia în București; 2) Cupru — Gaz incolor și inflamabil; 3) Totalitatea operațiilor tehnice miniere — Sigură, dar... pe jumătate; 4) Oraș în Peru — Materie primă folosită la tăbăcitul pieilor (pl.); 5) Sodiu — O găsiți la Ocnele Mari — Despic; 6) Oraș nou al petroliștilor din Moldova — Adăpost pentru animale; 7) Plantă ierbacee cu flori galbene-aurii — „Steagul...“ — uzina care a dat patriei primele autocamioane românești — Pronume; 8) Produse ale fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ — Fluviu dintr-o tînără republică arabă; 9) La jocul de table — Patria noastră — Tufă; 10) Muncitori din industria siderurgică — „Săracul!“ 11) Forța ei este folosită de hidrocentralele de la Sadu, Dobrești etc. — Primul în sport, primul în producție — Unitate socialistă din agricultură — Alifie; 12) Lipsit de umezeală — Săteancă; 13) Unități teritoriale în R. P. R. — Căsuță veche de lemn.

Cuvinte rare:
EME, NART, ICA.

BIVERB
6-6

DMG

TRIVERB
5-2-5

TI

CIBERNETICA

(Urmare din pag. 11)

S-a realizat și o altă construcție specială, un „calculator analogic“ (mașina CAU-1). S-au construit de asemenea instalații importante de automatizare în industria metalurgică, chimică și petroliferă.

Aplicațiile uimitoare ale ciberneticii — mașinile de calculat sau de tradus, automatele spectaculoase etc. — nu trebuie să ne facă să credem că omul ar fi inferior mașinii electronice, care, chipurile, ar reprezenta un creier mai capabil decît al omului. În realitate, mașinile nu fac altceva decît ceea ce omul le-a impus și le-a învățat să facă, și anume acele operații care pot fi automatizate. Mașinile pot face și fac operații de gîndire, de logică, dar este vorba numai de *anumite* operații de gîndire, nu mai de acele operații pentru care au fost construite și nimic mai mult. Cel mai uriaș și perfecționat creier electronic nu va face niciodată decît ceea ce i-a comandat omul. El nu va avea niciodată inițiativă, nu va avea o activitate creatoare. Nici o mașină n-ar putea descoperi legea gravitației universale, ca Newton, nici picta pe „Gioconda“, ca Leonardo da Vinci, și nici crea o capodoperă ca „Luceafărul“ lui Eminescu. Asemenea activități nu pot fi preluate de mașini, oricît ar fi acestea de perfecționate.

Cîntecul mîinilor

de ION BRAD

Mîinile tale, mîinile mele, mîinile,
Care schimbă orele, zilele, săptămînile
În istorii și veșnicii ;
Mîinile cu care te joci, cu care scrii,
Care-mpărțite lumini și le adună
Să le cîntăm împreună !

În noaptea istoriei și-naintea ei,
Oarecînd,
Mîinile erau legate de pămînt.
Cînd s-au ridicat în zare
Să culeagă poame și flori,
În bezna ta, omule, întîiul soare
S-a îmbogățit cu o mie de sori.

Mîinile tale, mîinile mele...
Fiarele au început să știe frică de ele,
Peștii să fugă-n adînc
Ca o ploaie de stele.
Fulgerele minții descătușate prin mîini,
Ne-au poruncit să fim
Peste toate stăpîni.

Mîinile care-au îmblînzit firea cu greu
Și, furînd focul,
S-au zvîrcolit în chinuri cu Prometeu,
Mîinile care au topit fierul
În săgeți slobozit
Și s-au furat una pe alta
La vînat, la cules, ia-mpărțit.
Cele mai hrăpărețe și rele,
Făcut-au inele de lanțuri grele.

Erau acum două feluri de mîini :
Nobile — de robi, murdare — de stăpîni.
Mîinile noastre, pe-atunci încătușate,
Au făurit cele șapte minuni *
Și-o mie și una palate,
Le-au împletit, din aur, împăraților tronul,
Au înălțat piramidele și Babilonul.

De cîte ori cercară cătușele a-și frînge,
Li s-a plătit cu focul, li s-a plătit cu sînge.
Și ele mai departe-au făurit
Corăbiile-mpinse pe mări de uragane,
Au cărat piatra Coliseelor,
Au întins șosele romane.

Mîinile mele, mîinile tale,
Care-au dantelat stînci
Schimbate-n piscuri de catedrale,
Sub care duhul întunericului s-a retras în asediu —
Mîinile arse pe ruguri în evul-mediu,
Înflorite pe apa văzduhului ca niște lotuși,
Alături de cuvîntul gemut „Se mișcă, totuși... !"

Mîinile gata să-nalțe și să doboare,
Să-ndrepte corăbiile lui Columb călătoare
Spre noi pămînturi,
Mîinile mușcate de lanțuri,
Tăbăcite de vînturi,
Încleștate pe războaie mecanice,
Săltărețe ca valul.
Mîinile pe care le macină-n munci și măceluri,
Flămînd, capitalul.
Mîinile anonime, de toate culorile,
Cu pumnii cît stelele **înmiresmate ca florile,**
Și dintre toate, iată,
Țîșnește mîna-vultur, **mîna-săgeată !**

De pe carul blindat al istoriei noi,
Lenin ridică brațul spre noi.

La semnul acesta, zvîcnesc în văzduh
Toate brațele noastre
Cu străluciri ca de astre.
Mîinile care-au spart cercul de fier
Ca pe-o găoace,
I-au sucit labele capitalului
C-o mișcare dibace,
Ți-au împletit vălurile de mireasă, Pace !

Brațele tale Gheorghe, Ilie, Ioane,
Care-au făcut să tresară Carpații cărunți
Și-au împodobit stema cu sonde și munți,
Țara — cu soare și stele de foc,
Brațele care mută munții din loc.

Mîinile libere, neiertătoare,
Degetele noastre prin care
Toată zgura vremii se cerne,
Mîinile noastre ce făuresc,
Cu milioanele, minuni moderne,
Ca nimic de mîine să nu mai fie ca ieri,
Mîini de titani, de pionieri.

Mîinile noastre — prelungirea minților clare,
Sateliții — prelungirea mîinii spre soare,
Visul ieșit la plimbare
În slava albastră...
Cine să-ndrăznească spre cetatea noastră ?

Stau de veghe inimile,
Mîinile noastre, stăpînile,
După care
Se vor descătușa toate mîinile !

---

* Este vorba de cele șapte realizări celebre ale artei și sculpturii antichității:
—Farul de pe insula Pharos de lîngă Alexandria
—Statuia zeului Apollo
—Templul Dianei din Efes
—Statuia lui Zeus din Olimp
—Mormîntul regelui Mausol
—Grădinile suspendate ale Semiramidei
—Piramida faraonului Keops

SUCCESE ALE TEHNICII NOASTRE

1%

Nu este o formulă magică, ci numai o cifră: 1%. Muncitorii, tehnicienii, inginerii de la uzinele „Janos Herbak" din Cluj şi-au luat angajamentul să reducă cu 1% preţul de cost al produselor pe care le pun la îndemîna oamenilor muncii.

Pare puţin, dar vă amintiţi de povestea jocului de şah? Tot astfel, această reducere de numai 1% pe întreg sectorul pielăriei, din ţară duce la rezultate uimitoare. Economisind numai un leu la fiecare sută de lei se vor putea confecţiona încă 284.000 perechi de pantofi bărbăteşti sau 389.000 perechi de pantofi de damă, sau 584.000 perechi de cizme de

cauciuc, sau 755.000 perechi de mănuşi căptuşite cu tricot.

Minunată ştiinţă este matematica şi plină de avînt munca celor ce construiesc socialismul în ţara noastră!

120.000!

Cifre, numai cifre. În graiul lor, ele exprimă avîntul industriei patriei noastre, bunăstarea care ia locul înapoierii moştenite de la burghezo-moşierime.

De la cele cîteva tractoare pe lună, uzinele „Ernst Thälmann" au făcut să îngheţe rîsul pe buzele foştilor exploatatori. Căci la 14 octombrie 1958 a fost fabricat cel de-al 120.000-lea tractor de 15 CP.

Peste 15.000 din aceste tractoare răstoarnă brazda în peste 20 de ţări ale globului.

„ALCHIMIŞTII" MODERNI

În evul mediu, oamenii erau stăpîniţi de un gînd aproape nebunesc: să transforme metalele în aur. Chimia, această ştiinţă relativ tînără, a dat viaţă visului alchimiştilor de odinioară. Azi

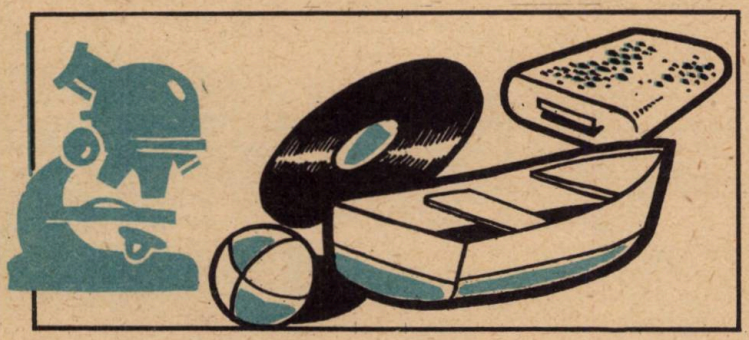

„hrubele" lor sînt moderne laboratoare. Alchimiştii moderni nu transformă fierul în aur, dar prelucrat fierul valorează mai mult decît aurul. Minuni uluitoare fac vrăjitorii de astăzi, transformînd însă gazul metan şi petrolul în haine, încălţăminte, geamuri, materiale de construcţie, avioane şi vapoare. Masele plastice, iată minunea pe care o săvîrşeşte, sub ochii noştri, alchimia modernă.

Şi ţara noastră are vrăjitorii ei. „Icechim" (Institutul de cercetări chimice) este un vast laborator în care se dă viaţă formulelor chimice elaborate timp de luni şi chiar ani de zile. Între altele, aci a fost sintetizat de curînd un copolimer vinilic. Este o masă plastică transparentă, cu mare rezistenţă la şocuri şi la uzură. Din copolimerul vinilic se pot face excelente discuri microsillon.

Dar „Vinipor D" ştiţi ce este? Nimic altceva decît un material plastic, poros, de zece ori mai uşor decît apa şi cît jumătate din greutatea specifică a plutei. Pe lîngă toate acestea, el nu este inflamabil.

Credeţi oare că alchimiştii noştri i-au uitat pe copii? Gîndind astfel, i-aţi supăra. Pentru cei mici se vor fabrica mingi din policlorură de vinil colorate şi... transparente.

PENTRU SĂNĂTATEA VOASTRĂ

V-aţi întrebat vreodată cum se ştie dacă un medicament este bun pentru a însănătoşi pe bolnavi? Există în capitală un for ştiinţific. Se numeşte: Institutul de cercetări chimico-farmaceutice. Aci, o armată întreagă de cercetători, după ce a pus la punct prepararea unui nou medicament, începe verificarea lui. Medicamentul este administrat diferitelor animale care au fost îmbolnăvite în acest scop (cobai, şoareci, cîini, iepuri). Dacă rezultatele sînt bune, o fabrică în miniatură, denumită „staţie-pilot", fabrică o cantitate mai mare din acelaşi medicament care, de astă dată, este trimis spitalelor.

PRODUSE NOI

Intraţi într-un magazin alimentar, de confecţii sau încălţăminte. Ştim, este aglomeraţie. Atunci să privim numai vitrina. Abia cuprinde o mică parte din produsele aflate la dispoziţia celor ce muncesc. Pentru bunăstarea noastră, pentru traiul nostru îmbelşugat, unităţile comerciale primesc zilnic noi şi noi articole.

Cutia aceea, frumos ambalată? Sigur, abia azi a apărut în vitrină. Este lapte concentrat, produs pentru prima oară în ţara noastră, de către fabrica „Baraolt". Aci se va fabrica lapte concentrat cu zahăr, cafea, cacao, a cărui calitate va fi la fel cu a celor

mai renumite produse străine de același fel.

Deocamdată fabrica este încă în construcție. Dar foarte curînd, cutia frumos ambalată, al cărei aliment vi l-am descris pe scurt, o veți putea cumpăra din orice magazin alimentar, din orice cofetărie.

ACESTEA VI LE-A DĂRUIT PARTIDUL

Aproape în toate raioanele țării sînt case și palate ale pionierilor. Ele sînt numai o mică parte din darurile pe care partidul nostru, statul nostru democrat-popular le fac tinerei generații — pionierii.

În fotografie, iată unul din aceste palate ale copilăriei: Casa pionierilor din Sibiu.

N-A FOST DOAR O LEGENDĂ...

De multă vreme, secțiunea de cercetări folclorice nr. 64.628 a pionierilor sovietici face interesante cercetări, adunînd cîntece vechi pe care le cîntă și azi populația de la sate. În felul acesta, pionierii contribuie la cunoașterea trecutului istoric din marile regiuni ale țării sovietice.

Inspirîndu-se din tema cîntecelor, pionierii înzestrați cu talent scriitoricesc au scris povestiri care fac să retrăiască vremea legendelor. Interesantă este, mai ales, povestea despre un izvor fermecat, ale cărui ape tămăduiau bolnavii.

Povestirea aceasta au citit-o și chimiștii expediției, pionieri și ei. Dar nu s-au mulțumit cu atît. Cineva a propus să se cerceteze dacă nu cumva izvorul fermecat a existat. Cu ajutorul populației, lucrul n-a fost imposibil. Și nu mică le-a fost surpriza cînd au constatat că el conține apă minerală bogată în fier și săruri.

La rîndul lor, îndrumați de o altă povestire, geologii au cercetat albia rîului Soș, în vecinătatea satului Mikulino Gorodice. Aci au fost găsite bogate straturi de lut pentru olărie superioară. Mostre de apă și lut au și fost trimise Institutului de cercetări din Moscova.

Iată cum vechile legende au dovedit încă o dată că literatura și muzica populară sînt un prețios mesager al vieții înaintașilor noștri. Totodată ele ne dau indicații cu privire la unele zăcăminte minerale pe care le-au folosit strămoșii noștri cu sute sau mii de ani în urmă.

MONEDE URIAȘE

În vremuri, care se pierd în negura trecutului, au existat fel de fel de monede. Să nu credeți că toate au semănat cu cele din zilele noastre. Unele au fost de metal, altele de piatră, unele aveau forma obiectelor casnice, altele reprezentau animalele sau păsările mai de preț din țările respective. Chiar în secolul al XVIII-lea, pe cîteva insule din arhipelagul Malaiez au circulat ca monede... mici crocodili și cocoși de plumb.

Dar și în zilele noastre se mai întîlnesc unele locuri cu monede destul de ciudate. Astfel, pe insula Iap, din arhipelagul Carolinelor, circulă și astăzi monede de piatră, care ajung uneori la mărimi impresionante. Monedele mici — „mărunțișul" — cu diametrul de 12—15 cm sînt purtate de localnici în niște lădițe de lemn.

Un călător, care a vizitat recent insula Iap, a povestit că șefului de trib local i-a plăcut atît de mult cascheta încît i-a promis în schimb o răsplată „împărătească". Călătorul a oferit însă cascheta ca amintire. Șeful tribului s-a simțit totuși îndatorat și a ordonat ceva, la un moment dat, unor flăcăi. Mare a fost surprinderea călătorului nostru cînd la picioare i-a fost depusă o monedă de piatră în greutate de... 80 kg.

Pe insula Iap există însă monede și mai mari. În fotografia de alături puteți vedea o asemenea monedă pe care stă un băștinaș.

DIN ÎNTÎMPLĂRILE LUI Gruță și Fănuță

Versuri: M. ȘÎRBULESCU
Ilustrații: BURSCHI

CARTE, DAR ȘI CEVA ÎN PLUS

Decît o pană de motor
cînd ești șofer doar amator,
cum e amicul meu Buliga,
mai bine umbli cu cotiga.

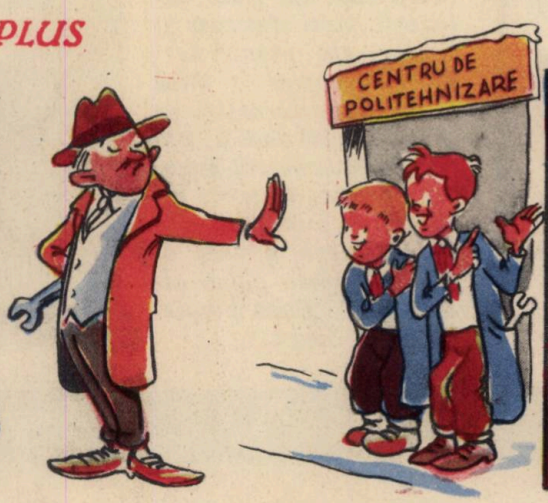

„Poftiți aici, la centrul nostru,
v-o reparăm să n-aibă moarte".
„Fugiți cu reparatul vostru!
Mai bine v-ați vedea de carte.

De-altminteri uite, merge iar.
Hei! Meșter cum sînt eu mai rar!"
...Dar cine-o pune în mișcare
se vede-n poza următoare.

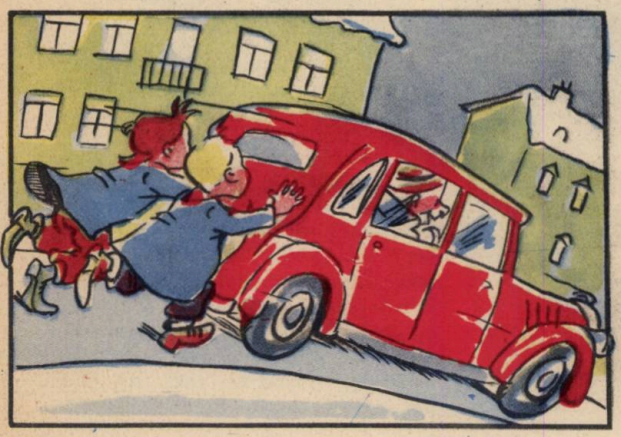

Păi cu-acest fel de... cai putere
chiar la doi pași de ai plecat,
ajungi în pragul altei ere.
...Buliga sare mîniat:

„Halal pornire! Mi-au făcut-o.
Și-au bătut joc de mine, dracii...
Plec. Chem mecanicii auto"
(Nădejdea-i tot la ei, săracii!)

Acum, cît timp amicu-i dus,
priviți desenul de mai sus.
De ce se șterg pe mîini de zor?
De ce e vesel chipul lor?

Răbdare, vom afla îndată,
mai așteptați, vă rog, nițel,
căci se întoarce-amicul, iată,
cu trei mecanici după el.

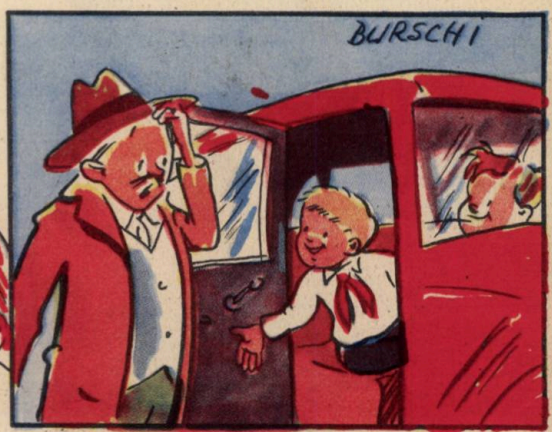

„Mașina merge. O vedeți?"
„Tii! Iar o-mping cei doi băieți!..."
De unde?! Dînși-s la volan.
Ei o mînau cu-atît elan,

„Poftiți! E dreasă vechitura —
rîd ei. Și-apoi pe-un ton didactic:
În școală ne-nsușim cultura,
dar și învățămîntul practic".

BIBLIOTECA CENTRALA

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 2 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C.C. AL U.T.M.

Noua Rominie Pitorească

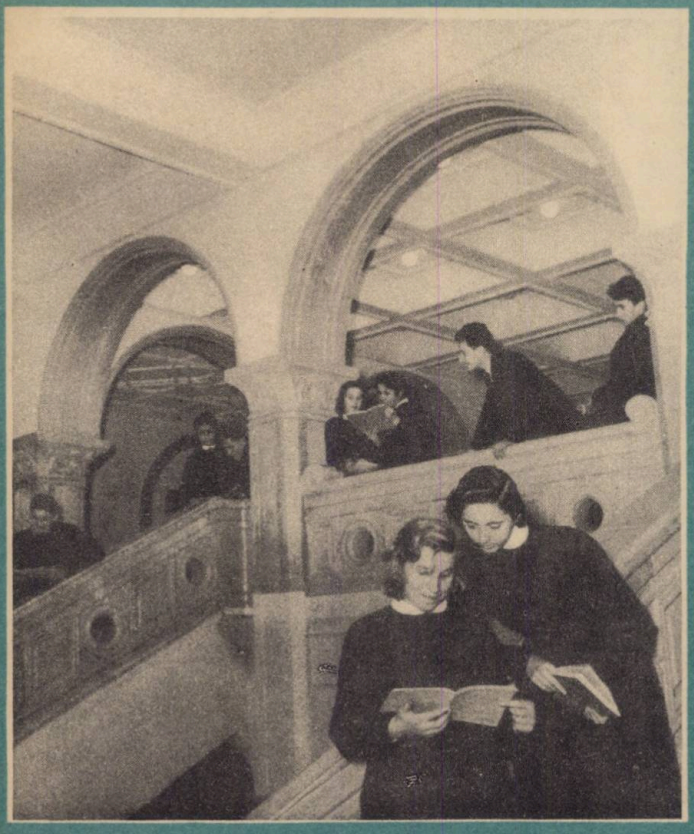

Birlad! Orașul acesta despre care in trecut nu am auzit prea des vorbindu-se, a trait de curind o nouă sărbătoare: a fost inaugurat aci un complex școlar pentru invățămintul de cultură generală, complex care se intinde pe o suprafață de 20.000 metri patrați. Pentru cei 2.300 de elevi care invață aci s-au construit peste 800 de incăperi (săli de clasă, laboratoare, săli de sport, cabinete metodice, ateliere inzestrate cu toate cele necesare, o bibliotecă cu 30.000 de volume etc.).

Pe lingă acest complex școlar au fost construite și două blocuri de locuințe pentru corpul didactic.

Vă prezentăm o imagine a exteriorului complexului și un aspect din timpul unei pauze a elevilor.

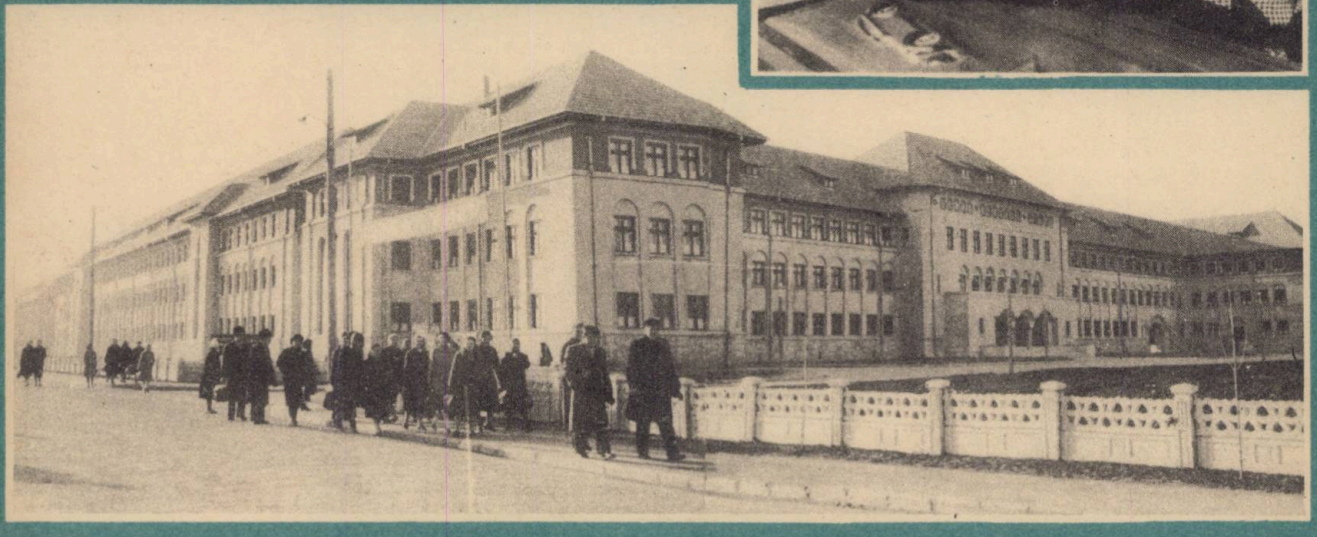

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor-șef adjunct), Iosif Tripșa

CRAVATA

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Ghemuit în față, ca o pisică gata să sară după pradă, Roșcatul sta nemișcat, în timp ce ochii lui galbeni și piezișă, ca la rîs, lunecau încet și iscoditor pe întinderea tăcută a viei. Fără să vrea, Ionuț se înfioră. I se păru că un foșnet, nelămurit și tainic, străbate via de la un cap la altul, de parcă zeci de paznici nevăzuți, ușori ca umbrele, se tîrăsc prin frunzișul uscat. Sau poate că acolo, sub o tufă, moș Zaharia stă la pîndă, privindu-l cum se apropie de mal, și, cu o privire încruntată și rea, își încarcă pușca cu sare.

Gîndul i se înfipse ca un cui în creier și, fără să știe de ce, își pipăi speriat cravata. Era la gît. Faptul că cravata era la locul ei îl liniști pentru o clipă. Dar pe măsură ce se apropiau de mal, Ionuț simțea cum o mînă aspră și noduroasă îi strînge inima și auzea cum ciocănitoarea îi bătea parcă în urechi: toc-toc-toc... toc-toc-toc...

Cu un scrîșnet prelung, barca se izbi de mal. Brusc, ciocănitoarea tăcu. Roșcatul sări pe mal. Dintr-un salt ajunse pe marginea viei și, trîntindu-se la pămînt, dispăru în niște buruieni înalte și uscate. Trecură cîteva clipe ce păreau fără sfîrșit. Apoi, capul Roșcatului se ivi încet, încet, din buruieni. Cu urechile ciulite, cu nările larg deschise în vînt, ca un prepelicar, Roșcatul adulmecă tufele din marginea viei. După cîtva timp, făcu un semn scurt cu mîna și șopti:

— Haideți!

Cît ai clipi din ochi, băieții săriră din barcă și, risipindu-se fulgerător, ca un snop de alice, dispărură în vie. Frunzele viei foșniră, o cracă uscată trosni undeva, și-apoi se făcu liniște. În nucul uriaș răsnnară din nou bătăile puternice ale ciocănitoarei.

Culcat în buruieni, Ionuț ascultă cîteva clipe, și apoi își desfăcu cu degete tremurătoare cravata de la gît și o vîrî repede în buzunar.

Sprijinindu-se în palme și în genunchi, începu să se tîrască spre vie.

Deasupra lui, în aerul rece și umed al inserării, bătăile limpezi și puternice ale ciocănitoarei răsunau din ce în ce mai aproape:

— Toc-toc-toc... toc-toc-toc...

Ajuns în vie, Ionuț se opri. Ridică privirea și zări atîrnînd deasupra capului un ciorchine verde-gălbui, cu boabe mari străvezii, învăluite într-o brumă albă și catifelată. Erau atît de străvezii încît în carnea lor limpede se zăreau sîmburii, plutind încețoșați în mustul dulce și auriu. Ionuț înghiți în sec, trecîndu-și limba peste buzele uscate.

Toc... toc... toc... toc... toc..., toc..., răsunară lîngă el bătăile ciudate ale ciocănitoarei. O cracă trosni din nou. Ionuț simți cum un fior îi aleargă de-a lungul șirei spinării. Se întoarse fulgerător întrebînd în șoaptă:

— Cine-i?

Nu era nimeni. Pe trunchiul nucului, ciocănitoarea urca și cobora, sărind sacadat ca o pasăre metalică, izbind cu ciocul ei vînăt, puternic, în scoarța groasă și dogită a nucului.

Toc... toc... toc... toc... toc... toc.

Deodată pasărea își aplecă încet capul moțat într-o parte, apoi în cealaltă. Asculta. Brusc, își desfăcu ghearele puternice de pe coaja nucului și se azvîrli pe spate, în gol. Se răsuci în aer și, fîlfîind speriată din aripi, se pierdu în albastrul cerului.

Ionuț văzu cum un nor de fum alb, amestecat cu petice tremurătoare de funingine, se înalță deasupra viei, și-apoi o detunătură de pușcă îi asurzi urechile. Cineva trăsese în aer.

— Staați! răsună o voce liniștită și groasă de parcă cineva ar fi dat o comandă militară, și, în aceeași clipă, lui Ionuț i se păru că o cireadă de bivoli se năpustesc asupra lui. Erau băieții. Fugeau. În jurul lui, aracii trosneau, frunzișul foșnea, vițele plesneau în aer, ciorchinii explodau, în timp ce băieții, azvîrlindu-se cu capul înainte în frunzișul încîlcit al viei, cădeau, se tîrau pe coate, se rostogoleau pe spate, icnind, gîfîind, sărind unii peste alții, într-o învălmășeală de nedescris.

— Fugi! Fugi! îi țipă lui Ionuț un glas în ureche. Se ridică zăpăcit. Tremura. Picioarele i se părură de cîrpă. Nu-l ascultau. În aceeași clipă, din vie, țîșni Roșcatul. Fugea aplecat, ținîndu-și cu amîndouă mîinile sînul cămășii doldora de struguri. Între dinții lui mici și albi strîngea coada groasă a unui ciorchine uriaș, care, la fiecare salt, sărea cînd într-o parte, cînd în cealaltă, zbătîndu-se parcă să scape.

— Dă-te la o parte! șuieră el înăbușit, printre dinții încleștați. Ionuț simți capul Roșcatului izbindu-l în piept, tăindu-i răsuflarea, și zbură pe spate la piciorul unui butuc de vie. Rămase culcat cîteva clipe, cu nările pline de un miros înțepător de frunze jilave. Apoi simți o răsuflare caldă albindu-i obrazul, gîdilîndu-i pleoapele. Deschizînd ochii, rămase încremenit. Văzu deasupra lui capul mare și puternic al unuia din dulăi, care, cu botul alungit spre el, îl adulmeca curios, jucîndu-și mărgica neagră a nasului.

Ionuț se rezemă speriat într-un cot. Dulăul sări la o parte și rămase nemișcat la doi pași de el, privindu-l mirat, cu urechile ciulite, cu o labă prudent ridicată în aer.

Privirile lor se întîlniră.

— Ursei, șopti bucuros Ionuț, recunoscînd în dulău pe marele prieten de joacă și de hoinăreală al detașamentului; dulăului nu-i veni să-și creadă ochilor. Mișcă totuși politicos de cîteva ori din vîrful cozii și apoi, amintindu-și, pesemne, că este în exercițiul funcțiunii, se întinse pe picioarele dinainte și mîrîi arătîndu-și colții înspăimîntători.

— Ursei, măi Ursei, nu mă recunoști? îi șopti pe un ton plîngăreț băiatul, întinzînd spre el o mînă tremurătoare.

— Ursei, unde umbli blestematule? răsună deodată în apropiere vocea supărată a lui moș Zaharia.

— Nu mai încape îndoială, păru să-i zîmbească dulăul, pleoștindu-și deodată urechile și privindu-l mirat pe sub sprîncenele lui galbene... Ăsta-i Ionuț! Ce încurcătură. Cum am să mă reped eu să-l apuc de turul pantalonilor ca pe un hoț? E clar. N-am eu inima aia de cîine. Dar ce-i de făcut? Ca să vezi situație, frățioare!

Cineva se apropia foșnind prin vie.

— Ursei! Măi, Ursei! N-auzi? răsună din nou în apropiere vocea groasă și puțin mirată a lui moș Zaharia, atît de aproape încît Ionuț simți sîngele înghețîndu-i. De jos, zări făptura uriașă a moșneagului care se apropia de ei cu pușca aruncată pe umărul drept, netezindu-și supărat mustățile albe ca neaua.

— Fugi, fugi, părea că scîncește dulăul, săltîndu-se să-și prindă coada de emoție și încordare. Ionuț sări în sus și o luă la fugă. Auzi în urma lui strigătul amenințător al unchiașului, lătratul vesel al dulăului și văzu prin negura deasă barca băieților plutind în mijlocul lacului, auzi orăcăitul broaștelor care săreau de pe mal și se azvîrli cu capul înainte în apă. Apa rece îi tăie răsuflarea. Ieșind la suprafață, începu să înoate repede, îndepărtîndu-se de mal.

— De-ăsta-mi ești, Iudă? îl dojenea moș Zaharia, zîmbind pe sub mustăți, pe dulău, care stătea pocăit în fața lui, așezat pe labele din spate și cu botul în pămînt. Ți-arăt eu ție, corcitură de șobolan și de vulpe, ce înseamnă să-ți vinzi stăpînul! În timp ce-l certa pe dulău, privirea unchiașului se opri la piciorul butucului de vie.

— Asta ce-o mai fi? murmură unchiașul aplecîndu-se și ridicînd de jos cravata lui Ionuț. O cravată roșie? Ei, drăcie. Dulăul se așeză jos și, punîndu-și botul pe labele din față, scoase un suspin sfîșietor.

— Aha, pușlama! chicoti moș Zaharia întorcîndu-se spre el cu cravata în mînă. Acum înțeleg totul. A fost unul din prietenii tăi. Cine se aseamănă se adună... Și lasă că ți-l dovedesc eu. Ursei clipi de cîteva ori din ochii lui brumării și rămase trist, cu botul culcat pe labe. Cînd Ionuț ajunse la celălalt mal și ieși din apă, înserarea coborîse de-a binelea pe lac. Pe mal nu mai era nimeni. Apele străvezii se împăienjeneau încet, încet în lumina tulbure și jucăușă a stelelor. O lună subțirică și străvezie apăru deasupra sălciilor, presărînd, pe valurile întunecate și grele ca uleiul, o dîră galbenă, bolnăvicioasă de lumină. Dîrdîind de frig, în vîntul rece ce bătea dinspre miazănoapte, Ionuț își scoase bluza și o stoarse cu putere.

— Ce bine că am scăpat, gîndi el bucuros, ascultînd răpăitul stropilor care cădeau pe pietriș. Nimeni din detașament n-o să știe că am fost în vie. Uf, ce bine c-am scăpat.

Se îmbrăcă și făcu cîțiva pași pe poteca învăluită în întuneric. Pantofii, plini de apă, smiorcăiau. Își scoase un pantof și vărsă apa din el.

— Cravata!...

Cuvîntul țîșni orbitor în creier detunîndu-i în urechi. Își pipăi buimăcit buzunarul. Cravata nu era acolo. Rămase o clipă nemișcat, cu ochii larg deschiși, privind spre malul celălalt pe care noaptea zugrăvea mari și ciudate arătări de funingine. Simți cum o gheară ascuțită îi sfîșie pieptul tăindu-i răsuflarea, cum lacrimile îi înecă ochii, sfărîmînd secera lunii în mii de cioburi.

— Cravata!...

Strigătul lui filfîi ciudat în liniștea lacului, ca o pasăre de noapte. Nu-i răspunse nimeni. Lacul tăcea.

(va urma)

P. LUSCALOV
Ilustrații: GH. ADOC

Saşa iubea viaţa

Luptele se dădeau în Ucraina... Zăpada căzuse în anul acela tîrzie şi mohorîtă. Prin livezile de vişini, vîntul bătea fără contenire, pe cîmpuri, ostaşii se tîrau prin glodul amestecat cu zăpadă. Drumul luminos al victoriei ostaşilor roşii în războiul purtat cu fasciştii, drum care începuse la porţile Moscovei, se continua acolo, în cîmpiile întunecate şi mlăştinoase.

O zi neobişnuită.

Pentru Aleksandr Matrosov, Saşa, cum îl numeau tovarăşii, aceasta a fost ziua în care a păşit eroic şi modest sub cupolele istoriei. Avea numai 19 ani şi era vesel şi plin de vise îndrăzneţe. Regimentul său înainta, şi cu fiecare palmă de pămînt recucerit ostaşii deveneau mai dîrji, dorinţa de a-i alunga pe fasciştii pentru totdeauna de pe pămîntul drag al Ţării sovietice era tot mai mare.

Se retrăgeau pentru cîteva clipe în umbra vechilor gorgane în care odihneau de veacuri eroii sciţi, ori după trunchiurile arborilor şi atacau, apoi, de pe cele mai bune poziţii.

Undeva, pe aproape, la cîteva sute de metri, era o cazemată germană, ascunsă de zăpadă. O sticlă cu coniac trecea cu repeziciune din mînă în mînă. Fasciştii voiau să prindă puteri. Zăriseră prin lentilele binoclului fîşia de cîmp pe care înainta regimentul armatei roşii. Mitraliera era pregătită, iar rezerva de gloanţe destul de mare. Se făcuse linişte. Din depărtare răzbătea un tineresc şi nestăvilit „uraaa". Dar mitraliera fascistă a început să tragă, şi ostaşii roşii din primele rînduri s-au prăbuşit în zăpadă, fulgeraţi.

Saşa Matrosov privea îngrozit cum piereau dragii lui tovarăşi. Un ordin scurt, şi comandantul a hotărît retragerea din faţa mitralierei duşmane care, ascunsă între dîmburi, controla de la înălţime întreg cîmpul de luptă. Culcaţi la pămînt, ostaşii îşi auzeau bătăile inimii. În cazemata fascistă, sticla de coniac trecea din nou din mînă în mînă. „Vom rezista — îşi spuneau cotropitorii —, în curînd ne vor sosi întărituri."

În tăcerea cumplită, apăsătoare, s-a auzit un foşnet. Saşa Matrosov s-a desprins din locul unde se adăpostea şi, tîrîndu-se pe brînci, se apropie de tirul mitralierei vrăjmaşe. Înainta cu fruntea în zăpadă, sigur... Mai avea cîţiva paşi, dar mitraliera a început să-l caute, gloanţele cădeau în juru-i, şi atunci tovarăşii au pornit atacul pentru a doua oară. Din nou, primii ostaşi au căzut, şi, ridicîndu-se, deodată, Matrosov s-a repezit spre cazemată, spre gura de foc cu mîinile goale. Nimeni n-a înţeles. Tovarăşii lui au închis îngroziţi ochii, dar atunci cînd i-au deschis, mitraliera nu mai răspîndea moarte, gura cazematei era închisă. Acolo, la gura de foc, Saşa Matrosov, ciuruit de zeci de gloanţe, sta liniştit, parcă privind cu ochii nemişcaţi cerul Ucrainei...

Jertfa lui a salvat regimentul, şi cazemata a fost distrusă. Victorioşi, ostaşii roşii îşi puteau continua lupta.

Sîngele lui Saşa, desenat pe zăpadă, sîngele lui tînăr, curgea din tot trupul. Comandantul s-a apropiat de el, i-a luat trupul neînsufleţit în braţe, i-a îndreptat o şuviţă de păr bălai de pe frunte, apoi l-a aşezat pe mantaua lui aspră. A desprins de la pieptul lui Saşa insigna purpurie de Comsomol şi şi-a prins-o la piept, îngenunchind în zăpadă. Calm, comandantul, înconjurat de prietenii eroului, a scos o foaie albă de hîrtie din porthart şi a scris cu litere mari, soldăţeşte, numai trei cuvinte despre Saşa, despre marele război, despre armata roşie, despre victorie:

„Saşa iubea viaţa"...

GHEORGHE TOMOZEI

Nemuritorii

de CONSTANTIN ILIE

Într-o parte sînt albii, în rînd,
O prăpastie-n cealaltă parte.
Merg pe valul înalt de pămînt
Cîţiva Roşii spre moarte.

În şir, pe buza rîpei largi aşteaptă
Frînţi sub torturi, dar cu privirea dreaptă.

Sub tălpile desculţe, iarba nouă
Le şterge, moale, sîngele cu rouă.

'Nainte puştile crescînd deodată
Necruţători ochi ageri le arată.

Şi-n spate, rîpa mută-n aşteptare
Se trage-n jos, lăsîndu-i scrişi pe zare.

Popas în cimitirul eroilor sovietici

de ELENA DRAGOŞ

Aicea dorm eroii şi-i linişte pe-aproape
Aici domol cad repezile ploi
Pe pietrele cu umeri goi,
Cu strîmbe litere şi şchioape.

Ei soţi duioşi şi fraţi au fost odată
Şi tineri ce iubeau întîia fată
Şi au venit aici odinioară
Să ne aducă alba primăvară.

Aicea înfloresc întîi
Sfioşii trandafiri, în vară
Pe piatra de la căpătîi
Întîia rîndunea coboară ;

Vin parfumate adieri
De flori şi-n lut îngenunchează
Şi vin atîţia pionieri
Ades şi tihna le veghează...

LA 16 FEBRUARIE S-AU ÎMPLINIT 26 DE ANI DE LA EROICELE LUPTE ALE CEFERIŞTILOR ŞI PETROLIŞTILOR

ATUNCI IN FEBRUARIE

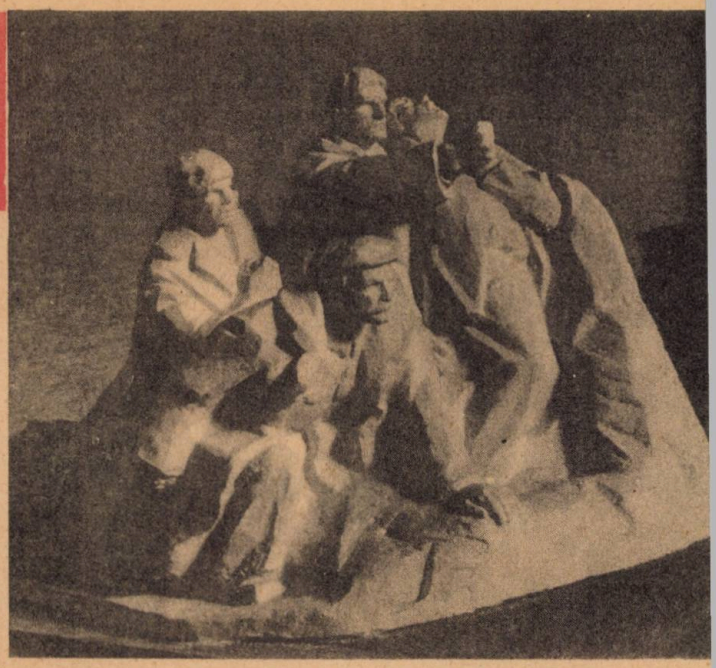

Sub cerul plumburiu al zilei, sirena răsuna fără încetare. Tot timpul drumului, Truţă se întreba dacă strigătul sirenei nu avea şi el ceva din cîntecul acela despre care le vorbise într-o seară badea Marin şi care chema oamenii „la lupta cea mare"...

— Milucă..., badea Marin spunea că greva e o luptă... Cum vine asta? Cei de la Ateliere n-au puşti... Atunci cum se luptă?

— Aşa l-am întrebat şi eu pe tata...

— Şi ce ţi-a spus?

Milucă se strădui să-şi amintească întocmai cuvintele lui badea Marin.

— Au o armă puternică muncitorii...

— Ce armă?

— Asta, sînt uniţi şi sînt mulţi. Nici unul nu dă înapoi... Pricepi?

— Pricep!

— Toţi muncitorii ţin cu cei de la Ateliere...

— Şi eu ţin cu ei! zise bucuros Truţă.

— Ştiu, dar eu nu vorbesc de tine... Crezi că acum numai ceferiştii au lăsat lucrul? Aşa crezi?

— Ba nu cred de loc aşa! Meşterul Andrei zicea... că în multe fabrici oamenii au făcut grevă...

— Da, au făcut. Au făcut ca să arate că şi ei sînt uniţi cu ceferiştii...

Trecură colţul uliţei şi intrară în Calea Griviţei. Se opriră. O mulţime de oameni, o coloană lungă, umplea strada.

— Ei sînt, măi Truţă! îi strigă Milucă.

— Ei?... Care „ei"?

— Muncitorii de la alte fabrici...

— Merg spre Ateliere?

— Sigur! Se poate altfel?...

Se alipiră şi băieţii de coloana muncitorilor. Mergeau în pasul coloanei.

★

Încă înainte de a ajunge în faţa Atelierelor, Truţă şi Milucă văzură mulţi jandarmi şi mulţi poliţişti. Printre ei mişunau ofiţeri, care strigau ordine scurte, tunătoare. În faţa unei porţi se adunase un grup mare de oameni — cîţiva mai tineri, dar cei mai mulţi bătrîni şi multe femei, unele cu copii mici în braţe. Veniseră cu cîte ceva de-ale gurii pentru soţii, taţii ori fraţii lor.

Se îndreptară spre grupul din faţa porţii şi Truţă cu Milucă.

Un bătrîn cu tîmplele cărunte, ieşite de sub căciula spartă, îşi îndreptă privirea şi strigă unui ofiţer înmănuşat:

— V-au trimis stăpînii pe care îi slugăriţi să-mi ucideţi fiul? Netrebnicilor!

Alături de el, o femeie îşi ridică fetiţa deasupra capului şi strigă:

— Voi n-aveţi inimă, blestemaţilor! Copiii voştri sînt sătui, dar ai noştri plîng de foame!

★

Impinşi de mulţime, Truţă şi Milucă reuşiră să ajungă în faţa porţii păzite de un grup de muncitori. Unul dintre ei îl recunoscu pe Milucă:

— Taică-tău e acolo... Îi arătă cu mîna nişte oameni strînşi laolaltă în spatele altei porţi.

Milucă uită de prietenul său şi alergă spre locul unde i se spusese că se află badea Marin. Truţă rămase pe loc, privind cu ochii mari în toate părţile. Cineva întrebă:

— Tu la cine ai venit?

Truţă strînse cu putere la piept pachetul:

— Am aici pe cineva...

— Cum îi zice?

— E un tînăr... ucenic la Ateliere.

Omul dădu din umeri.

— Aici sînt sute de ucenici! Ştiu eu pe cine cauţi?

Truţă se gîndi o clipă:

— Nene, dacă mă laşi, îl găsesc şi dintr-o mie... O să-l caut împreună cu Milucă... Ştii care-i Milucă? Băiatul lui badea Marin, strungarul...

Omul se uită la el cu o privire pătrunzătoare:

— Nu cumva eşti ucenicul lui Andrei Cîrpaciu'?

— Ba da, nene... Şi eu te cunosc...

Omul se învoi:

— Bine, du-te...

Truţă îl găsi pe Milucă şi-l luă şi pe el în căutarea celui drag. Umblară multă vreme prin curtea mare a Atelierelor, dar Truţă nu-l zări.

— Asta nu se poate! Nu se poate! Trebuie să fie aici! Trebuie!

Şi iar începură să caute, trecînd de la un grup de oameni la altul.

★

Ochii lui Truţă alergau căutători prin mulţimea de oameni. Erau mii de oameni acolo, dar nu era învălmăşeală. Grupuri strînse în spatele fiecărei porţi. Grupuri strînse în jurul unei schele sau al unui vagon-cisternă, pe care se ridicau mereu alţii şi vorbeau. Gîndul că-şi pot striga ura fără ocol îi făcea pe mulţi să ia cuvîntul.

Pretutindeni îndemnuri scurte, grăbite răsunau de la un grup la altul:

— Tovarăşi, un om din pichetul vostru să mai aducă nişte lemne pentru foc!

— Ne mai trebuie un drug pentru susţinerea porţii.

— Cereţi de la cei din pichetul al doilea!

Acolo, în spatele uneia dintre porţi, badea Marin vorbea oamenilor din pichetul lui:

—... Cine ne-a dat puterea şi tăria asta, tovarăşi?

Partidul ne-a dat-o, el înflăcărează acum inimile noastre...

— Trăiască Partidul Comunist! strigă mulțimea.

De acolo, din spatele porții, se ridică spre înalt, ca un șoim îndrăzneț, cîntecul:

„Hai la lupta cea mare,
Rob cu rob să ne unim..."

Cîntecul se sfîrși, dar începu în altă parte a curții, apoi în alta, ca și cum l-ar fi purtat ecoul. Badea Marin, ridicat pe o scară, strigă puternic:

— Tovarăși!

Se făcu treptat liniște. Numai sirena se auzea, și șuierul ei plutea ca un aer fierbinte deasupra miilor de oameni.

— Tovarăși, ne-am unit glasurile în cîntecul ăsta vechi, de luptă... Acu' șaisprezece ani, el a răsunat biruitor și pentru totdeauna liber, în marea țară de la răsărit...

De undeva, din mulțime, un muncitor duse palmele pîlnie la gură:

— Trăiască patria muncitorilor și țăranilor!

— Trăiască Uniunea Sovietică! strigă badea Marin.

Uralele mulțimii plutiră ca un val uriaș și nesfîrșit.

Trecuse mult de miezul nopții...

Dincolo de zidurile Atelierelor se auziră, fulgerînd în noapte, strigăte și focuri de armă. La început, nimeni nu știa ce poate fi! Dar cineva aduse vestea că muncitorii de la „Herdan" și de la „Regie" forțau cordoanele de polițiști care împînziseră cartierul. Voiau să se apropie de Ateliere, să-i ajute pe ceferiști. Polițiștii au tras în ei.

De sus, de pe unul din acoperișuri, ucenicii strigară:

— Moarte ucigașilor!

Iar în curte, glasurile a mii de oameni păreau un singur glas:

— Toți muncitorii sînt cu noi!

... Din depărtări își făceau loc zorii întunecați ai zilei de 16 Februarie.

★

Alături de Milucă, Truță trecu prin fața unui grup de vreo două sute de oameni. Un muncitor bătrîn le glăsuia:

— Sună sirena, tovarăși! Au auzit-o frații noștri de la „Herdan", de la „Regie", de la „Malaxa"..., de pretutindeni. Au lăsat și ei lucrul și vin spre noi... Au auzit-o și stăpînii. S-au făcut mici ca niște cîrtițe și tremură îngroziți... Nu se așteptau. Au făgăduit imperialiștilor aur mult și greu, aur din truda noastră neagră. Își umplu și ei, stăpînii, buzunarele. Îl împart între ei tîlhărește... Dar tot nu le e de ajuns. Ne-au trimis jandarmii și poliția să ne omoare. Acum cîteva clipe ne-au cerut să părăsim curtea Atelierelor...

— Nu ne vom urni! strigă cineva din mulțime.

— Nu vom da un pas înapoi! strigă altul, și mulțimea, ca un clopot uriaș, îi repetă vorbele:

— Nu vom da un pas înapoi!

Se lumina de ziuă.

Bătrînul, și o dată cu el toți cei din jurul lui, își înălțară privirile spre locul de unde venea strigătul sirenei. Se uită și Truță într-acolo. Și în aceeași clipă, din pieptul lui izbucni un chiot de bucurie. Îl trase de mînecă pe Milucă și-i arătă cu mîna:

— El e, măi Milucă! El e cel pe care-l căutam!... Vasile Roaită! El trage sirena!

Și lui Truță i se păru atunci că sirena sună mai tare, și glasul ei e atît de fierbinte, că ar putea topi toți nămeții iernii aceleia. Vru să alerge într-acolo, dar abia făcu vreo doi pași și auzi de după gardul înalt sunet de trompete, apoi țăcănit asurzitor de mitraliere.

Cineva strigă cu înverșunare:

— Călăii! Trag în noi!...

Țăcănitul mitralierelor cuprindea Atelierele din toate părțile. Dar peste zgomotul lor, peste strigătele răgușite ale polițiștilor care se căzneau să spargă porțile, sirena răsuna dîrz, ca hotărîrea dîrză a ceferiștilor.

Pretutindeni țăcăneau armele jandarmilor. Cu cuvinte grele pentru asupritori, cu pumnul ridicat sus ca un salut adus Partidului, care îi învățase să fie viteji și neînfricați, sute de oameni cădeau seceraţi de gloanțe.

Truță și Milucă se ascunseseră speriați după niște cazane. Simțeau o oboseală grea. Abia se mai puteau tîrî. Inimile le ticăiau să le spargă piepturile.

Și sirena suna, suna fără încetare.

Cu toată teama care se furișase în el, Truță spuse:

— Nu, sirena n-o vor face să tacă!

★

... Multă vreme mai răsună sirena și după ce încetară răpăiturile mitralierelor care semănaseră moarte

G. MIKLOSSY

Grivița 1933

pretutindeni în curtea uriașă a Atelierelor. Deodată se opri...

Truță își ghionti prietenul și-l strigă speriat:

— Milucă!

Dar Milucă nu-l auzea. Se ghemuise mai tare în colțul lui și plîngea cu lacrimi mici ca roua. Alt glas însă îl făcu să ridice capul. Era cel al tatălui său.

— Băiatule, aici erai?

Badea Marin îi cuprinse pe amîndoi băieții cu brațul și-i strînse tare la piept. Căută cu ochii un loc pe unde să-i scoată afară din curte.

Sirena tăcea...

Truță reuși să îngîne:

— De ce tace sirena?... Unde, unde e Roaită?

— Utecistul Vasile Roaită a căzut ca un erou... Pînă dincolo de moarte a tras lanțul sirenei...

Prin curte tunau ordinele răcnite ale polițiștilor. Dar Truță nu le mai auzea. I se părea că alături de durerea care i se înfipsese în inimă se mai cuibăriseră niște vorbe calde, pe care le auzise într-o seară cu crivățul gemînd pe uliți: „Muncitorii nu-și pleacă fruntea... Lupta lor deschide drumul care duce spre zile cu soare..."

Spre înalt suiau parcă într-un zbor fără sfîrșit cuvintele mulțimii, care răspundeau loviturilor de rangă și răcnetelor polițiștilor, cu pumnul stîng ridicat: „Trăiască Partidul Comunist!"

Departe, departe, peste norii plumburii, lui Truță i se păru că vede, îmbrățișînd cerul limpede, razele unui cald răsărit de soare...

OCTAV PANCU-IAȘI

SAPTE PIONIERI,

Poţi pămîntul, cît e de mare,
De trei ori ca să-l ocoleşti,
Nicăierea mai veseli tovarăşi,
Mai uniţi nu cred c-ai să găseşti.

Sînt cuvintele unui vechi cîntec pionieresc sovietic. Cît de bine se potriveşte el celor şapte prieteni, şapte pionieri — membri ai grupei I din clasa a VI-a. Mereu împreună la şcoală, la acţiuni pionereşti, la joacă, la bucurii şi la necazuri. Poate şi faptul că locuiesc toţi la căminul şcolii i-a unit şi mai mult.

Dar, mai întîi, faceţi cunoştinţă! *(foto 1)* Iosif Constantin, Petrescu Camelia, Borosan Maria, Petrişor Marin, Tonciu Victoria, Anghel Mihai, Moldoveanu Constantin... Iar de vreţi să-i cunoaşteţi personal, mergeţi în comuna Cătrunesti, la „ciclu". Aşa-i zic ţăranii cu drag şcolii lor de 7 ani.

Găsiţi uşor drumul către şcoală. Este clădirea cea mare, albă care se vede pe drumul principal al comunei. Aici, odinioară, a fost conacul boieresc. Acum, casa cea albă răsună de voia bună a copiilor, în majoritate fii de colectivişti. Fosta grădină a conacului este acum lotul experimental al şcolii, iar în fund, unde se vede pridvorul lung, cu camerele curate, înşiruite unele după altele, se află căminul.

Vreţi, desigur, să ştiţi cum învaţă grupa I. Este lesne de înţeles că în frunte se află preşedintele de grupă, Petrişor Marin. În dreptul numelui său, în catalog, veţi găsi numai 9 şi 10. La ceilalţi însă, găseşti încă multe note de cinci alături de 8 şi 9. Şi Borosan Maria, şi Tonciu Victoria, şi Moldoveanu Constantin au note de cinci. Grupa a discutat şi a ajuns la concluzia că în unele zile ei îşi fac lecţiile în grabă. Adunarea a hotărît să se declare război notei 5 — nota limită.

Cel mai mult le place celor din grupa I să facă tot felul de experienţe în laborator. Priviţi numai cu cîtă atenţie Borosan Maria, Moldoveanu Constantin şi Iosif Constantin separă în laborator elementele din care este alcătuit solul regiunii lor *(foto 2)*.

„Alo! da, da, se notează: echipajul a sosit cu bine, stop... Lăbuş trage sania cu toată încărcătura".

Victoria rîde, fiindcă nu-i vorba de nici o expediţie, ci pur şi simplu de un joc. Au desfăşurat un cablu telefonic şi dintr-o încăpere se transmite în alta... Telefonul, cu toată aparatura, a fost construit de cercul micilor tehnicieni din şcoală. Toată grupa I a lucrat la el, aşa că au tot dreptul să-l folosească *(foto 3)*.

... Afară, vîntul aleargă hai-hui şi învolbură fulgi rari de zăpadă.

„O să viscolească, spune cu glas bătrînesc îngrijitoarea şcolii".

Ce bine-i lîngă vatra caldă. Jarul aruncă flăcări uşoare, roşietice, albăstrii şi te îmbie să începi a depăna firul unui basm. Pînă la culcare mai este încă vreme. Aşa că grupa I s-a strîns la poveşti: „A fost odată ca niciodată..." *(foto 4)*.

Toată şcoala ştie că Anghel Mihai e mare meşter la cusut. Dacă i se rupe haina, i se rup ciorapii, nasturii, cămaşa, îndată pune mîna pe ac şi aţă. În schimb Iosif Constantin nu este în stare să ţină acul în mînă.

— Camelia, coase-mi, te rog, aici.

Într-o zi, Camelia s-a supărat de atîta cusut şi a propus preşedintelui grupei: „Hai să facem o adunare şi să-i învăţăm să coasă pe cei ce nu ştiu". Propunerea a fost primită. Adunarea a avut loc... şi priviţi. Iosif Constantin învaţă să coasă. Nu-i nimic că deocamdată ţine acul cam stîngaci *(foto 5)*.

Atenţiune, luaţi exemplu: e important pentru copiii care aşteaptă ca mama să le facă pe toate.

... Azi dimineaţă s-a întîmplat ceva care i-a supărat pe pionierii din grupa I. Moldoveanu Constantin iar a venit fără cravată, deşi făgăduise mai de mult că acest lucru nu se va repeta. Şi acum preşedintele se îndreaptă supărat spre el.

— Oare tu, Moldoveanu, nu ştii ce înseamnă cravata roşie? Ce fel de pionier eşti? *(foto 6)*. Concluziile discuţiei între cei doi a fost că grupa a propus să se facă o adunare de detaşament cu tema „Cravata mea roşie de pionier".

ŞAPTE PRIETENI

Nu-i mult de cînd la Sineşti a luat fiinţă o nouă colectivă (Sineşti se află numai la 2 km de Cătruneşti). Pionierii de la „ciclu", printre care mulţi sînt de la Sineşti, au urmărit constituirea gospodăriei. Trăgeau cu urechea la ce vorbeau cei mari, voiau să ştie cine s-a mai înscris, cine mai stă pe gînduri.

Cînd s-a anunţat data inaugurării gospodăriei, şcoala a trecut printr-o mare fierbere. Pionierii voiau să le ducă colectiviştilor flori şi salutul lor; să facă un program artistic. Apoi s-a aflat că, pentru data inaugurării, comuniştii au propus ca un cîmp rămas cu tulpini de ricin din vară să fie transformat în grădină de legume. Trebuia deci o brigadă harnică. Atunci s-au ivit şi pionierii din Cătruneşti şi au ajutat. Şi se înţelege că cei şapte prieteni ai noştri n-au lipsit. Au muncit şi-au fost lăudaţi. Asta s-a întîmplat acum cîteva luni.

„Ştiţi ceva, a spus zilele astea Borosan Maria, haideţi să facem o vizită la Sineşti, la colectivă. Să vedem cîmpul de astă-vară şi să vorbim cu tovarăşul preşedinte.

Zis şi făcut. Au rugat-o pe tovarăşa instructoare să meargă dînsa cu ei. Despre cîte nu le-a povestit preşedintele...

— Ia uitaţi-vă la cîmpul vostru, îl vedeţi? Aici va răsări la vară ceapă, iar pe margine vor răsări căpşune, le-a spus tovarăşul Bogdan Alexandru, preşedintele gospodăriei.

Pionierii îl ascultă cu atenţie şi se bucură că gospodăria va fi mereu mai bogată, mai frumoasă.

Astăzi au fost ascultaţi doi din grupă: Tonciu Victoria şi Moldoveanu Constantin. Au ştiut foarte bine şi au luat 9. Tare îi mai bătea inima preşedintelui de grupă pentru Constantin. Asta la început, pentru că mai pe urmă, oricine îşi putea da seama că-i stăpîn pe materie. Constantin a fost bolnav şi a lipsit mai multă vreme de la şcoală. Dar grupa l-a ajutat zi de zi, şi cînd s-a reîntors la şcoală parcă nici n-ar fi lipsit: era la curent cu toate lecţiile!

Astăzi, după ore, grupa a rămas pentru adunare. A venit şi tovarăşa instructoare. Vor să se sfătuiască. La primăvară, grupa lor va sădi cîţiva meri. Oare ce soi să pună: ionatane sau domneşti? *(foto 7)*. Pînă la urmă s-au hotărît să pună un şir de meri domneşti şi unul de ionatane. Apoi au vorbit despre porumbeii şi iepurii pe care îi vor creşte. Detaşamentul a dat grupei lor sarcina să se ocupe de doi iepuraşi şi doi porumbei.

— Poftiţi, frumuşeilor, la noi o să vă simţiţi bine, o să vă hrănim cu ce-i mai bun, ca să creşteţi mari! *(foto 8)*.

În încheierea adunării au poftit-o pe tovarăşa Preduş Maria, instructoarea clasei a VII-a. Ea a fost printre primii pionieri din şcoală.

— În şcoala asta unde sînt acum învăţătoare şi instructoare, a început ea să povestească, am primit cravata de pionier. Am participat atunci la multe acţiuni pionereşti din sat: la acţiunea „Spic cu spic patriei snop", la sădirea pomilor, la alfabetizare... Instructoarea povesteşte, povesteşte, şi copiii îi sorb fiecare cuvînt.

Apoi, Camelia Petrescu propune să se scrie o scrisoare foştilor pionieri, ca să fie poftiţi la 1 Mai la Cătruneşti, la un foc de tabără. Tonciu Victoria a şi început să scrie *(foto 9)*.

Adunarea de grupă a luat sfîrşit. A fost o adunare interesantă fiindcă totul a fost pregătit din vreme. În caietul de sarcini al grupei fusese înscris ce are de făcut fiecare pionier, iar preşedintele veghiase ca pionierii să-şi ducă la îndeplinire sarcinile.

De altfel aceasta nu e singura adunare interesantă. Ei au mai prevăzut, ţinînd seamă de indicaţiile plenarei a V-a a C.C. al U.T.M., învăţarea de cîntece şi jocuri în grupă, serbări, întreceri sportive.

.....

Aceasta-i grupa I; copii harnici, mereu veseli, prietenoşi, buni tovarăşi. Ei fac parte din marea familie pionierească.

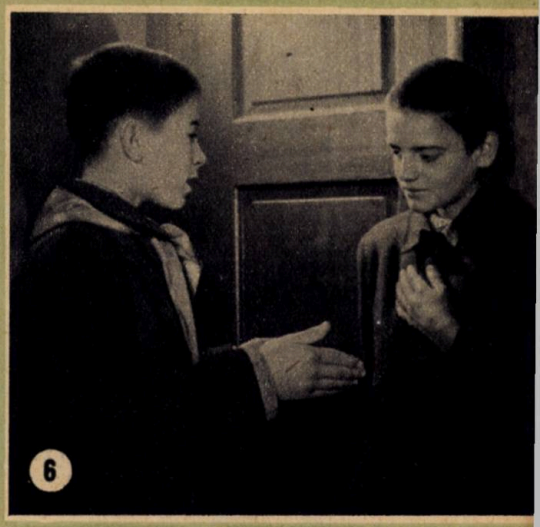
6

7

8

9

Un clasic al picturii romînești

Unul dintre cei mai însemnați reprezentanți ai picturii romînești din a doua jumătate a secolului trecut, care a luat parte activă la organizarea vieții artistice din țara noastră, atît ca întemeietor al Școlii de arte frumoase de la București cît și ca inițiator al primelor expoziții colective de artă, a fost pictorul Theodor Aman (1831—1891).

Tabloul, intitulat „Horă", pictat de Aman în jurul anului 1883, constituie una dintre cele mai închegate reprezentări ale acestei teme, la care pictorul a revenit de nenumărate ori de-a lungul întregii sale activități creatoare.

În întreaga scenă, pictată cu mult adevăr, mișcările vii ale celor prinși în horă, voioșia lor, ritmul săltăreț al jocului sînt redate de pictor cu deosebită expresivitate.

Latura protestatară a creației lui Aman, îndreptată împotriva exploatării și vieții pline de lipsuri a păturilor sărace ale populației, s-a evidențiat cu precădere în gravurile sale. Talentat gravor, Theodor Aman a subliniat în chipurile celor două personaje din gravura în apă tare „Țigani lăutari" (1879) condițiile grele de viață la care erau constrînși copiii în epoca sa. Nevoia de a-și cîștiga, cu prețul multor umilințe, cele necesare existenței a imprimat chipurilor celor doi mici lăutari o gravitate, o oarecare asprime chiar, pe care artistul le-a redat cu mult realism.

BĂIATUL CARE ȘI-A RECĂPĂTAT NUMELE

Așa e. Parcă Costache D. Anton nu avea nume. Pentru că nimeni nu-i zicea nici Costache, nici Anton, ci Fornăilă. E greu de spus cine i-a născocit o asemenea poreclă. Dar oricine i-ar fi născocit-o, porecla era întemeiată, pentru că Fornăilă era veșnic guturăit și fornăia după fiecare cuvînt. În afară de asta, mai era murdar și îngălat. Fornăilă părea și cam prost. Asculta toate cele cu gura căscată, apoi se mira: „Hăi?!“ Pe deasupra era și nepotul lui Manea, chiaburul, la care stătea de doi ani de zile. Toate acestea la un loc făcuseră ca Fornăilă să fie nesuferit. La jocuri nu-l lua nimeni, iar la adunările de detașament îl înghițeau pentru că n-aveau încotro. Fornăilă era pionier.

Totuși, dacă stai să te gîndești puțin, Fornăilă nu fusese totdeauna așa. Cu doi ani în urmă, parcă era mai curățel, mai îngrijit și chiar mai deștept. Dar pe atunci avea mamă. Tatăl se prăpădise. Văduva se luptase să crească copilul și să muncească cele două hectare de pămînt arabil căpătate la împroprietărire. În ziua cînd băiatul a fost pionier și-a pus tulpanul pe care-l ținea numai pentru zile mari, a stat și ea acolo, între părinți, și a lăcrimat cînd fecioru-său a primit cravata roșie. „Numai să ajung să-l văd mare!“ — atîta dorință avea și ea. Dar a murit la cîteva luni după aceea, și băiatul s-a trezit singur pe lume. Și uite așa a ajuns Manea, chiaburul, tutore legal, ca singura rudă, depărtată, dar rudă, a lui Costache D. Anton.

Era o „figură“ Manea chiaburul. Om umblat pe la oraș, cunoștea legile mai abitir ca un avocat. Alți chiaburi ca Didilescu, frații Bușteanu, Dobre al lui Ilie, umblau jerpeliți și nerași, plîngîndu-se pe toate drumurile că nu mai au nici cenușă pe vatră, ca să înșele stăpînirea. Manea, dimpotrivă, se îmbrăca bine și călca țanțoș. Era cu dările la zi și nimeni nu putea să-i zică nimic. Nu purta vorbe și nici nu stătea de vorbă cu alții despre „stăpînire“, despre nea Cabazon, secretarul de partid, despre Ilie Caragheorghe, președintele colectivei, așa cum făceau alți chiaburi. Dar în unele zile cînd alde Didilescu, Bușteanu și Dobre veneau la el să se mai vaiete și să cinstească un pahar de rachiu, Manea rumega gînduri tainice și mai scăpa cîte o vorbă: „Mă, să vie vremea, mă! Uite, cu pistolul în mînă aș umbla: poc! poc!“

— Dar de unde pistol? ofta Didilescu beat, de unde?... Și se punea pe plîns.

— De unde pistol? ofta și Bușteanu.

— Ei, de unde pistol! mormăia și Manea și se uita către Stanca, nevastă-sa, care se făcea că trebăluiește nepăsătoare.

Costache s-a mutat la Manea. O lună de zile a dus-o bine la el. Asta pînă cînd chiaburul și-a măritat fata cea mică și a instalat-o în casa lui Costache, după ce a reparat-o, bineînțeles.

Într-o zi, Manea a pus piciorul în prag. A intrat în odaia în care băiatul își făcea lecțiile trîntind și bufnind. Apoi începu să răcnească din senin: „Bă, ploșniță! Crezi că ai să mai stai pe spinarea mea fără să faci nimic?“ Și i-a tras o bătaie.

— Așa, acu la muncă. Lecțiile după aia.

Costache cără apă, Costache tăia lemne, Costache adăpa vitele, Costache își făcea noaptea lecțiile. Odată îl amenințase, luminat de jos în sus de flacăra lămpii:

— Mă, să dea dracu să sufli ceva, că te fac arșice. În gaură de șarpe te găsesc și te omor!

Și Costache tăcea chitic, pentru că îi era frică. Groaznic de frică! Și nu sufla o vorbă.

Cele mai rele erau zilele în care Manea avea musafiri. De zgîrcit ce era nu scotea o căldare cu rachiu ca să aibă, încaltea, ce să bea, ci-l trimitea pe băiat în pod să aducă cu bîrdaca.

— Adu rachiu, bă juvete!

Așa-i spunea Manea, „juvete“. Băieții: Fornăilă, chiaburul: juvete. Chiar că rămăsese fără nume.

Musafirii se îmbătau și se apucau să înjure pe nea Cabazon și pe Ilie Caragheorghe și pe comuniști în general. Pînă la urmă se agățau de cravata băiatului.

— Bă, scoate treanța de la gît! Nene Manea, zi-i să scoată treanța de la gît. (Manea clătina capul.)

— Lasă, mă. Să am de ce să-l spînzur odată și-odată! Și nu se atingea de cravata lui Costache. Ba chiar, cînd se uza, el însuși îi cumpăra una nouă de la cooperativă.

Fusese diriginta pe la Manea pe acasă. Dar Manea se impusese prin atitudinea-i părintească, plină de demnitate. Lua băiatul pe genunchi și vorbea cumpătat:

— De cîte ori îi zicem: spală-te, Costache, hai la oraș să-ți iau haine noi. Nu vrea, și pace. De cînd a murit maică-sa, uite așa-i... Și Manea făcea un semn cu mîna la tîmplă ca atunci cînd vrei să spui despre cineva că nu-i în toate mințile.

Toată povestea a pornit de la meciul de fotbal cu echipa din comuna alăturată, cînd echipa satului fusese învinsă cu... 12—0. Tovarășul Ionescu, profesorul de gimnastică, era foarte necăjit. La fel și tovarășa Dana, învățătoarea și instructoarea de pionieri. Se hotărîse să se găsească un teren mai aproape de școală pe care echipa să se poată antrena temeinic. Și iată că Marin, președintele detașamentului clasei a VII-a, găsise terenul. A doua zi dimineața, băieții, înarmați cu sape și cazmale, porniră la lucru. Atunci răsărise Manea spumegînd de furie. Ținea de lanțuri doi cîini mari.

— Afară, răcnea el! Cine v-a dat voie?! E pămîntul meu!

— Domnule Manea, încerca să se explice tovarășul Ionescu, era neîngrădit și n-am știut că...

— Afară! și Manea dădu drumul la cîini. Unul din ei sări s-o muște pe tovarășa Dana. Profesorul se

repezi în fața ei și se alese cu o mușcătură zdravănă la mînă, încît trebui să se ducă numaidecît la doctor.

— Ce-o fi avînd Manea? se întrebau băieții, privind de departe, cu jind, terenul care le scăpase de sub nas.

Îl văzură apoi pe Fornăilă ducînd cîinii în curte.

— Aha! Apoi las' că-i vedea tu! mormăi Marin printre dinți.

În aceeași zi, Manea întinse sîrmă în diagonala terenului, iar cîinii îi legă cu lanțuri de sîrmă. Lanțurile aveau niște inele care alunecau pe sîrmă. În felul acesta, cîinii controlau tot terenul.

Băieții veniră și seara și-l văzură pe Fornăilă tîrînd după el o cergă mițoasă pe care se instală.

— Uite, mă! L-a pus să păzească! O să stea toată noaptea oare?

— Să știi că Manea are îngropată o comoară aici, își dădu cineva cu părerea. Și asta le intră în cap la toți.

A doua zi după-masă îl momiră pe Fornăilă într-un hambar. Acesta, prost, se lăsă prins.

— Ia ascultă, mă! Marin se apropie de el amenințător, slugoiul dracului! Vasăzică tu mînuiești cîinii, ai?

— Hrrr... încercă Fornăilă să zică ceva, dar i se opri vorba în gît.

— Ia dă cravata, mă! De ce porți tu cravată, chiaburule?

— Cravata n-o dau! Ochii mici ai lui Fornăilă căpătară luciri sălbatice, ca la mistreț.

— N-o dai? Ei, stai tu...

Marin, cuprins de ură, se aruncă asupra lui și se încinse o luptă sălbatică. Dar Marin era mai voinic. Cînd se ridică avea cravata lui Fornăilă în mînă.

Acesta se tîra ca-o rîmă pînă la ușa hambarului. Plîngea.

— Uite, mă! Fornăilă plînge. Fornăilă are suflet! Lui Fornăilă îi pare rău după cravată!

— Poate nu trebuie să i-o iei, își dădu cu părerea cineva. Nu-i voie așa. Dacă ne spune la tovarășa instructoare?

Chiar acolo era Fornăilă. Icnea și se bîlbîia plîngînd.

— Mi-au... lu-luat cravata... Îhî... mi-au... mi-au...

— Am să vorbesc mîine cu ei. Du-te acasă.

Tovarășa Dana îl privea cu milă pe Fornăilă. De loc nu semăna a unealtă de chiabur.

Dar seara, băieții îl văzură din nou pe maidan, păzind locul lui Manea.

Manea răsucea în cap gînduri negre. Aproape uitase, și iată că lucrurile se răscoleau iar. Asta se întîmplase în '41. Popa Tănase, beat mort, îi adusese un lădoi cu arme:

— Cînd o fi semnalul, împarți arme la tot cuibul și ocupi poșta, primăria și școala.

„Cuibul" legionar era alcătuit, în parte, din cîteva lichele care îl vizitau adesea. Manea se împotrivise, dar popa îi promisese că-l face pretor pe zece sate.

Peste două zile, Manea auzi, cu uimire, că la București a început rebeliunea legionară. Totuși nu împărți armele, nu ocupă poșta, primăria și școala. Și bine făcu, căci lucrurile se întoarseră curînd. Antonescu își apăra pielea.

— Ce mă fac acum? se blestema Manea în gînd. Unde să duc lădoiul cu arme?

Se gîndi întîi să le predea, dar îi fu frică să nu-l înhațe. „De unde ai atîtea arme?"

Apoi le aruncă într-o rîpă. Se temea să nu fie descoperite. Le luă de acolo și le urcă în pod. Chiar a doua zi se anunță percheziția în sat. Popa Tănase fusese arestat și satul era suspect. Îngrozit, Manea făcu o gaură în zidul podului, aruncă lada pe terenul din spatele casei lui și o îngropă acolo.

După 23 August își aduse din nou aminte de arme. Și-și aducea aminte mereu, de cîte ori vedea pe Cabazon, secretarul de partid, pe Ilie Caragheorghe, președintele colectivei, și pe mulți alții care-l ardeau pe inimă.

Adunare de detașament la clasa a VII-a. Marin, președintele, e întunecat la față.

— Costache Anton!

Fornăilă tresare.

— Ia-ți cravata înapoi și... să mă ierți că ți-am luat-o.

Îl certase rău tovarășa instructoare: „Ce înseamnă asta, Marin, ești de capul tău?"

Fornăilă ia cravata cu teamă.

— Da' de ce i-ați luat-o? se interesează cineva care nu știe despre ce este vorba.

— Sculă de chiabur, mormăi altul.

— Păi asta cam așa e... Tu-i mulgi caprele lui Manea? Încaltea știi că te-ai umflat de lapte!

Fornăilă se uită speriat, încolțit. Poate vor să-i ia din nou cravata. Poate că totul a fost pus la cale în bătaie de joc.

— Lăsați-l, mă, intervine Marin scîrbit. Hai, cară-te! Du-te dracului!

Fornăilă merge și se împiedică. În capul lui e o harababură cumplită „Ăștia mă cred chiabur! O, dacă ar ști ei!"

Dacă ar ști ce ură clocotește acum în sufletul ăsta de copil obidit! „Nu-s chiabur, dar nici pionier nu sînt! Dar ce sînt atunci?" Fornăilă merge împleticit și smiorcăie. „Nici nume n-am măcar!"

Și totuși noaptea își luă din nou cerga mițoasă să-i păzească maidanul lui Manea. Dar o bănuială încolți în mintea lui.

E o noapte fără lună. Lui Fornăilă i-e frig și i-e frică.

— Mă, Sultan, mă! Na na!

Fornăilă chemă cîinii să-i țină de urît. Dar sînt cîini răi, arțăgoși. Îi mîrîie și pe cei pe care-i cunoaște.

Fornăilă ciulește urechile. Scîrțîie poarta? Scîrțîie. Cîinii latră puțin, apoi tac. E Manea. Parcă sapă. Da, da, sapă. Fornăilă nici nu răsuflă. Doar ochii lui, ca doi cărbuni încinși, încearcă să străpungă întunericul. O mogîldeață albicioasă duce ceva greu. Portița scîrțîie iar și apoi se aud hurducături în pod. Fornăilă bîjbîie în întuneric. Are chibrituri, dar îi e frică să aprindă. S-a împiedicat de pămînt proaspăt săpat. Vasăzică Manea a dezgropat ceva și a dus în casă. Probabil în pod. Fornăilă se întoarce la locul lui și adoarme. Cînd se trezește dimineața rămîne înmărmurit. Tot terenul, afară de bucata pe care dormea el, era arat ca în palmă.

— S-a făcut bun chiaburul, ai? (Nea Cabazon, secretarul de partid, bate toba cu degetele pe masă.)

— Ba să vedeți, ne-a și arat terenul, o să semănăm gazonul. Și profesorul, și instructoarea sînt bucuroși. De dimineață, Manea trecuse pe la școală. Avea o mutră pocăită:

— Iaca, vă dau locul să faceți fotbal. L-am și arat.

— Ei, bravo, să vă apucați de lucru, încheie nea Cabazon discuția. Dar ceva nelămurit îl făcu să cadă pe gînduri.

Manea are iar musafiri. Fornăilă așteaptă ca Manea să-i zică: „Bă, juvete, ia mai adă o bărdacă". Fornăilă are și chibrit. S-a urcat de două ori în pod, pînă acum, dar Manea era prea treaz.

— Juvete, rachiu!

Inima lui Fornăilă bate să se spargă. A pus bărdaca sub șip și a lăsat să țîrîie rachiul încetișor. Caută peste tot. Chibriturile îi ard degetele.

— Mai repede, bă, n-auzi?

Bărdaca e aproape plină. Unde-o fi comoara? Căci comoară trebuie să fie, de bună-seamă. Ochii i se opresc asupra unui morman de grîu de sămînță. Scotocește febril. Iese la iveală capacul unei lăzi. Comoara!!! Deschide capacul. Învelite în mușama zac pistoale și puști-mitralieră. Fornăilă a rămas cu gura căscată, apoi ochii lui mici dintr-o dată au lucit răi. „Așa, unchiule?" Înhață un pistol mic și-l vîră în sîn.

Fornăilă aleargă ca gonit de diavoli. Nu l-a găsit pe nea Cabazon la sediul organizației de partid și-l caută acasă. Îi bate în geam.

— Cine-i? răsare capul lui Cabazon.

— Ia te uită ce are unchiul meu în pod, gîfîie Fornăilă și-i vîră în mînă pistolul.

Bine că l-a luat. Altminteri nu l-ar fi crezut nimeni.

— Băi Costache!

— Aici îs!

— Să te duci înapoi! Ai curaj?

— Am!

— Și dacă prinde de veste, să nu-l lași nici mort. Sarcină! Ai înțeles?

— Sarcină! Am înțeles!

Fornăilă s-a întors. Aproape toți s-au îmbătat cu țuică. Băiatul trage cu urechea. Bezmeticii visează cu glas tare. „L-au ales" pe Manea primar și acum el hotărăște soarta tuturor: pe Cabazon să-l spînzure, pe Caragheorghe să-l jupoaie de viu, pe tovarășa Dana... „și pe mine să mă spînzure de cravată", completează Fornăilă în gînd și zîmbește. Acum el, Fornăilă, e uliul, și temutul său unchi e porumbelul.

— Vă dau arme la toți! răcnește Manea.

Fornăilă a înghețat. Chiaburul urcă șovăitor scara. Bîjbîie. Urlă. Se prăbușește aproape din pod. În mînă ține un pistol. Fornăilă a fugit în uliță și s-a ascuns în șanț.

— Te omor! răcnește chiaburul! Poc! Poc! Două împușcături spintecă tăcerea nopții.

Musafirii fug care încotro. Vasăzică Manea avea într-adevăr arme. Cu așa ceva nu vor să aibă de-a face.

— Uo, lașilor! zbiară Manea. Iepuri fricoși! Mi-ați băut rachiul ai?

Stanca, nevastă-sa, se dă cu capul de pereți.

În depărtare se aude un galop de cai. „Vin să mă ia". Manea se năpustește în grajd și încalecă pe deșelate. Gonește, gonește turbat. Mintea i se limpezește puțin cîte puțin. Foarte aproape, în spate, se aude tropăit de copite. „M-au și ajuns? Cum așa?" Se uită înapoi și nu-i vine a crede. Cel care-l urmărește pe un alt cal, se vede, din grajd, e nepotu-său.

— Mă, Costache, mă!

De cînd nu i-a mai spus unchi-său pe nume.

Manea a ajuns la marginea rîpei în care aruncase odată armele. Sare de pe cal drept în tufișuri.

— Aici, aici! răcnește Fornăilă. A sărit în rîpă!

Nea Cabazon sare jos de pe cal urmat de doi milițieni.

— Hai, Manea, ieși de-acolo! Nu mai e nimic de făcut!

Manea nu are nici măcar curajul să se împuște. Iese dintre tufișuri gîrbovit și încă beat. L-au suit pe propriul lui cal și-l duc în sat. În urma lor, Fornăilă smiorcăie de zor. S-ar zice că plînge. Dar ce să-i faci, dacă e noapte și nu se vede?! Vasăzică nu mai e unealta chiaburului. Asta e bine. N-o să se mai teamă să privească în ochii copiilor și înseamnă că cravata roșie o poartă pe drept.

De la această întîmplare nimeni nu i-a mai zis nici Fornăilă, nici juvete, ci Costache sau Anton. Băiatul și-a recăpătat numele.

A. WEISS

Ilustrații: **GH. ADOC**

O RACHETĂ ÎN ŞAPTE TREPTE

Aţi aruncat vreodată în sus cu praştia o pietricică? Dacă da, aţi observat că piatra porneşte cu putere, urcă, urcă pînă cînd se opreşte, şi-apoi cade îndărăt pe pămînt. Explicaţia e simplă. Cînd am încordat praştia, am dat pietrei o viteză de pornire care, însă, în timpul urcuşului, a tot scăzut, deoarece, pentru a se înălţa, pietricica a trebuit să-şi croiască drum prin aer. Frecarea cu aerul i-a pus o frînă care, în cele din urmă, a oprit-o. Puterea de atracţie a pămîntului — gravitaţia, cum o numim în ştiinţă — a tras înapoi pietricica. De aceea s-a prăbuşit. Dar închipuiţi-vă că — acolo, în aer, unde micul nostru proiectil s-a oprit din urcuş — s-ar fi aflat un alt copil cu o altă praştie. Copilul ar fi prins piatra, care tocmai se oprea, pierzîndu-şi cu totul viteza imprimată de prima praştie. Acest copil năstruşnic ar fi pus pietricica în praştia lui şi ar fi tras de acolo, din locul lui, în sus. Atunci pietricica ar fi făcut un nou parcurs în atmosferă şi mai departe de pămînt. Şi tot astfel, dacă la a doua oprire, un al treilea copil, cu o a treia praştie, ar fi relansat pietricica...

Cam ăsta e principiul noilor maşini, capabile să străbată pînă la uriaşe distanţe de Pămînt spaţiile universului, cam ăsta e principiul acelor *rachete în mai multe trepte*, despre care cu siguranţă că aţi citit şi auzit. Rachetele în mai multe trepte sînt una dintre cele mai grozave invenţii ale minţii omeneşti. Fiecare nouă treaptă sporeşte impulsul spre „mai sus" al rachetei, exact în momentul cînd impulsul dat de treapta anterioară este epuizat. Datorită acestui sistem, forţa de atracţie a Pămîntului poate fi pe deplin învinsă. Datorită unor astfel de rachete se pot lansa sateliţi artificiali ai Pămîntului (ştiţi, desigur, că primul satelit de acest fel a fost lansat de oamenii sovietici, care şi-au atras pe bună dreptate admiraţia întregii lumi) şi, tot folosind cu măiestrie şi siguranţă principiul rachetelor în trepte, la începutul acestui an, slujitorii ştiinţei şi tehnicii sovietice s-au acoperit de-a pururi de gloria de a fi realizat cea mai uriaşă cucerire a geniului uman: *prima planetă artificială a sistemului solar!* Racheta cosmică sovietică trimisă în spaţiu în 2 ianuarie 1959 — după cum ştiţi — a înfrînt pentru prima dată definitiv forţa de atracţie a Pămîntului, a ieşit din sfera lui şi, ocolind Luna, şi-a continuat impetuos drumul prin spaţiul interplanetar, plasîndu-se pe o orbită între Pămînt şi Marte şi căpătînd, ca orice planetă, propria-i mişcare de revoluţie în jurul Soarelui. Asta înseamnă că după ce a transmis pe Pămînt, prin posturile sale de radioemisie, preţioase date ştiinţifice, noua planetă se va roti milioane de ani de aci înainte, avînd „anul" său egal cu 15 luni pămîntene, „vara" sa — care va fi în ianuarie — „iarna" sa — care va fi în septembrie etc.

Datorită biruinţei de unică măreţie a oamenilor sovietici, vechiul vis al omului, acela de a porni el însuşi, cutezător, să cerceteze tainele cerului, să păşească pe suprafaţa altor planete, este pe punctul de a se realiza.

De ce m-am apucat să vă reamintesc toate acestea? Pentru că atunci cînd — în urmă cu mai multe luni — la Moscova s-au publicat cifrele planului de şapte ani (1959—1965) al dezvoltării economiei naţionale a U.R.S.S., un ziar din Occident, care nu-i prea iubeşte pe sovietici, şi mai ales nu prea iubeşte orînduirea socialistă, fără asuprire, nedreptate şi exploatare, era totuşi silit să recunoască faptul că acest plan e ca o... *„rachetă în şapte trepte"*. Astfel, ziarul acela occidental aducea — vrînd, nevrînd — un cald şi pe deplin meritat omagiu oamenilor sovietici, arătînd că socialismul, pe care aceşti oameni sovietici l-au făurit cei dintîi pe glob, ridică societatea lor sus, mereu mai sus, spre epoca fericită de lumină şi îmbelşugare pentru toţi cei ce muncesc: epoca orînduirii comuniste.

Aici aş vrea să fac o mică paranteză. De ce acest ziar occidental — care exprimă punctele de vedere ale unei societăţi capitaliste bazată pe exploatarea omului de către om, pe îmbogăţirea nesăbuită a cîtorva pe spinarea şi sărăcirea celor mulţi — era totuşi nevoit să vorbească despre dezvoltarea nestăvilită a Uniunii Sovietice, primul stat socialist, adică primul stat din lume care, prin însăşi naşterea sa, a lovit mortal tocmai societatea capitalistă? Aceasta se datorează faptului că succesele oamenilor sovietici, conduşi de partidul lui Lenin, au ajuns atît de răsunătoare, sînt în aşa măsură uimitoare încît vechile minciuni care se spuneau pe vremuri despre U.R.S.S. nu le mai cred azi nici copiii din faşă. Să ne gîndim o clipă.

Cînd s-a aflat de primul „sputnik", un val de admiraţie s-a îndreptat spre oamenii sovietici, făuritorii acestei minuni ştiinţifice. Cînd, mai apoi, aceiaşi oameni sovietici au creat prima planetă artificială, admiraţia şi recunoştinţa întregii lumi au fost nemărginite. Prieteni şi neprieteni au recunoscut în U.R.S.S. ţara celor mai uriaşe progrese. Dar cînd spunem toate acestea, să ne gîndim de unde au

plecat oamenii sovietici. Cînd în 1917 se înfăptuia Marea Revoluție Socialistă, muncitorii și țăranii muncitori cuceream puterea într-o țară înapoiată economicește, față de țările capitaliste dezvoltate. După ce se cunoaște puterea economică a unei țări? După starea industriei sale. Cît oțel (deci cîte mașini de tot felul) fabrică? Cît petrol (cît combustibil pentru aceste mașini de diferite utilizări) extrage din pămînt? Cît cărbune scoate? Cîtă energie electrică produce pentru a alimenta fabricile, orașele și satele cu forță de lucru, cu lumină și căldură? Or, iată — după cîteva cifre ne putem da seama de unde au plecat oamenii sovietici. În 1920 (doar la 3 ani de la revoluție) lumea capitalistă producea de 25 de ori mai mult petrol decît Rusia sovietică, de 135 de ori mai mult cărbune, de 356 de ori mai mult oțel, de 628 de ori mai multă fontă...

Tocmai de aceea Lenin arăta atunci un lucru de cea mai mare importanță, anume că socialismul, această orînduire a dreptății celor ce muncesc, în care nu mai există posibilitatea ca un mănunchi de oameni să adune averi prin exploatarea și sărăcirea celor mulți, în care nu mai există ură națională, în care toți oamenii muncii trăiesc frățește, contribuind cu toții la permanenta îmbunătățire a vieții tuturor; în care nu se mai țes intrigi ce aduc vrajbă și războaie distrugătoare — această orînduire trebuie să-și dovedească forța, transformînd vechea țară înapoiată, pe care o lăsase țarismul, într-un stat capabil să întreacă cele mai avansate țări capitaliste. Se impunea, deci, un ritm de dezvoltare economică și tehnică extrem de rapid. S-a realizat el oare? Să ne adresăm unei alte publicații din lumea capitalistă pentru a vedea ce spun înșiși aceia care au fost provocați la întrecere. E vorba de revista americană „News week". Anul trecut, la 16 iunie, ea scrie: *„În 40 de ani* (în perioada scursă de la Marea Revoluție Socialistă — *n.n.*), *comuniștii au transformat o țară ce nu fabrica nici un fel de mașini-unelte într-un gigant care a lansat primul sputnik și prima navă de suprafață cu motor atomic — un spărgător de gheață cu o deplasare de 16.000 de tone"*.

Cînd revista americană scria aceste rînduri, planeta artificială sovietică nu se născuse încă. Dar chiar și așa, publicația de peste Atlantic recunoștea, silită de realități, nemaipomenitul progres al oamenilor sovietici.

Dar uimitoarele lor înfăptuiri, pe care — cum vedem — nu le mai poate nimeni nega, nu-i fac pe oamenii sovietici să se culce pe-o ureche. Ei doresc să depășească din toate punctele de vedere, în întrecere pașnică, pentru viață și pentru binele omenirii, țările capitaliste. De aceea, partidul lui Lenin, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, care conduce înțelept oamenii sovietici pe drumul lor de lumină și îmbelșugare, a pregătit noul plan de dezvoltare pe viitorii 7 ani, plan adoptat de Congresul al XXI-lea al partidului.

Ce arată cifrele principale ale acestui plan? Că în 1965, adică pînă în 7 ani, producția de oțel a U.R.S.S. va fi de 86.000.000—91.000.000 de tone; cea de petrol, de 230.000.000—240.000.000 de tone; energia electrică, de 500—520 miliarde kW/ore. Dar dacă se vor dezvolta astfel principalele ramuri ale industriei ce asigură mașinile și forța care le pune în mișcare — se va dezvolta, pe măsură proporțională, și industria care dă îmbrăcăminte, încălțăminte, conserve alimentare — adică industria ușoară. Cifrele vorbesc și în direcția aceasta. Țesături de bumbac vor fi 7,7—8 miliarde de metri; încălțăminte de piele, 515.000.000 de perechi; carne, peste 6.000.000 de tone; unt, peste 1.000.000 de tone; zahăr tos, pînă la 10.000.000 de tone. Se va dezvolta enorm și producția în agricultură.

Toate aceste cifre, dacă le comparăm cu cifrele din țările capitaliste, indică de fapt că ideea lui Lenin, de a se ajunge din urmă și de a se întrece principalele țări capitaliste, se va înfăptui. Într-adevăr, la capătul celor șapte ani prevăzuți de noul plan de dezvoltare economică a U.R.S.S., această țară, va ocupa primul loc în Europa în ce privește producția pe cap de locuitor, ea se va apropia foarte mult de S.U.A. în ce privește producția industrială pe cap de locuitor, și va întrece S.U.A. în ce privește producția agricolă pe cap de locuitor.

Mai trebuie adăugat că, pînă în 12 ani, U.R.S.S. va deveni prima țară din lume nu numai în ce privește volumul total de producție, ci și în ce privește producția pe cap de locuitor. Deci, în 12 ani, S.U.A. vor fi întrecute pe deplin. Cine va realiza toate acestea? Oamenii sovietici, firește, sub călăuza sigură a partidului. Se mai pune însă o întrebare: asemenea înfăptuiri uriașe vor impune oamenilor sovietici o muncă istovitoare, de 16—20 de ore pe zi? Cîtuși de puțin... Dimpotrivă, drumul spre comunism înseamnă *treptata ușurare a muncii omului; tehnica avansată, organizarea și planificarea muncii* vor face ca omul să lucreze în condiții mereu mai ușoare, avînd la dispoziție mașini și sisteme de mașini automate, care își asumă — sub privegherea inteligentă a omului — partea cea mai grea a efortului. Astfel, în perioada planului de 7 ani se va înfăptui, în linii mari, trecerea generală a oamenilor muncii din U.R.S.S. la ziua de lucru de 6—7 ore, introducîndu-se săptămîna de muncă de 5 zile. Deci, în fiecare săptămînă, oamenii muncii vor avea două zile libere. *Două duminici pe săptămînă*, ca să zic așa.

Dar, muncind mai puțin, nu le va scădea salariul? Și aici răspunsul e: *Nu!* Dimpotrivă, realizarea celei mai scurte săptămîni de lucru din lume și a celei mai mici zile de lucru din lume nu numai că nu va duce la scăderea salariilor, dar — pentru că tehnica avansată va garanta sporirea producției — se va putea asigura creșterea salariilor.

Realizarea planului sovietic pe 1959—1965 va face să se creeze condiții pentru ca nivelul de trai din U.R.S.S. să devină *cel mai ridicat din lume*.

Iată prin urmare cum se adeverește vorbele lui Lenin, care spunea că socialismul își va arăta superioritatea, că el va demonstra adevărul că numai pe calea socialismului omenirea poate scăpa definitiv de mizerie, de umilință, de neștiință. Oamenii sovietici dovedesc prin realizările lor uimitoare toate acestea. Și drumul spre viitorul comunist al acestor oameni, care au făurit cele mai uimitoare performanțe ale civilizației, poate fi într-adevăr comparat cu înălțarea impetuoasă a unei rachete cu multe, nesfîrșite trepte... În sus, spre lumină și bucurie. Tot mai sus!

L. SĂRĂȚEANU

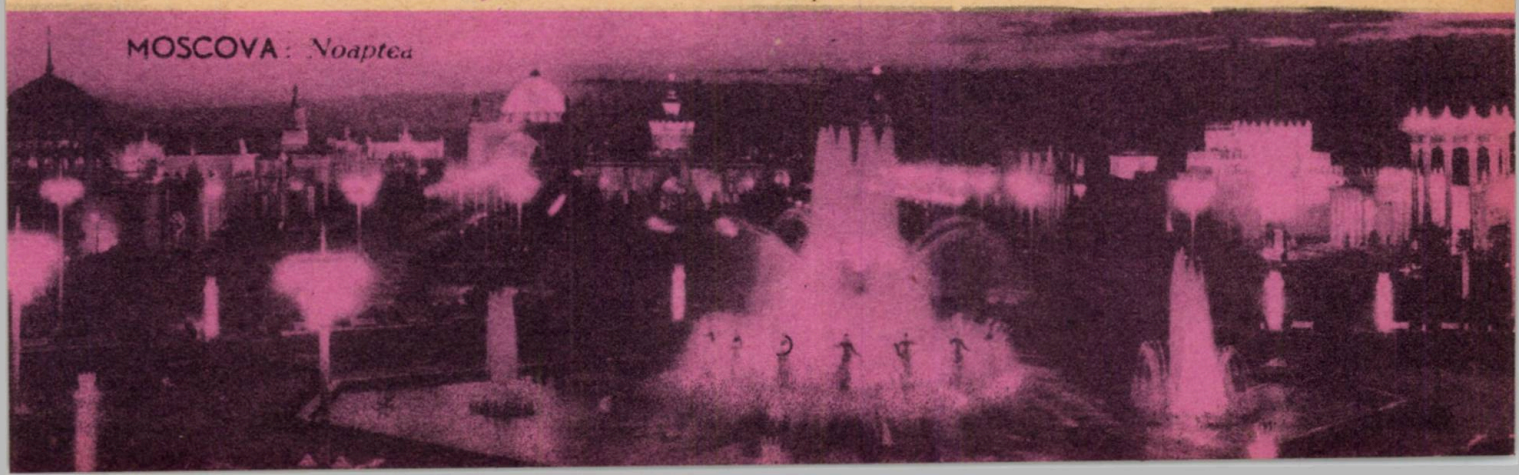

MOSCOVA: *Noaptea*

El a fost PIONIER

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Într-o zi veni la noi în detașament Aleksenko, secretarul comitetului regional de partid. El era cunoscut și iubit de partizani. Pentru prinderea lui fusese mobilizat tot gestapoul. Se spunea că el continua să poarte steagul roșu de deputat al Sovietului Suprem al U.R.S.S. pe cămașa-bluză și că în acele vremuri de grea cumpănă mergea pretutindeni unde era nevoie.

Înainte de a intra în bordeiul comandantului, Aleksenko îl zări pe Kotik, care era santinelă, și îl întrebă mirat:

— Cîți ani ai, soldatule ?

— Treisprezece! răspunse Kotik, care se bucura că deputatul stătea de vorbă cu el.

— Nu vrei să pleci acasă?

— Ce să fac acolo ? întrebă Kotik, a cărui față se posomorî.

— Trebuie să înveți! spuse Aleksenko.

Kotik își înălță capul, și deputatul îi zări ochii plini de lacrimi.

— Acum nu pot pleca, trebuie să-mi apăr patria! zise el. Deputatul îl strînse la piept și-l îmbărbătă:

— Bine, atunci nimicește-i pe nemți!

Ochii lui Kotik străluceau de bucurie.

. . . . . .

Detașamentul în care se aflau și fiii mei a înfruntat de nenumărate ori dușmanul. În fiecare dintre atacuri piereau tovarăși de-ai noștri, pe care-i îndrăgisem, de care ne despărțeam cu durere.

Sosi primăvara anului 1944. Oștile fasciste se retrăgeau tot mai departe, spre apus, sub loviturile armatei sovietice. La detașament, cu un an-doi în urmă, veneau rar știrile din patrie. Acum, însă, radistul ținea legătura toată ziua și toată noaptea cu comandamentul. Partizanii acționau împreună cu unitățile armatei sovietice. Pentru a rămîne în spatele nemților, ei trebuiau „să se retragă" spre apus.

În ianuarie, partizanii au luat cu asalt Slavuta și și-au menținut pozițiile pînă la venirea unităților armatei sovietice.

Atunci, comandamentul frontului a dat ordin partizanilor să treacă în spatele nemților, în raionul Izeaslav.

Detașamentul intră în pădurea care se află la șapte kilometri de oraș. Abia oprit din marș, radistul a început să-și pună la punct aparatul de radio. În pădure răsună vocea cunoscută a crainicului:

„Ordin al comandamentului suprem..."

Partizanii așteptau nerăbdători să afle noua veste sosită de la Moscova.

Crainicul rostea solemn:

— A fost luat un nod mare de cale ferată — orașul Șepetovka.

— Ura!!! vui pădurea.

Partizanii aveau să intre într-o luptă nouă.

În ajunul luptei sosiră un ofițer de legătură de la comandamentul frontului și cîțiva ofițeri de la alte detașamente de partizani. În bordeiul comandantului se hotărî ca Izeaslavul să fie luat la ora șapte dimineața.

Imediat după aceasta plecară cercetași. Noaptea de dinaintea atacului trecu repede. Didenko se uita mereu la ceas. Cînd limbile ceasornicului arătau ora șapte, se ridică la cer o rachetă roșie. Era semnalul de atac.

Nemții nu se așteptaseră la o incursiune. Ei săreau din case pe jumătate dezbrăcați și fugeau pe străzi, trăgînd în dezordine. Partizanii au început să-și sape în grabă amplasamentele. Ei știau că nemții n-or să părăsească atît de ușor orașul. Prin gara Izeaslav trebuiau să treacă ultimele trenuri fasciste din Șepetovka, prin Izeaslav plănuiau să se retragă diferite unități inamice.

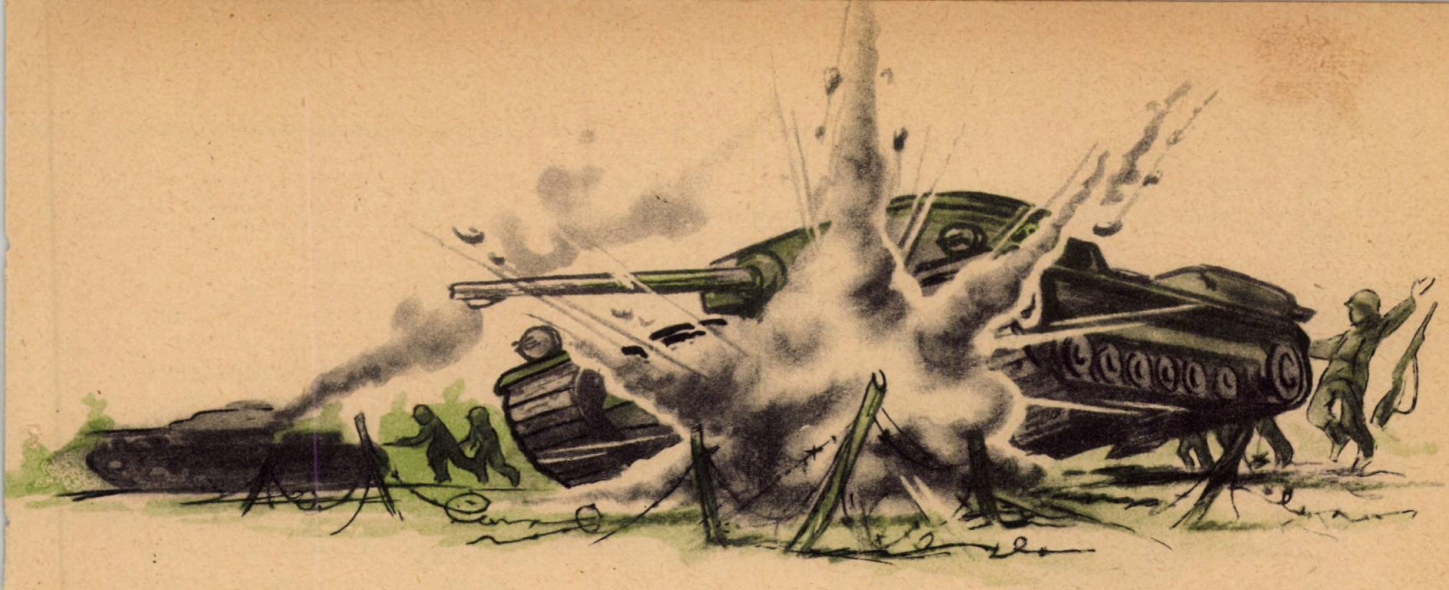

Lui Valik i se dădu în pază un depozit militar care fusese luat de partizani.

El era supărat la gîndul că nu participa la atac. Ar fi dorit să meargă şi să lupte acolo unde şuierau gloanţele, dar nu putea să-şi părăsească postul.

Deodată, auzi un vuiet de motoare. Apoi văzu cîteva tancuri şi tunuri motorizate fasciste, care se retrăgeau.

Valik ştia cît de greu le era partizanilor să lupte împotriva tancurilor, cînd aveau doar un tun antitanc şi cîteva puşti antitanc.

În stînga, văzu cum unul dintre partizani se ridică în picioare lîngă un tanc şi se aruncă chiar sub şenilele lui. În acea clipă, tancul se opri brusc şi se răsuci pe loc, iar din turela lui începu să iasă fum.

Zgomotul luptei se apropia mereu de depozitul la care se afla Valik. El se culcă la pămînt şi începu să tragă asupra nemţilor care căutau să se refugieze îndărătul tancurilor.

Încă două tancuri mai scoaseră fum, fiind nimicite cu grenade antitanc. Celelalte s-au oprit şi s-au întors înapoi.

Deasupra Izeaslavului răsunară iarăşi uralele partizanilor. Valik se ridică, agită pistolul automat şi se aruncă împreună cu ceilalţi în urmărirea nemţilor care se retrăgeau. Dar nu reuşi să facă decît cîţiva paşi. O lovitură surdă pe care o primi în pîntece îl doborî...

Se trezi brusc din pricina zdruncinăturilor de la căruţă. În corp simţea o durere pătrunzătoare.

Didenko păşea cu greu alături, ţinîndu-se de marginea căruţei. Abia acum simţea oboseala de după luptă. Cu toate că partizanii aşternuseră cu multă grijă pe fundul căruţei paie şi pături, Valik simţea orice zdruncinătură...

— Eşti aici, nene Steopa? întrebă Valik abia zîmbind:

— Da, sînt aici, Valik! se înclină Didenko spre el.

— Nene Steopa, nu-i spune deocamdată mamei, am să-i scriu singur de la spital.

— Bine, bine, stai liniştit.

— Cînd o să mă fac bine, mă vei lua cu dumneata la Moscova ?

— Sigur că te voi lua... Ai să vezi şi Kremlinul... Dar acuma să dormi!

Peste puţin, Didenko îl întrebă:

— N-ai îngheţat ?

Valik nu-i răspunse.

Didenko puse mîna pe fruntea lui. Era rece.

Ochii lui Kotik întredeschişi priveau cerul Izeaslavului eliberat, deasupra căruia zburau avioane sovietice în urmărirea duşmanului.

Valik fu înmormîntat în satul Horoveţ.

Pe atunci eram internată într-un spital. Abia după însănătoşire am aflat de moartea lui. Peste cîteva zile mi-a venit şi înştiinţarea despre moartea soţului meu.

Am plecat la Horoveţ. Pe drum m-a ajuns din urmă un camion militar plin cu soldaţi tineri şi veseli. Băieţii mi-au făcut semn să mă urc, şi unul dintre ei mă întrebă:

— Pleci la rude, maică ?

N-am vrut să le alung bucuria şi am răspuns:

— Da, plec la rude.

Secretarul comitetului raional al Comsomolului şi şeful spitalului partizanilor mi-au ajutat să transport osemintele fiului meu de la Horoveţ la Şepetovka.

La porţile spitalului cineva mă trase de mînecă. Era unul dintre soldaţii cu care am călătorit în camion.

— La el te grăbeai ? mă întrebă tînărul încet, salutînd căruţa care transporta sicriul. Apoi mă îmbrăţişă stîngaci şi mă sărută pe obraz, aşa cum mă săruta fiul meu odată:

— Nu-i nimic, o să le plătim pentru toţi, şi pentru al tău, îmi spuse el la plecare.

...Valea fu decorat post mortem cu Ordinul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Mormîntul lui se află în grădiniţa de lîngă şcoala în care a învăţat. Pe mormîntul lui, îngrijit de copii, se află întotdeauna flori proaspete şi o cunună din ramuri de pin.

În banca lui Valik stau acum pionierii cei mai buni din detaşament. Nici eu n-am rămas singură. În fiecare zi îmi sosesc din toate colţurile ţării scriscri de la copii. Ei au aflat de faptele fiului meu şi vorbesc despre el cu admiraţie.

În grădina Şepetovcăi se află o statuie ce înfăţişează un băiat care poartă pe cap o căciulă cu clape şi o manta militară. Tînărul strînge la piept pistolul automat.

Este fiul meu, dragul meu Valik, care continuă să trăiască nu numai în inima mea, ci în amintirea întregii ţări.

În romîneşte de ILEANA TOMILIAN

SFÎRŞIT

Ilustrații
C. PLĂCINTĂ

SALUTUL PIONIERILOR SOVIETICI ADRESAT CELUI DE-AL XXI-LEA CONGRES AL P.C.U.S.

CE FERICIRE E SĂ FIM COPIII TĂI, PĂMÎNT NATAL, PĂMÎNT SOVIETIC!

— FRAGMENTE —

Dragi delegați la Marele Congres,
Intreaga noastră țară v-a trimis
In luminoasa Kremlinului sală
De marmuri albe strălucind ca-n vis.

Și-nsuflețind în munca lui poporul
Precum un vînt ce iscă-al mării val,
Congresu-n calea scumpei noastre patrii
Desfășură marșrutul septenal.

Congres al cuceririlor de azi
Și-a viitoarelor izbînzi redută —
Al douăzecișiunulea Congres,
Solemn toți pionierii te salută.

(Aplauze furtunoase)

Salut și vouă, oaspeți din cele patru zări
— Frățească truditorilor solie —
Și tuturor ce pentru pace luptă
Spre-a fi pămîntul larg sălaș de bucurie,
Ca toți copiii-n liniște să crească,
Ca spaima nici în vis să nu o știe.

Și ni se pare tuturor că Lenin
E printre noi, aicea, stă-ntr-un rînd ;
Cu ochii-ntredeschiși la noi privește,
Cuvîntul tuturora ascultînd.
E Lenin — iată, cald surîs pe steaguri
Și freamăt viu în piept de bolșevici,
Ca aerul e nelipsit din viață
Din toate cîte facem — mari și mici.
E-naltă cinste leninist să fii !
Fii patriot — porunca noastră sună !
In veci Partidul, Lenin, Comunismul
Pe-al nostru steag vor străluci-mpreună.

(Aplauze furtunoase)

O, patrie-a măreților asalturi,
Ce în legendă dăinuiești de-a pururi,
Rachetă parcă, spintecînd înalturi,
Binețe dai solarelor azururi.

Ai preschimbat în munți de grîu Altaiul,
Siberiei i-ai înălțat palate.
Și-oricăror valuri le înfrunți alaiul
Ca spărgător atomic ce răzbate.

E pomenit oriunde sfîntu-ți nume,
Spre steaua ta din Kremlin cîți ochi cată :
Pămînt sovietic, nu-i nimic pe lume
Ca fericirea de-a ne fi tu tată !

(Aplauze furtunoase)

Primul sputnik, după un timp,
Istovit ieși din schimb ;
Intră altu-n schimbul nou
Ce sfîrși ca un erou.

Iar al treilea și-acum
Zi și noapte e pe drum.
Dar racheta, cea rachetă
Ce pe lume seamăn n-are,
Sovietică planetă,
Umple lumea de mirare.

(Aplauze furtunoase)

Cu rachet-am da oleacă
Fuga-n pajiștea cerească !
Doar un lucru nu știm : dacă
Mamele-or să ne-nvoiască.

(Risete generale, aplauze)

Pentru „interplanetară"
Amatori, o, cîți nu sînt !
Dar cu ea chiar toți nu zboară
Mai sînt trebi și pe pămînt !

Privit-am cu luare-aminte
Al școlii nou și trainic rost.
Și-ți mulțumim, partid, părinte,
Oricînd ne chemi, sîntem la post.

(Aplauze)

Și cum ne-așteaptă fapte mari,
Ce punți spre mîine-aruncă,
Sosi ca dascăl la școlari
Tovarășa, stimata Muncă !

Că orice cui
Și orice casă
Și jimbla caldă și pufoasă
Cu trudă doar se plămădesc,
Nimica nu-i vreun dar ceresc.

(Risete generale, aplauze)

Minerii caută comori
Numai sub muntele posac,
Dar noi în orice colțișor
Vom ști ce nestemate zac !
Sub ochii noștri-adesea chiar
Găsim metalul necesar.
Par astea trebi copilărești,
Dar, iată, într-o zi zărești

Tractoarele ieșind pe glie,
Ce ți se datoresc și ție.
Și ne-om da în școli silința
Holdei să-i aflăm prilința,
Să știm orz și grîu ce-nseamnă,
Rodul cum se strînge-n toamnă
Și că jimbla dolofană
Nu atîrnă-n crengi, banană.

(Risete generale, aplauze)

Și pionieri și pioniere
Să aibă trepte trei se cere.
Să nu le lăsăm deci s-aștepte,
Ci să muncim cu mai mult zel
Și, ca racheta în trei trepte,
Mai iute să zburăm spre țel.

Pionier, ți-i legămîntul
Să fii muncitor udarnic,
Cu voinici ca noi pămîntul
Parcă este și mai darnic,
Viteluși și noi vom crește,
Țării i-om da carne-n dar
Cu America, firește
Ne întrecem și noi doar !

(Risete generale, aplauze îndelungate)

Peste-ntinsul țarinei natale,
Sub arșiți porumbu-nalt se coace.
Putem crește-oricîte animale,
Să mănînce boabe cît le-o place !
Cinstea, îndrăzneala, dragostea de muncă
Lenin ne-a lăsat ca zestre și poruncă.

. . . . . .

Partid, adîncă mulțumire ție
Că soarele cel vesel, din tărie,
Ne luminează clasa dimineața
Și pentru toate cîte, zi de zi,
Poporul cu iubire făuri
Ca tuturor să ne-nsenine viața.
Și pentru focul taberelor noastre,
Și pentru goarna care-n seri albastre

Își risipește stropii de cîntare ;
Și pentru munte, ca și pentru mare,
Și pentru dreptul de-a-nvăța și crește,
Să ne slujim partidul vitejește.

(Aplauze furtunoase)

Solemnă ni-i acum făgăduința :
Asalt vom da să cucerim știința,
Să învățăm cu drag ce-n carte scrie,
Cum Ilici învăța-n copilărie.
Știm : nu-i ușor să mergi tot înainte.
Nu numai printre flori cărarea ni-i,
Dar totdeauna noi vom ține minte
Că vorbele acestea : „Pildă fii !"
De-a pururi să răsune nu stingher,
Ci însoțite de cuvîntul „Pionier".

(Aplauze furtunoase)

Iar Comsomolul, fratele mai mare,
Ne fie ajutorul nelipsit,
Și pentru pionieri, pentru oricare,
Prietenul și sfetnicul iubit.

Partidului noi îi jurăm acum
Și gărzii lui atît de încercată,
Părinților ce luptă de decenii
Că înapoi noi nu vom da din drum,
Că nu va trăda nimeni niciodată
Nepieritoarea cauză-a lui Lenin

(Aplauze furtunoase,

Trăiască-a vieții noastre bucurie !

(Aplauze furtunoase)

Slăvit Partidul,
Patria slavită fie

(Aplauze furtunoase)

Și Comunismu-n veci de veci,
trăiască !

(Aplauze furtunoase, toți se ridică în picioare, pionierii înmînează flori membrilor Prezidiului și delegaților străini.)

In românește de NICULAE STOIAN

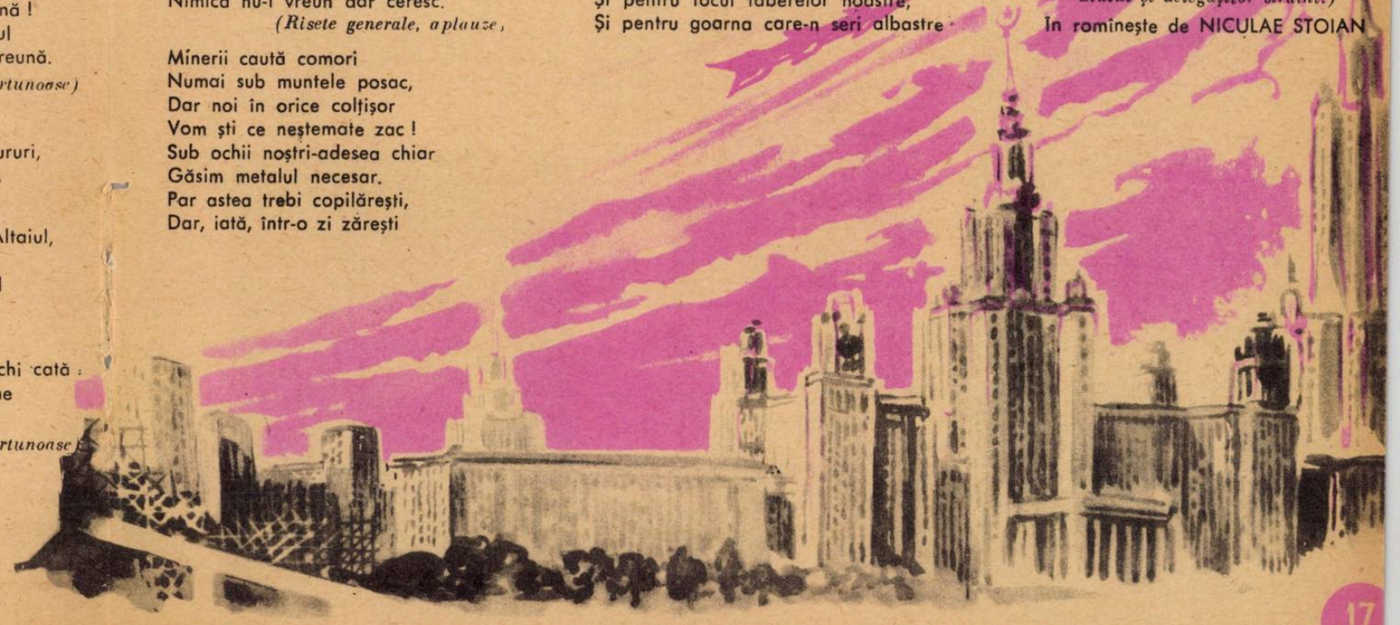

MIHU DRAGOMIR

În baltă

De-oriunde-ai fi, la noi te simți acasă,
cînd gîndul ți-e ca nufărul curat.
Cărările de apă au să-ți țeasă
cel mai frumos covor înmiresmat.

Cu zvon de stuf și brațe moi de valuri
prieteniei tale-am să răspund.
Altfel, mai bine nu-mi călca pe maluri.
Aici sînt și vîrtejuri fără fund...

AUREL RĂU

Brîndușele

Zăpada a căzut bogat
Pe florile de timp mușcate.
Dorm mari troiene-n lung și-n lat
Peste orașe, peste sate.

Doar undeva în cîmp, sub vînt,
Țîșnind ca flăcări din cenușe,
Întîrziate pe pămînt
Vezi două palide brîndușe.

Așa cum stau în plină zi,
Mai strălucind prin neaua clară,
Parcă-i sfîrșitul iernii și
Parcă sînt flori de primăvară.

ELENA DRAGOȘ

Vis de IARNĂ

Pe porțile din strada mea, rîzînd,
Copiii ies, se-mprăștie la joacă,
Fac bulgări, merg în sănii, pînă cînd
Sosește noaptea-n sura ei cojoacă.

Pe negîndite vine cu-n toiag
De stele — și-i alungă-ntr-o clipită.
Și-atunci fiece casă i-un moșneag
Ce hornul și l-a preschimbat în pipă.

Tîrziu, cînd toți copiii s-au culcat,
Cînd săniile nu mai trec pe stradă,
Vin visele cu mersul legănat
Și prinde viață omul de zăpada.

Dragă Cravată Roșie, am nevoie de sfatul tău

Vreau să-ți povestesc ceva despre o colegă și te rog să mă ajuți să iau o hotărîre.

*

...Ora de istorie începuse de mult. Tovarășa profesoară ne explica o lecție nouă. Ascultam foarte atenți. Deodată, un rîs înăbușit m-a făcut să mă întorc mirată către colega mea. Am văzut-o rîzînd de o altă fată pe care o legase de bancă cu cordonul șorțului.

— Las-o în pace, i-am spus eu supărată.

— Astîmpărați-vă! a șoptit o altă fată din față.

— Bine, bine, mi-a răspuns colega mea îmbufnată. Dar pînă la urmă s-a potolit. La ora de matematică, colega mea, ascultată, a primit un patru. Cînd s-a înapoiat în bancă, a început să plîngă și, dacă a văzut că nu-i dau atenție, mi-a zis:

— Ce colegă rea ești. Te rugasem să-mi șoptești că nu știu, și...

— Și de ce, mă rog, nu știi?

— Stai să vezi: ieri am fost la teatru. A fost o minunăție!

— Sst... i-am spus. Taci și scrie ce-i pe tablă.

— Cum să nu, mi se dă un patru și eu să mai și scriu...

— Bine, dar tot tu vei avea de pierdut!

N-am mai vorbit nimic pînă la sfîrșitul orelor.

*

A doua zi, la școală, colega mea de bancă s-a apropiat de mine și, scoțînd o hîrtie de 25 de lei din buzunar, mi-a spus:

— Uite ce am eu!

— De unde îi ai? am întrebat-o mirată.

— Azi, mama mi-a spus că nu mai are bani să-mi dea. Am umblat în dulap, unde-și ține mama de cheltuială, și i-am luat singură... Mi-am dat seama că furase. M-am dus la tovarășa dirigintă, i-am povestit tot și am rugat-o să mă mute din bancă.

— Bine, am să stau de vorbă cu ea și-am să văd cum stau lucrurile. Dar tu, tu ești colega ei și cum ai dat de-greu, vrei să dai bir cu fugiții. Mai încearcă...

Mi-a fost rușine și m-am hotărît să rămîn la locul meu. M-am gîndit atunci s-o atrag pe colega mea în discuții cu teme literare.

— Ai citit „Castelul fetei în alb"? am întrebat-o, alegînd această carte pentru că-mi plăcuse foarte mult.

— Numai de citit îmi arde mie! mi-a răspuns ea supărată.

— Dar ce s-a întîmplat?

— Am fost chemată la cancelarie de tovarășa dirigintă și mi-a spus că am șase de patru. Sînt amenințată să rămîn repetentă.

— Ei, hai,. o să învățăm împreună și o să te îndrepți. Vrei?

— Nu, mi-a răspuns ea răspicat. Pentru că ești o încrezută și, dacă am să mă îndrept, ai să te lauzi că tu m-ai învățat, mi-a spus ca fugind.

Nu-i place să învețe, în schimb îi place foarte mult să se plimbe și să se joace. Mi-am dat seama că trebuie multă luptă pentru ca ea să devină o elevă bună.

Dragă redacție, te rog să-mi comunici cum aș putea să-mi ajut colega. Nu vreau să mă las chiar de-ar trebui să fac orice sacrificiu pentru ea. Vreau să-mi duc munca la bun sfîrșit. Sînt doar pionieră. Știu că n-am făcut totul pentru colega mea, și de aceea îți cer sfatul.

MARINA D.

DISCUȚII

DRAGI COPII,

Am primit la redacția revistei noastre o scrisoare trimisă de o pioneră din București. Ne cere sfatul într-o problemă foarte importantă.

Ne-am gîndit că cititorii noștri sînt copii săritori, gata să ajute pe un prieten la nevoie. De aceea vă rugăm să citiți cu atenție scrisoarea.

Răspunsurile voastre sînt așteptate cu nerăbdare.

Cum ați procedat voi în cazuri asemănătoare, ce atitudine a luat colectivul? Ce credeți că trebuie făcut?

Scrieți-ne despre toate acestea, spuneți-vă părerile.

O PIESĂ despre PURTĂTORII CRAVATEI ROȘII

Toate întîmplările au început din duminica aceea de cînd copiii din casa lui Vișneakov se pregăteau să meargă la patinaj. De abia atunci s-a descoperit ceea ce Valerii reușise să ascundă o vreme: că i se luase cravata de pionier. Pentru Marina, sora lui, aceasta a constituit o puternică lovitură.

În ce împrejurări și-a pierdut Valerii cravata? O va mai recăpăta?

Despre toate acestea povestește piesa „Cravata roșie" de S. Mihalkov, care se joacă la Teatrul tineretului din capitală.

Dorind să-i cunoaștem mai de aproape pe actorii care interpretează rolurile copiilor din piesa lui Mihalkov am pornit, după spectacol, prin cabinele lor. Primul pe care l-am întîlnit a fost Valerii ...adică actrița Elena Aramă, căci ea este interpreta acestui rol.

— E un rol greu, ne-a spus ea, după ce a aflat scopul vizitei noastre. Valerii are de străbătut un drum plin de frămîntări. La început, răsfățat, nepăsător și obraznic cu cei din jur, el crede că totul i se cuvine. Pînă la urmă însă izbutește să-și schimbe atitudinea. Caut prin jocul meu să redau această schimbare într-un mod cît mai firesc.

Elena Aramă pune multă căldură în ceea ce povestește, așa că o rugăm să ne spună care sînt momentele din piesă care îi plac mai mult!

— Un moment dramatic puternic este acela cînd se descoperă că lui Valerii i s-a luat cravata de pionier din pricina atitudinii sale. În acest tablou mă străduiesc să joc în așa fel încît să-i fac pe tinerii mei spectatori să-i condamne purtarea... Îmi plac, de asemenea, momentul legămîntului de prietenie între Valerii și Șura Badeikin, visele de viitor care și le făuresc. Este, ca să zic așa, un moment romantic. Și trăiesc deopotrivă cu Valerii emoțiile dinaintea adunării cînd el este reprimit în rîndul pionierilor.

Și acum o ultimă întrebare: cum reușiți să fiți... băiat?

Aici Elena Aramă izbucnește în rîs.

— Priviți-mă, m-am tuns băiețește, am slăbit puțin, am mers zile întregi prin parcuri, autobuse, pe stradă și am observat pe cei de-o seamă cu Valerii. Am muncit mult și am avut o mare satisfacție cînd după un spectacol, la ieșire, mă așteptau cîțiva pionieri care, văzîndumă, au exclamat cu uimire.

— Uite, Valerii e... fată.

Fiindcă pe ușă a intrat sora lui Valerii, Marina, adică artista Doina Șerban, am rugat-o să participe la discuție.

— Ce pot să vă spun?! Mi-e dragă fata asta bună, sensibilă, entuziastă, care-și iubește fratele și care cu mijloace copilărești caută să-l îndrepte; și cînd joc parcă aș fi eu însămi Marina... Vorbeați mai înainte de unele momente dragi din piesă. Este un moment care pe mine mă emoționează de fiecare dată cînd joc... Marina a rămas singură în cameră după ce a aflat că fratele ei nu mai este pionier. Își scoate atunci cravata de la gît și, apropiindu-și fața de ea, rostește cu glas scăzut:

— Cravata este o părticică din steag... Alți copii și-au dat viața pentru steag, iar fratele meu...

În gestul, în cuvintele Marinei este pusă parcă întreaga dragoste pionierească pentru simbolul care-l reprezintă cravata roșie. Este de fapt ceea ce Mihalkov a vrut să transmită prin piesa sa.

Dar fiindcă pe cele două artiste le mai așteaptă un spectacol de seară, sîntem nevoiți să ne despărțim și, bineînțeles, nu înainte de a le mulțumi pentru interpretarea rolurilor și pentru convorbirea veselă pe care am avut-o.

B. C.

8 Martie

Puține zile ne mai despart de 8 Martie. Din vreme, fiecare dintre voi vrea să pregătească un dar pentru mama, pentru tovarășa profesoară, pentru tovarășa instructoare, pentru vreo surioară... Dar migălit cu răbdare, în fiecare ceas liber, semn de adîncă dragoste pentru cei care zi de zi sînt alături de noi, ne îndrumă.

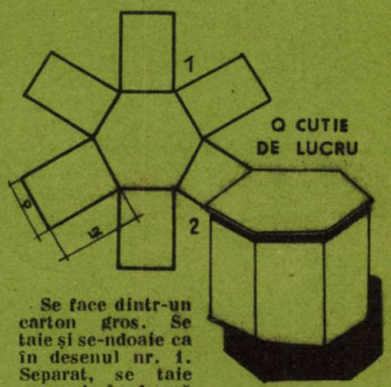

O CUTIE DE LUCRU

Se face dintr-un carton gros. Se taie și se-ndoaie ca în desenul nr. 1. Separat, se taie capacul, în formă de exagon regulat, cu latura de 9 cm. Totul se îmbracă în creton, pînză sau orice fel de material. Dacă materialul este dintr-o singură culoare, se poate broda pe el (bineînțeles, înainte de montare) floricele colorate, care se fac cu o cusătură simplă. Priviți cutia gata. E frumoasă și practică, nu? (desenul nr. 2)

O PUNGUȚĂ PENTRU PIEPTENE

Și acum lucrați o pungută pentru pieptene.

Se face din două bucățele de stofă, mătase groasă sau pînză care se taie în formă dreptunghiulară cu laturile de 14 cm și de 3,5 cm. (Fiți atenți la crestătura de la deschizătură.) Se festonează apoi cu ață groasă, colorată. Se poate broda sau aplica pe fețe o margaretă sau orice fel de floare.

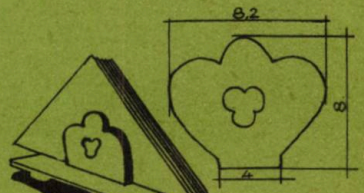

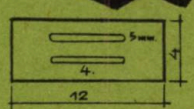

SUPORTURI PENTRU ȘERVEȚELE

Puteți face cîteva suporturi pentru șervețele. Se taie la traforaj două părți ca în desen.

Baza la care prindem cele două părți este un dreptunghi cu laturile de 12 cm și 4 cm. Aveți grijă să puneți și cele două picioruțe.

ÎNTRECERE PIONIEREASCĂ

Pionierii din Săvîrşin ne-au chemat la întrecere pentru strîngerea hîrtiei şi a fierului vechi!

— Ei pe noi?

— Şi de ce nu?

— Păi ei ştiu cîtă hîrtie am strîns noi, ăştia din Bîrzava?

— Asta-i bună! Dacă ne-au chemat la întrecere o să-şi pună ambiţia şi... o să vedem noi.

— Ia seama, Jitiţa, cum vorbeşti, ce, tu ţii cu cei din Săvîrşin?

— Faceţi linişte! De ce ne certăm de pomană? Pînă la începutul lui aprilie, cînd se va încheia concursul, mai e...

— Dar... să nu ne lăsăm! Dacă vor cîştiga ei?

— Vom vedea noi, urma alege.

Această convorbire avea loc între pionierii unităţii din comuna Bîrzava, raionul Lipova, regiunea Timişoara. Concursul pentru strîngerea hîrtiei şi a fierului vechi a fost organizat de unităţile lor în cinstea zilei de 1 Mai, Ziua internaţională a oamenilor muncii, iar provocarea la întrecere — după cîte s-a observat din discuţie — a venit din partea unităţii de pionieri Săvîrşin.

Printre pionierii din Bîrzava care s-au încadrat în această întrecere, cu dorinţa de a cîştiga, sînt: Jitiţa Ioan din clasa a VII-a, Duca Ioan din clasa a VII-a, Rogoz Rodica din clasa a VI-a, Crişan Doina din clasa a V-a şi alţii. Pentru început, pionierii din Bîrzava au adunat 384 kg de fier vechi şi 30 kg de hîrtie; pe cînd cei din Săvîrşin — 180 kg de fier vechi şi hîrtie de loc. Aşadar, deocamdată, unitatea de pionieri din Bîrzava e în fruntea întrecerii. Totuşi, vorba pionierului Jitiţa Ioan: „nu se ştie, urma alege".

MONOVERB GEOGRAFIC

(4 – 6)

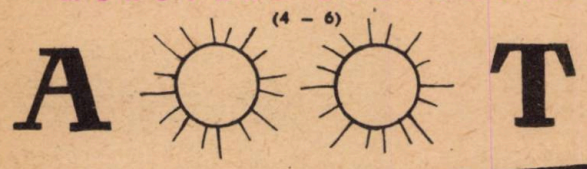

IARNA

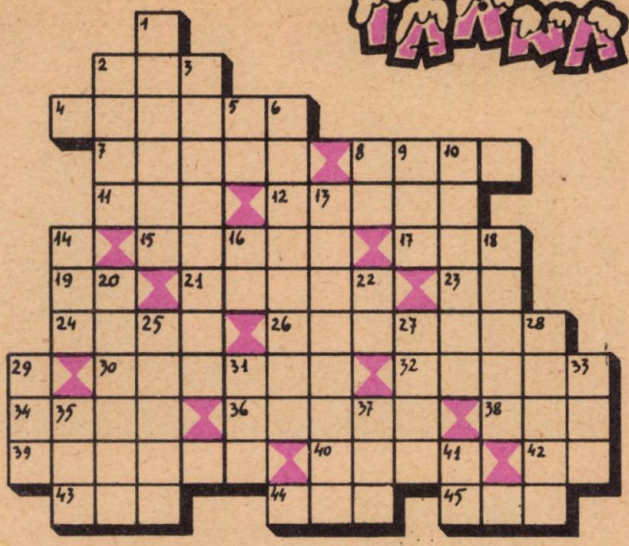

ORIZONTAL: 2) Alungă iarna din casă; 4) „Urme pe...“ titlul unui film sovietic; 7) Regiune în ţara sporturilor de iarnă; 8) „La... sobei“, poezie de Alecsandri; 11) Cai dobrogeni; 12) „Iarna pe...“, poezie de Coşbuc; 15) Important centru minier din ţara noastră; 17) Marcă de motociclete; 19) Simbolul radonului; 21) Fără ocolişuri; 23) Din iarnă în iarnă; 24) Merge şi cu ea să cureţi zăpada cînd n-ai lopată; 26) „Proiectil“ de zăpadă! 30) Nasul omului de zăpadă; 32) Gaz pentru încălzire centrală; 34) Insuficient de uscat; 36) Uşă mai mică; 38) Poate servi iarna de... patinaj în craterul Puciosului; 39) Drumuri ce se străbat cu piciorul; 40) Nume de fată; 42) Sînt; 43) Partea unui peisaj; 44) E bun la gust şi rumen şi iarna; 45) Trag sanie şi au zurgălăi la gît.

VERTICAL: 1) Zăpada care curge! 2) „.... de zăpadă“, piesă de Ostrovski; 3) Numele popular al lunii ianuarie; 5) Prima notă! 6) Ca patinoarul (atenţie începători); 8) Literă japoneză; 9) Cuvînt pentru chemat raţele; 10) Răbufniri de vînt; 13) Ploaie amestecată cu ninsoare; 14) Nu mănîncă toată iarna; 16) Alifie moldovenească; 18) A adnota; 20) Mormane de zăpadă îngrămădite de viscol; 22) Tudor Constantin; 25) „...înzăpezit“, pictură de Szabó Béla; 27) Zăpadă... moldovenească! 29) Iese în haite după pradă în iernile viforoase; 31) Îl faci cînd... dîrdîi de frig; 33) „Gerul moşu cu... roşu“, poveste de Nekrasov; 35) ...Gerilă; 37) Se poate face şi cu... bulgări de zăpadă; 41) Bun pentru... cojoc.

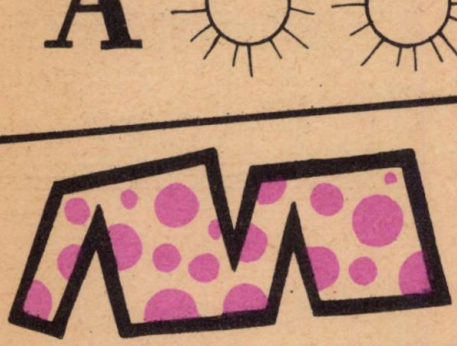

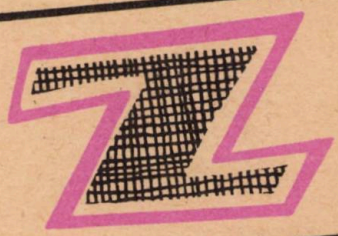

DACĂ S-AR TOPI GROENLANDA..

Deşi în traducerea fidelă Groenlanda înseamnă „Ţara verde“, insula aceasta uriaşă aflată la nord de continentul american este în cea mai mare parte acoperită de un strat de gheaţă gros de 3 km. Volumul total al gheţei este uluitor: 4.000.000 metri cubi.

Să ne închipuim acum că peste această carapace de gheaţă s-ar abate un val puternic de căldură şi ar topi-o dintr-o dată. Ştiţi ce s-ar întîmpla? În cîteva ore, nivelul tuturor apelor de pe glob ar creşte cu 10 metri, şi pămîntul ar fi acoperit de valuri.

Cum în practică aşa ceva nu este posibil, fiţi liniştiţi! Cu atît mai mult cu cît în ritmul actual, gheţurile Groenlandei se vor topi complet abia peste... 10.000 de ani.

Răspuns la întrebarea lui **Dinu Mugurel** *Caracal*

Despre o maşină care să producă frig pe baza de uraniu n-am auzit. Maşinile care produc frig sînt numeroase — de la frigider pînă la complicatele maşini cu heliu lichid. Unele din ele dau adevărate recorduri, cum ar fi instalaţia sovietică „Ogra".

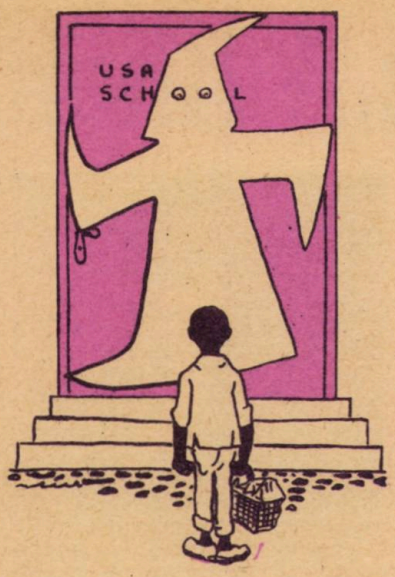

PE UŞA ŞCOLII... Din ordinul guvernatorului statului Virginia — S.U.A. a fost închisă şi singura şcoală medie din districtul Warren în care învăţau pînă acum, laolaltă, albi şi negri.

Revista „Eulenspiegel" din Republica Democrată Germană publică acest semnificativ desen.

Micul negru în zadar a mai venit... Pe uşa şcolii, bandele Ku-Klux-Klanului şi-au lăsat pecetea lor prevestitoare de moarte.

DIN ALTE ŢĂRI

TRAGEDIA ŞCOLARILOR SPANIOLI

În Spania stăpîneşte încă regimul fascist al lui Franco. Şi oriunde la putere se află duşmanii poporului muncitor există analfabetism, foamete, mizerie.

Astăzi, în Spania lui Franco, aproape 9.000.000 de şcolari nu învaţă, fiindcă lipsesc şcolile. Chiar guvernul lui Franco recunoaşte că pentru lichidarea analfabetismului ar fi nevoie de 25.000 de şcoli.

MONOVERB

(3 – 6)

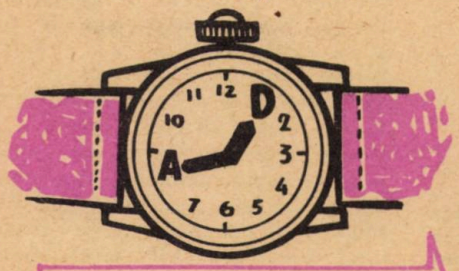

Din istoria numerelor...

Meritul de a fi introdus în matematică cifra 0 (zero) revine indienilor. Lipsa acestei cifre a îngreunat timp de multe secole calculele pe care le făceau matematicienii.

*

Părintele cuvîntului milion este italianul Marco Polo. Cu prilejul călătoriei pe care a făcut-o în secolul al XIII-lea în China, Marco Polo a născocit acest cuvînt pentru a putea descrie cu mai multă exactitate imensele bogăţii din „Imperiul Cerului", cum era numită China în acele timpuri. „Mille" în limba italiană înseamnă o mie, iar terminaţia „one" este sufix augmentativ.

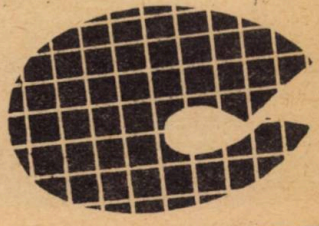

CEI OPT DIN SECIUANG

Opt pionieri chinezi din Seciuang s-au prezentat într-o zi preşedintelui cooperativei agricole:

— Vrem două loturi pe care să cultivăm bumbac şi orez, spuseră ei.

— Fiecare metru de pămînt e preţios, copii. Nu putem face experienţe fără rost, se împotrivi preşedintele.

După multe insistenţe, rugămintea le-a fost îndeplinită. Cei opt pionieri porniră la treabă cu dorinţa de a arăta că se poate scoate mai mult orez şi bumbac decît se scosese pînă atunci de pe un mu[1]. Consultară diferite cărţi şi se sfătuiră în diferite rînduri cu tovarăşul Cu, secretarul organizaţiei de partid. Hotărîră deci să adauge mai multe îngrăşăminte decît se obişnuia. Cantitatea ce le fusese repartizată nu le ajungea, aşa că încercară să „împrumute" de acasă. Fură simţiţi însă şi, pe bună dreptate, aspru dojeniţi. Însămînţară. Plantele răsăriră destul de firave. Atunci le veni în gînd să îngraşe terenul cu frunzele copacilor. Aşa ceva nu se mai pomenise! Zile întregi adunară frunze şi le împrăştiară peste plante. Noaptea însă se dezlănţui musonul. Frunzele începură să zboare, plantele se încovoiau sub puterea vîntului. Copiii alergară în plină noapte şi, fără să ţină seamă de pericol, acoperiră frunzele cu ce le veni la îndemînă, apoi se trîntiră deasupra. Rămaseră aşa, sub potop, udaţi pînă la piele, cît ţinu musonul.

După cîteva săptămîni, bumbacul crescu mai frumos decît pe oricare parcelă.

În toamnă cei opt pionieri din Seciuang au recoltat 52,5 kg de bumbac şi 367 kg de orez, faţă de 25 kg şi 276 kg cît au fost obţinute pe celelalte parcele.

[1] *Mu* — unitate de măsurat suprafeţele.

O SUTĂ DE ANI DE LA UNIRE

Am cinstit la 24 ianuarie împlinirea unui veac de la acel luminos eveniment ce punctează în istoria poporului data naşterii statului naţional romîn — Unirea Moldovei cu Ţara Romînească. Se cuvine dar, cu ocazia acestui jubileu, să ne întoarcem cu gîndul la frămîntările de acum un secol, la oamenii luptători pentru idealul Unirii, la ideile ce i-au călăuzit, la nădejdile pe care masele largi ale poporului şi le-au pus în curmarea dezbinării celor două ţări surori. Se cuvine a privi evenimentele aşa cum s-au petrecut, să desprindem învăţăminte folositoare pentru înţelegerea adevărată a istoriei noastre naţionale. Aceasta cu atît mai mult cu cît cărţile de istorie din trecut au ascuns şi răstălmăcit, după bunul plac al stăpînitorilor, multe din adevărurile despre Unire.

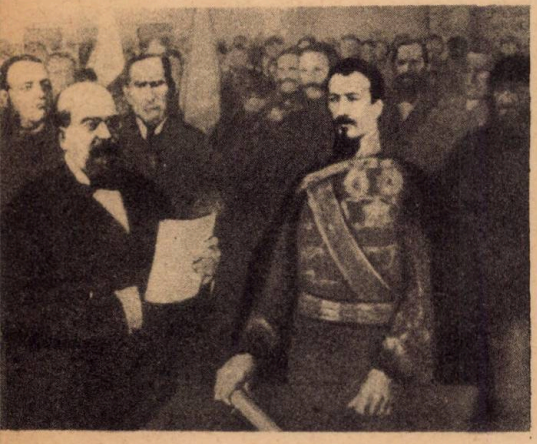

Întemeietorii Universităţii din Iaşi
Tablou de DAN HATMANU

Ideea Unirii s-a născut încă înainte de 1859 şi, cu toate că n-a fost înscrisă ca o prevedere imediată,ea a făcut parte totuşi din programul luptătorilor revoluţionari de la 1848.

În cugetările sale, Bălcescu, acest neobosit luptător pentru libertate şi democraţie, arată că, pentru ca poporul romîn să ajungă la înfăptuirea aspiraţiilor pe care le nutrea, era nevoie în primul rînd de două revoluţii: una pentru *unitatea naţională*, iar alta pentru *independenţa naţională*. În timpul revoluţiei de la 1848, ziarul „*Pruncul romîn*" chiar publica articolul intitulat „Unire cu Moldova".

În legătură cu actul Unirii, cu împrejurările în care el s-a produs, se cer analizate multe probleme. Despre aceasta se pot scrie studii întinse, ba chiar cărţi. Într-un spaţiu restrîns faptele nu pot fi decît amintite. Se cuvine totuşi a preciza că masele populare, însufleţite de militanţii luminaţi, progresişti ai vremii, au slujit în primul rînd şi cu consecvenţă Unirea. În înfăptuirea năzuinţei sale spre Unire, poporul romîn a avut de înfruntat multe piedici atît din exterior cît şi din interior. Unele din marile puteri (Anglia, Austria, Turcia) nu vedeau cu ochi buni, ba chiar s-au împotrivit cu îndărătnicie creării unui stat romîn unit. Altele, bunăoară Franţa, au avut o atitudine şovăitoare; dacă, în ultimă analiză, Franţa a fost favorabilă Unirii, aceasta s-a datorat nu generozităţii împăratului Napoleon al III-lea, cum căutau să arate istoricii burghezi, ci intereselor şi foloaselor pe care clasele conducătoare franceze le puteau trage dintr-o asemenea împrejurare.

Singura mare putere care a stat neabătută de partea poporului romîn a fost Rusia. Ocupîndu-se de evenimentele Unirii principatelor dunărene (cum li se spunea pe atunci Moldovei şi Ţării Romîneşti), o seamă de oameni luminaţi din Rusia acelei vremi au simpatizat şi au sprijinit prin scris cauza romînilor, năzuinţa lor de a se uni într-un singur stat.

În interior, partizanii Unirii au avut de luptat cu împotrivirea separatiştilor, partid în care erau grupaţi boieri reacţionari care vedeau în desfiinţarea graniţei de pe Milcov o ameninţare a intereselor lor.

În ţările romîne — state feudale — se petrecuseră schimbări adînci.

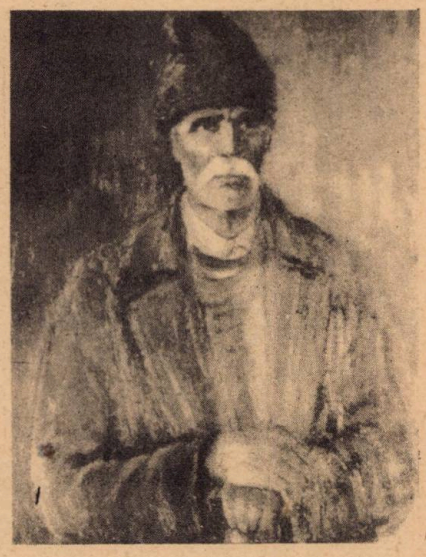

Moş Ion Roată

Apăruseră, alături de producţia meşteşugărească, atelierele manufacturiere; se dezvoltase producţia agricolă, şi, o dată cu toate acestea, burghezia, clasă socială în ascensiune, îşi consolidase poziţiile, fiind în măsură să lupte pentru cucerirea puterii politice. Unirea îi era favorabilă scopurilor ei economice. Închegate într-un singur stat, cele două ţări puteau oferi condiţii mai bune pentru desfacerea mărfurilor, pentru dezvoltarea industriei etc.

Şi cauza Unirii n-ar fi triumfat dacă elementele înaintate ale vremii, oameni luminaţi şi însufleţiţi de ideea de progres, ca Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri şi alţii, nu s-ar fi bizuit

Împroprietărirea ţăranilor

Tablou de V. ŞTEFAN

Pionieri și școlari de la Școala de 7 ani din comuna Ruginoasa ascultînd povestirile bătrînului Gheorghe Hogea, al cărui tată l-a cunoscut bine pe Alexandru Ioan Cuza

pe voința nestrămutată a maselor de a vedea dispărînd dezbinarea de secole între munteni și moldoveni. Spre deosebire însă de burghezie, care vedea în Unirea țărilor romîne doar un mijloc pentru a-și întări puterea sa economică, masele populare luptau deopotrivă pentru Unire și pentru înlăturarea asupririi boierești, care îi apăsa de veacuri, și, îndeosebi, luptau pentru dezrobire și pentru pămînt. Aceasta a imprimat mișcării pentru Unire un caracter de masă. Deputații țăranilor clăcași din cele două divane s-au folosit de prezența lor în sfatul țării pentru a vorbi cu tărie despre dorința însetată a țărănimii de libertate și o viață omenească. Ei cereau desființarea „boierescului", adică a clăcii și corvezii de veacuri, care se făcea pentru boieri. Ei au cerut pămînt pentru ei și copiii lor, desființarea noianului de dări și impunerea la un singur bir, care să apese asupra tuturor fără osebire, desființarea pedepsei cu bătaia și altele.

Deputații țărănimii din divanul ad-hoc al Moldovei au dat citire în fața adunării unei cereri scrise cu „litere de foc", cum o caracterizează Kogălniceanu, document zguduitor, în care se arată cît de grea și neomenoasă era viața trudi-torilor pămîntului: „...vroim să scăpăm — spuneau ei —, vroim să ne răscumpărăm de robia în care sîntem, vroim să ne răscumpărăm, să nu mai fim ai nimănui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară".

Nu este de mirare că, văzînd în Unire un mijloc de a se elibera de oprimare și mizerie, mase de țărani și tîrgoveți s-au îndreptat către Iași și București, în zilele de mare fierbere, sprijinind cu căldură și entuziasm alegerea, mai întîi în capitala Moldovei, apoi în cea a Țării Romînești, a aceluiași cîrmuitor în persoana colonelului Alexandru Ioan Cuza. Mărturii ale timpului arată că sala din Iași, unde s-au ținut ședințele pentru alegerea domnitorului, era înconjurată de mulțime. Bucureștiul a cunoscut în zilele de 22, 23 și 24 ianuarie 1859 o adevărată serbare. Consulul englez la București raporta guvernului său că „un număr mare de țărani și mahalagii* intrase și roia pe străzi" îndreptîndu-se către dealul Mitropoliei, unde se făcea alegerea.

Și, în pofida tuturor uneltirilor din afară și dinăuntru, Cuza a fost ales. Prin această biruință, poporul nostru a înscris o nouă și glorioasă pagină în îndelung frămîntata sa istorie. Așa s-a născut Romînia ca stat național. Reformele care au fost înfăptuite n-au îndreptățit însă decît în parte năzuințele maselor și în primul rînd ale milioanelor de țărani. Curînd, statul modern, creat prin voința celor mulți, a fost transformat de burghezie într-un instrument de oprimare a muncitorilor, a țăranilor. Năzuințele pentru care au luptat la Unire țăranii clăcași și reprezentanții lor, au fost înfăptuite abia în zilele noastre, și au fost depășite cu mult, astăzi cînd în fruntea luptei poporului s-a ridicat clasa muncitoare condusă de Partid.

Actul Unirii Moldovei cu Țara Romînească, de la a cărui împlinire am sărbătorit la 24 ianuarie 1959 o sută de ani, rămîne în istoria poporului ca un eveniment remarcabil în procesul de făurire a statului romîn de sine stătător, în dezvoltarea socială a Romîniei.

Cinstim acest moment din istoria țării și poporului nostru și ne îndreptăm cu recunoștință gîndul la poporul, la generația de la 1859, la patrioții luminați ai timpului, care au înțeles că Unirea celor două țări surori este o cauză dreaptă și au sprijinit-o.

B. POPESCU

* *Mahalagii* — în înțelesul de locuitori mărginași (tăbăcari, cărămidari, mici negustori etc.).

Satule, stejar frumos

Satule, stejar frumos,
Mulți ani viermele te-a ros ;
Satule, stejar voinic,
Mult ai fost cîndva calic,
Mult ai fost bătut de ploi
Și de griji și de nevoi.
Da' acu' toate s-au dus —
Cată vîrful tău mai sus,
Viermele pieri în tină,
Ai adîncă rădăcină,
Crengile ți-s de lumină.
Prin frunziș și rămurele
Răsăriră mii de stele,
Și-n tot locul așezate
Cîntă păsări fermecate,
Cîntă păsări fără cioc
Cu dragoste și cu foc.
Da' nu-s păsări zburătoare,
Ci le spune : „defuzoare"
Și cîntă toate pe-un grai
De-ți vine în loc să stai.
Satule, frumos stejar,
S-a dus timpul cel amar,
S-a dus timpu-ntunecos,
Și tu ai rămas fălos.
De pe coama ta semeață
S-au șters negură și ceață,
Și-n loc de roua din plîns,
A bucuriei s-a strîns
Ca mărgelele pe ață
Și trăiești lăut de viață.

Culeș în comuna Gurasada, raionul Ilia, regiunea Hunedoara de ION SOCOL

„Nemaipomenita expediție în adîncul buzunarului meu...“

roman mai puțin științific și mai mult fantastic de OCTAV PANCU-IAȘI

Ilustrații : DURES

CAPITOLUL III

Impresii și mai ales expresii despre moravurile și mai ales năravurile băștinașilor din „Insula Sucită“.

La țărm, nava mă așteaptă. Mă îmbarc. Vîntul mă poartă cu mai multe noduri — inclusiv cel de la cravata mea — din nou spre larg.

Marea e calmă. E chiar prea calmă dacă mă gîndesc cu cîtă nepăsare ascultă blestemele mele... Pești colorați țîșnesc din valuri și fac tumbe. Unul dintre ei, nu mai mare de un deget, sare pe punte. Mă uit la el atent și observ că, de fapt, nu-i un pește obișnuit, ci un pește-briceag. Din acela cu care unii își sapă numele pe bănci. Îmi amintește de o întîmplare de acasă. Cum n-am ce face și cum discreția peștilor e proverbială, i-o povestesc și lui:

— ...În 1955, pe banca de lemn, pe unica bancă de lemn de pe aleea principală a unei tabere, un băiat a săpat cu briceagul:

„Aici a fost și a respirat aerul de brad Goguță Popescu“.

1956. Alt băiat a răzuit cu un ciob de sticlă inscripția din anul trecut pentru a putea săpa în același loc cu o daltă „împrumutată“ de la cercul de mecanică:

„Aici a fost și și-a petrecut vacanța Lică Ionescu“.

1957. Numele lui Lică Ionescu a dispărut. Minunea a săvîrșit-o un cuțit de bucătărie. (În ziua aceea bucătăreasa a fost nevoită să taie cotletele cu bisturiul din trusa sanitară a medicului!) Și deasupra a apărut:

„Aici a fost și a stat în orele libere Nelu Georgescu“.

1958. În același loc — o tăbliță. Și pe tăbliță, cineva, pare-se instructorul, a scris:

„Aici a fost o... bancă!“

Abia sfîrșesc, că peștele-briceag sare în valuri. În urma lui, în lemnul punții, rămîn săpate literele „P“ și „B“. Desigur, inițialele numelui său. Deci n-a înțeles nimic din povestea mea. Păcat...

Mă apropii de țărmul altei insule a arhipelagului. Acostez. Ce ciudat, ce ciudat e totul aici!

Soarele răsare dinspre miazănoapte și apune la răsărit. Apele curg de la vărsare spre izvor. Munții își îngroapă vîrfurile în pămînt. Totul e pe dos. Totul e sucit.

Dar, cum sînt norocos, găsesc și aici un ghid binevoitor. Iată primele informații primite de la el:

— Vă aflați pe insula notată în atlase... firește, în anumite atlase, nu în toate... cu bizarul nume de „Insula Sucită“. În această insulă băștinașii poartă pantofii perfect lustruiți cu noroi, nasturii de la cămașă încheiați la haină, iar cei de la haină la palton. Toți își fac freza privindu-se într-un pieptene și pieptănîndu-se cu oglinda. Alfabetul insularilor începe cu literele x, y, z, iar copiii, la școală, în loc să învețe grelele cuvinte „o-i“, „oi“ și „a-c“, „ac“,

încep cu cele mai simple expresii ca „abracadabrant“ și „incognoscibilitate“... Cei sănătoși stau în pat și își motivează absențele de la școală cu certificate medicale, iar bolnavii se internează în marele spital al insulei denumit „Maidan“, unde se tratează cu foarte răspînditele siropuri „Fotbalol“, „Prașțiol“ etc...

Informațiile ghidului îmi sînt de mare folos. În aceste condiții — și numai în aceste condiții, subliniez! — mi se par firești unele din scenele la care asist vizitînd „Insula Sucită“.

Scena întîi, în tramvai:

E ora începerii școlilor. Tramvaiele sînt pline de copii cu serviete sub braț ori cu ghiozdane în spate. Toți urcă prin față și de îndată ce urcă se așază pe bănci. Bătrînii,

mamele cu copii în braţe stau în picioare. Un bătrîn se reazemă de spătarul unei bănci. Fireşte, pe bancă stă un băiat. Îl aud cum se adresează unui coleg din faţa sa:

— Ce lipsă de politeţe! Una ca asta n-am mai pomenit...

— Dar ce se întîmplă?

— Bătrînul ăsta... nu-l vezi? Se reazemă de scaunul meu. Ca să mă stingherească, ca să nu mă pot întinde cît poftesc...

— Într-adevăr, e scandalos. Dar să ştii că nu-i ceva nemaipomenit. Eu am mai pomenit. Sînt mai mare decît tine cu vreo trei, patru luni... Am văzut mai multe în viaţă. Aşa mi s-a întîmplat şi mie odată. Cu o bătrînă. Stătea lîngă mine şi mă privea, mă privea ca şi cum ar fi vrut să-i dau locul. Nu înţeleg pentru ce nu se pun afişe în tramvai, ca să se ştie odată pentru totdeauna: „Băncile sînt rezervate în exclusivitate copiilor!".

— Eh, afişe... Nu le ia nimeni în seamă. Sînt unii care n-au pic de respect faţă de copii, asta e!

Scena a doua. Am intrat într-o librărie să caut un dicţionar şi n-am găsit. Mă adresez unui elev ca să-mi definească unele expresii pe care le-am auzit întîmplător şi pe care nu le-am înţeles.

— Vă stau la dispoziţie cu cea mai mare plăcere..., îmi spune elevul, dar pe faţa lui citesc cum îi vine să mă ia la bătaie.

— Mulţumesc. Mă interesează mai întîi cum se traduce aici expresia „Am fost cuminte, mămico..."

— Foarte simplu. „Am fost cuminte, mămico" se traduce prin: „N-am spart decît un geam, nu l-am lovit pe colegul meu de bancă în nas, mulţumindu-mă doar cu ghiontul pe care i l-am tras în bărbie; am stat liniştit acasă pentru că numai în linişte puteam desface pendula ca să-mi fac motor la barcă..."

— Interesant... Şi expresia „Am fost politicos" cum se traduce?

— Şi mai simplu...„Am salutat pe toată lumea afară de cunoscuţi pentru că îi cunosc şi pe necunoscuţi pentru că nu-i cunosc... Nu m-am sculat la intrarea profesorului în clasă, eu fiind deja în picioare, pe catedră..." Cu ce vă mai pot fi de folos?

— Cu nimic. Mi-e suficient. Mi-e prea mult chiar...

Scena a treia. Trec pe sub fereastra unei case. Bineînţeles, casa are acoperişul înfipt în pămînt şi în locul hornului e pivniţa. Aud o discuţie şi uitînd că trăiesc o aventură ciudată, că nu sînt acasă, ci pe o insulă dintr-un arhipelag bizar, sînt convins că discuţia are loc între doi oameni în toată firea. Pentru că iată ce aud:

— Fumezi de mult?

— De vreo jumătate de an. Tu?

— Eu de mai de mult. Cred că se împlinesc cel puţin zece luni. Dar încă n-am preferinţe. Nu m-am oprit încă la o anumită ţigară. Probabil din cauza asta tuşesc.

— Nu ştiu... Eu nu schimb ţigara. Tuşesc însă şi eu. Ai încercat vreodată să te laşi?

— Nu. E greu. Obişnuinţa e a doua natură...

— Nici eu n-am încercat. Te mai iei cu o ţigară... mai uiţi o grijă... un necaz...

Şi discuţia continuă, în timp ce pe fereastră ies nori groşi de fum. Repet: sînt convins că are loc între doi oameni maturi. Dar fumătorii apar la fereastră. Sînt doi băieţi. Nu mă aşteptam. Sînt uluit. Ce caraghios! Nu mă pot adapta de loc moravurilor şi năravurilor acestor insulari. Acasă mi-aş fi arătat indignarea faţă de asemenea băieţi care imită ca nişte maimuţoi pe oamenii maturi. Dar aici... Aici cine să mă înţeleagă? Poate fetiţa care trece pe lîngă mine şi are părul jumulit ca un căţel sîrmos? Nu-i în stare...

N-am ce să mai fac pe această „Insulă sucită". Mi-e dor de casă. Dar călătoria, nemaipomenita mea călătorie, abia a început.

Cîte oare voi mai avea de îndurat?

Oftez şi... vă rog să aşteptaţi numărul viitor.

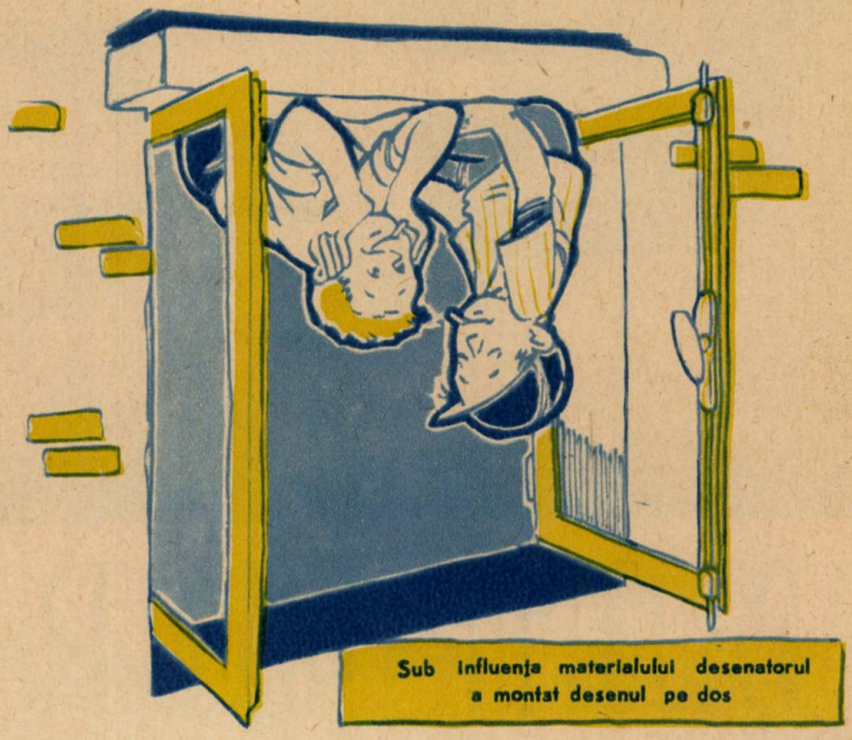

Sub influenţa materialului desenatorul a montat desenul pe dos

MÎINI de AUR

Meseria de zidar, ca de altfel orice meserie, cere mîini iscusite, mîini puternice, harnice, mîini de aur, de muncitor... Rezultatul strădaniei zidarului sînt casele. Case... Fiecare cu viaţa ei proprie; case zgomotoase, cu copii veseli; case liniştite, în care o minte iscusită inventează ceva ce va rămîne peste ani; case cu lumini vesele, cu aer de sărbătoare şi cîte alte case...

Zilele trecute am cunoscut unul din oamenii aceştia simpli, cu mîini de aur, care construiesc case. Îl cheamă Constantin Tudorache. Cum era şi firesc, l-am găsit sus, pe schele. Lucra la un bloc mare de locuinţe din str. 13 Decembrie, din capitală.

Discuţia s-a legat repede.

— Am venit la dumneata cu o rugăminte, am început eu vorba. Te rugăm să le povesteşti pionierilor despre frumuseţea meseriei de zidar. Adeseori ei se sfătuiesc cu noi, cei din redacţie, asupra alegerii meseriei. Cuvîntul dumitale ar fi binevenit, mai ales că nu încape îndoială că îţi iubeşti meseria.

— Am s-o fac cu plăcere... Da, îmi iubesc meseria şi cum ar putea fi altfel. Închipuiţi-vă, cînd îmi încep lucrul, am înainte un cîmp năpădit de bălării. Abia se sapă temeliile, se înalţă schelele... Dar nu peste mult apar ziduri trainice; o construcţie frumoasă, modernă prinde viaţă. Şi construcţia aceasta e a noastră, pentru popor, nu pentru un burtă-verde oarecare. Am dreptate să-mi iubesc meseria ?! Şi apoi de sus, de pe schele — n-o să mă credeţi —, cerul îmi pare mai frumos, mai limpede.

Îmi aduc aminte cu drag de cei care mi-au pus în mîini mistria. Pe meşterul Dumitrică parcă-l văd şi acum înaintea ochilor; el m-a învăţat una din tainele meseriei de zidar: cum să introduc cimentul în mortar. „Ţine minte, băiete, de asta depinde rezistenţa zidului la frig", îmi spunea el. Apoi am învăţat să lucrez la faţade, să patinez piatra. Am muncit cu răbdare, cu perseverenţă şi astăzi sînt zidar cu toate specialităţile: tencuială, zidărie, faţadă.

Deşi meşterul Tudorache n-o spune, noi ştim că el este fruntaş în muncă (are şi insigna de fruntaş), preţuit pentru priceperea sa. Priviţi numai „Casa Scînteii"! În toţi anii cît s-a construit, el a lucrat acolo. La acest strălucitor palat al tiparului a avut şi el contribuţia sa (foto 1).

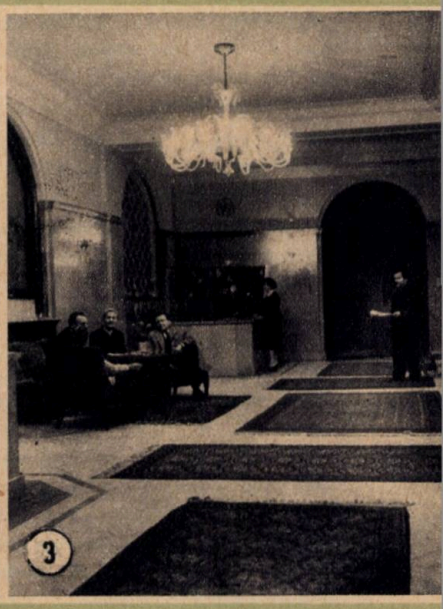

Cîtă migală, răbdare, perseverenţă cere lucrul la coloanele care împodobesc Ateneul. La faţada a-

ceasta atît de complicată a lucrat și meșterul Tudorache (foto 2).

Iată holurile largi, încăperile luminoase ale hotelului „Lido", refăcut pentru turiști; toate acestea au prins viață și datorită meșterului Tudorache, care a contribuit din plin ca să fie predată clădirea la timp (foto 3).

Dar cel mai mult îi place meșterului Tudorache să meargă să vadă blocurile de locuințe muncitorești la care a lucrat. Cînd termină de construit lasă camerele pustii, de ți-e și teamă să vorbești, așa de tare răsună vocea în încăperile goale. Și apoi, la ferestre apar flori, prin pînza subțire a perdelei începe să străbată o lumină veselă. Semn că aici își duce viața tihnită o familie de oameni muncitori.

— Mai povestește, meștere, pentru pionierii noștri, îl rog eu.

Și el continuă:

— Una din cele mai mari bucurii ale vieții mele a fost călătoria pentru schimb de experiență în U.R.S.S. Am văzut Moscova. Am stat de vorbă cu constructorii sovietici. Ritmul construcțiilor de acolo m-a uimit. De la o săptămînă la alta nu mai cunoșteam schela. Nu mi-ar ajunge timpul să povestesc despre toate cîte am văzut acolo.

Apoi meșterul Tudorache ne vorbește despre echipa sa.

— Toți cei din echipă sîntem din același sat, sîntem prieteni. După lucru mergem împreună la film, citim, mergem la teatru. Sîmbăta ne ducem cu toții acasă, la Bolintin, aici lîngă București. Traiul ne este îndestulat pentru că avem cîștig bun. Noi, cei din echipă, sîntem prieteni, dar dacă unul greșește nu-l iertăm așa, cu una, cu două. Nu de mult, Zlate Niculaie a încărcat un perete cu tencuială mai mult decît trebuie.

— Ce faci? i-am spus. Asta-i risipă de material — și l-am certat rău. S-a supărat foc, dar pînă la urmă m-a ascultat. Aș vrea să le spun pionierilor că meseria de zidar e foarte frumoasă. Și mai ales acum, pe noi, zidarii, ne așteaptă multă treabă.

Și așa și este. În expunerea făcută la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arată că în perioada care urmează trebuie să se construiască mai mult, să se facă construcții ieftine, bune și frumoase.

— Gîndiți-vă numai că în expunere se spune că dacă vom ști să lucrăm bine, din suma de un miliard de lei, cît a fost fixată pentru construcția de locuințe în 1959, vom putea da cu 60.000 m² de suprafață locuibilă mai mult decît se prevede în proiectul de plan. Știți ce înseamnă 60.000 m² de suprafață locuibilă? Înseamnă aproape 2.000 de apartamente în plus.

...Și cîte nu putem face noi, zidarii, ascultînd cuvîntul partidului — adăugă gînditor meșterul nostru. Să folosim bine timpul de lucru, să economisim materialele... Trebuie să îndeplinim sarcina trasată de partid, să facem în așa fel încît construcția unui bloc de locuințe cu 30—40 de apartamente să nu dureze mai mult de o jumătate de an... Da, sigur, e bine să fii zidar. Eu am o fetiță. Victoria o cheamă și are 3 ani. De pe acum o învăț să construiască. E drept, deocamdată din cuburi. Și fetiței îi place meseria aceasta (foto 4).

Cine știe, dragi prieteni, poate că pe unii dintre voi o să vă învețe chiar el meseria. Mi-ar părea bine. Vouă?

B. CARAGIALE

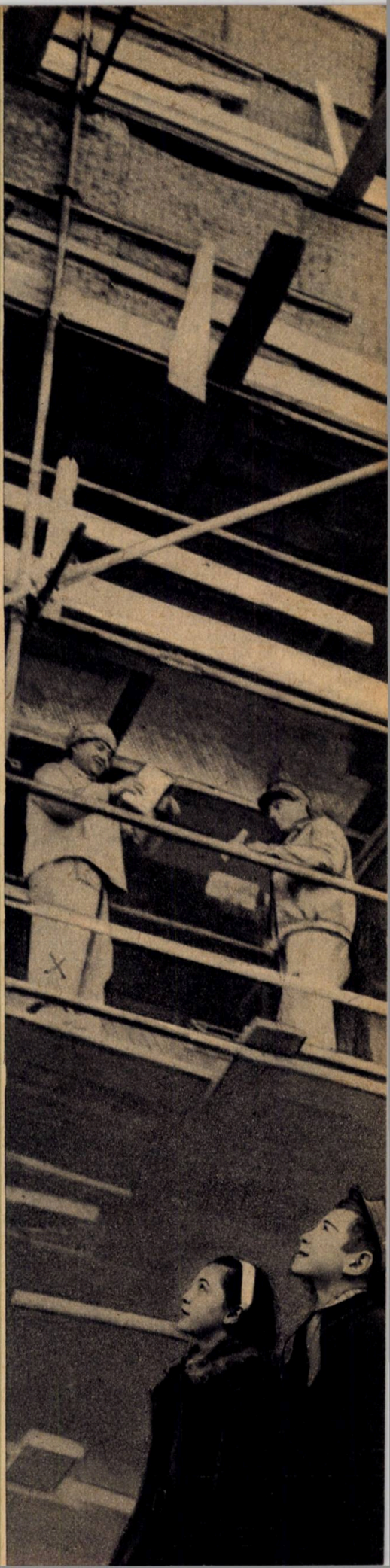

ÎN CĂUTAREA LUI Chiță

— Auziți, băieți? Nemaipomenit! Grozav! Știți voi cu cine m-am pomenit așa pe neașteptate? Cu un șoricel alb. Astfel le vorbi într-o zi Niță colegilor săi de școală și le mai spuse: Era trecut de miezul nopții cînd șoricelul m-a trezit din somn, și pe urmă, cum am aprins lumina, s-a pitit după o glastră cu flori. Dar eu tot l-am zărit. Arăta bazaconia ca un pămătuf alb, cu un fir lung de coadă și două buline roșii drept ochi.

— Dar cum de-a nimerit tocmai la tine? Să știi c-o fi aflat că faci parte din cercul micilor naturaliști, de ți s-a adresat așa, cu toată încrederea, glumi Dinel, colegul de clasă și de cerc al lui Niță.

— O fi aflat, n-o fi aflat, se supără băiatul, oricum, șoricelul s-a mutat la mine, iar dacă nu credeți, veniți să-l vedeți. Și să țineți minte: îl cheamă Chiță.

În zilele care urmară, toți colegii lui Niță se duseră să-l vadă. Chiță nu era de loc sperios. Fără să se sfiască nici un pic, el arătă ce este în stare să facă, datorită însușirilor lui de sportiv. Luînd drept trapez tăblia patului ori spătarul scaunului, șoricelul făcea acrobații, figuri de gimnastică, salturi mortale.

„Bravo, Chiță! Bine, Chiță!" — îi strigau copiii, și pentru încurajare îl tratau cu grăunțe, bucățele de măr sau de cozonac și alte bunătăți pe care el le ronțăia cu plăcere, prinzîndu-le cu lăbuțele din față. După ce se ospăta bine, Chiță își spăla cu grijă botișorul și mustățile, își netezea blănița albă ca spuma laptelui, apoi se retrăgea sub dulap sau în alt ungher întunecos și se culca. Dar toate acestea pînă într-o zi cînd...

Era ziua de naștere a lui Dinel. Niță a vrut să-i facă o surpriză ducîndu-l și pe Chiță să-l felicite. Haide, zdup! Chiță sări într-un săculeț de sport, și amîndoi porniră la drum. Dar cînd Niță ajunse la Dinel, în sacoșă nu mai era nici urmă de șoarece.

Copiii făcură o zarvă îngrozitoare. Cine să-l fi răpit pe Chiță? Ce să i se fi întîmplat? Dar dacă o fi căzut din sacoșă, și pe urmă s-o fi rătăcit? Pînă ce s-a întunecat, ei l-au tot căutat, pe străzi, întrebînd pe unul și pe altul dacă nu cumva l-au văzut. A doua zi, pentru că nu aveau școală decît după-amiază, au pornit să-l caute, de cum s-a luminat. Și așa, tot întrebînd „n-ați văzut cumva un șoarece alb?", au ajuns în Piața de flori. Acolo au găsit o băbuță care n-a mai dat înciudată din cap, ca ceilalți trecători care se purtau ca și cum băieților le-ar fi ars de glumă. Ea le-a spus că în apropiere se află o casă în care sînt șoareci albi cu duiumul. Așa au ajuns în fața unei clădiri pe care scria „Laborator de cercetări biologice".

I-a primit în poartă un cățel zburlit și atît de lățos încît cu greu puteai ghici unde îi este capul și unde coada cioantă. Dezlegarea veni numai cînd cățelul începu să latre.

— Leule, vin-aci! Leule! Las'că faci la noapte de pază, acum cuș! se auzi o voce răgușită, și din boxa de lîngă poartă ieși un om mustăcios, cu o legătură mare de chei și șapca trasă peste urechi.

— Nu te supăra, nene, începu Niță de cum îl văzu. Îl căutăm pe Chiță.

— Nu lucrează aici, dădu să se întoarcă portarul.

— Păi nu lucrează..., dar poate stă pe-aici, îndrăzni Niță.

— Aici nu stă nimeni, toată lumea lucrează.

Poftim de te înțelege cu el.

— Mă rog, încercă la rîndul său Dinel, colegul, n-o fi pus bine problema. Noi căutăm un șoarece.

— He, he, păi spuneți așa! Se dumiri omul cu șapcă și chei. Șoareci la noi, berechet. Nu unul, o mie, două mii, oricîți! Dar ia spuneți voi tărășenia cu șoarecele tovarășului doctor Mihail, șeful laboratorului, că, uitați-l, tocmai vine.

Cînd doctorul Mihail află ce voiau, pufăi de cîteva ori pe nas și zise:

— Voi credeți că aici e birou de obiecte sau de... animale găsite? Auzi, un șoarece care răspunde la numele de Chiță!!! Dar... o fi, nu zic. Și pe neașteptate izbucni în rîs.

Copiilor le pieri pe loc sfiala și, luîndu-și vorba unul altuia, începură să-l descrie pe Chiță, arătînd ce culoare avea, cam cum îi erau ochii și cît de lungă coada. Doctorul Mihail îi întrebă cu seriozitate.

— Credeți că o să vă recunoaște șoricelul?

— Nici nu s-ar putea altfel. Se-nțelege că da, răspunseră într-un glas amîndoi.

Conduși de doctorul Mihail, Niță și Dinel coborîră o scară întortocheată și ajunseră într-o sală mare care se afla la subsol. Acolo îl găsiră pe Chiță... multiplicat la peste o mie. Copiii simțiră că amețesc. Toți șoriceii erau la fel, sau aproape la fel, ca mărime și culoare. Cît despre purtări, nu s-ar fi putut spune că se deosebeau, pentru că toți erau deopotrivă de zvăpăiați, întocmai cum fusese Chiță.

— Ei, l-ați găsit? îi întrebă doctorul Mihail.

Niță și Dinel se priviră încurcați.

— O fi pe-aici, răspunse unul dintre ei, așa cam în doi peri, dar dacă s-a întors printre ai lui, noi putem pleca.

Spuseră așa, dar nu se îndurară să plece. Li se părea că au nimerit într-o țară a șoarecilor, unde nici un copil nu mai fusese înaintea lor. Curioși, începură să circule printre stelajele pe care se aflau cîte 10—20 de șoareci în niște locuințe străvezii de sticlă. Niță, căruia i-ar fi plăcut ca totul să se petreacă așa ca în basme, șopti:

— De n-aș ști că sînt castele de cristal, aș crede că dumnealor, șoarecii, locuiesc în borcane.

Dar Dinel privi neîncrezător și spuse:

— Dacă aceste borcane ar fi castele, atunci șoarecii ar fi zmei, ceea ce... nu prea cred.

După aceste vorbe care nu-i prea plăcură lui Niță, amîndoi porniră

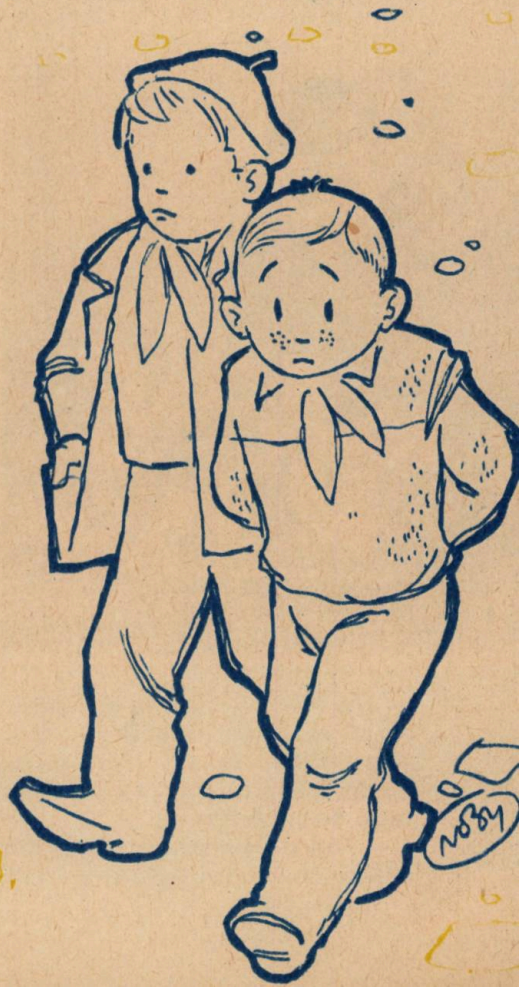

spre ieșire. Dar se-ntîmplă de greșiră ușa și așa, pe neașteptate, se treziră într-o altă încăpere în care au văzut noi ciudățenii.

Mai mulți oameni, care semănau a doctori, își făceau de lucru cu niște șobolani albi și cu cîțiva purcelușI bălțați, cam de mărimea unor ghete. Dar se vede treaba că toți erau atît de ocupați, încît nici nu-i luară în seamă pe ei, care, în schimb, vedeau totul... fără să priceapă aproape nimic.

Unui iepuraș i se punea termometru, unui șoricel i se făcea injecție în coadă. Ceva mai la o parte, într-un aparat ca o cutie încăpătoare de sticlă, un șobolan alb alerga, de mama focului, pe o bandă rulantă, care lui Niță îi păru un fel de carpetă fermecată. El fugea fără să se oprească, dar carpeta aluneca în cealaltă direcție, așa încît ciudatul călător juca mereu pe loc.

Dinel îndrăzni să se apropie de o fată slăbuță și scundă care nu părea mai mare decît ei.

— Noi, încercă el să intre în vorbă, am avut un șoarece.

Fata îl privi mirată. Avea o figură îngustă și ochi vioi ca de veveriță.

— Numai voi lipseați de aici! rîse ea. De unde ați mai răsărit? Cine sînteți?

— Noi sîntem de la cercul micilor naturaliști, rosti băiatul, încercînd să sublinieze cuvintele cu cît mai multă importanță. Eu sînt Dinel, iar pe prietenul meu îl cheamă Niță.

Fata le întinse prietenește mîna.

— Pe mine mă cheamă Mariana. Am făcut mai de mult parte din cercul micilor naturaliști, iar acum sînt studentă. Aci, la laborator, fac practică. Dar bănuiesc că ați avea ascunse pe la voi o mulțime de mirări și de întrebări. Ia dați-i drumul!

Mai întîi Niță vru să știe cum se numesc purcelușii cei bălțați.

— Nu greșești prea mult numindu-i astfel, îi răspunse Mariana. Chiar li se spune „purcei de India", dar asta-i un fel de poreclă. Ei se numesc cobai și sînt folosiți la experiențe.

— Și șoriceii? vru să afle Dinel.

— Da, și șoriceii albi și șobolanii albi sînt tot animale de experiență, i se răspunse.

— Auzi, Dinel?! izbucni Niță. Chiță al nostru este animal de experiență. Cine ar fi crezut că are o meserie, și încă una atît de serioasă.

— Dar ia stai, își duse Dinel degetul la frunte, a nedumerire. Ce-or fi animalele de experiență? La ce-or fi bune?

Răspunsul veni tot de la Mariana.

— Doctoriile se încearcă, adică se experimentează, mai întîi pe animale, pentru că ele au un organism asemănător cu al omului, doar că e mai simplu, mai puțin evoluat. Pentru experiență sînt alese numai speciile de animale foarte sensibile la boli, și dintre ele fac parte...

Dar explicațiile Marianei au fost întrerupte de un chițăit ascuțit care venea dinspre cutia de sticlă și metal în care copiii văzuseră mai înainte un șobolan fugind pe un fel de carpetă mișcătoare. Acum ei zăriră acolo un alt șobolan mai mare, dar nu atît de vioi ca cel dintîi. El chițăia ca tras de coadă.

— Ce-o fi pățit? De ce fuge? De ce chițăie? Cine-l gonește? se repeziră să întrebe copiii.

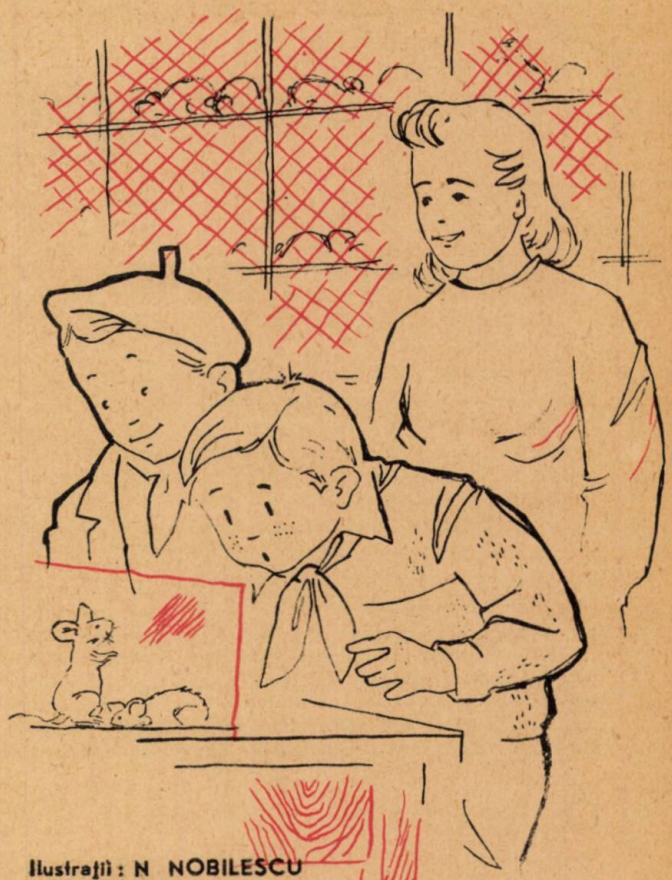

Ilustrații: N. NOBILESCU

— Îl gonește nevoia de a se feri de atingerea neplăcută cu barajul electric pe care îl puteți vedea în marginea stîngă a aparatului. Fuge el — nu este tîrît de banda rulantă. Stă — este purtat pînă la barajul electric care-l curentează. Animalul a observat ceea ce se întîmplă, iar observațiile lui repetate sînt urmate de anumite reflexe condiționate.

— Dar șobolanii nu sînt toți la fel? se miră Dinel. De ce celălalt era mai sprinten? Nici nu chițăia! El nu pățea nimic?

— Primul șobolan avea reflexele foarte bune, încercă să-l lămurească Mariana. Savantul nostru doctorul Colin, care controlează reflexele cu ajutorul acestui aparat, i-a făcut șobolanului de care vorbești un tratament întăritor al sistemului nervos. Celui de-al doilea însă i s-a injectat o soluție de alcool.

Într-adevăr, șobolanul amintea de un om care ar fi băut prea mult. Se clătina. Cădea. Încerca să se ridice, dar se împleticea.

— Reflexele lui lucrează slab acum. Nu-l mai pot apăra, mai spuse Mariana privindu-l.

Lucrul în laborator continua. Un cobai trebuia operat ca să se încerce pe inima lui tăria unei doctorii noi. El fusese adormit ca să nu-l doară.

— O doctorie nouă, se bucura Mariana, vă dați voi seama cît bine poate face? Poate și voi cînd o să fiți mari o să vă întoarceți aici ca cercetători și o să descoperiți leacuri noi.

— Să nu cumva să se descopere toate pînă creștem noi, se îngrijoră Niță.

— N-aveți nici o grijă, îi liniști Mariana. O să aveți destule de făcut; însă pînă atunci mai trebuie să învățați.

— Dar haide, Niță, să ne grăbim, spuse repede Dinel.

— Cum? Să ne grăbim să creștem? făcu nedumerit Niță.

— Nu. Să mergem la școală. S-a făcut tîrziu.

Niță și Dinel au fost conduși pînă la poartă de Mariana și de cățelul cu blănița zburlită și nume teribil de Leu, care, în calitate de animal de experiență, a fost de două ori operat mai înainte de a ajunge paznic. Mariana le-a făcut semn cu mîna să mai vină, iar Leul a dat din coadă.

A. GEORGIAN

MERIDIANE și paralele

TAIFUN

În toamna trecută, un catastrofal taifun s-a abătut asupra coastelor Japoniei, poate cel mai puternic din cîte a cunoscut istoria acestor regiuni. Rîuri revărsate, orașe întregi inundate (numai la Tokio 10.000 de case au fost cuprinse de apă), căi ferate și șosele inundate și surpate... În total, cu tot ajutorul dat de unități ale marinei și aviației, 1.500 de persoane au căzut victime furtunii, iar 500.000 de locuitori au rămas fără adăpost.

Două elemente sînt teribile la un taifun: în primul rînd, *ploile torențiale*, cantitățile enorme de apă care cad. S-a calculat că pe fiecare m² de pămînt, într-o furtună puternică, cad cca. 50 kg precipitații. Pe 2 km² de teren, de pildă, un nor cerne, cu furie, în cîteva minute, 100.000 tone de apă!

Al doilea element distrugător este *vîntul*, care poate sufla cu peste 100 km/oră. El distruge multe culturi și construcții întîlnite în cale.

Studiind taifunurile, doi oameni de știință sovietici au făcut o descoperire importantă: puterea cu care ele izbesc apele mărilor de țărm dă naștere unor vibrații ale scoarței pămîntului, numite microseisme, asemănătoare celor provocate de cutremure (pînă acum s-a crezut că microseismele se datoresc, mai ales, transporturilor urbane).

Cei doi oameni de știință au pus la punct o metodă de observare a taifunurilor chiar de la mii de kilometri distanță de mare. De la această depărtare se poate urmări cu ajutorul microseismelor înregistrate pe seismograf direcția taifunului și puterea lui, putîndu-se astfel lua măsuri de apărare din timp.

GENIILE NU POT FI OPRITE LA GRANIȚĂ...

A mai trecut un an, timp în care s-au întîmplat atîtea evenimente pe glob. În unele sectoare, statisticele anului 1958 nu sînt încă puse definitiv la punct. Iată, de pildă, sectorul traducerilor unor opere în diferite limbi. Anul 1958 este an de vîrf. Ca să dăm doar un singur exemplu: lansarea sputnicilor a atras atenția asupra științei sovietice în mod deosebit, instituțiile de stat din țările imperialiste începînd să traducă sute de cărți din limba rusă. Deci, 1958 a fost bogat în traduceri. Pînă vom avea însă datele exacte, vă indicăm realizările lui 1957: 27.617 cărți traduse din limbi originale în limbi străine. Adică, în fiecare zi, pe glob se traduceau cîte 75 de opere. În fruntea lor, ca număr de traduceri, stau operele lui V. I. Lenin, editate în 331 de limbi. Urmează cele ale lui Jules Verne, autorul preferat al tineretului, în 143 de limbi, și L. Tolstoi, scriitorul rus, în 134 de limbi.

O ERUPȚIE VULCANICĂ ÎN LUNĂ!

În momentul de față, interesantul fenomen lunar observat în toamna trecută de către astronomul sovietic N. Kozîrev mai preocupă încă cercurile oamenilor de știință. Luna este ținută încă sub observație. De ce? Fenomenul observat de Kozîrev este oare atît de important?

Da. De mult timp au fost observate și fotografiate imense „circuri" lunare (cam 250.000 la număr) de forma unor cratere cu pereții foarte înalți și cu gura largă, uneori pînă la 100—200 km. Care este originea lor? După teoria unora ele ar fi apărut datorită meteoriților de mari dimensiuni care ar fi ciuruit solul lunar. După teoria altora, „circurile" ar fi fost produse de vulcani. Astronomul A. P. Pavlov a adus unele dovezi în acest sens, dar, firește, mulți nu credeau, pînă la o probă concludentă. Această probă a fost făcută în noiembrie trecut: în craterul Alfons, de pe Lună, un vulcan a activat, a erupt, a aruncat cenușă și gaze. Din fericire pentru pămînteni, în acel moment, astrul nopții era, întîmplător, sub observație. Erupția a fost înregistrată.

La una din cele două teorii asupra originii „circurilor" lunare a fost adusă o probă hotărîtoare. Fenomen grandios, a cărui importanță nu poate fi calculată încă în întregime de pe acum și care va deschide calea cunoașterii compoziției Lunii.

UN „MECANIC" DESTOINIC

Între gările Kunțevo și Usovo din U.R.S.S. a avut loc un eveniment neobișnuit: un tren electric pornit din una din aceste gări a parcurs distanța pînă la gara vecină și s-a oprit acolo unde era necesar, fără mecanic de locomotivă. Locul lui l-a ocupat un automat. Toate operațiile de comandă pe parcurs erau executate de acesta cu mare viteză: 2.000 operații pe secundă! De altfel, în tehnica modernă mașinile automate se extind în tot mai multe direcții. În Ucraina se construiește primul furnal automat din lume. Deci o oțelărie în care, pornind de la cîntărirea și încărcarea minereului în furnal și sfîrșind cu calcularea compoziției, operațiile de funcționare a furnalului și evacuării minereului topit, totul se desfășoară automat. Numai undeva, un om supraveghează...

VITEZE

Marea plăcere a schiorilor este să străbată cu curaj și în mare viteză distanțe mari și... cît mai accidentate. Pe un teren înclinat, ce viteză credeți că poate atinge un schior bun, un campion ?

N-o să vă vină să credeți : schiorul italian Colo a atins, lansat, 162 km pe oră ! Ceea ce înseamnă 2,2 sec. pe suta de metri ! Patinajul, din nefericire, nu poate oferi asemenea performanțe, deoarece nu se practică pe terenuri denivelate. Totuși și aici pot fi întîlnite recorduri : sovieticul Grișin a atins 44,775 km/oră, aproape cît a obținut la ciclism, pe pistă dreaptă, francezul Rivière : 46,932 km.

Față de viteza de mai sus, cea obținută pe 200 m plat de Dave Sime este remarcabilă : 36 km/oră. De asemenea, pe aceeași distanță, la probele feminine : 32 km/oră.

OREZUL ȘI MUZICA...

Plantele au o mare sensibilitate la lumină, urmărind-o zilnic, încît (gîndiți-vă numai la floarea-soarelui) poziția lor este orientată după direcția din care vine aceasta. Nu numai lumina însă ajută la dezvoltarea plantelor, ci și... sunetele. După 7 ani de cercetări, cîțiva oameni de știință indieni au reușit să constate că anumite tonuri muzicale accelerează creșterea lor. Orezul și tutunul au devenit deci și plante „muzicale". Faptele sînt interesante și nu par de loc departe de adevăr. Rolul sunetelor în viața plantelor și animalelor este mai cuprinzător decît s-a crezut. Experiența unui fermier arată că vacile care „ascultă" muzică în mod obișnuit, în staule, dau o cantitate mai mare de lapte.

VREAU să ȘTIU

ESTE ADEVĂRAT CĂ ATUNCI CÎND LUNA ARATĂ CA UN CĂUȘ RĂSTURNAT SPRE PĂMÎNT VA PLOUA? ÎNTREABĂ DINU IOAN DIN FĂLCOI—CRAIOVA

Popoarele au făcut, de-a lungul a mii de ani, observații care pot arăta cît de mare este experiența pe care o pot aduna ele, chiar în epocile în care știința era prigonită. Oamenii simpli, fără a fi de fel savanți sau oameni de știință „studiau", ca să zicem așa, natura, fenomenele ei. Erau forțați să țină seamă de ploi, inundații, furtuni etc., traiul lor depinzînd în mare măsură de aceste fenomene. Astfel, oamenii au observat că atunci cînd rîndunelele zboară la mică înălțime va ploua; dacă sarea se umezește, va ploua de asemenea; același fenomen va avea loc și dacă pisicile, găinile sau vrăbiile se spală mereu, pînă la exasperare. Faptele acestea s-au transmis de-a lungul generațiilor, din tată-n fiu și... sînt adevărate: sarea se umezește deoarece în aer există o concentrare mare de vapori de apă, fenomen anterior ploii; rîndunelele zboară uneori la suprafața pămîntului pentru că, datorită marii umidități din atmosferă, aripioarele unor musculițe cu care se hrănesc ele se îngreunează. În acest caz, musculițele nu mai pot zbura la înălțime. Și acest fenomen precede ploaia. Iar pisica își spală blana tot datorită umezelii excesive.

De bună-seamă, nu toți oamenii cunoșteau adevăratele cauze ale celor expuse mai sus. După cum am văzut, între sarea umedă și ploaie există o anumită legătură, pe care nu o vedeau însă decît cei mai învățați dintre oameni. Tocmai neputința aceasta de a cunoaște explicația, cauzele reale care produc unele fenomene naturale i-au făcut pe unii să creadă, de pildă, că ploaia are loc datorită bunului plac al unei puteri supranaturale care, dacă vrea, dă ploaie cît trebuie, ajutînd recoltei; dacă nu, dă secetă sau potop, pedepsindu-ne. Tot neștiinței se datorește și credința răspîndită în popor după care atunci cînd Luna—aflată într-una din fazele sale — seamănă cu o cupă răsturnată spre pămînt ar ploua.

De unde vine această credință greșită?

În vechime, circulau fel de fel de legende despre Lună. În unele dintre ele se spunea că petele care se văd pe astrul nopții (și care nu sînt altceva decît regiuni acoperite cu straturi mari de praf, care reflectă mai puțin lumina primită de la Soare) nu sînt altceva decît chipul unei femei cu părul despletit, care plînge și din lacrimile ei s-ar fi format adevăratele mări. Chiar știința astronomiei, la începuturile ei, a dat denumiri de mări și oceane acelor pete. Pe atunci se credea, în adevăr, că în Lună ar fi apă.

Azi orice copil de școală, chiar dacă nu se descurcă așa de bine cu misterele de pe Lună, știe că ploaia n-are nici o legătură cu regina albă a nopții, că fenomenul ploii ia naștere în urma evaporării apei de pe pămînt, a condensării vaporilor de apă, datorită răcirii. Este clar că încercarea de a explica pricina ploii prin poziția Lunii este greșită. Cauzele ploii au o explicație științifică limpede, bine cunoscută. E necesar ca fenomenele naturii să le explicăm științific; să combatem superstițiile, care nu sînt altceva decît încercări de explicare neștiințifică a fenomenelor naturii prin credințe religioase, mistice.

La joacă

Tare le mai place joaca. Și lui Niculăeș, și lui Fane, și lui Oiță... Dar ce să-i mai înșir aici ? Sînt 11 prieteni nedespărțiți. La carte, zece se numără printre cei mai răsăriți. Iar la joacă..., la joacă, tot așa, nimeni nu-i întrece. Să-i vezi numai vara. Toată gîrla parcă-i a lor, toți știu să înoate. Niculăeș se pricepe să se dea și la fund. Numai ce vezi o dată că-l înghite apa, de nici nu știi ce-i cu el. Pe cîte unul din cei slabi din fire mai să-l apuce frica...

— Niculăeș! Ce-i cu tine, Niculăeș ? Unde ești, mă ?

După o vreme îi răsare capul unde nici nu te gîndești... Departe, tocmai la celălalt mal. O dată a zăbovit mai mult la fund și s-a întors cu mîinile pline de scoici.

Și la prins fluturi, și la cules buruieni, toți sînt meșteri mari. Nu degeaba, la școală, grupa lor are cel mai frumos insectar. Și cel mai bun ierbar tot al lor este.

Toate astea, vara. Dar iarna ? Ei, iarna, e altă poveste. În fiecare dimineață, primul drum al lor e la fereastră, să cerceteze dacă a dat zăpada. Și cînd, în sfîrșit, pornesc norii plumburii să se scuture, iar pe uliță se așterne covor de zăpadă, să vezi atunci bucurie. Nici legați nu-i mai știi în casă. Își îmbracă băieții cojocelele, își îndeasă căciulile pe cap și hai la joacă! Hai la săniuș și la bătaia cu bulgări!

Uite-i și acum. Unul nu lipsește. Și e o zăpadă frumoasă și pufoasă, nu de aia înghețată. Tocmai bună de făcut bulgări. Cum o să scape ei asemenea prilej ? Au hotărît pe loc:

— Facem două tabere și pornim bătălia.

Zis și făcut... Mai întîi, numărătoarea:

A-la, ba-la,
Por-to-ca-la,
Ce-ai mîn-cat
De te-ai um-flat...

Și numără, și alege..., și iar numără, și iar alege, pînă s-au statornicit amîndouă taberele. Cinci de o parte și cinci de cealaltă. Dar al unsprezecelea în care tabără intră ? Ei, ăsta e și în una, și în cealaltă, că așa-i place dumnealui. Cînd fug cei dintr-o tabără, Duluș se ține după ei, ba îi și întrece. Parcă plutește deasupra zăpezii, nu alta. Doi pași de-ai lui fac cît zece de-ai băieților. Și e vesel, nevoie mare. Iar cînd pornesc ceilalți să fugă, neastîmpăratul trece repede în rîndurile lor și nu se lasă pînă nu-i depășește. Se oprește hăt, departe, cu limba scoasă de-un cot și rîde la ei... Parcă ar vrea să le spună: „Vedeți că nimeni nu poate să mă întrecă...“ Atunci băieții se strîng toți laolaltă, și cei dintr-o tabără, și cei din cealaltă, și pornesc un adevărat asediu de bulgări. Ținta: Duluș. Dar dumnealui nu se supără, știe de joacă. Ba chiar îi face plăcere. Nu fuge, că atunci n-ar mai avea joaca nici un haz. Stă pe loc, dar se ferește, sărind, cînd ici, cînd dincolo, ca să nu-l nimerească. Ba, ca să-i înveselească și mai mult pe băieți, se rostogolește prin zăpadă, parc-ar fi și dumnealui un bulgăre ceva mai mare. Iar flăcăiașii trag, trag de zor, dar nu-l nimeresc.

Oiță l-a nimerit în schimb pe badea Gheorghe, care tocmai trecea pe uliță. Omul s-a întors către băieți să vadă de la cine vine bulgărele. Toți au rămas cu bulgării în mînă, cu gurile căscate de mirare. Le-a cam pierit curajul... la te uită poznă! Tocmai pe badea Gheorghe, ditamai brigadierul în gospodărie, să-l nimerească ei. Și uite-l că acum se îndreaptă spre băieți. Duluș a ciulit urechile și cată cercetător la ceilalți: „Ei, ce facem ? Stăm sau fugim ?“

— Să stăm! au hotărît cu toții.

Pînă și Duluș e de aceeași părere. S-a întins obosit în zăpadă, și acum așteaptă să vadă ce-o să se mai întîmple. Brigadierul s-a apropiat de copii.

— Vă bateți cu bulgării, hai ?

— Să vezi, bade Gheorghe! încearcă Oiță. A fost fără voie. Noi am dat în cîine.

— Și ați nimerit în mine..., rîde omul.

Rîd și băieții. Iar Duluș face o tumbă în zăpadă. Și țin-te rîs...

— Ei, am rîs destul! zice badea Gheorghe. Acum, hai la joacă.

— La ce ? se minunează Fane.

— La joacă... Ce, credeți că eu nu știu să dau cu bulgări?

Și, ca să dovedească, se apleacă repede, își umple pumnii cu zăpadă, o întărește o leacă, și, țîșt, un bulgăre l-a nimerit pe Fane în căciulă de i-a zvîrlit-o cît colo. Atîta a așteptat Duluș. Din două sărituri a fost la căciulă, a prins-o între dinți și a fugit cu ea. Iar Fane, după el...

— Dă, mă Duluș, căciula, dă-o.

În timpul ăsta, badea Gheorghe a mai făcut un bulgăre și l-a atins pe Oiță drept în spate. Băiatul a icnit sub lovitură: „Iiii!“ Și tot el s-a răstit:

— Păi, dumneata dai prea tare... Așa nu ne mai jucăm.

— Atunci, să ne jucăm altfel! a propus omul.

—Altfel..., dar cum ?

— Păi, să ne gîndim oleacă.

Și s-au gîndit. Pînă la urmă, tot badea Gheorghe a venit cu ideea:

— Știți ce ? Hai să vă luați la întrecere... Faceți două tabere...

— Păi, avem două tabere...

— Foarte bine vă dau eu niște lopeți, mai luăm de la vecini și ne mutăm pe ulița care dă la cămin.

— Tiii! sare bucuros Niculăeș. Am trecut eu pe acolo azi de dimineață. A bătut vîntul dintr-o parte și s-a strîns zăpadă berechet. Acolo e de noi...

— Așa ziceam și eu. Mergem cu lopețile și facem o pîrtie tocmai bună pentru oamenii care au să vină deseară la repetiție...

— Dar ce ? strîmbă din nas Fane. Ce fel de joacă mai e și asta ?

Badea Gheorghe se uită la ceilalți:

— Voi ce spuneți ?

Niculăeș privește zîmbind către brigadier. Lui îi place o asemenea joacă.

— Nici că se poate mai frumos! zice el într-un tîrziu. Ne așezăm cinci într-un capăt al uliței, și cinci în celălalt. Punem drept la mijloc un semn și ne apucăm de treabă...

— De joacă! îl îndreaptă, rîzînd, brigadierul.

— Chiar așa... De joacă... Și cine ajunge primul la semn cîștigă întrecerea... Ei, voi ce spuneți ?

— O să zicem că sîntem două brigăzi! înfrumusețează Oiță jocul. Ca la gospodărie...

— Ei, ce mai așteptăm ?

— Lopețile!

Badea Gheorghe a adus și lopețile. Și, după o vreme, răsună ulița de strigătele și îndemnurile pionierilor:

— Hai, măi, mai repede...

— Hai, că ne-o iau înainte...

— Hai, mă, hai...

Din cînd în cînd cîte unul se oprește să sufle în palme, și apoi prinde lopata cu și mai multă nădejde. Pionierii croiesc pîrtie către cămin... Badea Gheorghe a plecat de mult la treburile lui. Dar băieții nici nu-i bagă de seamă lipsa. Lucrează de zor. Iar Duluș aleargă de la o brigadă la alta. Îi ajută și pe unii, și pe alții, scormonind, fuga, în zăpadă cu labele din față.

Deodată, Fane s-a oprit din lucru și s-a pornit pe rîs... Și rîzi, și rîzi...

— Ce ai, mă ? Ce te-a apucat ?

— Păi, mi-am adus aminte de frate-meu. Zicea că azi după-masă au să iasă utemiștii să deschidă pîrtie la cămin...

— Ei, și ?

— Ei, și mă gîndesc ce au să zică, după-masă, cînd au să găsească pîrtia gata croită...

Au prins și ceilalți să rîdă. Îi îndeamnă la voie bună bucuria muncii împlinite.

TRAIAN LUNGU

Ilustrație: RADU STAVRESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ

UMOR

de R. STAVRESCU

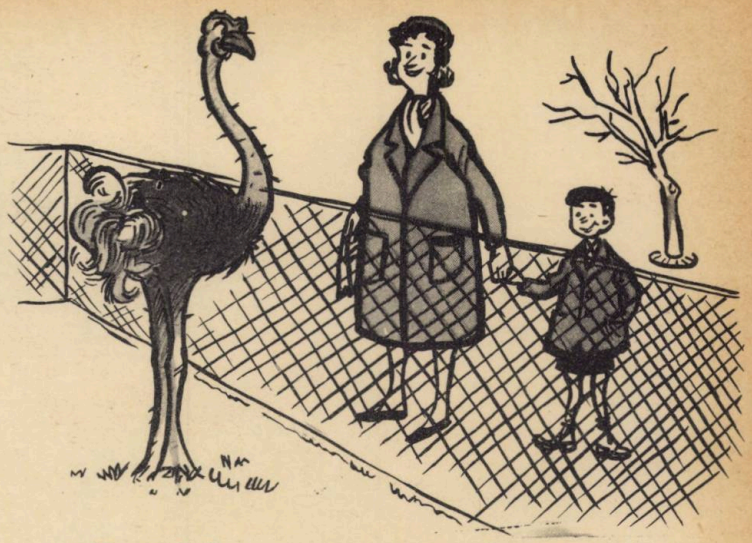

— *Mamă! Cum se numește pasărea aceasta cu pene de struț?*

— *Ia uite ce drăcie! La tine sînt îndoite în față!*

— *Pe cine saluți, draga mea? O nouă cunoștință?*

— *Dacă nu mă scoală mama în 5 minute, iar întîrzii la școală!*

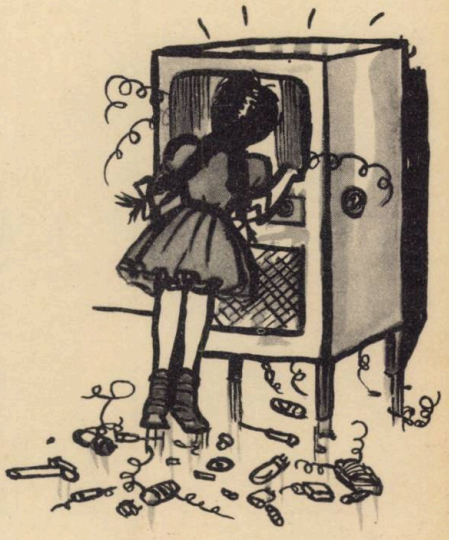

— *Gică, ieși repede de acolo și pune totul la loc; tata e la poartă.*

Lei 2,50

Bibl 24

CRAVATA ROȘIE

Nr. 3 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

Noua Românie pitorească

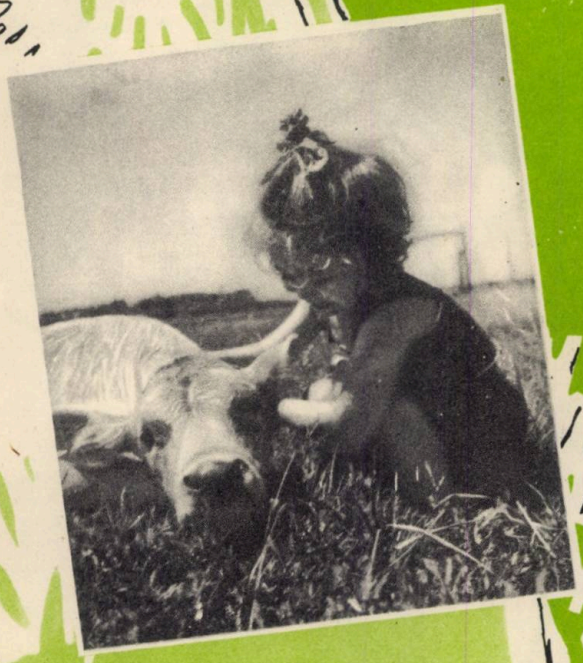

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor-șef adjunct), Iosif Tripșa

CRAVATA

de PETRE LUSCALOV

(Urmare din numărul trecut)

Ai dat-o dracului, măi Tindei, mormăi Roşcatul şi, închizînd un ochi, se aplecă încet, azvîrlind bilele în gropiţa săpată sub gard. Bilele zburară prin aer şi căzură cu un răpăit sec, de grindină, în gropiţa adîncă, cît un căuş de palmă. Ele se mai frămîntară ca nişte puişori ce-şi caută loc în puful cuibului să se culce şi-apoi încremeniră. Un strigăt de admiraţie ţîşni din pieptul băieţilor. Roşcatul făcu cîţiva paşi spre gard, scoase bilele din gropiţă şi, cîntărindu-le în palmă, se adresă lui Tindei, cu un zîmbet rece, dispreţuitor, în colţul buzelor.

— Mai ai bile, mă? N-ai? Ce să-ţi fac, frăţioare? Şi Traian, regele dacilor, s-a împuşcat cînd a dat peste el Decebal.

Tindei, alb la faţă, se apropie de Roşcat ţinînd în mînă un borcan de sticlă, în care ţopăia speriat un mic brotăcel verde. El încerca să se agaţe zadarnic de o scăriţă făcută din rămurele fragede de salcie, fixată de fundul borcanului cu stropi de ceară roşie.

— Cîte bile îmi dai pe barometru? îl întrebă Tindei muşcîndu-şi nervos buzele.

Roşcatul privi pieziş spre borcan.

— Ce barometru, mă?

— Cînd e a ploaie, brotăcelul se urcă în vîrful scării, îi explică Tindei, cînd e soare stă pe fundul borcanului.

— Hm! făcu Roşcatul, pregătindu-se să-i întoarcă spatele... Ce ne priveşte pe noi, frăţioare, dacă ploua sau nu ploua?

— Ba se urcă şi singur pe scară dacă îi cînţi... se repezi disperat Tindei, dîndu-şi seama că Roşcatul este gata să plece.

— Şi zici că se urcă? îl întrebă neîncrezător Roşcatul.

— Se urcă! întări Tindei.

Punînd borcanul jos, Tindei se aşează pe vine lîngă el şi începu să cînte cu glas uşor şi dulce:

— Brotăcică, Rică,
Sări pe scăricică...

Brotăcelul rămase nemişcat cîteva clipe — ascultînd parcă vrăjit cîntecul — şi-apoi începu să urce încet scăriţa, atras de cîntecul lui Tindei ca un fluture de lumină.

— Hm! făcu mirat Roşcatul, scărpinîndu-se nedumerit la ceafă... Hai, fie! Îţi dau zece bile pe el... nici o bilă mai mult... Dă-l încoa!

Tindei se ridică de jos şi, acoperind borcanul cu palma, îl strînse la piept, parcă vrînd să-l apere de Roşcat.

— Ce faci? Mi-l dai sau nu? se răsti la el Roşcatul.

Celălalt îşi şterse cu dosul palmei broboanele de sudoare de pe frunte şi-apoi îi întinse cu o mînă tremurătoare borcanul, adăugînd cu o voce sugrumată:

— Hai, dă-mi-le!

Roşcatul vîrî mîna în buzunarul pantalonilor şi, scoţînd un pumn de bile, „ciuguli" zece bile şi le întinse lui Tindei.

— Păi de ce? protestă cu glas piţigăiat celălalt, îmi dai d-alea sparte?

— Nu de la tine le am, cumetre? se zborşi Roşcatul mînios, ce crezi tu, mă, că m-au făcut pe mine nişte bile? Na! Ţine!

Cu un gest neaşteptat, vîrî amîndouă mîinile în buzunare şi începu să le golească, azvîrlind bilele la picioarele lui Tindei.

Ele cădeau, se ciocneau, trosnind ca nişte boabe de mazăre uscată, zburau şi se risipeau ca o ploaie de mărgele colorate. După o clipă de uimire, ceata băieţilor se năpusti asupra lor. Fugind în patru labe, ciocnindu-se unul de altul, tăvălindu-se în praful drumului, băieţii înhăţau cu lăcomie bilele, în timp ce Tindei, îngenuncheat în praf, striga de la unul la altul cu un glas sfîşietor:

— Lasă, bila, mă! Lasă bila, mă!

Un fluierat prelung şi ascuţit spintecă deodată văzduhul şi se stinse, tremurînd ca o lamă de cuţit în adîncurile uliţei.

Roşcatul vîrî borcanul în sîn şi ciuli urechile.

— Semnalul de alarmă!

Tufele uscate de dincolo de gard foşniră, şi în aceeaşi clipă un ghiozdan jerpelit, de carton, zbură prin aer şi căzu bufnind în mijlocul drumului. Apoi gardul trosni, şi un băieţel oacheş, cu părul zburlit, încălecă pe creasta lui.

— Ce-i cu tine, Bursuc? Pentru ce ai dat semnalul de alarmă? îl întrebă Roşcatul apropiindu-se de el.

— Veşti proaste, şefule! răspunse băieţelul, trăgîndu-şi cu greu răsuflarea.

— Ce veşti? se miră Roşcatul, scărpinîndu-se nedumerit la ceafă.

— Ionuţ... Ionuţ a pierdut cravata roşie în vie..., continuă băieţelul. A găsit-o moş Zaharia şi-a dus-o la şcoală la tovarăşa învăţătoare... zicea: „Ce fel de pionieri aveţi voi aici, care, în loc să apere via colectivei, vin s-o prade?"

— Aşa zicea?

— Aşa... Tot detaşamentul fierbe ca un stup... îl caută pe făptaş... pe... pe cel care a pătat onoarea cravatei de pionier..., continuă băieţelul, împleticind cuvintele în gură de emoţie.

Roşcatul scuipă printre dinţi şi ridică din umeri:

— Și ce ne privesc pe noi toate astea, frățioare? Și Traian, regele dacilor, s-a împușcat cînd a dat peste el Decebal..., adăugă cu un aer filozofic Roșcatul... dar ce ne privește pe noi așa ceva, frățioare?

— Cum ce ne privește? sări unul din băieți la Roșcat... Dacă îl prind pe Ionuț... ne-am ars!

— Ne-am ars, repetară în șoaptă băieții, strîngîndu-se neliniștiți în jurul Roșcatului.

Tăcut, gînditor, cu mîinile în buzunare și cu capul vîrît între umeri Roșcatul șopti:

— Haideți!

— Unde? întrebară mirați băieții.

— La Ionuț, răspunse printre dinți Roșcatul și porni înainte. Băieții îl urmară în tăcere. Băiețelul oacheș, cu părul zburlit sări jos de pe gard și, ridicîndu-și ghiozdanul de carton, jerpelit, din praful drumului, o luă la fugă, ajungîndu-i din urmă. În capătul uliței, ceata de băieți se opri.

— Ia te uită, șefule! îl înghionti Tîndei pe Roșcat cu cotul, făcîndu-i semn cu capul spre o casă ascunsă sub umbra unui dud uriaș. În curte, în fața casei, întinse pe o sîrmă, fluturau în adierea vîntului o bluză albă și o cravată roșie, proaspăt spălate. Dedesubt, așezată pe un scăunel din lemn de brad, stătea o fetiță de patru-cinci anișori morfolind în mîini o păpușă de cîrpă. Soarele, care răbufnea prin crengile dealului în pînze mari și legănătoare de lumină, dădea scînteieri de aur zulufilor ei zbîrliți de vînt.

Privind la cravata atîrnată pe sîrmă, ochii Roșcatului scînteiară și-și trecu limba peste buzele uscate.

— Asta nu-i Rodica, sora lui Ghinea? întrebă el băieții, în timp ce un gînd năstrușnic îi încolțea în minte.

— A lui Ghinea! șoptiră băieții.

— Fiți cu ochii în patru! le spuse Roșcatul și, fără să mai adauge nimic, sări șanțul și, deschizînd poarta, intră în curte. Auzind scîrțîitul porții și zărindu-l intrînd pe Roșcat, fetița se ridică în picioare și, strîngînd la piept păpușa de cîrpă, îl privi întunecată și bănuitoare.

— I-acasă frati-tău, Ghinea? îi spuse cu un glas mieros Roșcatul, apropiindu-se de ea...

— Nu-i acasă..., bombăni supărată fetița.

— Nu-i acasă? se minună Roșcatul, făcînd încă cîțiva pași spre ea, strecurîndu-se ușor ca o pisică... Dar tu ce faci aici? Te joci cu păpușica?

— M-a pus nenea să-i păzesc cămașa și cravata! răspunse mîndră fetița, urmărind atentă fiecare mișcare a Roșcatului... Da' tu cine ești?

— Eu? Eu sînt Alexandru... șeful de grupă din clasa lui nen-tu! răspunse zîmbind mieros Roșcatul...

Fetița duse mîna streașină la ochi apărîndu-se de soarele care o orbea, și-i adăugă neîncrezătoare:

— Nenea Alexandru n-are părul roșu ca tine!

— Nuuu? se minună din ce în ce mai mult Roșcatul.

— Nenea Alexandru spune bună ziua cînd vine la noi. Tu de ce nu spui, bună ziua? Ești hoț?

Roșcatul simți că un nod i se oprește în gît.

— Ce tot vorbești, fetițo? se bîlbîi Roșcatul, luînd o poză marțială... ai auzit tu vreodată ca un pionier să fie hoț?

Fetița, ținînd palma streașină la ochi, îl măsură cu luare aminte din cap pînă în picioare și întrebă nedumerită:

— Dacă ești pionier, unde ți-e nene, cravata?

— Cravata? Cravata am lăsat-o acasă..., se fîstîci Roșcatul, scoțînd la iuțeală din sîn borcanul cu brotăcelul... Ia te uită ce ți-a adus nenea! Îți place?

În borcanul de sticlă, brotăcelul se azvîrlea zadarnic pe pereții lunecoși, făcînd tumbe caraghioase. Roșcatul puse borcanul jos și, așezîndu-se pe vine lîngă el, începu să cînte cu o voce caldă și monotonă:

— Brotăcică, Rică,
Sări pe scăricică...

Ca prin farmec, brotăcelul urcă scărița și, ajungînd în vîrful ei, se dădu tumba pe spate, sărind în fundul borcanului.

Fetița azvîrli păpușa de cîrpă din mînă și începu să bată bucuroasă din palme. Cu fața luminată de bucurie, se așeză și ea pe vine, lîngă Roșcat, și începu să cînte cu un glas subțirel ca de pitulice:

— Brotăcică, Rică,
Sări pe scăricică...

Din fundul borcanului de sticlă, brotăcelul o privea nemișcat, cu ochii lui rotunzi și roșii ca două rubine, umflîndu-și și dezumflîndu-și urechile ca două bășici, de gumă, verzi-albăstrui. Cu ochii ațintiți la el, fetița cînta:

— Brotăcică, Rică,
Sări pe scăricică...

Ușor ca o umbră, Roșcatul se ridică de lîngă ea și, înșfăcînd cravata roșie de pe sîrmă, se depărtă spre poartă, în vîrful picioarelor. Ajuns în dreptul ei, vîrî cravata roșie în sîn și țîșni ca o săgeată din curte. Ridicînd cu duioșie borcanul de jos, fetița rămase cu ochii ațintiți la mogîldeața vie de smarald, îngînînd cu o voce subțirică și monotonă:

— Brotăcică, Rică,
Sări pe scăricică...

(va urma).

Ilustrații: GH. ADOC

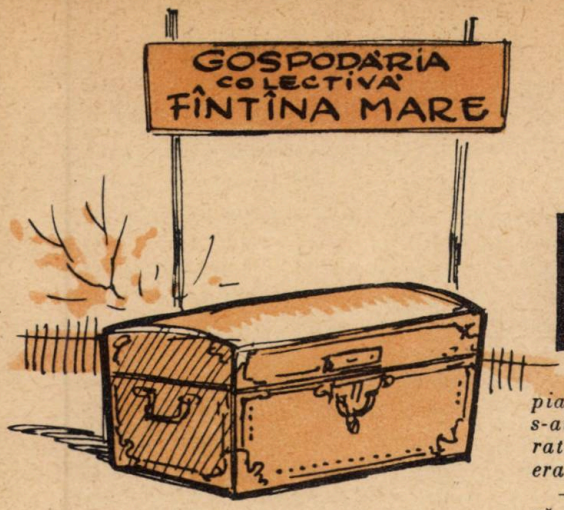

Comoara din FÎNTÎNA MARE

Cînd erau mici, mici de tot, bunicul le-a spus celor doi nepoți, Rasim și Ismet, o legendă. Legenda spunea că de mult, tare de mult, cînd peste ținutul Dobrogei se întindea împărăția turcească, satul care se numește azi Fintîna Mare era stăpînit de un om tare hapsîn, pe care oamenii locului îl numiseră „șeitan", ceea ce pe turcește înseamnă drac. Averea și palatele pe care și le ridicase erau făcute din birurile pe care le strîngea de la oameni un taxildar tot atît de hain ca și beiul. Într-o vreme, însă, taxildarul n-a vrut să-i mai dea beiului banii, a fugit și i-a ascuns în cariera de piatră. Taxildarul a murit, beii și împărăția turcească au dispărut de mult, dar oamenii au căutat de multe ori să găsească comoara ascunsă în carieră.

Rasim și Ismet mai știau că bunicul lor, care din 1950 e colectivist, fusese în tinerețe pietrar și lucra în carieră. Se gîndeau că poate se făcuse pietrar ca să găsească comoara. Și într-o zi l-au întrebat cu părere de rău:

— De ce, bunicule, n-ai rămas pietrar? Bunicul a oftat cu amar, i-a mîngîiat pe creștet și a început să povestească din nou. Băieții au aflat astfel că pe vremea aceea oamenii o duceau greu, că pe masa lor nu se găsea pîine, iar copiii nu mergeau la școală. Încă de mici trebuiau să muncească la stăpîn. Regep Schender n-a vrut să lucreze la stăpîn și de aceea s-a făcut pietrar. Dar n-a lucrat numai în carieră. Făcea și zidărie, construia mori de vînt, făcea orice ca să-și ducă traiul de azi pe mîine. Rasim și Ismet și-au amintit că bunicul lor, Regep Schender într-adevăr nu știuse carte și că învățase o dată cu ei, acum la bătrînețe. Cînd ei veneau seara de la școală, bunicul mergea la alfabetizare.

Așadar, au fost mulțumiți de explicația bunicului, dar gîndul tot îi purta la cariera de piatră în care trebuia să se afle comoara.

De aceea, într-o bună zi, cînd colectiviștii din Fintîna Mare s-au apucat să scoată piatră din carieră, Rasim și Ismet s-au bucurat tare mult. S-au bucurat mai ales pentru că bunicul lor era acela care spărgea piatra.

— Ce-ai zice, Rasim, ca bunicul să găsească comoara? spunea Ismet. Colectiviștii s-au apucat să construiască grajduri, sediu pentru gospodărie. Bunicul lor lucra în carieră, lucra și la zidărie, era peste tot. Acum doi ani, Regep Schender a adus acasă aproape două vagoane de cereale. Nici n-aveau măcar unde să le pună. Și bani, 6.000 de lei a pus pe masă. Și tot atunci bunicul i-a întrebat:

— Cam ce-ați vrea voi, băieți, să vă cumpere bunicul? Băieții au făcut ochii mari și au zîmbit cu mulțumire. Văzuseră odată la Constanța într-o vitrină niște biciclete foarte frumoase. Și-ar fi dorit să aibă și ei cîte una. Și i-au spus bunicului.

— Bine, dacă o să aflu de la învățător că învățați bine, am să vă cumpăr.

Rasim și Ismet au fost printre primii la învățătură, fapt pentru care bunicul s-a ținut de cuvînt. L-au văzut că se întoarce într-o zi de la Constanța în camionul gospodăriei. Camionul a oprit în poartă, și bunicul a adus în casă un aparat de radio, o mașină de cusut și două biciclete. Mare bucurie a fost atunci în casă la ei. Rasim și Ismet au căzut pe gînduri. Dar n-au zis nimic. S-au apucat să învețe și mai bine, iar cînd aveau timp liber se plimbau cu bicicletele.

Și a mai trecut un an. De cîte ori mergeau la școală, băieții îl vedeau pe Regep Schender cocoțat pe acoperișul unei clădiri mari și impunătoare. Lucra cu mai mulți meșteri. La școală învățătorul le-a spus într-o zi că bunicul lor e unul dintre cei mai harnici colectiviști, că numai într-un an a făcut 700 de zile-muncă și că numele lui a ajuns pînă la raion. Băieții erau mîndri de bunicul lor și nu se lăsau nici ei mai prejos. În toamna anului trecut, bunicul a adus din nou o mulțime de cereale acasă. A umplut magazia cea nouă pe care o făcuse în curte și podul casei. Și iar i-a numărat bunicăi Sabrie o mulțime de bani.

Într-o zi bunicul s-a dus din nou la Constanța, dar nu s-a mai întors cu autocamionul gospodăriei. A venit pe o motocicletă nou-nouță. Băieții au rămas uimiți cînd au aflat că motocicleta era a bunicului și că o cumpărase atunci.

— De unde are bunicul atîția bani? s-a întrebat Rasim căzînd la bănuieli.

— Știi ce, eu cred că bunicul a găsit comoara atunci cînd a scos piatra pentru gospodărie.

Și au mers să-l întrebe. Bunicul a rîs cu poftă, i-a mîngîiat din nou pe creștet și i-a luat de mînă.

— Ați ghicit, strengarilor. Așa e! Haideți să v-o arăt și vouă. Și au plecat toți trei pe uliță. Bunicul s-a oprit în fața unei clădiri mari, nounouțe, construită din piatră. La poartă scria pe o tăbliță cu roșu: Gospodăria colectivă din Fîntîna Mare, raionul Negru Vodă, regiunea Constanța.

— Asta e comoara, băieți! De aici a luat bunicul atîția bani de v-a cumpărat biciclete.

GEORGE MIHĂIESCU

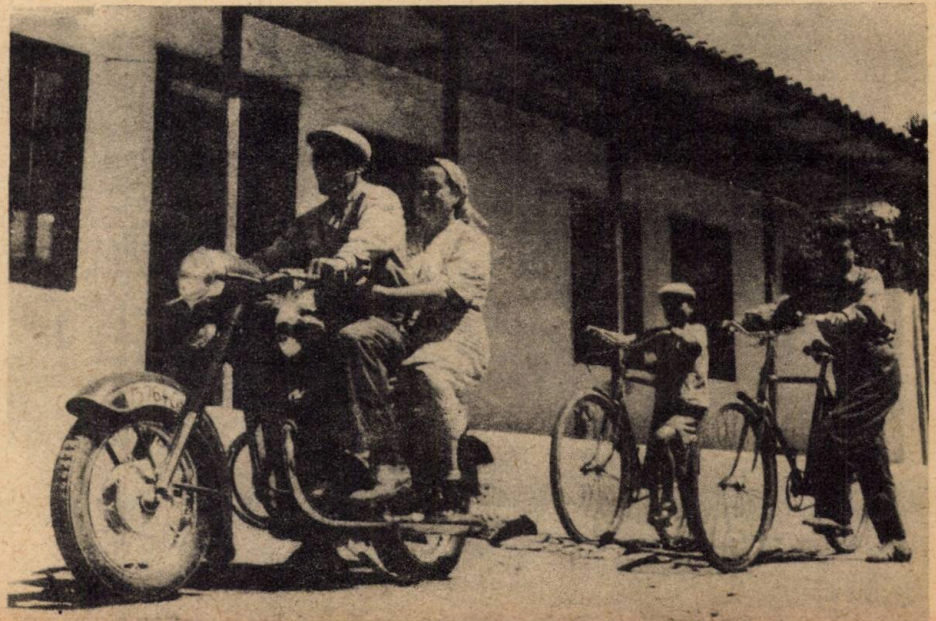

„Nemaipomenita expediție în adîncul buzunarului meu...“

roman mai puțin științific și mai mult fantastic de OCTAV PANCU-IAȘI

CAPITOLUL IV

în care chiar de la început autorul încearcă să răspundă la întrebarea ce și-a pus-o la sfîrșitul capitolului III: „Cîte oare voi mai avea de îndurat?“

Multe. Multe voi mai avea de îndurat. Simt asta de cum pun din nou piciorul pe puntea navei. Marea, calmă în capitolul III, dă acum, în capitolul IV, semne de enervare.

Hei, dar ce se petrece? Mă clatin, îmi pierd echilibrul și mă trezesc lungit pe punte. Nava s-a ciocnit de ceva sau ceva s-a ciocnit de navă... încă nu-mi dau seama. Mă ridic cu greu, capul îmi vîjîie, mă doare spatele, dar sînt bucuros că acel „ceva“ de care ne-am ciocnit nu-i o mină și nici măcar o balenă, ci țărmul. Țărmul altei insule din arhipelag. În lumina unui fulger zăresc pe țărm, aproape, o siluetă care pare a unui indicator de circulație. Acostez și cobor. Da, nu m-am înșelat: e un indicator. Pe el, niște litere roase de vînturi și de ploi alcătuiesc cîteva cuvinte pe care, ajutat tot de lumina fulgerelor, reușesc să le descifrez:

„Lăsați orice speranță, voi, cei ce intrați“.

O! exclam mîndru că n-am uitat chiar tot ce-am învățat în liceu și că pe undeva, printr-un sertăraș al memoriei, mai găsesc la nevoie cîteva resturi de cultură generală: acestea sînt cuvintele pe care nefericitul poet Dante afirmă că le-ar fi citit pe poarta infernului. Ce caută însă ele aici? De cînd s-a mutat poarta infernului pe o insulă din arhipelagul ăsta necunoscut? Ce speranțe să las și unde am intrat?

Prea multe întrebări deodată. Mă așez pe un bolovan să mă gîndesc. Adică, așa am crezut la început că e bolovan. De fapt, e un ghiozdan. Un ghiozdan aruncat nu știu de ce tocmai acolo. Fulgerele întețindu-se mă ajută să descopăr în jurul meu și alte lucruri aruncate. Le enumăr în ordinea descoperirii: o felie de pîine unsă cu marmeladă; un caiet de hărți uns cu marmeladă; altă felie de pîine, de data asta unsă cu unt; alt caiet, de data asta uns cu unt; un avion de hîrtie, mai precis dintr-o filă a unui manual de fizică; o pocnitoare de hîrtie, mai precis dintr-o altă filă a aceluiași manual; o jumătate de pieptene; un titirez; cealaltă jumătate de pieptene; nasturi de toate culorile și mărimile; o cerere de motivare a absențelor („... vă rog să motivați absența fiului meu de la prima oră — matematica — din ziua de..., deoarece a fost grav bolnav, avînd 40° temperatură, făcînd penicilină și trebuind să stea în spital. Pe urmă, făcîndu-se sănătos la ora a doua — muzica —, a putut veni la școală. Cu stimă, tatăl meu“); un creion ros în dinți; un dinte ros de creioane; un plasture pe care scria cu tuș: „Amintire de la bătaia cu dragul meu coleg de bancă“; un caiet pe coperta căruia fuseseră tăiate cuvintele „de teză“ și înlocuite cu cuvîntul „Oracol“. Răsfoindu-l, cîteva întrebări și răspunsuri ale „oracolului“ mi-au atras în mod deosebit atenția și le redau întocmai mai jos.

Întrebare: Care îți este autorul preferat?

Răspuns: Mihail Caragiale.

Întrebare: Și ce opere ale sale?

Răspuns: Opere alese! etc. etc.

Nu, nu pot aștepta să treacă furtuna ca abia apoi să cercetez această insulă. Curiozitatea ațîțată de primele descoperiri pe acest pămînt neprimitor mă face să iau o hotărîre: voi porni imediat să dezleg taina insulei.

„Lăsați orice speranță, voi, cei ce

intrați!“ — mă privește însă amenințătoare inscripția de pe indicator.

Bine, zic. Fie ce-o fi. Sînt de acord. Las orice speranță. Merită. În fond, mă sacrific pentru știință: dezlegînd misterul acestei insule misterioase, generațiile viitoare îmi vor fi recunoscătoare; îmi vor rosti numele cu respect și admirație. Și, emoționat de perspectiva pe care mi-o rezervă generațiile viitoare, încheï tîrgul

fără să mă mai tocmesc: las în locul acela speranța și, ușurat, pornesc să înfrunt primejdiile.

Știe oricine care a citit măcar o singură carte de aventuri că clipa marilor hotărîri e în același timp pentru cel care le ia și clipa marilor revelații. Gîndind profund, chiar ceva mai profund decît își imaginează cititorii că aș fi în stare, revelația nu întîrzie. Da, după toate cele descoperite stînd pe ghiozdanul aruncat, după furtuna care nu se lasă potolită cu nici un preț, e imposibil să mă aflu în altă parte decît pe vestita insulă a recreației. E convingerea mea de nezdruncinat. Argumentul teoretic îl dețin încă de acasă. Un bun prieten de-al meu, profesor, mi-a spus într-o zi:

— Marea majoritate a elevilor consideră recreația ca o pauză între două ore de curs, o pauză în care însă disciplina bineînțeles că nu încetează. Te poți juca și fără să spargi geamuri, ai loc berechet să alergi prin curte și nu e necesar să înlocuiești curtea cu băncile clasei, poți mînca și fără să lipești felia de pîine unsă cu marmeladă de sobă. Unii însă nu

sînt de aceeași părere. Ce-i drept, în marea mulțime a elevilor, ei sînt o insulă. Din păcate, însă, această insulă mai există, n-au măturat-o încă valurile mării.

Argumentele practice încep să-mi apară la fiecare pas.

Mă aplec să-mi înnod șiretul unui pantof, și în clipa aceea un băiat îmi trage o „subțirică" la spate, iar altul îmi prinde cu un ac de haină o hîrtie pe care, mai tîrziu, un grup de (iertați-mă) gură-cască vor citi în cor bătînd din palme ritmul:

„Măgărușul
urcă derdelușul
cu desaga-n spate,
s-o dea jos nu poate!"

Suport eroic această jignire și merg mai departe. Grupul, în urma mea, face mare haz. De ce îi amuză această farsă lipsită de sare, e greu să spun. Și nu pentru că sînt eu cel păcălit, ci pentru că pe autorii unei asemenea farse nu-i cred în stare să răspundă nici cît fac 1 + 1. Nici nu i-aș întreba de teamă că vor răspunde după un ceas de gîndire: fac 6! N-aș da pe inteligența lor mai mult decît ...regretul că nu pot da nimic.

Mi se pare că zăresc o pădure la marginea căreia lucrează cu mult avînt cîțiva tăietori de lemne. Cînd mă apropii, însă, văd că ceea ce am luat drept pădure e în realitate un lung cuier de clasă, pe care spînzură

numeroase paltoane, iar harnicii lucrători sînt niște băieți care taie nasturii de la paltoane.

— De ce? întreb pe unul dintre ei.

— Ca să glumim, îmi răspunde. Așa e în recreație. Tăierea nasturilor e una din glumele cele mai reușite. Rîdem de ne prăpădim!

De ce să mint, nici pe aceștia nu i-aș întreba cît fac 1+1. Din același motiv!

La cîțiva pași mai încolo, un băiat cîntă și se acompaniază trîntind un pupitru. Dar, pentru că unele note mai înalte nu-i ies, cînd trece pe lîngă el o fetiță o trage de cozi și, fetița începînd să țipe, băiatul realizează întocmai intențiile compozitorului...

Pe ăsta l-aș întreba totuși cît fac 1+1. Prevăd răspunsul:

— Nu știu, iertați-mă, am lipsit lecția trecută...

Cocoțat cu picioarele pe o catedră, alt băiat rostește un discurs din care reții cîteva fraze:

— Stimați colegi, sînt deștept. Nu învăț acasă. Învăț numai în recreație. Ora viitoare avem istoria. Am citit acum o singură dată lecția și mi-e destul. Vreți o pildă? Avem despre Constantin Brîncoveanu. Ei, bine, știu esențialul. Știu că i-a fost tăiat capul...

Și acum, ca și altă dată, renunț la comentarii. Sînt de prisos. Cum de prisos e să-mi mai pierd vremea pe această insulă. Din nou, și mai tare decît la sfîrșitul capitolului precedent, mi-e dor de casă.

Norocul care nu m-a părăsit chiar totdeauna îmi scoate în cale o sticlă goală. Scriu în grabă pe un petic de hîrtie:

„Iubiți cititori, declarați cît mai iute război *insulei recreației*. Din nefericire, am vizitat-o. Nu se poate trăi în ea cinstit și demn". Semnez, bag hîrtia în sticlă, și sticla o arunc în valuri. Poate ajunge înaintea mea. Poate. Eu, cu toate sforțările, n-am ajuns decît la capitolul: V!

Pe luna viitoare.

Ilustrații: E. TARU

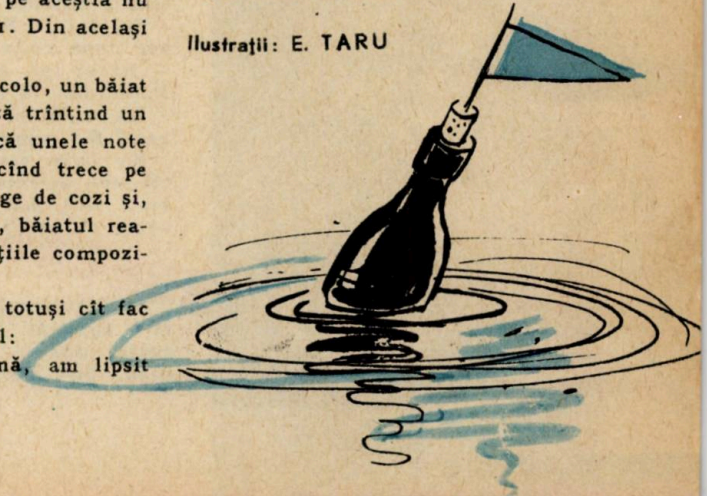

RAVIK JR-1

de Şt. ZAIDES
Foto: Gr. PREPELIŢĂ

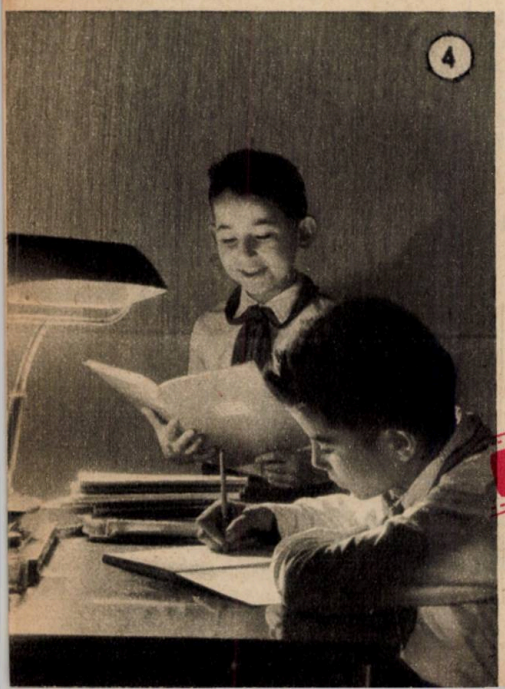

Vă place titlul filmului nostru? Da? Şi mie... Adică şi nouă: mie personal şi fotoreporterului, care a fost cu mine. Cum, unde? La Sibiu. Sigur. Nu, nu-i un film de aventuri, deşi ştiu că v-ar plăcea. E un film despre..., dar de ce n-aveţi răbdare? Lăsaţi-mă încet ca să vă pot spune totul. Aşadar, vom începe cu prezentarea eroilor:

1. Radu Ruga, 13 ani, elev la Şcoala romînă de 7 ani nr. 13, Sibiu *(foto 1)*.

2. Viktor Jetner, 13 ani, elev la Şcoala germană de 7 ani nr. 14 Sibiu *(foto 2)*.

3. Radu... n-are importanţă şi mai cum; 5 ani, liber-profesionist (pe punga tatii) şi detectiv amator. (Na, că pînă la urmă filmul nostru promite să fie cel puţin..., dar o să vedeţi.)

I

O zi frumoasă de iarnă. Zăpadă, săniuţe alunecînd încolo şi încoace, mici bătălii cu bulgări de zăpadă... Lîngă un brad, doi pionieri discută ceva în şoaptă. Sînt atît de preocupaţi încît nici nu bănuiesc măcar că la spatele lor o mogîldeaţă de omuleţ trage cu urechea.

Viktor:... Radujet?... Nu, nu-i bine...

Radu:... vik? Parcă, ce zici, Viki?

Viktor: Splendid: Ravik!!!

Radu: Ravik J.R. — 1! Extraordi...

Un camion trece uruind, înghiţind cu zgomotul lanţurilor sale ultimele cuvinte ale celor doi.

Cei doi — Radu şi Viktor — dispar după colţul străzii Rusciorilor — strada lor. Aci, la nr. 9 locuieşte Radu, iar la nr. 11 Viktor.

Dar alături cine o fi locuind oare? Nu cumva...

Ba chiar aşa: mogîldeaţa, Radu-cel-mic, detectivul amator sau cum vreţi să-l mai numiţi. Şi el este vecin cu cei doi.

II

... Detectivul amator — hai, vreţi să-i spunem Răducu? — merge agale, abătut parcă. Bolboroseşte ceva. Să-l ascultăm:

— Rakavic!?... Nu — Radik... A, ba nu — parcă Rakiviki?... sau Ravik? Da, da, Ravik! Ravik J.R.-1! Asta-i.

III

Răducu stă la geam şi priveşte — plictisit sau gînditor? — afară. Undeva, în căpşor, nişte ciocănele îi tot bocănesc într-una, parcă spunînd mereu: „Ra-vik J.R-1! Ra-vik J.R-1! Ra-vik J.-...“

De la fereastră se vede foarte bine în amîndouă curţile: şi-n cea a lui Viki, şi-n cea a lui Radu. A, dar uite-i pe cei doi; stau căţăraţi pe gardul care le desparte curţile. Ţin nişte porumbei în mînă şi nu ştiu ce-şi tot vorbesc... *(foto 3)*.

„Precis, Viki ăsta iar sporovăieşte despre porumbeii lui... Ba că-s «orbeţani», ba că-s postaşi... — se gîndeşte Răducu... Da' de ce s-or fi întîlnind toată ziua bună ziua? Ce-şi vor fi tot spunînd? Nu cumva vorbesc despre «Ravik J.R-1»?“

IV

S-a întunecat de-a binelea. La fereastra lui, Răducu tot mai priveşte cum cade peste oraş mantia cenuşie a serii. Dar ce face? Se ridică! Pleacă!!

— Unde te duci, Răducule? îl întreabă surioara lui, mai mică cu un an.

— Ce-ţi pasă? Am să-i urmăresc. Aflu eu ce pun ei la cale... Ravik J.R-1?

V

O umbră se strecoară prin curte. Uşor, de-a lungul gardului înalt, de lemn, umbra a pornit-o repede şi s-a oprit tocmai lîngă casa de pe Rusciori nr. 9. Se uită mirată la geamurile care privesc oarbe în întuneric. A, ba nu: la una din ferestre se zăreşte o geană roşiatică.

— Aci sînt!

Răducu — căci el este umbra misterioasă — se caţără anevoie pe bordura zidului şi priveşte prin fereastră. Eh, dar ceea ce vede se pare că nu-i chiar aşa interesant *(foto 4)*. „Cei doi“ îşi fac lecţiile împreună...

VI

Îmbufnat pentru că a escaladat zadarnic zidurile, Răducu își afundă mîinile în buzunarele calde ale pantalonilor. Azi n-are noroc și pace, ce mai! Așa că — pe mîine. Acum, un somn dulce, multe-aduce!...

VII

Urmărirea continuă cu înverșunare. Și detectivul nostru, pentru a putea fi chiar în cuibul celor pe care-i urmărește, și-a făcut intrarea aci chiar de dimineață, după ce Radu a plecat la școală.

— Bună dimineața! s-a prezentat el, foarte respectuos, mamei lui Radu.

— Bună, Răducule...

— N-aveți nevoie să vă cumpăr un ziar, pîine...

— Ba, dacă vrei...

Și uite așa, Răducu avu norocul să stea în casă la Radu întreaga zi.

VIII

Mai întîi, Viki a sosit la Radu, pe care l-a găsit exersînd la pian.

— Nu vii la patinaj? *(foto 5)*.

— Să termin „Fuga" asta și te urmez.

Așa că degeaba a tras Răducu cu urechea...

În orice caz, nevoind să-i lase singuri, s-a hotărît să-i urmeze și el la patinoar. Numai că, spre nenorocul său, cei doi pionieri s-au răzgîndit:

— O să ne tragem cu săniuța, au hotărît ei.

„Pur și simplu vor să scape de mine. Ce-și zic ei, în curte-i frig și eu o să-i las singuri... Dar nu le merge."

Și iată-l pe Răducu cum trage cu urechea la ceea ce discută Radu cu Viki, prefăcîndu-se că dă de-a dura un bulgăre de zăpadă *(foto 6)*.

IX

Dacă aș fi dat titlu fiecărei scene, acesteia, de pildă, ar fi trebuit să-i spun „totul e bine cînd se sfîrșește cu bine..." Dar cum n-am făcut aceasta de la început...

La masa din bucătărie *(foto 7)*, Radu, Viki și... Răducu, care-i privește foarte iscoditor de la distanță. Numai că cei doi n-au de ce să se ascundă de el.

— Cred că în curînd îl vom putea folosi pe „Ravik J.R-l". Aparatul nostru „Morse" e aproape gata...

Auzindu-l pe Viki, Răducu rămase cu gura căscată. „Vasăzică, tot e vorba de Ravik ăsta..." Și se apropie atent. Numai că atît Viki cît și Radu tăceau acuma mîlc. Călcîndu-și mîndria în picioare, însă, Răducu nu se mai putu abține:

— Ce-i acela „Ravik J.R-l"?

Radu îl privi buclucaș:

— Un... secret! și, văzînd că Răducu-i gata-gata să se supere (să plîngă), adăugă. Un cod făcut de noi. Cînd terminăm aparatul „Morse" o să „vorbim" întrebuințînd acest cod „Ravik". *Ra* — de la Radu, numele meu; *Vik* — de la Viktor, numele lui; iar *J* și *R* — inițialele numelor noastre de familie. Ai priceput?

Răducu căscase ochii, ametit de uimire. Ce-și închipuise el și ce... Adăugă numai:

— Și eu care crezusem... și vă urmărisem mereu...

— Și ce-ai aflat?

— Păi, doar atît: că sînteți prieteni, că... sînteți prieteni și... că...

— Ja, Ja!... „weil wir freunde sind"!... (Da, da!... „că sîntem prieteni"!... — în limba germană, *n.a.*) adăugă Viktor rîzînd. Nu știai asta, Răducule?

X

Sfîrșitul filmului nu-i chiar așa „tare". Cei trei prieteni — căci acum sînt trei, nu? —, adică romînii Radu și Răducu și fiul de sas Viktor Jetner, au hotărît să meargă împreună la un film *(foto 8)*. Titlul filmului? „Florile prieteniei"!

... Flori care au prins rădăcini trainice și-n inimile lor tinere.

— SFÎRȘIT —

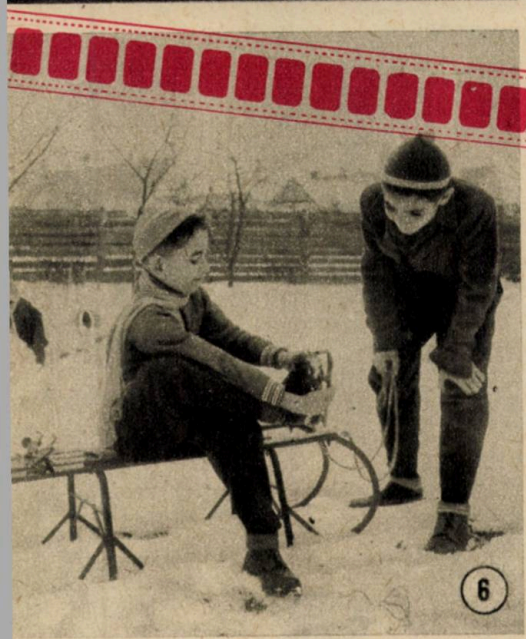

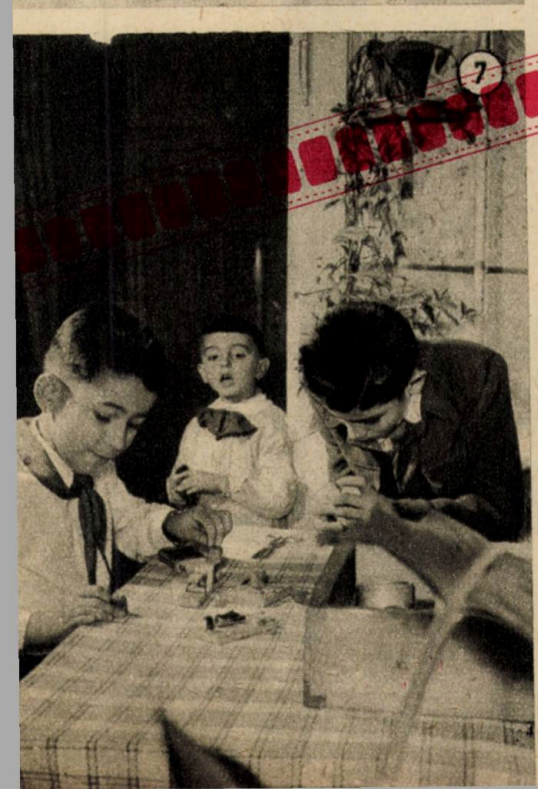

COPII VĂZUȚI DE BĂNCILĂ

La începutul acestui secol, pictorul care a fost cel mai atașat problemelor sociale ale vremii sale și a avut o conștientă participare la lupta maselor populare a fost OCTAV BĂNCILĂ (1872 -1944), artistul care a rămas cunoscut în istoria artei plastice romînești ca pictor al țărănimii răsculate în 1907 și al vieții proletariatului din țara noastră.

Desfășurată de-a lungul unei jumătăți de veac, creația viguroasă a lui Octav Băncilă, cu o temeinică bază realistă, a avut drept scop, în principal, combaterea nedreptăților sociale, oglindind atît exploatarea la care erau supuși țăranii în vremea regimului reacționar al monstruoasei coaliții burghezo-moșierești, cît și viața lumii nevoiașe din periferiile orașelor.

Tabloul „Flămîndul" (1908) — operă plină de semnificații și de forță demascatoare — vădește o remarcabilă observație realistă, o înțelegere subtilă a stării sufletești a personajului reprezentat: un băiat sărman, în zdrențe, stă oprit pentru cîteva clipe în fața vitrinei unei cîrnățării, pe care o privește cu jind. Linia precisă și viguroasă a desenului redă silueta singuratică, umilă, plină de timiditate a copilului. În acest tablou, gîndurile care frămîntă mintea copilului sînt sugerate în chip excelent, îndeosebi prin atitudine și mimică.

Celălalt tablou, intitulat „Încurcat în socoteli" (1909), cunoscut încă și sub denumirea de „Un școlar de altădată", aduce un alt aspect din viața plină de lipsuri și durere a copiilor simpli, așa cum i-a cunoscut artistul în epoca sa. Tabloul surprinde un moment dificil din viața de școală. Pe primul plan al tabloului se detașează cu claritate silueta unui copil cu straie sărăcăcioase, stînd stingher, încurcat și descumpănit în fața tablei de scris, pe care o socoteală de înmulțire își așteaptă în zadar rezolvarea.

Băiatul, zugrăvit de pictor cu multă simpatie, este departe de a fi un chiulangiu sau un răsfățat. Chipul lui frămîntat trădează condițiile grele de viață care existau atunci, lipsa lui de sprijin, foamea și sărăcia pe care le avea de îndurat, și mai ales umilințele la care era supus în vechea școală burgheză — tot atîtea piedici pentru deplina sa pregătire și afirmare. Mijloacele de expresie folosite de artist sînt și în acest tablou directe, atenția pictorului căzînd în primul rînd pe înfățișarea chipului grav al copilului. Mîinile băiatului, care țin cu nesiguranță bucata de cretă, grăiesc foarte elocvent despre starea lăuntrică a personajului înfățișat, completînd în mod sugestiv portretul psihologic al acestuia, pictat de artist cu o deosebită măiestrie.

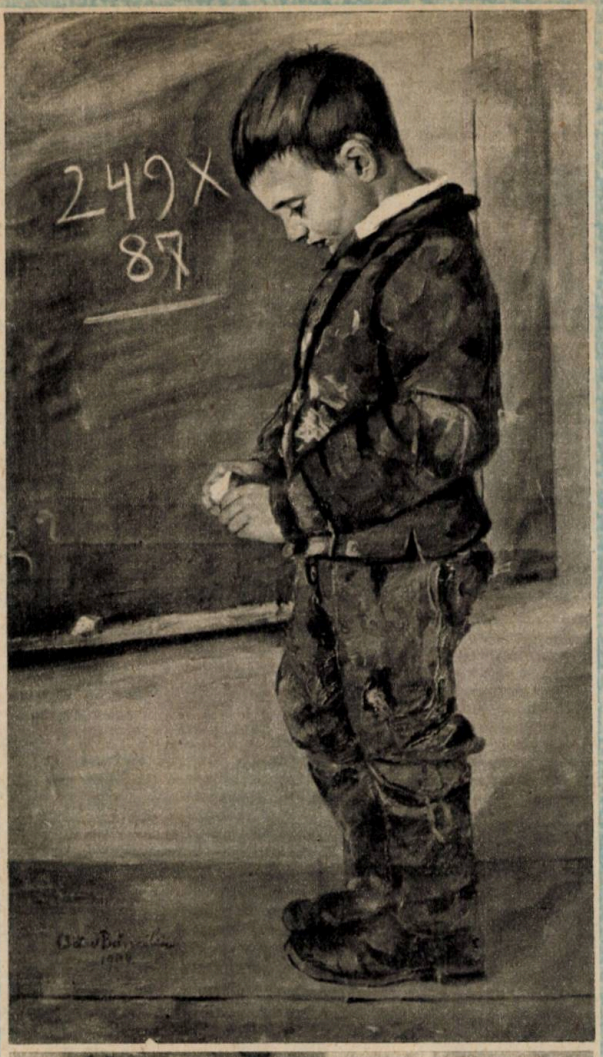

Mateiaș Gîscarul

(Basm popular maghiar)

Era odată o femeie, și femeia avea un fecior pe care-l chema Mateiaș. Atîta doar că Mateiaș ăsta nu voia în ruptul capului să se facă om de treabă. N-aducea maică-si un ban în casă, că nu-l putea trimite niciodată undeva la lucru cu ziua, cu toate că intrase în rîndul flăcăiașilor din sat. Mai bine ședea toată ziua pe cuptor.

— N-oi lucra eu pentru alții! îi spunea el maică-si de fiecare dată cînd îl lua cu duhul blîndeții. Ce-i drept, nici nu făcea nimic, cel mult dacă ieșea cu gîștele la păscut. Erau vreo șaisprezece bobocani cu gîștele mamă și cu gînsacul, laolaltă nouăsprezece.

Tocmai se făcuseră gîștele mari pe cînd sosea vremea tîrgului de țară din Döbrög. Zice flăcăul către maică-sa:

— Maică, eu mă duc cu gîștele astea la tîrg în Döbrög.

Dar maică-sa nici nu voia s-audă:

— Ce să te duci! Las' c-or face ele atîția bani și aici, în sat.

Flăcăul însă își pusese carul că el se duce musai cu gîștele în tîrg. Maică-sa nu-i stătu împotrivă, îi făcu în cuptor o tipsie de pogăcele de drum; ducă-se de-i arde așa de mult de ducă! Flăcăul despărți de cîrd cele trei gîște mari, lăsîndu-le în ogradă, și cu celelalte șaisprezece o porni la drum.

Ajunse în tîrgul Döbrögului. Și cum stătea el în tîrg numai ce vine boierul Döbrögi, stăpînul și mai marele orașului, și-l întreabă:

— Cum dai, mă, perechea de gîște?

— Eu zic, boierule, să-mi dai două coroane împărătești de pereche. Că mai jos nici lui tătînemeu nu le las, răspunde flăcăul.

— Ei, comedie, zice boierul Döbrögi din Döbrög, mă, pișicherule, spînzuratule, află că mie, ca boier ce sînt, nimeni nu mi-a hotărît singur prețul bucatelor lui, așa că nici tu n-ai să-l hotărăști. Le dai pe un forint găurit or ba?

— Nu le dau. Două coroane perechea și gata!

Boierul Döbrögi, care nu umbla singur prin tîrg, făcu semn celor două cătane care-l însoțeau și le porunci:

— Puneți mîna pe spînzuratul ăsta și duceți-l la mine acasă. Și mînați și gîștele după el!

Mateiaș se văzu luat pe sus și dus spre casa boierului Döbrögi. Gîștele îi rămaseră boierului pe degeaba, cît despre el se alese cu douăzeci și cinci de vergele la spinare. Asta era plata pentru gîște.

Dar cînd se sculă flăcăul de pe „bălan", tot mai avu curajul să spună:

— Bine, boierule! Da' să nu crezi că n-am să ți-o plătesc eu asta întreit.

Pe boierul Döbrögi îl năpădi mînia. Așa că porunci din nou vlăjganilor:

— Prindeți-l pe nemernicul ăsta; mai trageți-i vreo treizeci!

Îl prinseră dar din nou pe Mateiaș, îl lungiră pe „bălan" și-i mai traseră vreo treizeci pe spinare. Apoi îi dădură drumul. Mateiaș o luă din loc, nu zise de astă dată nimic, dar ceea ce îi trecu în clipa aceea prin gînd i se întipări cu atît mai bine în minte.

Trecură cîțiva ani. Mateiaș, de ciudă și de rușine, își luă lumea în cap. Dar tot nu-și putu potoli necazul. Se întoarse deci iar pe meleagurile de unde plecase. Și în aceeași zi, ce-i aud urechile? Cică boierul Döbrögi își zidește un castel nou! Îmbrăcă flăcăul niște straie de dulgher și se duse și el în tîrgul Döbrögului. Castelul cel nou era înălțat pe jumătate. Cheresteaua era toată rînduită lîngă zid. Mateiaș se duce într-acolo și începe să măsoare cheresteaua ca un dulgher de meserie.

Boierul Döbrögi băgă de seamă că în curtea lui se află un meșter dulgher străin, pe care nu-l mai văzuse în ținutul lui. Se duce deci la el și îl întreabă cine e dumnealui.

— Sînt meșter dulgher de prin alte ținuturi! Pesemne n-ai auzit de mine de mă-ntrebi. Află că sînt meșter cu faimă peste șapte ținuturi.

Pe boierul Döbrögi îl cuprinde numaidecît un fel de îngrijorare față de soarta castelului cel nou

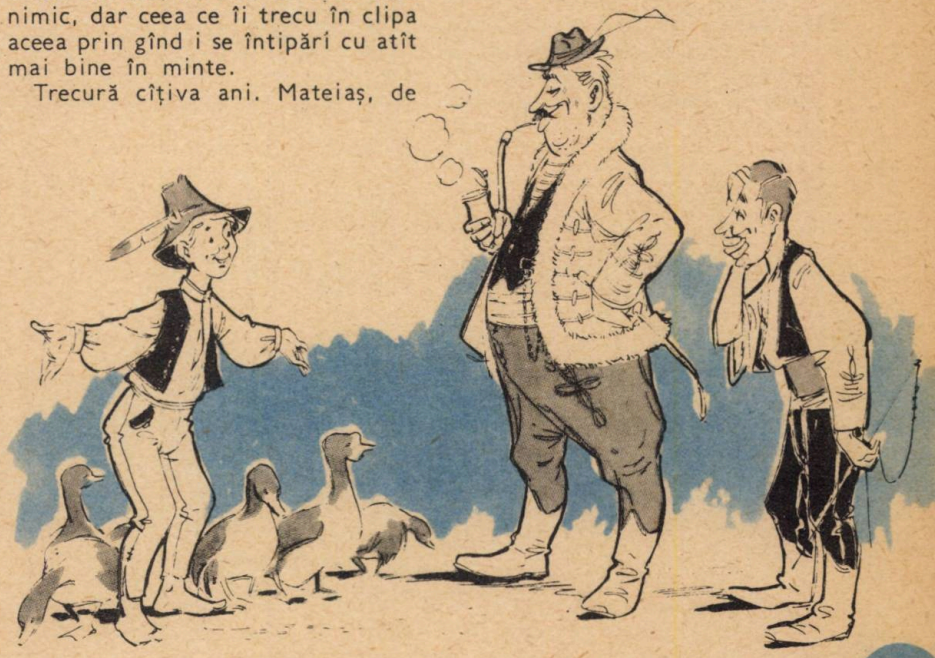

făcut cu meșteri de prin partea locului; îl întrebă așadar:

— Ce zici, o ține zidul cu cheresteaua asta?

Meșterul dulgher îi răspunde:

— Zidul, să zicem, ar mai ține, numai că ar fi păcat să-l strici cu asemenea lemnărie, că asta numai de zidit nu-i bună.

Boierul Döbrögi cade pe gînduri și se întreabă ce-i de făcut. În cele din urmă îl întreabă pe meșter:

— Am eu o pădure; cresc în ea niște mîndrețe de copaci care mai de care. De n-or fi bune lemnele astea, pun să taie altele. Vino cu mine să le alegi!

Numaidecît dădu poruncă să iasă o sută de tăietori de pădure cu securi și cu ferăstraie. El împreună cu meșterul dulgher se urcară în caleașcă.

Ajung ei în pădure. Se afundă în desișul pădurii din ce în ce mai adînc. Meșterul dulgher tot caută și caută copacii care să fie potriviți pentru zidăria boierului și-i însemnă, ici unul, colo altul, punînd la fiecare cîte un om să-l taie.

El și boierul se duc mai departe; pătrund și mai adînc în pădure. În cele din urmă ajung într-o vîlcea de unde nu se mai aud nici loviturile de secure lăsate în urmă. Și, găsind un copac potrivit de care mai avea nevoie, îi spuse boierului:

— Boierule, ia cuprinde-l cu brațele; mi se pare c-o fi bun și ăsta.

Boierul întinde brațele să-l cuprindă, o fi oare destul de gros? Mateiaș atîta mai aștepta. Ștind de cealaltă parte a copacului, apucă mîinile lui Döbrögi și i le legă strîns cu o frînghiuță. Îi umplu gura cu un smoc de mușchi uscat, să nu poată zbiera, apoi tăie o bîtă verde nici prea groasă, nici prea subțire și-i zise din arcușul lui de „meșter" pe spinarea boierului, pînă se plictisi. Îi luă din buzunar prețul cuvenit pentru gîște, îl puse într-al său și își văzu de drum. Dar nu-l răbda inima să nu-i spună boierului, care, în neputința lui mută, întreba parcă din ochii lui dați peste cap și năpădiți de lacrimi.

— Nu-s eu dulgher, boierule, ci sînt Mateiaș! Ți-aduci aminte: gîscarul. Așa am să rămîn de acu încolo pentru totdeauna: Mateiaș Gîscarul! Cel de la care boieria ta a luat cu de-a sila gîștele! Cel pe care în locul prețului cuvenit l-ai cinstit cu vergi pe spinare. Am să mai vin, boierule, de două ori că m-am legat să-ți plătesc întreit și îți mai rămîn dator cu două plăți!

Și, zicînd acestea, îl lăsă singur pe boierul din Döbrög. Cei o sută de tăietori își vedeau de treabă. Tăiară copacii, se mai odihniră oleacă și așteptară să se-ntoarcă boierul împreună cu meșterul dulgher. În cele din urmă se săturară să-l tot aștepte și porniră să-l caute împrăștiați în lanț ca vînătorii, care cuprind toată pădurea să nu le scape iepurii. Într-un tîrziu dădură de boier, dar de dulgher... nici urmă; îi cuprinse chiar grija din pricina lui. Se apropiară de boier și își dădură seama că acesta era mai mult mort decît viu. De judecat ce era, abia mai putea vorbi. Mai mult gemu decît rosti:

— N-a fost dulgher! A fost nelegiuitul de Mateiaș Gîscarul, de la care am luat odată niște gîște! Dar cît e de atunci! Eu și uitasem! Iar el pe deasupra mi-a mai spus că o să vină încă de două ori să-mi tragă cîte o bătaie!

Îl duseră pînă acasă înfășurat în cearșaf; mai mai să-și dea duhul de sperietura grozavă ce o trăsese. Nici nu se putu scula din pat. Începu să trimită scrisori ba după un doftor, ba după altul, dar nici unul nu se învrednici să-l vindece.

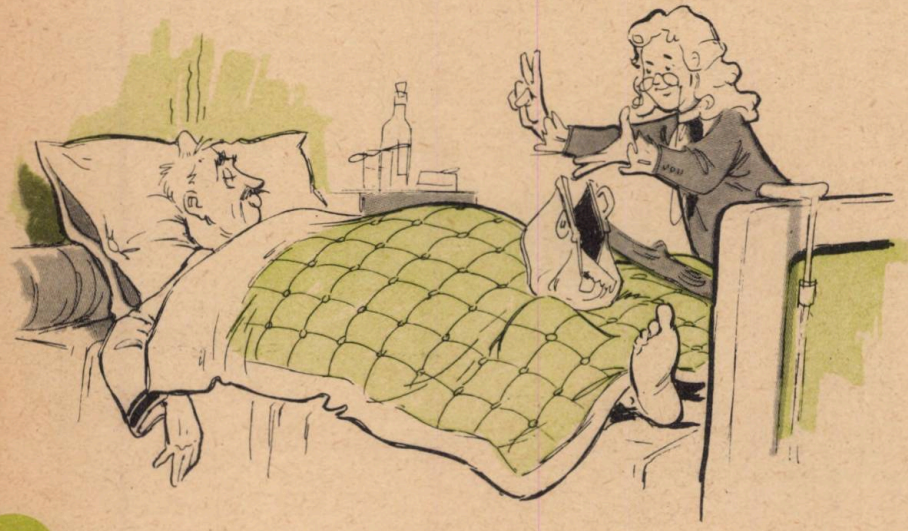

într-o bună zi auzi și Mateiaș cum stau lucrurile. Îi veni un gînd strașnic.

Se îmbrăcă în haine doftoricești, luă o caleașcă și se-ndreptă din nou spre tîrgul Döbrögului. Trase la han, se ospătă oleacă și intră în vorbă cu unul, cu altul, ca vestit doftor din străinătate ce era. Îl întrebă pe hangiu:

— Și altfel ce mai e nou prin tîrg pe-aici?

Hangiul îi răspunde:

— Nimic, doar numai că boierul Döbrögi a căzut la pat și e nemaipomenit de beteag. Barem dacă s-ar afla un doftor care să-l vindece, știu că ar fi bine plătit.

La care Mateiaș, mîngîindu-și atotștiutor barba cea cu clei adăugită zise:

— Eu mă încumet să-l vindec!

Hangiul se bucură grozav de norocul care a dat peste el. Trimise de îndată vorbă la castelul lui Döbrögi precum că în hanul lui se află un doctor vestit din străinătate care vindecă orice boală pe lume. Să vină să-l poftească!

Au trimis o caleașcă după el de l-au dus la patul boierului. Doftorul se apropie de bolnav, îl pipăie pe o parte și pe alta, îl cercetează, dă din cap încoace și încolo. Boierul din Döbrög nu-și mai lua ochii de pe doftorul cel cu ochelari și, nerăbdător, îl întrebă cu graiul stins:

— Mi se pare că e puțină nădejde să mă mai vindec. Așa e?

Doftorul îi dădu răspunsul abia într-un tîrziu:

— Dacă s-o putea, am să te vindec!

Boierului din Döbrög îi mai veni oleacă inima la loc. Cît despre

Mateiaș Gîscarul puse de îndată bucătăreasa să-ncălzească apă de-mbăiat. Apoi trimise pe rînd toate slugile-n pădure după niscaiva ierburi și rădăcini de leac. Nu mai rămase în casă nimeni decît boierul Döbrögi și Mateiaș Gîscarul. Cînd toți slujitorii fură plecați, Mateiaș luă un ciomag zdravăn și se înfățișă boierului:

— Acum să-ncep doftoreala! zise el și, într-adevăr, începu să-l doftorească. Boierul, care de astă dată nu mai avea căluș în gură, ar fi putut vorbi și striga. Totuși, și de astă dată îi vorbiră numai ochii holbați de groază.

— Nu-s eu doftor, ci Mateiaș Gîscarul! spuse Mateiaș.

Din cîți bani se aflau prin casă, Mateiaș își luă iar prețul gîștelor, după care zise:

— Asta-i a doua plată! Dar am să mai vin o dată!

După o asemenea doftoreală, se-nțelege, boierul cel din Döbrög se făcu și mai beteag.

Se-ntoarseră slujitorii cu buruienile și rădăcinile, dar cînd îl întrebară despre doftor, abia mai gemu:

— N-a fost doftor! A fost Mateiaș Gîscarul!

La banii cei mulți ai boierului tot s-a găsit pînă la urmă un doftor care l-a vindecat de-adevăratelea. De atunci, însă, boierul din Döbrög nu rămase niciodată fără cîțiva străjeri înarmați care să-l ferească de arătarea lui Mateiaș Gîscarul. Dar încetul cu încetul uită iar de el.

Odată se făcu iar vremea tîrgului de țară prin partea locului. Mateiaș Gîscarul își aduse din nou aminte că ar fi bine să-l mai caute o dată

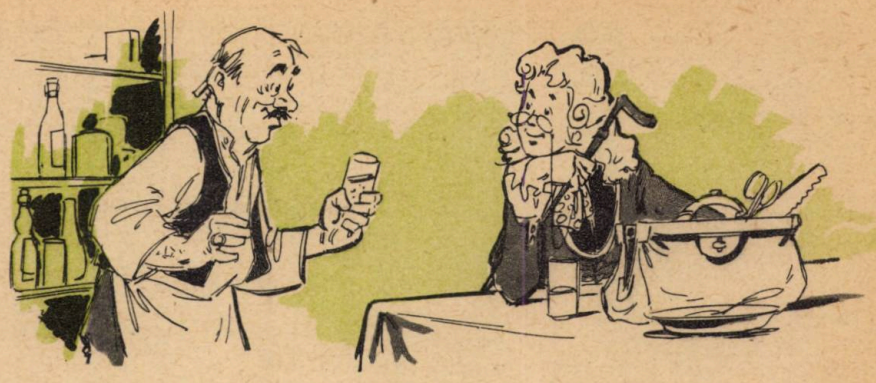

pe boierul din Döbrög. Se îmbrăcă în straie de geambaș de cai, își făcu rost de un cal bun și astfel se duse la tîrg. Stătu și el în rînd cu ceilalți gospodari, să-și vîndă calul. După ce-l vîndu își mai făcu de lucru prin tîrg pînă să vină boierul. Odată numai ce-l aude pe unul lăudîndu-se că el are cel mai sprinten cal din tot ținutul, de-i întrece pe toți cei din tîrg și din împrejurimi.

Mateiaș Gîscarul se dă mai aproape de om și zice:

— Adevărat? Spune drept! Că mie tocmai un asemenea cal mi-ar trebui. Ți-l cumpăr, numai să nu te dea de rușine cu fuga! Că-l iau pe-ncercate.

Omul se prinse, îi răspunse deci:

— N-o să mă dea! Unde vrei să facem încercarea?

— Uite ce e, zise Mateiaș Gîscarul, ieși cu calul colea la drum, încalecă și cînd o veni boierul din Döbrög în caleașca lui să strigi tare să te-audă: „Eu sînt Mateiaș Gîscarul!". Dar să nu mai stai o clipă locului dacă nu vrei să-ți stingă lumînarea.

Omul se prinse să facă și asta întocmai. Pe la ceasurile două ieșiră la marginea tîrgului. Tocmai sosea boierul Döbrögi. Omul se apropie călare de caleașcă și strigă tare:

— Eu sînt Mateiaș Gîscarul.

După care arse cîteva nuiele calului.

Boierul numaidecît se dezmeticește:

— Vizitiu, deshamă caii! După el! Dau doi galbeni oricui îl prinde! Fuga cu toții!

Vizitiul se saltă repede pe unul din cai, haidamacul pe celălalt și porniră pe urmele fugarului. Boierul rămase singur în caleașcă, de unde urmări goana fugarului și a urmăritorilor.

Mateiaș Gîscarul în acest timp se dădu aproape de boierul înfuriat și spuse încet ca să nu-l sperie:

— Nu era ăla Mateiaș Gîscarul! Eu sînt!

Boierul se prăbuși aproape leșinat de spaimă pe canapeaua trăsurii. Dar Mateiaș Gîscarul, care trebuia să se țină de cuvînt, îi plăti și cea de-a treia datorie cu vîrf și îndesat. Apoi își luă iar prețul gîștelor din buzunarul jiletcii boierului și-i spuse că asta a fost ultima plată după făgăduială.

După aceea, Mateiaș se făcu iar nevăzut, aciuindu-se pe alte meleaguri, unde își luă și o nevastă și unde trăiește și azi dacă n-o fi murit încă.

În romînește de I. CRIȘAN
Ilustrații: DURES

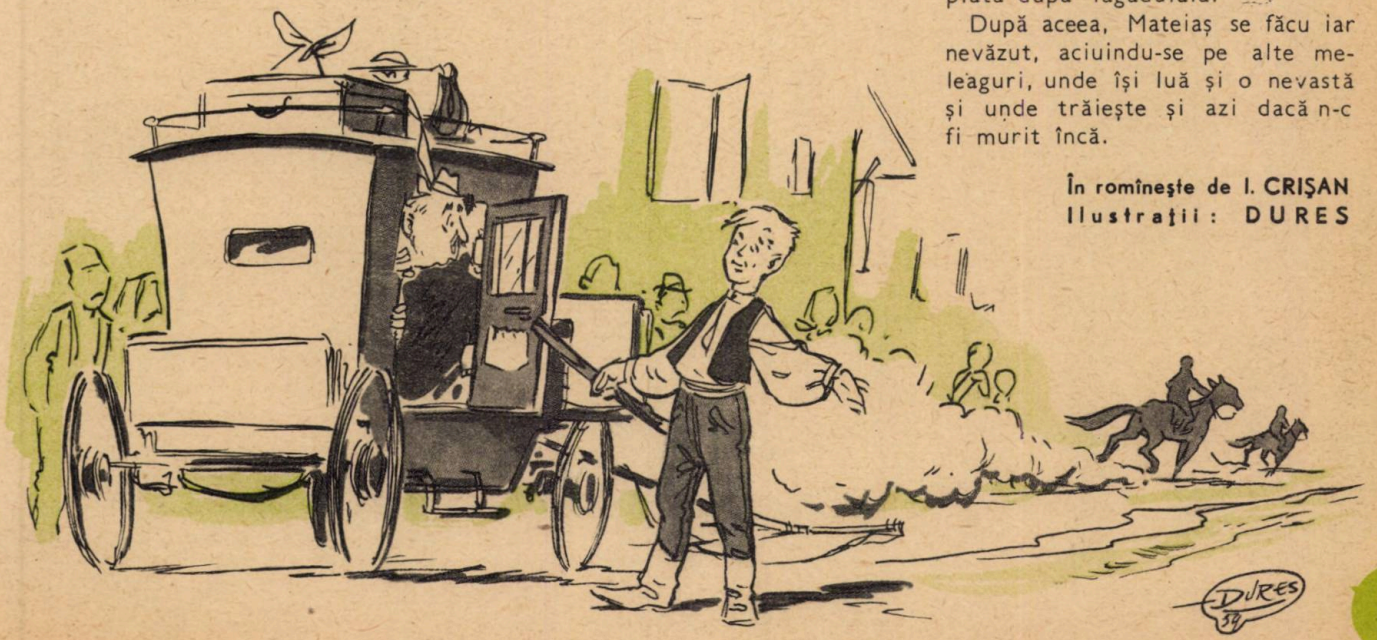

În întîmpinarea PRIMĂVERII

În Regulamentul organizației de pionieri din Republica Populară Romînă, printre alte îndatoriri ale pionierului sînt cuprinse și următoarele:

— să considere munca ca o cinste și onoare, să respecte munca altora, să apere și să păstreze cu grijă bunurile poporului;

— să ia parte activă la muncile de folos obștesc.

Prin faptele lor, prin munca lor de zi cu zi, pionierii au dovedit și dovedesc că știu să-și îndeplinească îndatoririle, că sînt într-adevăr gata întotdeauna să-și servească patria, poporul, să-și arate dragostea și recunoștința pentru părintele nostru drag: Partidul.

Puțină vreme ne mai desparte de 1 Mai. Din toate colțurile țării sosesc mereu la redacție vești care grăiesc despre entuziasmul cu care pionierii întîmpină această sărbătoare a oamenilor muncii.

CITIȚI CU ATENȚIE

Din 100 tone de fier vechi, care intră în cuptoarele Martin, se produc 200 tone de oțel bun, sau 150 tone de laminate, sau șenile pentru 1.000 de tractoare, sau 50.000 de lopeți, sau 1.500 de pluguri, sau 30.000 de cratițe, sau 300.000 de linguri și cuțite. Iată dar ce bogăție se poate obține din fierul vechi care altfel zăcea aruncat.

Cunoscînd toate acestea, pionierii din regiunea Stalin răspund acțiunii patriotice de strîngere a fierului, angajîndu-se ca în cinstea lui 1 Mai să colecteze 100 tone fier vechi. Asta înseamnă cel puțin 1 kg de fiecare școlar și pionier. În același timp, ei nu vor uita nici strîngerea maculaturii și vor colecta 60.000 kg. de hîrtie veche.

Raportăm Partidului

...Este tema adunării pionierești care se pregătește la Orașul Stalin în cinstea lui 1 Mai. Delegații celor 31 de unități vor raporta partidului despre realizările lor. Vor raporta mai întîi școlile care n-au nici un corigent. Apoi se va raporta cîți pomi au fost sădiți, cîte parcuri au fost luate în îngrijire, cît fier vechi s-a strîns și cîte încă altele.

telegrame

O TELEGRAMĂ

Noi, pionierii din Mediaș și Sighișoara, vom organiza în luna aprilie două duminici de înfrumusețare a parcurilor și grădinilor din oraș. Nu vom uita nici echipele de ordine. Vom veghea să nu se rupă florile, să nu se arunce hîrtii pe jos, să nu se calce pe iarbă.

O ALTĂ TELEGRAMĂ

Dragă „Cravata roșie", te rog, comunică tuturor copiilor că noi, pionierii din Sălișteă, continuăm chemarea către toate unitățile din raionul nostru *„Pentru cea mai frumoasă școală de la noi"*. În cinstea lui 1 Mai, vrem ca școlile noastre să strălucească de curățenie și frumusețe.

DRAGĂ REVISTĂ

Noi, pionierii din Sibiu, te rugăm să dai de veste că ne ținem de cuvînt. Chemarea către unitățile din Sibiu „Fiecare pionier să crească cîte un pui" prinde viață.

CÎTEVA DATE

Iată cîteva date primite de la unitatea de pionieri din comuna Glodeanu Sărat, raionul Mizil:

„Am strîns 1.500 kg de fier vechi, 4 kg sămînță de dovleac și un kilogram jumătate sămînță de salcîm.

De asemenea, am săpat și plantat pomi fructiferi pe marginea șoselei București—Buzău în dreptul satului Căldărușanca.“

SEMN DE ADÎNCĂ PREȚUIRE

Nu departe de Școala medie nr. 3 din Sibiu, în parculețul din fața sfatului popular, străjuită de cîțiva brazi semeți, se ridică o statuie a poetului George Coșbuc. Unitatea de pionieri a Școlii medii nr.3 a luat în grijă acest monument. Vreți să știți ce-și propun pionierii pentru a-și îndeplini sarcina?

Să le dăm cuvîntul.

— Vom sădi aici cele mai frumoase flori;

— vom studia viața și opera poetului;

— vom coresponda cu pionierii din alte orașe pe unde și-a trăit o parte din viață poetul, pentru a cunoaște acele locuri, pentru a căpăta unele documente, pentru a ști ce monumente închinate poetului mai sînt în țară.

UN INTERVIU

Ne-am adresat pentru aceasta directorului de studii al Palatului pionierilor din București.

— Ce ne puteți spune despre pregătirile care se fac la palat în cinstea lui 1 Mai?

— Foarte multe. Nici nu știu cu ce să încep (urmează o clipă de așteptare). Da, am să încep totuși cu tradiționalul concurs al micilor tehnicieni. În anul acesta, vom avea cîteva lucrări deosebite. Mai întîi, vom termina nava teleghidată care preocupă de mult timp cercul micilor tehnicieni. Va fi o mică navă, căreia îi vom da drumul pe Lacul Floreasca și va fi teleghidată de pionieri, de pe mal. Apoi vom termina o hartă mare a R.P.R. electrificată cu beculețe multicolore. Și apoi micii noștri tehnicieni de la cercul telecomunicații vor termina mai multe aparate de emisie-recepție pe unde ultrascurte, care vor avea bătaia pe raza unui kilometru.

— La ce vor folosi aceste aparate?

— În expedițiile de vară pionierești. Grupuri de copii aflate în diferite puncte vor putea comunica astfel între ele cu ușurință.

— Se pare că micii tehnicieni au o activitate foarte bogată.

— Da, așa-i, dar ar fi nedrept să nu pomenim nimic despre sportivi și despre cei de la cercurile literare și plastice. Primii se pregătesc să participe la un concurs sportiv de primăvară, iar ceilalți la un concurs de proză, poezie, desen, pictură cu teme din viața pionierească.

Și...(o clipă de pauză)

— Prevăd o surpriză.

— Ați ghicit! Surpriza va fi un carnaval al basmelor, la care vă poftim și pe dumneavoastră.

Am mulțumit pentru invitație, pentru interviu și, luîndu-ne la revedere, am plecat.

„TREI ALBINIȚE“

În primăvara trecută, Dora, Ada și Florina se jucau pe un loc viran.

„Ce ar fi să facem aici un colțișor de joacă pentru copiii de pe strada noastră?“ — și-au spus fetele.

Au săpat pămîntul, au semănat flori, legume... și și-au făcut o grădină mică, dar frumoasă, căreia i-au, dat numele „Trei albinițe“.

Acum grădinița se va trezi din nou la viață. Pionierii o vor face mai frumoasă decît anul trecut: vor pune flori viu colorate, brazde de iarbă verde și vor amenaja un loc cu nisip pentru joaca celor mici.

Veștile acestea le-am aflat de la Mărgăritescu Teodora, Voina Adina și Rădulescu Florentina din clasa a V-a a Școlii de 7 ani nr. 1 Pitești.

Căsuțe bune

— Alo, alo, ne auziți? Ne-am întors chiar acum! Ne plac locuințele. Vă mulțumim, dragi pionieri.

— Da, alo, auzim. Bun venit! Ce mai faceți, sînteți sănătoase?

— Sănătoase, sănătoase, mulțumim, dar cam obosite de drum. Ne odihnim și de mîine pornim la treabă.

O astfel de convorbire ați putea auzi dacă păsărelele ar avea glas și ar vorbi cu pionierii de la Școala de 7 ani din Zărnești. Se știe că o bogăție a acestor locuri sînt pădurile, iar în pădure își au lăcaș tot felul de păsărele care stîrpesc dăunătorii. Și pionierii de aici știu cît de bine este pentru ocrotirea pădurilor ca păsărelele să-și găsească gata pregătite căsuțele. Este o tradiție ca în fiecare primăvară pionierii de aici să predea Ocolului silvic zeci de astfel de căsuțe. Și în anul acesta tradiția va fi continuată. Pionierii vor da multe căsuțe, mai bune și mai frumos lucrate. Munca a început. Succes, dragi prieteni!

PARCUL PIONIERILOR

Cîteva ronduri cu flori, vesel colorate; tufe grele de trandafiri, bănci care te îmbie la odihnă, un colț așternut cu nisip și pietriș numai bun pentru joacă.

Iată însă că un neastîmpărat a aruncat o minge printre flori. Dar n-a apucat încă să se repeadă în iarbă, între flori, după minge, că auzi un glas:

— Hei, băiețaș, fii atent!

... Se lasă seara. Florile se pleacă obosite, uscate. Iată însă că pionieri harnici vin cu stropitori pline cu apă...

V-am redat o imagine din Parcul pionierilor din Zărnești, care va fi gata în cinstea lui 1 Mai.

Grupele de pionieri vor face continuu de serviciu pentru a supraveghea micul lor parc. Cine-s cei care și-au luat asupră-le această sarcină? Sînt pionierii de la Școala de 7 ani din Zărnești

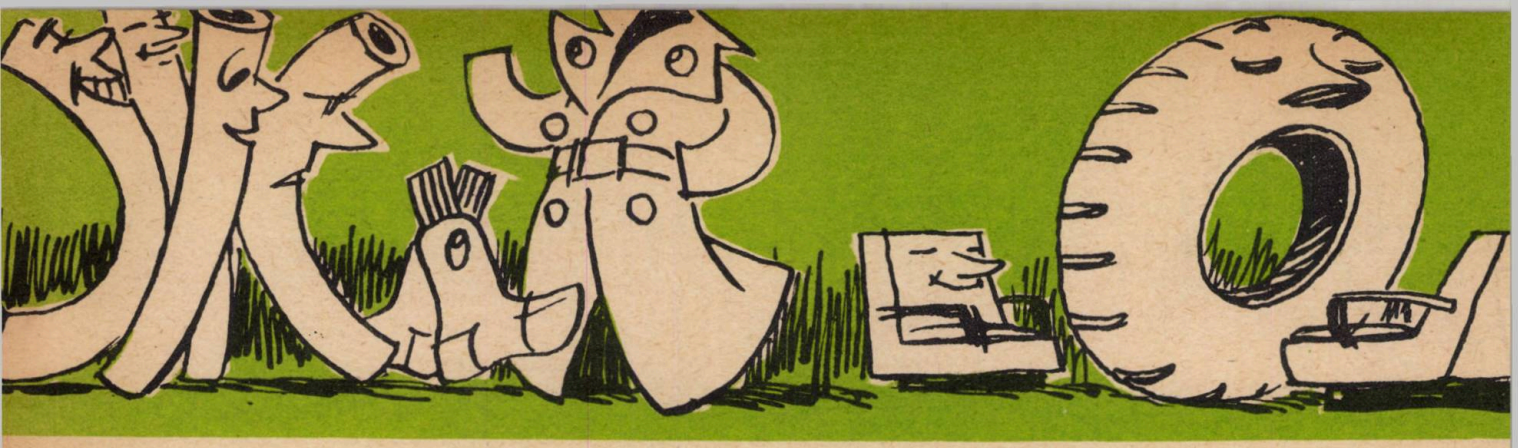

O CONFERINȚĂ neobișnuită

Un reporter înarmat cu un aparat de fotografiat și cu o stație portativă de radioemisie se îndrepta grăbit spre Palatul tehnicii din București. Iată-l intrînd în marea sală de conferințe și rămînînd în pragul ușii, cîteva clipe, mut de uimire. Trebuie să recunoaștem că avea și de ce să fie mirat, spectacolul era într-adevăr cu totul și cu totul neobișnuit. Dar mai bine să-i dăm chiar lui cuvîntul.

... Dragi ascultători, ne aflăm în imensa sală de conferințe a Palatului tehnicii din București, plină pînă la refuz de participanți de cele mai felurite... forme, culori și dimensiuni. Iată, de pildă, așteptînd începerea conferinței, un grup de țevi colorate stînd de vorbă cu două perechi de ciorapi și cu o manta de ploaie; în altă parte, un robinet se întreține cu un fuselaj de avion, iar o anvelopă uriașă încearcă să țină o mică cuvîntare unui grup de fotolii adormite. Un tur rapid de orizont ne-a permis să mai distingem: comutatoare, roți dințate și prețuri, ochelari, filme de cinematograf, aparate de radio, vase de bucătărie, curele de transmisie, găleți și... o casă întreagă, care tocmai intra impunătoare pe ușa principală.

Dar iată că, deodată, ca la un semn, zgomotul se potolește: cu siguranță se va produce un eveniment important; într-adevăr, un disc de patefon se rostogolește spre tribună, de unde, cu un glas plin de emoție, se adresează sălii:

— Declar deschisă prima conferință a maselor plastice și a fibrelor sintetice, la care participă reprezentanți ai tuturor tipurilor mai însemnate de produse din marea noastră familie, fabricate în Republica Populară Romînă. Din partea comitetului de organizare vă adresez un călduros salut și totodată vă rog să faceți propuneri pentru alegerea unui prezidiu de onoare.

Rînd pe rînd au fost aleși, și și-au luat locul în tribună, un stilou, un costum ireproșabil, un izolator electric de înaltă tensiune și o saltea de cauciuc sintetic. Deoarece, din cauza dimensiunilor, nu a fost unanim acceptat, balonul stratosferic propus în prezidiu a fost declarat președinte de... înălțime.

Prima care a cerut cuvîntul a fost o lentilă aplicabilă direct pe ochi.

— Înainte de a trece în revistă succesele strălucitoare pe care le-am înregistrat, consider de datoria noastră să aducem un prinos de recunoștință bătrînilor noștri înaintași, ebonita, veșnic tînărul celuloid și mătasea vegetală. Deși ele nu sînt mase sintetice în adevăratul înțeles al cuvîntului, deoarece au luat naștere prin modificarea unor substanțe macromoleculare naturale (cauciucul și celuloza), ele sînt însă primele mase plastice organice create de mîna omului.

Cea mai bătrînă dintre noi, ebonita, a apărut acum 116 ani prin tratarea cauciucului natural cu o cantitate mare de sulf. Diverse au fost domeniile de aplicare ale acestei prime mase plastice sintetice, totuși consacrarea i-a adus-o utilizarea universală a stiloului. De asemenea, să nu uităm nici galalita, vară bună cu brînza (e fabricată din caseina extrasă din lapte), și care, datorită aspectului său asemănător cu al unor pietre semiprețioase, a fost folosită la fabricarea bibelourilor și a obiectelor de podoabă. Un loc de frunte în această galerie de portrete trebuie să-l ocupe și bachelita, prima rășină, în același timp și prima masă plastică sintetizată în întregime de către om.

— Să nu uităm nici cele două procedee de bază prin care sîntem cu toate preparate, a declarat cu un ton solemn un submarin de jucărie, mă refer la polimerizare și la policondensare.

După cum știm, polimerizarea constă în unirea multor molecule de același fel (sute și mii) pentru a da naștere unei așa-zise macromole-

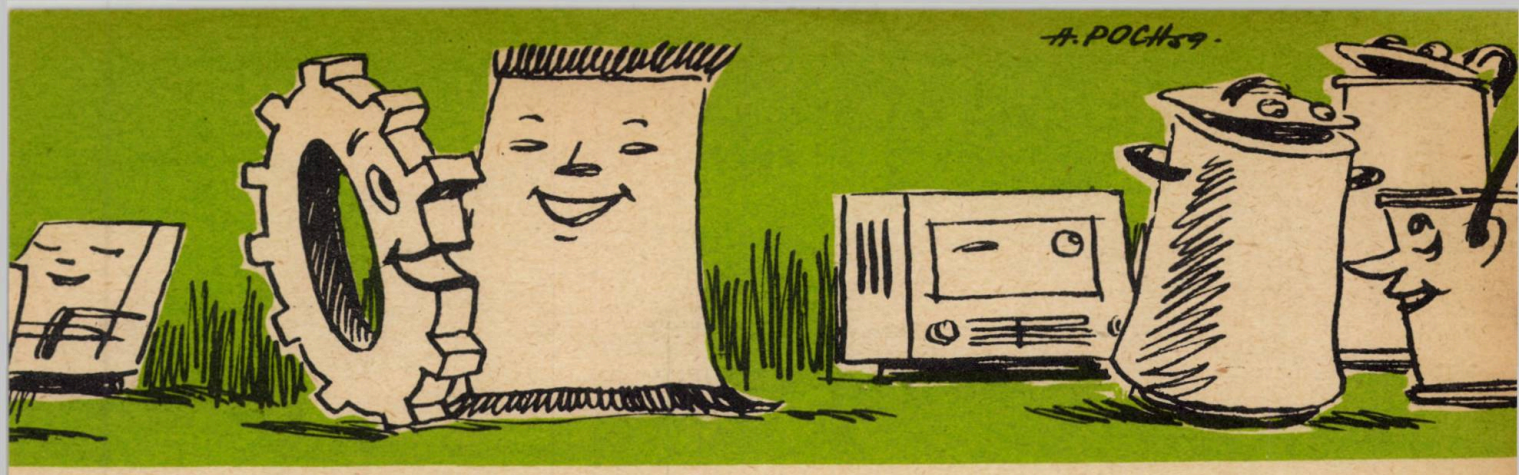

cule (molecule uriaşe). Astfel au fost preparaţi: vinilinul (policlorura de vinil), politena (polietilena), polistirenul, cauciucul sintetic şi multe altele. Prin policondensare, moleculele se leagă una de alta prin eliminarea unei molecule de apă. Astfel se obţine nylonul, precum şi toate fibrele sintetice din familia poliamidelor.

— Nu putem merge mai departe fără să trecem în revistă părinţii noştri, materiile prime din care sîntem preparate, zise pe un ton subţire anvelopa de cauciuc sintetic. Foarte variate în trecut, materiile prime tind să se reducă la două, petrolul şi cărbunele, sau, mai mult chiar, la gazul metan, care, împreună cu aerul şi cu apa, poate sta la baza unui număr imens de mase plastice şi fibre sintetice. Din gaz metan se poate obţine: amoniac, oxid şi bioxid de carbon, acetilenă şi etilenă, alcool şi formaldehidă, iar din toate acestea: cauciuc sintetic şi kapron, relon şi rolan, politenă şi aminoplaste.

Astăzi masele plastice sînt în centrul atenţiei lumii întregi; ar fi mai mult decît plictisitor să înşir domeniile de întrebuinţare. Mai uşor îmi este să spun la ce nu putem fi utilizate; la un singur lucru, la transportul curentului electric. Faptul însă că sîntem buni izolanţi electrici nu este un dezavantaj, ci, dimpotrivă, unul din principalele noastre avantaje. Care sînt celelalte însuşiri ale noastre: în primul rînd sîntem uşoare, mai uşoare decît oţelul şi majoritatea tuturor materialelor de construcţie; apoi, după cum o spune şi numele nostru de mase plastice, putem căpăta cu uşurinţă orice formă. Datorită marii diversităţi de tipuri de mase plastice, noi putem fi transparente ca sticla sau moi ca puful, elastice sau casante, poroase sau compacte, lucioase sau mate. Putem rezista la atacul agenţilor atmosferici şi al substanţelor corosive. Numai cu căldura nu ne prea împăcăm bine (afară de unele din noi, masele plastice pe bază de siliciu, create special pentru a rezista la temperaturi ridicate). Nu este deci de mirare că ne caută constructorii de case cît şi cei de maşini, croitorii şi decoratorii, savanţii şi tehnicienii, într-un cuvînt, toată lumea.

În încheiere, aş vrea să mulţumim din inimă celor care ne-au creat, oamenilor, celor care luptă pentru a înmulţi familia noastră, celor ce construiesc fabricile în care sîntem sintetizate şi prelucrate, tuturor celor ce prin munca lor ne-au dat existenţă nouă, maselor plastice.

Şi cu aceasta, dragi ascultători, reportajul nostru de la conferinţa maselor plastice din august 1964 s-a terminat...

Ştiţi şi voi, prieteni, după cum ştiu şi eu, că o astfel de conferinţă nu va avea loc niciodată, nici chiar în 1964, însă în cîţiva ani ţara noastră va deveni una din cele mai importante producătoare de mase plastice şi de fibre sintetice. În expunerea făcută de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la şedinţa plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 sînt arătate pe larg perspectivele de dezvoltare ale industriei noastre chimice, este arătată însemnătatea fabricilor şi uzinelor chimice pentru dezvoltarea economică a ţării, pentru ridicarea nivelului de viaţă al populaţiei. Vor fi produse la noi în ţară, în cantităţi uriaşe, majoritatea maselor plastice participante la această hazlie conferinţă ca din basme. Peste numai 2 sau 3 ani, Fabrica de la Săvineşti va produce 5.000 tone de rolan (lînă artificială), Grupul industrial Borzeşti — 25.000 tone de cauciuc sintetic pe an. Mii de tone de policlorură de vinil se vor produce la Turda şi Borzeşti; mătasea artificială se va produce din stuful Deltei.

Gîndiţi-vă numai la Combinatul de la Borzeşti, a cărui construcţie se desfăşoară pe o distanţă de 5 km şi care a şi început să se contureze.

... Cifre şi nume care în urmă cu nu prea mulţi ani ar fi părut pentru ţara noastră tot aşa de fantastice ca şi... conferinţa maselor plastice.

Ing. OCT. SMIGELSCHI

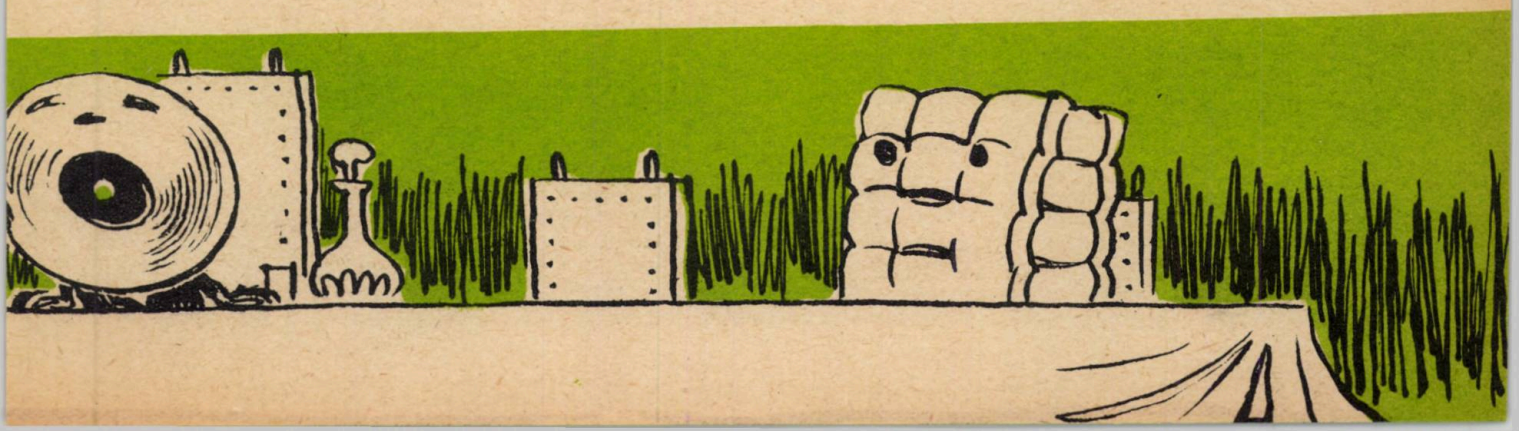

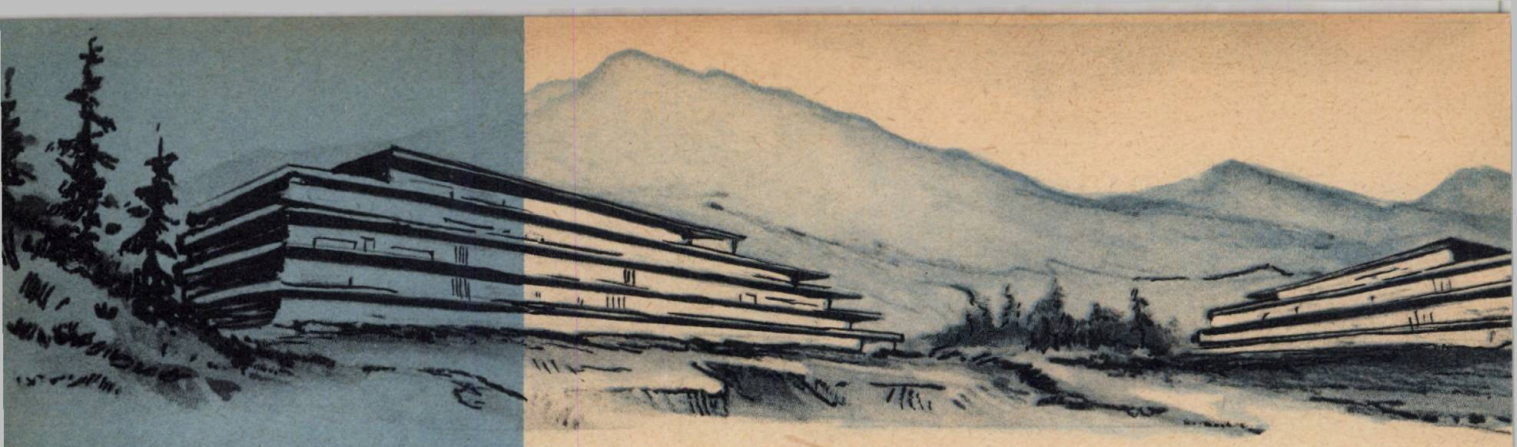

PE URMELE DOCTORULUI GEOR

Aplec fruntea...

Şi mă gîndesc la voi, copii, fiinţe nevinovate. În voi gîlgîie fericirea ca un izvor de munte...

Pe mine să nu mă întrebaţi de ce înaintea fericirii voastre îmi plec capul şi-mi ascund ochii!

Voi nu trebuie să priviţi spre Apus nicidecum.

Cîntaţi! Cîntaţi, copii!"

Era într-o noapte de iarnă, în ajunul Anului Nou. La geam cîntau colindătorii. Şi-năuntru, în odaie, doctorul George Ulieru, singur, asculta glasurile gîgîilicilor de om, poposiţi în prag, şi le plîngea copilăria trudită şi neştiutoare.

Era acum 20 de ani, în ţinutul Muscelului. Ningea, de sus vîntul se rostogolea în cascade. Copiii cîntau şi nu ştiau, şi unii dintre ei, sfîrşiţi mai apoi de pelagră, n-au aflat-o niciodată, de ce omul acela din odaia neîncălzită lăcrima ascultîndu-i.

Doctorul George Ulieru, căci despre el este vorba, s-a zbătut hulit şi oprimat de către autorităţi şi neînţeles de ţăranii ţinuţi în jug şi neştiinţă de carte, roşi de bolile care le măcinau viaţa. Era fiu de oameni nevoiaşi. S-a născut la Cîmpulung-Muscel, spre sfîrşitul secolului trecut, într-o familie împovărată cu 17 copii. S-a înscris la Facultatea de medicină din Bucureşti, pe care a absolvit-o cu calificative excelente. Ar fi putut să ocupe un post la o clinică din capitală, dar a refuzat să rămînă în oraş. Şi a plecat acolo unde ştia că este nevoie de el, la sate. Fire dîrză, neînduplecată, a spus totdeauna lucrurilor pe nume, şi pentru aceasta stîlpii regimului burghezo-moşieresc, de la chiaburi şi şefi ai posturilor de jandarmi şi pînă la miniştri dornici de căpătuială pe spinarea ţării, l-au mutat, în cei aproape 30 de ani cît a slujit cu credinţă medicina, dintr-un loc în altul, ca să-i astupe gura. Peste tot doctorul Ulieru a căutat să-şi facă datoria de medic. Ziua umbla să aline durerea bolnavilor ţinuţi de exploatatori într-o sărăcie şi mizerie îngrozitoare. Bieţii oameni, lipsiţi de cultură, superstiţioşi şi ignoranţi, îl primeau de cele mai multe ori cu duşmănie, ca pe o întruchipare a diavolului. Şi noaptea doctorul scria ca să dea tiparului cărţi cu poveţe pentru săteni, tratate de medicină sau traducea bucăţi literare din limbile rusă, indiană, franceză.

Era pe vremea cînd miniştrii se alegeau numai dintre moşieri, marii burghezi, avocaţi clănţăi şi popi afacerişti, cînd alegerile se făceau cu bîta şi cu făgăduieli care niciodată n-au fost îndeplinite. Era pe vremea cînd medicii şi agenţii sanitari de la sate nu primeau uneori nici un leu din salariu şi inspectorii sanitari, din capitalele judeţelor, mînuitori de sfori în politică, îşi băteau joc de ţărani sfătuindu-i să se hrănească mai bine, să se odihnească mai mult, făcîndu-se că uită de sărăcia şi jugul moşieresc, care storceau vlaga din bieţii oameni.

„Ţăranul nostru — se adresau aceştia medicilor — este subnutrit fiindcă dumneavoastră nu vă faceţi de loc datoria. Sfătuiţi-i să mănînce zahăr, să nu facă economie la peşte, să mestece bine alimentele... Sfătuiţi-l pe ţăran să se culce devreme. Să doarmă din plin, să muncească, dar să se şi odihnească. Să aibă grijă de copii. Să le dea să mănînce zahăr cît mai mult. Să-i cîntărească săptămînal, mai ales cînd slăbesc. Să aibă grijă de casă şi de coşare. Să fie scăldate toate în soare, să le repare întotdeauna la timp. Să le văruiască mereu... În ceea ce priveşte băuturile alcoolice, vă atragem atenţia asupra unui fapt de cea mai mare importanţă: s-a dovedit că ţuica nu constituie un pericol pentru sănătate decît atunci cînd este de rea calitate. Ţuica de bună calitate nu numai că nu este vătămătoare, dar este un element de valoare nutritivă neînchipuită. Trebuie să ştiţi însă că, în urma anchetelor întreprinse în regiunile cu pruni ale judeţului nostru, s-a constatat că nu există decît o singură instalaţie care să dea ţuică de bună calitate... proprietatea iubitului nostru inspector general sanitar dr. Barbete. Ea este situată în comuna F..., la cinci kilometri de gara R... Recomandaţi deci fără nici o grijă, împăcaţi cu conştiinţa dumneavoastră că faceţi o faptă de interes obştesc, tuturor cîrciumarilor şi depozitarilor de ţuică... să şi-o procure... din alambicurile recunoscute de minister ale instalaţiilor iubitului nostru inspector general sanitar dr. Barbete".

Tocmai inspectorul general sanitar, care ar fi avut datoria să vegheze ca ţăranii să consume cît mai puţin alcool, care este dăunător organismului, din dorinţa de a strînge cît mai multă avere, îi obliga pe ţărani să consume ţuica din depozitele sale.

Era în vremea cînd copiii mergeau la şcoală avînd legat la gît cîte un căţel de usturoi, care să-i ferească de boli, şi cînd aveau mare căutare nu doctorii, ci babele care le puneau celor bolnavi de gîlci oblojeli de varză şi mălai ud, îi trăgeau pe gît şi le descîntau aşa:

„Pusei piatra căpătîi,
Rogojina aşternui,
Cătai gîlca, n-o găsii,
Mălai mare nesărat,
Gîlcile-ndărăt au dat.

Zece, nouă, opt, şapte, şase, cinci, patru, trei, două, una, nici una".

Toate cîte le-a văzut şi pătimit, doctorul George Ulieru le-a notat în jurnalul care s-a publicat în anii noştri, la cîţiva ani după moartea sa, sub titlul: „Din carnetul unui medic de plasă".

★

În toamna trecută, dragi copii, avînd cîteva zile răgaz, am pornit pe urmele doctorului Ulieru ca să vă povestesc şi vouă schimbările petrecute pe acele locuri. Adică am colindat ţinutul dintre Muscel şi

GE ULIERU

Rucăr, avînd la mine cartea doctorului Ulieru și un carnet de însemnări.

Am prins vreme frumoasă. Pădurile, înveșmîntate în galben și ruginiu, îți furau ochii, mirosea a mere rupte din pom, a cetină și a floare de fîn uscat. Satele răsfirate pe coaste aveau strălucire de smalț în lumina blîndă ce curgea din munți la vale.

Cel dintîi sat în care am poposit se cheamă Bughea de Jos și e așezat la depărtare de cîțiva kilometri de orașul Cîmpulung. Bughea e un sat răsfirat printre livezi. Satul are cămin cultural, dispensar și băi antireumatice. Bughea este stațiune climaterică și antireumatică.

Dispensarul, mi-a spus doctorița Marta Polidan, a fost ridicat în anii puterii populare. Băile sînt cunoscute din vechime. De pe urma lor a tras profituri însemnate o familie boierească. În 1948 au fost naționalizate. Astăzi băile sînt renovate și dotate cu aparatură modernă.

Bughea de Jos e situată în plin ținut gușogen. Boala care bîntuia înainte aici și făcea ravagii era gușa. Cu ani în urmă, bolnavii de gușă plecau cu cîrdul peste munți, la mănăstirea Curtea de Argeș ca să se roage la icoane pentru vindecare. Bineînțeles că gușele le creșteau mai departe.

Abia în anii regimului democrat-popular a luat ființă la Cîmpulung un centru de combatere a acestei boli, condus de oameni pricepuți și devotați slujitori ai omului.

În Bughea de Jos a lucrat cîndva și doctorul George Ulieru. Doctorița Marta Polidan, care pe atunci funcționa la Dragoslavele, l-a cunoscut.

— A fost un om. Un om adevărat, care nu și-a cruțat sănătatea lui ca s-o apere pe-a altora.

De la Bughea de Jos am plecat la Stoienești. În satul acesta funcționează ca medic o fată care a absolvit facultatea în 1957. Pereții cabinetului ei sînt plini cu grafice despre mortalitatea infantilă, epidemii. Graficele au ca punct de plecare anul 1947 și coboară, în cele mai multe cazuri pînă la zero la sută. Doctorița aceasta e specializată în bolile de copii și de aceea vizitează fiecare școală, îngrijindu-se de sănătatea elevilor din circumscripția ei. Altădată doctorul Ulieru nota cu ironie: ...„Sătenii duc o viață primitivă. Casele lor sînt din chirpici, învelite cu stuf. Ei n-au apă potabilă, nici lumină noaptea. Apa o iau dintr-o băltoacă din apropiere, unde se bălăcesc porcii și înoată păsările de apă.

În mijlocul satului se înalță, impunătoare, casa cîrciumarului".

Casa cîrciumarului nu mai este. În locul ei s-a clădit un cămin cultural și alături casa de nașteri. Băltoaca a fost secată și s-au săpat fîntîni.

De la Stoienești primul popas l-am făcut la Malul cu Flori. Jur împrejurul satului sînt livezi și fînețe, iar într-o margine, în mijlocul unui parc, e sediul gospodăriei de stat. Înainte vreme aici a fost conacul unui moșier. Se spune că stăpînul conacului a iubit mult cîinii (și niciodată oamenii), și dacă javrele se îmbolnăveau boierul nu sta pe gînduri să plătească bani grei ca să le vadă iarăși sănătoase.

Ani de-a rîndul aici, stăpîne, o dată cu boierul, au fost pelagra și tuberculoza.

Dar din 1948 la Malul cu Flori n-a mai fost identificat nici un caz de pelagră. Și de cîțiva ani nici un caz de tuberculoză...

Am umblat aproape o săptămînă prin ținutul dintre munții și-am văzut că în locurile unde odinioară trîndăveau jecmănitorii țării se înalță astăzi palate de cultură sau spitale, căci partidul și guvernul nostru acordă o deosebită grijă vieții și sănătății oamenilor muncii.

FĂNUȘ NEAGU

Cîntec învățat de la mama

Cînd eram mai mic,
Mama spunea seara,
Pe cînd da în spic
Grîul și secara,
Cînd tăcuta lună
Se culca pe lunci,
Cu vorba ei bună
Spunea mama-atunci
Versul legănat,
Cîntul neuitat :
— „Lună, lună nouă,
Taie-ți pita-n două
Și ne dă și nouă,
Că și noi ți-om da
Cînd om secera !"
Uzi de-a nopții rouă,
Murmuram și noi :
— „Dă-ne, lună nouă,
Că ți-om da-napoi !"
La rugile noastre,
Luna sta pe loc —
Ea, în holde-albastre,
Seceră de foc.
Dar în loc de pîine
Mai cădea o stea.
— „Poate vă dă mîine...'
Mama ne șoptea.
Steaua în abisuri
Presăra argint,
Noi vedeam, în visuri,
Pîinea rumenind...
Toate-mi vin în minte
Seara uneori,
Cînd pe cer s-aprinde
Luna și, ușor,
Secera și-o lasă
Peste noul lan,
Cînd mai amiroasă
Pîinile de an,
Cînd foșnește-arama
Holdelor în spic...
Cîntul spus de mama
Cînd eram mai mic
Îmi zorește pasul,
Nu-mi mai dă răgaz
Și-l întorc pe glasul
Zilelor de azi :
— „Lună, lună nouă,
Stropită cu rouă,
Bătută în ținte,
Seceră fierbinte,
Te-apleacă și taie
Grînele bălaie,
Holda, pîinea noastră,
Pînă-n zarea-albastră".

ION BRAD

CUVÎNT DESPRE UTEMIŞTI

„Voi, fraţii noştri cei mai mari,
Să fiţi mereu voinici şi tari,
Şi-n faţa sarcinilor vieţii
Noi — aurora dimineţii —
Vă urăm tare, fierbinte:
'Nainte, utemişti, 'nainte!"

Aceste versuri, scrise de pionierul Mogîldea Octavian, de la cercul literar al Casei pionierilor din Sibiu, grăiesc despre dragostea pionierilor pentru fraţii lor mai mari — utemiştii —, despre dorinţa pionierilor de a fi mereu asemenea lor: mereu în frunte, mereu înainte.

Nu de mult, pioniera Folea Elena a primit recomandarea unităţii pentru a intra în U.T.M.

La adunarea generală, discuţiile au fost aprinse; şi asta pentru că Elena face parte din colectivul gazetei de perete, iar pionierii îndrăgesc gazeta: fiecare a ţinut să-şi spună părerea despre felul cum munceşte ea. Mulţi pionieri au lăudat caricatura pe care ea a făcut-o unui coleg care lipsea mereu de la şcoală. Desenul prezenta cîteva cărţi şi caiete care îl trăgeau cu laţul la şcoală pe chiulangiu. Alţii însă au criticat-o pentru întîrzierea cu care se schimbă numerele gazetei de perete. Şi-au spus, de asemenea, părerea şi despre felul cum învaţă ea. Au mai luat cuvîntul pionieri care au arătat că Elena este o bună tovarăşă, dreaptă, modestă, care ştie să fie aspră cînd trebuie şi prietenoasă atunci cînd este cazul. Unitatea i-a dat recomandarea din toată inima. Acum, Folea Elena studiază statutul. Ea s-a oprit îndelung asupra îndatoririlor membrilor U.T.M.

Devenind membră a U.T.M., ea doreşte din inimă, aşa cum se arată în statut, „să pună toată puterea sa fizică şi intelectuală în slujba luptei pentru construirea socialismului".

Folea Elena este elevă în clasa a VII-a la Şcoala de 7 ani din Zărneşti.

Pitiş Georgeta este numai de cîteva luni utemistă. Aşa cum se vede din fotografie, ea mai poartă cravata roşie de pionier. Şi o poartă cu mîndrie. Prima sarcină a U.T.M. a primit-o cu emoţie. I s-a cerut să fie instructoare de pionieri la clasa a VI-a. Cît visase ea la clipa cînd, instructoare fiind, va putea să lucreze cu un detaşament de pionieri, să organizeze acţiuni interesante. Şi iată că şi-a realizat această dorinţă.

Cît a fost pioniera, Georgeta a participat la multe consfătuiri ale micilor naturalişti. O dată a ţinut chiar ea un referat şi a arătat cum a cultivat cartofi iarovizaţi, cum a obţinut roşii de soi bun. Aşadar, nu-i de mirare că abia aşteaptă primăvara pentru a-i învăţa pe pionieri să muncească pe lotul şcolar. Georgeta va şti, fără îndoială, să transmită pionierilor aceeaşi dragoste pentru munca pe lotul şcolar care a însufleţit-o şi pe ea în anii pionieriei.

Pitiş Georgeta este elevă în clasa a VIII-a la Şcoala medie nr. 6 din Oraşul Stalin.

P I C I U L

Un băieţandru şi o maşină... Maşina-i mare, ditamai freza. Băiatul abia se vede pe lîngă ea. Nu degeaba cei de la uzină îi spun „Piciul"; dar numele lui e Marian Manolache. Mă apropii de el şi mă minunez cît de ascultătoare este maşina, cît de supusă taie segmenţii, minuită de acest băieţandru.

Eram curioasă să-l cunosc mai îndeaproape pe „Piciul"... şi l-am aşteptat pînă la amiază. Uzina de tractoare „Ernst Thälmann" din Oraşul Stalin (acolo lucrează Marian) are un club mare şi frumos. L-am aşteptat acolo. De data asta am aflat ceva mai multe despre Marian. Are 17 ani şi o viaţă limpede şi simplă cum o au copiii la noi. E dintr-un sat de lîngă Mizil. Mai întîi a fost pionier. Multe amintiri frumoase are de pe vremea aceea. Îi plăcea să meargă la culesul spicelor; îi plăcea—primăvara—să aprindă, laolaltă cu ceilalţi pionieri, pe marginea unui rîu un foc de tabără şi să depene poveşti; îi plăcea să ajute la treburile gospodăriei, pe lîngă casă; îi plăcea să dea o mînă de ajutor unui bătrîn din sat, care era în nevoie...

„Marian îşi poartă cu cinste cravata de pionier" — spuneau învăţătorul, instructorul. Părinţii se mîndreau cu el.

A venit apoi în uzină. Deprinse repede munca la freză. Într-o zi s-a dus la secretarul U.T.M. al secţiei şi i-a spus direct:

— Am fost pionier... Acum am vîrstă de utemist! Ce zici? Oare nu s-ar putea...?

Nu şi-a sfîrşit vorba. Secretarul a înţeles pentru ce venise. A început să se ocupe de el. L-a ajutat mai întîi să studieze statutul, l-a îndrumat să citească ziarele; apoi l-a luat cu alţi utemişti la club, la brigada artistică, să cînte la cor. Cînd utemiştii mergeau la muncă patriotică aveau grijă ca alături de ei să se afle şi „Piciul".

Şi uite aşa, într-o zi, Marian a primit carnetul roşu de utemist.

— Îl meriţi, i-au spus tovarăşii. Să-l păstrezi cu cinste!

Marian s-a uitat lung la carnet.

— Nu mai sînt pionier, a spus el. Am intrat acum în cea de-a doua generaţie, în rîndul utemiştilor. Să mă puneţi, tovarăşi, la încercare; să vedeţi că merit să fiu utemist.

Marian nu are cine ştie ce biografie. Ce vreţi? O viaţă limpede şi simplă, aşa cum o au tinerii la noi.

B. C

viitorii meşteri

Sînt la Şcoala de 7 ani nr. 1 din Arad. În atelierul de tîmplărie al şcolii, copiii lucrează de zor la o sobă. E aproape gata şi seamănă cu orice sobă ţărănească. „Unde-o vor pune?" — mă întreb.

Dar nu trebuie să aştept mult dezlegarea „tainei", pentru că un pionier vorbăreţ, care se agită în jurul sobei, şi-o şi închipuie pe scenă, frumoasă şi nouă, jucînd rol de sobă printre celelalte decoruri ale piesei „Tîrgul inimilor" de T. Vornic, pe care-o va interpreta sindicatul învăţămîntului.

— În atelierul vostru se lucrează... decoruri de teatru!? îl întreb pe un pionier de lîngă mine.

— A! nu. Asta s-a întîmplat numai aşa... A fost nevoie şi... De obicei, noi lucrăm obiecte de fizică, aparate pentru experienţele noastre de chimie şi diferite obiecte de uz casnic.

— ?!

Comentariile erau de prisos. Uşile dulapului ce s-au deschis dovedeau că interlocutorul meu n-a exagerat nimic. Am văzut acolo exact ceea ce-mi spusese el.

L-am căutat pe instructorul superior de pionieri — voiam să-mi spună amănunte; l-am aflat la clasa I, unde avea oră. Toţi elevii erau adunaţi în jurul acvariului ce se găseşte în clasă şi urmăreau cu atenţie cuvintele învăţătorului.

M-am apropiat şi-am ascultat şi eu.

— Ați văzut că azi, fără să mai batem în geam la ora la care-i hrănim de obicei, peștișorii noștri s-au adunat singuri? Noi i-am obișnuit așa. În fiecare zi, la aceeași oră, să le batem în geam înainte de a le da mîncare. Cînd veți fi mai mari, veți învăța cum se numește fenomenul și numele savantului ce l-a descoperit...

Voi însă cred că știți că-i vorba de reflexul condiționat, descoperit de savantul sovietic I.P. Pavlov. Mirarea mea era cu atît mai mare cu cît vedeam că ochii mari ai elevilor clasei I păreau fenomenele științifice.

Dar acești copii m-au convins apoi că se pricep nu numai la reflexe condiționate, ci și la semănarea grîului. În cartea de citire există o lecție: „Elevii seamănă grîu". Și, pentru că aplicarea practică rămîne mai bine întipărită, elevii noștri, pasionați și avîntați cum sînt, s-au și apucat să semene grîu după toate regulile agrotehnice, în răsadnițe făcute tot de ei.

În fața unei atît de mari științe ar fi impresionat pînă și cel mai mîndru absolvent a 7 clase elementare. Oricum, gîndiți-vă: sînt abia în clasa I! Și cîte lucruri știu!...

În pauză, l-am așteptat pe instructor, care mi-a mărturisit că, în general, în școală există o mare pasiune pentru știință și tehnică.

Pentru „Concursul micilor tehnicieni", fiecare copil s-a angajat să construiască un obiect cu care să se prezinte. Iar pionierii înscriși la cercurile tehnice ale casei pionierilor vor lucra de asemenea la orele lor obiecte ce le vor prezenta.

Și, pentru că toate acestea nu potolesc încă pasiunea pentru tehnică, în unitate s-a instituit „Joia pionierului", cînd toți pionierii se pregătesc pentru concurs. Băieții, împreună cu fetele claselor V — VII, au organizat un cerc al mîinilor îndemînatice, unde se vor confecționa obiecte din lut, plastilină și hîrtie.

Așa că în Școala elementară de 7 ani nr. 1 din Arad *tehnica* este problema nr. 1 a unității.

În fiecare zi, ea cîștigă noi și serioși prieteni, care promit să ajungă muncitori pricepuți. Iar cînd vor crește își vor aminti cu drag de zilele de școală, cînd învățau primele noțiuni de tehnică, își vor aminti de concursul pionieresc al micilor tehnicieni, de copilăria lor luminoasă.

NONA SKIBINSKI

dialog

DRAGĂ REDACȚIE,

Am citit scrisoarea Marinei Georgescu și ne-am hotărît să-ți scriem și noi despre un necaz.

Avem în clasa noastră, a VII-a, doi pionieri: Tarciniu Vasile și Schineanu Constantin. Ei au rămas repetenți anul trecut tot în clasa a VII-a, iar acum, deși au trecut atîtea luni de la începutul anului școlar, au note tot numai de 3 și 4. Am încercat noi să-i ajutăm la învățătură, prin grupe de doi pionieri dintre cei mai buni la învățătură, dar n-am reușit mare lucru, pentru că ei nu vor. Nu întreabă pe nimeni nimic, nici nu lasă pe cineva să-i ajute. Am mai făcut caricaturi la gazeta de perete despre lenea lor, dar nimic. Tarciniu este dezordonat. Nu-și poartă nici măcar cravata de pionier, iar blocul de desen nu și-l aduce niciodată la școală pentru că zice că nu-i încape în ghiozdan. De fapt, noi credem că uită să-l aducă. Și-i păcat. La desen are talent.

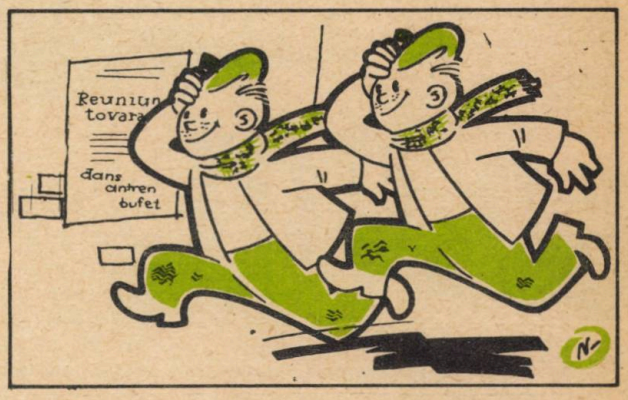

Celălalt, Schineanu, deși locuiește chiar aici în comună unde este școala, absentează mereu. Și probabil că de aceea nici nu învață. În schimb, la reuniunile care se dau în comună vrea neapărat să intre să danseze.

Văzînd că de noi nu se rușinează, te rugăm să publici scrisoarea noastră pentru ca astfel să afle toți pionierii din țară despre lenea și reaua lor voință. Poate astfel, rușinîndu-se, se vor apuca de învățat. Crede-ne, dragă redacție, dorim din suflet ca ei să se facă pionieri buni, silitori.

Cînd vom avea și altfel de vești despre cei doi pionieri îți vom scrie.

Cu bine, dragă redacție.

PIONIERII CLASEI a VII-a
Școala de 7 ani, comuna Dragalina, raionul Bîrlad

MARINA,

Am citit scrisoarea publicată în revista noastră și cred că prietena ta nu învață fiindcă n-are voință și mai cred că nici nu știe să și-o formeze. Eu n-o cunosc pe colega ta, dar mi-o închipui cam așa: stă la masă, învață sau își scrie lecțiile, dar, fiindcă se satură repede, lasă totul baltă și se duce la joacă sau la plimbare. Ce înseamnă asta? Înseamnă că pur și simplu nu știe să-și educe voința.

Mai de mult am citit o carte despre Lenin și am aflat că în copilărie îi plăcea mult să patineze. Dar fiindcă asta îl stingherea la învățătură, el și-a impus să renunțe. În cartea asta se mai povestește cum Lenin încă de mic și-a format caracterul.

Înainte mi se întîmpla adeseori ca atunci cînd aveam lecții mai grele să le las deoparte. Dar după ce am citit cartea despre Lenin, chiar cînd îmi vine greu cîte ceva, îmi impun și nu mă las pînă nu termin. Cred că trebuie s-o îndemni și pe colega ta să citească cartea asta și s-o ajuți să-și călească voința. Poate faceți la voi la școală o adunare cu tema aceasta.

Ce crezi tu, dragă Marina, poate omul să-și formeze o voință tare?

Ai grijă însă ca atunci cînd o ajuți să nu o faci pe grozava, asta o va îndepărta de tine pe colega ta.

Să știi că eu m-am supărat rău cînd am auzit că prietena ta a furat din banii de cheltuială ai mamei sale. Mă întreb cum de nu i-a fost rușine? Eu știu că la noi acasă, cînd tata și mama iau leafa, se pun banii de o parte pentru mîncare, pentru îmbrăcăminte, pentru doctorii și cîte altele. Fiecare ban cu socoteala lui. Stau și mă întreb cum poți să furi din banii părinților, bani munciți, care sînt tot pentru noi, copiii lor?! Tu, Marina, și toți pionierii din clasa voastră trebuie să fiți neîngăduitori față de colega care fură. Să i se explice că întreg detașamentul nu-i aprobă purtarea. Cred că și alți pionieri își vor spune părerea

GHEORGHE NICULINA
clasa a VI-a C, Școala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" București

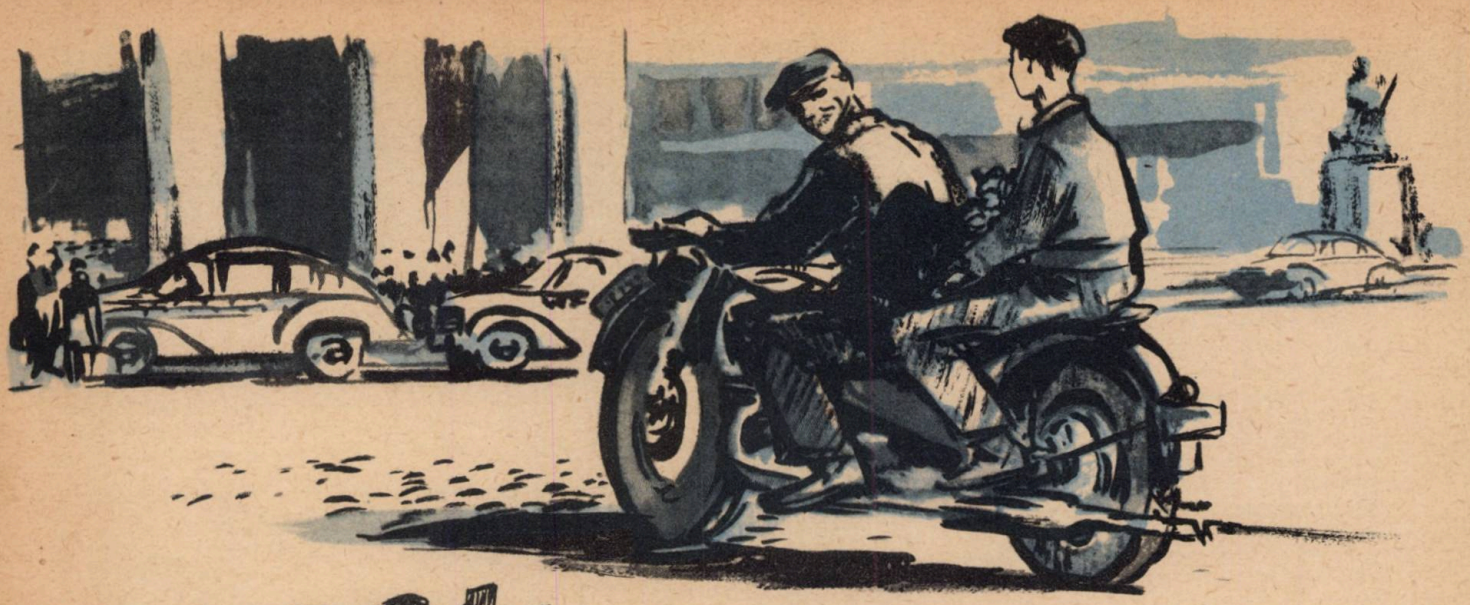

60.001

În atelier lucrau numai patru: maistrul Prunaru şi ei, ucenicii. Toţi din fabrică le spuneau „arămarii“, şi uneori, în glumă, „chirurgii“. Fiindcă, într-adevăr, cei patru făceau o treabă tare migăloasă şi complicată...

Cînd, cu un an şi jumătate în urmă, împreună cu alţi doi colegi de la profesională, fusese repartizat la arămărie, Petrică şovăia încă. Îl trăgea aţa mai mult la strungărie. Sfios din fire, tăcuse însă. Şi nu i-a părut rău mai pe urmă. Fiindcă aici, în atelier, i s-a dezvăluit prima şi marea bucurie a vieţii: meşteşugul. De la început a asemuit ţevile nesfîrşite de aramă cu nişte artere şi nervuri gingaşe, pe care mîinile lui aveau să le încrusteze cu dragoste şi dibăcie în trupul de oţel al locomotivei.

Meşterul Prunaru, om voinic şi cu tîmplele cărunte, era tare scump la vorbă. Cînd Petrică izbutea să ducă la capăt vreo lucrare mai grea, meşterul o examina cu atenţie şi nu scotea decît un „Hm, hm“ pe sub mustaţă. Atît. Petrică învăţase însă să caute aprobarea altundeva: în licărul mulţumit din ochii cenuşii ai meşterului. Licărul era repede ascuns, dar îi stăruia băiatului în suflet, toată ziua, ca o mîngîiere...

O singură dată şi-a călcat meşterul obiceiurile: în ziua cînd Petrică a primit carnetul U.T.M. I-a strîns mîna, l-a privit lung şi i-a spus glumeţ:

— Ei, de-acu se cheamă că mi-a venit schimbul: utemistul Petre Marin. Mîine, poimîine, gata; meşterul Prunaru o să rămîie acasă, lîngă sobă. Şi din cînd în cînd o să vie să-l vadă la treabă pe meşterul Petre Marin...

Apoi, cu alt glas:

— Să nu-l porţi numai în buzunar carnetul. Să-l porţi colea, în suflet, în toate faptele tale.

Iar a doua zi, cînd utemistul Petre Marin a terminat cu bine o lucrare care cerea multă pricepere, meşterul Prunaru a cercetat-o cu migală şi n-a făcut decît: „Hm, hm“... pe sub mustaţă. Atît. Dar era totul.

*

Dimineaţa proaspătă de primăvară risipea belşug de soare pe străzi. Mai era destulă vreme pînă la intrarea în schimb, dar Petrică aproape alerga, făcînd adevărate piruete printre trecători. Îi strălucea în ochi o lumină nouă şi îngînа — atît cît să nu-l audă nimeni — o frîntură de cîntec.

Pipăia din cînd în cînd, în buzunar, un petic de hîrtie. O scrisoare. O găsise seara la cămin. Era de la el din sat, din Mecet. Dar nu părinţii îi scriau. Alt chip îi zîmbise de-acolo, dintre rînduri. Chipul Irinei, o fată cu codiţe aurii, de mătase, lîngă care a stat în bancă toţi cei şapte ani de şcoală în sat. Îl legau de ea atîtea amintiri dragi ale copilăriei... N-o mai văzuse de mult. Şi iată, acum îl vestea că vine în oraş pentru cîteva zile. „Aşteaptă-mă la gară — îl rugase. Trenul soseşte la 5“.

Pînă la 5 i se părea o veşnicie. Încerca să-şi închipuie revederea: furnicarul obişnuit de pe peron, cărucioare cu bagaje, gălăgie; el, înotînd prin mulţime şi, deodată, o băsmăluţă de culoarea macului ieşindu-i în întîmpinare.

Atunci...

Da, ce are să facă atunci?

Risipindu-i gîndurile, o florăreasă cu coşul plin de culori şi miresme îi tăie calea. Tresări. „Da, asta trebuie, neapărat“. Răscoli coşul şi cumpără un mănunchi de albăstrele. Cel mai frumos.

*

În atelier nu era decît meşterul Prunaru. Stingherit, Petrică ascunse buchetul. Apoi, tot cu fereală, scoase din dulap cana lui smălţuită, o umplu cu apă şi puse florile lîngă fereastră.

Sosiră şi ceilalţi, gălăgioşi, veseli. Peste cîteva clipe, sirena vesti începerea lucrului.

— Ei, la treabă, copii, spuse scurt meşterul. Ne aşteaptă 60.001...

Petrică se trezi parcă dintr-un vis. 60.001... Îşi aminti deodată totul. Azi era o zi importantă. Ei, arămarii, îşi luaseră angajamentul că vor termina reparaţiile locomotivei 60.001 cu o săptămînă mai devreme.

— Ei, utemiştilor, îi întrebase în ajun meşterul, ne ţinem de cuvînt?

Şi, iată, acum trebuiau să dea răspunsul. Prin fapte.

Se apucară de lucru în tăcere, cu sîrg. Treaba mergea însă greu. 60.001 era o locomotivă destul de veche, care înghiţise multe depărtări. „Arterele“ ei trebuiau curăţite şi verificate cu multă migală. Timpul se scurgea uluitor de repede. Din cînd în cînd, Petrică arunca o privire spre buchetul albastru, şi, fără să ştie de ce, o grijă i se furişa în gînduri.

Patru fără un sfert. Afurisita de 60.001 parcă le făcea în necaz. Mereu descopereau în măruntaiele ei cîte ceva defect.

— Grea operație, mormăise meșterul lucrînd înfrigurat.

— Piatră la ficat, meștere, glumise unul dintre ucenici, și toți rîseră, numai Petrică tăcea, încruntat, neliniștit.

La patru fix, sirena șuieră sfîrșitul schimbului. Meșterul își mușcă nervos vîrful mustății:

— Ei, utemiștilor, degeaba ne-am pus obrazul. Încă o jumătate de ceas și am fi dat-o gata... Așa...

Se făcu tăcere. O tăcere grea, apăsătoare. Deodată, unul dintre ucenici îndrăzni:

— Meștere, noi... dacă-ai vrea... noi mai rămînem...

Chipul maistrului se lumină de zîmbet:

— Știam eu, leilor, știam...

Nimeni nu văzu în acele clipe chipul lui Petrică. Era palid, buzele îi tremurau. Apucă din nou cleștele, pe care abia îl lăsase, și porni la treabă împreună cu ceilalți. Dar gîndurile i se ciocneau în minte, răvășite.

... La 5 sosea trenul. Trenul cu Irina. Și el nu se va putea duce s-o întîmpine. Ce-o să spună, ce-o să creadă despre el? Nu, e peste putință! Și totuși... Ce-ar fi să plece? În definitiv nu-l poate obliga nimeni să rămînă. A muncit bine toată ziua. Nu-i poate reproșa nimeni nimic...

Iar meșterul și ceilalți n-au decît să rămînă. Ei n-așteaptă pe nimeni. Pe cînd el... Nu, fie ce-o fi, va pleca.

Cu buzele uscate, deschise gura să-i spună meșterului că el nu mai rămîne. Dar în clipa aceea chiar îi răsunară în urechi vorbele maistrului:

— Ei, utemiștilor, ne ținem de cuvînt?

...Și continuă să lucreze, încordat, cu sudoarea șiroindu-i pe frunte.

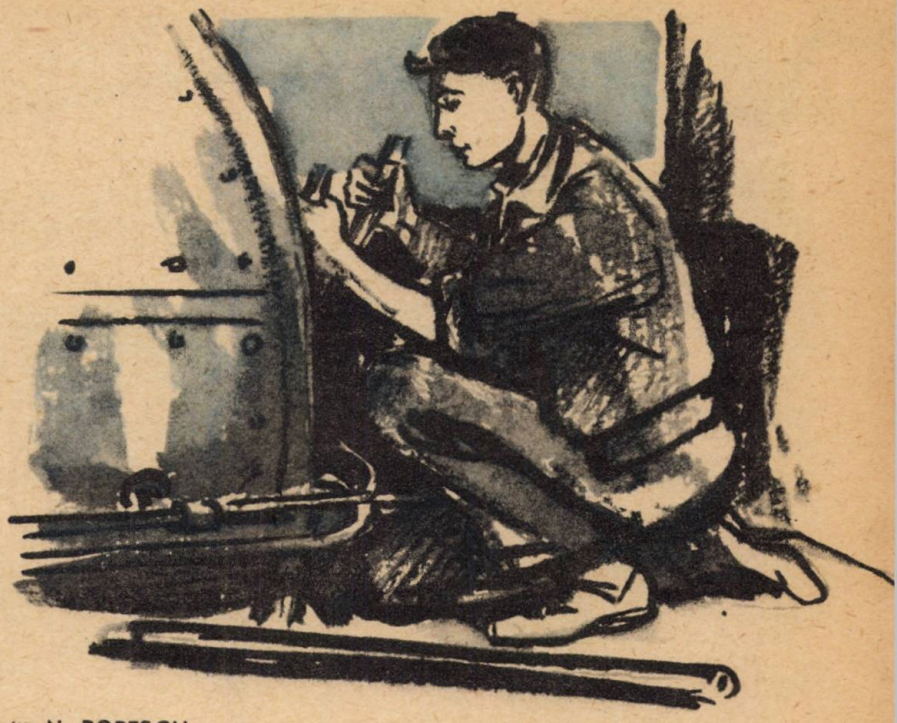

ilustrații: N. POPESCU

*

Îndreptîndu-se cu pas rar, spre ieșire, Petrică ridică ochii, fără să vrea, spre ceasul cel mare de deasupra porții. Era cinci fără un sfert. Nu, în nici un caz n-ar mai fi putut ajunge la timp. O tristețe amară îi năpădi inima.

Deodată, chiar în spatele lui, răsună înfundat un păcănit de motor. Era maistrul Prunaru, pe motocicleta lui veche, care — după cum spuneau unii — bubuia mai tare decît toate mașinile fabricii.

La cîțiva pași mai încolo, meșterul frînă și-i aținu calea:

— Urcă repede, la spate, îi strigă lui Petrică.

Aproape fără să vrea, băiatul se urcă. Cînd își reveni din uluială se aflau departe, pe șosea. Pe neașteptate, meșterul întoarse capul, strigîndu-i printre bubuiturile asurzitoare:

— Spune, ...la cît?

— La cinci, răspunse cineva cu glasul lui Petrică.

— Unde? strigă iar meșterul.

— La gară! răspunse același glas.

Și motocicleta își înteți zborul.

Puțin înainte de gară, meșterul frînă brusc. Petrică îl văzu ca prin vis cum intră într-un magazin și cum iese după cîteva clipe cu un buchet uriaș, minunat.

— Fiindcă pe celelalte le-ai uitat în atelier, făcu meșterul, și ultimele cuvinte i se pierdură în pocnetul motorului.

*

Petrică intră pe peron gîfîind, cu buchetul în brațe. Cinci fix. Greoi, trenul tocmai sosea în stație.

Petrică văzu sclipind alămurile locomotivei și îi zîmbi recunoscător: semăna cu 60.001.

VASILE MĂNUCEANU

Floarea muncii

de DUMITRU CORBEA

A-nflorit pe deal o floare,
Floarea muncii, floare,
Scăldată toată în soare,
Floarea muncii, floare.

Stă în munți între izvoare,
Floarea muncii, floare,
Și pe șesuri, pe ogoare
Floarea muncii, floare.

Ca steaua-i de sclipitoare,
Floarea muncii, floare,
Ca doru-i de-mbietoare,
Floarea muncii, floare.

Cine-o calcă în picioare,
Floarea muncii, floare,
Cade la pămînt și moare,
Floarea muncii, floare.

MOZAIC

APA CĂLĂTOARE

Luaţi 4—5 pahare de diferite mărimi, pe care le aşezaţi în ordine descrescîndă. Paharul cel mai mare va fi umplut cu apă, după care anunţăm pe cei prezenţi că vom face apa să circule din paharul cel mare prin toate celelalte fără a le atinge.

Luăm o bucată de postav cu care acoperim paharele în aşa fel încît postavul să atingă fundul lor. Ultimul capăt îl vîrîm în paharul cel mic.

Prin acest postav, apa va călători din paharul cel mare aşa cum călătoreşte seva prin ţesutul copacilor, ramurilor şi frunzelor.

Vă mai amintiţi cauza?

GHIOCEII VINDECĂ PARALIZIA

Cine s-ar fi gîndit că ghiocelul, floarea aceasta modestă, vestitoare a primăverii, va aduce oamenilor cea mai mare bucurie: bucuria pe care ţi-o dă redobîndirea sănătăţii?

Medicul bulgar dr. Paskov a reuşit, după îndelungate cercetări, să extragă din ghiocei un preparat denumit „ninalin". Ninalinul acţionează asistemul central nervos şi este un mijloc foarte puternic de combatere a paraliziei. De mare folos s-a dovedit ninalinul în cazurile de poliomielită.

S-a construit o grădină ZOOLOGICĂ

Era la începutul verii trecute, la marginea unui oraş din Republica Populară Ungară. A cui a fost ideea ar fi greu de spus. Destul numai că într-o zi o veste făcu înconjurul oraşului.

— Aţi auzit? Se construieşte şi la noi o grădină zoologică!

— Una ca la Budapesta?

— Fireşte, ca la Budapesta!

— Şi cine o construieşte?

— Cum cine? Pionierii! venea mîndru răspunsul.

Munca a început cu cîntecul pe buze. Pe terenul viran, plin de bălării de la marginea oraşului, zeci şi zeci de „cravate roşii", înarmaţi cu tîrnăcoape, hîrleţe, roabe, curăţau şi nivelau. Unii făceau împrejmuiri de sîrmă pentru ţarcurile căprioarelor, lupilor, vulpilor.

Curînd pionierii primiră ajutoare. Veniră muncitorii de la întreprinderile din oraş. Părinţii, fraţii pionierilor, cadrele didactice puseră mîna pe lopată. Grădina era doar a tuturora. A fost nevoie de 3 luni de muncă încordată pînă ce terenul plin de mărăcini deveni o grădină zoologică, în care nu întîrziară să apară şi locatarii ei fireşti: lupi, urşi, căprioare, veveriţe, tot felul de păsări. În locul din mijlocul grădinii au fost aduse broaşte ţestoase. Toată fauna ţării şi-a dat întîlnire aici. Nu lipsesc nici reptilele. Multe animale şi păsări au fost vînate chiar de către pionieri. Şi mai multe le-au fost dăruite. Nu trece o zi fără ca Grădina zoologică din Veszprem să nu se îmbogăţească cu alte noi specii de animale.

De la corespondenţi

UN VECHI ABONAT

Dacă aş avea fotografia lui, aş publica-o aici, la începutul acestor rînduri. Aş publica-o, c-ar merita. Cum nu o am, mă mulţumesc să vă istorisesc despre el ceea ce ştiu şi ceea ce — cum spuneam la început — îi face cinste.

Pionierul Vieru Dan locuieşte în Chesint, raionul Lipova, regiunea Timişoara, şi-nvaţă la o şcoală din Zăbrani, comună învecinată cu satul lui.

Ţinînd seamă de faptul că l-am numit „vechi abonat", bănuiesc că aţi ghicit că e în clasa a VII-a. Asta nu înseamnă că şi pionierii din alte clase nu pot fi vechi abonaţi ai revistei „Cravata roşie". Fără îndoială că da. N-am vorbit despre ei pentru un singur motiv: nu-i cunosc.

Vieru Dan e fruntaş la carte şi primul care răspunde la chemările organizaţiei de pionieri. Mă mîndresc cu el ca fiind abonat fără întrerupere al revistei noastre şi un bun cititor. Îndată ce primeşte revista o parcurge pagină cu pagină. Apoi trimite în scris redacţiei părerile lui despre cele citite. Uneori face şi propuneri. Cu alte cuvinte ne ajută să facem revista mai bună.

De aceea, în lipsa fotografiei vi l-am prezentat pe Vieru Dan pe această cale, drept pildă tuturor abonaţilor noştri.

Gîrleană

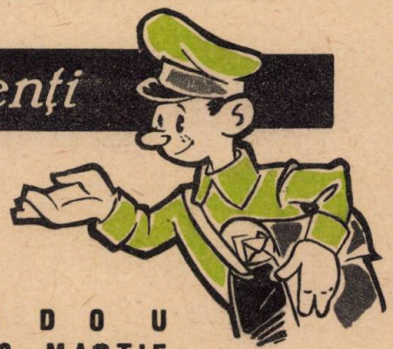

CADOU DE 8 MARTIE

Fratele meu, Iulian, a învăţat să cumpere singur pîine.

În ziua de 8 Martie, mama l-a trimis să cumpere două pîini. Atîta cumpărăm noi, mereu, să ne-ajungă, că sîntem mulţi la masă.

Dar Iulică s-a-ntors după vreo oră cu o singură pîine.

— Cu restul de bani, ce-ai făcut? l-a întrebat mama.

— I-am economisit şi... ţi-am cumpărat un mărţişor de ziua femeii.

Mama a rîs, l-a sărutat şi ce era să mai facă?! m-a trimis pe mine să mai cumpăr o pîine.

PUIU ANA
cl. VII — Bucureşti

A i e

MONOVERB ZOOLOGIC
(5 – 8)

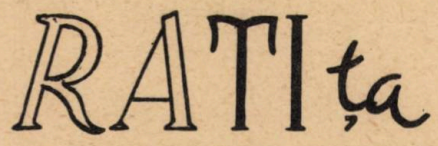

TRIVERB LITERAR
(5 – 7 – 3)

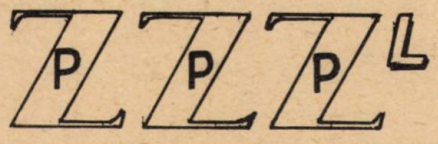

MONOVERB BOTANIC
(5 – 11)

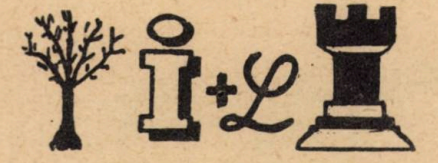

MONOVERB LITERAR
(3 – 2)

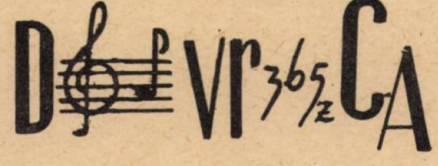

TRIVERB
(4 – 2 – 5)

BIVERB
(7 – 5)

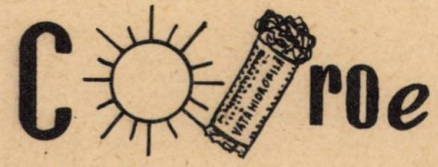

Crescătorie de păsări

Grupa de pionieri a clasei a VI-a a unei școli medii din Republica Democrată Germană își ținea obișnuita ședință. Pe ordinea de zi figura o propunere cu totul neașteptată: organizarea unei mici crescătorii de păsări, de care urma să se îngrijească întreaga clasă.

Nu e nevoie să vă mai spunem că propunerea fu primită cu entuziasm. Dar de unde să iei găinile? Propunerea ca unul sau altul dintre elevi să aducă de acasă fu respinsă. Pînă la urmă soluția fu găsită. Clasa întreagă a ajutat la recoltarea cartofilor de pe lotul colectivei, primind drept plată trei găini și boabe pentru hrănirea acestora. Direcția școlii i-a ajutat să construiască un coteț încăpător.

Vă puteți închipui cît de mîndri erau pionierii de găinile lor, cu cîtă atenție le îngrijeau! Cotețul era curățit zilnic, văruit periodic. De trei ori pe zi se dădea hrana în rații egale; apa era așezată în vase curate. Găinile creșteau văzînd cu ochii. Într-o zi cotcodăcitul insistent al moțatei vesti primul ou. Curînd ouară și celelalte două. Peste două sute de ouă au strîns pionierii de la cele trei găini. Ouăle au fost vîndute, iar cu banii realizați crescătoria a fost mărită cu încă cinci găini.

În planul grupei de pionieri este prevăzută dezvoltarea crescătoriei prin cumpărarea de noi găini și prin cloști.

SEMNELE MATEMATICE

... au fost inventate de nenumărați învățați, de-a lungul vremurilor.

În 1544 germanul Stiffebies a creat semnele: „plus" (+), „minus" (−) ca și „rădăcinile" (√), iar după 80 de ani Robert Becord: semnul „egal" (=).

Un poet, Jan Butlo, a născocit semnele „mai mare" (>) și „mai mic" (<). Semnul „înmulțirii" (×) a fost inventat de un contemporan al său, Anghtreed.

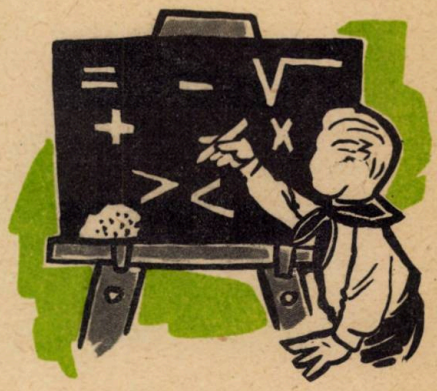

Sonda prieteniei

Cu sute de ani în urmă, pe versantul munților Sivalik din India s-a înălțat orașul Jevalamukhi. Localitatea era vestită pentru că altădată aici veneau credincioși să se roage în templul „gurii-flăcărilor".

Zi și noapte, neîntrerupt, în acest templu ardea flacăra veșnică, țîșnită de undeva, din străfundul pămîntului. Oamenii se minunau și se înfiorau privind puterea tainică a focului peste care nu trebuia să arunci nici ulei, nici lemne și care, totuși, ardea și lumina. Și iată că pe locul vechiului templu, chiar la gura flăcării sfinte, geologii au rostit un alt cuvînt magic: petrol.

Aci se înalță astăzi „Sonda prieteniei". I se spune astfel fiindcă aurul negru va fi scos din măruntaiele pămîntului cu sonda construită de muncitori romîni din Ploești.

Un grup de tehnicieni romîni au instruit pe muncitorii indieni în mînuirea forezei și a întregului utilaj. Acolo, sub arșița cumplită din sudoarea muncii, s-a închegat trainica prietenie dintre specialiștii romîni și cei indieni.

M. ROȘU

Miei colectivei

Mieii-n turmă au ieșit la iarbă,
mieii noștri, sprintenii, voioșii.
Unii fire crude au în barbă,
alții în ureche ciucuri roșii.

Ne-nvățați cu zvon de tălăncuță,
cînd l-aud — îndată săr în turmă,
iar cînd văd pe iarbă vreo stăncuță
speriați pe cîmp își pierd de urmă.

Ce voioși în vînt primăvăratic
știu zburdatul ager să-l învețe!
Dar cînd crivățul bătea-n iernatic
i-aduceau în casă să nu-nghețe.

Veseli cum în joacă se răsfiră,
dezmierdați de vîntul primăverii,
nici nu știu că iarna-i-ngrijiră
cald și părintește pionierii.

GH. D. VASILE

Sub cerul clar

Sub cerul clar mustind de primăvară,
Bunica a ieșit în cîmp, afară.
Abia o duc picioarele bătrîne.
Urma opincii-n țarină rămîne.

Și-a stat așa un timp, gîndind, tăcută.
Adie vîntul, mîna i-o sărută
Și-i poartă lung privirile pe zare
În cîmpuri fără umbră de hotare.

Sub zborul primilor cocori ce vin,
Își simte gîndul parcă mai senin
Și-ascultă cum arînd din zori, cu toții.
O strigă veseli fiii și nepoții.

E-un ceas al zilei cald și strălucit.
O, ceasul ăsta cît și l-a dorit
Să stea privind cum fuge mănioasă
Din țarini sărăcia și din casă
Și mîna ei, ușoară să se-afunde
În sacii plini cu boabele rotunde!

Venea din sat, rîzînd, nepoata mică.
Zbura deasupra-i prima rîndunică
Rotindu-și ochii prin copacii goi.
— Aici erai, bunico?
— Da! La noi!...
Răspunse-ncet bătrîna.
Și plecară.

În urma lor, amiază, primăvară.

TITEL CONSTANTINESCU

HORIA ARAMĂ

Comsomolista

Ilustrație: N. POPESCU

Fata cu arma privește dușmanul.
Ochii ei mari, dilatați de durere,
Se umplu de hîda imagine-a lui,
Și ura adîncă îi dă putere.

Deși nu zărește fata cu arma,
Dușmanul tresare și caută-n jur.
Pădurea o simte încercuindu-l,
Și-ncolțindu-l potecile, ca pe un fur.

Dușmanul calcă zăpada cu cizmele,
O pată, o rană e fiece urmă.
El merge spre moarte, pașii ritmați
Numărîndu-i secundele cele din urmă.

Iar fata, cu privirile reci ca o sabie,
Cu brațu-ncleștat pe arma rusească,
Așteaptă, cu trupul slăbuț, încordat
Ca un glonte gata oricînd să pornească.

Dușmanul calcă adînc în omăt,
Și nu știe că-i mort, ca o țintă de tir.
Glonțul va pune doar o pecete
În numele fetei cu brațe subțiri.

Va rămîne-n pădure cadavrul fascist,
El însuși o pată-n zăpada Rusiei,
Dovedind, negru pe alb, ce puteri
Dă iubirea de patrie gingășiei.

Primăvara

Au plesnit și se desfac
Mugurii de liliac.
Zorile cu nimb pe frunte
Sus pe ram au aninat
Leagăn alb înmiresmat
Pentru gîzele mărunte.

Cad steluțe pe cîmpie
În bănuți de păpădie.
O brîndușă-n var scăldată
Saltă pleoapa cu uimire:
Lîngă lujeru-i subțire
Schelă proaspăt înălțată.

Dimineața viorie
Zumzet de albină suie.
Ies brigăzile la muncă,
Colectiva — din ogradă —
Scoate mieii de zăpadă,
Cucul i-a chemat în luncă.

Vin cocoarele, vin iară
Zurgălăi de primăvară.
Răsunînd în depărtări,
Pe copite de șenile,
Suie murgu-acestor zile
Tăind negrele cărări.

Toate semnele ce-adună
Primăvara în cunună,
Zvon de muncă, cer senin,
Geana frunzelor rotunde,
Mustul ierbilor plăpînde,
Toate pentru mine vin.

MARIN CĂLIN

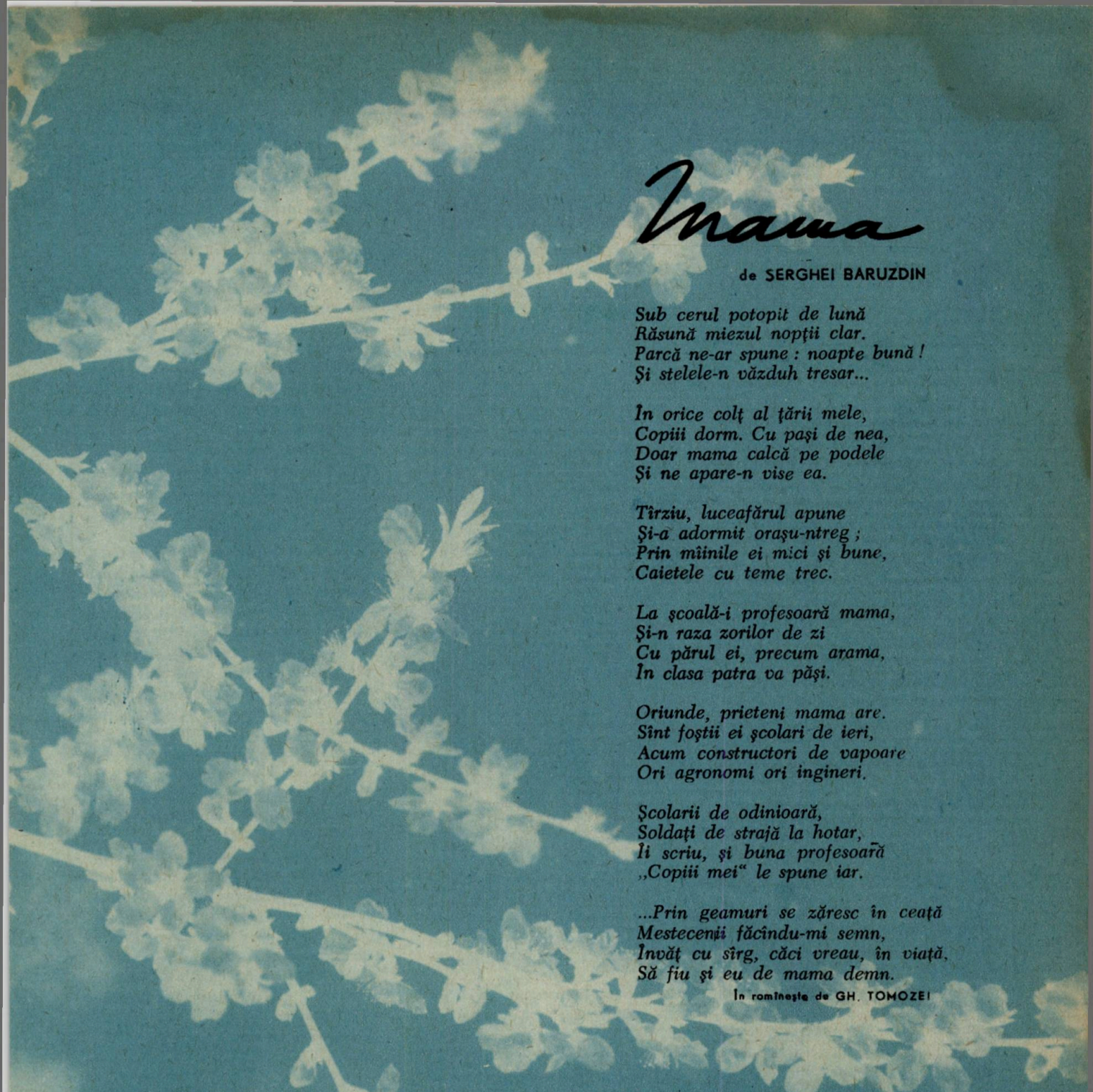

Mama

de SERGHEI BARUZDIN

Sub cerul potopit de lună
Răsună miezul nopții clar.
Parcă ne-ar spune : noapte bună !
Și stelele-n văzduh tresar...

În orice colț al țării mele,
Copiii dorm. Cu pași de nea,
Doar mama calcă pe podele
Și ne apare-n vise ea.

Tîrziu, luceafărul apune
Și-a adormit orașu-ntreg ;
Prin mîinile ei mici și bune,
Caietele cu teme trec.

La școală-i profesoară mama,
Și-n raza zorilor de zi
Cu părul ei, precum arama,
În clasa patra va păși.

Oriunde, prieteni mama are.
Sînt foștii ei școlari de ieri,
Acum constructori de vapoare
Ori agronomi ori ingineri.

Școlarii de odinioară,
Soldați de strajă la hotar,
Îi scriu, și buna profesoară
„Copiii mei" le spune iar.

...Prin geamuri se zăresc în ceață
Mestecenii făcîndu-mi semn,
Învăț cu sîrg, căci vreau, în viață,
Să fiu și eu de mama demn.

În românește de GH. TOMOZEI

De ziua mamei

de pioniera ANESIA BALADA
din cercul literar al
Palatului pionierilor din București

Astăzi ziua ta e, mamă,
Flori ți-aș da de bună-seamă
Și ți-aș da o floare-albastră
Să o pui pe geam în glastră.

Însă floarea nu trăiește,
Peste-o zi se ofilește,
Un buchet ți-aș da de stele,
Dar în zori dispar și ele.

Îți doresc să fii voioasă,
Fără griji și sănătoasă,
Să trăiești ani mulți, senini
Și de bucurie plini.

Amintiri

Adeseori, atunci cînd un detaşament de pionieri face să răsune strada de goarne şi tobe, ori cînd în curtea unei şcoli se înalţă, pe catarg, flacăra steagului pionieresc, mulţi tineri trecători îşi încetinesc paşii, alăturîndu-se, din priviri, pionierilor. Şi, adeseori în asemenea clipe, ochii tinerilor trecători capătă o strălucire nostalgică, o lumină copilărească. Sînt foştii pionieri, sînt tinerii utemişti pentru care organizaţia de pionieri a fost, din îndemnul partidului, primul mare îndrumător şi sfătuitor în viaţă. Unii dintre ei se mai surprind şi astăzi fredonînd „Azi e zi de sărbătoare", iar alţii, în chip tineresc, îl salută pe vecinul lor mai mic, pionier, cu un glumeţ, dar foarte reglementar salut pionieresc...

Şi iată, tocmai acestor tineri le sînt închinate gîndurile de faţă. Prin ele, revista noastră oferă cititorilor ei, pionieri, un prilej de întîlnire cu cîţiva utemişti care, cu ani în urmă, au purtat şi ei cravata roşie.

Să începem deci intrînd pe poarta Uzinelor „Steaua roşie" şi întrebînd de

Fostul preşedinte de detaşament Dobre Florea

Sîntem îndrumaţi spre secţia a III-a montaj. Uruit de pod rulant, jocuri de artificii oferite de aparatele de sudură. La o bormaşină lucrează un flăcău voinic, puţin încruntat; lăcătuşul Dobre Florea execută o piesă de precizie. Pentru a nu-l stingheri prea mult, convorbirea noastră va lua înfăţişarea unui scurt interviu:

— Este adevărat că ai fost pionier, tovarăşe Dobre?

— Da. Am primit cravata roşie în 1949. Am fost şi preşedinte de detaşament.

Mă gîndesc adeseori la anii care au trecut de atunci. Ei au fost pentru mine plini de evenimente însemnate.

— Aceste evenimente au vreo legătură cu faptul că ai fost pionier?

— Desigur! Iată, în aceşti ani am primit cravata roşie. Organizaţia de pionieri m-a îndemnat să muncesc, să-mi iubesc şi mai mult patria, să fiu cinstit... Ea m-a făcut încă din copilărie să mă gîndesc cu seriozitate la rostul meu pe lume! Ea m-a învăţat să trăiesc astfel încît Uniunea Tineretului Muncitor să mă socotească demn de a intra în rîndurile ei — şi acesta este al doilea fapt însemnat petrecut în viaţa mea în aceşti ani. Al treilea fapt însemnat s-a petrecut în anul 1955, cînd am absolvit şcoala profesională, cu calificarea de lăcătuş. Am început deci de atunci să lucrez din plin în meseria care-mi era de multă vreme dragă şi prin care simt că sînt folositor. Într-un cuvînt, am devenit om întreg, şi

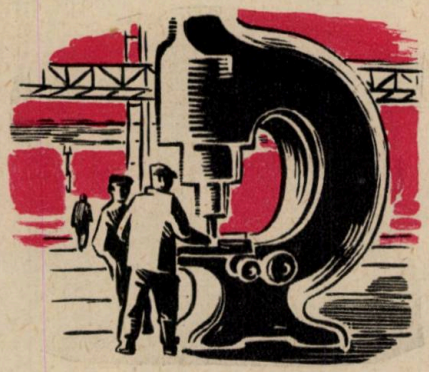

aceasta a început din acea zi cînd primul nostru instructor mi-a legat la gît cravata...

Întîlniri neobişnuite

Poate că, la început, o să vi se pară ciudat, dar, cu toate acestea, întîlnirile despre care este vorba mai jos au avut loc, şi probabil or să mai aibă, între una şi aceeaşi persoană: între pioniera Rachieru Virginia şi instructoarea de pionieri Rachieru Virginia. Curios, nu? Dar să vedem mai departe. În 1949, Rachieru Virginia primea cravata roşie la Şcoala de 7 ani „Ion Creangă" din Bucureşti. Apoi au început munca pionierească, activităţile de tot felul. În 1951, Virginia, acum elevă la şcoala pedagogică, a devenit utemistă şi i s-a dat sarcina să muncească în unitate ca instructoare de pionieri. Aşa au început acele întîlniri ciudate.

Iată cîteva dintre ele redate mai jos:

În 1949, *pioniera* Rachieru Virginia participa, încîntată, la o adunare cu temă închinată lui I.L. Caragiale.

În 1955, *instructoarea* Rachieru Virginia organiza la unitatea din Şcoala de 7 ani nr. 5 o adunare închinată lui I.L. Caragiale.

În 1950, *pioniera* Rachieru Virginia ieşea, împreună cu detaşamentul său, la cules spice.

În 1956, *instructoarea* Rachieru Virginia se afla, împreună cu unitatea sa, la cules spice.

În 1950, *pioniera* Rachieru Virginia lua parte la o adunare cu temă intitulată „Ce să fiu?".

În 1956, *instructoarea* Rachieru Virginia organiza cu pionierii din clasa a şaptea o adunare cu aceeaşi temă.

Şi aşa mai departe...

În nenumărate prilejuri, înflăcărata pionieră Rachieru Virginia s-a întîlnit cu entuziasta instructoare Rachieru Virginia. Desigur, instructoarea îmbogăţea acţiunile propuse de pionieră şi deseori o şi mustra pentru cîte o strengărie, dar ele au rămas tot timpul nedespărţite, şi acest lucru este pur şi simplu minunat!

Acum, Rachieru Virginia este instructoarea superioară a unităţii de la Şcoala de 7 ani de băieţi nr. 18, unde, de altfel, munceşte şi ca învăţătoare la clasa I.

Toţi copiii din şcoală o îndrăgesc, o respectă. Ori de cîte ori o văd dau buzna cu „tovarăşă instructoare" în sus, „tovarăşă instructoare" în jos, discută cu dînsa o mulţime de chestiuni serioase, îi ascultă gravi sfaturile, dar nici unul nu bănuieşte că, mai întotdeauna, la urechea instructoarei se află o pionieră mică-mică şi care-i şopteşte ce să facă...

Fiul de moţ

Cînd, în urmă cu ani, a ajuns vestea că şi la Abrud se vor face pionieri, copiii de acolo şi-au dat frîu

liber entuziasmului. Mai ales cei de la şcoala unde învăţa Drăgan Alexandru îşi frămîntau mintea: ce să facă pentru a merita să devină şi ei pionieri? Desigur, răspunsul nu s-a lăsat mult aşteptat. Şi băieţii nici n-au luat bine vacanţa, că s-au şi repezit cu lopeţi, cazmale şi tărăboanţe pe una dintre străzile mărginaşe ale Abrudului, pe care o cam stricase revărsarea unui rîu. Fără clipă de odihnă, ei au desfundat strada, au adus de la acelaşi rîu care-o stricase nisip şi piatră şi, ca nişte meşteri pricepuţi şi entuziaşti, au dat o mînă zdravănă de ajutor la pavarea ei.

Cu această întîmplare îi place utemistului Drăgan Alexandru să-şi înceapă amintirile din anii petrecuţi în organizaţia de pionieri. Şi e foarte bine; viitorii pionieri trebuie să se străduiască să-şi merite cravata roşie.

Fostul preşedinte de unitate Drăgan Alexandru mai are încă multe amintiri. Cele mai dragi se rostesc în jurul activităţii artistice a unităţii. De această activitate se ocupa fără răgaz. Cînd a citit pentru prima oară „Timur şi băieţii lui", de Arkadii Gaidar, s-a şi grăbit să amenajeze

în podul casei unui prieten o încăpere asemănătoare celei din cartea lui Gaidar. Aici, Drăgan Alexandru împreună cu prietenii lui organizau mici reprezentaţii cu subiecte pionereşti.

Dîndu-şi seama că în pod nu putea încăpea... întreaga unitate, Drăgan şi-a continuat punerile în scenă la şcoală. Cu timpul a ajuns să joace în acele piese chiar alături de... profesori de-ai săi. Pionierii din unitate îl iubeau şi-l admirau mult, ceea ce nu-i împiedica să-i atragă ori de cîte ori era nevoie atenţia asupra unor lipsuri: „Învaţă-ţi mai bine rolurile! Fii cît mai modest!"

Dar preşedintele unităţii n-a dezmînţit niciodată încrederea care i-o acordaseră tovarăşii săi. Şi nici astăzi, cînd este student în anul III actorie al Institutului de artă teatrală „I.L. Caragiale", n-ar avea ce spune rău despre dînsul colectivul de conducere al unităţii...

Da, fostului pionier organizaţia i-a descoperit talentul, i-a dat curaj, iar partidul i-a pus la îndemînă toate mijloacele cerute de creşterea acestui talent.

Alexandru, fiul muncitorului Drăgan din Abrud, studiază arta actorului la institut... Are acum 22 de ani şi e membru în comitetul U.T.M.

Dar ştiţi ce rol pregăteşte? E minunat: pregăteşte un rol de... pionier! Oleg, din piesa „În căutarea bucuriei", de V. Rozov! Cu acest rol el se va prezenta la examenul de artă actoricească. Şi-l va trece cu succes, e limpede! A fost doar preşedinte de unitate! Nu-i aşa că o să aibă succes? Nici nu s-ar putea altfel! Pentru aceasta, îi va fi de ajuns să se gîndească la pavarea acelei străzi sau la „spectacolele" din pod...

Aşa-i, tovarăşe preşedinte de unitate?

Operatorul de la cinematograful „Lumina"

Aţi fost vreodată la cinematograful „Lumina" din Bucureşti? Mulţi copii se duc acolo. V-a plăcut felul în care este executată proiecţia? Dar aţi avut vreodată curiozitatea să întoarceţi capul şi să încercaţi să vedeţi, printr-unul din pătratele dintre sală şi cabina operatorului, chipul acestuia? E cam greu... Să ştiţi însă că, deşi nu l-aţi zărit pe operator, operatorul v-a mîngîiat întotdeauna cu privirea pe voi. Pentru voi operatorul a îndulcit lumina filmului. Pentru voi operatorul a potrivit astfel „sonorul" încît să nu vă zgîrie urechea, ci să vă încînte pe neştiute. Pentru voi operatorul s-a străduit ca filmul să nu aibă întreruperi. Nu întîmplător acest operator vă este un atît de bun prieten. Şi el a fost cîndva pionier, sau mai bine zis pionieră, pentru că este vorba de tovarăşa Novac Elisabeta, operatoare la cinematograful „Lumina". A fost chiar responsabilă cu sportul pe întreaga unitate. Acum, deşi nu are decît 22 de ani, este candidată de partid. Îşi aminteşte cu emoţie de anii pionieriei. „Sînt cei mai frumoşi ani din viaţa mea! — spune ea. Tare aş vrea să pot proiecta, cîndva, un film închinat primelor detaşamente de pionieri!"

Iată deci cine este operatorul care la cinematograful „Lumina" îndulceşte, pentru voi, lumina filmului...

Anii pionieriei, ani de neuitat!

Da, cu nespusă dragoste se gîndesc foştii pionieri la anii pionieriei. Amintindu-ţi de ei, dumneata, Dobre Florea, vei lucra mai bine decît altădată; dumneata, Rachieru Virginia, vei organiza o nouă acţiune interesantă; dumneata, Drăgan Alexandru, vei fi trecut examenul cu rolul

lui Oleg şi vei lucra mai departe la rolul lui Bălcescu, care te preocupă atît; dumneata, Novac Elisabeta, vei avea cîndva în aparat pelicula unui film pionieresc... Şi cu toţii, dumneavoastră, veţi rememora minunatele amintiri din vremea cravatei roşii, veţi mulţumi organizaţiei de pionieri pentru tot ceea ce-i datoraţi şi, desigur, veţi cere la chioşcuri, fără sfiiciune, „Scînteia pionierului" şi „Cravata roşie".

Şi la fel de emoţionaţi se vor simţi mulţi dintre tinerii noştri utemişti. Mulţi dintre ei datorează neînchipuit de mult organizaţiei de pionieri. Mulţi dintre ei au păşit în rîndul detaşamentelor pionereşti.

Chiar şi autorul acestor rînduri...

AL. O. ZOTTA

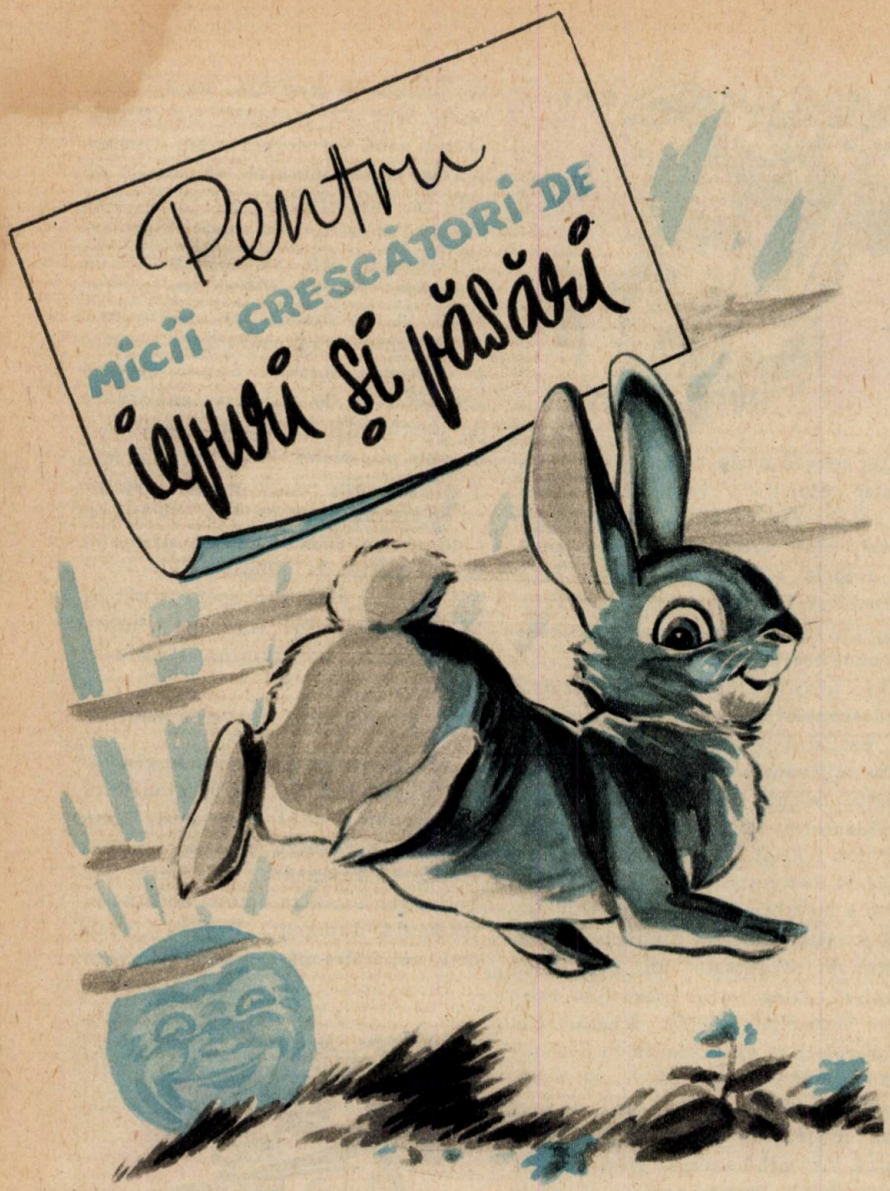

ÎN ATENȚIA ACTIVELOR PIONIEREȘTI!

Răspunzînd la chemarea plenarei a VI-a a C.C. al U.T.M. „Cît mai multe economii pentru înflorirea patriei noastre socialiste", utemiștii din toate colțurile țării au pornit cu tot entuziasmul la muncă. Cu forțe tinerești, însuflețiți de un fierbinte patriotism, tinerii răspund sarcinilor trasate de partid pentru îndeplinirea prevederilor planului de stat pe 1959. Alături de utemiști, frații lor mai mari, pionierii contribuie și ei, după puterile lor.

Astfel acțiunea de creștere a puilor și a iepurilor continuă să se răspîndească în cît mai multe unități pionierești. Gîndiți-vă numai că, urmînd cuvîntul organizației noastre, alături de utemiști, urmează să aduceți statului un venit de peste 6.000.000 de lei din creșterea puilor și aproape 3.000.000 de lei de pe urma creșterii iepurilor.

Dăm mai jos cîteva date folositoare despre creșterea iepurilor.

Avînd cerințe reduse atît în ceea ce privește hrana cît și spațiul pe care-l ocupă, creșterea iepurilor de casă prezintă multe avantaje. Iepurele se înmulțește și crește foarte repede. De la o pereche de iepuri se poate obține un număr foarte mare de pui. O socoteală simplă ne arată că într-un an putem avea astfel numai de la o singură pereche 60 pînă la 80 iepuri de casă. Țineți seamă că un iepure este matur la 6—7 luni.

Iată cîteva rase de iepuri: Angora cu blănița albă, din care se obține o lînă albă, pufoasă și călduroasă, cunoscută sub numele de lînă de angora. Mai avem rase ca Chinchilla gri și Uriașul belgian. Acesta din urmă e renumit pentru carne (un exemplar dă pînă la 5 kg de carne).

Iepurele de casă este foarte puțin pretențios în ceea ce privește hrana. Consumă cu multă plăcere lucernă, trifoi, fîn (care este ca și pîinea pentru el), păpădie, sulfină, linte, mazăre, fasole (frunzele și lujerii). Îi plac foarte mult frunzele de salcîm, salcie, dud, arțar, tei, fag etc. și legume (morcovi, sfeclă, varză, pătrunjel, salată). În sfîrșit, i se pot da diferite resturi de la masă. Masa i se servește după pofta inimii lui sau în tainuri, de trei ori pe zi (ora 8 dimineața, ora 12 și ora 17). Fiți atenți, observați cum mănîncă iepurii. Dacă nu consumă decît foarte puțin sau de loc înseamnă că iepurele este bolnav.

*

Căsuțele pentru iepuri se construiesc din scînduri (scînduri de lăzi). Trebuie să asigurăm minimum de condiții igienice: lumină, curățenie și lipsa curenților. Mobilierul este simplu: un grătar pentru fîn și un culcuș din scîndură. Un rol important în creșterea iepurilor îl joacă curățenia. Cuștile trebuie să fie în permanență curate și uscate.

Una din cele mai grave boli este coccidioza. Iepurii suferinzi nu se hrănesc, sînt triști, au diaree, slăbesc și mor. Boala se combate, pe lîngă medicamente (fenioteazină), cu măsuri de dezinfecție și izolarea celor bolnavi. În timpul iernii, cuștile cu iepuri se adăpostesc în magazii, șoproane.

*

Și acum cîteva recomandări pentru cei care cresc pui. La fel ca și iepurii, creșterea puilor cere puțină cheltuială și aduce multe foloase.

O găină rasa Rhod *(rasa cu cea mai largă răspîndire în gos-*

(Continuare în pag. 32)

de ce visăm?

de OLGA LĂZĂRESCU
Ilustrații: A. POCH

Din cele mai îndepărtate timpuri oamenii au încercat să-și explice de unde vin visurile. Neștiind să le dea o explicație științifică, ei au început să facă tot felul de presupuneri, care au dus, cum era de așteptat, la concluzii care mai de care mai greșite. O mulțime de șarlatani au încercat să stabilească fel de fel de legături între vise și întîmplările care urmau după aceea. Dacă, uneori, se nimerea să se potrivească cîte ceva, se grăbeau să tragă concluzia cum că visul ar fi fost trimis să-i prevină. În orînduirile bazate pe exploatare, clasele asupritoare aveau tot interesul să-i încurajeze.

Misterul, care de-a lungul a nenumărate secole a învăluit fenomenul somnului și al visului, a fost definitiv clarificat de marele savant sovietic **I. P. Pavlov.** Prin lucrările și experiențele sale, Pavlov a explicat, pentru prima dată în mod științific, **ce este somnul și ce sînt visele.** Astfel, s-a dat o lovitură de moarte tuturor acelora care căutau să explice fenomenele pe alte căi decît cele științifice, sau care aveau interesul să mențină misticismul și superstițiile.

I. P. Pavlov a arătat dar că între organismul omului și mediul înconjurător există o legătură neîntreruptă. Această legătură este asigurată de sistemul nervos, format din mai multe părți. Cea mai însemnată, cu structura cea mai complexă și mai fină dintre aceste părți, este creierul mare. Mai ales acea parte a lui, numită scoarța cerebrală (stratul de materie nervoasă cenușie, gros de 2—5 mm care este brăzdat de numeroase „șanțuri", numite **circumvoluțiuni**).

La om, scoarța creierului, cu ajutorul fibrelor nervoase răspîndite în tot corpul, conduce și controlează tot ceea ce se petrece în organism în fiecare moment, precum și toată conduita lui. Activitatea continuă a scoarței este posibilă datorită **proceselor nervoase ale excitației și inhibiției.** Ce realizează fiecare dintre ele?

Excitația este procesul nervos datorită căruia se provoacă, se accelerează sau se menține o activitate oarecare. De exemplu: mergem încet spre școală. Deodată, se aude sirena unei fabrici din apropiere, sirenă care sună totdeauna la ora 8. Ne dăm seama că am întîrziat și o luăm la fugă. Sunetul sirenei ne-a provocat o excitație care ne-a accelerat activitatea începută. Alt exemplu: ne întoarcem de la școală. E vremea mesei. Ne este foame. Deodată, simțim un miros de mîncare. Gura ni se umple de salivă. Este ceea ce se numește „Ne-a lăsat gura apă". Mirosul de mîncare a provocat o excitație a glandelor salivare.

Inhibiția este un proces nervos, contrar excitației, datorită căruia se produce o micșorare, o întrerupere, o încetare a activității. De exemplu: luăm parte, în recreație, la un joc care ne-a absorbit cu totul. Deodată sună clopoțelul care anunță sfîrșitul recreației. Ne întrerupem jocul și pornim spre clasă. În acest caz vedem că a apărut un proces nervos contrar excitației, datorită căruia noi am întrerupt activitatea începută.

Atît în timpul procesului de excitație cît și al celui de inhibiție se produc în materia celulelor nervoase diferite schimbări biochimice. Cele două procese nervoase, de excitație și inhibiție, deși sînt contrare, sînt strîns legate unul de celălalt. Scoarța creierului nu poate activa la nesfîrșit fără nici o întrerupere. De aceea are nevoie la un moment dat de odihnă, adică de o „încetare", de o micșorare a activității. Din momentul în care începe să se producă o diminuare, o încetare a activității, apare procesul inhibiției. Cînd inhibiția se răspîndește foarte mult în organism — cuprinzînd nu numai scoarța cerebrală, ci și alte părți ale sistemului nervos — apare somnul. Somnul este neapărat necesar organismului, el protejează sistemul nervos. În timpul somnului organismul se reface. Nevoia de somn nu este aceeași la toți oamenii. Ea depinde de vîrstă, starea organismului etc. Un fenomen strîns legat de somn este **visul.** Prezența visurilor depinde de adîncimea și răspîndirea procesului de inhibiție. Spunem de obicei că am dormit „buștean", atunci cînd dormim adînc, fără să visăm nimic. Asta înseamnă că inhibiția, odihna, a cuprins atît scoarța cerebrală cît și alte regiuni ale sistemului nervos. Altădată însă, tot în timpul somnului, ne apar în minte tot felul de întîmplări și fapte. Atunci spunem că am dormit și am visat. Aceasta se întîmplă mai ales atunci cînd procesul de inhibiție s-a răspîndit mai puțin pe scoarța emisferelor cerebrale, au mai rămas puncte de excitație izolate, puncte de „veghe" care pot fi provocate de cauze diferite, atît din afara noastră cît și dinăuntrul organismului nostru. **Astfel, un picior scos afară din plapumă, într-o cameră mai puțin încălzită, ne poate face să visăm că ne plimbăm desculți prin ploaie sau zăpadă.** Anumite zgomote care se produc pe cînd noi dormim, ne pot provoca visul că participăm la un meci sau că ne plimbăm pe stradă. Un stomac prea încărcat este știut că ne poate provoca visuri din cele mai urîte și încîlcite. Existența acestor puncte de excitație care mai rămîn pe scoarță se mai dovedește ușor și prin următorul exemplu. Este știut că un morar doarme cît se poate de bine în timp ce moara continuă să macine, dar se trezește imediat ce aceasta a încetat. Ce înseamnă asta? Că inhibiția, somnul nu s-a răspîndit pe toată scoarța, ci a mai rămas un punct de excitație care veghează și care la încetarea zgomotului făcut de moară a trezit și alte porțiuni ale scoarței, alungînd inhibiția din anumite zone, făcîndu-l pe morar să se scoale.

De asemenea, au o mare influență în formarea viselor anumite întîmplări care ne-au produs o impresie sau o emoție vie, foarte puternică. Aproape toți oamenii care au avut de dat un examen greu sau au trecut prin situații primejdioase, continuă, chiar după trecerea unui timp mai lung să se viseze dînd examene sau trecînd prin diferite situații asemănătoare. Se întîmplă, uneori, ca ceea ce visăm să contrazică cu desăvîrșire realitatea, în sensul că imaginile din vis sînt cu totul absurde. Astfel visăm că zburăm, că vorbim cu oameni care au murit sau că avem de-a face cu o făptură pe care n-am întîlnit-o niciodată în viață (un cîine care vorbește sau un cățel cu cap de pisică). Asemenea visuri se datoresc faptului că în timpul somnului între diferite puncte de pe scoarță în stare de excitație, de „veghe", s-au produs, fără voia noastră, legături cu totul întîmplătoare, fapt care ne face să visăm lucruri și întîmplări de necrezut. Oricum ar fi însă visele noastre, oricît de absurde ar fi ele, au la bază tot elemente din realitate. Acțiunea de a zbura există și noi de asemenea existăm.

Altădată se poate întîmpla să visăm ceea ce am dori să fim sau să ni se întîmple. Astfel visăm uneori că pilotăm avionul, că am devenit exploratori, că știm să conducem automobilul, că sîntem eroii unor întîmplări extraordinare în care dăm dovadă de curaj, inițiativă și multe altele.

Visele au o explicație științifică clară: sînt întotdeauna rezultatul unor întîmplări trecute sau prezente. Ele nu pot în nici un caz să prevadă viitorul, nu pot fi socotite drept semne trimise de forțe supranaturale. Numai cei cu mintea întunecată de superstiții și misticism pot da crezare unor asemenea semne. Aceștia trebuie lămuriți, combătuți. Oamenii cu știință de carte știu să dea întotdeauna acestor fenomene explicația științifică.

meridiane

ŞTIINŢA NOASTRĂ PESTE HOTARE

Au trecut secole de cînd poporul romîn a dat primii săi mari gînditori. Unii dintre ei — adevăraţi oameni de ştiinţă — au fost cunoscuţi, pe acea vreme, de-a lungul continentului. Dimitrie Cantemir vorbea 11 limbi, era un mare istoric, a fost ales membru al Academiei din Berlin. Un altul, Spătarul Milescu, a fost recomandat împăratului Chinei de către astronomul Vierbiest ca mare savant, devenind unul dintre cunoscuţii biografi şi călători ai timpului. Dar cîţi dintre voi aţi ştiut că, de pildă, domnitorii moldoveni Petru Şchiopul şi Petru Rareş au fost astronomi?

În vremuri mai apropiate, în regimul burghezo-moşieresc, minţile luminate ale poporului nostru cu greu puteau să-şi impună în ţară ideile creatoare, în faţa slugărniciei arătate culturii şi ştiinţei ţărilor din Apus. Dar chiar şi în aceste condiţii grele, poporul nostru a dat savanţi de seamă, care, nu o dată, au ajuns luptători în primele rînduri ale ştiinţei mondiale. Emil Racoviţă, Victor Babeş, Gh. Marinescu sînt numai cîteva din numele cu care noi ne mîndrim.

Dar astăzi, cînd la noi în ţară există toate condiţiile create de statul nostru democrat-popular pentru dezvoltarea ştiinţei, ecoul pe care îl are peste hotare această dezvoltare cu paşi repezi poate fi auzit din ce în ce mai des pe diferite coordonate geografice ale globului.

SUPRIMAREA UNEI BOLI

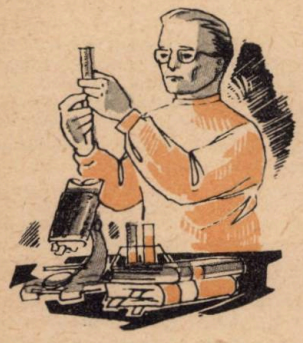

Cu ani în urmă, malaria (paludismul) făcea din Romînia o ţară bine cunoscută în lume prin numărul mare de bolnavi de friguri: aproape 400.000 anual! În 1945 —1946, în anumite locuri ale regiunii Galaţi, 90% din populaţie era contaminată, iar numărul cazurilor mortale era îngrijorător.

În zece ani, de cînd a început campania de combatere a malariei, boala aceasta a fost aproape desfiinţată.

A fost nevoie de o muncă susţinută, de zeci de laboratoare şi staţiuni antiepidemice, de cercetări, de oameni de ştiinţă calificaţi. Academicianul M. Ciucă, cunoscut în străinătate, este unul dintre cei mai competenţi malariologi. Lupta acestui savant împotriva malariei putea începe şi cu zeci de ani în urmă. Dar cine să susţină efortul desfiinţării malariei? Şi ceea ce nu au făcut regimurile trecute în decenii, a realizat regimul nostru democrat-popular numai în cîţiva ani!

Campania încununată de succes a făcut ca ţara noastră să capete o înaintată experienţă în lupta pentru desfiinţarea bolii frigurilor. Este şi motivul pentru care Bucureştiul a fost ales drept sediu al unei conferinţe internaţionale pe această temă.

INGINERI ROMÎNI ÎN SUMATRA

Patru specialişti romîni (geologi, chimişti) străbat jungla insulelor indoneziene. Ce-or fi căutînd aceşti romîni la zeci de mii de kilometri depărtare de patrie?

Statul indonezian a apelat la experienţa specialiştilor noştri în construirea unei fabrici de ciment. Cei patru ingineri şi-au făcut datoria, găsind cel mai prielnic loc pentru amplasarea ei. Prietenii noştri indonezieni au avut de ce mulţumi inginerilor romîni, care şi-au pus în slujba acestei construcţii toate cunoştinţele lor; au avut de ce mulţumi statului romîn, care n-a pus nici un fel de condiţii înrobitoare, cum obişnuiesc să „ajute" imperialiştii.

Un spectacol asemănător celui de mai sus îl oferea acum cîteva luni grupul specialiştilor romîni care cutreierau meleagurile Assamului indian pentru amplasarea unei mari rafinării de petrol. Americanii s-au oferit să „ajute" şi ei, dar, cum noi n-am legat de ofertă nici un fel de condiţii înrobitoare, indienii au preferat ajutorul nostru prietenesc.

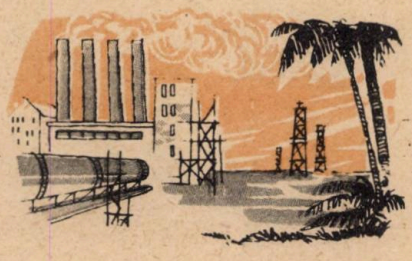

PE SCURT — În apropierea Phenianului, capitala R. P. D. Coreene, specialiştii romîni au construit o fabrică de medicamente.

— La Dubna, pe malul Volgăi, acolo unde se găseşte unul dintre cele mai mari centre de cercetări din lume în domeniul energiei nucleare, sectorul metodic care elaborează aparatura electronică pentru cercetări este condus de profesorul T. Tănăsescu.

— Un colaborator al Academiei de ştiinţe a R.S.S. Letone a construit, împreună cu inginerul romîn M. Eigheles, un interesant aparat medical pentru tratamentul unor boli: Ionizatorul de aerosoli.

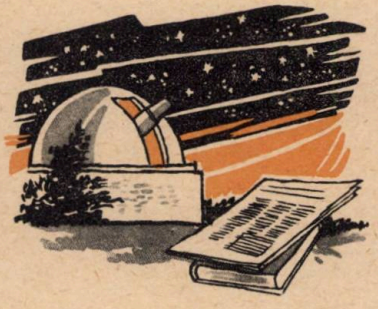

— Datele cercetărilor Observatorului astronomic din Bucureşti, obţinute în cadrul Anului geofizic internaţional, sînt folosite şi publicate în buletinele a numeroase observatoare de peste hotare: Moscova, Pulkovo, Paris, Zürich...

În special este recunoscută contribuţia cercetătorilor romîni la întocmirea catalogului de **stele slabe**, catalog ce se realizează prin colaborare internaţională.

— La Buenos Aires apare traducerea unei lucrări a academicianului C. I. Parhon şi dr. Ana Aslan despre metode noi în tratamentul bătrîneţii.

— La un congres medical de la Leipzig, referatul principal a fost prezentat de un academician romîn: A. Kreindler.

— La Conferinţa pentru folosirea energiei atomice în scopuri paşnice care a avut loc la Geneva şi care a întrunit mii de oameni de ştiinţă de pe întreg globul, preşedinte al secţiei „Fizica reactorilor" a fost ales savantul romîn Horia Hulubei.

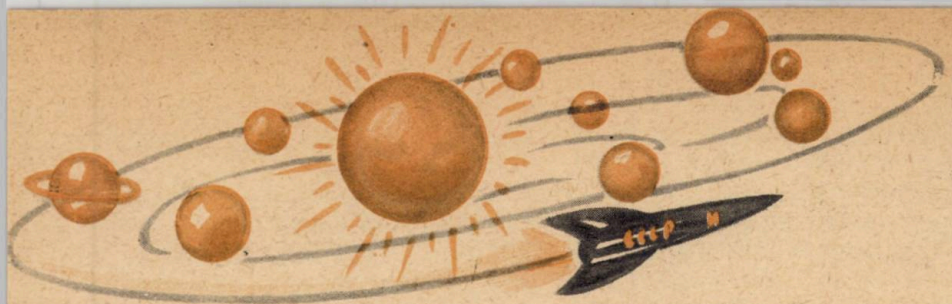

A ZECEA PLANETĂ

Cunoașteți această legendă? ...Minos, răzbunătorul rege al Cretei, îi închisese în Labirint osîndindu-i să se stingă încet, departe de oameni. Dar Dedal și Icar și-au făurit aripi și s-au înălțat în văzduhuri, pornind spre țărmul pe care-i aștepta libertatea... Cuprins de beția zborului, Icar a uitat de sfatul tatălui său și s-a ridicat tot mai sus, către izvorul căldurii și al luminii — către Soare. Ceara cu care îi erau închegate aripile s-a topit, și sărmanul băiat s-a prăbușit în valurile mării...

Veacuri de-a rîndul, omenirea a privit cu jind spre țărmul șoimilor și al ciocîrliilor. Visul ei de a zbura a fost așternut pe foi de papirus, pe tăbliță de ceară, pe mătase și pe hîrtie. Mulți sînt aceia care nu s-au mulțumit să viseze și au căzut cu aripile frînte. Dar viața lor nu s-a pierdut în zadar. Datorită icarilor cunoscuți și necunoscuți, avionul este astăzi un lucru obișnuit. Am văzut cu ochii noștri cum săgetează pe cer sateliții artificiali sovietici. Am auzit cu urechile noastre semnalele rachetei cosmice — ale rachetei care poartă stema primei țări a socialismului!

Creatorul „Nautilusului" și al „Albatrosului", veșnic tînărul Jules Verne, scria cîndva că „va veni o clipă în care creațiile științei le vor întrece pe cele ale imaginației".

Clipa a venit. Ultima creație a științei a întrecut imaginația celui care a trimis uriașul proiectil al Columbiadului doar „de la Pămînt la Lună" Geniul omenesc a făurit un nou corp ceresc: a zecea planetă a sistemului solar!

Inima noastră bate mai puternic la gîndul că undeva, între Pămînt și Marte, planeta artificială se rotește în jurul Soarelui, ca un simbol al puterii omului descătușat. Și acesta nu e decît începutul!

Încă înainte de a se împlini zborul lui Icar, omenirea s-a avîntat cu gîndul spre Lună, spre Marte, spre Venus... Scriitorul grec antic Lucian din Samosata descria peripețiile unor marinari a căror corabie a fost luată pe sus de un uragan și dusă astfel pînă-n Lună. Iar „Cyrano de Bergerac" (pe care-l cunoașteți, poate, din piesa lui Edmond Rostand) a ajuns chiar pînă-n Soare.

„Eram culcat sub un arbore față de care cei mai înalți codri ar părea niște fire de iarbă. Trunchiul său era de aur masiv, crengile de argint și frunzele de smarald.

...Cum eram preocupat să contemplu, între celelalte fructe, o rodie neînchipuit de frumoasă... am zărit mișcîndu-se micuța coroană care-i ținea loc de cap și care se alungi atît cît trebuia ca să formeze un gît. Am văzut apoi frămîntîndu-se, deasupra, nu știu ce lucru alb care, tot îngroșîndu-se, crescînd, înaintînd, și dînd înapoi în unele locuri, păru deslușit să fie fața unui mic bust de carne. Acest mic bust era rotunjit în partea de jos, păstrîndu-și forma de fruct. El se întinse totuși puțin cîte puțin, și coada i se prefăcu în două picioare care căpătară cîte cinci degete. Rodia umanizată se desprinse de tulpina sa și, cu o tumbă ușoară, căzu chiar la picioarele mele..."

Dar fie că născoceau asemenea povești, fie că porneau de la cunoștințele științifice ale epocii lor, scriitorii dădeau glas celui mai îndrăzneț vis: zborul spre stele. Și, o dată cu racheta cosmică sovietică, visul acesta a fost, în parte, îndeplinit. Spun „în parte" pentru că oamenii vor să pătrundă ei înșiși în cosmos, să poarte solia prietenească a Pămîntului pe celelalte planete — și încă mai departe.

Vor izbuti ei oare? Vom izbuti?...

Astăzi nu mai încape îndoială. Vom presăra spațiul interplanetar cu alte planete artificiale, trimise pe urma celei dintîi. Aceste laboratoare cosmice ne vor transmite noi imagini ale Universului, îmbogățind științele prezentului și, mai ales, ale viitorului: astrobotanica, astrofizica, astronautica. Vom cunoaște mai bine primejdiile care ne pîndesc pe căile nevăzute și vom ști cum să le ocolim sau să le înfrîngem. În sfîrșit, într-o zi care nu mai este foarte îndepărtată, primii navigatori cosmici vor porni în uruitul asurzitor al motoarelor atomice spre cerul care ne este deschis...

Ziua aceea, dragii mei, o vom trăi împreună. Și împreună ne vom aduce aminte de primul sol al umanității, planeta artificială sovietică, cea care poartă peste spații și vremi însemnele socialismului biruitor.

ION HOBANA

DOUĂ FILME

În luna martie veți putea vedea două filme pentru voi și amîndouă se datoresc regizorilor Sinișa Ivetici și Andrei Bleier de la Studioul București. Este vorba de „Prima melodie" și de „Mingea".

O cunoașteți pe Gabriela Marinescu? dar pe Sorin Butan? Amîndoi sînt elevi în ultima clasă; doi elevi harnici și modești. Gabriela învață la Școala medie „Zoia Kosmodemianskaia", iar Sorin la Școala medie „Nicolae Bălcescu". Deși încă elevi, ei sînt interpreții principali ai filmului „Prima melodie". Gabriela în rolul unei școlărițe va avea de recunoscut o melodie la un concurs „Drumeții veseli". Recunoașterea melodiei este un simplu pretext pentru a înfățișa o prietenie caldă, senină, împletită cu grijile, bucuriile vieții de școală, prietenie care se leagă între o fată și un băiat. Și acum care-i totuși titlul melodiei? Vă lăsăm să aflați singuri vizionînd filmul.

Și cîte ceva despre cel de-al doilea film... Într-o încăpere tristă, mizeră un copil așteaptă o minge mare, galbenă. Cît de mult o dorește! Oare tata i-o va aduce?

Și acțiunea filmului ne poartă în Romînia din anii 1930— 1933...

...Un profesor șomer, ostenit de alergătură încearcă să găsească de lucru. A mai bătut la o ușă... încă un refuz... Acesta-i tatăl copilului care-așteaptă mingea.

Sătul de atîta umblet fără rezultat, se întoarce acasă.

Va căpăta băiatul darul așteptat? Despre aceasta vă povestește filmul „Mingea".

În încheiere vă putem spune că în cele două filme veți avea prilejul să reîntîlniți grupul de copii pe care i-ați cunoscut în „Ora H"

și paralele

(Urmare din pag. 28)

podăriile de la noi) dă 130 pînă la 150 de ouă, din care se pot scoate cam 100 de pui. *Dacă din cei 100 de pui alegem 50 de puicuțe pentru prăsilă, pînă la anul viitor dau 300 de ouă (admițînd că începem creșterea din lunile martie, aprilie).*

Puilor trebuie să le asigurăm de la început adăpost bun, posibilități de mișcare în aer liber, căldură și lumină, hrană. Pentru pui vă recomandăm să faceți o îngrăditură în curte, unde să poată umbla în voie. Cît puii sînt încă abia ieșiți, trebuie să le asigurăm însă căldură.

Hrana puilor și a bobocilor va fi formată în primele 3—4 zile numai din alimente uscate. Astfel, în această perioadă vor primi pîine uscată, mălai cernut, la care se adaugă ouă răscoapte și brînză de vaci (se socotește cîte un ou sau 100 g brînză de vaci la 25—30 de pui). După patru zile puii sînt suficient de dezvoltați pentru a primi o hrană mai variată. Acum ei primesc în rație verdeață tocată (trifoi, lucernă, urzici). Iarna, cînd nu se găsesc aceste nutrețuri, se vor introduce în rația puilor morcovi rași. Pînă la două săptămîni, hrana puilor se dă din două în două ore, în tăvi curate sau pe hîrtie. După două săptămîni, numărul meselor se rărește la cinci, iar după o lună, la 4 mese.

Mesele de seară și dimineață se servesc sub formă uscată, iar cele din timpul zilei umezite cu apă. Bobocii de rață sau gîscă primesc hrană numai umezită.

Găinile se îmbolnăvesc ușor, de aceea trebuie să avem grijă să păstrăm regulile de elementară igienă. În fiecare coteț se așază o lădiță de cenușă. În această ladă se pune cenușă amestecată în părți egale cu nisip și cîteva linguri de D.D.T. (praf) sau pucioasă. Cotețul se dezinfectează lunar cu lapte de var.

Ilustrații: RADU DULDURESCU

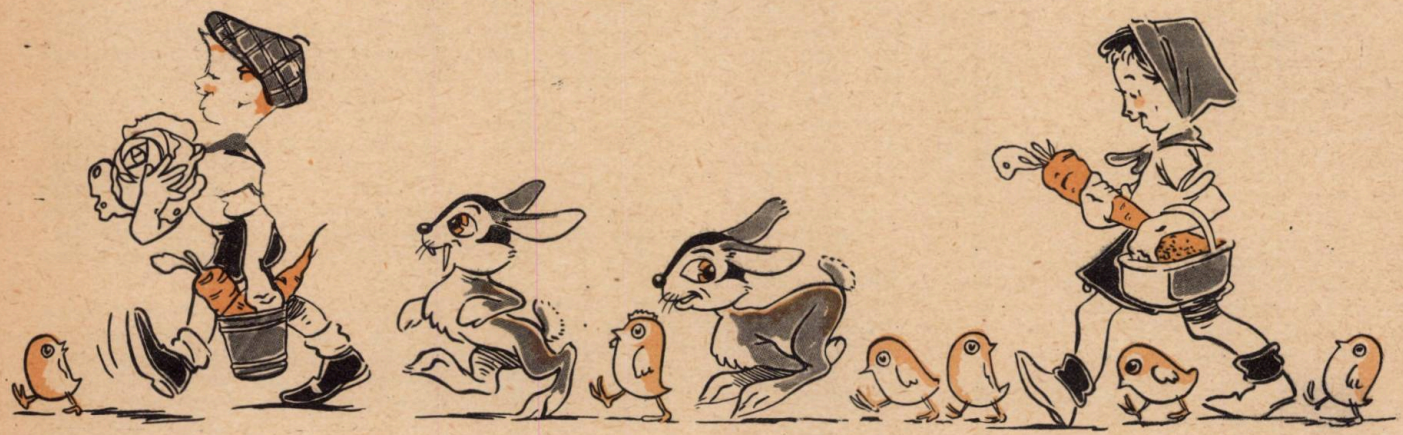

epigrame

de AUREL TIȚA

SCÂRPINICI

Unuia care se tot scarpină în cap cînd este examinat și nu știe

Caută, săracul,
un răspuns mai bun.
(Greu să afle acul
într-un car cu fîn!)

PROVERB REVIZUIT

Pe un ghiocel, unei fetițe

Floricica asta dacă-ți place,
te-am ruga stăruitor s-o porți.
(Cu o floare primăvară nu se face,
dar cu două sînt, firește, sorți!...)

UNUI EPIGRAMIST ÎNFUMURAT

Nu-i poate cea mai mare crimă
că versu-ți umblă după rimă.
Mai trist e doar cînd rătăcește
și după duh. Și nu-l găsește...

SIMBOLUL CURĂȚENIEI

Unui copil cuminte

Mărțișorul vrei să-ți știi?
Iată-l: e un ghiocel,
ca să fii
pururea curat ca el!

GHINIONISTULUI

Spuneți voi: curat necaz
pentr-un om cu-atît obraz
cînd și-a scris și dînsul, bietul,
și-a uitat acas'... caietul!

Dragi prieteni,
Citiți numărul din aprilie al revistei „Cravata roșie". Vă pregătim o mare surpriză!
„CRAVATA ROȘIE"

UMOR

DUPĂ REVISTELE „KROKODIL" ŞI „VESEOLIE KARTINKI"

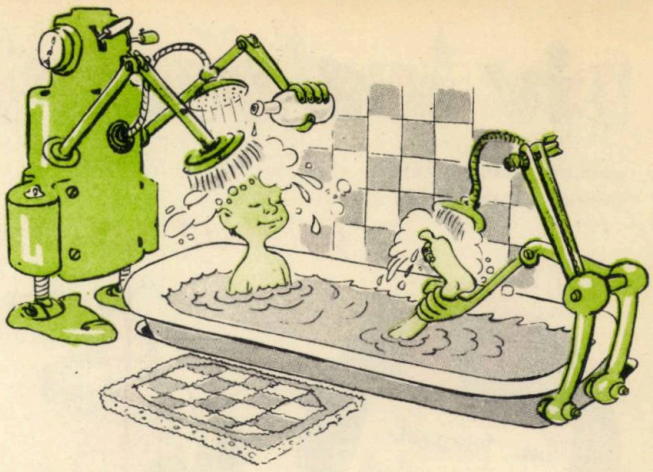

CE-ŞI DOREŞTE VOVA IVANOV

AJUTOARELE...

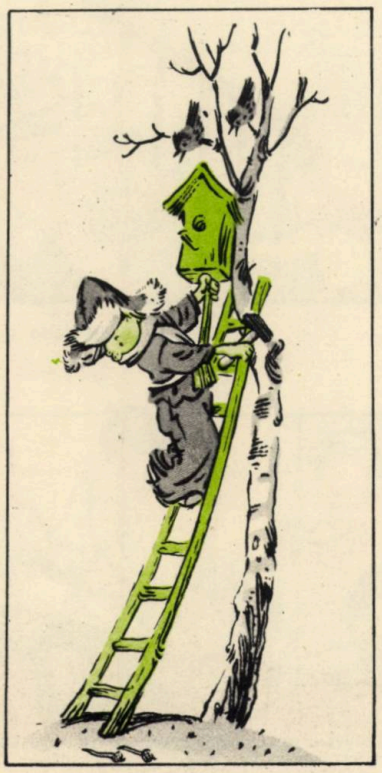

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

DIN ÎNTÎMPLĂRILE LUI Trută și Fănuță

versuri: I. TOMILIAN
ilustrații: BURSCHI

UN BILET MISTERIOS

Latră cîinele de zor.
Un bilet misterios:
ni se cere ajutor.

Dacă nu lucrezi nimic,
cred şi eu că mori de frig.

Fuge-Azor adulmecînd
urmele. Ce multe sînt.

Încurcate-s pe aci;
oare ale cui or fi?

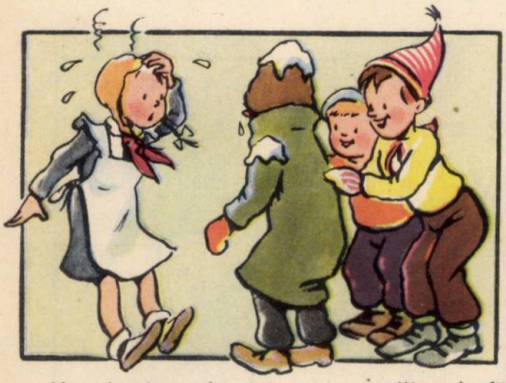

— Urmele-ale mele sînt.
Pic de pace n-am nicicînd.
De cînd şcoala a-nceput
am atîtea de făcut!
— Îţi lăsăm un ajutor...

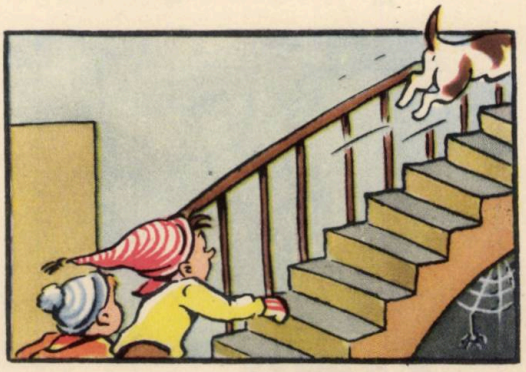

Du-ne mai departe-Azor.

Înc-o urmă, după ea!

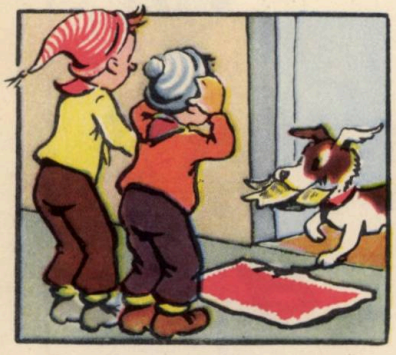

Eşti un detectiv sadea!

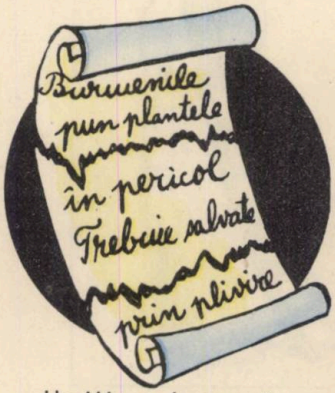

Ura!!! am descoperit
tot misterul, în sfîrşit.
Este vorba de-o fiţuică:

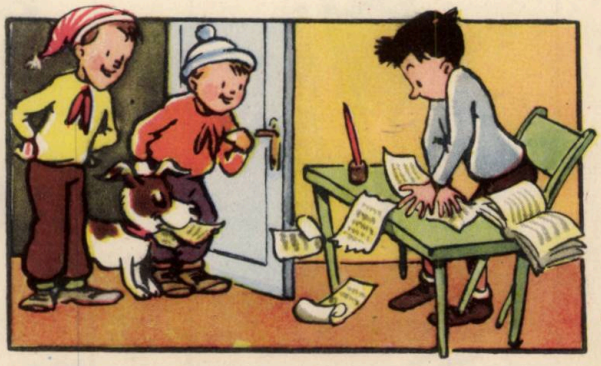

Dar ce faci aicea, puică?
Dac-aşa te pregăteşti
Tu de teze-ai s-o păţeşti.

. . . . . .

L-am salvat la vreme noi,
altfel ar fi luat un doi...

Lei 2,50

BIBLIOTECA CEN. R
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 4 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

1949 – 1959

După 23 August 1944, partidul a creat copiilor noştri o viaţă fericită. Lor le sînt deschise toate căile, le sînt asigurate toate posibilităţile de dezvoltare, li se pot împlini visele cele mai înaripate. La 30 aprilie 1949 a început organizarea pe scară naţională şi în proporţie de masă a detaşamentelor şi unităţilor de pionieri, menite să contribuie la educaţia comunistă a viitorilor constructori ai socialismului şi comunismului în patria noastră, Republica Populară Romînă.

La mulţi ani, dragi pionieri!

Puţini ani, numai zece au trecut de la 30 aprilie 1949.

Dar dacă socotim realizările în toate domeniile din ţara noastră — în cei zece ani — parcă nu ne vine să credem că au fost aşa puţini.

Şi voi aţi contribuit la aceste realizări.

Aţi contribuit în primul rînd cu rîvna voastră la învăţătură, cu înflăcărata voastră muncă obştească, dragostea voastră faţă de patrie.

Din rîndurile celor care acum zece ani purtau cravata roşie sînt astăzi tineri care studiază în universităţi ori lucrează în diferite sectoare de activitate.

Cu acest prilej, vă felicit din inimă şi vă urez noi şi importante succese.

COSTACHE ANTONIU
artist al poporului

Dragi pionieri,

Se împlinesc zece ani de la 30 aprilie 1949. Cu prilejul acestei rotunde şi frumoase cifre, vreau să vă împărtăşesc cîteva gînduri de-ale mele.

Am doi băieţi, amîndoi pionieri. Ceea ce îmi doresc pentru ei vă doresc şi vouă din tot sufletul:

Să deveniţi oameni de nădejde ai ţării, minţi clare şi suflete fierbinţi, perseverenţi la învăţătură şi în toate acţiunile voastre bune; să fiţi buni colegi, buni prieteni, buni fii şi, mai presus ca orice, să apăraţi cu străşnicie steagul mîndru, nemuritor al lui Lenin.

MARIA BANUŞ
scriitoare

CRAVATA ROŞIE

O privesc uneori mirat.
Eşti a mea, o-ntreb,
cu-adevărat?

Te pot strînge în mînă,
te pot privi ca pe-o floare
sau ca pe-o buburuză,
te pot lua-n plimbare
la ora cînd ziua cu seara se îngînă,
prietenă bună şi călăuză?

Îţi pot şopti cîteodată,
la ceasul cînd în casă se plimbă cu paşi moi tăcerea,
o taină pe care nimeni n-o ştie
despre o fată,
şi tu s-asculţi şi să îţi spui părerea?

Îţi pot pune întrebările mari ale vieţii:
Ce caut pe lume? De ce exist?
Te pot întreba de rostul unor cuvinte,
de pildă,
de ce-mi sună atît de fierbinte
cuvîntul comunist?

Ne vom apleca, într-adevăr, noi doi
mulţi ani asupra celor mai iubite cărţi,
asupra filelor celor mai arzătoare
şi vom studia împreună planuri şi hărţi
pentru zborul în soare?

Eşti a mea, eşti a mea cu-adevărat,
mie mi-ai fost dată
— te strîng lîngă piept —
cravată,
crîmpei
din ce are omenirea mai bun şi mai drept?...

Aşa o-ntreb uneori
cu privirea, cu buzele, cu sufletu-mi întreg.
Şi cînd o pun pe umeri şi o leg,
mă simt deodată
stăpîn peste vise
şi văd înainte toate porţile lumii deschise...

M. CREMENE

CRAVATA ROŞIE
revista pionierilor şi şcolarilor
editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacţia şi administraţia: Ed. „Scînteia" — Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACŢIE
Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteş, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanţa Niculescu (redactor-şef), Lucia Olteanu (redactor-şef adjunct), Iosif Tripşa

Cravata mea

Mereu la tine mă gîndesc
Cravata mea...
Eu te iubesc
Și te cinstesc,
Cravata mea.
Tu mă îndrumi cum să muncesc,
Cum viața să mi-o pregătesc
Și-n inimă-mi păstrezi mereu,
Partidul drag
Cu roșu-i steag.

SUȘEREA NICOLAE, cl. IV
Șc. de 7 ani – Jucu de Jos – Cluj

CRAVATA

de P. LUSCALOV

(Continuare)

După ce zăcu în pat 3 zile, Ionuț se însănătoși.

— Băiețelul acesta este de fier, spuse cu admirație doctorul satului plimbîndu-și încet palma alb-lăptoasă pe spatele lui și ciocănind repede, ici-colo..., dacă toți băieții ar fi ca ăsta, ar trebui să-mi caut altă meserie.

Doctorul își scoase ochelarii, îi cercetă în lumină și, după ce îi șterse în batistă cu luare-aminte, o bătu pe mama lui Ionuț pe umăr adăugînd:

— De mîine, băiatul poate să meargă la școală!

La auzul cuvîntului școală, inima lui Ionuț se făcu cît un purice.

— Cum am să mă duc la școală fără cravată, cum? se gîndi el frămîntînd zadarnic marginea plapumei. Și ce-o să le spun băieților? Ce-o să-i spun tovarășei instructoare? Ce?

Deodată o găină cotcodăci speriată în curte, și niște pași ușori ca de pisică răsunară sub fereastră.

— Cine-i? strigă Ionuț sărind în capul oaselor și pregătindu-se să arunce plapuma de pe el? În timp ce Ionuț privea încordat spre fereastră, o lună roșie și pistruiată începu să răsară încet, încet deasupra pervazului.

Ionuț sări din pat și se repezi la fereastră întrebîndu-l cu sufletul la gură:

— Ce se aude? Ce s-a întîmplat, Roșcatule?

Celălalt duse degetul la buze în semn de tăcere și, după ce privi cîteva clipe iscoditor în jur, adăugă în șoaptă:

— Ți-am găsit cravata, frățioare...

— Ai găsit-o? întrebă în șoaptă Ionuț simțind că inima îi bate în piept să se spargă.

— În vie.

Roșcatul vîrî mîna în sîn și scoase cravata făcută ghem, azvîrlind-o pe pervazul ferestrei.

— Cravata! strigă bucuros Ionuț și întinse mîna să o apuce. Degetele aspre și puternice ale Roșcatului îi prinseră încheietura mîinii ca într-un clește:

— Ce-i, Roșcatule? îl întrebă nedumerit Ionuț încercînd zadarnic să scape din strînsoarea degetelor tari, ca de gumă.

Roșcatul îl privi țintă în ochi:

— Cravata ți-am găsit-o eu... Dar jură-mi că orice s-ar întîmpla eu nu știu nimic... Am și așa destule angarale.

— Îți dau cuvîntul meu de pionier! îl asigură Ionuț.

— Pe cuvîntul tău de pionier? Hm... făcu neconvins Roșcatul fără să slăbească strînsoarea...

— Uite, jur pe cravata mea, sări Ionuț.

Roșcatul oftă adînc și adăugă filozofic:

— Pe cravată să nu juri, că juri strîmb... știu eu ce știu... mai bine zi după mine!

— Ce să zic?

— Zi: Dacă am să spun ceva de Roșcat, să n-am parte de caras în viața mea, și undițele să mi le rupă broaștele țestoase... Zici, mă?

— ...Să n-am parte de caras în viața mea, și undițele să mi le rupă broaștele țestoase...

— Să pățesc ce-a pățit Terente de la Ciugu...

— ...Să pățesc ce-a pățit Terente de la Ciugu.

— Să dea peste mine rîia căprească...

— ...Să dea peste mine rîia căprească.

— Așa da, spuse mulțumit Roșcatul, așa ceva mai seamănă a jurămînt.

Cu un strigăt de bucurie, Ionuț ridică cravata și o azvîrli în sus, urmărind-o în zbor cu ochi strălucitori. Ea pluti cîteva clipe în aer ușoară și mătăsoasă ca un văl roșu și apoi căzu cu un fîlfîit scurt înapoi. Se înfoie în vînt de cîteva ori pe pervazul ferestrei ca o pasăre care se cuibărește, se prelinse obosită și ațipi.

Ionuț o apucă cu mîini tremurătoare.

— S-o porți sănătos, frățioare! spuse vesel Roșcatul pocnindu-l scurt cu dosul palmei în piept.

Ploua mărunt. De undeva din zarea murdară, cenușie, nori negri, goniți de vînt, se revărsară peste sat. Stropii înghețați biciuiau gardurile, scurgîndu-se în dîre șerpuitoare de cerneală, furnicau în băltoace, susurau în frunzișul salcîmilor, horcăiau în burlane, umplînd văzduhul de un vuiet nedeslușit și monoton; ulița principală a satului era pustie. Ici-colo vrăbiile ciripeau pe sub streșini, scurt și metalic, ca o sonerie de ceasornic. Din cînd în cînd se auzea lătratul răgușit și înfundat al vreunui dulău ascuns sub o șiră de paie sau sforăitul nervos al unui cal, scuturîndu-și căpestrele în coșar. Sus, deasupra satului, un stol de ciori se rotea croncănind, înșurubîndu-se în cerul murdar, ca un vîrtej de frunze negre.

Sub ferestrele deschise ale clasei a IV-a stătea ghemuit un grup de băieți. Unul dintre ei, un băiețel îmbrăcat într-o scurtă de lînă și cu niște bocanci mari cît toate zilele în picioare, stătea cu urechea ciulită spre geamul deschis. Ceilalți, așezați jos pe brîul de ciment ce înconjura zidul școlii, așteptau tăcuți, ținîndu-și mîinile pe genunchi.

— Ce se-aude, Tindei? întrebă deodată unul dintre ei.

Era Roșcatul.

— Îl judecă pe Ghinea! răspunse scurt Tindei întorcîndu-se

o clipă spre el ca să-şi ațintească din nou urechea spre geam.

— Cine îl judecă?

— Tovarășa instructoare...

Băieții oftară din rărunchi.

— Tovarășa instructoare? bombăni Roșcatul. Și adicătele, ce zice?

— Zice, șopti Tindei fără să întoarcă capul, că dacă un pionier se înhăitează cu niște golani ca Roșcatul, pătează onoarea cravatei de pionier...

— Așa zice? se repezi Roșcatul de jos apucîndu-l pe Tindei de reverele scurtei și trăgîndu-l spre el... zice c-am fost în vie?

— Nu... Nu zice... te-a dat a... așa de e... exemplu! răspunse speriat Tindei aproape înăbușit, rămînînd cu gura căscată, Roșcatul îi dădu drumul și se ghemui din nou lîngă ceilalți doi.

— Ei, dacă-i numai așa, ca exemplu, mai merge... Tufănică, băiețelul de-o șchioapă, îl trase încetișor de mînecă pe Roșcat:

— Adică matale, nene, ești golan?

Roșcatul trase cu coada ochiului spre băieții care-l priveau tăcuți și, zărind privirile întrebătoare ale acestora, îi spuse:

— Taci, mă gîgîlice, iar vorbești în front?

Băieții îl priviră nemulțumiți.

— De ce dai în el, Roșcatule, îl întrebă unul din ceată.

— Păi nu te spun eu la tata, așa crezi tu? începu să smiorcăie din nou Tufănică.

— Gura! se răsti la el Roșcatul apucîndu-l de guler și pregătindu-se să-l arunce în ploaie. Zări privirile întunecate ale băieților, se răzgîndi și-l trase pe Tufănică jos lîngă el. Omulețul căzu. Roșcatul îi ridică căciula de pe ochi, îl bătu prietenește pe umăr și adăugă:

— Tufănică, te înaintez la gradul de caporal.

— Adevărat, nene? întrebă piciul cu ochii luminoși de bucurie fără de margini... Chiar matale, nene, mă faci caporal?

— Te fac!... Ești caporal! întări Roșcatul.

— Sst! făcu Tindei, vorbește Ghinea. Băieții săriră de jos și se îmbulziră la ferestre.

A doua zi cînd Ionuț veni la școală, clasa fierbea. Grupuri de băieți și fete dintr-a IV-a vorbeau cu aprindere și clătinau din cap, treceau de la un grup la celălalt, se risipeau ca să se strîngă iar, mereu noi și mereu altele ca sticlele dintr-un caleidoscop. La început, Ionuț nu înțelegea pricina acestei zarve pînă cînd Tololoi Mihai, șeful detașamentului, un băiat gras și rotund, îi ieși înainte agitîndu-i sub nas jurnalul detașamentului.

— Vii la timp, Ionuț! Evenimente mari la ordinea de zi...

— Dar ce s-a întîmplat? întrebă Ionuț în timp ce inima i se făcuse cît un purice.

Tololoi îl privi lung.

— O chestiune cu cravata... Ce, nu știi?

— Cu... cu cravata? se bîlbîi Ionuț simțind cum cimentul se preface într-un covor de gelatină și-i fuge de sub picioare... Eu am cravata. Uite-o!

— O văd eu și fără telescop, deși sînt la cercul de astronautică, încercă să glumească Tololoi, dar se răsti și încruntă din sprîncene. Să-ți spun drept, la Ghinea nu mă așteptam...

— Dar ce-a făcut Ghinea?

— S-a dus să fure struguri la via colectivei. Ba a mai și pierdut cravata. Moș Zaharia ne-a adus-o la școală... îți închipui ce rușine pe detașamentul nostru.

Lui Ionuț i se păru că întreaga școală se prăvale cu un huruit asurzitor undeva într-o prăpastie fără fund.

— Ce-i cu tine, Ionuț, îl trezi glasul speriat al lui Tololoi... Uită-te la tine, ești alb ca varul.

— N-am nimic. Nimic, spuse Ionuț.

— Te înțeleg, adăugă celălalt bătîndu-l pe umăr. Eram delegați să plecăm la Palatul pionierilor din București... Cum să mai scoatem nasul în lume după o asemenea ispravă? Adio, București. Sîntem, cum spune tovarășa instructoare, compromiși!

— Cînd îl discutăm pe Ghinea? interveni în treacăt un pionier.

— Astăzi după ore, răspunse Tololoi.

Ionuț intră în clasă. Lîngă fereastră, în banca a treia stătea Ghinea, un băiețel palid, cu păr moale și creț și doi ochi mici și negri, speriați ca doi gîndăcei. Stătea singur și posomorît în bancă, îmbrăcat într-o bluză albă descheiată la gît. Cravata lipsea. Cînd Ionuț se apropie de el simți sîngele năvălindu-i în obraji, zvîcnindu-i în tîmple.

Ionuț se așeză la locul lui, în banca din spatele lui Ghinea. Își șterse mîna umedă de ploaie de pantaloni și, scoțînd caietele, vîrî ghiozdanul în pupitru. Ghinea se întoarse și-l prinse de braț cu o mînă tremurătoare.

— Sînt nevinovat, Ionuț, n-am fost eu în vie. Cineva mi-a furat cravata. Băieții nu vor să mă creadă. Spune tu... Așa-i că tu... Ionuț tresări și, smulgîndu-și brațul din strînsoarea lui Ghinea, strigă cu un glas nefiresc de ascuțit:

— Eu? Ce eu? De ce mă amesteci pe mine. Dă-mi pace...Dă-mi pace, auzi?

— Nici tu nu mă crezi, spuse înăbușit Ghinea... Nici tu.

Băieții din clasă întoarseră capetele și-i priviră mirați.

(Urmare în numărul viitor)

Desene: GH. ADOC

ÎNTÎLNIRE LA KREMLIN

SERGHEI ANTONOV

Desen : N. POPESCU

Lenin stătea lîngă fereastră cu mîinile vîrîte adînc în buzunarele pantalonilor. În cabinetul cu două ferestre şi cu tavanul înalt şi boltit era frig şi umed. Ultimele săptămîni ale iernii erau friguroase.

Moscova simţea iarna din plin. În spatele Kremlinului erau clădiri de piatră în care gerul îşi făcea de cap. După muzeu şi Biblioteca „Rumeanţev" abia se zăreau ici şi colo coşurile caselor. Oriunde priveai nu zăreai nici un fum ridicîndu-se spre cer : oamenii nu aveau cu ce să facă foc. La nenorocirile care se abătuseră asupra ţării sfîşiate de războiul civil, la foamete şi distrugeri, se adăugase şi frigul.

Bîntuia tifosul.

Într-un tîrziu Lenin oftă. El îşi scoase brusc mîna dreaptă din buzunar şi se aşeză la birou.

Un toc obişnuit, ca acela cu care scriu şcolarii, începu să alerge repede pe o coală de hîrtie, aşternînd cuvinte prescurtate şi fraze una după alta. Ideile se luau la întrecere între ele, şi Lenin nota : „Să se verifice dacă sînt aprovizionate cu lemne casele copiilor. În caz că nu, să li se dea combustibil... Să se mărească porţia de zahăr şi zaharină pe care o primesc muncitorii din industria metalurgică... Comisarul poporului pentru Învăţămînt a întîrziat expedierea cărţilor la sate. Să stau de vorbă cu Anatoli Vasilievici şi să-l iau la rost... Să aduc la cunoştinţa tovarăşilor decretul şi să-l aprobăm... O scrisoare lui Kamenev... Străinătatea ne propune ajutoare. Vom reuşi să facem faţă singuri situaţiei ?"

Tocul rămase pentru o clipă nemişcat.

Uşa capitonată cu muşama albă, care dădea în sala de şedinţe, se deschise şi apăru secretarul.

– Vladimir Ilici, zise el încet.

Dar Lenin nu răspunse.

– Vladimir Ilici !...

Lenin ridică capul şi spuse :

– Da, da, şi luă de pe birou o altă coală de hîrtie.

– Vladimir Ilici, tovarăşul Korşunov vă roagă să-l primiţi.

– Bine, răspunse Lenin.

Secretarul plecă închizînd încet uşa, iar Vladimir Ilici continuă să scrie, grăbindu-se să termine scrisoarea pentru Serghei Sergheevici Kamenev. Lenin ştia că pînă ce secretarul va străbate sala de şedinţe, va intra în sala de aşteptare şi va spune celui care solicită să fie primit : „Vladimir Ilici vă roagă să poftiţi", pînă ce vizitatorul se va scula, îşi va aranja părul sau îmbrăcămintea şi va străbate sala de şedinţe, va trece un minut sau chiar un minut şi jumătate. Lenin ştia că în acest timp se poate citi o scrisoare, se poate citi un articolaş din ziar sau se poate scrie un bilet cuiva. În acest timp se putea face mult, foarte mult folositor şi necesar. Vladimir Ilici scria, dar de îndată ce în uşă apăru statura subţire şi înaltă a omului de ştiinţă,

a vechiului său cunoscut, intimidat puțin, Lenin s-a sculat de la birou și a mers în întîmpinarea vizitatorului.

– Poftiți, Leonid Alekseevici, poftiți. Vladimir Ilici îi oferi un fotoliu. Vă rog să luați loc...

Leonid Alekseevici Korșunov s-a îndreptat cam stingherit spre fotoliu și s-a așezat repede ascunzîndu-și picioarele sub masa care stătea în fața biroului lui Lenin. Korșunov a făcut totul atît de repede încît s-a simțit stingherit. După ce a observat că Lenin s-a așezat pe scaunul său împletit s-a uitat la el.

– Cum vă simțiți, Leonid Alekseevici, întrebă Lenin, vă vine greu ?

– Mulțumesc, mă simt bine, Vladimir Ilici. Nu mă plîng de nimic.

– Bine. Trăim timpuri grele, Leonid Alekseevici, și le trebuie să le învingem.

Cînd Lenin termină, Korșunov spuse :

– Vladimir Ilici, am venit în legătură cu eventuala expediție în Siberia. Știți, desigur, că la 30 iunie 1908 a avut loc un eveniment extrem de important pentru știință. Fenomenul a fost destul de rar și neîntîlnit ca dimensiune. În taigaua siberiană a căzut un meteorit. Korșunov îl privi pe Lenin și observă că Vladimir Ilici se uită la el atent.

Lui Korșunov i se păru că Lenin știe foarte bine despre meteorit, că îi ghicește gîndurile și intențiile. Korșunov avu impresia că îi răpește doar timpul lui Vladimir Ilici și începu să se simtă stingherit.

– Acest meteorit... De altfel, dumneavoastră știți totul...

– Vă înșelați, Leonid Alekseevici, zise Lenin. În afară de faptul că undeva a căzut un meteorit nu știu mai mult nimic. Da, da...

Aplecîndu-și capul spre omul de știință, Lenin zise zîmbind :

– Nu-mi aduc aminte nici anul în care a căzut meteoritul. Spuneți-mi totul pe-ndelete, nu vă grăbiți.

Korșunov, încurajat și înveselit, continuă să-și expună ideile pe care le pregătise din timp.

– Dacă se ia în considerație că cel mai mare meteorit este acela de 36 și jumătate tone, după care urmează așa-numitul meteorit mexican, de 27 de tone, atunci meteoritul nostru din Siberia mi se pare un gigant în comparație cu aceștia. Toată nenorocirea constă însă în faptul că pînă în prezent nu s-a stabilit locul unde a căzut meteoritul.

– Doriți să plecați în căutarea meteoritului ? întrebă Vladimir Ilici cînd Korșunov făcu o pauză.

– Da, răspunse acesta. Vreau să găsesc meteoritul. Înțeleg că acuma nu este timpul pentru așa ceva, dar... n-am să vă cer însă prea multe. Ne pare rău că în străinătate iau ființă societăți care vor să studieze meteoritul rus, iar noi...

– Nu, nu, nu, zise Lenin. Străinătatea n-are nici o legătură cu meteoritul nostru. Nici să nu visezi. De ce aveți nevoie pentru a organiza o expediție ?

– Am întocmit lista, spuse Korșunov scoțînd din buzunar niște coli de hîrtie împăturite în două. Am căutat să fac o listă foarte modestă, Vladimir Ilici...

Lenin începu să studieze lista și cu cît o studia mai mult se încrunta mai tare. Lui Korșunov i se părea că tristețea pe care n-o văzuse niciodată pe fața lui Lenin apăru acum. Vladimir Ilici citi lista, o puse pe masă și privi spre omul de știință. Korșunov ridică ochii spre Lenin și spuse nehotărît :

– Cu toate că... totuși am putea reduce ceva din listă. Să luăm pîine mai puțină... Ne-am putea dispensa și de unele aparate... Vom lua numai un teodolit, apoi...

Lenin privea pe lîngă omul de știință. Privirea îi era ațintită spre un colț al cabinetului. Se părea că a uitat de prezența musafirului.

– Să vă dispensați de un teodolit, zise el într-un tîrziu privindu-l pe Korșunov și ridicîndu-se în picioare.

Vladimir Ilici începu să se plimbe nervos prin cameră cu mîinile vîrîte în buzunarele pantalonilor și să privească din cînd în cînd pe fereastră.

– Acolo este doar taigaua, zise deodată Lenin căutînd să clarifice lucrurile. Mii de verste de taigă prin care n-a umblat nimeni. Fluvii tumultuoase. Fiare sălbatice. Drumurile lipsesc. La sute de verste nu întîlnești un om... Înțelegeți toate acestea ?

Lenin tăcu.

– Știu că vă dați seama de toate greutățile, zise Vladimir Ilici și începu din nou să studieze lista. „Un funt de pîine pe zi, cinci funți de zahăr pentru toți, tutun..." – citea el, și în glas i se simțea ba severitatea, ba nemulțumirea, ba surprinderea, ba tristețea.

– Putem să mai reducem din porția de zahăr, dar tutun trebuie să avem : el ne va salva de țînțari, spuse omul de știință.

Ca și cum n-ar fi auzit nimic, Vladimir Ilici a continuat : „Blănuri pentru împachetarea instrumentelor".

Korșunov s-a ridicat, și în lentilele ochelarilor săi începură să joace ferestrele. Pe fața omului se citea hotărîrea de a face o ultimă concesie pentru a-și atinge scopul.

– Vladimir Ilici ! zise Korșunov hotărît. Tovarășe Lenin ! Trebuie să plecăm ! Trebuie.

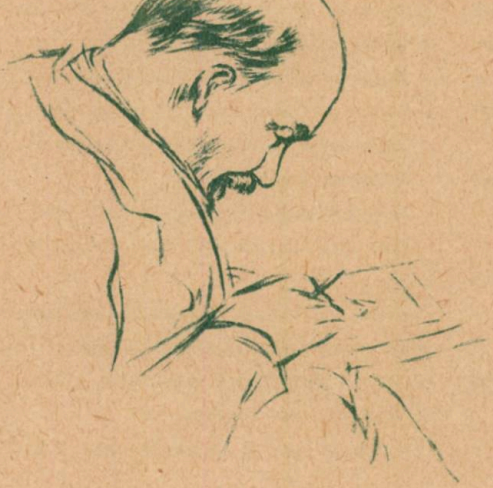

Spunînd aceasta, omul de știință se așeză sau mai precis căzu în fotoliu.

– Doamne, dar ce aveți ? ! exclamă Lenin apropiindu-se de omul de știință. Leonid Alekseevici, om neobișnuit, nici vorbă că expediția va pleca. Ceea ce ne cereți o să vă dăm! Dar este prea puțin. Cu asemenea echipament și numai cu atîtea rezerve se poate oare pleca în Siberia ? ! Așa ceva poate ajunge pentru o expediție organizată în apropierea Moscovei. E o nimica toată. Ce păcat, ce păcat ! spuse Lenin, și Korșunov înțelese imediat ce

anume regreta Vladimir Ilici. Ce păcat că oamenilor ca dumneata noi nu le putem oferi tot ce merită cu prisosință ! Dar nu-i nimic ! Da-ți-ne numai timp !

– Așa..., exclamă nedumerit Korșunov privindu-l pe Lenin. El mai vru să spună ceva, dar nu mai putu. Pe frunte îi apărură broboane de sudoare.

Lenin se apropie de omul de știință și-l întrebă grijuliu :

– Leonid Alekseevici, dacă o să vă dăm numai ce este scris pe această listă modestă, o să puteți face față ? O să organizați expediția ?

Lenin tuși nemulțumit. El privi undeva în jos, sub masă, și un zîmbet șiret îi apăru pe față.

– Fiți bun, frățioare, și apropiați-vă de această fereastră, spuse Lenin zîmbind prietenește lui Leonid Alekseevici.

– Pentru ce, Vladimir Ilici ?

– Vă rog, Leonid Alekseevici. Apropiați-vă de această fereastră ! Faceți-mi acest serviciu. Și Lenin adăugă, făcînd strengărește cu degetul : Vă cunosc eu !

– Nu, Vladimir Ilici. Dacă sînteți de acord cu lista, n-am să vă mai răpesc timp...

SMOLNÎI 1917 **S. GUEȚKI**

– Vladimir Ilici, nici nu visez să primesc mai mult ! O să se topească zăpada, ne vom pregăti și vom pleca. Pe cuvînt de onoare că n-o să vă mai cerem nimic. Aveți și așa prea multe cereri de satisfăcut... Toți trag de dumneavoastră. Cum de puteți să le satisfaceți pe toate ?

– Deci veți pleca ? întrebă încă o dată Lenin.

– Da, vom pleca.

– Și n-o să ne mai cereți mai mult nimic ?

– Nimic.

– Nimic, Leonid Alekseevici ? mai întrebă Lenin.

– Absolut.

– Ba nu, a spus Lenin înțelegător. Nu sînt încă de acord cu totul. Fiți amabil și apropiați-vă de această fereastră, Leonid Alekseevici, vă rog.

Korșunov se sculă fără prea multă poftă și-l privi pe Lenin așteptînd ce va urma.

Lenin se uita și el la Leonid Alekseevici.

– Poftim, apropiați-vă.

Korșunov se hotărî și ieși de după masă.

Lenin privi la picioarele omului de știință și zise :

– Da, da. Mi-am închipuit. Frățioare, în ce aveți de gînd să plecați în taigă ? În acești pantofi rupți, pe care îi veți pierde la cinci kilometri de Moscova ?

– Am să plec și în aceștia, zise Korșunov. Am să-i leg cu niște ațe. Înăuntru o să pun obiele și o să meargă.

– Stați prost, zise Lenin îngîndurat. Dar nu aveți alți pantofi ?

– De unde ? Am avut și s-au rupt. Aceștia sînt ultimii pe care îi mai am și îi păstrez cu grijă...

– „Am să plec și în aceștia", repetă Lenin cuvintele lui Korșunov. Iertați-mă, Leonid Alekseevici. Iertați-mă.

Lenin puse mîna pe umărul lui Korșunov și-l rugă să ia loc. Îl privi în față – nu cumva s-a supărat ? – și, constatînd că omul de știință nu s-a simțit prost, a început să se plimbe îngîndurat prin cameră.

– Avem oameni neobișnuiți, zise Lenin într-un tîrziu. Să-l luăm pe Țiolkovski. Imaginați-vă un oraș provincial din Rusia. Undeva într-o căsuță veche de lemn, probabil pe o stradă pe care cresc buruieni și umblă găștele și porcii, locuiește un bătrîn profesor de matematici. El primește zilnic pe cartelă pîine și scrumbie și se ocupă cu problemele zborului interplanetar. Cred că stă și într-o locuință neîncălzită. Și dumneata, frățioare, mergi pe același drum. Ai de gînd să pleci la mii de verste depărtare, în taigă, în Siberia cu acești pantofi rupți !

„Dar dumneavoastră, Vladimir Ilici ? se gîndi Korșunov. Nu este ușor să construiești socialismul unde mulți nu știu să citească cuvîntul «socialism»".

Korșunov a simțit deodată că îl leagă ceva comun de Lenin, că ei împreună fac un lucru care este tot atît de util ca și cercetările lui Țiolkovski în domeniul zborului interplanetar, ca și eforturile muncitorilor flămînzi care reconstruiesc uzine, ca și munca țăranilor care ară pămîntul...

Omul de știință a plecat emoționat și parcă ușurat. El a alergat pur și simplu prin Kremlin, a ieșit în Piața Roșie gîndindu-se la ziua de mîine, la visurile care vor deveni realități.

...Un om puternic, nu prea înalt, umblă prin cabinetul său din Kremlin – centrul nemărginitei țări –, se gîndește, notează ceva repede și energic cu un toc asemănător cu cel al școlarilor, întocmește planuri noi, mărețe, care vor fi realizate repede, scrutează viitorul și vede cum va fi transformată Rusia.

Pregătiri de defilare

de DUMITRU CORBEA

E-aproape Întîi Mai.
Din crengi, ca niște pui plăpînzi,
Cu ciocul lor bălai,
Dau mugurii, de cer flămînzi,
De adieri de vînt și ploi,
Cu floarea ridicată din noroi.

Grădina e-n soare.
Cresc mugurii și se desfac.
O privighetoare
A zburat dintr-un copac
Și înalță cîntecele ei,
De pe un cîmp de brebenei...

Cîntă pionierii.
Cu tobe trec. Și, cadențat,
Aduc primăverii
Un trandafir neîmpupat,
Pe care n-a zburat albina,
Dar l-a strigat, mereu, lumina...

Mă văd în coloană,
Alături de mici pionieri...
Coardă năzdrăvană,
Arcușul nu ți-i nicăieri?
Voi cînta și fără tine,
Căci, uite, coloana vine...

Pionier!

de TITEL CONSTANTINESCU

La gît cravata-mi flutură ușoară.
Și chiui peste cîmpuri, pe sub cer.
De bucurie, pasul parcă zboară.
Priviți-mă! De azi sînt pionier.

Un brad mi-a spus cu fruntea-nrourată:
„Te voi sui-n azur, pînă la stele
De lași o clipă roșia-ți cravată
Să fluture în ramurile mele".

Și-o zînă din povești încet mă roagă:
„Pe roibul năzdrăvan te fac stăpîn
De-mi lași o clipă doar cravata-ți dragă
Cu ea pe brat în basme să rămîn".

Și mi-a șoptit o pasăre măiastră:
„Îți dau comori și-avîntul din aripă
De vei lăsa, în zarea mea albastră,
Cravata să ți-o flutur doar o clipă".

Și apele-mi șoptesc: „Îți dăm în dar
Cîntările ce dorm la noi pe undă
Cravata de ne-o lași o clipă doar
În valurile noastre să se-ascundă".

Dar eu n-aud nimic. Alerg în vînt
Și strig să mă audă lumea toată:
„Sînt pionier! Mă leg prin jurămînt,
Cravata mea, să nu te pierd vreodată!"

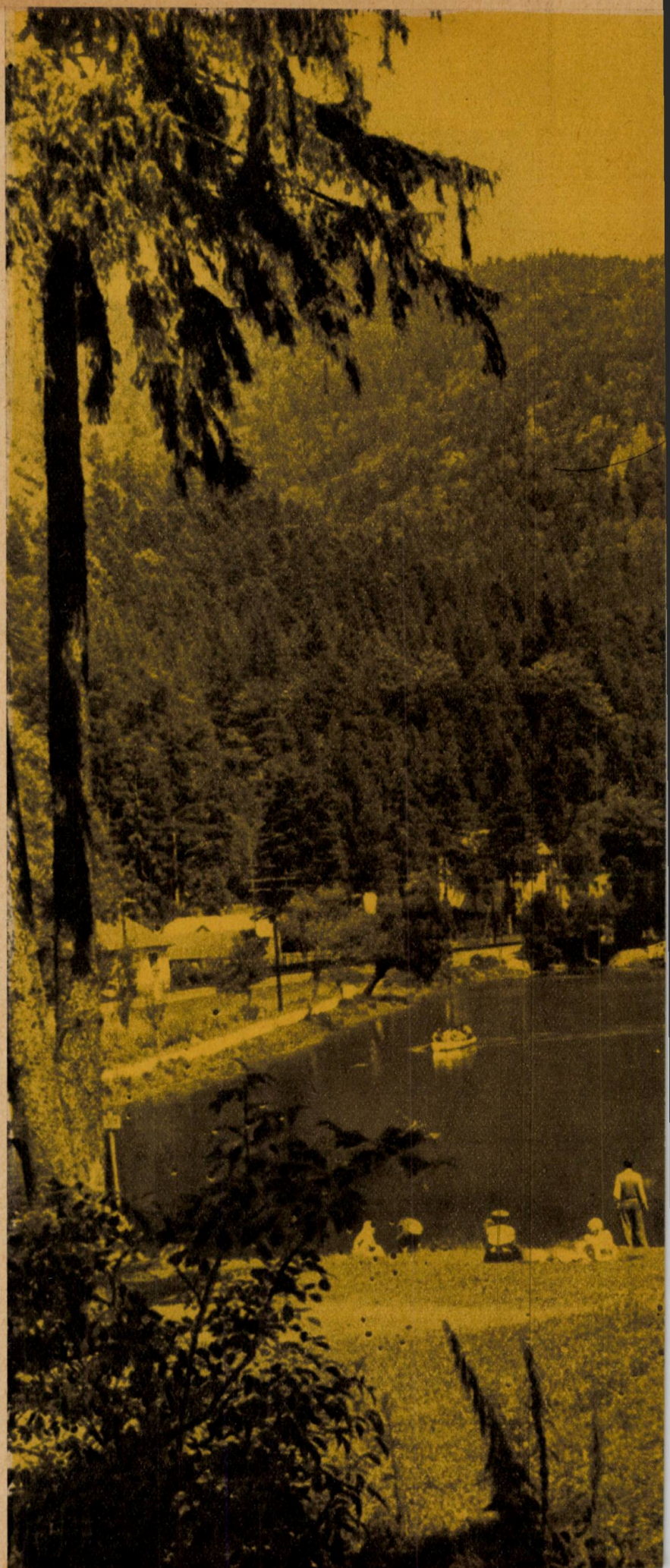

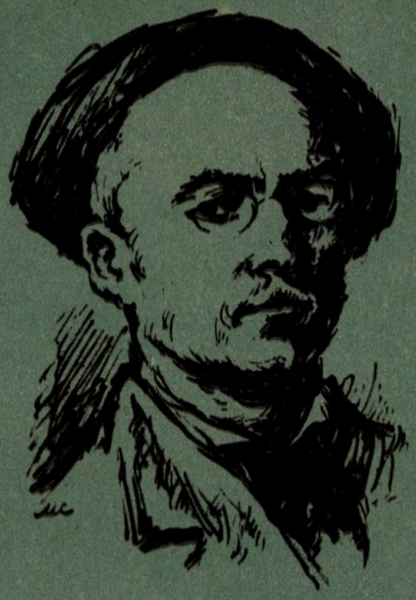

N. Grigorescu

Arta marelui nostru pictor Nicolae Grigorescu (1838-1907) a fost rodul unei atente și profunde observații realiste asupra lumii înconjurătoare. Din imensul număr de tablouri pictate de el, portretele, reprezentînd cele mai diverse tipuri, cele mai deosebite caractere omenești, au ocupat un loc de seamă. Printre figurile pe care pictorul le-a fixat pe pînză cu măiestria sa neîntrecută, cu viziunea sa poetică și plină de dragoste față de natură și față de oameni, se înscriu și numeroase chipuri de copii. Stabilind întotdeauna între el și motivul pe care urma să-l reprezinte o corespondență sufletească trainică, în portretele sale de copii — așa cum deosebit de elocvent o mărturisește și „Capul de fetiță" reprodus în acest număr —, pictorul, călăuzit de un fin spirit de observație, a sezisat unele dintre cele mai caracteristice trăsături ale copiilor.

În portretele sale, atenția artistului s-a îndreptat către imprimarea unei maxime expresivități fiecărei figuri în parte. Latura cea mai expresivă a „Capului de fetiță" o constituie frăgezimea, rotunjimea obrazului. Pentru a reda cu veridicitate chipul țărăncuței, simplitatea ei, ochiul pictorului a neglijat unele părți secundare ale feței, accentuînd în schimb plinătatea formelor și expresivitatea ochilor, adumbriți de basmăluța roșie — pată vie și strălucitoare în întreaga suprafață a tabloului. Lumina, venind din stînga, nuanțează coloritul în tonuri calde și subliniază forma și claritatea conturului feței.

Închinîndu-și cea mai mare parte a operelor sale reprezentării vieții de la țară, Grigorescu a fixat pe pînzele sale figuri de tinere țărance, pline de vitalitate, cu o mare robustețe sufletească, cuceritoare prin simplitatea, seninătatea și optimismul lor.

Un astfel de chip de țărancă tînără, plină de voie bună, cu furca în brîu, răsucind din fuior fir subțire, cu mișcări grațioase și delicate, a fost înfățișat de pictor în tabloul intitulat *„La amîndouă le place jocul"*, pînză care poartă un pronunțat caracter poetic, dar și o notă de umor în redarea scenei de gen.

Chiar dacă sînt băiat

de VALERIA BOICULESI
Desene: PUIU MANU

Mare lucru nu-i să-nveţi
cînd ai cărţi,
cînd ai caiete,
dacă eşti atent, băiete,
nu cu gîndul la sticleţi!
Şi-i ajuţi şi pe părinţi
la vreo treabă mai uşoară!
Dar să văd
cum te prezinţi
dacă ai o... surioară?
Eu,
chiar dacă sînt băiat —
şi
chiar dacă-i zi frumoasă,
numai bună de jucat,
fiindcă mama nu-i acasă,
pun ibricul,
fierb cafea —
şi-o servesc pe sora mea:
— Bea-o toată, nu-i fierbinte!
să creşti mare
şi cuminte!

...Supărată-i surioara!
Că păpuşa ei, Mioara,
n-are-o mînă —
şi nu-i place!
Spune,
cum să se mai joace?
Eu,
chiar dacă sînt băiat —
şi
chiar dacă niciodată,
să mă credeţi,
n-am brodat, —
aţă pun în ac, frumos,
iau păpuşa
şi i-o cos...
— Gata.
poţi s-o dai şi uţa!
Dar
să nu-i mai rupi mînuţa!

...Stau şi-nvăţ la geografie,
surioara vrea să ştie
despre sateliţi —
şi soare,
despre noua lui planetă...
Eu,
chiar dacă n-am lunetă —
şi... nu-s mare astronom,
îi explic
să înţeleagă
„constelaţia" întreagă
făurită azi
de om...

...Vine Ene
pe la gene.
Luna tremură pe creste.
Surioara-i somnoroasă;
leneş
capul mic îşi lasă

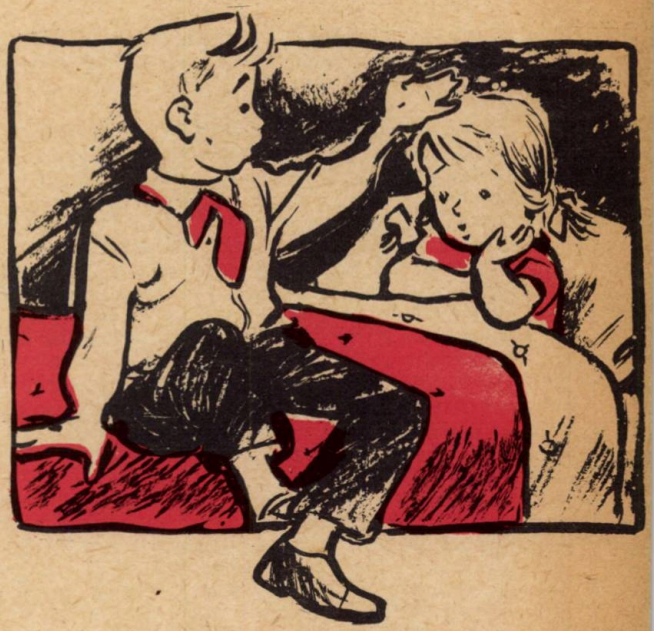

şi aşteaptă-o poveste...
Eu,
chiar dacă sînt băiat —
şi
chiar dacă nu-s bunică,
fiindcă-i sora mea,
şi-i mică —
îi mai spun o dată basmul
cu „Motanul încălţat"...

Mare lucru nu-i să-nveţi
cînd ai cărţi,
cînd ai caiete,
dacă eşti atent, băiete,
nu cu gîndul la sticleţi!
Şi-i ajuţi şi pe părinţi
la vreo treabă mai uşoară!
Dar să văd
cum te prezinţi
dacă ai o... surioară?

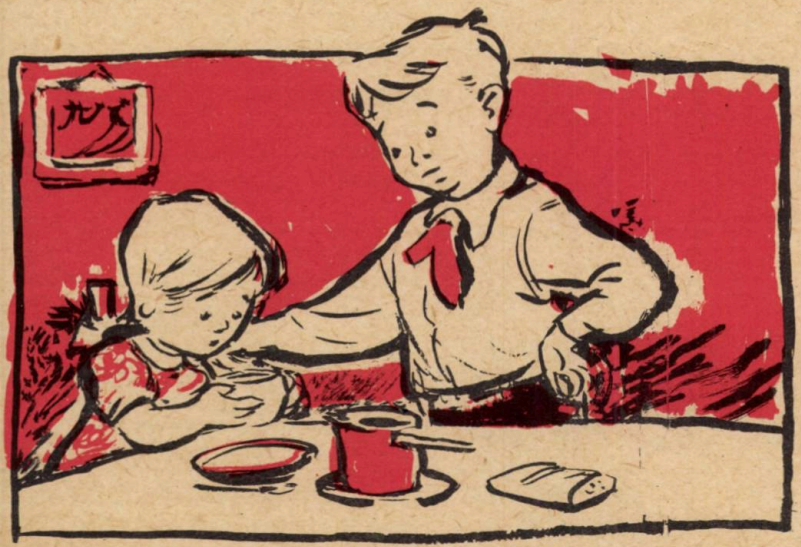

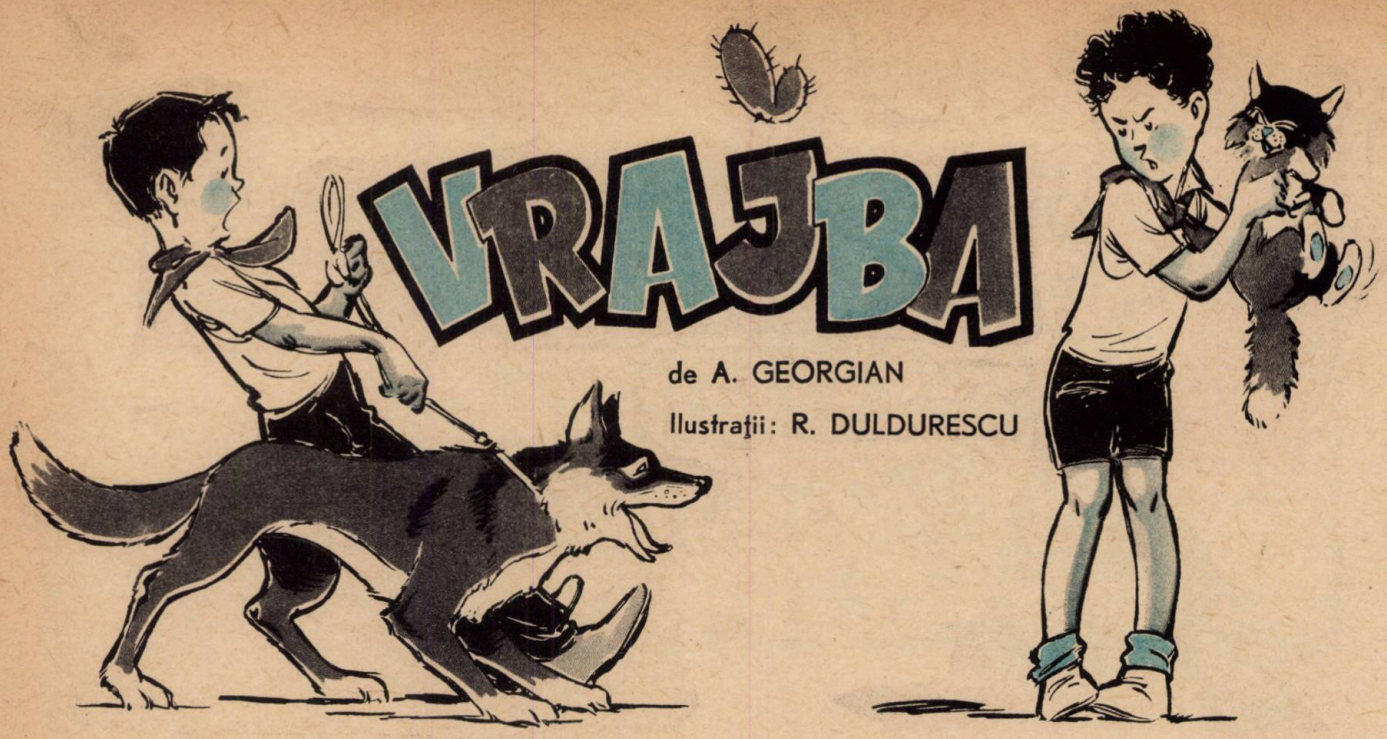

VRAJBA

de A. GEORGIAN

Ilustrații: R. DULDURESCU

Partea I, în care se povestește cum s-au cunoscut băieții, cum s-au împrietenit și cum au ajuns să se certe.

Într-o căsuță mică, învăluită în iederă, locuiesc împreună, de cîtăva vreme, doi băieți, Tăsică și Mitruț. Mai înainte era numai Tăsică singur. Acolo s-a născut acum vreo 9 ani. De mic copil, Tăsică a fost lipsit de mamă. Îl avea doar pe tatăl său, care însă sta prea puțin timp pe acasă fiind mecanic de locomotivă. Băiatul a fost îngrijit, cum s-a putut, de o babă cam ursuză, care locuia cu moșul ei în două dintre camere. Dar cu un an în urmă, bătrînii au plecat la țară, să trăiască pe lîngă niște nepoți. În locul lor s-a mutat mama Lina și Mitruț, aducînd cu ei și pe Titan, un cîine lup de toată frumusețea. Tăsică s-a bucurat mult. Prea fusese singur pînă atunci. Cînd venea acasă, parcă sta să cadă casa peste el de urît ce-i era. Atîta bucurie avea, că-i ieșea înainte Mițache, pisoiul, care tare-i mai era drag lui Tăsică. Ei, dar, de la venirea lui Mitruț, totul s-a schimbat. Avea acum un adevărat tovarăș de joacă, iar mama Lina, blîndă și bună, îl îngrijea ca pe copilul ei.

Cînd a venit toamna, cei doi băieți au plecat la școală împreună. Din prima zi, Tăsică le-a spus colegilor, care nu-l cunoșteau pe Mitruț, pentru că el venea de la o altă școală:

— Detașamentul nostru va crește cu încă un brav pionier. E prietenul meu. Cel mai grozav băiat!

Copiii l-au cercetat cu mare curiozitate și le-a plăcut înfățișarea lui de voinicel înalt și chipeș. Pe urmă l-au încercat la joacă. Era tare sprinten. L-au ascultat spunînd lecția în clasă și l-au găsit isteț.

Mitruț s-a împrietenit îndată cu toți, dar de Tăsică era nedespărțit. Și pentru că erau ca doi frați buni li se spunea „gemenii".

Și așa, mai cu școala, mai cu joaca, au trecut cîteva luni în bună înțelegere.

Deodată, însă, s-a iscat zîzania între băieți. Vrajba a început de la neînțelegerile dintre Titan, dulăul, și Mițache, pisoiul. Că Titan nu era pe placul lui Mițache s-a observat de la început, dar, mă rog, gusturile nu se discută. Nu înțeleg, însă, ce l-o fi îndemnat să se ducă la cușca lui Titan și să-i caute pricină, vîrîndu-i-se între colți. (Așa am auzit că s-ar fi întîmplat, de la Mitruț, stăpînul cînelui.) Mițache a fost salvat de Tăsică tocmai la timp, așa încît nu s-a ales decît cu blănița siameză cam mototolită. Totuși, Tăsică a fost atît de speriat și de supărat de cele întîmplate, încît l-a găsit vinovat pe Mitruț, care l-a adus pe Titan, cel ce era să-i mănînce pisoiul. Împins de furie, s-a repezit la Mitruț.

Surprins de avalanșa strigătelor care se abătuseră asupra lui din senin, Mitruț n-a spus la început nimic. Dar cînd Tăsică a amenințat că va tăia coada „potaiei" și că va trece prin foc și sabie ceea ce va mai rămîne din cîinele său, Mitruț nu s-a mai putut stăpîni și a început încăierarea.

Pe urmă, însă, i-a părut rău. Îi era rușine că a sărit la trîntă ca un cocoș țîfnos și ar fi vrut să se împace cu prietenul său. De cealaltă parte a zidului care le despărțea odăile, Tăsică nutrea însă gînduri rele, pe care se părea că i le torcea la ureche Mițache, și ele sunau cam așa:

„... Mitruț îți e dușman. De aceea a venit aici «înarmat» cu un cîine, care are colți de toată spaima. Tu ai împărțit cu el jucăriile, podul, grădina și piersicul de lîngă geam. Mai înainte erai singur stăpîn peste toate. Sfîrrr... sfîrrr...! Pfu... pfu! Mitruț o să te alunge din casă, iar pe Mițache al tău o să-l prăpădească Titan"...

— Dar tu ai toate drepturile, Mițache! se pomeni strigînd Tăsică. Ai fost mai înaintea lui aici.

De afară se auzi lătratul lui Titan. Ham-ham-ul său părea un răspuns batjocoritor: „Nu uita că eu sînt mai puternic".

— Așa? se înfurie Tăsică și mai rău. Lasă că-ți vin eu de hac!

Se repezi afară, îi dezlegă lanțul și, prinzîndu-l de zgardă, ieși cu el pe poartă. Se întoarse abia pe seară, singur.

Mitruț îl aștepta pe sală, dar Tăsică trecu pe lîngă el ca și cum nu l-ar fi observat și tot fără să-l ia în seamă începu să-și ude cactușii înșirați la geam. Dar nici această treabă, care-i făcea o deosebită plăcere, nu-l îmbună, pentru că atunci cînd Mitruț se apropie de el nu se întoarse să-i spună ca de obicei:

„Ei, ce mai zici de țepoșii mei? Tot nu-ți plac? Nu? Păcat. Sînt grozavi!"

Vorba o începu Mitruț, spunîndu-i sfios și rugător:

— Îmi pare rău că te-am lovit. Îmi pare rău de Mițache. Dar... unde-i Titan? Tu știi? Știi?

Tăsică tăcu un timp nesfîrșit de lung pentru că se temea să nu-i tremure vocea de neliniște și mîhnire. Apoi, încercînd să se arate crud și nepăsător, șuieră printre dinți:

— Ehe, Titan al tău a murit ca un erou!

Mitruț se repezi la el.

— O să-ți pară rău, ține minte! strigă el. O să-ți pară rău de ce ai făcut!

Partea a II-a — în care se arată cum s-a răzbunat Mitruț și cum... n-avea de ce să se răzbune.

În noaptea aceea, Mitruț dormi prost. Vise rele îi chinuiră somnul. Îl vedea pe Titan trecînd prin foc și sabie — așa cum sunase amenințarea — și-l auzea scheunînd ca atunci cînd era un cățeluș mic: „Chiau-chiau, tu, stăpînul meu, de ce nu mă aperi de toate grozăviile astea!" Către dimineață, Mitruț se trezi buimac și neliniștit. Înșfăcă un cuțit și porni în vîrful picioarelor goale. Ajuns în sală, se repezi la cactușii lui Tăsică și, fără să pregete, îi decapită unul cîte unul. Apoi se întoarse în pat și ațipi iar, pînă ce-l trezi mama Lina ca să-l trimită la școală.

Era o dimineață liniștită, senină, din luna mărțișorului. Și ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, în fața ușii aștepta Titan. Mitruț se repezi la el, cuprinzîndu-i cu brațele gîtul, și-l asaltă cu întrebări: „Ce s-a întîmplat cu tine? Ce ai pățit, Titan, băiatule? Pe unde mi-ai umblat?" Titan lătră cu bucurie fără să poată povesti, însă, peripețiile prin care a trecut.

După încăierarea cu Mițache, Tăsică, în supărarea lui, a voit să-l facă pierdut. Pentru aceasta l-a luat și l-a dus pe niște străzi mărginașe, unde a încercat să-l lase singur, doar s-o rătăci. Dar de-abia s-a îndepărtat Tăsică de el, alungîndu-l cu vorbe de ocară, cînd niște dulăi au ieșit printr-un gard rupt și au tăbărît asupra lui. Băiatul a scos un strigăt de spaimă. Dintr-un salt, Titan a fost lîngă el și s-a luat la trîntă cu toată haita. Tăsică a fugit pe o stradă alăturată și s-a oprit la o oarecare depărtare. Cînd și-a mai revenit din spaimă și n-a mai auzit hămăitul cîinilor, Tăsică s-a întors să-l ia pe proaspătul său aliat. Dar nu se mai vedea nicăieri. Umbrele serii învăluiau strada, casele și curtea din care răsăriseră dulăii. Cum se sfîrșise lupta, Tăsică nu mai știa. Dar se simțea grozav de mîhnit de pierderea lui Titan, ca și cum nu el ar fi vrut să-l piardă... Acum, văzîndu-l la geam, Tăsică se bucura

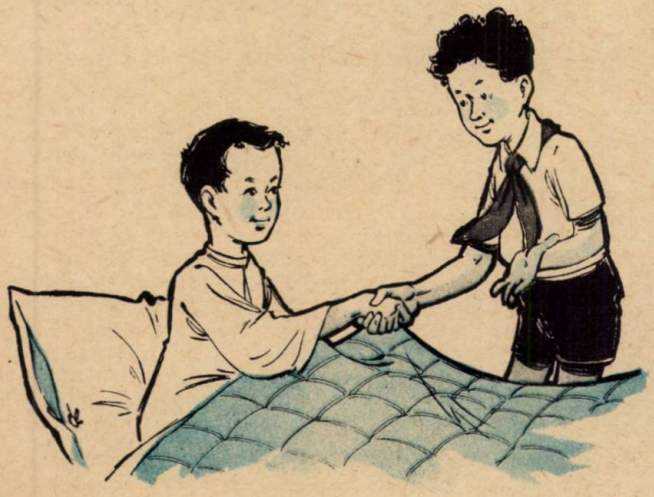

nespus că izbutise să se descurce și să se întoarcă acasă.

— Bravo, Titan, mi-a plăcut! îi strigă el. Cu dulăii ăștia să te măsori, nu cu pisicuțe. Apoi se adresă lui Mitruț, care, neînțelegînd despre ce era vorba, întoarse spre el o față mirată.

— Hai, așteaptă-mă și pe mine să mergem împreună la școală.

— Vino!... vru să strige Mitruț, dar își aminti despre distrugerea cactușilor și, nemaiîndrăznind să-și privească în față prietenul, porni înainte, grăbind pasul. Desigur, Tăsică nu aflase încă despre masacru. Dar ce va face cînd va afla?

Partea a III-a, în care se vede cum neînțelegerile pot aduce adevărate nenorociri.

În fața glastrelor pustiite, Tăsică a rămas tăcut, dar și-a strîns amenințător pumnii și l-a fulgerat pe Mitruț cu o privire plină de dușmănie. Pe urmă, nu și-au mai vorbit mai multe zile, în care timp nimeni nu se mai putea înțelege cu Tăsică. La școală era neatent și sfîrși prin a lua cîteva note rele.

— De ce nu mai ești atît de sîrguitor ca mai înainte? îl întrebă într-o zi profesorul de fizică, dar nu primi răspuns și continuă. Te-ai cam lăsat pe tînjeală. Anul trecut ai fost premiat, iar acum ți-a luat-o Mitruț înainte.

Tăsică se simți lovit iar de același „frate ingrat" în vechile sale drepturi pecare le considera consacrate.

„Cine e prieten cu Mitruț, mie îmi e dușman" — hotărî el. Și așa se făcu că, deși avea o fire deschisă și prietenoasă, se îndepărtă pe rînd de toți colegii săi, ba chiar începu să lipsească și de la adunările detașamentului. Din pricina acestor purtări, băieții se supărară rău pe el. Numai Mitruț nu-l condamna. El știa că are o bună parte din vină pentru că Tăsică se schimbase în urma necazurilor pe care i le pricinuise, mai vrînd, mai nedîndu-și seama. N-ar fi trebuit să-l lase pe Titan să-i bage motanul în sperieți, iar cactușii putea să-i fi bărbierit numai de țepi. Le strica fala, poftim! Nu era nevoie să-i radă cu totul de pe suprafața pămîntului. Așa gîndea Mitruț și, tînjind după vechea lor prietenie, se ho-

(continuare în pag. 24)

CUCU SINGURELU

de VASILESCU LIMAN
Desene: N. BIȚAN

DIMINEAȚA

Zarea soarelui-răsare
Pare-ncinsă-n foc și jar
Că e-n zori și mîndrul soare
Stă la poarta zilei iar

Dar de-acum nu vine singur
Cum venea pînă mai ieri,
Ci aduce pentru muguri
Darul noii primăveri

Și-i alintă cu lumină
Și-i îndeamnă să dea zor
Să-nflorească în grădină
În cununile de flori.

...Dar să-ntoarcem noi condeiul
De la muguri, de la zori
Și să scrim despre temeiul
Unor oameni muncitori

UITE-AȘA SÎNT UNII...

Gheorghe Tîrnoveanu este
Harnic om, dar uite-acum
A pățit cam ca-n poveste:
— „I se rupse caru-n drum“

Satu-i prins în colectivă
— Poate cam trei părți din el —
De-nceta a sta-mpotrivă,
Se-nscria de multicel.

Are, zice-n casă sfadă,
Dar nici el nu prea dă ghes;
Stau de-o parte să mai vadă
Să mai treacă un cules.

Uite-așa sînt unii oameni.
Cred mereu doar cum vor ei.
Grîu ca aurul să sameni,
Ei o țin morțiș că-i mei.

CUCU SINGURELUL

Tudorel, feciorul
Lui nea Tîrnoveanu,
Tare duce dorul
Și-ndură aleanul,

Fiindcă el la școală
Vede că-i mîndrie
De-ai părinți cu fală
În gospodărie.

Scrie și în carte
Că aduni oftaturi
Dacă stai de-o parte
Cu pămîntu-n haturi.

Și-n recreații pînă
Sună clopoțelul
Sar copiii să-i spună:
„Cucu-singurelul“.

Știe el că spusa
Are tîlc și-i pasă.
De-asta plînsu-i-s-a
Mamă-si acasă:

„Fac orice și gata...
Și ce-o fi să fie!
Îl înscriu pe tata
La gospodărie!“

NU E CALUL

Însă-a doua zi pe seară
— De ți-ar fi spus, nu credeai —
Cînd să-i dea din grajd afară
N-a fost unul dintre cai.

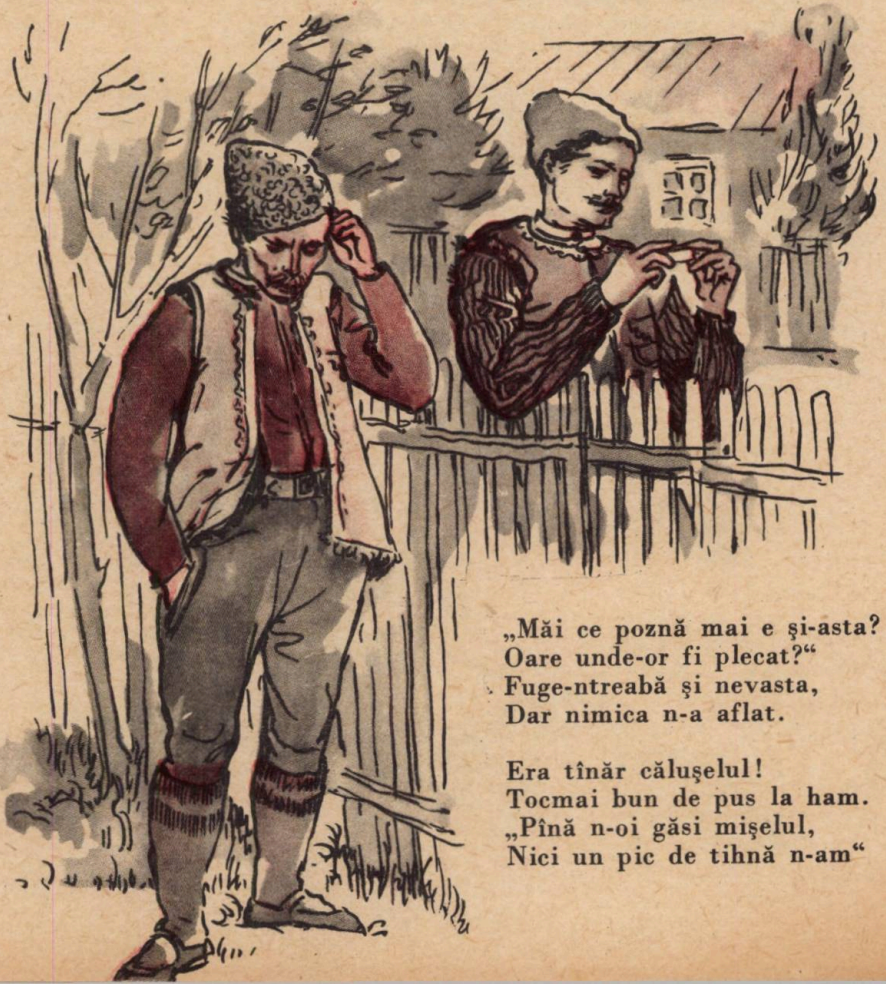

„Măi ce poznă mai e și-asta?
Oare unde-or fi plecat?“
Fuge-ntreabă și nevasta,
Dar nimica n-a aflat.

Era tînăr căluțelul!
Tocmai bun de pus la ham.
„Pînă n-oi găsi mișelul,
Nici un pic de tihnă n-am“

Şi-ntrebînd încolo-ncoace,
Pînă noaptea mai tîrziu,
Doar o vorbă i se-ntoarce
„Nu ştiu, nea Gheorghe, nu ştiu!“

Peste noapte, somnu-n pleoape
Tihna dulce nu i-a pus;
Ba visa căluţu-aproape,
Ba-l visa de lupi răpus.

Dar spre ziuă cînd se scoală
Şi-ntristat priveşte-afară
Vede calu-n curtea goală
Picotind lîngă umbrar.

PESTE ZI

Peste zi, cu treaba —
Cum e gospodarul:
Îl împunge graba,
Îl apasă-amarul.

Nenea Gheorghe-asudă
Brazde-n cîmp torcînd,
Însă ca o undă
Trece-acelaşi gînd;

„Stau să cuget bine...
... Intră-n curtea mea!
Calu-l ia... dar vine
Iarăşi să mi-l dea.

Fără să mă vadă,
Fără să îl văd,
... Îl prind eu de coadă,
Crede că-s nărod?“

IAR NU-I CALUL NICĂIERI

Deci nea Gheorghe îl legase —
Nodu-ntors în zdravăn cui.
Dar spre seară, cînd se-ntoarse,
Calul ia-l de unde nu-i.

„Măi nevastă-ai fost plecată?
Ce ţi-am spus eu ţie ieri?
Uite, funia-i tăiată
Şi căluţul nicăieri.“

Iar aleargă, iar întreabă,
Doar afla-vor cum şi ce-i,
Fără pic de chef de treabă
Şi-amărîţi ca vai de ei.

Tocmai către dimineaţă,
Stînd în poartă şi-aşteptînd,
Vine-un om şi-i spune-n faţă:
„Măi, nea Gheorghe, ce-ai de gînd?

... Nimeni nu e împotrivă
La păscut s-avem mulţi cai,
Vino însă-n colectivă
Şi pe urmă să ni-l dai.“

„Nu-s de vină, măi băiete,
Că şi ieri şi-alaltăieri
Găsii uşa de perete
Şi căluţul nicăieri.“

„Vino, nene, unde-i bine.
Uite, vezi? Şi caii ştiu!“
„Nu mă învăţa pe mine
Mult nu mai e, şi-am să viu“.

Şi-ncheind cu-o vorbă blîndă
Duce calu-n grajd de hăţ,
Hotărît să stea la pîndă
Pînă-l dibuie pe hoţ.

HOŢUL DE CAI

Într-un timp mai către-amiază,
Stînd la pîndă într-un loc,
Nenea Gheorghe se holbează
Ca-ncolţit de limbi de foc.

Tocmai Tudor-Tudorică,
Băieţaşul lui cel drag,
Uite-l vine-n grajd cu frică
Şi tiptil trece de prag.

Scoate calu-apoi afară,
Însă cînd să zică hai,
Glas ştiut îl înfioară:
„Tu erai hoţul de cai?

Unde-l duci? Nu ţi-e ruşine?
Şi-apoi cum nu te-ai temut?
Cum nu mă-ntrebaşi pe mine?“
... Tudorel şedea ca mut.

Dar, uitînd că-i păgubaşul,
Rîde-ncet şi-ntreabă blînd:
„Măi! Deci tu mi-erai geambaşul!
Şi — mă rog — ce-aveai de gînd?“

Ţîncu-nalţă capu-ndată
Şi privind cu ochii trişti:
„Du-te de te-nscrie, tată,
Vreau să fim colectivişti“.

Nenea Gheorghe nici nu-ngînă.
Mai era ceva de zis?
L-a luat pe ţînc de mînă
Şi s-a dus de s-a înscris.

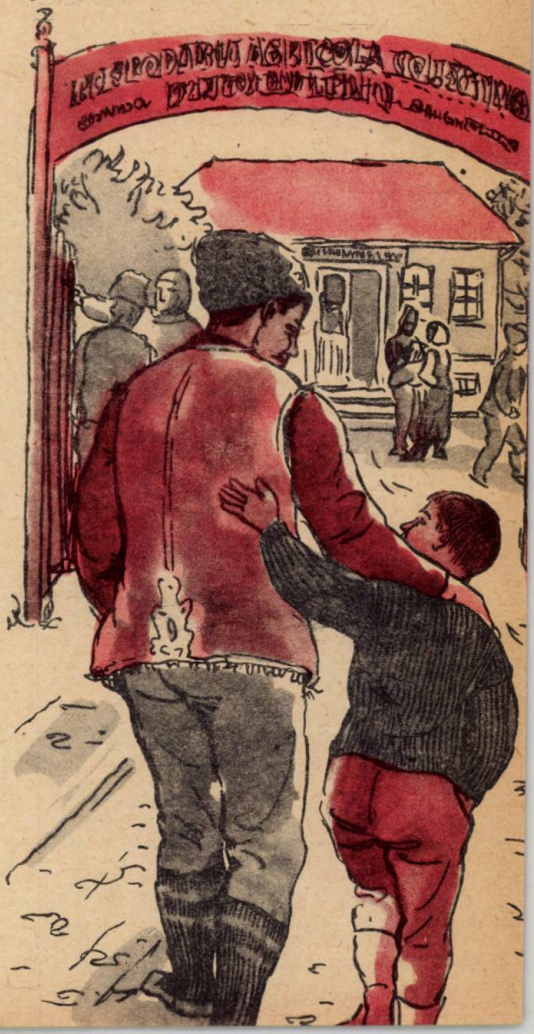

Povestea MICULUI TOM

Pe adresa POŞTAŞULUI NOSTRU SFÎRLEAZĂ a sosit la redacţie scrisoarea unui copil negru din Statele Unite ale Americii. Sfîrlează a fost impresionat mult de povestea acestuia şi mi-a dat-o mie, să scriu ceva despre prietenul său american.

Pînă la urmă însă m-am gîndit că cel mai bun lucru este să transcriu povestea chiar aşa cum ne-a trimis-o autorul ei, îndreptînd-o doar pe ici-colo. Iar pe voi vă rog ca după ce o citiţi să vă gîndiţi mult şi să ne scrieţi ce părere aveţi despre scrisoarea micuţului Tom. Şi acum, ascultaţi:

Sînt un copil ca şi voi, numai că am pielea neagră. Toţi prietenii mă strigă Tom. Aşa-mi spune şi tata. Doar la şcoală, unde învăţăm că America este ţara libertăţii, iar oraşul nostru este cel mai bogat din lume, profesorul îmi spune cu severitate Thomas, iar băieţii albi mă poreclesc cu răutate Jim Crow*.

Noi locuim într-un cartier murdar din marginile New Yorkului şi avem o căsuţă mică, făcută de tata din lăzi şi tablă de la cutiile de conserve aruncate pe maidan. Vara e bine, dormim afară şi sîntem mulţumiţi. Iarna însă e tare rău. Pînă primăvara tuşim amîndoi, şi eu şi tata, dar tata tuşeşte cel mai rău. Tuşeşte chiar şi vara, cînd e cald. Tot aşa tuşea şi mama înainte de a muri, spun vecinii. Eu nu ţin minte. Eram mic atunci. Acum însă sînt băiat mare. Am împlinit chiar 14 ani! Cînd tata a fost şomer am muncit şi am cîştigat bani. Am cîştigat cîteodată chiar 10 cenţi pe zi, şi atunci mă săturam şi eu şi tata cu o pîine întreagă pe care o cumpăram cu banii mei. În celelalte zile era mai rău. Dar tata a inventat ceva împotriva foamei. Să bei apă multă, multă de tot, pînă ţi se umflă stomacul şi nu te mai supără foamea. Aşa spunea tata, însă eu chiar dacă beau o găleată cu apă tot flămînzesc.

O, şi de aţi şti ce greu se cîştigă banii la noi! Toată ziua stau pe bulevard cu lădiţa mea de văxuitor, dar oamenii sînt grăbiţi şi n-au nevoie să-şi lustruiască pantofii. Iar eu altceva nu ştiu să fac. Şi chiar dacă aş şti, nimeni n-ar avea nevoie de mine. Tata ştie trei meserii şi e mai mult şomer decît angajat. Cînd munceam, deseori mîncam şi bătaie. Nu mai vorbesc de batjocură. Nimeni nu-mi zicea altfel decît „Măi Jim

---

* „Jim Cioară", poreclă injurioasă adresată negrilor de rasiştii americani.

Crow, ia curăță-mi noroiul de pe pantofi. Da' să nu-mi atingi pantoful cu mîinile tale cătrănite":

De obicei, tata nu mă lasă să umblu prin oraș. Pentru că la noi, în America, negrii n-au voie să umble pe unde vor. Pentru noi sînt altfel de vagoane la tramvai, mai vechi, mai murdare. Nici în prăvăliile albilor n-avem voie să intrăm. Numai în cele la intrarea căror scrie „pentru negri".

Acum, cînd tata lucrează — nu știu unde, nu vrea să-mi spună — , mereu mă ține de scurt.

— Vezi, Tom băiatule, să nu pleci de acasă... știi ce i s-a întîmplat unchiului William...

Unchiul William a fost fratele tatei. A lucrat mulți ani într-o mină veche din Alabama, o regiune din sud a țării. Unchiul William era aproape orb din pricina gazelor otrăvitoare din mină. Îmbolnăvindu-se, patronii l-au dat afară și astfel a devenit șomer. (Am observat că la noi în țară nu există un cuvînt mai groaznic și mai înspăimîntător ca acesta. Toți vecinii noștri cînd îl aud se cutremură, parcă au friguri.) Odată, unchiul William, șomerul, s-a urcat într-un vagon de tramvai în care se aflau numai albi. N-a văzut bine. S-a pomenit înjurat și asupra lui au început să cadă o ploaie de lovituri. Cînd a venit polițistul, l-a aflat leșinat, într-un lac de sînge. Polițistul a găsit că unchiul William era vinovat și l-a arestat așa leșinat cum era. Noaptea, au năvălit la închisoare niște rasiști îmbrăcați în halatele albe ale K u-Klux-Klanului** și l-au luat pe unchiul William cu ei. A doua zi, oamenii l-au găsit spînzurat, la marginea orașului.

Tata mi-a spus că asta e soarta negrilor în țara noastră.

— Tată, știi ce m-am gîndit? i-am spus atunci, am să povestesc la școală treaba asta și am să-l întreb pe profesor de ce ne-a mințit că America e țara libertății...

Tata s-a speriat rău, rău de tot, s-a îngălbenit, și pe față i-au apărut broboane de sudoare.

— Tom, băiatule, să nu faci asta... a început să mă sărute pe față, pe mîini — uită la ce te-ai gîndit... te roagă bătrînul tău tată să uiți totul...

Tot așa de rău s-a speriat și cînd i-am spus că vreau să merg la Luna-Park.***

— Să nu te duci Tom... făgăduiește-mi că n-ai să te duci acolo niciodată...

Și totuși nu mi-am putut ține făgăduiala. Prea povesteau lucruri frumoase băieții la școală. Povesteau că sînt la Luna-Park atîtea minuni că nici cînd visezi nu poți să vezi atîtea.

Și m-am dus. N-am să uit ziua aceea. N-am s-o uit niciodată. Luna-Park va rămîne pentru mine, alături de cuvîntul „șomer", lucrul cel mai îngrozitor. Căci ce poate fi mai îngrozitor decît ceea ce am văzut eu?

După ce m-am plimbat printre mulțimea aceea de oameni gălăgioși care se învîrteau în căluței, intrau sau ieșeau de la circ, mîncau bomboane și spărgeau alune, m-am oprit în fața unei barăci mici. Aici se îngrămădeau numai albi. Am văzut cîțiva negri uitîndu-se, apoi au fugit repede, înspăimîntați. Ce se petrecea oare? Mi-am făcut loc și am reușit să văd. L-am văzut pe tata! Pe bietul meu tată. Ședea pe un scaun mare de metal, în mijlocul unui bazin plin cu apă. La tejghea era patronul, un uscățiv cu ochi mici și răi.

— Zece cenți trei mingii... zece cenți trei mingii...

Cineva a plătit și a luat în mînă trei bile mari de cauciuc, căutînd cu o privire piezișă spre țintă. Ținta nu era altceva decît un cerc de tablă lucioasă prins pe spătarul scaunului unde ședea tata. Necunoscutul, un vlăjgan blond, și-a făcut vînt și a azvîrlit prima bilă. Mulțimea a fremătat nemulțumită, căci bila n-a lovit ținta. A doua lovitură. A doua bilă a zvîcnit fulgerător din mîna omului, dar tot n-a nimerit ținta. A nimerit în obrazul tatei. La buză îi apăruse o șuviță de sînge.

A treia lovitură. Mulțimea a scos un strigăt cumplit de satisfacție. A treia lovitură a nimerit de data aceasta cercul din tablă lucioasă. Tabla a zornăit sec, iar scaunul s-a dat peste cap și tata a căzut în bazinul cu apă, în rîsetele spectatorilor. Aceasta este la noi distracția favorită a fermierilor care au moșii prin jurul orașului.

Bietul meu tată, abia acum înțelegeam pentru ce venea întotdeauna acasă mîhnit și cu vînătăi pe corp. Parcă îi auzeam glasul obosit cu care îmi explica:

— Iar m-am lovit la mașinăria aia din fabrică... Știi, fiul meu Tom, în atelier e locul cam îngust și eu, neghiobul de mine, mă lovesc mereu... nu sînt atent. asta e...

N-am să mai calc niciodată prin Luna-Park. Iar pe tata am să-l scot de acolo... Am să muncesc eu pentru amîndoi și n-am să-l mai las să plece de acasă...—mi-am zis atunci. Mi-am șters pe furiș lacrimile și am plecat.

Cînd s-a înapoiat, tata spunea, ștergîndu-și buza ruptă:

— Știi, Tom, iar n-am fost atent... iar m-am lovit de mașinăria aia din fabrică...

— Tată, i-am mărturisit în timp ce lacrimile îmi înțepau ochii, știu totul... am fost azi la Luna-Park...

De atunci n-am mai discutat cu el nimic despre îngrozitoarea sa meserie. Noaptea, cînd vine acasă sfîrșit de oboseală, se ascunde rușinat, să nu-i văd vînătăile de pe față. Iar la școală, profesorul continuă să ne spună că America este țara libertății și că în orașul nostru sînt oamenii cei mai fericiți...

ATANASIE TOMA

** Organizație teroristă și rasistă de tip fascist în S. U. A.

*** Bilci.

MULȚUMIM DIN

CEEA CE ÎNTRECE TOATE BASMELE

Îmi plac poveștile. Îmi plac mai ales poveștile cu întîmplări de necrezut. „Zîna atinse muntele cu bețișorul ei fermecat, și pe dată muntele se prefăcu într-un castel minunat"...

Multă vreme am crezut că, într-adevăr, asemenea fapte se întîmplă numai în basme și de aceea atunci cînd, ca orice iubitor de povești, am vrut nu numai să ascult, ci să și povestesc, am fost gata să-mi plăsmuiesc povestea tot din născo-ciri fantastice, din întîmplări cu zîne și spiriduși... Dar, între timp, am crescut și, privind cu mai multă atenție în jurul meu, am înțeles un lucru însemnat: că adevărații eroi sînt totuși oamenii, că adevărata putere e puterea lor, că, de fapt, cele mai frumoase povești numai ei le pot însufleți. Iată, de pildă, numai una dintre miile de întîmplări uimitoare, dar adevărate, pe care oamenii din patria noastră le înfăptuiesc zilnic...

Să începem, în limba basmului, cu „a fost odată"... Deci a fost odată un loc pustiu la poalele Munților Făgăraș. Piciorul omului arareori se abătea pe aici, și doar păsările în zbor și sălbăticiunile, trepădind grăbite, străbăteau mai des acest meleag. Dar iată că odată — și nu pe vremea puricelui care sărea cu șapte ocale la picior ori a boierilor care-și băteau joc de popor, ci pe vremea noastră, a puterii poporului — în acest loc pustiu a poposit o grămadă de oameni. Cu brațele lor harnice, întărite de tîrnăcoape și mistrii și mașini de tot felul, ei au început să lovească pămîntul gol și, spre invidia tuturor zînelor cu bețișoare fermecate, au ridicat cît ai bate din palme nu un oarecare castel, ci o uriașă uzină. Dar nu s-au oprit aici. Cu aceeași putere de basm, ei au făcut să apară numai-decît, alături de uzină, un oraș întreg, cu nenumărate blocuri, dintre care fiecare este un palat pe lîngă care castelul zînei pare o colibă ceva mai răsărită. Și toate acestea în timp de numai cîțiva ani, în vreme ce majoritatea orașelor lumii își numără vîrsta cu sute și chiar mii de ani. *Victoria*, astfel au numit muncitorii noul oraș, în ale cărui palate aveau să locuiască ei înșiși. Este deci un tîlc în această denumire: *Victoria* — vasăzică victoria poporului asupra asupritorilor, victoria partidului nostru, victoria muncii poporului stăpîn pe soarta sa.

În acest oraș nou locuiesc și eu, spre mîndria mea. Tatăl meu este operator chimist, muncește la Combinatul chimic, iar eu învăț la Școala medie nr. 3. E minunat orașul nostru; crește și înflorește necontenit. Se ridică noi blocuri muncitorești, un palat cultural, un magazin universal... De curînd s-a inaugurat o nouă școală...

Iată deci ceea ce întrece toate poveștile. Iată deci ceea ce nu poți să nu povestești cu emoție. Iată deci pentru ce eu mulțumesc din suflet poporului și partidului nostru, acum cînd se împlinește un deceniu de la 30 aprilie 1949.

ALEXANDRU CURMĂTUREANU
cl. VII, Șc. medie nr. 3 din Orașul Victoria, reg. Stalin

LEGĂTURA SCHIULUI
(o discuție cu tata)

Tare-mi place iarna! Nimic nu mă bucură mai mult decît clipa cînd începe să ningă; atunci știu că începe vremea schiurilor... Eu și fratele meu îndrăgim nespus schiul și-i închinăm mai tot timpul liber, mai ales că tata ne-a cumpărat din prima lui de miner fruntaș echipament și schiuri noi, cu legături speciale! Acum nu ne mai rămîne decît să cucerim titlul de campioni...

Într-una din zile, pe cînd ne pregăteam să plecăm la schi, fratele meu a văzut că o legătură nu se descheie cumsecade și s-a înfuriat. S-a făcut foc. A început să bodogănească, să izbească-n schiuri, să spună că viața-i grea și plină de necazuri. Auzindu-l, tata a rîs și l-a chemat mai aproape:

— Zi, așa, dacă nu se-ncheie legătura schiului, asta-nseamnă că viața-i grea și plină de necazuri?! Măi, să fie... De unde-ai învățat tu așa vorbe mari? Ehei, unde n-aveam eu la vîrsta ta un asemenea motiv de supărare: legătura schiului... Pe-atunci, băiete, pe vremea cînd minele și fabricile și uzinele nu erau stăpînite, ca acum, de popor, ci de o mînă de bogătași, noi

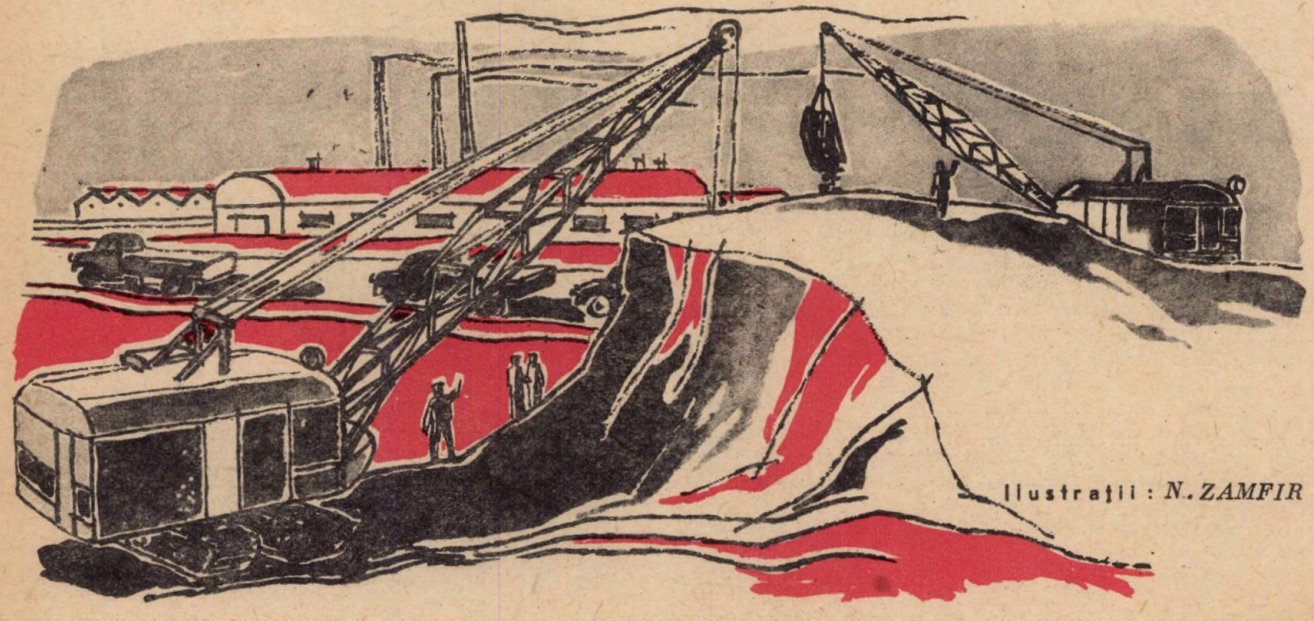

Ilustrații: *N. ZAMFIR*

ÎNIMA' PARTIDULUI

eram necăjiți de cu totul altceva: de faptul că eram flămînzi, că nu aveam bani să plătim taxele școlare și rămîneam fără învățătură, că, așa, mici cum eram, trebuia să ne dăm sufletul pentru o bucată de pîine în galeriile unde lucram alături de părinții noștri, în galeriile acelea care, din zgîrcenia și cruzimea patronilor, chifteau de apă și noroi, pîndindu-ne la fiecare pas cu primejdia surpării... Cît despre schiuri, pe acestea ni le lucram singuri, dacă nu eram bolnavi de oboseală, după schimb, din scînduri rupte din gard... Iar locuința aceasta din bloc, bicicleta, aparatul de fotografiat, școala, lunile petrecute în taberele pionierești—de care vă bucurați voi acum — nici în vis nu îndrăzneam să le visăm noi pe atunci...

Tata tăcu. Fratele meu se înroșise pînă-n vîrful urechilor. Tata surîse și-l bătu pe umeri:

— Ei, hai, dă schiul încoace să-i punem împreună legătura la punct! Poate că astăzi merg și eu cu voi la deal! Ce spuneți, mă luați?

ȘTEFAN VARGA
cl. VI, Șc. de 7 ani cu limba de predare maghiară, Lupeni

COMUNA MEA
(compunere)

Comuna mea se numește Pecineaga. Ea se află în raionul NegruVodă, regiunea Constanța. Despre trecutul ei nimeni nu-și amintește cu plăcere: era o comună înăbușită de praf, cu case prizărite, cu ferestre astupate cu tablă sau carton. Oamenii ei erau flămînzi; boierii și chiaburii le furau tot rodul muncii. În anii puterii populare, însă, lucrurile s-au schimbat. Țăranii săraci au fost împroprietăriți și, mai apoi, îndrumați de comuniști, s-au unit într-o gospodărie agricolă colectivă. Și-au înfrățit astfel pămînturile, munca, soarta. Și roadele înfrățirii n-au întîrziat să se arate, bogate și frumoase, așa cum încă de la început ne spusese partidul. Astăzi, mulți dintre colectiviști și-au construit case noi, în care au mobilă frumoasă, aparate de radio sau difuzoare. Tatăl meu, colectivistul Stan Mihalache, are 1.117 zile muncă. Pentru ele, în afara unei mari cantități de cereale, legume și alte produse, a primit și suma de lei 11.170. Acești bani îi vom folosi la casa noastră cea nouă.

În sat noi avem și lumină electrică, și cămin cultural...

E bine de trăit la noi. Pentru aceasta noi îi mulțumim în primul rînd partidului, care ne-a ajutat să ajungem pînă aici și ne ajută să mergem mai departe.

ELENA STAN
clasa a VI-a, Școala de 7 ani din comuna Pecineaga, reg. Constanța.

P. S. Aflînd că această compunere va fi trimisă revistei „Cravata roșie", pionierii din detașamentul nostru au spus:

„Această compunere vorbește foarte limpede despre comuna noastră. De aceea, în semn de dragoste pentru ea, în semn de recunoștință pentru partid, ținem să o semnăm și noi".

Și au semnat:

Mologean Seladin, Igorof Ecaterina, Busan Ion, Fîntînescu Gheorghe, Sîrbu Dumitru, Serban Pascalea, Pastole Nicolae, Sali C. Negeat, Zaharia Maria, Radu Ecaterina, Cojocaru Ilie, Turtoi Stoica, Dobrin Ion, Oprișan Nicolae.

PARTIDULUI SĂ-I MULȚUMIȚI ÎN PRIMUL RÎND
(către viitorii noștri tovarăși de muncă)

Deocamdată, noi, pionierii din Bicaz, învățăm încă la școală. Dar nu peste mulți ani vom intra și noi, stăpîni pe cîte o meserie, în frontul constructorilor socialismului. Și atunci, dacă vom munci mai bine, poate că tovarășii de muncă ne vor lăuda... Dar noi încă de pe acum le spunem: nu nouă, ci partidului trebuie să-i mulțumiți în primul rînd.

Și aceasta pentru că noi, fii ai muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor care lucrează la construcția măreței hidrocentrale „V.I. Lenin" de la Bicaz, am crescut chiar în freamătul muncii șantierului.

Pentru că aici, unde înainte vreme nu erau decît cîteva căscioare și o școală de 4 ani, acum se înalță, prin grija partidului, printre noile clădiri, 5 școli, printre care una de 11 ani.

Pentru că, în afară de acestea, partidul ne-a dăruit și o casă a pionierului, terenuri și săli de sport, ateliere și laboratoare bine înzestrate, internat, burse, biblioteci.

Pentru că noi, crescînd o dată cu uriașa construcție, ne simțim din ce în ce mai dornici de muncă, ne înțelegem din ce în ce mai bine rostul în viață: munca pentru binele poporului.

Iată deci ce trebuie să știe aceia care, peste ani, vor observa că printre cei mai buni muncitori se numără și tinerii care au purtat cravata roșie în freamătul muncii de la Bicaz...

În numele unității de pionieri de la Școala medie din Bicaz:

AIFTIMIEI MIHAIL, președintele unității, TAUȘER MARIA, OLARU LILIANA, TĂPUC GAVRIL, NEDELEA JANA

LA ÎNCHIDEREA NUMĂRULUI, PE ADRESA REDACȚIEI A SOSIT URMĂTOAREA TELEGRAMĂ

Vă rog ca, în preajma celei de-a X-a aniversări a organizației de pionieri din R.P.R., să faceți cunoscut tuturor că noi, pionierii din Bîrlad, mulțumim fierbinte partidului pentru minunatul complex școlar pe care ni l-a dăruit! Aici avem cele mai moderne și mai confortabile săli de clasă, precum și săli de sport, ateliere, laboratoare, biblioteci, în sfîrșit absolut tot ce este necesar învățăturii!

De asemenea, pentru cei care învață la complexul școlar, s-au pus la dispoziție un mare număr de autobuse, care le asigură transportarea din cele mai îndepărtate cartiere.

Tatăl meu, care este muncitor la fabrica de rulmenți din oraș, mulțumește o dată cu mine Partidului. Muncitoresc Romîn pentru grija nemăsurată pe care o are față de copiii oamenilor muncii...

FLORICA MOCANU, pioneră — Bîrlad

Din unul

SÎNT 10 ANI DE ATUNCI!

E noapte, e tîrziu, nu pot să dorm. Și atunci cînd nu poți dormi te năpădesc amintirile.

Cît a trecut de atunci? 10 ani! 10 ani de cînd în satul nostru au apărut primele cravate roșii. Pe atunci eram tot instructor. Noi și noi chipuri îmi vin în minte. Grancea! Unde am notat eu ceva despre Grancea? Am scos toate jurnalele mele. Iată-le! 10 cu totul. În fiecare an, cîte unul. Le-am răsfoit cu drag filele învechite. Prietenii mei! Am găsit și însemnarea despre Grancea. Iat-o: „7 aprilie 1953. Pionierul Grancea Constantin a fost fotografiat sub drapelul unității pentru servicii aduse patriei".

Grancea a găsit un schelet întreg de Ursus Spaeleus (Ursul peșterilor), pe care l-a dăruit muzeului regional. A fost o aventură întreagă. Detașamentul lui Grancea începuse o acțiune de cercetare a ținutului natal. Într-o expediție, Grancea a găsit un os aproape pietrificat. Și, cum Grancea

avea în el pasiunea cercetătorului, i s-a părut ciudat acest os. S-a dus cu el la profesorul de științele naturii. Și profesorului i s-a părut osul interesant și a presupus că în preajma locului unde a fost găsit trebuie să mai fie și altele. Detașamentul a plecat în expediție într-o dimineață frumoasă, senină. După cîteva ceasuri s-a înnorat și a început să bureze. S-a hotărît amînarea expediției și întoarcerea în sat. Dar Grancea nu era. Atras ca de-o putere magică, a mers pe urmele scheletului pînă cînd a dat peste el, în buza unei peșteri prăbușite. A căzut și s-a rănit la umăr, dar nu s-a lăsat pînă cînd nu și-a înștiințat tovarășii, iar scheletul de urs a fost transportat la școală. Toți spuneau că o să se facă „explorator". Iată-l ziarist.

Răsfoind însemnările, am dat și peste Tudor Nicolae. E turnător la o uzină și șef al unei brigăzi U. T. M. Încăpățînat băiat! A zis o dată „mă fac turnător", și turnător s-a făcut. Era prin clasa a VII-a atunci. Iată însemnarea: „12 iunie 1956. Azi detașamentul 5 a trăit clipe de mare emoție. A asistat la «șarja noastră». Unitatea a cîștigat întrecerea pe raion strîngînd 5.220 kg de fier vechi. Comitetul raional U. T. M. a hotărît ca șarja unității noastre să fie turnată separat, de brigada U. T. M. Unitatea a încredințat detașamentului 5, cel mai bun la învățătură și care a strîns 2.200 kg de fier, cinstea să participe ca delegat din partea unității. Detașamentul s-a prezentat cu drapelul, goarna și toba. A fost foarte frumos. Tudor, președintele detașamentului, nu s-a mișcat de lîngă cuptor. Urmărea fascinat operația de topire a metalului și cerea fel de fel de amănunte. Șeful brigăzii i-a arătat totul cu multă plăcere. Cînd gura cuptorului a fost spartă și șuvoiul de metal incandescent a pornit pe jgheab, Tudor a început să alerge după el. Își pierduse firea cu totul. «Turnător mă fac, tovarășe instructor!» — mi-a strigat. Era roșu ca focul la față. «Ia te uită ce pasiune!» — mi-am zis". Și s-a ținut de cuvînt. Lucrează acum la uzina unde s-a turnat „șarja pionierilor".

Un alt nume: Dănciulescu Ion. Serios băiat. A avut cinstea să fie primul căruia i s-a înmînat cravata roșie la crearea unității noastre. Și ține minte și astăzi lucrul acesta.

„Vă salută voios primul purtător al cravatei roșii din această unitate!" — așa mă întîmpină de cîte ori mă vede. Și a avut un mare necaz Dănciulescu. Asta prin clasa a VI-a. Era în colectivul de conducere al detașamentului. În clasa lor exista un panou de onoare pe care erau trecute numele pionierilor ai căror părinți intrau în colectivă. Mult l-a amărît panoul ăsta pe Dănciulescu. În fiecare săptămînă mai apăreau cîte unul-doi pe panou. Dar mamă-sa nu voia să intre în colectivă, și pace. Ce-a mai rugat-o. S-a dus la organizația de partid și l-a rugat pe secretar să vină să stea de vorbă chiar el cu ea. A venit secretarul de cîteva ori, a venit și directorul școlii, dar femeia nu se urnea și pace. „Vreau să am pămîntul meu" — o ținea ea morțiș.

Într-o zi, Dănciulescu a venit la mine. Era palid de tot la față.

— Eu nu mai pot să fiu în colectivul de conducere, mi-a zis.

— Cum? De ce?

N-a vrut să spună, însă eu am înțeles.

— Uite ce e, Dănciulescu, i-am zis, lucrurile astea nu se fac bătînd din palme. Trebuie răbdare și perseverență. Ne-am înțeles?

Ce n-a făcut Dănciulescu ca s-o convingă pe maică-sa! Pînă la urmă, împreună cu tatăl său, a izbutit. Am găsit însemnările din ziua aceea: „1 octombrie 1957: ai lui Dănciulescu au intrat în colectivă. El singur s-a scris pe panou la numărul 21. N-am mai văzut niciodată o față atît de fericită ca a lui. Detașamentul l-a sărbătorit, apoi a trimis o delegație cu flori

la părinții săi".

Azi Dănciulescu e tractorist, iar mama lui... șefă de brigadă!

Mi-am amintit de Ion Ion. Este bun prieten cu Dănciulescu, unul din muncitorii fruntași ai gospodăriei colective și mare sportiv: campion la 100 de metri pe raion în Spartachiada satelor. Cine naiba și-ar fi închipuit asta! În anii pionieratului era slăbuț și pirpiriu. Profesorul îl scutise de gimnastică. Ion s-a simțit foarte jignit. A plîns. Cînd unitatea s-a înscris la Spartachiada pionierilor, stătea și privea cu jind cum ceilalți se antrenau.

Se ducea apoi împreună cu Dănciulescu în luncă și repeta antrenamentul. Dar nimeni nu știa asta afară de ei doi și... eu. A încercat întîi săritura în lungime. N-a mers. Apoi săritura în înălțime. Nici asta n-a izbutit. Într-o zi a încercat suta de metri. A obținut un timp bun.

Însemnările instructor

de A. WEISS

Era ușor și, cu toată slăbiciunea, musculos. După prima alergare i s-a făcut rău. Cîtva timp s-a lăsat păgubaș. Apoi a început să se antreneze.

În ziua în care s-a desfășurat etapa pe unitate a spartachiadei s-a prezentat și el. Profesorul l-a privit mirat:

— N-ar fi mai bine să renunți, Ion Ion?

— Vreau să particip la spartachiadă. Sînt și eu pionier.

Profesorul s-a înduplecat și l-a lăsat să alerge la 80 de metri plat. Fie de emoție, fie din cauza efortului, la punctul de sosire, i s-a făcut rău. Dar scosese un timp excelent.

Profesorul l-a dus la doctor. Doctorul a constatat că are inima sănătoasă, însă este cam slăbit. I-a dat vitamine, l-a pus să mănînce bine, iar profesorul l-a antrenat metodic.

Am fost și eu la faza pe raion a spartachiadei. De emoție mi se uscase gîtlejul. Ion era alb ca varul și dîrdîia de frig.

— Încălzire! Încălzire! îi striga profesorul.

Concurenții se aliniară la start.

— Pe locuri!... Fiți gata!... Porniți!

Ion pierde o fracțiune de secundă prețioasă. Acolo, în dreapta, întreaga unitate. O dată i s-au încordat mușchii, fața. Alerga într-un stil splendid. Își depășește un adversar, doi, trei... Luptă cu cel din frunte și cîștigă cu jumătate de metru avans. A fost un delir. Copiii l-au luat pe sus. Prima cupă a unității la spartachiadă a fost cîștigată de Ion Ion.

Am deschis un caiet cu însemnări din 1951. Anul cel mai zbuciumat în satul nostru. Atunci s-a creat colectiva și tot atunci s-a petrecut mișelia care era cît pe-aci să-l coste viața pe Vlad Morțun și pe tatăl său, secretarul organizației de partid din sat. Pe atunci Vlad era un băiat cuminte, serios și cam retras. Nu ai fi putut bănui că e capabil de un act de eroism. Da. Fapta eroică a pionierului Vlad Morțun mai este și astăzi vie în amintirea tuturor.

Erau 3 chiaburi la noi în sat: Guriță, Florea și Aman. La început au încercat în fel și chip să împiedice crearea colectivei. N-au reușit. Cînd au văzut însă primele roade bogate au turbat de-a dreptul. Se treiera ziua și noaptea. Îmi aduc aminte că mobilizasem toți pionierii să dea o mînă de ajutor. În noaptea cînd s-a întîmplat nenorocirea eram și eu la batoză. Era și secretarul de partid. Vlad rămăsese singur acasă. Atunci au găsit cei 3 chiaburi momentul să se răzbune. Făcuseră clică cu cîțiva bețivi, așa-zise „neamuri" de-ale lor. Au venit hoțește la locuința secretarului de partid, pe care-l știau plecat, cu gînd să-i puie foc la casă. Au văzut lumină. Vlad își făcea lecțiile. Au năvălit în casă și l-au bătut îngrozitor. Dar în ogradă se adunaseră bătrînii și femeile atrase de scandalul care se auzea dinăuntru. Chiaburii au dat foc casei și l-au lăsat pe Vlad înăuntru, aproape leșinat. După aceea au fugit pe geam cu gînd să se ducă să incendieze căpițele, la batoză. Erau înarmați. Vreo doi aveau, nu se știe de unde, pistoale.

Vlad i-a auzit ce plănuiesc. Atunci și-a lăsat propria lui casă să ardă și a pornit să-i prevină pe colectiviști. Tîrîndu-se cu greu, a ajuns sus, pe coasta dealului, de unde a răcnit cît îl țineau puterile:

— Vin chiaburii să pună foc!

Dar zgomotul batozei îi acoperea vocea. Atunci s-a dat de-a berbeleacul tocmai din vîrful dealului pînă la arie și a mai avut putere să șoptească:

— Păziți-vă! Vin chiaburii să pună foc! Taică... Nu mai avem casă.

Bandiții au fost arestați. Vlad á zăcut mult în spital. Fiecare bucățică a trupului îi era schilodită. A scăpat cu viață, însă n-a mai putut umbla decît în cîrje. Azi e secretarul sfatului popular din comună.

Ce mănunchi de chipuri!

Mîine am să-l văd pe doctorul Dobrescu (ce ciudat! „doctorul Dobrescu", fostul meu pionier Viorel). Proaspăt absolvent al facultății de medicină, medic într-o comună din regiunea Constanța. Viorel a fost cel mai talentat... artist al unității. Aș vrea să-l întreb dacă mai știe să doinească din frunză. Am fost doar, vorba aceea, „motorul" ansamblului artistic al unității. Am găsit însemnarea datată „1 iulie 1949". Scrie acolo așa: „Azi am cîștigat concursul raional de cîntece și dansuri. Viorel «i-a făcut praf» pe cei din sală cîntînd din... frunză. Nu ne-a fost rușine nici cu echipa de dansuri. Sînt foarte bucuros că munca noastră a fost răsplătită."

E ora șapte. Peste un ceas încep cursurile. Am să-mi revăd planul lecției pentru azi și apoi mă duc direct la școală. Azi primesc oaspeți. Foștii mei pionieri. „Prima promoție"

Desene: C. PLĂCINTĂ

„ÎN AJUTORUL DIFUZORILOR VOLUNTARI"

Primele îndrumări

Mulţi dintre voi, dragi cititori, vă străduiţi ca revista voastră să fie cunoscută de un număr din ce în ce mai larg de copii. Pentru aceasta aţi dat mult ajutor instructorilor să facă abonamente la revista „Cravata roşie".

Redacţia revistei „Cravata roşie" doreşte ca numărul difuzorilor voluntari să sporească. În acest scop a fost organizat concursul „Cel mai bun difuzor al revistei «Cravata roşie»", de care aţi luat cunoştinţă mai sus.

La rubrica **„În ajutorul difuzorilor voluntari"**, noi vom publica în fiecare număr articole care să vă îndrumeze în această muncă. De asemenea, veţi găsi aci descrise metodele pe care le-au folosit difuzorii care se vor evidenţia în perioada concursului.

Sîntem nerăbdători şi vă dezvăluim încă din acest număr un secret foarte important: nu poţi fi un bun difuzor voluntar **dacă nu eşti** tu personal abonat la revistă şi dacă nu o citeşti cu regularitate.

Cravatei mele

Te port cu drag, cravata mea,
Şi mulţi te vor purta la fel,
Căci tu ne-ndrumi cu raza ta
Şi ne conduci pe acelaşi ţel.

Cu noi mereu te vom purta,
Prin munca noastră te cinstim,
Cu drag Partidul îl urmăm,
Aşa cum ne-a-nvăţat Lenin.

Te poartă sute de copii
Ce-avea-vor mîine braţ de fier,
Întotdeauna te-om slăvi,
Cravată roşie de pionier!

STRELCIUC SILVIA
cl. IV-a Ploeşti

TRIUNGHI GEOGRAFIC

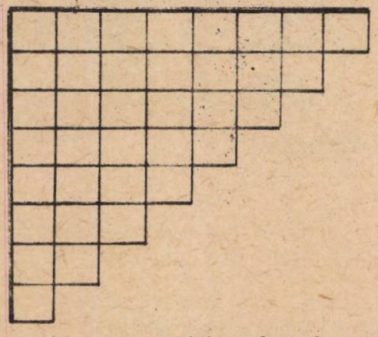

1 — Deşert în Africa; 2 — Stat în S.U.A.; 3 — Oraş în Banat; 4 — Arhipelag în Atlantic; 5 — Orăşel în Belgia; 6 — Lac în Carpaţi; 7 — Soare egiptean; 8 — Vocală.

Vertical la fel

Cînd aplici în laborator ceea ce ai învăţat în manual, lecţia devine mai interesantă. Priviţi numai cu cîtă atenţie urmăresc elevii mişcările profesorului. Cu creioanele şi caietele gata pregătite, ei sînt gata să noteze toate explicaţiile.

Ne aflăm la Şcoala tătară din Constanţa.

Colţul corespondenţilor

Pionierii şi şcolarii Şcolii elementare „Aurel Vlaicu" din Orăştie au strîns 78 kg de hîrtie, 118 kg de fier vechi, 96 de becuri, precum şi 46 kg de bronz.

Bronzul va fi folosit la turnarea statuiei lui Aurel Vlaicu, care va fi aşezată în curtea şcolii lor.

De la corespondentul nostru Stroie Ioan.

Unitatea de pionieri a Şcolii elementare nr. 24 din Tulcea este fruntaşă în depunerea banilor la C.E.C. Cu aceşti bani pionierii vor să facă o excursie în vacanţa de vară, la Bucureşti, Azuga, Predeal şi Lacu Roşu.

Pioniera Mocanu Aurelia

DIFUZORI VOLUNTARI AI REVISTEI „CRAVATA ROȘIE"

TEOȘ MIOARA
cl. VII, Școala nr. 31 mixtă — București

VEREANU VALERIU
cl. VI, Școala medie nr. 11, „Dimitrie Cantemir" — București

PANDELE MARIA
cl. VII, Școala de 7 ani, com. Cărpiniș, raionul Timbolia, reg. Timișoara

RĂDULESCU LUMINIȚA CRISTINA
cl. V, Școala nr. 120 — București

O invitație

Totul a pornit de la o invitație...

„Dragi prieteni — scria pe cartonaș — vă poftim să petrecem duminică împreună. Activul nostru pionieresc vă va povesti despre noi, iar, la rîndul vostru, vă rugăm să ne povestiți și voi".

Invitația era adresată unității noastre la Școala de 7 ani nr. 1 din Orașul Stalin de către Școala de 7 ani germană nr. 4. Noi am fost bucuroși de invitație.

— Să mergem tot activul, a propus tovarășa instructoare.

— Să luăm cu noi jurnalul unității și caietele de sarcini, să facem un schimb de experiență, au propus președinții de detașamente.

Iar președintele unității a fost de părere să povestim despre prietenii de peste hotare cu care corespondăm.

. . . . . .

În ziua aceea, la școala germană a fost cu adevărat o întîlnire pionierească veselă. După discuții am spus poezii și am cîntat împreună cîntece pionierești.

— Acum, prieteni, urmează o surpriză, a anunțat tovarășa instructoare cînd s-au mai potolit cîntecele... Mergem la cinematograf.

Se înțelege că o asemenea surpriză a fost întîmpinată cu aplauze. Au pornit împreună la cinematograful „Tineretului" din oraș, dar nu înainte de a fi plănuit în amănunt viitoarea noastră întîlnire, care se va chema: „Serbarea prieteniei".

Un ansamblu de copii

De nespus este frumusețea și bogăția creației folclorice din patria noastră.

Astăzi la noi, alături de creația folclorică românească, înflorește cea a minorităților naționale. Cine umblă prin țară a avut prilejul să audă de multe ori cîntece populare maghiare, secuiești, tătare, germane înfrățindu-se cu cele românești.

Acum cîțiva ani, în Tîrgu-Mureș a luat ființă „Ansamblul secuiesc de stat", care are și o grupă de copii numărînd 160 de pionieri. Ca să faci parte din ansamblu, trebuie să îndeplinești o condiție: să nu ai nici o notă proastă. Peste tot unde se prezintă ansamblul de copii este primit cu dragoste și interes. Publicul aplaudă programele de cîntece și jocuri populare, bogate și interesante.

Nu de mult, ansamblul a fost la Cluj, unde a primit multe laude. Le dorim succese și pe mai departe!

FRUNTAȘI LA ÎNVĂȚĂTURĂ

La frumoasa școală din Humulești (Tg. Neamț) sînt mulți copii fruntași la învățătură. Iată unul din ei. Îl cheamă Cosma Traian. E în clasa a VI-a, poartă cravata roșie și a dovedit totdeauna că o poartă cu cinste. Despre aceasta vorbesc și notele din catalog. În dreptul lui 9 și 10 se înșiră unul după altul.

Dacă o întrebi pe Gladchi Lucica care e secretul notelor ei bune o să-ți răspundă:

— Planul zilei. Încă de la începutul anului mi-am împărțit bine ziua și-mi ajunge timp pentru învățătură, joacă, plimbări și cîte altele... Se mai cere o condiție, se grăbește ea să adauge: Să-ți respecți planul zilei. Și eu mi-l respect. Vreau să fiu absolventa cea mai bună pe școală.

La aceeași școală învață și Galanț Nicușor. Are și el un secret al notelor sale bune:

— Nu lipsesc niciodată de la școală, la ore ascult cu atenție explicațiile. Știind bine lecția trecută, o înțeleg și pe cea prezentă.

Lucica și Nicușor sînt colegi în aceeași clasă (clasa a IV-a) la Școala nr. 3 din Lupeni, colonia Ștefan, și amîndoi sînt copiii unor harnici minieri.

DIMOS RENDIS

SĂ" POFTEASCĂ"

În seara aceea ploua. Așa cum plouă în insula noastră, în Creta. Soarele dispare așa, brusc, cerul se face negru ca tăciunele și se golește dintr-o dată de apă de parcă s-ar sparge.

În seara aceea ploua.

Surorile mele dormeau. Erau mici. Nu înțelegeau multe lucruri. Eu înțelegeam. Știam că în sat se petrecea ceva în seara aceea.

După ce mama a ieșit din odaie m-am sculat și eu. Am ridicat cartonul de la fereastră — geamul era spart de mult — și am privit în curte.

Afară, beznă. Tuna. Și ploua, ploua într-una.

Mama stătea la poartă rezemată de gard. Era învăluită într-un șal negru de lînă, lung, lung de tot.

Am deschis ușa și am ieșit în prag. În tot satul nu se vedea nici o luminiță. Altă dată puteai vedea cum lucesc ferestrele în noapte. Mama sta la poartă.

Și ploua, ploua... „Are să răcească" — mă gîndeam eu.

Am auzit voci care veneau din depărtare, de la marginea satului. De acolo, femeile trimiteau într-una vești. În noapte răsună un glas:

— Cumătră Despina, nu se aude nimic.

Cumătra Despina este vecina noastră.

— Cumătră Irini, nu se aude nimic.

Am auzit vocea mamei, care comunica vestea mai departe:

— Nu se aude nimic.

Știam despre ce era vorba. Toți bărbații din sat au ieșit pe șosea. Voiau să vadă dacă vin mașinile cu armată. De 5 ori au venit pînă acum în sat. Au venit și americanii.

Soldații aveau topoare.

Cine a mai văzut soldați cu topoare? Soldații se duseseră în pădurea de măslini. Îndată a luat toporul și taică-meu și a pornit-o după ei cu ceilalți consăteni. Maică-mea s-a învelit în șalul ei negru, lung, și a mers și ea. Spre seară s-au întors cu toții. Au plecat și mașinile.

Mama mea părea mulțumită.

— Le-am făcut-o..., zise. N-au să ne taie măslinii să facă aeroport.

N-a trecut nici o săptămînă, și iată-i apărînd din nou. De 5 ori au venit. Ultima dată îl loviseră pe taică-meu la cap. Curgea sîngele șiroaie. Dar tata rîdea. Cred și eu. Mașinile au plecat din nou fără să ne taie copacii. Și mama era mulțumită, cu toate că era îngrijorată de rana tatei. I-a spălat rana și a uns-o cu ulei. Dacă pui ulei la rană se închide imediat. Auzi! Și dînșii vor să ne taie măslinii. Păi, ce o să punem la rană pe urmă? Noi cînd ne lovim jucîndu-ne punem imediat ulei.

— Bine că avem ulei pentru răni..., spunea mama.

Cînd aprinde opaițul, tot așa spune:

— Bine că avem ulei!

Și cînd ne pune cîte o lingură în strachina cu fasole, la fel vorbește:

— Bine că avem ulei!

Și, poftim, dumnealor vor să ne taie copacii ca să facă un aeroport.

— Ducă-se la ei în America să facă aeroport, zicea taică-meu, în timp ce mama îi bandaja capul cu o fîşie dintr-o cămaşă veche. Pesemne că rana nu era uşoară.

Surorile mele rîd. Ele sînt mici. Habar n-au cînd trebuie să rîdă şi cînd trebuie să plîngă. Cînd l-au văzut pe tata însîngerat s-au speriat şi au plîns. Eu n-am plîns. L-am văzut pe tata vesel, pentru că au plecat maşinile, şi m-am bucurat şi eu. Poftim, şi acum dorm. Ce le pasă? Mama stă în ploaie, tata cu bărbaţii din sat sînt pe şosea, şi ele dorm parcă nu s-ar întîmpla nimic.

Tata şi mama în fiecare zi se duc în pădure. Avem 20 de copaci. Vara merg şi eu cu surorile mele. Mama vorbeşte tot timpul cu copacii. Caută atentă fiecare frunzuliţă să vadă dacă nu cumva măslinul e bolnav şi îl ceartă într-una:

— Aoleu, cum ne chinuiţi, buturugile dracului... Viaţa şi zilele ne mîncaţi, blestemaţi copaci...

Mie mi se pare că măslinul se supără cînd mama îl ocărăşte. Parcă aud cum fosneşte din frunziş supărat. Cînd se îndepărtează mama, mă apropii de măslin ca să-l îmbunez:

— Lasă, dom'le, nu fi şi mata aşa de supărăcios. A glumit mama. Te iubeşte.

Şi tata şi mama iubesc măslinii. Îi ocărăsc ei, dar îi iubesc. S-au şi bătut pentru ei. Tata a fost rănit rău de tot. Şi astăzi tot din cauza lor au plecat pe şosea.

Azi după-amiază a venit cineva de la oraş, un consătean al nostru, fierar. E mobilizat în armată, dar astăzi n-a venit în uniformă.

— Unde ţi-e uniforma, nene Nicos? l-am întrebat.

— Taci, Témos! S-a supărat tata.

— Lasă-l, ce înţelege el, a spus nea Nicos.

Cum să înţeleg? Foarte bine înţeleg. A venit fără uniformă pentru că n-a vrut să fie observat că vine în sat. Nenea Nicos a spus tatei că armata se pregăteşte să vină astă-seară în sat, pe ascuns, ca să taie şi să dea foc măslinilor. De aia au plecat cu toţii pe şosea.

Am auzit voci care se apropiau.

— Vin!

Şi mai aproape:

— Vin!

S-a auzit vocea cumetrei Despina.

— Vin!

— Vin! a strigat şi maică-mea cu o voce subţire, repede, apoi a părăsit postul ei de la poartă şi a intrat în casă.

N-am apucat să mă culc, să mă prefac că dorm. Dar mama nu m-a certat. A spus doar:

— Trezeşte-ţi surorile. Încet, să nu le sperii.

M-am aplecat jos, unde dormeau surorile, şi-am început să le scutur încet şi să le vorbesc:

— Hai, Mariţa, hai, Lefteriţa, haideţi să ne jucăm.

Am privit-o pe mama. Luase 3 legături de frînghie şi le trecuse pe umărul ei. Curgea apa de pe ea. Era udă leoarcă. Între timp se treziseră şi fetele. Le-a învelit într-o pătură, le-a luat în braţe şi a ieşit pe uliţă.

— Vino şi tu după mine.

Toate femeile erau afară. Pe copiii cei mici îi ţineau în braţe. Noi cei mai mari alergam după ele. Era întuneric. Iad! Ne scufundam în noroi pînă la genunchi.

— Hai, mai repede! strigă maică-mea.

Am ajuns în pădurea de măslini.

Mama a lăsat jos pe cele două fete şi mi-a zis:

— Ajută-mă, Témos, să le legăm de copaci.

„Asta-i bună! m-am gîndit. De ce?"

Fetele plîngeau. Mama le-a spus că o să le lase acolo legate ca să ne jucăm şi apoi o să le dezlege.

— Uite, eu nu plec, stau cu voi, le-a spus.

Le-am legat de cîte un trunchi. Apoi mama m-a legat şi pe mine. Mi-a venit să plîng, dar mama mi-a spus:

— Să ai grijă să vorbeşti cu fetele să nu se sperie...

N-am avut dreptul să plîng. Trebuia să am grijă de fete. Plîngeau. Din toată pădurea s-a ridicat un plîns, parcă plîngeau măslinii.

Între timp au venit şi bărbaţii.

— Au oprit maşinile pe şosea, şi ei vin pe jos, l-am auzit pe tata spunînd.

N-a trecut multă vreme, şi iată-i şi pe soldaţi.

Bărbaţii şi femeile ieşiseră la marginea pădurii. Cîţiva din ei ţineau crengi răşinoase aprinse.

— La o parte! a zis cineva. Trebuie să tăiem copacii.

— Poftiţi şi tăiaţi! zise tata.

Şi ploua... ploua... Mîine fetele o să tuşească, ele răcesc foarte uşor.

— Nu plîngeţi, le-am spus eu. Ne jucăm doar, nu vedeţi?

Ele plîngeau într-una. Nu le prea plăcea jocul. Cred şi eu. Nu poate să-ţi placă să fii legat de trunchiul unui copac, fie el şi măslin, într-o noapte ploioasă, şi cu soldaţii în faţa ta ţinînd topoare gata-gata să înceapă tăiatul.

Toată pădurea plîngea.

— Ce-i asta? a întrebat unul cu vocea groasă.

— Copii... a răspuns liniştit tata şi-a ridicat creanga aprinsă să ne lumineze.

— Sînt copiii noştri! au strigat toţi sătenii

— Luaţi copiii să tăiem pădurea.

— Dacă aţi venit să tăiaţi măslinii, tăiaţi şi copiii! a zis tata.

— Şi aşa o să moară cînd n-o să avem cu ce să-i hrănim! a strigat cineva.

— O data cu copacii să tăiaţi şi copiii! am auzit vocea cumetrei Despina.

Apoi a început toată lumea să strige. Copiii legaţi de copaci plîngeau. Am plîns şi eu. Fără să vreau.

Urlau soldaţii, strigau sătenii, copiii plîngeau, şi ploua, ploua... Bărbaţii stinseseră crengile. Beznă!

— Să se ducă la ei acasă, să facă aeroport! a strigat nenea Témos, acela care îl tot întreabă pe tata de ce nu mă trimite la şcoală, în oraş. Dar cum să mă trimită la şcoală? Cine o să stea cu fetele?

— Nu vrem aeroport, nici bombe! strigau femeile.

Ce să facă soldaţii? au plecat.

— Băgaţi-vă în cap, a strigat unul. Tot o să tăiem noi pădurea.

— Cu copiii o dată! a strigat nea Témos.

Ne-au dezlegat şi am pornit spre sat. Tata cu cîţiva au rămas în pădurea de măslini. Zi şi noapte, zice, de acum încolo trebuie să stea 10 bărbaţi în pădure, să nu vină soldaţii din nou, pe ascuns.

Mama a dezbrăcat fetele şi le-a frecat cu ulei pe piept şi pe spate. Uleiul face bine la răceală. Şi la răni.

Cînd te loveşti la joacă, te ungi cu ulei, şi rana se închide. Zău, aşa-i. Imediat se închide.

Şi dumnealor vor să ne taie măslinii ca să facă aeroport.

Să poftească!

Ilustraţii: GH. ADOC

SURPRIZA!!!

CONCURS!

În acest an, dragi cititori, deschidem marele CONCURS pentru „Cel mai bun difuzor voluntar al revistei „Cravata roşie".

Revista noastră se adresează pionierilor. Ea cuprinde povestiri inspirate din viaţa de şcoală şi de organizaţie, poezii, reportaje, reproduceri după cele mai frumoase lucrări de artă, vederi din patria noastră, corespondenţe şi fotografii ale copiilor, veşti de la prietenii de peste hotare, povestiri ştiinţifico-fantastice, povestiri în imagini, noutăţi ştiinţifice, sport, filatelie, curiozităţi, jocuri, cuvinte încrucişate, umor, caricaturi, probleme distractive.

Pionierii şi şcolarii care reuşesc să facă cel mai mare număr de abonamente pe 6 luni la revista „Cravata roşie" să trimită completat talonul ce-l publicăm mai jos. În el să se arate, în scris, numărul abonamentelor, precum şi numele celor abonaţi. Puteţi face abonamente individuale sau pe grupe de pionieri.

Concursul se va încheia la 1 decembrie 1959.

Se vor da următoarele premii:

Două PREMII I a cîte o bicicletă.

Două PREMII II a cîte un aparat foto cu un laborator foto şi un ceas de mînă.

Şase PREMII III a cîte un aparat de fotografiat.

Douăzeci de MENŢIUNI — abonamente la revista „Cravata roşie".

Urmăriţi în fiecare număr al revistei rubrica „ÎN AJUTORUL DIFUZORILOR VOLUNTARI", care ia fiinţă chiar în numărul de faţă.

Vă dorim succes!

TALON DE PARTICIPARE LA MARELE CONCURS PENTRU „CEL MAI BUN DIFUZOR VOLUNTAR AL REVISTEI «CRAVATA ROŞIE»"

Numele şi pronumele difuzorului	Şcoala	Clasa	Comuna	Raionul	Regiunea	Numărul abonamentelor pe 6 luni

Talonul să poarte semnătura instructorului de pionieri, precum şi ştampila şcolii.

Numele copiilor pe care i-aţi abonat le treceţi separat şi anexaţi tabelul la talonul de participare.

Toate acestea se vor trimite redacţiei pînă la data de 1 decembrie 1959.

(*Urmare din pag. 11*)

VRAJBA

tărî ca, orice s-ar întîmpla, să nu mai dea alte motive de supărare pînă ce se va ivi prilejul să se împace cu prietenul său. Şi se ivi în ziua aceea de pomină cînd, ca să-şi mai alunge urîtul, Mitruţ îşi făcu de lucru prin pod. De jos, din cameră, Tăsică îi auzi paşii. Şi ceea ce-i torsese pisoiul la ureche în ziua dintîi a vrajbei lor îi reveni acum în minte: „Mai înainte erai singur, stăpîn pe toate... Mitruţ îţi e duşman... Aşa! Aşa! (îi ţiui în ureche gîndul cel rău). În podul TĂU plin cu tot felul de lucruri pe jumătate folosite, cu jucării vechi şi unelte de-ale tatii a intrat el"...

Tăsică sări de la locul său şi se repezi pe scară. Într-un suflet ajunse sus şi, fără să se uite şi fără să întrebe, închise uşa şi întoarse cheia în broască. Apoi, tot în fugă, se întoarse în camera sa spunîndu-şi: „Îl am acum în mînă, ostatic." Dar nu se bucura.

În acest timp, Mitruţ se repezi la uşa care-i închidea orice trecere şi începu să bată cu amîndoi pumnii. Dar nimeni nu-i răspunse. Mama Lina nu era acasă, iar Tăsică se făcea că nu aude. Clipele treceau greu, iar întunericul se lăsa peste casă şi se strecura prin geamurile rotunde ale podului. Acum, grinzile care sprijineau acoperişul păreau nişte uriaşi ameninţători. Vîntul, sau poate numai teama, începu să-i şuiere în urechi, şi un şoarece trecu fosnind pe aproape.

Mitruţ se hotărî să scape cu orice preţ şi cît mai repede. Se apropie de fereastră şi măsură distanţa pînă la pămînt. Nu i se păru prea mare. Ca o pisică, el se căţără pînă în dreptul primului burlan, de-a lungul căruia îşi dădu drumul spre pămînt. La început alunecă uşor, apoi mai repede, din ce în ce mai repede, pînă cînd i-a scăpat mîna de pe burlan şi s-a prăvălit la pămînt, cam de la 2 m înălţime.

Mitruţ a simţit o durere puternică şi a lăsat să-i scape un strigăt ascuţit, după care şi-a pierdut cunoştinţa. Cînd s-a trezit era culcat pe pat. Lîngă el se aflau mama Lina şi tînărul doctor de la policlinică. Într-un colţ îl zări pe Tăsică. Faţa îi era strîmbată de plîns.

— Bine că nu-i piciorul rupt, spunea doctorul. S-a lovit rău, dar în cîteva zile o să-i treacă.

Se ridică să plece, dar văzu, tocmai atunci, că Mitruţ se trezise din leşin şi-i vorbi:

— Dacă nu te astîmperi, să ştii că altă dată o păţeşti şi mai rău. Dar cum s-a întîmplat? Ia spune!

— Cum?... da... a început din cauza pisicii...

— Ai vrut să prinzi pisica pe casă?! suspină îngrozită mama Lina. Vezi dacă nu eşti cuminte? Acum cine-i de vină?

— Nu, nu, nimeni! tresări Mitruţ. Nu-i nimeni vinovat. Am alunecat şi... gata.

După ce doctorul a plecat, condus de mama Lina, Mitruţ şopti:

— Tăsică, nu sînt supărat pe tine. Ştiu că n-ai vrut.

— Mă ierţi? se bucură Tăsică. Zău dacă mai ştiu din ce ne-am luat.

— Ei, nişte pricini prosteşti, zise Mitruţ. Să rămînem prieteni!

— Rămînem prieteni, repetă ca un ecou Tăsică.

În numărul din februarie al revistei noastre am sfîrşit de publicat sub titlul „El a fost pionier" amintirile Annei Nikiticina Kotik despre fiul ei, pionierul erou Valentin Kotik. Cîţiva cititori ai revistei ne-au cerut să le spunem ce face mama lui Kotik astăzi. Ţinînd seamă de dorinţa lor, ne-am adresat lui S. Ciumakov, care este corespondent al ziarului „Pionerskaia Pravda", rugîndu-l să facă o vizită Annei Nikiticina Kotik, care trăieşte în oraşul Şepetovka, şi să ne scrie apoi despre dînsa. Rugămintea ne-a fost îndeplinită. Nu peste mult timp am primit la redacţie din partea lui S. Ciumakov aceste rînduri pe care le publicăm mai jos:

Amintirea lui TRĂIEŞTE

(În vizită la mama pionierului erou Valentin Kotik)

Am intrat în cameră o dată cu poştaşul, care avea geanta înţesată de scrisori.

— Şi de data aceasta, cele mai multe scrisori sînt pentru dumneavoastră, spuse poştaşul în timp ce punea pe masă zeci de scrisori.

Pe toate se afla aceeaşi adresă: „Şepetovka, Annei Nikiticina Kotik, mama pionierului erou".

Anna Nikiticina ne-a spus zîmbind:

— Citind adresele expeditorilor, ai putea învăţa geografia Uniunii Sovietice. Mi-ar fi greu să numesc un oraş sau un sat din care pionierii să nu-mi fi trimis scrisori. Unii mă roagă să vin la ei în vizită, alţii îmi cer asentimentul să dea unităţilor şi detaşamentelor din care fac parte numele fiului meu Valentin.

Îmi scriu şi copii din ţări străine. Iată ce mi-a scris nu de mult o pioniera din oraşul romînesc Bistriţa, regiunea Cluj: „Am comemorat într-un cadru festiv memoria fiului dumneavoastră, a eroului partizan Valentin Kotik. Din ilustraţiile apărute în «Pionerskaia Pravda» am făcut un fotomontaj închinat lui Valentin. Dragă mamă, vă felicităm din tot sufletul că aţi crescut un asemenea fiu. Faptele sale eroice vor trăi mereu în inimile noastre" — citi emoţionată Anna Nikiticina...

— Ştiţi, de multe ori copii care nici nu mă cunosc îmi spun „mamă". Sînt astăzi cea mai bogată mamă din lume: am mii de copii. De curînd, pionierii din Ucraina au hotărît să ridice un monument în memoria lui Valentin. Ei au început să strîngă fier vechi, maculatură, iar banii rezultaţi în urma vînzării sînt depuşi la bancă. Proiectul monumentului este gata. În scurt timp, el va fi ridicat la noi în Şepetovka.

Cineva bătu la uşă. Îşi făcură apariţia cîţiva pionieri:

— Anna Nikiticina, v-am tăiat lemnele, spuse un băiat.

— Daţi-ne căldările să vă aducem apă, zise un altul.

Pe scări se auzi zgomotul vesel al paşilor lor.

— Ei au grijă de mine, spuse Anna Nikiticina, şi faţa ei se înseninâ. Aceşti copii învaţă la aceeaşi şcoală în care a învăţat Valik înainte de război. Detaşamentul lor poartă numele fiului meu. Eu merg adesea la şcoală. Acolo, chiar lîngă clădirea şcolii, este înmormîntat Valea. În clasa unde a învăţat el se află într-un colţ fotografia lui. În banca în care a stat fiul meu stau acum Kolea Manuilov şi Maşa Poganeţ, cei mai buni elevi din clasa a VII-a A.

Anna Nikiticina observă că priveam cu multă insistenţă „Diploma Sovietului Suprem al U.R.S.S." prin care i se conferea pionierului Kotik Valentin Aleksandrovici titlul de „Erou al Uniunii Sovietice", pentru faptele sale de eroism din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

— Vestea conferirii fiului meu a titlului de erou a fost atît de neaşteptată, atît de plăcută, spuse îngîndurată Anna Nikiticina mîngîind diploma aurie, şi în acelaşi timp mi-a răscolit în suflet amărăciunea la gîndul că Valik nu va afla niciodată despre aceasta.

Am mai vorbit despre multe lucruri cu Anna Nikiticina, care-şi aducea aminte cu duioşie de fiul ei, ale cărui fapte voi, pionierii romîni, le-aţi citit din revista „Cravata roşie". Anna Nikiticina m-a rugat să vă scriu că o duce bine, că e sănătoasă şi înconjurată de prietenie şi atenţie. Mi-a mai spus să vă transmit multă sănătate şi voie bună.

... La Şepetovka a nins. Mantia de zăpadă a acoperit mormîntul lui Valea şi obeliscul modest deasupra căruia sclipeşte o steluţă roşie.

Ieri, totul a fost acoperit cu zăpadă dis-de-dimineaţă. Astăzi, cineva a pus flori în faţa obeliscului. Oare cine a găsit flori în miezul iernii?

Va trece o lună, şi într-o zi friguroasă de februarie, lîngă acest obelisc, se va alinia unitatea care poartă numele pionierului Valentin Kotik. Copiii vor raporta despre succesele lor în învăţătură şi în munca obştească. Se înţelege că musafirul de onoare în cadrul acestui raport va fi mama pionierului erou. Obeliscul cu steluţa roşie de pe mormîntul pionierului erou va fi acoperit de mulţimea de coroane şi buchete de flori.

Amintirea pionierului erou trăieşte în inimile copiilor sovietici. Viaţa scurtă, dar minunată a lui Valentin Kotik învaţă copiii sovietici să-şi iubească patria nemărginit, să fie gata să facă orice sacrificiu în numele ei.

S. CIUMAKOV

Pionieri din detaşamentul „Valea Kotik" cl. VI A de la Şcoala medie din Şepetovka în vizită la mama pionierului erou.

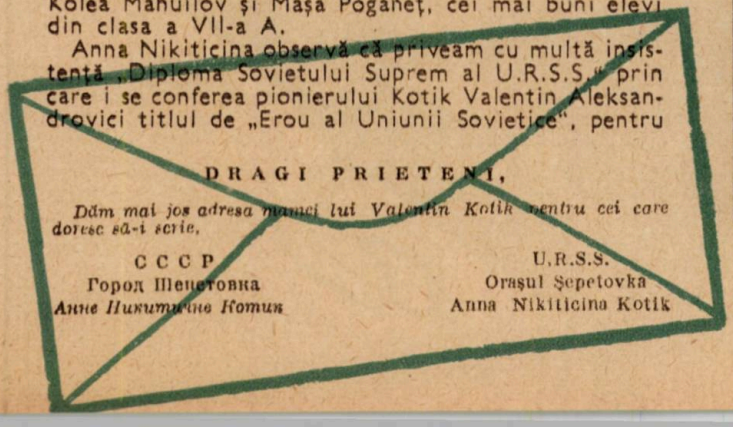

DRAGI PRIETENI,

Dăm mai jos adresa mamei lui Valentin Kotik pentru cei care doresc să-i scrie.

СССР
Город Шепетовка
Анне Никитичне Котик

U.R.S.S.
Oraşul Şepetovka
Anna Nikiticina Kotik

Cuceritorii

1

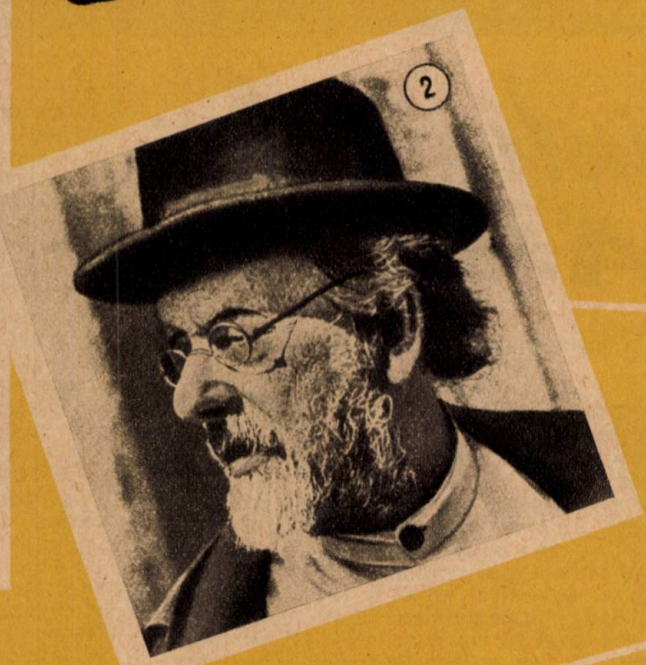
2

Din cauza inexistenţei aparatului de fotografiat noi n-am putut surprinde numeroasele încercări, făcute de oameni de-a lungul veacurilor de a se desprinde de la suprafaţa pământului. Ceva tot am putut fotografia însă: un tablou care-l înfăţişează pe Nikitka, primul zburător rus, care, confecţionîndu-şi nişte aripi la fel ca ale păsărilor, se aruncă dintr-un turn (foto 1). Şi iată alături încă o imagine (de astă dată autentică). Nu seamănă a zburător. De altfel nici n-a zburat practic vreodată. Cu gîndul însă, cu mintea lui pătrunzătoare, el a deschis porţile unei noi ştiinţe, astronautica, şi a zburat, am putea spune, mai departe ca toţi: este savantul rus K. E. Ţiolkovski (1857 — 1935), cel care a pus bazele teoretice ale zborurilor cosmice (foto 2).

Toate aceste idei îndrăzneţe au prins viaţă abia în zilele noastre, în ţara care păşeşte victorioasă pe drumul comunismului, în U.R.S.S., ţara cu ştiinţa cea mai înaintată din lume. Întreaga omenire priveşte astăzi cu admiraţie, cu emoţie spre marile realizări ale savanţilor sovietici.

4 octombrie 1957 a deschis era sputnicilor. Sputnik 1, ca o mare minge de fotbal prevăzută cu lungi antene de radio; sputnik II, care, purtînd în cosmos pe căţeluşa Laika a dovedit că fiinţele vii pot rezista vitezei cu care racheta se desprinde de pe Pămînt şi stării de imponderabilitate (lipsa forţei de gravitaţie); sputnik III, un adevărat laborator ceresc, care a comunicat prin radio, automat, interesantele date culese de aparatura sa (foto 3).

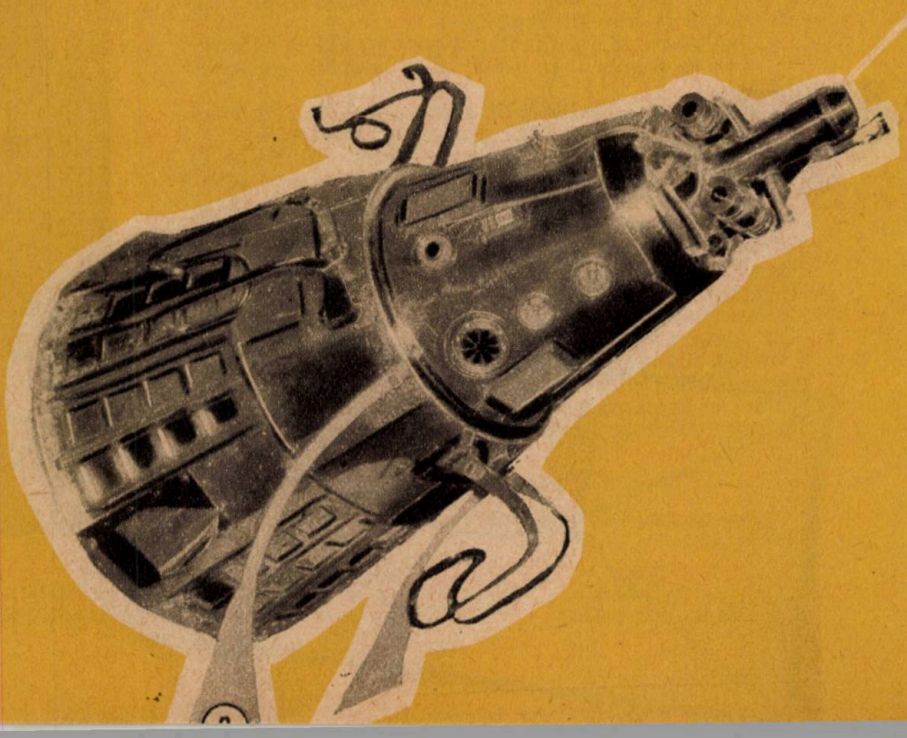

cosmosului

Progresele ştiinţei şi tehnicii sînt însă atît de rapide, încît era sputnicilor a fost scurtă.

2 ianuarie 1959 marchează o nouă eră, a planetelor artificiale. În cîteva zile, racheta sovietică „Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste ianuarie 1959" s-a stabilit printre planetele Soarelui, şi acum, deşi nu o putem fotografia la distanţa uriaşă la care se află, ea se mişcă undeva pe orbita cerească între Pămînt şi Marte.

De mult visează omul să călătorească el însuşi în cosmos. Pentru aceasta însă se fac experienţe la înălţimi din ce în ce mai mari, mai întîi cu cîinii. Priviţi fotografia 4.

„Cosmonautul" necuvîntător, înţelegînd parcă importanţa momentului, este pregătit pentru a fi introdus în containerul cu care va porni în antrenament la înălţimi de sute de kilometri. Putem spera deci că în curînd şi omul va putea străbate spaţiul cosmic. Deocamdată se antrenează: încearcă să se acomodeze cu costumele cosmice protectoare (foto 5), face zboruri pe avioane supersonice la mari înălţimi, pentru a se obişnui cu vitezele mari şi cu presiunile de greutate care acţionează asupra organismului la asemenea viteze (foto 6). Ne putem imagina că peste un număr de ani, la mii de kilometri distanţă de Pămînt, se va construi prima gară cosmică (foto 7). De aici, călătorul îşi va putea lua zborul spre ceilalţi aştri. Vreţi, desigur, să ştiţi cînd va fi gata primul cosmodrom — prima gară cosmică.

La această întrebare nu vă putem da un răspuns precis. Dar s-ar putea ca în viitor chiar unul dintre voi să-l poată fotografia. Atunci vom îmbogăţi pagina cu o nouă fotografie, poate mai frumoasă ca a noastră, care, aţi priceput, e numai imaginară (foto 8).

C. ION

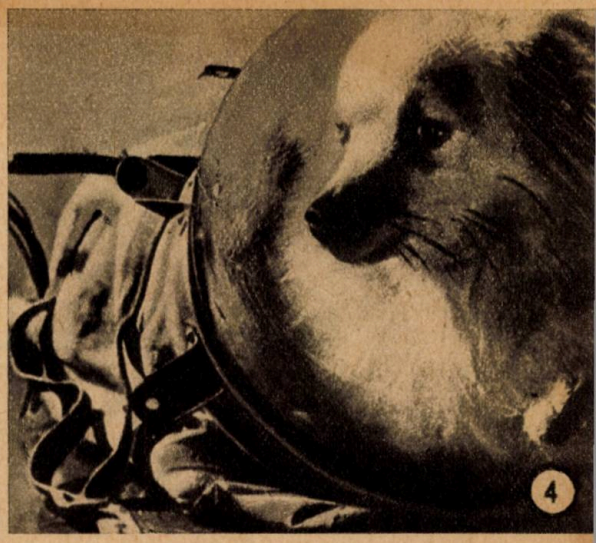
4

5

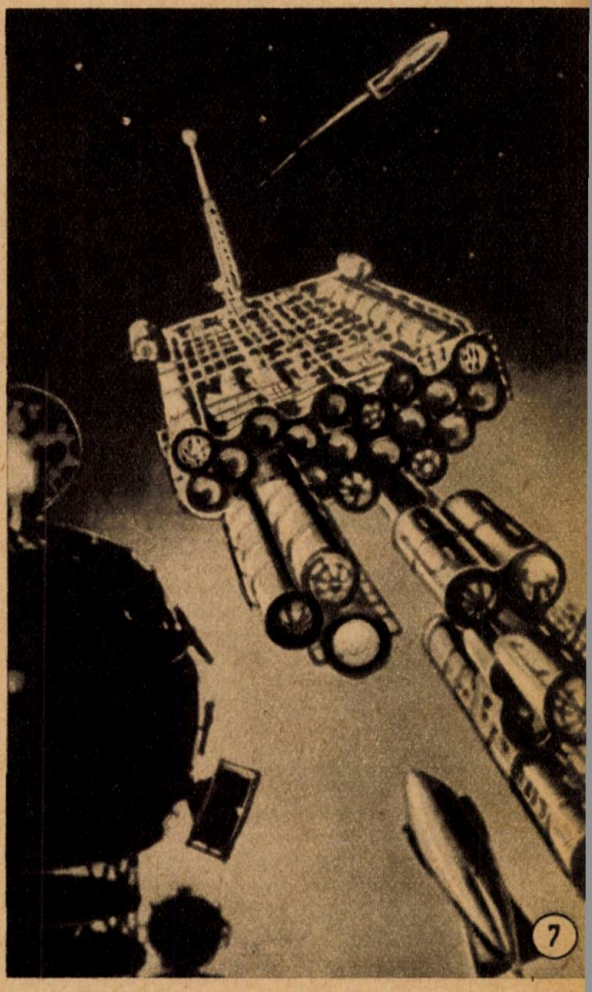
7

6

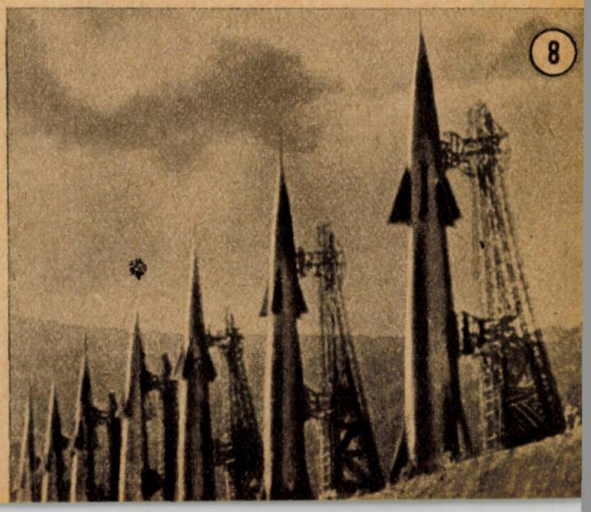
8

ȚĂFÎR

Primul detașament de pionieri din oraș luase ființă cu puțin timp înainte de terminarea anului școlar, și, încă din primele zile ale vacanței, am deschis într-una din vilele cocoțate pe coasta Brădetului tabăra de vară.

Spre marea spaimă a veveriților și spre mirarea brazilor obișnuiți cu netulburată tăcere, poiana căprioarei fu pusă de îndată sub ocirmuirea absolută a cîntecului, a rîsului, a jocului... Ne regăseam în fiecare zi sub cetină, ca într-o adevărată împărăție a cravatelor roșii, necălcată de picior străin, fiind în afara oricărui drum.

Într-o zi însă... Sub bradul din mijlocul poienii, copiii ascultau vrăjiți poveștile lui Creangă. Deodată, un con de brad, venit de cine știe unde, lovi pe unul dintre copii. Apoi fu lovit altul și altul... Ne uitarăm în jur, dar nu văzurăm pe nimeni. Abia într-un tîrziu, cînd loviturile se înmulțiră, l-am descoperit pe cel ce arunca ascuns în spatele unui brad. Am alergat într-acolo. Simțindu-ne apropierea, urmăritul o zbughi, oprindu-se la o distanță ce-i dădea asigurarea că nu poate fi ajuns. De acolo, ne scotea limba, ne dădea cu tifla...

L-am recunoscut imediat: era Țăfîrlică, un băiat de vreo zece ani, capul tuturor relelor din oraș. Rămăsese de mult orfan și bunica Ana, la care stătea, nu-i putea opri în nici un chip pornirile-i rele. În două rînduri îl dusese la școală și de două ori fugise, fără a putea fi găsit zile întregi. Îi plăcea doar să hoinărească prin oraș fără nici un rost și să se țină de rele.

Știam că, o dată descoperiți de Țăfîrlică, nu mai puteam avea liniște.

Într-adevăr... Din ziua aceea, „haimanaua", cum îi spuneau copiii, începu să ne supere zilnic, cu „vizite". Cînd ne așteptam mai puțin, conuri de brad, ce nu-și greșeau ținta, îi anunțau sosirea. Rămînea la oarecare distanță, făcea tumbe, ne dădea cu tifla, și, uneori, aprindea cu importanță o țigară și se plimba de colo pînă colo, sfidîndune, chipurile. De îndată însă ce încercam să ne apropiem, se făcea nevăzut printre trunchiurile brădetului.

Într-o zi priveam din vila-tabără scurgerea grăbită a picurilor de ploaie. Deodată, ud ciuciulete, apăru în poiană Țăfîrlică. Cercetă cu privirea vila și, zărindu-ne strînși în cadrul ferestrelor, păși hotărît spre noi. I-am primit intrarea cu multă mirare. S-a oprit în ușă să-și stoarcă părul lipit de apă. Ne-a zîmbit apoi cu mult degajament.

— Salut! Care-i aici cel mai mare?

— Eu! i-am răspuns mirat.

Băiatul s-a apropiat de mine.

— Gata. M-am hotărît: de astăzi rămîn cu voi. Uite: m-am făcut pionier.

Vorbea foarte sigur de sine și-mi arăta o basma roșie legată la gît.

— Ce-i asta? l-am întrebat.

Țăfîrlică se arătă mirat de întrebarea mea.

— Nu vezi? Cravată! I-am șterpelit basmaua bunicii.

Zîmbea mîndru de isprava lui.

Mi-am stăpînit rîsul și i-am vorbit aspru:

— Cravata nu se „șterpelește", se primește. Și asta numai dacă o meriți, iar tu n-o meriți nici pe departe. Scoate basmaua de la gît!

La început mă privi mirat. Apoi, înțelegînd, păli, iar buzele începură să-i tremure ușor. Părea gata să izbucnească în plîns. Cu o singură smucitură smulse basmaua, o aruncă și o zbughi pe ușă. L-am văzut alergînd prin poiană, spre desișul brazilor, fără a-și întoarce privirea.

N-a mai apărut în jurul taberei cîteva zile. Apoi începu iar să vină. Acum se oprea însă mai departe ca de obicei, la rădăcina unui brad, și privea neclintit.

Într-o dimineață am pornit în lunca să strîngem plante medicinale. Adunam izma în coșulețe, apoi o deșertam în sacii adunați lîngă un nuc. Ne răspîndiserăm întrecîndune la strîns. Deodată l-am văzut pe Țăfîrlică țîșnind dintre sălcii, apucînd un sac gol și dispărînd cu el. Eram prea departe ca să încercăm să-l prindem. Rămăseserăm așadar cu sacul furat și cu hotărîrea de a-l prinde altă dată pe Țăfîrlică și a-l trage la răspundere. Cînd tocmai ne pregăteam de plecare, dintre boscheții de pe marginea Tîrnavei răsări aproape de noi „hoțul". Aruncă la pămînt sacul pe care-l avea în spate și iar dispăru. Cînd am desfăcut sfoara ce lega gura sacului, am văzut că era plin cu izmă.

După această întîmplare, Țăfîrlică iar își întrerupse vizitele. A apărut doar în seara cînd am aprins în poiană primul nostru foc de tabără.

Copiii începuseră programul. În lumina pe care o împrăștia focul, l-am zărit pe Țăfîrlică rezemat de trunchiul unui brad. I-am făcut semn să se apropie. A refuzat clătinînd din

LICĂ

cap. Am insistat. Cu timiditate, poate chiar cu frică, a început încet-încet să se apropie. M-am strecurat neobservat lîngă el. Cînd m-a văzut alături a tresărit, gata să fugă. L-am oprit. A rămas cu ochii aţintiţi asupra improvizatei scene. Părea fermecat de tot ce aude şi vede.

Într-un tîrziu l-am întrebat şoptit:

— Îţi place?

M-a privit cu ochi măriţi de bucurie şi iar şi-a aţintit privirile spre scenă.

Cînd focul de tabără s-a terminat Ţăfîrlică s-a ridicat să plece. M-am ridicat şi eu şi i-am întins mîna, spunîndu-i cu prefăcută nepăsare:

— La revedre, Ţăfîrlică. De mîine, dacă vrei, poţi veni la noi în tabără.

Întunericul nu m-a lăsat să-i văd faţa. Dar am simţit strîngerea lui de mînă şi am auzit tremurul din glasul ce mi-a şoptit:

— Bine!

Într-adevăr, de a doua zi, tabăra noastră a început să numere un membru în plus. Şi, în puţin timp, Ţăfîrlică s-a încadrat întrutotul în comportarea generală.

Peste două zile trebuia să înceapă şcoala. L-am chemat pe Ţăfîrlică la mine. L-am întrebat:

— Ştii că mîine închidem tabăra?

Băiatul a oftat:

— Ştiu.

L-am prins de umeri.

— Ascultă, Ţăfîrlică, tu vrei să devii pionier?

Şi-a ridicat o dată capul, şi zîmbetul i s-a strecurat în întreaga fiinţă.

— Vreau!

— Atunci de poimîine o să mergi şi tu la şcoală. Mîine mergem împreună să te înscrii. Bine?

N-a mai scos nici o vorbă şi nici nu m-a mai privit. A plecat cu capul în piept, abătut. Cînd l-am căutat peste vreo oră, pentru alte treburi, nu mai era în tabără. Plecase.

A doua zi m-am dus la bunica Ana, acolo unde ştiam că locuieşte. Cînd a auzit că-l caut pe nepot, bătrîna a început să bocească:

— De ieri n-a mai dat pe-acasă, maică. S-a apucat iar de hoinărit, tocmai acum, cînd ziceam că s-a cuminţit. Vai şi amar de capul meu, că sînt bătrînă şi mult necaz am cu el!

Timp de două zile l-am căutat pe Ţăfîrlică peste tot. Apoi, fără speranţă de a-l găsi, am renunţat. A apărut el singur. A intrat într-o dimineaţă în camera mea.

— Unde-ai umblat, Ţăfîrlică?!

Băiatul n-a răspuns întrebării mele. M-a privit drept în ochi.

— Fără să merg la şcoală nu pot fi pionier? m-a întrebat el.

— Sigur că nu, i-am răspuns.

Ţăfîrlică a oftat adînc şi a dat din umeri resemnat.

— Atunci... mă duc la şcoală.

*

Treburile m-au dus departe de oraşul meu. De abia peste doi ani am ajuns iar pe acele meleaguri. Între primii prieteni pe care doream să-i revăd erau tovarăşii de tabără.

De îndată ce am intrat în curtea şcolii, m-au înconjurat vechile cunoştinţe. Stăteam de vorbă cu ei cînd am auzit salutul unui nou venit. M-am întors. N-a fost de loc greu să-l recunosc pe Ţăfîrlică. I-am strîns mîna ca unui vechi prieten, l-am întrebat ce mai face...

Băiatul răspundea, dar tot timpul se muncea să-mi atragă atenţia asupra cravatei roşii de pionier pe care o avea la gît şi pe care eu mă făceam a nu o observa. Într-un tîrziu, nu s-a mai putut abţine:

— Vedeţi? am cravată.

— A!? m-am prefăcut eu mirat. De unde-ai şterpelit-o?

Ochii lui Ţăfîrlică s-au umplut de mare indignare. Începu să vorbească precipitat, căutîndu-se în acelaşi timp prin buzunare:

— O ... cravată... nu... nu se... şterpeleşte, ci... se primeşte... dac-o meriţi.

Găsind ceea ce căuta, îmi întinse, privindu-mă cu reproş, carnetul lui de note.

L-am deschis. Dintre file mă priveau cu mîndrie numai note bune.

— Bravo, Ţăfîrlică!

TUDOR BOIAN

Desene: A. POCH

„NEMAIPOMENITA EXPEDIȚIE ÎN ADÎNCUL BUZUNARULUI MEU“

OCTAV PANCU—IAȘI Desene: EUG. TARU

CAPITOLUL V

(care, cu tot regretul, nu se poate rezuma în această parantează...)

Țărmul întunecat al „Insulei recreației“ a rămas în urmă, departe. Nu-l mai zăresc. Furtuna a trecut. Caricatura înălțată de mine la rangul de „navă“ n-a suferit nici o stricăciune. A înfruntat urgia cu încăpățînarea demnă de toată lauda. Totuși mă feresc s-o laud prea mult. N-aș vrea să se îngîmfeze. Atît mi-ar mai lipsi, după cîte pătimesc: să călătoresc și cu o îngîmfată... Cerul s-a luminat. Marea e blîndă și prietenoasă. Mă privește cu ochii ei verzi, melancolici și de bună-seamă că mă compătimește. Sînt din nou singur în voia vîntului — un vînt slab, obosit, somnoros. Privesc jocul de oglinzi al valurilor cu sentimentul că nedorita mea aventură nu poate să țină o veșnicie, că trebuie să aibă un sfîrșit.

Un rechin îmi dă tîrcoale, dar, spre deosebire de frații săi pe care i-am cunoscut din cărți sau din filme, nu pare de loc fioros. E mai degrabă dornic să-mi țină tovărășie decît să mă înhațe. Are o mutră atît de tristă încît aproape că îmi vine să-l mîngîi pe spinare, să-i spun un cuvînt bun, să-i alin necazurile... Rechinul îmi simte intenția, mă salută din coadă și intră în vorbă:

— Sînt bolnav..., mi se destăinuiește după ce mă informează că a învățat să vorbească urmărind vapoarele de călători și chiar înghițind odată, la un naufragiu, un profesor englez de limbi orientale... am ceea ce se numește o „indigestie“, o „indispoziție stomacală“...

— Poate, îmi dau părerea, ai mîncat ceva care nu ți-a priit. Un bancher sau vreun fabricant de armament, de pildă. Sînt grozav de indigești. Nimeni nu-i înghite...

— Știu. Soția mea a mîncat, tot la un naufragiu, un asemenea domn și a zăcut pe urmă multă vreme. Mie, însă, mi s-a întîmplat cu totul altceva. Fără să-mi dau seama, am înghițit un caiet care plutea în valuri. Eram flămînd. L-am confundat cu o „Carte de bucate“ și l-am înghițit. Nu știu ce conține, că e atît de indigest! N-ai vrea să te uiți dumneata?

Și, deschizînd botul său enorm, îmi aruncă pe punte caietul. Îl iau și-l răsfoiesc. Cuprinde stenograma unei discuții dintre doi băieți.

Citesc:

VOINȚA . . .

— Tică!

— Da, Rică!

— Ți-amintești ce ne-a spus dirigintele?

— Cînd?

— Cînd ne-a dat carnetele de note...

— Acuma, înainte de vacanța?

— Da, acuma... Ți-amintești ce ne-a spus?

— Se poate să uit?... „Voi ați fi doi elevi model, dar n-aveți voință!“ Este?

— Este! Ei bine, vacanța asta trebuie s-o folosim pentru călirea voinței. S-a terminat, nu mai merge așa. Fără voință...

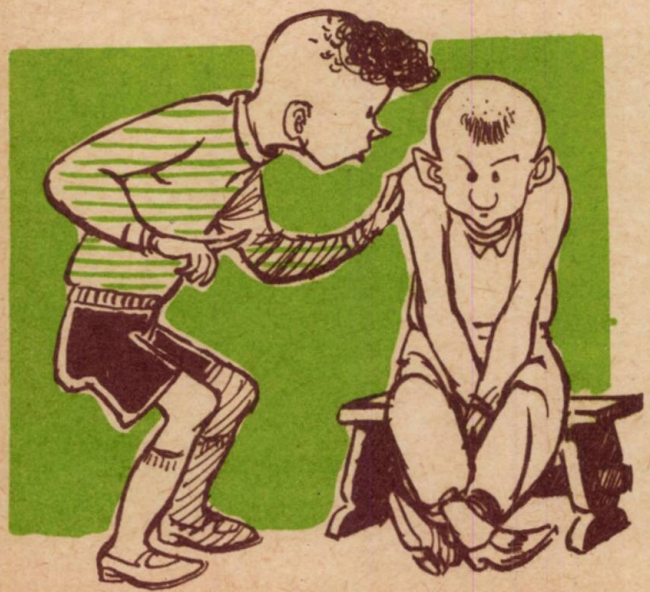

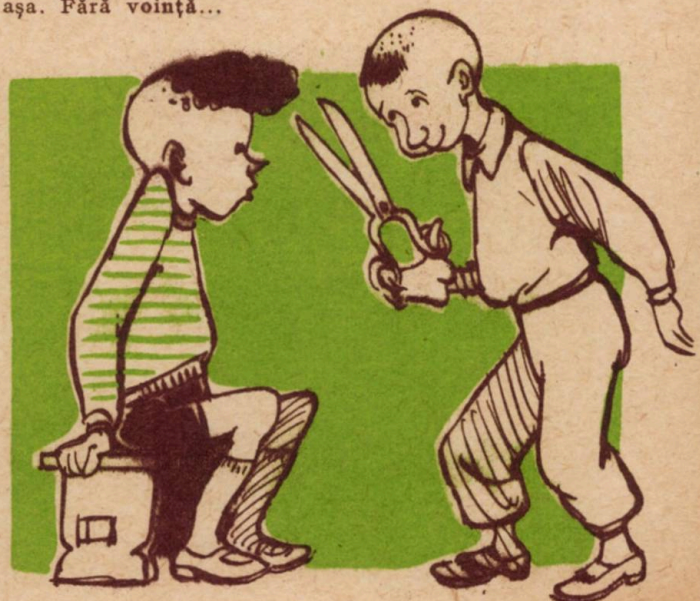

— Ai dreptate! Şi eu zic să nu mai pierdem nici un minut. Vacanţa e scurtă. Să începem imediat călirea voinţei. Eu te călesc pe tine...

— Şi eu pe tine....

— Încep eu... Şi încep cu un exerciţiu simplu şi eficace: timp de un minut, după ceas, nu vei scoate nici o vorbă.

— Asta-i tot?

— Tot!

— E uşor. Hai, uită-te la ceas. Sînt gata. Din clipa asta nu mai scot o vorbă.

— Rică!

— !...

— Rică, nu răspunzi?

— !...

— Bravo, Rică! Taci! Călеşte-ţi voinţa! Numai că... să ştii că eu ţi-am scris ieri cu creta pe spate...

— !...

— ... şi, de fapt, tot eu ţi-am tăiat şi nasturele de la palton...

— ...

— ... şi tot eu...

— Gata! A trecut minutul. Vasăzică tu mi-ai... bineee! Acuma e rîndul meu să-ţi călesc voinţa. Voi începe şi eu cu un exerciţiu simplu şi eficace: să stai nemişcat timp de un minut! Nici o tresărire, nici un gest... Înţelegi?

— Înţeleg! E uşor. Uită-te la ceas... Sînt gata. Din clipa asta nu mai fac nici o mişcare.

— Aşa... să nu pierdem vremea. Să luăm mai întîi un foarfece şi...

— Tică, ce vrei să faci?

— A, nimic... Îţi tai puţin din freză...

— Tică, nu ţi-e bine?

— Nu te mişca... nu te mişca... Şi acum să-ţi fac cu un creion chimic nişte mustăţi...

— Tică, isprăveşte!

— Nu te mişca... nu te mişca... Voinţa! Călеşte-ţi voinţa! Între timp, eu o să-ţi...

— Gata! A trecut minutul. Acum să-ţi mai călesc şi eu o dată voinţa... Fii atît de drăguţ şi adu ventuzele...

— Ventuzele?! Ce vrei să faci cu ele?

— Nimic, dragul meu, nimic rău. Totul spre binele tău. Cîte ventuze sînt în cutie?

— 20...

— Numai? Îmi pare rău, dar călirea începe de la 30 în sus. O să fiu nevoit să ţi le pun în două rînduri...

— Bineee... Dar uită-te şi tu cîte lumînări ne-au mai rămas de la brad...

— 12...

— Cam puţine... De ajuns însă pentru felul întîi... asta, bineînţeles, dacă le mai completezi şi cu cîteva globuri. Felul doi: o cutie cu cremă de ghete... De care culoare preferi? Părerea mea e să alegi neagră: are mai multă terebentină...

— Tică, destul! Aşa nu se poate. Dar... norocul nostru!... voinţa se călеşte nu numai cînd îţi propui să faci ceva, ci şi cînd îţi propui să nu faci...

— Adevărat, la asta nu m-am gîndit!

— Uite, ca să-mi dovedesc voinţa, eu îmi propun să nu te mai pun să mănînci lumînări şi nici globuri.

— Şi eu îmi propun să nu-ţi mai pun ventuze.

— Perfect! Acum hai să vedem dacă putem... Tot după ceas: un minut... Gata, începem!

— !...

— !...

— Rică, simt că nu mai pot... Îmi vine să-ţi pun ventuze...

— Şi mie, Tică, mi-e greu... Te rog, dacă-mi eşti prieten, mănîncă măcar o lumînare...

— Oh, ce greu îmi vine să te refuz...

— Simt că nu mai am putere...

— Uraaa! A trecut minutul! Sîntem salvaţi!

— Avem voinţă! Uraaa!

— Pentru azi e destul... Mîine eu îmi propun să nu mă scol pînă la 11...

— Şi eu să nu mă duc să cumpăr pîinea nici mort...

— Eu îmi mai propun să nu-mi strîng nici patul...

— Aşa de multe exerciţii într-o singură zi?

— Trebuie, trebuie... Voinţa înainte de toate!

— Numai să rezistăm!

— Dacă nu rezistăm, sîntem pierduţi!...

Nu mai continui lectura. Arunc caietul peste bord şi-i spun rechinului:

— Nu-i de mirare că ţi-a făcut rău. O asemenea „călire" a voinţei e într-adevăr cam indigestă. S-ar putea, însă, ca unora lectura acestei stenograme să le facă bine. Le-o doresc din toată inima! Am o memorie bună şi o să public stenograma întocmai.

— Nu ţi se pare, însă, că stenograful a exagerat?

— Ba da. Dar în ciudata aventură pe care o trăiesc eu pe această mare nu e singurul lucru exagerat. Cititorii ar putea socoti, şi pe bună dreptate, că însăşi convorbirea noastră... convorbirea dintre mine şi un rechin!... e exagerată. Dar şi microscopul, şi lupa exagerează, şi nimeni nu se supără pe ele. De ce să te superi cînd eşti ajutat să vezi mai bine?

— Ai dreptate, mai zise interlocutorul meu... şi în adînc se scufundă!

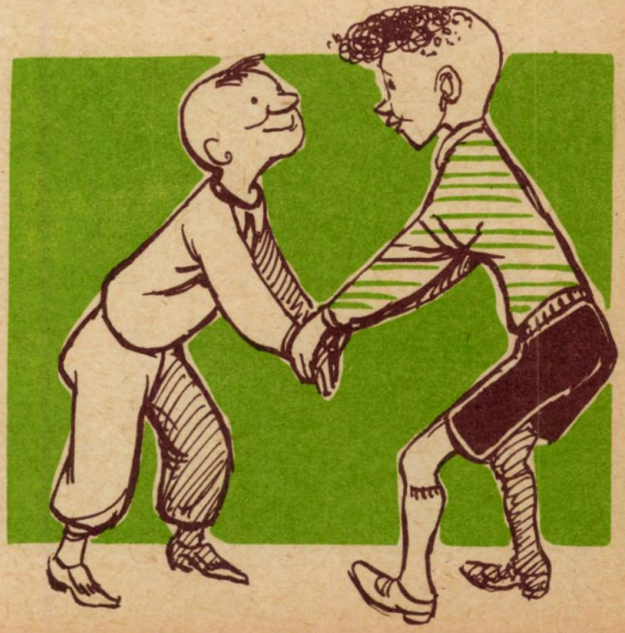

APRILIE

PRIN PALATUL PIONIERILOR

Pe aripă de vînt veni april
Topind vreo rămăşiţă de omăt
Cu-obraji îmbujoraţi ca de copil
Şi cu cravată roşie la gît.

Şi după ce-i vesti că a venit
Pe-admiratorii săi bucureşteni,
Aprilie, umblînd neobosit,
S-a dus şi sus în deal, la Cotroceni.

Portarul a crezut că-i pionier
Şi l-a lăsat să intre în palat,
Iar el, de parcă-atît a aşteptat
Palatu-n sus şi-n jos l-a colindat.

Întîi, s-a dus la cor şi-a plîns amar
Că n-are voce, plin de-adînc regret.
Apoi, s-a dus la cercul literar
Să stea de vorbă cu vreun mic poet.

La dansuri populare a jucat
Cu pionierii-n rînd vreo trei bătute.
Şi ar mai fi rămas, dar s-a-ncurcat
Şi ruşinat fugi pe nevăzute.

Mergînd pe coridor a auzit
Un cîntec la pian răzbind pe sală.
Probabil vreun maestru iscusit
Dă astăzi la palat concert de gală.

Dar cît de tare s-a mirat april
Cînd a intrat în sală cu privirea
Şi a văzut la pian doar un copil,
O zgîtie de fată, bat-o vina!

April s-a dus la aeromodele
Şi s-a-mprietenit cu puştii, care
Ca mîine vor porni în zbor spre stele
Pe mari rachete interplanetare.

A poposit şi-n sala de poveşti
Şi-ar fi tot stat ca basmele s-asculte,
Dar seara se-arătase la ferești
Şi-n parc de vizitat erau cam multe.

A coborît pe-alei, spre naturale
Şi s-a-ntîlnit cu lupul nas în nas;
Văzînd că e închis, găsi cu cale
Să se arate cît e de viteaz.

Tu, lupule... care-ai mîncat fetiţa!!!!
Dar pionierii au rîs de el spunînd:
„Nu este lupul ce-a mîncat scufiţa!
E Hăpăilă-al nostru, tare blînd"...

April plecă grozav de ruşinat
Să îşi urmeze lungul său colind
Şi sălile de sport le-a vizitat,
Şi-a rătăcit puţin prin labirint.

Într-un tîrziu grozav de ostenit
S-a aşezat pe-o bancă, sub un tei,
Pe furişate, seara a venit
Şi-a poposit pe largile ei.

Copiii au plecat cu toţi spre casă.
Şi zgomotele deodată-au contenit
A aţipit grădina cea frumoasă
Şi-aprilie sub tei a adormit.

DAVIDOVICI VICTORIA
cl. IX
Cercul literar — Palatul pionierilor

Desen: N. NOBILESCU

epigrame

Sculptură

Sculptura dintre arte-i place;
Citeşte despre ea acasă,
Iar partea practică o face
Pe bancă cu briceagu-n clasă.

Strună

Merge-nvăţătura strună
A luat 8 la geografie,
Matematici şi chimie
(8 la toate, împreună).

Înclinare

Tanţa pentru teatru are înclinare
Şi o să ajungă o actriţă mare;
Ea încă din şcoli s-a exersat,
Lecţia a prins-o numai din suflat.

Trăgătorul

E poreclit în şcoală „trăgătorul",
Şti-i just, că greu îi poţi găsi perechea:
La fotbal trage-n minge cu piciorul,
Iar la tablă trage cu urechea.

FLORIN IORDĂCHESCU

Păcăleală

de FLORIN IORDĂCHESCU

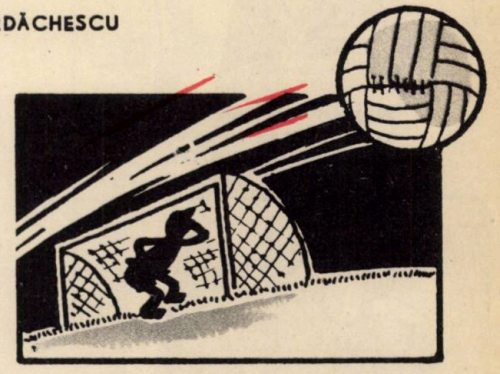

E supărat pe mine și Săndel
Tot dintr-o păcăleală adevărată,
Fiindcă am învățat și eu o dată
Și am știut mai bine decît el.

La fotbal m-au făcut toți de ocară
Că-n fața porții n-aș fi fost abil:
Puteam să trag, dar, fiind întîi april,
I-am păcălit și-am tras mai sus de bară.

Era de-ntîi april să o pățesc
Fiindc-am trecut cu bicicleta stopul:
N-a priceput milițianul scopul,
Și-anume că voiam să-l păcălesc.

Vorbind la drept, nu-i nici o socoteală
De păcăleli ca să te ții mereu;
Îți furi căciula singur; ergo, eu
De azi am să mă las de păcăleală.

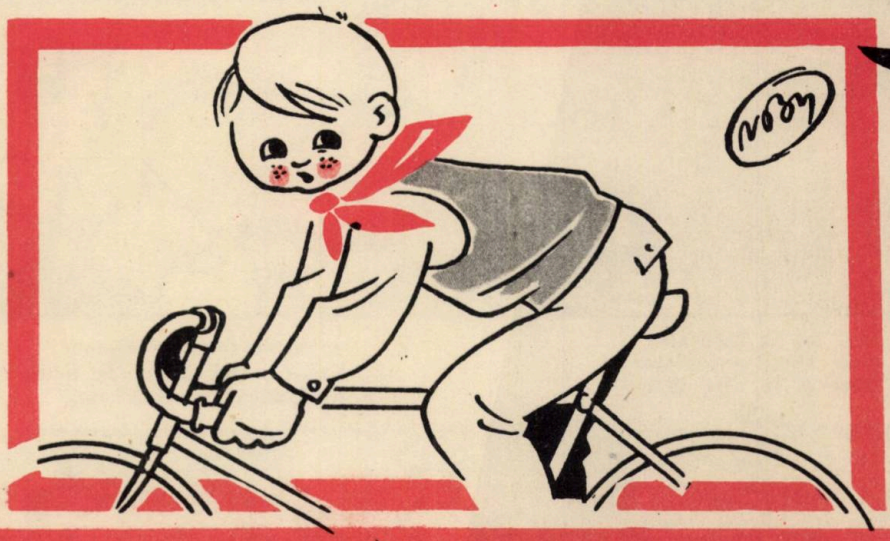

N

u toți pot înțelege-o păcăleală
Nici de întîi april, de ziua ei,
Și din păcate-s foarte mulți acei
Ce n-o admit; și-aicea fac greșală.

De pildă, profesorul de franceză
De-ntîi april m-a prins c-am copiat
Voind să-l păcălesc; s-a supărat
Și mi-a trîntit ditamai doi-n teză.

Lasă-ntr-una pe hîrtie
Urma lui întortocheată
Bea din sticlă, nu se-mbată,
Nu știe citi, dar scrie.

(Jugoslavia)

Tremură un ceas, transpiră,
Parcă-i mort, nici nu respiră
Și-și revine băiețelul
Doar cînd sună clopoțelul.

(Jugoslavia)

ghicitori

Din întîmplările lui Truță și Fănuță

versuri: I. VASILIU
ilustrații. BURSCHI

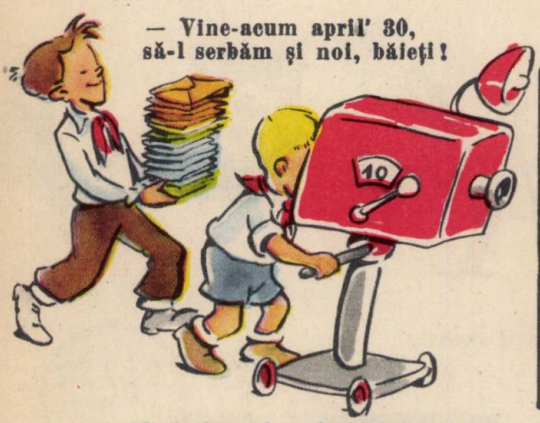

— Vine-acum apriI' 30,
să-l serbăm și noi, băieți!

Meșteri mari au inventat
un năstrușnic aparat:
l-au făcut în așa fel
că trecutu-l văd prin el.

Cînd se uită, așadar,
ce-mi găsesc? Un grădinar:
pionierul, cum vedeți,
ne-ncetat sădea puieți.

Pomii? Astăzi taie cerul,
și-au coroane cît un munte.
Iar alături... pionierul:
e colectivist de frunte.

Cată iar prin aparat:
pionierul de-altădat'
la fier vechi strîngea în grabă
cărînd roabă după roabă.

Ieri, cu roaba, mic școlar:
azi, e mare oțelar.
Într-al halelor ecou
face din fier vechi fier nou.

Și uimiți de chipul lui
luminat de flăcărui;
la 30 apriI', băieți,
să-l chemăm la noi, nu vreți?

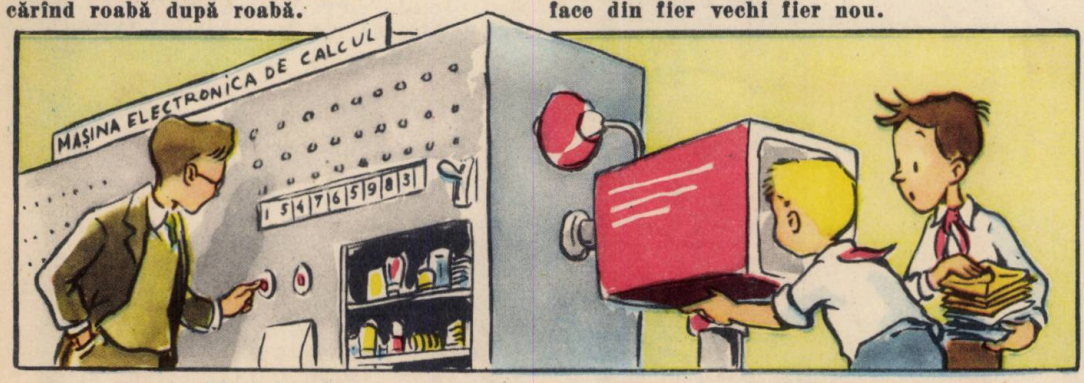

Stai, că în laborator
e-un vestit calculator.
Oare și în altă vreme
se bătea după probleme?
Iată-l: cînd stătea la masă
n-ajungea un maculator.

... De pe-atunci era în clasă
cel mai bun calculator.
Cei chemați, în grabă mare,
Au venit la sărbătoare.

„Bine-i pionier să fii,
ia așa ca voi, copii".
Însă ei răspund toți, tare:
„Ba, mai bine-i să fii mare".

„Vă urăm atunci să fiți
și voi muncitori vestiți".
Dragi copii, micii cititori,
ia gîndiți-vă-olecută:

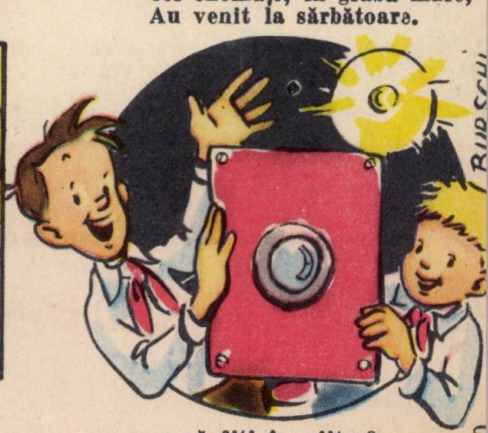

ce-o să fiți în viitor?
Muncitori, aviatori,
ori ca Truță și Fănuță
năzdrăvani inventatori?

BIBLIOTECA CENTRALĂ

lei 2.50

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 5 MAI 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

În ajutorul participanților la

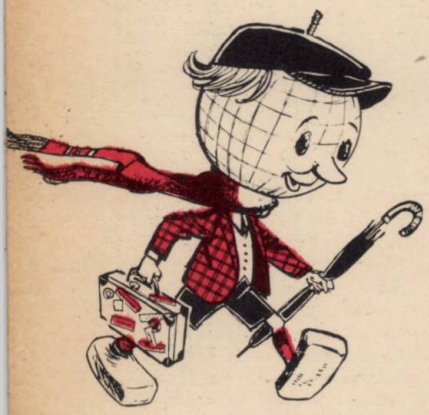

CONCURS

Pentru participanții la Concursul „Pentru cel mai bun difuzor al revistei «Cravata roșie»", care ne-au întrebat dacă se pot face abonamente și în afara școlii. Da, e posibil să vă abonați și la oficiile poștale sau chiar prin factorii poștali din comună sau oraș.

Ce se poate citi în acest număr:

Poezii pentru adunarea tematică din ziua de 8 Mai, închinată aniversării partidului.

Poetul Tudor Arghezi a împlinit 79 de ani.

„Soarta unui om" de Mihail Șolohov.

Filmul nostru: „Pionierii din Leordeni".

„Povestea unei case".

„Călătoriile și peripețiile lui Ilie Călătorie" de Octav Pancu-Iași (se va continua și în numerele următoare).

„Cravata", povestire de P. Luscalov.

„Povestea lui Oțelaș".

Sfaturi pentru prietenii grădinilor.

...Și în numerele din iunie și iulie

Pregătiri pentru cel de-al VII-lea Festival de la Viena.

Cum ne putem petrece vacanța!

Scriitorul Petre Luscalov vă pregătește o surpriză.

„Extraordinarele aventuri ale lui Toninonevăzutul" de scriitorul italian Gianni Rodari, ilustrații de Dures.

Povestiri din viața circului.

„Ilie Călătorie".

Sfaturi pentru radioamatori.

„Călătorie în anul 2.100".

Jocuri. Cuvinte încrucișate.

Program vesel pentru focul de tabără.

★

Zilnic ne sosesc la redacție nenumărate scrisori din partea pionierilor și școlarilor prin care vor să participe la *Concursul* „Pentru cel mai bun difuzor voluntar al revistei «Cravata roșie»".

Numai din Orașul Stalin ne-au sosit pînă în prezent 30 de asemenea scrisori. Așteptăm vești de la cît mai mulți copii.

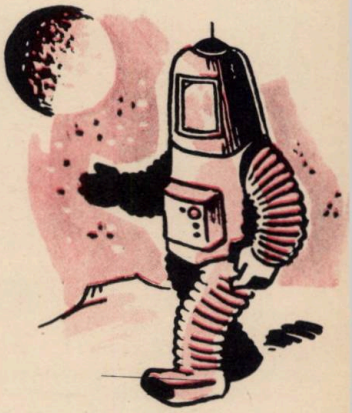

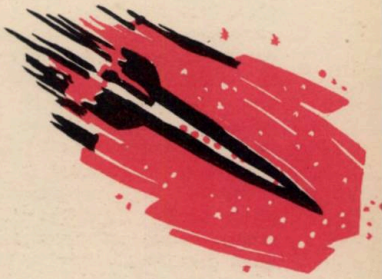

CRAVATA ROȘIE
revista pionierilor și școlarilor
editată de C. C. al U. T. M.
Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE
Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct), Iosif Tripșa.

de OCTAV PANCU-IAȘI
Desen: N. POPESCU

La mulți ani, 1 Mai!...

... Nu ți-am mai urat niciodată astfel, iubită sărbătoare, deși din prima dimineață a libertății tale pe pămîntul nostru și pînă astăzi, an de an, cu tot seninul tău în privire, cu brațele încărcate de florile primăverii, ferit că sînt o picătură din uriașul fluviu al bucuriei revărsat pe fiecare stradă a orașului ieșit să te salute, am strigat în cele patru vînturi, din toată inima, „Trăiască 1 Mai!", — ceea ce, ai putea spune tu, e un „la mulți ani" rostit cu alte cuvinte.

Dar aceste „alte cuvinte" nu le-am ales acum, în 1959, numai pentru că ele mi-au venit pe buze cele dintîi. Cum să-ți spun?... Mai mult ca oricînd altă dată, aurul soarelui tău și gingășia florilor tale, purpura steagurilor înălțate spre slava ta și bucuria fără frîu care ți-o dăruiește orașul, toate, toate te leagă în mine de noțiunea de „ani", de cei 15 ani luminoși pe care îi împlinim anul acesta de cînd patria și munca, și cîntecul, și dragostea sînt ale noastre și numai ale noastre, de cînd și tu, iubită sărbătoare, poți fi în mijlocul nostru fără ca nimeni să te împiedice, fără să te ascunzi de nimeni și de nimic.

Mă înțelegi, nu-i așa? N-ai uitat, pentru că nu se poate uita și nu se va uita, că înainte de acești 15 ani, o simplă bucată de hîrtie cu numele tău pe ea, o singură petală de mac din lanul înroșit al steagurilor tale, cel mai mic cuvînt din uriașa carte a adevărului despre primăvara omenirii care te-a ales pe tine ca zi a luptei frățești a muncitorilor stîrneau furia patronilor de tot soiul care își trimiteau copoii în stradă să-i pîndească, să-i întemnițeze și să-i schingiuiască pe cei care te sărbătoreau. Și n-ai uitat, pentru că nu se poate uita și nu se va uita, că nici temnița, nici biciul călăilor și nici moartea n-au putut înăbuși lupta eroică a celor mai buni fii ai poporului, a celor care te-au prefăcut pe tine, bătrînule armindeni, într-o veșnic tînără sărbătoare.

— La mulți ani, 1 Mai!

Împlinești anul acesta 70 de ani din ziua în care, în amintirea lui 1 Mai 1889, cînd, la Chicago, patronii au poruncit să se tragă în muncitorii ieșiți pe stradă să-și ceară drepturile, s-a hotărît ca tu să devii ziua de luptă pentru solidaritatea internațională a celor ce muncesc. La o asemenea vîrstă iată-te ajuns, ca să zic așa,... bunic, iubite 1 Mai!

Ei, cîte n-ai văzut tu, bunicule, în lunga ta viață! Dacă ar fi fost să fi văzut numai acel Octombrie roșu 1917 și să-l fi cunoscut pe Lenin; dacă ar fi fost să fi văzut numai cum s-au rupt pe rînd lanțurile celor peste 900.000.000 de oameni care trăiesc astăzi în marea și glorioasa familie a socialismului. În focul luptei de eliberare se încălzesc inimile mereu altor și altor popoare; dacă ar fi fost să fi văzut numai cum lupta pentru pace, pentru înțelegere și prietenie a devenit forța de neînvins a lumii acestora și cum minunata țară a comunismului a dăruit soarelui o nouă planetă — încă ai ce povesti, bunicule, nepoților!

Și pentru că urarea mea ți-o adresez printr-o revistă a nepoților, nu mi-ar șade frumos să-mi supăr gazdele și să nu suflu măcar o vorbă despre ele.

De 1 Mai, noi, părinții și frații lor mai mari, raportăm partidului, inspiratorul tuturor victoriilor noastre, succesele obținute în lupta și munca pentru socialism și pace. Dar nici nepoții nu se lasă mai prejos! Pe frontul lor, al învățăturii, al muncii patriotice, nu puține le sînt succesele. Mulțumind partidului pentru copilăria lor fericită, străduindu-se să devină cetățeni de nădejde ai minunatei și liberei noastre patrii, sutele de mii de nepoți și nepoate sînt prezenți la marele raport de 1 Mai, cu fruntea sus, mîndri de biruințele lor. Și cine, privindu-i defilînd, nu le aplaudă vesela și tinereasca lor coloană! Și cine, privindu-i defilînd, nu simte ca poetul:

O, cît aș vrea să fiu cu voi acuma,
Să uit ce jalnic am copilărit!
Garoafa mea a ofilit-o bruma
Și-abia tîrziu, acum, a înflorit.

Pe frunte-s fulgii primelor omături...
Cînd vă zăresc cu steagurile-n vînt,
Nu pot să intru-n rînd, dar merg alături,
Și cînt cu voi, în gînd, dar totuși cînt!*

* Din poezia: „Un loc liber în coloană" de Mihu Dragomir

La 21 mai, anul acesta, poetul Tudor Arghezi împlineşte 79 de ani. Cititorii revistei noastre îi urează sănătate şi viaţă lungă. Copiii, alături de întregul nostru popor, aşteaptă versuri noi scrise de pana lui vrăjită.

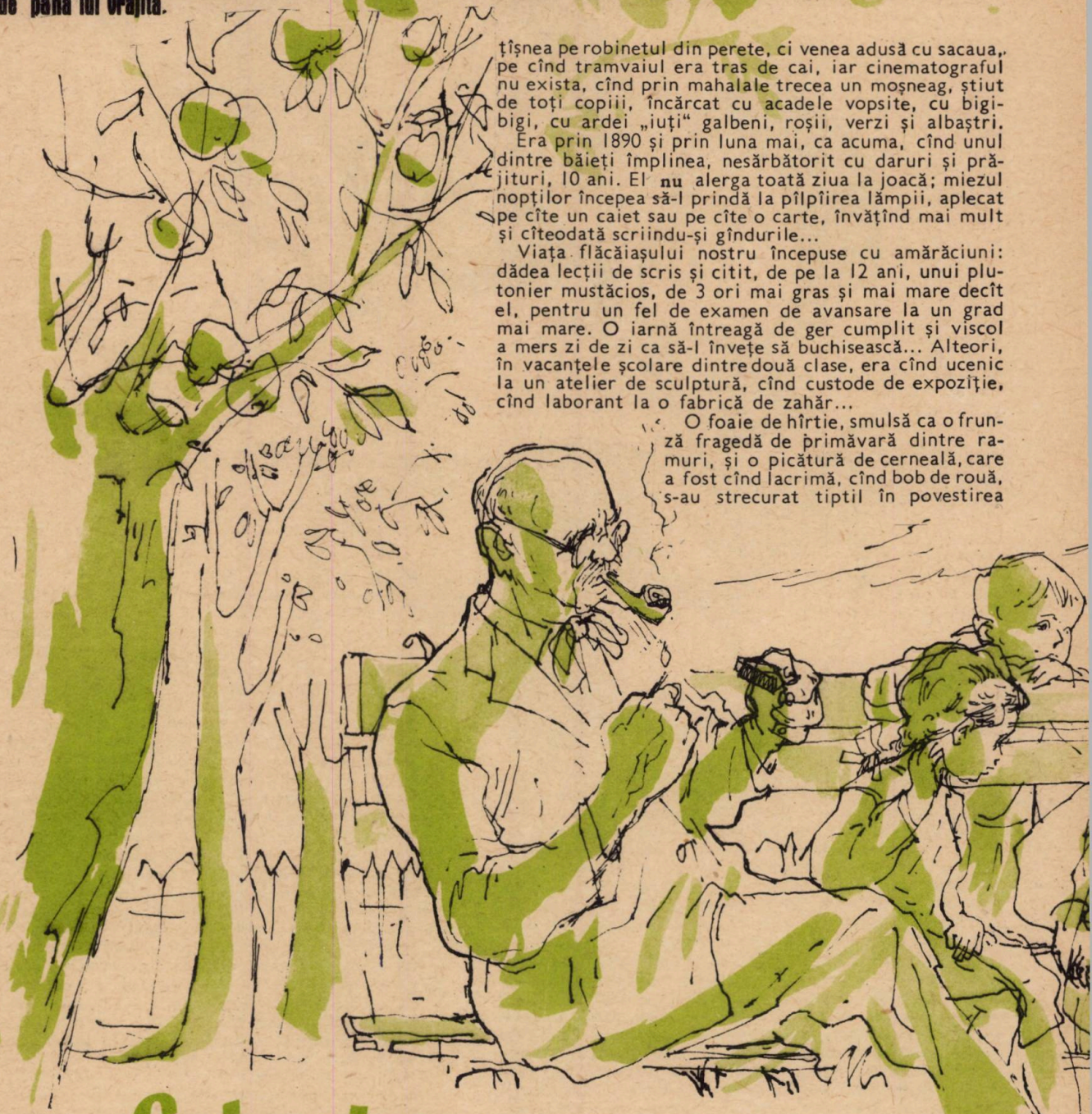

un fel de POVESTE

O să vă spun azi, dragii mei mai mici şi mai mari, o poveste adevărată, fără feţi-frumoşi şi cosînzene, fără zmei şi zgripţuroaice, numai cu un flăcău, cu o foaie de hîrtie şi cu o picătură de cerneală.

A fost odată — pe vremea cînd marginile oraşului abia se întindeau cu puţin de miezul lui, cînd apa nu ţîşnea pe robinetul din perete, ci venea adusă cu sacaua, pe cînd tramvaiul era tras de cai, iar cinematograful nu exista, cînd prin mahalale trecea un moşneag, ştiut de toţi copiii, încărcat cu acadele vopsite, cu bigi-bigi, cu ardei „iuţi" galbeni, roşii, verzi şi albaştri.

Era prin 1890 şi prin luna mai, ca acuma, cînd unul dintre băieţi împlinea, nesărbătorit cu daruri şi prăjituri, 10 ani. El nu alerga toată ziua la joacă; miezul nopţilor începea să-l prindă la pîlpîirea lămpii, aplecat pe cîte un caiet sau pe cîte o carte, învăţînd mai mult şi cîteodată scriindu-şi gîndurile...

Viaţa flăcăiaşului nostru începuse cu amărăciuni: dădea lecţii de scris şi citit, de pe la 12 ani, unui plutonier mustăcios, de 3 ori mai gras şi mai mare decît el, pentru un fel de examen de avansare la un grad mai mare. O iarnă întreagă de ger cumplit şi viscol a mers zi de zi ca să-l înveţe să buchisească... Alteori, în vacanţele şcolare dintre două clase, era cînd ucenic la un atelier de sculptură, cînd custode de expoziţie, cînd laborant la o fabrică de zahăr...

O foaie de hîrtie, smulsă ca o frunză fragedă de primăvară dintre ramuri, şi o picătură de cerneală, care a fost cînd lacrimă, cînd bob de rouă, s-au strecurat tiptil în povestirea noastră, dimpreună cu un condei făcut din pană sau rupt din salcie, şi au colindat cu degetele care-l mînuiau cărări şi drumuri neumblate, ceasuri şi ani de-a rîndul, peste tot, printre oameni, prin coclauri şi peste ape, prin lumea gîzelor şi a orătăniilor, în dimineţi senine şi pe frig.

Teo era numele flăcăiaşului, scurtat din Teodorescu, schimbat mai tîrziu — cam pe la douăzeci şi ceva de ani — în Arghezi. Flăcăul nostru, care crescuse sub acoperişurile Bucureştilor, cu sînge de Gorj în vine şi cu sensibilităţi argeşene, a răsărit în paginile revistelor şi ziarelor de pe atunci cu numele de Tudor Arghezi.

Picătura de cerneală şi crîmpeiul de hîrtie au fost în viaţa celui despre care povestim uneltele unui meşteşug despre care azi ştie toată lumea: scrisul.

Acum vreo 70—80 de ani, lumea rîdea cînd auzea despre un copilandru că ar dori să picteze, să scrie sau să cînte... În anii despre care vorbim era luat în rîs:

prea puțini erau învățații, știutorii de carte sau înțelegătorii acestui meșteșug. Mai repede înțelegea arta ciobanul care cînta „Miorița" pe fluier decît oamenii avuți pe care-i interesau doar moșia, robii și avuțiile.

— Ce-i aia să te faci scriitor?!! rîdeau cei din jurul lui Teo. Ce-o să scrii și cine o să te citească? Lasă-te, băiete, de năzbîtiile astea și apucă-te de ceva serios..., i se spunea adesea.

Dar Teo scria, citea mult, umbla printre oameni de tot felul, nota pe hîrtie cîte și mai cîte, știute și neștiute. Trebuie să vă spun un secret: Teo scria versuri, adică poezii. Pe la vreo 16 ani trimise o poezie tocmai la Iași, unde apărea o revistă mare de literatură, „Viața românească". Apoi și la altele... L-a cunoscut pe Caragiale, pe care-l cunoașteți, de altfel, și voi din cărți, iar poetul Topîrceanu i-a fost colaborator la un ziar mic de tot, ca pentru furnici, numit „Bilete de papagal"...

Și a scris Teo al nostru mormane de hîrtie pe care dacă am putea să le adunăm cred că am ajunge în cîteva rînduri pînă la tavan.

— Nu e prea ușor să scrii. Ca să fii scriitor nu e nevoie numai ca să știi să scrii: trebuie să născocești basme frumoase, dar adevărate, să lauzi fapta bună și s-o arăți pe cea rea, să aperi pe cel obidit și să te lupți cu vrăjmașul.

— Ce faci acolo, l-a întrebat odată o copilă văzîndu-l cu o grămadă de foi smîngălite și împrăștiate pe o masă la care abia ajungea ea cu nasul.

— ...scriu.

— Și ce scrii?

— Eh, i-a răspuns Arghezi, scriu și eu niște... minciuni.

Fetița a plecat contrariată, neînțelegînd gluma. Auzind ceva mai tîrziu o discuție în familie unde mama, tata și unchiul îl lăudau pe Arghezi, revoltată de aprecierile aduse, fetița interveni:

— Voi știți ce scrie nenea ăla cu ochelari!?

— Sigur că da, i s-a răspuns. Poezii, articole la vreo gazetă, cărți... e doar poet, scriitor...

— Da de unde, tăticuțule. Scrie minciuni. Mi-a spus-o chiar el!!

— V-am mai povestit cîndva, cînd am făcut împreună o vizită în Mărțișor, pe dealul de la marginea Bucureștilor, unde e casa și grădina cu pomi și orătănii a scriitorului, că Tudor Arghezi a scris o grămadă de fărîme literare pentru copii. El a scris și pentru oamenii mari, multe, multe de tot, dar pentru copii a făcut și povești, și poezii, și cărți. Lui îi plac băieții și fetițele cuminți, și chiar pe cei neastîmpărați, numai că în neastîmpărul lor să nu prindă fluturi și să le rupă aripile, să nu tragă cu praștia în păsări, pentru că le omoară și pe ele, și cîntecul lor frumos și să nu spună minciuni... Cînd eram mic am spart și eu oglinda cea mare de la dulap, vrînd să bat un cui în ea. Cînd s-a făcut cioburi, degeaba am încercat să o lipesc cu limba, că nu s-a mai putut... M-am strîmbat la o mătușă cu ochelari, am căzut în ligheanul cu apa broaștelor, m-am bătut pentru păpușă cu Mițu, sorămea, și m-am supărat pe mama-mare. Am lipit toate plicurile din birou, am tăiat mustățile motanului, m-am jucat de-a trenul și de-a gara întorcînd sufrageria cu fundul în sus! M-a văzut și m-a pedepsit pe toată viața: a povestit în scris tuturor copiilor pățaniile mele. Voi să nu faceți ca mine... Și a mai scris și despre tătuți și măicuțe, despre frați și surori mai mari, nedreptățiți în sate și furați la oraș... I-a văzut pe cei ce furau munca celor mulți și, încrucișîndu-și spada cu săbiile lor, s-a luptat vitejește: a și fost învins de cîteva ori, hoțește și pe furiș, lovit pe la spate...

Au trecut 69 de ani de cînd am început povestea și de cînd moșneagul cu acadele s-a risipit în uitarea timpului: un răstimp în care lumea noastră s-a schimbat atît de mult, încît ai crede că vremea aceea n-a fost niciodată. Dacă ar fi să răscolim în vrafurile de manuscrise începute de Teo și aduse pînă azi de Arghezi, am găsi un amestec de ierburi, de flori, de oameni, de întîmplări adevărate, unele frumoase, altele urîte, văzute, simțite, culese și scrise. Dacă am putea însufleți paginile scrise de hîrtie, am zări o mulțime de oameni care aleargă spre noi, din toate timpurile: unii cu joben și cu redingotă, caraghioși, alții în izari și desculți, popi, profesori, militari, tineri vijelioși, vîrstnici, babe și pușcăriași, guvernatori și copii, copile, sătui și flămînzi, trecuți prin vîrful peniței, unii țintuiți, alții ocrotiți. I-am vedea despărțindu-se iute și siguri în două cete: unii l-ar huidui pe scriitor pentru că le-a stricat tihna unui prînz bogat, alții mai mulți decît primii i-ar flutura batiste albe, cu flori de cireș, de sub ramurile cărora voiau să se uite în tihnă la seninul cerului și la rodul pămîntului...

— O să vă mai spun ceva, dar la ureche și pe șoptite, ca să nu auziți decît voi: la 21 mai, Tudor Arghezi împlinește 79 de ani. Dimpreună cu voi, copii cuminți și harnici, cu Zdreanță, cățelul lui bătrîn, care-i și prietenul vostru, cu Giri-Giri, motanul, cu Papuc și cu porumbeii, să-i spunem „la mulți ani". Adică să mai trăiască mult încă, să scrie și pentru voi, și pentru părinții voștri cărți noi și frumoase, cărora frații tipografi slujitori ai acelorași unelte, cerneala și hîrtia, să le dea, ca și atîtor scrieri frumoase, tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte... Iar voi, dacă nu cunoașteți încă prea multe despre viața și scrierile celui despre care am vorbit, nu-i nimic. Mai aveți timp să aflați pînă ce o să vă faceți mari și, poate, unii chiar cărturari...

BARUȚU T. ARGHEZI
Ilustrație: D. GREBU

Cînt PARTIDULUI

de DIMOS RENDIS

Cîntînd, pornesc pe nesfîrşite drumuri,
Spre viitor, pe trepte de granit,
Şi-n cîntul meu, năvalnic, scînteiază,
Numele tău, Partidule iubit.

Îţi cînt văzduhul limpede şi munţii,
Şi numele tău drag, în zi de mai,
Căci tu gonit-ai păsările negre
Şi norii de pe romînescul plai.

Îţi cînt puterea şi tăria toată
Şi cînt cuvîntul tău ce mi-a deschis
Fereastre către soare şi-nălţime
Şi mi-a-mplinit al prieteniei vis.

Se-nalţă, tînăr, cîntul meu spre tine
Şi aripile-şi flutură — de-argint —
Tu eşti lumina vremurilor noastre
Şi viitorul nostru, licărind.

Doar pentru tine cîntul meu se-nalţă,
Slăvesc necontenit al tău cuvînt.
Cuvinte-astfel, atotcuprinzătoare,
Doar Omul şi Pămîntu-n lume sînt...

Traducere de GHEORGHE TOMOZEI

SĂRBĂTOARE

Am văzut cîmpul înverzit,
grîul tînăr sub boarea uşoară —
şi am spus: „Bine-ai venit
printre noi, primăvară!“

Am văzut porumbei zburînd,
copiii-n parc începînd să se joace —
şi am spus: „Să nu treceţi nicicînd,
rodnice zile de pace!“.

Am văzut mulţimi, zeci şi zeci,
flamuri roşii-n alai —
şi am spus: „Slăvit fii în veci,
Mai, întîiule Mai!“.

NINA CASSIAN

16 familii

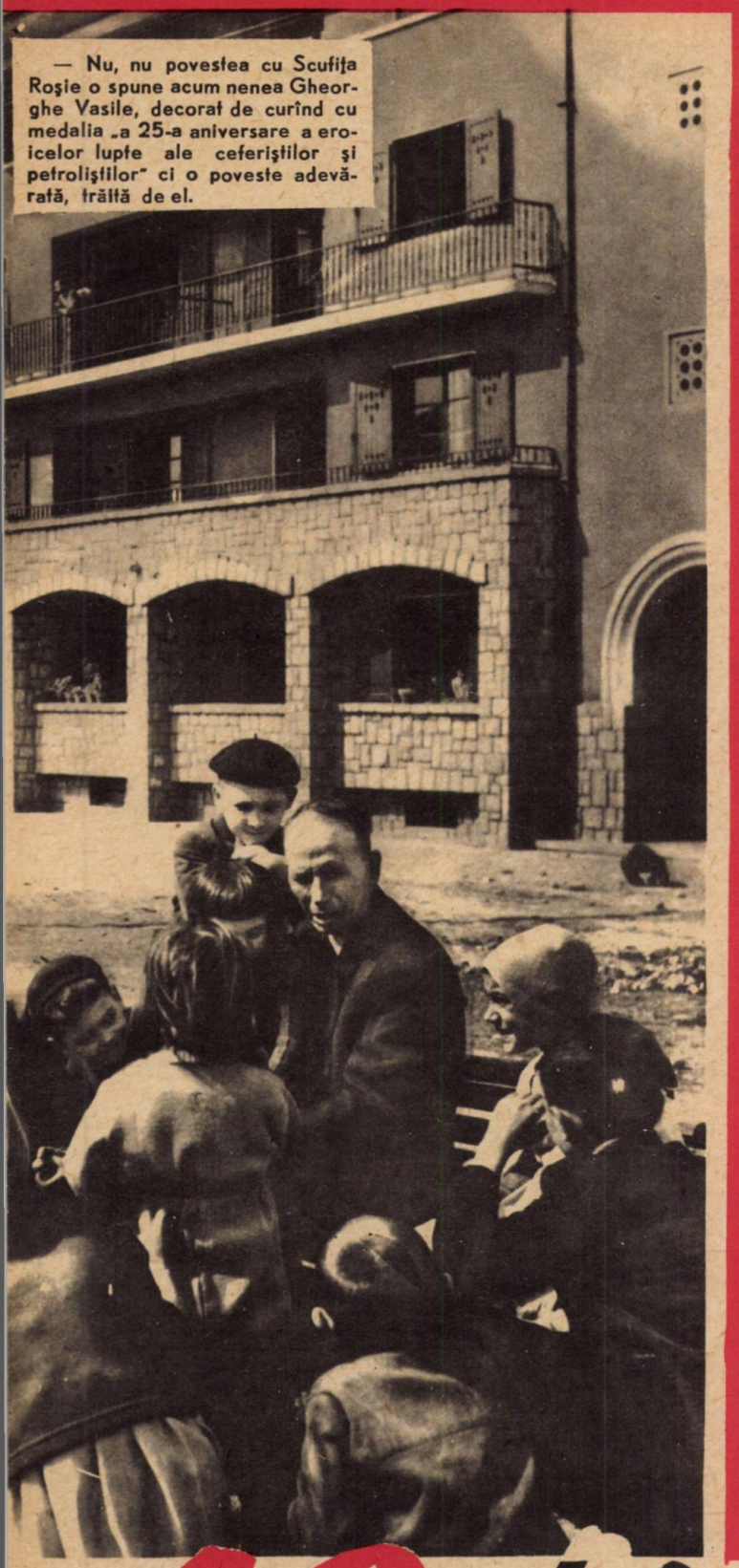

— Nu, nu povestea cu Scufiţa Roşie o spune acum nenea Gheorghe Vasile, decorat de curînd cu medalia „a 25-a aniversare a eroicelor lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor" ci o poveste adevărată, trăită de el.

Ştiţi cîte familii locuiesc în această casă? 16 familii de ceferişti. Şi aceste 16 familii, ca multe alte mii de familii de muncitori din ţara noastră, se bucură aici de soarele fiecărei zile, care le intră în odăi prin ferestre mari. 16 familii locuiesc între ziduri trainice, sănătoase. Iarna în sobele lor duduie focul, şi copiii lor rostesc atît de firesc: „baia noastră, bucătăria noastră, odăile noastre".

Dar n-a fost totdeauna aşa...

Voi, fetiţele şi băieţii care vă jucaţi de-a prinselea aici, în curte, cunoaşteţi foamea şi frigul numai din amintirile părinţilor voştri, iar războiul îl cunoaşteţi numai din povestite. Cei mai mici dintre voi cred chiar că nenea Dumitru Dîrian a umblat totdeauna cu cravată de mătase naturală la gît şi că a purtat şi în tinereţe costume noi...

Dar de unde, nenea Dumitru al vostru a venit în Bucureşti în 1939, îmbrăcat într-un costum ponosit, cu şapca pe-o sprînceană şi cu un pachet mic sub braţ. Asta era toată averea lui. Venise din Brăila să caute de lucru. Lăsase în urma lui primii ani ai tinereţii, plini de necazuri şi chinuri. Răbdase nenumărate bătăi de la meşterul unde învăţase meseria de lăcătuş, umblase desculţ, ştiuse ce-i foamea.

...Avea în suflet un pumn de amărăciune şi nesiguranţă şi în buzunar o adresă pe care o primise de la un prieten. La adresa aceea a găsit patru prieteni. Patru muncitori ce locuiau într-o odăiţă întunecoasă, care l-au primit între ei şi cu care a împărţit un timp tristeţile.

...„Stam cu acei tovarăşi ai mei — îşi aminteşte nenea Dîrjan — şi vorbeam despre nedreptatea ce i se făcea pe atunci muncitorului cinstit. Eram cinci oameni tineri, viguroşi, în stare să sfărîmăm piatra cu mîinile noastre, dar forţa braţelor nu ne asigura pîinea cea de toate zilele. Muncitori ca noi se aflau cu sutele în faţa fabricilor aşteptînd să primească de lucru. În iarna lui '39, timp de două săptămîni nu am cîştigat nici 5 bani".

...După ce a trecut un examen greu, nenea Dîrjan s-a angajat la căile ferate. Atunci s-a însurat şi au venit copiii. Pleca de-acasă în zori împreună cu soţia şi se întorceau seara tîrziu. Lucrau peste şaisprezece ore fără întrerupere şi cîştigau atît cît să nu moară de foame. Au urmat apoi din nou săptămîni şi luni de şomaj, din care familia abia a scăpat cu zile. De toate acestea îşi aminteşte cu amărăciune nenea Dîrjan, cel care stă în apartamentul 6. Odaia lui e mobilată cu un şifonier şi un studio tapisat cu pînză înflorată. Aparatul de radio „Balada", cumpărat cu cîteva luni în urmă, aduce în odaie vraja cîntecelor Mariei Tănase. Pe pereţi se odihnesc în rame aurii reproduceri din Grigorescu. Biblioteca Marioarei, fata lui nenea Dîrjan, care e acum în clasa a VII-a, te cheamă s-o cercetezi...

— Sîntem şi noi acum oameni şi trăim omeneşte, îmi spune bărbatul care şade înaintea mea. Dacă n-ar fi fost partidul, astăzi am fi trăit în sărăcie, ne-ar fi îngrijorat viitorul copiilor noştri. Lui îi mulţumim că ne-a făcut oameni.

Sentimentul acesta mi l-au împărtăşit şi ceilalţi

Ce de spectatori!... Nici nu-i de mirare. Pe terenul din fața casei se dispută un meci de fotbal.

— Marian Mușat se pregătește să devină strungar, dar el e și un mare iubitor de muzică.

— Dacă mi-ar spune cineva că vrea război, l-aș doborî cu mîna mea, începu Mușat Valeria amintirile ei despre război. Noi, care am suferit din pricina războiului, nu-l dorim. În timpul bombardamentului hitlerist, oamenii de pe strada pe care locuiam s-au refugiat. În toată strada nu ne aflam decît patru suflete. O bătrînă bolnavă și eu cu băiatul și fetița mea, care erau foarte mici pe atunci. Odaia în care locuiam cu chirie s-a făcut praf. Nu am salvat nimic, decît viețile copiilor mei.

Acum nu ne lipsește nimic ca să trăim fericiți. Tot ce vedeți în jur, mobilele, covoarele, șifonierul plin cu haine, sînt agonisite după 23 August, cu brațele noastre: ale soțului meu și ale mele. Cînd ne-am mutat aici, acum 11 ani, ne gîndeam ce să facem cu trei camere, cînd abia aveam cu ce mobila o încăpere...

În casa lui Gheorghe I. Vasile am întîrziat mult.

muncitori pe care i-am vizitat. M-a urmărit în fiecare încăpere, precum mă urmărea imaginea florilor din pervazul ferestrelor.

Am impresia că în această clădire locuiește o singură familie. Una singură, numeroasă. Pentru că oamenii aceștia au ceva comun. Cei vîrstnici au aceleași tîmple cărunte și au dus aceeași viață zbuciumată pe care au dus-o cu ani în urmă vecinii lor care stau cu un etaj mai sus sau mai jos; copiii lor au cam aceleași preocupări. Unii învață la școlile profesionale ale căilor ferate, sau la Școala medie „Aurel Vlaicu", cum sînt fiii lui Mușat, ai lui Stoian Ion, ai lui Dîrjan. Alții sînt deja muncitori calificați, cum sînt ai lui Vasile Vasile, ai lui Mendea sau ai lui Gheorghe Vasile.

Nu întîmplător mi-au amintit mai toți că în lunile de dinaintea lui februarie 1933 ei și copiii lor nu mîncau decît pîine goală luată pe datorie de la un brutar. Și mi-au povestit — de parcă erau vorbiți — despre desperarea lor din ziua în care acel brutar a refuzat să le mai dea pe datorie. Femeile lor, în zilele crîncene din februarie 1933, au auzit vuietul sirenei lui Roaită, au alergat cu copiii în brațe la porțile atelierelor, să-și aștepte soții sau frații, și le-au strecurat greviștilor pîine ca să poată rezista.

...Multora din ei în zilele războiului le-au ars casele, de-au rămas numai cu ce aveau pe ei.

— După ce fac baie mă lași la joacă?

În februarie 1933 se afla şi el printre cei 7.000 de muncitori ceferişti cărora li se răpiseră drepturile şi pe care partidul i-a chemat la luptă. Gheorghe I.Vasile, pe care-l aşteptau acasă trei copii flămînzi, a declarat şi el grevă. În zorii zilei de 16 februarie, cînd burghezia şi moşierimea au trimis armată şi jandarmi împotriva greviştilor, Gheorghe Vasile abia a scăpat cu viaţă.

Mult timp după aceea n-a primit de lucru şi zile întregi a flămînzit...

Apoi tovarăşul Gheorghe Vasile mi-a vorbit despre sarcinile pe care i le-a încredinţat partidul după 23 August 1944.

— Am fost şi asesor popular. Cu acest prilej am avut ocazie să văd cum foştii fabricanţi şi moşieri făceau necontenit încercări ca să-şi recapete cu ajutorul avocaţilor mituiţi dreptul de a exploata şi a umili oameni care nu aveau altă avere decît braţele lor. Noi, cei care reprezentam în justiţie poporul, cîntărind cu mintea şi cu inima faptele, nu dam niciodată apă la moara duşmanului. Nu ne temeam de ameninţările şi trăncănelile avocaţilor mincinoşi, care nu o dată reprezentau interesele unui fost bogătaş fugit peste graniţă.

...Dar cea mai frumoasă muncă a mea a fost aceea de preşedinte de sfat popular. Aş putea să vă povestesc multe despre munca asta, însă ştiu că mai aveţi şi alte vizite de făcut.

— Te rog însă să-mi arăţi şi mie distincţiile pe care le-ai primit şi despre care văd că ai uitat să-mi spui.

Tovarăşul Vasile Gheorghe a scos din şifonier o cutie în care se aflau două medalii. Medalia „Eliberarea de sub jugul fascist", primită în 1955, şi medalia „A 25-a aniversare a eroicelor lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor", cu care a fost distins anul acesta, de 16 februarie.

În apartamentul 2 locuieşte familia Mendea. Tatăl este montator la Complexul „Griviţa roşie", e deputat în circa raională 84 şi membru în comisia de gospodărie locativă. În timpul liber, tovarăşul Mendea merge pe teren şi stă de vorbă cu cetăţenii. Face cum face şi aduce vorba despre cei patru copii ai săi, de care e mîndru. Doi dintre ei învaţă la şcoală, ceilalţi doi sînt muncitori şi urmează cursul seral.

Aş fi vrut să mai vorbesc şi despre familia Bălaşa, şi despre celelalte familii pe care le-am vizitat, dar trebuie neapărat să vă vorbesc despre un lucru deosebit de frumos, şi anume despre prietenie. M-am gîndit multă vreme cu ce s-ar putea compara această casă în care trăiesc laolaltă 16 familii. Şi am găsit cu ce s-o asemăn. Casa aceasta e asemenea unei nave. Aici necazurile şi bucuriile se consumă împreună. De Anul nou aproape toţi se strîng şi petrec laolaltă. Şi se preţuiesc, şi se ajută unii pe alţii de parcă s-ar fi cunoscut dintotdeauna. Căci vieţile lor se aseamănă, şi toţi plutesc spre acelaşi ţărm, spre fericire.

ELENA DRAGOŞ

Aceasta este casa în care locuiesc 16 familii de prieteni.

— Credeţi că pe Mariana Dîrjan n-o ispiteşte meciul? Ba da, dar lecţiile pentru mîine cine le face?

— Sîntem la familia Vasile Vasile. Se pare că partida de table este deosebit de pasionantă.

În familia Bălaşa toată lumea se preocupă de Doiniţa, nepoţica.

filmul nostru

COPIII din LEORDENI

$5(x+2)-3(4x-3)=(n-5)^2$

$+5x+10-12x+9=x^2-10x+25$

— film în 4 — ba, pînă la urmă, în 5 imagini —

Scenariul: TR. LUNGU

Imaginea: STERE DODE

Regia: ION STANA, instructor de pionieri

Interpreţi: Pionierii din comuna Leordeni, raionul Topoloveni.

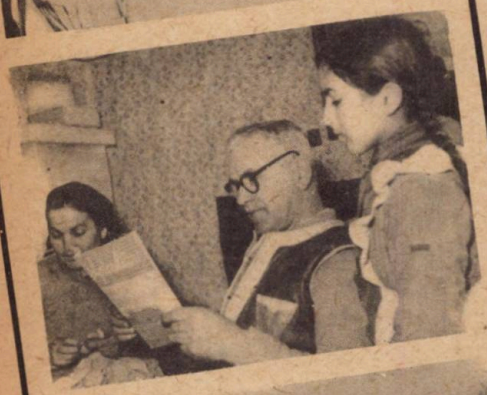

I-am vizitat pe copiii din comuna Leordeni şi... Dar mai bine să vă povestească aparatul de fotografiat (deşi spaţiul puţin nu ne-a permis să publicăm decît un număr mic de imagini...)

1) Un exerciţiu bine rezolvat e un prilej de mulţumire şi pentru profesor. Şi încă un „zece", dat din inimă, vine să se adauge „colecţiei" de note bune primite de pioniera Georgeta Stana, preşedinta detaşamentului 5 (clasa a VII-a)...

2) Adeseori, copiii se abat pe la Gheorghiţă Apostol, preşedintele detaşamentului clasei a VI-a. Îl vizitează în „schimb de experienţă". Gheorghiţă e un constructor priceput. Ştie să lucreze la traforaj tot soiul de obiecte. Acum le arată ultima lui construcţie: un aparat de proiecţie. „Mare meşter, Gheorghiţă..." pare să zică Georgeta. Şi ca ea gîndesc şi ceilalţi...

3) ...Dar iat-o pe Georgeta acasă la ea.

— Ce mai citeşti, tăticule?

— Ia, mă uit şi eu, să văd ce mai scrie nou în „*Apicultura*".

Am uitat să vă spunem: Dumitru Stana, tatăl Georgetei, este stuparul gospodăriei colective din Leordeni...

4) ...Şi tare se mai bucură stuparul, cînd fetiţa lui, împreună cu ceilalţi copii din cercul micilor naturalişti, vine să-i dea o mînă de ajutor la prisacă.

Şi pionierii, în ceea ce priveşte hărnicia, nu-s cu nimic mai prejos decît albinele...

5) ...Şi acum, filmul nostru a luat sfîrşit... Adică, nu, mai e o scenă: pionierele Şcolii mixte de 7 ani din Leordeni ne-au rugat să venim cu aparatul nostru şi în sala unde gimnastele pregăteau un exerciţiu cu cercuri, pentru viitoarea lor serbare. Spuneţi şi voi: puteam să le refuzăm?... Dar acum, gata! Nu mai avem nici un metru de peliculă! Aşa că...

„SFÎRŞIT"

MONUMENTUL OSTAȘULUI SOVIETIC ELIBERATOR

Acest monument închinat „Ostașului sovietic victorios și eliberator" a fost ridicat în inima Berlinului, în amintirea ostașilor armatei sovietice care au căzut eroic în luptele purtate împotriva fascismului în cel de-al doilea război mondial.

Monumentul a fost realizat în bronz de către sculptorul sovietic Evghenii Viktorovici Vucetici, artist al poporului din R.S.F.S.R.

Sculptorul a întruchipat într-o imagine plină de măreție, dar în același timp cu simplitate și putere de convingere, uriașul rol eliberator pe care l-a avut armata sovietică, salvatoare a popoarelor Europei și a civilizației mondiale de sub stăpînirea fascistă.

Ostașul sovietic, înfățișat de sculptor, ține în mîna dreaptă sabia cu care a zdrobit zvastica fascistă, care zace sfărîmată la picioarele lui. Cu brațul stîng, cu un gest plin de căldură și dragoste, ostașul sovietic strînge la pieptul său un copil salvat din urgia războiului.

Sculptura reprezintă imaginea simbolică, deosebit de sugestivă, a strădaniilor și hotărîrii omului sovietic de a salva omenirea de aițările la un nou război ale noilor pretendenți la dominația mondială.

Altădată

În ziua aceea — 8 februarie 1939 — se împlineau două zile de cînd nu mîncaseră nimic. Galbenă la chip, cu buzele strînse, mama își plimba privirea jur împrejurul odăii, murmurînd:

— Sărăcia, atît ne-a mai rămas de vîndut...

Lungit în pat, cu perna făcută sul sub ceafă — îi plăcea să doarmă cu capul sus —, tatăl trăgea gînditor din țigara răsucită din jurnal, fără tutun. Din cînd în cînd tușea icnind, ștergîndu-și îndelung fruntea de sudoare. Spuse:

— Totuși, să mai vedem... Scoate ce-o fi, și pune totul la grămadă...

Mama ridică din umeri, vru să spună ceva, dar renunță. Începu să scotocească prin dulap, pe după dulap, pe poliță, sub poliță.

Dinuț, care cu buzele vinete de frig ședea chircit lîngă lampa de gaz, de mai-mai s-o ia în brațe, și Iosif, care citea plictisit un roman de aventuri, o priviră cu atenție. Erau curioși să vadă ce se mai putea găsi. În cele trei luni de cînd tatăl lor se îmbolnăvise și fusese dat afară de la garaj vînduseră pînă și fotografia de nuntă; o cumpărase, pe un chil de mălai, un țăran care voia să lipească peste fețele mirilor fața lui și-a nevesti-si. Îl atrăseseră podoabele și hainele celor doi. De unde să știe că la rîndul lor, tata și mama, în tinerețe, cînd se căsătoriseră, nu purtaseră asemenea scumpeturi, ci găsiseră un fotograf care le lipise fețele pe o fotografie gata făcută...

Oftînd, mama începu să pună, claie peste grămadă, pe scaunul din mijlocul odăii, lucrurile pe care le mai putuse găsi: un pachet de ziare vechi, trei sticle goale, cîteva piroane, o basma veche, două furculițe și un lacăt ruginit. Apoi, se rezemă, sfîrșită, cu palmele de speteaza scaunului. Tatăl privi adunătura, își aprinse tacticos un nou sul de hîrtie, apoi își trase perna de sub cap, se sculă cu greu și aduse perna la grămadă. După aceea se întoarse în pat și se întinse cu fața la perete. Mama își scoase pieptănul vechi care-i ținea părul coc și-l puse absentă peste pernă. Dinuț se ridică de lîngă lampă, dădu fuga într-un ungher și se-ntoarse cu un pachețel de poleială. Îl așeză lîngă pieptăn și vru să se-ndrepte iar către lampă, dar mai zăbovi. Alese unul dintre piroane, îl vîrî în sîn și de abia apoi se întoarse la loc.

Asta era tot. Privirile se-ndreptară acum către Iosif. El era „negustorul"... El trebuia să se ducă cu marfa la vechituri. Băiatul își strînse nemulțumit buzele. Luă coșul pe jumătate putred din colț, vîrî înăuntru tot ce se afla pe scaun și porni tăcut spre ușă. În prag se opri.

— Dinuț, dă-ncoace cartea.

Micuțul mormăi ceva, apoi se dezlipi totuși de lampă și-i aduse lui frate-său cartea de aven-

turi pe care acesta o lăsase pe poliță. Iosif luă cartea, își aruncă fugar ochii pe ultima pagină, se încruntă, contrariat, apoi vîrî volumul în coș și ieși.

*

Glasurile negustorilor de la vechituri se amestecau într-o larmă de neînchipuit. Negustorii se agitau, se întorceau, se răsuceau, strigau, alergau după client, se făceau că nu mai vor să stea de vorbă, apoi îi vîrau marfa în mînă cu de-a sila, se băteau cu pumnii în piept, se jeluiau ori rîdeau în hohote...

În această neorînduială, Iosif își găsise un loc mai liniștit. Aici, lîngă un zid jerpelit ședeau oamenii necăjiți care-și vindeau propriile lor obiecte: femei văduve, pensionari, muncitori fără slujbă... Ei nu-și făceau reclamă, nu chemau pe nimeni, nu-i îmbiau pe trecători. Priveau absenți, oarecum demni, într-un punct oarecare, stînd pe vine sau în picioare lîngă ziarul pe care întinseseră ce aveau de vîndut: căciuli, sfeșnice, pantaloni, scule de tîmplărie sau lăcătușerie, crătiți și farfurii, prețuri... Iosif se aciuase și el printre dînșii. Și, cu toate că nici ei nu vindeau cine știe ce obiecte de preț, totuși îi trebui multă voință ca să scoată la iveală obiectele mizere din coșul lui. Se așeză pe coșul făcut armonică și începu să se uite jur împrejur.

Ceasurile treceau. Nimeni nu se opri nici măcar o clipă dinaintea lucrurilor lui Iosif. Nici în fața celorlalți nu se opri multă lume. Telalii de profesie, care alergau de colo-colo, își cunoșteau meseria...

Către amiază, cei din jurul lui Iosif, învinețiți de frig, începură să părăsească, rînd pe rînd, piața de vechituri. Unii vindeau pe nimica lucrurile telalilor de profesie — care aveau să le vîndă a doua zi înzecit —, iar alții plecau acasă, blestemînd, cu obiectele sub braț. Iosif însă nu se mișcă. Știa că nu cu lucrurile trebuia să se întoarcă acasă. Un bătrîn care se străduise de dimineață lîngă el să vîndă o pereche de bretele, plecă spunîndu-i:

— Ia-le tu. Dacă le vei putea vinde, norocul tău. Că mie nu mi-ar mai fi rămas decît să mă spînzur cu ele...

Pe jumătate degerat, Iosif se străduia să reziste. Nu mai simțea foamea. Cînd nu mănînci vreme îndelungată, nu-ți mai e foame. Ești numai amețit și te doare foarte rău capul...

După amiază, mulțimea din piață se rări. Un telal se apropie grăbit de Iosif:

— Ia, măi, ce-ai acolo?

Privi, și se răsti mînios.

— Asta vrei tu să vinzi? Nu ți-e rușine să vii cu așa ceva la piață?

Și se depărtă, furios.

Iosif se gîndi că nu mai are rost să rămînă. Se ridică cu greu, vîrî totul în coș, admiră bretelele și se urni din loc, șchiopătînd din pricina picioarelor care-i amorțiseră.

„Unde să mă duc acum?" gîndi el, udîndu-și cu limba buzele crăpate de ger. Cei de-acasă îl așteptau cu sufletul la gură.

*

Mersese așa, în neștire, multă vreme și nici nu-și dăduse seama cînd bătuse la prima poartă, întrebînd: „Nu v-a rămas vreo bucată de pîine?" Ajunsese într-un cartier liniștit, cu case elegante. De abia la a cincea casă își dădu seama că cerșea. Dar nu fu deloc surprins. Îngrămădea în coș bucăți de pîine peste sarmale, peste mere, peste prune uscate...

Încet, încet, își îmbunătăți replica:

— Sînt de la țară, n-am pe nimeni în București.

Apoi, începu să aleagă persoanele. Își dăduse curînd seama că doamnele și domnii din vile nu-l prea luau în seamă, în schimb bucătăresele și servitoarele îi arătau multă înțelegere. De-acum nici nu mai suna în față, la intrarea principală, ci căuta intrarea de serviciu.

Cînd se îndreptă spre casă, înserase. Își simțea coșul greu cu de-ale gurii. Și de-abia atunci izbucni în plîns. Cerșise... Se întrebă cum are să le spună celor de-acasă ce făcuse... Plînse mult.

Cînd ajunse în cartierul său se opri. Scoase din coș și aruncă piroanele, sticlele, poleiala. Șovăi asupra pernei și a pieptănului, cu ochii topiți în lacrimi. Dar le aruncă și pe acestea; aruncă și cartea de aventuri. Desigur, nimeni n-avea să-l creadă că a căpătat atîția bani pe hîrburile lui încît a putut cumpăra de la birt atîta mîncare... și i-a mai rămas și o sumă bunicică.

*

Acasă nu le veni să creadă. Iosif se străduia să fie vesel în timpul explicației:

— Știți cît mi-au dat pe pieptăn?! Oho, nici nu știam că face atît. Și perna!... Astăzi s-au vîndut pernele în piață ca pîinea caldă!

Toți se declarară de acord că piața de azi fusese de minune, că probabil pieptănele fusese de chilimbar, iar perna, cine știe, umplută cu fulgii păsării paradisului...

AL. OVIDIU ZOTTA

Ilustrații: N. ZAMFIR

Frumos cînta privighetoarea

Frumos cînta privighetoarea
La marginea unei dumbrăvi
Cu floare de salcîm şi tei,
Şi se-ngînau cu glasul ei
Toţi greierii de prin otăvi.—
Frumos cînta privighetoarea.

Frumos cînta privighetoarea
Şi se-ntreceau cu ea izvoare,
Ca roua zorilor curate,
Şi doinele înflăcărate,
Şi mii de păsări cîntătoare —
Frumos cînta privighetoarea.

Frumos cînta privighetoarea,
Din zori de zi şi pînă sara,
Mutîndu-se din loc în loc,
Privind al fluturilor joc,
Şi mai plăcută făcea vara —
Frumos cînta privighetoarea.

Frumos cînta privighetoarea,
Dar o pîndea, din ram, un corb,
În amurgirea din zăvoi,
Să-i scoată ochii amîndoi,
Să lase cîntăreţul orb —
Frumos cînta privighetoarea.

DUMITRU CORBEA

Cîntec

Ce drag mi-i să cuprind cu ochii zarea,
sub care grîul freamătă ca marea,

şi-alături de aceste spice blonde,
ce dragi îmi sînt pădurile de sonde!

Plutesc miresme proaspete în aer
şi se-mpletesc cu al uzinei caier,
iar peste vechiul cîntec de talangă
sirena se înalţă
ca o creangă...

Mi-i drag acest văzduh al ţării mele,
întinerit de sprintenele schele,
şi dragi îmi sînt aceste mari brăzdare,
puternice,
trecînd peste răzoare...

O, ţara mea frumoasă şi bogată,
în toate eşti!

...Şi-n roşul din cravată,
pe care-l port la piept,
te simt
întreagă...

De-aceea, poate,-mi eşti
atît de dragă!

VALERIA BOICULESI

TONINO NEVĂZUTUL

Capitolul I — în care Tonino devine invizibil

de GIANNI RODARI

Tonino De Roza şi-a sărbătorit ziua de naştere, iar dimineaţa următoare s-a dus la şcoală.

Pe drum l-au cuprins gînduri triste. „Oare poţi obliga un om să rezolve probleme şi să tocească istoria lui Iulius Caesar în ziua cînd tocmai împlineşte 10 ani? E adevărat că pe mine nimeni nu m-a obligat. Dar ce-am să spun acum profesorului? El nici n-o să vrea să audă de ziua naşterii. O să mă felicite, iar apoi o să mă pună să-i arăt caietul cu rezultatele problemelor".

La drept vorbind, mama încercase să-i amintească lui Tonino că în viaţă există nu numai lucruri plăcute, ca ziua naşterii, torturi şi cadouri.

— Ai rezolvat problemele, Tonino?

— Nu avem de rezolvat probleme, mamă.

— Dar lecţiile le-ai învăţat?

— Nu avem nimic nou.

Această dublă minciună Tonino a pronunţat-o într-o asemenea viteză, încît nici n-a fost nevoie să se gîndească la ea: singură, ca Ţăndărică la teatrul de păpuşi, a sărit cînd a fost nevoie (tocmai în clipa cînd sosise timpul să meargă cu tata la cinema).

— Nici probleme, nici lecţii, doar filmul cu indieni.

La cinematograf, într-adevăr, rula un film din viaţa indienilor. Privind la ecran, Tonino uitase despre probleme şi chiar despre faptul că a minţit; dacă e să vorbim cinstit, aceasta nu era chiar atît de greu.

„Ce-o să fie acum? — se gîndi Tonino trecînd pragul şcolii. Ce să mă fac?" El era atît de îngrijorat, încît se aşeză în bancă — prima bancă din rîndul 2, în clasa a V-a B — fără să se salute cu prietenii, fără să schimbe măcar un cuvînt cu Negrul Alb, adică cu Roberto Castelli, prietenul său cel mai apropiat, care căpătase această poreclă din cauza părului buclat.

Roberto stătea în banca întîi din rîndul 5, dar probabil avea la ce să se gîndească, deoarece n-a ieşit în întîmpinarea lui Tonino ca să-i povestească una din istorioarele sale vesele. Tonino îi văzu doar capul buclat, aplecat peste manualul de istorie.

A intrat profesorul. Azi pare şi mai sever ca de obicei. Tonino ridică ochii cu desperare spre uşa închisă, spre ferestrele închise şi ele, pentru ca în clasă să nu pătrundă ceaţa de noiembrie. Dacă s-ar putea ascunde în această ceaţă! Dacă ar putea deveni nevăzut măcar o zi!

Desene: DURES

Învățătorul începu să strige catalogul. Ajunsese la:

— De Roza Antonio!

— Prezent, răspunse Tonino cu o voce subțirică.

— De Roza! repetă profesorul. De ce lipsește De Roza?

— Sînt aici, răspunse Tonino mai tare.

— Nimeni din voi nu l-a văzut pe De Roza?

— Nu, spuse Negrul Alb.

Iar jumătate din școlari începură să privească cu atenție banca lui Tonino, care, cu toate gîndurile lui triste, izbucni în rîs.

— Ce, nu mă vedeți? Stau aici, în bancă. Da de unde! Băieții priviră fără prea mult interes banca, ca și cum ar fi vrut să vadă dacă e destulă cerneală în călimară, și nimeni nu-l observă pe Tonino.

— Sînt aici, aici! strigă Tonino și se ridică în picioare.

Dar nimeni nu auzi vorbele lui. Profesorul îi spuse chiar Negrului Alb:

— Castelli, după lecții să treci pe la De Roza, să afli dacă nu i s-o fi întîmplat cine știe ce.

Apelul continuă. Și deodată Tonino înțelese: dorința i se îndeplinise — era nevăzut. Se vede că era suficient să dorești cu putere. El dorise cu atîta putere, încît pînă și șireturile de la ghete deveniseră nevăzute.

Acum nimeni nu-l putea nici vedea, nici auzi. Și chiar dacă cineva a observat că el intrase în școală probabil că uitase de mult.

„Grozav! — se gîndi uimit Tonino și răsuflă ușurat. Cu atît mai bine, profesorul nu poate chema la tablă un elev nevăzut. Adio, iubite Iulius Cezar!"

Tonino simți imediat dorința să verifice dacă e adevărat că e nevăzut. Se sculă și se îndreptă spre tablă. Nimeni nu privi spre el, ca și cum nici nu exista; dacă în locul lui ar fi fost o muscă, băieții i-ar fi acordat o atenție mai mare.

Atunci el începu să se plimbe în sus și în jos printre bănci: mai întîi precaut, cu pași mici, apoi începu să fugă în toată regula. Ei bine! Nimeni nu întoarse capul, nimeni nu-i aruncă nici o privire. Tonino izbucni în hohote de rîs, a doua oară, drept în fața lui Roberto. Dar Negrul Alb continua să se scarpine încetișor în cap, gîndindu-se, probabil, la vitejiile de arme ale lui Iulius Cezar.

Capitolul II — în care Tonino începe să tragă foloase din faptul că a devenit un invizibil

Înainte, Tonino nu o dată se gîndise cîte lucruri interesante s-ar putea face fiind nevăzut. Acum, cînd îl lovise această fericire neobișnuită, el nu găsi nimic mai bun decît să-l tragă de păr pe Negrul Alb. Apucă cu toate cele 5 degete buclele prietenului său și îl trase de păr nici prea tare, dar nici prea încet.

Negrul Alb întoarse imediat capul și aruncă o privire lipsită de bunăvoință asupra băiatului care stătea în spatele lui. Iar acest băiat—numele lui era Motta — era cea mai blajină ființă de pe lume. Buzunarele și gura îi erau întotdeauna pline de caramele, mentosan, bomboane cu lapte, și tot felul de alte dulciuri ieftine.

— Vrei să fii transformat într-o pastilă?

— Pastilă? repetă uluit Motta. Dar apoi zîmbi: Vrei o pastilă de mentă?

Ca să nu mai piardă timp, el scoase din gură o pastilă pe care tocmai începuse s-o sugă și o întinse prietenului său pe vîrful unui deget murdar de cerneală.

— Ține-ți pastila, iar pe mine să mă lași în pace! i-o tăie scurt Negrul Alb.

— Dar ce ți-am făcut?

— Ascultă, nu mai fă pe nebunul!

Auzind că e făcut nebun, pașnicul Motta înghiți

fără să vrea o jumătate din pastila pe care o ţinea în gură.

Tonino izbucni în rîs şi, ca să guste mai bine gluma, se aşeză într-o bancă cu mîncătorul de bomboane: oricum, nu-l vedea nimeni şi nu i se putea face observaţie că s-a aşezat fără voie într-o bancă străină.

Dar profesorul, care, e drept, nu-l putea vedea pe Tonino, observase că de cîteva minute banca întîi a intrat în conflict cu a doua.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el sever.

— Nimic, signor profesor, minţi pe loc Negrul Alb. El considera că rufele murdare trebuiau spălate în familie.

Dar Motta se plînse:

— Nu-i adevărat, el m-a făcut nebun!

Atunci şi Negrul Alb trecu la atac:

— El a început primul, m-a tras de păr!

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! urlă Motta.

Tonino sări uşor jos, fugi pînă în fundul clasei şi îl trase de păr pe Paolo Borabi, cel mai zburlit din clasă, care merita pe deplin porecla de Moţatul.

— Signor profesor, şi pe mine m-a tras cineva de păr! răcni Moţatul arătînd cu degetul spre Rivelli, care în timpul acesta se scobea în nas.

— Eu? spuse uluit sărmanul nevinovat şi chiar îşi întrerupse pentru o clipă pasionanta lui ocupaţie, fără să scoată, ce e drept, degetul din nas.

În cîteva clipe, Tonino — nevăzutul făcu înconjurul clasei, apucînd de păr ba pe unul, ba pe altul. Se iscă o adevărată furtună de ţipete, proteste, învinuiri, plîngeri.

— Linişte! Linişte! strigă profesorul lovind catedra cu linia. V-aţi zbenguit, şi acum ajunge.

Tonino simţea că îl doare burta de atîta rîs. El hohotea atît de tare, încît pînă la urmă căzu sub tablă. Niciodată nu se simţise atît de vesel.

„Cînd am să-i povestesc Negrului Alb aceste şotii, n-o să mă creadă" — se gîndi Tonino.

Dar oricît încerca să se convingă că e într-adevăr tare bucuros, nu se simţea prea sigur de asta. La drept vorbind, gluma era tare prostească. Mare lucru să tragi oamenii de păr; parcă merita să te transformi într-un băiat nevăzut ca să faci asemenea glume! Nu, trebuia să găsească ceva cu totul nou, ceva cum n-a mai fost.

Şi Tonino se gîndea şi se gîndea, stînd pe vine în dosul tablei. În sfîrşit, unul din gînduri i s-a părut mai interesant decît celelalte. El împinse uşor tabla, şi aceasta începu să se învîrtească uşor în jurul osiei sale. Apoi prinse viteză, şi peste o clipă greaua tablă de lemn — aceea la care oficia profesorul arătînd cum se rezolvă problemele şi transpirau, încurcîndu-se în exemple matematice, elevii — deodată începu să se rotească cu o viteză ameţitoare, mai repede decît aripile unei mori de vînt.

Cînd profesorul, om serios şi cumsecade, observă că ochii larg deschişi ai celor 40 de elevi sînt îndreptaţi într-un punct, lui i se păru că toţi se uită pe fereastră. Atunci el îşi scoase ochelarii şi, punîndu-i pe catedră, îi privi aşa cum priveşte un soldat arma cu care trebuie să tragă.

Nimic pe lume nu-l putea face pe profesor să întoarcă capul spre ceea ce privea întreaga clasă: era un om prea serios ca să-şi permită să se uite după un avion sau o gîză, sau la ceaţa de afară.

— După cum se vede, ceea ce se petrece afară vă interesează, ca de obicei, mai mult decît ceea ce vă spune profesorul. Ce-aţi mai văzut de data aceasta? Ce-aţi văzut în ceaţă? Farfurioare zburătoare? Marţieni?

— Tabla, signor profesor! îi răspunse Negrul Alb sărind speriat în picioare.

Tabla se rotea acum cu viteza unui cliclon. Spectacolul, trebuie să recunoaştem, trezise un interes de 10 ori mai mare decît stabilirea diferenţelor între predicatele verbale şi substantivale. Doar nu în fiecare zi poţi vedea o tablă motorizată.

Profesorul se hotărî să-şi calce principiile ferme şi întoarse capul în direcţia nepermisă. Ceea ce văzu îl făcu să-şi rotească capul cu o viteză şi mai mare decît viteza tablei. Asemenea lui Don Quijotte în momentul atacului împotriva morilor de vînt, el sări de la catedră şi, după 2—3 încercări inutile, reuşi s-o oprească cu o asemenea forţă încît Tonino-nevăzutul primi o puternică lovitură în bărbie şi nimeri în coşul de hîrtii.

Din toate părţile se auzeau exclamaţii timide:

— E o stafie!

— Sînt nişte duhuri!

— Ba nu, un cutremur!

— Tăcere, tăcere, signori elevi!

Probabil că aţi ghicit glasul cui a pronunţat aceste din urmă cuvinte. Da, era profesorul. Doar în momentele cele mai grele se adresa copiilor cu „signori elevi", şi vocea lui căpăta în asemenea cazuri o intonaţie atît de solemnă şi indignată, încît de frică tuturor li se tăia răsuflarea.

— Signori elevi, nu pot să sufăr asemenea inepţii! Duhurile, marţienii şi alte spirite nu au ce căuta în această şcoală, unde vin oameni cu judecată.

Continuare în pag. 24

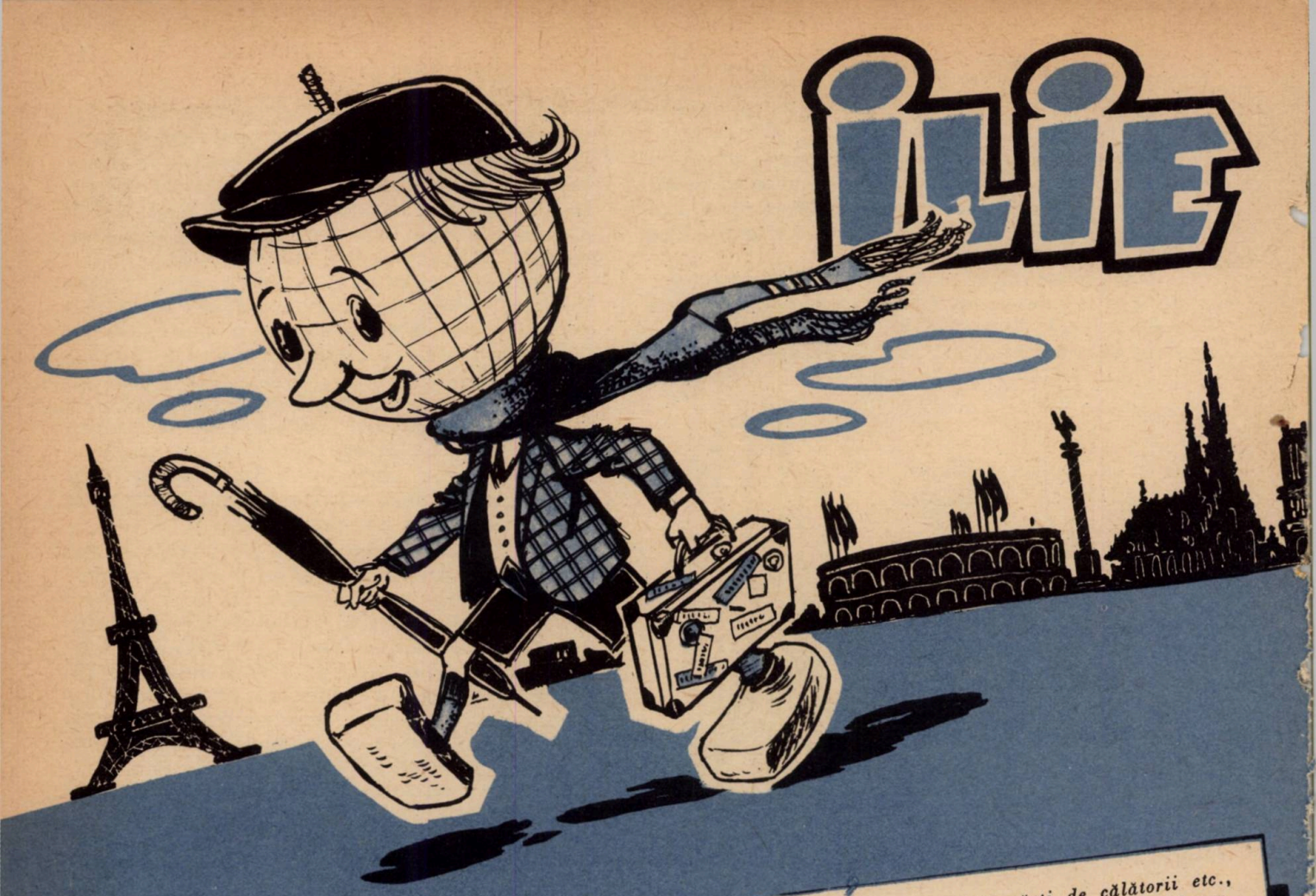

A prezenta cititorilor viața sau opera unei personalități este o sarcină grea, iar pentru mine chiar o cutezanță. Îmi cunosc lungul nasului și cu atît mai bine lungul... stiloului. Luîndu-mi o asemenea sarcină, îmi dau seama că, înainte de a prezenta eu pe cineva, ar fi firesc, pentru ca buna-credință a cititorilor să nu fie înșelată, ca altcineva să mă prezinte pe mine...

Mi-a fost necesară precizarea de mai sus pentru a asigura cititorii că aceste rînduri, menite să-l recomande pe Ilie Călătorie, nu s-au născut într-un moment de pierdere a simțului măsurii. Am fost pur și simplu silit de împrejurări — întîmplarea și numai întîmplarea alegîndu-mă pe mine, și nu pe altul mai competent. Căci, așa cum se va vedea, a face portretul lui Ilie Călătorie, și mai ales a prefața lucrările sale, e o onoare sub care stiloul meu („Pelikan", model vechi, cu pompă de cauciuc) se simte de-a dreptul strivit.

Dar mai bine să povestesc întîmplarea. Faptele, sînt convins, mă vor apăra de acuzarea că, deși din prima clipă a vieții sînt posesorul unui singur nas, n-am găsit încă răgazul să-l măsor cu toată seriozitatea.

Iată faptele:

Mai demult lucram la o povestire a cărei acțiune îmi cerea să-mi plimb eroul prin întreaga lume. Pentru a mă documenta, mă înarmasem cu o mulțime de atlase și albume de fotografii, ghiduri turistice, busolă, globuri și planigloburi, prospecte ale agențiilor de voiaj, cărți de călătorii etc., etc., care îmi umpluseră într-atîta camera de lucru, încît abia mai rămăsese un colțișor și pentru mine. Credeam că n-o să fiu nevoit să părăsesc acest colțișor pînă nu voi termina povestirea, dar într-o după-amiază fui chemat de urgență la o importantă adunare. Lăsai totul vraiște și plecai.

La întoarcere mă aștepta o surpriză. Mă aștepta plimbîndu-se cu mîinile la spate peste vrafurile de cărți și hărți. Cum mă zări, îmi întinse mîna și-mi spuse:

— Îmi dai voie: sînt Ilie Călătorie!

Îmi aminteam că încuiasem ușa înainte de a pleca și mi se păru că nu abuzez de dreptul meu de gazdă dacă întreb, înainte de a-i strînge mîna, pe unde intrase în cameră.

Îmi răspunse fără să se simtă jignit:

— Nu te alarma. N-am forțat broasca și nici n-am intrat spărgînd geamul. Nu mi-aș permite. Sînt aici în cameră de multă vreme, dar nu m-ai observat dumneata. De fapt, recunosc, era și greu să mă observi. N-aveam înfățișarea de acum. Nu eram, dacă pot să mă exprim așa, „asamblat". Mă aflam sub formă de... „piese separate". Privește-mă mai atent și o să-ți dai seama.

Îmi ștersei ochelarii și-l privii cu toată atenția.

Avea o înfățișare atrăgătoare, deși cît se poate de ciudată. Ca să nu pierd nici un amănunt, o să încerc să-l descriu metodic, începînd cu șapca și sfîrșind cu pantofii.

CĂLĂTORIE

OCTAV PANCU-IAȘI

Șapca, de culoare albastră, nu era altceva decît dopul călimării mele, întins și mărit peste limită. (Mai tîrziu aveam să aflu că așa cum devenise șapcă, dopul din material plastic al călimării mele, prezenta avantajul de a se preface și în cască colonială, și în cașchetă polară, după necesități.) Șapca, bineînțeles, acoperea capul. Și capul nu era altceva decît micul meu glob pămîntesc. Reținui cu exactitate locul nasului: ieșea din Oceanul Atlantic, cam la mijlocul distanței liniei maritime Amsterdam — New York. Ochii, gura, urechile, fiind așezate la locurile respective în funcție de nas, mă scutesc să le mai indic. Cititorii le pot găsi ei înșiși pe oricare glob în stare bună...

Purta o haină deschisă, cu o tăietură modernă (tăietura era dintr-o hartă a Europei) și, ca să păstreze poziția firească a continentelor, pantalonii erau croiți din harta Africii, iar pantofii cu tălpi de gumă (de șters!) din cea a Antarcticei. În buzunarul de sus al hainei își agățase pixul meu marca „Pionier“, iar în buzunarul vestei, ca pe un ceas, purta o busolă. Haina și vesta lăsau să se vadă o cămașă albă dintr-o filă a „notes“-ului meu, și cum văzui că-mi dispăruse întreg carnetul bănuii că fusese prevăzător și-și făcuse rost de mai multe schimburi.

Da, avea dreptate cel care stătea în fața mea și mi se prezentase Ilie Călătorie. Privindu-l atent, mă lămurii că nu intrase la mine forțînd ușa și nici spărgînd geamul. Se afla de mult în camera mea și nu-l observasem pentru că, așa cum spusese chiar el, nu era „asamblat“, se afla sub formă de „piese separate“.

— Și acum ce ai de gînd? îl întrebai. Vei locui în continuare la mine?

— Nu. Nu pentru ca să rămîn aici mi-am luat această înfățișare și port numele de Ilie Călătorie. Plec să cutreier lumea și să scriu. Simt că poate ieși din mine un bun reporter. Și nu mă înșală simțul. O să auzi, și încă foarte curînd, de Ilie Călătorie!

După care își luă rămas bun și mă lăsă să-mi continui povestirea.

Acestea sînt faptele. Sper că le-am povestit cu toată obiectivitatea. Sau cel puțin m-am străduit.

Astăzi, Ilie Călătorie a devenit un nume bine cunoscut al breslei cinstite a reporterilor. Unde n-a fost? Care colțișor al pămîntului nu-l cunoaște? Despre ce n-a scris? Interesantele sale interviuri — genul care i-a devenit cel mai apropiat — i-au adus faima, și, în ultima vreme, „Cravata roșie“ l-a numit corespondent special pentru toate continentele, iar într-un viitor nu tocmai depărtat pentru întreg universul solar.

Revenindu-mi onoarea de a-l prezenta pe Ilie Călătorie în paginile „Cravatei roșii“, o fac cu credința că cititorii sînt acum pe deplin convinși că ea se datorează întîmplării și numai întîmplării — acuzația de lipsă de modestie neputînd-o suporta cel care iscălește.

CRAVATA

(Continuare)

Adunarea detașamentului era în toi. Lui Ionuț i se părea că nu se va sfîrși niciodată. În banca din fața lui, Ghinea stătea încremenit. În clasă era liniște. Din cînd în cînd, o peniță scîrțîia, o pagină de carnet foșnea mătăsos, o bancă trosnea prelung și uscat, în timp ce glasul lui Cornel al lui Pascu, un pionier mărunțel și durduliu, răsuna pițigăiat din fundul clasei:

— De ce ne minte Ghinea că n-a fost în via gospodăriei? După ce s-a înhăitat cu banda lui Roșcatul și a făcut o faptă urîtă, pătînd onoarea și cinstea de pionier, nici n-are curajul să-și recunoască vina...

— Dar n-am fost eu..., gemu Ghinea, ridicîndu-se pe jumătate din bancă, cu buzele încolțite de o durere mută... N-am fost eu... De ce nu mă asculți?

Ionuț simți cum inima i se bate în piept, ca o pasăre speriată, ce se azvîrle în gratiile unei colivii.

— Atunci, unde ți-e cravata? se zbori spre el Veta a lui Mitan și, întorcînd capul, privi la tovarășa Ilona, instructoarea superioară... Să ne spună Ghinea ce-a făcut cu cravata!

Ghinea se ridică șovăind în picioare și răspunse cu o voce subțirică, ca un ciripit stins, ce părea că vine de undeva din fundul gîtului:

P. LUSCALOV
Ilustrații: GH. ADOC

— V-am spus... eu... cravata... mi-a... mi-a furat-o cineva... din curte... A intrat pe poartă și mi-a... mi-a furat-o! Anișoara, sora mea a mică, stătea în curte și...

Ionuț nu-l mai auzea. În fața ochilor îl vedea pe Roșcatul cum deschide poarta și pășește în curtea lui Ghinea, cu pași moi și ușori de pisică. Cu urechile ciulite, cu ochii piezișă, ca două lame de cuțit, Roșcatul se apropia și se uita la cravata roșie ce flutura pe frînghie în bătaia vîntului. Se ghemuiește, se strînge încet ca o armonică. Ascultă. Deodată se desface ca un arc, sare, zboară, apucă cravata și dispare într-un vîrtej de praf.

— S-o porți sănătos, frățioare, îi răsună în urechi glasul lui Roșcatu.

Ionuț pipăi nodul cravatei, cu degetele fierbinți și tremurătoare. Cravata asta e a lui Ghinea! Dar cine știe că este a lui? Nimeni...

Privi pe furiș spre băieți. Nu se uita nici unul spre el. Nici o privire nu era ațintită asupra cravatei.

— Bine. Dar cum a ajuns cravata ta în vie? auzi el vocea blîndă a tovarășei Ilona. Spui că cravata ți-a fost furată alaltăieri... Atunci cum a găsit-o moș Zaharia în vie acum o săptămînă? adăugă ea, ridicînd în sus cravata roșie adusă de paznicul viei.

Ghinea o privi mirat, cu buzele ușor întredeschise, încercînd parcă să înțeleagă ceva. Rămase așa împietrit, cu ochii larg deschiși, cîteva clipe. Detașamentul îl privea în tăcere. Deodată tresări, își trase nasul cu putere de două ori, îl șterse cu dosul palmei și, luînd o caraghioasă poziție de drepți, răspunse scurt, milităreșe parcă:

— Nu pot pentru ca să știu, tovarășe instructoare superioară!

Un rîs precipitat și uscat, ca o ploaie de boabe de mazăre, se rostogoli dintr-un capăt în celălalt al clasei.

— Rușine! strigă Cornel din ultima bancă...

Ionuț se întoarse speriat într-acolo, acoperindu-și instinctiv cravata cu mîna. I se păru că celălalt se uită la el cu obrajii aprinși de mînie.

— Ce-aveai în sîn cînd ne-am întîlnit acum o săptămînă pe malul gîrlii?

Ionuț simți că i se taie răsuflarea.

— În sîn? bîigui el ridicîndu-se într-un cot..., simțind că limba i se încleiază în gură... Ce-aveam... eu... în sîn?

— Nu pe tine te întreb... se răsti Cornel, fără să-l bage în seamă..., ci pe Ghinea... Ce aveai în sîn, Ghinea?

Ionuț răsuflă ușurat.

Detașamentul amuțise. O rafală de ploaie biciui ferestrele cu un ropot uscat de grindină. Tablele de pe acoperiș, umflate de vînt, scrîșniră prelung și amenințător.

Ghinea tăcea.

— De ce nu răspunzi, Ghinea? îl întrebă tovarășa Ilona, împăturind încet cravata roșie și punînd-o pe un colț al catedrei. Ce aveai în sîn cînd te-a întîlnit Cornel Pascu pe malul gîrlii?

Ochișorii negri ai lui Ghinea alergară cîteva clipe speriați ca doi gîndăcei, și-apoi se opriră brusc.

— Struguri, gemu el.

Un murmur de indignare străbătu detașamentul.

— Știai că strugurii sînt ai gospodăriei colective? Ai tuturor băieților din detașamentul tău? continuă blînd tovarășa Ilona. Că cei care au săpat și-au stropit via sînt părinții tovarășilor tăi? Atunci cum de te-ai încumetat să le furi munca?

— Ce să ne mai pierdem timpul cu el? strigă Veta a lui Mitan sărind mînioasă... Ghinea e un mincinos și un laș... N-are ce căuta în mijlocul nostru!

— Are dreptate, întări Cornel al lui Pascu din fundul clasei.

— Dar n-am furat nimic, strigă deodată Ghinea, strîngîndu-și mînios pumnii mici și firavi și rotindu-și mînios privirea în jur... N-am fost în via gospodăriei... N-am fost!

— Atunci de unde aveai strugurii? îl întrebă domol Tololoi scărpinîndu-se încurcat la ceafă... După cum știm, strugurii nu cresc în papură, și nici cravatele roșii nu fug singure de la gît în vie... Avem fapte concrete!

Ghinea își șterse cu dosul palmei fruntea îmbrobonită de o sudoare măruntă și strălucitoare și răspunse cu un glas stins și tremurător:

— Mi-i dăduse Tindei... pe un cîrlig galben de caras... șase ciorchini... Trei de „țîța vacii" și trei de „corniță"... Pe un cîrlig galben de caras...

— Minte, sări în picioare pionierul deșirat și slab, cu o față ascuțită de șoarece. Tindei are coșuri băgate la pește... Nu dă niciodată la caras cu undița. L-a văzut careva pe Tindei, vreodată, la undiță?

— Așa e! Așa e! Tindei nu dă la undiță, minte!

Cireșica Mitan, colega de bancă a lui Ghinea, o fată subțirică și mlădioasă ca o trestie, cu ochi albaștri și buze trandafirii, ridică deodată mîna și spuse hotărîtă acoperind larma glasurilor:

— Cer cuvîntul !

Detașamentul amuți. Toate privirile se întoarseră spre ea.

Cireșica își aruncă mîndră o cosiță de păr pe spate și spuse răspicat:

— Eu nu cred că prietenul meu, Ghinea, a fost la furat de struguri... N-a fost el!

— Tu nu crezi nici ce vezi, strigă batjocoritor pionierul cu fața ascuțită ca de șoarece. Crezi matale că noi nu știm că Ghinea te păzește în fiecare zi de cîini pînă acasă?

— Și ce dacă mă păzește? se întoarse bătăioasă Cireșica spre el... Să mă păzească. Eu sînt fată, și el e băiat! Și ce? Ghinea stă cu mine în bancă din clasa întîi..., adăugă ea cu ochi strălucitori,... e un pionier cinstit și curajos... e blînd și bun..., își roti privirea prin clasă. De ce tăceți, fetelor? Nu ei v-ascund ghiozdanul? Nu ei vă trag de păr?

— Hei, tu, pisică blîndă, strigă din fund Cornel al lui Pascu... nu tu m-ai zgîriat alaltăieri pe ochi?

— L-a zgîriat! Așa e! Așa e! strigară în cor băieții agitîndu-se în bănci.

Tololoi, președintele detașamentului, se simți dator să intervină... Se ridică în picioare, își potrivi bluza și cravata, privi o clipă spre tovarășa Ilona, cerîndu-i parcă încuviințarea, și, tușind de două ori în palmă, își drese glasul, adresîndu-se detașamentului cu o voce răgușită și solemnă:

— Tovarăși, aici e în joc soarta unui om... Vă rog să păstrați ordinea... adică... să faceți liniște!

Toți încremeniră. Tovarășa Ilona zîmbi.

Continuare în pag. 24

MOZAIC MOZAIC

chimică

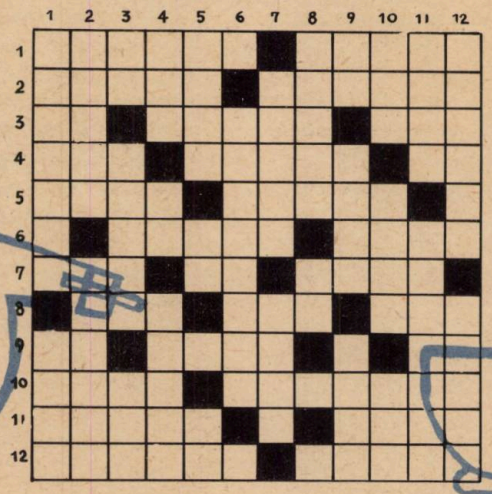

ORIZONTAL: 1) Elemente — Familie de substanţe (fem.); 2) Fiii moleculelor — Sare din „apă tare"; 3) Telur — Le găseşti în liţă — Un cal şi jumătate; 4) Mii de ani — Aliaj de cupru — A început să facă economii; 5) Nume feminin — „S-auzim de bine"; 6) Nucleu (fig.) — Nimic mai mult! 7) Cîteva din etilenă — Liţiu — Fratele cepei; 8) Cămaşă — Paravan din... apă — Caz (abr.); 9) În cel curent industria chimică din ţara noastră va progresa mult — A însemna (engl.) — O bucată de metal; 10) Unitate de măsură cu care se arată progresul industriei noastre chimice (pl.) — Chimiştii amatori din şcoli şi facultăţi; 11) Govora, Borzeşti, localităţi în care se va construi o puternică industrie chimică — Apa de ploaie; 12) Nu-i prea dulce — Pierdere de cunoştinţă.

VERTICAL: 1) E formată din atomi şi molecule — Cu apă; 2) Substanţe organice — Industria chimică de la noi din ţară; 3) Jumătate de tonă — Radicali organici — Trec peste; 4) A iubi (lat.) — Asiu — Lansată; 5) Instrument muzical — Pronume — Elena Teodoru; 6) Sare de aluminiu; 7) Gustul chininei — Conţine carbon; 8) Volum de poezii de Beniuc — Pure! 9) Cobalt — Nu prea des — „Altîn...", localitate în Dobrogea; 10) Fin — Hidrocarbură — Poporul care a dat savanţi ca Lomonosov şi Mendeleev; 11) Azi şi mîine — Substanţe cu aceeaşi compoziţie, dar cu proprietăţi diferite; 12) Fierul în aer umed! — Hidrocarbură gazoasă care se găseşte în cantităţi mari în Transilvania.

POŞTA redacţiei

Cîţi pomi au sădit pionierii de la voi în primăvara asta?

La întrebarea de mai sus au sosit la redacţia noastră multe răspunsuri. Unele arătau realizări în cifre, altele povesteau cu amănunte despre grădinile, părculeţele care le fac pionierii, despre munca pe lotul şcolar. Dar oricare ar fi fost răspunsul, el grăieşte despre entuziasmul, hărnicia cu care pionierii ajută la înfrumuseţarea satului sau oraşului natal.

Spicuim cîteva răspunsuri

● Ardeleanu Steliana de la Şcoala de 7 ani Oşlobeni, raionul Piatra Neamţ ne scrie: „Grupa noastră pionierească vă pofteşte să vedeţi grădina pe care am făcut-o în faţa şcolii. Am pus răsaduri de flori, iar straturile le-am împodobit cu brazde; am reparat şi gardul împrejmuitor. Multe ceasuri lucrăm noi şi în pepiniera şcolii".

● „Am împărţit lotul nostru în două: pe o suprafaţă de 400 m p am plantat sfeclă de zahăr, iar pe 300 m p tot felul de legume (ceapă, cartofi, usturoi). Cît despre puieţi, am plantat mai multe rînduri de cireşi şi vişini" — ne scrie Sanda Dorobîţ din comuna Vînători, raionul Focşani.

● „Pomii din grădina şcolii noastre au înflorit, şi cred că vor da rod bogat. Din vreme, am curăţit pomii de uscături, i-am săpat la rădăcină şi apoi am răsădit o mulţime de puieţi" — ne comunică Marcu Steluţa din Osica de Sus, raionul Balş.

● „Peste drum de Fabrica «Partizanul roşu» din Oraşul Stalin era un loc viran cu vreo cîteva bănci. Noi, pionierii, l-am transformat în «Parcul pionierilor». Ne bucurăm că aici, după lucru vin mulţi muncitori să se odihnească".

CUM E POSIBIL?

Trei fete au adus la tîrg, spre vînzare, mere. Una avea în coş 10 mere, alta 30 şi a treia 50. Fiecare a vîndut merele cu acelaşi preţ, după care s-au întors acasă avînd aceeaşi sumă de bani. Cum e posibil?

O CLASĂ FĂRĂ CORIGENŢI

În şcoala noastră a sosit în toamnă un elev nou. Gorea Ion. Nu era pionier. În celălalt an şcolar fusese bolnav şi se prezenta slab la învăţătură.

— Ce ne facem cu el? s-a discutat în adunarea de detaşament. Clasa a IV-a era o clasă fruntaşă. Wezer Ladislau şi-a oferit ajutorul.

— Mă ocup eu de Gorea.

Şi s-a ocupat. Cu multă răbdare s-a ocupat Wezer de noul sosit. A recapitulat cu el întreaga materie şi şi-au făcut zilnic lecţiile împreună. Cînd nu putea s-o scoată la capăt singur, Ladislau Wezer cerea ajutorul clasei şi pe cel al familiei lui Gorea. Rezultatul: Gorea a devenit un elev bun. A fost primit în rîndurile organizaţiei de pionieri, iar clasa a IV-a încheie anul şcolar fără nici un corigent.

S. B.

(După o corespondenţă din Arad)

O MASCĂ DE CARNAVAL?

Nu vă grăbiţi cu răspunsul, deşi oricine ar putea pretinde că a ghicit adevărul.

Şi totuşi, fotografia aceasta nu este nici o mască şi nici nu înfăţişează capul vreunui animal preistoric. Este într-adevăr capul unui peşte din mările calde, care trăieşte în bancurile de coral şi care, datorită adaptării lui succesive, a luat această înfăţişare ciudată.

Peştele acesta, care se creşte uşor în acvariu, a fost denumit de japonezi „Frumosul de aur". Frumos nume, dar îl merită?

MOZAIC

REVISTĂ PIONIEREASCĂ

În unitatea noastră nr. 16, apare o revistă pionierească numită „Viaţa unităţii".

S-a format şi un colectiv de redacţie din trei membri şi anume: Corlăţeanu Lucian, Ariciu şi Borcoci Eugen. Revista este editată la fiecare dată de 1 şi 16 ale lunii. Primele numere au fost dedicate sosirii noului an. În aceste numere se mai putea citi: despre felul în care s-a desfăşurat carnavalul pionieresc la noi în unitate, propuneri pentru acest an, răvaşele colectivului de unitate, agenda anului 1958 şi probleme distractive. În numerele următoare au fost publicate articole despre adunarea de unitate, despre activitatea grupei satirice „Ţepeluş", despre concursul pentru „Cupa detaşamentului fruntaş", despre excursia pionierilor la uzina „Electroputere" din oraşul nostru şi multe altele.

Pionierii citesc cu mult interes revista noastră pe care abia o aşteaptă să apară, de la număr la număr.

Clubul corespondenţilor Şc. medie nr. 2
„FRAŢII BUZEŞTI" — Craiova

Partidul primăverii

Am fost la munţi să le mai văd zăpada,
să mai ascult cum strigă-n văi cascada,
să gust a smeurii aromă lină
şi, mai cu seamă, să cobor în mină.
Din tot ce vezi în munţi, sub zare-albastră,
numai zăpada-a fost, cîndva, a noastră,
dar a venit partidul primăverii
şi-a zis: „în mină stăpînesc minerii".
„Al lor e aurul, arama, fierul"
(şi-n mină s-a umplut cu stele cerul).
„Cărbunii sînt ai lor pentru vecie!"
(sub cerul minei proaspăt vînt adie).

*

Am fost şi la oraş de-atîtea ori,
pe sub castani, prin parcuri, printre flori,
pe bulevarde pline de lumină
şi mai cu seamă-n fabrici şi-n uzină.
Din tot ce vezi a fost al nostru doar
asfaltul negru de pe trotuar,
pe care ne culcam, în nopţi de vară,
cu o boccea de haine subţioară.
Dar a venit partidul primăverii
şi a topit cătuşele durerii.
În ţara care cîntă zgomotoasă
sînt muncitorii ca la ei acasă.

*

Am fost, în ospeţii, prin ţara-ntreagă.
De fiece ungher un dor mă leagă,
dar azi sînt fericit din cale-afară,
căci doar a noastră e această ţară.
Ea creşte-n faimă, creşte-n frumuseţe,
ea-i tinereţea fără bătrîneţe,
ea-i semnul înfloririi şi-al puterii,
că-n frunte-i stă partidul primăverii.

AL. ANDRIŢOIU

PRIETENI AI REVISTEI „CRAVATA ROŞIE"

EI SÎNT PARTICIPANŢI LA CONCURSUL DIFUZORILOR VOLUNTARI

FILIP ELENA, clasa a VI-a, Şcoala de 7 ani, comuna Vidra, regiunea Bucureşti. NILĂ VASILE, clasa a VI-a, Şcoala de 7 ani, comuna Bertea, raionul Teleajen, reg. Ploeşti.

UN RĂSPUNS dat difuzorului nostru voluntar Bartha Gheorghe din Baia Mare, care participă la concurs.

Dacă ai prieteni în cartierul tău care nu sînt la şcoală şi vor să se aboneze la revista „Cravata roşie", abonează-i. Dar nu uita să treci numele şi adresa fiecăruia pe talonul de participare!

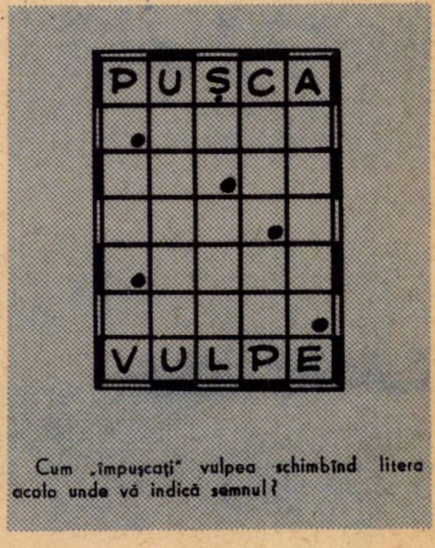

Cum „împuşcaţi" vulpea schimbînd litera acolo unde vă indică semnul?

Pionieri și școlari,
Să ne împodobim patria cu grădini! Sădiți pomi!
Sădiți flori! Îngrijiți spațiile verzi!
Nici un pionier, nici un școlar fără un pom sădit!

Prietenii grădinii

Depinde de priceperea grădinarului ca pomul să crească puternic și frumos. Nu-i suficient să sădim pomi; trebuie să-i și îngrijim!

Iată cîteva sfaturi practice pentru îngrijirea pomilor:

Stropiți de cîteva ori pe vară copăceii și afînați pămîntul să nu se formeze o crustă și să nu crească buruieni.

Ca să apărați copacii de arșița soarelui, văruiți-i, culoarea albă diminuează acțiunea razelor solare. Laptele de var se prepară astfel: se dizolvă 1 kg de var alb praf în 10 kg de apă, la care se adaugă 250—300 g de sulfat de fier. Pentru ca varul să prindă, se adaugă puțin lut.

O inscripție pe iarbă

Vreți să faceți o inscripție de culoare închisă pe un fond ierbos palid? Însemnați contururile mari ale inscripției și presărați apoi aceste locuri cu salpetru sau sare amoniacală (se socotește 50 g la un metru pătrat). După 2—3 săptămîni, inscripția verde închis se va vedea clar pe locurile unde s-au dat îngrășăminte. Inscripția se păstrează toată vara.

Organizați servicii medicale pentru copaci

Acestea vor fi deservite de „doctorii arborilor": grupe de pionieri care iau în grijă copacii de pe strada unde se află școala sau dintr-un parc învecinat. Ei dau „prim-ajutor" arborilor „răniți" sau „bolnavi". Dacă rămurelele sînt putrezite, le rup sau le taie; le ung cu var rănile sau cu asfalt, iar dacă rana este mică o presară cu praf de cărbune. Pentru întărirea arborilor, ei au grijă să-i lege de araci. Cînd „doctorul" întîlnește un copac grav bolnav, prezentînd o parte mare găunoasă, scobește partea putredă, iar gaura o umple cu ciment sau rumeguș amestecat cu asfalt. Salvează astfel viața copacului. „Doctorul" arborilor dă cu orice prilej ajutor copacului și nu-l lasă să moară.

De la un singur cartof 16 kg.!

Vreți să obțineți o recoltă record de cartofi?

În centrul unei suprafețe de grădină de 4 m p, îngrășată bine cu bălegar, faceți o groapă adîncă de 15—20 cm. În mijloc, plantați un tubercul mare de cartof cu un număr cît mai mare de ochiuri încolțite prealabil la lumină. Cînd vor apărea coltii de cartofi, lăsați-i să crească 10—15 cm, apoi aplecați-i cu grijă și acoperiți-i cu un strat de pămînt gros de 5 cm. Cînd apar din nou coltii, repetați operația, și așa timp de o lună. Observați că în centru s-a format o movilită de pămînt pe care se va dezvolta o tufă mare, puternică, de unde se obține o recoltă pînă la 16 kg. E drept, recolta e mare, totuși, datorită muncii manuale, ea nu este rentabilă pe suprafețe mari, este totuși foarte convenabilă pe loturile mici, școlare.

RAZLEȚUL

Printre columnele de fier
ale uzinei ce-o să fie,
uimind întregul șantier
ca nu știu ce minunație,
surîde soarelui și mie
un fir de păpușoi stingher.

Scînteietor,
în dimineața rece,
se leagănă ușor,
a primăvară,
nepăsător
la tot ce-l înconjoară,
neștiutor ce se petrece...

Vuiesc alături macarale,
imense fulgere sclipesc
sub cerul viitoarei hale,
iar el se leagănă agale,
suav,
solemn,
copilăresc,
și parc-a lui e-ntreaga vale!

Grădinarul iscusit

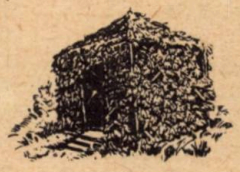

Un grădinar iscusit, cunoscînd frumusețea hainei cu care plantele agățătoare îmbracă zidurile, gardurile, chioșcurile, va ști să le folosească pentru înfrumusețarea parcului, a grădinii sau taberei de curte. Iată cîteva construcții de verdeață pentru grădinarul iscusit:

Banca verde — Se fixează nuiele de salcie sau nuc înflorit pe speteaza unei bănci obișnuite. De ele se vor prinde apoi plante agățătoare.

Coridor de flori — De-a lungul cărării se bat rînduri de țăruși care se prind cu o bară transversală. Din amîndouă părțile pornesc sfori care se leagă de bară și pe care se vor cățăra plante.

Chioșcul umbros — Din grinzi se face scheletul unui chioșc. La mijloc se bate un țăruș de care se prind sforile pornite de la colțurile chioșcului. Vrejurile, prinzîndu-se pe aceste sfori spre prăjină, alcătuiesc un chioșc umbros, plăcut.

În grădina de LEGUME

Copiliți roșiile. Dacă vreți să aveți o recoltă bogată timpurie de roșii, aveți grijă ca vara să le copiliți de cîteva ori. Operația copilitului constă în ruperea vîrfurilor de vlăstare laterale care se observă la baza frunzei. În acest fel nu se risipesc rezervele de hrană, ele îndreptîndu-se toate înspre fruct, contribuind la dezvoltarea și coacerea lui rapidă.

Ciupitul castraveților. La castraveți toată forța se află tocmai în lăstarul lateral, de aceea, ca să obținem recolte mari de castraveți, se rupe vîrful tulpinei principale îndată ce apare a patra sau a cincea frunzuliță. Prin ciupirea vrejului principal, se dezvoltă ramurile laterale, deci se mărește și recolta.

Cum să udați răzoarele. În zilele calde de vară, cînd solul este uscat, nu aruncați peste el, dintr-o dată, o cantitate prea mare de apă; se formează un noroi semilichid, care nu lasă apa să pătrundă și astfel udatul nu-și atinge scopul.

Trebuie mai întîi să stropiți ușor solul și numai după aceea să aruncați o abundență de apă, observînd ca ea să fie absorbită în întregime. Grădinarii mai folosesc un procedeu numit „udare uscată". Ei afînează răzoarele la suprafață și mențin astfel mai mult timp umiditatea solului.

CASA DE ECONOMII A RECOLTEI

Nu este de loc greu să vă faceți o astfel de casă de economii. Iarna, după ce ardeți lemnele, adunați cenușa, bine înțeles după ce s-a răcit, și păstrați-o în lăzi. Primăvara veți lua de la această casă de economii și veți îngrășa pămîntul grădinii de zarzavat. Cenușa conține potasiu, o substanță foarte nutritivă pentru plante.

Fiți atent, că la casa voastră de economii se poate strecura un hoț: apa de ploaie sau cea provenită din topirea zăpezii. Apa dizolvă potasiul din cenușă și-i fură toată bogăția. Chiar dacă după uscare rămîne aceeași cantitate de cenușă, aceasta și-a pierdut valoarea. De aceea, casa de economii a recoltei se face într-o magazie uscată sau într-o cămară.

Tot la casa de economii puteți depune și îngrășăminte provenite din oase.

Oasele strînse se sparg în bucăți și se pun într-o putină sau groapă între straturi de cenușă și var. Din cînd în cînd se udă cu apă. După cîteva luni, conținutul se amestecă într-o masă compactă, apoi se usucă la soare. Acesta este un îngrășămînt aproape la fel de bun ca superfosfații și este mai puțin costisitor.

Pe lotul școlar vă așteaptă acum multe treburi. Vă dorim spor la lucru, prieteni!

Prostuțule! Nu vrei să știi
că țara veche se preface,
văpăi albastre-aurii,
la semnul mîinilor dibace
de meșteri în oțelării...

Ești mic și ești năzdrăvan — și pace!
Ești doar un pui de păpușoi
și nu poți să-nțelegi prea bine
ce-i cu stăpînii ăștia noi
de fac atîta tărăboi
acas-la tine!

Aici era, mai astă vară,
moșia ta și-a vîntului,
și-a buruienilor sîlhui
și-a greierușilor, spre seară...
Ai să te muți — că alta nu-i!

Dar, deocamdată, el habar nu are:
scînteietor sub bruma argintie
se leagănă în razele de soare
ca un copil ce spune-o poezie...
Constructorii de la oțelărie
privesc la el din mers, cam cu mirare,
și-o vreme mai zîmbesc fără să știe...

DAN DEȘLIU

Urmare din pag. 19

— Așa, spuse mulțumit Tololoi și se așeză în bancă.

— Și tu crezi, Cireșico, rupse tăcerea tovarășa Ilona, că prietenul tău Ghinea n-a fost în stare să săvîrșească o asemenea faptă?

— Da, tovarășă instructoare, răspunse ea hotărîtă.

— Și îl iei pe răspunderea ta?

Ghinea o prinse de șorț cu o mînă tremurătoare și-i șopti speriat, cu un glas stins și rugător:

— Să nu...

Fata îl împinse mînioasă pe sub bancă, cu piciorul, și răspunse azvîrlindu-și capul înainte.

— Da. Răspund pentru el!

Un murmur de mirare, amestecat cu strigăte de admirație, străbătu detașamentul, învăluindu-se în vuietul vîntului, care răbufnea în ferestre.

— Te felicit, Cireșico! Ești o adevărată pionieră, o adevărată prietenă, spuse tovarășa Ilona, cu un glas care tremura ușor, coborînd de la catedră și oprindu-se în mijlocul clasei... Tu... voi toți... sînteți mezinii partidului... Primind cravata roșie, i-ați jurat credință... l-ați jurat să fiți cinstiți... curajoși... drepți... să fiți dîrji și sîrguincioși... Voi purtați la gît o părticică din steagul neîntinat al marelui nostru partid... Se poate ca în mijlocul nostru să fie un asemenea pionier care să lase pe prietenul și tovarășul său să fie judecat în locul lui?

Ionuț simți cum o sudoare măruntă și rece îi îmbrobonește fruntea și obrajii, sărîndu-i buzele, încleindu-i pleoapele; un vaier asurzitor îi răsună în urechi, acoperit de bătăile unei table uriașe:

— Ai jurat... Ai jurat... Ai jurat...

I se păru o clipă că nodul cravatei începe să se strîngă singur, că inima i s-a mutat în tîmple și bate asurzitor...

— Ai jurat... Ai jurat... Ai jurat...

Simți că se înăbușă. Cu un gest brusc smulse cravata de la gît... și, sărind în picioare, strigă cu ochii împăinjeniți de lacrimi:

— Nu-i adevărat! Ghinea n-a fost în vie! Eu am fost... Eu... Asta-i cravata lui... a lui... a lui...a lui...

Lacrimile strălucitoare se sparseră în gene și se rostogoliră limpezi și fierbinți pe obrajii lui Ionuț.

Tovarășa Ilona se apropie de el, prinzîndu-l ușor de bărbie, îi ridică capul privindu-l drept în ochi.

— Îți mulțumesc, Ionuț, că nu ți-ai pătat cinstea de pionier..., spuse ea încet, în timp ce buzele îi tremurau ușor... Am știut că tu ai fost în vie... Moș Zaharia te recunoscuse... Ai greșit grav față de detașament. Tovarășii tăi te vor judeca... Dar eu îți mulțumesc că ai avut în tine puterea să-ți recunoști singur greșeala... Ai rămas, totuși, un pionier... Și acum... capul sus!

Detașamentul tăcea.

— Nu mai e de trăit pe lumea asta, frățioare, mormăi trist Roșcatul, de unul singur, ridicîndu-și înfrigurat gulerul hainei. Băieții lui plecaseră pentru totdeauna. Roșcatul privi îngîndurat urmele pașilor lor — întipărite în nisipul din curtea școlii —, pe care stropii de ploaie le destrămau încet, încet, prefăcîndu-le în petice tremurătoare de apă. Se ridică de jos obosit, cu capul între umeri, vîrîndu-și adînc mîinile în buzunarele pantalonilor, și porni spre poartă. Nu simțea nici stropii ce-i biciuiau fața, nici roiul frunzelor de salcîm ce se scuturau, fulguind galben în jurul capului său.

Împinse poarta cu piciorul și ieși în uliță. Întorcînd capul, tresări și rămase pironit pe loc. Lîngă uluca școlii, zgribulit, cu nasul vînăt de frig, Tufănică dîrdîia.

— Ce-i, mă Tufănică? Ai rămas cu mine? spuse Roșcatul privind mirat la omulețul ce încremenise în fața lui într-o ciudată poziție de drepți.

Tufănică își smiorcăi nasul de cîteva ori, îl șterse cu mînecile hainei și-l întrebă, uitîndu-se bănuitor la el, pe sub genele înecate de ploaie.

— Ce zici, nene căpitane, sînt sau nu sînt caporal?

— Ești, mă... Pe cuvîntul meu că ești... îi răspunse hotărît celălalt, scoțîndu-și mîndru pieptul în afară. Ochii lui Tufănică străluciră de bucurie, și un zîmbet larg îi lumină fața.

— Atunci, comandă...

Roșcatul își aruncă o clipă privirea sfidător spre clădirea tăcută a școlii și-apoi, întorcîndu-se spre Tufănică, comandă tunător:

— Spre gutuii lui...

Glasul i se frînse ca o aripă împușcată. Pieptul i se dezumflă, și mîinile îi căzură grele de-a lungul trupului. Privi lung, neputincios, spre omulețul încremenit în fața lui și suspină:

— S-a isprăvit, frățioare. Pe căpitan îl așteaptă acasă o bătaie strașnică... Așa că șterge-o și tu, capórale... Șterge-o!

Roșcatul se întoarse și porni pe mijlocul uliței, călcînd și plescăind greoi, cu bocancii lui mari, prin bălțoace.

Tufănică îl urmări trist cu privirea pînă ce se pierdu ca o umbră, ca o arătare de fum.

Vîntul vuia. Frunzele galbene zburau. Stropii de ploaie răpăiau, măturînd ulița pustie și — zburînd în rafale prin vîrtejul de frunze — se pierdeau departe, ca un galop de telegari.

Urmare din pag. 15

Se lăsă o liniște deplină. Și chiar Tonino, care stătea chircit în coșul împletit, simți cum inima începe să-i bată repede și sacadat ca o mitralieră. Desigur, profesorul nu putea să-l vadă, dar lui Tonino — nevăzutul îi era rușine așa cum îi e rușine, probabil, unei stafii cînd e pusă pe fugă de un om cu judecată.

— A fost o glumă proastă, continuă profesorul. Signori elevi, nu mai tîrziu decît pînă la sfîrșitul acestei lecții trebuie să știu cine e autorul. În caz contrar nimeni nu va ieși din clasă. Rămînem cu toții aici pînă cînd vinovatul va recunoaște. Chiar pînă la miezul nopții. Iar acum să ne întoarcem la lecțiile noastre.

Între timp vinovatul se ridică ușurel, ieși din adăpostul său și, fără să fie observat de nimeni, trecu pe lîngă 40 de perechi de ochi (41, dacă calculăm și ochii profesorului). A ajuns la ușă, o deschise...

— Signor profesor, ușa! S-a deschis singură...

Soarta unui om

de Mihail Șolohov

Scriitorul Mihail Șolohov, cunoscut în lumea întreagă, deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S., decorat cu Ordinul Lenin și cu Ordinul „Marele Război pentru Apărarea Patriei", are pretutindeni prieteni care-i scriu, care-l întreabă de sănătate, de viață, de munca sa literară. El este autorul epopeii „Pe Donul liniștit", al romanului „Pămînt desțelinit" și a numeroase povestiri de valoare.

La 24 mai se împlinesc 54 de ani de la nașterea scriitorului. Revista noastră, alături de iubitorii de artă și literatură adevărată din întreaga lume, îi dorește mulți ani fericiți pentru a scrie cît mai multe cărți.

— Fragment —

— Pe urmă? vorbi drumețul parcă în silă. Pe urmă, colonelul mi-a dat o permisie de-o lună și, după o săptămînă, eram la Voronej. M-am dus pe jos pînă la locul unde trăisem cîndva împreună cu ai mei. Am găsit doar o groapă adîncă, plină cu apă coclită și împresurată de buruieni înalte pînă la brîu... Singurătate și liniște ca într-un cimitir. Of, greu mi-a fost, frățioare! Am stat acolo cît am stat, pînă mi s-a umplut sufletul de amărăciune, și apoi am pornit-o spre gară. Nici măcar un ceas n-am fost în stare să rămîn acolo. În aceeași zi am plecat înapoi, la divizie.

Peste vreo 3 luni, pe cerul întunecat al vieții mele, a strălucit o rază din soarele fericirii: l-am găsit pe Anatolii. Primesc pe front o scrisoare de la el — pesemne trimisă de pe un alt front. Adresa i-o dăduse Ivan Timofeevici, vecinul acela al nostru. Am aflat din scrisoare că a nimerit de la început într-o școală de artilerie, unde i-a folosit talentul lui la matematici; după un an a terminat primul școala și a plecat pe front, și-mi spunea că acum e căpitan, comandantul unei baterii de „patruzeci și cinci" și că a fost decorat cu 6 ordine și medalii. Într-un cuvînt, mi-a luat-o înainte în toate celea! Din nou am început să mă mîndresc nevoie-mare cu el! Orice ai spune, aveam un fecior căpitan și comandant de baterie! E ceva, nu-i glumă! Și, pe deasupra, decorat cu atîtea ordine și medalii. Ce însemnătate avea faptul că tată-său cără cu un „Studebaker" obuze și alte muniții și efecte militare? Tatăsău își trăise traiul, își mîncase mălaiul, pe cînd el, căpitanul, avea toată viața înaintea lui.

Noaptea mă podideau visuri de bătrîn: cum s-o sfîrși războiul o să-l însor și-am să trăiesc și eu pe lîngă tinerei, dulgherind și purtînd de grijă nepoților. Într-un cuvînt, gînduri bătrînești de tot felul. Numai că și de astă dată am dat greș. Peste iarnă, ai noștri au înaintat fără oprire și n-am avut vreme să ne scriem prea des, iar către sfîrșitul războiului, cînd eram pe aproape de Berlin, îi scriu într-o dimineață, și-a doua zi am și primit răspunsul lui Anatolii. Mi-am dat seama din asta că amîndoi am venit spre capitala nemțească, pe drumuri deosebite, dar acum sîntem aproape unul de altul. Tînjeam de dorul lui și fierbeam de nerăbdare să-l văd. Ei, și ne-am văzut... Chiar în dimineața zilei de 9 mai, în Ziua Victoriei, un lunetist german mi l-a omorît pe Anatolii al meu...

După-amiază mă cheamă comandantul companiei. Intru și văd un locotenent-colonel de artilerie pe care nu-l cunoșteam. De cum am trecut pragul încăperii, el s-a ridicat în picioare, ca în fața unui superior: „Ești căutat, Sokolov" — spune comandantul meu de companie și se întoarce numaidecît cu fața spre fereastră. M-a străbătut o zvîcnire ca de curent electric: aveam o presimțire rea. Locotenent-colonelul se apropie de mine și-mi spune cu vorbă înceată: „Curaj, tătucă! Fiul tău, căpitanul Sokolov, a fost ucis astăzi la bateria sa Vino, te rog, cu mine!"

M-am clătinat pe picioare, dar m-am ținut tare. Îmi amintesc și azi ca prin vis cum am plecat atunci cu locotenent-colonelul, într-o mașină mare, cum ne-am strecurat printre grămezile de moloz de pe străzi și întrezăresc ca prin ceață rîndurile aliniate de soldați și sicriul acoperit cu catifea roșie. Dar pe Anatolii, frățioare, îl văd așa cum te văd pe tine. Mă duc pînă lîngă sicriu. Era el, feciorul meu, și parcă nu era el. Pe-al meu îl știam un copilandru subțirel, mereu cu zîmbetul pe buze, cu mărul lui Adam puternic și mare pe gîtul lui slab, iar acolo sătea întins un bărbat tînăr, frumos, lat în spate, cu ochi întredeschiși, care parcă priveau pe lîngă mine, undeva, spre depărtări necunoscute. Numai în colțul buzelor rămăsese întipărit pentru totdeauna zîmbetul copilandrului de odinioară, zîmbetul lui Tolea, așa cum îl știam eu... L-am sărutat și m-am dat deoparte. Locotenent-colonelul rostește o cuvîntare. Tovarășii și prietenii lui Anatolii al meu își ștergeau lacrimile; cît despre lacrimile mele, se uscaseră, pesemne, în inima mea.

Oare de asta mă doare inima așa de tare?

Am îngropat în pămînt străin, nemțesc, ultima mea nădejde și bucurie în viață; bateria feciorului meu a slobozit o salvă răsunătoare, conducîndu-și astfel comandantul în călătoria lui îndepărtată, iar în mine parcă s-a rupt ceva... M-am întors alt om la unitate. Curînd m-au demobilizat. Unde să mă duc? La Voronej? Pentru nimic în lume! Mi-am amintit că am la Uriupinsk un prieten, demobilizat în iarnă pentru invaliditate, care mă poftise să vin pe la el, și am plecat îndată acolo.

Prietenul meu și soția lui n-aveau copii și stăteau în căsuța lor, pe la marginea orașului. Deși era clasat invalid, lucra ca șofer la o întreprindere de transporturi auto, unde m-am angajat și eu. De stat, stăteam la el, fiindcă a primit cu dragă inimă să mă adăpostească. Transportam în raion tot felul de mărfuri, iar toamna căram cereale. Atunci l-am cunoscut pe noul meu băiețaș, ăsta care se joacă în nisip.

Cînd ne întorceam din cursă, de cum ajungeam în oraș, primul drum era la ceainărie, se înțelege, să luăm ceva în gură și să bem o cinzeacă-două, ca să ne mai treacă oboseala. Trebuie să-ți spun că mă robisem, nu glumă, afurisitei ăsteia de patimi... Ei, într-o zi văd copilașul ăsta lîngă ceainărie; a doua zi era tot acolo. Un prichindel zdrențăros, mînjit tot pe față cu zeamă de lubeniță, plin de praf, murdar ca cenușa, cu părul zbîrlit și cu niște ochișori ca două steluțe, noaptea, după ploaie. L-am îndrăgit așa de tare, că a doua zi — ciudat lucru — a început să-mi fie dor de el, și cum mă întorceam din cursă mă și grăbeam să mă duc să-l văd. Stătea acolo lîngă ceainărie și trăia cu ce căpăta de la oameni.

A patra zi veneam încărcat cu cereale de la sovhoz și întorceam camionul spre ceainărie. Prichindelul meu ședea pe prispă și dădea din picioare, că se vedea cît de colo că-i înfometat. Am scos capul prin geamul cabinei și-i strig: „Ei, Vaniușka! Urcă iute lîngă mine, mergem pîn'la siloz și pe urmă ne întoarcem aici să mîncăm". Cînd m-a auzit, a tresărit, a sărit de pe prispă, s-a cățărat pe scara camionului și m-a întrebat încetișor: „Nene, da'de unde știi că mă cheamă Vanea?". Și a deschis ochișorii mari de tot, așteptîndu-mi răspunsul. I-am spus că eu sînt om trecut prin multe și știu totul.

Băiatul se cățărase pe scara din dreapta. Am deschis portiera, l-am așezat lîngă mine și i-am dat drumul. De felul lui era tare zglobiu, dar de astă dată ședea liniștit, parcă îngîndurat, și din cînd în cînd mă privea pe sub genele-i lungi, îndoite în sus, și ofta. Un pui de om, da'uite că învățase să ofteze. Asta-i treabă de nasul lui? „Unde-i taică-tău, Vanea?" — îl întreb eu. Și el îmi răspunde în șoaptă: „A murit pe front". „Dar maică-ta?" „Pe mama a omorît-o o bombă în trenul cu care veneam"... „Și de unde veneați?" „Nu știu, nu țin minte"... „Și aici nu ai rude, neamuri?" „N-am pe nimeni". „Și unde dormi?" „Pe unde se nimerește".

Simțeam cum mă arde o lacrimă fierbinte și m-am hotărît numaidecît: „N-am de gînd să ne prăpădim așa, dezbinați! Îl înfiez!" Și dintr-o dată am simțit o ușurare în suflet, și totul era parcă mai luminos. M-am aplecat spre el și i-am spus încetișor: „Vaniușka, știi tu cine sînt eu?" „Cine?" — m-a întrebat el cu sufletul la gură. Și i-am răspuns tot atît de încet: „Sînt tatăl tău".

Doamne, Dumnezeule, ce-a fost atunci! S-a aruncat de gîtul meu, m-a sărutat pe obraz, pe gură, pe frunte și s-a pornit să strige cu o voce atît de răsunătoare și de subțirică, de parcă era un sticlete, acoperind larma motorului: „Tătucule drag! Știam! Știam că ai să mă găsești! Că ai să mă găsești oriunde! Am așteptat atîta să mă găsești!" Se lipise de mine și tremura tot, ca un fir de iarbă în bătaia vîntului. Mie mi se încețoșaseră ochii, mă treceau toți fiorii și mîinile îmi tremurau. Mare minune că n-am scăpat volanul din mînă! Da', din nebăgare de seamă, tot am dat nițel într-un șanț. Atunci am oprit motorul, și pînă nu mi s-au limpezit ochii n-am pornit mai departe. Mi-era să nu calc pe cineva. Am stat așa vreo 5 minute, iar băiețașul se tot vîra în mine, tăcea și mereu tresărea. L-am cuprins cu dreapta și l-am strîns ușurel la piept, iar cu stînga am întors mașina și am pornit-o înapoi, spre casă. Nu-mi mai ardea de siloz.

Am oprit masina lîngă poartă, l-am luat în brațe pe noul meu fecior și l-am dus în casă. El mi s-a încolăcit cu amîndouă mînuțele de gît, și pînă am intrat în casă nu mi-a dat drumul. Își lipise obrăjorul de obrazul meu nebărbierit și nu se mai desprindea de mine. Așa am și trecut pragul casei. Gospodarii se nimeriseră amîndoi acasă. Le-am făcut semn din ochi și le-am spus voios: „Uite, l-am găsit pe Vanka al meu! Primiți-ne, oameni buni!". Cum nu aveau copii, și-au dat seama îndată cum stau lucrurile și au început să forfotească și să alerge de colo-colo. Cît despre mine, nu puteam cu nici un chip să-l rup pe Vanea de la pieptul meu. Într-un tîrziu l-am înduplecat. L-am spălat pe mîini cu săpun și l-am așezat la masă. Gospodina i-a pus înainte o farfurie de ciorbă și cînd l-a văzut cu cîtă lăcomie mănîncă a podidit-o plînsul. Stătea lîngă plită și plîngea în șorț. Văzînd-o că plînge, Vaniușka al meu se apropie de ea, o trase de fustă și spuse: „De ce plîngi, mătușică? Tăticul m-a găsit lîngă ceainărie, trebuie să ne bucurăm cu toții, iar tu plîngi?" Femeii atîta i-a trebuit, că s-a pornit să plîngă mai tare, de nu se mai oprea!

După ce-am mîncat, l-am dus la frizer, l-am tuns, iar cînd ne-am întors acasă l-am îmbăiat cu mîinile mele în albie și la urmă l-am învelit într-un cearșaf curat. M-a îmbrățișat și, așa, a și adormit, în brațele mele. L-am așezat încetișor pe pat, am plecat la siloz, am descărcat camionul, l-am dus la garaj și apoi — dă fuga prin prăvălii. I-am cumpărat niște pantaloni de postav, o cămășuță, sandale și o șapcă împletită din curmei. Firește, nimic nu era pe măsură și nici lucru prea de soi nu era. Gospodina chiar m-a batjocorit din pricina pantalonilor:, „Ce-ai căpiat — zice —, pe o zăpușală ca asta copilul în pantaloni de postav?" Cît ai clipi, o văd că scoate mașina de cusut pe masă, cotrobăiește nițel prin ladă, și, după un ceas, Va-

niuşka al meu avea nişte chiloţi de satin şi o cămăşuţă albă cu mînecă scurtă. Seara ne-am culcat împreună. Pentru prima oară, după multă vreme, am adormit şi eu liniştit. Cu toate astea, m-am trezit de vreo 4 ori peste noapte. Mă trezesc, îl văd cuibărit la subsuoara mea, ca vrabia sub streaşină, sforăind încetişor. M-a cuprins o bucurie fără margini, că nu-s cuvinte ca să ţi-o pot spune! Mă străduiam să stau liniştit, ca să nu-l trezesc, dar nu mă răbda inima şi, din cînd în cînd, mă sculam şi scăpăram un chibrit ca să-mi bucur ochii...

Spre dimineaţă mă trezesc deodată şi nu mă dumiresc: de ce-oi răsufla aşa greu? Ei, feciorăşul meu era de vină! Se descotorosise de cearşaf şi se culcase de-a curmezişul, peste mine, se lăţise cît patul şi-mi proptise un picioruş în beregată. Poate-i greu să dormi cu un copil, că nu ţi-e somnul liniştit, dar eu m-am obişnuit şi mi-e urît fără el. Noaptea, cînd doarme, mă mai uit la el, îi miros părul inelat, şi parcă mi se înmoaie inima că prea era împietrită de durere...

La început îl luam cu mine în cursă, dar după o vreme mi-am dat seama că nu mai merge. Mie ce-mi trebuie? Un codru de pîine, o ceapă cu sare şi sînt sătul o zi întreagă. În schimb, cu el e altă socoteală! Ba fă-i rost de lapte, ba fierbe-i un ou, şi mai cu seamă dă-i mîncare caldă că are nevoie, şi treaba mea nu aşteaptă. Mi-am luat inima-n dinţi şi l-am lăsat în grija gazdei. A plîns pînă seara, iar seara a fugit la siloz să-mi iasă înainte. A stat acolo şi m-a aşteptat pînă noaptea tîrziu.

Un timp mi-a fost greu cu el. Într-o zi vin acasă tare obosit şi mă culc devreme — afară mai era încă lumină —, iar el, care de obicei ciripea mereu, ca un pui de vrabie, văd că tace chitic. „La ce te gîndeşti, tată?"— îl întreb. Iar el, stînd cu ochii aţintiţi în tavan, mă întreabă la rîndul lui: „Tăticule, ce-ai făcut cu paltonul tău ăla de piele?" Eu în viaţa mea n-am avut palton de piele! A trebuit să mă descurc: „A rămas la Voronej" — zic. „Da' de ce m-ai căutat aşa mult pînă m-ai găsit?" „Ei, tată — zic —, te-am căutat prin Germania şi Polonia, am străbătut în lung şi-n lat toată Belorusia şi, cînd colo, te-am găsit aici la Uriupinsk!" „Spune. Uriupinskul e aproape de Germania? Polonia e departe de casa noastră?". Şi uite aşa am trăncănit pînă am adormit.

Şi crezi cumva, frăţioare, că m-a întrebat aşa, într-o doară, de paltonul de piele? Nu, să nu crezi că i s-a năzărit numai să întrebe. Tată-său ăl adevărat trebuie că avea un palton de ăsta şi el şi-a amintit. Ţinerea de minte a copilului e ca fulgerul de vară: odată se aprinde, luminează pentru o clipă totul şi se stinge. Ţinerea lui de minte este întocmai aşa, ca fulgerul, se aprinde doar pentru o clipă.

Poate că mai rămîneam vreun an la Uriupinsk, dar în noiembrie am făcut una boacănă de tot: şoseaua desfundată, noroi, şi într-un sat îmi lunecă roţile şi lovesc o vacă ce se nimerise-n drum. Femeile au început să ţipe, se înţelege, s-a strîns lume, şi taman atunci s-a nimerit acolo şi inspectorul auto. Cu toate stăruinţele mele, mi-a luat carnetul de şofer. Vaca s-a sculat de jos, şi-a zbîrlit coada şi a rupt-o la fugă pe uliţă, iar eu am rămas fără carnet. Am lucrat toată iarna dulgherie şi pe urmă m-am sfătuit în scris cu un prieten, şofer şi el, care lucrează aici în regiune, în raionul Kaşarî, şi el m-a chemat încoace. Mi-a scris că după ce-oi lucra dulgherie vreo jumătate de an o să pot căpăta aici un carnet nou. Aşa se face c-am pornit-o pe jos, eu cu fiul, spre Kaşarî.

Drept să spun, chiar de nu mi se întîmpla beleaua cu vaca, n-aş fi rămas la Uriupinsk, tristeţea şi dorul nu mă lasă să stau locului. Cînd s-o face mare Vaniuşka al meu şi-o să trebuiască să-l dau la şcoală, poate că atunci m-oi linişti şi eu şi o să mă statornicesc undeva. Pînă atunci, pribegim amîndoi pe pămîntul rusesc.

— Îi vine greu să meargă pe jos, am spus eu.

— Nu prea merge el pe jos, îl duc mai mult în spinare. Îl aşez frumuşel cu picioarele pe umeri şi-l port aşa; cînd vrea să se dezmorţească, se dă jos şi aleargă pe marginea drumului, aleargă şi sare ca un ied. Asta n-ar fi nimic, frăţioare, am scoate-o noi cumva la capăt, dar, vezi, mi-a ostenit inima, trebuie să-i schimb pistonul... Uneori mă împunge şi mă strînge de mi se face negru înaintea ochilor. Mi-e teamă să nu mor în somn, să-mi sperii copilaşul. Afară de asta, mi-a venit şi-altă belea pe cap! De la o vreme, aproape în fiecare seară îi visez pe-ai mei. De cele mai multe ori visez că eu sînt parcă în spatele unui gard de sîrmă ghimpată, iar ei în libertate, de cealaltă parte... Vorbesc de toate cu Irinka şi cu copiii, dar cum vreau să dau de o parte sîrma cu mîinile ei se depărtează, se topesc sub ochii mei... Şi să vezi ciudăţenie! Ziua mă ţin tare, n-o să mă auzi odată oftînd sau văicărindumă, în timp ce noaptea mă trezesc cu perna udă de lacrimi...

Dinspre luncă răzbătu vocea tovarăşului meu şi se auzi desluşit plescăitul vîslelor.

Omul acesta străin, care între timp îmi devenise apropiat, se ridică în picioare şi-mi întinse o mînă mare, tare şi noduroasă ca lemnul:

— Noroc, frăţioare, şi să auzim de bine.

— Drum bun şi s-ajungi cu bine la Kaşarî.

— Mulţumesc. Hai, tată, haidem spre luntre.

Copilaşul se apropie în fugă de tatăl său, trecu în dreapta lui şi, ţinîndu-se cu o mînă de pulpana pufoaicei, tropăia mărunţel alături de bărbatul care mergea cu paşi mari.

Doi orfani, două firicele de nisip azvîrlite pe meleaguri străine de uraganul cumplit al războiului... Ce-i aşteptă oare în viitor? Voiam să cred că rusul acesta cu voinţă de fier va rezista şi că, lîngă umărul lui de părinte, va creşte cel care, devenind bărbat, va putea să treacă prin orice încercare şi va putea învinge orice opreliştе din calea sa dacă patria i-o va cere.

Priveam în urma lor cuprins de-o adîncă mîhnire... Şi poate că totul s-ar fi sfîrşit cu bine la despărţirea noastră dacă Vaniuşka, după ce lipăi cîţiva paşi alături de tatăl său cu picioruşele lui micuţe, n-ar fi întors din mers capul spre mine şi nu mi-ar fi făcut semne de rămas bun cu mînuţa lui cea trandafirie... Atunci am simţit dintr-o dată cum o labă moale, dar cu gheare ascuţite, îmi strîngea inima şi am întors iute ochii în altă parte. Nu, nu numai în somn plîng bărbaţii maturi, încărunţiţi în război. Plîng şi ziua în amiaza mare. Totul e să ştii să întorci capul la vreme. Principalul e să nu răneşti inima copilului, să nu te vadă cum îţi fuge pe obraz o lacrimă fierbinte şi zgîrcită de bărbat...

Ilustraţii: O. CATRICI

AVIATOR STRUNGAR

Şedeam deocamdată în unul din birourile uzinei din care trebuia să-mi scriu reportajul şi, asistînd la toate discuţiile, la toate convorbirile telefonice, la propunerile ce le făceau muncitorii care intrau grăbiţi şi numai pentru o clipă în încăpere, mă gîndeam:

Ce frumoasă-i şi meseria asta de metalurgist! Cînd n-o cunoşti, nici nu ştii ce farmec poate ascunde orice meserie... Deodată, îmi veni să rîd şi, uitînd că nu sînt singură, rîsei.

Gîndindu-mă la meserii, îmi amintisem de pionierii mei de-acum opt ani, pe cînd eram instructoare. Îmi amintisem mai ales de Onofrei Mihai, preşedintele detaşamentului, băiatul acela blond, cu ochii albaştri şi mereu neastîmpărat. Îl întrebam uneori:

— Mihai, tu ce vrei să te faci?

— Aviator! striga el cu atîta îndîrjire de parcă eu aş fi fost împotrivă sau l-aş fi putut opri.

— Dar tu, Ştefan?

— Aviator!

— Dar tu, Petrică?

— Aviator!

Nu ştiu ce legămînt aveau băieţii din clasa a VI-a, că toţi voiau să se facă aviatori. Şi-or fi împlinit oare visul? mă gîndeam eu acum şi nu puteam de loc să mi-i închipui oameni mari, ci tot băieţi neastîmpăraţi, cu pantaloni scurţi, îi vedeam.

— Nu se mai termină schimbul? îl întrebai pe tovarăşul de la masă. Aşteptam sfîrşitul schimbului pentru a-l putea întîlni pe tînărul despre care trebuia să scriu.

— A, nu! La ora două..., îmi răspunse.

Veni şi ora două. Tovarăşul ieşi în uşă şi întrebă pe nişte tineri:

— N-aţi văzut, Mihai, şeful brigăzii a treia, nu vine?

— Nu vine aşa repede! Nu ştii că el mai stă lîngă maşină încă o oră după ce se preia schimbul? Nu se poate despărţi de ea...

— Mda, mai aşteptăm puţin, se întoarse tovarăşul spre mine.

Mai aşteptarăm puţin. În încăpere intră un muncitor.

— N-ai văzut, Mihai de la a treia a pornit încoace?

— A pornit, dar nu încoace. S-a dus la sculărie, l-a văzut cineva.

Tovarăşul se întoarse spre mine foarte încurcat de data aceasta:

— Vă rog să mă iertaţi. E patru, nu? Mai bine să mergem noi la sculărie să-l prindem acolo...

O luarăm spre sculărie. Nu-l găsirăm nici acolo. Primirăm însă răspunsul că lucrase la un cuţit, iar acum, dacă a lucrat cuţitul, de bună-seamă că s-a dus la strungul lui.

— Să mergem repede la strung, îl rugai pe tovarăşul care mă conducea.

Aşa îl găsirăm, străbătînd hala în lung, pe şeful brigăzii a treia. Şedea întors peste strung, cu faţa în jos, şi meşterea ceva acolo.

— Măi, că mult te-am mai căutat! oftă însoţitorul meu.

— Cine? A, tovarăşul Dan? îl recunoscu tînărul după voce, pentru că nu se întoarse spre noi.

— Voiam să...

— O clipă, mai am puţin, răspunse tînărul rămînînd mereu întors peste strung.

— Ai născocit iar ceva?

— Ehe! Dacă ce-am născocit acum iese bine, să ştii că..., începu tînărul cu mîndrie. Se ridică, îşi şterse mîinile cu o cîrpă unsuroasă şi se întoarse spre noi.

— Dacă iese bine... A! Tovarăşa instructoare!... exclamă el deodată, uitîndu-şi vorba.

Tresării. Tînărul acesta, cu faţa tuciurie şi lucie, cu braţele vînjoase, spusese ca un copil: „Tovarăşa instructoare". Mă uitai bine la el. Da!... Parcă... sigur, el era!

— Tu eşti, Onofrei?

— Păi cine?

O clipă ne-am strîns mîna fără să mai spunem nimic. Apoi am rîs:

— Parcă trebuia să fii aviator, chiar azi mi-am amintit de tine...

— Aviator! Chiar v-aţi amintit, tovarăşă instructoare?

— Dar de ce-mi zici tovarăşă instructoare? Doar acum...

— Nu, vă rog să mă lăsaţi să vă spun aşa... V-aţi amintit? Atunci să ştiţi că mi-am împlinit visul. Iată, sînt aviator! Rîdeţi? Nu credeţi?

Onofrei trecu în faţa mea. Acum era exact Onofrei Mihai, pionierul de demult: ochii albaştri, părul blond...

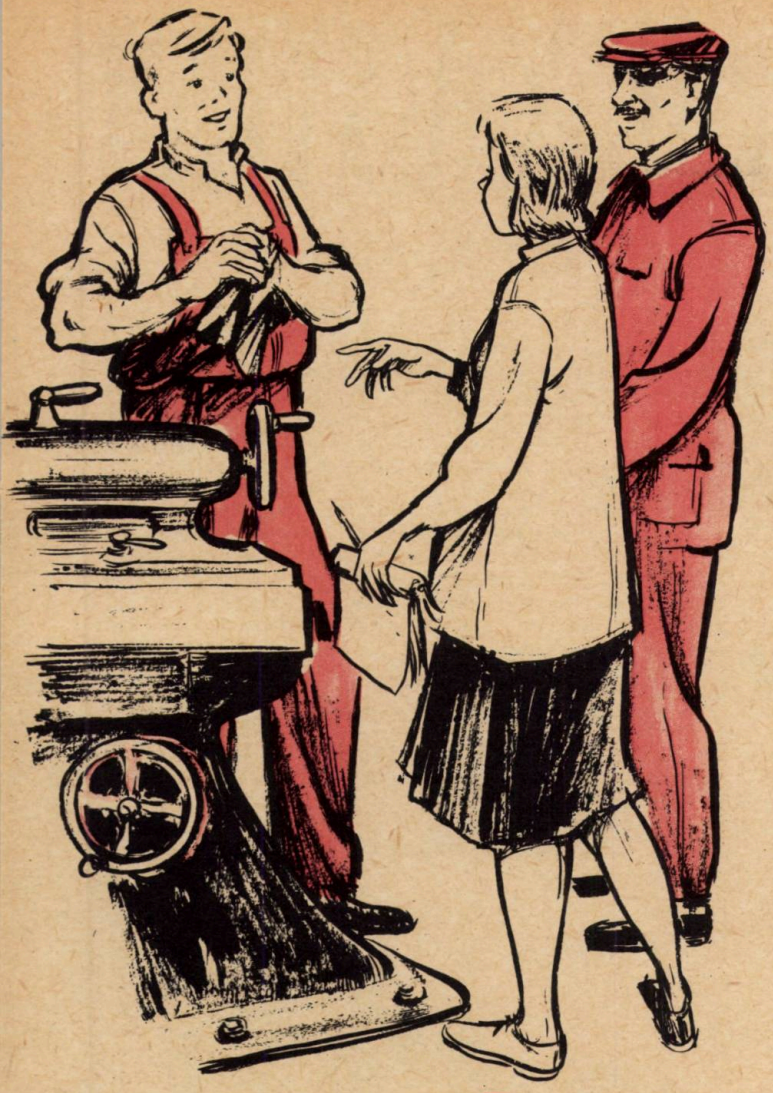

— Vă amintiți, pe atunci toți băieții din detașamentul nostru voiau să fie aviatori, un detașament de aviatori! Dar — n-ați bănuit oare? — noi nici nu știam cum e să fii aviator, nu cunoșteam nici avionul... De ce voiam să fim aviatori? Cred că numai pentru zbor, pentru înălțime. Înțelegeți? Acum îmi dau seama: nu voiam să fim aviatori. Voiam să fim zburători!

Îmi arătă apoi, cu de-amănuntul, strungul său. N-am să uit niciodată nemaipomenita mîndrie cu care făcu acest lucru. Numind, pe rînd, piesele mașinii, el le mîngîia și le privea de parcă n-ar fi fost niște piese oarecare, de metal neînsuflețit, ci un întreg sobor de ființe mici și dragi.

Îl ascultam pe fostul pionier și-mi dădeam seama limpede de cîtă dreptate are.

— Și colegii tăi? Mai știi ceva de ei? îl întrebai.

— Da. Aproape toți ne scriem unul altuia. Toți ne-am împlinit visul, toți am ajuns aviatori: Petrică e învățător în satul lui, Dan e fierar, Mircea e impiegat chiar în gara noastră, aici, Ștefan e agronom... Toți și-au luat zborul...

— Așadar, aviator-învățător, aviator-agronom, aviator-fierar.

— Da... Un detașament de aviatori.

M-am gîndit mult la Onofrei Mihai și la detașamentul lui. Și m-am mai gîndit la vremea aceea, cu opt ani în urmă, cînd, ascultîndu-i pe băieți, mă gîndeam: „Ei, chiar toți aviatori? E o joacă!"

Cum de nu mi-am dat seama atunci că nu-i mult să devină aviatori pionierii dintr-un detașament și nici chiar copiii din țara întreagă?...

Mihaela MONORANU - ZOTTA
Ilustrații: Puiu MANU

Atenție!

În ajutorul pionierilor și școlarilor participanți la „Concursul pentru cel mai bun difuzor voluntar al revistei «Cravata roșie»":

Anunțați-i pe colegii și prietenii voștri că, abonîndu-se pe șase luni la revista „Cravata roșie" sau cumpărînd cu regularitate numerele din iunie pînă în noiembrie ale revistei, vor putea participa la tragerea la sorți a „Premiilor pentru prietenii revistei «Cravata roșie»".

Premiile sînt:

— o bicicletă
— un aparat fotografic „Optior"
— un ceas de mînă
— 10 mingi de fotbal
— 10 proiectoare de diafilme cu diafilmele respective
— 100 de abonamente pe 3 luni la revista „Cravata roșie".

Începînd cu numărul din luna iunie și pînă în noiembrie, în fiecare revistă va apărea cîte un cupon de participare.

Cititorii care vor să participe la tragerea la sorți vor trimite redacției, într-un plic, cele 6 cupoane însoțite de numele și adresele lor pînă la data de 1 decembrie 1959.

În același timp continuă CONCURSUL pionierilor și școlarilor difuzori voluntari ai revistei „Cravata roșie" pentru cel mai mare număr de abonamente pe 6 luni, deschis din numărul nostru pe aprilie.

Orice cititor poate participa la ambele concursuri.

ULTIMUL EXAMEN

de A. WEISS

„Nu deranjați! Comisie de examen". Inscripția asta e aninată de ușa unei clase. Înăuntru se află seria „Moldovan, Mitrică, Nicolau, Neagu și Obroc..." Da, Obroc Petre — eroul povestirii noastre. Afară, pe coridor, așteaptă mai mulți băieți și fete. Au dat examen, atunci ce mai vor ? Îl așteaptă pe Petre. E ultimul examen al clasei a VII-a, ultimul examen al lui Petre și ultimul examen al lor, al detașamentului. Alexe Duțu, președintele detașamentului ; Predescu Gabriela, membră în colectivul de conducere ; Micul Trașcă... sînt toți de față. A apărut și tovarășa Soare Cornelia, profesoară de chimie și instructoare superioară a unității. „Petre e înăuntru ?" Petre ! Toată lumea întreabă de Petre. Ei bine, Petre e creația, opera lor... Spuneți ce vreți, dar Petre e un băiat renăscut. Petre îți întoarce gîndurile cu luni în urmă și nu-ți vine a crede... Pare atît de mult de atunci, deși lucrurile nu s-au petrecut mai departe decît pe la începutul anului școlar. Și au dăinuit pînă în primăvară.

*

„Îl dă afară pe Obroc ! Obroc este eliminat !" Vestea a străbătut școala de la subsol la mansardă și de la mansardă la subsol. „Vasăzică îl dau afară ! Foarte bine ! Pușlamaua ! Bătăușul ! Repetentul !"

Tare trist e să nu lași în urma ta nici o părere de rău, nici o amintire plăcută ! Alexe Duțu a scăpat de leneșul clasei. Predescu Gabriela a scăpat de vorbe batjocoritoare. Micul Trașcă a scăpat de ghionți.

De ce ? De ce era așa Petre ? Nimeni n-ar fi putut spune. Părinți cumsecade, casă bună, îngrijire... Avea la îndemînă totul. S-a bănuit o vreme că Petre s-ar fi înhăitat cu gașca lui Guță Mihai, zis Mafoame, un derbedeu din cartier, certat și cu miliția. Toate criticile, caricaturile, mustrările n-au ajutat la nimic. Petre nu voia să învețe. Petre nu voia să respecte îndatoririle școlare. Dacă a văzut că au început să-l critice, a început și el să-i ia la bătaie. Apoi s-a deprins să bată pe toată lumea pentru că era voinic.

„Un element incorigibil" — spunea Alexe Duțu, căruia îi plăceau oleacă expresiile răsunătoare.

*

„Nu-l mai dă afară pe Obroc ! Tovarășa instructoare a vorbit în consiliul pedagogic"... „Ce-a vorbit ?" „De unde vrei să știu ?" Alexe Duțu e foarte indignat. Predescu Gabriela e necăjită. Micului Trașcă i s-au deschis iar perspective de bruftuială. Asta pentru că detașamentul l-a onorat cu sarcina de responsabil al colectivului de redacție al gazetei de perete și, oricare ar fi situația, dacă e de criticat, trebuie să critice. Chiar și pe Obroc. Ah ! Tovarășa instructoare e nouă, nu-l cunoaște pe Obroc. Altminteri n-ar mai fi vorbit în consiliul pedagogic. Tovarășa instructoare superioară este profesoara lor de chimie și diriginta clasei. Am mai aflat că e și membră de partid. Copiii țin la ea pentru că e totdeauna veselă și-i învață lucruri interesante.

*

— Da. Stă prost Obroc cu notele. Ce-i facem?

Tovarășa Soare închise catalogul și îi privi întrebător pe Alexe și pe Gabriela, colectivul de conducere al detașamentului, convocat în aceeași zi, după ore, la camera pionierilor.

— Obroc e repetent de doi ani, murmură Alexe. Și ce e mai prost e că tovarășul instructor de detașa-

ment s-a îmbolnăvit tocmai acum — zise el așa, cam fără legătură.

— O să se facă bine. Dar pînă atunci trebuie să mă ajutați.

— Cu Obroc nu merge, orice ai... începu Gabriela.

— Atunci? Să-l părăsim!? Trebuie să-l ajutăm. E un om și trebuie să facem din el un cetățean. Nu se poate să nu aibă ceva bun în el.

Alexe își scormoni mintea să găsească ceva bun la Obroc, dar nu izbuti; răspunse în doi peri:

— L-am criticat, l-am pus la gazeta de perete... ne bate pe toți.

— Dar nu-l iubiți!

Duțu rămase cu gura căscată.

— Cum adică să-l iubim pe... Obroc? Asta era o idee cu totul năstrușnică. Păi, dacă ne bate, cum să-l iubim?

— Obroc se poartă rău cu toată lumea fiindcă e convins că toți îl urăsc. Și părinții lui... Cînd era mai mic l-au iubit, l-au răsfățat, iar cînd Petre a devenit leneș și pușlama s-au supărat și se poartă rău cu el.

Așa ceva era greu de înțeles chiar și pentru mintea ascuțită a lui Alexe. Gabrielei însă i s-a părut că a înțeles mai bine cele spuse de tovarășa instructoare. De aceea, chiar a doua zi s-a dus la Obroc și i-a propus: „Vrei să învățăm împreună la matematică?". S-a ales cu o palmă după ceafă. „Ce-o fi vrut să spună tovarășa instructoare?" se întreba ea după aceea.

*

— Nu merge cu Obroc, v-am spus eu, tovarășă instructoare. Pe Gabriela a bătut-o, pe mine m-a înjurat, pe Trașcă l-a scuipat... Doar nu i-am spus nimic rău. I-am propus să-l ajutăm la lecții.

— Da... Nu are încredere în voi. Încă nu poate înțelege că vreți să-l ajutați sincer... Trebuie să aveți răbdare, să continuați!

— Și să ne bată iar?

— Ce naiba, sînteți așa fricoși? Nu știți să vă apărați?

Într-una din zile, Obroc a vrut să-l bată pe Trașcă pentru că-i făcuse o caricatură la gazetă. S-a trezit însă că tot detașamentul îl înconjoară. Iar Alexe i-a spus: „De ce nu-ți bagi mințile în cap, Petre? Nu se poate să mai bați pe toată lumea". Apoi, îmblînzindu-și vocea, continuă: „De ce nu vrei să fii prieten cu noi?" Obroc a rămas cu gura căscată și a uitat să-l bată pe Trașcă.

*

— Am descoperit ceva interesant. Știți că Obroc desenează foarte frumos?

— Știm, îi răspunse Alexe instructoarei.

— Ce-ar fi dacă l-am pune pe el să deseneze gazeta de perete?

Cînd Trașcă îi propuse lui Obroc să deseneze el gazeta, pentru prima oară acesta păru interesat. Veni la camera pionierilor, desenă foarte frumos și, în cele din urmă, pentru că Trașcă îi făcuse nu știu ce observație, îi dădu cu gazeta în cap pînă o făcu praf.

— Vai de mine, ce caracter! se văită Trașcă adunînd de pe jos bucățile de carton.

Dar în aceeași zi se petrecu un lucru ciudat. Un băiat dintr-a VIII-a l-a înjurat pe Trașcă. Atunci Petre l-a înhățat și i-a tras o bătaie.

*

Ce senzație minunată să iei o notă bună! Deși răutatea din sufletul lui Obroc nu voia de loc să recunoască acest lucru, inima bătea totuși altfel. A doua zi dimineața văzu la gazeta de perete desenat un 8 mare sub care se afla scris: „Mulți înainte, Obroc!" Și iar simți ceva deosebit în suflet. „Nu cumva m-a înmuiat un articol la gazetă?" — se certă el singur și începu să se teamă. Întîlnind-o pe tovarășa Soare, nu se putu opri să nu-i spună: „Știți, am luat un 8!".

— Am aflat, zîmbi tovarășa instructoare. Cum ai să-ți îndrepți însă celelalte note rele? Sînt cam multe, trebuie să recunoști. Ce-ar fi să te ajute pionierii?

— Eu pot să învăț, dar nu vreau, răspunse răspicat Obroc... Așa că să nu-mi puneți epitrop!

„Mare obraznic, băiatul ăsta!" — cugetă tovarășa instructoare.

*

„Iar îl dă afară pe Obroc!" L-a bătut pe Poenaru dintr-a VI-a de față cu tovarășa directoare. Cică ăsta ar fi rînjit și i-ar fi spus lui Obroc în batjocură: „Măi Obroc, am auzit că te-ai dat pe brazdă".

Iar e consiliu, iar vorbește tovarășa instructoare. Ce mai bătaie de cap pentru un băiat!

— E un viitor cetățean, nu-l putem lăsa așa. Poenaru l-a jignit cu vorbele lui. Tovarășa instructoare vorbește și îi vine să plîngă. Vă asigur că Obroc a pornit-o pe drumul cel bun...

Cineva a ciocănit în ușă. Intrară Alexe, Gabriela și Trașcă.

— Hei! E consiliu! Ce căutați aici!? se supără tovarășa directoare.

— În numele detașamentului, vă rugăm să nu-l eliminați pe Obroc!... Tocmai acum...

*

Ultimul examen! Al lui Petre, al celorlalți și al detașamentului clasei a VII-a. Petre a fost ultimul lor examen. La început nu credeau că vor izbuti. Și iată că puterea detașamentului și-a spus cuvîntul. L-au ajutat pe Petre într-un moment greu. Cel mai greu, poate, al vieții lui. De aceea așteaptă acum cu nerăbdare...

Ușa s-a deschis. Cei din serie ies unul cîte unul: Moldovan, Mitrică, Nicolau, Neagu, la urmă Obroc. E roșu, transpirat, și ochii-i strălucesc de fericire.

— L-am luat!

Au ieșit cu toții grămadă, iar Obroc la mijloc. Cerul era atît de albastru și soarele atît de orbitor, încît îți venea să chiui de bucurie. În prag a rămas tovarășa Soare Cornelia, instructoare superioară, profesoară de chimie și diriginta clasei a VII-a. Privea pe urmele copiilor și clipea des. Din cauza soarelui, pesemne.

Ilustrații: C. MĂLIN

Povestea lui OȚELAȘ

de I. C. MĂTĂSARU

— Cu a voastră-ngăduință,
Hai să facem cunoștință:
Mie-mi zice O ț e l a ș.
Mic vă par, da-s uriaș.
Din răstimpuri vechi, uitate,
L-am slujit pe om în toate.
Fost-am la-nceput, băieți,
Altfel de cum mă vedeți

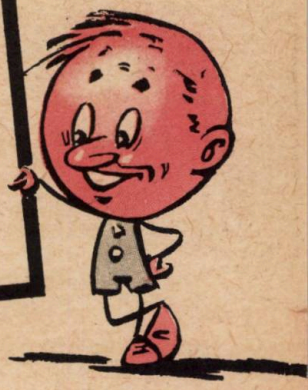

Ilustrații: M. POTOCEANU

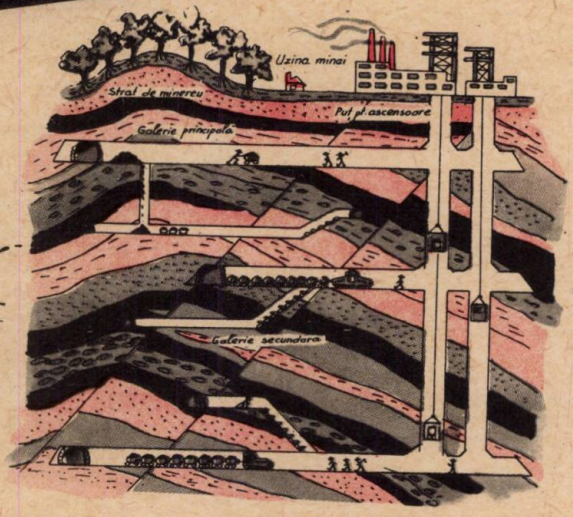

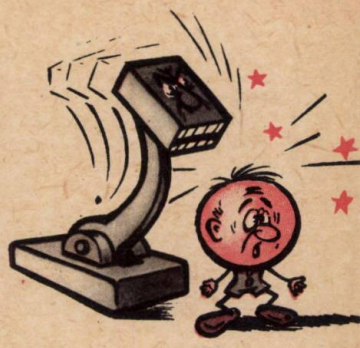

Ca dintr-un străfund de mină
Să mă scoată la lumină.
De aci pornesc la vale
Spre înaltele furnale.
Cum ajung, mi-i primul gînd
Pe dușmani să-i iau la rînd:
Pe Siliciul-stricătorul
Îl zdrobește concasorul

Și apoi mă duc sub duș
Să mă curăț nițeluș,
Mă mai calcinez oleacă,
Apa-chioară-un pic mai seacă.
Sulful a rămas la urmă:
Suflu-i în furnal se curmă.
Și acum, copii iubiți,
Pe prieteni să mi-i știți.

Primul este Dolomit,
Cel cu care-i căptușit
Tot furnalul pînă-n gură,
Să reziste la căldură
(La căldură și la jar
Dolomit e... refractar!).
Altu-i Varul-topitorul,
Iar al treilea-i Cocsișorul

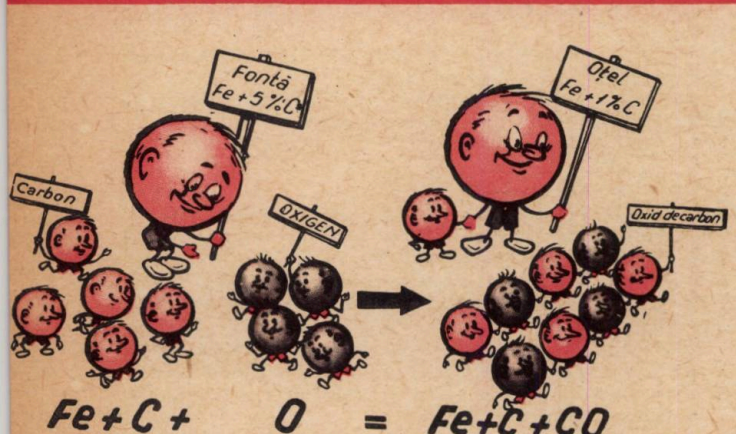

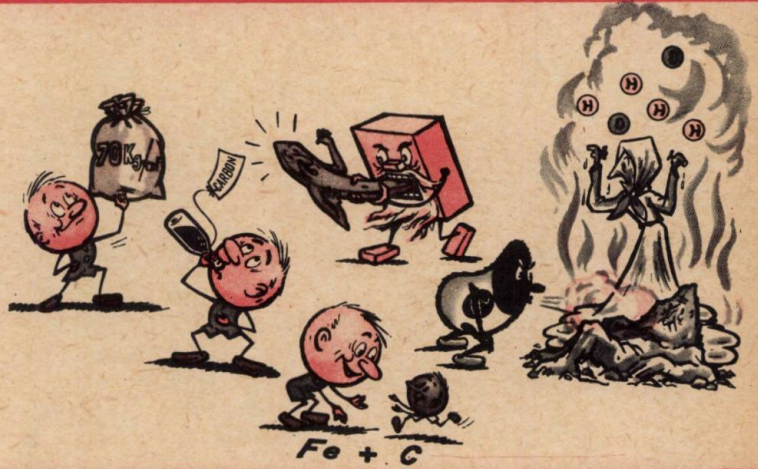

Sufletul din Apă-chioară,
Dolomit, la rîndul lui,
Soarbe duhul Sulfului.
Ura! Fieru-a biruit!
Dar ce slab e, ce sfîrșit!
Nu-i nimica! Știe el
Că-l ajută Carbonel.
Iată: a sorbit un pic

Și a devenit voinic:
Pe un deget ține sus
Sacul plin cu cucuruz.
Fierul rezistent, solid,
Tuci acum a devenit.
Tuciul știți la ce e bun:
Torni din el cîte-un ceaun,
Fiare de călcat, cuiere,

Plite, roți, calorifere...
Are însă-o lipsă mare:
Crapă de-l lovești mai tare,
Căci elastic nu-i de fel
(E doar fontă, nu-i oțel).
Ca oțel să faci din tuci
Trebuie să-l mai hurduci,
Din carbon să piardă pînă

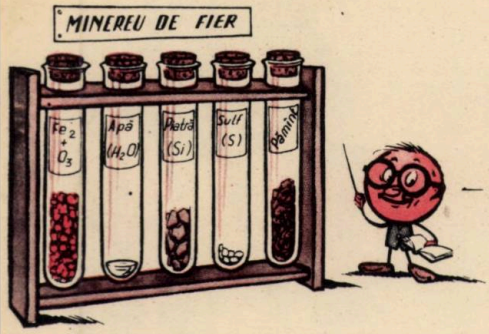

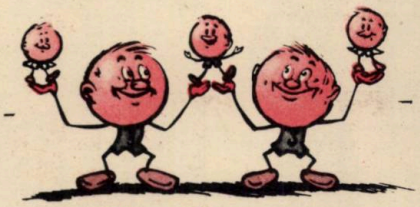

$Fe_2 + O_3$ = Minereu de fier (Hematit)

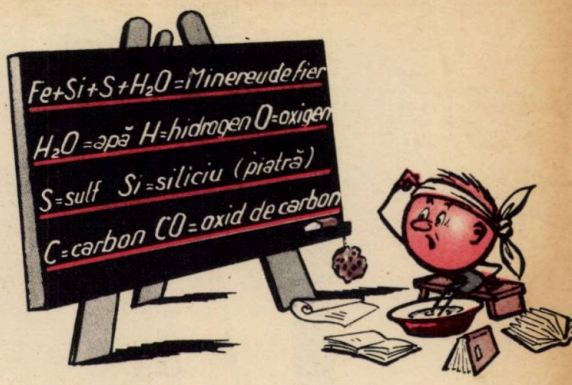

Și, să știți, nici în pământ
Nu arăt așa cum sînt.
Înainte de-a fi... eu,
Moțăiam în minereu.
Minereul, știți, firește,
Că în mină se găsește;
Dar nici el nu-i fier curat,
Ci-i cu apă-amestecat,

Cu pietriș și cu pucioasă,
Ca un fel de clisă deasă.
Astia sînt dușmanii mei.
Vi-i prezint pe cîteși trei:
E Siliciul-stricătorul,
Sulful-rău-mirositorul,
Zgripțoroaica Apă-chioară,
Astia viața-mi fac amară.

Veți vedea că este leac
Să le viu la toți de hac.
Mina o vedeți aci:
Ascensor și galerii,
Șuitoare, rostogoale
Înclinate, verticale,
O străbat în lat și-n lung,
Iar minerii o străpung

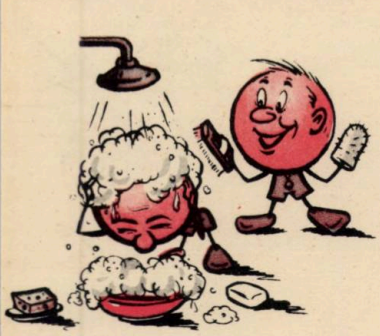

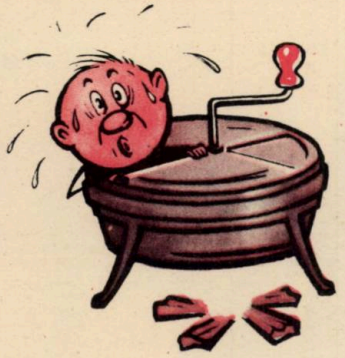

Moș Dolomit Piatra de var Fe+C=Oțel Cocsișor

Care-mi dăruie și el
Aliatul meu fidel.
Iată-l: este Carbonel.
Un furnal vedeți că are
Oarecare-asemănare
Cu un foișor de foc,
Dar înalt e cît un bloc
Ridicat în zece caturi.

Nu-i ușor de loc să-l saturi!
Vă închipuiți o oală
Cît vreo șapte săli de școală!
Umple-apoi din plin cuptorul
Fierul, Varul-topitorul,
Bulgării de cocs grămadă:
Vin cu toți ca la paradă.
Și acum începe jocul

Cînd se-ncinge, crîncen, focul.
Nu e numai joc, copii,
Ci se dau chiar bătălii.
Cum în basme, bunăoară,
Făt-Frumos pe zmeu doboară,
Zgură-l face focu-n vatră
Pe Siliciul cel de piatră,
Jarul seacă și omoară.

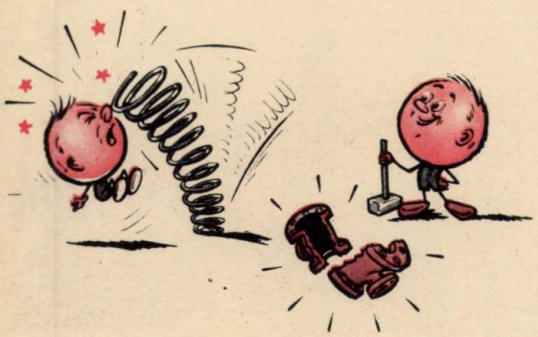

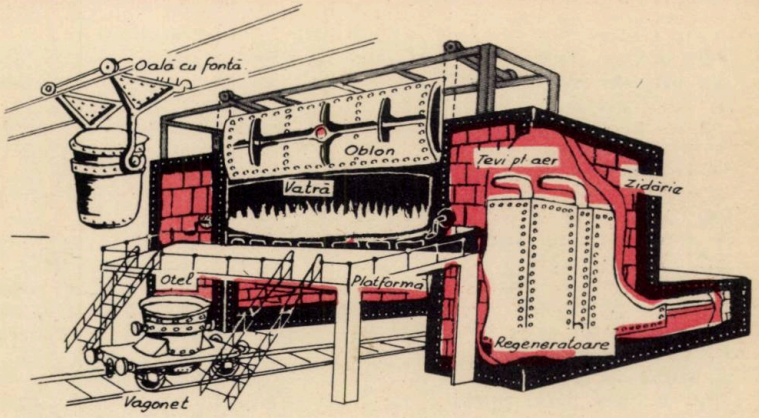

O cincime să rămînă.
Lucrul ăsta îl obțin
În cuptorul zis Martin.
Iată-l: e în două caturi,
Gaz și aer vin prin laturi,
Iar pe fundul vetrei, lat,
Căruia îi zice „pat",
Va așterne-un strat de var

Vre un meșter oțelar.
Tuciul, din furnal adus,
E prin jgheaburi introdus.
Pui din fiare vechi un strat
Și iar var în lung și-n lat.
(Fierul vechi e lucru mare!
Dă cuptorului... ardoare,
Căci oxidul din rugină

Știe focul să-ntrețină.
Deci, copii, să nu uitați
Fierul vechi să-l colectați!)
Și acum, oțel curat,
În lingouri sînt turnat
Și sînt dus la laminat.
Ați băgat, desigur, seama
Cum în forme toarnă mama

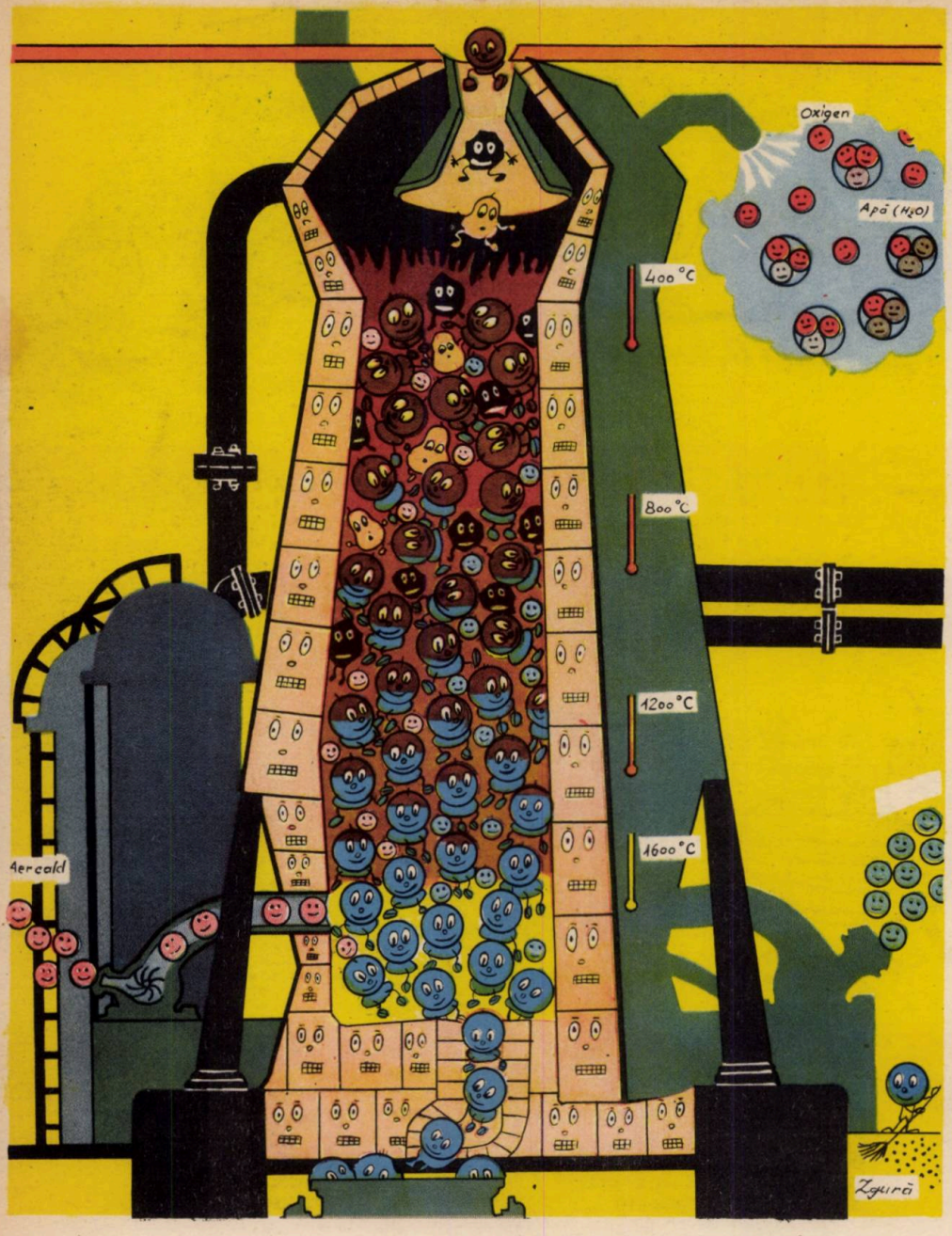

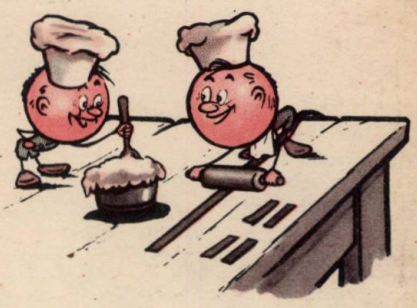

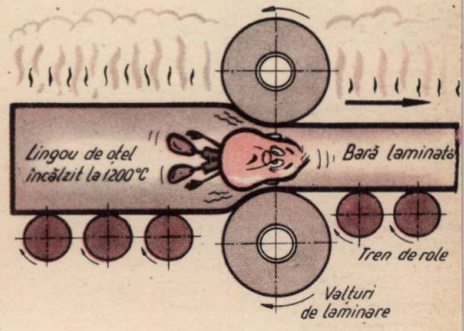

Frământatul, aluat,
Sau întinde coca-n lat
Și, cu dibăcia ei,
Scoate foi și tăieței?
La fel valțul mă cuprinde,
Mă subție, mă întinde,
Să mă facă țevi și foi,
Căci acum pot să mă-ndoi,
Să devin subțire, lung,
Bare, șine să ajung,
Să înscriu un I, un T
În profil de litere,
Ca un dop un drug se-ndeasă,
Dinăuntru tot să iasă,
Să ajung fără zăbavă
Dintr-o bară ditai țeavă,
Sau printr-o strecurătoare
Să mă „torc" ca din fuioare
Și să mă prefac în fire,
Sîrmă lungă și subțire.

Și-acum, dragii mei copii,
Într-un ac mă veți găsi,
Într-un cui, în nit, în clește,
Într-un pod ce se-arcuiește,
Sînt în tren sau în tractor,
Avion sau în vapor,
Sonde, tablă de cisterne,
Sîrma sitei care cerne,
Armătura unui bloc,
Sînt, mă rog, în orice loc.

Basmul ăsta minunat
Muncitorul l-a creat:
Mai întîi MINERUL, care
M-a scobit din piatră tare;
FURNALISTUL ce mă scapă
De siliciu, sulf și apă;
OȚELARUL încercat
Ce mă scoate-oțel curat;
Și LAMINATORU'-apoi
Ce mă face țevi și foi.

Munca lor din mine face
Scutul oțelit de pace.
Munca lor, iubiți copii,
Făurește zi de zi
Viața voastră fericită,
De amenințări ferită.

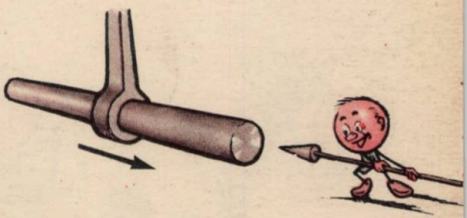

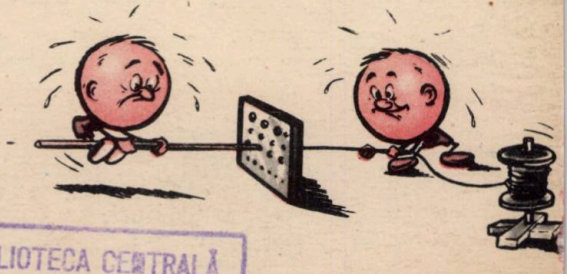

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Lei 2,50

BIBLIOTE... ...ALA
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 6 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

DIRES 59

1964

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacția și Administrația: Ed. „Scînteia" ~ București ~ Piața Scînteii nr. 1

În acest număr:

Scrisoare din orașul flăcărilor
de VASILE NICOROVICI

Versuri
de N. TĂUTU, ION BRAD și VASILESCU LIMAN

În buchet florile nu se ofilesc
de MIHAELA MONORANU

Inima Crăișorului
de M. SÎNTIMBREANU

Sună clopoțelul de 30 de ani
de ELENA DRAGOȘ

Tonino
de GIANNI RODARI

Băiatul din tren
de M. BRANDYS

Cartea prieteniei
de B. CARAGIALE

Urmare la un interviu
de ȘT. ZAIDES

Fata care coase pentru voi
de DRINA SÎRBU

Coperta I: R. DULDURESCU

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct), Iosif Tripșa.

NOROC, COPII!

DIMOS RENDIS
În romînește de Gheorghe Tomozei

Desen:
C. MARINESCU

Clopoțelul școlii
A sunat, pe sală,
Clasa este goală.
Rîde cristalin,
Rîde, clopoțelul,
Glasul lui răsună,
Parcă-ar vrea să spună:
„Glin, glin, glin, glin, glin!

Veți porni, prieteni,
În vacanța mare,
Codrii-n depărtare
Vă așteaptă-acum,
Veți zări în cale
Cîmpuri cu șopîrle
Și albastre gîrle
Într-al verii drum.

Cînd pleca-vor toamna,
De la noi, cocorii
Și-or aduce norii
Veștedele ploi,
De la munți și mare
Veseli, plini de viață
Și bronzați de soare
Veți veni-napoi"...

Sună clopoțelul.
Prin ferești, o rază
Aurul și-așază.
Veți porni la drum!
A rămas pustie
Și uitată clanța.
Dragi copii, vacanța
Vă așteaptă-acum!...

1 iunie

MIOARA CREMENE

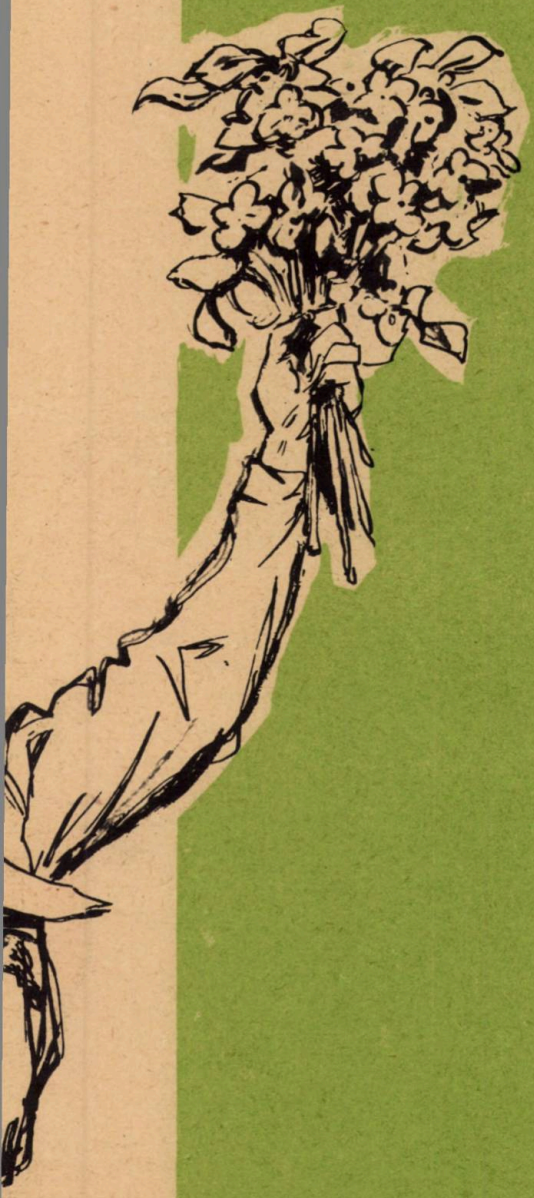

E vară. Copacii întind larg brațele lor cu degete verzi și leagănă vîntul. E vară, și dimineața în toate ferestrele caselor și-n geamurile înalte ale uzinei din cartierul meu se răsfrînge cîte o bucată albastră de cer... E prima zi de vară... și inimile copiilor bat vesele, de parcă ar fi găsit cu toții, la sculare, pe pat, lîngă pernă, cîte o pungă plină cu cireșe...

Cireșe sînt destule în dimineața asta... Le întinde orașul la soare, în șorțul pieților. Le-a adunat în buzunarul prăvăliilor. Le întinde trecătorilor. Și dacă îi e cuiva mai la-ndemînă, le poate culege singur, din pomii cei ciufuliți de vînt...

Ei, dar nu numai de asta bat astăzi astfel inimile copiilor. Ci și pentru că toate frumusețile firii nu sînt decît încă un dar pentru ziua lor, pentru 1 Iunie...

Da, așa au hotărît mamele și tații lumii. E obișnuit ca fiecare părinte să se bucure de ziua băiatului sau a fetiței lui... Dar o dată pe an ei se bucură pentru toți copiii. Și, poate pentru că nu e cu putință să plămădească un tort cu atîtea lumini cîți ani au toți copiii la un loc, a aprins și vara în pomi lumînările roșii.

Se bucură părinții pentru cît de mulți copii sînt pe lume. Și se gîndesc la ei. La ei, la viața lor, la viitorul lor.

Se gîndesc că mulți dintre cei mici sînt deosebit de voioși... Fiindcă în curînd o să se adune cu toții la școală și o să dea raportul — în examene — asupra felului în care au învățat. Apoi, pentru întîia oară după cîteva luni, copiii vor ieși la soare, dimineața, fără ghiozdan, vor regăsi cîinele bătrîn, ursulețul prăfuit, păpușa răbdătoare, jocul de șah, mingea de fotbal, cartea de povești, toți acești prieteni credincioși și neprețuiți ai vacanțelor.

Fiindcă nu peste mult timp, ci chiar în luna aceasta, în iunie, școlile se închid...

Ce bine e în vacanță! Ce bine e să știi că ai muncit un an rodnic, că ți-ai îmbogățit mintea, că ți-ai lărgit sufletul și că acum poți să zburzi și să sari ca un ied... Cît vor mai zburda Leonea din Novgorod, și Agnes din Pesta, și Anca, micuța pescăriță de la Tulcea, și Peter din Dresda, și micul Ciu-Yu, și poloneza Wanda, și cîți și mai cîți... Și vor alerga pe malul mării, și vor privi vapoarele trecînd, și vor alerga pe ogoare, și vor păși în urma tractoarelor și combinelor, navigînd printre valuri de spice... Și se vor aduna în tabere... și vor privi lumea de pe înălțimea piscurilor semețe presărate de brazi... Și poate că Leonea, Agnes și Anca, Peter și Wanda se vor întîlni și se vor cunoaște și își vor schimba între ei cravatele, la Artek sau într-un alt loc pregătit de părinți pentru zilele însorite de joc și zburdălnicie ale copiilor.

Dar sînt în lume copii a căror copilărie e tristă și plină de griji. Sînt copii care pleacă la lucru de cum se luminează de ziuă, o dată cu cei vîrstnici. Sînt copii care își țes lumina ochilor în urzeala covoarelor, în moliciunea și în florile pînzeturilor. Acești copii lucrează tot atîtea ore cît și părinții lor, dar cîștigă cu mult mai puțin decît cei mari. Acești copii se ofilesc și nu trăiesc prea mult. Cîteodată visează să meargă la școală, așteaptă să vină o zi în care să poată mînca pe săturate, visează să fie a lor o hăinuță anume pe care au zărit-o în vitrina unui magazin... și Jozé, spaniolul, și Izabella, și italianul Pietro, și micul turc Ali, și Gordon, băiatul negru, visează... Pentru că pentru ei nu a început vacanța...

Se gîndesc părinții la Jozé, la Izabella, la Pietro, la Ali, la Gordon și cîți alții care trăiesc departe de voi, în altă lume, în lumea împărțită în bogați și săraci. Și se întreabă cum să le facă viața mai bună. Se adună și se sfătuiesc... Și scriu, și vorbesc, și strigă în numele copiilor fără copilărie. Și îi iubesc nespus părinții pe acești copii triști și luptă pentru ei. Și îi adună cu brațul mare, al tuturor părinților, și îi strîng la pieptul în care bate o singură inimă caldă, de părinte, și îi sărută pe creștet și le spun:

— Aveți răbdare. În curînd, în curînd... n-o să mai fie pe lume copii fără vacanță...

La 2 iunie se împlinesc 140 de ani de la nașterea marelui patriot și revoluționar democrat Nicolae Bălcescu, conducător al revoluției de la 1848 din Muntenia. Bălcescu s-a născut la București, în 1819, în casa pitarului Barbu și a serdăresei Zinca. Încă din copilărie — așa cum ni-l înfățișează în amintirile sale Ion Ghica — Nicolae Bălcescu a cercetat trecutul eroic al poporului nostru, fiind stăpînit de dorința fierbinte de a-l sluji cu dragoste și devotament pînă la zdrobirea tiraniei. Prin operele sale istorice și politice, Bălcescu a contribuit la răspîndirea ideilor revoluției pașoptiste și s-a situat în primele rînduri ale luptătorilor. Ca membru al guvernului revoluționar ales după detronarea lui Bibescu, care a fost silit să accepte o nouă constituție, Bălcescu a făcut parte din delegația revoluționarilor care a înfățișat reprezentanților Turciei cererile românilor.

După înfrîngerea revoluției, trădată de burghezo-moșierime, Bălcescu a luat calea exilului și a murit în pribegie, la Palermo, în Sicilia, fără a mai fi văzut meleagurile dragi ale patriei.

Publicăm mai jos o evocare a locurilor prin care a copilărit o vreme Bălcescu...

LA BĂLCEȘTI

ÎN CONACUL ZINCĂI SERDĂREASA

de GH. TOMOZEI

Cînd vine toamna și se veștejesc frunzele, într-un sat de pe malul Topologului, numai brazii ce înconjoară conacul Zincăi Serdăreasa își păstrează podoabele lor verzi.

Acolo a locuit familia Bălceștilor, din al cărui trunchi s-a ridicat ca un vlăstar viguros și neaplecat de furtuni Nicolae Bălcescu, fiu credincios al poporului, înflăcărat conducător al revoluției de la 1848.

Am pășit în vatra satului Bălcești, încercînd să mi-l închipui pe feciorul Zincăi Serdăreasa, căutîndu-i parcă umbra pe potecile întomnate.

Suit pe vîrful unui deal de către meșterii zidari ai veacului al XIX-lea, conacul Bălceștilor străjuiește mîndru înălțimile. Un drum colbuit duce spre porțile conacului, adevărate porți de cetate. Pe drumul acesta, în zorii unei zile din preajma răzvrătitului an '48, o caleașcă l-a adus pe Nicolae Bălcescu, întors din temnița rece.

O casă masivă, cu pridvoare largi, cu ziduri înverzite de iederă și odăi întunecate. Urci scările de piatră și te afli în fața ușii de la intrare, ușă de stejar ferecat cu fier, și ajungi într-un coridor îngust, iluminat odinioară de fețilele de ceară. Pe perete, o inscripție: „Ziditu-s-a acest conac în satul Bălcești, de pe Topologul din Argeș, la începutul veacului al XIX-lea, de către serdăreasa Zinca Bălcescu drept locuință pentru domnia-sa și copiii ei; Costache, Marghioala, Nicolae, Sevastița și Barbu. Aci a locuit apoi ca moștenitor, pînă la săvîrșirea din viață, fiica sa Sevastița Bălcescu (+1881), prietena și sfetnica fratelui său Nicolae, marele patriot și istoric, mort în surghiun la Palermo (+1852) de pe urma revoluției din 1848. Domnia ei i-a păstrat actele și documentele lăsate la plecarea sa în pribegie...“

Deși cea mai mare parte a copilăriei și-a petrecut-o la București, în casa tatălui său, Barbu Pitarul, casă care, după cum a presupus scriitorul Camil Petrescu, se afla pe locul unde este acum cinematograful „Patria“, multe amintiri minunate l-au legat pe micul Nicolae, în vacanțe mai cu seamă, de meleagurile de pe malul Topologului.

Casa aceasta albă, răsărită printre vîrfurile verzi ale brazilor, a fost întotdeauna un loc odihnitor pentru Bălcescu. Aici, Zinca și-a așteptat zile și nopți, cu ochii pe fereastră, fiul cel drag, și cînd acesta venea îl înconjura cu toată dragostea ei.

Ar fi putut Nicolae Bălcescu să rămînă în liniștea acestui conac, învrednicindu-se cu studiile sale de istorie, dar el a preferat să-și macine plămînii prin străzile cu văzduhul otrăvit de praf de pușcă și să-și irosească vederea în camere friguroase, la lumina lumînărilor, aplecat asupra planurilor de bătălii. Scriind despre istorie, Bălcescu a pășit sub cupolele ei ca un învingător. În mari lucrări ca „Puterea armată și arta militară la romîni“, „Starea socială a muncitorilor plugari din Principatele Romîne în deosebite timpuri“ și „Istoria romînilor sub Mihai Vodă-Viteazul“, Bălcescu a zugrăvit nemuritoare pagini din zbuciumata istorie a țării noastre, proslăvind eroismul neprecupețit al poporului.

Fiind surghiunit, după înfrîngerea revoluției, trădată de burghezie și moșierime, Bălcescu nu și-a mai revăzut țara „mult dragă“ inimii lui și aceste dealuri domoale din satul piteștean.

În micul cimitir al satului, pe mormîntul Sevastiței, Tița, cum îi spunea Bălcescu, sînt întotdeauna flori proaspete. Tița a rămas pentru vecie alături de vechiul conac, între zidurile căruia sălășluiește o lume întreagă de amintiri.

Cînd vine toamna și se veștejesc frunzele, într-un sat de pe malul Topologului, numai brazii ce înconjoară conacul Zincăi Serdăreasa își păstrează podoabele lor verzi.

Pe sub ramurile lor a trecut Bălcescu!

174 ANI DELA TRAGEREA PE ROATĂ A LUI HORIA ȘI CLOȘCA

Inima crăișorului

de MIRCEA SÎNTIMBREANU
Desen: GH. ADOC

Într-o noapte geroasă de februarie, în urmă cu peste 170 de ani, niște oameni cu tîrnăcoape și hîrlețe sub țundre dădeau pe furiș tîrcoale șanțului din preajma cetății Bălgradului. Se opriseră apoi lîngă o schelărie de lemn și, punînd jos un lămpaș, începură să sape cu grijă. Cîțiva cîini hămesiți urlau în apropiere. După cîteva lovituri de tîrnăcop, oamenii se lăsaseră în genunchi și prinseseră să scurme cu degetele pămîntul. Aveau lacrimi în ochi, iar buzele le tremurau.

— Iată-i inima, vorbi unul și cu cea mai mare grijă o-nveli într-o năframă de in și-o puse în sîn.

Apoi oamenii stinseseră lămpașul și se îndepărtaseră în grabă.

De-abia cu o zi înainte și în același loc, cocoțat pe schelăria de lemn a eșafodului, un judecător în fireturi cezaro-crăiești citise spumegînd o sentință de moarte. Iar mulțimea de 6.000 de oameni, aduși cu sila la execuția ce urma să aibă loc, asculta înmărmurită:

...„Iar după ce va fi ucis cu lovituri de roată, trupul numitului va fi sfîrtecat de călău în 4 părți ce vor fi înfipte în pari la răscruci de drumuri, spre înspăimîntarea nelegiuiților de răsculați, și anume: la Deva, la Brad, la Baia-de-Criș și la Abrud. Iar inima să-i fie smulsă din piept și-ngropată aici sub treptele eșafodului".

În tăcerea ce se lăsase, osînditul, ferecat în lanțuri, își înălțase capul și strigase:

— Mor pentru popor!

Apoi nu se mai auzise decît răpăitul surd al tobelor...

Flacăra răscoalei izbucnită cu cîteva luni în urmă pe plaiurile apusenilor din pricina asupririi habsburgilor și grofilor devenise pîrjol. Trei luni de zile, de la Brad la Alba și de la Hațeg în Bihor, cetele de crișeni și moți făcuseră să tremure de moarte cătanele împărătești și lefegiii grofilor. Zile în șir, tulnicele își buciumaseră răscolitorul chiot de luptă, iar nopțile, în tăcere, focurile din coajă de cireș își risipiseră sclipătul roșu din creastă în creastă, legînd colibă de colibă, într-un singur front de la Albac la Deva și de la Huedin la Baia-de-Criș... La chemarea acestora, băieșii apucaseră tîrnăcoapele,

cosașii coasele, secerătorii îmblăciile, lemnarii — vestiții lemnari ai Apusenilor — bârzile și securile, iar cărbunarii topoarele și ștearțurile de dat foc...

În fruntea moților răsculați „cu steag roșu" — cum s-a păstrat tradiția — se aflau Crăișorul Horia, Cloșca și Crișan. Iar clocotul răscoalei populare era purtat de apa neliniștită a Mureșului, de volbura celor două Arieșuri, de cele trei Crișuri, departe, spre Brad și Biharia, pînă spre șesurile Tisei...

În mai puțin de o săptămînă, 250 de castele fură făcute țăndări, moloz și scrum...

A trebuit lovitura mișelească a guvernatorului imperial ce nu respectase armistițiul, ca iobagii și băieșii romîni și unguri să fie zdrobiți. Și a trebuit trădarea unor unelte ticăloase pentru ca Horia și Cloșca să fie prinși în miez de codru, în pragul anului nou 1785...

Două luni mai tîrziu, Horia și Cloșca erau duși la eșafod. Crișan se spînzurase în temniță cu nojițele de la opinci. Sentința s-a executat. Era în ziua de 28 februarie 1785.

În aceeași noapte, ortaci de nădejde ai Crăișorului îi duceau inima spre munți. Trecuseră Mureșul, trecuseră Crișul Alb — care mai era înroșit de sînge — și se opriseră la Țebea, sub un gorun desfrunzit. Era locul de taină al răsculaților. Acolo, la rădăcina gorunului, îngropară inima Crăișorului și, curînd, drumul altădată drept — de la Brad la Baia-de-Criș — începu să facă un ocol... Lăsînd în dreapta Crișul, moții veneau la gorun. Îi ziceau gorunul lui Horia.

„Pîn'a fost Horia împărat,
Domnii nu s-au descuțat,
Nici în pat nu s-au culcat,
Prînz la masă n-au mîncat..."

Și cîntecul lor se împletea tainic cu foșnetul frunzelor.

Gorunul a crescut. Inima lui Horia îi hrănea vigoarea. Coroana lui putea fi văzută din temnița de la Baia, de la Mesteacăn, unde izbucnise flacăra răscoalei.

Au trecut 174 de ani de atunci.

În Munții Apuseni, în vatra însîngerată a atîtor răscoale, a răsărit în zilele gloriosului August 1944 soarele libertății. În zilele acestea, nepoții lui Horia merg adesea la Țebea, la gorunul lui Horia. Zece copii cu brațele desfăcute de-abia pot să-i cuprindă trunchiul. Acum coroana e săracă. Un singur ram încă verde se întinde întocmai unui braț către mormîntul unui alt erou al munților: Avram Iancu.

Toamna, pe jos cad ghinde uriașe. Copiii cu cravate roșii le strîng. Dar nu pentru joacă. Le însămînțează. De cîțiva ani, aproape în fiecare curte răsare un nou gorunaș. Căci bătrînul gorun — devenit monument istoric — e pe moarte. Dar în aceste noi și noi vlăstare, inima lui Horia reînvie, trăiește și va trăi în veci!

N. TĂUTU

ION BRAD

PIONIERII

Au scuturat copiii toți pomii de zăpadă,
De bătrînescul strai, grădina să se lepede,
Și au pornit cu goarne și cîntece pe stradă,
Să vină primăvara mai repede, mai repede.

STEAGUL

Din sîngele lui Roaită, un strop duceți în steag,
Din soarele lui august, o rază luminoasă,
Oțelul Hunedoarei, încins curgînd pe jgheab
Și spicele din holda roșcată și mănoasă.

Să le purtați pe toate în steaguri purpurii,
Să le păstrați — ca ochii — spre vremea viitoare,
V-a dăruit cu ele să creșteți roade vii,
Partidul și puterea dreptății proletare!

CALEA GRIVIȚEI

Calc sfios pe pietrele acestea,
Care spun și tot mai spun povestea.
Pun urechea și ascult,
Ca-ntr-o scoică, geamăt și tumult,
Glasul mării de atunci sculată
Stîncile potrivnice să bată.
Valurile urii sfinte
S-au schimbat în sînge și morminte.
Sînge de muncitori
Limpede ca soarele-n zori,
Morminte de frați
De-aici de sub munții Carpați.
Pietrele-au închis în ele, fiecare,
Cîte-o inimă ce nu mai moare.
Ascultă cum bate-mpăcată, senină,
În marea țării lumină!
S-o rugăm să ne deie
Din focul ei sfînt un grăunț de scînteie!

În buchet florile nu se ofilesc

de MIHAELA MONORANU ZOTTA

Poştaşul de pe micuţa stradă Seilerstätte din centrul Vienei poate fi mulţumit: niciodată în viaţa lui nu a adus, la aceeaşi adresă, mereu şi mereu, atîtea veşti bune. El depune zilnic la etajul II al unei clădiri impunătoare scrisori, telegrame, ziare, fotografii.

Toate acestea vorbesc despre pregătirile tinerilor din peste 90 de ţări care-şi vor trimite delegaţii la cel de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor.

În curînd, aceste pregătiri vor lua sfîrşit. Emoţionaţi, dar plini de înflăcărare, tinerii vor trebui să apară în faţa publicului, dovedind prin măiestria lor tradiţiile, aspiraţiile şi dragostea de viaţă a popoarelor lor.

În acele zile, din bătrîna Vienă, se va înălţa peste lume glasul hotărît al tineretului care luptă pentru prietenie, pace şi înlăturarea pentru totdeauna a pericolului unui nou război. În acele zile, bucuria şi entuziasmul tinerilor din toată lumea, strînşi laolaltă, vor adeveri spusele unui grădinar olandez, cum că anumite flori dacă stau separate se ofilesc, dar în buchet fiind ele se „simpatizează", rămîn vii şi proaspete mai multă vreme...

Tineretul romîn se străduieşte să fie, ca întotdeauna, la înălţime.

...Pe străzile Vienei, împestriţate de feluritele porturi de pe întregul glob, va flutura la un moment dat o veste. Şi toată mulţimea se va apleca asemenea unui flux într-o anumită parte. Se va opri apoi privind înainte şi ascultînd în tăcere. Da, va avea ce asculta. Angela Moldovan şi Konia Ladislau, care au obţinut Medalia de Aur la cel de-al VI-lea Festival, îşi vor cîştiga şi de data aceasta admiraţia publicului.

Cu nerăbdare vor fi aşteptate şi reprezentaţiile ansamblului artistic al Uniunii Tineretului Muncitor, cunoscut şi apreciat de tinerii din toată lumea.

Acest ansamblu, laureat al Festivalurilor de la Berlin, Bucureşti şi Moscova, va dovedi şi de astă dată, prin cîntec şi dans, optimismul şi hărnicia tineretului patriei noastre.

... Şi în acest timp, la Hunedoara, va clocoti oţelul obţinut din sutele de tone de fier vechi adunat de tineretul din toată ţara în cinstea festivalului.

Pe marginea şoselelor regiunii Timişoara va susura frunzişul şirurilor nesfîrşite de pomi plantaţi în cinstea festivalului.

Vor undui holdele pe 450 ha de pămînt din raionul Jimbolia, redate agriculturii de către tineri în cinstea festivalului.

Peste tot, copiii vor privi plini de curiozitate „Colţurile festivalului" organizate de pionieri.

Pe întregul întins al patriei noastre, viaţa va fi mai îmbelşugată şi mai veselă, dată de autorită zecilor de milioane de lei economisiţi de tineret în cinstea festivalului.

... Şi într-o luminoasă zi de august, pe puntea unui vas în drum spre Australia, poate, un tînăr va surîde visător amintirilor. Festivalul se va fi terminat...

— Schimbi cu mine? îl va întreba prietenul de alături, întinzîndu-i un album în schimbul unui tablou primit în dar de la prietenii romîni. Tabloul va înfăţişa o brigadă de muncă patriotică, o brigadă de tineri veseli, îndrăgostiţi de muncă.

— Nu.

Va fi un tablou lucrat de un tînăr muncitor de la Şantierul naval din Constanţa. Nu, nu-l va schimba. Pentru că nu se află pe lume nimic mai frumos decît rîsul nestăvilit al unui tineret liber, fericit şi puternic, constructor al socialismului.

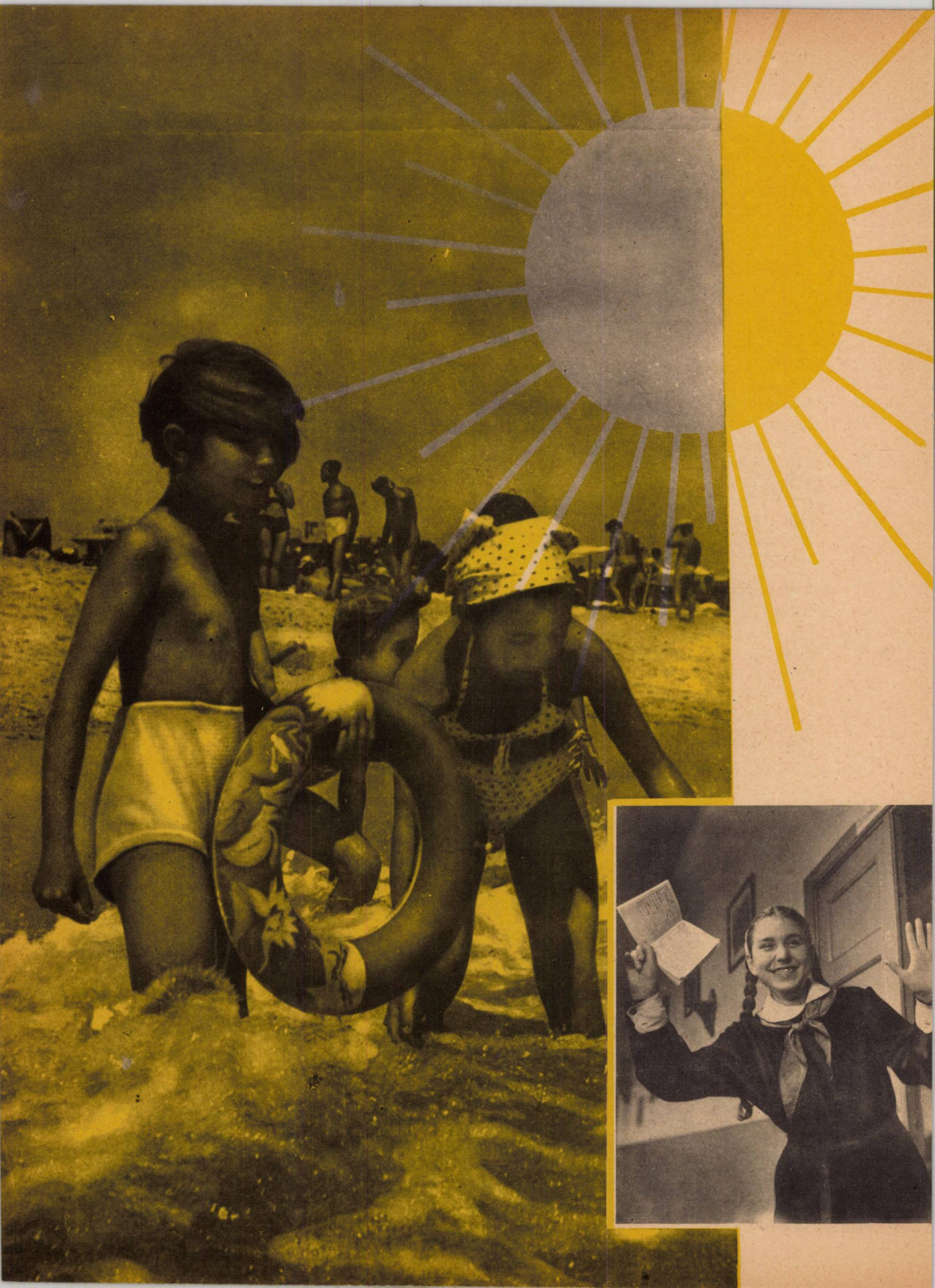

Mulțumire și slavă

de Al. ANDRIȚOIU

Astăzi ne-am mutat în casă nouă,
dar tot nouă e și școala noastră.
Cînd privesc spre zări, din amîndouă,
se văd munți și schele la fereastră.

Amîndouă au în preajmă pace,
tei tihniți, alei îmbietoare;
iederii și soarelui le place
să le-nvăluiască cu-ncîntare.

Așadar, aducem mulțumire
muncitorilor cu brațul faur
și partidului ce-a dat mărire
și comori acestui veac de aur.

O, voi ceasuri dulci duminicale
cînd se-nchide școala ca o carte!
Spre-un palat pionieresc, agale,
se îndreaptă orice pas aparte.

Unii cîntă-n tihnă din lăute,
alții se-nmlădie zvelți în dansuri.
Crengile privesc prin geam tăcute
și se bucură în dulci balansuri.

Slavă muncitorilor din țară
și partidului cu-ntîietate —
pentru că lumina ne-mpresoară
sub arcada marilor palate.

Vine vara cu căldură mare,
noi ne risipim pe mii de drumuri.
Tu te duci la munte, eu la mare.
Focul taberei ridică fumuri.

Tu ai aer tare sus pe creste,
iar eu am întindere de ape,
dar plăcerea tot aceeași este —
depărtați, noi ne simțim aproape.

Mulțumim partidului, cu toții,
muncitori, v-aducem mulțumire.
N-au visat bunicii că nepoții
vor trăi atîta fericire.

N-avem grija zilelor de mîine,
umbra îndoielii nu ne-apasă.
Ne e masă-masa, pîinea-pîine,
ne e traiul-trai și casa-casă.

În cetăți de cărți și de caiete,
visul nostru se înfăptuiește.
Deci cu steaguri, trîmbiți și buchete
să cîntăm cu toții, tinerește.

Slavă muncitorilor din țară
și partidului cu-ntîietate!
E viața noastră-primăvară
și avem tot ce vrem,
de toate.
. . . . . .
Cîntă și te-mbucură, vioară,
sub arcada marilor palate!

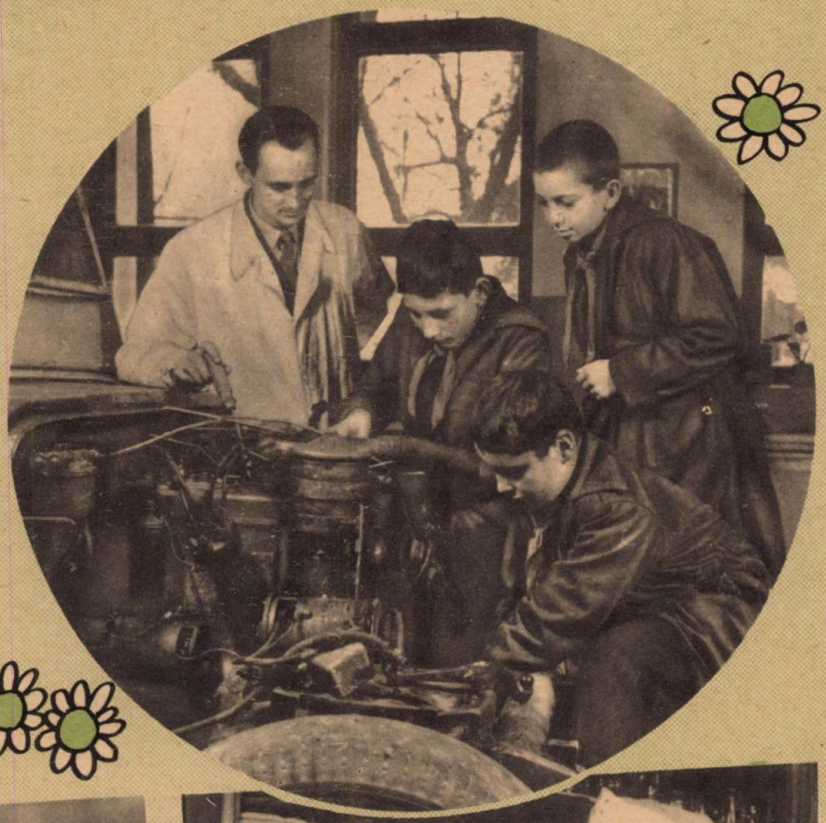

Sună clopoțelul de 30 de ani

de ELENA DRAGOȘ

Sună clopoțelul. Învățătoarea, cu catalogul sub braț, se îndreaptă grăbită către clasă.

De 30 de ani, cînd sună clopoțelul de intrare, Eufrosina Malciolu e la datorie.

— N-ai obosit, tovarășă învățătoare?

— N-am obosit. Munca mea e nespus de frumoasă. Dacă aș fi din nou la vîrsta la care ar trebui să-mi aleg o meserie, tot învățătoare aș dori să mă fac.

Intrăm în clasă împreună. Copiii ne dau bună ziua. Mă așez într-o bancă liberă. Învățătoarea se duce la catedră. Pe catedră, într-o glastră mică, sînt flori. Învățătoarea zîmbește, le mulțumește copiilor și-apoi începe lecția.

— În fiecare dimineață sînt flori pe catedră?

— Aproape în fiecare dimineață.

Învățătoarea le vorbește copiilor rar și blînd. Copiii (elevi de clasa a II-a) își scot caietele din ghiozdane, răsfoiesc, notează, ascultă, răspund la întrebări disciplinați.

Anul trecut, cînd au intrat în clasa I, unii dintre acești copii erau speriați, neîncrezători, alții zburdalnici, distrați, jucîndu-se într-ascuns cu jucăriile luate de acasă.

Acum însă sînt școlari adevărați. Cu unii, învățătoarea mai are de furcă, dar toate se vor sfîrși cu bine.

Nici nu știu cînd s-a terminat prima lecție. Apoi ne-am dus într-un colț al cancelariei și am stat de vorbă.

...Învățătoarea povestea. Cîteodată i se umezeau lentilele ochelarilor, cîteodată vocea ei avea un tremur pe care n-ar fi vrut să-l observ. Vorbea despre greutățile pe care le întîmpinase în primii ani de școală. Tatăl îi murise. Mama cîștiga din greu banii trebuincioși pentru învățătura fiicei. La internatul școlii normale din Arad, Eufrosina a îndurat nu o dată umilințele, frigul și mai ales foamea. Dar cînd o copleșeau necazurile și-i venea să lase școala și să plece acasă și-aducea aminte de jocurile copilăriei în care ea fusese întotdeauna învățătoare.

Învăța foarte bine. Cu toate acestea, era clasată întotdeauna în urma fetelor de popi și de primari, ai căror părinți aveau grijă să mituiască pe director sau pe vreun profesor.

În 1929, după terminarea școlii, a primit un post de învățătoare într-un sat depărtat în care majoritatea locuitorilor erau turci și bulgari. Sătenii, atît turcii cît și românii și bulgarii, nu voiau să-și trimită copiii la școală. Școala era departe. Copiii erau dezbrăcați, desculți, toamna era friguroasă și ploioasă.

Tînăra învățătoare a străbătut zeci și zeci de drumuri și a bătut la tot atîtea porți, căutînd să-i înduplece pe oameni.

La începutul anului școlar au venit numai cîțiva elevi. Slabi și plini de zdrențe.

— Cum te cheamă? a întrebat pe unul dintre ei învățătoarea.

— Cum te... Ca... mă..., răspunse elevul.

Vasăzică nu știi românește, își spuse învățătoarea. Nu-i nimic te voi învăța!

Mai întîi a învățat ea turcește și bulgărește. Abia atunci a început să se înțeleagă cu părinții elevilor săi. Sătenii au început să o îndrăgească. Învățătoarea mergea la șezătorile lor, le învăța și le cînta cîntecele. Pe femei le învăța să nu se ia după leacuri bătrînești. Cînd mergea la oraș cumpăra din puținii ei bani medicamente. În sat nu era doctor. Nici în satele din împrejurimi. Cînd se îmbolnăvea cineva, oamenii dădeau fuga la învățătoare.

Un an după aceea, n-a primit nici un leu salariu cîteva luni la rînd. Cînd n-a mai avut în casă nici o fărîmă de pîine s-a dus la oraș să vîndă din bruma de lucruri pe care le avea. La oraș s-a întîlnit cu învățători care erau în aceeași situație.

Ani la rînd a fost mutată dintr-un sat în altul. Peste tot întîlnea aceleași greutăți: clase mici și întunecoase, iarna învăța cu copiii în frig; din pricina mizeriei, a foametei și a frigului elevii ei se îmbolnăveau. Învățătoarea își aduce aminte de Osman Sadié, o fetiță în vîrstă de 10 ani, care învăța foarte bine. Își amintește și de Elena Bădescu, o elevă firavă, tristă. Și Sadié, și Elena au murit. Orașul se afla foarte departe și numai acolo erau doctori. Părinții Elenei și ai lui Sadié erau săraci și n-au putut să le ducă pînă acolo. Sadié și Elena au murit, și nimeni n-a răspuns de moartea lor. Guvernului burghezo-moșieresc nu-i păsa că zeci și sute de copii de la sate mureau în condiții asemănătoare.

„Am avut zeci de elevi care învățau strălucit — îmi

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

FRUMOASĂ EŞTI, PATRIA MEA!

SCRISOARE DIN ORAŞUL FLĂCĂRILOR

Dragul meu prieten,

Iartă-mă că nu ți-am scris nici un rînd de la plecarea mea din Buzău, dar vei înțelege imediat motivul acestei întîrzieri și sper că mă vei scuza. Nu mi-am închipuit de fel că voi întîlni aici atît de multe lucruri noi și priveliști atît de neașteptate. A trebuit să treacă oarecare timp ca să-mi pun gîndurile în ordine. Iată deci motivul întîrzierii. Și acum pregătește-te s-auzi cîteva din cele mai extraordinare întîmplări din cîte am trăit în viața mea.

Cînd tata mi-a spus c-o să capete un post de profesor la o școală din Hunedoara m-am bucurat, deoarece aveam prilejul să cunosc un oraș nou, despre care citisem atît de multe lucruri interesante în cartea de geografie, cît și în ziare. Dar una e să citești, și alta să vezi. Am ajuns la Hunedoara cu un tren de noapte, împreună cu mama. Tata plecase cu cîteva zile înainte pentru a lua în primire locuința. Ne-a întîmpinat la gară. Obosit de călătorie, nu m-am uitat cu atenție la străzile pe care le-am străbătut. Știu că la un moment dat ne-am urcat pe un deal pe coama căruia se aflau cîteva șiruri de blocuri cu ferestre întunecate. Am intrat într-una din aceste clădiri, așezată în a doua sau a treia încrucișare. Nu știu de ce mă simțeam cam abătut. Poate din cauza oboselii, poate din pricină că, sosind noaptea tîrziu, clădirile erau fără lumină, iar pe străzile pustii n-am întîlnit decît vreo cîțiva trecători grăbiți. Mi s-a făcut dor de orașul din care plecasem, de colegii mei și de tine, dragul meu prieten.

Noua noastră locuință era sus la etaj. Văzîndu-mă cum examinam tăcut odăile încă în dezordine, tata, care ghicise pricina tristeții mele, mă cuprinse ușor cu mîna după umeri, mă duse la fereastră și-mi zise încet: „Ia privește acolo în zare!"

... Am scos un strigăt de uimire. În fața mea, cît vedeam cu ochii, clipeau mii de luminițe strălucitoare, ca niște stele, iar în mijlocul lor, din loc în loc, izbucneau raze mișcătoare, roșii și violete, care se rostogoleau una peste alta. Parcă era acolo un port uriaș sau ce să zic? Însuși cerul se răsturnase și venise mai aproape, încît puteam să văd răsărind mai mulți sori dintr-o dată. Mi se părea că sînt un cosmonaut poposit pe o planetă din alte constelații... Dar vocea tatei mă readuse la realitate: „Acesta e combinatul siderurgic. Luminile roșii provin de la șarjele de oțel sau de fontă, cele violete de la aparatele de sudură". Am adormit cu gîndul să mă scol cît mai de dimineață, la prima rază de lumină. Am visat numai zboruri interplanetare și călătorii printre stele ciudate, iar cînd m-am trezit era de mult ziuă. Am alergat imediat la fereastră. În locul unei priveliști de basm am văzut în zare un șir de clădiri cenușii și negre, împestrițate de coșuri înalte și de fel de fel de cuburi uriașe și turnuri, din care se ridicau nori groși de abur și de fum. Pe străzile pustii de astă-noapte, se revărsau șiruri lungi de oameni ca niște rîuri uriașe care curgeau din blocurile de pe deal către uzinele ce se vedeau în zare. Îi priveam uimit, neînțelegînd de ce au pornit așa toți dintr-o dată, cu atîta grabă. Pentru o clipă, am crezut că orașul arde și m-am uitat speriat la blocurile din jurul nostru. Iarăși tatăl meu îmi dădu explicația necesară, făcîndu-mă să zîmbesc de naivitatea mea: „Sînt oțelarii, furnaliștii, cocsorii, laminatorii, care lucrează în combinat și intră în schimbul de dimineață"... Am privit din nou șirurile acelea nesfîrșite de oameni ce înaintau ca o armată la luptă și am simțit o curiozitate nepotolită să știu, să-i văd cum lucrează lîngă cuptoarele și coșurile uriașe, care scot atîta abur și fum și împrăștie noaptea razele acelea fantastice. Tata mi-a spus că clasa noastră, din rîndurile căreia făceam și eu parte, va vizita în curînd combinatul siderurgic. Pînă atunci trebuia să mai aștept încă o lună. Era prea mult pentru nerăbdarea mea, dar ce puteam să fac?

Despre noii mei colegi și profesori am să-ți scriu cu alt prilej. Deocamdată vreau să-ți descriu felul în care am ajuns să cunosc viața acestui mare oraș industrial, în care mă aflu de mai bine de-o lună. Dacă mi-ai cere să ți-l înfățișez într-o singură frază ți-aș răspunde astfel: Hunedoara e un stup uriaș, care zumzăie fără încetare. Pe străzile din centru e o forfotă neîncetată de oameni, de camioane, de autobasculante care aleargă toată ziua către șantierele de construcție. Nu mi-a venit să cred cînd am aflat că în decurs de cîțiva ani populația orașului a crescut de 10 ori. Îți închipui ce înseamnă lucrul acesta? Acolo unde e acum orășelul acela de blocuri, în care locuiesc eu, a fost, pînă nu de multă vreme, un cîmp gol, curat ca în palmă.

Toate aceste lucruri le-am aflat de la un arhitect pe care l-am întîlnit la Castelul Huniazilor. Dar să-ți spun mai întîi cum am făcut cunoștință cu dînsul.

Castelul Huniazilor e o clădire uriașă de piatră, încununată de niște turnuri înalte, lunguiețe, care se văd din orice latură a orașului. Deoarece pînă la vizitarea combinatului siderurgic mai trebuia să treacă multe zile, l-am rugat pe tata să mergem deocamdată să vizităm castelul. Închipuie-ți supărarea mea cînd am aflat că acest lucru nu se poate, fiindcă acum clădirea e în reparație și muncitorii de pe șantier nu lasă pe nimeni să pătrundă înăuntru. Atunci m-am hotărît să mă duc neînsoțit de nimeni, gîndind că singur am să mă pot strecura mai ușor. Zis și făcut. Am reușit să trec podul de lemn, să intru pe poarta mare, dar în curtea interioară m-am rătăcit. M-a observat un bărbat mai în vîrstă, cu ochelari, și m-a întrebat, cam răstit, ce caut acolo. I-am răspuns, fără să-mi pierd cumpătul,

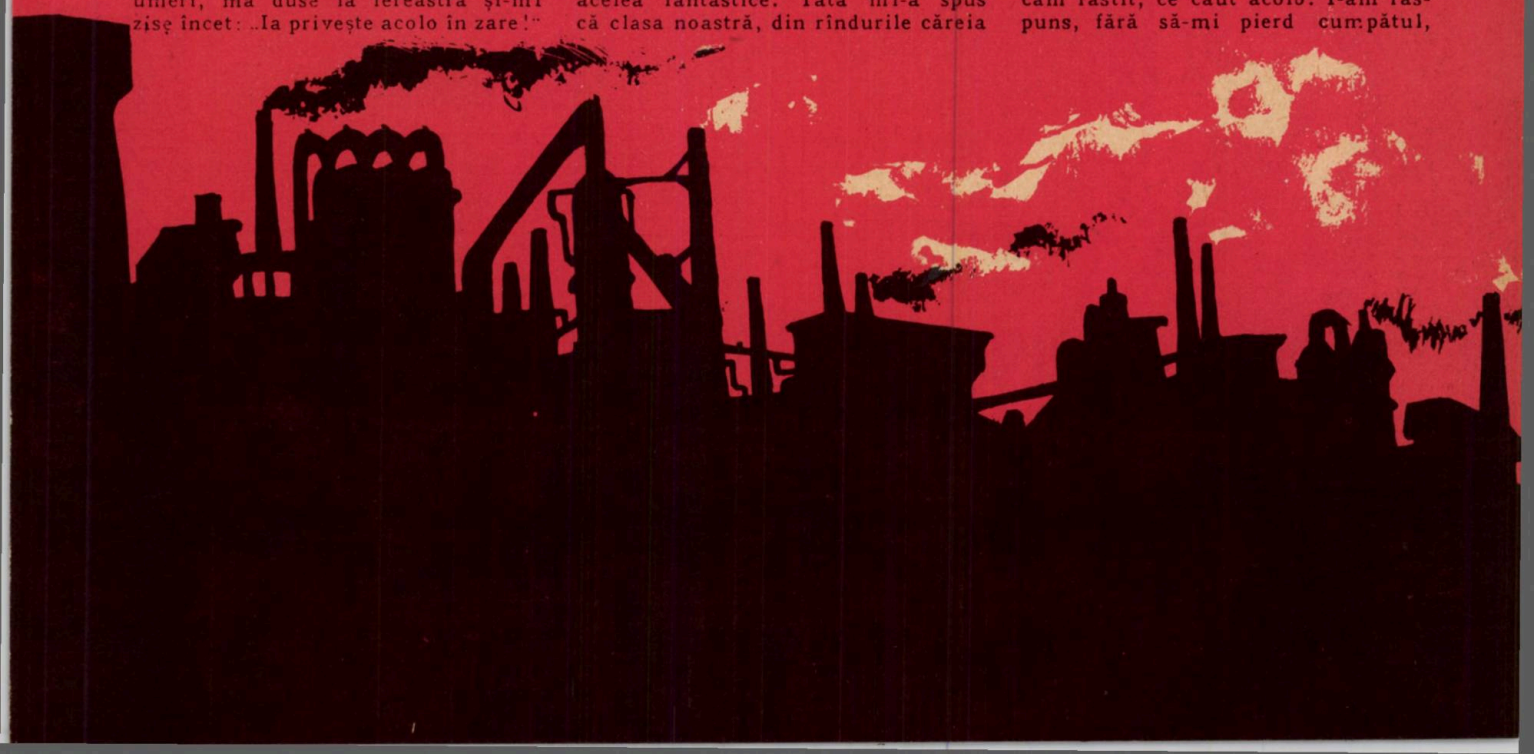

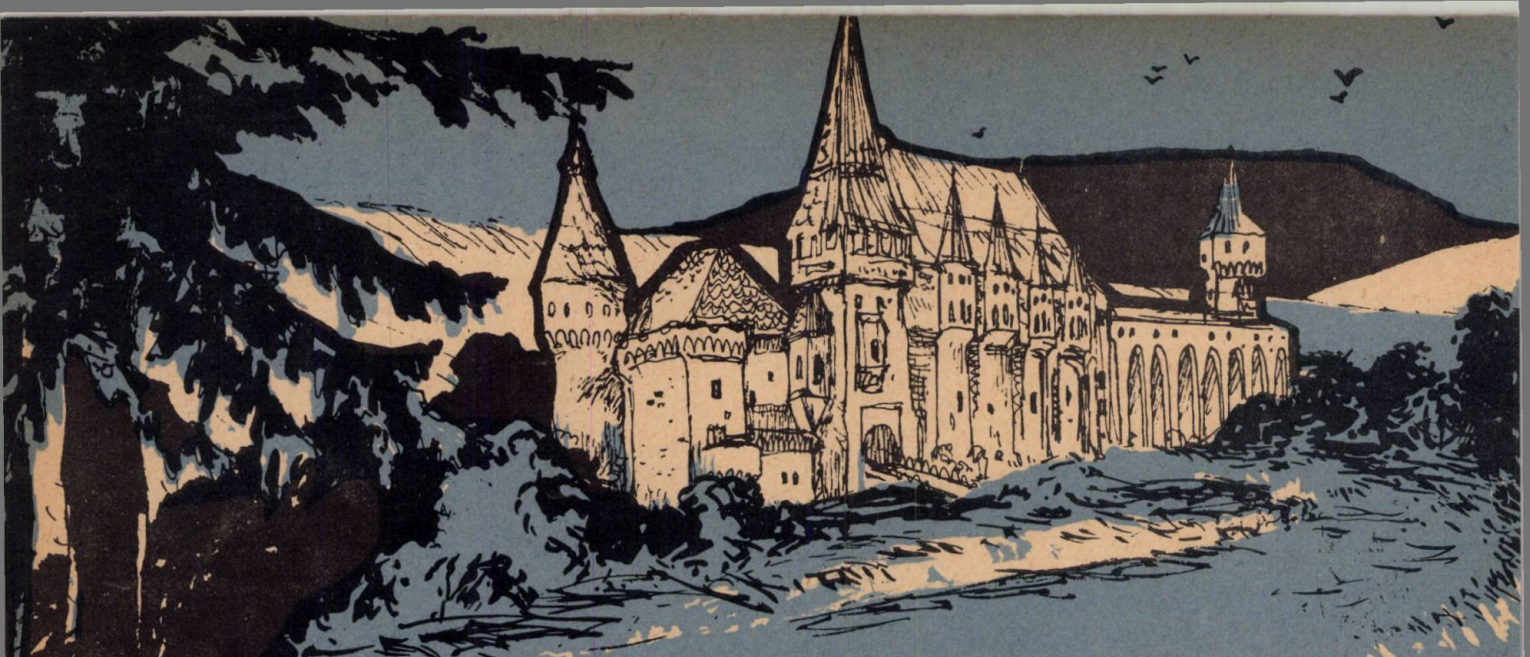

că sînt abia venit în localitate, că învăţ la şcoala din oraş şi-mi place foarte mult istoria şi că doresc din tot sufletul să vizitez castelul. „Bine, bine... zise celălalt mai îmbunat. Să vedem dacă îţi place istoria... Ştii cine a fost Ion de Huniade sau Ion Corvin, cum i se mai spune în urma unei legende?“... Am răspuns imediat: Ion Corvin a fost voievod al Transilvaniei şi s-a luptat cu turcii la Belgrad şi Adrianopole... Celălalt zîmbi: „Văd că eşti tare la istorie. De aceea am să fac cu tine o excepţie. Eu am să-ţi fiu ghid, numai să mă asculţi foarte atent“... Astfel am făcut cunoştinţă cu arhitectul.

„Castelul acesta este foarte vechi, un adevărat monument istoric. A fost clădit de Ion de Huniade în secolul al XV-lea“ ... Cu aceste explicaţii a început vizita mea la castel. Am văzut sala cavalerilor, camerele în care a locuit Ion de Huniade, cu ferestre mari, împodobite cu vitralii. Am trecut prin sala de judecată, pe pereţii căreia se văd fresce vechi, de cîteva sute de ani. Apoi am urcat în turnul Neboisa, de unde se zăreşte întreaga Hunedoară. Bătrînul arhitect îmi zise cu un glas mişcat: „Aici, dragul meu, sîntem la o răscruce a istoriei. Ţine minte ce-ţi spun. La izvoarele acestui pîrîiaş, care merge pe lîngă castel, în localitatea Ghelar, romanii şi poate chiar dacii au fabricat fier, cu mai bine de 2.000 de ani în urmă. Tot aici, peste secole, au fost atelierele lui Ion de Huniade... Şi acum, priveşte în partea cealaltă. E combinatul siderurgic... Vezi turnul acela ciudat?... E furnalul nou, cel mai mare din sud-estul Europei ... dincolo e oţelăria nouă, iar tocmai în zare, ca o pădure roşcată, e şantierul marelui laminor bluming. În ultimii ani, Hunedoara a crescut mult faţă de cum o lăsaseră capitaliştii... Oraşul cunoaşte acum o glorie şi o strălucire cum n-a cunoscut niciodată datorită străduinţei muncitorilor conduşi de Partidul Muncitoresc Romîn...”

După vizita mea la castel am avut o altă surpriză plăcută. Băiatul vecinului nostru, Gheorghiţă, mai în vîrstă decît mine cu 3 ani, este elev la şcoala siderurgică şi face practică la oţelăria combinatului. Fără să-l rog prea mult, s-a învoit să mă ia cu dînsul şi să-mi arate secţia în care munceşte. Tata m-a lăsat să merg cu el, deoarece ştia că Gheorghiţă e un băiat serios. Am intrat în combinat cu grupul practicanţilor de la şcoala siderurgică.

Să-ţi spun drept, prima dată cînd am intrat în oţelărie mi-a fost foarte frică. Închipuie-ţi 5 cuptoare înşirate la rînd şi care duduie încontinuu şi aruncă flăcări lungi prin crăpăturile uşilor. De-a lungul platformei umblă cîteva macarale uriaşe, care se răsucesc în toate părţile, făcînd atîta zgomot, încît ţi se pare că se prăbuşeşte tavanul. Cînd i-am văzut însă pe oţelarii care umblă peste tot fără să le pese mi-a fost ruşine de frica mea şi-am căutat să mă stăpînesc. Şeful echipei lui Gheorghiţă e un oţelar tînăr, căruia îi place să glumească, însă în timpul lucrului este foarte sever. Umblă peste tot, lîngă cuptor, unde este munca mai grea, fiind mereu în fruntea tuturor, îndemnîndu-i cu vorba. M-a mirat foarte mult cînd am aflat că mai înainte cu cîţiva ani acest oţelar destoinic a fost cioban şi că intrase prima dată în oţelărie poate mai speriat decît mine. La elaborarea şarjei, Gheorghiţă era lîngă omul care destupa şticulde unde avea să curgă oţelul. Nu a dat îndărăt pînă n-a destupat complet gaura, deşi oţelul a început să se reverse

aruncînd împrejur stropi fierbinți. Șarja de oțel năvăli într-o oală uriașă, scoțînd vîlvătăi de fum violet și niște steluțe mici, argintii, așa cum sînt steluțele artificiilor de la un pom de iarnă. Numai că aici erau de mii de ori mai multe și mai strălucitoare... Dar mi-a fost din nou rușine că mă bucur ca un copil cîtă vreme oțelarii de partea cealaltă a cuptorului munceau din toate puterile, cu fețele asudate, înnegrite de flăcări și fum.

Cînd am mers peste o lună de zile în combinat împreună cu toată clasa călcam cu siguranța și curajul unui oțelar vechi. De astă dată am vizitat toate secțiile; cocseria, aglomeratorul, furnalele, oțelăria și laminoarele. Dar tot la oțelărie mi-a plăcut mai mult. Priveam cu coada ochiului la colegii mei și le ghiceam teama ascunsă. Eu însă m-am dus sigur la Gheorghiță și la șeful echipei și-am dat mîna cu ei, spre admirația celorlalți și a tovarășului profesor. Cînd am ajuns în hala laminoarelor, acolo unde blocurile de oțel sînt transformate în țagle*, inginerul care conducea grupul nostru ne-a spus:

„Vedeți aceste bucăți drepte de oțel. În ele se adună munca tuturor celor care lucrează în acest combinat, a cocsorilor, a furnaliștilor, a oțelarilor și a tuturor celorlalți muncitori hunedoreni. Combinatul nostru trimite oțel la 500 de întreprinderi din țară. Din acest oțel se fac tractoare, mașini-unelte, șine de cale ferată, piloți de construcție — pînă chiar și penițele voastre... Alături de Reșița și alte întreprinderi mai mici, combinatul nostru lucrează metalul necesar pentru construirea socialismului în patria noastră... Multe din produsele fabricate din oțelul hunedorean — cum ar fi utilajul petrolifer — se exportă în India și în China.

În acea clipă, dragă prietene, mi-am adus aminte de tot ce văzusem mai deosebit de la sosirea mea: flăcările fantastice din prima noapte, șirurile de muncitori care intrau în schimbul de dimineață, discuția cu arhitectul în turnul castelului, de ziua petrecută printre oțelari, de munca tuturor oamenilor din uzinele uriașe, de pe șantierele hunedorene, și m-am simțit mîndru că mă aflu printre ei, într-un oraș ca acesta, atît de important pentru dezvoltarea țării întregi.

VASILE NICOROVICI

* Semifabricat de oțel din care se fac diverse piese.

SUNA CLOPOȚELUL DE 30 DE ANI

(Urmare din pag. 9)

spunea Eufrosina Malciolu —, dar ei n-au putut învăța mai departe pentru că erau fii de oameni nevoiași. De cîte ori am avut asemenea cazuri m-am gîndit cu ură la regimul nedrept, care nu oferea copiilor săraci posibilitatea să învețe.

Oamenii de la sate erau înapoiați, trăiau în neștiință. Preoți îndestulați îi îndemnau să-și caute refugiul în biserică.

Nu o dată mi-a venit să zîmbesc cu tristețe cînd, explicînd în mod științific unele fenomene ale naturii, elevii îmi ziceau că preotul le spusese că fulgerul, trăsnetul, ploaia și toate celelalte fenomene erau trimise de dumnezeire. Le-am spus adevărul despre aceste lucruri. Copiii erau dornici să știe totul și ascultau cu ochii uimiți. Unii dintre ei nu se mai duceau la biserică și căutau să-și convingă părinții că popa era un mincinos.

...Peste toate mizeriile și amărăciunile a venit războiul. În timpul bombardamentului hitlerist eram învățătoare la Crevedia. Copiii erau înspăimîntați, și lecțiile mergeau anevoie. Uneori eram întrerupți de alarme și alergam în curtea școlii, în care erau săpate tranșee. Într-o zi, din pricina unui proiectil german, și-au găsit moartea un grup de copii. Doi dintre ei erau elevii mei..."

Învățătoarea a tăcut un timp, apoi și-a netezit tîmplele cu palma și a reînceput.

„Din Crevedia am venit în București. Am intrat învățătoare la Școala «Corabia», unde am stat 8 ani. Între timp, vremurile se schimbaseră. Unii dintre elevii mei visau să urmeze la liceu, să facă facultatea. A trecut vreme, și visurile lor s-au îndeplinit. Elevii mei sînt astăzi muncitori calificați, alții învățători ori profesori, funcționari, ingineri sau medici. În sfîrșit, sînt oameni destoinici de care patria noastră are nevoie.

Mă gîndesc cîteodată cîte generații au învățat de la mine alfabetul sau tabla înmulțirii. Închid ochii și văd o puzderie de băieți și fete. Unora le-am uitat numele, dar le știu bine chipul. Sînt atît de mulți, încît n-ar încăpea în curtea școlii.

Toți aceștia mi-au fost dragi, i-am mîngîiat, m-am gîndit la viitorul lor. Aproape la toți am mers acasă, m-am sfătuit cu părinții lor, i-am strunit atunci cînd a fost nevoie, m-au necăjit, mi-au dăruit flori.

Anul trecut am primit titlul de învățător fruntaș. Am simțit alături de mine dragostea și înțelegerea partidului."

...Sună clopoțelul. Învățătoarea se îndreaptă grăbită către clasă. De 30 de ani, cînd sună clopoțelul de intrare, Eufrosina Malciolu e la datorie.

— N-ai obosit, tovarășă învățătoare?

— N-am obosit.

Școala de 4 ani nr. 23, București

scrisoare lui Tupolev

Șt. IUREȘ

Dragă nene, sper că nu
mă vei lua prea rău la vale,
dacă îți voi spune TU
ca și păsării matale.

Dar te simt — mă înțelegi? —
mai aproape ca o rudă.
Într-un fel sîntem... colegi.
N-aș vrea alții să m-audă.

Țin acasă, lîngă pat,
(tăietură din Vîsoki),
avionul, decupat.
Cînd mă scol pe el cad ochii

și, țintindu-l, știi, mă prind
uriașele-i viteze,
că mă sprijin, amețind,
și... aștept s-aterizeze...

Încercări, mici, de-ale mele,
n-ai dori să vezi? Încerc
niște aeromodele
la palat, la noi, la cerc.

Nici departe, nici prea sus,
zborul mă nemulțumește.
Autocritic fie spus
nu se-avîntă vulturește.

Felurite poticneli
cer refaceri mari de calcul.
Oare dacă fac greșeli
e că-și vîră coada dracul?

Eu în draci nu cred de loc.
Se-nțelege: sînt constructor,
și nici nu pot să mă joc
cu tovarășul instructor.

Dacă spune el că n-am
fost atent — e cu dreptate:
tocmai îmbunătățeam
TU-104, poate!...

— Iartă-mă!
Obraznic ce-s!
Vai, cum să mai am curajul
Să te-ntreb de ce nu-mi ies
aripile, fuselajul,

cum mai pot să te invit
eu la ziua minunată
ce-o să fie, negreșit.
Cînd? Odată și odată

ziua cînd va decola
reactorul meu. Adică
VAS-P-1 (știi, de la
Vasilescu Gh. Petrică...)

TONINO nevăzutul

Je GEANNI RODARI

Capitolul IV în care se spun vorbe urîte la adresa bunului contabil Pallotti

În fața ochilor lui Tonino apăru vitrina unei cofetării, în care erau etalate cornuri din ciocolată și frișcă. Se hotărî să intre în magazin.

Recunoașteți că și voi ați vrut uneori să vă strecurați neobservați la o cofetărie și să deveniți stăpînii tuturor minunățiilor pe care le conține.

În această situație s-a pomenit Tonino. El, fără să mai stea pe gînduri, a șterpelit prăjiturile cele mai gustoase. După cîteva minute doar, obosise de atîta mestecat, căci un băiețel, chiar nevăzut, nu poate mînca o cofetărie întreagă! Obosit și fără chef, întinse mîna ca să mai ia o castană zaharisită, cînd deodată răsună glasul sec și sever al vînzătoarei:

— Nu te mișca! Stai! Ce faci! Pune imediat la loc castana.

Tonino puse atît de repede la loc castana, de parcă ar fi ținut în mînă o insectă veninoasă.

„M-a prins! — se gîndi el. Se vede că am încetat să mai fiu nevăzut. Acum, desigur, voi fi arestat și dus la închisoare".

Tonino ridică ochii spre vînzătoare, dar, spre marea sa uimire și ușurare, observă că ea arată cu degetul în cu totul altă direcție, acolo unde stătea un bărbat mărunt, cu mustăcioară și cu un aspect foarte cumsecade.

— Asta mi-o spui mie? întrebă domnul cu mustăcioară (vom afla în scurt timp cum îl cheamă).

— Dumitale, cui altuia? Am văzut, am văzut totul! N-am avut timp nici să mă întorc, că ai și încercat să șterpelești o castană zaharisită.

Am văzut totul în oglindă. A fost suficient să strig, că ai şi pus jos prada.

— Prada? mormăi domnul cu mustăcioară, de-abia mai răsuflînd de atîta indignare. Prada? Dumneata mă iei, probabil, drept un pirat! Păi să ştii că ai în faţă pe contabilul Pallotti! Ţine minte aceasta!

— Am să ţin minte, cum să nu. Uite, o şi însemn, ca s-o comunic poliţiei. Chiar de-ai fi de trei ori contabil, nimeni nu-ţi va permite să furi prăjituri.

„Ce bine! — se gîndi cu laşitate Tonino. Înseamnă că mai sînt nevăzut. Ce fericire! Cît pe-aci era să nimeresc la închisoare".

— Eu, eu să fur prăjituri? exclamă învinovăţitul fără vină şi începu să-şi dea cu pumnii în piept. Să ştii că de zece ani cumpăr în această cofetărie, iar bunicul meu, încă înainte de naşterea dumitale, venea aici să-şi bea cafeaua cu cornuri.

— Nu vreau să ştiu nimic de bunicul dumitale. Pe dumneata, însă, te-am prins!

— A, îl jigneşti pe bunicul meu! strigă înfuriat la culme contabilul Pallotti.

— Ce se petrece aici? întrebă stăpînul cofetăriei, care venise fuga din altă cameră şi acum îşi făcea loc cu coatele prin mulţimea de cumpărători care urmăreau cu plăcere cele petrecute.

— A încercat să fure o prăjitură, se grăbi să explice vînzătoarea.

— Nu-i adevărat! Ea este aceea care l-a jignit pe bunicul meu, notarul Giovanni Battista Pallotti, care în acest oraş, ca şi în multe altele, are faima unui om cinstit, a unui patriot viteaz şi a unui tată exemplar!

Pe scurt, cearta căpătă proporţii. Numărul celor care participau activ creştea văzînd cu ochii. Toţi vorbeau în acelaşi timp, şi nimic nu se mai putea înţelege.

Desen: DURES

Contabilul Pallotti turba de furie. Făcea un scandal atît de mare, încît a fost luat primul cînd a venit poliția. Doi polițiști l-au luat de mîini, al treilea i-a luat umbrela cu care amenința pe sărmana vînzătoare. Apoi a fost scos cu forța din cofetărie.

Tonino simțea dorința să explice cum s-au întîmplat lucrurile. Îi era milă de săracul contabil Pallotti și de bunicul lui — notarul Pallotti. Dar pentru aceasta ar fi trebuit să recunoască cinstit că el a furat prăjitura. Ce greu e uneori să spui adevărul! Păcat! Tonino n-a spus adevărul. Puteți să-l certați, puteți să-l tratați drept mincinos, el o merită — iar eu nu pot face nimic, trebuie să povestesc așa cum s-au întîmplat lucrurile în realitate. Nici nu mai spun că după povestea cu prăjitura a urmat întîmplarea din cinematograf.

Tonino cel nevăzut, ca să uite de teama și rușinea ce-l cuprinseseră, se hotărî să se furișeze într-un cinematograf. Trebuie să spun că în tot orașul numai acest cinematograf este deschis și diminețile. N-am să vă indic adresa lui, căci poate o să vă vină pofta să-l vizitați, în loc de a merge la școală; căci un film din viața pieilor roșii poate să vi se pară mai captivant decît istoria Romei antice sau fracțiunile zecimale. Tonino se așeză într-un șcaun și, văzînd cum galopează pe ecran cow-boy-ii pe cai sălbatici, se hotărî să-și mai uite de necazuri.

A plătit el oare pentru bilet? Desigur că nu; el este doar un băiețaș nevăzut și nici un controlor nu-l poate lua de guler ca să-l ducă amabil la casa de bilete, așa cum va face cu oricare din voi dacă veți încerca să vă strecurați în sală fără bilet.

Dar emoțiile acestei dimineți s-au dovedit a fi prea puternice pentru Tonino. Nu s-a așezat bine, că ochii i s-au închis, fără a cere permisiune și chiar fără a-l anunța din timp. Într-un cuvînt, a adormit și n-a văzut nimic, iar cînd s-a trezit de-abia a avut timp să vadă nunta cow-boy-ului cu o fată cu păr auriu.

Tonino privi ceasul vecinului său. Douăsprezece și jumătate. „Băieții pleacă tocmai acum de la școală — se gîndi el. Dacă mă grăbesc, am să-i ajung la jumătatea drumului".

(Va urma în numărul viitor)

PRAXEDES URRUTIA este o tînără poetă din Chili care a adus salutul frățesc al tineretului chilian tineretului „țării lui 7 Noiembrie" (cum numește ea Uniunea Sovietică în versurile sale), cu prilejul Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova.

În timpul șederii sale în capitala Uniunii Sovietice, Praxedes Urrutia a scris poemul „Scrisori către Saşka" — Saşka simbolizînd eroicul tineret sovietic —, poem din care reproducem un fragment:

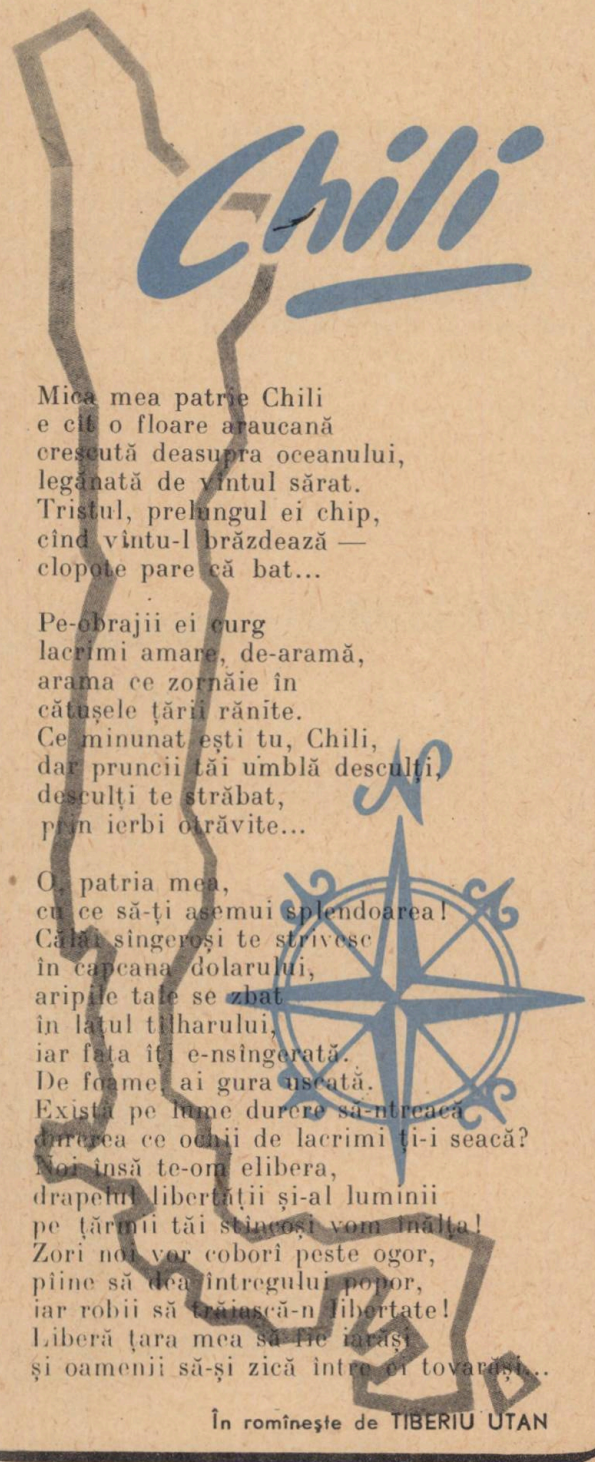

Mica mea patrie Chili
e cît o floare araucană
crescută deasupra oceanului,
legănată de vîntul sărat.
Tristul, prelungul ei chip,
cînd vîntu-l brăzdează —
clopote pare că bat...

Pe obrajii ei curg
lacrimi amare, de-aramă,
arama ce zornăie în
cătușele țării rănite.
Ce minunat ești tu, Chili,
dar pruncii tăi umblă desculți,
desculți te străbat,
prin ierbi otrăvite...

O, patria mea,
cu ce să-ți asemui splendoarea!
Cîini însetoși te strivesc
în capcana dolarului,
aripile tale se zbat
în latul tiharului,
iar fața îți e-nsîngerată.
De foame ai gura uscată.
Există pe lume durere să-ntrecă
durerea ce ochii de lacrimi ți-i seacă?
Noi însă te-om elibera,
drapelul libertății și-al luminii
pe țărmii tăi stîncoși vom înălța!
Zori noi vor coborî peste ogor,
pîine să dea întregului popor,
iar robii să trăiască-n libertate!
Liberă țara mea să fie iarăși
și oamenii să-și zică între ei tovarăși...

În romînește de TIBERIU UTAN

Mică FERMĂ pionierească

Sigur că masa sau scaunul lucrat de un tîmplar sînt cu mult mai bune decît cele făcute de tine, băiat sau fată dintr-a VI-a. Dar cu cîtă bucurie te uiți la ceea ce ai făurit tu, cu mîinile tale. Mulți copii au o vorbă: „Las' că facem și singuri", și, v-o spun deschis, e bună „vorba" asta. Deunăzi, la Școala de 7 ani nr 112 din București, m-am convins.

Familia Țup

10 iepuri frumoși, cu blăniță cenușie, mă iscodeau cu ochii rotunzi de după ferăstruici. Mă aflam lîngă locuința lor așezată în curtea școlii despre care vă spuneam mai sus. Stam și priveam. Să nu vă închipuiți că era cine știe ce casă. Fără îndoială că un tîmplar ar fi făcut-o cu mai multă iscusință. Dar de ce s-o facă un tîmplar cînd la școală sînt atîția băieți și fete?

Și atunci... copiii au luat scînduri, ciocane, cuie, și în cel mai scurt timp cei 10 Țup din familia cenușie a iepurilor Chinchilla au avut casă. Copiii nu s-au oprit aici... Pentru iarnă, locuințele erau bune, dar ce te faci vara? Pe vreme frumoasă e așa bine să poți zburda în voie! Și atunci copiii s-au apucat să facă 2—3 îngrădituri largi, din sîrmă, tocmai bune pentru reședința de vară a iepurilor.

Se știe doar că într-o gospodărie sînt multe treburi. Așa că în fiecare zi cîte o grupă de copii se îngrijește de hrana și curățenia micilor rozătoare. Dar nu totdeauna merg lucrurile după pofta inimii. Mai sînt și necazuri...

Îndrăgindu-i pe iepurași, copiii au început să se întreacă în a le aduce cîte „ceva bun de-ale gurii". Mîncau iepurii pînă nu mai puteau. Și într-o zi n-au mai vrut să se atingă de hrană. Stăteau triști, abătuți.

„S-au îmbolnăvit iepurașii" — a spus cineva, și toată școala s-a umplut de larmă: „Să chemăm doctorul", „Mor iepurii".

Vă spun un secret: s-au vărsat și multe lacrimi. Bine că tovarășul instructor le-a explicat pricina și i-a liniștit:

— Nu vă speriați, copii, lăsați-i în pace și să le dăm masa după program.

Apoi au citit împreună într-o revistă despre cum trebuie crescuți și îngrijiți iepurașii.

...Altă dată, cineva a uitat ușa deschisă, și doi iepurași au dispărut. Toată școala a plecat pe urmele lor. N-a rămas cotlon necercetat. Se pierduse speranța de a-i mai găsi. Abia spre seară i-au aflat pe iepurași: stăteau cuminți, ghemuiți lîngă niște arbuști din fundul grădinii. Se înțelege că fugarii au fost readuși. Nu se știe nici pînă azi cine a uitat ușa deschisă, dar de atunci nu s-a mai întîmplat niciodată așa ceva, și aceasta e principalul.

Dar pe Vuță Ștefan, dintr-a VI-a, îl cunoașteți? Nu? Păcat! Aflați că ar putea fi numit zootehnician. E pur și simplu maestru în îngrijirea iepurilor! Astă-iarnă, cînd era încă frig, Vuță a vorbit cu Popescu Gheorghe și au făcut un podium din lemn; iepurii nu trebuiau să stea pe pămîntul gol, să răcească. Tot ca să-i apere de frig, Ștefan le-a dat toată iarna apă călduță. Totuși, unui iepuraș i-a înghețat o ureche, și a trebuit să-l doctoricească multe zile în șir ca să-l vindece. Ștefan nu locuiește departe de școală și, după ce-și termină lecțiile, stă ce stă și își spune: „Ia să vedem ce mai fac iepurii" și acolo găsește el totdeauna ceva de lucru: aerisește, schimbă apa, curăță... de! ca un gospodar ce se află.

Cînd iepurii se vor înmulți și vor fi mai mari, vor fi valorificați

Copiilor le place munca

În holul școlii, pionierii au prins un carton mare pe care au scris: *„Pionieri și școlari, participați la*

acțiunile menite să traducă în viață hotărîrile plenarei a VI-a a C.C. al U.T.M."

Uitați-vă la seră, la lotul școlar, la părculețul îngrijit de ei, la stupi și veți vedea cum răspund la această chemare pionierii din școală.

În primăvara aceasta și-au pus în plan să facă un parc de trandafiri și o pepinieră. Sigur că aceasta nu-i o treabă de loc ușoară. Un grădinar ar fi făcut-o foarte bine. Dar pionierii au hotărît să lucreze ei. Au adus puișori de măcieș (dar nu unul sau doi... ci zeci și zeci!) și i-au răsădit în seră, în ghivece. Apoi a urmat altoitul cu o specie de trandafiri care fac flori în buchete. Altoirea a cerut multă îndemînare. O știți pe Niculina Stan, dintr-a VI-a? Nu vă uitați că-i firavă. E iute ca o sfîrleză și îndemînatică... A învățat cel mai repede să altoiască și i-a ajutat și pe ceilalți să deprindă munca asta. Este socotită grădinărița școlii și îi place tare mult să cultive flori. Mai ales begoniile! Ea le cultivă după o metodă proprie, pe care o explică cui vrea s-o audă:

— Iei un mugure de begonia, îl tai de-a lungul pînă la locul unde se întîlnesc două nervuri, îl pui în nisip, să prindă rădăcini, apoi în ghiveci și numai după aceea îl transplantezi în grădină.

Simplu, nu? Ei, dar dacă încerci un lucru și-ți reușește, mai vrei să faci și altele. Și, uite așa, Niculina încearcă acum să altoiască roșii pe ardei și pe vinete. Să-i dorim succes. Cît despre pepinieră, poftiți la școală s-o vedeți. Găsiți meri, corcoduși, cireși, piersici...

Tovarășul director ne spune cu mîndrie: „La școala noastră, copiilor le place să muncească. Nu numai că sînt școlari buni, dar ei nu se tem că muncind își murdăresc mîinile. N-avem domnișori pe la noi. Poate de aceea v-a și plăcut mica noastră «fermă»..."

B. Caragiale

LA ÎNCHIDEREA PAGINII...

...ne-a sosit la redacție un sac de vești de la o mulțime de pionieri care ne povestesc cum traduc în viață hotărîrile plenarei a VI-a a C.C. al U.T.M.

● Beldimănescu Elena, președinta unității de la Școala de 7 ani din Răsvadu de Jos, raionul Tîrgoviște, ne scrie: „Unitatea noastră va crește 200 pui de găină. Veniți la noi să vedeți cît sînt de drăguți și ce cotețe bune le-am construit. Am făcut și un țarc pentru iepuri, pentru că vom crește și iepuri de casă..."

● Pioniera Cojocaru Mariana, de la Școala medie nr. 2 „Frații Buzești" din Craiova, ne comunică: „Avem o veste bună, dragi tovarăși. Ni s-a încredințat îngrijirea unei grădinițe care se va numi de acum înainte «Parcul pionierilor». I-am făcut straturi de flori, am greblat-o, am așternut-o cu pietriș. Să vedeți ce frumos arată! Am participat și la acțiunea de înfrumusețare a orașului. Vrem ca orașul Craiova să se numere printre cele mai frumoase din patria noastră".

● De la Școala de 7 ani din Berzovia, raionul Gătaia, ni se anunță: „Creștem 20 de iepuri și 30 de porumbei și-i învățăm și pe pionierii din satele vecine cum să crească iepuri și porumbei".

● Școala de 7 ani din Grențiești, raionul Piatra Neamț, ne-a telefonat: „Alo, redacția? Să știți că pînă acum am colectat 2.000 kg de fier vechi și am plantat în pădure 5.000 de puieți..."

Vouă, tuturor, dragi prieteni, vă dorim spor la muncă pe mai departe, iar pe ceilalți pionieri și școlari îi poftim să ne scrie.

---

cîte ceva despre FENOMENE ALE NATURII SUPERSTIȚII ȘTIINȚA

DE CE PLOUĂ? DE CE FULGERĂ? DE UNDE VINE GRINDINA? DAR URAGANUL?

Iată întrebări care au frămîntat lumea din cele mai vechi timpuri. Multă vreme, oamenii nu și-au putut răspunde la asemenea întrebări, nu cunoșteau cauzele care produc aceste fenomene atmosferice, dar erau înspăimîntați de pagubele și nenorocirile care se abăteau din pricina lor. Din necunoașterea cauzelor acestor fenomene au izvorît tot felul de superstiții, iar zeii fulgerelor, tunetelor și ai uraganelor erau socotiți odinioară cei mai temuți, cei mai puternici. Lor li se aduceau cele mai multe jertfe. În zilele noastre, știința dezvăluie, explică multe din fenomenele atmosferice. Cu ajutorul rachetelor, al sputnicilor, în zborul lor spre înălțimi uluitoare, oamenii de știință sovietici au izbutit să meargă mai departe, să cunoască componența, structura, învelișul aerian al planetei, să afle cauzele multor procese din atmosferă. Astăzi, oamenii de știință pot să prevadă din timp furtunile, uraganele, ceața și, ca atare, se pot lua măsuri pentru a evita pagubele sau nenorocirile.

ȘTIINȚA SPULBERĂ „MINUNILE"

Multe așa-zise „minuni" în care credeau neștiu-

Cîntă pionierii

Versuri: N. STOIAN

Muzica: G. BAZAVAN

Hei, ce zvon răsună-n stradă,
Ce voios tumult e!
Fuga dau la porți, grămadă,
Oamenii s-asculte.
Parcă apele-și dezgheață
Rîul primăverii.
Rîul nu-i, ci plini de viață,
Cîntă pionierii.

Refren:

Bum-bum! — pionier, toba bate,
Ta-ta-ta! — din goarnă să suni,
Să-ți fie cîntările toate
Pe-a patriei frunte cununi.

Drag partid și țară dragă,
Iată-ți feți-frumoșii!
E-o grădină strada-ntreagă
De cravate roșii.
Zîmbet înflorit pe creste,
Frunți să însenine,
Cîntul se revarsă peste
Holde și uzine.

Refren:...

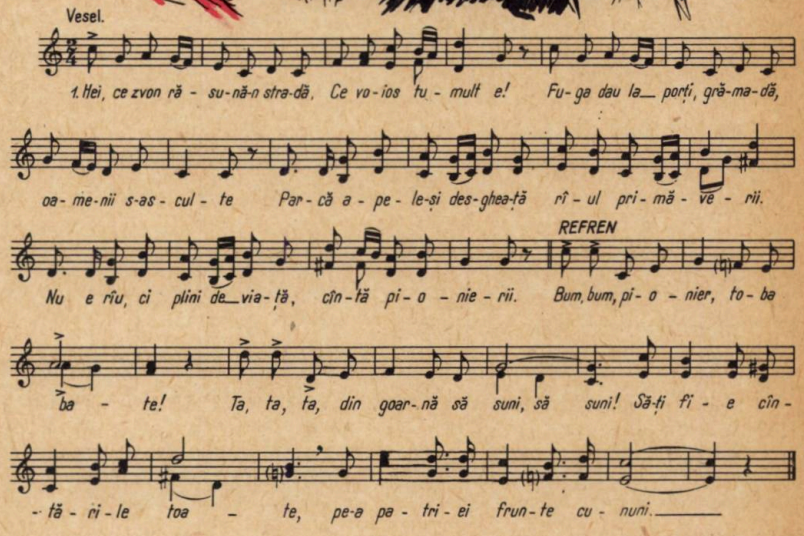

torii au fost spulberate de știință. În cărțile religioase se povestește despre așa-numitul *întuneric egiptean*, care a făcut să dispară soarele pentru o bucată de timp și care a fost socotit drept pedeapsă dumnezeiască pentru greșelile oamenilor. E greu de spus dacă așa ceva s-a produs sau nu atunci, dar asemenea fenomene au loc și în zilele noastre, iar știința le-a găsit de mult explicația.

La 18 septembrie 1938, în districtul Iamal din U.R.S.S., s-a produs un întuneric asemănător cu cel despre care se povestește...

...În dimineața aceea, către orele 9, începu deodată să se întunece, iar la 10 totul fu învăluit într-un întuneric de nepătruns. Nu se vedea nici la doi pași. Abia înspre orele 14 începu să se lumineze din nou. Care să fi fost cauza acelui întuneric? O eclipsă de soare obișnuită nu se produsese. Dar ce atunci? O minune?...

...În anul acela, un puternic incendiu cuprinsese pădurile din Urali. Vîntul a ridicat atunci o cantitate uriașă de fum și cenușă neagră pînă la înălțimea de cîteva zeci de kilometri, formînd astfel un uriaș nor negru de peste 600 km lungime și de peste 250 km lățime — întindere care, de altfel, fusese cuprinsă de întuneric. Iată explicația acestui fenomen, și nu încape îndoială că o explicație asemănătoare trebuie să

Iată și vara. Cald, vacanță, uneori și puțină plictiseală!... Dar să știți, cel mai aprig lucru în timpul verii nu-i căldura, ci... plictiseala. De aceea, pentru a vă feri de ea, vă facem cîteva sugestii.

La drum

Împrejurul taberei se pot face multe excursii. N-aveți nevoie să mergeți și să tot mergeți... Excursia n-are acest scop! Ea se face pentru a vă îmbogăți cunoștințele. Cu materialul cules în timpul acestor mici călătorii puteți face, toamna, un mic muzeu.

Apoi, excursiile trebuie să aibă și ele un scop. Tinerii istorici, de pildă, vor cerceta trecutul localității prin care călătoresc, monumentele istorice, aspecte ale mișcării muncitorești și ale răscoalelor țărănești, viața locuitorilor, obiceiurile, portul, tradiția... În colaborare cu cei de la cercul de desen al taberei sau cu cei de la mîini îndemînatice se pot face desene și machete foarte interesante. Dacă excursioniștii sînt niște pasionați pentru limbă, literatură și folclor, se vor interesa, desigur, pe tot parcursul excursiei, de cîntecele și dansurile ținutului, de folclorul obișnuit în partea aceea, vor căuta obiectele de artă manuală lucrate de localnici. Iar de vor fi geografi și naturaliști convinși, excursioniștii nu vor lăsa să le scape necercetate așezarea geografică a localității vizitate, structura și bogățiile locului, dezvoltarea agriculturii sau industriei din acea parte a regiunii și, mă rog, multe altele pe care ei le știu mai bine.

Dacă veți întreprinde asemenea excursii, ele vor fi foarte interesante; în afară de aceasta, vă vor ajuta să participați cu un material divers, bogat și interesant, la concursul „Să ne cunoaștem ținutul natal".

Mare concurs, mare!

Bineînțeles, de înot. Evară doar. Și-i cald!

Concursul se poate face pe unitate în mod obișnuit. Dar tot atît de bine se poate face și pe etape. Etapa I: întrecere pe detașamente. Etapa a II-a: întrecere între campionii detașamentelor! Locul de desfășurare poate fi ales oriunde e... apă. Cu o condiție: să fie cunoscut de cineva din tabără care

---

stea și la baza întunericului egiptean, dacă acesta s-a întîmplat vreodată.

Ați priceput, cred, că este vorba de acțiunea vîntului, care uneori are putere de a face „transporturi" la înălțimi și pe întinderi uriașe. Așa s-a întîmplat o dată cu un vînt puternic din Maroc, care a purtat cu sine o cantitate mare de grîu spulberat dintr-un depozit. Și într-o zi, locuitorii de pe țărmul Spaniei s-au trezit că începe să „plouă" cu grîu. Oamenii neștiutori au socotit ploaia drept minune... Altă dată, un vîrtej care se formase pe mare, trecînd pe lîngă Neapole, luă cu sine coșuri mari, pline cu portocale. Peste puțin timp, la o distanță destul de mare de Neapole — să vezi și să nu crezi — „ploua" cu portocale!!!

VÎNTUL-PÎLNIE

Faptul că vîntul poate ridica și transporta la distanțe mari obiecte chiar foarte grele a fost dovedit de știință cu precizie.

Vîrtejurile de pe mare și cele de pe uscat, numite în America *tornado*, sînt deosebit de puternice. Ele se formează la înălțimea norilor și coboară pînă la suprafața pămîntului sub forma unor pîlnii. În interiorul acestor pîlnii, aerul se rotește în spirale cu o viteză de 180—360 km/oră. Pe mare, acest vîrtej absoarbe și aruncă în sus trombe mari de apă, iar pe uscat smulge tot felul de obiecte — unele de ajuns

să-l garanteze ca nepericulos. Premiile pot fi diverse: campionul se bucură, întîi și întîi, de titlul de „campion al taberei". Apoi, în ziua respectivă i se poate face cinstea să aprindă el focul de tabără sau poate fi felicitat, pentru succes, în fața careului pionieresc.

Dacă desenatorii doresc, îi pot pregăti și o „Diplomă de cîștigător".

Hărnicie, ține-mi tovărășie!

Nu uitați că vara e și anotimpul culegerii spicelor, al tradiționalului ajutor pionieresc dat gospodăriilor de stat. Anul acesta, alături de tineri, pionierii trebuie să adune 1.000.000 kg boabe de grîu și de secară din spice. Deci, pe ariile din preajma taberei, nici un bob necules de pionieri. Adunînd spic cu spic, vom da patriei snop!

Mica voastră fermă de pe lîngă școală, G.A.C. sau G.A.S. să n-o neglijați. Iepurașii și puii trebuie să afle că sînteți în vacanță. Cum? Simplu: printr-o hrănire mai bună, printr-o îngrijire mai aleasă. Timp aveți doar. Și de-i veți îngriji bine, răsplata lor va fi aceea că vor crește mari și grași, spre lauda voastră.

* * *

Dacă printre alte acțiuni și jocuri interesante cuprinse în programul de activitate pe timpul verii le veți organiza și pe acestea, fiți siguri: plictiseala nu-și va găsi culcuș în tabăra voastră. Așa nu veți auzi, desigur, nici astfel de exclamații: „Uf, zăduf!"

... Fie soarele cît de neîndurător.

EMANOIL EMIL

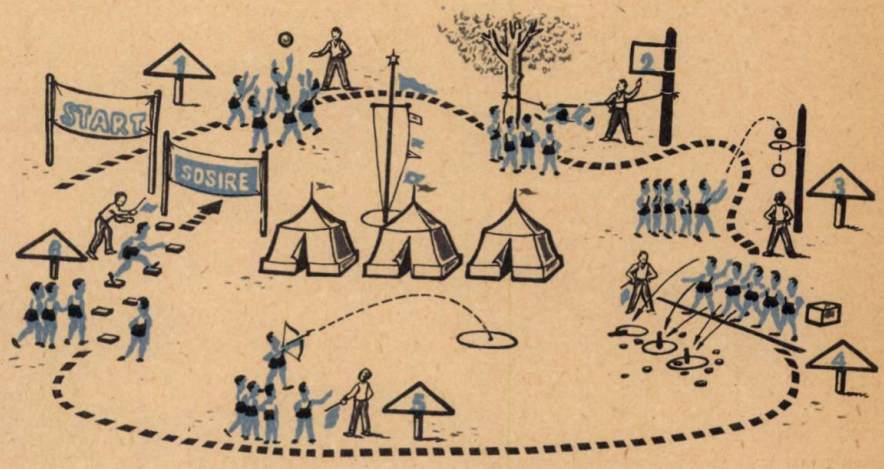

---

de grele. Spuneți și voi dacă un astfel de vînt cu puterea lui nu poate produce „minuni" de care să se sperie omul neștiutor?

În patria noastră, învățătura de carte este astăzi tot mai răspîndită, iar oamenii muncii, însușindu-și tot mai mult știința, își explică fenomenele din natură. Dispar astfel superstițiile și tot felul de credințe care îl țin pe om în întuneric.

Nu este așa că atunci cînd cunoști cauzele unor fenomene, ele nu te mai sperie, chiar dacă pînă ieri te-au înspăimîntat? Știind de unde vin, încotro se îndreaptă, ce rău sau bine îți pot face, tu știi să te aperi împotriva lor sau să le dirijezi în așa fel ca să-ți aducă foloase.

Azi, în U.R.S.S. se fac experiențe încununate cu succes pentru împrăștierea norilor. S-a reușit ca, în unele cazuri, chiar să se provoace formarea norilor. Iar în China s-a realizat ploaia artificială. Cunoscînd dinainte apropierea unor taifunuri, deși nu pot fi împiedicate, oamenii își iau măsuri de apărare.

Gîndește-te că în timp ce știința îți oferă cheia de a desluși tainele naturii, de a deveni stăpînul ei, superstițiile și credințele religioase sînt antiștiințifice, greșite. Ele te fac slab, neputincios, sărman și înspăimîntat în fața naturii.

ȘI ALTFEL DE „MINUNI"

Din timpuri străvechi, cei care propovăduiau religiile vorbeau despre izvoare tămăduitoare care vindecă tot felul de boli, fiindcă au puteri miraculoase. Din păcate, mai există și azi din aceia care cred că pe lume sînt sfinți care dețin taina acestor ape tămăduitoare.

În Franța, o mulțime de izvoare poartă pînă azi numele unor sfinți. Medicina, pe bază științifică, a descoperit tainele acestor izvoare așa-zis „sfinte". S-a constatat astfel că apele care conțin sare de bucătărie (clorură de sodiu) vindecă ulcerele de stomac, bolile de intestine și ficat; că există izvoare minerale care conțin fier, arsenic, brom, clor și alte săruri întăritoare. Există izvoare gazoase care vindecă reumatismul și sciatica. Și într-adevăr, sute și sute de „minuni" se întîmplă azi în țara noastră cu izvoarele minerale; dar sînt altfel de minuni decît acelea despre care povestesc superstițioșii. Sînt minuni petrecute cu oamenii muncii, care, folosind aceste ape cu proprietăți naturale, își recapătă sănătatea. Iată, dar, că știința a dovedit că în vindecarea bolilor cu ajutorul apelor minerale nu există nimic supranatural.

A trecut vremea cînd în țara noastră oamenii credeau, din pricina a tot felul de superstiții, că anumite izvoare, lacuri sînt populate cu duhuri sau sînt vrăjite. Au apus la noi pentru totdeauna vremurile cînd stăpînirea burghezo-moșierească ținea poporul în întuneric pentru a-l putea mai ușor împila. În patria noastră liberă, constructorii socialismului sînt oameni luminați, descătușați din întunericul neștiinței.

Băiatul din tren

de M. BRANDYS

Întîmplarea aceasta a avut loc în ajunul răscoalei din Varșovia, în iunie sau iulie 1944, nu mai țin minte precis. Era o zi înăbușitoare, înnorată. Un om cu prejudecăți putea să spună că încă de dimineață în aer se ascundea ceva rău-vestitor.

Hitleriștii au ocupat trenul nostru într-o gară lîngă Czenstolov, mai precis chiar la intrarea în gară, în cîmp, lîngă semafor. Erau cîteva zeci de oameni sub comanda unui S.S.-ist în uniformă neagră, întovărășit de un cîine. Așa cum le era obiceiul, hitleriștii au intrat deodată prin ambele capete ale trenului, care într-o clipă s-a umplut de groază, trosnete, pocnete, zgomot și grabă nervoasă. Pasagerii palizi scoteau documentele, încercînd să reziste fără să tremure privirii S.S.-istului. Toți erau cuprinși de groază. În acele vremuri nu existau oameni „nevinovați". După înfrîngerile suferite pe front, hitleriștii erau pur și simplu turbați, și fiecare asemenea razie putea să se termine cu o catastrofă.

Și tocmai în această razie s-a întîmplat catastrofa.

Cînd ambele grupuri de hitleriști care verificau documentele se apropiau unul de altul, la capătul coridorului s-a produs un scandal mare. Unul dintre cei care păzeau intrarea descoperise la toaletă o armă automată.

Se știa mult prea bine ce consecințe putea avea găsirea unei arme ascunse în tren. Hitleriștii au fost cuprinși de turbare. Cu urlete, împingîndu-ne unde se nimerea cu paturile puștilor, ne-au aruncat jos din vagoane. Erau ajutați de cîinele dezlegat, o bestie neagră care mușca în tăcere.

După ce vagoanele au fost golite de oameni, am fost puși în rînd cîte doi în fața trenului. La o distanță de cîțiva pași stătea S.S.-istul cu cîinele. Spusele ofițerului erau traduse de un jandarm originar din Silezia. Cuvintele lui ne loveau asemenea unor pietre grele.

— Acela care a ascuns arma trebuie să recunoască imediat. Altfel, peste 5 minute, fiecare al cincilea din banda asta va fi împușcat.

S.S.-istul întinse liniștit mîna pe care se vedea un ceas și ne privi cu ochi incolori, aproape imobili.

Credeți-mă, aceste 5 minute au fost cele mai îngrozitoare din tot ce mi-a fost dat să trăiesc. Noi număram aceste minute cu bătăile inimilor noastre, care au devenit dintr-o dată grele ca niște sloiuri de gheață.

Nimeni nu a vorbit.

La ordinul scurt al S.S.-istului, hitleriștii s-au aruncat asupra noastră și, cu lovituri de armă, au început să dea la o parte pe fiecare al cincilea om. Primul s-a dovedit a fi un bătrîn cu barbă albă, aproape leșinat de spaimă. Ceilalți au ascultat condamnarea năuciți. Un tînăr uscățiv, cu ochelari, izbucni într-un plîns nervos.

Și atunci făcu un pas înainte un băiat. Era tînăr de tot. Să fi avut 15 ani, poate și mai puțin.

Acuma nici n-aș putea să vă descriu cu exactitate cum arăta. Țin minte doar făptura lui firavă, aproape copilărească, în care se simțea ceva deosebit de atrăgător, ceva caracteristic pentru tinerii foarte nervoși și foarte timizi. Și totuși el s-a hotărît la o asemenea faptă plină de îndrăzneală, în timp ce noi, bărbați în toată firea, tremuram de frică.

Eram atît de preocupați de numărătoarea oamenilor, încît la început nici n-am observat gestul lui. Numai cînd el s-a apropiat de ofițer s-a lăsat o tăcere apăsătoare. Și în această tăcere, băiatul spuse clar și răspicat:

— Arma e a mea. Eu o transport.

Jandarmii au sărit pe el și pentru

Ilustrație:
I. DRUGĂ

o clipă l-am pierdut din vedere. Am observat doar că S.S-istul s-a aplecat și a desprins cureaua de care era legat cîinele și care probabil avea un dublu rol. Au urmat două lovituri îngrozitoare. Băiatul căzu, dar se ridică imediat. Se clătina. Cu mîinile își acoperise fața. Atunci l-au luat hitleriștii.

Doamne, cît de drag ne era acest băiat. Fapta lui ne-a trezit curajul pierdut. Da, noi devenisem iarăși plini de bărbăție. Sînt sigur că în momentul acela fiecare dintre noi ne-am fi dat viața pentru el, fără nici o ezitare.

În timp ce eram convinși că nimic nu-l mai poate salva de la moarte, se auzi deodata o exclamație bruscă:

— Herr sturmführer! Herr sturm führer!

Dinspre ultimele vagoane venea spre noi un grup de oameni care gesticulau zgomotos. Trei conductori tîrau un „bahnschutz" care se opunea. „Bahnschutz"-ul — paza militară a căii ferate — avea uniforma descheiată și era beat mort. El încerca să se smulgă din mîinile care-l tîrau și mormăia ceva de neînțeles. Peste o clipă, conductorul-șef, tremurînd și alb ca varul, raporta ceva ofițerului în limba germană.

Nu înțelegeam toate cuvintele, dar sensul l-am prins imediat. Acest „bahnschutz", această bestie beată, și-a lăsat arma în toaleta vagonului nostru. El o ascunsese acolo de teama partizanilor, iar apoi, îmbătîndu-se cu desăvîrșire, se culcase în vagonul rezervat armatei hitleriste. Conductorii s-au dovedit a fi oameni curajoși.

Nemții erau cu desăvîrșire buimăciți. Pentru noi, aceasta era salvarea. Mai ales că ei erau nevoiți să înghită. S.S.-istul, după o ezitare de o clipă, se apropie de băiat, îl salută milităreşte și îi întinse mîna. Dar mîna întinsă rămase în aer. Băiatul se întoarse cu spatele la hitlerist. Cu fața inundată de sînge, bîjbîind ca un orb, el se îndreptă spre tren.

Urletele nemților ne-au făcut să ne urcăm repede în vagon.

Trenul trecu de semafor, și noi dădurăm primele îngrijiri flăcăului nostru. El stătea întins pe bancă, cu ochii închiși. Ți se rupea inima cînd te uitai la el. După ce femeile i-au șters cu batista sîngele de pe față, l-am întrebat, întrerupîndu-ne unul pe altul:

— Măi băiete, de ce-ai făcut una ca asta? De ce ai recunoscut un lucru care nu te privea? Doar nu aveai nici o legătură cu cele întîmplate?!

Atunci el ne aruncă o privire adîncă și, mișcînd din greu buzele crăpate de lovituri, spuse cu o voce copilărească:

— Eu puteam s-o fac, fiindcă nu sînt din organizație. N-aș fi putut trăda pe nimeni.

Și adăugă mai încet, ca și cum ar fi învins o rușine îngrozitoare care-l chinuia de mult:

— Nu sînt în organizație pentru că doi frați ai mei au pierit în timpul acțiunii. A trebuit să-i dau cuvîntul mamei că n-am să risc și eu.

În romînește de
IRINA VRABIE

Cartea prieteniei

***Dacă s-ar scrie o carte despre prietenia copiilor noştri cu copiii de peste mări şi ţări, despre viaţa pionierilor din ţările prietene, despre activitatea pionierilor din ţările capitaliste, filele acestei cărţi ar cuprinde un nesfîrşit şir de întîmplări, de fapte. Iată numai cîteva care ar putea fi cuprinse în această* Carte a prieteniei.**

DESPRE CEI MAI BUNI PRIETENI

Artekul...

Pe malul însorit al Mării Negre, la poalele munţilor Crimeii se află Artekul — un pitoresc colţ de odihnă al pionierilor sovietici, o tabără pionierească îndrăgită nu numai de copiii din U.R.S.S., dar şi de pionierii de peste hotare, care, ca oaspeţi ai celor mai fericiţi copii din lume, vin adeseori aici să-şi petreacă vacanţa de vară.

Pe de o parte întinsul albastru, nemărginit al mării, pe de altă parte culmile cărunte şi împădurite ale munţilor dau acestei tabere un farmec nespus. Aici şi-au petrecut vacanţa de vară în mai multe rînduri şi grupuri de pionieri romîni. Amintiri neşterse au lăsat în sufletul lor zilele petrecute acolo, prieteniile care s-au legat.

Iată un fragment grăitor din jurnalul de zi al unui pionier din Caransebeş:

„*12 august:* Azi dimineaţă, pornind în excursie la Gorie Ozero, am mers tot drumul alături de Galea şi Larisa. În jurul meu se grupaseră mulţi pionieri sovietici care de care mai veseli, mai prietenoşi. Şura mi-a dat un ierbar minunat. Abia seara, tîrziu, am aflat de ce tocmai astăzi prietenii mei s-au purtat cu mine mai deosebit. E ziua mea de naştere—am împlinit 12 ani! Toată tabăra a aflat acest lucru. Seara, puţin înainte de careu, instructorul nostru m-a chemat în bibliotecă, iar în acest timp cele două instructoare — Liuda şi Nela — au pregătit cu pionierii sovietici şi romîni o urare în limba rusă. Venind de la bibliotecă, am rămas uimit: întreaga tabără începu să-mi ureze «La mulţi ani». Mi se înmînară o mulţime de daruri. Cum aş putea să-i uit pe toţi prietenii mei care au fost mereu alături de mine!? Cu ei am petrecut zile de neuitat. Le voi scrie multe scrisori, aşa cum va scrie şi Emilia din Iaşi prietenei sale Zoia, aşa cum îşi vor scrie Marilena şi Galea şi toţi ceilalţi pionieri. Ne vom scrie şi vom rămîne buni prieteni pentru toată viaţa, chiar dacă ne despart sute de kilometri..." (foto).

UZINA ŞCOLII

Oare şcolile pot avea... uzine proprii? Uneori, da, se poate. Şi încă uzine adevărate cu coşuri şi cuptor pentru activarea cărbunelui. O astfel de uzină a fost construită de pionierii Şcolii nr. 59 din oraşul Ţianţzin (R. P. Chineză).

...În fiecare zi, după terminarea lecţiilor, 8 copii se prezentau la Uzina din Ţianţzin. Muncitorii îi învăţau cum se pregăteşte materia primă, cum se umple cuptorul şi cum trebuie menţinută în el temperatura necesară.

Într-o zi, copiii au spus: „Ştim ce avem de făcut" şi au plecat să strîngă materiale de construcţie. Ei au vizitat 40 de uzine, în care timp au mai văzut cum se lucrează, au stat de vorbă cu o mulţime de muncitori. În cele din urmă, la o uzină au găsit o adevărată comoară: 800 de cărămizi refractare, pe care le-au primit în dar de la muncitori.

După ce materialele de construcţie au fost adunate, au lansat lozinca: „Vom construi cuptorul în 6 zile". Copiii doreau nespus de mult ca acest cuptor să înceapă să lucreze în cinstea lui 1 august — Ziua armatei populare de eliberare. (Faptele s-au petrecut anul trecut). Cei din jur însă spuneau:

— Cum „6 zile"! Pentru construcţia cuptorului sînt necesare cel puţin două săptămîni!

Dar copiii nu s-au dat bătuţi: „Nu ne vom întoarce acasă pînă cuptorul nu va fi gata" — au hotărît ei. Şi iată că, într-un timp record, nu numai că şi-au ţinut angajamentul, dar cuptorul a fost construit în 4 zile!!!

La 1 august, uzina şcolii a intrat în funcţiune. Copiii au stat întreaga zi în jurul cuptorului. Ei au folosit ca materie primă tot ce se putea arde: şi lemn de ulm, şi coceni de porumb... Bucuria cea mare însă a fost abia cînd s-a făcut analiza primelor tone de cărbune: uzina pionierilor a dat un cărbune superior.

Pe mare, la Artek!

Cor pionieresc chinez

Pe Jaqueline au înconjurat-o prietenele romînce

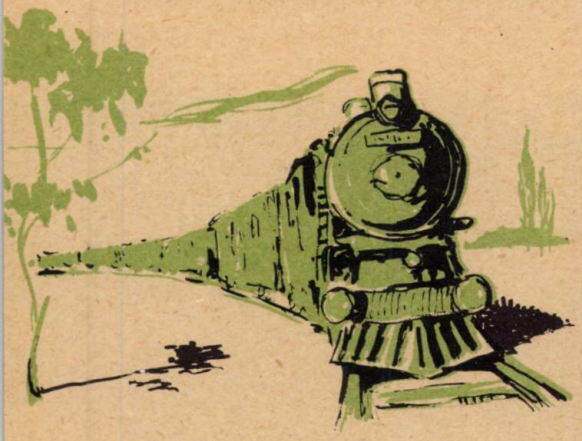

„LES VAILLANTS"

Era în vara anului 1952. Un grup de pionieri francezi treceau spre o tabără internațională din Bulgaria. S-au oprit pentru cîteva zile în București. Au vizitat Palatul pionierilor, s-au plimbat prin capitală, au învățat jocuri românești, au făcut schimb de însigne, de cravate. În puține cuvinte — s-au legat prietenii. Fotograful a surprins atunci următoarea scenă:

...Rămăseseră cîteva ceasuri pînă la despărțire. Pe Jaqueline, o fată din Paris, au înconjurat-o un grup de prietene romînce. Fiecăreia ar vrea Jaqueline să-i scrie un cuvînt cald de prietenie, de rămas bun...

Pionierii francezi au petrecut vacanțele de vară în mai multe rînduri la noi, la Sinaia. Ei au plecat apoi în țara lor purtînd în suflet frumusețea peisajului românesc, căldura ospitalității poporului nostru.

Seara, cînd flăcările focului d tabără se înălțau ușor, în tabără la Sinaia începeau povestirile. Într-o astfel de seară, Michel Costa a povestit despre tatăl său, care a murit luptînd în Spania. Iar Sergio a povestit întîmplări auzite de la tatăl său — fost partizan.

Pionierii români știu multe despre prietenii lor pionierii francezi „Les Vaillants" („Curajoșii"), cum se mai numesc purtătorii cravatei de pionier în Franța. Ei sînt crescuți în spiritul dragostei pentru patrie, pentru clasa muncitoare, în spiritul dragostei pentru pace; și nu-și dezmint numele de curajoși.

Cînd guvernul a arestat mai mulți ostași francezi care n-au vrut să servească sub ordinele generalilor vest-germani, pionierii din orașul Le Hâvre au strîns bani și alimente pe care le-au trimis familiilor celor închiși. Acțiunea pionierilor din Le Hâvre a fost preluată de toți pionierii din țară.

Altă dată, pionierii din Lyon au str ns bani pentru a aduce din Algeria o fetiță grav bolnavă. În urma unei operații, fetița a fost salvată.

Multe sînt faptele care grăiesc despre prietenii noștri — „Curajoșii" — din Franța.

SEPTEMBRICII BULGARI

Aproape în fiecare vară, pionierii bulgari — septembricii — și pionierii români se întîlnesc fie la noi în țară, fie în Bulgaria. Excursiile, vizitele, carnavalurile organizate cu acest prilej au făcut ca septembricii și pionierii români să se cunoască, să se împrietenească. Ei își trimit unii altora scrisori prin care își povestesc toate cîte li se întîmplă la școală, acasă, despre acțiunile interesante care le organizează în detașamente.

Plimbările pe Dunăre din 1956 pe vasul românesc „Republica" sau pe vasul bulgăresc „Dimitrov" nu vor fi uitate niciodată. Pionierul Georgescu Mihai și pionierul bulgar D. Petrov au fost atunci amîndoi căpitani de echipaj. Ei și-au îndeplinit cu cinste misiunea, spre mulțumirea întregului personal de pe vas.

Iată acum ce ne povestește Doina Teodorescu despre o plimbare a ei pe Podul prieteniei:

„Am simțit o puternică emoție cînd am păsit pe pod, te impresionează măreția lui.

(Continuare în pag. 28)

Urmare la un interviu

Scenariul: ŞTEFAN ZAIDES
Operatori: GR. PREPELIŢĂ
S.TOMESCU

—...Sînt mulţi ani de atunci?
Directorul Centralei electrice „Grozăveşti" zîmbeşte. Apoi, înlănţuit de amintiri:
— Nu-s decît vreo 12 ani... Eram tînăr — un copilandru —, visam să ajung meşter priceput...

* * *

Tovarăşul Sebastian, directorul centralei electrice, nu-i de loc un om bătrîn; e în floarea vîrstei, cum se spune. La Centrala „Grozăveşti" a intrat să înveţe meserie în vremea cînd stăpîni pe fabrici şi uzine mai erau patronii. „Cel" care l-a luat în primire l-a aruncat pur şi simplu în hala uzinei şi l-a lăsat în voia soartei. Dacă voia să înveţe meserie, n-avea decît să fie „atent" şi să „prindă" cîte ceva. Meşterii cumsecade se numărau pe degete pe atunci...
— Numai că acest „cîte ceva" mă costa... Într-adevăr, trebuia să fiu „atent". Doream o explicaţie? Foarte bine: o ţuică mică „dăruită" meşterului — o explicaţie mică: o ţuică mai mare — o explicaţie mai acătării..
Tînărul de atunci, însă, nu s-a lăsat şi a învăţat. Pe furate — cum era metoda timpului acela —, dar a învăţat...
— Dar şi în zilele noastre se pregătesc cadre pentru centrale şi reţele electrice, îi spun directorului. Nu s-ar putea să-mi povestiţi...
— Cred că ar fi mai nimerit să vă dau o adresă: **Grupul şcolar energetic „Iosif Rangheţ"** *din Bucureşti. Vizitaţi-l şi veţi afla mult mai multe lucruri decît v-aş putea povesti eu...*

Sînt aici aproape 350 de elevi. Mecanici turbinişti, cazangii, electricieni de întreţinere pentru centrale electrice şi reţele de transmisie...

O mulţime de meserii frumoase. Frumoase? Da. Cu oricare dintre elevi poţi discuta o mulţime de lucruri despre meseria lui. Vei găsi în fiecare un viitor muncitor la turbinele cu vapori sau cu apă sau un priceput „paznic" al uriaşelor herghelii de cai-putere care sălăşluiesc în cazanele centralelor electrice.

Dar iată că zorii s-au ivit de mult. Şi o dată cu ei, clopoţelul face tumbe pe coridoarele dormitoarelor, trezindu-i pe elevi la o nouă zi de muncă, de învăţătură, de... Cîte lucruri minunate nu-i aşteaptă pe ei în fiecare zi!...

Uite, la fete, în dormitor, paturile au şi fost aranjate. O bună muncitoare trebuie să fie şi o harnică gospodină (foto 1).

După masa de dimineaţă începe activitatea. La clasa anului I A, profesorul de matematici a şi intrat. Noul exerciţiu primit spre rezolvare de către elevi se dovedeşte a nu fi tocmai uşor. Poate nu mă credeţi? Atunci priviţi foto nr. 2.

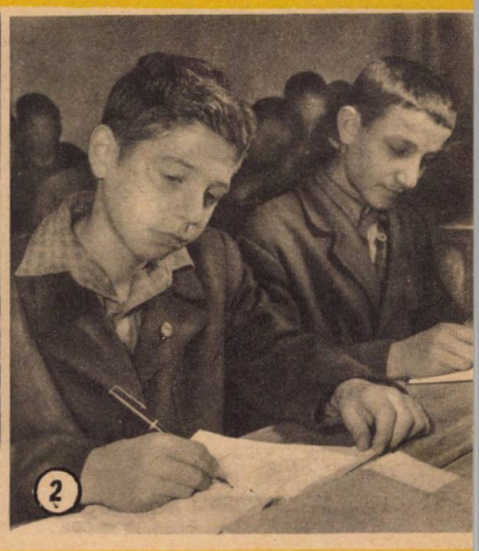

Uneori se întîmplă ca orele de atelier să înceapă chiar de dimineaţă. Dar se mai întîmplă să te găsească prînzul, şi piesa prinsă în universalul strungului să nu fie gata. Bineînţeles, un nepriceput în ale strungăriei ar hotărî pe dată să scoată piesa şi s-o lase... pe-a doua zi. Numai că Niţulescu Gh. (foto 3) nu-i dintre aceştia... Chiar de va fi să ajungă ultimul la masă, el nu va părăsi strungul pînă ce piesa nu va fi gata.

În alt atelier al şcolii, în cel de ajustaj-lăcătuşărie, aparatul nostru a surprins o imagine care la prima vedere pare lipsită de importanţă. Dar aceste mîini, peste puţini ani, vor fi adevărate mîini de aur — mîinile unui meşter iscusit. Ele mai au încă multe de învăţat, mai trebuie să se deprindă cu mînuirea a o mulţime de unelte, dar se dovedesc de pe acum pricepute (foto 4).

Mulţi dintre elevi fac practica de producţie şi la Centrala electrică „Grozăveşti", acolo unde în urmă cu ani meseria se învăţa pe furate şi pe „atenţii". Dincă Arghir, însă, va păşi în viaţă vara aceasta cu o calificare de mecanic de cazane cu aburi, meserie pe care a îndră-

git-o de la meșteri pricepuți, cum e comunistul Stoian Costache, șef de tură la secția „exploatare cazane". Maistrul Stoian (după cum se vede și în fotografia 5) i-a acordat tot sprijinul, l-a ajutat să ajungă nu numai un bun muncitor, ci și un om adevărat. Actul revoluționar înfăptuit la 11 iunie de partid a făcut să dispară pentru totdeauna patronii, cei care se îmbuibau din sudoarea muncitorilor și cărora le convenea de minune „maiștri" care vindeau ucenicilor meseria.

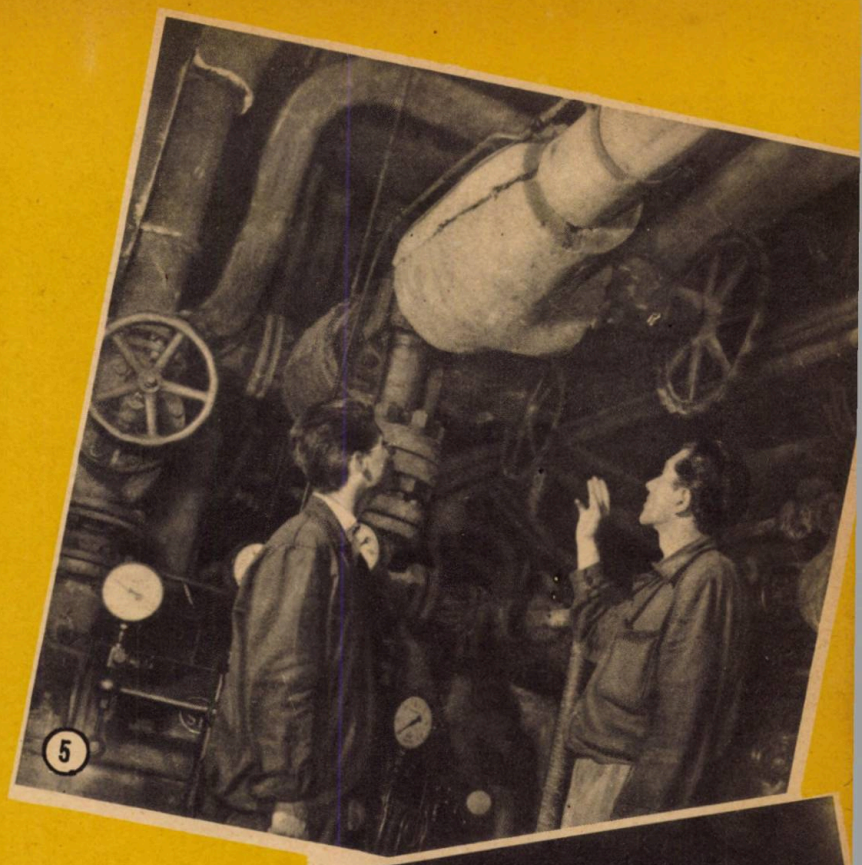
5

3

La bucătăria școlii, mîncarea se bucură de atenția unor bucătari... adevărați maeștri ai artei culinare. Totuși, controlul obștesc și aci este prezent. Iar poza (foto. 6) îl arată pe elevul de serviciu făcîndu-și datoria. Deși, uneori, maestrul bucătar se simte... jignit.

6

Dar iată că pelicula din aparat e pe terminate. Operatorii, însă, au avut grijă să mai păstreze pentru o imagine în care un sport voinicesc i-a încleștat într-o luptă aprigă pe doi dintre sportivii școlii: luptătorii Petre Răducanu și Vasile Cristache, în vreme ce, de dincolo de ring, arbitrul anunță: „În limita categoriei 55 kg!..." **(foto 7).**

4

* * *

...Cînd am plecat, umbrele înserării coborîseră peste oraș. Ne părea rău că timpul nu ne permitea să mai rămînem. În școală, activitatea mai era în toi: un meci de handbal la sală, o recenzie la bibliotecă, o vizionare în grup la cinematograf...

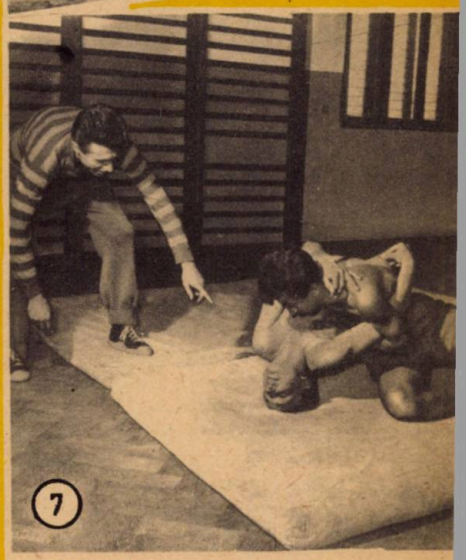
7

Vara anului 1957... Un grup de pionieri romîni la Artek.

Pe puntea vasului lor — septembriicii marinari dau raportul.

(Urmare din pag. 25).

La capetele podului se află orașele Russe și Giurgiu, două orașe prietene, iar noaptea, cînd se aprind luminițele pe malul bulgăresc și pe cel romînesc, par două orășele de basm".

DIN R. P. UNGARĂ

Iată acum ce povestesc pionierii Școlii din Șolmar — R. P. Ungară.

„Ne plac excursiile și ne place mai ales acțiunea de cercetare a ținutului natal. De multe ori nu plecăm departe de casă. Avem doar atîtea lucruri interesante în jur! Așa, de pildă, aproape de noi, pe dealul care-i poartă numele, s-au păstrat ruinele palatului lui Mateiaș.

Unitatea noastră are 11 ani. Contrarevoluția din octombrie 1956 nu a reușit s-o desființeze: am ascuns cravatele și steguleţele noastre pionierești în locuri ferite, iar cînd muncitorii au alungat pe bandiți ne-am pus din nou cravatele, iar steguleţele le-am adus la școală.

Deviza noastră este: „Előre!" („Înainte!"). Asta înseamnă că vom merge mereu înainte, pe drumul socialismului.

A.P.I.

În vara anului 1957 se aflau la Sinaia, într-o tabără pionierească, copii italieni, fii ai luptătorilor antifasciști. Printre ei erau multe fete și băieți care făceau parte din A.P.I. Știți ce înseamnă aceste 3 inițiale? Înseamnă Asociația Pionierilor Italieni, care numără peste 150.000 de copii între 8 și 14 ani. Ei sînt alături de părinții și frații lor mai mari, în lupta pe care o duc pentru o viață mai bună, pentru libertate și pace.

Anul trecut, pentru a împiedica răspîndirea presei comuniste, autoritățile s-au apucat să arunce din tren pachetele cu ziare. Pionierii au organizat atunci ștafete pe jos, cu bicicleta, cu orice mijloc de comunicație aveau la îndemînă pentru a transporta pachetele cu ziare. Cuvîntul partidului a putut astfel răzbate pînă în satele cele mai îndepărtate ale Italiei. Astfel, cei din A.P.I. s-au dovedit ajutoare de nădejde ale Partidului Comunist Italian.

E firesc ca pionierii romîni să se mîndrească cu asemenea prieteni.

VEȘTI DE DEPARTE

De multe ori, pionierii noștri s-au întîlnit cu pionierii din R.D.G., fie la noi în țară, fie la ei acasă. Pe adresa redacției noastre, a Palatului pionierilor și a altor case pionierești și școli din țară, vin nenumărate scrisori din R.D. Germană prin care pionierii germani își exprimă dorința să corespondeze cu copiii romîni, cărora să le povestească din viața lor, cu care să facă schimb de timbre, de ilustrații. Prin corespondență s-a legat o trainică prietenie și între Wolker Sommer din Aue (un orășel din Saxonia) și Ștefănescu Mihai din clasa a VII-a a Școlii nr. 31 din București. Wolker i-a povestit lui Mihai că vara trecută a fost la țară cu alți pionieri și a ajutat la strîngerea cartofilor. I-a povestit de asemenea că școala lor are o echipă de fotbal, din care face parte și el. La rîndu-i, Mihai i-a povestit despre excursia făcută la Baia Mare, despre zilele petrecute în tabără la mare. Dar cel mai mult s-a bucurat cînd Wolker i-a trimis o fotografie de pe strada lor și i-a făcut un semn la locul unde se află casa lui părintească.

În R.D.G., copiii cresc veseli și sănătoși, au o copilărie fericită. Activitățile pionierilor sînt foarte asemănătoare cu cele ale pionierilor noștri.

*

Și acum iată o scrisoare primită în vara trecută din

R. CEHOSLOVACĂ

Dragi tovarăși romîni,

Vă trimit această scrisoare din tabără de la Ondrejnik. Strașnic ne mai petrecem vremea pe aici! Cine dorește activează în cercurile de dans, de muzică sau de mîini îndemînatice. La cercul de mîini îndemînatice am învățat eu să lucrez diferite obiecte din coajă de copac și să sculptez în lemn. Multe ceasuri mi le petrec meșterind. Alteori joc fotbal și ping-pong. Nu pot să vă descriu cît mi-a plăcut excursia care am făcut-o la Luhacovice. A durat o zi întreagă, și totul a fost neînchipuit de frumos: am cules mure și afine, am strîns diferite plante. Am să vă mai scriu de aici din tabără.

La revedere, prietenul vostru,

JIRIC PADJUKTOV
Ostrana VIII Sasecska 7

ȘI O SCRISOARE TRIMISĂ ÎN R.P. POLONĂ

Dragă Antony,

E rîndul nostru acum să-ți povestim cîte ceva despre noi. Amîndouă sîntem pioniere și ne mîndrim că școala noastră a strîns pînă acum 2.500 kg de fier vechi. Avem un lot școlar pe care am pus varză, roșii, vinete. Ne place tare mult să lucrăm în grădină. În timpul liber, noi mergem la Palatul pionierilor și urmăm cercul de artă dramatică. Acum pregătim o piesă foarte veselă. Știm, de asemenea, o mulțime de cîntece: unele închinate partidului, altele pionierești. Te rugăm să ne mai scrii și atunci o să-ți mai povestim și altele despre școala noastră.

P. ORTANSA și T. COMȘA
Șc. de 7 ani nr. 121 — București

Pionierii romîni și germani la o piatră comemorativă închinată luptătorilor antifasciști germani.

Poezii: VASILESCU LIMAN
Ilustrație: DEM

BUNICUL

Bunicul meu nu are
— Cum poate te gîndești —
O albă barbă mare
Ca-n vechile povești.

Ajuns la vîrstă bună,
La vîrstă de moșneag,
El nu-i deprins să-și pună
Nădejdea în toiag.

Că-i sprinten bine încă
— Și iaca nu-s păreri —
Bunicul meu prin muncă
Se ține în puteri.

Acum de-un timp mai este
Scăpat și de-un amar
Ce-a fost ca pirul peste
O viață de plugar.

El e-n gospodărie
Și vremile de azi
Nu trec să-i mai înscrie
Vreo cută pe obraz.

OGRADA MARE

Bunicul meu mai are o ogradă
Cu cai în herghelii și cu cirezi,
Cu stupii în prisaca din livadă,
Cu tot ce-n colectivă poți să vezi.

Acolo, zbenguindu-se în soare,
Sînt cîrdurile sprintene de miei
Și mînjii, și viteii-n țarcul mare,
De uiți și să mai pleci privind la ei.

Acolo la un grajd, din zori în noapte
Bunicu-mprospătează așternut
Și-n albele ciubere mulge lapte
Cînd vacile se-ntorc de la păscut.

De-aceea izvorăște bucuria.
Și zilele aduc belșug și spor
Că-a satului întreg este cîmpia
Și satul este-ntreg al tuturor.

OGRADA MICĂ

Am și eu un văr la țară
Încotrova?
Bunăoară
Lîngă-o apă prin Moldova.
E — un băiat vesel tare
Și toată vacanța mare
Mi-e tovarăș de plimbare.
El mă poartă pe coclauri,
După șerpi și după grauri,
Și-mi arată — ce și cum e —
După soi și după nume
Orice floare de pe lume.
Dar mi-arată — mai cu seamă —
Cum le cheamă
După pene, după coadă,
Orătănii din ogradă;
Bibilica pistruiată,
Cocoșeii pușI pe ceartă,
Moț-curcanul cel fudul,
Porcu-ntr-una nesătul,
Rațele mult certărețe,
Cuiburile prin cotețe...
Toate mi le-arată, toate.
Mai bine nici nu se poate —
Și-astfel eu
Văd cum vezi într-un muzeu
Orătăniile vii,
Dar nu-n cuști ori colivii,
Ci-n ogradă la bunicu
Cu-acest văr pe nume... Nicu.

mozaic

ÎN AJUTORUL DIFUZORILOR VOLUNTARI:
PRIMII ABONAȚI

Dragă redacție,

Țin să-ți comunic că m-am încadrat în concursul difuzorilor voluntari pe care l-ai început în luna aprilie și că am obținut unele rezultate.

Îți scriu despre copiii care s-au abonat primii la revista „Cravata roșie": Bărbuț Dumitru, Boboc Elena, Manolescu Eugenia, Predescu Păuna și Pîrvu Constantin din clasa a V-a; Barbu Virginica, Chiliban Ion, Cîrstea Marin, Iriza Gheorghe, Pîrvu Aurel și Solniță Maria din clasa a VI-a; Calistrate Vasile, Ceapă V. Alexandru, Grigore Ion, Ungureanu I. Ioana și Ungureanu Maria din clasa a VII-a.

În timpul vacanței am să caut să fac abonamente și mai multe, pentru că vreau neapărat să cîștig una din bicicletele de la premiul I.

Cu bine,
CEAPĂ V. ALEXANDRU
clasa a VII-a, Școala de 7 ani, Comuna Plopșoru, raionul Filiași, reg. Craiova

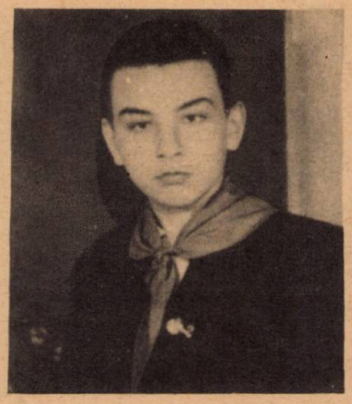

SPICUIRI DIN CORESPONDENȚA DE LA CONCURS

Ionescu Petre din orașul Oradea ne scrie că a făcut pînă acum 20 de abonamente, dintre care 9 sînt colective.

*

Scrie-ne cum ai procedat cu abonamentele colective.

*

Pioniera Petrescu Doina din București ne întreabă ce să facă cu abonamentele pe timpul vacanței.

*

Dacă te referi la abonamentele pe care le-ai făcut pînă la plecarea în vacanță, te sfătuim să comunici la Oficiul poștal adresa exactă unde va pleca fiecare abonat în vacanță, pentru ca să primească acolo revista.

Dacă însă te-ai gîndit la munca ta de participantă la concurs pe care vei depune-o pe timpul verii, se înțelege că o poți continua. În vacanță vei avea mai mult timp liber, precum și prilejul de a cunoaște mulți copii pe care să-i abonezi.

GARIPOV VADIK
str. B. Darogomilovskaia nr. 48, apartamentul 4, Moscova, U.R.S.S.

MAKAROV VALENTIN
str. Stalin nr. 28, orașul Dno, regiunea Pakov, U.R.S.S.

MARITA HÄHNER
Dresden A-1
Hohe str. 27, R.D. Germană

MARUȘKA FIKLIKOVA
Orașul Horni Plana-na-Sumava
Namești 27, Cehoslovacia

TALENT PROMIȚĂTOR

Numai 3 ani are micuțul violonist din fotografie, însă de pe acum el dovedește însușiri muzicale de seamă. La dezvoltarea talentului său contribuie și profesorul de muzică al unei școli a naționalității coreene din provincia Kirin (R.P.Chineză).

„GERMAN BABY"

Micuța Annemarie a fost cumpărată la vîrsta de 8 ani din Germania occidentală de niște americani și dusă apoi de ei în S.U.A. Dar după un timp, părinților adoptivi li s-a făcut lehamite de acest „german baby", cum o numeau ei, și au vîndut-o mai departe ca pe o marfă oarecare. Annemarie a fost trimisă înapoi în Europa și, trecînd prin Belgia, a ajuns în țara ei natală...

Jocuri

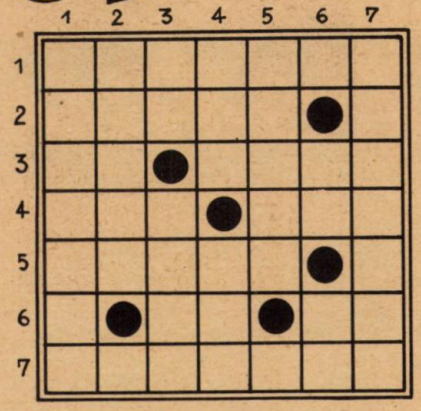

VERTICAL

1) O poartă la gît pionierii; 2) O culoare; 3) Particulă — Verbul „a fi" imperfect, persoana...; 4) Apă... se întrebuinţează în basme — Nu sînt mai multe; 5) Respiră...; 6) Are 365 de zile fiecare — Notă muzicală; 7) Conduce avionul.

ORIZONTAL: Idem

S.B.

DESPRE MONOVERBE

Monoverbul este jocul a cărui dezlegare e un singur cuvînt. Sînt două categorii de monoverbe: *literare*, care se prezintă sub formă de litere, şi monoverbe *ilustrate*, care se prezintă sub formă de imăgini. Orice monoverb are o explicaţie. Aceasta e formată, în general, din două numere: primul număr arată din cîte părţi e alcătuit cuvîntul căutat. Cel de-al doilea număr arată cîte litere are în întregime acel cuvînt. EXEMPLU DE MONOVERB LITERAR: 3—6 $\frac{R}{D}$ dezlegarea este repede, adică re-pe-de (3 părţi, 6 litere).

(va urma)

Dezlegaţi şi voi monoverbul următor şi scrieţi-ne.

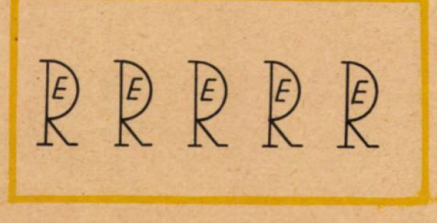

Fata care coase pentru voi

Croitoreasă cu mii de braţe —
Asta e fabrica
Pe care o văd eu.
Am intrat în ea
Să-i ascult inima
Şi glasul;
Să văd ochii
Fetei
Care coase pentru copiii mei
Şi să cînt hărnicia
Mîinilor ei.

De multe ori v-aţi admirat uniforma înainte de a pleca la şcoală. Şi nu de puţine ori v-aţi bucurat cînd aţi îmbrăcat pentru prima oară o rochiţă nouă cumpărată. Dar v-aţi gîndit vreodată cine s-a străduit pentru ca uniforma şi rochiţa să vă fie pe plac?

Ei bine, eu am să vă spun cîte ceva despre lucrătoarele de la Fabrica de confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej", care, cu mîini meştere, făuresc pentru voi îmbrăcăminte frumoasă.

Erau multe fete în secţia de confecţii pentru copii. Lucrau pe bandă. Zoreau cu hărnicia albinelor să-şi împlinească iute şi corect operaţia ce le revenea. Despre care dintre ele să vă scriu? Din nehotărîre am fost smulsă de...

O rochiţă galbenă

Sta acolo, pe masă, cu un bileţel pe ea: „Nu faceţi ca tovarăşa Elena care..."

Iată de ce am luat hotărîrea de a cunoaşte pe una din tinerele fete care controlează şi se îngrijesc de calitatea confecţiilor pentru copii. Am întrebat în dreapta şi-n stînga pînă ce... fata pe care o căutam a sosit. Se numeşte Vechiu Maria. Ea controlează produsele finite din secţia de confecţii pentru copii. În acea zi găsise la control defectul la o rochiţă. Şi o expusese la intrare, s-o vadă toate lucrătoarele. Vechiu Maria are 22 de ani. Maricica are un trecut asemănător multor tinere din fabrică crescute de partidul nostru. La 14 ani a devenit utemistă, mai tîrziu membră de partid. Este absolventă a şcolii profesionale de 3 ani. Încă de mică i-a plăcut croitoria. A învăţat meseria, a devenit lucrătoare, apoi tehniciană. Acum este una dintre fruntaşele cu care întreprinderea se mîndreşte.

— După cîte înţeleg, i-am spus eu, eşti calificată în croitoria pentru copii...

— Nu numai pentru copii, lucrez şi pentru oamenii mari. Îmi place însă mai mult să lucrez pentru copii. Sînt modele frumoase şi mereu altele. Am lucrat şi şorţuleţe, rochii de uniformă, cămăşi pentru băieţi, pijamale, rochiţe.

— Mă gîndesc uneori ce zic copiii cînd le îmbracă...

— Te gîndeşti şi la asta?

— Firește. Mă gîndesc la toate cînd controlez. Drept să spun, sînt mulţumită şi cînd văd copiii pe stradă îmbrăcaţi cu hăinuţe lucrate la noi.

— Cu pijamalele a fost mai greu de constatat, nu-i aşa?

— Nu prea. Am o colegă, pe tovarăşa Iordache. Are 3 fetiţe. Le-a cumpărat la fiecare cîte o pijama din cele făcute de noi. Mi-a povestit ea cu cîtă plăcere le poartă fetiţele.

Înainte de a încheia vreau să vă spun, copii, că atunci cînd veţi îmbrăca cămăşuţa ori bluza, rochia sau uniforma de şcoală, gîndiţi-vă la tovarăşa Vechiu Maria şi la alte fete din fabrica cea mare care lucrează pentru voi...

DRINA SÎRBU

CONCURSUL nostru

Curierul concursurilor

RĂDULESCU NINA — CRAIOVA

Întrebare: Vreau să mă lămuriți: anunțurile din nr. 4 și 5 ale revistei s-au referit la un singur concurs?

Răspuns: Nu. Este vorba de două concursuri: 1. Concursul pentru cel mai bun difuzor voluntar al revistei „Cravata roșie", la care participă pionierii și școlarii care vor să aboneze cît mai mulți copii la revista „Cravata roșie" pe timp de 6 luni; 2. Concursul pentru prietenii „Cravatei roșii", la care pot lua parte toți cei care se abonează numai ei personal sau cumpără cu regularitate 6 numere ale revistei, cu începere din iunie pînă în noiembrie inclusiv. Aceștia din urmă sînt obligați să trimită pînă la 1 decembrie 1959 cele 6 cupoane redacției, ca să poată participa la tragerea la sorți pentru obținerea premiilor.

Foarte bine ar fi să recitești cu atenție „Cravata roșie" pe lunile aprilie și mai, unde sînt explicate amănunțit condițiile celor două concursuri.

*

MARINAȘ EMILIA — CLUJ

Întrebare: Cine poate participa la concursul celor mai buni difuzori voluntari, numai acei pionieri care au fost desemnați ca difuzori voluntari?

Răspuns: Nicidecum. Pot participa toți pionierii și școlarii care doresc să intre în concurs, devenind în felul acesta difuzori voluntari ai revistei „Cravata roșie".

CUPON nr. 1

Asemenea cupoane veți găsi în fiecare număr pînă la închiderea concursului nostru, adică pînă în numărul de noiembrie.

Veți decupa cupoanele și potrivind fragmentele de desen, veți obține o imagine completă. Lipiți această imagine pe o foaie de hîrtie pe care veți indica amănunțit numele și adresa voastră.

Dacă veți trimete la timp această foaie redacției, veți participa la tragerea la sorți din luna decembrie!

CAR

de AURORA CONȚESCU

Locul lui e-n insectar,
ţintuit c-un ac subţire,
ca o gîză ticăloasă,
să se mire
toţi cîţi se opresc să-l vadă.
Dar el stă comod în clasă
şi continuă să roadă.

Vreţi să vi-l prezint pe car?
E o specie ciudată
(oarecum evoluată),
căci pe lîngă dinţi şi ghiare
foloseşte cu succes
arme auxiliare.

E dotat de la natură
cu talent pentru gravură,
şi că-l are,
le stă banca mărturie
seriilor viitoare:
sus, în dreapta, scrie „Gică".
Dedesubt, o casă mică,
o răţuşcă, un vagon,
două pere şi-un ulcior,
fără toartă,
întregesc natura moartă:

Pentru fiecare urmă
Zgîriată
stă crispată
mîna tăietorului,
mîna ţapinarului,
mîinile plutaşului,
mîinile tîmplarului
şi-ncă multe altele
ce-i înseamnă haltele,
de la bradul de pe coastă
pîn'la banca lăcuită
de aici, din clasa noastră.

Orice urmă scrijelită
e o rană-n mîna mare,
bătucită,
care-n arşiţă şi ploi
şi sub ţurţuri de cleştar
a muncit ca să-i trimită
banca-nou-nouţă-n dar.

EPIGRAME

FLORIN IORDĂCHESCU

Unui elev turist

Capabil fiind de mult efort,
Turismul l-a ales ca sport
Şi-l vezi pe stradă-n drumeţie
Exact în ora de chimie.

Unui grijuliu

Ca să nu uite ce-are de făcut,
Notează în carnet şi nu-i mai pasă:
Atîta doar — şi asta-i neplăcut —
Carnetu-l uită regulat acasă.

Reflexii în preajma examenelor

Atît îmi e de dragă clasa mea,
Atît de mult m-am învăţat cu ea,
Încît de teamă ca să n-o regret
Mă bate gîndul să o mai repet.

*

Pămîntul — în sistem solar —
E mic; nici cît un degetar,
Dar cînd învăţ la geografie
E mare cît o Galaxie.

*

Cînd poţi să faci o faptă bună
De ce să faci o faptă rea?
Profesorul de ce să-mi pună
Un 2, în loc de 8, pe teza mea?

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

Dragi cititori,

la revedere

Pleca-vom astăzi dintre voi!
Vă mulțumim c-atîta vreme
Ați rîs și ați glumit cu noi.

Noi am sfîrșit pionieria
și utemiști vom fi de-acum,
căci anii-și mînă herghelia
și-atîta știu: doar drum și drum.

Dar călători cîndva în stele
să știți că tot ne-om întîlni,
zburînd ca visul printre ele,
căci poate-astronauți vom fi.

Dar ce s-o face fiecare?
Cercetătorii doar vor sta
pe Terra, în laboratoare,
și-n Cosmos nu s-or avînta:

și unii, mai cu îndrăzneală,
vor face-un sincrofazotron,
iar alții din hidrocentrală
în bec vor înflori neon.

Și pe imense șantiere,
noi comunismu-l vom zidi,
căci ziditorii-acestei ere
cu toți, în orice munci, vom fi.

La revedere, deci, acum,
și vă promitem că anume
vom fi mereu pe-același drum,
vom face lucruri mari și glume,

dar voi oricînd, neobosit,
s-aveți imaginea drăguță
a clipelor ce le-ați trăit
cîndva cu Truță și Fănuță.

Lei 2,50

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 7 REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR 1959
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

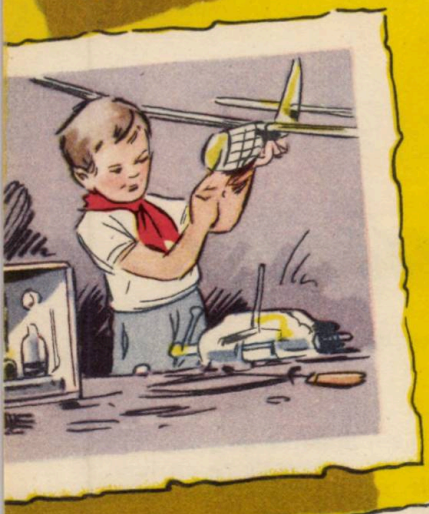

DIRES 59

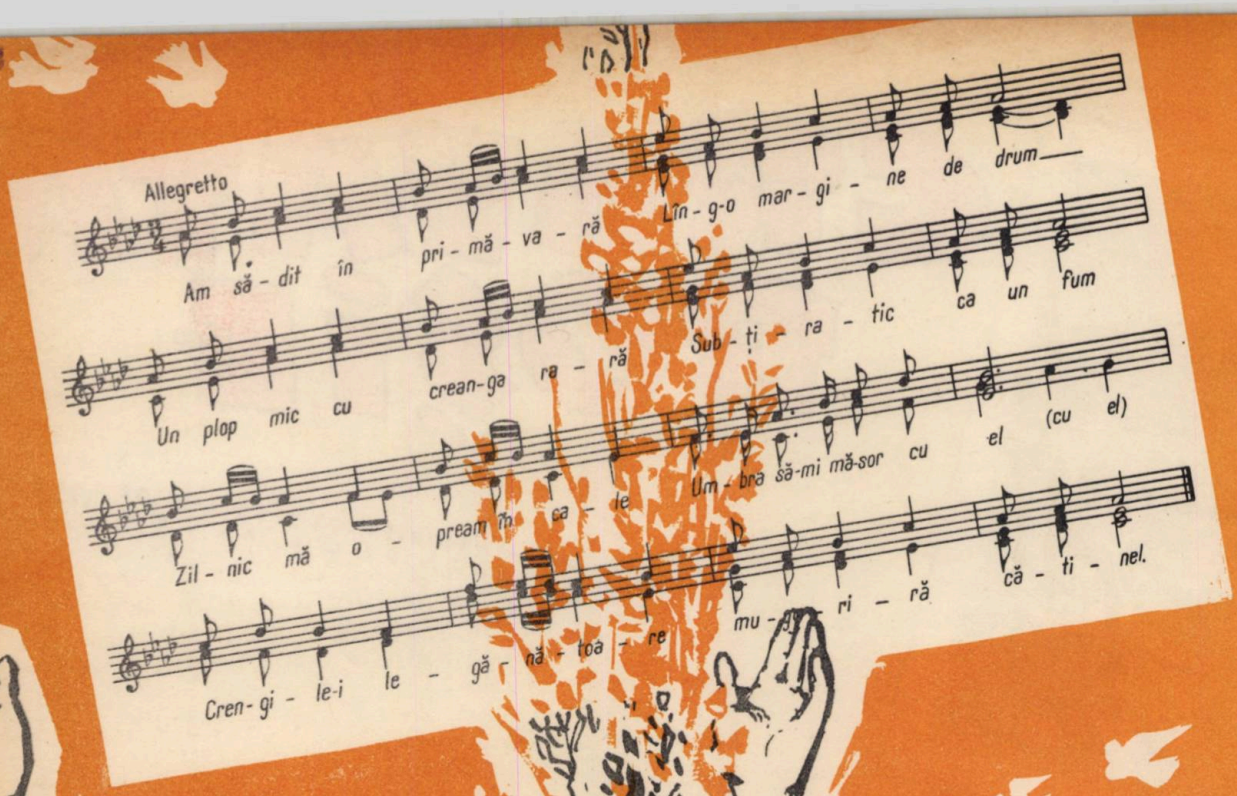

Pomișorul

Muzica: **MARIN CONSTANTIN** Versuri: **THEODOR BALȘ**

I

Am sădit în primăvară lîng-o margine de drum
Un plop mic cu creanga rară, subțiratic ca un fum,
Zilnic mă opream în cale umbra să-mi măsor cu el,
Crengile-i legănătoare mugurind cătinel.

II

Într-o bună dimineață frunzele i s-au ivit,
Plopul meu schimbat la față era plin de ciripit.
Mîngîiat de vînturi line părea flacără spre cer,
Îl sădisem cînd pe mine mă primise pionier.

III

Am sădit de-atunci încoace primăvara copăcei,
Toți mi-s dragi, mie-mi place plopul cel mai mult din ei.
Cum să nu iubesc fierbinte plopul nalt și subțirel
Cînd mereu mi-aduce-aminte prima zi de pionier.

Desen: **C. MĂLIN**

CRAVATA ROȘIE
revista pionierilor și școlarilor
editată de C. C. al U. T. M.
Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE
Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct), Iosif Tripșa.

OCTAV PANCU-IAȘI
Ilustrații: EUG. TARU

FESTIVAL

Praga... Budapesta... Berlin... București... Varșovia... Moscova... Viena!

Șapte mari capitale europene aflate la sute și mii de kilometri depărtare una de alta, dar pe care tineretul lumii le leagă printr-un singur cuvînt: festival!

Fiecare dintre aceste orașe a găzduit, și cel din urmă găzduiește anul acesta, pe solii tineretului lumii adunați să exprime în cuvinte, cîntece și dansuri marea lor dorință ca pacea și prietenia, bunurile cele mai de preț cîștigate de omenire, să nimicească războiul și ura.

Praga... Budapesta... Berlin... București... Varșovia... Moscova... Viena!

Nici rachetele, nici avioanele cele mai rapide, nici telefonul, nici telegraful nu pot lega aceste orașe între ele și cu restul lumii, mai iute, cu viteza luminii, decît le-a legat și le leagă voința de pace și prietenie, cuvintele „Nu, războiului" pe care fiecare din festivalurile mondiale ale tineretului și studenților le-a scris pe steagurile lor, le-a sădit în zeci și zeci de milioane de inimi tinere.

Viena, orașul ultimului festival de pînă acum.

Ce pană năzdrăvană mi-ar trebui, copii, ca să cuprind într-un singur reportaj măreția și frumusețea acestei tradiționale întîlniri a solilor tineretului de pretutindeni? De unde și cu ce să încep? La ce să mă opresc? Ce anume să aleg fara să încerc mîhnirea că ceea ce am ales e prea palid, prea sărac, față de ce, atîtea zile în șir, ochii și inima nu vor mai osteni privind și simțind?

Grea, tare grea treabă, chiar pentru un reporter încercat (iertați-mi lipsa de modestie) ca mine, Ilie Călătorie!

Și iată de ce!

Dacă aș începe prin a vă descrie Viena cea intrată în istoria veacurilor trecute ca oraș al muzicii, al cărui nume evocă pe acelea ale marilor compozitori Haydn, Mozart, Beethoven, Johann Strauss, cînd aș mai ajunge la Viena oraș al muncii, la orașul marilor tradiții ale mișcărilor muncitorești, la orașul în care fascismul a provocat atîtea suferințe pînă cînd, în 1945, eroismul armatelor sovietice l-a eliberat, și cînd aș mai ajunge la Viena, orașul-gazdă al celui de-al VII-lea Festival?

Dacă m-aş opri la „Prater", minunatul parc de distracţii în care va avea loc carnavalul festivalului, aş auzi mustrarea valurilor Dunării, pe malul căreia tinerii lumii se vor plimba, vor schimba insigne, vor da autografe, vor povesti despre ţările lor, vor înălţa cîntece de pretutindeni.

Dacă m-aş opri în Piaţa Belvedere, unde tinerii lumii sosiţi la festival se vor aduna într-un mare miting al păcii, cerînd interzicerea armelor atomice, jurînd să nu mai permită repetarea dezastrului de la Hiroşima şi Nagasaki, mi-ar părea rău că nu m-am oprit şi pe strada cea mai frumoasă a Vienei, Ringstrasse (Strada Inelului), pe care de dimineaţă şi pînă mult după miezul nopţii vor răsuna balalaicile tinerilor sovietici, chitarele argentinienilor, armonicile tirolezilor, tobele congolezilor, glasurile tinerilor de pretutindeni intonînd imnuri ale păcii şi prieteniei.

Dacă v-aş vorbi mai mult despre ziua închinată tinerelor fete, mi-ar apărea în faţă alte file din calendarul bogat al festivalului, amintindu-mi despre ziua închinată sădirii pomilor sau despre zilele întîlnirilor prieteneşti dintre tinerii metalurgişti, mineri, tipografi, ţesători, zidari, învăţători, ţărani.

De asemenea, scriind despre bogatele şi strălucitoarele palate ale Vienei, n-aş putea să nu scriu despre casele sărăcăcioase ale aceluiaşi oraş în care locuiesc zeci şi zeci de mii de familii ale muncitorilor, dintre care mulţi nu găsesc de lucru, ai căror copii cu greu pătrund în şcoli, care îndură foamea şi mizeria.

Şi iarăşi: dacă v-aş povesti despre colecţia de insigne a unui tînăr italian care îi acoperă toată cămaşa şi şapca, n-aş şti cum să-mi mai rămînă timp şi pentru „periniţa", pe care de la tinerii noştri, ca şi la celelalte festivaluri, o vor învăţa toate continentele; tinerii noştri, care nu vor putea să nu entuziasmeze cu frumuseţea şi vigoarea artei noastre noi, a artei unei ţări libere şi fericite; şi pentru solii gloriosului Comsomol, întîmpinaţi pretutindeni cu dragoste şi admiraţie; şi pentru întîlnirile în care se vor îmbrăţişa şi vor rosti cuvinte de prietenie tinerii francezi cu tinerii algerieni şi vietnamezi, tinerii americani cu tinerii chinezi, fraţii tineri ai celor două Germanii...

Grea, tare grea treabă — chiar pentru un reporter încercat ca Ilie Călătorie!

La ceva însă trebuie să mă opresc. Şi iată la ce cred eu că trebuie să mă opresc, pentru că simbolizează întreg festivalul, întreaga lui paletă de culori şi graiuri, şi credinţe: trebuie să mă opresc la faptul că această minunată întîlnire a tineretului lumii o arată încă o dată, cu toată forţa, nemărginita dragoste de pace a omenirii, speranţa ei că pacea va triumfa pretutindeni, că niciodată focul pustiitor al războaielor nu va mai incendia pămîntul. Şi în numele acestei dragoste, al acestei speranţe, tinerii prieteni ai lumii jură să lupte neobosiţi, să facă astfel ca în grădinile tuturor continentelor să înflorească, să crească mîndră floarea minunată a păcii!

Praga... Budapesta... Berlin... Bucureşti... Varşovia... Moscova... Viena!

7 oraşe care prin festivalurile găzduite de ele au făcut şi fac să înconjoare bătrînul pămînt glasurile unite ale tineretului lumii, purtătoare ale soliei păcii şi prieteniei.

ILIE CĂLĂTORIE

ÎNDEMN

Stai la geam şi le-auzi zvonul:
a trimis gospodăria
după dînşii camionul.
Nu-i vezi, dar ghiceşti cum suie

anvoie, scara şuie
şi cum rîd şi cum se-ndeasă
să-şi găsească loc pe bancă.
Şi tu vrei să stai acasă!

Au să fluture cravata
şi copacii au să zboare
lîngă şanţuri decorate
cu măcieşi şi cu cicoare.

O să-i cam pudreze praful,
dar în mirişte, cosaşii
îi aşteaptă cu taraful,
ca nuntaşii!

Spic cu spic cules în cale,
snopii galbeni aú să crească.
Numai snopul mîinii tale
dintre ei o să lipsească.

Şi mă- ntreb, oare-o să-ţi placă,
dacă
ochii lor — pieziş — vor zice
(chiar de gurile-au să tacă)
„pentru tine-am strîns noi spice"?

Stai la geam şi le-auzi zvonul.
Un pietroi în piept ţi-atîrnă.
Fugi de prinde camionul,
cît e vreme, fată cîrnă!

TRACTORUL

Vibrează vesel fiecare nit
din complicata lor maşinărie,
de parcă un maestru iscusit,
strunindu-i fiecare duduit,
ar închega din ele-o simfonie.

În urma lui, ogorul afînat,
ca un gigant plămîn respiră-n vînt.
Asemeni unui fluviu revărsat,
din fiecare petic de pămînt —
descătuşat
din lanţuri vechi şi silnice de hat —
belşugu-mbracă auriu veşmînt.

Şi urmărindu-l cum îşi taie drum
în fiecare anotimp, din zori,
purtînd sape sau secerători,
îmi pare că asist
la un miracol unic: peste scrum
şi jalnice-amintiri, se-ntoarn-acum
întîia brazdă-n veacul comunist.

Poezii de AURORA CONŢESCU

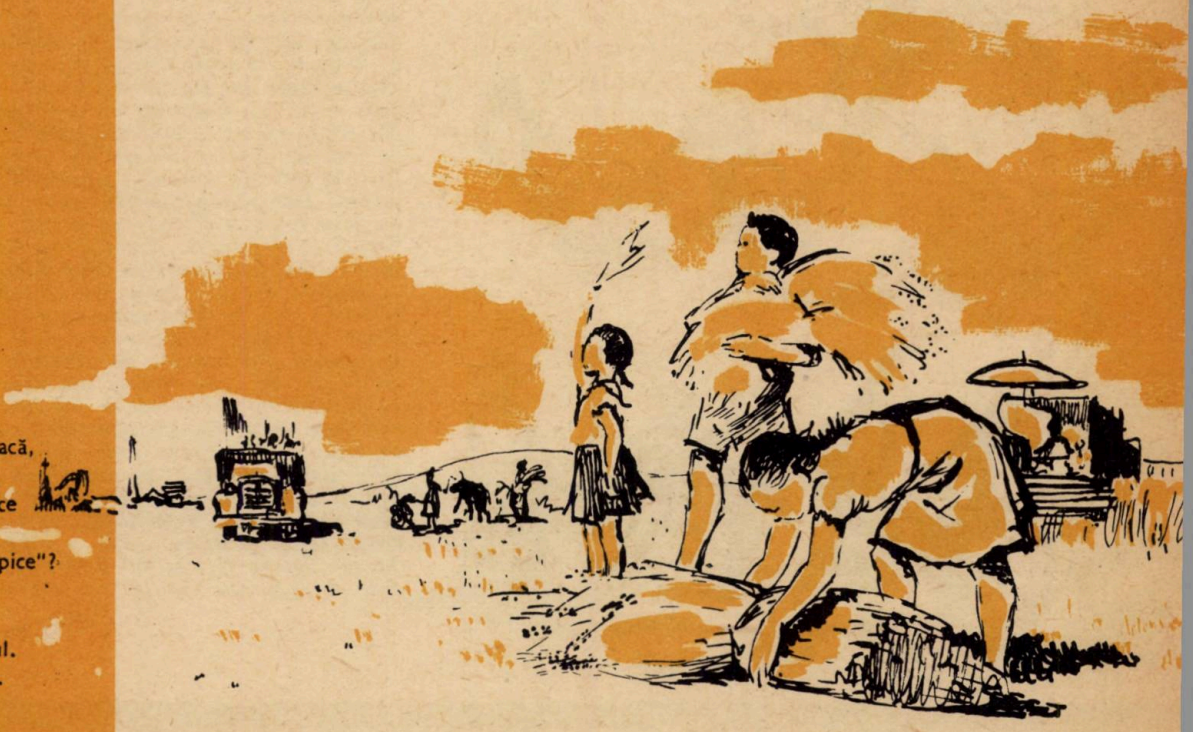

Închinare ţării

Lasă-mă, ţară, să-ţi sărut fruntea,
Lasă-mă, ţară, să-ţi sărut iarba
Şi buzele apelor tale,
Şi umerii munţilor.

Lasă-mă, ţară, să-mbrăţişez
Holda ce se întinde departe,
Îngroşată cu sîngele ţăranilor noştri,
Cărora comuniştii le-au aprins pe cerul tău
Steaua ce nu moare niciodată.

Lasă-mă, ţară, să fiu slujitorul înfloririlor tale,
Paznicul fără odihnă ce ocroteşte zîmbetul tău,
Lasă-mă să-ngenunchez cu jurămînt de moarte
Pentru mutarea paradisului
Pe uliţa hamalilor, pe uliţa argaţilor.

Lasă-mă, ţară, să fiu păzitorul
A tot ce se naşte sub ochiul partidului,
Lasă-mă să cînt izbînzile tale!
În slavă te ridicăm ca pe o cunună,
Să ne trăieşti, Republică Populară Romînă!

CIOBANU VASILE
clasa a VI-a B, Şc. de 7 ani nr. 8
din Oraşul Stalin

MINGEA

de **I. V. SPIRIDON**
desene: **N. POPESCU**

Ieri am trecut printr-un sat. Lîngă şcoală, pe terenul de sport, copiii jucau fotbal. Mingea mare, galbenă era a şcolii, şi copiii o luaseră să se antreneze pentru meciul pe care îl aveau peste cîteva zile. Nu ştiu de ce mi-au dat lacrimi în ochi. Şi apoi m-au năpădit gîndurile. Ajungînd acasă, m-am aşternut pe scris. Am scris această poveste adevărată, intitulată „Mingea", ale cărei întîmplări se petrec într-o vreme cînd în ţara noastră stăpînea nedreptatea...

*

De cînd mă ştiu mi se scurgeau ochii după minge. Toate zdrenţele de prin curte le adunam cu grijă, le mototoleam frumos, le legam cruciş şi curmeziş, şi gata mingea! Pînă cînd se tocea apoi sfoara cu care erau legate, bietele cîrpe nu mai apucau clipă de odihnă. Doar noaptea, cînd nu se mai putea deosebi mingea de pietrele de pe drum; în cîte pietre oi fi pocnit cu degetele picioarelor, nu ştiu. N-am numărat. Ştiu numai atîta că totdeauna aveam cîteva răni sau zgîrieturi mai adînci: n-apuca să se vindece una, că altele se şi adăugau la număr.

Mare bucurie a fost pe mine cînd m-a învăţat Onu lui Toderică să leg mingea ca pe globul pămîntului. Cică aşa ar ţine mai bine. Şi chiar aşa-i! Mi-a explicat el Onu lui Toderică cum vine cu legăturile globului pămîntului, dar eu n-am priceput. Poate că eram prea mic. Onu lui Toderică era mai mare, în clasa patra. Eu eram numai într-a-ntîia. Nu ne-am înţeles chiar de la început, de la povestea cu globul pămîntului. Mai întîi şi-ntîi că pămîntul nu-i glob. Globu-i aşa, ca o minge. Dar pămîntul? Vede şi-un chior că-i întins. Ce, eu n-am ochi? Mai sînt ei şi munţii, ce-i drept, îi drept. Înalţi şi ascuţiţi ca Negoiul ori mai gîrbovi ca Surul, care-i adus de spinare ca Moş Gore al Danciului. Sînt şi dealuri: Dealul Bradului. Şi văi. Uite toată Valea Oltului: cît e ea pînă unde nu se mai vede e toată întinsă. Dar glob? Unde vede el glob? Dar Onu lui Toderică ţinea una-ntr-una că pămîntu-i glob şi că-i legat cu un fel de linii care se întîlnesc cu toatele în două părţi, deasupra şi dedesubt. La „poli", zice el. Pe urmă alte linii le-ar lega pe astea de-a curmezişul. Fel de fel de cercuri. Unul mai mare la mijloc, apoi altele tot mai mici şi mai mici pe amîndouă părţile, pînă deasupra şi dedesubt, unde se-ntîlnesc toate celelalte linii. Nici de-nţeles nu l-am înţeles şi nici de crezut nu i-am crezut toată povestea... Fie el sănătos cu basm cu tot! Măcar dac-ar fi fost cu Feţi-Frumoşi şi cu zmei!... Dar mingea am învăţat s-o leg straşnic de bine! Şi

---

NERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERA

Te-am văzut, dragul meu preşedinte de unitate, o zi întreagă aplecat deasupra hărţii, încercînd să compui un itinerar de excursie pentru unitatea ta. Dar iată că m-am gîndit şi eu la un itinerar pentru voi.

IATĂ, AICI ERA CÎMP...

„Casa Scînteii" este clădirea cea mai înaltă din Bucureşti, cel mai mare edificiu de cultură din ţara noastră. Acum 10 ani, dacă aţi avut cumva ocazia să treceţi pe aici în căruţ, poate aţi observat că pe locul unde se află acum această impunătoare clădire era cîmp. Astăzi, „Casa Scînteii" este un măreţ palat al culturii. În fiecare zi ies de aici, luîndu-şi zborul spre toate colţurile ţării, milioane de ziare, reviste şi cărţi. Iată aici, în corpul central, se află redacţia ziarului „Scînteia", organul C.C. al Partidului Muncitoresc Romîn. Tot aici lucrează redacţia revistelor „Cravata roşie", „Luminiţa," „Arici Pogonici"... În partea cealaltă — „Scînteia tineretului", „Ifjumunkás", „Ştiinţă şi tehnică", „Romînia liberă", „Scînteia pionierului" etc. În sălile mari ale tipografiei, în care nu se stinge lumina nici noaptea tîrziu, se învîrtesc marile rotative, ajutor nepreţuit dat de Uniunea Sovietică poporului nostru. Muncitorii tipografi, care au luptat mult în trecut pentru drepturile lor, au astăzi condiţii minunate de muncă şi de viaţă.

S-ar mai putea vizita multe lucruri aici dacă nu ne-ar aştepta încă o mulţime de locuri interesante.

BUCURIA NATURALIŞTILOR

Am ajuns la Muzeul de ştiinţe naturale „Grigore Antipa". Grigore Antipa a trăit între anii 1867 şi 1944. El este creatorul şi organizatorul acestui renumit muzeu.

ţinea! De zece ori cît una legată în cruce. Cîte mingi am mai făcut după aceea legate ca pe globul pămîntului! Am ajuns de le făceam mai bine ca Onu lui Toderică.

Tot Onu lui Toderică m-a învăţat să fac şi mingile din păr de cal ori de vacă. Îs mai bune ca cele de zdreanţă. Mai uşoare şi sar mai bine. De unde nu mă prea prindeau la ţesălat, acum ţesălam toată ziulica vacile ca să le adun părul. Întîi mi-am făcut una mai mică. Cam cît oul de raţă. Dar rotundă, nu ca oul. După asta una mare, mare de tot. Mai mare ca amîndoi pumnii mei aşezaţi unul lîngă altul. Cît pumnii tatii. Asta era strașnică! Nici un copil din sat n-avea minge aşa de mare şi de bună ca a mea. Toţi mă pizmuiau. De cîte ori venea vorba despre ea, eu îmi umflam coşul pieptului ca curcanii din curtea plutonierului de jandarmi...

Dar prin primăvară, m-am dezumflat... Am văzut minunea mingilor! La Titi. Titi era băiatul notarului. I-a adus-o taică-său de la oraş. Minune, nu altceva! Îi ziceau „forbal". Era mare, cît capul, din bucăţele de piele cusute pe dinăuntru. În ea avea un fel de băşică mare de gumă, cu un maţ lung, cam de-un lat de palmă. În mingea de piele vîra băşica asta de gumă — camera, cum îi zicea el. Dar nu era cameră, că era de gumă, ci băşică în toată legea, ca a porcului, pe care o umflă mama cu ţeava şi o usucă să ţină chiagu-n ea. Aşa. I-a adus de la oraş şi pompă, ca s-o poată umfla mai bine decît cu gura. Cînd se făcea tare, tare, de nu mai era chip s-apeşi nici cu nodurile de la degete, lega strîns maţul, îl vîra cu chiu cu vai înăuntru şi cosea la gură mingea cu o curea trasă pe nişte găuri gata făcute. Grozavă minge! Rotundă-rotundă şi uşoară! Şi cum mai sărea! Cînd o atingeai sănătos cu piciorul, sărea mai sus decît casa. Cît turnul bisericii.

M-am dezumflat şi-mi era şi ciudă. Dacă era altul, nu mi-ar fi fost aşa de ciudă. Dar Titi? Tocmai el? Titi era duşmanul meu de moarte. Şi el, şi taică-său. De astă-iarnă de la gheaţă. Era chiar lîngă şcoală un gheţuş lung, lung, mai lung ca frînghia de legat prăjina carului. Toţi ne dam pe el cînd ieşeam de la şcoală. La rînd, ca gîştele. Cîte unii ne mai întorceam înc-o dată. Eu eram chiar înaintea lui Titi. El avea ghete cu ţinte. Lunecau bine. Opincile mele lunecau cu greu. Un petic de la opinca din dreptul s-a desfăcut, am călcat cu stîngul pe el şi m-am împiedicat. Am căzut grămadă înainte de jumătatea gheţuşului. Titi s-a împiedicat de mine şi a căzut şi el, dar puţin mai alăturea de gheţuş. S-a dus cu faţa drept într-o baleg㠄 proaspătă rămasă de la vitele care mergeau la şipot la adăpat. Ne-am sculat amîndoi de jos. Cînd l-am văzut pe Titi cu faţa năclăită am pufnit în rîs. Toţi am rîs. Şi Oancea, şi Grecu, şi ceilalţi. Numai Titi nu. De mînie i se roşise toată faţa, atîta cît i-a mai rămas neacoperită de murdărie. N-a rîs. Tăcea şi se uita la mine crunt şi cu fălcile încleştate. Eu i-am arătat opinca cu peticul desfăcut.

— De-aia am căzut. Am călcat peste el.

Nu mi-a răspuns decît un singur cuvînt:

— Sărăntocule!

Şi m-a scuipat drept în obraz.

Am rămas ca năucit. Unii băieţi au început să rîdă. N-au rîs toţi. Nicolae Oancea a rîs. Şi el avea tot bocanci cu ţinte. Ei aveau prăvălie. A rîs şi Stan Grecu. Stan Grecu n-avea ţinte, dar ghete tot avea, cu găuri şi cu copci. Tatăl său era... nu ştiu, pe la primărie... Stam încă drept, dar îmi vîjîia capul... Copacii se legănau... Dar hornurile caselor de ce se legănau?... Mi-a zis „sărăntoc"... Eram nouă copii: tata nu ne putea cumpăra la toţi bocanci cu ţinte ori ghete şi cu găuri, şi cu copci... Dar de ce m-a scuipat? De ce? De ce?... Îmi tremurau picioarele şi mîinile... mi-am şters scuipatul de pe obraz cu mîneca de la cămaşă. Nicolae Oancea a rînjit iar:

— Pune-i altul la loc, Titi!

Atît i-a trebuit lui Titi. Era chiar în faţa mea. M-a scuipat încă o dată. Tot în obraz.

Genunchii au prins să mi se îndoiască... Parcă mă făceam tot mai mic...

— Ha, ha, ha!

Stan Grecu rîdea cu gura pînă la urechi... şi Titi a pornit să rîdă... Şi Oancea...

Nu ştiu ce-a fost în picioare. Poate vreun arc. Am sărit deodată, ca berbecii, cu capul înainte, drept în stomacul lui Titi. Nu s-aştepta la asta. A căzut întins pe spate şi eu peste el. I-am împlîntat mîna dreaptă în beregată şi cu stînga am început să-i car cu pumnul în nas. Nu ştiu cîte i-am dat: două? trei? cinci? Pe pumnul meu, verzuiul de pe faţa lui Titi a-nceput să se amestece cu roşul sîngelui pornit de pe nas... Nu ştiu nici cît aş mai fi dat... Cineva m-a pocnit cu un pumn în ceafă. Am scăpat mîna din gîtul lui Titi. Apoi mi-a sărit cineva în spate şi şi-a trecut braţul pe sub barba mea. Era braţul lui Stan Grecu. L-am cunoscut după blana de la mînecă. El avea blană la mîneci. I l-am prins şi mi-am înfipt dinţii în mînă. A ţipat ca din gură de şarpe. A sărit şi Nicolae Oancea. Titi era tot

În colecţia de păsări a muzeului se află 4.000 de exponate. Sînt aici tot felul de păsări, de la minuscula colibri de 2 cm pînă la uriaşul struţ. Iată şi nişte animale de mărimea unui cîine, lînoase şi foarte nesuferite. Li se spune leneşi. Trăiesc în America de Sud. Un schelet uriaş de balenă planează deasupra noastră ca un aeroplan. Iată şi imensul schelet al Mastodontului — parcă e o schelă de construcţie. De asemenea nu ne putem închipui în ce s-ar putea face o omletă dintr-un ou de Aepionis, deoarece acest ou are un volum de 148 de ori mai mare decît al oului de găină. Iată şi pitonul de stînci, şi înfiorătorul Boa de apă, care ajunge pînă la 12 m lungime. Flora, fauna şi bogăţiile subsolului ţării noastre sînt bogat reprezentate în acest muzeu. Priviţi aceste cristale de cuarţ: parcă un meşter iscusit a dăltuit în gheaţă o regiune de munţi în miniatură.

COMORI

Piaţa Republicii, palatul. Cînd ne-am descotorosit de regi am deschis toate geamurile, am măturat bine, am şters praful şi după ce am făcut o curăţenie exemplară am inaugurat în acest palat Muzeul de artă al Republicii Populare Romîne. Aici poate intra astăzi oricine să privească lucrările clasicilor picturii noastre — Grigorescu, Băncilă, Aman, Luchian etc., precum şi lucrări renumite din pictura universală. În acest palat, în care altădată sălăşluiau desfrîul şi huzurul regal, poporul nostru păstrează astăzi comori ale artei sale.

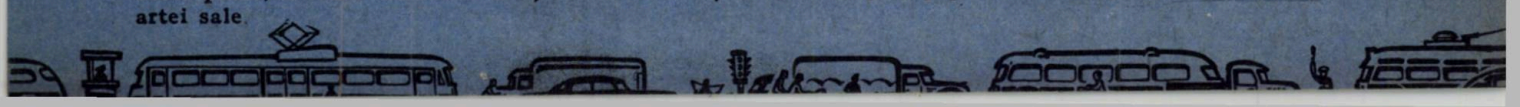

sub mine. Se ţinea cu mîinile de nas. Oancea era mai voinic decît mine. M-a răsturnat de pe Titi şi m-a izbit cu pumnul în obraz ca să-i dau drumul mîinii lui Grecu. I-am dăt, dar am prins mîna lui. Nu pe toată. Numai degetul cel mare. I l-am strîns bine în dinţi şi m-am întors cu faţa în jos, ca să nu mă mai poată lovi cu celălalt pumn. Mi-am tras şi picioarele sub mine ca să mă ridic. Acum a început să urle Oancea. Titi se sculase. M-a izbit pe la spate cu ghiozdanul cu cărţi în cap. El avea ghiozdan. Numai el avea. Am scăpat degetul lui Oancea, dar m-am ridicat. Titi a rupt-o la fugă. Eu după el. A ajuns acasă. Stătea aproape de şcoală, la primărie. A intrat în curte. Acolo nu mai puteam să mă iau după el. M-ar fi prins notarul la strîmtoare. M-am întors. Lîngă casa lui Ranga am văzut un reteveı zdravăn. L-am luat cu mine şi am pornit repede spre gheţuş. Cînd m-a văzut cu reteveiul, Stan Grecu a şi rupt-o la fugă. Oancea s-a uitat întîi la mine, apoi la Grecu. Cînd l-a văzut pe Grecu fugind, s-a uitat iarăşi la mine, cu ochii încă şi mai bulbucaţi, a rămas o clipă pe loc, nehotărît, apoi a pornit după Grecu repede, de i se izbea trăistuţa cu cărţile de spinare...

Bătaia s-a terminat, dar cu asta nu s-au terminat toate. A doua zi, la şcoală, învăţătorul m-a pus în genunchi pe boabe de porumb pentru că l-am bătut pe Titi. N-am vrut să stau în genunchi. Nici palma n-am vrut s-o ţin întinsă ca să-mi dea cu nuiaua în ea. M-a prins atunci de umărul cămeşii şi a-nceput să mă croiască peste spate cu nuiaua. Vreo două săptămîni mi s-au cunoscut dungile vinete. Pe urmă m-am întîlnit cu notarul:

— De ce-mi bătuşi, mă, băiatul?

Nici n-am apucat să deschid barem gura să-i răspund că el a-nceput cu scuipatul, că m-a şi înşfăcat cu mîna de guler. A pornit apoi să mă lovească cu bastonul peste spate şi pe unde nimerea. Avea un baston gros, galben, încovoiat, plin de noduri mai negricioase, de care nu se despărţea niciodată. Şi la biserică mergea cu el.

Abia am scăpat din mîinile lui.

De-atuncea mi-au rămas duşmani amîndoi. Duşmani de moarte. De omorît, nu-i puteam omorî. M-ar fi

ERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR — BUCUREŞTI — ITINERAR

Sînt multe de văzut în Bucureşti. La fiecare pas este ceva asupra căruia nu poţi să nu te opreşti. Excursia noastră ar ţine toată vara dacă ne-am opri la toate aceste locuri — la Muzeul Teatrului Naţional, la Muzeul oraşului Bucureşti, la Operă, la Ateneu, la Stadionul „23 August", la monumentul din Dealul Spirii, la Arenele Libertăţii, la uzinele şi fabricile Bucureştiului...

70.000.000 ORE DE MUNCĂ VOLUNTARĂ

Priviţi-vă propriile haine. Iată, multe din ele sînt confecţionate la această fabrică.

Fabrica de confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej" se numără printre cele mai mari fabrici de îmbrăcăminte din lume. Multe flamuri roşii de brigadă fruntaşă au fluturat aici pe vremea cînd, în locul unde se înalţă azi fabrica, era şantier. 70.000.000 ore de muncă voluntară ale tineretului au înălţat această fabrică.

Flamuri roşii au fluturat atunci pe şantier. Astăzi, noi flamuri flutură la brigăzile fruntaşe în producţie din fabrică.

LUPTĂTORI ŞI MUNCITORI

Hoardele fasciste au primit lovituri grele de la comuniştii care lucrau pe atunci în uzină. Mulţi dintre ei mai muncesc şi astăzi în această uzină — „Mao Ţze-dun".

Locomotivele pe care le cereau hitleriştii se defectau pe drum. Cuţitele

băgat în pușcărie. Notarul era prieten cu șeful de jandarmi. Mergeau la vînătoare împreună. I-am văzut chiar eu. Dar tot am găsit eu ac de cojocul lor! Prăștia, drăguța! Nimeream și vrabia din vîrful mărului! De șapte ori și-au pus notarul și învățătorul geamuri noi la ferestrele dinspre stradă. Titi nu mai îndrăznea să meargă la scaldă nici la iaz, nici la Olt. Totdeauna zbura o pietricică de după un tufiș des, și apoi Titi șchiopăta trei zile. Dar nu știa cine l-a lovit. Nimeni nu știa. Mă păzeam bine.

Tot el avea minunea mingilor! De-aia mi-era și mai ciudă! Toți se jucau numai cu mingea lui. Pe-a mea nu mai da nimeni o ceapă degerată. Adică nu jucau chiar toți. Numai Oancea, Grecu și pe cine mai voia Titi să-l lase. Pe mine nu m-ar fi lăsat. Dar nici eu nu l-am rugat, însă nu mă puteau opri să mă uit. Nici eu nu mă puteam opri să nu mă duc în Țelinele Morii, unde jucau. Mi se scurgeau ochii după „forbalul" lor, ca ai pisicii după șoarecele închis în capcană...

Într-o duminică i-am spart mingea... Alt bucluc — și tot din pricina opinciii! Stam după „poartă", mai departe. A tras Oancea o „pedeapsă". N-a fost gol, că era prea sus. Venea drept la mine. Am prins-o din aer și am tras cît am putut de tare. Cu sete. Cu ură, aproape. Am tras cu stîngul. Trăgeam mai bine cu stîngul. Opincile îmi erau legate cu o sîrmă tare. Un capăt de sîrmă era întors în sus chiar deasupra labei piciorului. După ce am lovit-o, mingea a început să fîșîie, apoi s-a dezumflat de tot...

S-a terminat cu jocul.

Nu m-am dus la ei. Dar cînd am văzut că vin spre mine grămadă și furioși, m-am dat în drumul gării, care trecea pe aproape, mi-am încărcat repede brațul drept cu pietre și mi-am pregătit una potrivită în stînga. S-au oprit să se sfătuiască. Eu m-am tras cu grijă spre strada noastră.

Seara învățătorul și notarul au băut bere la crîșma comunală. Luni dimineața iar m-a bătut învățătorul. Dar marți iar și-au pus spre stradă geamuri noi. Și el și notarul. Titi șchiopăta iar.

BUCUREȘTI oraș frumos

Foaie verde măr mustos,
Bucureşti, oraş frumos,
Drag mi-e să trăiesc în tine
Şi s-aud numai de bine.
Pînă ieri aveai sub soare
Sărăcia cingătoare...
De-i ziceam una de jele,
Curgeau lacrimi vălurele
De secau zilele mele.
Şi iar verde ca laleaua,
Tristă mi-a fost mahalaua
Cum e noaptea fără stele
Şi inima-n păsărele
Cînd găsesc cuibul stricat,
Şi puiu-n iarbă picat,
Fără pene de zburat.
Bucureşti, voinic flăcău,
A venit şi timpul tău —
Peste tot la mărgioară
Un brîu roşu te-nfăşoară;
Brîuţ roşu cum e focu'
Doamne, ne-a ajuns norocu'!
Brîuleţ de mîndre case,
Cu perdele de mătase
Bucureşti, oraş frumos,
Căzură boierii jos.
Bucureşti, oraş vestit,
Ce mult ai întinerit!
Bucureşti, grădină mare,
Cu-atîta potop de floare,
N-ai pe lume-asemănare!

Culeș de ION SOCOL în cartierul Floreasca

— BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BU

care trebuiau să strunjească proiectilele se stricau ca prin farmec. Piesele bombelor erau montate greșit. Astfel îi sabotau comuniștii pe cotropitorii nemți, care făcuseră din această uzină o uzină de armament. Acești comuniști au fost de multe ori la un pas de moarte, dar au luptat înainte neînfricați.

Luptătorii de atunci sînt astăzi fruntașii în muncă ai acestei uzine, care produce lucruri folositoare oamenilor: piese de locomotivă, autobuse etc.

ȘANTIER — BUCUREȘTI

De mult mă gîndisem că un punct important al unui itinerar ar fi noile blocuri. Blocurile muncitorești din Ferentari au răsărit pe un cîmp. Bucureștii Noi și Floreasca sînt, de asemenea, cartiere noi de blocuri. Astăzi, dacă treci prin cartierul Floreasca, nici nu-ți vine să crezi că, nu cu mulți ani în urmă, întîlneai aici doar magherniță.

La acest punct nu mai avem nevoie de nici un itinerar. Copii, suiți-vă în orice tramvai, în orice autobus care aleargă spre toate punctele cardinale, spre toate direcțiile capitalei noastre. Coborîți unde vreți, uitați-vă pe geam unde poftiți — peste tot vă va întîmpina ritmul nou și vesel al construcției socialiste.

LA MUZEUL DE ISTORIE A PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÎN

Să intrăm în acest muzeu de pe Șoseaua Kiseleff. Vom vedea aici că Bucureștiul a fost leagănul luptelor revoluționare ale clasei muncitoare din țara noastră.

Încă din 1888, în București au loc greve generale ale tipografilor și muncitorilor de la căile ferate. În anii 1914—1916, muncitorii din București organizează greve și manifestează pentru pace, împotriva războiului.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie dă un nou avînt mișcării muncitorești din țara noastră. Iar

CARN

Am primit o invitație. De la pionierii unității în care am fost, cîndva, instructor. Sfîrșesc anul școlar cu un carnaval. Mi-am făcut rost de o mască. Așa se cerea. Și m-am dus. Am pus-o încă din stația tramvaiului. Ca să nu fiu recunoscut. În curte, sprijinit de tocul ușii de la intrare, un lup. Pare că nici nu-i pasă de îmbulzeala de dinaintea afișierului, pe care abia s-au anunțat promovații, corigenții și repetenții. Totuși, înalță gîtul și citește, peste umărul celorlalți, listele. Trecuse. Vîrî mîinile adînc în buzunare. Și fluieră aiurea. Și nu știi dacă rînjetul batjocoritor e al lupului sau al băiatului. Cînd să trec de el îl aud murmurînd către mine:

— Vai, cum nu v-ați schimbat!

M-am oglindit într-un geam. Purtam o mască de gorilă, caraghioasă. Cine-o fi obraznicul?

Mi-a ieșit înainte instructoarea.

— Bine-ați venit!

Să mă fi recunoscut și ea? Mă simt cam stingherit. Întreb:

— Știți cine sînt? E așa de ușor de ghicit?

Zîna zîmbește larg (am uitat să spun că instructoarea e îmbrăcată într-o rochie de zînă din povești).

— V-am recunoscut după mers.

Îmi privesc picioarele. Nu mă știu șchiop. Ea rîde de-a binelea. Apoi se încruntă. Aha! mă bucur. M-a asemuit cu altcineva. Vasăzică nu seamăn de obicei cu o gorilă, cum spunea lupul din ușă. Dar instructoarea nu mai privește spre mine. Caută spre ușă. A zărit și ea lupul. Se îndreaptă spre el. O urmez, pentru orice eventualitate. Abia acum descopăr la gîtul lui un papion negru, din cele cum poartă ospătarii.

— Scoate-l! poruncește instructoarea. Și pune-ți numaidecît cravata roșie.

Lupul se îndreaptă din șale. E înalt, zdravăn. O clipă sper: o să-și scoată mîinile din buzunar. Nici gînd! Vorbește doar:

— Așa-s eu costumat. E bine?

— E rău... vrea instructoarea să pornească o discuție.

O trag într-o parte.

— Cine-i?

— Iliescu!

— Care? Cel dintr-a V-a?

În sfîrșit, zîmbește iar.

— Ați uitat c-au trecut 2 ani de atunci? Acum e într-a VII-a.

— Păi nu era așa... Era un băiat cumsecade...

EȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI

la 8 mai 1921 are loc, tot în capitală, cel mai mare eveniment din istoria luptelor revoluționare ale poporului nostru — crearea Partidului Comunist din Romînia, forța conducătoare a clasei muncitoare.

Priviți la aceste documente. Iată, cei care au fost în frunte mereu, în toate luptele pentru izbînda clasei muncitoare, sînt conducătorii de azi ai poporului nostru.

Iată și fotografia neînfricatului luptător Ilie Pintilie, comunistul care i-a îndemnat la luptă pe muncitorii Atelierelor „Nicolina" din Iași. Ilie Pintilie s-a stins sub zidurile cumplitei închisori „Doftana".

Iată documente despre luptele muncitorilor conduși de partid de la Atelierele „Griviția", din anul 1933. Va rămîne veșnic în amintirea noastră acest tînăr, Vasile Roaită, care a murit cu mîna pe sirenă.

În vremurile acelea de adîncă ilegalitate, comuniștii se întîlneau pe ascuns și țineau ședințe sau tipăreau ziarul „Scînteia". La această presă „Boston" s-au tipărit ziare și manifeste comuniste. Poporul muncitor știa că partidul comunist este acela care îl va scoate din robie. De aceea, nu există cartier în București în care oamenii să nu-i fi adăpostit pe comuniști de copoii siguranței. Pe Strada Antim nr. 29, pe Strada Elena Cuza nr. 72, pe Calea Moșilor nr. 28, iată cîteva case pe care le putem vedea și astăzi, case în care au ținut ședințele comuniștii, case care au adăpostit redacția ilegală a ziarului „Scînteia".

Iată aici fotografii ale luptătorilor căzuți în lupta neclintită împotriva fascismului și a dictaturii antonesciene. Filimon Sîrbu, Petre Gheorghe, Justin Georgescu, Ocsko Tereza, Elena Sîrbu, Vasile Tudose sînt numai cîteva nume de eroi.

Aceasta este șapca lui Petre Gheorghe, pătată încă de sîngele neînfricatului luptător comunist. Petre Gheorghe n-a vrut să răspundă nimic copoilor care-l schingiuiau. Pînă la urmă l-au dus în fața plutonului de execuție. Călăii au vrut să-i lege ochii în clipa executării, dar el n-a vrut să moară cu ochii legați. Și-a smuls fișia de pe ochi, ca să mai vadă o dată cerul și soarele, și viața aceasta

AVAL

Trag cu coada ochiului spre intrare. Lupul a dispărut din prag. Unde-o fi? Îl descopăr în mulțimea pionierilor care dansează, rîd, cîntă. Țin cu toții isonul orchestrei aduse anume pentru carnaval. Urmăresc fiecare mișcare a lupului. S-a apropiat de o ciupercă înaltuță și subțirică. O apucă strîns de braț și-o trage către locul de dans. Nu-i spune nimic. Fata se smucește și dispare în mulțime. Lupul înalță nepăsător din umeri. Caută, din priviri, altă fată. Mărește pasul. A ales o fată cu mască neagră la ochi. Repetă gestul. Fata nu se împotrivește. Își arată numai dinții strălucitori și pare mulțumită c-a fost aleasă.

— E Nușa. Vă mai amintiți de dînsa? I-au băgat părinții în cap să se facă artistă...

Într-adevăr, dansează ca o artistă pe scenă. Fără plăcere, cîntărindu-și fiecare mișcare. Lupul continuă să rînjească. Încetul cu încetul, mișcările lui devin mai caraghioase. Fata se bucură. Toți privesc spre ei. Lupul o învîrtește, o sucește, o azvîrle înainte și-o trage înapoi. Instructoarea vrea să intervină. O opresc din nou. Mă interesează lupul. Nu fiindcă e interesant. Ci pentru că se vrea interesant.

Dansul s-a oprit. Muzicanții se odihnesc puțin. Bag de seamă că lupul dă tircoale tobei. Nu stă mult în cumpănă. Îndrăznește și ia bețele în mînă. Începe să bată tare în tobă. Întîi ca o mitralieră. Apoi ca pașii la defilare. Pe urmă ca roțile trenului, repede, din ce în ce mai repede. O parte din copii s-au strîns în jurul lui, ciorchine. Mulți îl privesc nedumeriți, puțini cu admirație. Se bîțîie, tremură ca apucat de friguri, din cînd în cînd scoate și un strigăt. Nu aștept să ostenească și-i iau bețele. Strigă nemulțumit:

— Cu ce drept? Cîntam, nu?

Nu mai apucă să adauge „E bine?". Îi trag masca de pe față. Mi se arată un chip leoarcă de sudoare. Iliescu, așa cum îl știam eu mai de mult. În plus, o mustăcioară abia mijită. Părul îngrijit pieptănat peste cap. Își vîră iar mîinile în buzunar și cu pas legănat pornește spre ușă. Să se răcorească? Nu-l slăbesc din ochi. Dă un brînci unui puștan așezat pe o bancă și se așază în locul lui. Pare că s-a mai potolit. Ascultă rezultatele concursului de minciuni gogonate. Tresare cînd conducătoarea unității vestește:

— Premiul întîi, un tort de ciocolată veritabilă, cîștigă pionierul Mareș Dan pentru cea mai gogonată minciună.

Fata despăturește un petic de hîrtie și citește:

ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINERAR — BUCUREȘTI — ITINER

pe care a iubit-o imens, să-i vadă și pe călăii din fața lui, cărora le-a strigat curajos: „Afară cu fasciștii din țară! Trăiască partidul comunist!"

Aflînd toate acestea, ți se umplu ochii de lacrimi. Nu trebuie însă să plîngi. Trebuie să te străduiești să le semeni lor. Uitați-vă: ei privesc cu dragoste spre viață. Priviți-l pe acest tînăr comunist Justin Georgescu, asasinat la 20 de ani. Toată fața lui rîde de bucuria vieții...

August 1944. Partidul a organizat insurecția armată împotriva fasciștilor. Muncitorii organizați în gărzi muncitorești apărau capitala. La Tunari și în pădurea Băneasa, gărzile muncitorești, alături de unități ale armatei, au luptat eroic împotriva fiarelor hitleriste care voiau să distrugă capitala.

Privim la vitrinele cu documente. Am trecut prin fața vitrinelor cu cătușe, cu ziare ilegale, cu fotografii ale luptelor împotriva fasciștilor.

Începe lupta poporului muncitor pentru cucerirea puterii. O dată cucerită puterea, poporul pornește la muncă înflăcărată pentru reconstrucția țării. Construcții noi se ridică pe întinsul patriei noastre. Viața nouă a poporului devine din ce în ce mai luminoasă. Într-o vitrină citim despre decretul cu privire la conferirea titlului de Erou al Muncii Socialiste unor muncitori fruntași. Toate celelalte documente care urmează vorbesc despre succesele, despre cuceririle clasei muncitoare conduse de partidul nostru drag. Pentru toate aceste cuceriri, care ne fac viața din ce în ce mai frumoasă și mai îmbelșugată, și-au dat viața mulți eroi.

* * *

Acest itinerar cuprinde numai cîteva locuri importante din București. În capitala noastră sînt încă multe de văzut. Întocmiți-vă singuri alte itinerarii în așa fel ca nici o străduță să nu scape curiozității voastre!

MIHAELA MONORANU

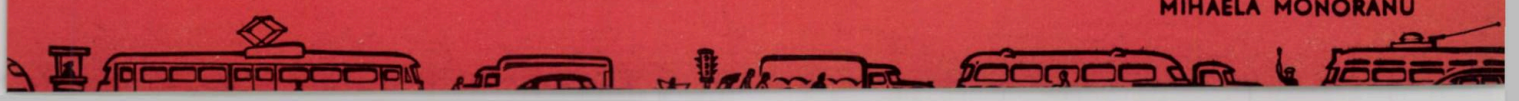

„Vreți să știți cine-i autorul «codului manierelor elegante»? E Iliescu Sandu!“

Cei de față rîd. Unii, mai puțin. Lupul, fără mască, sare în picioare, roșu de mînie. O zbughește pe ușă. Curînd, copiii au și uitat de toată întîmplarea. Mai ales c-au făcut atîta haz cînd Mareș, tăind tortul, a descoperit că-i umplut cu mămăligă. Păcăleala asta o știu, dar, de fiecare dată cînd sînt astfel păcăliți, rîd cu aceeași poftă.

Muzicanții și-au reluat locurile. Dansul reîncepe. Nu pot uita ochii lui Iliescu. Scăpărau din pricina glumei prietenești a colegilor săi... Cum însă la carnaval e musai să te distrezi, am invitat-o și eu pe instructoare la dans. N-am apucat decît un vals. O piatră a izbit pe dinafară una din ferestrele sălii de gimnastică, în care se ținea carnavalul. Am dat buzna afară. De pomană orice căutare. Ne-am întors în sală, abătuți. Aveam aceleași bănuieli cu toții. Instructoarea a alergat în curte. M-am aciuit pe lîngă poștașul carnavalului, ca să mă mai înveselesc nițeluș. El primea și împărțea bilețele. Am primit și eu două. Primul:

„Aș vrea să te cunosc mai bine, gorilo. Vino peste 10 minute lîngă orchestră și caută o pisicuță. Nu întîrzia, că vine mama să mă ia acasă“.

Al doilea:

„Ești cea mai frumoasă gorilă pe care-am văzut-o vreodată. N-ai vrea să vii la colțul nostru viu?“

M-am îndreptat către orchestră să caut pisicuța. La cel de-al doilea bilețel n-aveam cui răspunde. Cel care-l scrisese nu-și trădase numărul. Iscodeam în stînga și-n dreapta, în așteptarea pisicuței, cînd, ce să vezi? Pe ușă își face apariția lupul. Din nou cu mască. Fără mîini în buzunare. Și fără să se legene mergînd. Și fără să fluiere. Și parcă mai adus din spate. Se oprește în preajma poștașului, cere o bucățică de hîrtie și, retras lîngă fereastra cu geamul spart, începe să scrie pe furiș. Las baltă pisicuța. Mă strecor în spatele lui. Regret că nu-i și instructoarea de față. Pe unde o fi? Trebuie să aflu ce scrie în bilet. De obicei n-aș face asta. Dar cu el... Deslușesc numărul pe care-l scrie deasupra biletului împăturit. „106“. Îl azvîrle în șapca poștașului. Încerc să aflu, la repezeală, cine-i „106“. Bag de seamă apoi că lupul s-a făcut iar nevăzut. Poștașul strigă desperat:

— 106! 106!

Vrea să vîre biletul în buzunar, murmurînd:

— O fi plecat acasă!

Dar eu mă reped și-l iau. Nu îndrăznesc să-l deschid pe loc. Iat-o și pe instructoare. Înlemnesc. Numărul „106“ e agățat pe minunata ei rochie de zînă.

— Ai un bilet, Zîno, bîiguii eu.

Ea îl desface și se mohorăște și mai și. Mi-l întinde și mie. Citesc:

„Sînt tare necăjit, tovarășă instructoare. Astăzi am citit în afișier că-s lăsat repetent. Nu știam... Sandu“.

Și dedesubt:

„Am să plătesc geamul“.

Tăcem și simțim amîndoi nevoia să ieșim repede în curte. Din curte în stradă. Unde o fi? În colț, peste drum de stația tramvaiului, e o bancă. Parcă-i o umbră acolo. Zorim pasul. Umbra vrea întîi s-o ia la fugă. Se răzgîndește. Rămîne în picioare. Ne apropiem în liniște. Doar răsuflarea umbrei, grea, se aude. O las pe instructoare să meargă înainte. În fața umbrei se oprește. E foarte aproape. E destul ca băiatul să plece capul, și iată găliganul plîngînd pe umărul instructoarei. Ating, cu vîrful pantofului, ceva. Mă aplec. Azvîrlită la pămînt, uricioasa mască de lup.

de MIHAI STOIAN

Desene: E. ARNO

Tonino nevăzutul

de GIANNI RODARI

(Continuare din numărul trecut)

Dar, pe neașteptate, un gînd și mai înspăimîntător îl făcu să tresară.

„Dar acasă? Oare și cu mama va fi la fel? Oare ea nu mă va putea îmbrățișa și nu mă va putea mîngîia pe cap, așa cum face de obicei? Oare nu va putea nici să-mi dea o palmă?“ Nu se gîndise pînă acum nici o clipă la mama lui: uitase de ea, fiind fericit că este un băiat nevăzut, care poate face nepedepsit tot felul de năzbîtii. Dar acum Tonino fugea spre casă și inima îi răsuna ca o tobă, iar în cap nu avea decît un singur gînd: „Mama! Mama!“

În acest timp, mama stătea la fereastră. Tonino văzu imediat fața ei slăbită în dosul lădițelor în care erau sădite flori. Mama îl aștepta să se întoarcă și nu-și mai lua ochii de pe stradă, gata să strige în momentul în care-l va zări: „Iarăși ai întîrziat!... Ai rămas să te joci după lecții... Macaroanele au să se răcească, iar tu vei spune că sînt cleioase și n-ai să vrei să le mănînci!... Haide mai repede acasă!“

— Mamă! strigă Tonino gîfîind de atîta fugă. Sînt aici, mamă!

Dar mama continua să se uite în altă direcție.

— Mamă! Uită-te la mine! Așteaptă-mă, mamă, că vin îndată! Am să urc scările în viteză. Dac-ai ști ce mi s-a întîmplat!...

El intră în mare viteză în cameră. Tata stătea de acum la masă, cu ziarul proptit în sticla cu apă minerală. Ridicînd capul, el mormăi:

— Trebuie să fie vînt pe stradă. Ai auzit cum s-a trîntit ușa?

Tonino stătea în fața lui, de-abia respirînd de oboseală și emoție, dar tatăl lui nu-l observă și continuă să citească. Mama nu-și mai lua ochii de pe fereastră.

— Nu mai vine... Ce i s-o fi întîmplat?

— Ce poate să i se întîmple, mormăi tatăl. Joacă fotbal. O fi găsit undeva o cutie de conserve în loc de minge. Tot una, doar nu ei plătesc pentru încălțăminte. Mai bine ia loc la masă și mănîncă. Iar el o să aibă de-a face cu mine.

— Nu băga mîinile în farfurie, ți-am spus de 100 de ori că nu e voie să iei spaghetele cu degetele!

Ultimele cuvinte erau adresate lui Alberto, fratele mai mic al lui Tonino.

— Dar dacă ele nu vor să stea pe furculiță? Eu nu știu...

— Trebuie să înveți să mănînci așa cum trebuie.

— Tonino mănîncă și el cu mîinile. Și de ce să gătim spaghete, mai bine macaroane, cel puțin acestea...

— Mănîncă și taci. Asta mai lipsea, ca fiii mei să-și comande felurile de mîncare ca la restaurant. Uite unde am ajuns. Mănîncă și să nu-ți mai aud gura.

Alberto tăcu. Evident că nu era momentul potrivit pentru a răspunde. Tonino zîmbi involuntar. Cît de mult îl iubea pe tăticul său! Chiar și în acele zile cînd tăta era serios și acru ca o lămîie și nu te puteai aștepta de la el decît la observații.

Tonino se apropie și îi puse mîna pe umăr, dar tata continua să mănînce.

„Cum să-i dau de știre că sînt aici? — se întreba Tonino. Trebuie să fac un semn! Să răstorn un pahar sau să scriu ceva pe o bucată de hîrtie. Dar atunci ei se vor speria. Mamei o să i se facă rău. ... Mai bine să bat în masă sau în perete sau, mai bine, cu cuțitul pe pahar... Ei vor vedea atunci că cuțitul se ridică singur și lovește paharul."

Această idee îi plăcu lui Tonino. El luă cu grijă cuțitul și lovi în paharul lui Alberto. Drept răspuns se auzi de două ori un „tin-tin" subțire de tot, ca și cum ar fi sunat un clopoțel.

— Alberto, lasă paharul în pace, spuse mama.

— Nici nu l-am atins.

— Nu minți!

— Mămico, n-am atins paharul. Uită-te... (el în semn de scuză își arătă mîinile).

— Alberto, acum nu-mi arde de glume, spuse mama cu o voce ostenită. Ea privea mereu ceasul de perete. E unu și un sfert. Niciodată încă Tonino n-a întîrziat atît.

„Faceți ceva! — voia să strige Tonino. Faceți ceva! Ajutați-mă!"

El se învîrtea prin sufragerie, ieșea în coridor și se speria de singurătatea în care se afla.

Tonino nu mai încerca să-și rețină lacrimile, care îi curgeau pe obraji. El simțea pe buze gustul lor amărui. Sărmanul Tonino cel nevăzut! Au trecut numai cîteva ceasuri de cînd s-a bucurat că profesorul nu-l vedea și nu-l va putea chema la tablă. Iar acum, el ar fi fericit să aducă chiar și un 2 acasă...

„Nu mai pot rezista aici — se gîndi Tonino. Mai bine mă duc în curte."

Băieții din curtea lor terminaseră cu masa repede, de parcă ar fi fost o lecție plictisitoare, iar acum coborîseră în curte, să mai tragă o fugă. Desigur, aici nu se puteau juca așa cum trebuie; era interzis. Portarul, cu toate că era un om cumsecade, nu-i lăsa să încalce ordinea. Totuși se putea fugi sau sta de vorbă undeva într-un colț.

În mijlocul curții era un strat rotund de flori în jurul unui brad. Desigur, plimbatul pe strat era strict interzis. Dar Tonino se așeză pe stratul gros de ace de brad, cu spatele sprijinit de copac.

„Portarul nu mă poate vedea. Atîta consolare să am și eu." De jur împrejur se auzeau glasurile băieților.

„Cît îi invidiez! — se gîndi Tonino. Cît sînt de fericiți! Pot să se uite unul la altul. Pot să se ia de mînă și să mai stea de vorbă. Dacă le vine poftă, pot să se bată, ca apoi iarăși să se împace."

Cît de importante și minunate îi păreau acum aceste fleacuri!

Dar prietenii! Niciodată nu se gîndise cît e de minunat să ai prieteni!

„Acum știu ce este cel mai rău pe lume — își spuse Tonino. Nu nota 2 și nici sărăcia: căci oamenii săraci se pot ajuta unii pe alții. Cel mai rău e să fii singur. Un om singur este și lipsit de putere. Pentru fericire ai nevoie și de alți oameni: de mamă, prieteni, tovarăși, de profesori — într-un cuvînt de toți oamenii de pe pămînt."

Să nu vă mire că lui Tonino i-au venit în minte asemenea idei complicate: el este nevăzut, iar voi n-ați fost niciodată în această situație. Da, triste gînduri îi mai umblau prin cap, nimic de zis. Iar gîndurile negre sînt ca păsările negre. Lui Tonino i se păru chiar că gîndurile negre zboară deasupra lui ca un stol de corbi negri. Dar el nu-i vedea: gîndurile sînt totdeauna nevăzute, cu toate că aparțin unor oameni făcuți din carne și sînge.

(Va urma în numărul viitor)

Desene: **DURES**

Ce să citim?

Mai mulți pionieri și școlari ne-au trimis la redacție scrisori prin care ne roagă să-i sfătuim ce cărți să citească în vacanță.

Pentru aceasta publicăm mai jos cîteva impresii despre două cărți apărute în librării în ultima vreme.

POEZII

Să nu credeți că numai cățelul Samurache al poetului Grigore Alexandrescu era năpăstuit de dulăul Samson, care declara sus și tare că vrea egalitate, dar nu... pentru căței. Nu! Astfel de lucruri s-au mai întîmplat și altora. Bunăoară, unei pisicuțe somnoroase, cu ochi mici și trupul subțirel de gumă. La pisicuța noastră — cea mai cuminte-ntre pisici — a venit într-o zi, mieros, un motan din vecini, cunoscut de mare bătăuș și mîncăcios, propunîndu-i tovărășie la furtișagul unui pui. Asta, după ce s-a jurat că el este pentru egalitate între motani și pisici. Dar cînd a fost la împărțitul cîștigului, motanul i-a azvîrlit pisicii doar un vîrf de aripioară, spunîndu-i:

Tu nu te vezi cît ești de mică,
De păcătoasă și calică?
Admit la muncă drept egal,
Dar nicidecum la cașcaval:
Eu sînt motan, tu ești pisică...

Așa-i că-i o întîmplare plină de tîlc?

Nu procedează, oare, de multe ori la fel și unii băieți față de fetițele cu care se joacă sau lucrează laolaltă, sau față de tovarășii de joacă mai mici atunci cînd nu împart în mod just răsplata unei munci pentru care s-au străduit împreună?

Plină de tîlc este și pățania locomotivei zănatice și individualiste care, plictisindu-se să tot alerge pe șine, a apucat-o hai-hui. Dar voi n-aveți de unde s-o știți nici pe asta, nici o sumedenie de alte întîmplări și discuții din lumea gîzelor, florilor și păsărilor. Și e atît de plină de surprize lumea aceasta a „necuvîntătoarelor" — cum i se spune! Dar ele nu se descoperă oricum. Noroc că ochiul atent al poetei Otilia Cazimir le-a văzut și vi le-a povestit și vouă în noul ei volum de poezii.

„POVEȘTILE BĂLȚII"

V-ați gîndit vreodată să-l asemuiți pe pelican cu o gospodină care pășește agale prin piață, purtîndu-și „coșnița în cioc"? Știați că stîrcul are o egretă întocmai ca o „lacrimă de puf"? Aveți idee cam cîte neamuri de pești fierb într-o ciorbă pescărească? Dar v-ați rătăcit cîndva cu barca printre codrii „deși și moi de stufuri" ai bălților Dunării? Nu v-ar ispiti? Vacanța mult așteptată a sosit, și niciunde — ne asigură poetul Mihu Dragomir — n-ai putea petrece o vacanță mai tihnită, niciunde n-ai avea totul mai la îndemînă.

„... Ți-e foame? Frigi cîte-un avat.
Ți-e cald? Te-azvîrli în apa rece.
Ți-e somn? Oriunde ai un pat."

Copii, dacă vreți să pătrundeți cu o clipă mai devreme tainele bălții, dacă vreți să știți cum zîmbesc nuferii și ce șoptesc fremătătoarele trestii, dacă vreți să ascultați cum răzbate prin miile de cînturi ale bălții cîntul nou, muncitoresc, al vieții noi, deschideți cărticica „Poveștile bălții" de poetul Mihu Dragomir. O să faceți o călătorie frumoasă, de care o să vă amintiți multă vreme.

În fiecare zi, poștașul urcă treptele redacției noastre, aducînd tolbo plină cu vești. Sînt vești din toate colțurile țării. Acum, în preajma marii aniversări a eliberării patriei, cele mai multe povestesc cum este întîmpinată de către pionieri sărbătoarea atît de dragă nouă — 23 August.

Veștile însă mai sosesc și prin telegraf sau aduse de reporterii noștri. Cu ele am alcătuit:

O GAZETĂ pentru voi

TELEGRAME

Cu mîndrie vă comunicăm următoarele: În clasa noastră nu avem nici un corigent, nici un repetent. 31 de elevi — 31 de promovați! Așa am muncit noi în anul care a trecut.

Clasa a VII-a, Școala nr. 13 — Constanța

Noi, pionierii, sîntem mîndri de orașul nostru, de munca constructorilor Hunedoarei. Și pentru a putea deveni și noi muncitori vrednici, învățăm cu mult drag și sîrguință.

NISTOR ELENA
clasa a V-a, Școala de 7 ani nr. 3 — Hunedoara

ȘI ÎN VACANȚĂ

Cînd au început să crească iepuri, pionierii de la Școala medie din Fetești aveau numai cîteva perechi. Astăzi au o adevărată crescătorie cu o mulțime de iepuri frumoși și sănătoși. Unitatea mai crește, de asemenea, și 40 de pui. În tot timpul anului, pionierii s-au dovedit a fi harnici gospodari, îngrijindu-i așa cum se cuvine. Dar iată că a sosit vacanța și mulți copii au plecat în tabere. Alții s-au dus la bunici, sau la rude. Ce te faci acum cu toată gospodăria? Pentru ca micile animale să nu sufere de foame sau de sete, să li se facă zilnic curățenie, s-au rînduit grupe de pionieri care le poartă de grijă în tot timpul vacanței. Așadar, pionierii de la Școala medie din Fetești pot raporta acum: „Ajutăm și noi colectiva după puterile noastre, creștem pui și iepuri".

ÎN CIFRE

Pionierii din regiunea Cluj... cresc 3.109 pui și 715 iepuri

... au strîns pînă acum 281.011 kg de fier vechi

... au sădit 15.445 de puieți

... 15.201 pionieri din 382 de școli au participat la concursul „Să ne cunoaștem ținutul natal".

Dacă vă aflați cumva prin partea locului, duceți-vă să vedeți expoziția de la Școala medie nr. 9 din Cluj. Ea oglindește rezultatele unui an

de muncă. Planșe, hărți, pietrare, cusături, culegeri din folclor, — toate grăiesc despre bogăția și frumusețea locurilor natale.

Dragă redacție,

Avem o veste foarte bună. Gospodăria noastră colectivă a cumpărat un camion mare și tare frumos. Sîntem bogați. Am cumpărat nu de mult 14 vaci cu lapte. Cea mai frumoasă este Dumana, o vacă ți-

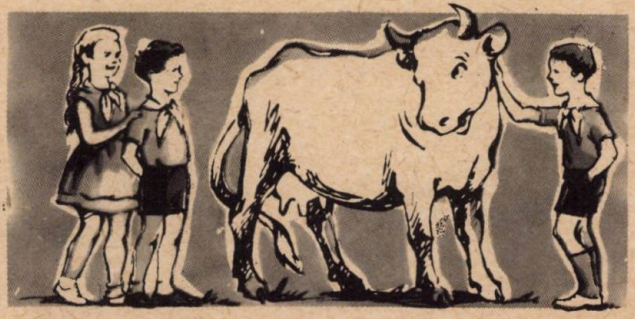

tată. Am mai cumpărat de asemenea 400 de oi. De astă-primăvară avem și 20 ha de grădină. Nu-i de mirare că sîntem oameni bogați pentru că brigadierii noștri sînt oameni harnici și pricepuți. Dar nici noi, pionierii, nu ne lăsăm mai prejos. Ajutăm la toate treburile colectivei: la plivit, la culesul spicelor... La școală creștem pentru gospodăria noastră o mulțime de pui. Toți sînt frumoși și sănătoși. Dacă te uiți prin curte, îi poți vedea cum aleargă neastîmpărați, ciugulind tot timpul.

ȘIPANU I. MARIA
comuna Punghina, Cujmir, regiunea Craiova

TELEGRAME

● „Îngrijim parcurile, grădinile cu flori, plivim buruienile, îngrijim copacii sădiți de noi".

Astfel de telegrame ne-au trimis pionierii din Craiova, Turnu Severin, Tîrgu Jiu...

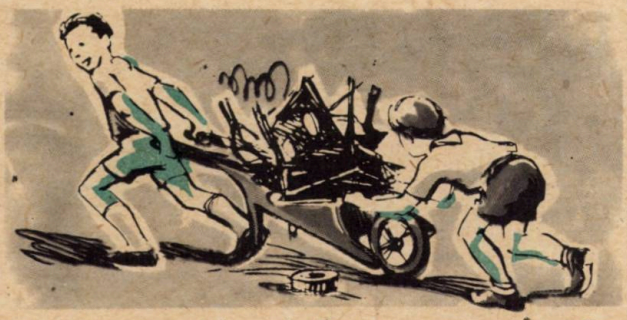

Uneltele noi pretind fier vechi. Așa că noi, pionierii unității nr. 7 — Șupan, Comănești am predat pînă acum 4.000 kg de fier vechi și apoi am mai strîns peste 3.000 kg.

Iată două fotografii ale fruntașilor în acțiuni pionierești. Amîndouă pionierele sînt în cl. V B la Școala medie nr. 2 din Galați.

PREGĂTIRI

Medgidia. Casa pionierilor te întîmpină prietenoasă, plină de zumzetul vesel al copiilor. Pregătirile sînt aici în toi. Nedelcu Ioan și pionierul Abdul Oseiel lucrează de zor. Nu se aude decît rindeaua sau cuțitul care mușcă lacom din lemn. Am uitat să vă spun că ne aflăm la cercul de aeromodele și că cei de aici pregătesc un concurs care se va desfășura pe terenul de sport „Progresul". Alături, la „Mîini îndemînatice" se pregătește expoziția de cusături. Cu arnici colorat, pe pînză, prind viață tot felul de cusături românești și ale minorităților naționale. Iar la cercul micilor fotografi se pregătește o expoziție care va oglindi frumusețea locurilor natale. Și toate acestea se fac spre cinstirea celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei.

REALIZĂRI BOGATE

Bine cunoscute în toată țara sînt echipele artistice pionierești din regiunile Timișoara, Iași, Cluj. Merită să consemnăm aici și inițiativa pionierilor de la Școala medie din Sinaia. În cinstea zilei de 23 August, orchestra școlii a alcătuit un program deosebit din care nu lipsesc cîntece închinate partidului și patriei noastre libere. Ei execută programele lor în case de odihnă și sînt pretutindeni viu aplaudați.

O PROMOȚIE DE UTEMIȘTI

Am cunoscut drumețind prin țară o mulțime de băieți și fete — dintre cei mai harnici și activi pionieri — care se pregătesc să devină utemiști în cinstea lui 23 August. Se înțelege că nu-i posibil să vă povestesc despre toți, dar despre unii tot am să vă vorbesc, și anume despre cîțiva pionieri de la Școala medie nr. 5 din București.

Elena Moraru, o fată tăcută, nițeluș cam sfioasă, vrea să lucreze într-o fabrică mare de confecții. De fapt, și-a și ales-o: este Fabrica „Gheorghe Gheorghiu-Dej". Acum așteaptă numai să înceapă mai curînd școala profesională.

— Și tu, Prodan? l-am întrebat pe tînărul vioi din fața mea, care abia aștepta să spună ceva.

— Eu? Am să lucrez în domeniul chimiei. Este un domeniu extraordinar! Visez să descopăr niște materii prime nemaipomenite. Sintetice, bineînțeles! Dar mai e ceva. Ani de zile am lucrat în activul pionieresc. În organizația de pionieri am petrecut multe clipe de neuitat. Aci mi-am călit voința, m-am obișnuit să fiu așa cum îmi cer patria, partidul. De aceea, cred că n-o să vă surprindă dacă vă voi spune că doresc ca prima mea sarcină în U.T.M. să fie aceea de instructor de pionieri.

Iar Roznovăț Elena se visează lucrînd la „Casa Scînteii", în minunatul palat al tipăriturilor. Acești tineri, care au terminat acum 7 clase, vor fi mîine, fără îndoială, muncitori de ispravă. Și la 23 August ei și, asemenea lor, pionierii din alte colțuri de țară vor primi carnetul roșu al U.T.M.

Au fost pionieri — fiii cei mai mici ai partidului —, au crescut mari, vor fi utemiști, schimbul de mîine, iar apoi cei mai vrednici dintre vrednici: membri de partid.

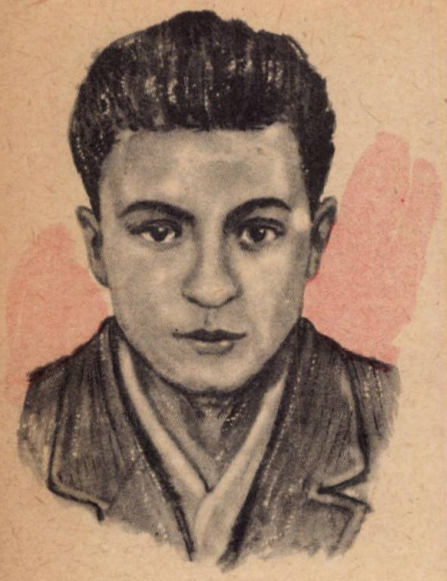

FILIMON SÎRBU

de MARIA POPESCU

Ploua cu găleata. Becurile electrice se balansau bezmetice, învăluite de șuvoaiele ploii, aruncînd neputincioase într-un cerc restrîns o lumină lăptoasă.

Pe străzile Constanței nu era țipenie de om. Pînă și gardienii se retrăseseră la adăpost.

Dar tocmai cînd vîntul sufla mai năprasnic și ploaia inunda orașul, cîțiva băieți, zgribuliți în hăinuțele lor subțiri de doc, se strecurau pe lîngă garduri, de-a lungul străzilor, oprindu-se din loc în loc lîngă stîlpii de telegraf. Unul dintre ei își înclește mîinile înghețate de stîlp și se cațăra ca o pisică spre vîrf.

La fiecare rafală de vînt, băieții priveau îngrijorați spre cel de sus care se clătina, dar continua să rămînă sus. Apoi porneau mai departe strecurîndu-se pe lîngă ziduri, scrutînd îngrijorați întunericul.

Și iarăși se opreau la un stîlp, și era rîndul altuia să se cațăre sus.

Au străbătut astfel străzile principale ale orașului, s-au oprit în piețe.

Mai greu a fost la o clădire mare cu ziduri groase, cenușii. Aici băieții s-au răspîndit. Unul singur s-a prelins cu pași ușori pe lîngă zid, a urcat tiptil scările lungi, s-a cățărat opintindu-se din greu pe burlanul lunecos. De cîteva ori era gata, gata să se prăbușească, dar gîndul la povara scumpă ce o purta sub haină îi da aripi. Ajuns pe acoperișul semeței clădiri, a prins cu grijă, cu mîinile tremurînde, drapelul purpuriu.

La întoarcere, dintr-o privire, a zărit santinela lipită de ușă. I s-a părut că l-a văzut și-i pîndește întoarcerea. Un fior rece l-a străfulgerat.

Dar soldatul moțăia.

Băiatul a pornit spre tovarășii săi. Era curajosul utecist Filimon Sîrbu.

Dimineața, cînd soarele s-a ridicat deasupra Constanței, a găsit orașul învești mîntat în haină de sărbătoare. În vîrful stîlpilor fîlfîiau în adierea vîntului de primăvară nenumărate drapele roșii. Muncitorii care se grăbeau spre fabrici sau spre port au avut, în acea dimineață de 1 Mai 1936, marea bucurie de a zări înălțat drapelul lor de luptă deasupra orașului.

În fața clădirii prefecturii poliției era adunată o mulțime de oameni. Gardienii se agitau în toate părțile, se străduiau să se cațăre pe scările unei mașini de pompieri, să ajungă sus, să smulgă drapelul roșu ce se desfășura triumfător deasupra clădirii. Alți gardieni căutau să împrăștie mulțimea.

* * *

Băieții care înfruntaseră furtuna și înșelaseră iscoadele poliției erau uteciștii. Cel mai curajos dintre ei, Filimon Sîrbu, era ucenic la Direcția porturilor maritime.

...Filimon Sîrbu s-a născut într-un sat de lîngă Deva. Primele sunete pe care le-a auzit n-au fost cîntecele de leagăn, ci bubuiturile de tun ale războiului. A flămînzit de mic. La 2 ani, sărăcia i-a pecetluit pe pielea fragedă de copil hidoasele pete ale pelagrei. Curînd, tatăl său, picher la C.F.R., rămase fără slujbă. Filimon, care crescuse măricel, porni cu familia în peregrinări în căutare de lucru. S-au oprit pe rînd la Sibiu, Miercurea Ciuc, Brașov, Craiova, București. Dar fiecare dintre aceste orașe își avea șomerii lui.

În sfîrșit, tatăl găsi de lucru abia în celălalt capăt al țării, la Constanța.

Aici, Filimon Sîrbu intră ucenic la D.P.M. Văzîndu-l harnic, cinstit, cu mintea ageră și dornic de învățătură, comuniștii se apropiară cu grijă de el. Ei i-au insuflat, o dată cu dragostea pentru muncă, dragostea față de oameni, setea de libertate și dreptate. Ei i-au arătat cine se bucură de roadele trudei lor, cine le stoarce ultima picătură de vlagă.

I-au vorbit de marinarii ruși de pe vasul „Potemkin", ce s-au răsculat în 1905 și care au ajuns atunci la Constanța, de idealurile nobile ce-i animau. I-au povestit că în țara de la Răsărit muncitorii nu mai trudesc pentru alții, că sînt stăpînii fabricilor și conduc treburile țării. Văzîndu-l cît îi urăște pe exploatatori, i-au vorbit despre partidul muncitorilor, de partidul comunist, care luptă să înlăture exploatarea și să făurească o viață liberă și îmbelșugată pentru popor.

Filimon Sîrbu asculta înfiorat vorbele comuniștilor.

El și-a jurat să-și închine întreaga viață, toate forțele luptei pentru triumful cauzei luminoase a partidului.

Într-o zi însorită de primăvară, tînărul Filimon Sîrbu a pășit în rîndurile organizației revoluționare de tineret — U.T.C. —, iar nu mult după aceea a fost primit în rîndurile partidului comunist.

* * *

„Eroii urmează speranța stăpînă
Și-n cale cu monștrii țin lupta păgînă
Și trec peste lașii ce vor să rămînă
În lanțuri de cîne.

Ei cîntă și luptă și nu se-nspăimîntă
De culmi și abisuri.
Ce nobilă-i viața, ce mare e moartea
Cînd lupți și mori falnic sub flamura sfîntă
A marilor visuri!"

Versurile lui Th. Neculuță răsunau puternic în sala „Dacia". Filimon Sîrbu le recita cu atîta patos încît chemarea la luptă neînfricată stîrnea puternice ecouri în conștiința muncitorilor, a ucenicilor și elevilor ce umpleau pînă la refuz sala.

De cîte ori n-a vorbit el de pe scena acestei săli despre teroarea pe care o înfruntau muncitorii întemnițați, despre pericolul fascismului ce-și arăta colții în Spania, despre pregătirile de război al căror ecou stîrnea îngrijorare? De cîte ori n-a susținut prin recitări programul artistic ce se prezenta la fiecare întrunire, după fiecare conferință? Prin strădania și ingeniozitatea lui Filimon Sîrbu, s-a putut pune într-o zi pe peretele de la intrarea sălii „Dacia" inscripția: „Asociația pentru apărarea și ajutorarea deținuților politici și antifasciști din Romînia". Sala „Dacia" era o tribună de propagandă împotriva fascismului, împotriva războiului. Aici se organizau colecte pentru ajutorarea luptătorilor ce sufereau teroarea din închisori, se popularizau valorile culturii progresiste.

Într-o noapte, poliția i-a ridicat de la casele lor pe organizatorii și animatorii activității din sala „Dacia" și i-a zvîrlit într-un beci al siguranței. 6 luni a îndurat Filimon Sîrbu schingiuirile în beciurile închisorii.

Era o iarnă cumplită, cu viscole sălbatice. Îngheța umezeala de pe pereții de ciment. Filimon Sîrbu, rupt de muncă, de clocotitoarea activitate revoluționară, își petrecea timpul citind. A citit tot ce putea primi în închisoare de la tovarășii săi de afară, cărți de tot felul. Cu cea mai mare plăcere își amintea Filimon Sîrbu de „U.R.S.S. azi", cartea care îl ajutase să călătorească, pe aripile imaginației, pe meleagurile dragi ale țării socialismului, să străbată Piața Roșie și să pătrundă în Kremlin. Cei ce l-au cunoscut nu pot uita cît de mult iubea Filimon Sîrbu cărțile, cît de mult citea, cu cîtă pasiune le vorbea el de „Mama" lui Gorki, de „Viața mea" de Jack London.

... Ieșind din închisoare, Filimon Sîrbu n-a mai fost primit la lucru. Încercă să se angajeze în alte părți, dar a fost pretutindeni întîmpinat cu refuz.

A lucrat un timp ca hamal în port.

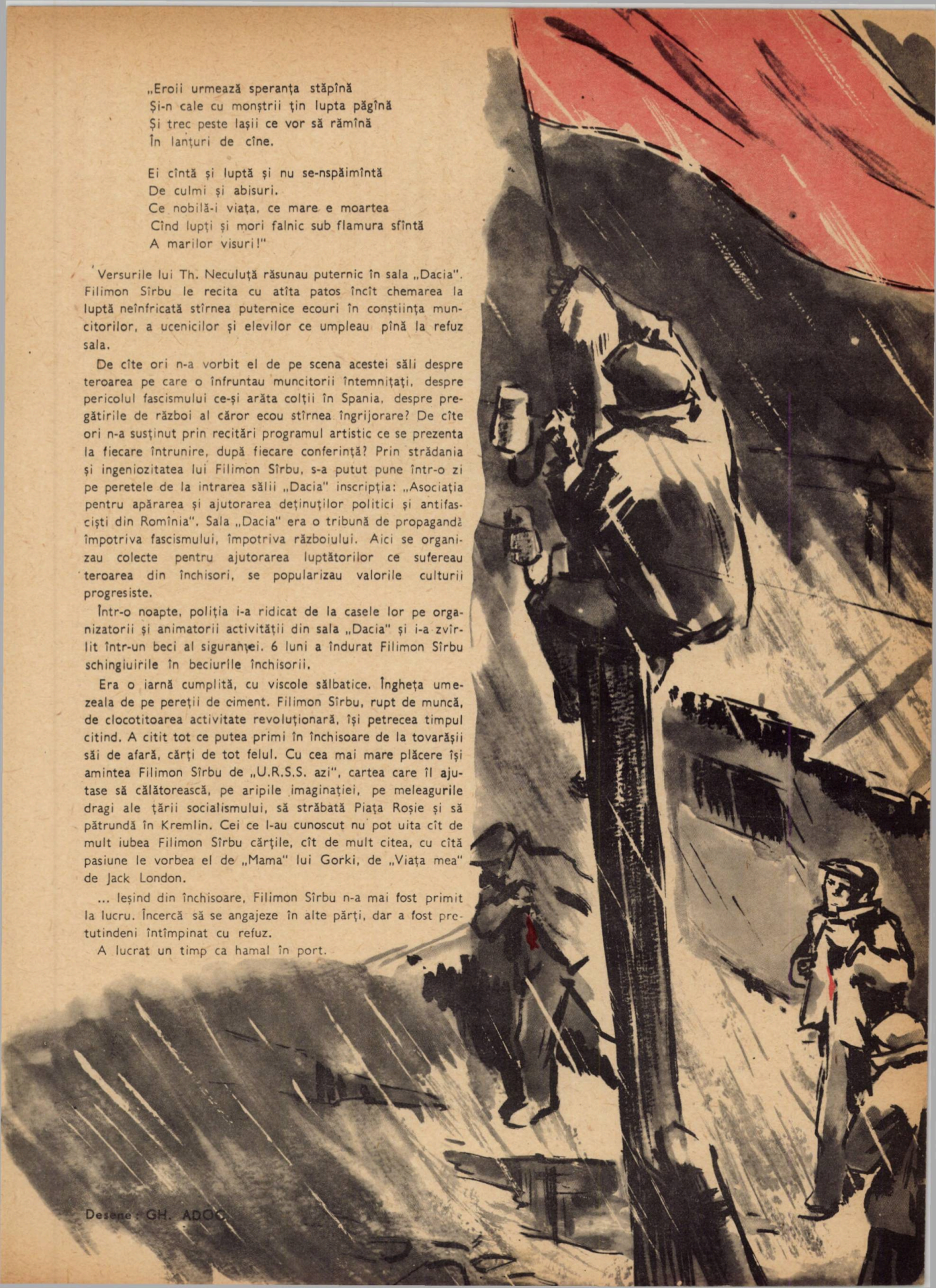

Desene : GH. ADOC

Apoi, plecînd militar la Carei, a luat legătura cu partidul și a continuat activitatea revoluționară în rîndul ostașilor. După armată, Filimon Sîrbu s-a întors în Constanța.

* * *

Pe malul mării, în fața Cazinoului, are loc o întîlnire; un om între două vîrste strînge cu căldură mîna unui tînăr chipeș cu părul negru, cu ochii vii, ca smoala. Secretarul de partid îl întîmpina pe Filimon Sîrbu, ce abia se întorsese din armată, și-i aducea vestea că a fost cooptat în comitetul județean de partid și i s-a încredințat sarcina de a fi secretar al județenei U.T.C.

Evenimentele se succedau în ritm amețitor. A avut loc bestiala rebeliune legionară; în Constanța izbucneau incendii la magazine și locuințe. Legionarii își făceau de cap.

Cei ce-l vedeam în fiecare zi pe scara unui autobus al Societății „Săgeata" pe „Domnul Lițu", tînărul chipeș, îmbrăcat în haine de culoare închisă, cu ochelari fumurii, cei ce-l vedeam zilnic strîngînd mîna zecilor de tineri și de muncitori bătrîni, în timp ce controla biletele de autobus, nu bănuiam nimic din clocotitoarea viață pe care o ducea. „Domnul Lițu" discuta zilnic cu grupuri de tovarăși, dirija zecile și sutele de manifeste spre uteciștii ce le lipeau pe ziduri, pe garduri. El făcea să pătrundă cuvîntul partidului în rîndurile tineretului. Veghea ca zilnic muncitorii de la D.P.M. să primească ziarele ilegale ale partidului, ca tot mai des să apară pe străzi inscripțiile „Jos legionarii, trăiască P.C.R.!".

La 22 iunie 1941, stukasurile nemțești s-au înălțat deasupra Constanței, îndreptîndu-se spre Odesa. Începea războiul antisovietic.

În duminica aceea, pe plaja din apropierea pescăriei, un grup de tineri se scăldau, stăteau liniștiți la soare, fumau. Tînărul cu ochelari fumurii era Filimon Sîrbu, ceilalți erau uteciști de la uzina electrică. Filimon le transmitea cuvîntul de ordine al partidului, le vorbea despre condițiile noi, despre necesitatea sabotării criminalului război antisovietic, de sarcinile celor de la uzina electrică.

Era ora 10...

Dinspre mal se apropia un grup de agenți ai siguranței.

— Filimon Sîrbu ești arestat!

E dus la Jilava. Urmează anchete, schingiuiri. Tălpile îi sînt încinse cu fierul înroșit, sub unghii i se introduc ace. Dar Filimon Sîrbu nu a scos nici un cuvînt despre tovarășii săi.

Sala tribunalului militar.

Procurorul îi spune că s-a făcut vinovat de încălcarea decretului din ianuarie 1941, prin care cei ce îndeamnă la lupta de clasă sînt pedepsiți cu condamnarea la moarte.

— Lupta de clasă există și fără legile voastre! răspunse Filimon Sîrbu.

Procurorul îl acuză de trădare de țară.

— Ceea ce am făcut eu, arată Filimon Sîrbu, nu e trădare. Trădare și vînzare a fost aceea din Ardeal. Trădare și vînzare de neam e războiul împotriva Uniunii Sovietice, împotriva țării care ne garantă Ardealul. Trădare și vînzare de neam este...

Din acuzat, el s-a transformat în acuzator.

În închisoare e îndemnat să semneze o cerere de grațiere prin care să arate că renunță la ideile comuniste. Refuză categoric.

Era condamnat la moarte, dar nu-și pierduse curajul, citea, își îmbărbăta tovarășii de celulă, le vorbea de viață, de luptă cu nețărmurită credință în victoria cauzei partidului, a clasei muncitoare. Trăia atît de intens!

La 19 iulie 1941, cînd l-au scos din celulă, mergea cu pas viguros, cu privirea avîntată. Își amintea poate de versurile dragi: „... Ce mare e moartea

Cînd lupți și mori falnic sub flamura sfîntă
A marilor visuri!"

Cînd un ofițer a încercat să-l lege la ochi, a refuzat. Eroul utecist Filimon Sîrbu a înfruntat moartea cu bărbăție, privind glonțul ce avea să-i curme viața la numai 27 de ani, și a strigat din răsputeri: „Trăiască Romînia liberă!"

Festival 1959

Într-una din zile, pe una din liniile gării Ploeşti-Triaj, se afla un tren neobişnuit. Două locomotive şi 59 de vagoane cu 1.421 tone de fier vechi, rodul unei munci de o săptămînă a tinerilor şi pionierilor din regiunea Ploeşti în cinstea Festivalului tineretii de la Viena.

Destinaţia: Hunedoara — cetatea oţelului.

Sînt de faţă şi pionierele Maria Paraschiv, Adriana Filimon de la Şcoala elementară nr. 12 din Ploeşti. Pionierii de la această şcoală au strîns 14 tone de fier vechi.

În lupta pentru cît mai multe economii, tinerii muncitori din 290 de întreprinderi industriale au economisit în primul trimestru al acestui an 13.340 tone de metal.

În 650 de întreprinderi, peste 5.700 de tineri s-au înrolat în mişcarea inovatorilor, realizînd în primele luni ale anului 1959 economii în valoare de peste 10.000.000 de lei.

În cursul primului trimestru al acestui an, au intrat în sectorul socialist al agriculturii peste 100.000 de tineri. Iar în munca pentru redarea de noi terenuri agriculturii, tinerii, alături de vîrstnici, au realizat 7.325 ha de noi terenuri, economisindu-se astfel sute de mii de lei. Tineretul de la sate a împădurit în ultima perioadă de timp 1.424 ha, a contribuit la întreţinerea şi curăţirea unei suprafeţe de 66.000 ha de păşune, realizînd economii de peste 700.000 de lei.

O mare amploare a luat munca tinerilor de la oraşe şi sate, organizaţi în brigăzi de muncă patriotică. Numai pînă la jumătatea lunii mai s-au constituit 17.000 de brigăzi utemiste de muncă patriotică, în care sînt cuprinşi aproape 600.000 de tineri. Pe diferite şantiere de construcţie ale oraşelor şi satelor patriei, tinerii brigadieri au efectuat 4.000.000 ore de muncă voluntară, aducînd statului economii de peste 13.000.000 de lei. Prin munca voluntară a tinerilor au fost colectate 12.400 tone de fier vechi în valoare de 2.350.500 de lei. Munca patriotică, strîngerea de fier vechi, de maculatură, plantarea puieţilor sînt doar cîteva forme de muncă prin care şi pionierii sînt prezenţi la pregătirile ce se fac în întreaga ţară pentru festival.

Ansamblul artistic al Uniunii Tineretului Muncitor care a mai participat şi la celelalte festivaluri se pregăteşte intens.

În frumoase costume romîneşti, echipa de dansuri repetă. „Dansul din Suceava", „Suita din Bistriţa-Năsăud" şi „Dansul popular austriac" se perindă rînd pe rînd în faţa noastră, încîntîndu-ne cu frumuseţea şi farmecul lor. Corul cîntă cunoscuta şi atît de mult iubita melodie populară „Periniţa" pe care o puteai auzi cîntată în timpul Festivalului de la Bucureşti în toate graiurile.

Orchestra de muzică populară a ansamblului pregăteşte şi ea cunoscutele cîntece „Hora stacato", „Ciocîrlia" şi multe alte cîntece pentru fluier, nai şi ţambal.

De la festival nu vor lipsi nici sportivii! O noutate: tinerii sportivi care ne vor reprezenta trăiesc emoţii neîncercate pînă acum — emoţiile primelor întîlniri internaţionale. Este vorba despre o echipă de volei feminin, o echipă de baschet masculin, 10 atleţi, 4 jucători de tenis de masă şi cîmp şi 4 boxeri.

DE PESTE HOTARE

Praga, Budapesta, Berlin, Bucureşti, Varşovia, Moscova sînt oraşele care au găzduit din 2 în 2 ani tinereţea cu gîndurile şi dorinţa de pace şi prietenie.

Acum, în preajma celui de-al VII-lea Festival de la Viena, tinerii acestor oraşe se pregătesc pentru marea întîlnire.

De exemplu, tinerii praghezi au strîns peste 3.000.000 de coroane pentru festival. Şi pionierii se pregătesc pentru festival. În şcoli s-a iniţiat o întrecere pentru cea mai mare cantitate de sticle goale şi maculatură strînse pentru festival. Cîştigătorii întrecerii vor primi o stea care va arde continuu în acea şcoală.

La Budapesta, tinerii artişti plastici întîmpină festivalul cu deschiderea unei expoziţii cu cele mai bune lucrări. În expoziţie, un loc de frunte îl vor ocupa ţesăturile populare, goblenurile, ceramica.

Berlin: Studenţii Institutului de economie agricolă au efectuat 2.500 ore de muncă voluntară pe şantierele Berlinului răsăritean.

La Viena va fi prezent, printre alte formaţii artistice, popularul ansamblu de cîntece şi dansuri din Republica Populară Polonă „Mazovsze", care a fost în turneu şi în ţara noastră.

Moscova: Pretutindeni, nu numai la Moscova, în întreaga Uniune Sovietică, tinerii pregătesc şi aşteaptă festivalul. Munca lor avîntată este participarea tineretului ce construieşte comunismul la Festivalul păcii, tineretii şi prieteniei.

ELENA SKIBINSKY

Biletelul din parc

...Soarele de iulie dogorea straşnic şi, în cele din urmă, toropit de căldură, Mitruţă se refugie sub acoperişul răcoros, de frunziş. Aci, tolănit pe iarbă, uită de cei de la Drăgana — „care-l invitaseră la ora 9, ca să plece ei la 8" — şi se lăsă năpădit de alte gînduri. Oricît se muncea însă, nu-i veneau în minte decît acţiuni pe care pionierii le făcuseră şi în alţi ani şi care nu i se păreau de fel atractive.

— Şi cînd te gîndeşti că peste 2 zile avem deschiderea taberei...

Deodată, acoperişul verde foşni tainic şi, uşor ca un fulg, un bileţel alb de hîrtie alunecă în covorul moale de iarbă. Se auzi iarăşi foşnet de frunziş şi apoi linişte. Pînă se dezmeticî Mitruţă, ia-l de unde nu-i pe trimiţător. Cercetă în zadar împrejurimile — nici urmă de autorul misteriosului bileţel.

— Cine să-l fi trimis?

Înciudat, Mitruţă vîrî biletul în buzunarul pantalonilor şi porni agale spre şcoală.

...Sub caisul din faţa şcolii îl aşteptau, veseli, ceilalţi membri ai colectivului de conducere al unităţii.

— Ei, a mers schimbul de experienţă? rosti pompos şi întrebător Lungu.

— A mers... că la 8 au plecat ei în excursie.

— Asta-i bună! Cînd vă spuneam că e mai bine să cerem părerea băieţilor noştri...

Mitruţă se uită la roşcovanul de Tănase, dar nu-i zise nimic. Avea dreptate Tănase. Rîse în silă:

— N-a mers „schimbul", dar am primit un bileţel pe o cale foarte originală: „pe aripa vîntului"!...

Băieţii cercetară curioşi bileţelul.

Tănase, strîmbîndu-se tot de rîs (era scris tare „caligrafic" bileţelul!) citi:

„Băieţi! Dacă vreţi să petreceţi o vacanţă plăcută, căutaţi în fiecare zi, la orele 9 punct cîte un astfel de bileţel la locul unde l-aţi găsit şi pe acesta. Din el veţi afla ceea ce puteţi întreprinde a doua zi". Semnat...?!

— E... e semnat?

— Mda, e „semnat", surîse Tănase. În loc de semnătură e

desenat un cap de pisoi și un frumușel semn de întrebare...

* * *

...Din ziua aceea, băieții merseră regulat la locul de sub bătrînii stejari. Și zilnic, la orele 9 punct, găseau cîte un bilețel. Bilețelele acestea însă aveau textul mult mai scurt și-i ajutau pe copii să-și organizeze cît mai plăcut activitatea pe a doua zi.

Operatorul nostru și prietenul său, aparatul de luat imagini, au fost deosebit de harnici. De aceea, fotografiile lor vă vor ajuta și pe voi, dragi prieteni, să aflați cîteva lucruri din activitatea lui Mitruță și a pionierilor din unitatea lui.

...Într-una din zile, însă, cînd sosiră sub stejari, deși era trecut de ora 9, nu mai aflară nici un bilețel. Mitruță, Tănase, Vulcănescu și Lungu mai așteptară o vreme, apoi se întoarseră la tabără, unde poștașul abia lăsase o telegramă.

Mitruță luă telegrama cu ștampilă „URGENT", o deschise și citi:

„mulțumesc că ați respectat sfaturile stop de acum vă puteți descurca și singuri stop ajutorul ce trebuia să vi l-am acordăm iertaține vi l-am dat pe această cale stop autorii misterioaselor bilețele (colectivul unității de pionieri drăgana) stop"

...Băieții însă nu mai aveau de ce să fie mîhniți.

Într-adevăr, o dată cu aflarea tainicului autor de bilețele, înțeleseseră că a-ți petrece plăcut vacanța, înseamnă să organizezi acțiuni îndrăznețe, interesante și... atractive.

ȘTEFAN ZAIDES

Din cartea naturii

Oare mîine va fi vreme bună pentru excursii? Seara e doar atît de frumoasă... În jurul tău sînt destule barometre care-ți pot indica timpul probabil.

Du-te pe imaşul din apropiere şi observă dacă gîndacii de bălegar (Ghestrupes stercorarius) s-au ascuns şi nu se mai văd zburînd. Asta înseamnă că a doua zi dimineaţa va ploua, oricît de senin ar fi cerul azi. De ce? Pentru că aripioarele lor, îngreunate cu vapori de apă nevăzuţi, nu le îngăduie zborul, şi atunci ei se ascund. Dacă, dimpotrivă, timpul va fi senin, gîndacii vor zbura în voie.

DE CE? PENTRU CE?

În lunci, pe pajişti, în şanţurile de la marginea drumului sînt nişte flori albe, cu tulpina păroasă şi lipicioasă. Sînt melandrium album, sau opaiţele, cum li se mai zice. Ziua florile acestea sînt închise, dar seara se deschid şi răspîndesc un miros tare, pătrunzător. În general, fluturii de noapte fug de ele, le ocolesc. Dar astă-seară, neaşteptat, fluturii au poposit între petalele deschise... De ce? Pentru că astă-seară vor găsi acolo mai mult nectar şi mai dulce.

Şi, iarăşi, de ce tocmai astă-seară? Pentru că e în ajun de ploaie şi numai acum floarea produce nectarul gustos, atît de căutat de fluturi. Aşadar, iată încă un semn al timpului probabil de mîine.

O PISICĂ ÎŞI SPALĂ URECHILE

Afară e cald, cerul e senin, nu se simte nici o pală de vînt. Nimic nu prevesteşte furtuna, şi totuşi barometrul viu care îl ai acasă ţi-a şoptit: „Vezi că se apropie o furtună cu descărcări electrice". Acest barometru nu-i altul decît... pisica. Ai observat că în după-amiaza asta ea şi-a trecut de nenumărate ori lăbuţele peste urechi, se spală continuu, cum s-ar zice. Care-i cauza? Electricitatea din atmosferă, atrasă de vîrful ascuţit al urechilor, îi produce o senzaţie dureroasă. Ca să scape de ea, pisica îşi umezeşte continuu urechile. Ăsta-i însă semn de furtună.

* * *

Iată doar cîteva barometre vii care le poţi folosi vara, cînd n-ai la îndemînă un buletin meteorologic făcut după toate regulile ştiinţei. În popor, aceste semne care prevăd vremea sînt cunoscute. Ele au o explicaţie ştiinţifică, se bazează pe îndelungata observaţie şi cunoaştere a naturii.

CURIOZITĂȚI DE-ALE NORILOR

Un trăsnet căzut pe un anumit punct de pe pămînt creează între nor și acel punct o cale, o conductă de aer electrizat. Diametrul acestei „conducte" nu este mai mare de cîțiva centimetri (uneori este chiar de ordinul milimetrilor).

S-a calculat că pe glob se produc în fiecare secundă aproximativ 100 de trăsnete.

S-a putut calcula și cît ar „costa" un trăsnet: cam 6.000 de lei, iar curentul electric produs de el are, uneori, tensiunea unui miliard de volți!!!

Durata descărcării electrice este însă de ordinul fracțiunilor de secundă.

Tunetul este zgomotul scînteii, al descărcării electrice în atmosferă. El se aude uneori nu ca o singură explozie, ci ca un șir lung de zgomote, ca o rostogolire care, spre sfîrșit, pare că se pierde. Firește, nu sfîntul Ilie (care, după o superstiție, și-ar mîna caii pe deasupra norilor) este vinovat de acest zgomot *rostogolit*, ci viteza redusă de propagare a sunetului în spațiu (330 m/s). Dacă o scînteie electrică, un fulger, are un traseu mare (de 10 — 15 km uneori), zgomotul descărcării electrice va fi auzit de noi mai întîi din punctul cel mai apropiat al traseului, iar mai apoi, pe rînd, din punctele din ce în ce mai depărtate.

Aceasta este rostogolirea sau „galopul cailor" aparținînd sfîntului Ilie.

Un nor de ploaie, de dimensiuni mijlocii, cîntărește 250.000 — 300.000 de tone.

O CIUDĂȚENIE

FLĂCĂRUILE DE PE BALTĂ

Uneori, deasupra bălților se văd pîlpîind mici flăcărui, și totuși nimeni n-a aprins vreun foc. Care să fie atunci cauza?

Cîteodată, lintița strînsă la suprafața apei formează un covor gros sub care nu mai pot trăi alte plante din lipsă de lumină și aer. Resturile moarte se descompun, producînd o serie de gaze, cum ar fi metanul, hidrogenul sulfurat și altele, care în această reacție chimică se aprind.

CÎTEVA SFATURI

În locul unde ai poposit sînt mulți țînțari. Știi cum să te aperi? Pe o tigaie încinsă pui puțin camfor. Fumul care s-a produs nu-i dăunător, în schimb pune țînțarii pe fugă. În aer liber, te mai poți apăra împotriva țînțarilor ungînd mîinile și fața cu naftalină dizolvată în ulei de vaselină.

Te-a înțepat o albină? Scoate cu grijă acul din rană, fără să-l strivești, apoi stoarce veninul rămas și aplică o compresă bine înmuiată în amoniac. Se mai recomandă la umflături mari comprese cu apă de plumb sau apă de Burow.

Desene: N. NOBILESCU

TUNELUL

de
MIOARA CREMENE

Erau niște băieți,
frumoși ca merii,
în primăvară,
brigadierii.
Erau
veșnic cu cîntec pe buze.
De la ei au învățat codrii cîntece de seară
și cerul a prins să îngîne pentru albele lui buburuze.
Erau niște băieți
cu ochi mari și curați,
ochi ai căprioarelor și ai tinereții.
Și nu erau poate mult mai mari decît voi,
dar munceau ca niște bărbați
copți la dogoarea aprigă
a vieții.
Îndrăgiseră munții ăștia
Ceahlăi,
înalți cît visele și dorințele,
și Bistrița, Bistrița plină de văpăi,
care murmură și vrăjește și fură mințile.
Iar cînd au plecat i-au lăsat Bistriței
un inel,
să încapă
degetele Bistriței în el,
degete subțiri și prelungi de apă.
Și i-au lăsat Bistriței, aicea, pe plai moldovean,
sub munte, în adîncime,
pentru ochii ei umezi, un ochean,
ca să-i privească în viitorime.
Și i-au lăsat Bistriței pe sub poieni,
sub norul pietrelor mari,
un bucium, un bucium, prelung, de la Dodeni
la Stejari,
un bucium prin care Bistrița să sune,
trecînd spre turbină,
și să amintească de cîntecele lor,
vestind vremuri noi
și lumină...

S.O.S. ANTARCTICA

Scenariul de
MIHAELA BOGZA
și V. CUPERCESCU
Desene: PUIU MANU

Dincolo de cercul polar sudic, în ținuturile tăcerii albe, care depășesc 5.000.000 de kilometri pătrați, se întinde cel de-al șaselea continent: Antarctida.

În cadrul Anului geofizic internațional, savanți din diferite țări și-au propus să dezvăluie tainele pustiului de gheață. 12 țări colaborează pe tărîm științific studiind flora, fauna, relieful, așa-zisele „oaze" ale continentului ascuns sub zăpadă.

Cei mai de seamă oameni de știință din lume, în condiții nespus de grele, își pun în primejdie viața în fiecare clipă pentru triumful științei.

Era începutul verii în continentul austral cînd la stațiunea belgiană „Regele Baudouin" a început una din cele mai fantastice aventuri.

O lume întreagă a urmărit cu emoție curajul oamenilor sovietici care nu au pregetat să salveze pe colegii lor belgieni.

1. În ziua de 6 decembrie, un avion în care se găsesc 4 exploratori belgieni se pregătește de zbor. Avionul pleacă în recunoaștere în regiunea munților Ice Cristall.

2. În timpul zborului, o puternică furtună magnetică produce o defecțiune la aparatele de radio.

3. Deasupra crestelor ascuțite ale munților, unul din motoare se oprește, iar pilotul este nevoit să aterizeze forțat.

4. La stațiunea belgiană, conducătorul P. Veragen așteaptă zadarnic întoarcerea avionului.

5. După cîteva ore, o echipă compusă din 3 sănii și un tractor pleacă în căutarea exploratorilor.

6. În calea detașamentului de salvare se ivesc nenumărate piedici.

7. Înaintarea echipei este din ce în ce mai grea... Și deodată tractorul se prăbușește în gol...

8. Cu greutate echipajul este salvat. Toate încercările de a scoate tractorul sînt inutile. Și mecanicul Jean Dumas a fost grav rănit. Detașamentul este nevoit să se reîntoarcă.

9. În acest timp, cei 4 exploratori caută să restabilească legătura radio pentru a indica unde se găsesc.

10. Încercînd să repare motorul defect, pilotul observă că unul din schiuri a crăpat la aterizare. Decolarea este imposibilă.

11. În aceste condiții sînt nevoiți să aștepte ajutoare. Dar zilele trec, și hrana se împuținează.

13. Fără echipament de zăpadă, belgienii pornesc spre depozitul de alimente situat la 130 km distanţă.

14. În ziua de 11 decembrie, detaşamentul de salvare se întoarce la staţiunea belgiană.

15. Staţiunea antarctidă belgiană comunică: „Rugăm staţiunile antarctide să ne ajute la salvarea celor 4 exploratori".

16. Staţiunea australiană şi cea japoneză: „Nu sîntem în măsură să vă ajutăm".

17. Numai staţiunea antarctidă „Mirnîi" răspunde apelului. Pe un viscol cumplit, radiotelegrafistul duce mesajul comandantului.

18. Radiograma „*Mirnîi către Baudouin*". „Imediat ce condiţiile atmosferice vor permite, decolăm spre dumneavoastră".

19. Comandantul Perov îşi ia zborul spre staţiunea belgiană.

20. După un zbor plin de peripeţii, echipajul sovietic aterizează la „Baudouin". Sînt întîmpinaţi de membrii staţiunii, în frunte cu P.Veragen, care le mulţumeşte călduros.

21. Între timp, exploratorii belgieni se îndreaptă spre depozit mergînd cu greutate prin munţi. Lipsa echipamentului îi face să se îngroape în zăpadă la fiecare pas.

22. După o zi de mers se opresc pe un mic platou ca să-şi refacă puterile.

23. Apoi drumul continuă. Terenul accidentat îi supune la noi încercări. Prăpăstii adînci la tot pasul.

24. La un moment dat, zăpada se surpă, şi pilotul De Ligne rămîne agăţat în mîini la marginea abisului.

25. La „Baudouin" echipajul sovietic se interesează de condiţiile în care s-a produs accidentul.

26. Avionul sovietic „Li 12" pleacă în prima recunoaştere. O furtună de zăpadă împiedică vizibilitatea şi defectează un motor.

27. Comandantul Perov aterizează în condiții normale la bază cu un singur motor.

28. A doua zi, avionul sovietic pleacă din nou în căutarea avionului belgian. Deodată, pe un platou în munți zăresc avionul avariat.

29. Sovieticii aterizează și găsesc în avion mesajul lăsat de belgieni.

30. Și astfel stabilesc drumul pe care îl urmează cei 4 belgieni.

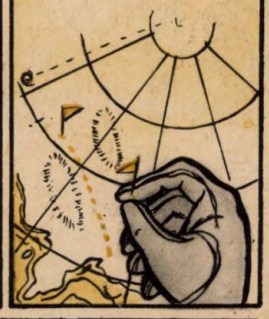

31. Învăluiți în ceața deasă, belgienii se îndreaptă sfîrșiți de puteri spre depozitul de alimente.

32. Un adevărat uragan îi silește să clădească o colibă de gheață.

33. Cînd furtuna s-a mai potolit, belgienii își continuă drumul. Dar înaintarea lor este îngreunată, deoarece unul din ei se îmbolnăvește de pneumonie.

34. Pe cîmpia nesfîrșită de gheață, belgienii și-au ridicat un cort galben pentru a fi reperați mai ușor. Nu mai pot să-și continue drumul, deoarece bolnavul este într-o situație desperată.

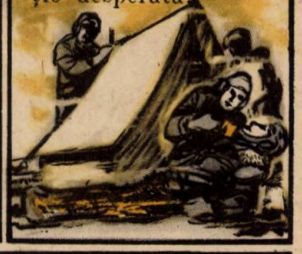

35. Comandantul Perov și Pierre Veragen socotesc disponibilul de combustibil. Rezervele sînt pe sfîrșite.

36. Viktor Perov zărește primul cort al exploratorilor, dar nu găsește decît niște instrumente părăsite.

37. Echipajul de salvare sovietic pornește mai departe. Zboară la înălțime mică, atingînd aproape crestele munților. Observatorii caută urmele belgienilor.

38. „Ura! Sîntem salvați".

39. Pe un teren foarte accidentat, sovieticii aterizează pentru a salva viața celor 4 oameni.

40. Exploratorii mulțumesc comandantului Perov și echipajului; viața lor se datorește curajului și spiritului de abnegație al oamenilor sovietici.

În drum spre baza belgiană, benzina este pe sfîrșite, motoarele strănută și încetează să mai tragă. Dar nici nu mai este nevoie. Și au îndeplinit misiunea. La „Baudouin" este sărbătoare. Sovieticii au smuls ghețarilor 4 vieți omenești. Din toate colțurile lumii sosesc telegrame care felicită echipajul sovietic pentru eroismul lui fără seamăn!

Jocuri de vară

În tabără sau în orele de popas ale excursiilor, acasă, în timpul liber, simți nevoia să te joci, să alergi, să zburzi. Jocul este și mai plăcut atunci cînd ai mai mulți tovarăși de joacă. De aceea, jocurile pe care vi le vom indica sînt jocuri de colectiv, pentru grupa pionierească sau pentru detașament, jocuri care se desfășoară în mijlocul naturii, în aer liber.

CUCUL BUCLUCAȘ

Jocul acesta este foarte frumos, dar necesită și o „piesă" confecționată cu puțin timp înainte. Este vorba de o cîrîitoare din lemn. (Membrii cercurilor de mîini îndemînatice o pot face în cîteva minute!)

Prin tragere la sorți, unul din cei 6—10 jucători devine „cuc". El

se afundă în pădure și, urcîndu-se într-un copac, învîrtește din timp în timp cîrîitoarea.

Cînd ceilalți jucători aud sunetul cîrîitoarei, pornesc în căutarea „cucului". Ei au voie să înainteze spre ascunzișul „cucului" numai atîta timp cît se aude cîrîitoarea. Cînd „cucul" tace, copiii se opresc și se ascund în tufișuri, după copaci...

Dacă vreunul dintre jucători este zărit de „cuc", „cucul" îl va striga pe nume sau îi va indica locul unde este ascuns. Cel observat este obligat să părăsească ascunzătoarea și să iasă din joc.

Cîștigă jucătorul care a reușit să se apropie cel mai mult de „cuc".

JOC DE AGERIME

Instructorul (conducătorul jocului) va alege o porțiune de teren pe care o va indica jucătorilor. Aceștia, pe rînd, vor arunca cîte o privire scurtă, numai de 30 de secunde, asupra terenului, apoi, întorcîndu-se, vor căuta să noteze cît mai amănunțit cele văzute.

Cîștigă pionierul care a făcut cea mai amănunțită și precisă descriere.

CERCETÎND URMELE

Jucătorii se împart în două grupe. Apoi se alege locul de desfășurare a jocului, care poate fi o cîmpie sau un teren puțin accidentat.

Una din grupe pleacă de la locul de adunare cu 15 minute înaintea celeilalte. Ea trebuie să parcurgă un itinerar cît mai întortocheat, iar din 20 în 20 de pași să lase semne convenționale (săgeți desenate, mici movilițe de pămînt, rămurele înfipte în pămînt, pietre etc.). Grupa aceasta se va întoarce la locul de adunare pe un drum ocolit.

Grupa a doua primește însărcinarea s-o găsească pe cea dintîi, cu obligația de a se întoarce la locul de adunare cel mult la 50 de minute după întoarcerea primei grupe.

Dacă grupa a doua n-o va găsi pe cea dintîi sau o va găsi după scurgerea timpului stabilit, va fi considerată învinsă.

În continuarea jocului, se vor inversa rolurile grupelor.

monoverbul ilustrat

Monoverbul care întrebuințează imagini, deci ilustrații, se cheamă monoverb ilustrat. El se prezintă astfel: o imagine de ființă sau de lucru pe care se află o literă numită (literă) ajutătoare. Între cuvîntul ce corespunde imaginii și litera ajutătoare se stabilește o legătură în vederea găsirii soluției jocului, fie prin adăugarea literei ajutătoare la începutul sau la sfîrșitul cuvîntului ce reprezintă imaginea, fie folosind alte elemente ca: prepoziții, conjuncții etc., despre care am vorbit în numărul trecut al revistei. Folosirea literelor ajutătoare nu este obligatorie, cele mai reușite monoverbe ilustrate fiind cele care nu folosesc aceste litere ajutătoare.

Și acum iată un exemplu.

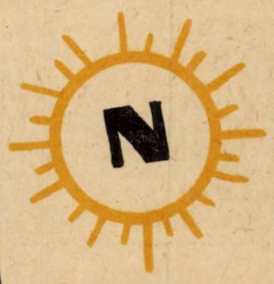

cu dezlegarea ninsoare

Încercați și voi să dezlegați acest monoverb.

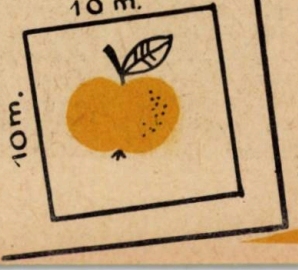

MICI INVENTATORI

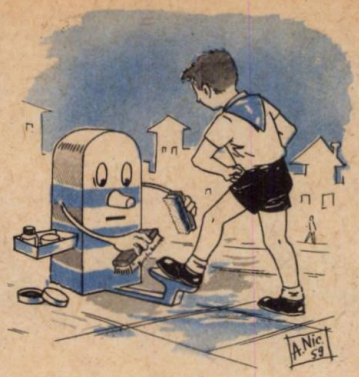

CU PAŞI URIAŞI ÎN EPOCA AUTOMATIZĂRII

Azi în U.R.S.S. sînt automate care, o dată cu lăsarea întunericului, aprind luminile pe geamandurile fluviale, iar dimineaţa le sting. Sînt automate care conduc avionul în zbor cu siguranţa celui mai iscusit pilot. Există automate care comandă circulaţia la marile noduri de cale ferată sau care conduc zborul rachetelor... Iar altele — în schimbul unei sume de 15 kopeici — îţi lustruiesc încălţămintea.

Un tractor obişnuit, cu un anumit dispozitiv care a fost creat de tractoristul Ivan Loghinov, este transformat într-un tractor automat, care ară singur pămîntul şi chiar mai bine decît cel mai iscusit tractorist. Acest tractor automat nu ştie ce-i oboseala: ară ziua şi noaptea, pe arşiţă sau pe frig.

În Uniunea Sovietică sînt o mulţime de linii automate, care produc încălţăminte, diferite piese de maşini, tractoare etc. Toate piesele sînt lucrate cu cea mai mare precizie. Dacă în timpul lucrului apare pe linie o piesă lucrată prost, ea este înlăturată.

În planul septenal se prevede trecerea progresivă de la automatizarea unui grup de maşini şi instalaţii la automatizarea în întregime a unor întreprinderi.

De curînd, la Uzinele „Dinamo" din Moscova, a fost construită o linie automată care îndeplineşte operaţiile de control şi de încercare a unor maşini şi agregate întregi. Ea controlează şi încearcă motoare electrice, înlocuind în uzină munca a zeci de oameni.

Cu fiecare an ce trece, cea mai mare parte din muncile monotone şi grele, omul le încredinţează maşinii, lăsînd pentru el partea creatoare, posturile de comandă.

POEŢII N-AU DE CE FI SUPĂRAŢI

Un colectiv de medici chirurgi chinezi au descoperit că salcia nu înfrumuseţează numai natura — inspirîndu-i pe poeţi — şi nu furnizează numai lemn de construcţie... Colectivul de medici a reuşit să dovedească faptul — de necrezut la început! — că o bucată de creangă de salcie poate înlocui, cu succes, *osul fracturat şi amputat* al unui om sau animal. Unor accidentaţi, cărora trebuia să li se amputeze membrele din cauza unor fracturi grave, li s-auînlăturat numai porţiunile de os fracturate care au fost înlocuite cu bucăţi de creangă de salcie de aceeaşi grosime.

Ce credeţi că s-a întîmplat mai departe? Creanga de salcie, datorită unor proprietăţi naturale, a favorizat formarea unor noi celule osoase care s-au depus în 2 — 3 luni „sudînd" fostele capete de salcie de osul vechi. De ce spunem „fostele" capete? Deoarece între timp, lemnul crengii s-a resorbit, a fost transformat în substanţe pe care organismul le-a putut elimina uşor.

Deci creanga de salcie a avut rolul favorizării apariţiei unui nou fragment osos, proaspăt, tare. Iată de ce, după cîteva luni, pacientul a putut să umble, să ridice greutăţi, să danseze...

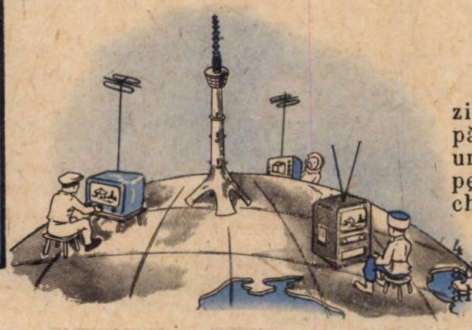

CEA MAI ÎNALTĂ DIN LUME

În curînd, Moscova va transmite programele de televiziune printr-un sistem care va lega toate centrele mari ale părţii europene a U.R.S.S. Tot la Moscova se va construi un turn din beton armat, înalt de o jumătate de kilometru, pentru ca emisiunile de televiziune să fie bine recepţionate chiar la mari distanţe.

La înălţimea de 400 m vor fi construite două platforme. 4 ascensoare de mare viteză vor urca pe cei care doresc să admire priveliştea capitalei de la înălţime. Primele 9 etaje ale turnului vor fi ocupate de centrul de televiziune.

Aceasta va fi una din cele mai înalte construcţii din lume.

UN PROIECT INTERESANT

Proiectul inginerului sovietic N.G. Romanov prevede construirea unui baraj între insula Sahalin şi continent. Barajul acesta, în timpul fluxului, va da drumul apei de la sud la nord, adică din calda Mare Japoneză în recea Mare Ohotsk. (Priviţi harta ca să înţelegeţi mai bine.) Ca urmare, Marea Ohotsk nu va mai îngheţa, ci va încălzi clima de pe litoralul său. După cum vedeţi, geografii sovietici caută să creeze condiţii cît mai favorabile vieţii omului.

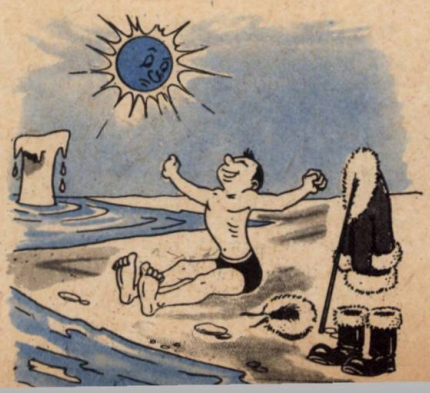

Vignete: A. NICULESCU

Pastilele

scenetă veselă

de OCTAVIAN SAVA

Ilustrații: BURSCHI

PERSONAJELE

- *VICTOR*
- *DEMOSTENE*
- *VIORICA — sora lui mai mică*
- *FANTOMAS*
- *INSTRUCTORUL DE PIONIERI*
- *SANDA*
- *MIHAELA*
- *PIONIERUL 1*
- *PIONIERUL 2*
- *PIONIERA 1*
- *PIONIERA 2*
- *FARMACISTUL*
- *COPII — fete și băieți*

Cîțiva pomi de carton, o masă de scînduri cu două bănci alături, două butoaie, unul aflat mai în față și cel de-al doilea mai înspre fundul scenei reprezintă un colț dintr-o tabără.

În culisele din stînga, spectatorii își vor închipui că se află careul de festivități, în dreapta, corturile taberei.

Puțină imaginație va completa lipsurile acestui decor simplu.

La tragerea cortinei, în scenă se află Victor, care citește dintr-un caiet, pionierul 1 și 2, Demostene, care stă mai retras, împreună cu Viorica.

PIONIERUL 1 *(vesel, adresîndu-se lui Victor)*: Gata, ai tocit de ajuns. Acum tot nu mai ajută!

VICTOR: Numai cîteva cifre, înălțimea vîrfurilor.

PIONIERUL 2: Nu întreabă chițibușuri de-astea!

VICTOR: Dar poate fetele, la întrebările de încuietoare.

PIONIERUL 1: Ai dreptate. Bagă-le la cap. Ssst, să fie liniște. Lăsați-l să învețe!

VICTOR *(pe dinafară)*: 1.320, 1.406, 1.324.

PIONIERUL 1 *(către celălalt)*: Are cap, nu glumă!

(intră instructorul)

INSTRUCTORUL: Haideți, echiparea! Peste jumătate de oră începe concursul.

VICTOR: Mai am puțin!

INSTRUCTORUL: Nu există. Trebuie să te schimbi. La dușuri, fuga marș! *(iese)*

VICTOR *(dă să iasă — îl vede pe Demostene stînd într-un colț cam trist; se îndreaptă către el și îi întinde mîna)*: Măcar acuma să ne împăcăm!

DEMOSTENE *(vrea să spună ceva, se împiedică, își umflă pieptul și exclamă)*: Cu dumneata nu vorbesc!

VICTOR: Demostene, gîndește-te, e onoarea detașamentului în joc! Știi că eu n-am vrut! Băieții m-au ales!

DEMOSTENE *(țîfnos)*: Nu mă interesează!

VICTOR: Dacă învingi, plecăm cu toții în excursie. Hai, strînge-mi mîna și urează-mi noroc!

DEMOSTENE *(vorbește repezit)*: Nu-ți strîng mîna, nu-ți urez noroc și nici în excursia dumitale nu plec! E clar?

VICTOR *(trist)*: E clar! Să știi însă că n-ai dreptate! La revedere *(îi întoarce spatele și iese)*.

VIORICA *(o fetiță mică)*: Eu nu înțeleg!

DEMOSTENE: Ce anume?

VIORICA: Cum puteți fi supărați? Voi, care ați fost cei mai buni prieteni!

DEMOSTENE *(oftînd)*: Eh, de-ale vieții valuri.

VIORICA: Valuri, nevaluri, eu nu pricep!

DEMOSTENE *(filozofic)*: E și greu pentru un copil să înțeleagă toate!

VIORICA *(înfiptă)*: Ia uită-te la el! Faci pe grozavul! Explică-mi și mie ce s-a întîmplat. La urma urmei, sînt sora ta și cred că am dreptul să știu.

DEMOSTENE *(trist)*: E o poveste lungă. Cînd s-a hotărît să participăm la concursul „Să ne cunoaștem ținutul natal", eu, care sînt geograful clasei, am fost sigur că pe mine mă vor alege să-i reprezint. Eu desenasem harta regiunii, știam locurile istorice, vizitasem fabricile noi, mă rog, eram cel mai potrivit.

VIORICA: Și, totuși, nu te-au ales!

DEMOSTENE *(oftînd)*: Exact.

VIORICA: De ce?

DEMOSTENE: Parcă tu nu știi!

VIORICA: Emoția?

DEMOSTENE *(oftînd din nou)*: Exact! I-a ațițat Fantomas!

VIORICA: Cine?

DEMOSTENE: Fantomas... Colegul nostru Fane Toma. Noi îi zicem Fantomas și i se potrivește numele ăsta ca o mănușă. Ei bine, Fantomas a spus că atunci cînd e o încercare mai grea, cînd trebuie să vorbesc mai frumos mă emoționez și tac! *(comic, desperat)* Tac și nu mai pot scoate o vorbă!

VIORICA: Și nu e adevărat?

DEMOSTENE *(oftînd)*: Ba da! Din nenorocire, e adevărat! Cînd mă emoționez nu mai sînt bun de nimic. Of! Și tatăl ăsta al meu. Nu putea să-mi găsească alt nume. Tocmai Demostene tre-

buia să mă boteze. Tu ştii cine a fost Demostene?

VIORICA: Ăla care a descoperit tabla înmulţirii.

DEMOSTENE: Nu-i adevărat! Ăla e Arhimede. Demostene a fost un mare orator. Vorbea grozav, ce mai. L-a făcut pe Filip, regele Macedoniei, cu ou şi cu oţet. Acum, ce e drept, şi el a fost întîi bîlbîit, dar s-a dus la malul mării, a umblat cu pietre în gură şi i-a trecut. Şi eu am încercat metoda asta.

VIORICA: Serios? N-am ştiut!

DEMOSTENE: De fapt, nu m-am dus eu chiar la mare. De unde să scot eu mare aici? M-am dus pe malul gîrlei, dar nu mi-a ajutat.

VIORICA: Atunci au avut dreptate să-l pună pe Victor...

DEMOSTENE: Nu-i adevărat... trebuiau să încerce. Şi sînt sigur că Victor nu i-a lăsat.

VIORICA: Păi, Victor spunea că el n-a vrut.

DEMOSTENE: Nu-l cred!

(Intră un grup de 3 fete.)

SANDA *(o fată vioaie, de aceeaşi vîrstă cu Demostene şi Victor)*: Stimate Demostene, te rugăm să părăseşti imediat incinta arenei de întrecere.

DEMOSTENE *(vrea să răspundă, îşi umflă pieptul, dar... tace)*: Hmmm!

VIORICA *(mai mult pentru ea)*: Hait! Iar s-a emoţionat!

SANDA: S-aude, prea viteazule inamic al lui Filip Macedoneanul? Vă rugăm s-o ştergeţi!

DEMOSTENE *(face eforturi să răspundă, dar tace)*: Hmmm!

VIORICA *(intervine ca să-şi scoată fratele din încurcătură)*: Dar ce-aveţi cu el?

SANDA: Cu el n-avem nimic. Dar ne-am adunat să alegem întrebările pe care să le punem băieţilor. Nişte întrebări cît mai grele şi cît mai secrete! Ai înţeles? Nici un băiat nu trebuie să le audă.

VIORICA: Am priceput! Hai, Demostene *(îşi trage fratele de mînă — ies amîndoi. Deodată, Demostene se întoarce din culise şi spune repede: La revedere—apoi dispare)*.

SANDA *(rezemîndu-se de butoiul din faţă)*: Iată întrebarea. Este cea mai grea pe care am găsit-o. Să-mi spuneţi mie cutu dacă va şti să răspundă.

PIONIERA 1: Ia să auzim!

SANDA: Vedeţi să nu fie cineva pe-aici. *(Fetele se uită atent în jur.)*

PIONIERA 2: Nici ţipenie!

PIONIERA 1: Nici un băiat.

SANDA: Perfect! Atunci ascultaţi: „Ce este vraniţa cu boc?"

PIONIERA 1: Ce e?

SANDA: Poarta pe care şi-o fac locuitorii din Ţara Oaşului: dintr-un trunchi întreg de stejar.

PIONIERA 1: Foarte bună. Parcă-l văd pe Victor scărpinîndu-se în cap şi întrebîndu-se: „Ce-o fi vraniţa cu boc?"

PIONIERA 2: Bravo, Sando.

SANDA: Să mergem! Nu ne-a auzit nimeni?

FETELE *(mai privesc o dată în jur)*: Nimeni! *(ies toate 3) (Din butoiul de care stătea rezemată Sanda apare capul lui Fantomas, un băiat slab, ciufulit, cu aer de mare şmecher.)*

FANTOMAS *(imitîndu-le)*: Nu v-a auzit nimeni *(scoate o foaie de hîrtie din care citeşte întrebarea)*: „Ce este vraniţa cu boc?". Să-i comunicăm urgent lui Victor *(dă să iasă din butoi; din celălalt butoi iese un cap de fată — Mihaela —, o pioneră tunsă scurt, vorbeşte băieţeşte)*

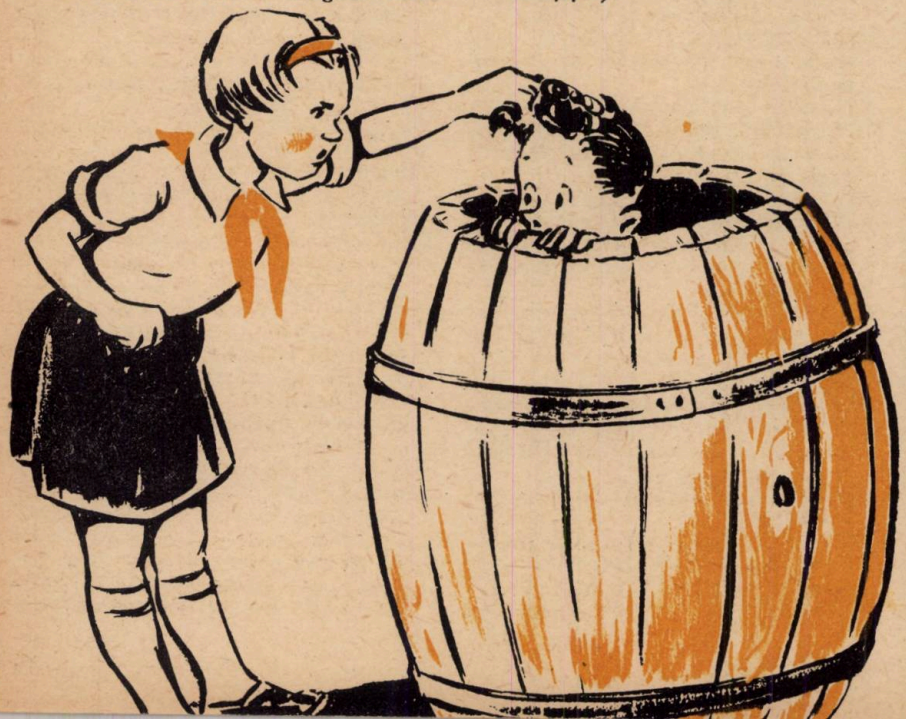

MIHAELA *(ameninţător)*: Fantomas!

(Fantomas încearcă să se ghemuiască din nou în butoi.)

MIHAELA *(sare din butoi şi îl ridică pe Fantomas de păr; printre dinţi)*: Ce căutai aicea, domnule?

FANTOMAS *(tremurînd)*: Mă răcoream!

MIHAELA: În butoi?

FANTOMAS: Da, în butoi. E mai umbră!

MIHAELA: Extraordinară descoperire.

FANTOMAS: Anul trecut s-a ţinut gheaţă în el şi a rămas rece.

MIHAELA: De anul trecut?

FANTOMAS: Da, de anul trecut. Dacă nu mă crezi, poftim înăuntru şi convinge-te.

MIHAELA: Mulţumesc, am fost în butoiul vecin!

FANTOMAS: Da? Şi tu ce căutai acolo?

MIHAELA *(sec)*: Aşteptam tramvaiul.

FANTOMAS: Serios?

MIHAELA: Da, s-a făcut staţie înăuntru. Dar cum era aglomeraţie în tramvai, am dat de dumneata, care te ascunseseşi aici ca să ne spionezi şi să afli întrebările noastre! *(furioasă)* Ţi-ai scris însă testamentul, bibicule! *(scoate un fluier din buzunar şi fluieră fără să-i dea drumul lui Fantomas, care nu îndrăzneşte să-şi scoată din butoi mai mult decît capul.)*

(Apare grupul de fete în frunte cu Sanda.)

MIHAELA: Aţi văzut că am avut dreptate să-l urmăresc! L-am prins în flagrant delict de spionaj! Chemaţi-l pe tovarăşul instructor şi pe Victor *(fetele ies)*.

FANTOMAS *(moale)*: Iartă-mă, te rog..., n-o să le spun întrebarea: „Ce e vraniţa cu boc?"

MIHAELA *(furioasă)*: Să taci! *(Fantomas se face mai mic. Au apărut fetele cu instructorul şi cu Victor)* Iată, tovarăşe instructor, l-am prins pe acest element primejdios încercînd să tragă cu urechea la întrebările noastre. Eu mi-am făcut datoria, rămîne ca să-l judecaţi dv. În orice caz, dacă-l mai prind o dată îl fac să absenteze 3 luni de la şcoală, cu concediu medical. Haideţi, fetelor *(fetele ies)*.

VICTOR: Ce-ai făcut, nefericitule?

FANTOMAS *(nenorocit)*: Aşteptam tramvaiul. Dar am greşit staţia. Cică e în butoiul celălalt.

INSTRUCTORUL: Ce tot boscorodeşti acolo?

FANTOMAS: Ce să mai discutăm, tovarăşe instructor *(iese din butoi)* Am făcut-o de oaie. Pedepsiţi-mă, faceţi-mi ce vreţi... Sînt vinovat.

INSTRUCTORUL: Ar trebui să nu vă mai las să participaţi la concurs.

FANTOMAS: Nu, numai asta nu. Victor s-a pregătit atîta.

INSTRUCTORUL: Am crezut întotdeauna că detaşamentul vostru ştie ce înseamnă sentimentul onoarei. M-am înşelat.

VICTOR: Nu... nu v-aţi înşelat! Dacă Fantomas... Ştiţi...

INSTRUCTORUL: Acum e prea tîrziu ca să rezolvăm acest caz... Fetele au cîştigat, de fapt, excursia..., dar ele n-o vor accepta fără luptă. Mă duc să le ajut să pregătească altă întrebare. După concurs vom mai vorbi despre laşitatea şi necinstea voastră. *(Iese uitînd un plic pe masă. Băieţii nu observă plicul. Se aşază la masă. Sînt abătuţi. Îşi ţin capul în mîini.)*

VICTOR: Îţi mulţumesc, Fantomas!

FANTOMAS *(fără să se uite la Victor)*: Eu am vrut să te-ajut... m-am gîndit că...

VICTOR: Te-ai gîndit că sînt prea slab pregătit şi n-am să pot răspunde... Şi-atunci ai făcut murdăria asta!

FANTOMAS: De unde să ştiu că Mihaela era dincolo! Auzi, voiau să te întrebe ce e vraniţa cu...

VICTOR: Să taci!

FANTOMAS: Aoleu, şi tu strigi la mine!

VICTOR: Dacă concura Demostene, lui nu trebuia să-i sufli. El ar fi ştiut şi singur.

FANTOMAS: În schimb, ar fi tăcut ca un peşte surdo-mut!

VICTOR: Poate că nu! Of! Tare sînt necăjit. Şi parcă am uitat toată materia... Nimic nu mai ştiu.

FANTOMAS *(care inconştient aproape a desfăcut plicul, citeşte curios foile dinăuntru)*: Ascultă o întrebare: „Din lanţul vulcanic al Gutăiului se extrag: aur, argint, plumb, zinc, cupru, stibiu. De aceea, oraşul de la poalele lui este poreclit oraşul metalelor colorate. Care este numele adevărat al acestui oraş?"

VICTOR *(răspunde fără să ridice capul)*: Baia Mare.

FANTOMAS: Vezi că ştii. Ascultă alta: „Ce cale ferată din regiunea noastră a fost construită prin muncă voluntară?"

VICTOR *(idem)*: Salva-Vişeu.

FANTOMAS: Brava! 25 de puncte! Ce vîrf...

VICTOR *(care între timp a ridicat capul)*: De unde ai întrebările astea?

FANTOMAS: Astea? *(sincer mirat şi el)* Habar n-am! Le-am găsit aici!

VICTOR *(smulgîndu-i-le)*: Dă-le-ncoa! *(silabiseşte titlul)* Întrebările concursului „Să ne cunoaştem ţinutul natal" *(strigînd)* Fantomas, tu ştii ce sînt astea?

FANTOMAS: Cred că memoriile lui Tutancamon nu sînt!

VICTOR: Bine, dar ce sînt? *(Fantomas tace încurcat)*... Am să-ţi spun eu. Sînt întrebările concursului. Le-a pierdut tovarăşul instructor.

FANTOMAS: Ei bravo! Înseamnă că ai şi cîştigat concursul. Dacă ştii întrebările?

VICTOR *(abia stăpînindu-se)*: Cine mi te-a adus în cale? Tu nu-ţi dai seama că sîntem nişte netrebnici? Cunoaştem întrebările înainte de concurs. Ce facem acum? Dacă se află...

FANTOMAS *(punînd plicul cît mai departe de el)*: Ce facem? Foarte bine. Lăsăm frumuşel plicul aici şi ne prefacem că n-am auzit nimic. Asta, bine înţeles, după ce o ştergem repede de lîngă corpul delict.

VICTOR: Mă, din ce roman poliţist ai scos ideea asta? Nu, domnule! N-am de gînd să procedez aşa!

FANTOMAS: Dar cum?

VICTOR: Nu mai particip la concurs.

FANTOMAS: Ce ai căpiat? Doar nu vrei să mă prezint eu în locul tău?!

VICTOR: Nu! Vreau să te duci cu plicul la tovarăşul instructor să-i spui că noi am citit numai două întrebări şi că nu le-am comunicat nimănui. Căci nici un alt băiat nu le mai ştie.

FANTOMAS: Şi tu? Tu ce ai de gînd să faci?

VICTOR: Să mă duc la farmacie!

FANTOMAS: La farmacie?

VICTOR: Da *(răspicat)* La... far... ma... cie!
(Iese cu paşi mari.)

FANTOMAS *(speriat, strigă)*: Un doctor... Ajutor! Un doctor... Îi e rău lui Victor! Victore... *(vrea să fugă după el, dar şi-aduce aminte de plicul cu întrebări, îl ia de pe masă şi fuge după Victor strigînd)* Victore!

– CORTINA –

TABLOUL II

Acelaşi decor.

A trecut o jumătate de oră.

Băieţii stau adunaţi în jurul instructorului.

Apare Fantomas, transpirat şi grozav de agitat.

INSTRUCTORUL: Ei, l-ai găsit?

FANTOMAS: Nici urmă. A fost pe la farmacie, dar a plecat.

PIONIERUL 1: Şi unde s-a dus?

FANTOMAS: Mister! Nimeni nu ştie nimic.

INSTRUCTORUL: L-ai căutat pretutindeni?

FANTOMAS: În gaură de şarpe dacă se ascundea şi tot dădeam de el. Sînt sigur că apare abia după concurs...
(Intră pionierul 2.)

INSTRUCTORUL: Ei?

PIONIERUL 2: Nu e, şi pace!

FANTOMAS: S-a dus excursia pe copcă! Veşnica pomenire!
(Vine o fată.)

PIONIERA 1: Tovarăşe instructor, ce facem? Nu începem concursul? Lumea dă semne de nerăbdare!

INSTRUCTORUL *(încurcat)*: Da, îndată! Îndată începem *(fata pleacă)*.

PIONIERUL 1: Fără Victor sîntem pierduţi!

FANTOMAS *(către pionierul 2)*: Dacă era voie să se sufle, mă prezentam eu.

PIONIERUL 2: Şi ce itinerar frumos avea excursia!

PIONIERUL 1: Onoarea detaşamentului batjocorită! Am ajuns de rîsul lumii.

INSTRUCTORUL: Am o idee! *(toţi îl ascultă curioşi)* Să concureze altcineva!

TOŢI... Cine?

INSTRUCTORUL: Demostene. El cunoaşte materia!

FANTOMAS: N-o să poată! Îl știu eu. Dacă se emoționează, tace pînă la toamnă!

INSTRUCTORUL: Trebuie să încercăm. N-avem încotro. Aduceți-l repede pe Demostene.

PIONIERUL 1: Am zburat! *(fuge împreună cu alți 2 pionieri)*

FANTOMAS: Dacă a dispărut și ăsta, am pus-o de mămăligă! *(Apar băieții împingîndu-l pe Demostene, care e cu cămașa descheiată și scoasă afară din pantaloni.)*

PIONIERUL 1: Tocmai se îmbrăca. L-am adus cum l-am găsit.

INSTRUCTORUL: Demostene, te simți în stare să participi la concurs? *(Demostene se face alb, își umflă pieptul, dar nu izbutește să scoată nici un cuvînt.)*

FANTOMAS: Am zis eu, l-a și apucat!

INSTRUCTORUL *(lui Demostene)*: Ai de apărat onoarea detașamentului. Te simți în stare?

DEMOSTENE *(cu un efort)*: Da, mă simt! *(Băieții izbucnesc în urale.)*

INSTRUCTORUL: Atunci ieși pe scenă! *(Demostene a pornit împleticindu-se către culise)*

INSTRUCTORUL: Succes, Demostene!

TOȚI: Succes, Demostene!

(Din culise se aud aplauze. Fantomas privește spre culise și relatează evenimentele.)

FANTOMAS: S-a suit pe estradă. Lumea a izbucnit în urale. Entuziasm, nu glumă!

(Din culise se scandează: Haide, Demostene! Haide, Demostene.)

FANTOMAS: Dacă nu se emoționează, mare minune! Concurenții își strîng mîinile. Se pune prima întrebare. Răspunde Sanda! Știe! A răspuns *(se aud aplauze)*. Acum e întrebat Demostene.

INSTRUCTORUL *(încet)*: Haide, Demostene! *(Toți băieții strîng pumnii.)*

FANTOMAS: Ura! A răspuns! *(Aplauze. Aplaudă și băieții din scenă.)* Stăm bine! Unu la unu. Mai tare ca Dinamo-C.C.A.

INSTRUCTORUL: Ați văzut? A izbutit! Bravo, Demostene!

FANTOMAS: A venit din nou rîndul Sandei! I s-a pus întrebarea... Se gîndește o clipă... Răspunde... *(aplauze în culise)*. Și-acum Demostene! *(tăcere)* A răspuns și el *(aplauze pe scenă și în culise)*.

TOȚI: Bravo, Demostene! Trăiască Demostene!

FANTOMAS *(ca un reporter la radio)*: Dragi ascultători, acum trăim clipa cea mai emoționantă a meciului. A sosit momentul cînd reprezentanta sexului feminin va pune o întrebare concurentului nostru. Lumea așteaptă cu răsuflarea tăiată. Dacă Demostene trece și peste această încercare înseamnă că sîntem ca și îmbarcați în trenul excursiei. Iată: Sanda a pus întrebarea! A terminat. Acum va răspunde Demostene... Își umflă pieptul *(Cu totul alt ton — speriat)*. Tovarășe instructor... E jale!... S-a făcut alb ca varul! Iar l-a apucat. Putem să ne dăm jos din tren. Părăsește scena... vine încoace!

(Apare Demostene alb la față, fără să mai poată scoate un cuvînt.)

PIONIERUL 1: Demostene, vino-ți în fire!

(Inutil, Demostene e mut. Deodată, din butoiul unde fusese ascuns Fantomas, apare Victor într-o mînă cu un pahar cu apă, iar în cealaltă cu niște pastile.)

VICTOR *(lui Demostene)*: Ia asta. Sînt pastile pentru curaj! Înghite două.

(Demostene înghite pastilele, toți așteaptă emoționați, băiatul trage o dată adînc aer în piept și spune apoi clar)

DEMOSTENE: Mulțumesc! *(se întoarce pe scenă)*

FANTOMAS *(transmite în continuare)*: Formidabil! Înainte de epuizarea minutului de gîndire, Demostene a revenit pe scenă... Și acum... *(entuziast)*. Acum răspunde! Ura! E colosal Demostene! *(Aplauze pe scenă și în culise. Din intrarea din dreapta a apărut farmacistul taberei în halat, cu ochelari etc.)*

FARMACISTUL: Mă iertați! *(grupul de pionieri îl privesc mirat)* A fost la mine un băiat care mi-a cerut niște pastile pentru curaj...

VICTOR: Da, eu am fost.

FARMACISTUL: Într-adevăr, dumneata. Am venit să-ți spun că voiam să-ți dau un întăritor, dar nu știu cum, din greșeală, ți-am dat niște pastile de tuse.

VICTOR: Vai de mine!

INSTRUCTORUL: Nu-i nimic. Au fost bune și astea!

FANTOMAS *(strigînd)*: Tovarăși! E ultima întrebare! Demostene răspunde! Ura! Meciul s-a terminat la egalitate... Plecăm amîndouă detașamentele în excursie *(aplauze puternice în culise)*.

(Apare Demostene. Se îndreaptă spre Victor, îi strînge mîinile, vrea să-i spună ceva, își umflă pieptul și, cuprins din nou de emoție, nu mai poate vorbi.)

FANTOMAS: Na... a început din nou.

INSTRUCTORUL *(lui Victor)*: Pastilele... Repede...

(Victor scoate o pastilă din buzunar și i-o dă lui Demostene. Acesta o înghite și apoi izbutește să spună):

DEMOSTENE: Îți mulțumesc, Victore... Ești un prieten adevărat.

(Cei doi băieți se îmbrățișează în aplauzele celorlalți copii.)

FANTOMAS: Tovarășe farmacist, mai dă-ne 100 de pastile din alea...

INSTRUCTORUL: Nu cred să mai fie nevoie. După întîmplarea de azi, greu să-l mai poată emoționa ceva! Haideți, copii, pe scenă, că se împart premiile. *(Ies cu toții pe scenă; a rămas numai Fantomas.)*

FANTOMAS *(tot în chip de crainic)*: Dragi ascultători, băieții s-au urcat pe scenă. Sînt veseli și bucuroși de victorie. Victor și cu Demostene merg braț la braț, iar eu, înainte de a vă spune „la revedere", vreau să vă dau un sfat: cînd duceți lipsă de curaj, în locul oricăror pastile, căutați-vă un prieten de nădejde! *(el singur trage cortina)*.

– SFÎRȘIT –

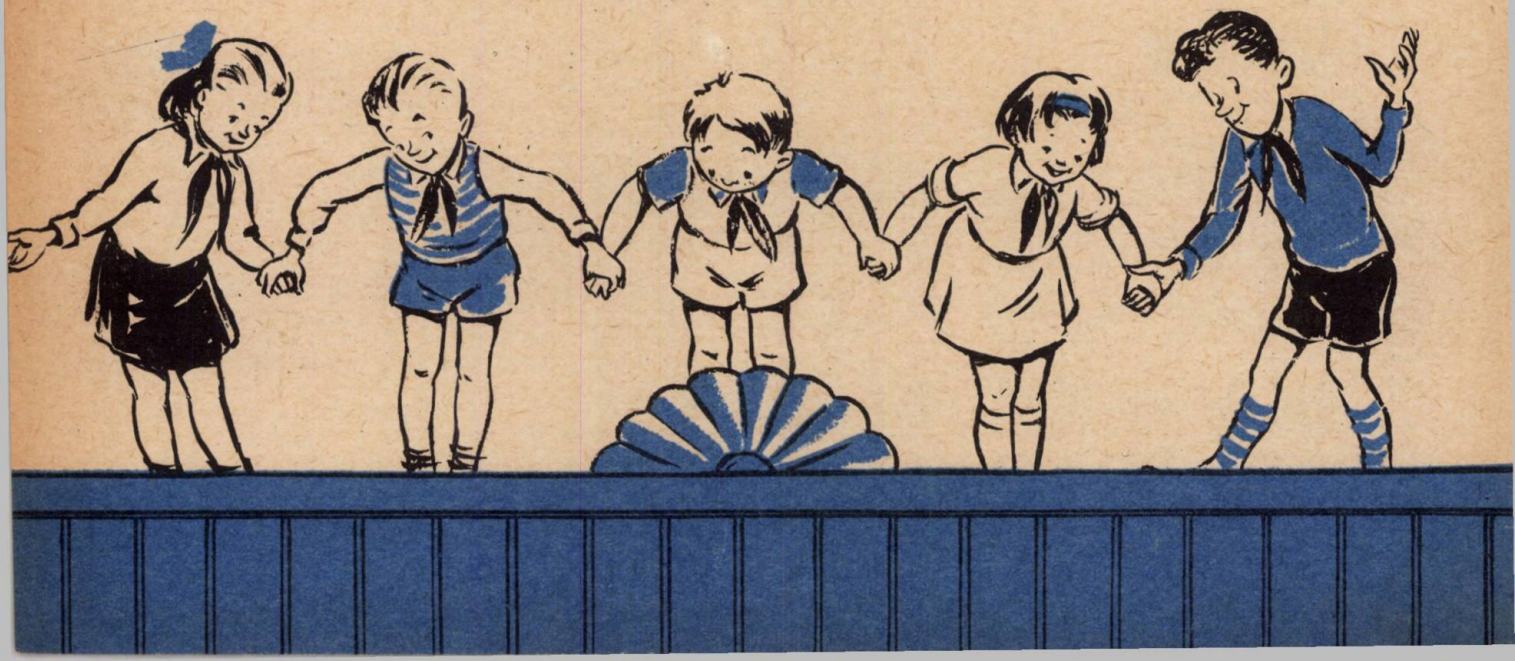

SĂ NE CONSTRUIM SINGURI

UN APARAT de RADIO cu galenă

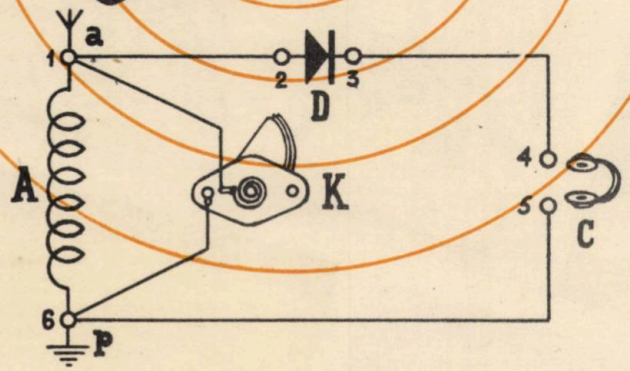

Aparatul de radio cu galenă este foarte uşor de construit, şi, de aceea, el face parte întotdeauna din primele „opere" ale radioamatorilor.

a = antena; p = pămîntul; A = bobina pentru gama undelor; D = detectorul; C = căştile; K = condensatorul variabil.

MATERIALE:

6 bucşe radiofonice; 1 condensator variabil de 500 cm; o pereche de căşti; 1 detector; o bobină pentru gama undelor.

Primele 4 materiale se găsesc în comerţul nostru de stat la preţuri convenabile, aşa că procurarea lor nu vă va răpi nici bani mulţi şi nici timp.

CONSTRUCŢIA APARATULUI:

Luăm o cutie de carton (poate fi şi din acelea în care se vînd pantofii la magazin) şi o „prelucrăm" pentru a ne servi drept cutie de radio. În capacul ei (într-o bucată de placaj), facem 6 găuri la o distanţă apreciabilă una de alta; două dintre ele vor fi aşezate pereche, la 20 mm una de cealaltă, pentru a se putea monta în ele detectorul. După ce am făcut găurile, montăm în fiecare cîte o bucşă. Apoi, după ce şi bucşele sînt montate, trecem la montarea legăturilor, pe care o vom face astfel:

— bucşa antenei (1) o vom lega — printr-un fir de sîrmă cu diametrul de cca. 1 mm, izolată (cu bumbac sau email) — de una din bucşele detectorului (2);

— în continuare, cealaltă bucşă a detectorului (3) o vom lega de prima bucşă a căştilor (4);

— bucşa de cască (5) o vom lega de bucşa pămîntului (6);

— pămîntul va fi legat de antenă prin intermediul bobinei de separare a undelor (vezi schema de legături!).

Mai avem de legat acum doar condensatorul, căruia, după ce l-am montat pe carton, îi facem legăturile tot ca în schemă.

Acum nu ne mai rămîne decît să montăm detectorul, căştile, antena şi pămîntul şi să audiem postul dorit. (Radioul nostru, fiind foarte simplu, nu va putea prinde decît cele mai apropiate posturi.)

AUDIŢIA:

Învîrtim butonul condensatorului variabil pînă ce casca ne vesteşte că am prins postul dorit. Atunci căutăm pe cristalul detectorului punctul cel mai sensibil, plimbîndu-ne cu acul pe suprafaţa cristalului. În sfîrşit, acum putem sta şi asculta nestingheriţi emisiunea preferată...

CUM SE CONFECŢIONEAZĂ BOBINA PENTRU GAMA UNDELOR:

Pe un cilindru de fier sau lemn, cu diametrul de 40 mm, înfăşurăm o bucată de carton dat cu clei, obţinînd astfel, după uscare, o carcasă necesară bobinei. Pe această carcasă, la fiecare din capete, dăm cîte o mică gaură prin care vom scoate capetele bobinei.

Numărul spirelor (sîrmă de 0,3—0,5 mm, izolată) va fi de 80, iar spirele vor fi aşezate una lîngă alta.

Radioamatorii care doresc îşi pot face o cutie din lemn, pe care o vor vopsi în culoarea preferată.

ÎN EXCURSIE:

Dacă dorim să folosim aparatul nostru în excursie, atunci vom face o antenă lungă de 35-50 m pe care, la ambele capete, o vom izola cu cîte două ouşoare de porţelan. În locul unde ne vom aşeza tabăra de popas, fixăm antena între doi copaci, o cuplăm — prin firul de coborîre — la aparat, şi audiţia va fi ca... acasă.

Drept „pămînt", putem folosi o vergea de aramă, pe care o vom înfige în pămînt, cît mai adînc posibil. Capătul din pămînt va fi lustruit înainte de adîncire.

Toate legăturile se fac prin cositorire.

(N.R.: În timpul ploilor, legaţi antena cu pămîntul, pentru a vă feri aparatul de descărcările electrice.

Cei care nu-şi pot procura un condensator variabil se vor adresa redacţiei. La cerere, li se va indica o schemă fără condensator.

PARTICIPANŢI LA CONCURSUL „CEL MAI BUN DIFUZOR AL REVISTEI «CRAVATA ROŞIE»"

COVACI MARIANA, clasa a VI-a, Şcoala de 7 ani nr. 5, Oraşul Stalin

ENĂŞESCU EUGEN, clasa a VII-a, Şcoala de 7 ani comuna Costeşti, raionul Botoşani, regiunea Suceava

PREOTEASA ECATERINA, clasa a IV-a A, Şcoala de 7 ani mixtă nr. 57, Bucureşti

CONŢESCU ALEXANDRU, clasa a III-a B, Şcoala de 7 ani comuna Lipia, raionul Buzău, regiunea Ploeşti

BIBLIOTECA CENTRALA CIBIU

CUPON nr 2

... din cele 6 cupoane pe care trebuie să le trimită revistei „Cravata roşie" participanţii la concursul pentru prietenii revistei anunţat în numărul din luna mai

Lei 2,50

CRAVATA ROȘIE

Nr. 8 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

1964

Nu uita

MIHAI BENIUC

Vulturii veghează sus pe culmi,
Porumbeii gînguresc în ulmi,
Cîntul muncii clocotește-n vînt,
Crește viață nouă pe pămînt.
Poama-i grasă și vestește must
Și-i zîmbește Douăștrei August
Salutînd a cinsprezecea oară
Plaiul tău muncit cu trudă, țară!
Minereu, cărbune și bucate
Ale tale-s, om al muncii, toate.
Doar partidul a gonit stăpînii
Și, luptînd, ți-a pus în floarea mînii
Forța de-a clădi și bucuria
Slobod să trăiești în Romînia!
Bucură-te, Dunăre bătrînă,
Codrule, tu doine noi îngînă,
Cîntă, strună, hora ce se cere
Cînd poporu-i însuși la putere!

Însă veselindu-te mereu,
Și de soare, și de-argintul ploii,
Nu uita c-a fost odată greu,
Nu uita pe cei căzuți, eroii.

Sîngele-voinicului s-adună,
Flori, pe groapa morților comună.
Cine să mai știe care-a fost
Pavel al Mariei, Todor Lupul?
Plumb ori schijă le-au trecut prin rost,
Baioneta ruptu-le-o fi trupul...
Dar acele cimitire dalbe
Cu steluță roșie pe peatră?
În Ural ai lor i-au plîns la vatră,
În Carpați ei dorm pe veci subt nalbe.
Miriști, miriști, îi țineți voi minte
Cum zăceau căzuți pe jos ca snopii
În acel cumplit august fierbinte?

Mi se plimbă-n gînd ca niște dropii
Mari tristeți din timpul de pe-atunci—
Nu-nfloreau maci purpurii pe lunci,
Sîngele voinicilor cursese
Și cădeau obuze dese, dese...

Dar nu bocet răsuna de jale
De la Mureș, frate, mai la vale,
Ci scrîșnea dușmanul sfîrtecat,
Cu spinarea ruptă pe un hat.
Coiful său cu zvastică zburase,
Cerbicia-i se schimbase-n geamăt,
Și cu mii de ramuri bătăioase
Codrul peste el venea cu freamăt.
Stepele și codrii se-nfrățise,
Răsăreau noi stele, alte vise!...

Comuniștii au zdrobit o ușă,
Puseră călăilor cătușă,
Și-ntr-o clipă țară și popor
Au pornit prin foc spre viitor!
Amintește-ți, ungurească pustă,
Cum i se părea că ești îngustă
Fiarei ce prin șesu-ți nesfîrșit
Se grăbea fugind în asfințit!
Se izbeau divizii de divizii,
Nemții crunți nu mai aveau provizii,
Se gătase sîngele din trup!
Dar mușca, mușca rănitul lup,
Sfîșia turbat urlînd pe drum
Și lăsa durere, fum și scrum.

Tatră, Tatră, tu, măreață Tatră,
Poate-n tine nu pe orice peatră
E-nsemnat cu de-amănuntul anul.
Cîte-o stîncă-i însă ca mărgeanul,
Vrun oltean o polei cu sînge,
Împroșcînd vrăjmașii cu grenade.
Poate-o mierlă din brădet îl plînge
Cînd amurgul peste vîrfuri cade.
Iar într-un cătun slovac de munte
Pionieri cu steagul lor în frunte,
Pe cînd sună valea-ncet și rar,
Vin la cimitirul militar,
Pe morminte albe să depună
Un buchet, o floare, o cunună.

...Nu uita c-a fost odată greu,
La eroi gîndește-te mereu.
Le zîmbește Douăștrei August
Salutînd a nu știu cîta oară
Plaiul tău muncit cu trudă, țară,
Grasă poama ta cu dulce must
Și le va zîmbi și-a mia oară!
Roșii flamuri clocotesc în vînt,
Crește viață nouă pe pămînt,
Porumbeii gînguresc în ulmi,
Vulturii veghează sus pe culmi.

CRAVATA ROȘIE
revista pionierilor și școlarilor
editată de C. C. al U. T. M.
Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE
Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct), Iosif Tripșa.

23 AUGUST

1944 — 1959

Patria noastră liberă împlineşte 15 ani, copii!

Mîndria de a fi stăpîni pe viaţa, pe munca şi pe visurile noastre; fericirea de a înfăptui, sub conducerea înţeleaptă a partidului, visul de veacuri al popòrului nostru; onoarea de a face parte din marea, puternica şi glorioasa familie a ţărilor socialiste, paşnice şi înfloritoare, toate, toate, copii, împlinesc 15 ani!

A sosit ziua de 23 August, ziua care în limba noastră poartă numele libertăţii, măreaţa sărbătoare naţională a poporului nostru muncitor, piatră de hotar în istoria noastră zbuciumată. Cu 15 ani în urmă, în vreme ce eroica armată sovietică îi zdrobea pe hitlerişti, pornind ofensiva eliberatoare pe pămîntul patriei noastre, Partidul Comunist din Romînia a organizat şi condus insurecţia armată, chemînd la luptă pe toţi patrioţii şi răsturnînd de la cîrma ţării pe fascişti. Alături de armata sovietică, armata noastră a dat lovituri decisive duşmanului, alungîndu-l peste hotarele patriei şi ajutînd la eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei.

Cele dintîi cuvinte pe care le-am rostit în prima zi a libertăţii au fost: „Slavă armatei sovietice eliberatoare! Slavă partidului comuniştilor!", şi aceste cuvinte, asemenea unor flori veşnic vii răsărite din inimile noastre, le împletim în cîntecele bucuriei, în neasemuitele cîntece care răsună sub cerul senin al patriei şi care slăvesc lupta şi munca, adevărul şi dreptatea, prietenia şi dragostea.

Patria noastră liberă, minunata noastră casă, în care orice prieten e primit cu pîine şi sare, cu îmbrăţişare de frate, dar la care nici să nu îndrăznească să rîvnească duşmanii; patria noastră, liberă, fremătătoare pădure de schele pe care partidul ne-a învăţat să ridicăm oraşe şi uzine, şcoli şi palate; patria noastră liberă, binecuvîntate pămînturi înfrăţite de pe care partidul ne-a învăţat să alungăm sărăcia, să stăm la masă cu belşugul; patria noastră liberă împlineşte 15 ani, copii!

În preajma acestei măreţe sărbători, partidul şi guvernul republicii noastre a dat o nouă dovadă a grijii sale continue pentru ridicarea nivelului de trai al poporului nostru. Hotărîrea plenarei C.C. al P.M.R. din 13 — 14 iulie a. c. umple de bucurie masele largi ale oamenilor muncii. Hotărîrea prevede majorarea salariilor pentru toate categoriile de salariaţi, majorarea pensiilor şi reducerea de preţuri la peste 2.600 de produse industriale şi alimentare.

Întregul popor muncitor salută hotărîrea cu noi realizări şi succese în muncă. Măsurile cuprinse în hotărîre se răsfrîng şi asupra vieţii voastre, copii, care devine din zi în zi tot mai luminoasă.

Învăţaţi şi munciţi cu rîvnă, deveniţi asemenea comuniştilor, luptători neînfricaţi şi prieteni devotaţi, care îşi slujesc patria şi apără pacea cu credinţă fără margini, oamenii cei mai iubiţi, adevăraţii eroi ai veacului nostru luminos.

La mulţi ani, copii, mlădiţe scumpe ale libertăţii, fiii noştri iubiţi!

Creşteţi sănătoşi, voioşi şi harnici şi cu fiecare an duceţi cu voi, mai departe, în vreme, lumina lui 23 August, lumina demnităţii, mîndriei şi onoarei voastre.

„CRAVATA ROŞIE"

BUCURIE NOUA

Dimineaţa de 16 iulie 1959... Obişnuitul freamăt, iscat pe străzi o dată cu zorii, vesteşte altă zi rodnică de muncă, bogată în fapte şi voioşie. Dar astăzi parcă citeşti pe chipuri — şi mai cu seamă înţelegi din uşurinţa cu care se leagă discuţiile între oameni ce nici nu se cunosc — că la şiragul bucuriilor noastre se adaugă una nouă şi deosebită. E de ajuns să arunci o privire în ziarul pe care fiece trecător l-a despăturit, citindu-l cu emoţie din mers, ca să înţelegi. Scrie în susul paginii: „Şedinţa plenară a C.C. al P.M.R. din 13—14 iulie 1959". Iar coloanele cu literă măruntă îţi deschid înţelesul lor minunat: pe făgaşul acesta al făuririi unui viitor însorit, poporul nostru muncitor a mai făcut un pas puternic înainte. Prin lupta şi munca avîntată dusă de oamenii muncii, sub călăuzirea înţeleaptă a partidului, viaţa noastră va fi de acum mai îmbelşugată, mai înfloritoare.

Cel de-al II-lea Congres al partidului a pus în faţa oamenilor muncii sarcini măreţe pentru creşterea industriei şi agriculturii noastre, pentru îmbunătăţirea necontenită a traiului celor ce muncesc. Şi zi de zi, în frunte cu comuniştii, oamenii muncii au înfăptuit aceste luminoase sarcini. Cuvintele, cifrele în care raportul prezentat la plenară de către tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej oglindesc aceste realizări, umplu de mulţumire şi mîndrie inima fiecărui om al muncii. Ochii minţii văd cu uimire şi emoţie giganţii construiţi în anii puterii noastre populare: laminoarele, oţelăriile, uzinele chimice, rafinăriile, centralele electrice, fabricile de tot felul... Iar graiul cifrelor e mai cuprinzător decît o carte: în primul trimestru al acestui an, oamenii muncii au produs peste planul prevăzut 54.000 tone de oţel (asta ar însemna un tren cu nu mai puţin de 5.400 vagoane), 114.000 perechi de încălţăminte (cît să încalţe întreaga populaţie a oraşului Ploeşti), 2.000.000 mp ţesături şi alte zeci şi zeci de fabricate. Sectorul socialist în agricultură atinge aproape trei sferturi din suprafaţa arabilă a ţării, cuprinzînd azi aproape 2.500.000 de familii. Statul cheltuieşte de asemenea anual multe miliarde pentru ocrotirea sănătăţii poporului, pentru zidirea de şcoli noi, teatre şi biblioteci, pentru ca oamenii muncii să-şi petreacă concediile pe malul însorit al mării sau în aerul binefăcător al munţilor.

Dar pentru a înşirui măcar cele mai însemnate dintre înfăptuirile acestor ani ar trebui multe pagini. Să ne oprim însă doar la această nouă şi luminoasă pagină pe care o înfăţişează hotărîrea plenarei C.C. al P.M.R. Pe temeiul succeselor dobîndite de poporul nostru în construirea socialismului, partidul a hotărît sporirea salariului muncitorilor, a luat măsuri pentru îmbunătăţirea cîştigurilor tuturor oamenilor muncii. Salariile muncitorilor vor creşte în medie cu 10% (cele mici vor spori chiar cu 20—23%), iar salariile maiştrilor vor creşte în medie cu 20%. Vor creşte de asemenea salariile inginerilor şi tehnicienilor, personalului administrativ, lucrătorilor din comerţ, învăţătorilor şi profesorilor, ofiţerilor şi subofiţerilor, fără ca aceste majorări să stîrbească cu ceva dreptul salariaţilor la alocaţiile pentru copii, burse pentru elevi şi studenţi, reduceri de taxe şcolare şi altele. Pe lîngă aceasta, impozitele pe salarii se vor micşora simţitor, iar pe salariile sub 500 lei lunar nu se vor mai aplica impozite.

Oamenilor muncii vîrstnici care ani îndelungaţi au trudit dăruindu-şi muncii toată puterea şi priceperea lor, partidul le poartă cu căldură de grijă, asigurîndu-le o bătrîneţe fericită şi creîndu-le condiţii să se bucure de odihna şi liniştea binemeritate. Pensiile de bătrîneţe vor fi de cel puţin 350 lei lunar şi se vor ridica la unele categorii pînă la 1.200 lei lunar. Şi ca o încununare a acestor bucurii, hotărîrea arată că se va reduce preţul de vînzare la peste 2.600 sortimente de produse industriale şi alimentare.

Toate aceste măsuri înţelepte luate de partid vin să întîmpine, ca un mănunchi de flori ale fericirii, măreaţa sărbătoare de 23 August, zi slăvită, care ne-a adus libertatea şi datorită căreia s-au putut înfăptui toate lucrurile minunate de azi. Măsurile acestea sînt adînc preţuite, cu vie dragoste şi recunoştinţă, de fiecare om al muncii. Ele înseamnă, iubite cititor, pentru familia ta şi pentru tine, mai mult belşug pe masă, haine mai bune şi mai frumoase, cărţi mai multe, mobilă nouă, ecranul fermecat al televizorului şi cîte alte lucruri care te vor înconjura îmbietoare, prietenoase.

Părinţii tăi, ceilalţi oameni ai muncii din uzine şi de pe ogoare îşi tălmăcesc bucuria lor în faţa acestei înfăptuiri strîngîndu-şi tot mai mult rîndurile în jurul steagului învăpăiat al partidului, muncind cu şi mai multă dîrzenie pentru necontenita înflorire a patriei noastre socialiste. Tu, care năzuieşti spre îndrăzneţe culmi ale faptei, apleacă-ţi mai cu sîrg fruntea spre miezul cărţilor, dezleagă-l şi adună-l, ca să-l dărui însutit mîine, prin munca ta, patriei iubite şi partidului părinte, care îţi ocroteşte paşii cu neţărmurită dragoste.

Bucurii

1) — Iată, de azi vei fi pionieră. Ştim, cunoaştem emoţia acestei clipe, spun privirile vesele ale tovarăşilor din unitate.

„Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne"... Cîtă hotărîre şi cîtă lumină e în aceste cuvinte pe care, la 9 ani, le rostesc înfiorăţi, sub steagul roşu, copiii din patria noastră. În vremurile triste care s-au dus pentru totdeauna, la 9 ani, copiii oamenilor muncii se întrebau îngînduraţi: oare o să poată tata să mă mai trimită şi la anul la şcoală?...

2) Cînd vor fi mari vor învinge văzduhul la bordul avioanelor pe care le vor pilota. Vor fi poate maiştri constructori de avioane. Dar, cine ştie? S-ar putea totuşi să fie chimişti sau grădinari... Acum însă pot să intre în tainele oricărei meserii, s-o cunoască pe fiecare. În cercurile de la palatele şi casele pionierilor, în ateliere, maiştrii îi învaţă totul cu răbdare.

3) Mai ai, mai ai nevoie de antrenamente ca să poţi fi un bun boxer. Nu e un lucru imposibil să devii chiar un boxer renumit. Totul e să nu uiţi că pînă deseară trebuie să rezolvi şi problema la matematică şi să-ţi scrii şi compunerea despre vizita la uzină.

4) Un pîrău, un arbore secular, o floare rară... Cîte nu-ţi atrag atenţia într-o excursie! La toamnă, cînd va începe şcoala, un trimestru întreg se vor schimba impresii din vacanţă. Şi soarele, şi toată frumuseţea patriei se vor oglindi în ochii povestitorilor.

Pentru aceste zile luminoase, pentru toate bucuriile copilăriei, din toate colţurile ţării se înalţă acelaşi cîntec fierbinte:

Mulţumim din inimă partidului,
Mulţumim din inimă partidului...

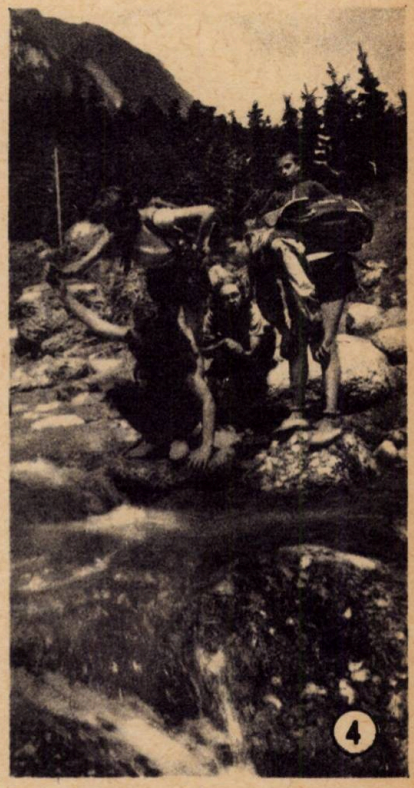

ZILE DE

PIONIERI ŞI ŞCOLARI,

Citiţi acest material în adunările voastre tematice închinate lui 23 August, a 15-a aniversare a eliberării patriei noastre.

Puteţi să-l folosiţi şi sub forma unui jurnal vorbit (asemănător jurnalelor cinematografice) alternînd textul cu imaginile pe care le veţi găsi în revistă sau puteţi pregăti un montaj literar. Alegeţi un pionier-crainic care să citească fragment cu fragment din „Zile de luptă". La sfîrşit intonaţi un cîntec şi recitaţi versuri. Unele poezii le găsiţi chiar în numărul de faţă al revistei.

În preajma lui 23 August organizaţi vizite la locurile, monumentele, pietrele comemorative legate de lupta de eliberare. Organizaţi întîlniri cu participanţii la luptele împotriva hitlerismului, vizitaţi fabrici şi uzine şi rugaţi-i pe muncitorii bătrîni să vă povestească despre viaţa de odinioară, despre felul cum arătau altădată uzina, cartierul, satul în care locuiţi. Cei care locuiesc în Bucureşti sau sînt în trecere pot merge să viziteze Muzeul de istorie a partidului.

Oricare ar fi forma (adunări, vizite, discuţii) este bine ca adunarea voastră să se încheie cu mici programe artistice alcătuite din dansuri şi cîntece care slăvesc viaţa noastră de azi.

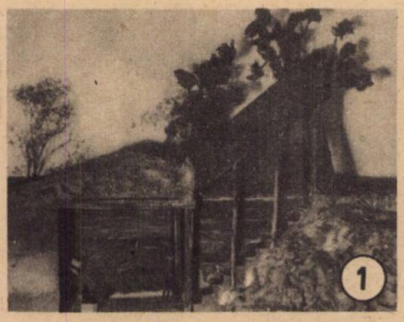

1

2

Iată, au trecut 15 ani... Despre faptele şi întîmplările pline de eroism din acele zile ale lui August 1944 tu citeşti în cartea de istorie doar, şi poate nu-ţi dai destul de bine seama de uriaşa luptă, de mulţimea de jertfe care au făcut să răsară zorii luminoşi peste patria noastră.

...Era în zilele cînd armatele sovietice dădeau lovituri din ce în ce mai nimicitoare hoardelor hitleriste, care acoperiseră pămîntul de plînş şi jale. Glorioasa Armată Roşie, eliberatoare, se apropia de graniţa noastră. Poporului romîn, care gemea sub exploatarea burghezo-moşierească şi care fusese împins de guvernul lui Antonescu în războiul nedrept împotriva marii Uniuni Sovietice, loviturile tot mai grele pe care le primeau fasciştii, îi aduceau bucurie şi speranţe...

Cuvîntul de îndemn la luptă şi îmbărbătare al partidului comunist pătrundea în acele ceasuri grele în rîndurile poporului. Pretutindeni în fabrici şi în uzine, pe ogoare chema pe toţi oamenii cinstiţi împotriva dictaturii fasciste-antonesciene; pe front îndemna ostaşii să întoarcă armele împotriva adevăraţilor duşmani — hitleriştii.

Îndelungată şi eroică a fost lupta partidului comunist pentru cauza poporului muncitor. Grevele de la Lupeni (1929), luptele de la Griviţa (1933), din Valea Prahovei, jertfele neclintiţilor luptători comunişti au arătat că partidul e întotdeauna în fruntea bătăliilor pentru o viaţă mai bună.

„Doboriţi dictatura fascistă-antonesciană! Nimic pentru războiul lui Hitler! Salvaţi ţara şi resturile armatei de la dezastru!" Iată cuvinte prin care de astă dată partidul comunist chema la luptă toate forţele patriotice împotriva hitleriştilor, prin manifeste şi ziare ilegale.

Prin postul de radio organizat ilegal, partidul trimitea către popor aceleaşi chemări.

În această cocioabă din Floreasca (foto 1), în anii 1943 — 1944, comuniştii tipăreau cu riscul vieţii lor, „Romînia liberă", ziar care demasca fără cruţare duşmanii poporului.

Armata sovietică cîştiga mereu victorii împotriva fasciştilor. În aceste condiţii, cu mult înainte de 23 August, partidul comunist începe pregătirea insurecţiei armate. În capitală şi în alte centre importante din ţară, partidul organizează formaţii de luptă patriotice, depozite de armament şi muniţii. Într-o casă din strada Ştefan Gheorghiu din Bucureşti a funcţionat apoi în zilele insurecţiei comandamentul formaţiilor de luptă patriotice (foto 2). Din munţi, din adîncul codrilor unde îşi aveau adăpostul, partizanii (foto 3) îşi intensifică acţiunile. Trenuri

LUPTĂ

fasciste sar în aer, depozite de armament se mistuie în flăcări.

Partidul elaborează un plan amănunţit de pregătire şi desfăşurare a insurecţiei, duce o muncă vastă pentru a pregăti întoarcerea armelor împotriva hitleriştilor.

Insurecţia a fost pregătită în condiţiile grele de teroare ale dictaturii fasciste-antonesciene de către cadrele de bază ale Partidului Comunist Romîn, în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, cadre călite în focul luptelor aprige împotriva regimului burghezo-moşieresc — la şcoala aspră a închisorilor şi lagărelor.

. . . . . .

La 23 August, gărzile patriotice arestează căpeteniile fasciste; împreună cu unităţile armatei ocupă principalele instituţii şi obiective militare din Bucureşti şi încep dezarmarea unităţilor hitleriste. Hitleriştii primesc lovituri grele. Încercările lor de a înfrînge insurecţia sînt zdrobite. Între 24 şi 26 august, în luptele înverşunate de la Tunari, Băneasa, Otopeni, Pipera şi Mogoşoaia, inamicul este înfrînt. Pe tot cuprinsul ţării, formaţii patriotice înarmate şi unităţi militare, ajutate de oamenii muncii, lovesc în cotropitori, zdrobindu-i. Se iau măsuri de apărare a avutului poporului, de jaful hitlerist (foto 4).

Şi iată că a sosit şi ziua cînd trupele eliberatoare ale Armatei Roşii au ajuns în Bucureşti (foto 5). Populaţia capitalei a întîmpinat pe glorioşii ostaşi sovietici cu lacrimi de fericire, cu flori şi îmbrăţişări de recunoştinţă.

Cu bucurie au fost întîmpinate de către cetăţeni unităţile diviziei „Tudor Vladimirescu" (foto 6).

Armata romînă a luptat victorioasă alături de armata sovietică pentru eliberarea întregului teritoriu al ţării, şi mai departe, dincolo de graniţă, în Ungaria şi Cehoslovacia, aducîndu-şi contribuţia pînă la zdrobirea definitivă a maşinii de război germane. În aceste lupte s-a închegat frăţia de arme romîno-sovietică (foto 7).

În acea vreme, partidul trimitea chemarea sa fierbinte către toţi oamenii muncii din ţară: „Totul pentru front, totul pentru victorie!"

Burghezo-moşierimea, cuprinsă de furie şi ură împotriva poporului, începe să lovească, sabotînd producţia pentru front şi înfometînd prin speculă populaţia. Dar muncitorii din fabrici şi uzine au răspuns chemării partidului comunist, învingînd greutăţile şi sporind eforturile pentru aprovizionarea frontului.

3

. În toată ţara au loc mitinguri uriaşe la care poporul îşi manifestă dragostea şi încrederea în partid, în conducătorul lui iubit — tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej (foto 8—9). Războiul se termină. În ţara

4

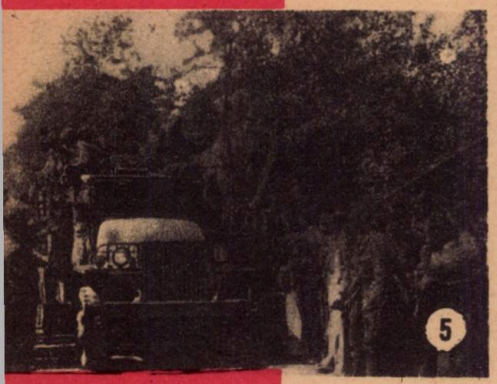

noastră, în urma instaurării regimului de democrație populară, începe o uriașă muncă de reconstrucție a țării ruinate și prădate de fasciști. Prin munca eroică a clasei muncitoare, condusă de partid, și cu ajutorul de neprețuit dat de marea noastră prietenă Uniunea Sovietică se deschid șantiere, se înalță fabrici, se reconstruiesc orașe și fabrici. Șiruri de brigăzi de tineret străbat țara spre marile șantiere, cîntînd avîntat și tineresc:

Muncim, muncim,
Țara o reconstruim

Zdrobind toate încercările dușmanului de a lovi în noua orînduire democrat-populară, an de an, partidul ne-a condus din victorie în victorie pe calea făuririi unei vieți tot mai bune. Astăzi, poporul nostru construiește victorios socialismul. Libertatea cucerită cu sînge și vieți omenești îi este scumpă și nu va îngădui nimănui să i-o răpească.

Prezentare de B. CARAGIALE și M. MONORANU

Moment

de N. TĂUTU

Era pămîntul sterp. Secara
Nicicînd pe-aici n-a susurat.
Ciulinii își plecau povara
În lutul galben și crăpat.

Au stat o noapte împreună
Ostașul rus și cel romîn,
Și cîte ar fi vrut să-și spună
Privind întinsul ars și spîn.

Dar graiul nu-și știau soldații,
Și-al morții sîngeros puhoi
Cu-același greu obuz de fontă
I-a îngropat pe amîndoi!...

De treci acum prin vechea vale
Unde eroii au căzut,
Unduitorul grîu în cale
Îți face pasul nevăzut.

Secara, mare de aramă,
Ți-ntinde spicul plin, fragil,
De-ți vine să-l cuprinzi în palmă
Și să-l săruți ca pe-un copil.

O, cît de bine vei pricepe,
Privind cum snopii grei s-adună,
Tot ce-ar fi vrut în toiul luptei
Cei doi ostași atunci să-și spună!

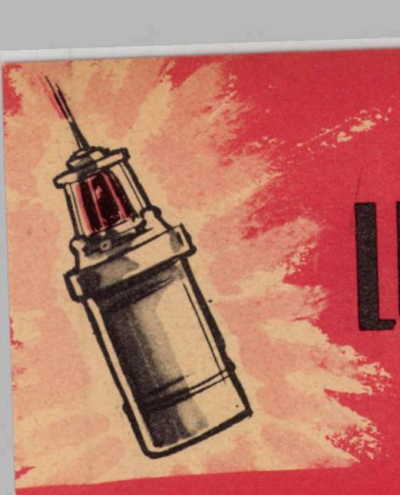

LUMINILE DIN VALEA JIULUI

Note de jurnal

Ideea de a ține un jurnal de însemnări mi-a venit de la fratele meu, ziarist la Petroșeni, pe care l-am vizitat în cursul acestei vacanțe de vară. Familia noastră, de fapt, e din Moldova, dintr-un sat de pe malul Siretului. Fratele meu a stat împreună cu noi pînă în 1945, cînd din cauza secetei, a plecat să caute de lucru și-a ajuns tocmai la celălalt capăt al țării, în Valea Jiului, unde s-a angajat ca miner. În scurt timp, fiind un tînăr harnic, devine șef de echipă, totodată activează în echipa de dansuri a minei. Afirmîndu-se în munca artistică, e numit responsabilul formației, director de club, și apoi i se încredințează un post la ziarul din Petroșeni. De obicei fratele meu își petrece concediile acasă, în Moldova. Vara aceasta însă, fiind reținut la redacție, m-a invitat pe mine să-l vizitez la Petroșeni. Am acceptat cu bucurie, dorind să văd Parîngul și mai ales minele de cărbuni. N-am avut ce regreta. Cele 10 zile petrecute în Valea Jiului au întrecut toate așteptările.

L-am însoțit pe fratele meu, ca o umbră, în călătoriile lui pe teren. Văzîndu-l că notează într-un carnet tot ce observă mai important, m-am gîndit să procedez și eu la fel. Iată cum am ajuns să scriu acest jurnal din Valea Jiului. Poate cîndva o să mă fac și eu ziarist.

2 august. Ieri, în timpul călătoriei către Valea Jiului, nu începusem să notez în jurnal, așa că impresiile le reproduc din mémorie. După ce am lăsat în urmă dealurile oltenești, trenul pătrunsese într-un labirint de pereți înalți, abrupți, stîncoși și de văi întunecate și prăpăstioase, croindu-și drum peste o sumedenie de viaducte și prin tuneluri. Un bărbat în vîrstă, cu o figură serioasă, de profesor, care stătea alături de mine, privind pe geam, îmi spuse la un moment dat: „Ia te uită cum cotește trenul prin stîncărie! Intrăm în Valea Jiului ca într-o cetate. Imaginează-ți, băiete, în creierul munților, o depresiune lungă de 45 de kilometri, creată în urma unui cutremur colosal... Și ce e mai interesant e că această depresiune constituie astăzi unul din centrele cele mai populate ale țării...

De la Bumbești la Livezeni am numărat multe tuneluri.

3 august. Astăzi, după ce am cunoscut mai bine locurile, văd că bătrînul din tren a avut dreptate: Valea Jiului e ca o cetate înconjurată de munți uriași. Am făcut o călătorie cu fratele meu de la Petroșeni la Lonea. La orizont, de jur împrejur se văd munții, iar jos, în vale, pe malul Jiului, se întind localitățile miniere, apropiate așa de mult încît nu poți ști unde sfîrșește una și începe cealaltă. Instalațiile de la suprafață ale minelor m-au decepționat. Mă așteptam să văd niște clădiri uriașe și-am zărit doar niște ziduri cenușii, nu prea înalte și, din loc în loc, un turn în vîrful căruia se învîrte o roată. Fratele meu mi-a explicat că puterea adevărată a minei e sub pămînt, la sute de metri adîncime: „Lasă c-o să te văd ce-o să zici mîine, cînd o să te duc în subteran" — spuse el amenințîndu-mă surîzător. În timpul plimbării noastre am văzut lîngă drum un șir de case de lemn dărîmate, cu pereții înnegriți ca de foc.

„Casele astea au ars?" — am întrebat eu curios. „Ba nu, au fost date jos ca în locul lor să se clădească altele de cărămidă, mai trainice și mai sănătoase. Aceste case au fost făcute de fostele societăți miniere. În cîțiva ani, s-au înnegrit, au putrezit, s-au umplut cu gîndaci..."

Este o mare diferență între aceste magherniță, făcute pe vremuri, și blocurile ridicate astăzi, înalte de cîteva etaje, avînd săli de cinema, cluburi, restaurante și apartamente confortabile pentru locuit. Iată o observație care merită să fie trecută în acest jurnal.

4 august. Mina este ca un oraș subteran, cu străzi principale și bulevarde din care se ramifică alte străzi și apoi altele tăcute și negre, împresurînd cu o vastă și complicată rețea muntele. Astfel de gînduri îmi treceau prin cap în timp ce călcam voinicește pe urma fratelui meu, prin galeriile minei. El lucrase mai de mult prin aceste locuri și le cunoștea ca-n palmă. Mergea repede, ținînd în mînă o lampă care arunca umbre fantastice pe pereți. Din cînd în cînd treceam pe lîngă galerii zgomotoase, unde s-auzeau bătăile pickhamerelor și minerii ne strigau „Noroc bun!" fără să se oprească din lucru. Fratele meu voia să mă ducă la bătrînul Ioji-baci, în echipa căruia lucrase prima dată și învățase meseria. La un moment dat, galeria se înfundă. Nu vedeam în față nici o

trecere. Dar fratele meu îmi arătă o gaură strîmtă, oblică prin care a trebuit să-l urmez tîrîndu-mă pe coate şi genunchi. Să vă spun drept, am tras puţină spaimă. „Ei, ce părere mai ai despre umblatul prin mină ? E o simplă plimbare ?" — mă întrebă fratele meu rîzînd poznaş.

La bătrînul Ioji-baci, în abataj, am nimerit tocmai cînd se făcea puşcarea. Ortacii mîncau din mezirindea lor, în timp ce artificierul introducea explozibilul pentru puşcat. Ioji-baci îl strînse la piept pe fratele meu şi îl întrebă ce vînt îl aducea la dînsul. Fratele meu, şugubăţ ca totdeauna, spuse: „Uite l-am adus pe băiatul ăsta ca să lucreze în echipa dumitale. E fratele meu mai mic din Moldova. Îl primeşti ?". Ioji-baci luă în serios propunerea, ceea ce îmi produse un sentiment de mîndrie. Însemna că am o figură de miner. „No, fain, feciorule — îmi zise bătrînul. Asta-i cea mai grea meserie de pe suprafaţa pămîntului, dar şi cea mai frumoasă". Tăcu o clipă să-şi tragă sufletul, apoi continuă să mă dăscălească: „Prima poruncă: disciplină! În mină nu e joacă. Orice greşeală poate costa viaţa unui om. Pricepi ? No, fain... Apoi e o lege în brigadă: n-are nimeni voie să facă absenţe nemotivate. Dacă faci 3 absenţe, te scot din echipă. Nu mă uit că frate-tu e ziarist sau că mi-o fost ortac în echipă..."

Ca să fiu sincer, mă cam speriasem niţel, fiindcă nimeni nu-mi vorbise pînă atunci aşa de aspru. Dar bătrînul, terminînd pomelnicul, se aşează jos şi mă pofti să gust din merindea lui cu un surîs cald, plin de bunătate: „No, hai,feciorule, gustă şi tu din slana asta, stai şi tu, Gheorghe", — zise el fratelui meu. Eram flămînd şi-am mîncat din slănina rece şi usturoi cu poftă. La plecare, cînd Ioji-baci află că eu n-am venit să mă angajez, rîse din toată inima în timp ce ne întindea mîna lui aspră şi grea: „Tot şugubăţ ai rămas, Gheorghe!... Ei, noroc bun, feciori, şi mai veniţi pe la mine!".

În timp ce ne întorceam spre casă, fratele meu îmi vorbi de Ioji-baci, pe care-l admira din toată inima: „Nu te uita că vorbeşte aspru; are o inimă de aur. Aşa cum ţi-a vorbit ţie acuma, m-a dăscălit şi pe mine în prima zi. Cred că a calificat vreo 100 de tineri pînă acum, care au ieşit oameni adevăraţi de sub mîna lui. Ioji-baci a luptat toată viaţa lui, începînd încă înainte de primul război mondial. A fost trecut pe listele negre ale burgheziei, concediat, fiindcă luase parte la greve şi la acţiuni ilegale. În 1945 a fost printre acei mineri care, la chemarea partidului, au intrat în abataje pentru a trimite cărbunele necesar frontului antihitlerist. Iar acum, deşi a ieşit la pensie, şi ar putea să trăiască liniştit cu bătrîna lui, continuă să intre în mină ca să crească noi cadre de mineri... Dacă-l întrebi de ce nu se odihneşte, îţi răspunde simplu: «Apoi, dacă vorbim şi nu lucrăm, nu construim socialismul!» Face să vii în Valea Jiului numai să-l cunoşti pe Ioji-baci şi pe alţi mineri bătrîni.

5 august. Bătrînul cu care am călătorit împreună spre Petroşeni este profesor de istorie. De la el am aflat o serie de lucruri interesante din trecutul Văii Jiului, pe care le transcriu imediat în jurnal: Minele de cărbuni datează de vreo 100 de ani în aceste locuri. Pînă atunci au păscut aici turme de oi, iar oamenii locuiau în case de lemn. [illegible] capitaliste, construind mine şi drumuri de fier, au alungat pe vechii locuitori către vîrful munţilor. În vale s-au întins centrele miniere, a căror populaţie a sporit continuu. Din cauza vieţii de mizerie şi a concedierilor, minerii s-au revoltat mereu şi au făcut greve. „Dacă vrei să vezi pe cei care au luptat în marea grevă din 1929, du-te mîine la Lupeni. Acolo s-a organizat o întîlnire cu vechii participanţi. Ei ştiu să povestească mai bine decît orice profesor de istorie..."

6 august. Sînt în curtea minei din Lupeni, lîngă uzina electrică, şi aştept cu carnetul în mînă ca să notez povestirile bătrînilor mineri. Chiar aici, în acest loc, a fost ciocnirea dintre armată şi mineri. În zidul uzinei se văd urme de gloanţe. Un miner, care stă lîngă mine, îmi spune că apa Jiului a fost roşie de sînge în acea zi. Am notat imediat această observaţie. Cînd bătrînii mineri au început să povestească, am simţit un fior în piept, inima a început să-mi bată mai tare şi n-am putut să mai scriu nici un rînd în carnet. Minerii nu vorbeau domol, sistematic, aşa cum explică un profesor de istorie, ci ridicau pumnii în aer. Pe zidul uzinei electrice se văd încă urmele gloanţelor, de parcă groaznicele acelea s-ar fi întîmplat nu cu 30 de ani în urmă. După ce au povestit despre viaţa lor aspră din trecut, bătrînii mineri s-au adresat tinerilor cu vorbe simple, răscolitoare: „Să 'ngrijiţi, feciori, libertatea cîştigată prin luptă ca ochii din cap. Astăzi ţara este a noastră, a poporului. Să nu faceţi absenţe nemotivate, să îndepliniţi planul, fiindcă fabricile merg după cum le dăm noi cărbune, feciori!..."

7 august. Ziua minerului se sărbătoreşte în prima duminică după 6 august. Ne programasem o excursie pînă la Uricani, dar în dimineaţa zilei a venit Mihai, un vechi ortac de-al prie-

tenului meu, care a insistat să mergem cu el la Petrila. Mihai era îmbrăcat de sărbătoare, în haina neagră de miner, închisă la gît, pe care străluceau 3 decoraţii. Văzîndu-l astfel gătit, m-am mirat foarte mult cînd mi-a spus, mai tîrziu, în tren, că venise în Valea Jiului cu o simplă lădiţă de lemn, îmbrăcat într-un cojocel şi o pălărie pleoştită. „Uite, aşa arătam ca flăcăul ăsta" — spuse Mihai arătînd pe-un ţărănuş care stătea pe o bancă din faţa noastră şi mînca pîine cu slănină tăind-o cu briceagul. „Primul salariu l-am băut la cîrciumă — continua să povestească Mihai, care avea chef de vorbă. Să spună Gheorghe, care-i aici de faţă, c-am fost amîndoi ortaci la Iojibaci. Dar m-a pus bătrînul la povaţă. M-a lămurit de ce şi pentru cine muncesc, mi-a arătat cum au luptat minerii altădată. M-am simţit mai îndîrjit. Odată era cît pe ce să mă scoată din echipă că făcusem 3 nemotivate la rînd. Am umblat o săptămînă după el ca să mă ierte şi să mă reprimească. A fost aspru bătrînul, dar eu îi mulţumesc fiindcă m-a făcut om... Mai tîrziu am cerut să mă-nscriu în partid". Mihai locuia la Petrila, într-unul din blocurile acelea înalte din centrul oraşelului. În apartamentul lui am găsit o mulţime de pachete cu lucruşoare pentru fetiţa lui, care avea doar cîteva zile şi era încă la maternitate. De aceea, Mihai insistase atîta să venim la el. Voia să aibă pe cineva alături. După masă m-a plimbat cu motocicleta lui iar după aceea ne-am dus la o chermeză.

8 august. Cineva mi-a spus că înainte de 1944 minerii trăiau în cartierele de margine ale Petroşenilor şi nu veneau în centru fiindcă n-aveau haine bune şi nici bani de cheltuit. Astăzi, în oraş există o şcoală de artă populară, un cenaclu literar, un cenaclu de plastică, un ziar local, un teatru de stat şi un teatru de păpuşi, un institut de mine, o staţie de radioamplificare, cîteva cinematografe. Oraşul este acum nu numai un centru industrial, dar şi un centru de cultură.

9 — 10 august. Am vizitat comuna Cîmpu lui Neag, aflată tocmai la obîrşia Jiului, dincolo de Uricani, plecînd pînă acolo cu un camion de ocazie. Cîte lucruri interesante nu am văzut acolo. Mulţi bătrîni poartă straie ţărăneşti şi plete lungi, ca pe timpuri, şi mai ţin sărbătoarea trăsnetului sau a ursului. Tinerii însă îmbracă salopeta şi ştiu să mîne joagărele electrice. Am văzut case de cărămidă, ridicate cu bani împrumutaţi de la stat de către minerii pensionari sau de angajaţii de la I.F.E.T. A doua zi m-am urcat cu fratele meu pînă la cabana de pe Parîng. De-aici

se vede toată Valea Jiului, înconjurată de munţi ascuţiţi, ca nişte ferăstraie mari de piatră. Seara înainte vale sclipea de lumini tremurătoare, ca nişte stele reflectate într-un lac uriaş. Stînd pe culmea Parîngului, i-am spus fratelui meu cuvintele bătrînului profesor, care asemănase Valea Jiului cu o cetate. „Sînt de acord cu această observaţie — răspunse fratele meu —, doar cu o singură remarcă: Valea Jiului e o cetate a revoluţiei. Aici burghezia a încercat să sileacă pe mineri, prin foame şi gloanţe, ca să accepte o viaţă de mizerie. Minerii însă n-au îngenunchiat niciodată, au luptat neîncetat pînă au cucerit libertatea. Astăzi Valea Jiului e tot o cetate care luptă în primele rînduri pentru construirea socialismului..."

11 august. Am plecat din Valea Jiului cu părere de rău. Deşi am stat foarte scurtă vreme, m-am legat de acei oameni aspri şi blajini, tăcuţi, dar cu inima bună şi sinceră, aşa cum pot fi minerii.

Zilele petrecute în Valea Jiului m-au ajutat să înţeleg mai bine cuvintele rostite de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la

Conferinţa pe ţară a muncitorilor mineri din anul 1952:

„Viaţa începe să înflorească în Valea Jiului, ca şi în celelalte regiuni producătoare de cărbune; ele au încetat de mult să fie văi ale plîngerii, ale suferinţii, ale mizeriei şi foametei — sîntem pe drumul transformării lor în văi ale bucuriei".

VASILE NICOROVICI

Desene: **DURES**

Casa din VĂLIȘOARA

La Vălișoara sînt multe case noi. Le-au ridicat colectiviștii în anii din urmă, cînd gospodăria li s-a întărit și holdele arate de tractoare au început să dea de 2 sau 3 ori mai multe bucate. Dintre toate însă una îți atrage mai ales luarea-aminte. E o casă cu pereții albi, cu geamuri înalte, luminoase și cu acoperișul de țiglă roșie. Înălțată pe o ridicătură, ea pare că domină întregul sat, privind parcă de la înălțime la suratele ce îi străjuie în preajmă.

Pe locul în care se ridică acum această casă, cu ani și ani în urmă, a fost o alta. O casă care își are povestea ei...

* * *

Compania de panduri se apropiase de Vălișoara. Luptase din greu, recucerind pînă aici pămîntul bucată cu bucată. S-au izbit de multe greutăți, și mulți panduri și-au găsit sfîrșitul pe cîmpul de luptă. La Vălișoara, dușmanul se arăta de neînfrînt. De 3 ori a pornit compania la atac și tot de atîtea ori fusese respinsă. O perdea deasă de foc, de netrecut, se ridica în fața ei. De pe poziții dominante, bine întărite, nemții vărsau o adevărată ploaie de gloanțe și obuze.

Pe pîrâul Hățișului, la adăpostul dealului scund, sergentul Matei Ion împingea împreună cu servanții săi la tunul A.T. Fusese trimis de la baterie să ajute companiei la distrugerea unui cuib de mitraliere. Drumul era greu. Roțile tunului se afundau în pămîntul nisipos, și servanții erau tot o apă. Dar sergentul îi îndemna mereu împingînd din toate puterile:

— Haideți, băieți, încă puțin!

Servanții își înzeceau cu fiecare pas eforturile. De data aceasta se arătau mai înverșunați. Satul Vălișoara nu era o localitate oarecare, ce trebuia smulsă din mîna nemților. Aici se născuse comandantul lor, sergentul Matei, aici se aflau poate părinții lui, soția și copilul lui. În clipele de răgaz, cînd tunurile amuțeau și ostașii începeau să vorbească despre vetrele lor, sergentul le povestea despre Vălișoara lui, despre cei rămași acasă și acum aproape că le erau cunoscute aceste locuri. Abia așteptau să izgonească pe nemți de pe ulicioarele satului.

Încă puțin, și aveau să ajungă la creasta dealului. Tunul avea să fie pus în curînd în bătaie. Dar dinspre sat un uruit greu de avioane umplu văzduhul. Peste o clipă, deasupra pîrîului se iviră avioanele dușmane. Un bombardament năpraznic se revărsa asupra liniilor noastre înaintașe. Tunarii nu se opriră din mers. Erau obișnuiți să acționeze în iadul bombardamentului inamic. O bombă căzu în apropierea lor. Sergentul și servanții se culcară la pămînt. Explozia cutremură pămîntul, învăluindu-i într-un nor de fum. Schijele zburau pe deasupra capului. Cîteva clipe mai tîrziu, cînd se ridicară de la pămînt, sergentul Matei izbucni:

— Mama lor de cîini! Ne-au făcut zob aparatele de ochire.

Într-adevăr, nici unul din vizori și nici una dintre lentile n-au scăpat tefere.

— Ce ne facem, domnule sergent? întrebă ochitorul.

— Păi, ce să facem... Ne-om descurca noi, ca și altă dată. Ochim pe țeavă.

Trecură la locuri și peste puțin urcară la creastă. Din dosul unui pîlc de salcîmi, unde primiseră ordin să amplaseze tunul, Vălișoara li se arătă în întregime, scăldată în lumina puternică a soarelui de amiază.

Sergentul rămase cîteva clipe înmărmurit. Pe fața-i rotundă, negricioasă, îi înflori un zîmbet ciudat. O lumină scînteietoare, i se aprinse în ochi. Servanții priveau cînd la el, cînd la satul risipit în lungul văii.

Tresărind, sergentul se întoarse spre servanți și le arată în zare o casă scundă, învelită cu șindrilă, așezată pe locul cel mai ridicat.

— Aceea-i casa mea, măi băieți. De pe pragul ei se vede tot satul.

Servanții o priviră îndelung, tulburați. Era aceeași casă pe care le-o descrisese de atîtea ori comandantul de tun.

Nu apucase să-și ia privirile dintr-acolo, cînd un agent de legătură se ivi tîrîș și înmînă sergentului ordinul de luptă al comandantului de companie. Matei îl despături grăbit și începu să citească. Liniile schiței cu obiectivul care urma să fie distrus prinseră să-i joace înaintea ochilor. Obrazul i se făcu pămîntiu și mîinile îi tremurau. Îngrijorați, servanții se apropiară să-i vină în sprijin. Cu un semn însă sergentul îi opri. Împături ordinul, îl băgă în buzunarul tunicii și ordonă:

— Pregătiți tunul de tragere. Proiectil, exploziv!

Ostașii trecură la locurile lor, scuipară în palme și puseră A. T.-ul în bătaie.

Sergentul îl dădu la o parte pe ochitor și luă linia de ochire pe țeavă. De-abia acum înțeleseseră servanții zbuciumul comandantului lor. Obiectivul pe care primise ordin să-l distrugă era propria lui casă. Unul cîte unul, servanții lăsară privirile în pămînt. Nu îndrăzneau să se uite unul la altul. O tăcere grea, apăsătoare, îi cuprinsese pe toți.

Matei se dădu la o parte și comandă ca deobicei:

— Foc!

Dar servantul de la cordiță nu făcu nici o mișcare. Rămăsese împietrit, mușcîndu-și buzele pînă la sînge.

Sergentul se supără.

— Hai, soldat, nu mai auzi? Ai asurzit? Foc! Foc! am comandat!

Servantul îngînă nehotărît:

— Vedeți, casa... casa dumneavoastră...

— Ce casă? Aici e vorba de patria noastră, nu de casă, și, dîndu-l la o parte pe soldat, sergentul smuci furios cordița.

Lovitura porni, și peste o clipă, pe ridicătura unde se afla înălțată casa, izbucni o jerbă de foc, bîrne și pămînt. Mai apoi, cînd fumul exploziei se împrăștie, doar o movilă de moloz mai fumega în soare.

Matei scăpă un suspin. Lacrimi fierbinți îi umplură ochii. Se îndepărtă de tun, ascunzîndu-și privirile. Nu voia ca servanții să-l vadă plîngînd.

Continuare în pag. 14

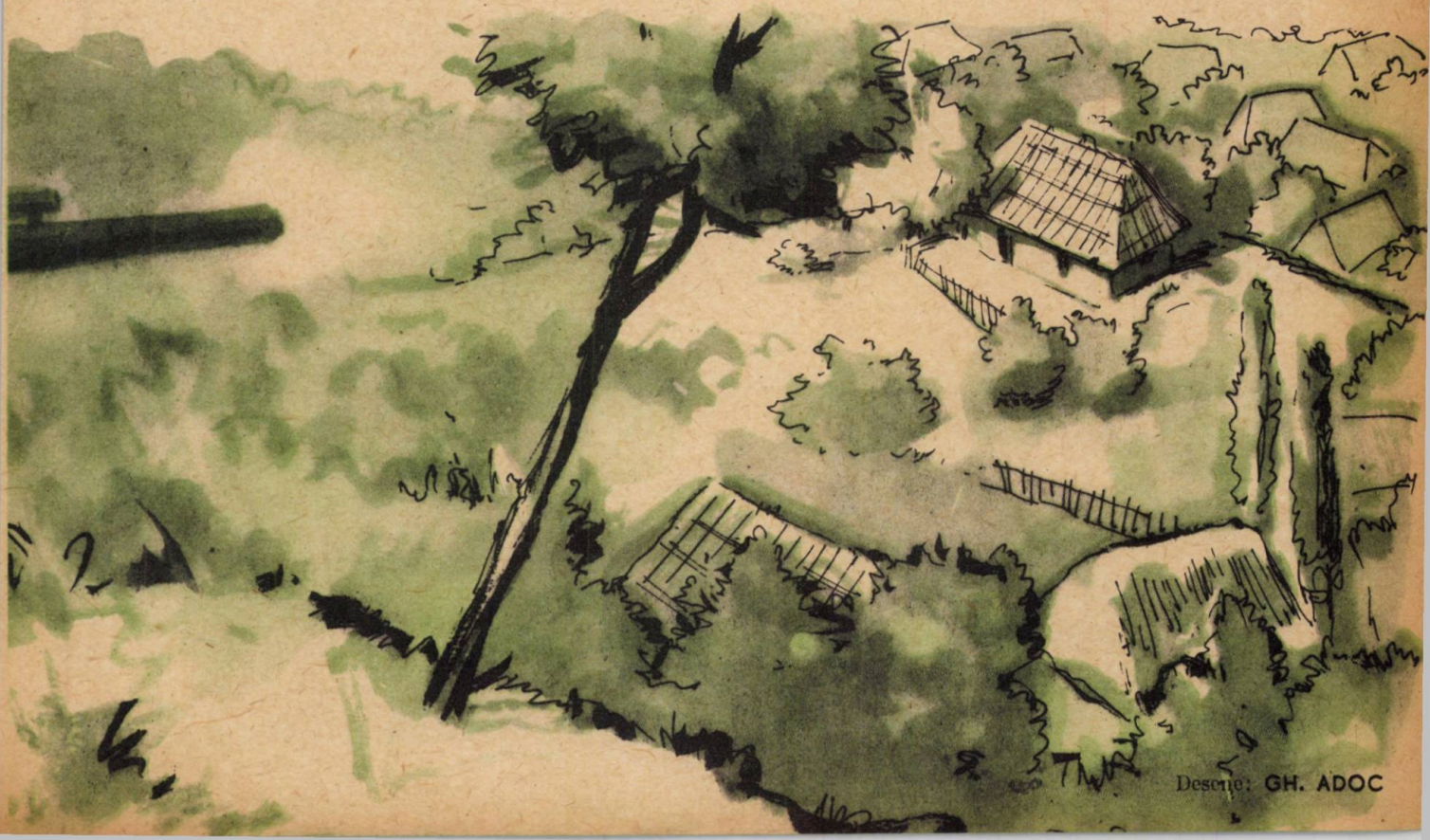

Desene: GH. ADOC

Puternică, liberă, pe soartă stăpînă trăiască Republica Populară Romînă

Sărbătorim astăzi 15 ani de la eliberarea patriei noastre. Sărbătorim prin aniităi, patrie iubită, tot ceea ce au realizat pînă acum muncitorii şi ţăranii. Aruncăm o ploaie de flori peste uzinele, fabricile, şantierele şi colectivele de pe cuprinsul ţării, urîndu-ţi să ne trăieşti, iubita noastră patrie, Republica Populară Romînă, şi să înfloreşti.

În patria noastră s-au înfiinţat zeci de ansambluri artistice care au dus dincolo de hotarele patriei faima minunatelor cîntece şi dansuri ale poporului nostru. În fotografie: ansamblul Republicii Populare Romîne, care a participat la Festivalul tineretului de la Moscova

Cît vrabia e spicul colectivei! Pămîntul bine îngrăşat şi lucrat cu maşinile cele mai moderne cu care sînt înzestrate gospodăriile agricole colective nu a întîrziat să-şi arate roadele. Tot mai mulţi ţărani muncitori din ţara noastră şi-au dat seama de avantajele muncii în colectiv. Acum sectorul socialist al agriculturii cuprinde peste 15.700 de gospodării agricole colective, cooperative agricole de producţie şi întovărăşiri agricole cu aproape 2.500.000 de familii

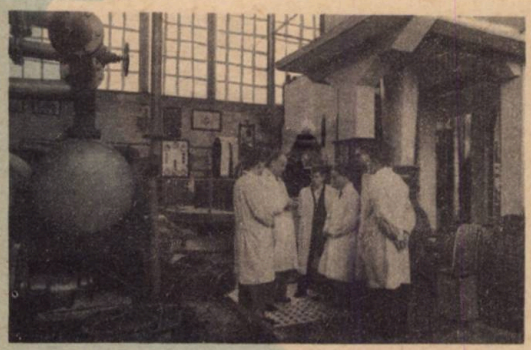

Numai în 1959, statul nostru democrat-popular a acordat imensa sumă de 12,3 miliarde de lei pentru învăţămînt, asistenţă socială şi activităţi culturale

Laboratorul de hidraulică al Institutului politehnic din Timişoara este doar un singur exemplu de condiţiile deosebit de bune în care se desfăşoară în patria noastră învăţămîntul

Aici, pe terasa unui palat din Ada Kaleh, unde ieşea să respire aer, după orele lungi de chef, fostul exploatator Ali Kadri, se bucură de soare şi sănătate noii stăpîni ai palatului: copiii, fiii muncitorilor

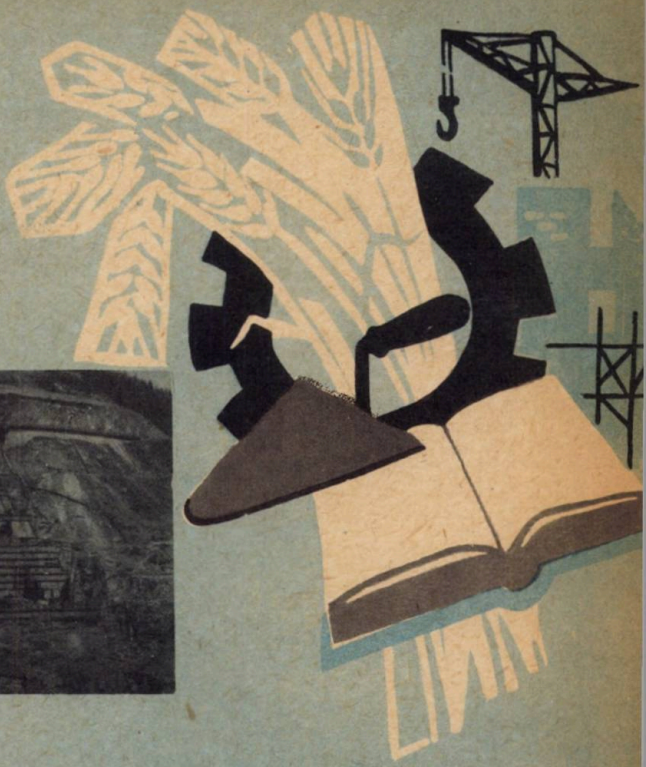

Printr-o muncă uriașă, mii de oameni de pe șantierul Hidrocentralei „V.I. Lenin" de la Bicaz au reușit să schimbe cursul apelor Bistriței, să construiască un gigant care va acoperi cele mai mari necesități de energie electrică ale țării noastre. Și peste puțin timp — poate în cîteva luni — totul, întreagă această muncă, se va transforma în energie electrică ce va pătrunde în colțurile cele mai îndepărtate ale țării. Hidrocentrala „V.I.Lenin" de la Bicaz va intra în funcțiune cu o putere de 110.000 kW, iar apoi aceasta va spori cu încă 100.000 kW

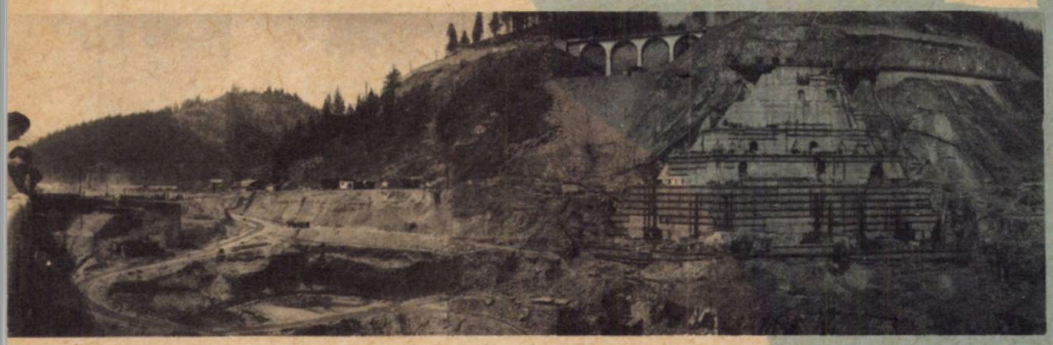

Șantierul Săvinești. În următorii 2—3 ani, în țara noastră vor fi puse în funcțiune aproximativ 8 uzine și fabrici noi și 28 de noi secții, din care: o nouă unitate de fibre sintetice la Săvinești, cu o capacitate de 5.000 tone de rolan, și alte unități de producție, care vor mări producția industrială în ramura chimică cu peste 75%

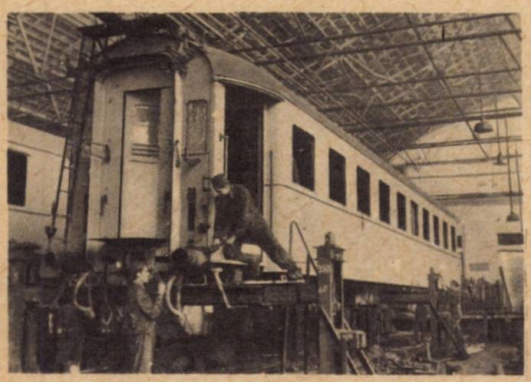

Muncitorii feroviari se bucură în anii regimului nostru de condiții de muncă și viață din ce în ce mai bune. Trenurile executate de ei sînt menite să asigure în cele mai bune condiții transportul pe întreg cuprinsul țării. Pentru aceste calități sînt cerute pe piața internațională din ce în ce mai des produsele feroviare romînești. În hala de montaj din Atelierele C.F.R. „Griviția roșie" se lucrează la montarea vagoanelor

Anul acesta, mii de muncitori și țărani își petrec concediul în confortabile blocuri construite pe litoralul Mării Negre. Aceste clădiri elegante și moderne au atras mii de turiști străini, care vin să-și petreacă vacanța la noi în țară. În fotografie: noile construcții de la Eforie

VICTOR TULBURE

CU TOATE ARMELE

(AUGUST 1944)

...Noi n-am dormit în noaptea ceea,
Ci fiecare am vegheat,
Cu sete ne-am săpat tranşeea
Cum niciodată n-am săpat.

Ştiam că va veni vîltoarea,
Că tunul altfel va vorbi.
Plutea în aer aşteptarea.
Şi a venit rîvnita zi.

Părea că aerul n-ajunge,
Că-i cerul prea apăsător.
Şi iată: soarele străpunge
Al beznei zid ucigător.

Să-şi dea robia ţării duhul,
Katiuşele vuiesc cumplit.
Împurpurat e-ntreg văzduhul,
E răsăritul rumenit.

Străvechi zăvoare sar în lături,
Se surpă ziduri. Gratii cad.
Cu sovieticii alături
Începem luminosul vad.

Pe tancuri cîntă libertatea,
Sub tancuri scapără scîntei.
Se năruie în praf cetatea
În care-au huzurit mişei.

Călcăm domnii şi strîmbe ranguri
Sub care robi n-o să mai fim.
Venim cu plumbi, venim cu ştreanguri,
Cu ura din străbuni venim.

Ca milenara socoteală
Necruţători s-o împlinim,
În veacul tînăr dăm năvală,
Cu toate armele izbim!

Urmare din pag. 11

În acelaşi moment, într-un iureş furtunos, făcînd să răsune văzduhul de urale, infanteriştii se avîntară la atac. Cîteva minute înaintară nestingheriţi. Cuibul de mitraliere, care se aflase în casa lui Matei, nu le mai stăvilea atacul. Servanţii îi priveau cu admiraţie din pîlcul de salcîmi. În curînd Vălişoara avea să fie liberă, aveau să calce pe ulişele sale. Nu-şi isprăvi gîndul. Din înalturi, un fîlfîit înfricoşător de obuz îi făcu să se culce la pămînt. Explozia răbufni chiar sub ţeava tunului, azvîrlind-o în aer. Ochitorul şi un servant fură ucişi.

Tot atunci, ca retezat de o mînă nevăzută, se opri şi atacul infanteriştilor. De după movila de moloz a casei sergentului începuse să latre o nouă mitralieră.

Matei scrîşni din dinţi, se ridică şi alergă la comandantul companiei, pe care-l zărise pe un dîmb, din apropiere. Ajuns lîngă el, raportă gîfîind:

— Domnule căpitan, sînt comandantul tunului A.T., sergentul Matei Ion. Tunul a fost scos din luptă. Permiteţi-mi să distrug cu grenade cuibul de foc inamic. Cunosc bine locul. Mitraliera se află în ograda mea.

Comandantul îl măsură mirat din cap pînă-n picioare.

— Ştii ce te aşteaptă? întrebă el. Te vîri în gura morţii.

— Ştiu, domnule căpitan. Dar eu cunosc drumurile mai bine decît ostaşii dumneavoastră.

Căpitanul îl privi lung, recunoscător.

— Îţi urez noroc! Du-te, fii cu băgare de seamă!

Sergentul ieşi de după dîmb. Nu făcu nici 10 paşi, şi cîteva gloanţe îi şuierară pe lîngă urechi. Se făcu una cu pămîntul. Apoi începu să se tîrască pe coate şi genunchi, strîngînd cu putere în mînă mănunchiul de grenade primit de la comandantul companiei. După ce lăsă în urmă şirurile înaintate ale militarilor, se simţi cuprins de o adîncă linişte sufletească. Din clipă în clipă, putea să fie ţintuit de un glonţ în ţărîna uscată şi atunci s-a zis cu totul. Ştia bine asta, şi totuşi gîndul morţii nu-l înfricoşa. Se tîra calm de parcă ar fi fost vorba doar de un simplu exerciţiu, de o manevră în care se trage cu gloanţe oarbe. O singură idee îi era limpede ca lumina zilei: să ajungă neobservat şi cît mai repede la cuibul de foc.

Lăsă în urmă grădina unui vecin, fîntîna la care îşi adăpase de atîtea ori boii, un gard de nuiele, streşinite cu scîndură. Tot calm, de parcă ar fi împlinit o simplă treabă gospodărească, sări pîrleazul grădinii sale. Ascultă cîteva clipe, după care făcu un ocol prin porumbul înalt şi începu să se tîrască în spatele nemţilor. Era acum aproape de tot, la numai cîţiva paşi de cuibul de foc. Se ridică puţin, sprijinindu-se pe cotul stîng, îşi luă avînt, înălţă braţul într-o zvîcnire şi azvîrli cu o ură neostoită mănunchiul de grenade. Molozul zbură pentru a doua oară în aer, şi trupurile nemţilor se prăvăliră grele peste sfărîmăturile mitralierei.

Din vale răsună din nou iureşul atacului. Infanteriştii înaintau pe drumul deschis de tunar. Ei ajunseră în dreptul curţii lui Matei şi trecură mai departe, urmărind pe cotropitorii care fugeau în panică. Cînd comandantul companiei intră în ograda casei dărîmate, îl găsi pe sergent cu ochii pironiţi pe o fotografie scoasă din buzunarul vestonului.

— E nevasta şi copilul meu, Andrei. Or mai fi trăind oare?...

* * *

Aceasta este povestea casei vechi de pe ridicătura din Vălişoara. În locul ei, preşedintele Gospodăriei colective „Pandurii", Matei Ion, fostul comandant de tun, şi-a ridicat o casă nouă, mai mîndră, casă de colectivist. Soţia lui îl ajută la ferma zootehnică, iar Andrei, feciorul său, e plecat de un an în armată. Face serviciul militar tot la tunari, ca taică-său...

GH. APOSTU

Ziua MARINEI

De cîte ori n-aţi urmărit cu răsuflarea tăiată de emoţie filme în care un vapor se zbătea în ghearele furtunii şi v-aţi temut pentru soarta curajoşilor marinari? Cu cîtă pasiune citiţi povestiri despre prezenţa de spirit şi vitejia cu care înfruntă marinarii cele mai mari primejdii? Şi, desigur, vi s-a-ntîmplat să visaţi să fiţi şi voi asemenea marinarilor, să plecaţi în larg fără teamă.

Acum, la 2 august, cînd în ţara noastră se sărbătoreşte Ziua marinarilor, se cuvine să stăm de vorbă mai mult ca oricînd despre marinari, aceşti oameni minunaţi, prietenii buni ai viselor copilăriei noastre.

Publicăm fragmente dintr-un poem scris de poetul Ştefan Iureş care descrie în versuri fapta vitejească a unor marinari din ţara noastră care au salvat cu preţul vieţii lor încărcătura de pe vas.

Aşa a fost în Baltica

de **ŞTEFAN IUREŞ**

Pe Marea Baltică, un vas
Cutezător despică valuri.
Departe-n urmă au rămas
Natalele, iubite maluri,
Şi schela şi furnalu-nalt,
Şi oamenii plecaţi pe carte,
Tractoare-arînd străvechiul hat,
Acolo au rămas, departe.
Departe-i ţărmul constănţean,
Cu furnicarul viu din port,
Şi noul oamenilor port,
Şi vinul dătător de ani,
Căsuţele cu geamuri mici
Prin care se zăreşte marea,
Şi mult departe de aici
Nevasta şi-a pierdut răbdarea
Tot povestind către copii
Pe unde tata va s-ajungă...
O, nu-i de fel uşor să fii
Un marinar de cursă lungă!...
Te însoţeşte-n largul apei
Fierbinte dor, fără răgaz...
... Şi totuşi, patria-i aproape,
E pînă şi aci, pe vas.
Gîndind că duci avutul ţării
Mai-nalt la postul tău te simţi,
Stăpîn pe valurile mării,
Prin viscole şi-n veri fierbinţi
Pluteşti şi nu te-abaţi din cale
Pe-ntinsele pustietăţi,
Şi vrednic fiu al ţării tale
Tu, marinarule, te-arăţi.

Şi marinarii noştri au prilej să-şi arate dragostea pentru patria liberă care le încredinţase o sarcină de preţ. Pe Marea Baltică se stîrneşte furtuna. Se făcu deodat-ntuneric şi vîntul rupse un catarg. Urmară şi alte nenorociri:

Antena nu ţinu furtunii,
Şi telegraful a tăcut.
... Şi astfel, pentru restul lumii,
Rămase vasul surd şi mut.
Noi singuri, în urgia apei,
Noi singuri. Cel din urmă ceas.
... Şi totuşi patria-i aproape.
E pînă şi aici, pe vas.
— „Tovarăşi, hai! Puteri! Nădejde!
Măi frate, trebui să rezişti!"
... Şi vîntul, auzi cum creşte
Deasupră-i glas de comunişti.

Secundul dădea ordine scurte prin difuzor:

„Tovarăşi marinari! La post!
Opt inşi să ia cîrma de mînă!
Pe loc fochiştii să rămînă!
Şi-o ordine, cum n-a mai fost!
Prodan, te urci pe coşul pupei!
Fixezi antena, neclintit!
Telegrafiştii să se-ocupe
Să prindă baza negreşit!
But, ia-ţi echipa de mecanici!
Prodan, vezi sus să mi te ţii!
Să-i dăm o lecţie, copii,
Acestei spumegate Baltici!"
„L-auzi? Să afle echipajul!
Să nu se spună vreodat'
Că dintre noi s-a înecat
Cu vre-un matroz fricos curajul!"
...Şi treaba merge, ce să-ţi spun!
Fochiştii, jos, lîngă cuptoare,
Ţin parcă mîinile pe soare,
Dar tot îndeasă la cărbuni.
Cu încă şapte, cîrma ţin,
Un taur apucat de coarne
N-ar mai putea să ne răstoarne,
Dar taurul e mai blajin...
Trîntindu-ne, cîrma ne scapă.
Ne repezim s-o prindem iar...
Smucit de vînt, lovit de apă,
De coş s-agaţă-un marinar.
E sus. Un om. Aproape sloi,
Dar telegraful parcă-nceape
Să-nvie... Bate... mai vioi...
„Să ne trăieşti, Prodan, băiete!"
... Ştii bine că între tovarăşi
Matrozi prea slabi de înger nu vezi!
Ci ne-am ferit doar ochii umezi
Cu ţara cînd vorbirăm iarăşi:
„Ti-taa... ti-taa...
Aici «Plehanov»... Da, desigur,
Încărcătura e pe bord...
Nu, las', cred că răzbim şi singuri"...
Domoale valuri se alungă,
Recad cu spume argintii.
... Aşa e, nu-i uşor să fii
Un marinar de cursă lungă...

Desen: **D. STIUBEI**

U.R.S.S. Meridian

DIN ȚARA CONSTRUCTORILOR COMUNISMULUI

Planul septenal al U.R.S.S. este un uriaș plan de construcție a comunismului în patria sovietică. Și fiindcă planurile vorbesc în limbajul cifrelor, o să vă arătăm în cifre depășirea încă din primele 3 luni ale lui 1959 a prevederilor planului.

Față de anul trecut s-a produs mai mult cu aproape 1.000.000 tone de fontă, cu 1.200.000 tone de oțel, cu 740.000 tone de laminate.

Producția de țesături a crescut față de 1958 cu 66.000.000 mp, suprafață cu care s-ar putea acoperi aproape un sfert din București. Încălțăminte s-a produs cu 8.000.000 perechi mai mult. Asta înseamnă că dacă am așeza în linie dreaptă perechile de încălțăminte am acoperi aproape de 5 ori distanța București-Timișoara.

Producția de unt a fost depășită cu 15.200 de tone, ceea ce înseamnă că dacă această uriașă cantitate ar fi pusă pe felii de pîine, aproape un sfert din populația globului ar putea primi o bucată de pîine cu unt!!!

MEȘTERI MINUNAȚI

Închipuiți-vă o clădire mare, cu 3 etaje, tăiată orizontal și vertical în 80 de părți egale, și veți înțelege un nou principiu de construcție al arhitecților din Moscova. Să mergem într-una din fabricile unde se lucrează aceste părți. Acolo vom găsi uriașe mulaje de metal. Fiecare servește la turnarea betonului pentru fabricarea unei părți de casă cuprinzînd fie două camere, fie o cameră cu bucătărie și baie. Apartamentul care măsoară 10—12 m în lungime și mai mult de 3 m lățime iese din tipar cu uși și ferestre și chiar cu conductorii electrici montați în ziduri. Acum încep lucrările de finisaj: se prind tapetele pe pereți, se pune linoleum pe jos, se vopsesc ușile și ferestrele. Nu mai rămîne decît ambalajul. Enorma cutie de beton este acoperită cu foi de polietilenă pentru a fi ferită în timpul transporturilor. Asamblarea unei clădiri cu 3 etaje, cuprinzînd și punerea temeliilor și a acoperișurilor, nu durează mai mult de 26 de zile.

Ați priceput cine-s meșterii minunați?

A — 3

În U.R.S.S. se duce lupta pentru a ușura continuu munca omului. Uzina experimentală din industria cărbunelui a construit o combină minieră, A-3, care taie cărbunele, îl transportă și în același timp armează (proptește) acoperișul galeriei. Randamentul lui A-3 este de peste 200 tone de cărbune pe oră. Toate mecanismele care funcționează în galerie sînt comandate de la tabloul de comandă al dispecerului.

*

● În Bașchiria există sonde petrolifere comandate prin radio.

BRIZA MARINĂ

Nu de mult, medicii unui sanatoriu de pe litoralul sudic al Crimeei au propus niște aparate care produc o ușoară briză printr-un sistem de evaporare a apei marine. În zilele calde de vară, cînd soarele este greu de suportat, mai ales de către unii bolnavi, briza este foarte necesară. Acum se instalează astfel de aparate pe plajele din Ialta, Mishor și în multe sanatorii din Crimeea.

*

● În regiunea Irkuțk, în orașul Mamakan, se construiește acum o hidrocentrală. Ea este situată în punctul cel mai nordic al U.R.S.S., în zona zăpezilor veșnice.

*

● O bună parte a căilor ferate sovietice sînt deservite astăzi de locomotive electrice fabricate în U.R.S.S. Locomotivele „Diesel", de pildă, au între 2.000 și 4.000 CP și pot atinge o viteză de 100 km pe oră. Acum se construiesc însă mașini și mai perfecționate; aceste locomotive electrice vor fi acționate cu curent alternativ.

...și paralele

R.P. CHINEZĂ

R. P. CHINEZĂ

...patria a peste 650.000.000 de oameni păşeşte hotărît spre socialism. La chemarea partidului comunist, poporul chinez înfăptuieşte adevărate minuni. Lucruri care altcîndva păreau de necrezut devin acum fapte.

În rîndurile ce urmează vom reda numai cîteva spicuiri din uriaşele realizări ale Chinei prietene.

„CONSTRUIT ÎN CHINA"

Un buldozer uriaş a fost construit în R.P. Chineză. El a fost fabricat la o uzină din oraşul Tienţzin şi are o capacitate de 80 mc pe oră.

● În comuna populară „Sinliţun" din suburbia oraşului Tienţzin s-a obţinut o recoltă de 955 tone de orez la hectar!!

● La Fabrica de aparate medicale de precizie din Şanhai a fost construit un aparat rapid pentru sudura vaselor de sînge. Aparatul uşurează mult munca chirurgilor şi ajută la oprirea hemoragiilor.

● Agricultura Republicii Populare Chineze a întrecut pe cea a Statelor Unite ale Americii într-un domeniu foarte important: cultura bumbacului. Anul trecut, R. P. Chineză a realizat 3.320.000 tone de bumbac curăţat, ceea ce înseamnă că a depăşit producţia aceluiaşi an a S.U.A. cu 1.070.000 tone. Cea mai ridicată producţie de bumbac a realizat comuna populară Linkou, provincia Hubei; aci, plantele de bumbac au crescut foarte înalte, iar pe fiecare plantă se găseau 100—150 de capsule. Tot aici a crescut şi „uriaşul plantelor de bumbac" cu 379 de capsule.

800 DE TRENURI PE AN

La Nankin există o uzină chimică cu toate procesele de producţie mecanizate. Această fabrică a fost proiectată de ingineri chinezi şi utilată cu maşini construite în China. Fabrica produce anual 400.000 tone de îngrăşăminte de fosfor, ceea ce înseamnă că pentru transportul acestor îngrăşăminte la sate este nevoie de 800 de trenuri a cîte 50 de vagoane fiecare.

MILENARUL IANŢZ

Astăzi, comuniştii chinezi au hotărît să învingă Ianţzîul şi să-l silească să aducă numai fericire oamenilor. Ajutaţi de specialişti sovietici, specialiştii chinezi au terminat cu succes un plan grandios de stăpînire a vijeliosului Ianţzî, ale cărui resurse multilaterale şi bogate vor fi valorificate. În acest scop au început construcţiile unor uriaşe obiective ca Hidrocentrala de la Sansia, giganticul nod hidraulic Dantziancou, nodul hidraulic Uţziandu şi ale altor şi altor noduri hidraulice de pe cursul apelor afluente ale Ianţzîului.

Construcţiile sînt grandioase; ele vor uimi prin măreţia lor întreaga lume. La Sansia, de pildă, se va construi un uriaş baraj înalt de 200 m. Centrala electrică Sansia va fi una din cele mai mari din lume, capacitatea agregatului ei atingînd peste 13.000.000 kW, Construcţia de la Sansia depăşeşte nivelul celor mai mari construcţii din lume.

...Iată cum „neînfrîntul" uriaş Ianţzî, cu debitul său anual de 1 catralion m³ de apă, va fi pus să furnizeze harnicului popor chinez peste 140.000.000 kW de energie electrică.

● Producţia anuală de cărbune a R.P.Chineze a depăşit cu mult pe cea a Angliei, una dintre cele mai dezvoltate ţări capitaliste. Astfel, numai în primele 10 luni ale anului 1958, R.P. Chineză a extras 221.000.000 tone de cărbune.

CEL MAI MARE DIN LUME

La Anşan — principala cetate de oţel a Chinei — a intrat în funcţiune cel mai mare cuptor Martin din lume. Cuptorul a fost proiectat şi construit de specialişti chinezi şi poate produce anual 450.000 — 500.000 tone de oţel.

NATURA DIRIJATĂ DE OM

Savanţii chinezi au reuşit să provoace ploaie artificială. Din zece încercări făcute în regiunea Ghirin, 8 au reuşit: ploaia artificială a căzut pe o întindere de 120 km².

Rezultate bune s-au obţinut şi în topirea artificială a gheţii şi zăpezii şi în împrăştierea norilor, ceţii şi a grindinei.

Iată, aşadar, că ştiinţa a dovedit ceea ce omul a visat de veacuri: natura poate fi dirijată de mîna omului.

DE LA 0 LA 200

Înainte de eliberare, în China nu se construia nici un automobil. Astăzi, R.P.Chineză fabrică — la o singură uzină, cea de automobile din Cianciun — peste 150.000 de automobile.

În întreaga Chină au apărut — numai în 1958 — 200 tipuri de autovehicule.

Iată în fotografie automobilul de lux „Huntzi" („Steagul roşu"). Capacitatea maximă a motorului e de 200 CP şi dezvoltă o viteză de 185 km pe oră.

Ilustraţii: R. STAVRESCU

ACELAȘI PĂRINTE

Alergați pe țărmul mării, desculți.
Jocul cu mingea
Se-mpletește cu rîsul
Și zarea.
Cine v-așteaptă? Cine vă mîngîie
chipul?
Marea! Marea!
Pescărușii!
Nisipul!
Uneori, apele-ncep de bucurie să
plîngă
Și-atunci,
Spumele albe lunecă peste plajă,
Urmele pașilor să vi le caute,
Să vi le strîngă,

Ați venit aici din patru colțuri de țară,
Același far să-l priviți de departe.
Marea să vă cînte cu-aceeași vioară,
Să v-adoarmă aceeași poveste din
carte.
Cînd ascult, noaptea prin somn,
inimile voastre bătînd,
Doar una mi se pare c-ascult,
Legănat,
Ca un gînd.
Același e soarele pentru voi,
Aceiași lăstunii,
Aceeași trompetă vă cheamă la focul
de tabără
Și-aceleași crengi albastre-ale lunii.
Bucuria, aceeași o știu, ca un zbor
de catarg
Urmărindu-vă pașii,
Venind către țărmuri, din larg.
Și-acasă,
Aceleași brațe v-așteaptă cu dor,
Aceeași pîine de grîu, sănătoasă,
Același prieten
Și-același izvor.
Și privindu-vă crescînd,
Înflorind ca bujorii,
Întărindu-vă ca piatra și zidul,
Vă sărută fierbinte,
Vă strînge la piept
Și vă cheamă
Același părinte,
PARTIDUL.

TITEL CONSTANTINESCU

CÎNTEC *de* AUGUST

O, țara mea,
în stare nu-i cuvîntul
să-ți proslăvească cerul
și pămîntul, —
nici glasul meu să cînte
nu-i în stare
atîtea primăveri ce-au dat
în floare...

Văd Dobrogea de aur,
văd pămînturi
întinerind de sub cumplite
vînturi,
și sonde văd,
și schele în alaiuri
împodobindu-ți liberele plaiuri...

Și inima de bucurie-mi
saltă,
ca un hulub
rotind sub zarea-naltă,
și cîntă anii-mei,
luîndu-și zborul,
ostașul păcii,
eliberatorul!...

VALERIA BOICULESI

La 15 august se împlinesc 14 ani de la eliberarea Coreei de sub jugul cotropitorilor japonezi de către armata sovietică și forțele populare coreene. Publicăm acest cîntec de luptă în cinstea neînfricatului popor al Republicii Populare Democrate Coreene care-și construiește astăzi o viață liberă și fericită.

CÎNTECUL DE LUPTĂ AL POPORULUI COREEAN

de LIUI ȚIAN

Cel ce-a ieșit dintr-un noian de sînge
Niciciînd în sînge nu s-o-ntoarce iară;
Cel ce-a sfîrșit o dată cu robia
N-o să mai cadă rob a doua oară.

În preajma casei noastre-acum dușmanii
S-au pus s-aprindă focuri ticăloase,
Dar vajnica poporului mînie
Din ei nici urmă n-are să mai lase.

Chiar apele blajine-ale Coreei
Se umflă, se înalță, ies din maluri,
Și pe dușman năpraznice-l înfruntă
Cu mînioase, spumegînde valuri.

Se-nalță-n fața noastră Tepecsanul
Cu codri — baionete-n orice ram;
Țîșnește foc din orișice redută
Și gloanțe ies din fiecare geam!

În romînește de AL. PHILIPPIDE

DAN DEŞLIU

ZIUA DE MUNCĂ a lui Eddie

Pe la 5 şi jumătate, Patrick M'Gowan se trezi din somn leoarcă de năduşeală, cu toate că geamul ferestrei îngheţase, iar în cămăruţa cît o nucă nu părea să fie mult mai cald decît afară. Încercă să se ridice în capul oaselor; o mînă de plumb îi strivea beregata şi inima-i zvîcnea nebuneşte, ca un cal speriat.

Gemînd înfundat, se lungi la loc lîngă Eddie, care se încovrigase sub pătură cu genunchii la gură. Afară de Pat şi de fiu-său mai mare, învelitoarea uzată mai adăpostea încă 3 membri ai familiei M'Gowan: pe Ted, guralivul, pe Lizzie, fetiţa de 5 ani, roşcovană şi creaţă ca un miel, şi pe baba Moll, mama răposatei neveste a lui Patrick M'Gowan.

— Ei, drăcie, te pomeneşti că iarăşi m-au înhăţat frigurile! îşi zise Patrick ştergînd cu un colţ de cearşaf murdar sudoarea care-i şiroia pe tîmple.

Crizele astea se repetau destul de des şi-i aminteau irlandezului că muncise cîndva pe blestematele plantaţii ale companiei „United Fruits". Acolo, în America Centrală, îşi prăpădise el tinereţea, şi cînd i se născu primul copil, deci cu aproape 12 ani în urmă, lunganul de M'Gowan era, cum s-ar zice, un om sfîrşit. Treburile îi mergeau din ce în ce mai prost, mai ales după moartea soţiei, strivită de un transportor automat în fabrica de sodă în care lucra.

Patrick era acum şomer cam 10 din 12 luni ale anului. Oameni mai tineri şi mai zdraveni decît el băteau zadarnic străzile, în căutarea unui post, şi nimeni nu era nebun să angajeze o epavă de 36 de ani, cu balamalele ruginite.

Aşa că păcătoasa de criză cădea cum nu se poate mai rău — tocmai cînd i se nimerise şi lui o afacere serioasă. Pat ştia din auzite ce fel de om este Sam Branting, cel care deschidea un nou bar în Brooklyn. Îl angajase ca om-sandviş, purtător de reclame, pe termen de 3 săptămîni. De la unul ca el ar fi fost de-a dreptul caraghios să aştepţi un grăunte de milă. Frank Loy, o veche cunoştinţă care lucra în birourile lui Branting, îi spusese limpede:

— Pat, uite care-s condiţiile: 20 de dolari pe săptămînă plus prînzul — cu plata la urmă. O zi lipsă, fie chiar ultima, înseamnă pierderea întregului salariu. Motivele nu contează. Ei, ce zici, îţi convine?

— Auzi vorbă! făcu Patrick. De luni de zile ne hrănim cu resturi de la birtul din colţ, unde Eddie şi baba Moll spală vasele, iar tu mă mai întrebi dacă-mi convine! E foarte frumos din partea ta că ţi-ai adus aminte de un vechi prieten!

Irlandezul ştia foarte bine că munca de om-sandviş nu-i chiar aşa uşoară cum îşi închipuie unii.

Te prezinţi la birou la 7 dimineaţa. E iarnă, sîntem în preajma Anului Nou, şi la ora aceea încă nu s-au risipit umbrele nopţii. Semnezi un bon şi primeşti de la magazie o pereche de picioroange şi două placarde colorate pe care ţi le agăţi una pe piept, iar cealaltă pe spinare. Pe placardele astea stă scris cu litere de-o şchioapă: „Senzaţie mondială! Program unic în Statele Unite! Vedete europene şi exotice! În curînd «Bamm's Bar», un local pentru toată lumea!".

— Pentru toată lumea care poate s-azvîrle într-o seară leafa mea pe o săptămînă! se gîndeşte Pat îmbrăcîndu-şi ciudatul costum.

Apoi colinzi străzile conform traseului fixat, de la 8 pînă la 3 după-masă, cu un popas de 5 minute la fiecare oră. N-ai voie sub nici un cuvînt să te abaţi de la itinerar şi poţi să fii sigur că patronul are destui „ochi" ca să ştie exact pe unde ai trecut şi pe unde nu.

Între 3 şi 4 mănînci la automatul lui Branting din Dower Street orice-ţi poftеşte inima şi nu costă mai mult de 35 de cenţi. Dacă ai bani în buzunar, poţi, desigur, să iei şi supliment...

La 4 fix îţi pui din nou picioroangele şi placardele şi străbaţi traseul în sens contrar, pînă la 11 seara. După 15 ore de la plecare te reîntorci la magazie, predai materialele şi primeşti bonul de prezenţă pe ziua respectivă semnat de Frank Loy. Timp de 18 zile, inclusiv duminicile, Patrick M'Gowan făcuse treaba asta afurisită în mod ireproşabil. Şi acum...

— Ed! şopti el.

— Da, tată!

— Tu dormi?

— Nu, tată, m-am trezit adineauri. De ce eşti amărît? Totdeauna cînd eşti amărît, pufneşti pe nări ca o locomotivă...

Ciufulit şi pistruiat, cu nasu-n vînt şi bărbia pătrată, Eddie părea copia micşorată a lui taică-său. De fapt, era un băiat destul de răsărit pentru cei 12 ani pe care-i împlinise nu de mult.

— Ed, fiule, am dat de bocluc. M-au apucat frigurile şi nu pot să mă duc la serviciu. Pentru ziua asta pierd 60 de dolari — înţelegi, băiete?

Ochii mari şi albaştri ai lui Patrick, întunecaţi de febră, priveau cu deznădejde în ochii mari şi albaştri ai lui Eddie M'Gowan. Fără să răspundă nimic, Ed se strînse uşor la pieptul „bătrînului", apoi se strecură ca o pisică pînă în colţul odăii, îşi încălţă ghetele scîlciate şi spuse tot în şoaptă, ca să nu-i trezească pe ceilalţi:

— Mă duc eu astăzi.

— Doamne, Eddie, făcu tatăl, ce-ţi trece prin cap? Asta-i treabă pentru tine? Aşa ceva poate să rupă şalele unui docher cu 10 ani de meserie în cîrcă!

— O zi n-o să mor! Băiatul părea foarte liniştit şi hotărît. Pentru o singură zi nu face să pierdem atîţia bani.

— Ascultă, Ed, nici să nu te gîndeşti, m-ai înţeles? În primul rînd, cine crezi c-o să-ţi dea pe mînă placardele şi picioroangele?

— Unchiul Franck mi le-a mai dat odată, mai de mult, să încerc dacă pot să merg cu ele, şi am mers aşa de bine că s-a mirat şi el!

— Dar nu 15 ore, Ed, nu 15 ore pe străzi, în bătaia vîntului de iarnă!

— N-am să mor! repetă îndărătnic Eddie muşcîndu-şi buzele.

— Ia te uită, îşi zise Patrick, e leit răposata maicăsa: dacă-i intră ceva în cap, acolo rămîne!

Se simţea rău de tot, valuri de foc îl străbăteau din tălpi pînă-n creştet; capu-i vuia ca un cazan sub presiune. Închise ochii şi rămase tăcut cîteva clipe. Cînd privi din nou în odaie, băiatul plecase.

* * *

Străbătînd încetişor strada Lungă pentru a ieşi în Broadway, lîngă staţia de metrou, Eddie se amuza în sinea lui amintindu-şi cum l-a tras pe sfoară pe isteţul Frank Loy.

Ilustrații: I. DRUGĂ

Unii dintre oamenii-sandviș tocmai își potriveau placardele, cînd puștiul dădu buzna în birourile magaziei și intră gîfîind în cămăruța cu geamuri mate pe care scria „Șeful personalului". Acolo, printre registre și telefoane, trona Frank cel dolofan, cu țeasta rasă ca-n palmă și cu niște ochelari cît toate zilele pe fruntea veșnic transpirată.

— S-a întîmplat ceva? mormăi el în loc de răspuns la salutul lui Eddie.

— Pe bunica Moll a mușcat-o un șarpe! zise băiatul rezemîndu-se istovit de tocul ușii. Tata s-a dus să cheme un doctor, poate-i dă ceva pentru otravă...

Frank Loy încremeni cu gura căscată, parcă-l pocnise cineva după ceafă. Rămase așa o bucată de vreme pentru că nu-i venea să-și creadă urechilor.

— Ce zici c-a mușcat-o ?

— Un șarpe, domnule, unul negru și veninos la culme! A scăpat de la indianul de alături, care stă toată ziua încuiat în cameră și miorlăie din flaut ca să dreseze jivinele alea scîrboase.

Lîngă M'Gowan nu ședea nici un indian, dar grăsunul n-avea de unde să știe. De altfel, bietul om era atît de uluit încît abia izbutea să vorbească. Dacă Eddie ar fi născocit orice altceva, mai mult ca sigur că l-ar fi prins imediat cu minciuna. Însă, din întîmplare, șeful personalului de la firma „Branting" avea o spaimă cumplită de tot ce mișcă și se tîrăște. Fără să vrea, Ed nimerise exact în punctul slab al acestui bătrînel viclean și bănuitor.

Înfiorat pînă-n măduva oaselor de fantastica poveste, Frank înghiți pe nemestecate gălușca și-i îngădui să ia placardele și picioroangele.

Băiatul îi spusese că taică-su va fi peste o oră în Boat-Street, unde el, Eddie, îi va înmîna echipamentul și bonul de prezență.

Și astfel, lăsîndu-l pe Loy pradă celor mai negre reflecții despre soartă și zoologie, micul M'Gowan se avîntă pe străzile Brooklynului cu cizmele lui de 7 poști.

În primele ore, lucrurile au mers chiar mai bine decît s-ar fi așteptat. Traseul nu era prea aglomerat, iar dimineața se nimerise însorită și calmă. După gerul de peste noapte, vremea asta dulce, era o adevărată plăcere.

Lui Eddie i se părea foarte interesant să privească de sus mișcarea pietonilor, a mașinilor și autobuselor care săgetau încolo și-ncoace ca niște cîrduri de pești sclipitori. El se folosea cu dibăcie de picioroangele noi, care aveau gheare de oțel la tălpi, ca să nu alunece, și perniță cauciucate la subțiori, și erau așa fel lucrate încît se puteau adapta unor oameni de staturi diferite.

Trecătorii grăbiți, alergînd după treburi, abia de-și aruncau ochii pe placardele țipătoare; uneori la vreo intersecție, unde băiatul era nevoit să pozeze mai mult, înainte de a traversa, 2—3 curioși căscau gura cîteva clipe la desenele decoltate, apoi își vedeau mai departe de drum. Micul purtător de reclame trebuia să fie foarte atent ca nu cumva să lovească vreun pieton sau să atingă rețeaua electrică cu vîrful pălăriei albastre pe care-l purta pe creștet. Obrazul lui pistruiat ajungea cam în dreptul ferestrelor de la primul etaj, așa că Ed ar fi putut să privească în casele oamenilor, dar el știa că așa ceva nu se face și apoi era prea ocupat cu supravegherea străzii ca să-și îngăduie astfel de distracții.

Din loc în loc, la distanțe potrivite, se oprea să se odihnească, rezemîndu-se de fațadele caselor, ca un uriaș slăbănog, amețit de soare.

Într-unul din aceste popasuri, coiful albastru atrase atenția unui strengar de la fereastra vecină; neputînd să-l ajungă cu mîna, puștiul încercă să-l înhațe cu un laț de sfoară. Eddie, care stătea cu spatele la fațadă, simți că-l paște primejdia și se îndepărtă cu viteză maximă.

Către amiază, circulația devenea tot mai anevoioasă. Lui Ed începură să-i amorțească picioarele; gîndul îi zbura mereu spre localul din Dower Street, unde-și

primeau prînzul oamenii-sandviş ai lui mister Branting. Trecînd pe lîngă o şcoală parohială, văzu elevii ieşind de la cursuri şi înţelese că s-a făcut ora 1. Rămîneau încă două ceasuri pînă la masă, două ceasuri în cap. O fetiţă drăguţă cu pardesiu verde muşca delicat dintr-o banană; pe Eddie îl cuprinse un fel de ameţeală şi se uită în altă parte.

— Hei, tu, prăjină beată! strigă poliţistul din mijlocul străzii. Bagă de seamă cum traversezi.

— Da, domnule! răspunse sfios băieţaşul, dar vocea lui se pierdu în furtuna de zgomote ca un strop de ploaie în Niagara.

* * *

— Ia te uită, au băgat şi mînjii la jug! exclamă bătrîna negresă de la bucătăria automatului cînd îl văzu venind să-şi primească dejunul.

Era o femeie scundă şi grasă, cu ochi mari şi buni, care-i luminau faţa întunecată. Lui Ed i se păru simpatică şi binevoitoare.

— Uf, Mammy, făcu el, dă-mi repede să-nfulec ceva că se-nvîrteşte pămîntul cu mine! Bătrînul e bolnav de friguri şi dacă nu merg eu în locul lui pierdem o groază de bani...

— Bietul copil! murmură negresa clătinîndu-şi claia de cîrlionţi. Îi dădu două chiftele mari, prăjite în grăsime, şi o pîinişoară de orz. Eddie mîncă iute, îmbucînd hulpav ca un pisoi flămînd. Lîngă el îşi sorbea ceaiul un om în vîrstă, cu mîini descărnate şi urechi clăpăuge, de elefant.

— Hello, prietene! i se adresă el lui Ed cînd acesta isprăvi ultimele firimituri din farfurie. Mi se pare că sîntem colegi, nu-i aşa ? Ia spune, cum te cheamă?

— Eddie M'Gowan, domnule.

— Nu cumva eşti băiatul lui Patrick M'Gowan?

— Da, domnule, dar tata e bolnav rău de tot şi n-a putut să iasă astăzi la lucru... aşa că...

Omul îl privi tăcut şi dădu din cap, în semn de înţelegere.

— Eşti un adevărat irlandez, zise el sorbind tacticos ceaiul care aburea. Noi, irlandezii, sîntem mîndri şi încăpăţînaţi ca nişte catîri. Părea foarte satisfăcut de această constatare. Bagă de seamă, adăugă, la întoarcere o să-ţi fie mai greu. Briza suflă dinspre ocean şi se lasă un frig zdravăn. Te sfătuiesc să umbli cît mai aproape de ziduri, să nu te răstoarne vreo răbufnire de vînt.

— Am înţeles, domnule, vă mulţumesc pentru grijă! răspunse Eddie cuviincios.

Omul zîmbi, dezvăluind nişte rămăşiţe de dantură îngălbenită.

— Spune-i sănătate lui taică-tău din partea lui Tim Long!

Îl bătu prietenește pe spinare şi ieşi.

El mai rămase o vreme în faţa farfuriei goale gîndindu-se că ai lui n-au altceva de mîncare afară de nişte zeamă de oase cu cartofi. Lizzie, roşcovana, nu bea decît apă de aproape 3 zile. Bunica zice că i s-a aplecat de la mezeluri stricate... Cît despre fratesău, Ted, dumnezeu ştie cu ce se hrăneşte. E cu un an mai mic decît Eddie şi colindă pe străzi cît e ziua de lungă. Uneori aduce acasă cîţiva cenţi sau ceva de mîncare. Odată a venit cu o găină friptă şi cu capul spart — a zăcut o săptămînă întreagă. Bunica Moll zice că Ted s-a vîrît într-o bandă de copii care şterpelesc de prin magazine, dar ea îndrugă mereu verzi şi uscate, parcă poţi s-o iei în serios ?

— Sărman copil, cine ştie de cînd n-ai mai mîncat pe săturate! răsună iarăşi glasul blajin al bucătăresei. Ţine pachetul ăsta de biscuiţi şi o bucată de friptură rece. Pînă la 11 e vreme lungă.

Eddie ştia că ceea ce consumase el costa exact 35 de cenţi, aşa că răspunse:

— Mulţumesc, dar nu mai pot! M-am umflat ca o tobă!

— N-avea nici o grijă, drăguțule, astea-s de la mine! rîse femeia. Am și eu un nepoțel de seama ta... Ia și mănîncă în liniște.

Atunci Eddie ceru o bucată de hîrtie și împachetă frumos friptura și biscuiții ca să aibă, chipurile, pe drum. „O să-i prindă bine puștoaicei! — își zise el mulțumind încă o dată binevoitoarei negrese. Mititica de Lizzie n-a pus nimic în gură de alaltăieri dimineață și trebuie să-i fie tare foame!"

* * *

Tim Long nu se înșelase. Către amurg, vremea se înrăutăți. Pe străzile lungi și drepte care duceau în port, vîntul șuiera în voie, ca prin uriașe coridoare de piatră cu ușile deschise. Era foarte anevoios să înaintezi pe picioroange și cu placardele pe tine împotriva curentului de aer. Băiețașul se străduia din răsputeri să-și mențină echilibrul și popasurile pe lîngă zidul ocrotitor deveneau tot mai dese.

Începură să se aprindă tuburi de neon la vitrinele magazinelor. În față, pe insula Manhattan, scînteiau multicolor turlele zgîrie-norilor din Wall Street.

Eddie știa că acolo stau cei mai bogați oameni din lume, pe lîngă care alde Sam Branting nu-i nici cît o muscuță... „Ce bine e să fii bogat! — se gîndi el în timp ce traversa încetișor prin States-Place. Poți să-ți cumperi tot felul de jucării electrice, haine călduroase, chiar și ciocolată și banane — ca fetița aceea cu pardesiu verde... Oare ce-or fi făcînd la ora asta copiii lui mister Branting ? Desigur, se joacă sau se plimbă cu mașina... Poate s-or fi dus la patinaj sau la schi, la ferma lor din afara orașului... În vremea asta, zeci de servitori le împodobesc bradul de iarnă cu cele mai minunate lucrușoare din lume, iar ei petrec în voie și habar n-au de nimic, pentru că tatăl lor este Branting, regele localurilor de noapte..."

Eddie ieși pe Broadway, într-un furnicar de trecători și automobile. Programul prevedea că în jurul orei 8 trebuie să ajungă în cartierul marilor magazine. De la 8 la 10, acolo, în centru, e o înghesuială grozavă, ceea ce înseamnă că sînt cele mai bune ore pentru reclamă.

Luptînd vitejește cu vîntul umed și rece, micul om-sandviș înainta din ce în ce mai greu. Pe lîngă oboseala din mîini și din picioare, îl încercau niște amețeli grozave, pentru că nu era obișnuit să se hîțîne încolo și-ncoace la 3 metri deasupra pămîntului.

— Săracul tata! oftă el și se trezi vorbind cu glas tare, dar lucrul nu i se păru ciudat. Tata a mers așa 18 zile, prin vînt și ploaie, și e bătrîn și bolnav, nu ca mine! Tata s-a îmbolnăvit aseară, domnule, îl scuturâ frigurile și trebuie să-i duc bonul semnat de Frank... dacă mănîncă un bon, îi trece, domnule...

Vitrinele sclipitoare, firmele tehnicolore, plăcuțele luminoase ale taxiurilor, mulțimea vuind ca valurile oceanului, — toate începură să-i joace prin fața ochilor ca un vîrtej de scîntei într-o apă întunecată. Se încleștă cu desperare de primul reazem pe care-l găsi în preajmă: o bară metalică de la schelăria unui bloc în construcție.

„Trebuie să stau așa pînă-mi trece! — îi fulgeră prin minte. După ce-mi trece, cobor să mă odihnesc un pic, p-ormă plec mai departe... Numai un pic să mă odihnesc, numai un pic..."

* * *

Telefonul zbîrnîi scurt de două ori. Baxter, magazinerul, căscă prelung și se uită la ceas. Arăta 11 fără un sfert. Peste puțin aveau să sosească oameni-sandviș ca să predea materialul. Baxter trebuia să primească picioroangele și placardele, să ștampileze bonurile, apoi se putea duce liniștit la culcare.

Înhăță aparatul cu laba-i osoasă și mîrîi acru în receptor.

— Alo, aici Baxter!

— Murray la telefon! se auzi de la celălalt capăt al firului.

Fizionomia lui Baxter se schimbă brusc, trecînd de la plictiseala somnolentă la cel mai caraghios amestec de uimire și încordare. Murray era colaboratorul direct al lui Branting în problemele personalului. Magazinerul îl zărise o singură dată în 4 ani, și acum telefonul ăsta, în puterea nopții...

— Vă salut respectuos, mister Murray! Cu ce vă putem fi de folos ?

— Spune-mi, te rog, de cînd mama dracului v-ați apucat să angajați copii ca oameni-sandviș ? Ați înnebunit, vă trebuie încurcături cu poliția ?

Jim înghiți în sec și i se păru că n-a auzit bine.

— Copii, mister Murray ? La noi ? Cu neputință!

— Iar eu îți spun că-i cu putință, cap sec ce ești! Acum o oră, trecînd cu mașina pe Broadway, am zărit în Central Place un mucos de vreo 10 ani cu placardele noastre. Coborîse de pe picioroange și holba ochii la stele. M-am oprit special să văd dacă așteaptă pe cineva sau merge chiar el cu reclama. După cîteva minute, s-a cocoțat sus și a pornit-o tîrîș-grăpiș spre Lexington...

În clipa aceea, cineva bătu sfios la ușă. Întorcînd privirea, Baxter zări un smoc de păr ciufulit peste o mutricică palidă, plină de pistrui.

— Am înțeles, mister Murray! rosti el, ploconindu-se în fața receptorului. Îl anunț și pe Frank... Desigur, mister Murray! Vă salut respectuos, mister Murray!

Puse receptorul la loc și se uită lung la băiețașul din prag.

— Cine ești tu, broscoi blestemat? întrebă el pe un ton foarte puțin amabil.

— M'Gowan, domnule... Tata a mîncat un șarpe și-acum n-are bon, domnule... Vă rog să-mi semnați bonul, că ne ia toți banii, și Lizzie e bolnavă rău de tot, vă rog, domnule...

Baxter era ceea ce se cheamă „un tip de lemn"; puține lucruri îi mișcaseră sufletul în 40 de ani. Dar acum, cu toată furia pe care i-o provocase apelul lui Murray, imaginea puștiului zdrențăros, aiurînd de frig și de oboseală, după 15 ore de umblet pe picioroange, făcu să i se zbîrlească părul pe spinare.

— Ei, fir-ar afurisit să fie! își zise el uitîndu-se ca vrăjit la tichetul galben pe care i-l întindea „broscoiul".

Fără să se dumirească prea bine ce se întîmplă, puse ștampila cu semnătura lui Frank Loy și mormăi înfundat:

— Unde-i materialul?

— Afară, în boxă, domnule...

— Marș acasă imediat și să nu te mai prind pe-aci că-ți rup oasele! Spune-i lui taică-tău să vină mîine la lucru sau să trimită om în loc pentru astea două zile cîte-au rămas. Cum i-o fi dat prin cap să înhame o pieritură ca tine la asemenea treabă ?

— Nu m-a trimis el, domnule, el nici nu știe unde m-am dus! El e bolnav rău, rău de tot... era să cadă peste mașini, acolo, pe Broadway!

— Du-te repede acasă și fă-ți un ceai! zise Baxter și se apucă să examineze atent registrul mare cu scoarțe vișinii. Era foarte nemulțumit că se înduioșase ca un vițel. Te pomenești c-o să aibă neplăceri de pe urma puștamalei cu părul roșu... În definitiv, Frank e de vină, el să se descurce cu șeful.

— Dumnezeu să vă răsplătească, domnule, pentru inima dv. bună! zise Ed și ieși din birou. Străbătînd sălița îngustă, deschise ușa și sorbi cu nesaț aerul rece al nopții. Vîntul tăios mirosea a zăpadă.

Eddie nici nu mai simțea oboseala: se clătina ușor pe picioare ca un marinar întors dintr-o cursă lungă.

— N-a fost chiar așa de greu! își zise el gîndindu-se la bonul galben din buzunar. Dacă m-ar lăsa unchiul Frank, mîine m-aș duce din nou!

Un răspuns

de **OCTAV PANCU-IAŞI**

Ultimele rînduri ale scrisorii sunau astfel:

„Vă rog din toată inima să-mi răspundeţi: am fost laş sau nu ? Nu cred, nu pot să cred că am fost!

Aştept cu nerăbdare răspunsul dv. şi pînă atunci vă rog să primiţi, tovarăşe scriitor... etc. etc...“

Semnează: „pionierul George N.“

Răspunsul meu ? Nu mă încumet să dau singur acest răspuns. Încerc să-mi imaginez un răspuns colectiv...

...O cameră luminoasă, liniştită, strălucind de curăţenie: camera pionierilor. Pe un perete — drapelul unităţii; sub el — goarnele şi tobele. Pretutindeni, la ferestre, pe dulapul bibliotecii, în mijlocul mesei lungi, cu scaune împrejur — flori...

— Intraţi, intraţi, tineri tovarăşi. Alături de voi sînt invitaţi la adunare părinţi, profesori, instructori...

Despre ce adunare e vorba ? Adunarea noastră se intitulează *„În numele onoarei pionieresti !“* Hotărîrile adunării vor fi luate *„în numele onoarei de a face parte din rîndurile organizaţiei comuniste a copiilor şi de a purta cravata roşie; al onoarei de a fi schimbul de mîine al constructorilor socialismului din patria noastră!“*

Luaţi loc. Lăsaţi libere doar cîteva scaune dintr-un cap al mesei. Sînt pentru cei din prezidiul adunării. Iar pentru prezidiu aşteptăm să faceţi propuneri... Gîndiţi-vă, gîndiţi-vă, avem destul timp... A! Dar iată că o fată a şi ridicat mîna... Te ascultăm!

— Îl propun pe colegul meu de bancă. Onoarea de a fi pionier el a înţeles-o în primul rînd învăţînd şi muncind astfel încît de mai mulţi ani e primul în clasă. E un băiat prietenos şi săritor. Iată însă pentru ce îl propun eu... Poate că vouă o să vi se pară un lucru mărunt... pentru mine însă e important... De cîte ori promite ceva, colegul meu de bancă se ţine de cuvînt. Odată, cînd, fiind bolnavă, am lipsit de la şcoală, el mi-a promis că-mi aduce lecţiile. Dar în ziua aceea a început să viscolească atît de tare, încît şi tramvaiele, şi maşinile se opriseră. Eu, ca să fiu sinceră, poate că n-aş fi ieşit nici pînă la poartă. Dar colegul meu de bancă a venit să-mi aducă lecţiile. Pentru asta şi pentru multe altele îl propun să facă parte din prezidiul adunării noastre...

— Sînteţi de acord, tovarăşi ?

— Da! Sîntem! răspund zeci de glasuri.

— Aşteptăm atunci şi alte propuneri... Poftim, tovarăşe pionier... Da, da, tu cel care stai rezemat de dulapul bibliotecii... Ai cuvîntul!

— Îl propun pe instructorul detaşamentului nostru. Ar trebui să vorbesc multe despre el. O să vă spun însă numai atît: e mereu în mijlocul

copiilor, cu toate că nu are numai grija noastră. Lucrează la fabrică, e sudor, și seara urmează cursurile școlii medii. Are el o vorbă pe care am început s-o deprindem și noi: „Dacă este treabă — se găsește și timp!...“

— Sînteți de acord cu această propunere ?

— Da! De acord! răsună camera de glasuri

— Altă propunere...

— Eu o propun pe bunica mea. O propun pentru că nu-mi acoperă niciodată greșelile. Cînd greșesc, doar faptul că-i sînt nepot .nu mă scuză în ochii ei...

— Și eu îl propun pe prietenul meu. De ce ? Pentru că deși e băiat, nu găsește înjositor să-și cîrpească singur ciorapii, să-și coasă singur un nasture...

— Iar eu îl propun pe președintele grupei noastre. Se înțelege că învață bine, că e un băiat harnic și disciplinat. Altfel nu l-am fi ales președinte de grupă. Vreau să vă povestesc însă despre el o scurtă întîmplare... Grupa noastră, a doua, e în întrecere cu grupa întîi la strînsul fierului vechi. Mai erau doar cîteva zile pînă la încheierea primei etape a întrecerii și era limpede pentru toți că noi vom cîștiga. Adunasem cu vreo 500 de kilograme mai mult. Eram foarte bucuroși. Dar colegul nostru, președintele grupei noastre, ne-a spus că această bucurie n-o meritäm chiar pe deplin. În grupa întîi sînt doi colegi bolnavi. De aceea, grupa întîi a rămas în urma noastră. Am cîștigat, bineînțeles, întrecerea, dar, la propunerea președintelui grupei noastre, în ultimele zile i-am ajutat pe cei din grupa întîi. Am cîștigat la o diferență de numai 30 sau 40 de kilograme de fier vechi... Fapta președintelui grupei noastre, sînt convins, e o faptă demnă de numele onoarei pionierești!

— Sînteți de acord și cu aceste ultime propuneri ?

— Da! Sîntem! De acord!

— Atunci cei aleși în prezidiu sînt rugați să ocupe locurile din capul mesei... Să așteptăm cîteva clipe ca prezidiul să aleagă din rîndurile sale pe cel care va conduce adunarea... A fost ales instructorul de pionieri... Tovarășe instructor, citește, te rog, și supune dezbaterii adunării „În numele onoarei pionierești“ această scrisoare...

...Și îi înmînez scrisoarea semnată de George N. Instructorul desface plicul și citește:

„Sînt pionier, și acum, în vacanță, activez în tabăra de curte a școlii. Detașamentul taberei are o gazetă de perete. «Vacanța» e titlul ei, iar responsabila gazetei e o fată, Ioana. Cîteva săptămîni la rînd, Ioana a criticat la gazetă pe un băiat — nu vă interesează numele lui — pentru că e un mare bătăuș. Bătăușul a amenințat-o că dacă va mai scrie o dată, o va bătea și pe ea. Dar ea nu s-a lăsat intimidată și a scris. Asta s-a întîmplat ieri. Bătăușul a citit articolul și i-a spus Ioanei: «Lasă, îți arăt eu ție în drum spre casă. Nu scapi tu de pumnii mei». A trecut dimineața, și la prînz, cînd au plecat spre casă, Ioana mi-a cerut s-o întovărășesc:

«Hai cu mine — mi-a spus. Dacă bătăușul va sări la mine, o să aibă de-a face și cu pumnii tăi».

«Nu, — i-am răspuns. Îmi pare rău, dar nu pot. Sînt pionier. Și, — asta trebuia să știi și tu — un pionier nu se bate!»

Ioana m-a făcut laș. Or, eu nu cred, nu pot să cred că sînt laș. Poate fi un pionier bătăuș ? Nu, sînt sigur că nu poate fi! Atunci de ce m-a făcut laș ?

Vă rog din toată inima să-mi răspundeți... etc. etc...“

Instructorul împăturește scrisoarea și adaugă:

— Răspunsul îl va da adunarea noastră. Îl va da în numele onoarei pionierești. Cine vrea să ia cuvîntul ?

Trec cîteva clipe de încordare. Pe urmă, unul cîte unul, pionierii se înscriu la cuvînt.

— Să vă spun părerea mea..., începe un băiat. Și eu cred, ca și George, că un pionier nu trebuie să se bată. Bătaia e ceva înjositor. Nu poți purta cravata roșie și să fii bătăuș. Ori cravata — ori pumnii și palmele. Amîndouă nu se împacă. De ce atunci să fie făcut laș un pionier care nu vrea să fie bătăuș ?

— Iată ce mi s-a întîmplat mie... ia cuvîntul alt băiat. Îmi făceam lecțiile, și fratele meu mai mic nu mai înceta să sufle într-o trompetă de tablă. L-am rugat să înceteze. L-am rugat o dată... de două ori... de trei ori... N-a vrut. Atunci m-am ridicat și i-am tras o bătaie zdravănă. Pe urmă însă mi-a părut grozav de rău. Multe zile mi-a fost silă de mine. Nu doresc nimănui să simtă ce am simțit eu. M-am întrebat atunci și eu de multe ori: „poate fi un pionier bătăuș ?“ Și mi-am răspuns, ca și George N.: „Nu, sînt sigur că nu poate fi!“

— Aici însă e vorba despre altceva... se ridică o pioniеră. E vorba despre faptul că lui George N. i s-a cerut să ia apărarea unei tovarășe. Poate un pionier să refuze să apere un tovarăș ? Nu, niciodată! George N. însă a refuzat. Refuzul acesta nu e demn de numele de pionier.

— Stai, stai... o întrerupe băiatul care a luat cuvîntul primul. Dar de ce a refuzat ? Asta uiți ? A refuzat ca să nu se bată. A refuzat pentru că nu-i demn pentru un pionier să fie bătăuș...

Cere cuvîntul alt pionier. El începe astfel:

— Aici se spun multe lucruri interesante, dar, din păcate, se uită ceva. Și, după părerea mea, se uită ce e mai important. Se discută despre George N. și nu se spune nici un cuvînt despre Ioana. Dacă Ioana, responsabila gazetei de perete „Vacanța“, ar fi fost aici, eu n-aș mai fi zăbovit o clipă și aș fi propus-o în prezidiu. E o fată strașnică! Deși a fost amenințată cu bătaia, ea n-a dat înapoi, nu s-a lăsat intimidată, nu i-a păsat de pumnii și palmele bătăușului, ci a scris mai departe despre el. Ei bine, cînd o asemenea tovarășă îți cere s-o aperi, e ca și cum ți s-ar cere să aperi însești hotărîrea, curajul, îndrăzneala pionierească. Poți oare să refuzi ? Poți, firește, dar atunci meriți să fii numit laș. A apăra pe cineva, chiar dacă pentru asta trebuie să te bați, nu înseamnă că ești bătăuș, nu înseamnă că întinezi onoarea pionierească. Dimpotrivă ! Iată care e părerea mea și rog prezidiul să-mi spună dacă am sau nu dreptate.

— Da, se ridică instructorul, președintele prezidiului adunării. Ai dreptate! În numele onoarei de a face parte din rîndurile organizației comuniste a copiilor și de a purta cravata roșie; al onoarei de a fi schimbul de mîine al constructorilor socialismului din patria noastră — hotărîm...

...Închipuie-ți tu însuți, George N., cuprinsul acestei hotărîri. El este și răspunsul meu la scrisoarea ta.

Te aud, HIROȘIMA!

de OCTAV PANCU-IAȘI

Acum 2 ani, la Moscova, într-una din primele zile ale celui de-al VI-lea Festival al tineretului lumii închinat păcii și prieteniei, am luat parte la o întîlnire a tinerilor radiotelegrafiști. Printre alții, a luat cuvîntul aici și un reporter — ceh, dacă nu mă înșel. M-au impresionat și am reținut cele spuse de el și m-ar bucura dacă redîndu-le acum din memorie nu le-aș fura din frumusețe.

„Adeseori — a început reporterul — mă visez radiotelegrafist pe bordul unui transoceanic. Să nu vi se pară o ciudățenie. În cabina strîmtă a radiotelegrafistului, cu lumina strecurată prin ferestruica rotundă, ca și pe foaia carnetului de reporter, se adună, se concentrează tumultul întregii planete. Profesiile sînt gemene; le-a zămislit aceeași dragoste de oameni. Dar și în simplitatea limbajului, cele două profesii se apropie, se îmbrățișează. Un «da» sau un «nu» prins în cască, un «da» sau un «nu» telefonat redacției pot rezuma acțiunea unui întreg roman..."

Trăind zilele minunate ale festivalului, îmi reveneau mereu în minte aceste cuvinte ale reporterului: tinerii lumii aduseseră la marea lor întîlnire tot ce aveau mai bun, mai frumos și mai generos. Nu putea deci festivalul să nu împrumute ceva și de la cei doi slujitori devotați ai oamenilor, reporterul și radiotelegrafistul. Și a împrumutat de la ei pe „da" și pe „nu".

Printre miliardele de „da" rostite în Moscova festivalului — da: prieteniei!; da: înțelegerii!; da: cîntecului de luptă și de dragoste! — un singur „nu" de o putere neasemuită a dominat una din zile, cea de-a 10-a, a marii întîlniri tinerești: „Nu: războiului! Nu: bombei atomice!"

Afișele au apărut în zori, împînzind imensa capitală:

„POPOARELE LUMII SÎNT ÎMPOTRIVA BOMBEI ATOMICE!

TINERI PRIETENI, ASTĂZI ÎN PIAȚA MANEJULUI: UN MARE MITING CONSACRAT DORINȚEI NOASTRE FIERBINȚI DE A ÎMPIEDICA DISTRUGEREA OMENIRII!"

Era în ziua de 6 august, ziua în care popoarele lumii comemorează victimele bombardamentului cu arma atomică de la Hiroșima.

...Ferestrele camerei mele dau în piața Manejului. Marele miting a început. Piața s-a prefăcut într-un ocean tumultuos. Îmi amintesc de visul reporterului și-mi dau seama că eu îl trăiesc acum aievea. Sînt telegrafist. Pot chema orice navă și toate, la rîndul lor, mă pot chema.

— Da, Hiroșima, da, Hiroșima, te aud, te aud bine! Prin tine aud glasul tuturor orașelor distruse de război, glasul pămîntului incendiat. Spune, Hiroșima, spune tot! Vocea ta cutremurătoare trebuie să-i înspăimînte, să-i ardă pe cei care vor să arunce omenirea într-un nou război. Te aud, Hiroșima, și transmit mai departe!

— Vorbește Hiroșima! Vorbește Hiroșima! Vorbește prin glasul meu, al unei fete de 19 ani, pe nume Hisako Nagota. Părinții și frații mei au fost uciși de bomba atomică aruncată în 1945 de avionul american. Eu însămi mai am de trăit puțin, poate un an, poate nici atît. Boala atomică rupe din carnea mea clipă de clipă. În curînd n-o să mai pot nici vorbi, și de aceea, cu ultimele cuvinte, vă spun: Oameni! Prieteni și frați de oriunde există viață! Tragedia Hiroșimei nu trebuie să se mai repete. Nimeni și nimic nu va ierta crima prefacerii pămîntului într-o navă a desperării. Opriți ciocnirea cu moartea! Miliarde de stăpîni ai apelor, miliarde de pescari liniștiți și de marinari viteji, timona vieții e în mîinile voastre. Vegheați! Vă așteaptă pe fiecare țărm soțiile și copiii voștri. Alungați-le spectrul furtunii din priviri!

Desen: N. ZAMFIR

Luptați pentru ca pacea să triumfe! Luptați pentru ca niciodată să nu se mai repete cumplita tragedie a Hiroșimei!

— Da, Hiroșima, te aud, Hiroșima, transmit cuvintele tale lumii întregi; transmit cuvintele „Nu: războiului! Nu: bombei atomice!" în toate limbile, spre toate navele, spre toate continentele și le simt cum se amplifică, simt cum pămîntul începe să se învîrtească în jurul lor, creîndu-și un nou soare: soarele păcii și al înțelegerii! Da, Hiroșima, te aud, Hiroșima, și văd cum lumea întreagă își dă mîna pentru a împiedica repetarea tragediei tale și văd cum, peste ani, de deasupra acestor mîini unite își ia zborul un poem cald și duios ca fericirea.

Și începe poemul așa:

„Trăim, visăm, luptăm și făurim primăvara omenirii și viața are o singură tristețe: că e prea scurtă, că nu ne e dăruită o dată pentru totdeauna, ca să ne putem bucura de pace!"

PETRE LUSCALOV

Puiul de rață sălbatică

Ziocîrlia se sui ca o săgeată în albastrul cerului. Cîntecul ei tremură cîteva clipe în văzduh, subțire și cristalin ca o lamă de argint, și apoi se pierdu undeva în depărtare. Parcă speriat din somn, un vînticel de dimineață începu să sufle dinspre miază-noapte tăind la suprafața lacului încremenit lungi pîrtii tremurătoare. Aburii ce pluteau peste ape fremătară ușor. Trestiile își clătinară moțurile negre. Undeva, departe în trestieșuri, un crap se zbătu, scoțînd un zgomot asurzitor de trestii rupte. Ca la un semnal, broaștele începură să orăcăie, jelind parcă discul lunii spînzurate deasupra satului, alb, ca un ciob de nor.

Deodată, vînticelul se opri. Moțurile trestiilor rămaseră nemișcate. Broaștele tăcură. Cîteva vălurele de o strălucire rece, metalică, mai alergară pe suprafața apei și apoi, obosite, se risipiră în adînc.

Lacul încremeni. Malurile înalte și nisipoase învăluite în perdele de aburi părură că se dilată, ca să privească departe, în șesul nemărginit, minunea ce avea să vină. Și iată, zarea cenușie pălește. Încet, încet, o lumină tulbure crește și destramă zările cenușii. Luceafărul licărește speriat deasupra stufărișurilor întunecate și tăcute. Luna, ca un ghem destrămat de vată, pătat ici-colo cu funingine, se încurcă în crengile pădurii și moare.

Linia neagră a orizontului face explozie. Flăcări de lumină roșie țîșnesc spre cer incendiind depărtările. Aerul arde portocaliu și galben. Aburii s-au preschimbat în perdele de purpură. Apele s-au făcut vinete ca o carapace de scoică, unsuroase și grele ca uleiul. Cerul arde. Plesnind parcă coaja pămîntului, apare de undeva, din străfundurile zării, creștetul de foc al soarelui, însîngerînd apele. Crește, crește străbătînd cu greu aluatul negru și lipicios al pămîntului. S-a oprit. Ceas de cumpănă. Apele tac. Văzduhul tace. Trestiile par străvezii, de gheață.

S-a mișcat. Urcă. Coaja pămîntului parcă se-ntinde, se-ntinde într-o ultimă încordare, și apoi se rupe, lăsînd să-i scape în văzduh gigantica globulă roșie.

Răsare soarele...

Vîntul suflă azvîrlind pe ape mii de solzi argintii. Apele devin mătăsoase și albastre. Pescărușii pică din aer ca niște bolovani albi, spărgînd ici-colo lacul de sticlă.

Răsare soarele...

Un biban fumuriu sare în aer după o libelulă verde. Talazuri de aur spală nisipul. Umbrele trestiilor răsturnate în apă se prefac în pete tremurătoare de cerneală. De pe o frunză lucioasă de trestie cade în apă o furnică roșie.

Răsare soarele...

*

În amiaza aceea de iulie, în curtea Gospodăriei colective din Tînganu era liniște. Soarele, ghem de aur topit și clocotitor în văzduhul albastru, își năpustea razele fierbinți prin crengile duzilor bătrîni și întunecați, măturînd curtea ca un aruncător de flăcări.

Prin ferestrele deschise ale gospodăriei răsuna afară țîrîitul deznădăjduit, de greiere metalic, al unui telefon, ceea ce făcea ca liniștea din jur să pară mai grea și mai apăsătoare.

Sus pe streașină, învăluiți în umbra duzilor, cîțiva hulubi albi, cu ochi de peruzea, gungureau veseli, mișcîndu-se repede cu piciorușele lor roz pe muchea de tablă, cînd într-o parte, cînd în cealaltă, ca niște ostași ce vor să se alinieze. Din cînd în cînd, unul din ei țîșnea ca o săgeată deasupra acoperișului, parcă vrînd să străpungă discul arzător al soarelui. Orbit, izbit de flăcările luminii, făcea o tumbă în văzduh și pica înapoi pe acoperiș, greu ca un bolovan, descbizîndu-și în ultima clipă aripile salvatoare.

Jos la fîntînă, în fața grajdului, lîngă un ochi de apă limpede și rece ce sporea dintr-un fund de găleată uitată plină pe ghizdul de piatră, se zărea un cocoș țanțoș și voinic, cu pinteni de aur și o creastă roșie, mare și străvezie, ca o felie de pepene. Cîteva găini chinuite de sete se roteau în jurul lui cu limbile albe, uscate, atîrnînd prin ciocurile întredeschise, neîndrăznind să se apropie. Nepăsător, cocoșul se apleca, ciugulea din apa de cleștar și apoi, aruncîndu-și brusc capul pe spate, închidea ochii, rămînînd nemișcat, ca o statuie, beat de lumină și de răcoare.

In grajd era liniște. Prin ferestruicile zăbrelite, soarele arunca lungi pînze tremurătoare de lumină, în care se învolburau, într-o rotire monotonă și leneșă, miliarde de fire strălucitoare de praf. Cîte o muscă verde, cu aripi de cristal, despica o clipă cascada de raze, ca un ciob scăpărător de oglindă, și dispărea cu un zumzet scurt în întunericul umed al grajdului.

Aplecați peste iesle, caii mîncau fîn, scuturînd din căpestre, plesnindu-și pulpele puternice, proaspăt țesălate, cu cozile lor lungi și lucioase. Alături, într-o grămadă mare de fîn, cu pălăria așezată pe ureche, dormea moș Bîrciu, grăjdarul colectivei, sforăind aidoma unui cîntec de greiere leșinat de foame.

Deodată, găinile din fața grajdului cotcodăciră speriate și o luară la picior. Cocoșul tresări, deschise ochii și, zărind, pesemne, un dușman neașteptat, sări în sus ca ars și dispăru cît ai clipi din ochi. În grajd, caii ciuliră urechile. Un roib înalt și frumos, ce tocmai desfrunzea în iesle un cocean de porumb, întoarse capul spre ușa grajdului și sforăi vesel, arătîndu-și dinții albi și puternici.

La intrare apăruse un băiat, cu fața arsă de soare, cu ochi negri, strălucitori, și părul galben-cenușiu, de culoarea cînepei topite. Băiatul era îmbrăcat într-o cămașă albă și pantaloni de doc, purta la gît o cravată roșie decolorată de soare, iar în mînă ținea o oglinjoară pe care o îndreptă spre moșneagul care dormea în fîn. Pe fața oacheșă, de culoarea măslinei pîrguite, apăru deodată un pătrățel de lumină. Moșul mormăi ceva prin somn și alungă cu palma musca de lumină ce-i juca pe pleoape. Pătrățelul de lumină se opri o clipă prudent pe tavanul grajdului și apoi, căzînd fulgerător, i se așeză pe vîrful nasului, gîdilîndu-i nările. Moșul strîmbă de cîteva ori din nas, își zbîrli mustățile, strănută și, visînd, pesemne, o muscă albastră, își acoperi capul cu-n braț de fîn.

Băiatul din ușa grajdului vîrî oglinjoara în buzunar și întorcîndu-se făcu un semn cu brațul. Peste cîteva clipe, lîngă el se iviră mai mulți băieți. Pe fețele lor prăfuite se citea o mare încordare.

— Doarme, haideți! le șopti el poruncitor arătînd cu capul spre caii aliniați între stănoage. Repede... la cai!

Ușori ca niște umbre, băieții se risipiră în grajd. Zărindu-i, caii sforăiră veseli bătînd nerăbdători din copite. Cu mișcări sigure, dibace, băieții desfăceau căpestrele, scoțînd caii afară unul cîte unul din grajd. Ghemuiți, încordați, ei treceau în vîrful picioarelor, trăgînd caii după ei cu privirile țintă spre grămada de fîn. Băiatul cu ochi negri aluneca ușor ca un abur de la un capăt la celălalt al grajdului, dînd comenzi sau desfăcînd cu o smucitură scurtă căpestrele înnodate prea tare. Înghiontea caii, îmbărbăta băieții, sărea sprinten peste stănoage și oprindu-se din cînd în cînd asculta cu urechile ciulite răsuflarea liniștită și regulată a moșneagului care dormea îngropat în fîn.

Fircă, un băiețel slab și pirpiriu, cu un cap mic și ro-

tund ca o bilă, acoperit de un smoc zbîrlit de păr, apăru din fundul grajdului, ținînd de căpăstru un cal pintenog. Era galben la față și picioarele-i tremurau ușor.

— Și dacă ne prinde președintele? întrebă el în șoaptă pe băiatul cu ochi negri, privind cu teamă în jur.

— Cine? Tata? făcu celălalt ridicînd din umeri. Tata-i la deal... La porumb cu oamenii. Și-apoi ce fel de timurist ești tu dacă nu ești în stare să mănînci o bătaie? Principalul e să te bată și tu să taci...

Fircă clipi neconvins din ochi și-l privi trist cu ochii lui mari și umezi de viței.

— Dar să fii timurist fără să mănînci bătaie nu se poate?

— Nu se poate, răspunse categoric băiatul cu ochi negri, aruncîndu-și nerăbdător privirea spre roibul înalt și frumos ce juca pe picioarele lui subțiri și nervoase.

— Așteaptă, vin acum, Mișule, îi șopti băiatul împingînd pe Fircă spre ușa grajdului.

Mișu (așa îl chema pe roib) sforăi de plăcere și, azvîrlindu-și deodată capul în sus, necheză vesel, prelung și puternic ca o trîmbiță de luptă. Din grămada de fîn se ivi deodată capul mușneagului buimăcit de somn. Bîrciu clipi de cîteva ori din ochi și, zărindu-l pe băiat, apucă o furcă înfiptă în fîn și, sărind în sus, strigă cu o voce tunătoare:

— Stai, Alexandre!

Cu un salt neașteptat de pisică sălbatică, băiatul sări peste stănoagă în spatele roibului și, aplecîndu-se pe gîtul lui, îi desfăcu căpăstrul dintr-o smucitură. Simțindu-se liber, roibul se ridică în două picioare scuturîndu-și puternic coama gălbuie și, înșurubîndu-se parcă în loc, porni ca o vijelie spre ușa grajdului. Moș Bîrciu se repezi în întîmpinarea lui. Picioarele i se încurcară în fîn și moșul se lungi pe jos strigînd neputincios și agitînd zadarnic furca în urma calului și a călărețului, care trecură pe lîngă el ca un fulger.

— Alexandre! Mișule! Stați, tîlharilor!

Desen: C. FLORIAN

În fața grajdului, băieții așteptau călări. Roibul țîșni afară din grajd într-un galop nebun și trecu ca o săgeată pe lîngă ei, sforăind, cu capul răsturnat pe spate și nările-n vînt.

— Timuriști din Tînganu! După mineee! le strigă în urmă băiatul cu ochi negri, zburînd înainte aplecat pe gîtul calului. Băieții smuciră din căpestre și înfipseră călcîiele în burțile roibilor. Nechezînd veseli, caii porniră ca vîntul umplînd curtea gospodăriei cu zgomotul copitelor lor ce detunară în aerul fierbinte și uscat al amiezei de iulie ca un ropot de grindină.

După ce străbătu curtea gospodăriei, pîlcul de călărești se repezi afară, în ulița satului. Ulița era pustie. Salcîmii pălițî de arșița soarelui se înșiruiau tăcuți și prăfuiți de-a lungul drumului. Pe șosea, praful întins azvîrlea flăcări șerpuitoare de aer ce dansau străvezii și se pierdeau tremurînd în văzduh.

Deodată, șoseaua păru că face explozie. Sforăind, scrîșnind din zăbale, duduind cu copitele lor grele și potcovite, caii se năpustiră pe uliță, stîrnind în urma lor nori uriași de praf. Norii de praf țîșneau în sus ca niște trîmbe, se spărgeau într-o ploaie de fulgere înecînd șoseaua, salcîmii și casele. Stîrniți de prin curți, dulăii se repezeau lătrînd după călărești, zburau ca niște năluci printre picioarele cailor și dispăreau undeva în urmă în pulberea clocotitoare.

Sărind gardul unei curți, cu îndemînarea unui lup, un dulău negru, mare și puternic apăru în șosea. Cu urechile ciulite, cu ochii aprinși, arătîndu-și colții tăioși și ascuțiți de sub gingiile vinete, dulăul privi încordat spre călărești care se apropiau. Era „Croitoru", spaima copiilor și a celorlalți cîini din sat.

Unul din băieți, un țigănuș cu ochi mari și visători de fată, cu păr negru, mărunt și creț ca o blană de miel, îl zări. Plesnind de cîteva ori calul cu nuiaua de sînger ce o avea în mînă, cu un salt întrecu 2 călărești și, aplecîndu-se înainte, strigă spre pionierul care călărea în fruntea lor:

— Sandule! Păzea!

Celălalt întoarse capul înapoi și-l întrebă mirat:

— Ce-i, Gheorghiță?

— Păzea, Croitoru! strigă năbușit Gheorghiță și înfigîndu-și călcîiele în burta calului îl ajunse din urmă.

— Unde-i?

— Uite-l! Vezi că sare! țipă speriat Gheorghiță aruncîndu-i din fuga calului o nuia de sînger.

Sandu o prinse din zbor, o azvîrli ca pe o sabie din mîna stîngă în cea dreaptă și o ridică deasupra capului. Era și timpul. Dulăul țîșni de jos și zbură ca o săgeată prin aer spre botul calului. O clipă păru că rămîne spînzurat în văzduh, cu picioarele drepte și țepene înfipte în gol, zvîrlindu-și colții puternici înainte. Calul necheză sălbatic. Nuiaua despică aerul cu un șuierat scurt și ascuțit. Dulăul sări ca un arc și făcînd o tumbă înapoi se rostogoli schelălăind în șanț. Peste o clipă dispăru în urmă într-un vîrtej de praf. Sandu se întoarse spre Gheorghiță, care călărea mîndru alături de el, și-i întinse nuiaua cu fața luminată de un zîmbet.

— Mulțumesc, măi Gheorghiță.

Băiatul îl privi cu ochii lui mari și blînzi și rîse arătîndu-și dinții albi și strălucitori.

— N-ai pentru ce, șefule. A fost o lovitură strașnică.

(Va urma în numărul viitor)

DIMOS RENDIS
În romîneşte de
G. TOMOZEI
Desen: F. CALAFETEANU

KATIUŞA

„Înfloresc merii,
înfloresc perii"...

Nouă, celor care număram merele
şi bătăturile
palmelor noastre,
nu ne era îngăduit
să gustăm fructele culese.

Katiuşa era departe încă,
obuzele săpau în cîmpuri gropi,
lovind duşmanii primăverii,
cîntînd:
„Înfloresc merii,
înfloresc perii".

Noi, făuritorii sapelor
ce culcă-n adînc rădăcinile,
nu aveam dreptul
să prindem rădăcini
undeva
lîngă o casă albă, înconjurată
de pomi...
Dar Katiuşa se-apropia, se-apropia,
şenilele scormoneau lutul,
arătînd oamenilor rădăcinile negre
şi cîntau:
„Înfloresc merii,
înfloresc perii..."

În cîntecele noastre foşneau flori
şi veri tîrzii, şi roditoare toamne
dar nu aveam voie
să aprindem uscatele ramuri
în vetrele noastre sărace.

Şi Katiuşa a sosit,
răsufletu-i cald, ca al verii,
s-a topit în aerul cartierelor
şi a-ncălzit casele
cu cîntecul ei:
„Înfloresc merii,
înfloresc perii"...

ÎN PIAŢA TEATRULUI

unde au căzut muncitorii la
13 Decembrie 1918

S-au adunat oamenii
În Piaţa Teatrului.
Şi oamenii au venit cu flori
în Piaţa Teatrului.
S-au strîns, într-un cerc,
în jurul cercului de sînge
din Piaţa Teatrului.
„Îmi voi lua steagul" —
a spus muncitorul
şi-a ridicat de pe lespezi
o flamură vie, de sînge.

„Îmi voi lua cravata" —
a şoptit copilul
şi-a ridicat de pe lespezi,
o flamură caldă, de sînge.

Poetul şi-a muiat pana
în cercul de sînge.
S-au adunat oamenii
şi au adus flori
în Piaţa Teatrului.
Şi florile galbene,
şi florile albe
s-au făcut roşii...

NOAPTEA CU SOARE

Noaptea de 23,
zguduind ferestre,
a trecut prin casele oamenilor,
prin cărări şi poteci
şi-a ngenuncheat în Piaţa
Teatrului.
În mîinile ei
un uriaş port-drapel strînge
ca să ridice cu el,
de pe pietrele reci,
pata amară, de sînge.

Plutind, din zare în zare,
s-a strecurat în celula lui Pintilie,
a smuls din perete lampa
şi flacăra scăpărătoare
şi-a alungit razele —sulițe —
şi s-a făcut lumină pe uliţe;
şi fulgerul luminii s-a-ntins ca para
şi s-a făcut lumină-n toată ţara.

Ard roşii scîntei
în noaptea cu soare,
noaptea de August 23.

În Valea Oltului

Oltule drag, de la Stoenești,
Olt frumos și bogat ca-n povești,
Rîu ce îmi adăpi valea și satul,
Acum, cînd te revăd, ești altul.

Seara, cînd din păduri iese luna plină,
Valea răsună ca o nouă uzină:
Draglina cu gura lacomă de balaur
Îți fură prundișul de aur.

O, cîți poeți în versuri te-au cîntat,
Și-n doina cea dulce flăcăii din sat!
Și cîte trenuri cu marfă rară
Au pornit spre noi orașe din țară!

Și de cîte ori, în aurul din rîu
Mă afundam la joacă pînă-n brîu!

. . . . . .

Cînd trec în București pe străzile-mpînzite de lume
Și văd înălțîndu-se un bloc anume,
Mă gîndesc că nisipul acesta aurit
Tu l-ai trimis să-l facă zidarii bun de zidit.

TOLESCU CRISTIAN
elev, clasa a III-a, Șc. de 7 ani nr. 18 București

Frumoasă este țara mea

Frumoasă este țara mea,
Cu munții vineți în amurg
Și cu pîraie care curg
Pe lespezi albe ca de nea.

De cîte veacuri, cine știe,
Cunună-i țin Munții Carpați,
Purtînd pe umeri cu mîndrie
Veșmînt de brazi înmiresmați.

Și vara-n largul țării mele,
Ca niște valuri aurii
Ce se revarsă pe cîmpii,
Foșnesc în soare spice grele.

Aceasta este țara mea!
Frumoasă, ca o zi de mai,
Aș vrea s-o știu mereu așa.
Cît voi trăi pe al ei plai.

COSMA MONICA
clasa a VI-a, Școala medie nr. 2 cercul de literatură al Casei pionierilor din Arad

Ghici?

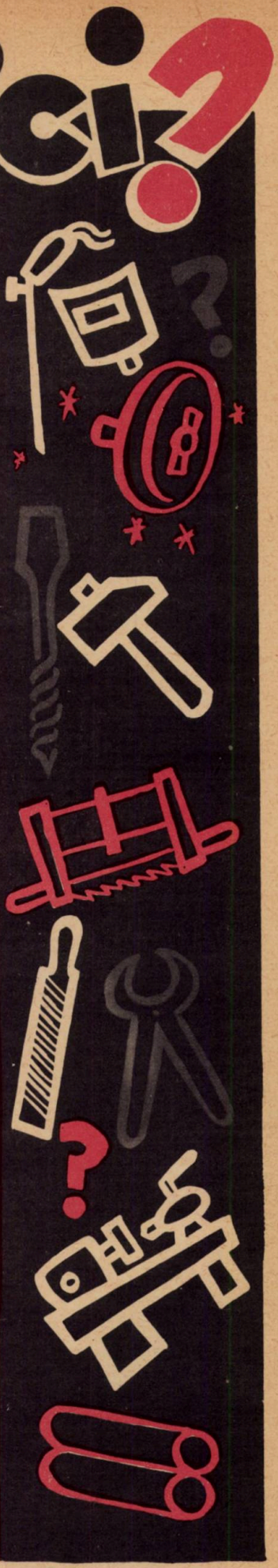

Ca năluca se-nvîrtește,
Niciodată n-amețește,
Tot pe loc, pe loc, pe loc,
Să-i dăm apă, că ia foc!

(Burghiul mașinii de găurit)

E mai lungă decît lată,
N-o dor dinții niciodată
Și, deși sînt mititei,
Rontăie și fier cu ei.

(Pila)

Are cap rotund, pătrat,
La mijloc puțin bombat.
Orice cuișor sau cui
Se ascund de frica lui.

(Ciocanul)

Are inimă și brațe,
Dar nu poate să se-agațe.
Mormăie în bătătură
C-are dinți și n-are gură.

(Ferăstrăul)

Două brațe și o gură
Într-o singură strînsură.
Taie, rupe, smulge, mușcă,
Nu-i pe lanț și nici în cușcă

(Cleștele)

Moș Petrache, moșnegelul,
Dăscălește iar oțelul
Și o face cu temei
Sub o ploaie de scîntei.

(Piatra de polizor)

Unul pleacă, altul vine,
Treaba însă merge bine.
Între ele orice-ncape
Se subție ca să scape.

(Valțurile laminorului)

În uzină-i meșter baci,
Nimeni nu-i ca el dibaci,
Rotunjește, subțiază
Cu precizie filetează.

(Strungul)

Are clopot, dar nu sună,
Face însă treabă bună.
Să-l privești lucrînd, chip nu-i
Ochelarii de nu-ți pui.

(Aparatul de sudură autogenă)

H. GORIAN

Întîiul meci

de EMIL DOBRESCU

S-au înscris și ei, pionierii de la Școala de 7 ani nr. 7 din raionul I.V. Stalin, la întrecerile din cadrul Spartachiadei pionierilor și școlarilor. Bineînțeles, atenția întregii unități a fost îndreptată în special asupra echipei de fotbal.

De fapt, așa, o echipă de fotbal a școlii, nu exista. În schimb, erau o sumedenie de pionieri care știau să joace fotbal... Și ce meciuri se mai încingeau!... Toți jucătorii luptau cu ardoare pentru victorie... Cît privește scorurile, acestea se ridicau la cifre serioase.

ANTRENAMENTE

În școală era fierbere mare. Fiecare căuta să se antreneze — singur sau cu alți doi-trei colegi —, pentru a se prezenta bine pregătit la primul antrenament „oficial". Chiar și cei din clasele mai mici!... Se formaseră dintr-o dată... 4 echipe de fotbal!!!

Din cei 44 de jucători care le alcătuiau nu puteau fi selecționați însă decît 15. Adică cei mai buni din cei... buni! Așa că cele 4 echipe au jucat, mai întîi, între ele... Apoi, după fiecare meci, erau selecționați alți și alți jucători.

Abia atunci cînd „lotul" a fost complet au început antrenamentele în mod organizat... Trebuiau puse la punct o sumedenie de lucruri. Radu Gabor, portarul echipei, nu prea intervenea cu siguranță la mingile trase pe jos. Înaintașii se mișcau cam greoi, iar șuturile lor se nimereau de mai multe ori pe lîngă poartă.

După cum vedeți, erau multe de făcut. Numai că băieții s-au dovedit a fi ascultători și — mai ales — dornici să poată apăra cu cinste onoarea școlii...

INIMOȘII

Și acum să facem cunoștință cu cîțiva dintre jucătorii selecționați. De la început trebuie să vă spun că toți sînt băieți *simpatici*, prietenoși...

Căpitanul echipei — și, totodată, centrul ei înaintaș — e Victor Mîrza dintr-a VII-a. Joacă fotbal din „tinerețe", adică de la... 10 ani. Victor se antrenează și la clubul sportiv „Progresul". După cum vedeți, el se ocupă destul de serios de acest sport. De altfel, același lucru se poate spune și despre Tacîslean, Chivu și ceilalți colegi care fac parte din detașamentul lui Victor. (Am uitat să vă spun: Victor este președinte de detașament.) Inter stînga este Nicușor Iancovici. Acesta, în ciuda faptului că-i doar de-o șchioapă, joacă minunat. Știe să „dribleze" (bineînțeles, atît cît este nevoie), pasează precis și la timp, șutează puternic la poartă.

Și să vă mai spun ceva: Nicușor mai are o pasiune: construiește zmeie! De altfel, nu mai este pentru nimeni un secret faptul că vrea să se facă aviator — ca taică-său. (Nicușor are numai medii de 9 și 10.)

In echipă sînt mulți băieți sîrguincioși la carte, care au medii de la 8 în sus: Cristache, Gabor, Văcărescu, Manea, Tache, Chivu. Unii vor să se facă strungari sau electricieni, aviatori (ca și părinții lor), ingineri sau profesori. După cum vedeți, avem de-a face cu o echipă de inimoși.

DISCUȚII APRINSE

Pe strada Belizarie — strada școlii —, un grup de pionieri discută cu aprindere. Printre ei sînt și cîțiva jucători din echipa de fotbal. Se fac pronosticuri. Cine va cîștiga?

— Eu cred că o să învingem! susține într-una un țînc dintr-a V-a, prieten cu Cristache, fundașul dreapta al echipei. Cei din Otopeni sînt oare mai buni decît noi?

— Da, interveni altul, dar n-ați văzut ce vlăjgani joacă la ei? Pe cînd ai noștri... Cel mai înalt e Victor!

— Și unde mai puneți că Dindirică și Stecker sînt bolnavi. Ei n-or să joace mîine...

— Nu-i prea bine, dar n-o să ne lăsăm noi așa ușor, căută Stoian să-i liniștească. Ce dacă sînt mai înalți? O să jucăm mingea mai mult pe jos. Și-atunci să-i vedem pe cei de la „nr.9".

— Ai noștri sînt mai „tehnici", ținu să precizeze băiatul și dispăru îmbufnat într-o curte unde, o clipă înainte, se auzise glasul mamei sale. Pe neobservate se înnoptase, iar grupul începu să se destrame, pornind fiecare către casă și așteptînd cu nerăbdare ziua de mîine, cînd avea să se desfășoare...

MECIUL

În aplauzele şi strigătele de încurajare ale micilor spectatori, pe teren îşi făcură apariţia jucătorii celor două echipe. Din Băneasa veniseră să-şi susţină echipa o mulţime de pionieri. Formaţia rămăsese cea anunţată cu o zi înainte: *Radu Gabor, Cristache Gheorghe, Tacîslean Gheorghe, Chivu Gheorghe, Văcărescu Florin, Stoian Ion, Manea Florea, Iancovici Nicolae, Mîrza Victor, Revis Gheorghe* şi *Păunescu Dorin*.

Lovitura de începere o au cei de la Şcoala de 7 ani nr. 9 din Otopeni. Mingea a ajuns la interul stînga. Acesta încearcă să treacă de Văcărescu, dar nu reuşeşte. Florin conduce mingea cîţiva paşi, nu ştie cui să o dea... Îl zăreşte liber pe Revis. Acesta stopează, trece de un apărător advers, de încă unul... şi şutează puternic la poartă. Mingea loveşte bara transversală şi... revine în teren. Se produce învălmăşeală în careu... Aflat în poziţie bună, Mîrza şutează — printre „buchetul" de jucători — în colţul din stînga al porţii... Gol!!... După 3 minute de joc, scorul este de 1—0 în favoarea celor de la Şcoala de 7 ani nr. 7 din Băneasa.

Dar iată că adversarii îşi revin; cei din Otopeni iniţiază cîteva atacuri la poarta apărată de Gabor şi au cîteva ocazii bune de a înscrie; Gabor însă reţine mingile cu siguranţă. Spectatorii încurajează frenetic echipa... Cei de la „nr. 7" sînt din nou în atac. Văcărescu trece de un jucător advers, pasează lui Iancovici, care, după ce face cîţiva paşi, îi trimite lui Revis. Revis şutează puternic şi, în traiectorie, mingea atinge un jucător de la Şcoala nr. 9, ieşind din teren pe lîngă poartă... Lovitura de colţ este executată de Păunescu. Ca de obicei, mingea vine pe sus, în careul de 6 m, de unde „ţîşneşte" Iancovici, care cu o lovitură de cap o trimite în poarta goală. Scorul este acum 2—0...

După pauză asistăm la cîteva „dueluri" la mijlocul terenului. Mulţumiţi parcă de rezultat, cei de la Şcoala de 7 ani nr. 7 se retrag în apărare... (Pentru puţină vreme, de altfel!) Minutele se scurg cu iuţeală. Iureşul jocului îi cuprinde pe toţi. Şi pe jucători, şi pe spectatori... Cei de la „nr.9" au cîteva ocazii bune de gol, însă mingea ori loveşte bara (min. 18), ori trece cu puţin pe lîngă poarta apărată de Gabor (min. 19,21,24,26)...

„Treziţi" parcă de această insistenţă a adversarilor, jucătorii de la „nr. 7" îşi revin şi pun iarăşi stăpînire pe joc. Ei reuşesc să mai înscrie un gol de toată frumuseţea, prin Mîrza, cu două minute înainte ca fluierul arbitrului să vestească sfîrşitul meciului.

Primul meci, prima victorie. Emoţia a fost învinsă. Jucătorii de la Şcoala de 7 ani nr. 7 au desfăşurat un joc frumos, cu pase precise şi au şutat mai mult la poartă.

Şi acum, iată-i pe „inimoşi". De la stînga la dreapta: Portarul **Radu Gabor**, „becii" **Cristache Gh.** şi **Chivu Gh.**, mijlocaşii **Tacîslean Gheorghe**, **Văcărescu Florin** şi **Stoian Mihai**; extrema dreaptă **Manea Florea** şi extrema stîngă **Păunescu Dorin**, interii **Iancovici Nicolae** şi **Dindirică I.** şi centrul înaintaş **Mîrza Victor**.

Primul meci, prima victorie obţinută de o echipă înfiinţată de puţină vreme...

Iar acestei victorii i s-au adăugat curînd şi altele: 3—0 cu Şcoala de 7 ani nr. 11; 4—0 cu Şcoala de 7 ani nr. 6; 3—2 cu reprezentativa raionului 1 Mai...

Ce va mai urma? Rămîne de văzut în viitor. Ne gîndim, în special, la întrecerea dotată cu „Cupa străzilor" ce se va desfăşura în perioada vacanţei de vară şi la care va lua parte, cu siguranţă, şi echipa inimoşilor de la Şcoala de 7 ani nr. 7 din Băneasa! Dar despre aceasta noi nu putem scrie acum: materialul trebuie trimis tipografiei.

cuvinte încrucișate

DIN LUMEA BASMELOR

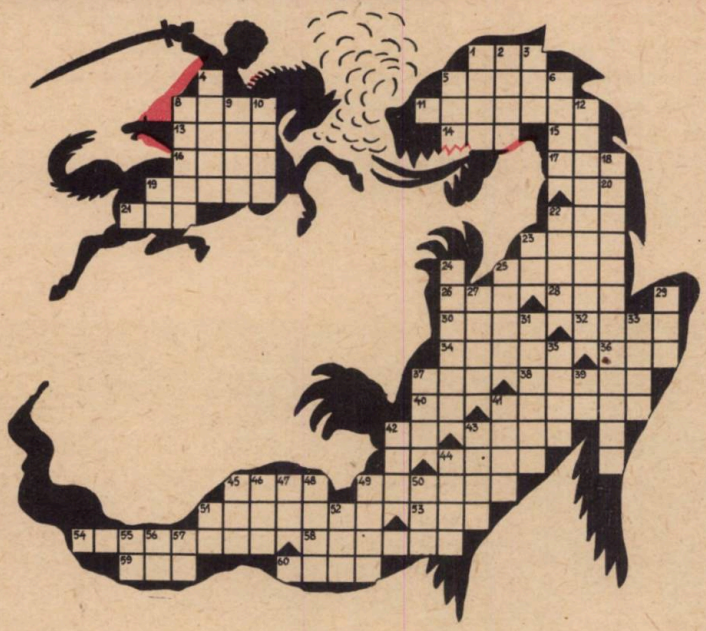

ORIZONTAL:

1) Îl scot pe nări zmeii și balaurii în luptă cu Făt Frumos; 5) Locuința împăratului; 8) Căpitanul..., eroul lui Jules Verne din „20.000 leghe sub mări"; 11) Pajul din poezia „Luceafărul" de M. Eminescu; 13) „Zîna de..." a dăruit viață păpușii de lemn Pinocchio; 14) Mîncarea preferată a calului lui Făt Frumos; 15) Nume propriu chinezesc; 16) La sfîrșitul versului; 17) Echipă de fotbal bucureșteană; 19) Lipsit de originalitate; 20) Pronume; 21) Măsură pentru lungimea bărbii piticului Statu-Palmă; 22) „...-de-grîu", voinicul din basmul cu același nume; 23) Personaj din „Sînziana și Pepelea" de V. Alecsandri; 25) Tutunul lui... Ivan Turbincă! 26) În basme e vie; 28) Piticii o socot frînghie! 30) Din ceea ce sînt construiți pereții casei vrăjitoarei dintr-un basm; 32) „Cîinele soldatului" dintr-o poezie de Grigore Alexandrescu; 34) De mărimea lui Sfarmă-Piatră sau Strîmbă-Lemne sau Păsărilă; 36) Prima parte a unei formule recitative din jocurile copiilor; 37) Arma de luptă a unor Feți Frumoși; 38) „...iadului", babă afurisită din unele basme; 40) Exclamație; 41) A învins pe Piticul Cernomor, tăindu-i barba de șapte coți în care-i stătea toată puterea; 42) Bir! 43) Strat de piatră; 44) Cea a vrăjitoarei din povești... e făcută și din turtă dulce; 45) Cu unul din ei a avut de-a face Scufița Roșie; 49) Porecla unui personaj foarte cunoscut din povestirile lui Anton Pann; 51) În basme e întotdeauna fermecată și salvează pe voinic de la prăpăd; 53) Cu 99 la număr și pline cu fier, se potcovesc purecii în basme; 54) Porecla dată unui personaj într-una din cele mai frumoase povești ale lui I. Creangă; 58) Dintr-o pereche de boi s-a ales pînă la urmă cu o... pungă goală! 59) Greul pămîntului întîlnit în povești; 60) Așa cum este la suflet zmeul sau balaurul din poveste.

VERTICAL:

1) „...babei și... moșneagului", basm; 2) Meșter în vase de lut; 3) Mănîncă jeratic, zboară și vorbește, dar numai în basme; 4) Feciorul din basme care cîștigă inima fetei de împărat; 5) Îl găsiți la curțile împăraților din basme; 6) Înțelesul povățuitor al poveștilor; 8) Povestit; 9) „...Pădurii", una din vrăjitoarele basmelor; 10) Basm spus din gură; 12) Atunci cînd s-a petrecut acțiunea basmelor! 18) Una din cele mai frumoase povești transpusă și pe ecran; 19) Literă japoneză; 22) În basme mai întotdeauna sînt afurisite (sing.); 23) Rea (mold.); 24) Calul vrăjitoarelor; 25) Voinici; 27) Sub înfățișarea lui îl întîlnim pe Făt Frumos într-una din povești, unde construiește un pod de aur; 29) A fost odată!... 31) Așa cum îl numea pe moșneag voinicul din povestea „Bob de grîu"; 33) Cele de pe casa vrăjitoarei erau din turtă dulce (sing.); 35) Nume rusesc; 37) „Peștișorul de..." titlul unei povești de A.S. Pușkin după care s-a făcut și film; 39) Bile! 41) Împăratul din povestea „Harap Alb" de Creangă; 42) Afurisită, ca orice vrăjitoare; 43) Mama bobocelului Ghiduș din povestea pentru cei mici „Întîmplarea de pe baltă"; 44) Uneori, basmul începe și cu acest cuvînt înainte; 45) Acolo este palatul unor zîne din povești; 46) Oraș în U.R.S.S.; 47) Pronume! 48) Unul din cei trei, care s-a ascuns sub covată de frica lupului (fem.); 49) Autorul frumoaselor scrieri intitulate „Povestea vorbei"; 50) Sub altă denumire este fermecat și zburător în poveștile orientale; 51) Nene! 52) Luna florilor; 55) Simbolul ruteniului; 56) Exclamație de frig; 57) Sînt.

MIHAIL PĂTRAȘCU

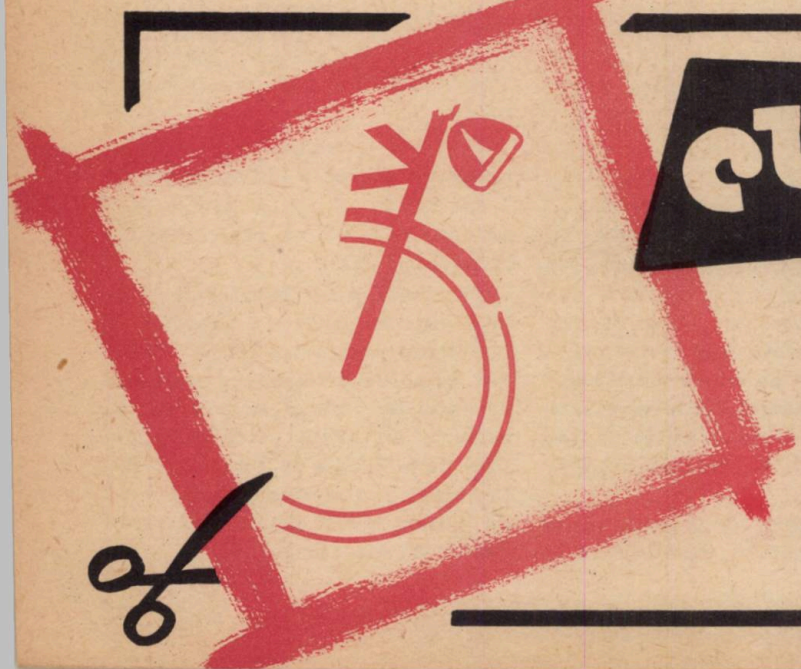

cupon Nr. 3

... din cele 6 cupoane pe care trebuie să le trimită revistei „Cravata roșie" participanții la concursul pentru prietenii revistei anunțat în numărul din luna mai

Tabăra veselă

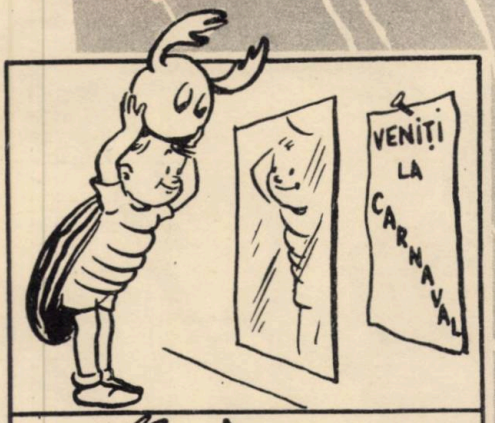

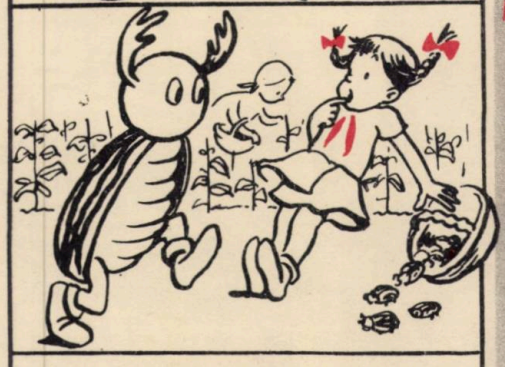

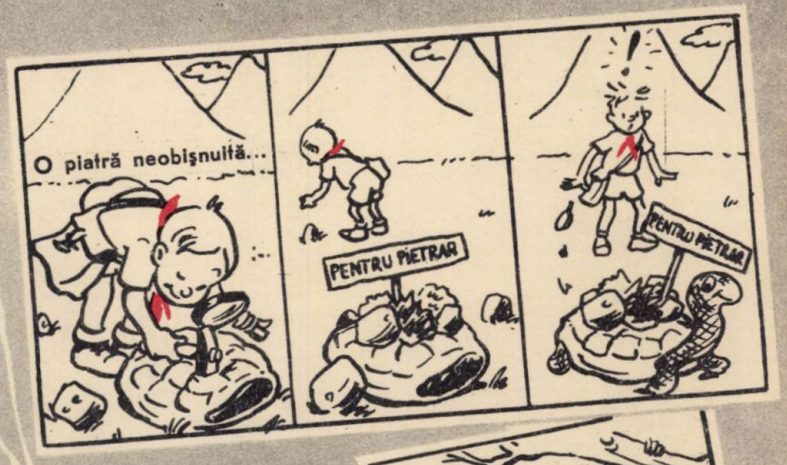

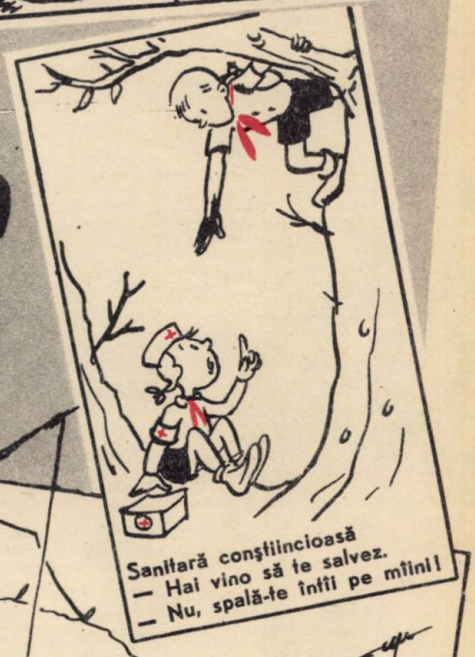

Ghiciți cine se ascunde sub desenul de sus și a supărat-o pe coana vulpe? (dintr-o fabulă de Gr. Alexandrescu)

de BURSCHI

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Anno 59

lei 2,50

CRAVATA ROȘIE

Nr. 9 REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M. 1959

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

1964

E ROȘIE CRAVATA MEA CA FOCUL

Versuri: MIHAI BENIUC **Muzica: MATEI SOCOR**

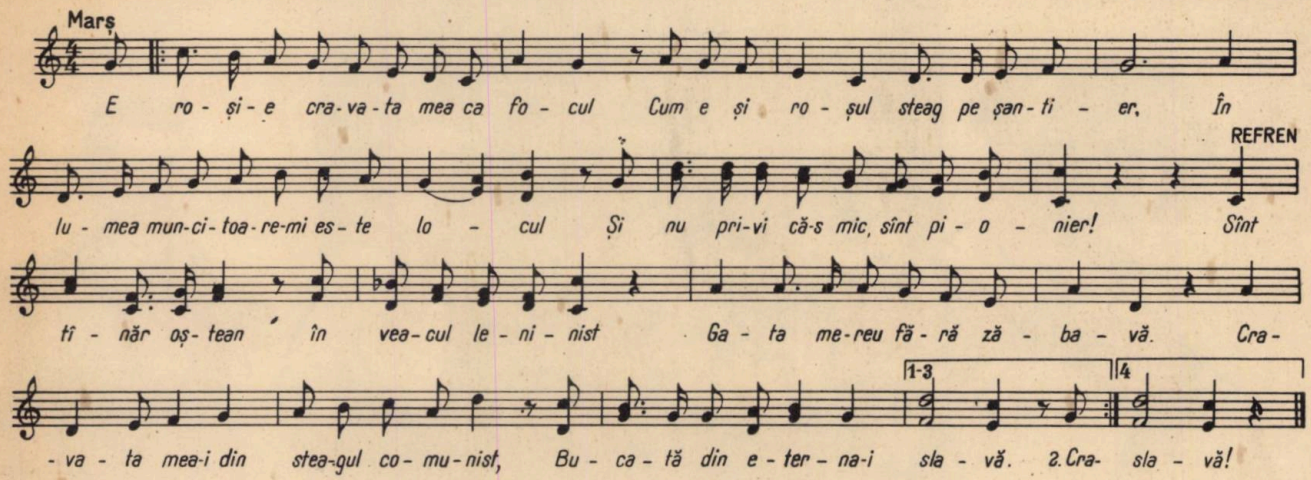

Desen: G. IUSTER

E roșie cravata mea ca focul,
Cum e și roșul steag pe șantier.
În lumea muncitoare-mi este locul,
Și nu privi că-s mic, sînt pionier!

Cravata mea cea roșie mă-ndeamnă:
„La-nvățătură fii neobosit!".
Eu știu că cei ce-au semănat în toamnă
La anul vor avea și de cosit.

Cu-ntreg detașamentul, fără teamă,
În marșul vieții sprinteni am pornit,
Iar mîine dacă patria ne cheamă
Lupta-vom pentru ea nebiruit.

Partidului ce-n viață ne-ndrumează,
Salut voios cu toții i-am adus;
Jurăm sub steaua noastră pururi trează
Drapelul roșu să-l purtăm mai sus.

Refren:

Sînt tînăr oștean în veacul leninist,
Gata mereu, fără zăbavă,
Cravata mea-i din steagul comunist,
Bucată din eterna-i slavă.

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor editată de C. C. al U. T. M.

Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct), Iosif Tripșa.

La început de an școlar

de PETRE DRĂGOESCU
președintele consiliului superior al școlilor

Un nou an școlar. Clasa, altă clasă, este cea dintîi problemă ce vi se pune, de cum i-ați trecut pragul: o încăpere cu alte ferestre și altă lumină, colegi și colege, aceiași, dar parcă alții. Timpul vacanței a făcut schimbări și vă e greu să-i recunoașteți: mai săltați în statură, mai expresivi în priviri și în gesturi, mai înțelepți...

Sărind repede peste clipa dintîi a mirării, vă căutați un loc și un tovarăș de bancă. Un șir întreg de relații noi vă creează, în această zi întîi de școală, o agitație neobișnuită. Aveți atîtea să vă povestiți! Parcă nu v-ați fi văzut de cînd lumea. În copilărie și în pragul tinereții, timpul, oricît de restrîns, pune distanțe mari. Timpul și depărtările! La mare, în munți, pe potecile pierdute în cotituri ale drumeției, în ținuturile fermecate ale lecturilor. Și, cum e felul vostru de a o lua înainte, spuneți: „tu n-ai văzut... tu nu știi... tu n-ai citit...“ fără să vă gîndiți că, la rîndul lor, cei cu care vorbiți au văzut alte locuri sau au citit alte cărți, pe care voi nu le-ați citit. Rîdeți toți copilărește și vă împăcați cu gîndul că fiecare din voi va vedea, va ști, va citi ceea ce toți ceilalți au crezut că numai ei pot cunoaște.

Intră profesorul și astîmpărul se așază mai anevoie. Profesorul așteaptă și ochii lui se plimbă șăgalnici peste capetele voastre. Cu greu își ascunde un zîmbet. Ați înțeles numaidecît că el știe ce s-a petrecut cu voi, în toată vremea cît i-ați lipsit de sub ochi. Și el pare schimbat. E mai senin în obraz, pare odihnit și își găsește mai greu gesturile din anul trecut. Vocea lui o recunoașteți, dar timbrul parcă e altul. Îl recunoașteți din amintirea care a rămas în anul trecut. Ce predă e ceva mai greu. Îngrijorarea vă strînge sprîncenele deasupra ochilor ațintiți. Dar înțelegeți. E curios cît de repede înțelegeți și vă dați seama, de la început, cît ați crescut. Elevi mari, dintr-o clasă superioară, nu țînci, ca în anul trecut. Și cînd, după sunetul clopoțelului, ieșiți în curtea recreației, vă uitați cu un simț de protecție, dar cu mult drag, la copiii care erați voi în clasele din care v-ați înălțat. Vă luați în serios rolul de mai mari între cei mici și nu suferiți nici un gest mai repezit decît cu cei de seama voastră.

Acasă, răsfoiți manualele, vă numărați caietele. Încercați febra luptătorilor care intră în arenă. Care va fi soarta luptei? Nenumărați ochi stau țintă la voi. Și întîiele lecții, ca și loviturile de început ale luptătorului, sînt de încercarea puterilor. Cea dintîi lovitură izbutită e un semn bun și vă întărește încrederea în forțele proprii.

Pionierul este, desigur, un elev, dar și ceva mai mult. Un elev cu răpundere față de cravata pe care o poartă și a angajamentului pe care l-a făcut față de partid și față de popor, față de cauza socialismului. Aceasta dă minții lui cumpănă, gestului, măsură și pasului, avînt. El e un copil angajat într-o luptă: lupta muncii care întinerește lumea și o saltă deasupra nevoilor, *a creației care lasă în urmă ce e învechit și rău, a luminii care gonește întunecimile din noi și de peste noi*. Pionierul nu cunoaște limite peste care nu vrea să sară: limita efortului, limita înțelegerii, limita voinței, limita pasiunii de mai bine și de mai frumos. Atent față de sine și față de alții, el nu se cruță și nu cruță. Cuvîntul său de îndreptare și de îndemn nu se lasă înăbușit nici de prietenia complice, nici de tovărășia întru cele rele. Pionierul se scutură de acestea ca de o băutură amară. Steagul detașamentului îi amintește că trebuie să fie tare. Tare ca muncitorul care-și face din planul de producție cinstea vieții sale.

Sîntem tot mai bogați

de OCTAV PANCU-IAȘI

Întîmplarea pe care vreau să v-o povestesc la început, prieteni, nu e una neobișnuită. Se poate să v-o mai fi povestit cineva și se poate chiar s-o mai fi citit pe undeva. De data asta nu mă voi necăji că nu aflați de la mine ceva nou. Dimpotrivă, sînt bucuros! Iar dacă întîmplarea pe care vreau să v-o povestesc ați trăit-o voi înșivă, bucuria mi-e și mai mare...

De ce?

Ascultați-mă și o să-mi înțelegeți singuri bucuria...

În tabără, o grupă de pionieri pregătea o excursie. O excursie la o peșteră.

— Toate-s bune, spunea președintele de grupă. Vremea e frumoasă, bucătarul ne-a pregătit pachete cu hrană rece, am fixat pînă și ora plecării... toate-s bune, dar e și un neajuns. O să nimerim oare singuri?

— Fiți pe pace, se ridică un băiat. Eu am fost și anul trecut aici, în tabără. Am făcut și anul trecut o excursie la peșteră. Cunosc drumul și cu ochii închiși. O să vă fiu eu ghid.

— E departe peștera? vru să știe alt băiat.

— Nu. Într-un ceas jumătate-două, sîntem acolo. Vă conduc cum v-aș conduce pe la mine prin curte. Cum ieșim pe poarta taberei mergem cîteva minute pe șosea pînă dăm de o casă dărăpănată, părăsită. De acolo facem la stînga, înconjurăm o mlaștină, tăiem o pîrloagă și ajungem la un deal nisipos și alunecos. De pe creasta dealului se și vede cărăruia care ne va duce direct la peșteră. Vă repet că am fost și anul trecut aici, în tabără, și am fost și anul trecut într-o excursie la peșteră. Nici o grijă. Lăsați pe mine. Cu un ghid ca mine nu veți rătăci drumul...

Convinși pe bună dreptate, băieții din grupă plecară a doua zi în excursie. Plecară cîntînd, cu ghidul în frunte, siguri că vor ajunge la peșteră fără să se întîmple nimic neprevăzut.

Numai că socoteala din tabără nu se potrivi cu cea de pe drum...

După cîteva minute de pas voios, întovărășit de cîntec, nezărind, așa cum fuseseră avertizați, nici o casă dărăpănată și părăsită, băieții începură să se îngrijoreze. Dar și mai îngrijorat era ghidul:

—Și totuși, zicea el, pot să jur că pe aici era o casă dărăpănată și părăsită. Doar anul trecut am fost!

— Poate că am greșit drumul. Aici, după cum vedeți, e o moară sătească. Hai mai bine să întrebăm care-i drumul cel bun.

Și întrebară pe un țăran pe unde s-o ia ca să ajungă la casa dărăpănată.

— Ehei, voi să fiți sănătoși, primiră răspunsul. Am dărîmat-o astă-toamnă și pe locul ei am construit moara asta...

— V-am spus eu, se bucură ghidul, v-am spus eu că n-am greșit drumul? Haideți mai departe fără grijă. Cu mine nu vă rătăciți. Acum o luăm la stînga și într-un sfert de ceas ajungem la mlaștină.

Dar după un sfert de ceas se opriră la marginea unui lan. Mlaștina nicăieri.

— Am greșit drumul, zise iarăși cineva.

Și iarăși ghidul își apără memoria:

— Imposibil. Pot să jur că aici era o mlaștină. Doar v-am mai spus: anul trecut am fost pe aici!

Taina se dezlegă repede, și, ca să nu mai lungesc povestirea, o dată cu ea, pe drumul pînă la peșteră, se mai dezlegară și altele. Mlaștina fusese asanată. Mai departe, în locul pîrloagei, întîlniră o livadă și pînă și dealul nisipos care aluneca nu mai semăna cu cel de anul trecut. Copiii din sat îl întăriseră, plantînd pe el puieți de salcîmi...

Cînd, în sfîrșit, ajunseră la peșteră, băiatul care se oferise cu atîta siguranță să-i conducă nu putu să nu recunoască:

— E greu, fraților, să fii ghid astăzi la noi...

... V-am povestit această întîmplare cu nimic neobișnuită, o întîmplare pe care poate, într-alt fel, va mai spus-o cineva, ați mai citit-o pe undeva sau ați trăit-o voi înșivă, pentru că împărtășesc întru totul părerea băiatului despre care vorbeam. Da, fraților, e greu să fii ghid astăzi la noi! Mi-o spun asta adeseori și sînt convins că pe zi ce trece mi-o voi spune și mai des.

Sub conducerea înțeleaptă a iubitului nostru partid, poporul muncitor face ca patria noastră să-și schimbe pe zi ce trece înfățișarea, să devină tot mai frumoasă și mai bogată. Pe harta ei apar noi orașe și uzine, noi gospodării agricole colective și noi drumuri.

„În anii 1956—1959 — spunea în raportul său tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 13—14 iulie 1959 — s-au construit 38 întreprinderi industriale și 40 secții noi și s-au dezvoltat și modernizat capacitățile de producție la 125 întreprinderi industriale existente." Și dacă ar fi să luăm o singură ramură industrială, cea siderurgică, am vedea că din 1956 și pînă azi s-au construit: o uzină cocsochimică, un furnal de 700 mc, un laminor bluming, o oțelărie Siemens-Martin la Hunedoara, o fabrică de țevi la Roman, 3 linii pentru laminarea tablei subțiri la Galați, precum și alte însemnate capacități de producție.

Dar tot atît de importante victorii au fost cucerite și în agricultură.

Sectorul socialist în agricultură reprezenta în luna august 1959 peste 70% din suprafața arabilă a țării și cuprinde cca. 70% din numărul total al gospodăriilor țărănești.

Se schimbă din zi în zi înfățișarea patriei, din zi în zi ea devine mai bogată, mai puternică, mai înfloritoare. Ce poate fi mai minunat decît să vezi toate aceste prefaceri, să lupți și să muncești acolo unde se dă cea mai fierbinte luptă pentru socialism, să simți cum toate victoriile obținute sub conducerea partidului îmbogățesc viața fiecăruia dintre noi în parte.

Părinții voștri au citit, desigur, în casă, în mijlocul vostru, hotărîrea plenarei C.C. al P.M.R. privitoare la creșterea bunăstării oamenilor muncii, propunerile de noi măsuri pentru ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor. V-ați dat seama și voi cum, o dată cu creșterea bogățiilor patriei, devine mai bogată viața fiecăruia dintre noi. Nimeni, nimeni n-a fost uitat din nici o casă. Au crescut salariile și pensiile tuturor. Și, alături de aceasta, unii sînt scutiți de impozite pe salarii, altora li s-a redus impozitul pe salariu și pentru toți s-au ieftinit peste 2.600 sortimente de produse industriale și alimentare. Laolaltă, oamenii muncii din țara noastră cîștigă, în urma tuturor acestor măsuri, 4,7 miliarde de lei anual.

Aceasta înseamnă că ne vom hrăni și ne vom îmbrăca mai bine, că ne vom cumpăra mobilă și cărți mai multe, că vom face mai multe excursii și vom vedea mai multe filme și piese de teatru, aceasta înseamnă că vom fi mai bogați, mai fericiți.

Și în toată viața noastră, care devine din zi în zi mai frumoasă, mai bună și mai ușoară, un singur lucru devine din ce în ce mai greu. Care? Dați-mi voie să vă reamintesc cuvintele băiatului din întîmplarea povestită la începutul acestor rînduri:

„E greu, fraților, să fii ghid astăzi la noi!..."

NU-I CA LA ORAȘ, DAR...

de ȘTEFAN ZAIDES

Sîrbu se opri în poartă și privi îndelung clădirea mare și albă a școlii. Apoi înconjură curtea și se strecură cu băgare de seamă în școală. Se uită nepăsător la holul înalt, luminos și trase atent cu ochiul la tăbliţele prinse deasupra claselor. În sfîrșit, iată ceea ce căuta: „Clasa a VI-a B". Emoționat, păși încet în clasă. Se uită îndelung pe pereți, descoperi ici-colo cîte o crestătură pe bănci, se bucură zărind flori pe prichiciurile ferestrelor și pipăi cu băgare de seamă perdeluțele de la geam.

„Da — făcu el într-un rînd. Nu-i ca cea de la Severin, dar îmi place — noroc pe mine că am găsit și aici o școală frumoasă..."

Deodată zări în față, pe perete, un afiș mare, frumos scris. Într-un colț era desenat un pionier-toboșar. Citi:

„Pionieri, să alegem ca președinte de detașament pe cel mai bun dintre noi. Bun la învățătură, bun tovarăș, bun organizator!"

Apoi, două palme mai jos:

„Anunț: toți pionierii sînt convocați la adunarea de alegeri a detașamentului 10, care va avea loc miercuri la orele 15 precis. De luni încă, expoziția cu realizările pe un an ale detașamentului 10 se va deschide în holul de sus al școlii, pe peretele de vest".

— Ia te uită, făcu Sîrbu, pe „peretele de vest"!

O apucă agale spre ieșire și se bucură în sinea lui că anul acesta — dat fiind că la Mărăcineni alegerile întîrziaseră puțin — avea să voteze de două ori.

— La Severin n-au avut expoziție... Aici e. Și doar e la țară!

Tot gîndindu-se așa, se pomeni în curte, sub salcîmi: se așezase pe o gresie mare și se apucase să mediteze.

— Eh, prost mai sînt! Parcă dacă au expoziție înseamnă că au și cine știe ce realizări?!

... Și, contrariat, o porni spre casă.

(Continuare în pag. 31)

Desene: CORNELIA DANEȚ

„necazuri... pe care vi le doresc și vouă!"

Îmi amintesc că odată, pe cînd aveam vîrsta tinerilor mei cititori, am întîlnit într-o revistă, la rubrica „Știați că...", următoarea întrebare:

„Știați că... un broscoi poate înghiți într-o singură zi peste 3.000 de musculițe?

Întrebarea, țin minte, m-a enervat:

„De unde vrei să știu, frate, una ca asta? Cum îți închipui că mi-aș putea pierde o zi întreagă numărînd cîte musculițe înghite un broscoi? De ce-mi pui asemenea întrebări, cînd ești convins că, nici tăiat în bucăți, n-aș putea răspunde?"

Iată de ce am renunțat la gîndul de a începe aceste rînduri întrebînd:

„Știi tu, cititorule, în ce zi mi s-au întîmplat cele ce urmează?"

Pe bună dreptate mi s-ar fi răspuns:

„De unde vrei să știu, frate, una ca asta? Cum îți închipui că o să ghicesc tocmai ziua pe care o vrei dumneata, din cele 365 ale unui an? De ce-mi pui asemenea întrebări cînd ești convins că... etc etc..."

Iată de ce am renunțat la gîndul de a începe aceste rînduri așa, bucuros că pot să scriu simplu:

15 septembrie. Nu trebuie să ghiciți nimic, copii. Totul e limpede: e prima zi de școală... ziua emoționantă a revederii cu colegii și profesorii... ziua celor mai călcate uniforme, a pantofilor celor mai lustruiți, a mîinilor celor mai curate... ziua cînd toate crizantemele, daliile și trandafirii toamnei se întîlnesc la școală... ziua neîncăpătoare pentru împărtășirea atîtor pățanii vesele... ziua în care, printre altele, s-au întîmplat și cele ce urmează...

...După festivitatea de deschidere a anului școlar, care are loc în curtea școlii, directorul anunță o surpriză:

— Elevii din clasele mai mari au organizat în sala de serbări o expoziție. I-au dat numele de „Vacanța n-a fost numai joc!" și au expus în ea obiecte lucrate în vacanță și dăruite școlii. Vă poftim s-o vizitați!

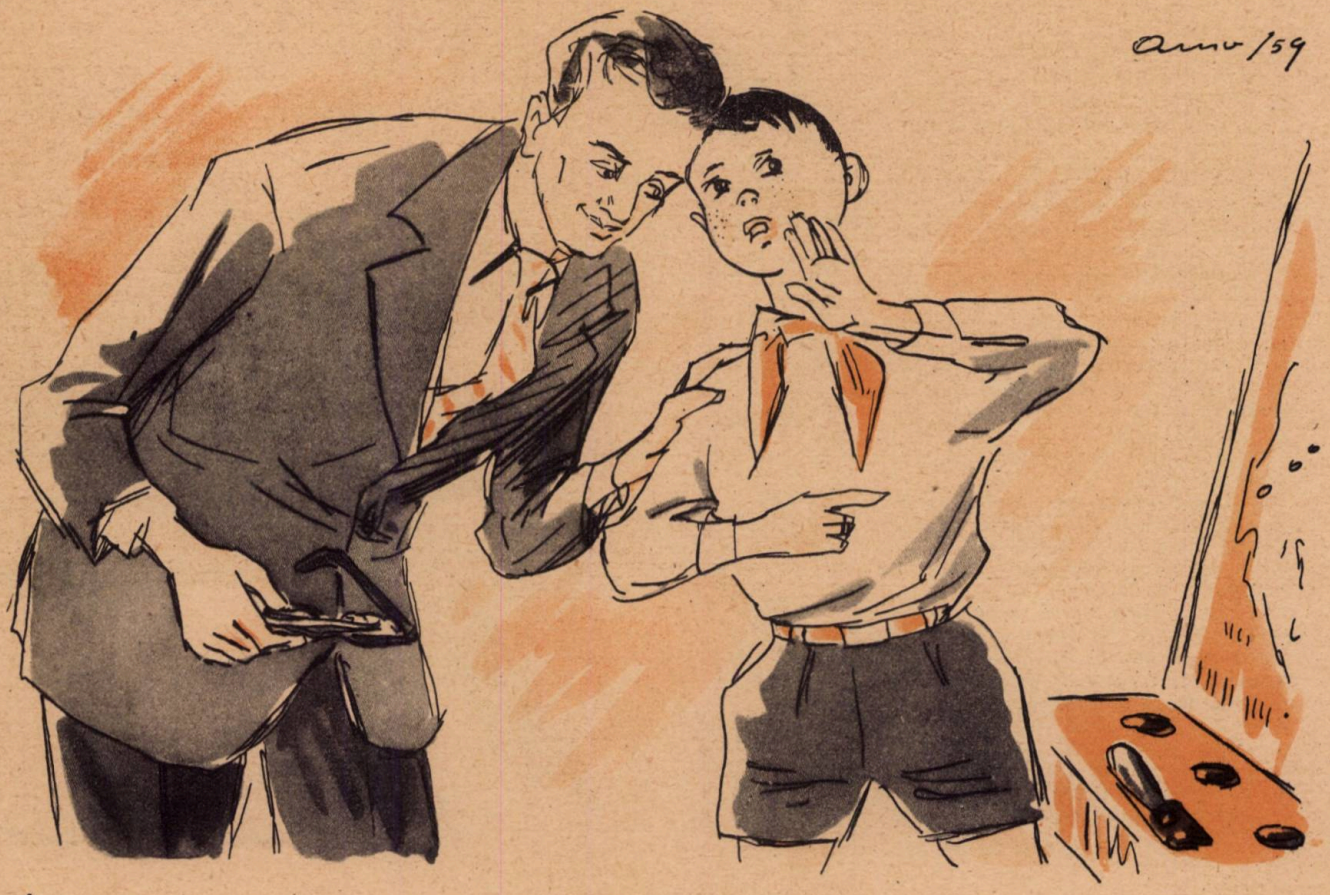

Mă înghesui împreună cu un grup de părinţi spre sala de serbări. De la uşă ne iau în primire mai mulţi băieţi dintr-a VI-a şi a VII-a, care se oferă să ne fie ghizi. Ghidul meu e un rotofei tuns ca în palmă, bronzat şi pistruiat, ca o ciocolată cu alune.

— Priviţi acest ierbar..., începe rotofeiul, cu un gest larg al mîinii: Cuprinde aproape 1.000 de plante provenite din toate formele de relief ale ţării. Printre plantele presate sînt şi exemplare foarte rare... cum e, de pildă, această plantă carnivoră. Toate poartă data culegerii, numele purtate într-o regiune sau alta... Dar şi mai interesant este că unele... precum vedeţi... sînt însoţite de versuri populare care cîntă frumuseţea plantei respective...

— Minunat! exclamam entuziasmat. O muncă de adevăraţi cercetători ştiinţifici!

— Mda!... răspunde rotofeiul şi-mi face semn să mă aplec pentru ca să poată să-mi şoptească la ureche: Să vă spun însă un secret: ideea de a face ierbarul au găsit-o băieţii într-o revistă...

Şi mă trage de mînă mai departe:

— Priviţi această hartă! Opera celor dintr-a VII-a. Sînt trecute toate oraşele şi orăşelele apărute în ultimii ani pe harta patriei... Apeşi pe acest buton, şi iată!... în dreptul fiecărei noi localităţi se aprinde o steluţă roşie în 5 colţuri! Apeşi pe alt buton, şi iată!... mici vagonete şi mici camioane încărcate cu mărfuri pornesc dinspre aceste localităţi pe toate drumurile ţării...

— Uluitor! exclam. E o lucrare admirabilă! Bravo!

— Mda... răspunde rotofeiul şi iar îmi face semn şi mă aplec: Nu pot însă să nu vă spun un secret..., îmi şopteşte... Ştiţi, transformatorul electric nu-i lucrat în întregime de băieţi. Ne-au ajutat şi maiştrii uzinei care ne patronează şcoala...

Şi iar mă trage mai departe.

— Acum vă rog priviţi această machetă! Ea reprezintă noul club al tineretului din raion. E lucrată de o grupă de pionieri dintr-a VI-a. Ce e interesant este că dacă ridicăm pereţii... iată ce vedem!... Vedem sala de bibliotecă, unde, la mese, sînt tineri care citesc... vedem apoi sala de spectacole... Pe scenă, uitaţi-vă, se repetă un dans bănăţean!... Dar asta încă nu-i nimic! Dacă ridicăm şi aceste săli... iată ce vedem! Vedem un maidan sărac şi prăpădit. Aşa arăta în trecut locul pe care azi se înalţă clubul...

— Extraordinar! Macheta asta e o minune! O adevărată minune! nu-mi pot stăpîni admiraţia.

— Mda... răspunde rotofeiul şi mă trage de haină; acum ştiu ce am de făcut: trebuie să mă aplec. Mai are, desigur, să-mi împărtăşească ceva confidenţial. Mă aplec deci şi aud: Să vă mai spun un secret... La croitul costumelor bănăţene ale dansatorilor, pe cei dintr-a VI-a i-a ajutat niţel şi tovarăşa instructoare...

Mai fac doi paşi şi mă opresc în faţa unui panou pe care scrie „Ce meserie să-mi aleg". Rotofeiul meu ghid a şi întins o mînă aidoma unei statui.

— Priviţi! Priviţi! Iată înfăţişate pe acest panou cele mai importante meserii care ne aşteaptă la terminarea şcolii. Iată!... Dacă învîrtim de o mică manivelă, strungul acesta începe să se învîrtească, tubul acesta se umple cu un lichid, furnalul acesta fumegă...

— Admirabil! Admirabil! nu mă mai satur privind panoul. Cîtă pricepere, şi migală, şi fantezie!...

— Mda..., face rotofeiul, dar simt că nu mai rezist încă unui secret şi, înainte de a-mi face semn să mă aplec, îl întreb:

— Dar ce-i cu tine, amice? Expoziţia voastră e minunată... iar tu... Ce corăbii ţi s-au înecat? Pe unde ţi-ai uitat entuziasmul?

— Sînt necăjit, îmi răspunde sincer.

— Dar ce-ai păţit?

— Eh... oftează. Am lucrat şi eu ceva pentru expoziţie şi...

— Şi?

— ... Şi o să se scoată!

— Nu mai spune! Şi ce-ai lucrat?

— Am lucrat tăbliţa de pe uşă... Dar ce tăbliţă! Aţi văzut-o! Cu un sistem de litere din beculeţe care se aprind de la distanţă... E destul să faci primul pas pe coridorul care duce spre expoziţie, şi tăbliţa începe să se lumineze... Am lucrat două săptămîni la ea! O chestie straşnică!

— Într-adevăr, recunosc. Am văzut-o! Mi-a plăcut foarte mult. Dar nu înţeleg: de ce să se scoată?

— Pentru că scrie pe ea: „Expoziţia e deschisă zilnic între orele 10 şi 12"

— Şi?

— Şi dumneavoastră nu vedeţi? Expoziţia se bucură de succes, încît sînt sigur că, la cererea generală,... o s-o lase deschisă toată ziua!

OCTAV PANCU-IAŞI

Aş vrea să fiu întîiul

De mierea toamnei s-a umplut gutuiul.
Cărarea trece pe sub el domoală.
Alerg, alerg... Aş vrea să fiu întîiul,
Cu dimineaţa poposit la şcoală.

Salcîmii-şi pregătesc de drum frunzişul.
Şi paşii mi-i înnumăr, mi-i aud.
De ploaia de-astă noapte-i încă ud
Şi scîrţîie-ascuţit sub tălpi pietrişul.

Se duc spre sud, departe, rîndunele.
Spre ele, alergînd, cravata-mi flutur.
Un măr mi-ntinde crengi de roadă grele,
Dar nu rămîn să-l mîngîi şi să-l scutur.

Strig: „Bună ziua, şcoală! Primul sînt,
În toamna asta, care te salută!"
Dar rîsete aduse ca de vînt
Răsar din curtea pînă ieri tăcută.

Ascunşi după copaci, îmi văd pe rînd
Prietenii. Suim spre noua clasă...

Pe drum cu tufănici şi muşchi plăpînd,
Vacanţa mare se întoarce-acasă!

TITEL CONSTANTINESCU

RĂSĂRIT DE SOARE PE BĂRĂGAN

Draga mea prietenă,

Nu ți-am mai scris de mult, știind că în timpul vacanței vei fi plecată din localitate. Acum, că a început școala, mă grăbesc să te felicit cu acest prilej urîndu-ți numai note bune și multă veselie. Sînt sigură că ești curioasă să știi cum mi-am petrecut vacanța. Află că pe la începutul lunii iulie am fost plecată în Bărăgan. Tata, care a avut treburi pe acolo, mi-a promis mai de mult că mă ia cu dînsul să văd secerișul. Nu-ți poți închipui cît de fericită am fost în ziua plecării! După ce am străbătut un drum destul de lung cu trenul, pe o zăpușeală nemaipomenită, am coborît într-o gară mică. Am mers apoi cîtva drum cu o șaretă către S.M.T., unde aveam să rămînem peste noapte. Am auzit eu multe despre stațiuni de mașini și tractoare, dar tu știi că niciodată n-am avut prilejul să vizitez un S.M.T. Soarele apusese de mult. Vizitiul gonea să nu ne apuce noaptea. Din față începuse să bată un vînt rece, aducător de miresme necunoscute. În jurul nostru, de la o zare la alta, se întindea o mare nesfîrșită de porumb, legănîndu-se în bătaia vîntului. După vreo jumătate de oră de mers a apărut, în dreapta noastră, un lan tot așa de uriaș de floarea-soarelui.

— Nu ți-e frig? mă întrebă tata, seara bate un vînt rece dinspre Dunăre. După ce-mi puse pe umeri jacheta, continuă să vorbească: Sînt frumoase lanurile, nu-i așa? Înainte vreme însă priveliștea pe aici era foarte pestriță. Vedeai numai petice răzlețe, amestecate între ele, despărțite de răzoare, care parcă micșorau cîmpia... Acum Bărăganul pare mai puternic...

Cînd s-a întunecat, vîntul s-a făcut mai rece. „Razele de purpură s-au mutat sus pe cer, iar orizontul s-a înconjurat de o dungă albastră care mă împiedica să văd cîmpul pînă în depărtare. Cred că am ațipit puțin de oboseală, fiindcă atunci cînd am văzut niște lumini mari în fața mea n-am știut bine dacă sînt trează sau visez. În mijlocul acelui cîmp întunecat am văzut niște clădiri mari de cărămidă, luminate electric, rînduite în lungul unor străzi asfaltate. Un adevărat colț de oraș. M-am frecat la ochi, crezînd că visez. Deodată mi se făcu teamă, gîndind că tata m-a adus înapoi la București.

— Unde sîntem? Ce este aici? am întrebat emoționată.

— Am ajuns la S.M.T., îmi răspunse tata. Tractoriștii sînt în campanie de vară și-o să dormim la noapte în căminul lor. Dar abia atunci nelămuririle mele au sporit: cum de-a apărut aici orășelul acesta? De unde venea lumina electrică? Cine asfaltase străzile? Nu era însă timp de pus întrebări. Ne-am dat jos din șaretă și-am plecat imediat la cantină să luăm masa. Tata a rămas să discute cu contabilul S.M.T., pe care-l cunoștea, iar eu, neîndrăznind să-l deranjez cu întrebările mele, am ieșit afară să cercetez din nou locurile. Atunci am observat că la mijloc între clădiri era o fîntînă țîșnitoare, luminată pe dinăuntru, ca într-un parc din București. Deodată din spatele meu, o voce groasă: „Ce cauți aici, fetițo?...". Mă întorc puțin speriată. În fața mea, un bărbat voinic, îmbrăcat în salopetă. „Am venit cu tata, care are treburi pe aici — am răspuns repede, apoi încurajată de zîmbetul său binevoitor, adaug: Frumoasă e fîntîna asta! Nu știți de unde vine apa care țîșnește-n sus?". „De unde să vină? De la castelul de apă" — spuse celălalt firesc. „Aveți și castel de apă?" — m-am mirat eu. „Da, avem și castel de apă — continuă necunoscutul fără să se mire de naivitatea mea. Avem și uzină electrică, și atelier de reparații, și remize în care stau tractoarele iarna, dormitoare pentru tractoriști, cantină, club... Tăcu un moment, gînditor, apoi spuse: Și cînd te gîndești, pînă acum cîțiva ani în urmă, aici a fost cîmp gol...". „Și cine le-a clădit toate

Desen: D. ŞTIUBEI

acestea?" — am întrebat mirată. „E o întreagă istorie — vorbi necunoscutul grav. Dacă aş fi scriitor, aş scrie un roman despre un simplu tractorist trimis de partid la o şcoală specială, apoi aici, în Bărăgan, la un S.M.T. alcătuit din cîteva tractoare şi o baracă de scînduri.... A fost greu începutul... Într-o noapte, nişte indivizi au sărit la el să-l lovească...". „De ce?" — am întrebat curioasă văzînd că se opreşte din povestit. „Fiindcă erau oameni bogaţi, care trăiau din munca celor nevoiaşi, şi nu le convenea să fie aici o staţiune de tractoare care să lucreze pămîntul ţăranilor muncitori şi să-i atragă pe calea gospodăriei colective."

L-am mai întrebat multe pe omul acela. Cînd a venit tata, omul în salopetă i-a întins mîna şi a întrebat ce noutăţi sînt pe la uzina la care lucrează tata. Apoi ne-a poftit să luăm masa la el. Am aflat că omul acela era directorul S.M.T. şi că în urmă cu cîţiva ani fusese şi el tractorist.

A doua zi ne-am sculat dis-de-dimineaţă. Tata mi-a spus: „Astăzi am mult de lucru. Pe tine am să te las la sediul gospodăriei colective, în grija lui moş Gheorghe, un bătrîn cumsecade, care ştie să povestească foarte frumos..."

Aşa am făcut cunoştinţă cu moş Gheorghe, paznicul colectivei. În tovărăşia lui am ocolit, de cîteva zeci de ori, curtea gospodăriei, fiindcă era obişnuit să nu stea o clipă locului. Aşa am putut vedea toate acareturile colectivei, grajdul de vaci şi grajdul de cai, ferma de păsări, crescătoria de porci, atelierele de fierărie şi de rotărie, magaziile pregătite pentru noua recoltă, uzina electrică. Închipuieşte-ţi că toate acestea au fost construite de colectivişti numai în cîţiva ani de zile!

Moşul povestea mereu, sărind de la una la alta, fără să-i pese de fierbinţeala zilei ori de oboseală. Mi-a făcut cunoştinţă cu îngrijitorii de la grajduri şi de la ferme, cu fierarii, cu mecanicii de la uzină, povestindu-mi viaţa fiecăruia; l-a lăudat pe preşedinte fiindcă e un om harnic şi chibzuit. Am aflat de la el că mai înainte, aici unde e sediul gospodăriei, a fost conacul unui prinţ, care nu venea niciodată în sat şi care avea un vătaf ce jefuia munca oamenilor. „Ehe, ce ştii tu, dragă fată..., înainte nu era dreptate. S-a dus un ţăran să se plîngă la vodă, şi acesta i-a spus: „Pleacă din faţa mea că nu sînt vodă pentru calici". Îmi aduc aminte că la un moment dat l-am întrebat pe moş Gheorghe cum se simte în colectivă. „Păi cum să mă simt, fată dragă, îmi răspunse el. Eu spun că-s mulţumit. Înainte vreme, nu dormeam noaptea şi-mi frîmam capul cu tot felul de griji. Acum cine munceşte are de toate..."

La amiază, tata n-a venit, fiind reţinut la treburile lui. Am mîncat din merindea lui moş Gheorghe, la umbra unui nuc, şi-am băut apă rece de la fîntînă. Cînd tocmai isprăveam masa, a sosit într-o şaretă o fată tînără, arsă de soare. Era agronomul colectivei. În scurtă vreme ne-am împrietenit aşa de bine, încît am îndrăznit s-o rog să mă ia şi pe mine la cîmp ca să văd munca secerişului. Dînsa a acceptat cu bucurie. Pe drum mi-a explicat în ce constă activitatea ei. „Agronomul nu este numai un specialist care întocmeşte planuri de cultură şi supraveghează lucrările agricole, ci el trebuie să educe pe oameni, să-i deprindă cu metodele agrotehnice noi, bazate pe ştiinţă". Vorbea cu mine ca şi cînd aş fi fost de o vîrstă cu ea, şi asta mi-a plăcut. Cucerită de entuziasmul ei, am hotărît în sinea mea c-o să mă fac neapărat agronom. „Uite cum arată secerişul la noi, îmi spuse ea oprind şareta. Deocamdată semeteul nu are combine destule şi lucrăm cu secerători. Ridică-te în picioare şi priveşte..." Aveam din nou în faţă lanul acela uriaş de grîu ce-l văzusem la sosire. De astă dată însă era brăzdat de cîteva zeci de secerători, trase de cai, care umblau cu iuţeală, culcînd la pămînt fîşii lungi de grîu pe care oamenii ce veneau în urmă le legau în snopi şi le ridicau în clăi înalte. Era ceva măreţ, înălţător în această perindare neîncetată de şiruri omeneşti care străbăteau cîmpia uriaşă şi o supuneau prin muncă. Inginera îmi spuse: „Aşa cum la Hunedoara se produce oţel, aşa cum în Valea Jiului se produce cărbune, noi producem aici trenuri întregi de cereale. Acum vezi şi tu ce înseamnă lucrul acesta"...

Multe aş mai vrea să-ţi povestesc din această călătorie. Am trecut şi prin alte sate, am văzut încă vreo cîteva gospodării colective şi o gospodărie de stat care cultiva vreo 5.000 de hectare. Pe ogoarele acestei întreprinderi uriaşe secerau combine, trecînd ca nişte corăbii de pînză pe marea nesfîrşită a lanurilor de grîu. Am plecat din aceeaşi gară mică, ascunsă între salcîmi. Ne-am trezit dis-de-dimineaţă ca să prindem primul tren, fiindcă tata trebuia să ajungă chiar în ziua aceea la uzină. Astfel că am putut să văd răsăritul soarelui pe Bărăgan. La început, deasupra orizontului s-a ivit o pată rubinie, care a împurpurat cerul, apoi s-a conturat un disc roşietic, de culoarea metalului incandescent, deasupra căruia, după o bucată de timp s-a desprins globul strălucitor al soarelui, aruncîndu-mi în faţă razele lui orbitoare, la care nu mai puteam privi.

Cu acest salut matinal, Bărăganul îşi lua rămas bun de la mine...

La revedere,
MARIANA.

Pt. conf. VASILE NICOROVICI

Desen: R. JUSEIN

Pentru detașament

Ce impas! Băieții din detașamentul IV țineau morțiș să joace fotbal. Și culmea, în detașamentul IV erau 11 băieți, restul fete. Foarte bine deci! 11: tocmai numărul necesar pentru o echipă. Dar asta n-o poate spune decît cineva care nu cunoaște detașamentul IV. Pentru că iată: dacă Radu și-a dat banii de cinema pentru lipirea mingii; dacă Mircea și Fănică au fost în stare să meargă cu trenul fără bilet pînă la Constanța la un meci important; dacă Petrică n-a vrut să plece la țară la bunici ca să nu piardă meciurile din vară, iar ceilalți la fel se dădeau în vînt după fotbal — Mihai, în schimb, era străin cu totul de această pasiune. Cînd, după un meci, băieții discutau înfierbîntați scorul, Mihai nu înțelegea niciodată ce înseamnă „11 metri", „corner", „henț"... Se uita curios și aproape cu invidie la Mariana, care sărea și ea întotdeauna cu o părere:

— Nu mi-a plăcut extrema stîngă. Foarte slabă.

Și iată că, în vacanță, detașamentului IV i-a venit gust de fotbal.

— Păcat, păcat, spunea Radu. Și cînd te gîndești că numai un jucător ne mai lipsește.

— Dacă am mai avea un jucător, ar vedea ei, cei dintr-a VII-a, care se laudă mereu că pe ei nu-i învinge nimeni, medita Mircea.

— Ce-ar fi să-l aduc pe frate-meu? propunea Fănică.

— Atunci n-ar mai fi echipa detașamentului...

— Vezi bine că nu, dar ce putem face? Doar n-o să joace Mariana, deși...

La Mihai Balaban nu-l ducea gîndul pe nici unul, chiar dacă acesta era acolo în fața lor. Fără supărare! El nu putea intra în discuția asta. Băiatul acesta, cu fața albă și blîndă, cu ochii albaștri, cel mai bun la matematică, cel mai bun la desen, cel mai încercat epigramist, naturalist cu renume pe unitate, n-avea nici în clin, nici în mînecă cu fotbalul. Foarte simplu. Mihai are și un fel de a merge care nu prezintă nici un fel de garanție sportivă. El merge foarte atent, parcă ar călca în permanență pe ghețuș. Pe el nu l-a văzut nimeni niciodată cu tocurile tocite!

— Dă-ne tu o idee, Mihai, zise Radu, președintele detașa mentului.

Mihai e un fel de izvor de idei. Asta se vede și după gazeta de perete în colectivul căreia activează. Dar ceea ce e mai important e că de cîte ori a fost vorba despre treburile detașamentului n-a existat să nu găsească Mihai o soluție. Se gîndi, se gîndi, apoi răspunse cu multă seriozitate:

— Păi, ce să facem? Am să joc eu!

Băieții izbucniră într-un hohot de rîs de nu se mai puteau opri.

— De ce rîdeți? Am să învăț! Ia te uită, sînteți grozavi...

— Dar ai tras vreodată un picior în minge? îl întrebă Fănică printre lacrimi de rîs. Cum crezi că o să te punem pe tine?

Mihai se înfurie:

— N-o să aștept să mă alegi tu, Titianu Ștefan! Aici e vorba despre activitatea detașamentului. Așa că vrei ori nu vrei tu, de azi după-amiază eu încep să mă antrenez. Ia să vezi ce „henț" am să-i mai trag...

Băieții izbucniră iarăși în rîs:

— De ce henț? Cum henț?

— Nu știu, henț, ce-o fi... Și nu mai rîdeți. Trebuie neapărat să-i învingem pe cei dintr-a VII-a.

Mihai Balaban a rămas cel mai bun la matematică, cel mai tare la desen (toate caricaturile sînt făcute de el), cel mai încercat epigramist, naturalist renumit

și campionul ideilor de activități. E adevărat că meciul cu detașamentul VI s-a terminat la egalitate numai din cauza lui. Entuziast și pus pe victorie, el i-a dat un brînci lui Fănică, i-a luat mingea și a servit-o frumușel unui jucător dintr-a VII-a. Cînd a văzut ce-a făcut, a început să strige pe teren: „Stați, am greșit! De la început!" de-a rîs toată lumea.

...Într-o zi, nu mult după aceasta, la camera pionierilor, în timp ce Mihai lucra la un fotomontaj, Radu îi spuse:

— Mihai, am o carte extraordinară! Vrei s-o citești?

— Mi-o împrumuți? sări Mihai vesel, luîndu-i cartea din mînă. În timp ce o răsfoia, Radu mai adăugă așa, ca printre altele:

— Și vezi, fă o recenzie pentru adunarea cu temă pe unitate.

Mihai se posomorî dintr-o dată.

— Pe unitate? Eu?

Era nemaipomenit de timid. Adică nu timid în toate cazurile, mai precis îl intimidau adunările mari în fața cărora nici nu-și putea închipui că ar putea spune două vorbe măcar.

— Știi ce, Radule? Eu o scriu; s-o citească altcineva. E același lucru...

— Imposibil! Pe ce motiv?

Mihai tăcu și începu să se gîndească încordat. Exact, pe ce motiv? Timiditatea? Dar pînă cînd, și de ce?

Nu puține feste îi jucase această timiditate. Și azi își amintește cu părere de rău de o întîmplare petrecută cu 2 ani în urmă, tot într-o adunare de unitate cu temă. Se punea o întrebare complicată în legătură cu o problemă de geologie. Nimeni n-o știa. Iar el putea să răspundă. Mereu se hotăra: mă ridic și spun, mă ridic... Dar se înroșea, fruntea îi era fierbinte și renunța. Pînă la urmă, profesorul de naturale dădu răspunsul și Mihai îl ascultă cu ciudă.

Acum, gata! Nu putea să refuze recenzia... Foarte bine, o s-o facă. Ce-i aceea timiditate? E pionier! Trebuie s-o învingă. Dar nu era oare caraghios să-ți pui problema curajului pentru a învinge timiditatea? De curaj ai nevoie în alte ocazii...

Ce recenzie a prezentat Mihai? Dar parcă poate cineva să uite de grabă tot avîntul care clocotea în acele pagini pe care le-a citit în fața unității? La urmă a fost felicitat de toți colegii. Da, felicitat, pentru că din cauză că pînă atunci tăcuse nimeni nu-i cunoștea darul de a vorbi atît de frumos despre o carte. Și parcă însuși Mihai se răzbunase pe timiditatea care-l făcuse atîta vreme să stea de o parte.

De cînd Mihai completase echipa de fotbal, făcuse o recenzie frumoasă în fața unității (deși la început glasul îi tremurase foarte tare și fața-i era roșie ca focul), toți colegii considerau că s-a schimbat mult. Deși... mai era ceva. Și acest „ceva" nu le plăcea de loc tovarășilor de detașament. Mihai nu punea mîna nici măcar să-și scuture haina. Aștepta totul de-a gata. Într-o zi, tot Fănică i-o spuse de la obraz:

— Mă Mihai, ia vezi că s-a cicatrizat de mult locul nasturelui pe haina ta. Poți să pui altul de-acum...

— A... E mama în concediu, la mare, n-ai știut? răspunse nevinovat Mihai.

— Mda..., o făcu pe înțelegătorul Fănică. Tot ce-ai putea face e să înjghebezi un pachet cu haina și nasturele și să trimiți să ți-l coasă acolo.

Mihai ascultă atent toată propunerea și abia după un minut își dădu seama că de fapt Fănică își rîdea de el. Dar acest ghiduș de Fănică nota, seara acasă, în jurnalul lui, cu bucurie:

„Se apropie alegerile. Cred că detașamentul nostru nu va avea prea mult de stat pe gînduri. Numele viitorului președinte de detașament va trebui să înceapă cu „M" și să se termine cu „i" (nota el, secret). Dar nu numai Fănică gîndea astfel. Tot detașamentul era hotărît în privința viitorului președinte. Unul singur nu se hotărîse încă: pe acesta îl chema Mihai Balaban.

M. MONORANU

În natură

Cucul și suava ciocîrlie
mi-au șoptit că nu știu zoologie.

Florile grădinii sînt în panică
auzind că nu știu nici botanică.

Plînge doina jalnică la stînă
că am nota patru la română.

Tone de cereale mă împiedică
să mă-nvețe, cică, aritmetică.

Muntele, podișul și cîmpia
spun că e frumoasă geografia.

Ziduri de cetăți vorbesc de glorie
și-mi dau parcă lecții de istorie.

Ba chiar sarea din bucătărie
mă întreabă dacă știu chimie.

Cînd răsare, după dealuri, soarele
îmi citește-atent maculatoarele.

Vîntul cu miresme dulci în plete
îmi tot scotocește prin caiete.

Căci natura are predilecție
pentru orice temă și-orice lecție.

Orișiunde m-aș afla-n viață,
toate mă ajută și mă-nvață.

Întrebări mă urmăresc ca grindinea
și îmi cer răspunsul pretutindenea.

AL. ANDRIȚOIU

„AU VENIT!“

Versuri de DIMOS RENDIS
în romînește de GHEORGHE TOMOZEI

Pe trotuar, în fața școlii, iară.
Clopoței de rîset înfloresc.
Zilele sfîrșitului de vară
Prima zi de școală o vestesc.

„Au venit — spun rîndunele —, așa e!
Este timpul să plecăm de-ndat“...
Foarfecile cozilor lor taie
Fire ce de cuiburi le-au legat.

„Au venit“ — spun teii, cu bucurie,
Scuturîndu-și frunzele lor verzi
Și-n covorul moale te îmbie
Pașii către școală să ți-i pierzi.

„Au venit“ — repetă clopoțelul,
Moș Ion e ca și-n alte dăți
Certăreț, așa precum i-e felul,
Dar și-ascunde rîsul sub mustăți.

„Au venit“ — spun toate, și ne place
Cînd, deodată, ușa clasei dragi
Filele de lemn și le desface
Și-nfloresc în clasă zeci de maci!

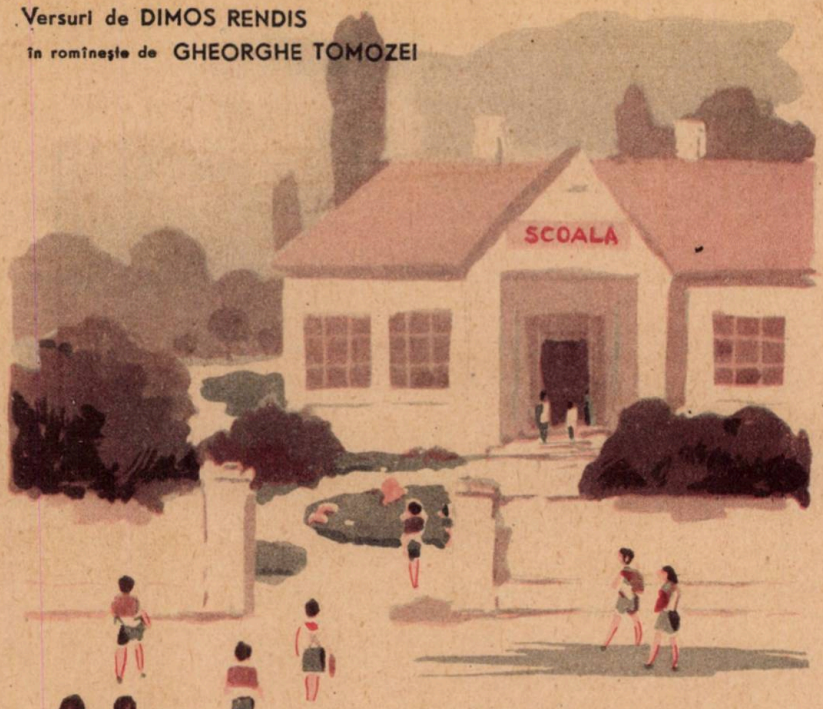

desen de V. JANSEN

INVAȚĂTOAREA NOASTRA

Părul învățătoarei, atît de cunoscut,
e parcă și mai alb.
Ne-a spus, cu mîna pe clanță,
că numai noi am albit-o
la lecțiile anului trecut.
Dar noi, noi am auzit-o
spunînd cuiva că-ncărunțește
tocmai atunci cînd sîntem în vacanță.

Fruntea învățătoarei, de lumină plină,
e parcă și mai adînc brăzdată
și-a spus că numai eu sînt de vină
pentru că am necăjit-o anul trecut.
Dar am auzit-o povestind, odată,
că fața i se brăzdează, așa,
numai atunci cînd este-ngrijată
că noi lipsim de lîngă ea...

Pașii învățătoarei se încetinesc, amîndoi,
și se micșorează parcă, din zi în zi.
Ea spune c-am îmbătrînit-o noi
cu năzbîtiile și larma de pe sală,
dar eu am auzit-o spunînd
că pașii ei sînt mai înceți și mai mici
fiindcă nu vrea să se depărteze de școală.

I-am adus flori învățătoarei noastre,
și ea, voind la piept să le strîngă,
și le-a apropiat, tăcută, de pleoape:
„Trebuie să le-apropii, mi-s vederile proaste“...
Eu cred că dînsa a voit să plîngă...

În părul alb, al învățătoarei,
ne-nnumărăm anii ca florile-n glastre,
în încrețiturile feții înnumărăm bucuriile
și știm că-n fiecare lacrimă-a ei
se răsfrîng rîsetele noastre

Ucenicul

Povestea acestui vagabond n-am uitat-o şi nici nu cred c-am s-o uit vreodată. L-am cunoscut pe Mihăiţă în anii războiului, la poarta uzinei unde lucram. Îmi aduc aminte că era o zi dogoritoare de august. Mă pregăteam tocmai să intru în uzină. Era însă prea devreme, aşa că mă oprii să mai trag liniştit dintr-o ţigară, cînd, deodată, privirea îmi fu atrasă de un copilandru, să tot fi avut vreo 14 ani. Stătea nemişcat, cu mîinile înfundate în buzunarele pantalonilor zdrenţuiţi, şi urmărea cu interes mişcările unui soldat hitlerist. Neamţul controla intrarea muncitorilor în întreprindere. Puştiul mi se păru a fi tare nostim; avea ochii vioi, de veveriţă, şi un nas cîrn, obraznic, iar obrajii îi erau murdari; pesemne că nu de mult mîncase un pepene verde. Părul, de culoarea paiului, îi crescuse vîlvoi şi neîngrijit. Şi ce să vă mai spun, curgeau zdrenţele de pe dînsul. Avînd chef de vorbă, mă apropiai de puiul ăsta de vagabond şi-l luai la întrebări:

— Ce faci aici, mă Gîmbă?

— Nu mă cheamă „Gîmbă", îmi răspunse el, arătîndu-se supărat de felul cum îi vorbisem.

— Ia te uită, mă, şi-aş fi jurat că ăsta ţi-e numele. Da' cum îţi zice?

Băiatul îşi făcu ochii mici şi se uită scrutător la mine: pesemne că voia să afle dacă trebuie ori nu să mă ia în serios.

— Mihăiţă îmi zice, îmi răspunse el într-un tîrziu.

— Şi mai cum?

— Nu ştiu.

— Cum nu ştii, mă?

— Ia mai lasă-mă, dom'le-n pace, ce te tot legi de mine?!

Şi continua să stea tot aşa, neclintit ca o statuie, cu mîinile înfundate în zdrenţele pantalonului, urmărind mişcările santinelei hitleriste.

— N-ai părinţi, Mihăiţă?

— N-am, dom'le.

— Şi ce cauţi tu la poarta uzinei?

— Ce, n-am voie?... Mă uit şi eu la nemţoiul ăsta care vă scarmănă la poartă.

Tresării. Şi cum s-ar fi putut să nu tresari; puştiul vorbise destul de tare şi dacă hitleristul ar fi auzit ceva, atunci discuţia mea întîmplătoare cu Mihăiţă ar fi putut să se termine destul de prost. Băiatul simţise şi el ceva. Zîmbi cu gura pînă la urechi:

— Ţi-e frică, nene?

— Da' ţie nu ţi-e frică?

— Nu.

— Ce vorbeşti, mă... Eşti al naibii de curajos.

— Dacă vrei să ştii, sînt...

— Nu cred c-ai avea curajul să intri ucenic în uzină.

Atunci îşi ridică privirile: ochii lui de veveriţă îi căutară pe ai mei. Şi, descoperind pesemne că nu glumesc, mă întrebă:

— Da' mata ai avea curajul să mă iei ca ucenic?

— Aş avea... de ce să n-am?

Atunci Mihăiţă se repezi la mine şi începu să mă roage copilăreşte:

— Ia-mă, nene,... zău, ia-mă...

— Bine... bine... Te iau, da' mai întîi şi-ntîi trebuie să vorbesc şi cu direcţia. Seara, pe la ora 8, cînd ies din schimb, să mă aştepţi aici la poartă. Auzi, mă?

Se făcuse tîrziu. Trebuia să pontez şi eu. Mă despărţii de Mihăiţă şi intrai în uzină. De dincolo de poartă îi mai aruncai puştiului o privire. Stătea în acelaşi loc, în aceeaşi poziţie demnă şi autoritară. Îi făcui un semn cu mîna, iar el îmi zîmbi, ca şi cînd ar fi vrut să-mi zică: „Să nu mă uiţi, nene!"

Şi nu l-aş fi uitat. Dar în ziua aceea, în schimbul meu, se întîmplase o nenorocire. Din neglijenţa direcţiei, o macara veche se prăbuşise de sus şi surprinsese sub greutatea ei 3 muncitori, zdrobindu-i. Vă închipuiţi starea în care mă găseam; ieşisem din schimb cu inima potopită de amărăciune. Şi cum mergeam aşa spre casă, mîhnit, mă simţii tras de haină:

— Nene, nene, vezi cum eşti, acum te faci că nu mă mai cunoşti.

Vocea caldă, duioasă a micului vagabond îmi descreţi fruntea, alungîndu-mi, pentru o clipă, tristeţea.

— A, tu erai, Mihăiţă?

— Eu, nene!

Mă cuprinse dintr-o dată o mare ruşine.

— Mîine... mîine se aranjează, Mihăiţă, mă văzui eu nevoit să bîlbîi o minciună.

— Nu glumeşti, nene?

— Nu, băiete.

Mihăiţă mormăi ceva a nemulţumire, apoi se depărtă. Simţindu-mă vinovat, strigai după dînsul:

— Mă Mihăiţă, ţi-o fi foame, nu vrei să mănînci ceva?

— Nu, nene. Nu vreau, nu mi-e foame.

A doua zi, la direcţie, rînduisem totul. Mihăiţă urma să fie primit ucenic la turnătorie, acolo unde lucram şi eu. Avea să înveţe meserie de la mine. Acum, însă, mă frămînta o întrebare: „Da' dacă puştiul n-o să vină? N-oi fi umblat degeaba pe la direcţie?" Dar frămîntările mele se dovediră a fi lipsite de temei. La ieşirea mea din schimb îl zării pe Mihăiţă la poartă. De cum mă văzu se repezi la mine.

— Ce se aude, nene?

— De mîine începi lucrul.

— Nene, nu mă minţi?

— Nu.

— Atunci e formidabil... e extraordinar... De mîine, zici?

Bucuria băiatului mă făcu să mă uit şi mai bine la dînsul. Cît era de murdar! Şi cum mai curgeau zdrenţele de pe el! Trăia oare singur, aşa, de capul lui?

— Unde stai cu casa, Mihăiţă?

Băiatul nu se grăbi să-mi răspundă. Repetai întrebarea.

— Trebuie adresa exactă, nene?

— Da, Mihăiţă.

— Exactă, exactă?

— Vezi tu, altfel nu se poate.

După o scurtă ezitare, îmi răspunse:

— Sub planşeul Dîmboviţei... acolo stau, nene, cu casa...

Mă oprii locului şi mă uitai nedumerit la viitorul meu ucenic. Atunci, cuprins parcă de-o vagă presimţire, el mă întrebă:

— Ce-i, nene, nu mă mai iei?

Se vedea de departe că-l încerca plînsul.

— Vino cu mine, Mihăiţă!

L-am luat de mînă şi l-am dus la baraca unde locuiau ucenicii. Cunoşteam acolo 3 utecişti. Gîndeam să-l predau în seama lor. Şi bine am făcut. Aflînd despre ce este vorba, uteciştii l-au luat de îndată în primire. Mai întîi au pus apă la încălzit, apoi

l-au tuns, l-au băgat într-un cazan mare şi l-au frecat aproape un ceas.

Iar Mihăiţă, în vremea asta, tăcuse şi suportase cu vitejie chinurile băii. Cînd a ieşit, mai să nu-l recunosc, într-atît era de schimbat. Purta acum pe dînsul lucrurile altora; unul îi dăduse o cămaşă, altul o pereche de pantaloni, altul o şapcă. În felul acesta începu viaţa de ucenic a lui Mihăiţă. Şi trebuie să vă spun că n-am avut de ce să mă plîng în privinţa lui. Puştiul se dovedise a fi un băiat bun, harnic, ascultător. Iubea meseria şi se vedea că avea să ajungă un turnător în fontă de mîna întîi.

Într-o zi — întîmplarea s-a petrecut cam pe la începutul anului 1944 —, Mihăiţă veni la mine şi-mi strecură un manifest al partidului.

— Uite, nene, ce-am găsit... L-am citit şi eu... zău că-i zice bine...

Îi luai manifestul din mînă şi mă prefăcui supărat:

— Hai, hai, vezi-ţi de treabă!

El îşi văzu de treabă cîtva timp, apoi 'veni din nou la mine şi-mi şopti:

— De ce te superi, nene? Crezi că nu ştiu şi eu cîte ceva despre hîrtiuţele astea în uzină?

— Mă, tu ce vrei de la mine?

— Nene...

— Da' mai taci odată din gură! mă înfuriai eu de-a binelea.

Mihăiţă tăcu cît tăcu, apoi îmi şopti:

— Nene... Ştii ce-aş face eu cu hîrtiuţele astea? M-aş cocoţa sus, lîngă sirenă... Le-aş pune acolo... aşa, într-un fel anume... ştiu eu cum... şi cînd sirena ar începe să şuiere, hîrtiuţele şi-ar lua zborul... ca din avion, nene...

— Taci, mă, ce ştii tu?!... hai, **hai, vezi-ţi de treabă.**

L-am repezit eu, dar ideea lui, vă spun drept, mi-a rămas la inimă. Şi foarte curînd organizarăm o nouă împrăştiere de manifeste. De astă dată din... „gura sirenei". Iar Mihăiţă a fost unul dintre cei care ne-au dat o mînă de ajutor. Lucram atunci în schimbul de noapte. Ajutat de un utecist, Mihăiţă s-a căţărat sus, la sirenă, a rînduit lucrurile aşa cum trebuie, încît, în zori, la primul şuierat, începu să plouă cu manifeste. Toată curtea uzinei se umpluse de manifeste.

Mihăiţă era în culmea fericirii şi mă întreba într-una:

— Ai văzut, nene, ce ştie să facă o sirenă?

Ăsta era Mihăiţă ucenicul, băiatul culeş din stradă. Ţineam la dînsul ca la propriul meu copil.

O dată cu apropierea frontului începuseră pentru noi zile încordate de luptă. În zilele acestea, Mihăiţă fu primit în rîndurile organizaţiei U.T.C. din uzină. Aproape seară de seară lua parte la acţiunile iniţiate de partid, dovedindu-şi curajul. Într-o noapte, însă, pe cînd lipeau „fluturaşii", copoii poliţiei puseră mîna pe el. A încercat Mihăiţă să scape prin fugă, dar pînă la urmă tot l-au înhăţat. Cînd s-a aflat de arestarea lui, tovarăşii mei de organizaţie au venit la mine şi m-au sfătuit să dispar cît mai repede, să mă „dau la fund". Am refuzat. Ceva din adîncul inimii îmi spunea că Mihăiţă n-o să vorbească, că n-o să trădeze siguranţei secretul organizaţiei noastre. Da, nu m-am „dat la fund". Însă fără Mihăiţă îmi era destul de greu. Mă obişnuisem să-l am lîngă mine, la turnătorie, ca ajutor, mă obişnuisem să-i aud glasul, rîsul său copilăresc. Uneori îl visam: îl vedeam atunci, în beciurile siguranţei, plin de sînge. Se uita la mine, clătinîndu-se, şi-mi mărturisea:

„N-am vorbit, nene, n-am vorbit."

Atunci mă trezeam speriat din somn şi mă întrebam deznădăjduit: „Oare mai trăieşte? Oare am să-l mai văd vreodată?" Da, trecusem şi eu cîndva prin beciurile acelea şi ştiam ce înseamnă să cazi în mîinile călăilor de la siguranţă.

Curînd, gîndurile mele negre aveau să fie spulberate. În ziua de 24 august 1944, muncitorii uzinei noastre, înarmaţi şi gata de luptă, s-au prezentat la comandamentul gărzilor patriotice. Eram şi eu printre ei şi aşteptam cu nerăbdare ordinul de luptă.

— De la Uzinele „Vulcan" e careva p-aici?

Am recunoscut de îndată glasul lui Mihăiţă; de bucurie m-au podidit lacrimile.

— Mihăiţă!

— Nene Vasile...

Ne-am îmbrăţişat. Ucenicul rîdea şi plîngea. Apoi m-am uitat mai bine la dînsul. Nu se schimbase mai cu nimic. Era aproape acelaşi copilandru cu nasul în vînt, cu ochii vioi şi ageri, puţin mai matur. Casca, mult prea mare pentru capul lui, îi cădea pe ochi, iar el şi-o îndrepta mereu, cu răbdare. Îşi făcuse rost şi de o puşcă automată.

— Nene, sînt gata de luptă!...

L-am îmbrăţişat din nou şi, fără să vreau, mi-am amintit de ziua cînd l-am întîlnit la poarta uzinei. Fostul vagabond era astăzi un om de nădejde în lupta celor mulţi. Ceva mai tîrziu, grupul nostru primi ordin să se îndrepte spre Otopeni pentru a opri înaintarea hitleriştilor spre Bucureşti. Ucenicul Mihăiţă mărşăluia şi el alături de noi, cîntînd:

Păşiţi înainte, tovarăşi!

H. ZINCĂ

Flori de cîmp

de V. DOBRIAKOV

Desene: DURES

Era o zi de primăvară. Nu-mi scrisesem tema la limba rusă şi mă gîndeam s-o copiez de la Mişka Bokov. Dar, spre ghinionul meu, el nu veni în ziua aceea la şcoală.

Eram tare necăjit. În clipa aceea însă intră în clasă Iulia Hnîkina. Am stat puţin pe gînduri, apoi mi-am zis: „Am s-o rog pe ea să-mi dea tema".

Iulia mi-a dat caietul mai repede decît m-aş fi gîndit, dar îmi atrase atenţia:

— Să ştii că nu procedezi bine. Dacă nu înţelegi cum trebuie un lucru, mai bine cere ajutorul unui coleg...

Am vrut să-i arăt eu ce înseamnă să se amestece în treburile mele personale, dar m-am răzgîndit: doar îmi dăduse lucrarea, mă ajutase!

La ora de geografie am copiat exerciţiul, şi în recreaţie i-am înapoiat caietul.

— Ai copiat? m-a întrebat ea zîmbind ironic.

— Doar nu eram să stau cu mîinile încrucişate, aşteptînd un 2!

— Credeam că ai să-mi mulţumeşti, dar se vede că nu prea eşti obişnuit cu aşa ceva, îmi zise ironic Iulia.

Toată recreaţia m-am plimbat furios pe coridor. Aş fi vrut să mă răzbun, dar îmi dădeam seama că ea nu poartă nici o vină.

...Începu lecţia. Natalia Vasilievna mă scoase să răspund primul.

— Arată-mi, te rog, şi tema făcută acasă, îmi ceru ea.

Iulia întoarse capul şi mă privi într-un fel ciudat. Sau poate mi s-a părut... În orice caz, nici eu singur nu ştiu de ce, am răspuns:

— Am uitat caietul acasă.

— Dar ţi-ai făcut tema?

— Nu, n-am făcut-o.

— Foarte rău. Ai pentru azi nota 2!

În recreaţie m-am retras posomorît în cel mai singuratic colţ al coridorului. Dacă primeşti un 2 în timpul anului mai treacă-meargă, dar acum era sfîrşitul ultimului trimestru...

Nici n-am simţit cînd, din spate, s-a apropiat de mine Iulia.

— Ţi-e necaz, nu-i aşa? mă descusu ea.

„Are şi pentru ce să-mi fie!" — mă gîndii eu să-i răspund, dar ştiam că Iulia n-o să mă creadă şi, de aceea, tăcui.

— Vino azi pe la mine să pregătim lecţiile împreună. Nu poţi rămîne cu 2 în catalog. Vii?

— Nu ştiu, mormăii eu.

Iulia încercă totuşi să mă convingă:

— Nu te teme de tata. E un om tare bun...

Nu mai fusesem niciodată la fete acasă. La cîţiva colegi mai fusesem, dar la fete... M-am gîndit mult: să mă duc, să nu mă duc...

Pe înserat am găsit apartamentul 9, în care locuia Iulia. Bătui nehotărît la uşă. Imediat se auziră paşi: era chiar Iulia.

— În sfîrşit! Credeam că nu mai vii...

Îmi scoase şapca şi o puse în cuier. De palton m-am dezbrăcat singur.

În casă la Iulia era foarte curat, pretutindeni domnea o ordine desăvîrşită. Mă gîndeam: „Aici da, aş putea învăţa şi eu foarte bine!" Pe masă, în partea stîngă, erau aranjate caietele, iar în partea dreaptă — manualele. Pe perete, în faţă, era prins orarul. Alături de masă se afla o etajeră cu multe cărţi. Le privii titlurile: nici jumătate din ele nu citisem! Sus, pe etajeră, zării diferite bibelouri. O întrebai pe Iulia de unde le cumpărase. Iulia rîse, apoi luă o bucată de plastelină, începu s-o modeleze şi îndată în palma ei apăru o pisicuţă cu spatele arcuit şi coada ridicată în sus.

Niciodată nu mai pregătisem lecţiile atît de bine ca în ziua aceea, la Iulia. Acasă citeam ce se cerea în exerciţiu şi în 5 minute scriam tema. Aici însă am stat aproape o oră, am analizat, ne-am gîndit cum ar fi mai bine să scriem. Am înţeles totul atît de bine, încît dacă Natalia Vasilievna m-ar fi întrebat, cu siguranţă că aş fi răspuns de 5 *).

Am început să mă duc foarte des pe la Iulia; la ea mă simţeam ca la mine acasă. În familia lor, toţi erau veseli, prietenoşi şi nu se certa nimeni niciodată.

La şcoală însă nu ştiu de ce ne simţeam cu totul altfel. Parcă ne sfiam unul de altul. Mai ales eu. Pe stradă căutam să merg la cîţiva paşi depărtare de Iulia. Şi după toate acestea, Leonea Kapîto de cîte ori ne vedea începea să zîmbească cu subînţeles. De fapt, din cauza lui s-a întîmplat totul...

Într-o zi treceam pe lîngă piaţă. Deodată am zărit o bătrînă care-şi pusese coşul jos şi se odihnea. Am hotărît s-o ajut.

— Îţi mulţumesc, nepoate, mi-a zis ea cînd am ajuns acasă unde locuia şi m-a oprit să-mi dea, drept mulţumire, nişte liliac din grădină.

Am încercat să nu primesc, dar bătrînica nici n-a vrut să mă asculte. Mi-a făcut un buchet mare şi frumos şi mi l-a pus în braţe. Pe drum, cîţiva trecători chiar m-au întrebat dacă nu vreau să-l vînd.

„Am să-i duc Iuliei florile" — mi-am zis. Ea are totdeauna flori în casă. Odată chiar m-a întrebat dacă mie îmi plac florile. „În ce mă priveşte — i-am zis —, sînt ori nu sînt flori, mi-e tot una."

Iulia aproape că s-a supărat:

— Cum poţi să nu iubeşti florile şi, mai ales, pe cele de cîmp?

Îmi mărturisi că abia aşteaptă vara să se ducă pe cîmp şi să culeagă un buchet mare de flori parfumate.

Mergeam spre casa Iuliei şi mă gîndeam cît de mult se va bucura văzînd buchetul acesta mare şi frumos. Nu ştiam însă cum voi trece

cu florile prin curte. Băieţii vor vedea buchetul şi-or să înceapă să rîdă. Mai ales Leonea Kapito.

Cînd am ajuns am lăsat florile în jos, ca şi cum aş fi ţinut în mînă o mătură, şi am străbătut curtea în fugă.

Într-adevăr, Iulia a fost foarte bucuroasă. N-am stat mult timp la ea. Cînd am ieşit am auzit un fluierat. M-am întors. Era Leonea cu băieţii. A zîmbit ironic şi mi-a zis:

— Ducem floricele, carevasăzică ...Mda, clar...

Ce mai, Leonea s-a dovedit a fi un om de nimic. În afara faptului că a început să mă bîrfească, mi-a mai făcut încă un pocinog. A doua zi, spre seară, cînd am venit la Iulia, iată ce-am văzut scris, cu litere mari, pe peretele casei: „Iulia + Valia = dragoste".

Am rămas împietrit, de parcă cineva mi-ar fi bătut pantofii de scară cu nişte cuie mari. Nu reuşeam să mă urnesc. „Oare cînd o fi scris Leonea — mă întrebam. Nu cumva ieri? Dacă e aşa, atunci toţi care au trecut pe aici au văzut. O fi citit şi Iulia, şi maică-sa, şi tatăsău... Pînă şi vecinii or fi..."

Nici nu-mi mai aduc aminte cum am coborît scara şi am luat-o la fugă.

Din ziua aceea nu m-am mai dus niciodată la Iulia. Puţină vreme după întîmplarea aceasta a început şi vacanţa de vară.

În primele zile ale vacanţei am zărit-o pe Iulia de două ori pe stradă, dar n-am îndrăznit s-o strig. O dată chiar ne-am întîlnit nas în nas. Ne-am oprit şi ne-am salutat. Îmi dădeam seama că eram roşu ca un rac. Vedeam că şi Iulia arată purpurie la faţă. Ea îşi răsucea stîngaci codiţa, iar eu ciupeam înciudat din pîinea pe care o cumpărasem pentru o vecină.

— Plec în tabără, zise, într-un tîrziu, Iulia.

— Şi eu...

— M-a întrebat mama de ce nu mai vii pe la noi!...

— Am treburi, fel de fel de treburi, răspunsei. Ieri, bunăoară, am fost cu bunica la grădina de zarzavat. Am udat roşiile...

— La noi în coridor s-au făcut reparaţii. S-a vopsit totul: şi tavanul, şi pereţii de lîngă scară, spuse ea.

Mi-am dat seama că vrea să mă liniştească. Se gîndea, desigur, la cuvintele acelea prosteşti pe care le scrisese cîndva Leonea. Simţii că-mi fuge pămîntul de sub picioare. Am bolborosit nu ştiu ce şi am fugit spre casă.

...Din tabăra pionierească m-am întors peste o lună. Erau zile foarte călduroase. Sosise timpul cînd trebuia plivită grădina bunicii. Pînă la grădină era o bucată bună de drum: mergeai pe malul rîului, apoi prin luncă. Iar în luncă erau flori cît vedeai cu ochii. Mă gîndeam: „Dacă ar fi Iulia aici!..."

Într-o zi mă dezbrăcasem şi mă prăjeam la soare, pe nisip. Leonea Kapito se învîrtea şi el prin apropiere. Chiar îmi întorsesem capul să nu-l văd. Priveam în altă parte, unde nişte copilaşi se jucau în apă şi cîteva fete înotau. Mă uitam spre

ei, dar gîndurile îmi zburau aiurea.

Într-un tîrziu m-am sculat şi am plecat spre apă. Deodată am observat că o fată făcea semne cu mîna. M-am uitat mai bine. Era Iulia. Se vede că se-ntorsese şi ea din tabără. Nu ştiu de ce, dar m-a cuprins o teamă inexplicabilă. M-am prefăcut că nici n-o observ şi m-am culcat din nou pe nisip; am închis chiar şi ochii. În sinea mea însă, mă bucuram că Iulia era în oraş.

Privii iar spre locul unde era Iulia. Împreună cu prietenele sale, ea zburda şi înainta spre larg. Iulia ştia să înoate, dar deodată... s-a oprit şi a dispărut sub apă. Ce i-o fi venit să se afunde la o adîncime atît de mare?... Curios. M-am ridicat. „Şi dacă se îneacă cumva?" — mi-a fulgerat prin minte. „Ba nu, uite-o c-a ieşit la suprafaţă şi parcă înoată". Am vrut să mă arunc şi eu în apă, pentru orice eventualitate, ca să-i pot veni în ajutor, dar mi-am adus aminte de Leonea. M-am gîndit că iarăşi o să rîdă de mine.

Dar deodată apa o înghiţi din nou pe Iulia.

N-am mai avut timp să mă arunc în rîu. Un om înota repede spre locul unde dispăruse Iulia. Ajunse şi se făcu nevăzut şi el. Într-un tîrziu apăru la suprafaţă, cu o mînă trăgînd-o pe Iulia de păr, iar cu alta înotînd spre mal. După cîteva clipe o luă în braţe şi o duse pe nisip. Fetele şi băieţii se strînseseră în jur. Chiar şi Leonea era acolo.

Eu nu m-am dus. Cine ar mai fi avut acum nevoie de mine?...

M-am îmbrăcat şi am pornit-o alene spre casă. Pe bunica n-am găsit-o, iar cheia era la dînsa. M-am aşezat pe trepte şi am început să aştept. Peste vreo 10 minute veni şi bunica.

— Ai auzit că fata cu care făceai tu lecţiile era să se înece? Vin chiar de la ea, îmi zise bunica.

Am sărit ca ars:

— Şi acum ce face?

— Parcă se simte mai bine... A fost şi doctorul... Acum, tocmai veniseră copiii s-o vadă. Ar fi trebuit să te duci şi tu!

M-am ridicat şi am luat-o la fugă.

— Aşteaptă, să luăm masa întîi! îmi strigă din urmă bunica.

Dar parcă mie mai îmi ardea de masă?! Am alergat cu sufletul la gură de-a lungul rîului pînă la pajiştea înflorită. Am cules cele mai frumoase flori: clopoţei liliachii, margarete şi încă multe flori pe care nu le ştiu pe nume. Am făcut un buchet frumos şi am luat-o iar la fugă. Lîngă casa Iuliei mi-am adus aminte de băieţi şi de Leonea Kapito. Dar acum, nu ştiu de ce, nu mă mai sinchiseam de ei. Doream să fie cu toţii la Iulia, chiar şi Leonea Kapito. Pe cuvînt de onoare!

În limba română de I. FETOV

★ 5 în U.R.S.S., cea mai bună notă.

PĒTRE LUSCALOV

Puiul de rață sălbatică

(urmare din numărul trecut)

Ajuns la marginea satului, pîlcul de călăreți o coti la stînga și se năpusti la vale spre gîrlă. Simțind apa, caii însetați se repeziră înainte, trăgînd călăreții după ei. Zadarnic încercară băieții să-i oprească. Străbătînd cît ai clipi din ochi malul nisipos, înecat icicolo în bălării, caii se repeziră în gîrlă într-o învălmășeală de nedescris. Nechezînd veseli, se culcau și se tăvăleau prin apă, se ridicau în două picioare, scuturîndu-și coamele ude. Stropii limpezi zburau în soare, încrucișînd în aer pînze de curcubee strălucitoare. Petice de spumă albă fîlfîiau în văzduh, zdrențuindu-se în vîntul puternic ce bătea dinspre larg. Băieții strigau, săreau și înotau printre cai, încercînd să-i prindă de căpestre, în timp ce zeci și zeci de pescăruși albi, speriați de strigătele lor, se roteau deasupra lacului.

Undeva, în stînga, un grup de colectiviști trăgeau năvodul la mal. Goi pînă la brîu, cu fețele arse de soare, cu mușchii puternici și încordați, strălucind în sudoare ca niște bucăți de aramă, colectiviștii din brigada de pescari trăgeau năvodul aplecîndu-se cu toții deodată cînd înainte, cînd înapoi și strigînd sacadat în răstimpuri monotone și egale: Hei ruuupp, hei, ruuuupp! Hei ruuuupp! Cu fiecare zvîcnet, plutele năvodului, întinse pe suprafața lacului, ca un șirag uriaș de mărgele negre, se apropiau de mal.

Între timp, băieții ieșeau din gîrlă, strîngîndu-se veseli și zgomotoși pe mal, întorcîndu-și pe dos buzunarele pantalonilor pline de apă sau storcîndu-și în pumni poalele cămășilor ude leoarcă. Caii plictisiți de joacă rămaseră nemișcați în apă, sforăind mulțumiți pe nări, plesnindu-și din cînd în cînd pulpele ude cu cozile lor lungi și strălucitoare.

— Băieți, un pui de lișiță! strigă deodată Mielu, întinzînd brațul undeva spre întinderea fermecătoare a lacului. Departe, în mijlocul năvodului, se zărea un punct negru-gălbui, ce părea că sare ușor ca un dop peste crestele străvezii ale valurilor.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Sandu, ieșind din gîrlă și oprindu-se în mijlocul băieților.

— „Vede tot" a zărit un pui de lișiță, strigară în cor băieții.

— Unde-i, mă? adăugă Sandu, întorcîndu-se spre Mielu poreclit „Vede tot".

— Uite-l colo!... Colo! lîngă plutele alea. S-a dat la fund... Uite-l că iese... A ieșit... Îl vezi?

— Chiar să fie un pui de lișiță? întrebă în șoaptă unul din băieți, rămînînd cu gura căscată.

— Ia mai taci, mă, să auzim ce spune șeful, îl repezi Vlaicu, un băiețel scurt și durduliu, cu o față rotundă ca o lună plină.

„Șeful" duse mîna streașină la ochi și privi cîteva clipe, departe, spre plutele negre ale năvodului.

— Nu e pui de lișiță. Lișița are cioc de găină... E un pui de rață sălbatică, spuse într-un tîrziu șeful, întorcîndu-se spre băieți, care îl priveau nerăbdători. S-a prins în mijlocul năvodului... N-are cum să mai scape.

— Să-l luăm noi, strigă Fircă cu ochi strălucitori, pregătindu-se să-și scoată cămașa.

— Prinzi tu puiul de rață sălbatică cu mîna? îl întrebă batjocoritor Gheorghiță, în timp ce un zîmbet disprețuitor îi flutură pe buze. Cu mîna, mă!?

Fircă, care tocmai își scotea în clipa aceea cămașa, se încurcă în poalele ei și răspunse răgușit ca dintr-un butoi.

— Îl prind, mă! O să vezi tu.

Băieții izbucniră într-un hohot de rîs.

Între timp, caii ieșiră unul cîte unul din apă și simțind pe costișa dealului un miros ispititor de trifoi proaspăt se pierdură prin buruieni într-acolo. Din nefericire, băieții nu-i observară. Toți priveau spre

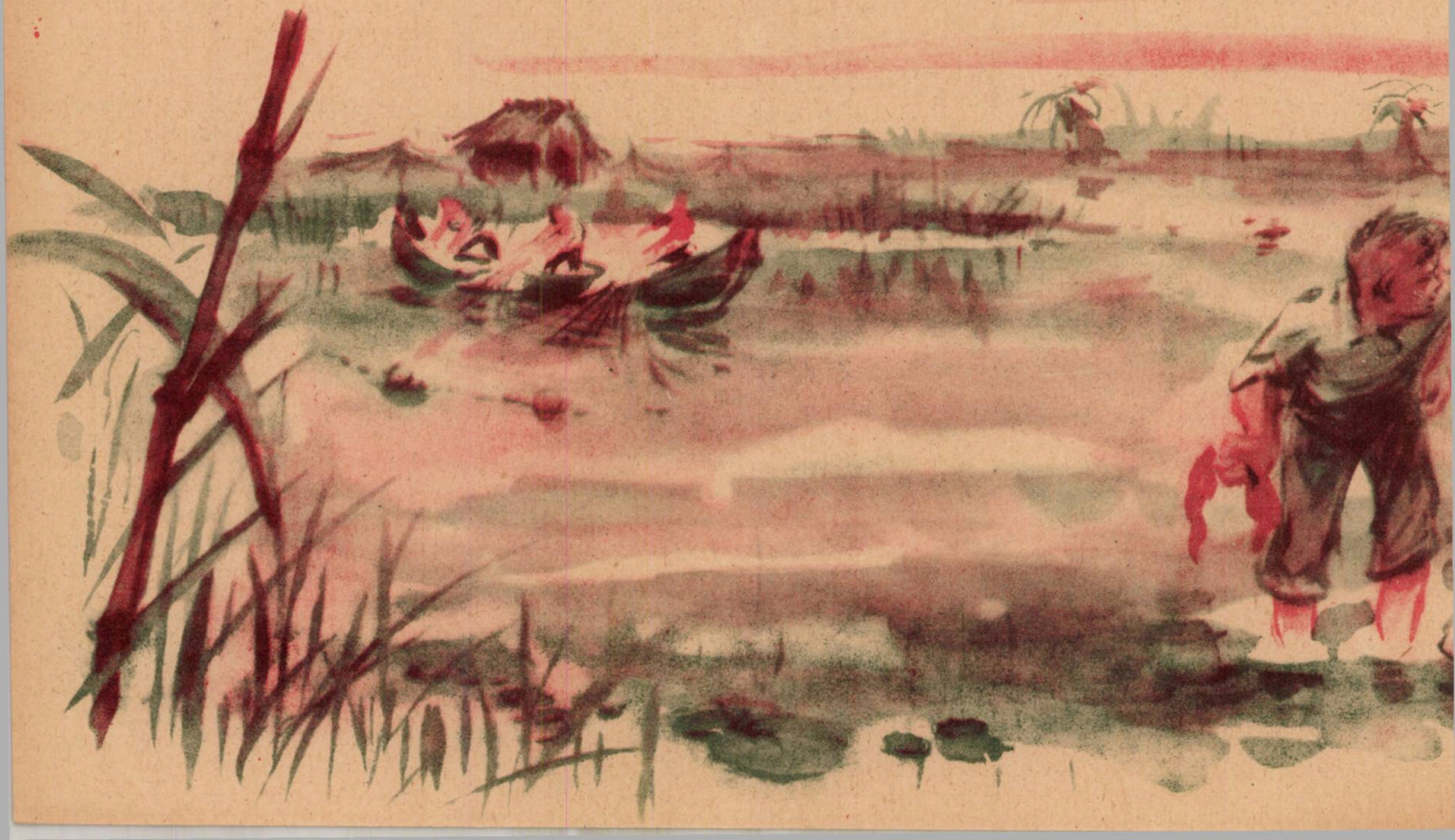

ghemuleţul de puf negru-gălbui ce înota pe lîngă plutele mari şi negre ale năvodului.

— Priveşte, şefule, strigă deodată „Vede tot", apucîndu-l strîns pe Sandu de braţ şi arătîndu-i ceva cu mîna sus, în înălţimile cerului. Sandu ridică privirea şi tresări. Departe, în înălţimi, cu aripile mari şi puternice, larg desfăcute în vînt, apăruse un uliu. Ţipînd speriat, un stol de pescăruşi se ridică în aer şi în curînd se pierdu în depărtare, spre stufărişurile învăluite într-o ceaţă albastră. Pasărea neagră de pradă se rotea în cercuri largi deasupra lacului. Cobora. Umbra uriaşă a aripilor ei se prelinse şi trecu ondulîndu-se ameninţător pe valuri spre puiul de raţă sălbatică.

— Uliul! strigă cineva.

— După mine, la ponton! spuse deodată Sandu băieţilor, care încremeniseră. Altfel, puiul de raţă e pierdut, mai adăugă el luînd-o la fugă pe malul gîrlii.

Băieţii îl urmară. Alergau prin mărăcini, zburau peste tufele de urzici, se împiedicau şi cădeau prin costrei, săreau peste trunchiurile de sălcii prăvălite pe mal, zgîriindu-se în crengile uscate. Un pantalon agăţat într-un ciot pîrît ca un pepene răscopt tăiat de cuţit. Fircă se împiedică, făcu o tumbă în aer şi căzu pe spate. Se ridică cu greu de jos, scîncind ca un căţel bătut, şi o luă la fugă după ceilalţi, şchiopătînd, cu cracul pantalonului sfîşiat, fîlfîind ca o aripă frîntă.

Ajunşi la ponton, un debarcader făcut din scînduri lungi şi cenuşii, băieţii îl străbătură ca vîntul sărind din zbor în bărcile pescarilor proaspăt smolite.

— Gheorghiţă! Vlaicu! La vîsle, strigă poruncitor Sandu dezlegînd cu un gest fulgerător barca de ponton şi făcîndu-i vînt spre larg. Vlaicu şi Gheorghiţă apucară vîslele, ceilalţi băieţi se îngrămădiră în fundul bărcii. Vîslele se ridicară uşor, ca două aripi obosite, şi apoi căzură brusc, spintecînd apa străvezie. Curelele din piele de urs ale vîslelor scrîşniră în inele. Vîslele se încordară şi se arcuiră, părînd gata să plesnească. Apoi barca ţîşni înainte ca o săgeată, lăsînd în urma ei o dîră de apă clocotitoare.

Pasărea neagră de pradă cobora. Ajuns în dreptul puiului de raţă sălbatică, uliul se opri în văzduh, legănîndu-se uşor pe aripile lui mari, larg desfăcute în vînt. Jos, puiul de raţă sălbatică înota de colo pînă colo, înnebunit de frică, bătînd zadarnic aerul cu aripioarele lui slabe.

— Mai repede, mai repede, strigă Sandu izbind neputincios cu pumnul în botul bărcii. O clipă i se păru că uliul încremeneşte în aer, greu ca un bolovan, desfăcîndu-şi sub el ghearele ascuţite şi puternice. Încă o clipă, şi pasărea de pradă se va prăvăli în jos cu iuţeala fulgerului, apucînd puişorul în gheare. Distanţa dintre ei şi puiul de raţă sălbatică era prea mare. Sandu înţelese că puiul era pierdut. Atunci se întîmplă un lucru cu totul neaşteptat. Dinspre stufărişurile învăluite în ceaţă, băieţii auziră un şuierat îndepărtat, fîlfîitor, ce părea să crească în fiecare clipă. Apoi, în aburii ce învăluiau depărtările, ochii băieţilor desluşiră silueta unei păsări care venea spre ei. Cu gîtul lung şi întins ca o ţepuşă, în linie dreaptă şi cu ciocul lătăreţ, negru-cenuşiu, cu trupul mic şi firav, cu aripile scurte şi iuţi, date puţin pe spate, pasărea trecu fluierînd pe deasupra lor, ca un mic turboreactor. Era raţa sălbatică. Ea trecu în zbor razant, la o palmă deasupra puiului ei, parcă vrînd să-i spună ceva, şi apoi se avîntă spre uliu drept în sus, ca o lumînare. Zărind-o, pasărea de pradă se aplecă uşor într-o parte şi începu să coboare pieziş spre ea, gata de luptă. Raţa sălbatică se năpusti orbeşte spre el. Totul dură o frîntură de clipă. Băieţii văzură uliul dîndu-se brusc pe spate, azvîrlindu-şi înainte ghearele puternice şi izbind cu ciocul. O explozie verde, roşie şi albă de pene şi fulgi sparse văzduhul. Uliul sfîşiase raţa sălbatică. Ea se prăvăli din înaltul cerului, descriind cu o ultimă zbatere a aripilor ei un arc în văzduh, şi apoi căzu drept în jos, ca o piatră, spărgînd lacul în cercuri mari şi albastre.

Vîslele gemeau. Barca zbura ca o săgeată. Puiul de raţă sălbatică piuia jalnic, înotînd speriat printre plute, privind cînd cu un ochi, cînd cu altul la pasărea neagră, uriaşă, care cobora spre el.

— O praştie, ţipă Sandu întorcîndu-se spre băieţi care încremeniseră ghemuiţi în barcă.

(Va urma)

Desen : PUIU MANU

Anul acesta, atît noi cît şi vecina noastră R.P.Bulgaria, sărbătorim o aniversare scumpă popoarelor noastre: 15 ani de la eliberarea de sub jugul fascist. Ziua de 23 August pentru noi şi ziua de 9 Septembrie pentru vecinii noştri sînt însemnate în calendare cu culoarea roşie a marilor sărbători. Aceste zile au însemnat pentru ţările noastre un răsărit de soare, un început de viaţă nouă.

În cei 15 ani de la eliberare, în R.P.Bulgaria au avut loc prefaceri uimitoare. Dintr-o ţară înapoiată şi exploatată, Bulgaria a devenit o ţară cu o industrie puternică şi cu o agricultură înfloritoare. Pe ogoarele sale fără haturi dudue maşini şi tractoare, oamenii, stăpîni pe soarta lor, sînt mai veseli, mai plini de viaţă şi muncesc şi trăiesc cum nici n-au visat bunii şi străbunii lor. Copiii cresc frumoşi şi veseli, asemenea petalelor din vestita Vale a trandafirilor, a cărei faimă a trecut de mult hotarele Bulgariei.

Prietenia dintre poporul nostru şi poporul frate bulgar s-a născut şi s-a cimentat de-a lungul veacurilor. Astăzi, tradiţionala noastră prietenie, mergînd pe un făgaş nou, socialist, a devenit mai rodnică, mai trainică.

Podul prieteniei de peste Dunăre nu uneşte numai două maluri între două ţări, ci uneşte deopotrivă gîndurile şi idealurile noastre, lupta noastră comună pentru construirea unei vieţi noi, a unei păci trainice, pentru ca fiii noştri să trăiască fericiţi.

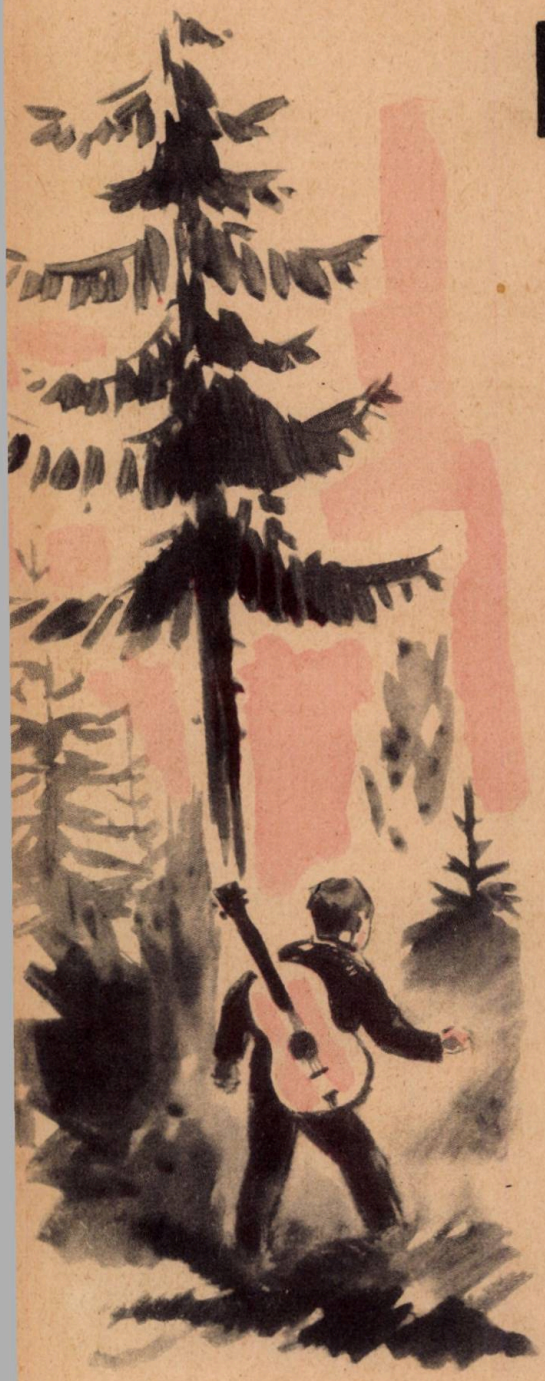

mama şi fiul...

Vizitam în una din zile Muzeul istoric al oraşului Plovdiv din R. P. Bulgaria. Nu despre tot ce am văzut acolo aş vrea să scriu, ci despre un singur fapt.

Cîţiva pionieri s-au oprit în faţa unui panou pe care erau prinse două fotografii: o femeie de cel mult 30 de ani şi un băieţaş pistruiat, cu ochi de viezure, cu un zîmbet strengăresc în colţul gurii şi care să tot fi avut vreo 13 ani. Sub aceste fotografii, o explicaţie: „Milko Palauzov şi mama sa Gana Palauzov, ambii din detaşamentul de partizani Gabrovo-Seblieva, ucişi de fascişti în ianuarie 1944". Alte amănunte cu privire la felul cum s-au stins din viaţă aceşti eroi nu erau trecute.

Pionierii care se opriseră în faţa acestui panou ascultau plini de atenţie explicaţiile date de ghidul muzeului.

Încet-încet, grupului de pionieri i s-au alăturat şi alţi vizitatori. Printre ei, un bărbat scund, cu faţa bălaie şi ochii de un negru ca păcura. Mergea anevoie din cauza unui picior invalid. A prins să zîmbească galeş şi, profitînd de scurta pauză făcută de ghid, a intrat prietenește în vorbă:

— Ehei, o dată băiat Milko! Bun şi săritor la nevoie.

— L-aţi cunoscut cumva pe Milko? a întrebat unul din micii vizitatori.

— Da, da, copii. L-am cunoscut bine. Am luptat în acelaşi detaşament. Dacă vreţi, după ce vizitaţi muzeul, vă pot istorisi şi eu cîte ceva din scurta viaţă a acestui copil.

O oră mai tîrziu, copiii erau ciucure în jurul noului lor prieten despre care aflaseră că i se spune bai Deciu.

„... Ploua de gîndeam că s-au spart băierile cerului, a început el domol, cu privirea ştearsă îndreptată undeva în trecut. Noi, cu ochii în patru. Ştiam că fasciştii se foloseau de asemenea vreme ca să pornească vînătoarea împotriva noastră. Deodată, de undeva dinspre panta golaşe a muntelui, am auzit un zgomot de glasuri subţiri.

— Palauzov! striga careva dintre noi. Palauzov! Vezi că ţi-a venit băiatul şi soţia! Atît. Aşa a intrat Milko în detaşamentul nostru. Fără tărăboi. Cînd a plecat însă dintre noi... ehei... Cînd a plecat dintre noi. Ei, dar asta e altă poveste.

După cîteva zile, copilul era iubit de toţi.

— Ce ai, Deciu, de ce eşti abătut? mă întreba el.

— Am rămas fără tutun Milko.

— Uite, am eu nişte frunze de tutun. Le ţineam pentru ierbar. Dacă le usuci...

Sau: Fiecare dintre noi trebuia să aibă o hartă a împrejurimilor. Pentru asta trebuia să o copieze. Unii se pricepeau la desen, alţii nu, 3 zile a stat Milko în bordei, de nu i s-a auzit gura. A patra zi avea gata copiate 18 hărţi.

— Alcool! De unde mai luăm alcool pentru răniţi? Trebuie să meargă careva în oraş.

— Mă duc eu, tovarăşe comandant. Tată, spune-i să mă lase pe mine. Hai, tată, spune-i!

Cunoştea pădurile din partea locului mai bine ca noi toţi. Acolo crescuse. Asta era pe la 8 dimineaţa. Pe la miezul nopţii i-am auzit glasul. A venit cu o chitară la spinare, plină cu sticluţe de alcool pe care le primise de la legătura noastră,

aflată la spitalul cel mare al oraşului.

Altă dată a stat zile întregi nedormit şi nemîncat, într-o scorbură de copac, ca să-i supravegheze pe fasciştii. Noi toţi credeam că plecase iar la oraş.

— Tovarăşe comandant, s-au adunat mulţi de tot. I-am auzit şi ce vorbeau. Nu-şi închipuiau că sînt chiar între ei. Poimîine noapte e vorba să se întîlnească cu alţi poliţişti care vin din sus de munte.

— Măi, băiete, ai auzit bine?

— Eu? Pe cuvîntul meu de partizan!

Nu mai încăpea îndoială. Informarea lui Milko a salvat detaşamentul de la o luptă inegală ca forţe. Cei care urmau să vină peste masivul împădurit au fost pîndiţi şi nimiciţi pînă la unul. Mai apoi le-a venit rîndul şi fasciştilor din partea de jos.

Şi toate au mers aşa pînă în ziua cînd... detaşamentul nostru primise instrucţiuni să distrugă o rafinărie a fasciştilor ce se afla undeva la o margine de oraş. Am distrus-o, dar am lăsat acolo 11 oameni. 7 morţi şi 4 prizonieri. Printre prizonieri se afla şi Gana, mama lui Milko. Băiatul nu ştia nimic. Rămăsese în echipa de pază a detaşamentului. Cînd a aflat s-a îngălbenit la faţă, apoi a prins să plîngă încetişor.

— Ce credeţi, o să-i dea vreodată drumul? N-ar fi mai bine să luăm închisoarea cu asalt să o scăpăm pe mama? Cînd aflăm veşti de la ea? Au s-o bată?

Asemenea întrebări punea băiatul oricăruia dintre noi cu care sta de vorbă. A treia zi a dispărut. Degeaba i-au dat asigurări partizanii că vor face totul ca s-o elibereze pe Gana, mama sa. A vrut să-i fie mai aproape. Şi într-o noapte geroasă de ianuarie am primit vestea că fasciştii au pus mîna şi pe Milko, pe cînd da tîrcoale închisorii.

— O, dar ăsta e copilul partizanei aceleia frumoase, care se încăpăţînează să nu vorbească! l-a recunoscut unul din slugoii fasciştilor.

— Ia dă-te încoa, piciule. Vrei să vezi pe mămica, aşa e?

— Ce mămică? Mămica mea nu e aicea. Eu...

— Las'că te cunoaştem noi. Şi iată-l pus faţă-n faţă cu Gana.

— Ei, vă cunoaşteţi?

Femeia a tresărit puternic în sinea ei văzîndu-şi copilul pradă acestor bestii.

— Nu l-am mai văzut pe acest copil. Nu! Niciodată nu l-am văzut. Gana simţea că se sufocă. Nici ea singură nu-şi dădea seama de unde avea atîta tărie să-l nege pe Milko, băiatul ei pe care-l crescuse cu dragoste.

— Nici mătăluţă nu o cunoşti, domnule partizan?

— Nu ştiu ce vreţi. Daţi-mi drumul acasă.

— Zăăău! Ce spui, bre? Vasăzică nu vă cunoaşteţi? Bineee. Ia dă, soldat, pistolul încoace, poate moartă o s-o cunoască! Şi căpitanul a luat femeia de păr trîntind-o sălbatic la pămînt. Neputînd răbda să-şi vadă mama lovită, copilul s-a repezit în spatele căpitanului începînd să-l lovească cu pumnii. Acesta era cît p-aci să-l împuşte. Avea nevoie însă de copil, de la care nădăjduia să afle unde se găseşte ascunzătoarea partizanilor. Îi trase numai o palmă mare peste ochi şi-l trînti la pămînt.

— Lasă că ne răfuim noi. N-ai grijă. O să spui tot ce vrem. Auzi? Tot, tot, tot!

A doua zi, acelaşi căpitan i-a adus pe amîndoi la interogatoriu.

— Uite ce, pistruiatule. Ori spui unde se găseşte ascunzătoarea partizanilor şi vă dăm drumul la amîndoi şi un sac de bani, ori vă achităm. Ei, ce zici? Ce alegi?

— Nu ştiu nimic.

— Hans, du kannst anfangen[1].

[1] Poţi începe.

Hans, un uriaş cît toate zilele, a izbit femeia jos, legînd-o cu nişte curele de ţepuşele înfipte în duşumea.

— Milko, mamă, să nu spui nimic! i-a strigat Gana înainte de a fi pusă la torturi în faţa copilului. Ai încredere că vom scăpa şi noi ţara de aceste bestii.

— Fii fără grijă, mamă. Eu nu ştiu nimic. N-au ce afla de la mine.

Văzînd încăpăţînarea copilului, Hans şi-a lipit scrumul ţigării aprinse de obrazul femeii. În cameră nu se auzeau decît sfîrîituri de piele arsă. Gana simţea arsura fulgerîndu-i creierul. Ar fi ţipat, dar se abţinea cît putea, să nu-l înduioşeze pe Milko.

— Lăsaţi-o în pace pe mama, se zbătea Milko în braţele unui poliţist. Mamă!

Şi a fost nevoit micuţul Milko atunci să asiste la tot felul de schingiuiri ale mamă-si. Mama de vreo cîteva ori a leşinat, nemaiputînd să suporte. A fost udată cu apă şi s-a trezit. Cînd Milko a văzut că vor să-i scoată ochii a strigat plin de groază:

— Lăsaţi-o că spun! Daţi-i drumul!

— Milko! Mi-ai promis că taci, i-a strigat mama în desperare.

— Ei? Ce te-ai oprit? Hai, spune, spune, năpîrcă de partizan!

— Nu ştiu, nu pot. Nu ştiu. Ce vreţi? Dacă nu ştiu!

Atunci l-au lovit şi pe el. L-au zdrobit în picioare.

... Cum au fost ucişi această mamă eroină şi fiul ei Milko nu se ştie precis. Cineva care a scăpat din închisoarea aceea povestea că fasciştii i-ar fi împuşcat pe amîndoi, după ce femeia a rămas oarbă"

— Tovarăşe instructor, a şoptit un pionier emoţionat, tovarăşe instructor, eu propun ca de acum încolo detaşamentul nostru să poarte numele lui, al lui Milko Palauzov!

NICOLAE CREANGĂ

Desene: GH. ADOC

MOZAIC

ŞTIAŢI CĂ?

● ...Bucureştiul e pomenit în unele cronici din veacul al XV, cu numele de cetatea' Dîmboviţei? Denumirea de *cetate a Bucureştiului* apare pentru întîia oară într-un hrisov al lui Vlad Ţepeş din anul 1459, cînd oraşul îndeplinea funcţia de capitală (scaun domnesc, cum i se spunea pe atunci). Cetatea îşi împărţea această cinste cu vechea Tîrgovişte.

● Primele prăvălii în trecut (veacul XVI) au apărut în Bucureşti pe Uliţa Mare (strada Lipscani)? Şi că tot acolo a fost înfiinţat în 1947 primul magazin de stat (Magazinul „Bucureşti")?

O ÎNSEMNARE

Bucureştii s-au dezvoltat de-a lungul veacurilor după interesele celor bogaţi, ale boierilor şi ale negustorilor, care conduceau ţara. Pe de o parte — palate, lux, bogăţie; pe de alta — colibe mărunte, sărăcie, mizerie. O însemnare datînd din anul 1835 arată că în Bucureşti: „Cea mai amară sărăcie se arăta lîngă luxul cel mai triumfător".

UN DOCUMENT INTERESANT

...datează din iunie 1848. Este un act de dezrobire în care se arată că „Oprea Matei de ani 10 care a fost pînă acum rob în posesia domnului Igina se liberează potrivit principiilor constituţiei ţării să intre de-acum înainte în clasa locuitorilor liberi ai Ţării Romîneşti".

Este un document simplu, referitor la un rob, copil de ţigan. Alături de o seamă de alte acte, şi acesta grăieşte despre principiile democrate ale guvernului provizoriu instaurat la Bucureşti în anul revoluţionar 1848.

ALTĂDATĂ ŞI ACUM

În trecut porţile şcolilor se deschideau mai ales pentru copiii celor avuţi. Puţinele şcoli care fiinţau pentru copiii oamenilor muncii arătau ca nişte cocioabe. Iată cum se înfăţişa şcoala din strada Mărgeanului.

Azi pretutindeni se înalţă

Şcoala din strada Mărgeanului

pentru copiii oamenilor muncii şcoli cu ferestre largi, cu clase luminoase, cu laboratoare şi ateliere.

Iată numai un exemplu: noua şcoală de 7 ani din cartierul Florească, are 18 săli mari de clasă, 2 laboratoare, o sală de gimnastică şi un punct medical propriu. Mobilierul şcolii este de tipul cel mai modern; de pildă pupitrele din lemn, cu picioare metalice, se pot potrivi după înălţimea elevului.

Iată trei desene care ne înfăţişează mijloacele de locomoţie ale Bucureştiului de altădată: „velocipedul" — strămoşul bicicletei; primul automobil care a străbătut străzile capitalei; tramvaiul cu cai, care-i transporta pe bucureşteni de la un capăt la altul al oraşului pînă acum vreo patru decenii.

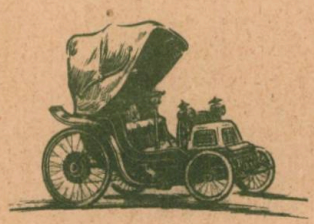

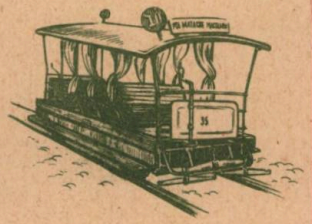

SĂ CUNOAŞTEM BUCUREŞTIUL IUBIT

„Raionul nostru după 23 August 1944" este tema cercetării întreprinse de pionierii de la Şcoala medie „Dimitrie Cantemir". Grupuri de pionieri au vizitat cartierul Floreasca, blocurile de locuinţe, au stat de vorbă cu noii locatari, au vorbit cu vechii locuitori despre felul cum arăta cartierul în trecut şi cum arată astăzi.

Pionierii au mai vizitat Casa raională de cultură, au vizitat casa unde a locuit o vreme eroina utecistă Olga Bancic şi unde se află o placă comemorativă.

Pionierii îndrăgesc fiecare realizare din raion şi ştiu că ea se datoreşte luptei partidului.

Acţiuni patriotice de cercetare a străzii, a cartierului, a raionului pot fi făcute şi de alţi pionieri. În felul acesta cît mai mulţi copii vor cunoaşte mai bine Bucureştiul nostru iubit.

AFLAŢI CĂ...

...Marele complex cultural sportiv „23 August" construit în anii noştri ocupă o suprafaţă de 50 ha.

...Că stadionul sportiv are o capacitate de 80.000 locuri, iar frumosul lac artificial nu este decît fosta groapă a Vergului

...Că marea clădire a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" se compune din patru corpuri distincte de clădiri, legate unele de altele, înscrise într-un dreptunghiu cu laturile de 280m. şi 260 m. Corpul central este puţin retras de la linia faţadei şi alcătuieşte în faţa intrării principale o curte de onoare cu frumoase fîntîni arteziene. Înălţimea corpului central împreună cu turnul este de 85 m.

...Spitalul de copii „Emilia Irza", dat în folosinţă în 1951, este o construcţie de o rară frumuseţe. Totul este amenajat anume pentru copii: terase largi pentru joc, o sală pentru teatrul de păpuşi şi multe educatoare care citesc micuţilor şi se joacă cu ei... Sala de raze ultraviolete este amenajată ca o plajă, cu nisip pe jos. Copiii stau pe nisip ca la ştrand şi aparatele lucrează...

O HARTĂ DEOSEBITĂ

Priviţi această hartă a Bucureştiului nostru. Punctele însemnate cu roşu arată numai cîteva din locurile legate de lupta partidului nostru în anii grei ai ilegalităţii. Iată punctul cu care este însemnat pe B-dul Titulescu nr. 35 casa în care a fost primul sediu al Partidului Comunist din Romînia şi al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. Tot aici a fost şi redacţia ziarului „Tineretul socialist".

În casa din Calea Victoriei nr. 134 a funcţionat ilegal în anii 1939—1940 postul de radio „Romînia liberă". Casa din strada Mocanului nr. 1 a adăpostit în anii grei ai ilegalităţii (perioada 1934—1938) ziarul „Scînteia". Iar într-o casă din strada Ecoului a apărut „Scînteia" din iulie pînă în septembrie 1932.

În casa din strada Şcoala Floreasca nr. 34 între 1941 şi 1944 a funcţionat tipografia ilegală a Comitetului Central al Partidului Comunist Romîn.

Iată doar cîteva din locurile pe lîngă care nu poţi trece fără emoţie, fără ca sufletul să nu ţi se umple de o adîncă recunoştinţă pentru acei care, cu preţul vieţii, în anii grei, au luptat pentru ca noi să avem astăzi o viaţă mai bună.

PROIECTE NOI

În anul acesta au început un mare număr de lucrări care vor da o nouă înfăţişare Bucureştiului. Sînt construcţii noi ale socialismului cu care ne mîndrim. Iată numai cîteva date: Se va amenaja Piaţa Republicii. Palatului Republicii i se va adăuga în locul grădinii o imensă sală de 2.800—3.000 locuri. Aici vor avea loc mari spectacole publice. Sala va avea o intrare monumentală. În apropiere se construiesc masive blocuri de locuinţe cu sute de apartamente moderne şi confortabile. Cînd se vor da apartamentele în folosinţă vor fi gata mobilate într-un fel potrivit cu spaţiul.

În Piaţa Splaiului va începe construcţia unui ansamblu de 4 blocuri. Clădirea centrală, care va avea 17 etaje, va domina întreaga piaţă.

În faţa Casei centrale a armatei va începe construcţia unui bloc care va înfrumuseţa întregul ansamblu al pieţei. Blocul va fi înconjurat cu portice pe sub care vor putea trece pietonii. Un mare magazin, vizibil pe cele patru laturi ale clădirii, va fi instalat în două subsoluri, parter şi mezanin. Deasupra magazinului, se vor înălţa 8 etaje. În interiorul său, imediat deasupra magazinului, va fi amenajată o grădină cu un bazin.

Se va schimba înfăţişarea pieţii din faţa Gării de Nord. Pe o parte şi pe alta a Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor se vor înălţa două mari ansambluri de blocuri. Ca să înţelegeţi mai bine cum va arăta Piaţa Gării închipuiţi-vă un dreptunghi a cărui latură de nord va fi clădirea Gării de Nord, latura de sud Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor, iar cele două laturi blocuri de locuinţe. Spaţiile verzi din faţa Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor vor fi reamenajate şi înfrumuseţate cu bazine şi fîntîni arteziene. Aici va fi ridicat monumentul eroilor ceferişti.

Construcţia Circului de stat este în plină desfăşurare. În împrejurimi se proiectează construcţia unor noi parcuri de locuinţe.

*

În zilele noastre se scrie o nouă istorie a capitalei patriei.

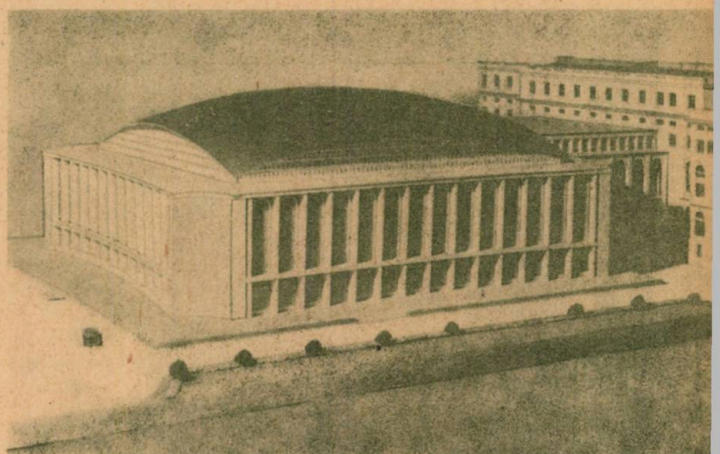

Bună dimineața București

de V. MĂNUCEANU

Seara s-a lăsat peste oraș ca o horbotă albăstrie și s-au aprins pe boltă luminițele stelelor. Le răspund, de jos, alte mii și mii de lumini; acestea, puternice și vii, simbolizînd viața plină, fericită, nouă a orașului. Sînt luminile fabricilor, unde se făuresc mașini și unelte care-și înscriu la loc de frunte o însemnare cunoscută și prețuită: „Fabricat în R.P.R.". Sînt luminile șantierelor de construcție, unde se înalță mii și mii de case noi. Sînt luminile de la apartamentele spațioase și confortabile, unde oamenii muncii, împreună cu familiile lor, s-au strîns împrejurul cinei îmbelșugate.

Tu însuți, într-una din aceste case, întorci foile unei cărți minunate, pînă ce somnul se strecoară în gene și te îmbie spre patul alb ca zăpada. Dar înainte de a adormi mai trimiți un gînd bun marelui oraș, pe care-l ghicești în juru-ți, nemărginit și drag, cu mulțimea de case mîndre, străzi, uzine și grădini înflorite. Îl cunoști bine, de cu ziuă: coșuri înalte răsucind norișori alburii de fum, șantiere și schele împînzite pretutindeni, largile bulevarde pe care se întretaie troleibusele, rîurile de oameni care se grăbesc veseli la muncă, săgetarea lăstunilor în văzduhul limpede...

Pentru tine, cînd intri în pădurea somnului, toate acestea rămîn „pe mîine". Dar iată, viața iubitei noastre capitale, cu arterele ei de beton, cu steaguri învăpăiate fluturînd pe schele, nu contenește nici o clipă. Ea continuă firesc și la fel de clocotitor și în ceasurile din noapte, ca viața unei inimi uriașe, puternice. Mii și mii de oameni harnici, constructori ai viitorului, preiau din mîinile celor ce au muncit ziua, ca pe o solie de cinste, truda și veghea nopții.

Schimbul

Tramvaiele, cu cling-clingul lor vesel, au adus, rînd pe rînd, sute de oameni care s-au risipit printre halele uriașe ale Uzinelor „23 August": schimbul de noapte. La forjă, cuptoarele împrăștie duduit strașnic și căldură îndeajuns să rumenească toți berbecii din poveștile cu haiduci. Prin geamurile mari răzbate, ici-colo, sclipirea violetă a aparatelor de sudură, iar strungurile, frezele, rabotezele sfîrîie ca niște motani mari.

Mecanismul precis ca un ceasornic al uzinei e strunit și vegheat de oameni neobosiți, cu privirea ageră și mîini la fel de iscusite și în acest ceas tîrziu. Să ne oprim o clipă lîngă strungarul utemist Nicolae Ion. N-a trecut cu mult de vîrsta ta, prietene cititor: are 19 ani. Dar strungul îl ascultă ca un mînz, iar el manevrează cu dibăcie rotițele, schimbă calm vitezele, înlocuiește cuțitele. Ochiul lui descoperă cea mai subtilă diferență, cînd măsoară cu micrometrul o piesă. Dar, de fapt, astfel de diferențe nu se prea întîmplă: e o mîndrie a schimbului de noapte să dea lucru la fel de bun ca schimbul de zi.

Cîteva clipe de răgaz: o tartină mîncată cu poftă, o dușcă de lapte, și apoi, lîngă mașina lui Nicolae Ion, grămada de piese strălucitoare crește iar, neîncetat, spornic. Piesele acestea, precum și altele, mici sau mari, pe care le lucrează tovarășii lui Nicolae Ion, din schimbul de noapte, sînt așteptate cu nerăbdare în zeci de colțuri de țară, unde le cer harnicii constructori ai socialismului.

Așa e noaptea uzinei: zi albă, rodnică, plină de freamăt.

Cuptoarele fermecate

Simți, cînd te apropii de porțile acestea înalte, un miros plăcut, care-ți furnică nările? E atît de cunoscut și bun... Mirosul pîinii calde, pe care o cumperi dimineața. Dar aici e parcă altfel, mai plin de dulceață și lacom, de cuprinde strada. E și firesc: ne aflăm în fața Fabricii de pîine „Pionierul". „Intră", te pofțește mireasma, și te pomenești într-o împărăție, nu cu prisacă de stele și catifea de noapte, ca aceea de afară, ci una... a lui Prometeu, cel care a furat focul. Focul, iată-l aici, zăgăzuit în guri arzătoare, ca de balaur: cuptoarele. Cuptoarele sînt stăpînite de niște meșteri cu brațele goale și musculoase, care cotrobăie în măruntaiele lor cu lopeți lungi cît poveștile, scoțînd de acolo șiraguri de pîini rumene, pufoase și aromitoare. În altă parte, malaxoarele mestecă năpraznic — titirezi de fier — chintale de cocă albă, din care, apoi, brațe pline de iscusință modelează franzele, chifle și cornuri. Mîine, în zori, toate vor fi pe masă, lîngă ceai sau cafea, în mii și mii de case. Dar minunata aromă iscată aici, în buza cuptorului, îți spune de pe acum: „Poftă bună!"

Păsări călătoare

Ti-ti-ti, ti-ti-ti... Sunetul acesta limpede și argintiu, pe care ți-l închipui dăruit văzduhului de aparatele morse, de fapt, n-ai să-l întîlnești în sala mare de telegraf din clădirea poștei. Aici e mai mult un fel de țăcănit monoton și neîntrerupt, ca și cum o armată întreagă de liliputani ar păși mărunt pe podea, încălțată cu coji de nucă. Și totuși te cuprind o emoție vie și o înfrigurare cînd intri. Mai cu seamă acum, tîrziu, după miezul nopții. Poate pentru că de aici zboară, clipă de clipă, în toate zările, rîndunelele nevăzute ale veștilor.

Aplecată atent asupra mașinii ei, telegrafista Ana Eftimie atinge ușor și uimitor de repede „claviatura". Mîinile ei fac mereu aceeași mișcare, dar privindu-i chipul ai să deslușești acolo aburul subțire al atîtor gînduri și emoții care petrec — pe firul tainic al inimii — fiecare veste. Fiindcă veștile acestea grabnice, care pornesc la drum pe potecile văzduhului și ale nopții, au fiecare o viață și o însemnătate a lor, mare și minunată.

Chimistul care a trudit nopți întregi în laborator trimite departe știrea, la o uzină: am descoperit cutare formulă. Produsul poate intra în fabricație.

Fiul care face armata își vestește tatăl: mîine sosesc în permisie.

Fiica trimite mamei o urare caldă de ziua ei.

Și Ana Eftimie lovește neîncetat clapele, trimițînd în 4 zări, sub cerul spuzit de stele al nopții, așteptatele păsări călătoare...

Casa vieții

Pe coridorul curat și prietenos al maternității „Grivița roșie" e o liniște ca nicăieri și stăruie, abia simțit, un miros de medicamente. O soră cu bonetă de zăpadă și pași de bumbac trece, uneori, de la o ușă la alta. Într-o încăpere alăturată, 7 sau 8, sau 10 nou-născuți își dorm întîiul lor somn și, dacă închizi ochii, le auzi parcă respirația: puf-puf.

Dar iată că dintr-alt colț al orașului a pornit în goană prin noapte, către casa aceasta a vieții, un automobil. Din el e coborîtă apoi, cu nespusă grijă, o femeie cu buzele albe și ochii grei de suferință. Șoapte, pași înfrigurați, fiole ciocnite, fîșîitul brancardei. E un caz complicat, grav. În casa doctorului Stanciu, directorul maternității, a țîrîit strident telefonul. Nu e ceva neobișnuit la ora 3 noaptea... Și peste cîteva clipe, doctorul Stanciu e la datorie. Își îmbracă halatul și pune masca de tifon, schimbînd în șoaptă cîteva cuvinte cu medicul de gardă, care a pregătit totul pentru operație.

... Clipele trec greu, nespus de greu. Dar trec. Și iată că sora cu pași de bumbac străbate din nou coridorul, de astă dată cu un ghemotoc mic în brațe. E o fetiță ghemotocul, o fetiță cu obraji de petală, pe care o va chema Sanda sau Olga, sau Nina. Acum ea merge să-și ia locul printre pasagerii în scutece din albul dormitor, iar mîine, ochii mamei, încărcați de zîmbet, o vor cerceta cu uimire și dragoste fără margini.

Așa sînt...

Așa sînt nopțile capitalei: viață intensă, calmă, plină de frumusețea și poezia muncii, a dăruirii. Am străbătut numai cîteva din minunatele înfățișări ale acestei vieți. Dar cîte mai sînt, prietene... Ca într-un fagure uriaș se adună veghea, munca și dragostea a mii de oameni, pentru ca viața clocotitorului oraș să pulseze necontenit, puternic, sigur, în fiecare ceas.

... Nenumărați oameni în salopete pun în mișcare, la uzina electrică, motoarele ce sforăie nărăvașe, cercetînd atenți cadranele, pentru ca în tot orașul să fie lumină.

... Ici-colo, pe străzi, echipe de muncitori de la I.T.B. dau zor să repare șinele de tramvai, reparații pe care circulația intensă a zilei le-ar face cu neputință.

... În marele Palat al telefoanelor, zeci de operatoare schimbă neîncetat fișele de comandă, făcînd legături, înnodînd cu grabă și iscusință convorbiri importante și urgente între oameni aflați la sute de kilometri unul de altul.

... În diferite părți ale orașului, oameni în uniformă, cu căști de oțel, pompierii, veghează lîngă mașinile lor puternice și iuți: sînt gata să alerge ca vîntul încotro s-ar isca vreo nenorocire, să lupte eroic cu ea, s-o înlăture.

... În Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" s-a pornit duduitul rotativelor, și tipografii, mînjiți de cerneală, le satură cu suluri pîntecoase de hîrtie, care se vor acoperi de slovă măruntă și vor ajunge dimineața în mii și mii de mîini grăbite.

... Mii și mii de oameni, unii aplecați peste mașini, alții peste pagini de carte, trudesc în noaptea aceasta calmă și minunată, pentru ca viața marelui oraș să nu contenească o clipă, să devină tot mai înfloritoare, mai frumoasă.

Bună dimineața!

Și acum, ultimul popas: la Gara de Nord. Peroanele sînt însuflețite aproape la fel ca ziua. Locomotivele pufăie greoaie, împrăștiind aburi ca niște moși-gerilă tuciurii, iar pleoapele roșii sau verzi ale semafoarelor clipesc vesele. Unele trenuri vin, altele pleacă. Se întretaie cărucioare cu bagaj, răsună chemări, lăcătușii ciocănesc cu grijă roțile vagoanelor ce pornesc în cursă, mecanicii cercetează presiunea.

Între cei de pe peron, un băiat mărunțel, cu părul ciufulit, cu ochi vioi, se agită de colo-colo. Ce-o fi cu el, la ora asta, în gară? În cîteva clipe aflăm. Îl cheamă Nicu Dodeanu. E cu maică-sa, și-a venit să-și întîmpine tatăl, care sosește din Moldova, de pe un șantier. Nu l-a văzut de cîteva luni și n-a vrut cu nici un chip să rămînă acasă într-o clipă atît de dorită.

Dar iată, acceleratul de Moldova sosește. Priviri înfrigurate pe deasupra șuvoiului de oameni ce se revarsă din tren. Și peste un minut doar, Nicu e în brațele omului voinic, ars de soare, cu șapcă, geamantan și pelerină. Îi întinde buchetul mic, cumpărat de cu seară și păstrat proaspăt în pahar. De emoție nu poate spune un cuvînt...

Geana trandafirie a zorilor se iscă, aproape fără veste, la orizont.

Bună dimineața, oraș iubit!

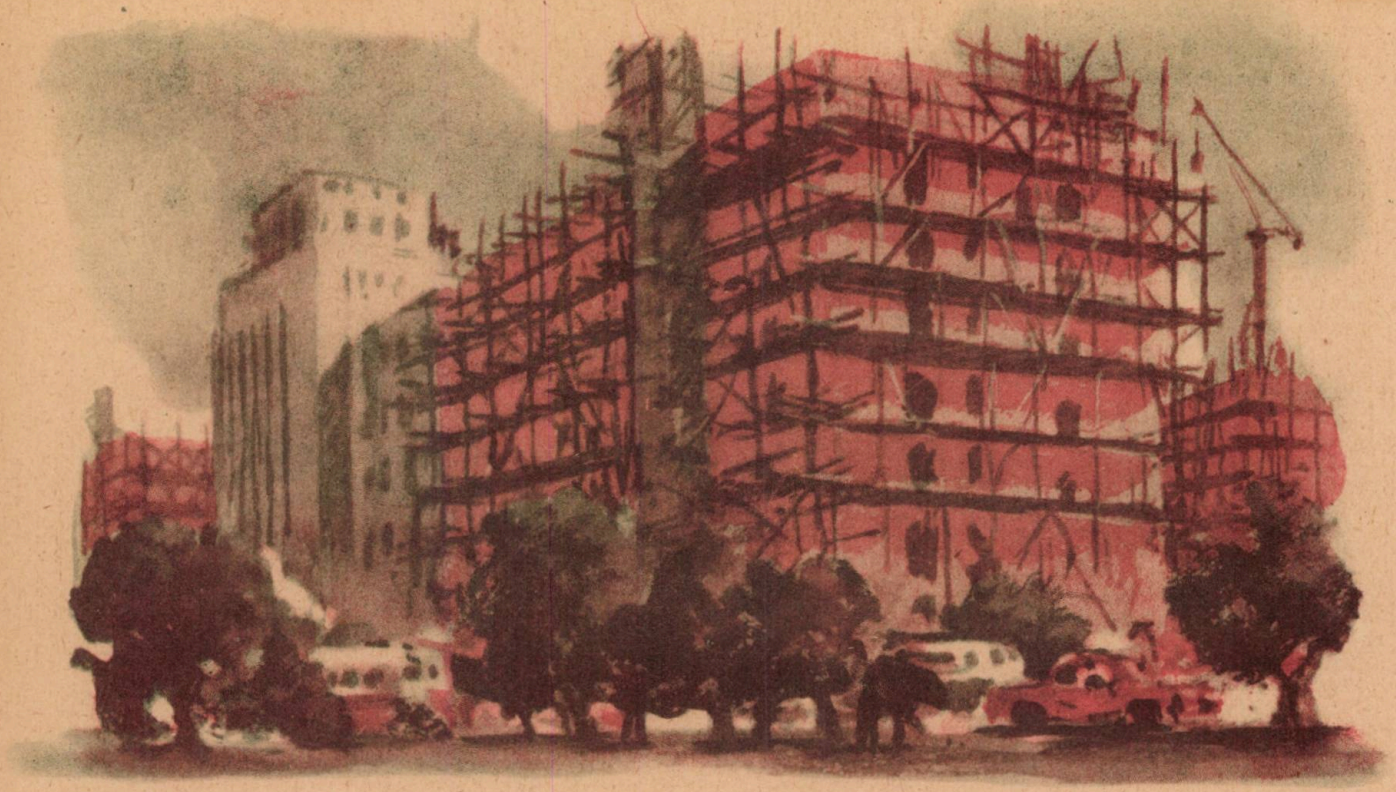

CÎNTEC DESPRE BUCUREŞTI

(Vals)

Versuri: HORIA ARAMĂ

Muzica: ELLY ROMAN

1.

Capitală a bucuriei,
Te-au visat părinții de mult.
Zvonul luptelor și urgiei
Din amarul trecut îl ascult.
Dar veni și clipa cînd fiii
Libertatea ți-au cucerit,
Și-au ieșit în stradă copiii,
Și-a sunat rîsul tău fericit.

Refren :

București, București,
Oraș fericit al copiilor,
București, București,
Capitală a bucuriilor.
București, București,
Rîzi și sclipești
Prin mii de ferești ;
Veșnic tînăr ești,
Veșnic te înnoiești,
București,
București !

2.

Capitală a tinereții,
Ritmul tău e tînăr și viu.
Cu luceafărul dimineții
Te trezești, și-adormi seara tîrziu.
Zi de zi, în sute de locuri,
Cu luceafărul dimineții
Se ridică noile blocuri,
Și copiii tăi cresc, drag oraș.

Refren...

3.

Capitală a bucuriei,
Mii de școli spre noi ai deschis,
Iar palatul copilăriei
E al nostru, frumos ca un vis.
Pentru drumul fără oprire
Spre un viitor fericit,
Pentru tot strigăm : MULȚUMIRE
NE-NFRICATULUI NOSTRU PARTID !

Refren...

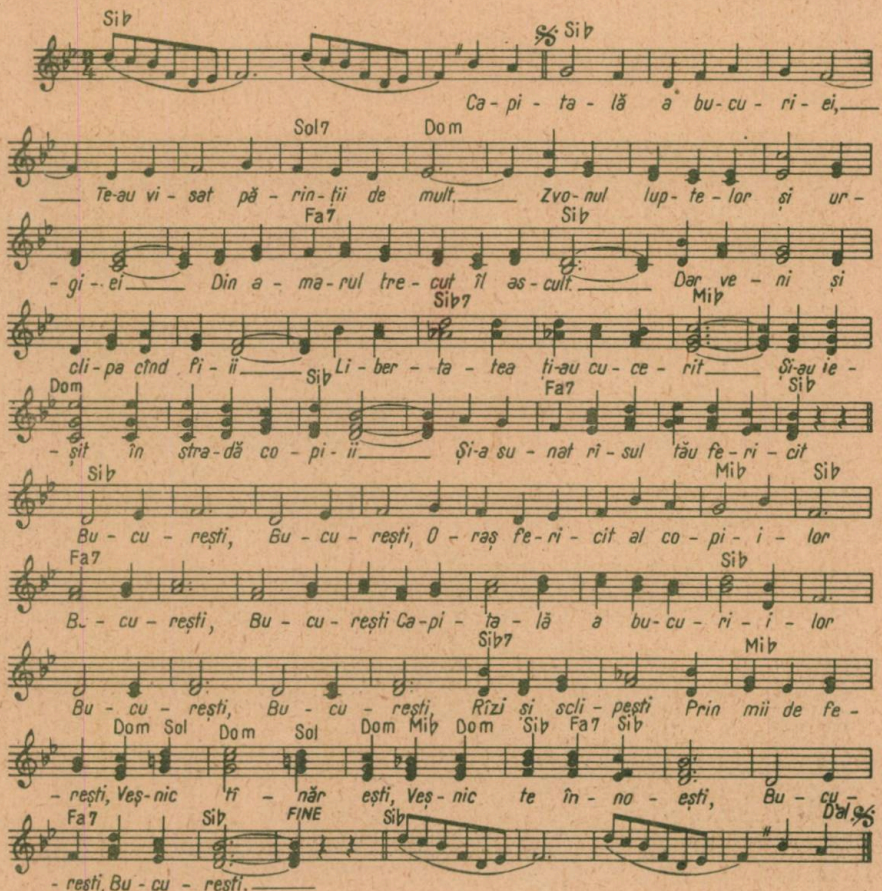

Imagini din plastica noastră nouă

În operele de artă plastică realizate în țara noastră în perioada care a urmat marelui act istoric de la 23 August 1944, omul muncii, eliberat de exploatare, ale cărui forțe creatoare au fost pentru totdeauna descătușate, reprezintă personajul lor central, viața și activitatea productivă a acestuia devenind principala sursă de inspirație în arta noastră nouă.

În expoziția anuală de stat din 1954 a putut fi văzută pentru prima dată lucrarea în gips patinat a sculptorului *Andrei Szobotka*, lucrare intitulată „*Se naște o idee*".

Sculptura are, prin ansamblul rezolvării sale, un pronunțat caracter monumental. Ea dă imaginea emoționantă, cu valoare de simbol, a noului tip de muncitor, înaintat, inovator, din patria noastră.

Muncitorul este înfățișat într-un moment de maximă concentrare intelectuală, moment în care acesta începe să întrevadă ideea rezolvării îndrăznețe, căutată de el cu atîta stăruință. Evitînd artificialitatea, atitudinea de meditație a muncitorului este redată cu multă naturalețe, simplitate și putere de convingere.

În realizarea lucrării, echilibrată armonios din punct de vedere al construcției plastice, avînd un modelaj care urmărește îndeaproape formele, atenția sculptorului s-a concentrat cu deosebire asupra figurii muncitorului, ale cărui trăsături vădesc forță, inteligență, încredere în propria capacitate creatoare.

Remarcabil prin claritatea structurii compoziționale, tabloul „*Reparații la cuptoare la Uzinele Reșița*", pictat în 1953 de către pictorul *Octavian Angheluță*, redă cu autenticitate atmosfera unei scene de muncă.

Ritmul viu în care muncitorii își desfășoară activitatea a imprimat fiecăruia dintre ei atitudini și gesturi proprii, dar care, privite în totalitatea lor, grăiesc despre o participare colectivă, plină de interes pentru momentul înfățișat. Folosind o expresivă gradație în vederea participării fiecărui muncitor în parte, gradație împărțită între mișcarea avîntată a celor doi muncitori din imediata apropiere a gurii cuptorului și atitudinea de încordată atenție și așteptare a personajelor din partea stîngă a grupului, pictorul a imprimat lucrării o accentuată forță de evocare.

Se naște o idee — SZOBOTKA ANDREI

Reparații la cuptoare la Uzinele Reșița — OCTAVIAN ANGHELUȚA

„De vorbă cu o boabă de cafea"

Nu-mi amintesc exact unde mă aflam. Mi se pare că la Marsilia, dar e tot atît de posibil să mă fi aflat la Varna, Hamburg sau Gdansk. Cu siguranţă însă că eram într-un port, într-unul din porturile lumii, în aşteptarea unui vas despre care fusesem informat că avusese în lunga-i călătorie o mulţime de peripeţii ce merita să le cunosc.

Sosisem însă prea devreme pe chei. Intrarea vasului în radă era anunţată abia peste o oră. Cum n-aveam ce face, m-am aşezat pe o ladă în faţa unor uriaşe silozuri şi am început să răsfoiesc caietul cu însemnări de care — după cum bine ştiu cititorii „Cravatei roşii" — nu mă despart niciodată.

Furat de gînduri, abia am auzit glasul micuţ şi firav care mi s-a adresat.

— Fac prinsoare că eşti reporter!

— Dacă faci, cîştigi! răspund şi mă întorc să văd cine-mi vorbeşte.

Sînt convins că cititorilor mei n-o să li se pară ciudat faptul că glasul care mi s-a adresat nu era al unui om ca toţi oamenii, ci al unei boabe de cafea, ca toate boabele de cafea... Am luat-o în palmă şi, din vorbă în vorbă, fără să-mi dau seama, s-a născut interviul de faţă.

Deci... „De vorbă cu o boabă de cafea"!

— Am căzut acum cîteva minute dintr-un sac, a început interlocutoarea mea, dintr-un sac care, alături de nenumărate altele, vine de departe, dintr-o lungă călătorie pe ape...

— Şi mai precis de unde?

— Din Congo. Din Congo Belgian.

— Bucuros de cunoştinţă. N-am fost încă în ţara ta, dar am auzit şi ştiu multe despre ea. Ţi-aş fi recunoscător dacă mi ai povesti şi tu ceva interesant.

— Cu plăcere... Numai că nu ştiu ce ştii şi ce ai mai vrea să ştii...

— Asta e simplu. Ştiu despre ţara ta că este una dintre cele mai mari din Africa ecuatorială şi este tăiată de fluviul Congo, unul dintre cele mai mari fluvii. Mai ştiu şi altele la care, de asemenea, va trebui să adaug adjectivul „mare". E o ţară cu mari resurse economice — ocupă primul loc în lumea capitalistă în ceea ce priveşte extracţia de uraniu, cobalt, diamant şi un loc însemnat prin alte bogăţii ale sale ca zinc, cositer, cupru, plantaţii de cafea şi cacao, arbori de cauciuc, bumbac...

— Să te mai ajut şi eu... folosind acelaşi adjectiv! Suprafaţa ţării mele este de 80 de ori mai mare decît a Belgiei — metropola — şi populaţia ei depăşeşte 11.000.000 de locuitori. Cel mai mare oraş — capitala — se numeşte Leopoldville.

— Mulţumesc... Bucuria de a te fi întîlnit mi-o stîrneşte însă mai puţin aflarea acestor date pe care, la drept vorbind, cititorii mei le pot găsi în orice carte de geografie. Pe mine, ca reporter, mă interesează oamenii, viaţa lor. Întreaga Africă se găseşte astăzi într-o uriaşă luptă pentru sfărîmarea lanţurilor colonialismului. În această luptă, un front deosebit de puternic, un front de la care colonialismul primeşte grele lovituri, este Congo Belgian.

— Adevărat. Mă mai aflam încă în ţară cînd la Leopoldville şi în alte oraşe ca Stanleyville, Boma, Matadi au avut loc greve, uriaşe demonstraţii pe străzi cu pancarde pe care scria „Colonialişti, cărăţi-vă!", ciocniri cu poliţia...

— Ştiu. Toate acestea fac ca acum Congo Belgian să fie în atenţia întregii omeniri, lupta sa crîncenă de eliberare să fie îmbrăţişată cu admiraţie de toate popoarele lumii. Povesteşte-mi, te rog, despre această luptă...

— Ai caracterizat-o adineauri prin cuvîntul „crîncenă"... Colonialiştii, înspăimîntaţi, trimit în Congo soldaţi înarmaţi pînă în dinţi. Bicele stăpînilor de sclavi şi bastoanele poliţiştilor au fost înlocuite cu tunuri, aruncătoare de mine, tancuri. Îm-

potriva populației care se trezește la viață, care își cere dreptul la libertate, colonialiștii pornesc un adevărat război. Dar nici tunurile, nici tancurile nu pot înăbuși ura de veacuri a congolezilor împotriva colonialiștilor, voința lor neclintită de a-și cîștiga dreptul de-a fi ei înșiși stăpîni în bogata lor țară. În timp ce colonialiștii belgieni și americani au adunat averi fabuloase furînd bogățiile Congoului, populația țării trăiește o viață îngrozitoare, de mizerie și chinuri...

— Îmi amintesc, o întrerup pe interlocutoarea mea, că am citit undeva, odată, o știre care, sînt convins, a umplut de durere și mînie inimile oricărui om. Un savant francez a calculat că de la începutul secolului nostru colonialiștii au ucis milioane de congolezi.

— Adevărat. Aceștia au fost uciși cu armele de către colonialiști. Dar colonialiștii nu ucid numai cu pușca și pistolul. Viața chinuitoare din țările cotropite de ei este, de fapt, o moarte lentă, un drum care duce în scurt timp la moarte. În Congo Belgian, salariul unui muncitor negru este de 5 ori mai mic decît al unui alb. De spitale și școli nu se pomenește. Dintr-o sută de oameni numai 3 știu să citească. Copiii...

— Da, chiar te rog să-mi povestești despre copii. Pe cititorii mei îi interesează mult viața copiilor de pretutindeni...

— Copiii, continuă boaba de cafea, simt și ei din plin ce înseamnă colonialismul. Sînt puși să muncească de la vîrsta de 3 și 4 ani. Chiar pe mine m-a cules un copil. Pentru fiecare clipă cînd, ostenit de muncă, se așeza să se odihnească, vătaful îi scădea din puținul care avea să-l primească după o zi de trudă peste puterile unui om matur, darmite ale unui copil.

Ca și părinții lor, mineri, culegători de cafea sau tăietori de lemne în întinsele păduri ale Congoului, copiii sînt siliți să poarte la gît o zgardă cu un număr pe ea pentru a putea fi recunoscuți. În ochii colonialiștilor, negrii nu sînt oameni. Sînt niște numere... Dar toate aceste chinuri au făcut să crească și mai mult ura împotriva colonialismului, setea de libertate. Și aici, ca pretutindeni în coloniile din Africa și Asia, colonialismul își numără ultimele zile. Toate popoarele lumii sprijină lupta demnă a populației din colonii. „Colonialiști, cărați-vă!" nu-s doar niște cuvinte scrise pe pancarde ori pe ziduri. Ele se prefac zi de zi în realitate. Cercul de foc al luptei de eliberare strînge tot mai mult colonialismul pînă cînd nu va mai rămîne din el decît o tristă și dureroasă amintire, cea mai tristă și mai dureroasă amintire din istoria omenirii...

Dar iată că din larg se aude o sirenă de vas. Peste cîteva minute va intra în port vasul pe care îl așteptam. Mă ridic să-i ies în întîmpinare și-i mulțumesc boabei de cafea pentru... da, știu pentru ce: pentru că, ținînd-o în palmă, mi-a fost mai de preț decît un diamant. Privind-o, am stat de vorbă cu mine însumi despre una dintre problemele de cel mai arzător interes, sugerîndu-mi rîndurile pe care le închei acum, semnîndu-le ca de obicei.

Ilie Călătorie

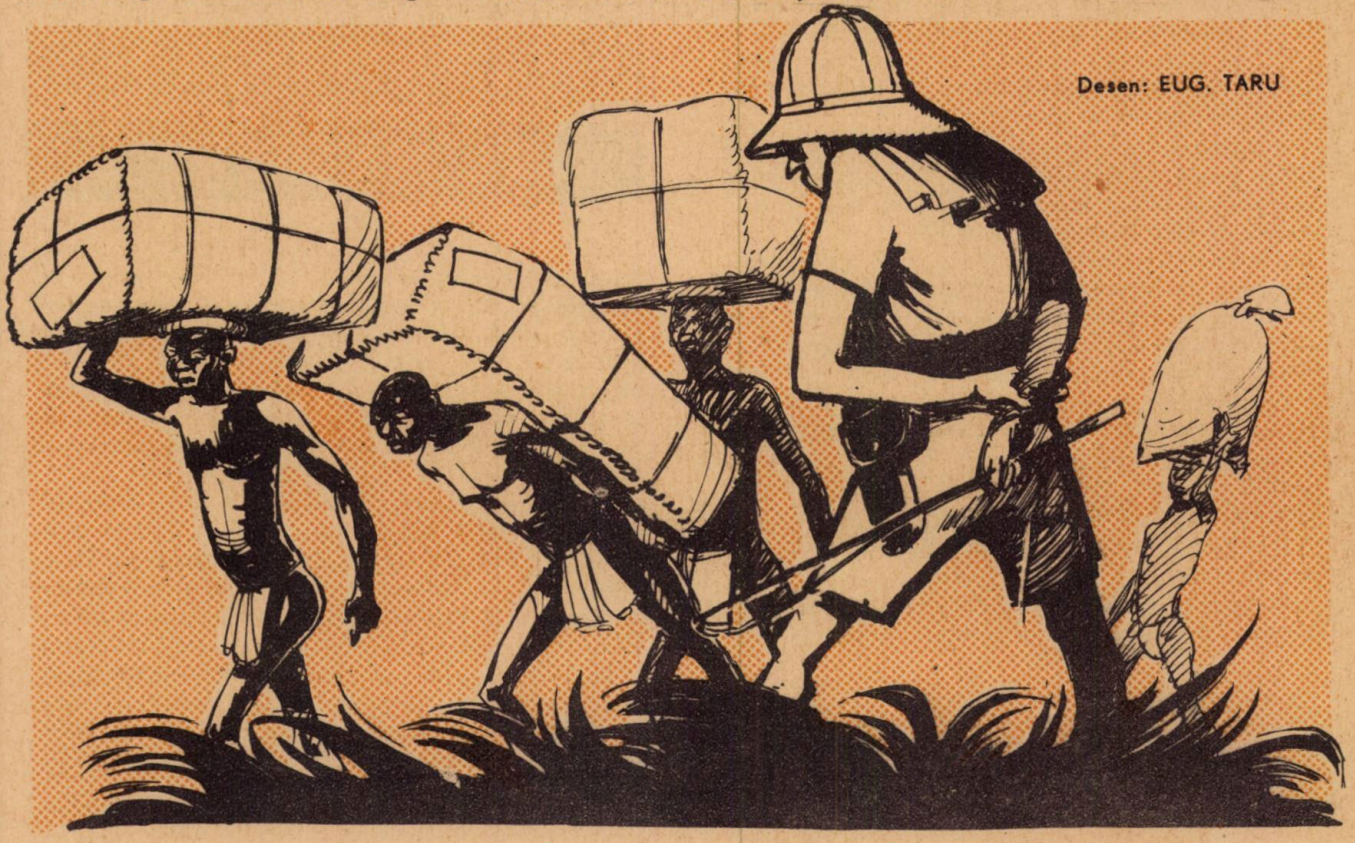

Desen: EUG. TARU

MATEI ALEXESCU şi C. ION
Desene D. IONESCU

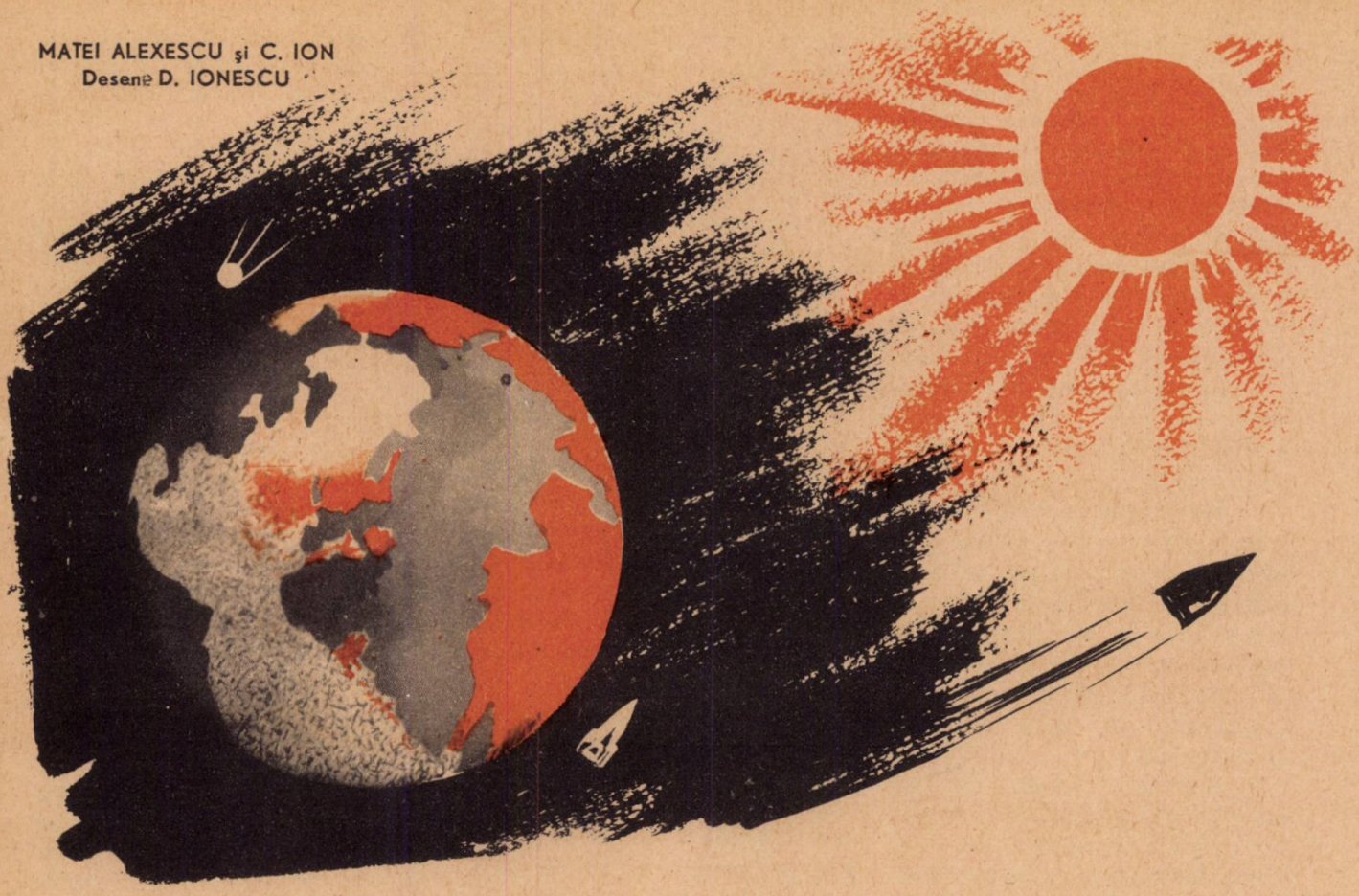

DESPRE UN „CERTIFICAT DE NAŞTERE"

Cum a luat naştere Pămîntul*? Iată o întrebare pe care şi-au pus-o oamenii milenii în şir.

De la început trebuie să mărturisim că e o întrebare foarte grea. Şi totuşi, după mii de ani de observaţii, oamenii au găsit răspunsul şi sînt pe cale de a completa tot mai cuprinzător „certificatul de naştere" al Pămîntului.

O sumedenie de părer[i], de ipoteze s-au ivit în alcătuirea acestui „certificat". Biblia susţine, de pildă, că pămîntul ar fi fost făcut de dumnezeu din nimic, la simpla dorinţă a acestuia, în „6 zile"; totul ar fi rămas neschimbat de la „facerea lumii" pînă în zilele noastre... Sute, mii de ani s-a luptat ştiinţa cu părerile acestea religioase, adunînd mereu fapte, observaţii şi experienţe, demonstrînd că din nimic nu poate lua naştere nimic, că ceva material (care are o greutate, o formă, o structură) nu poate apărea decît tot din ceva material, că, în sfîrşit, un spirit în afara şi deasupra lumii nu există şi nici nu poate exista, el fiind o scornire a minţii omeneşti neluminate încă. De altfel, puţini sînt aceia care, astăzi, mai pot crede în aşa ceva!

Dar dacă Pămîntul nu a fost creat de vreun dumnezeu, atunci el a fost totuşi creat din ceva?!

O ipoteză foarte interesantă aparţine filozofului german Immanuel Kant şi învăţatului francez Pierre Simon de Laplace (secolul al XVIII-lea). Ipoteza ne întoarce, pe calea gîndirii, în urmă cu miliarde de ani, cînd în locul actualului sistem solar (al sistemului format din Soare, cele 9 planete naturale, sateliţii planetelor, comete etc.) se găsea o nebuloasă, un uriaş nor format din gaze şi pulberi rarefiate, cu o temperatură destul de scăzută. Nebuloasa se rotea în jurul ei însăşi.

Atracţia reciprocă a gazelor care formau nebuloasa (în baza atracţiei universale) a făcut ca aceasta să se restrîngă, să se micşoreze, luînd o formă sferică. Comprimarea a avut drept efect — conform unor legi bine cunoscute din fizică — ridicarea temperaturii nebuloasei. Un termometru ar fi putut arăta că norul a căpătat fierbinţeală, că el a început să răspîndească lumină şi căldură. În acelaşi timp a crescut şi viteza de rotaţie a nebuloasei în jurul axei proprii, astfel încît uriaşul nor cosmic a început să se turtească la poli.

* Facem o discuţie pe care este bine s-o reţineţi: cînd ne referim la solul pe care-l călcăm, la litosferă, scriem „pămînt". Cînd ne referim la planeta noastră luată în întregime, ne referim la un corp ceresc, deci la un nume propriu. În acest caz scriem „Pămînt".

Dar comprimarea și cu viteza mare de rotație sînt fenomene care nu prea se împacă. Din lupta lor a apărut o altă forță numită centrifugă. Aidoma unui bolnav care, cuprins de febră, începe să arunce totul de pe el, nebuloasa a început să arunce în spațiu inele de materie fierbinte. Depărtîndu-se, inelele se rupeau în bucăți, mai apoi se comasau din nou în globuri fierbinți, unele mai mari, iar altele mai mici, continuînd să se învîrtească în jurul globului principal.

Treptat, micile globuri au început să se răcească, căpătînd mai devreme sau mai tîrziu cîte o scoarță solidă. Sfera centrală, mult mai mare, nu s-a răcit încă. Ea ar fi Soarele actual. Iar sferele mai mici, solide, ar fi planetele.

Timp de peste 120 de ani, ipoteza cosmogonică* a lui Kant și Laplace a fost considerată ca valabilă, fiind studiată în toate școlile. Descoperirile ulterioare au arătat însă că ea prezintă numeroase nepotriviri între faptele observate și explicațiile care ar putea fi date prin această ipoteză. Iată, de pildă, explicația pe care o dă ipoteza Kant-Laplace referitor la formarea sateliților (Pămîntul are unul: Luna; Jupiter, Saturn și alte planete — chiar mai mulți) este aceea că ei s-ar fi rupt din planetele în jurul cărora se învîrtesc. Dacă este așa, toți sateliții planetelor, ca niște copii ascultători, ar trebui să se rotească în aceeași direcție cu planetele-mame.

Dar dacă mecanismul formării sistemului solar după Kant-Laplace a fost dovedit nefundat, ceea ce constituie totuși un mare pas înainte al acestei teorii față de acele creaționiste este ideea grandioasă a evoluției naturale, a unei nașteri și evoluții unde Dumnezeu și îngerii n-au ce căuta.

Oamenii de știință care se bazează în cercetările lor pe concepția materialistă despre lume sînt convinși de faptul că lumea înconjurătoare poate fi cunoscută, că ea nici nu a fost creată și nici nu este condusă de vreo forță supranaturală, că materia este veșnică și în continuă mișcare și transformare. Aceste convingeri îi duc pe savanți la rezultate reale, la vederi, teorii conforme cu realitatea existentă.

Astfel, între anii 1947—1950, un colectiv de savanți sovietici, condus de acad. Otto Iurevici Șmit, a elaborat o interesantă ipoteză cosmogonică.

Ipoteza acad. O.I. Șmit se bazează mai întîi pe faptul cunoscut că Soarele se mișcă în jurul centrului Căii Laptelui (a Galaxiei noastre, care, după cum se știe, este un uriaș sistem stelar, o îngrămădire compusă din aproximativ 150 miliarde de stele). În al doilea rînd, ea pornește de la aceea că în sistemul nostru stelar există numeroși nori uriași de pulberi și gaze cu care Soarele s-ar putea întîlni în mișcarea sa. Ipoteza savanților sovietici afirmă că acum 7—8 miliarde de ani Soarele s-ar fi întîlnit cu un astfel de nor pe care l-ar fi captat, luîndu-l cu el așa precum un roi de albine și-ar urma, ca la un semnal, matca, înconjurînd-o din toate părțile. Ceea ce s-a întîmplat însă mai departe în acea zonă a Căii Laptelui nu mai are nici o asemănare cu roiul de albine: ciocnirile dintre particelele solide ale norului au dus treptat la formarea unor aglomerări de materie, care au crescut mereu.

În decursul a 1—1,5 miliarde de ani, aceste aglomerări au adunat aproape toată materia norului, formînd noduli mai mici sau mai mari. Acesta este momentul apariției și dezvoltării planetelor Mercur, Venus, Pămînt, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun, Pluton.

În timpul formării lor, bucățile mai grele de materie coborau încet către regiunile centrale ale acestora. Așa se explică de ce densitatea scoarței pămîntului — de exemplu — este de numai 2,6, în timp ce densitatea materiei din zona centrală este de aproximativ 12.

Discuțiile purtate în jurul acestei ipoteze au arătat că ea explică numeroase caracteristici ale sistemului solar pe care alte ipoteze le lăsa nelămurite: se explică, de pildă, de ce planetele din apropierea Soarelui (Mercur, Venus, Pămînt și Marte) sînt mici și relativ grele, pe cînd cele mai îndepărtate (Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun) sînt mari și relativ ușoare: materia mai ușoară a norului (pulberea fină) a fost împinsă la mari distanțe de apăsarea exercitată de lumina Soarelui (da, lumina are putere de „împingere", are greutate, dacă vreți), ceea ce nu s-a întîmplat cu particulele mai grele.

Ipoteza cosmogonică sovietică amintită mai explică de ce în zonele centrale ale planetelor temperaturile sînt foarte ridicate (cca. 2.500°C pentru centrul Pămîntului). Explicația dată este aceea că elementele radioactive, mai grele, s-au adunat în zonele centrale; energia emisă spontan de ele s-a acumulat sub formă de căldură, în care temperatura a crescut treptat. Este bine de reținut deosebirea: în ipoteza Kant-Laplace, planeta Pămînt, o dată ruptă, aruncată de forța centrifugă din materia centrală, a avut o temperatură foarte ridicată, pe care și-ar fi pierdut-o în cea mai mare parte pînă astăzi, ca un cazan ce-și pierde mereu din presiune și căldură în lipsă de cărbuni.

După ipoteza lui Șmit, drumul urmat de temperatura Pămîntului (ca, de altfel, și a celorlalte planete-surori) este exact invers: norul cosmic avea o temperatură de aproximativ 0°C. Ciocnirea pulberilor, a meteoriților care cădeau, izbind Pămîntul în formare, a început să-i ridice temperatura linie cu linie, ea crescînd vertiginos mai ales în părțile lui centrale datorită elementelor radioactive.

Nu avem aici posibilitatea să expunem mai pe larg ce alte caracteristici ale sistemului solar și ale Pămîntului mai explică ipoteza savantului sovietic. Amintim explicarea pe care o poate da această teorie mișcării pe drumuri aproape circulare a planetelor, mișcarea acestor drumuri într-un singur plan, rotația planetelor în jurul propriilor axe ș.a. Ipoteza mai poate fi îmbunătățită și, o dată cu aceasta, vor fi completate și rubricile goale ale „certificatului de naștere" al Pămîntului.

* Cosmogonia este știința despre originea corpurilor cerești.

Trei povestiri

Ne reîntîlnim la şcoală după ce prietena noastră vacanţa ne-a plimbat de-a lungul zilelor de vară, pe căile ei de basm. Iată ce am auzit povestindu-se despre vacanţă, la început de an şcolar, de la pionierii care şi-au petrecut zile de neuitat în tabere.

DOUĂ PRIETENE

S-au cunoscut încă din primele zile de tabără cînd au sosit în gară la Timişul de Sus. Atunci, de Cornelia s-a apropiat o fată cu un rucsac în spate.

— Cum te cheamă? a întrebat-o ea.

— Cornelia Drăguţ. Pe tine?

— Marton Aneta.

Din vorbă în vorbă, fetele s-au trezit povestindu-şi multe, ca şi cum s-ar fi cunoscut de cînd e lumea. Şi asta din pricină că Aneta era simplă şi veselă, ceea ce te cucerea. Cornelia era o fire mai tăcută, mai sfioasă, stătea totdeauna deoparte şi îi venea greu să se împrietenească cu cineva. Cînd a venit vorba să-şi aleagă dormitorul, Aneta i-a propus să stea împreună. Şi uite aşa a început prietenia dintre cele două fete: Drăguţ Cornelia (din Constanţa) şi Aneta Marton (din Oraşul Stalin). Nici ele nu şi-au dat bine seama cînd au început să-şi povestească, una despre marea nesfîrşită, despre vapoarele care vin şi pleacă din portul Constanţa; cealaltă despre imensitatea munţilor împăduriţi, despre frumuseţea Poienii Stalin.

Într-o zi, fetele au văzut că cei mici vin la masă cam nepieptănaţi, cu sandalele desfăcute, cu hainele în neorînduială.

— Să-i ajutăm! şi-au propus ele. Aşa se face că în fiecare dimineaţă le puteai întîlni pe cele două prietene în dormitorul prichindeilor. Îi învăţau să-şi aştearnă patul, să-şi spele urechile, să se îmbrace...

Zilele trec repede în tabără. Pionierele noastre erau peste tot împreună, în excursii, la serbări, de serviciu.

— Parcă am fi surori, *Testvérek vaghiunk*, rostea deseori Cornelia cuvintele ungureşti învăţate de la Marton Aneta.

Dar iată că într-o zi Aneta s-a îmbolnăvit. Se plîngea că o doare un picior. Doctorul îi recomandă repaus complet cîteva zile. Aneta trebuia să stea la infirmerie... De afară răzbătea pînă la ea zvon de cîntec, de joacă, sunet de goarnă. Era trist să stai singură cînd afară era numai voie bună. N-a durat însă mult. În cameră a intrat Cornelia cu cărţi şi reviste sub braţ. Au citit împreună, au jucat şah, au desenat.

Aneta s-a însănătoşit curînd.

A sosit şi ziua închiderii taberei. Copiii şi-au strîns lucrurile, s-a făcut ultimul schimb de adrese, ultimele pregătiri.

— La revedere, tabără dragă, la revedere Cornelia, să nu uiţi să-mi scrii.

În tabără Cornelia a înţeles ce bine e să ai un prieten.

B. C.

AŞA-I EL..

Tabăra are un platou mare, betonat şi înconjurat de brazi. Aici se află catargul şi tot aici au loc careurile. Mihai s-a aliniat şi el, în fugă, lîngă tovarăşii de detaşament. Alături, Mitruţă, preşedintele detaşamentului, îi dă cu cotul şi-i şopteşte printre dinţi:

— De ce-ai venit cu pantofii nefăcuţi?

— Păi..., face buimăcit Mihai, am dormit mai tîrziu şi...

— Asta-i a treia zi de cînd vii la careu dezordonat. Ia te uită cum îţi stă freza. Şi cămaşa... ce să mai vorbim? La şcoală însă ţin minte că veneai ca scos din cutie...

— Ei, la şcoală!... oftează Mihai ca la amintirea unui vis frumos. Atunci mă ajuta mama...

Instructorul se apropie de ei şi le întrerupse discuţia.

— Ce tot vorbiţi, Mitruţă?

— Îi... îi spun că a venit iar cu pantofii nefăcuţi. E a treia zi de...

— Şi ce-ai cu el? Aşa-i place, aşa-i el. Şi acum fiţi atenţi la careu...

Mihai bănui în glasul instructorului o notă ironică. „Aşa-i el? Oare aşa sînt eu? Deunăzi, Mihaela, zărindu-mă fără nasture la cămaşă, tot aşa mi-a luat «apărarea» faţă de fete: «Ce-aveţi cu el? Dacă aşa-i place?... Aşa-i el...»"

...Careul s-a sfîrşit de mult. În dormitor, Mihai se roagă de Gelu:

— Gelule, spune-mi şi mie cum se dă lustru la pantofi? Îţi dăruiesc un fluier din soc...

În încăpere intră Marilena, preşedinta detaşamentului de serviciu. Mihai o luă cu binişoru:

— Mari...Marilena! Îţi dau prăjitura mea de la prînz. Ba nu, nu numai prăjitura... Uite, îţi dau şi creionul ăsta... Numai ajută-mă să-nvăţ să-mi cos nasturele...

Marilena se prefăcu supărată:

— Ce înseamnă asta? Auzi vorbe: „Îţi dau prăjitura, îţi dau creionul!" Unde te trezeşti?

Mihai se roşi ca focul.

— Ei, şi tu..., făcu el neştiind să se apere altcum. Hai, mă ajuţi?

Dar Marilena se şi înarmase cu un ac şi cu aţă...

...Peronul gării e înţesat de lume. Toţi aşteaptă să coboare copiii din tren. Iată-l şi pe Mihai.

— Bine-ai venit, Mihăiţă! şi bunica îl îmbrăţişă. Ce frumos te-ai făcut, v-au îngrijit bine acolo! Şi ce frumos ţi-au călcat cămaşa.

— Eh! mi-au călcat-o?!... Mi-am călcat-o eu! Şi tot eu mi-am cusut nasturii, mi-am lustruit pantofii şi cîte altele.

Mama, bunica, Lelia — sora lui Mihai — îl privesc nedumerite.

— Cum, tu singur???

— Mda, „singur". Şi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, Mihai îşi luă geamantanul şi o porni înainte.

Se întorcea din tabără.

ŞT. ZAIDES

VIOREL DESCOPERĂ VOINŢA

— Un prim plan straşnic! se bucură reporterul cinematografic notînd în carnet: „Viorel Nicolae".

Viorel simţi o mare bucurie, mai ales că totul venise pe neaşteptate: echipa de reporteri cinematografici, năvala amatorilor de a fi filmaţi („şi eu, şi eu") alegerea lui, care stătuse mai la o parte... După prima clipă de bucurie însă reveni la realitate.

— Eu sînt... Eu sînt..., începu Viorel, dar nu-şi termină propoziţia care ar fi sunat aşa: „Mîine, cînd dumneavoastră filmaţi excursia la Mamaia, eu sînt de serviciu pe tabără".

Reporterul scria alte şi alte nume, iar Viorel se uita prostit şi nu vedea nimic. Nu degeaba îi spuneau prietenii lui de la Şcoala medie nr. 12 din Bucureşti, unde învăţa, că n-are voinţă să fie atent totdeauna la ore, că nu poate să amîne o oră de joacă ca să-şi termine lecţiile... Uite, de pildă, acum nu are curaj să renunţe la excursie, la filmat...

S-a chinuit Viorel toată după-amiaza: „E cu mult mai plăcut să mergi în excursie şi să fii filmat decît să stai în tabără de serviciu. Ce să facă? Totuşi a fi de serviciu înseamnă să ai o răspundere faţă de tabără.

Toată ziua, Viorel fu abătut.

A doua zi dimineaţa îi veni o idee salvatoare: să roage pe cineva să-l înlocuiască. Dar numaidecît îşi aminti de colegii lui de grupă care spuseseră clar: „Noi sîntem de serviciu"... Şi îi fu ruşine.

Imediat după-masă, cei notaţi pentru filmare se repeziră la autobusul care-i aştepta. Inima lui Viorel se strînse. Alergă şi el spre maşină.

— Hai, urcă! strigă reporterul.

— Sînt de serviciu răspunse tare şi hotărît Viorel.

Întorcîndu-se spre tabără, Viorel simţi o mare bucurie: biruise!

A. SIBIANU

(Urmare din pag. 3)

Chiar în după-amiaza cînd Ştefan Sîrbu vizitase de unul singur pentru întîia oară şcoala în care avea să înveţe un an întreg, preşedintele detaşamentului se întîlni pe uliţa cea mare cu Grecu, un pionier dintr-a VI-a B.

— Ştii ce, l-a oprit preşedintele, fă tu o mobilizare-n lanţ şi adună la mine în grădină pe toţi dintr-a VI-a B...

Într-o oră, întregul detaşament se afla în grădina preşedintelui. Acesta sosi şi el de îndată:

— Copii, ne-a venit un coleg nou...

— E pionier? întreabă Godan.

— Sigur. Vine de la Severin. M-am întîlnit azi cu mama lui, i-aducea actele la şcoală. Spunea că Ştefan — aşa-l cheamă, Ştefan Sîrbu! — n-a mai fost niciodată la ţară şi se teme că o să-i vină greu... Ce-ar fi să-i facem o primire aşa, ştiţi voi cum, să se simtă bine la noi chiar din prima zi? Ei, ce ziceţi?

Nimeni nu spuse nimic, dar Tecu, căpitanul echipei de oină, se gîndi: „Te pomeneşti că cu el ne completăm echipa..."

Sîrbu se sculă devreme, îşi călcă cravata, şi-o potrivi bine în oglindă, apoi pe la 8 fără 25 o apucă spre şcoală. Voia să nu fie el cel de pe urmă tocmai azi, cînd avea să facă cunoştinţă cu clasa.

Sosit la şcoală, îşi alese banca din fundul clasei, de pe rîndul din mijloc şi, prefăcîndu-se că citeşte o carte, aşteptă cu emoţie să se umple clasa cu noii lui colegi.

Dar, minut cu minut, timpul se scurgea, de pe coridor se auzea gălăgia celor din clasele vecine, numai la a VI-a B nu intra nimeni.

În sfîrşit, se auzi şi sunetul vesel al clopoţelului. Şi iată că uşa clasei se deschise, şi, dădu buzna înăuntru un grup de fete şi băieţi. Cîţiva aveau flori.

O fetiţă cu codiţele ca două beţişoare se proţăpi în faţa băncii lui şi se recomandă scurt:

— Eu sînt Ileana Popescu. Ceilalţi — viitorii dumitale colegi.

Şi, parcă pierzînd tot mai mult curajul din pricina figurii posomorîte a lui Sîrbu, sfîrşi:

— Fii... fii binevenit la noi..., şi-i puse pe bancă un buchet mare de crizanteme.

După Ileana urmară ceilalţi, aşa că peste o clipă Sîrbu se trezi strîngînd cu căldură mîinile celor care i le întindeau, recomandîndu-se:

— Ion Petrache...

— . . . centru - naintaş clasa - ntîi. As — ce mai!

— Vasile Guguţă...

— Pictor, muzicant şi... fotbalist în rezervă!...

— Marioara Păuniş...

Pe Marioara nu mai avu cine s-o „caracterizeze". Vocea care tot strigase calităţile celorlalţi era... a ei.

După ce sună de prînz, Sîrbu îşi luă ghiozdanul la subsuoară să plece. Marioara Păuniş însă şi cu Vasile Guguţă îl luară de mînă:

— Nu vrei să ne vezi expoziţia?! Nu-i cine ştie ce, dar noi ne-am străduit...

Mai întîi, Sîrbu voi să-i refuze, să le spună: „Dacă nu-i «cine ştie ce», de ce s-o mai văd şi eu?", dar apoi, nici el singur nu ştiu de ce, primi.

Holul de sus al şcolii era parcă şi mai mare, şi mai frumos decît cel de jos. Iar pe pereţi se înşirau cîteva din expoziţiile detaşamentelor. Marioara îl trase în dreptul „peretelui de vest" şi-i arătă:

— Uite, astea-s realizările noastre...

Erau acolo pagini din jurnalul unităţii, vechi planuri de excursii, fotografii, grafice, obiecte...

— Asta-i excursia făcută în aprilie. Vezi? Am pleeat din Mărăcineni pe aici, pe drumul de care; primul popas l-am făcut la Alexeni. De aici, pe valea rîului Alb, am suit spre dealurile Negurei; uite-aci! În timpul popasului am cules plante pentru muzeul şcolii, şi, în vreme ce căuta zmeură, lacomul ăsta de Guguţă a dat de un arici. Să-l fi văzut ce mai fugea: „Ariciul! Ariciul!"... I-a fost frică c-o să-l mănînce...

Marioara se porni pe un rîs cristalin, răsunător. Guguţă o înghionti uşor, şi tam-nisam se trezi rizînd şi Sîrbu. Apoi întrebă:

— Dar aci, în pozele astea, voi sînteţi?

— Îhî, făcu Guguţă. Ăsta-s eu, cel de pe stîlp. Ştii, şi detaşamentul nostru a făcut muncă voluntară la aşezatul stîlpilor de electrică...

— Şi aci?...

— Aici sîntem în toamna trecută, la nivelatul curţii. Tot muncă voluntară. După ce s-a clădit şcoala rămăseseră în curte movilite de moloz, gunoaie...

La „Colţul tehnicienilor", Sîrbu zări nişte vătraie, cîteva fărăşe şi puzderie de linguri făcute din lemn şi foarte frumos incrustate.

Apoi cei 2 „ghizi" îl duseră la staţia de meteorologie a detaşamentului, aflată sus, în turnul şcolii, şi tot îl plimbară pînă ce se treziră că-i ora 2.

— Oleleu, hai să ne repezim să mîncăm ceva, făcu atunci Marioara. Peste o oră-s alegerile.

— Chiar, că azi e miercuri, îşi aminti Sîrbu de afişul pe care-l citise ieri. Şi pe cine o să alegeţi? mai întrebă el aşa, într-o doară.

— Cred că tot pe cel de anul trecut. Oricum, am avut realizări frumoase, nu-i aşa?

— Adică pe... Olinescu?! făcu Sîrbu. Da, e băiat bun... Şi eu am să votez pentru el... dacă-mi daţi voie.

— Păi, de ce nu?!

— Fiindcă eu am mai votat o dată, la Severin...

— Lasă, nu-i nimic. Şi aci poţi vota...

La răscrucea drumului, cînd să se despartă, Marioara îl trase de mînecă:

— Hai, zi că nu-ţi place la noi...

— Mda, e frumos. Nu-i ca la oraş, dar...

Cînd însă Marioara se depărtă cîţiva paşi, Sîrbu o strigă:

— Să ştii, Marioaro, că la voi e chiar mai frumos decît la Severin!...

Ce se poate face dintr-un bec ars

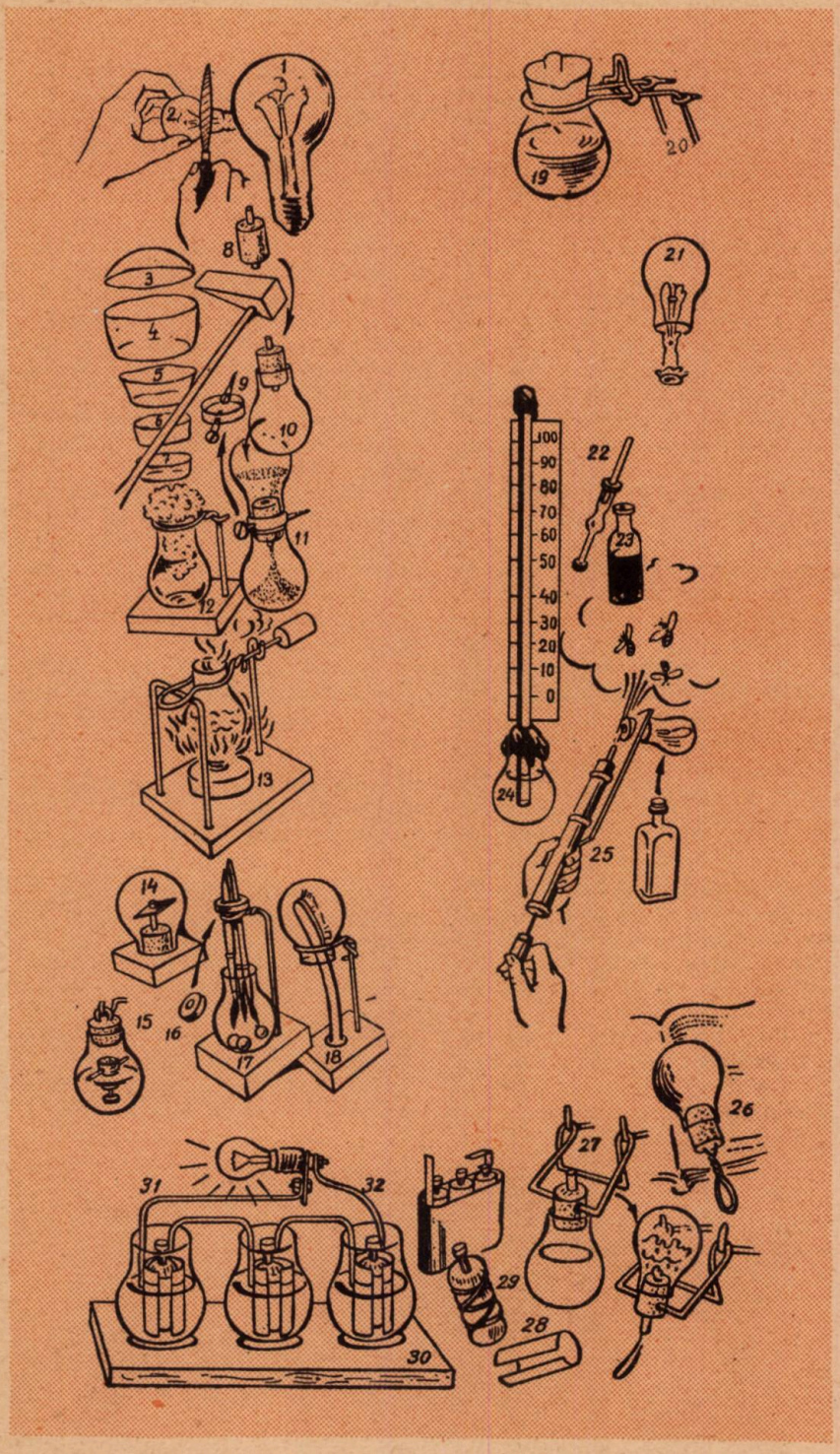

Pentru tînărul tehnician becul ars este o comoară. El poate fi adaptat pentru cele mai diferite scopuri. Balonul de sticlă se separă de soclu, luîndu-se anumite măsuri de precauţie. Înveliţi balonul cu o cîrpă sau puneţi-vă ochelari de protecţie. Faceţi cu o pilă subţire o crestătură circulară (fig. 2). După aceasta plimbaţi pe linia crestăturii un ciocan de lipit înfierbîntat. În acelaşi mod se poate tăia balonul de sticlă în cîteva părţi (fig. 3—7).

Fig. 8—11. Ceasornic de nisip. Pentru aceasta avem nevoie de două baloane, de un dop de plută introdus în găurile lor, de o pană subţire de gîscă şi de un inel de metal cu două şuruburi. Inelul se fixează la îmbinarea celor două baloane. Unul din şuruburi este necesar pentru ca ceasornicul de nisip să se poată învîrti în jurul lui, iar celălalt — pentru fixarea ceasornicului la inel.

Fig. 12 — Umezitor pentru mărci poştale şi etichete de cutii de chibrituri.

Fig. 13 — Balon de sticlă pentru fierberea lichidelor.

Fig. 14 — Căpăcel de siguranţă pentru acul busolei.

Fig. 15 — Busolă cu acul plutind pe apă. Acul magnetic străpunge dopul de plută. Dopul este îngreunat cu un cuişor sau o sîrmă de aramă.

Fig. 16 — 17 — Suport umezitor pentru pensule.

Dacă presărăm pe fundul balonului naftalină, pensulele vor fi bine protejate contra moliilor. Pentru fixarea pensulelor pe suport se foloseşte un inel de cauciuc sau de pîslă — fig. 16.

Fig. 18 — Suport pentru protecţia periuţei de dinţi contra prafului.

Fig. 19 — 20 — Suport pentru păstrat substanţe chimice.

Fig. 21 — 23 — Dop cu aparat de picurare. Pentru aceasta sînt folosite piciorul de sticlă şi două sîrme introduse în becul electric. Capetele sîrmelor este bine să fie lipite.

Fig. 24 — Termometru. Cu ajutorul unui dop şi cu ceară roşie se uneşte balonul cu un tub de sticlă lung de 50 cm şi se umple cu apă. După aceasta se introduce termometrul în apă clocotită şi se înseamnă nivelul apei în tub, corespunzător temperaturii de 100°.

Capătul de sus al tubului se astupă cu un dop şi cu ceară roşie. Apoi balonul este introdus în gheaţă şi se înseamnă pe hîrtia aşezată de-a lungul tubului nivelul apei corespunzător temperaturii de 0°. După aceea se trec uniform pe scară gradaţiile intermediare.

Fig. 25 — Pulverizator. Trebuie să avem în plus o pompă de bicicletă şi două tuburi subţiri de sticlă. Unul din tuburi se introduce în gaura pompei, iar celălalt, care străbate dopul — în gaura balonului.

Fig. 26 — Balonul umplut cu apă poate servi ca lupă.

Fig. 27 — Savonieră. Balonul trebuie umplut cu soluţie alcalină obţinută din rămăşiţe de bucăţi de săpun şi închis cu un dop. Săpunul lichid va curge prin tub picătură cu picătură.

Fig. 28—32 — Baterie de elemente galvanice. Se scot dintr-o baterie pentru lanternă de buzunar electrozii de cărbune împreună cu săculeţele lor (29).

Se fac din plăci de zinc îndoite cilindri (28). În baloane se toarnă soluţie de amoniac (clorat de amoniu).

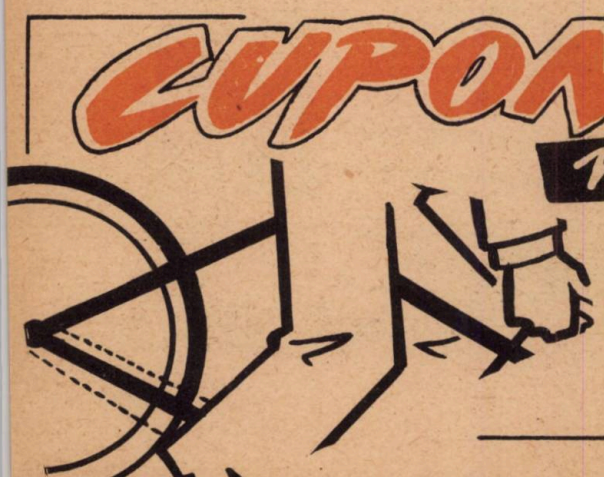

CUPON Nr. 4

...din cele 6 cupoane pe care trebuie să le trimită revistei „Cravata roşie" participanţii la concursul pentru prietenii revistei anunţat în numărul din luna mai.

cuvinte încrucișate

PIONIEREȘTI

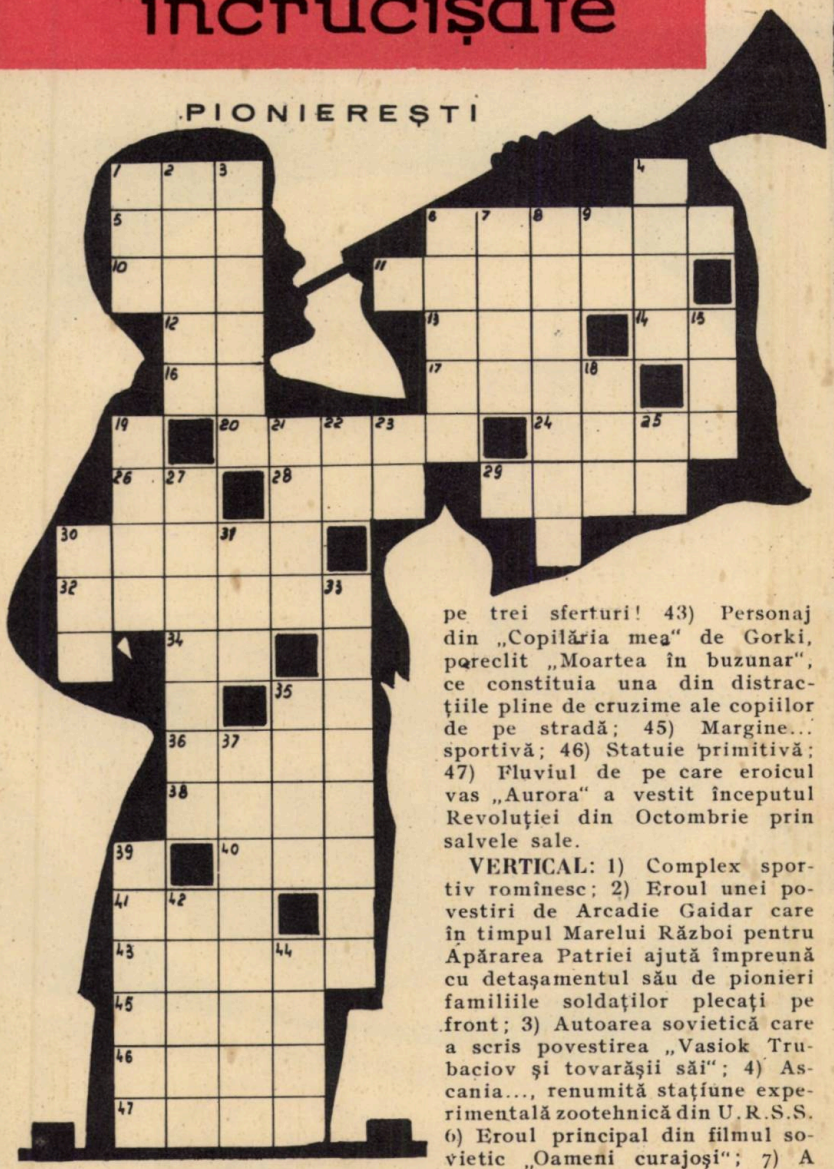

ORIZONTAL: 1) Complex sportiv sovietic; 5) Eu sînt. . bănățean! 6) ...Trubaciov și tovarășii săi; 10) Inversul lui 30 vertical; 11) A înfățișat eroismul comsomolist în romanul „Tînăra gardă"; 12) Două din... multe! 13) Cenușiu; 14) Ba invers! 16) Rică Venturiano; 17) Privește! 20) A sta de strajă; 24)... Koșevoi, eroul comsomolist din „Tînăra gardă"; 26) Uniunea Sovietică; 28) Cel de eroism se înscrie în cartea istoriei; 29)... Susanin, erou al poporului rus, imortalizat de M. Glinka în opera cu același nume; 30) Vitejesc; 32) Eroul unei povestiri (de Nosov) care a trecut prin mai multe peripeții în timpul unui an școlar; 34) Neodium; 35) Zinc; 36) Pun în circulație; 38) Rîu în Africa; 40) Vioară siameză; 41) Tare... pe trei sferturi! 43) Personaj din „Copilăria mea" de Gorki, poreclit „Moartea în buzunar", ce constituia una din distracțiile pline de cruzime ale copiilor de pe stradă; 45) Margine... sportivă; 46) Statuie primitivă; 47) Fluviul de pe care eroicul vas „Aurora" a vestit începutul Revoluției din Octombrie prin salvele sale.

VERTICAL: 1) Complex sportiv romînesc; 2) Eroul unei povestiri de Arcadie Gaidar care în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei ajută împreună cu detașamentul său de pionieri familiile soldaților plecați pe front; 3) Autoarea sovietică care a scris povestirea „Vasiok Trubaciov și tovarășii săi"; 4) Ascania..., renumită stațiune experimentală zootehnică din U.R.S.S. 6) Eroul principal din filmul sovietic „Oameni curajoși"; 7) A sufla încet (vorbind de vînt); 8) Comsomolistă din „Tînăra gardă"; 9) Cămașă țărănească; 15) Fluviu în Ucraina; 18) Acela; 19) ...Cosmodemianski, erou al Uniunii Sovietice; 21) Năzuința cea mai fierbinte a popoarelor; 22) Suliță de pitic; 23) Curte! 25) Ene! 27) Micuțul orfan găsit și adoptat de soldații unei baterii de artilerie din „Fiul regimentului" de Valentin Kataev; 30) Nume feminin; 31) E mai viteaz decît mama lui, spune zicala; 33) Autoarea romanului „Marite"; 35) Scînteia pionierului; 37) Tînăr erou al Uniunii Sovietice din Marele Război pentru Apărarea Patriei, subiectul unei povestiri și al unui film; 39) Alioșa..., eroul unei cărți sovietice pentru copii; 42) Fructele dudului (Mold.); 44) De lectură, de sport, de spectacole etc.

MIHAI PĂTRAȘCU

Sfaturi practice

PETE DE CERNEALĂ

Dacă ai pătat bluza, guleraşul sau faţa de masă cu cerneală, presară locul pătat cu puţină sare şi înmoaie apoi în lapte fierbinte.

PREGĂTEȘTE-ȚI HAINELE DE TOAMNĂ

Hainele care au stat deoparte pe vremea verii se scot din dulap, se scutură bine şi se pun la aerisit (niciodată în cameră). Cele din stofă moale se perie cu o măturică, iar cele aspre — cu peria. Se calcă apoi folosind cîrpa umedă şi se lasă după aceea vreo oră să se usuce.

PETELE DE ULEI

Dacă din nebăgare de seamă ţi-ai pătat uniforma cu ulei, pune sub ţesătură o cîrpă curată pentru absorbirea unsoarei şi apoi freacă cu o perie înmuiată în neofalină. Dacă în jur rămîn totuşi cercuri, acestea se şterg bine cu o cîrpă înmuiată în neofalină pînă dispar.

PREGĂTEȘTE-ȚI UNIFORMA

Dacă ai uniforma dintr-o ţesătură de lînă, se cere multă atenţie la spălat. Într-un lighean sau cazan mare pune apă caldă la care adaugi fulgi de săpun pînă apa devine spumoasă. În apa astfel pregătită se înmoaie ţesătura pentru spălat. Se spală fără a se freca pentru a nu se scămoşa. Apoi se limpezeşte în mai multe ape călduţe şi, fără a se stoarce, se pune pentru uscat la umbră.

Uniforma din ţesătură de pînză se spală obişnuit cu apă şi săpun. Atenţie la călcat. Uniforma va arăta frumos dacă va fi bine călcată.

ÎNGRIJEȘTE-ȚI PĂRUL

Un păr frumos este acela care e curat şi bine îngrijit. Vă recomandăm să pieptănaţi zilnic părul şi să-l periaţi în toate direcţiile cu o perie aspră. Lăsaţi seara părul fără ace, funde, despletit, să se odihnească. Spălaţi-vă pe cap o dată pe săptămînă şi în apa de spălat puneţi bicarbonat de sodiu (socotiţi o lingură de bicarbonat la un litru de apă). Astfel, pielea capului se curăţă bine şi evităm căderea părului. Limpeziţi părul cu apă caldă în care aţi pus puţin oţet.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

umor

de A. NICULESCU

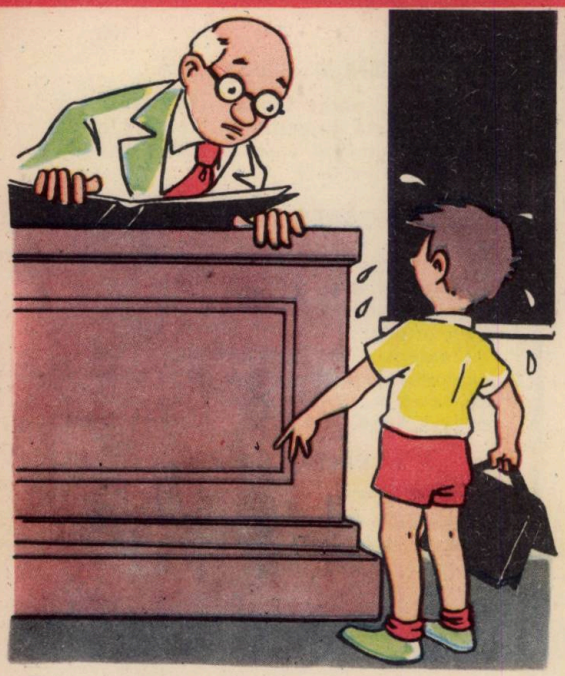

— De ce ai întîrziat iar, Popescu?
— Să vedeți... am fugit așa repede și nu am avut timp să găsesc motivul.

COMODUL

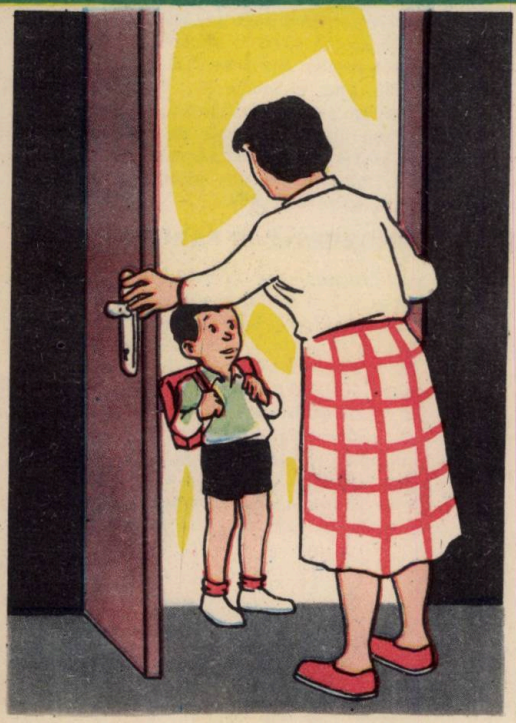

— Mămico, ce-mi cumperi dacă trec clasa?
— Ai să vezi atunci.
— Nu. Spune-mi acum ca să știu cum învăț.

— Mihaela, o să întîrzii. Ți-ai strîns cărțile?
— Imediat, mămico. Mai am puțin de... strîns.

Lei 2,50

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 10 REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M. 1959

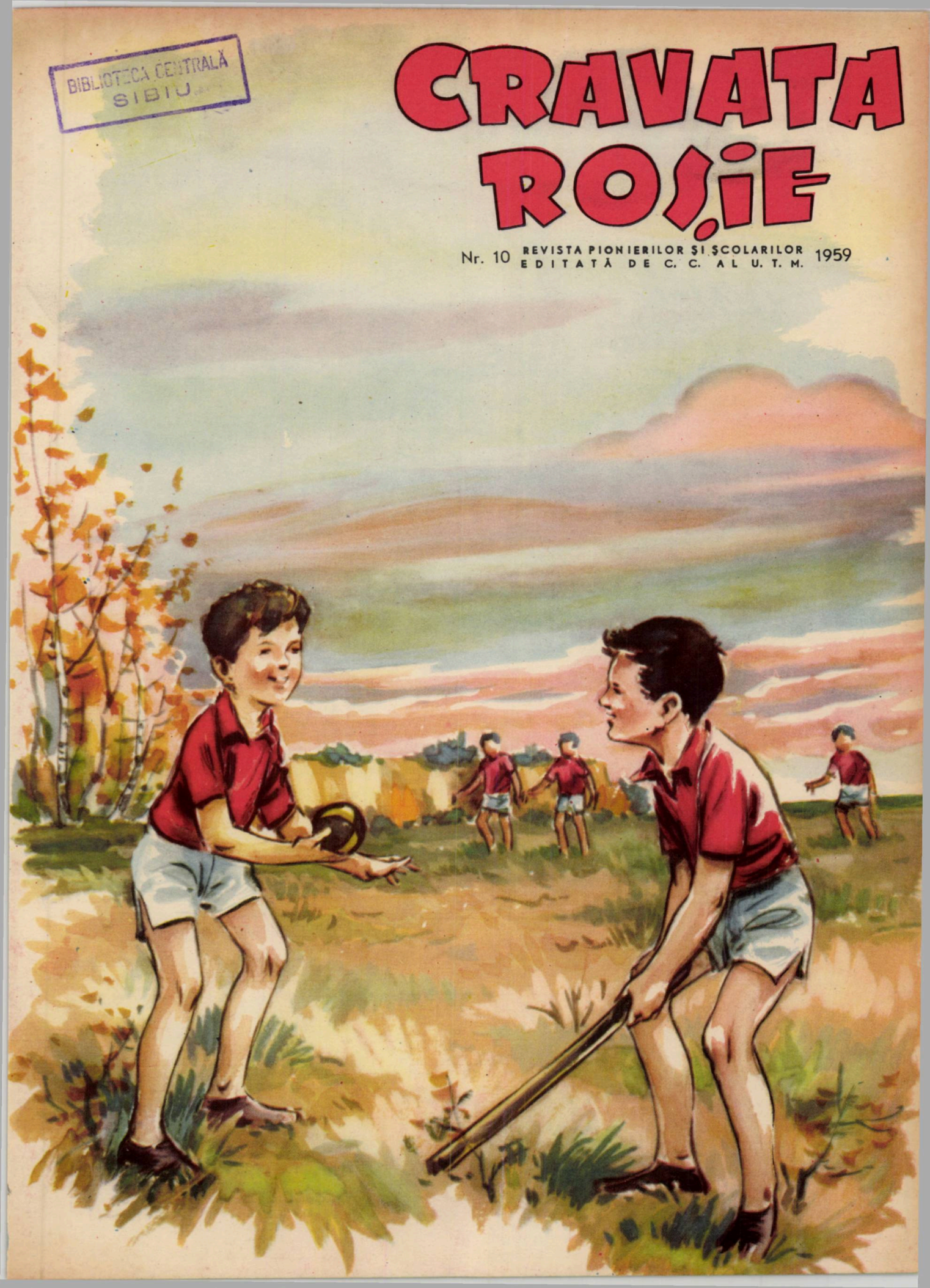

Cîntec pionieresc

Muzica: MARIN CONSTANTIN

Versuri: ION BRAD

Glasul țării azi ne cheamă, pionieri !
Țară bună ca o mamă, pionieri !
Hei, hei, să-nvățăm
Să muncim și să cîntăm.

Refren :

Haide oaste voinicească,
Harnici pionieri,
Pentru noi o să-nflorească
Mîndre primăveri.

Sîntem tinere vlăstare, pionieri !
Creștem-nalți cu fruntea-n soare, pionieri !
Hei, hei, scump pămînt,
Ne dai forță și avînt.

Refren...

Azi partidul ne învață, pionieri !
Să ne avîntăm în viață, pionieri !
Hei, hei, ca să știm
Patria s-o înflorim.

Refren...

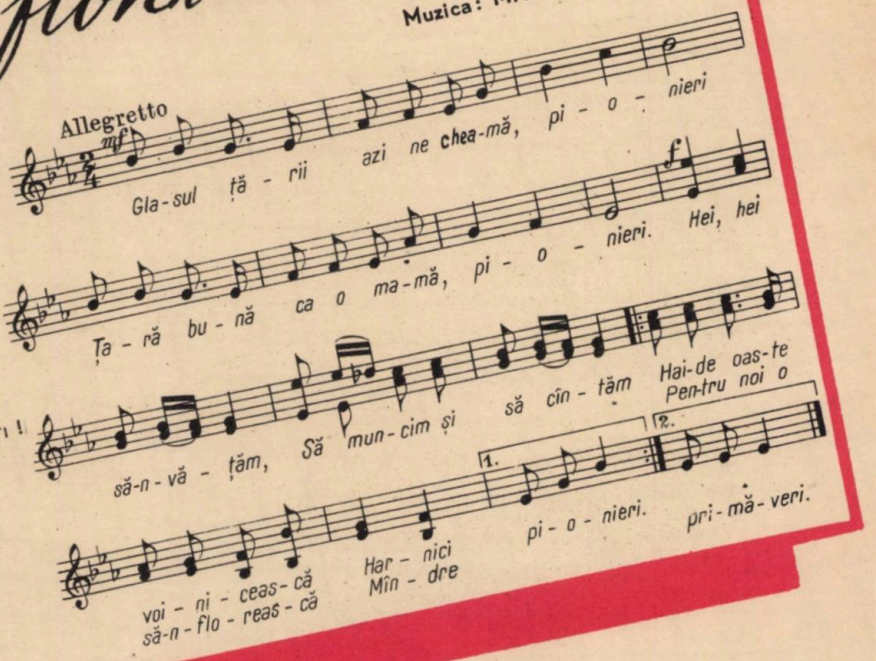

Trei pionieri

Muzică și versuri:
VASILESCU LIMAN

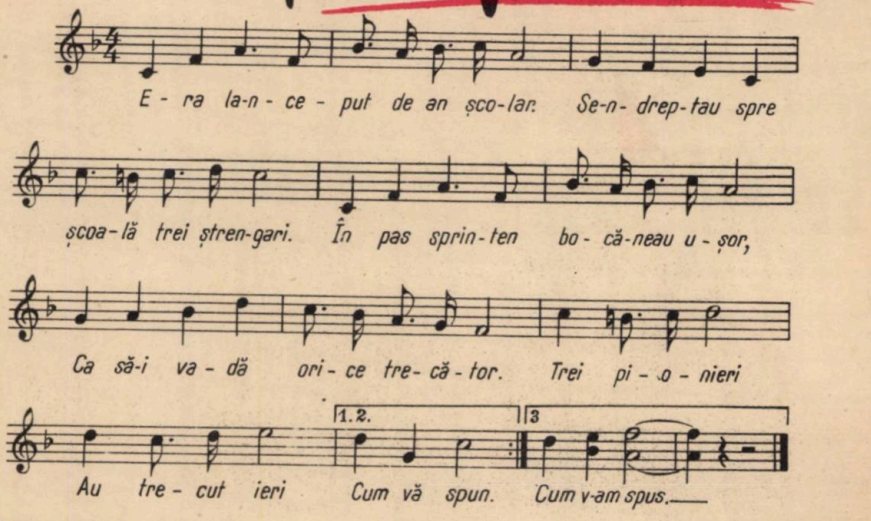

Era la-nceput de an școlar.
Se-ndreptau spre școală trei ștrengari.
În pas sprinten bocăneau ușor,
Ca să-i vadă orice trecător.
Trei pionieri
Au trecut ieri,
Cum vă spun.

Toți trei țanțoși ca trei cocoșei.
De credeai că nimeni nu-i ca ei,
Și în gînd mai te-ntrebai — mă rog —
Cam cum le-o fi nota-n catalog.
Trei pionieri
Au trecut ieri,
Cum vă spun.

Dar ei știu că vor avea de-adus
Numai note de la nouă-n sus.
Cu băieți ca ăștia, silitori
Se mîndrește orice profesor.
Trei pionieri
Au trecut ieri,
Cum vă spun.

Era la-nceput de an școlar.
Se-ndreptau spre școală trei ștrengari.
În pas sprinten bocăneau ușor,
Ca să-i vadă orice trecător.
Trei pionieri
Au trecut ieri,
Cum v-am spus !

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor
editată de C. C. al U. T. M.

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Mătnescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct) Iosif Tripșa

Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

PENTRU PATRIA NOASTRĂ DRAGĂ

Lucrările plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn din 13-14 iulie au adus veşti bune oamenilor muncii din patria noastră: ieftinirea unui mare număr de produse, creşterea salariilor, a pensiilor. Toate acestea au fost posibile datorită eforturilor depuse de întregul popor muncitor, datorită economiilor de materiale realizate de muncitori, datorită scăderii preţului de cost al produselor. Oamenii muncii din fabrici, uzine, de pe ogoare, intelectualii au primit cu entuziasm măsurile luate de partid şi de guvern în vederea ridicării nivelului de trai. Totodată, răspunzînd chemării partidului, ei s-au angajat să-şi sporească eforturile pentru reducerea preţului de cost, pentru cît mai multe economii peste cele planificate. Alături de cei mari, pionierii dau şi ei, după puterile lor, o mînă de ajutor la îndeplinirea acestui angajament patriotic.

● *Enăşescu Eugen din satul Costeşti, raionul Botoşani, ne scrie:*

„Sîntem veseli, ne place să ne distrăm, dar cînd e vorba de muncă nu ne întrece nimeni. În vara aceasta, fiindcă a plouat mai mult, buruiana a crescut înaltă. Văzînd aceasta, noi, pionierii, n-am stat cu braţele încrucişate. Numai într-o singură zi am plivit trei hectare de porumb la ferma experimentală.

În felul acesta, prăşitoarele au putut prăşi mai uşor porumbul, pentru ca producţia la hectar să sporească."

● Pionierilor din comuna Teaca, raionul Bistriţa, le place foarte mult să lucreze pe lotul şcolar.

„Venim în fiecare zi să îngrijim plantele — ne spune pioniera Gălăteanu Minerva. Avem o parcelă destul de întinsă cu sfeclă de zahăr, alta cu legume şi zarzavaturi şi o pepinieră cu 300 de puieţi. Pomii care i-am plantat anii trecuţi au început de acum să rodească.

Nu vă puteţi închipui cît de bucuroşi sîntem cînd vedem rezultatele muncii noastre".

● „În vacanţă am făcut excursii, am jucat în jurul focului de tabără, dar nici de muncă n-am uitat — ne scrie Sergiu Duda, preşedintele unităţii de pionieri din comuna Codăeşti, raionul Vaslui. Pentru ca viermii de mătase pe care ne-am hotărît să-i creştem să fie bine îngrijiţi, ne-am înţeles ca în fiecare zi să se ocupe de ei cîte o grupă de pionieri, să le aducă frunze de dud proaspete. Datorită acestui fapt, am obţinut o mare cantitate de gogoşi. În afară de aceasta, am dat o mînă de ajutor Gospodăriei agricole colective «Mihail Eminescu» la recoltatul grîului. De asemenea, am polenizat artificial două hectare de floarea-soarelui."

● „Dacă veţi răsfoi jurnalul nostru de unitate — ne scrie Horia Dumitrescu din comuna Racoviţa, regiunea Piteşti —, veţi afla, fără îndoială, că unitatea noastră a plantat peste 2.000 puieţi de toate soiurile. Pe dealuri, în jurul şcolii, pe şosea sînt numai puieţi plantaţi de noi. Tovarăşii de la gospodăria agricolă de stat sînt mulţumiţi de noi. În vara aceasta le-am ajutat la diferite treburi în gospodărie. Pînă în prezent avem peste 5.000 ore de muncă voluntară".

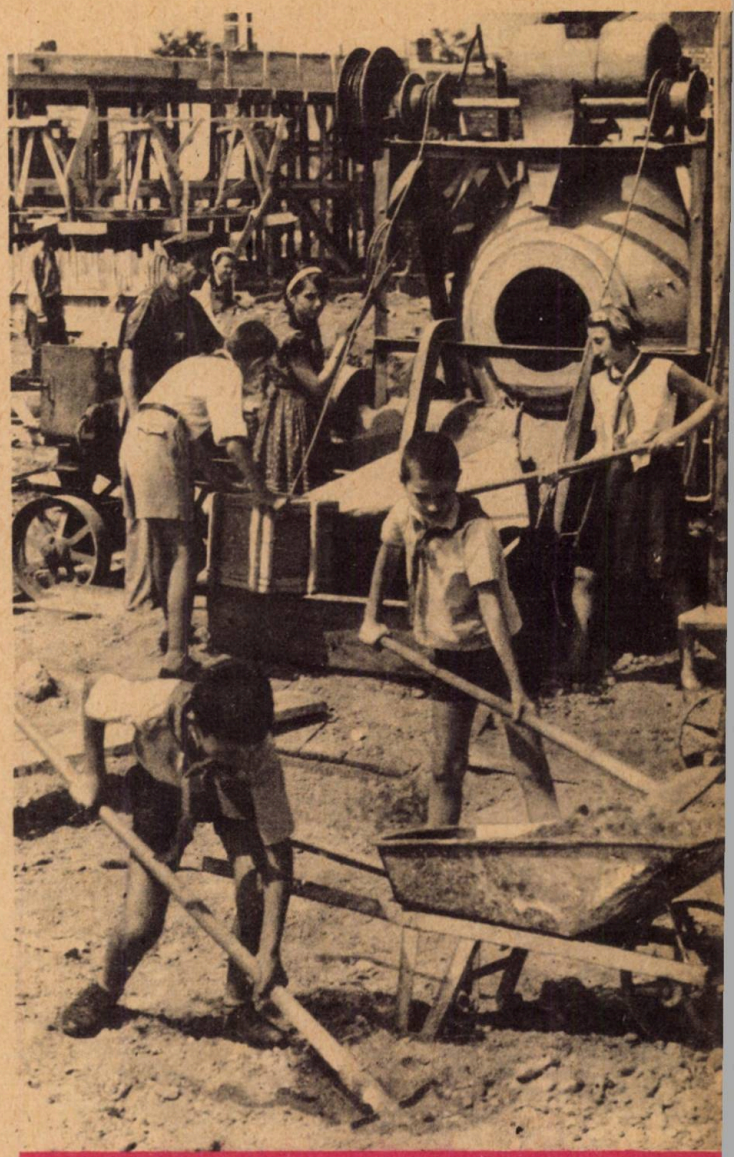

Pionierii de la Şcoala de 7 ani nr. 36 din Bucureşti sînt vestiţi în cartierul Tei prin hărnicia lor. În vara aceasta, ei au ieşit deseori pe şantier să dea o mînă de ajutor, contribuind în felul acesta la realizarea unor însemnate economii.

Iată-i în fotografie lucrînd cu mult drag alături de meşterii zidari la construirea unei şcoli noi din cartierul lor.

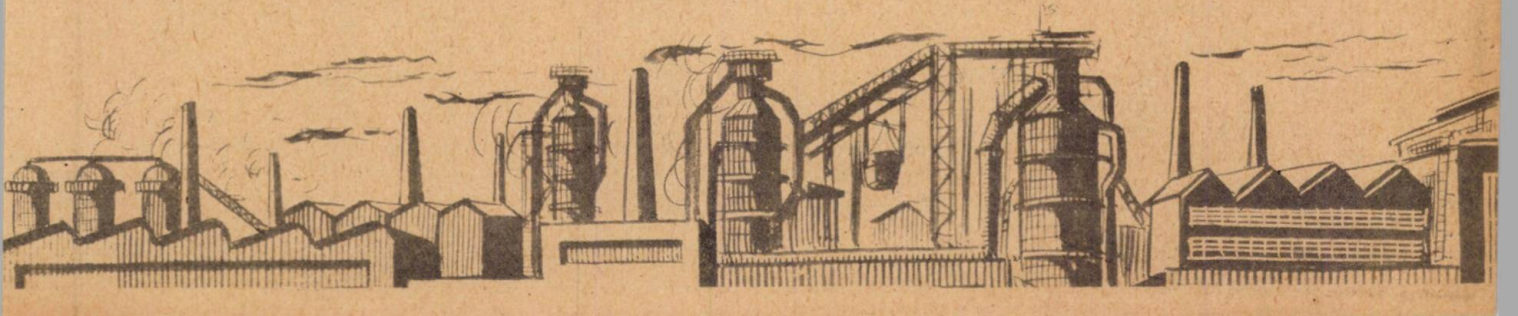

Desene: TIA PELTZ

Mîndrie

de MIRCEA SÎNTIMBREANU

Nu pot strînge dintr-o dată patru mîini şi e păcat. Şi nici pe rînd nu pot, în cazul de faţă, căci ar fi nedrept. Cu care să încep? Desigur, recunosc, e o dilemă fericită şi ţin să o spun de la început: nicicînd n-or să mă stingherească asemenea încurcături. Dar judecaţi mai bine singuri, dragi cititori.

Pentru aceasta va trebui însă, la început, să faceţi cîteva cunoştinţe:

Iată-l pe Alboiu Emil... da, băiatul acesta voinic, cu părul tuns ca peria şi totdeauna vesel. Dacă v-aţi familiarizat cu el, aţi observat, fără îndoială, că Emil rîde aşa cum alţii clipesc din ochi: reflex. E vesel cînd sună de intrare, vesel cînd sună de ieşire, vesel că e ora întîi, vesel că a fost ora a cincea... Avea, pînă mai deunăzi, un singur motiv de mîhnire: nu luase niciodată mai mult de 7 la istorie şi era convins că n-o să ia 10 în viaţa lui. Socotea că el, Emil Alboiu, sportiv fruntaş al clasei a VII-a B, mai degrabă va arunca primul în lume greutatea peste 20 de metri ori va alerga suta de metri sub 10 secunde sau maratonul în mai puţin de două ore decît să ia nota 10 la... „Domnii din secolul al XVI-lea". Se legase — ştia toată clasa — că în ziua, dar ce zic eu „ziua"?, că în ora, minutul, secunda cînd va primi acest 10 o să-şi comande singur o statuie.

Acum îl luase şi mergea spre casă... trist. De ce? Din cauza lui Badea.

Altă cunoştinţă: Lambru Ion. Pitagora, cum îi spun colegii, nu e nici atît de voinic, nici atît de tuns şi nici chiar atît de vesel ca Alboiu. De aici însă şi pînă la tristeţe e o distanţă bună. Şi această distanţă nu se străbate într-o clipă, două. La ora 11, în recreaţia mare, îl văzuse toată clasa argumentînd cu înfocare pentru soluţia aritmetică a problemei 166. Cunoaşteţi problema 166? Ei bine, toţi cei care o cunoşteau pînă acum erau de altă părere: „că 166 se dezleagă numai prin algebră." Acum cei din clasa a VII-a B şi-au schimbat părerea, dar i-a costat o cutie de dropsuri acrişoare în cutie cu celofan. A arbitrat „la centru" chiar profesoara de matematică, şi împărţind ultima fracţie a împărţit şi cele mai calde felicitări. Adăugaţi bomboanele. Acum Pitagora le ducea spre casă, şi era... trist. De ce? Din cauza lui Badea.

A treia cunoştinţă: Tudorache Dida. Nu voi repeta că e premiantă dintr-a întîi. Nu se poate să nu fi auzit de ea în cartierul Fabricii de zahăr. Carnetul ei de note are un singur cusur: uniformitatea. Pagină după pagină, nici un secret: numai 9 şi 10. Dida mai are un motiv de bucurie. Nu-l căutaţi în carnet. Acest al doilea motiv e învelit — ca să zic aşa — într-un ziar şi stă pe mîna ei dreaptă: o cămaşă cusută la maşină. Cusută în întregime de ea în orele de practică. A învăţat să croiască şi să coasă la maşină. Nu e bine? Ba da. Acum duce cămaşa spre casă şi... e tristă. De ce? Din cauza lui Badea.

Ultima cunoştinţă: Băilă Mircea. O, dar pe el îl cunoaşteţi. Nu se poate să nu-l cunoaşteţi...! Dar sub pseudonim. Căci Mircea este poet şi la gazeta de stradă unde şi-a prins în pioneze primele poezii semnează: „Delabăileşti-Chitila, strada Calafat". N-aţi întîlnit această semnătură în ultimul număr al „Mlădiţelor", gazeta cercului literar de la palat? Păcat. E o poezie bună.

Iată-l, merge spre casă cu paginile gazetei încă ude subsuoară, cu prima semnătură tipărită sub prima poezie publicată fără pioneze şi... e trist. De ce? Din cauza lui Badea!

În sfîrşit, nu simţiţi nevoia să-l cunoaşteţi şi pe acest misterios Badea? Se înţelege.

Am simţit-o şi eu. Chiar a doua zi l-am căutat şi l-am găsit la şcoala din cartierul Fabricii de zahăr. E un băiat grăsun şi bălan. Proptea teiul din curtea şcolii muşcînd cu poftă dintr-o chiflă cu magiun.

— Colegii tăi sînt amărîţi din pricina ta, i-am spus. De ce? Eşti bolnav?

— Eu? Aş! mi-a răspuns el, morfăind ultimul colţ de pîine, şi răspunsul lui, cu gura plină, m-a liniştit pe deplin asupra sănătăţii sale.

— Ai necazuri pe acasă?

— Eu? Aş! Ce necazuri să am?

— Atunci... la şcoală?

— Eu? Aş!

— Ai note proaste?

— Eu? Aş! 5 la toate materiile.

Ceilalţi patru copii se adunaseră în jurul nostru. Am înălţat din umeri:

— E sănătos, are poftă de mîncare, nu are necazuri acasă şi nici la şcoală. Are note de trecere la toate materiile, le-am explicat eu nedumerit. De ce vă supără atunci? Nu pricep...

— V-a spus ce note are?

— Da, note de trecere: 5 la toate obiectele...

— Şi 5 e notă pentru Badea? Badea poate fi mulţumit cu 5? Asta e tot ce poate Badea?

— Badea, Badea, Badea! Dar, în definitiv, cine este acest Badea? am întrebat smulgîndu-mă din avalanşa lor de întrebări. E un coleg, atîta tot.

— Ba e mai mult!

— Poftim: un prieten oarecare.

— E mult mai mult.

— Frate? Nu cred. Nu semănaţi.

— E şi mai mult!

— Dar ce e ? Spuneţi o dată!

— Simplu: e pionier, tovarăş de-al-nostru.

— Şi?

— Şi cu „cincii" lui de care e mulţumit ne face detaşamentul de ocară. Asta e!

Am privit îndelung chipurile noilor mei prieteni, pionierii Alboiu, Lambru, Tudorache şi Mircea Băilă. Am simţit nevoia să le strîng bărbăteşte mîna, dar m-am oprit. Nu poţi strînge deodată patru mîini... şi e păcat. Şi nici pe rînd nu poţi, căci e nedrept. Cu care să încep?

DIMOS RENDIS

GEOGRAFIE

Cu linia-n mînă, pe harta pestriţă.
Peste hotarele ţării lunecînd, întîrzie:
„Aici e Romînia, arată Gheorghiţă..."
Linia s-a poticnit în literele mici „Eforie"...

...Ţărmul de valuri dantelat, marea-vioara,
Garoafele asfinţitului, în stins pîlpîit...
Ce repede s-a risipit şi vara!
Linia parcă s-a poticnit şi s-a oprit.

Drumul ei urmăreşte proaspete-amintiri,
În urechi se mai aud stîncile şi apa certîndu-se.
Ecoul se păstrează ca-n scoicile subţiri.
Linia s-a oprit, poticnindu-se...

Apoi lunecă iar peste potecile desenate.
„Aici e Romînia. La sud-est, apele mării..."
Sondele-s ca nişte mîini ridicate
Care spun „Prezent" sau vor să răspundă-ntrebării...

În romîneşte de G. TOMOZEI

Povestea adevărată a lui Volodea

Era în 1942. Cotropitorii fasciști ocupaseră vremelnic orașul Kerci. Oamenii sovietici luptau pe front apărîndu-și patria. Dar și în orașul ocupat rămăsese un front de luptă: 90 de partizani, adăpostiți sub pămînt în carierele de piatră, continuau rezistența împotriva fasciștilor, acționînd întocmai unor ape subterane, nevăzute, dar știute și înfricoșătoare pentru inamic. Fasciștii zidiseră toate ieșirile, încercînd să-i îngroape de vii; mai rămăsese un singur gîrlici, îndepărtat și strîmt, neștiut decît de partizani și de locuitorii orașului. Pe acolo se putea strecura un singur partizan, pionierul Volodea Dubinin; acesta trebuia să salveze detașamentul, stabilind legătura cu cei de afară. Ieșit la suprafață, băiatul a descoperit lucruri îngrozitoare: hitleriștii pregăteau înecarea subteranei.

Ce înalt și cît de limpede era cerul, ce plăcut și ușor se respira la suprafață și ce noapte adîncă îl aștepta în subterană; ce înăbușitor era fumul cu care fasciștii încercaseră să-i asfixieze, cît de chinuitoare era setea, acolo jos, chiar după ce-ți umezeai buzele cu picături ce se scurgeau de-a lungul pereților de calcar. Dar el, micul partizan, avea datoria să se întoarcă imediat, cu orice risc, să-i prevină pe tovarășii de nenorocirea care-i paște și poate chiar să moară împreună cu ei. Conștiința răspunderii îi dădu curajul să înfăptuiască un act eroic: să se întoarcă ziua în amiaza mare la carierele încercuite de sute de fasciști și, tîrîndu-se pe sub ochii lor, să intre în subterană. Moartea îl pîndea de aproape, numai de la cîțiva pași, o purtau cu ei cei doi hitleriști ce păzeau gura gîrliciului. De un singur gest greșit depindea viața celor 90 de partizani. Și Volodea nu greși: izbuti să se strecoare în subterană.

În asemenea acțiuni își dezvăluie tăria caracterului pionierul Volodea Dubinin, eroul cărții „Strada mezinului", scrisă de L. Kassil și M. Polianovskj.

Iată ce spun chiar autorii despre felul în care au scris această carte: „Ea nu cuprinde întîmplări născocite. Toate faptele povestite aici sînt numai adevărul adevărat; adevărul atît de minunat, de sobru și de limpede, încît nici n-am avut nevoie să-l mai înflorim. Pentru aproape fiecare pagină din această carte pot fi aduse ca mărturie documente și fotografii, jurnale de zi și însemnări — pe care ni le-au trimis și continuă să ni le trimită, ca niște adevărați oameni sovietici, acei care l-au cunoscut pe Volodea Dubinin, băiatul în memoria căruia i s-a dat numele unei străzi din Kerci.

Desen: RAISA JUSEIN

Povestește mama eroului

N. Trofimenko, corespondent al gazetei „Pionerskaia Pravda", în urma rugăminții redacției noastre, a făcut o vizită Evdokiei Timofeevna, mama neînfricatului pionier Volodea Dubinin.

Iată ce ne-a scris tovarășul Trofimenko:

Evdokia Timofeevna locuiește la Kerci într-o casă modestă, cu perdeluțe albe la ferești și înconjurată de flori. Spre casa aceasta vine zilnic poștașul care aduce scrisori din toate colțurile Uniunii Sovietice și din cele mai îndepărtate orașe și sate ale lumii. Fiecare din aceste scrisori este pentru Evdokia Timofeevna o mîngîiere, pentru că fiecare vorbește despre Volodea, fiul ei iubit.

Zilnic Evdokia Timofeevna este vizitată de pionieri și de oameni de diferite vîrste care vor să vadă obiectele ce au aparținut lui Volodea, vor să stea de vorbă cu mama pionierului erou.

Mama lui Volodea m-a primit cu bucuria și prietenia cu care primește pe toți oaspeții. În încăperi domneau liniștea și ordinea de totdeauna. Am privit o mulțime de fotografii și toate înfățișau pe un băiat cu ochi îndrăzneți și vioi. Mama lui Volodea începu să-mi povestească:

Știți cîți ani a avut fiul meu la începutul Marelui Război pentru Apărarea Patriei? Numai 13 ani.

Atunci cînd sute de patrioți înflăcărați au pornit la luptă împotriva cotropitorilor, Volodea a adunat un grup de pionieri și a plecat cu ei la carierele de piatră Starîi Karentin unde luptau partizanii.

Sub comanda lui Aleksandr Zeabrev, iar mai tîrziu

sub cea a lui Semion Lazarev, comandanți ai detașamentului de partizani, copiii au dus la bun sfîrșit sarcini de cea mai mare răspundere. Pionierii treceau pe poteci înguste, prin locuri minate și pătrundeau în spatele inamicului. Ei aduceau de acolo date importante în legătură cu dispozitivul unităților inamice, aflau cîte tunuri și mitraliere au dușmanii, aprovizionau pe partizani cu arme, muniții, alimente și apă.

Partizanii îi iubeau nespus și erau mîndri de ei. Ajutorul pe care-l dădeau copiii era foarte important. La începutul lui ianuarie 1942 fiul meu Volodea a căzut...

...Am suferit foarte mult. De atunci însă nu trece nici o zi în care să nu simt dragostea și grija pe care mi-o poartă oamenii din jur. Deseori mă vizitează pionieri, muncitori și excursioniști, nu de mult m-au vizitat un grup de geologi și studenți de la Institutul politehnic din R.P.Chineză și studenți ai Institutului pedagogic din Lugansk.

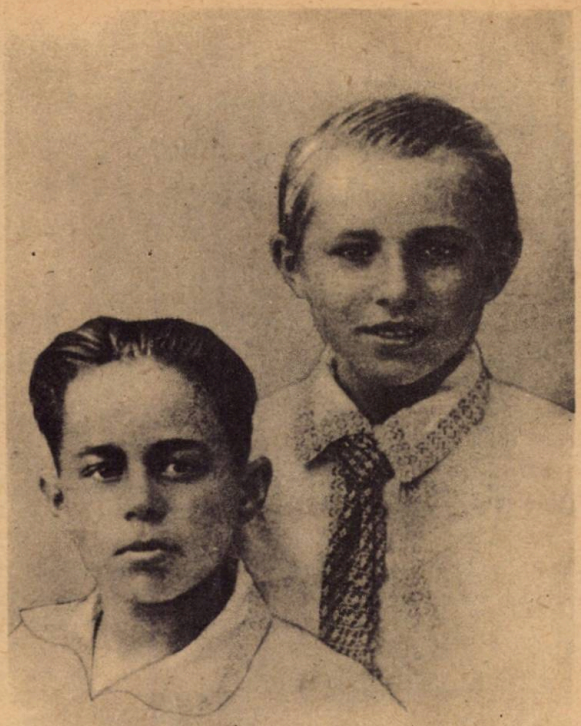

Volodea Dubinin (în stînga, jos) împreună cu un prieten

Port corespondență cu mulți colegi ai lui Volodea. Printre ei se numără și Vanea Griținko, fostul cercetaș și unul dintre cei mai buni prieteni ai fiului meu. Astăzi el este un șofer de frunte. El locuiește cu familia sa în apropiere de orașul Kerci, la Starîi Karantin, unde în anii războiului a luptat alături de partizani la carierele de piatră.

În apropiere de Vanea Griținko trăiește un alt prieten al lui Volodea, Vladimir Lazarev, fiul comandantului detașamentului de partizani. El a terminat școala și a intrat în producție. La început s-a calificat ca strungar, iar acum lucrează ca ajutor de mașinist la un excavator din cariera de piatră Cernomorsk. Ca și Vanea Griținko, Vladimir Lazarev este fruntaș la locul de muncă.

Fostul pionier și partizan Gheorghi Emilian este astăzi mecanic de locomotivă la Combinatul minelor de fier din Kamîșburunsk. Tolea Kovaliov și sora lui, Nina, locuiesc și muncesc în orașul-erou Sevastopol. Olga Semionova, fiica comandantului de partizani Lazarev, este tehniciană la uzina din orașul Kandalaksa din regiunea Murmansk. Fiica mea mică, Valea, trăiește și lucrează la Combinatul feros din Kamîșburunsk. Celelalte fiice ale mele locuiesc la Kerci.

Foștii prieteni ai fiului meu, care nu locuiesc la Kerci, vin deseori în orașul lor natal și mă vizitează.

Casa în care locuiesc este încăpătoare și luminoasă, primesc o pensie bună și nu duc lipsă de nimic. Mă înconjoară cu prietenia lor toți copiii țării.

Deseori îmi îndrept gîndurile cu dragoste și prețuire către partidul comunist și guvernul Uniunii Sovietice care nu-i uită nici o clipă pe cei care și-au dat viața în Marele Război pentru Apărarea Patriei, care înconjoară cu grijă pe toți oamenii muncii din țara noastră. Le doresc tuturor pionierilor și școlarilor romîni să fie cinstiți și neînfricați așa cum au fost Volodea, Vanea Griținko, Volodea Lazarev, Tolea și Nina Kovaliova, eroii cărții «Strada mezinului».“

Mama eroului în mijlocul unui grup de pionieri sovietici

PUIUL DE RAȚĂ

(Urmare din nr. trecut)

— Trage! urlă înnebunit Vede-Tot, apucîndu-l pe Fircă de borurile pălăriei de paie și îndesîndu-i-o pe cap cu atîta putere, încît fundul îi zbură în sus, rostogolindu-se ca un disc în apă.

Uliul cădea.

— Trage! șoptiră îngroziți băieții, urmărind cu privirile uliul ce se apropia vertiginos de puiul de rață sălbatică.

Ghemuit în capul bărcii, tăcut și încordat, cu praștia la ochi, Sandu aștepta. Peste o clipă uliul pică din văzduh, mare și greu ca un bolovan și desfăcîndu-și aripile deasupra puiului își azvîrli ghearele înainte.

Acum!

Praștia plezni aerul și se încolăci ca un șarpe pe mîna lui Sandu. Fluierînd ascuțit piatra porni. O strălucire albă despică văzduhul și-apoi ceva trosni ca o cracă ruptă. Uliul zvîcni în sus zvîrlindu-și ciocul încovoiat și puternic, ca un strigăt spre înălțimi; apoi, fîlfîind neputincios din aripa lui frîntă, se aplecă într-o parte și se prăbuși pieziș în apa înspumată.

O ploaie de fulgi vineți-cenușii se abătu peste puiul de rață sălbatică care, piuind speriat, se scufundă în adînc.

Băieții răsuflară ușurați.

— Înainte! porunci Sandu, ștergîndu-și fruntea leoarcă de sudoare cu dosul palmei. Lopețile coborîră. Barca porni.

În drum spre locul unde puiul dispăruse în adînc băieții dădură peste rața sălbatică. Ea plutea pe apă, cu spatele sfîșiat, cu gîtul răsucit pe o frîntură neagră de cocioc. Aripile ei verzi-albastre, pătate cu roșu, se legănau desfăcute pe valuri. Rața sălbatică se uita mirată, cu ochișorii ei rotunzi și străvezii, ca două mărgele roșii de chihlimbar, undeva în nemărginirea albastră. Murise.

Mielu se aplecă din barcă să o ridice.

— Las-o! spuse cu o voce sugrumată Sandu, mușcîndu-și încet buzele.

— Ce s-o lași? Ce s-o lași!? protestă Mielu, aplecîndu-se din barcă spre ea, o iau și-o duc acasă... Azi coace mama pîine la cuptor... O frig și o mănînc. Zău așa... Io-te na! De ce s-o las?

— Las-o! șuieră printre dinți Sandu. Era alb ca varul.

Mielu ridică nepăsător din umeri și întinse mîna să înșface rața. În clipa următoare ceva ca un deget bont se înfipse, se răsuci și mișcă apa lîngă mîna lui, stropindu-l pe ochi și pe cămașă și pieri apoi cu un zbîrnîit prelung de bondar undeva în văzduh. Mielu își trase mîna înapoi ca mușcat de șarpe și se întoarse speriat spre Sandu.

— Păi cum, măi, Sandule, tragi cu praștia în...

Cuvintele îi muriră în gîtlej. În capul bărcii, în picioare, Sandu își plecă privirea spre rața sălbatică și rămase așa cîtva timp.

Ceilalți băieți își plecară și ei capetele, tăcuți.

Fără să scoată un cuvînt, Mielu își șterse fața cu poalele cămășii și apucă stînjenit vîsla. Barca porni mai departe.

Rața sălbatică rămase în urmă, legănîndu-se pe valuri, ca un uriaș fluture mort, cu aripile desfăcute.

Școlari

În bancă, aplecați peste caiete
Ori buchisind în cărți cu mare zor,
Învață inimoși băieți și fete,
Și-afară pleacă ultimul cocor...

E toamn-acum și-n colectivă iară
Se coace pîinea albă aburind,
Tractoarele cu plugurile ară
Și frunzele din piersici se desprind.

Ca mîine iarna le va bate-n ușă
Chemînd copii cu săniile-n joc
Și se vor coace turte sub cenușă
Și basme s-or ivi pe lîngă foc.

Dar peste toate are să răsară,
În clasă ori cu sania pe lunci,
Crîmpei nemuritor de primăvară:
Oceanul scump și zgomotos de prunci!

RUSALIN MUREȘANU

SĂLBATICĂ

de PETRE LUSCALOV

Douăzeci de băieți nu îi pot face nimic. Svîrlugă de puf coboară în adînc pe sub ei, înoată pe fund minute în șir, se ridică și se oprește între ape, la hotarul luminii. Petic străveziu de umbră stă și ascultă răsuflarea adîncului și-apoi, liniștit, zvîcnește afară, gălbenuș de ou, strălucind de stropi și de soare.

Băieții de prin partea locului știu însă cum să-l prindă.

Numai ei știu.

— Vede-Tot! porunci Sandu, făcîndu-le semn băieților să oprească barca.

Vede-Tot ciuli urechile.

— Prinde-l! adăugă Sandu, arătînd cu capul spre puiul de rață sălbatică care înota la cîțiva pași de

Deodată, la cîțiva pași de barcă, puiul de rață sălbatică țîșni afară din adîncurile limpezi, ușor și sprinten ca un dop, acoperind cu piuitul lui speriat și ascuțit foșnetul mătăsos al valurilor.

— Puiul! strigă bucuros Gheorghiță, ridicîndu-se pe jumătate din barcă și întinzînd brațul spre ghemulețul de puf galben-cenușiu ce sălta pe talazuri.

— Cum îl prindem, Sandule — ...a? întrebă Fircă.

Nimic nu-i mai greu de prins cu mîna decît un pui de rață sălbatică. Mic și rotund ca o bilă, sprinten ca argintul viu, ușor ca o umbră, îți alunecă printre degete, fuge pe apă, face o tumbă și dispare în adînc.

el, rotindu-se pe loc sau țîșnind din cînd în cînd pe valuri ca o săgeată, privind neliniștit spre ei, cînd cu un ochi, cînd cu celălalt. Vede-Tot își scoase în tăcere cămașa din pantalonii de in. Gol, cu trupul firav și deșirat, ars de soare, Vede-Tot se urcă cu picioarele pe marginea bărcii, își desfăcu cu o mișcare neașteptată brațele și, trăgînd adînc aer în piept, se aruncă cu capul înainte în apa limpede și rece. O clipă corpul lui ars de soare se prelinse și tremură ca un bronz lichid sub apa de cleștar, și apoi se destrămă și dispăru ca o umbră gălbuie în adîncuri.

— Ce zici, o să-l prindă? îl întrebă Fircă cu sufletul la gură pe Mielu, încercînd zadarnic să-și scoată pălăria înțepenită pe cap.

— Îl prinde. Nu există să-i scape ceva lui Vede-Tot!

Pe lac se făcu liniște. Clipele treceau. Ghemuiți în barcă, băieții stăteau la pîndă, cu privirile ațintite spre puiul de rață sălbatică.

Puișorul se liniștise. Înota piuind de colo pînă colo, ciugulind cu ciocul lui lățăreț peticile de lintiță ce pluteau în jurul lui destrămate de valuri. Deodată apa de sub el mișcă și puiul de rață sălbatică dispăru în adîncuri, tras de un vîrtej nevăzut.

— Uraaa! L-a prins! strigă bucuroși băieții, sărind în picioare. Într-adevăr, peste o clipă Vede-Tot țîșni afară din apă cu gura lacomă de aer azvîrlită înainte, ridicînd triumfător puiul de rață sălbatică. Puiul se zbătea și piuia jalnic în mîna lui bătînd zadarnic aerul cu piciorușele lui galbene ca o coajă de lămîie.

Barca sosi. Tras de băieți, gîfîind, pe jumătate leșinat, Vede-Tot se prăbuși în barcă ținînd puiul deasupra capului.

(Va urma)

Desene: PUIU MANU,

Un oaspete drag

În urmă cu cîteva săptămîni ne-a vizitat țara scriitorul sovietic Boris Polevoi. Numele lui Boris Polevoi a devenit cunoscut la noi în urma apariției cărții sale „Povestea unui om adevărat", tradusă în limba romînă. Eroul romanului, aviatorul Aleksei Meresiev, a devenit drag cititorilor pentru eroismul lui și pentru marea sa dragoste de patrie. Și celelalte cărți ale lui Boris Polevoi apărute la noi după 23 August s-au bucurat de succes. Ele cuprind povestiri, schițe și romane, care ne-au ajutat să-l cunoaștem și să-l prețuim pe scriitor. Iată cîteva dintre acestea: „Atelierul de foc", „Întoarcere", „Aurul", „Impresii din America".

Cu ocazia vizitei sale la noi, Boris Polevoi a fost înconjurat cu dragoste și prietenie. Cu acest prilej, Boris Polevoi a scris cîteva rînduri pentru cititorii „Cravatei roșii"

Ieri, la Casa prieteniei romîno-sovietice doi pionieri s-au apropiat de mine întrebîndu-mă ce impresie am despre țara voastră.

Era înainte de deschiderea adunării. Trebuia să țin conferința. Nu le-am spus decît că Republica Populară Romînă mi-a plăcut foarte mult și am promis că le voi da un răspuns mai amănunțit prin revista „Cravata roșie".

Țara noastră sovietică împlinește în curînd patruzeci și doi de ani. Unii dintre aceia care odată au fost pionieri și purtau cravate roșii au ajuns constructori renumiți, alții generali, academicieni și chiar miniștri. Și totuși zilele copilăriei petrecute vara în tabăra de pionieri, în jurul focurilor de tabără și cîntînd cîntece pionierești, n-au fost uitate. De aceea, cînd sînt bine dispuși, plini de voie bună, acești unchi și mătuși, oameni maturi, care ei înșiși au copii mari și chiar nepoți, aducîndu-și aminte de copilărie, cîntă cîntece pionierești.

Încă din copilărie, partidul comunist ne-a educat în spiritul dragostei față de oamenii muncii din lumea întreagă, al unui interes viu față de traiul oamenilor altor popoare. Iată pentru ce doi oameni sovietici — soția mea și cu mine — am călătorit cu atîta plăcere prin Romînia de astăzi și am urmărit cu emoție fericita transformare a înfățișării ei. Aveți o țară frumoasă, minunată. Este locuită de un popor harnic și bun. Eu, care am mai fost pe pămîntul vostru ca soldat sovietic, îmi amintesc cît de grea și vitregă a fost viața muncitorilor și țăranilor romîni înainte de 23 August 1944. Țara aceasta, cu pămînt roditor. era pîrjolită pe vremea aceea de un vînt aducător de secetă.

Dar iată că a venit binecuvîntata ploaie de august, după care Romînia a prins viață! Astăzi ea a devenit de nerecunoscut. Și este o mare fericire pentru voi să trăiți într-o țară socialistă, condusă cu înțelepciune de către Partidul Muncitoresc Romîn. Astăzi, vouă, fiilor țării, vă sînt larg deschise porțile viitorului. Vrei să devii muncitor — te așteaptă în uzină o muncă demnă și temeinică. Te atrage cîmpul — în noile gospodării colective sînt bine venite mîinile pricepute. Te atrage știința — învață și dacă vei munci cu suflet vei putea ajunge chiar și academician. Dacă ai darul scrisului — compune, perseverează. Am cunoscut zilele acestea și apreciat pe cîțiva dintre romancierii, poeții și dramaturgii buni ridicați din rîndul muncitorilor și țăranilor.

Este adevărat că eu n-am apucat să fiu pionier, eram prea mare pentru aceasta. Instructor de pionieri însă am fost pe vremuri și de aceea aș vrea să transmit vouă, pionierilor romîni, urarea mea de cetățean sovietic! învățați, munciți, visați, cutezați, fiți plini de viață și neobosiți și atunci orice poartă se va deschide în fața voastră și veți putea cuceri orice culme.

Pentru construirea comunismului fiți gata!

AL VOSTRU

BORIS POLEVOI

București, 9 septembrie 1959

MIC ATLAS GEOGRAFIC

R.P. CHINEZĂ

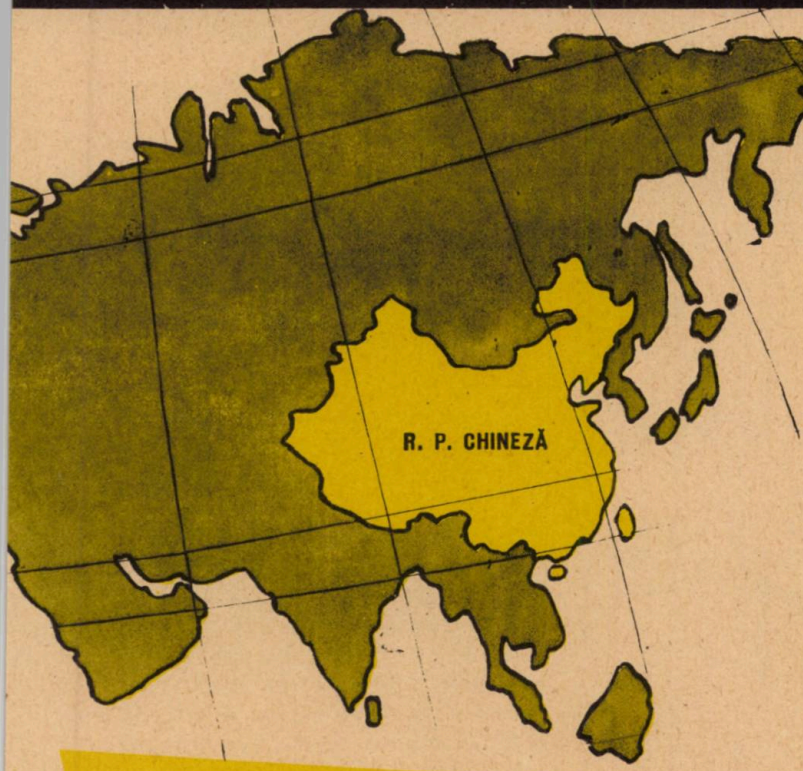

La 1 octombrie 1959 s-au împlinit 10 ani de la proclamarea R.P. Chineze

La 1 octombrie s-au împlinit 10 ani de cînd a fost proclamată Republica Populară Chineză. În decursul acestor 10 ani China s-a transformat dintr-o ţară agrară înapoiată într-o ţară cu o industrie şi o agricultură din cele mai înaintate. Astăzi, în China, se lucrează maşini şi utilaje din cele mai moderne.

Grea a fost pînă la eliberare nu numai viaţa părinţilor, dar şi a copiilor chinezi. Erau atît de săraci, încît nu aveau nici ce mînca. Umblau în zdrenţe, iar de învăţat, nici vorbă. De mici, copiii slugăreau la cei bogaţi sau îşi căutau de lucru în marile oraşe chineze sau aiurea, pe glob.

După victoria armatei populare, toate s-au schimbat. Partidul Comunist Chinez a hotărît să crească din copii oameni civilizaţi, sănătoşi, care să iubească patria şi poporul, să iubească ştiinţa şi munca şi să devină, la rîndul lor, constructori ai comunismului.

COPII VITEJI

Fiecare pionier chinez poartă cu mîndrie cravata roşie. Deşi tînără, organizaţia pionierilor chinezi are o tradiţie glorioasă, fiindcă mulţi copii au participat la luptele pentru eliberarea patriei.

În anii războiului împotriva cotropitorilor japonezi, copiii au organizat în spatele frontului duşman mişcarea *Ubu*, adică a *„celor cinci renunţări"*. Copiii au hotărît:

1) să nu-l călăuzească pe duşman;
2) să nu-i destăinuiască nimic;
3) să ascundă orice merinde;
4) să nu citească nici o carte a duşmanului;
5) să nu mănînce bomboane oferite de duşman.

Ei au păstrat cu sfinţenie aceste angajamente. Aceasta se vede şi din următoarea povestioară:

Odată, japonezii ocupaseră un sat în judeţul Ţzi. Ei au adunat populaţia şi, scoţînd din mulţime un bătrîn, l-au întrebat unde se află armata de eliberare, partizanii, unde sînt ascunse merindele.

— Nu ştiu, a răspuns hotărît bătrînul.

Ofiţerul japonez l-a sfîrtecat cu sabia. Au mai fost apoi ucişi un tînăr şi o femeie. Văzînd că nu vor afla nimic, japonezii au început să tragă în mulţime cu mitraliera.

— Vă spun eu totul! a strigat atunci Iuan, un băieţel de 14 ani. Şi, nepăsător parcă faţă de blestemele mulţimii, copilul plecă cu detaşamentul japonez.

... La o oarecare depărtare de sat însă Iuan se opri. Abia acum înţelese ofiţerul că fusese tras pe sfoară. Copilul nu avea de gînd să trădeze, ci, dimpotrivă, să-i ajute pe locuitori să se salveze. Băiatul, care ştia că îl

Astăzi a venit la expoziţia de lucrări ale copiilor premierul Ciu En-lai. O clipă numai şi copiii vor face contactul la motoraşul electric! Iar acum, priviţi! Nava este gata să pornească în... „larg". Tovarăşul Ciu En lai priveşte cu mult interes această lucrare a copiilor.

aşteaptă moartea, strigă cotropitorilor:

— Blestemaţilor, vă vom goni curînd din China! Şi, adunîndu-şi toate puterile, îl lovi pe ofiţerul japonez. Iuan a murit ca un erou. Şcoala din sat poartă acum numele lui.

6, 7 şi 8 ani

Ceea ce o să aflaţi, pare de necrezut. Şi totuşi...

La Gospodăria de stat din provincia Hubei a avut loc un miting. În sala mare, toată lumea îşi lua angajamentul să sporească producţia de orez pe parcela experimentală. Oamenii erau entuziaşti şi totodată emoţionaţi. Deodată, în sală au intrat trei copii: Sian Cin-lin de 6 ani, U Cen-gun de 7 ani şi Cen Ţzin-li de 8 ani, trei mici prieteni nedespărţiţi. Copiii nu prea înţelegeau despre ceea ce era vorba la adunare, nici ce-i aceea par-

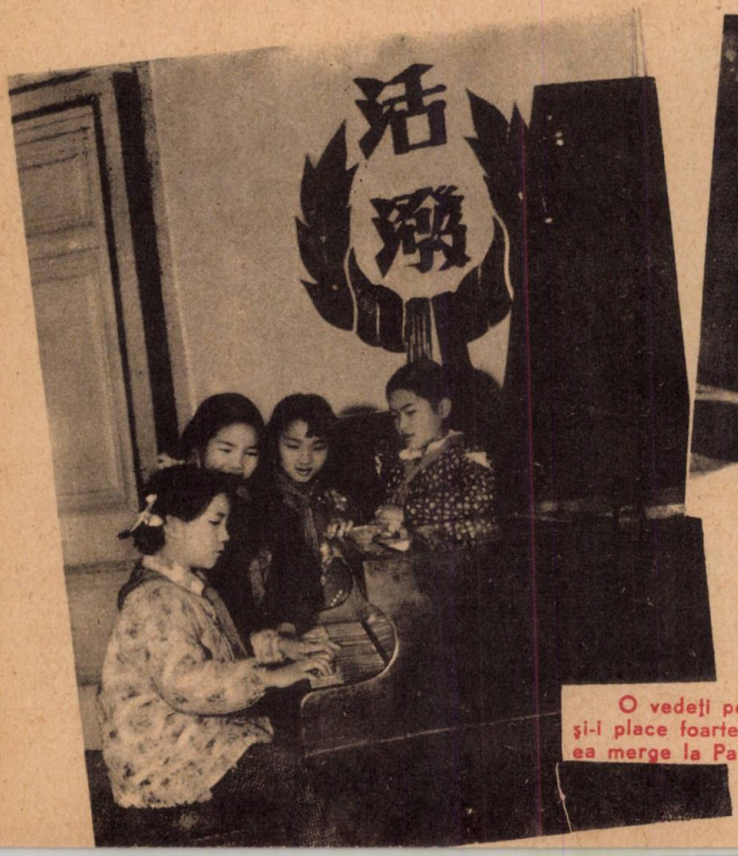

O vedeţi pe micuţa pioneră din Şanhai? O cheamă Feng Ching şi-i place foarte mult să cînte la pian. Ori de cîte ori are o clipă liberă ea merge la Palatul pionierilor să exerseze.

În căsuţa din adîncul codrilor iepuraşul alb a rămas pe gînduri, în timp ce fraţiorii lui dorm... Iată o scenă dintr-o piesă jucată la Teatrul copiilor din Pekin.

celă experimentală, dar îi atrăgeau discuţiile celor mari. Ei ştiau că dacă îţi iei un angajament în faţa partidului înseamnă că trebuie să faci un lucru bun.

— Şi noi vrem să cultivăm o parcelă experimentală, zise U Cen-gun, trăgîndu-l de mînă pe Cen Ţzin-li şi apropiindu-se de tribună.

...Au trecut doar cîteva zile de la mitingul acela, şi munca oamenilor pe parcela experimentală era în plin avînt. Într-una din zile, mama lui U Cen-gun nu-şi găsea sapa. O căută pretutindeni. În cele din urmă o găsi. Într-un loc părăsit, fiul ei şi prietenii lucrau cu sapa. Mama îi dădu o chelfăneală bună şi-i luă sapa. Copiii nu s-au lăsat; au cotrobăit peste tot şi au găsit o lopată stricată. Cu ea au izbutit să sape aproape un metru pătrat. Apoi copiii au irigat mica lor parcelă şi au adus cîteva răsaduri de orez, încercînd să le sădească. Tocmai cînd lucrau mai cu zor trecu pe acolo tovarăşul Iuan, tehnicianul agronom al gospodăriei. U Cen-gun îl strigă:

— Nene, vino încoace să vezi, cultivăm şi noi o parcelă experimentală. E bine cum facem?

— Dar de ce v-aţi apucat voi, prichindeilor, de treaba asta?

— Aşa! răspunse U Cen-gun. Şi tata face la fel. Şi mama... Şi alţi oameni...

Nenea Iuan era gata să plece mai departe, dar de U Cen-gun nu era aşa de uşor să scapi.

— Nene, nu vrei să ne dai şi nouă o parcelă mai bună ca asta?

— De, ştiu eu?!

Dar n-apucă să-şi termine vorba, că trei copii, cu ochii rugători şi calzi, se agăţară de haina sa.

— Nene, dă-ne o parcelă bună, că ne-am angajat în faţa adunării.

— Bine, bine, am să vă dau fîşia de pămînt de lîngă drumul mare. Dar oare o să vă descurcaţi voi? întrebă cu îndoială nenea Iuan.

— Cum să nu! răspunseră într-un glas copiii.

Cînd se întoarse U Cen-gun acasă, încă de la poartă îi spuse mamei:

— O s-avem şi noi o parcelă!

— Năzbîtii de-ale voastre. Ar fi mai bine să vă mai astîmpăraţi odată...

Copiii hotărîră să înceapă de îndată munca. Imitîndu-i pe cei mari, ei alcătuiră o brigadă şi-l aleseră pe U Cen-gun responsabil. Apoi începură să lucreze fîşiuţa de pămînt, dar cu toate că săpară o zi întreagă, abia de au reuşit să sădească un mic colţ de ogor. Băieţii erau acum tare necăjiţi.

Tocmai atunci trecu pe acolo Ţin Si, secretarul organizaţiei de bază a Uniunii Tineretului Comunist.

— Nene Ţin, ajută-ne, îl rugară copiii. Ară şi ţarina noastră... Ţin le îndeplini dorinţa. Dar acum se punea întrebarea: cum vor răsădi ei orezul? De strîns, strînseseră ei ceva răsaduri, dar cum să procedeze? Se nimeri că tocmai atunci în gospodăria de stat se organiză o demonstraţie de felul cum trebuie răsădit orezul ca să dea recoltă bună, la care au luat parte o mulţime de oameni din sat. Copiii se strecurară privind cu multă atenţie. La întoarcere au început şi ei să răsădească orezul în rînduri drepte, aşa cum au văzut că fac cei mari. Şi fiindcă aveau nevoie de apă, au început să care cu ligheanul, de la canal.

...În luna iulie orezul dădu în pîrg. Cu secere mici copiii au început secerişul. Recolta strînsă de pe fîşiuţa de pămînt (cam 134 mp) a fost de peste 625 kg. Copiii nu mai puteau de bucurie...

Aveau şi de ce se bucura. Oare asta nu-i minunat? Nu-i un steag roşu de fruntaş? Nu înseamnă oare că oameni mici au înfăptuit o faptă mare?

Înaintea orei de geografie, pionierii învaţă împreună (la Şcoala elementară nr. 2 de pe lîngă Şcoala pedagogică din Pekin), se ajută între ei. Ei vor să cunoască cît mai bine geografia patriei lor libere.

Galea a apărat steagul

de V. TRETEAKOV

Erau patru... Galea îi zări prin fereastră. Apoi se auziră paşii lor grei pe coridor. Mai aproape. Tot mai aproape. Fasciştii intrară fără să bată la uşă, deschizînd-o cu forţa.

Mama se sculă în picioare, strîngînd la piept farfuioara pe care o spăla. Din dormitor ieşi Vera, sora mai mare...

Unul păşi spre mama:

— Reabinin? Elisafet?

Mama dădu din cap.

— Sora tău comunist! Ce lăsat ţie sora?

— Nimic. Ea desfăcu larg mîinile. Nimic...

— Asta vedem noi. Şi începură să controleze camerele.

— Tu, Elisafet, şi tu, fata tînăr, nu mişcaţi, arătă el spre Vera.

Nimeni nu luase în seamă pe Galea cea mică, ca şi cum nici n-ar fi existat acolo. Fasciştii şi ceilalţi ai casei trecură în altă încăpere. Rămasă singură, fetiţa se lăsă în genunchi şi vîrî mîna în spatele divanului. Pachetul nu voia să iasă; se agăţase între perete şi divan. Galea trăgea cît o ţineau puterile. Încă o dată... Hîrtia foşnea atît de tare, încît simţi că i se face rău. Ascunzînd pachetul la spate şi neluîndu-şi ochii de la uşă, Galea se îndreptă spre ieşire, apoi se strecură neobservată la capătul coridorului. Acolo era cămara unde mama ţinea vasele de bucătărie. Cu mişcări grăbite puse pachetul pe poliţă şi-l acoperi cu oale. „Nu, aici o să-l găsească!" Îl luă şi-l împinse sub lada în care se ţineau hainele vechi. Cu răsuflarea tăiată, se întoarse încetişor în cameră.

În mijlocul lucrurilor răscolite, aruncate pe jos, stăteau cei patru. Se distrau cu o jucărie mecanică — un purcel care cînta la vioară. Cel mai înalt dintre ei dădu un bobîrnac peste rîtul purcelului şi băgă jucăria în buzunar.

— *Mutter* merge cu noi. *Schnell! Schnell!* şi împinse uşa cu piciorul.

Mama nu s-a întors nici seara, nici a doua zi şi nici peste o săptămînă. Vera o încuraja pe Galea: „O să-i dea drumul, doar n-au găsit nimic."

„Oare o să-i dea drumul?..." Ceasuri întregi stătea Galea nemişcată, cu capul aplecat pe masă, cu ochii închişi. Încă şi încă o dată îşi reamintea dimineaţa aceea cînd armatele sovietice plecaseră, iar ele rămăseseră în oraş.

...Galea fugea pe stradă fără nici o ţintă. În dreptul şcolii se opri. Clădirea distrusă de bombe arăta jalnic. Printre atîtea dărîmături Galea zări mătasea purpurie a unui steag fluturînd în dosul uşii smulse...

Galea se aruncă spre el, îi îndreptă faldurile, şi figura lui Lenin, brodată cu fir de aur, străluci în razele soarelui ce se revărsau prin ceea ce fusese odată uşă. Nu se gîndi mult la ce trebuia să facă. Scoase steagul de pe băţul de lemn, îl strînse şi fugi cu el acasă.

Oraşul părea mort. Era însă numai o impresie. Ici-colo se ridica cîte un colţ de perdea. Oamenii priveau fetiţa care fugea cu steagul în mînă. De abia avu timp să intre pe poartă, cînd, la colţul străzii, apărură siluetele cenuşii ale motocicliştilor. Se apropiau cu repeziciune umplînd strada asemenea unui torent tulbure.

Duşmanul intra în oraş.

Elisavetei Vasilievna i-au dat drumul peste două săptămîni. Galea spăla podeaua. Cînd o văzu scăpă cîrpa din mîini şi, păşind cu picioarele goale pe scîndura udă, se ghemui strîns lîngă mama ei. Au stat mult timp aşa, în tăcere. Mama îşi trecea degetele tremurînde prin părul mătăsos al fetiţei şi privea camera de parcă o vedea pentru prima oară.

— Unde e?..., întrebă încet.

— În cămară, ridică ochii Galea.

— Ei ştiu totul. Totul, repetă cu asprime mama. Dar n-au dovezi... Altfel nu m-aş fi întors.

Galea îşi dădu îndată seama ce înseamnă acest „altfel nu m-aş fi întors" şi simţi cum o cuprinde groaza.

— O să trebuiască să-l tăiem în bucăţi. Glasul mamei tremură puţin. Pentru Vera, pentru tine mi-e teamă. N-o să ne ierte.

Galea de abia acum observa cît de mult se schimbase mama în decursul celor două săptămîni. Îmbătrînise parcă cu zece ani: era trasă la faţă, iar ochii îşi pierduseră strălucirea.

— Cum să-l tăiem, mamă?! Pe steag se află chipul lui Lenin!

Lenin... De cînd se ţine minte Galea, ea l-a cunoscut pe Lenin. Întîi a fost octombristă — li se spunea, cu duioşie, nepoţii lui Lenin —, apoi a devenit o tînără leninistă — pionieră.

... Afară bura. Prin mijlocul străzii trecea o patrulă. Salcîmii goliţi se înălţau jalnici şi singuratici. Deodată tăcerea fu spintecată de o rafală de armă automată. Galea tresări şi plecă de lîngă geam. Se duse în cămară şi scoase de sub ladă pachetul. Stătu nemişcată cîteva secunde, ca şi cum s-ar fi aşteptat că pot surveni schimbări într-un răstimp atît de scurt. Prin fereastra mică intra o lumină cenuşie; era rece şi trist.

Se întoarse în cameră şi dintr-o mişcare desfăcu pachetul. În încăpere totul deveni mai luminos, atît de tare strălucea culoarea roşie ca focul a steagului.

— Am să-l ascund astfel încît nemţii să nu-l găsească. N-o să găsească, mamă, nu-i aşa?

De cum se iviră zorile, Vera îşi trezi surioara. Galea înfăşură steagul într-o faţă de masă curată şi-l legă strîns cu o sfoară.

În curte mai domnea încă întunericul. Galea se apropie pe nesimţite de magazie şi roti iute privirea împrejur: nimeni. Se furişă prin uşa întredeschisă. Căută pe întuneric lopata cu care săpase în primăvară grădiniţa de flori din faţa casei. Pămîntul bătătorit era greu de săpat. Galea apăsa cu toate puterile pe lopată. Se grăbea. Era înfricoşată. Îşi închipuia cum s-ar deschide deodată uşa şi un fascist ar lătra răguşit: „Halt! Mîinile sus!"

De la Marea Barenţ pînă la Azov luptele nu mai conteneau. Ai noştri smulgeau duşmanului cotropitor fiecare palmă de pămînt. Iar aici, în Taganrogul ocupat de duşmani, veştile de pe front soseau puţine şi rare.

Galea se ducea deseori în magazie. Se aşeza în colţ şi se gîndea, se gîndea... „Cînd o să se întoarcă ai noştri?!" Iar timpul nu stătea în loc.

Sosi şi iarna. Fasciştii deveneau tot mai răi. Se înteţiră arestările, execuţiile, raziile...

În acest timp, pe pereţii caselor şi pe garduri apărură proclamaţiile, lipite de ilegalişti. În ele se povestea despre înfrîngerea armatei fasciste lîngă Stalingrad. Frontul se muta tot mai spre apus. Galea n-avea să uite niciodată noaptea spre 30 august. O zi şi o noapte au bătut neîncetat dinspre mare obuzierele grele; cădea varul de pe tavan şi se spărgeau geamurile.

Oamenii rămaşi fără case stăteau în vecini. Opaiţul fumega dînd o lumină slabă şi tremurătoare. Strînsă colăcel în vechiul palton de iarnă al mamei, Galea aţipi. Se trezi din cauza liniştei. Nu se mai auzeau tunurile, dar în schimb undeva, pe aproape, picura apă, plescăind vesel.

Într-un colţ dormita Vera sprijinindu-şi de genunchi capul blond. Galea îi atinse mîna caldă.

— Auzi? E linişte...

Ieşiră în curte. Păsărelele ciripeau pe ramurile salcîmului. Pe stradă nici ţipenie de om.

— Nemţii au plecat! strigă Vera şi începu să-şi sărute vijelios sora.

— Au plecat! Au plecat!

Galea stătea buimăcită cu mîinile lăsate în jos. Aproape doi ani visase această clipă, şi cum sosise pe neaşteptate îi era greu să creadă dintr-o dată într-o asemenea fericire...

— Ce-i cu tine, prostuţo? Vera îi ştergea cu palmele obrajii uzi de lacrimi. Ce-i cu tine, Galocika?

Şi deodată apărură tancurile sovietice. Veneau nu dinspre Marţevo, de unde erau aşteptate, ci dinspre ţărmul mării.

Galea intră fuga în curte şi deschise larg uşa magaziei. Lopata nu era de găsit. Împreună cu Vera începură să scormonească pămîntul cu mîinile. Scoaseră pachetul, tăiară sfoara şi, scuturînd învelitoarea, steagul purpuriu se desfăşură şi se înväluri de parcă ar fi fost viu.

Galea smulse dintr-un colţ o scîndură îngustă; prinse în mare grabă steagul de ea şi fugi afară. Tancurile, scrîşnind din şenilele de oţel, treceau pe strada lor. Dar zgomotul lor metalic era acoperit de exclamaţii vesele şi plîns fericit. Toţi locuitorii erau pe stradă.

Urmă apoi ceva cu totul deosebit. Se făcu o clipă linişte. Oamenii văzură în mîinile unei fetiţe firave steagul roşu. Ridicat deasupra mulţimii, el flutura în bătaia vîntului, iar tancurile tot veneau şi veneau. Tanchiştii, în picioare, salutau steagul roşu.

Au trecut anii. Rănile războiului s-au închis. Galina Vasilievna Reabinina a ales cea mai paşnică dintre toate profesiunile. Ea a terminat institutul pedagogic, şi acum este educatoare într-o grădiniţă de copii.

În romîneşte de DRINA SÎRBU

Desenele GH. ADOC

AUREL WEISS

Chipuri

Dacă n-ar fi fost după-amiaza aceea de septembrie cînd paşii m-au purtat pe coridoarele Şcolii medii nr. 2 din Bucureşti, poate că cele de mai jos n-ar fi văzut niciodată lumina tiparului.

Voiam să stau de vorbă cu tovarăşul director despre lucruri care nu privesc articolul de faţă.

— Nu este aci tovarăşul director, mi-a spus secretara şcolii. Dacă doriţi, puteţi să-l aşteptaţi.

... Citeam ziarul şi n-am fost atent de la început la cele ce se întîmplă. Se adunaseră cîţiva copii, care discutau lîngă gazeta de perete, înaintea unei adunări. După un timp, însă, mi-am dat seama că e vorba despre o problemă pe care o văzusem cu un titlu mare şi la gazeta de perete: „Pe cine alegem?"

— Ştefănescu Camelia? Aceea mică, dintr-a IV-a? se miră unul dintre băieţi...

— Nu-i chiar aşa, ripostă una din fete. E o fată harnică şi foarte pricepută.

— Totuşi...

Dar fata care luase apărarea Cameliei nu se dădu bătută. Astfel am avut prilejul să aud şi să vă spun şi vouă...

...prima povestire

Lucrurile pe care vreau să le povestesc mai jos au început într-o adunare de detaşament. Camelia şi-a dat seama că Bura Gheorghe, Caval Niculina şi încă vreo cîţiva nu stau prea bine cu învăţătura. Firesc, i-a mustrat în adunare, dar, cît de mică era, şi-a dat seama că asta nu era deajuns. Puţin după aceea a vut loc o adunare a colectivului de conducere al detaşamentului. De astă dată erau de faţă tovarăşa instructoare şi tovarăşa învăţătoare.

— Am vrea să-i ajutăm pe Bura şi pe Caval. Cum să facem? a întrebat Camelia.

— Într-adevăr, aceştia o duc cam prost cu învăţătura, spuse învăţătoarea. Dacă ar fi cineva, de pildă, prieteni buni ai celor doi, care să-i mai strîngă puţin de pe drumuri, să-i obişnuiască să-şi respecte programul zilei...

— Chesaraicu! exclamă Camelia. El e bun prieten cu Bura. Iar de Niculina m-aş ocupa chiar eu.

La început, totul merse foarte greu. În primul rînd, Bura nu admitea ca Chesaraicu să se amestece în treburile lui, deşi erau buni prieteni.

— Las'că-mi fac lecţiile cînd cred eu de cuviinţă, se revoltă Bura atunci cînd Chesaraicu încercă să-l convingă să-şi facă un program al zilei. Apoi, lui Chesaraicu îi veni altă idee.

— Hai să facem lecţiile împreună, îi propuse el într-o zi lui Bura.

— Da... Ca să nu mă laşi să mă mai joc! ripostă acesta.

— Ba o să ne jucăm, ai să vezi...

— Ne jucăm? Pe cuvîntul tău?

— Pe cuvîntul meu!

Şi într-adevăr, se şi jucau, dar după terminarea lecţiilor.

Camelia şi-a bătut şi ea destul capul cu Niculina. Niculina avea altă meteahnă: nu era atentă. Totodată, Camelia nu-i uita nici pe ceilalţi pe care îi ajutau alţi pionieri. Şi iată că într-o zi a avut loc o altă adunare de detaşament. S-a vorbit şi despre Bura, şi despre Niculina... Amîndoi făcuseră progrese simţitoare.

Camelia şi, firesc, întreg colectivul de conducere al detaşamentului au continuat s-o ajute tot timpul anului pe tovarăşa învăţătoare; rezultatul: nici un pionier nepromovat în clasa a IV-a.

A doua povestire sau „acţiunea F"

Discuţia s-a oprit apoi asupra altui personaj, Dumitru Petre, preşedintele unei grupe din clasa a VII-a. „2.000 kg de fier vechi" — îţi vine în minte atunci cînd rosteşti numele lui Dumitru.

Ar fi greşit să credem că Dumitru a adus tot fierul vechi. Fierul l-a adus tot detaşamentul. Dumitru are însă ceva, aşa, care te îndeamnă la treabă.

— Ce facem, băieţi? (Sînt şi fete în grupă, dar Dumitru aşa se adresează grupei.) Începem „acţiunea F"?

Era un secret al lor această „acţiune F". Ideea o dăduse Dumitru, şi amănuntele le puseseră la punct împreună. E o treabă fără spor să te mărginesti numai la o potcoavă sau la o cutie de conserve găsite pe drum. Trebuia ceva mai „serios", cum spunea un alt pionier din grupă, pe nume Rizea. Aşa începuse „acţiunea F". Copiii au pornit din casă în casă, cercetînd tot cartierul.

Fierul a fost adunat acasă la pioniera Andrei Ioana. Apoi l-au rugat pe tatăl lui Rizea, şofer pe un camion, să le transporte fierul la şcoală. Tatăl lui Rizea a cerut voie de la întreprindere, şi iată-i apărînd cu fierul vechi. Aceasta s-a adăugat la grămada detaşamentului, grămada detaşamentului la grămada unităţii, şi aşa a ajuns unitatea să predea 10.000 kg de fier vechi, pe lîngă cele 2.000 kg de hîrtie şi 800 de sticle strînse de pionieri.

Grupa lui Dumitru participă cu entuziasm la toate acţiunile patriotice... Iar în fruntea tuturor acţiunilor patriotice ale grupei se află Dumitru, preşedintele ei.

Locul I pe şcoală, locul I pe raion, locul II pe capitală

Să ne înţelegem; nu e vorba de echipa întregii unităţi, ci a unui singur detaşament: cel al clasei

dintr-o unitate

Desene: Gh. MARINESCU

a IV-a. Nu v-am spus însă despre ce fel de echipă e vorba: o echipă de dansuri. Şi să vedeţi cum a fost. La început, echipa nu s-a creat pentru concursul cultural-artistic. De fapt, nimeni nu a ştiut despre pregătirile ce se făceau în detaşamentul clasei a IV-a în vederea sărbătoririi „Zilei unităţii". Cu acest prilej, colectivul de conducere iniţiase un concurs de cîntece şi dansuri pe unitate. Iar Ioniţă Ileana a iniţiat echipa de dansuri pe detaşament. În cel mai mare secret, echipa, ajutată de tovarăşa Panţîru, învăţătoarea, a început repetiţiile.

La concurs — prima surpriză: cele mici, dintr-a IV-a, se anunţă cu o echipă de dansuri. Cînd, cum a luat fiinţă echipa? La spectacol — a doua surpriză: copiii au dansat minunat, au fost aplaudaţi din inimă. La sfîrşitul concursului — a treia surpriză: echipa clasei a IV-a a luat premiul I.

Ioniţă Ileana a fost felicitată personal! Era doar iniţiativa ei!

Emoţie în detaşamentul clasei a IV-a: echipa de dansuri a fost propusă să participe la concursul cultural-artistic pe raion. Cele din clasa a IV-a s-au întors cu încă un trofeu cucerit: din nou premiul I. Iar la etapa pe capitală, echipa a luat premiul II. Asta între zecile de echipe mari şi puternice care s-au prezentat la concurs. Ei da; o asemenea preşedintă merită să fie realeasă în colectivul de conducere.

Dacă n-ar fi...

... nu s-ar povesti. Aşa a început seara de basm. „Erau odată un moş şi-o babă şi n-aveau copii..." Bunicuţa povesteşte domol, cu glas tremurat „Povestea porcului" de Ion Creangă. Dacă n-ar fi desenele de pe pereţi, dacă n-ar fi scaunele acelea micuţe, lumina roşiatică, scăzută, ai putea să-ţi dai seama că „bunicuţa" e, de fapt, pioniera Gaciu Teodora din clasa a V-a.

Multe seri de basm, multe după-amieze distractive au avut loc în acest detaşament. Asta şi pentru că preşedinta detaşamentului e Vîrlan Maria. Mariei îi place veselia şi îi place ca toţi din jurul ei să fie veseli. În detaşamentul ei toată lumea ştie să cînte, toată lumea merge în plimbări, excursii, participă la jocuri pionereşti etc.

Cu o asemenea preşedintă, activitatea pionierească e o adevărată bucurie.

Pe masa din cancelaria directorului...

... se găseşte o lampă artistic lucrată din traforaj. Printre executorii ei se află şi Nica Vasile din clasa a VI-a. Şi asta nu întîmplător, ci pentru că pionierii din clasa a VI-a sînt mari meşteri la confecţionarea diferitelor obiecte. Asta s-a putut vedea şi cu prilejul expoziţiei micilor tehnicieni organizate pe unitate. E firesc să fie aşa, cînd printre mîinile cele mai îndemînatice se numără însăşi Drăguţ Georgeta, preşedinta detaşamentului, care ştie să facă o mulţime de lucruri: feţe de masă brodate, flori artificiale, obiecte din lut ars etc. ...Iar dacă vei vizita laboratorul de fizică vei găsi acolo „cumpăna zidarului", „nivela cu bulă de aer", „planul înclinat" — toate realizate de micii tehnicieni din clasa a VI-a, cărora preşedinta lor a ştiut să le insufle pasiune pentru asemenea îndeletniciri.

Victorie pe toată linia

N-aş vrea să susţin că Gavrilescu Teodor din colectivul de conducere al detaşamentului clasei a VII-a este cel mai bun fotbalist din unitate sau chiar din detaşamentul lui. Cu mult mai bine joacă, de pildă, Niţă Marcel, care a şi fost denumit „Inima echipei". Dar Gavrilescu rămîne totuşi un mare iubitor al sportului, şi mai ales un bun organizator. El este acela care a înfiinţat echipa, şi asta tot în preajma „Zilei unităţii" — în cinstea căreia a avut loc şi un campionat de fotbal.

Deocamdată echipa clasei a VII-a e „imbatabilă", şi asta pentru că se antrenează cu multă regularitate. Ea s-a clasat prima la campionatul pe unitate.

Nu e mult de cînd în cadrul spartachiadei pionierilor şi şcolarilor echipa a avut de susţinut două meciuri „grele": unul cu echipa Şcolii nr. 155, şi celălalt cu echipa Şcolii nr. 157, pe care, bineînţeles, le-a bătut.

Cred că la toate acestea trebuie adăugat că întreg detaşamentul este pasionat de sport, fapt dovedit şi de notele mari pe care le au cei dintr-a VII-a la educaţia fizică.

Prietenie

Nu între doi copii, ci între două clase sau, mai precis, între un detaşament şi o clasă. Detaşamentul este al clasei a V-a, iar clasa e a II-a. Prietenia a început încă din anul trecut. Pionierii din clasa a V-a au hotărît să se ocupe de cei din a II-a. Şi cîte lucruri frumoase n-au făcut împreună! În primul rînd, Voicu Rodica, Fătu Gabriela şi Ţarină Ileana, căci despre ele este mai ales vorba, au discutat adesea cu cei mici, le-au explicat ce este organizaţia de pionieri şi le-au citit regulamentul. Apoi i-au învăţat jocuri, cîntece, au mers împreună la filme, la Palatul pionierilor... Spre sfîrşitul anului şcolar au urmat clipele cele mai emoţionante: detaşamentul clasei a V-a a primit şcolari în rîndurile organizaţiei de pionieri. Cu acest prilej s-a dovedit că roadele muncii celor trei pioniere au fost bune. Noile pioniere erau bine pregătite.

*

— A venit tovarăşul director! Într-atît mă absorbise discuţia copiilor, încît, atunci cînd secretara şcolii m-a strigat, am tresărit fără voia mea. Mi-am părăsit locul cu părere de rău. Voiam să mai aud şi alte lucruri din galeria de chipuri şi fapte pe care mi le înfăţişaseră, fără voia lor, şi numai în cîteva minute, copiii. M-am mîngîiat însă cu gîndul că şi aşa discuţia lor s-a sfîrşit, pentru că, un băiat înălţuţ, brunet, probabil preşedintele grupei, a privit la ceas şi a exclamat: „E patru şi un sfert! Haideţi să începem adunarea!"

Voi mai veni însă pe la această şcoală. Sînt foarte curios dacă Ştefănescu Camelia, Dumitru Petre, Ioniţă Ileana şi ceilalţi despre care am vorbit vor fi aleşi în fruntea detaşamentelor şi a unităţii lor.

Desen: ARNO

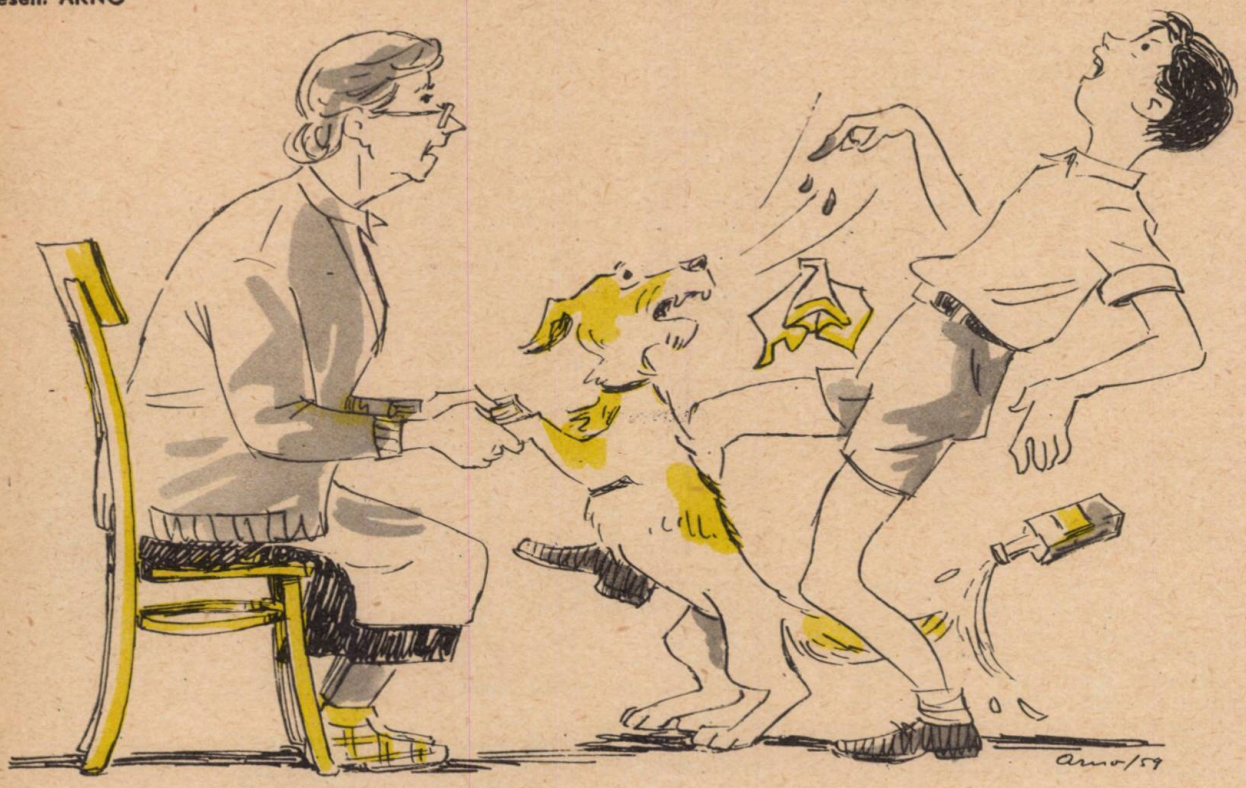

Unul care n-a avut timp

Nu mă cunoaşteţi! Nici n-aveţi de unde; că doar nu staţi pe aceeaşi stradă cu mine, şi nici în acelaşi cartier; ba, ceva mai mult, nu învăţăm nici măcar la aceeaşi şcoală, deşi ăsta n-ar fi un motiv să poţi spune „îl cunosc pe cutare". A, că sînt unii — colegi de la mine din clasă! — care spun că mă cunosc? Asta se poate, dar ei se laudă — d-aia spun aşa. Păi, dacă m-ar cunoaşte vreunul, nu m-ar şti şi el cît îs de ocupat?... nu mi-ar lua şi el apărarea cînd mă jigneşte careva spunîndu-mi leneş? Da, mi-ar lua. Dar nu mă cunoaşte nimeni. Nici tovarăşul diriginte nu mă cunoaşte — deşi e lucru ştiut că fiecare diriginte trebuie să-şi cunoască elevii... Or, dirigintele îmi spune zi de zi: „Nanule, tu eşti brînză bună în burduf de... (ştiţi voi de ce!). De ce nu înveţi, Nanule?!" Ce să-i răspund? Cîteodată tac — ca la lecţie —, alteori nu mă rabdă inima şi-i zic: „Care brînză, tovarăşe diriginte? Dac-aţi şti 'mnea-voastră greutăţile mele!... N-am timp de învăţătură, asta-i!" Atunci dirigintele rîde. Rîde acompaniat de toată clasa. Dar eu nu rîd. De ce-aş rîde? Mă supăr şi stau jos. Stau jos, fără să mai capăt încuviinţarea dirigintelui. (Dacă m-au supărat?!)

Dar astăzi m-am gîndit să povestesc tot, să mă ştie o ţară, să capăt dreptate. Să se sfîrşească odată cu: „Eşti leneş, Nanule!", „nu ţi-i dragă cartea, Nanule!" etc. etc. Aşadar, ascultaţi-mă. Vă rog cu lacrimi în ochi, ascultaţi-mă! Aflaţi-mi zilele de calvar prin care-s nevoit să trec. Şi uite, iau o zi la întîmplare, pe care vreţi voi, şi vă spun tot ce-am făcut în ziua aceea. Hai să luăm una din săptămîna care a trecut. Joia, ziceţi? Sîmbăta!?... Ei, hai, hotărîţi-vă! Aşadar, joia! Bine...

Joia, noi avem aşa: romîna, aritmetica, limba franceză, educaţia fizică, zoologia. La romînă aveam de învăţat viaţa şi opera lui Eminescu; la aritmetică — o problemă; la franceză — de citit lecţia a 10-a; la educaţie fizică — de, nimic, iar la zoologie — boul. „N-avem cine ştie ce!..." — m-am gîndit eu miercuri seara, şi m-am culcat liniştit. Dimineaţa m-am trezit pe la 7,30. Nu prea tîrziu... M-am spălat, am mîncat — cînd mă uit la ceas, 8,30. „Dă-i zor, băiete, că iar întîrzii" — mi-am zis. Scot ghiozdanul, iau cărţile care-mi trebuiau şi încep să învăţ. Şi învăţ eu, preţ ca la o jumătate de oră. Cînd aud în curte o hărmălaie... ţipete, lătrat de cîine.

Ei, mai era de stat? Aş! Am ieşit fuga afară, să văd căţelul, că de el era vorba. Săracul Bombonel! Nu mai avea decît o ureche, sfîrcul cozii parcă i-l retezase cineva, iar pe spinare era numai piele jupuită; nu ştiu cine-l jumulise în halul ăsta!... M-am repezit în casă şi m-am întors repede cu o sticluţă de spirt, un bandaj — mă rog, ce se află la casa omului. Îl chem binişor pe Bombonel, o rog pe bunica să-i ţină labele din faţă, iar eu, cu o cîrpă, îl şterg la ureche cu spirt.

Dar vai! Parcă ar fi fost un făcut; nerecunoscător, haimanaua de căţel s-a repezit şi, hap, m-a apucat de deget... Atunci, de supărare, l-am lăsat încolo şi am plecat. Cînd mă oblojea bunica la deget, numai ce mă uit la ceas: 10 fix! „Văleu!" — strîg eu ca muşcat de şarpe şi fugii direct la cărţi. Bunica, sărăcuţa, credea că de usturimea spirtului fugisem şi mă tot îndemna să mă reîntorc.

La limba romînă n-am învăţat; ce, nu ştiam eu că Eminescu e cel mai mare poet al nostru? Sau că a scris „Scrisoarea a III-a" sau mai ştiu eu ce?! Ba, ştiam. Aşa că m-am apucat să-nvăţ la franceză. Deschisei cartea la pagina 83, la lecţia a 10-a, şi începui: „Dixiéme leçon. Le petit Jean a une balle". „Leo pti Jan... Jan..." „Ce, n-ai auzit?" — deschise bunica uşa, — „te strigă unchiu-tău, Jean, dă fuga!" Mă sculai repede şi, hop-ţop, sării gardul alături, la unchiu-meu. El e cel mai iubit dintre toţi fraţii lui taică-meu. Poate şi unde-i mai tot timpul pe la noi, că stăm alăturaţi cu casele. „Ai văzut orbeţanul meu?" — mă întrebă unchiul. „Ia să-l văd" — sar eu. „Dar ţi-ai făcut lecţiile?" Ce era să-i spun? Dacă ziceam „nu", adio, orbeţan. Aşa că-i spusei repede: „Făcut, unchiule!..." „Atunci hai în curte, să-mi fluier porumbeii..." Dar, ca un făcut, veneau toţi porumbeii, numai orbeţanul nu venea. Am fluierat şi eu, a fluierat şi unchiul... În cele din urmă, cînd amîndoi nu mai eram în stare să scoatem decît un şuierat, ce nici pe departe nu mai semăna a fluier, iată-l şi pe orbeţan: plană uşor şi se aşează chiar pe umărul unchiului Jean. „Ai văzut?" — îmi zice unchiul, — „cum îl fluier, vine imediat!" „Dacă..." — fac eu. Deodată înlemnii: „Mihai, Mihai, hai acasă, că-i 12 şi trebuie să pleci la şcoală. Hai să mănînci!"... „Du-te sănătos" — zice unchiul.

Şi am plecat. Era 12 şi 10 cînd am intrat în casă. Pe masă, alături de ciorba aburită, sta cartea de franceză. Mi-adunai cărţile în grabă (încît „uitai" şi caietul de teme la matematică) şi, pe-aci ţi-i drumul.

Nu vă mai spun că în ziua aceea, adică joi, am primit un 2 la romînă şi un minus cu semn de întrebare — ce-o mai fi şi asta? — la matematici. Toate scuzele mele: „n-am avut timp", „mi s-a îmbolnăvit căţelul" etc. etc. au rămas fără crezare. Ñoroc că la zoologie şi la franceză nu m-a ascultat!

Aşa. Şi acum, pentru că mă cunoaşteţi, şi-mi ştiţi toate „of"-urile, cred că-mi daţi dreptate. Doar necazuri asemănătoare cu cele din ziua despre care v-am povestit am în toate zilele...

La revedere, al vostru,

Mihăiţă Nanu

poreclit Lene şi Pierde timp

P.S.: Vă amintiţi ca m-a muşcat cîinele de deget!? Aşa... trebuie să merg acum să fac 12 injecţii în burtă la Institutul antirabic. Sigur. 12 dimineţi de-acum încolo le-am ocupat!

Vă salut!

pt. conf. ŞT. ZAIDES

IRINA VOROBIOVA

„PĂDUREA TA"

ARŢARUL

Pe depărtarea neguroasă,
Arţar de toamnă purpuriu,
Te văd, cu frunza colţuroasă,
Ca laba gîştii — cum te ştiu!

ZADA

De cum toamna cerne-n luncă
reci, mărunte ploi,
Zada acele-şi aruncă
toate, ca pe foi.
Ca apoi din nou cu ace,
cu mai mult temei,
Primăvara să-şi îmbrace
cetioara ei...

Lăsînd acele să-i cadă,
înfrunzind uşor,
De aceea-i zicem zadă,
nu întîmplător.

PLOPUL

Respiră vîntul cald, uşure...
Iar plopul, frunze argintii,
Aici, în margini de pădure,
Îşi tremură de parcă-s vii.

De orice sunet prins în cale
Se zbate el din vîrf în poale.

STEJARUL

De peste-un veac el creşte
uriaş!
Dar n-ai cuvînt să-l crezi
un biet unchiaş,
Căci primăvara sub călduţe
ploi
Ca strănepoţii-şi pune
frunze noi;
Iar toamna smulge vîntul
cel tehui
Destulă ghindă şi din
ramu lui.

În romîneşte de ION CALOVIA

Desen: RAISA IUSEIN

Ilie Călătorie

E mult mai plăcută joaca după ce lecţiile au fost terminate

Nu mă puteam hotărî încotro să plec. Îmi era peste măsură de greu să aleg. În China mă poftise o frunzuliţă de ceai, ca să fac cunoştinţă cu un grup de pionieri care au cules de pe ogorul dat în grija lor o recoltă nemaipomenită. În acelaşi timp, îmi dădusem întîlnire la New York cu un băieţel italian vîndut — din pricina mizeriei — de către părinţii lui unui afacerist american. Şi tot în acelaşi timp, o fetiţă din Leningrad îmi promisese că-mi va acorda un interviu în legătură cu un eveniment deosebit de important: copiii care activează în cadrul cercurilor de la Palatul pionierilor din minunatul oraş de pe Neva, ajutaţi de savanţi, au construit un robot...

Mă gîndeam, mă răzgîndeam şi nu mă puteam hotărî ce anume să aleg, încotro să-mi îndrept paşii; cînd, poştaşul, îmi bătu la uşă:

— Aveţi o telegramă fulger!

Telegrama era din patrie, şi iată ce-mi anunţa:

„Pentru Ilie Călătorie Stop Redacţia te sfătuieşte să-ţi iei cîteva săptămîni vacanţă Stop Odihnă plăcută Stop"

Semnat: **„Cravata roşie"**

Să-mi iau cîteva săptămîni vacanţă? Ideea îmi surîse. Eram într-adevăr ostenit. Numai în ultimele două luni ocolisem de cîteva ori Pămîntul! Dar unde să plec în vacanţă?

Începui să răsfoiesc grăbit ziarele din dimineaţa aceea. Erau pline de reclame: „Petreceţi vacanţa la Nisa!". „Un concediu minunat pe Mont Blank!", „Plaja de la Miami vă aşteaptă!", „Vizitaţi Monte Carlo!" Le citeam cu dezgust. La Nisa, în munţii Elveţiei, pe plaja americană de la Miami sau la Monte Carlo se adună toţi trîndavii pămîntului: bancheri, fabricanţi, afacerişti. Şi tare urîcios miroase acolo unde se adună toţi aceşti domni care n-au muncit nici măcar o zi în viaţa lor. Vorba dragului meu prieten, poetul şi gazetarul italian, Gianni Rodari: „Toate meseriile au un miros plăcut, numai lenevia, ea singură, miroase urît. Iar bogătaşul leneş ce-şi dă parfumuri mii tot urîcios miroase, iubiţii mei copii!" Nu. În altă parte îmi voi petrece eu, reporterul Ilie Călătorie, cele cîteva săptămîni de vacanţă.

Îmi adusei aminte de o ştire ascultată la un post de radio al Republicii Democrate Germane, care suna aşa: „În vara aceasta, municipalitatea din Berlinul democrat a pus la dispoziţia copiilor oamenilor muncii din Berlinul de vest 15.000 de locuri în taberele de odihnă ale R.D.G. 15.000 de copii din Berlinul de vest îşi vor putea petrece vacanţa, alături de cei 90.000 de copii din Berlinul democrat, în nenumăratele tabere de la munte şi mare".

Şi iată, dragii mei cititori, că rîndurile acestea vi le scriu dintr-o tabără din apropierea străvechiului şi pitorescului oraş german Dresda. Aici trăiesc zile minunate în tovărăşia copiilor berlinezi. Iau parte la focurile lor de tabără închinate prieteniei şi păcii, am învăţat o mulţime de cîntece noi, am făcut excursii de neuitat.

Şi tot aici, o întîmplare m-a făcut să-mi întrerup vacanţa pentru cîteva ceasuri, ca să vă scriu cele ce urmează...

Întorcîndu-mă dintr-o excursie, la o răscruce de drumuri îmi cumpărai un pumn de cireşe. Vînzătorul mi le împachetă într-un plic mare, galben, pe care văzui numeroase ştampile şi menţiunea: „Adresantul mutat, adresa necunoscută".

Devenii curios. Oare ce poveste o fi avînd acest plic? Ce-ar fi s-o aflu?

Politicos, scuzîndu-mă dacă cumva îl deranjez, mă adresai

CE MI-A POVESTIT UN PLIC DIN CELE 40.000

plicului, rugîndu-l să-mi acorde o scurtă convorbire.

— Cu plăcere, îmi răspunse. Ce te interesează?

— Povestea dumitale, dacă, bineînțeles, ai o poveste interesantă.

— Am.

— O aștept atunci. Mai întîi: cum ai ajuns aici?

— Cum? De pe masa unui birou din Berlinul de vest m-a luat vîntul, m-a scos pe fereastră și m-a rătăcit pe străzi, pînă am ajuns în Berlinul de est. Aici am fost ridicat și trimis la „hîrtie pentru ambalaj". Mai departe, aflîndu-mă în mijlocul unui balot de hîrtii, nu-mi dau seama ce s-a întîmplat cu mine. M-am trezit în mîinile vînzătorului de cireșe, și acum iată-mă în mîinile dumitale. Dacă am o poveste interesantă? Așa cum ți-am mai spus, am. Și nu e numai povestea mea. E povestea a peste 40.000 de plicuri ca mine... Pe toate factorii poștali din Germania occidentală au scris: „Adresantul mutat, adresa necunoscută".

— Și ce scrisori purtau aceste plicuri? Cine sînt

Acești copii din R. D. Germană pregătesc un afiș pe care au scris mare, citeț: „NU — morții atomice"

acești „adresanți mutați", negăsiți la adresă?

— Plicurile erau trimise de cercurile de recrutare ale Bundeswehrului* tinerilor cărora le-a venit sorocul să recruteze. Dar numai în ultimii doi ani peste 40.000 de tineri din Germania occidentală au refuzat să se prezinte la recrutare și au trecut în Republica Democrată Germană. Aceasta e povestea mențiunii de pe plicuri: „Adresantul mutat, adresa necunoscută". Eu, de pildă, am fost trimis lui Lothar Worch, un tînăr de 18 ani, cu scopul de a-l ademeni în „Legiunea străină"... Ai auzit de ea, nu?

— Am auzit, desigur. Imperialiștii francezi o înarmează pentru a răpune cu ea lupta eroică, pentru libertate și independență, a popoarelor din colonii.

— Exact. Ei bine, în ultimii ani, zeci de mii de tineri din Germania occidentală au căzut în capcana „Legiunii străine". Dintre ei, foarte mulți au murit în Indochina și în Algeria... Lothar Worch n-a vrut să se numere și el printre morți. El a ales viața. A trecut în Republica Democrată Germană. Aici este de lucru pentru toată lumea. S-a găsit de lucru și pentru el. Locuiește într-o cameră luminoasă, are un salariu bun, luptă și muncește alături de frații săi pentru unitatea celor două Germanii, pentru o patrie liberă, pașnică, care să trăiască în prietenie cu toate țările lumii. O dată cu Lothar au trecut în Republica Democrată Germană și alți tineri. Henning Preus a fugit chiar cu ordinul de chemare la recrutare în buzunar. Cînd a ajuns pe pămîntul ospitalier al R.D.G., el a spus: „Nu pot fi soldat într-o armată a capitaliștilor, într-o armată care luptă împotriva intereselor poporului german"; iar Walter Becker, care are numai 17 ani, a spus: „Sînt tînăr. Am tot viitorul în față. Dar în Germania occidentală acest viitor era întunecat, întunecat ca uniformele generalilor hitleriști, pe care americanii și capitaliștii vest-germani i-au cocoțat din nou în fruntea armatei. Aici, în R.D.G., îmi văd limpede viitorul. El e senin, are culoarea caldă a prieteniei, a înțelegerii și a păcii!"

— Îți mulțumesc mult pentru cele povestite și...

Dar vorbele îmi sînt oprite la jumătate. Un sprinten vînt de vară îmi smulge plicul din mînă și mi-l duce, mi-l duce, pînă cînd nu-l mai zăresc. Îl duce poate pentru ca plicul să spună și altora povestea cuvintelor scrise de factorii poștali din Germania occidentală pe mai bine de 40.000 de plicuri: „Adresantul mutat, adresa necunoscută".

Iar eu rămîn și mă gîndesc că, de fapt, adresa e cunoscută. Ei pot fi găsiți acolo unde înflorește munca pașnică, prietenească și dragostea de oameni. Aceasta e adresa Republicii Democrate Germane!

* Armata revanșardă din R.F.G. de sub conducerea generalilor americani și a foștilor comandanți hitleriști.

GIANNI RODARI

TONINO nevăzutul

(Continuare din nr. trecut)

CAPITOLUL ÎN CARE PAOLA L-A VĂZUT PE TONINO ŞI I-A POVESTIT LUCRURI COMPLICATE

În timp ce Tonino se lăsase pradă unor gînduri lipsite de veselie, auzi un glas în spatele lui:

— Tu nu ştii că nu ai voie să stai pe strat? O să te vadă portarul şi ai să vezi ce-ai să păţeşti.

Tonino nu se întoarse imediat.

„Mie-mi spune asta? — se gîndi el distrat. Cu mine n-are cum vorbi că tot nu mă vede nimeni".

Dar glasul continuă:

— Ce-i cu tine? Nu te simţi bine?

De data aceasta Tonino se întoarse.

O fetiţă, cu un uriaş fular roşu legat în jurul gîtului, îl privea cu atîta atenţie de parcă îl vedea cu adevărat.

— Asta mi-o spui mie? întrebă Tonino fără prea multă speranţă.

— Dar cui altcuiva? rîse fetiţa, aruncînd spre spate două codiţe negre. Aici nu e nimeni afară de tine. Şi tu ştii că pe strat e interzis să stai.

— Tu mă vezi? întrebă Tonino şovăitor.

— Te cred! rîse Paola, căci aşa se numea fetiţa.

Dar Tonino nu-i răspunse nimic.

„Dacă Paola mă vede — se gîndea el — înseamnă că am încetat să mai fiu nevăzut. Înseamnă că sînt iarăşi ca toţi ceilalţi. Dar poate mă vede numai ea. Şi de ce? Oare se poate aşa încît să mă vadă numai Paola, iar alţii nu? Trebuie să verific!"

Din două salturi se găsi lîngă vechii săi prieteni, dar băieţii, întorşi cu spatele la el, continuau să discute fără să-i observe prezenţa. Amărît, Tonino se întoarse la fetiţa care se aşezase pe marginea stratului.

— Deci tu eşti băiatul cel nevăzut? spuse Paola.

— Din păcate!

Paola tăcu şi un gînd îşi făcu loc în căpşorul ei.

— Dacă eşti nevăzut, eu cum de te văd?

— Nu ştiu. Tu ce crezi?

— Poate fiindcă sînt mereu singură. Nimeni nu se joacă cu mine, eu nu am prieteni. Copiii aproape că nu mă observă, deci şi eu sînt aproape nevăzută.

Tonino căzu pe gînduri la auzul acestor explicaţii puţin obişnuite. Totuşi Paola avea o locuinţă şi o mamă.

— Cine ştie, continuă Paola, cîţi copii nevăzuţi trăiesc pe lume. Şi cum să se afle despre ei, dacă sînt nevăzuţi?

Tonino începu să nu se simtă în apele sale. De la o asemenea discuţie poate să te doară capul; o fetiţă oarecare, cu codiţe, începe să judece despre lucruri atît de complicate!

„M-a apucat durerea de cap — se gîndi Tonino — , dar poate pentru că n-am mîncat".

EPILOG

Povestea lui Tonino se apropie de sfîrşit. Şi eu am fost nevoit să pun ca titlu al acestui capitol cuvîntul „epilog", care înseamnă, de fapt, sfîrşit, încheiere.

Într-adevăr, de cîteva ore Tonino a încetat să fie un băiat cu adevărat nevăzut: Paola îl vede, discută cu el, îi dă de mîncare, îl roagă s-o ajute la rezolvarea unor probleme. În asemenea condiţii ar trebui să schimbăm titlul povestirii şi să-i spunem, de pildă:

„Tonino cel nevăzut pentru toţi, în afară de Paola". Dar un asemenea titlu este mult prea lung.

Ce simte un băiat care a devenit la început nevăzut, cînd devine iarăşi văzut? Poate că aceasta aduce cu un şoc electric? Poate simte cum îl ia cu rece la şira spinării? Sau poate îi e doar puţin jenă? Nimeni nu poate răspunde la aceste întrebări: căci încă nimeni nu a fost în situaţia să simtă aşa ceva. Numai Tonino ne-ar putea povesti, dacă ar fi ţinut minte. Dar el îşi aminteşte doar de bucuria care l-a cuprins cînd uitîndu-se în oglindă văzu imaginea unui băiat care-l privea drept în ochi.

Un băiat nici frumos, nici urît, nici înalt, nici scund, un băiat obişnuit, pe care-l poţi întîlni oriunde. Tonino avu impresia însă că-l cunoaşte foarte bine.

— Uită-te! strigă el, luînd-o pe Paola de mînă.

— Văd şi aşa, nu trebuie să mă împingi.

— Păi ăsta-s eu!

— Văd. Dar tu pe cine te aşteptai să vezi în oglindă. Pe Moş Gerilă sau pe baba Cloanţa Cotoroanţa călare pe mătură?

— Nu înţelegi nimic. Asta înseamnă că am încetat să mai fiu nevăzut. Şi oglinda mă poate vedea!

— Păcat! zîmbi Paola. Doream atît de mult să am un prieten nevăzut. L-aş fi culcat cu păpuşile mele şi l-aş fi hrănit pe ascuns.

Tonino se apropie mai tare de oglindă şi-şi atinse faţa cu mîna. Băiatul din oglindă făcu la fel.

De îndată ce Tonino nr. 1 făcu o strîmbătură caraghioasă — Tonino nr. 2 îl imită întocmai. Tonino rîse şi imediat au rîs amîndoi Tonino: cel care stătea în mijlocul camerei şi cel care se reflecta în oglindă. Ei zîmbeau ca doi prieteni care s-au întîlnit iarăşi după o lungă călătorie.

— Mamă! chemă Paola.

— Ce este, fetiţa mea? A, bună ziua! spuse mama Paolei, descoperindu-l pe Tonino strîmbîndu-se în faţa oglinzii.

— Te vede deci şi mama, spuse fetiţa.

— Paola, poate îmi vei explica ce se întîmplă aici?

— Lasă, mămico, altă dată. E o poveste prea lungă. Închipuieşte-ţi, Tonino se temea că n-o să-l mai vadă nimeni niciodată.

Mama nu mai întrebă nimic. Ea aruncase o privire de jur împrejur şi rămase mulţumită: pe măsuţa Paolei caietul de aritmetică era deschis şi o filă întreagă era plină de cifre.

Ajuns în faţa uşei locuinţei sale, Tonino s-a mai pipăit o dată ca şi cum ar fi dorit să se mai convingă o dată şi apăsă soneria. Mama îl cuprinse în braţe. Ce să mai povestim ce a fost mai departe! Nimeni nu l-a certat, toţi erau atît de îngrijoraţi, emoţionaţi de dispariţia lui, încît l-ar fi întîmpinat chiar cu sărutări dacă ar fi apărut cu paltonul rupt în 7 bucăţi şi cu o duzină de cucuie pe frunte. Înseamnă că totul s-a terminat cu bine. Tonino fugi la fereastră şi se uită în sus.

Paola, în semn de salut îi făcu un semn cu mîna, de parcă ar fi vrut să spună: „Vezi, şi tu te temeai!"

Apoi, Tonino nu-şi găsi loc o jumătate de oră umbla prin casă, punea mîna pe mobilă, pe ghiozdan şi-şi îmbrăţişa mama. Totul i se părea minunat şi deosebit. Pînă şi baia, şi telefonul.

— Alo! Negrule Alb, tu eşti?

— Cine-i la telefon?

— Eu, Tonino.

— Unde ai dispărut? Am să-ţi povestesc o grămadă de noutăţi! Ce ghinion pe tine să te-mbolnăveşti tocmai azi.

— Şi eu am multe să-ţi povestesc. Pînă atunci spune-mi ce teme noi avem.

— Dacă ai fost bolnav poţi să nu-ţi faci lecţiile. Nimeni nu ţi-o va lua în nume de rău.

— Nu, pur şi simplu mă plictisesc. Mai bine mă apuc de lecţii şi timpul va trece mai plăcut.

— Bine, distrează-te. Avem o compoziţie pe tema...

Dar mai bine să-l lăsăm pe Tonino cu compoziţiile lui, căci întîmplările lui lipsite de veselie au început tocmai din cauza unor lecţii neînvăţate. Vă mai amintiţi cum a fost?

Acum Tonino a înţeles că în viaţă există nu numai lucruri vesele şi interesante. Se mai ivesc şi greutăţi, se mai întîlnesc şi probleme, şi compoziţii plictisitoare. Dar ce sînt aceste greutăţi? Sînt obstacole peste care trebuie să sari. Ai să sari şi deodată te vei găsi printre prieteni dragi, ai să sari şi deodată te vei pomeni în bancă ascultînd cu atenţie vorbele liniştite ale profesorului. Ai să sari şi vei fi acasă, printre cei din familia ta. „Ce bine e să fii mereu cu cineva! se gîndi Tonino. Întotdeauna şi pretutindeni acasă, în şcoală, în curte".

Întotdeauna să fii laolaltă cu toţi şi să faci totul laolaltă. Nimic nu e mai îngrozitor pe lume decît singurătatea. El a simţit ce este aceea să fii singur, cînd a fost nevăzut, şi ştie cît este de îngrozitor.

DOUĂ CUVINTE PENTRU CITITORII ÎNTÎMPLĂRILOR LUI „TONINO CEL NEVĂZUT"

Dragi cititori!

Este oare adevărată această poveste? Părerea mea este că da, cu toate că poate părea inventată. Am povestit despre un băiat care a devenit nevăzut. Eu ştiu: asta nu se poate întîmpla. Vă asigur că e un lucru de care sînt perfect conştient. Dar mulţi copii — sînt în stare să pun rămăşag — că şi unii dintre voi!, cel puţin o dată în viaţă au dorit să devină nevăzuţi. Bun, m-am gîndit eu, să ne închipuim că această dorinţă se va îndeplini. Ce se va întîmpla atunci?

Iată că am povestit ce ar fi putut să se întîmple, după cum îmi închipui eu. Şi ar fi putut să se întîmple şi lucruri plăcute, şi neplăcute. La sfîrşitul acestei povestiri, eroul meu a fost nevoit să spună: „Ajunge, m-am săturat să fiu nevăzut, vreau să mă întorc la prieteni".

În acel moment în care dorinţa de a reveni la prieteni a devenit foarte puternică, spre marea bucurie a eroului meu, ea s-a realizat.

Văd că povestirea mea v-a făcut să rămîneţi pe gînduri. Foarte bine, gîndiţi-vă la ea şi veţi vedea că e adevărată de la început la sfîrşit.

Desene: DURES

INSTRUCŢIUNI
cu privire la acordarea distincţiilor pioniereşti

Dragi pionieri,

Un eveniment deosebit a intervenit în viaţa organizaţiei voastre. Dîndu-se curs hotărîrilor luate de plenara a V-a a C.C. al U.T.M., s-au elaborat instrucţiunile cu privire la acordarea distincţiilor pioniereşti. Publicăm din instrucţiuni rîndurile de mai jos:

I. In scopul îmbunătăţirii muncii de educare patriotică a pionierilor, al dezvoltării dragostei faţă de muncă şi învăţătură, plenara a V-a a C.C. al U.T.M. a stabilit introducerea în perioada pionieratului a două distincţii. Aceste distincţii vor consta din una şi respectiv două steluţe roşii ce vor fi purtate de pionieri pe bluză în partea stîngă a pieptului.

— Condiţiile ce trebuie îndeplinite de pionieri pentru obţinerea distincţiilor cer să se organizeze activităţi pioniereşti cît mai vii şi în pas cu viaţa, respectînd particularităţile de vîrstă ale copiilor şi specificul muncii unităţilor de pionieri de la oraşe şi sate.

Organizarea îndeplinirii de către pionieri a acestor condiţii va trebui să ducă la dezvoltarea dragostei copiilor faţă de patria noastră — Republica Populară Romînă — , să dezvolte dragostea faţă de muncă, să le dezvolte rezistenţa fizică şi morală, să ducă la îmbunătăţirea conţinutului muncii pioniereşti, la participarea mai activă a pionierilor la viaţa pionierească, la stimularea iniţiativei creatoare, la participarea pionierilor, după puterile lor, la lupta oamenilor muncii din ţara noastră pentru construirea socialismului.

II. Condiţiile pentru obţinerea distincţiilor sînt următoarele:

a. Condiţiile ce trebuie îndeplinite de pionieri pentru obţinerea primei distincţii (în perioada de la 10 la 12 ani)

— Să înveţe bine, să obţină medii de cel puţin 7 la toate obiectele, iar la purtare nota 10, să fie disciplinat, să respecte părinţii şi pe cei vîrstnici. Să fie întotdeauna curat şi ordonat.

— Să ştie să povestească de ce serbează oamenii muncii din ţara noastră zilele de 1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie, 30 Decembrie.

— Să cunoască cel puţin trei poezii şi trei cîntece despre patrie, partid şi pionieresti.

— Să viziteze cu detaşamentul cel puţin două întreprinderi industriale sau unităţi agricole socialiste.

— Împreună cu grupa, detaşamentul sau unitatea să efectueze cel puţin 20 ore de muncă patriotică pentru înfrumuseţarea şcolii, a parcurilor şi pe un şantier de construcţii sau într-un G.A.S., G.A.C., să strîngă 15 kg de fier vechi şi 3 kg de maculatură.

— Să planteze cel puţin 2 pomi fructiferi (obligatoriu pentru unităţile de la sate şi acolo unde sînt posibilităţi şi la oraşe).

— Să apere păsărelele folositoare care distrug omizile şi dăunătorii culturilor agricole, ai pomilor şi copacilor etc. şi să construiască pentru ele cîte o căsuţă.

— Să participe în mod obligatoriu la unul din concursurile tradiţionale ale organizaţiei de pionieri. (Se recomandă pentru unităţile de pionieri de la oraşe participarea lor la concursul „micilor tehnicieni", iar pentru unităţile de pionieri de la sate la concursul „micilor naturalişti".)

— Să ştie să înoate sau să patineze (la alegere una din ele).

— Să arunce la ţintă cu mingea de oină (băieţii distanţa de 10 m, fetele 8 m).

— Să alerge (40 m în 8,5" băieţi şi fete).

— Să participe la două excursii cu durata de o zi. În excursie să înveţe să se orienteze după busolă, să aprindă focul de tabără şi să participe împreună cu grupa la strîngerea materialelor pentru ierbare, pietrare şi insectare.

— Să cunoască cel puţin 3 jocuri pionieresti.

(Condiţiile de natură sportivă sînt obligatorii pentru pionierii apţi din punct de vedere fizic.)

b. Condiţiile ce trebuie îndeplinite pentru obţinerea celei de-a doua distincţii (în perioada de la 12 la 14 ani)

— Să înveţe bine, să obţină medii de cel puţin 7 la toate obiectele, iar la purtare nota 10, să fie disciplinat, să respecte pe părinţi şi pe vîrstnici. Să fie totdeauna curat şi ordonat.

— Să cunoască episoade din lupta oamenilor muncii sub conducerea partidului (crearea partidului, luptele ceferiştilor şi petroliştilor din 1933, eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, proclamarea R.P.R., precum şi aspecte din trecutul de luptă al U.T.C.).

— Să cunoască măreţele construcţii ale socialismului în ţara noastră.

— Să cunoască „Imnul de stat al R.P.R.", „Internaţionala", 5 cîntece pionieresti şi 5 poezii despre patrie şi partid.

— Să cunoască ce este U.T.M., îndatoririle şi drepturile utemiştilor.

— Să citească şi să ştie să povestească conţinutul a cel puţin 5 cărţi de literatură clasică şi contemporană pentru copii.

— Să viziteze cu detaşamentul sau unitatea cel puţin 4 întreprinderi industriale sau unităţi agricole socialiste.

— Să participe activ la acţiuni de muncă voluntară pentru îngrijirea şi întreţinerea şcolii, a parcurilor, a spaţiilor verzi etc.

— Să efectueze cel puţin 50 de ore într-o G.A.S., G.A.C., la strîngerea recoltei, plantări de puieţi sau îngrijirea animalelor mici şi să strîngă 50 kg de fier vechi, 6 kg de maculatură.

— Să planteze sau să altoiască 3 pomi (pentru unităţile de la sate).

— Să participe la unul din concursurile tradiţionale ale organizaţiei de pionieri. (Se recomandă concursul „micilor tehnicieni" pentru pionierii de la oraşe şi al „micilor naturalişti" pentru cei de la sate.)

— Să ştie să coasă, să calce şi să-şi îngrijească singur hainele etc.

— Să participe în cadrul grupei sau detaşamentului la îndeplinirea sarcinilor unităţii de pionieri privind creşterea iepurilor, păsărilor de curte etc.

— Să participe la Spartachiada pionierilor şi şcolarilor.

— Să participe la 3 excursii cu durata de două zile. Să ştie să se orienteze după busolă şi semne naturale, să execute şi să recunoască semnalizarea cu fanioane, să facă schiţa drumului parcurs, să construiască un adăpost pentru noapte.

— Să ştie să dea primul ajutor sani-

tar în luxaţii, fracturi, hemoragii, să facă un pansament, să improvizeze o targă.

(Condiţiile de natură sportivă sînt obligatorii pentru pionierii apţi din punct de vedere fizic.)

III. Pregătirea pionierilor în vederea obţinerii distincţiilor, evidenţa trecerii normelor şi acordarea distincţiilor pionereşti

În unităţi, detaşamente şi grupe se vor lua măsuri de popularizare şi însuşirea de către pionieri a condiţiilor pentru obţinerea distincţiilor pionereşti. Pentru aceasta se vor organiza discuţii, convorbiri. Se vor scrie articole la gazetele de perete, se vor folosi materiale ce vor apărea în acest sens în presa şi publicaţiile pentru copii, se vor confecţiona afişe, panouri special amenajate etc.

La adunările de instruire ale activului pionieresc se vor organiza acţiuni practice de trecere a unor norme de către pionierii din activ pentru ca aceştia să ajute pe ceilalţi pionieri la trecerea condiţiilor prevăzute pentru acordarea distincţiilor.

Se vor organiza adunări de detaşament sau unitate (acolo unde avem unităţi care cuprind pînă la 20 de pionieri) în care instructorii de pionieri vor citi şi explica condiţiile pentru obţinerea distincţiilor şi, împreună cu pionierii, se vor stabili acţiunile pe care le va organiza detaşamentul sau unitatea. În această adunare, colectivul de conducere al detaşamentului va înmîna pionierilor care împlinesc prima condiţie (învaţă bine, au obţinut medii de cel puţin 7 la toate obiectele, iar la purtare nota 10, sînt disciplinaţi, respectă părinţii şi pe cei vîrstnici, sînt totdeauna curaţi şi ordonaţi) carnetul pionierului în care se ţine evidenţa trecerii condiţiilor şi se va explica copiilor că pe măsură ce şi ceilalţi pionieri vor îndeplini aceste condiţii vor primi carnetele.

Colectivele de conducere ale unităţilor, detaşamentelor, instructorii de pionieri se vor îngriji ca programele de activitate să cuprindă acţiuni colective concrete pentru trecerea condiţiilor necesare, ţinînd seamă şi de iniţiativa şi propunerile pionierilor. Astfel, se vor prevedea acţiuni ca adunări cu teme pentru cunoaşterea luptei eroice a partidului, a realizărilor regimului democrat-popular, expediţii şi excursii pentru cunoaşterea ţinutului natal, acţiuni în cadrul concursurilor tradiţionale, jocuri, concursuri sportive, acţiuni de folos obştesc, învăţarea de cîntece etc.

Activitatea organizaţiei de pionieri pentru obţinerea distincţiilor nu va trebui considerată ca o activitate suplimentară, ca un scop în sine; întreaga activitate şi viaţă pionierească ce se desfăşoară în unităţi va trebui organizată astfel încît să ducă la ridicarea nivelului muncii pionierilor, la îmbunătăţirea conţinutului muncii cu pionierii.

Pentru urmărirea îndeaproape de către colectivul de conducere al detaşamentului a trecerii condiţiilor pentru obţinerea distincţiilor pionereşti se vor întocmi grafice ale detaşamentelor de pionieri în care se va ţine evidenţa pe grupe a trecerii acestor norme de către pionieri, iar la nivelul unităţii se vor întocmi grafice care vor reflecta modul cum detaşamentele trec aceste condiţii.

La baza întregii munci a organizaţiei de pionieri pentru obţinerea distincţiilor de către pionieri va trebui să stea întrecerea pionierească între detaşamente şi grupe. Aceasta va trebui să ducă la stimularea participării copiilor pentru obţinerea distincţiilor cît şi la dezvoltarea iniţiativei detaşamentelor şi grupelor pentru ca activitatea ce se organizează pentru obţinerea distincţiilor să fie cît mai plăcută şi interesantă. Graficele vor trebui să stimuleze organizarea şi urmărirea întrecerii între grupe şi detaşamente. Ele vor trebui să aibă o formă vie, care să mărească interesul pentru participare al copiilor în acţiunile pionereşti.

Trecerea condiţiilor pentru obţinerea distincţiilor se va înscrie şi în carnetul pionierului de către instructorul superior. Aceasta se va face imediat ce pionierul îndeplineşte fiecare normă prevăzută în condiţiile pentru obţinerea distincţiilor.

Normele ce vor fi trecute de pionieri din activul pionieresc în cadrul adunărilor de instruire a activului vor fi trecute în carnetele pionierilor ca norme obţinute.

Distincţia va fi acordată atunci cînd pionierul va îndeplini toate condiţiile prevăzute în prezentele îndrumări pentru categoria de vîrstă respectivă. Pe lîngă acestea, atunci cînd se va discuta acordarea distincţiei pionierului, în cadrul colectivului de conducere al unităţii de pionieri, se va stabili şi una sau două din condiţiile pe care pionierul le va executa în faţa detaşamentului, de exemplu va fi pus să prezinte obiectele confecţionate în cadrul concursului „micilor tehnicieni" sau rezultatele obţinute în cadrul concursului „micilor naturalişti", să execute unele din probele sportive obligatorii, să se orienteze după busolă, să aprindă un foc de tabără etc.

Dacă pionierul a îndeplinit cu succes toate acestea, instructorul superior de pionieri trece în carnetul pionierului hotărîrea colectivului de conducere al unităţii cu privire la acordarea distincţiei pionierului respectiv şi numărul acesteia. (Fiecare distincţie va avea pe verso numărul ei.)

Înmînarea distincţiilor se va face în adunarea detaşamentului sau a unităţii, de către colectivul de conducere, în prezenţa drapelului unităţii.

Instructorul superior va trece în carnetul de evidenţă al unităţii de pionieri la capitolul „observaţii" data cînd pionierului respectiv i s-a înmînat distincţia şi numărul ei.

Instructorii de pionieri, activul pionieresc trebuie să desfăşoare o muncă intensă în rîndul pionierilor în vederea antrenării acestora pentru obţinerea primei şi a celei de-a doua distincţii pionereşti. În cazul cînd un pionier n-a obţinut prima distincţie, el poate să se pregătească pentru obţinerea celei de-a doua distincţii în perioada corespunzătoare vîrstei pentru obţinerea acesteia.

În cazul cînd specificul unităţii reclamă schimbarea a două, cel mult trei din condiţiile pentru obţinerea distincţiilor, colectivul de conducere a unităţii împreună cu „sfatul unităţii" va face propuneri concrete comitetului raional al U.T.M., care va hotărî înlocuirea lor.

Carnetele pionereşti în care se ţine evidenţa trecerii condiţiilor pentru obţinerea distincţiilor pionereşti, precum şi distincţiile (cele două steluţe) vor fi distribuite de C.C. al U.T.M. prin comitetele regionale, raionale şi orăşeneşti ale U.T.M.

★

În ceea ce priveşte măsurile care vor fi luate pentru traducerea în viaţă a acestor instrucţiuni, vor fi puşi în cunoştinţă în primul rînd instructorii de pionieri superiori şi de detaşament, secretarii organizaţiilor de bază ale U.T.M. care îndrumă unităţile de pionieri. De asemenea, va fi instruit activul pionieresc privitor la condiţiile de obţinere a distincţiilor pionereşti. Cadrele didactice şi sfaturile pionereşti vor da ajutor unităţilor şi detaşamentelor să ducă o asemenea activitate încît distincţiile pionereşti să fie obţinute de cît mai mulţi pionieri.

Dragi copii,

Se apropie 7 Noiembrie, cea de-a 42-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, sărbătoare a clasei muncitoare de pe întreg globul pămîntesc. Sărbătorirea zilei de 7 Noiembrie a devenit o tradiție și în unitățile de pionieri. De aceea ne-am gîndit să vă venim în ajutor publicînd materialele de mai jos. Încercați și voi să faceți o adunare asemănătoare cu cea descrisă în povestirea „Prin locurile pe unde a trăit Lenin", învățați cîntecele și poezile publicate, pentru adunarea festivă închinată lui 7 Noiembrie.

Prin locurile pe unde a trăit LENIN

Vladimir Ilici Lenin

de V. MAIAKOVSKI

— fragment —

Codrii — parcă —
de coșuri de fabrică-aleargă,
cînd pe steaguri
mîinile
milioane au pus :
Steag roșu — Piața Roșie întreagă —
se smucește
ca un viscol
în sus.
De pe steagul acesta,
din fiece cută,
viu
Lenin ne cheamă,
tovarăși și frați :
— Proletari,
pregătiți-vă
pentru ultima luptă !
Și voi, robilor, sus !
În genunchi nu mai stați !
Proletari, ridicați-vă,
oaste-ndrăzneață !
Trăiască revoluția,
ea-i sorocul,
ea-i gloria... .
O luptă
ca asta,
fără seamăn, măreață
N-a cunoscut
niciodată
istoria.

În românește de CICERONE THEODORESCU

În clasa a V-a se dezbătea o problemă importantă despre care știa și Eugen, instructorul de detașament. Copiii ceruseră revistei „Cravata roșie" adresele unor pionieri din alte țări. Asta cu vreo două luni înainte. Revista publicase adresele cerute și detașamentul scrisese în U.R.S.S., R.D. Germană, R.P.D. Coreeană și R.D. Vietnam. Primele răspunsuri sosiseră din R.D.G. și din Uniunea Sovietică. Scrisoarea pionierilor sovietici o traduseră copiii ajutați de profesoara de limba rusă.

„Dragi prieteni,

Am primit scrisoarea voastră și ne grăbim să vă răspundem. Deocamdată nu știm ce v-ar interesa în mod deosebit, așa că vă povestim cîteva lucruri generale. Satul nostru se numește Razliv și este așezat la 40 km de Leningrad. Cu toate că este mic, satul e foarte frumos. Avem aci și un Muzeu „Lenin", înconjurat de un parc minunat. Un drum pietruit duce pînă la marginea lacului roșiatic, care se întinde cît vezi cu ochii. Adeseori facem excursii prin împrejurimi. În detașamentul nostru, lucrurile merg destul de bine. Într-o viitoare scrisoare o să vă povestim despre activitatea noastră. Scrieți-ne ce vă interesează în mod deosebit.

Cu salutări,
DETAȘAMENTUL CLASEI A V-a, RAZLIV-

Copiii arătaseră tuturor cu mîndrie scrisoarea primită. Era un lucru nou și cu totul deosebit. Mulți dintre ei nu văzuseră încă Bucureștiul și iată că se trezeau cu „legături internaționale", primeau scrisori de la distanțe de mii de kilometri. Profesorul de istorie le spusese că la Razliv fusese adăpostit cîtva timp Lenin. Atunci se născuse ideea de a pregăti o adunare închinată lui Lenin. Pentru aceasta ceruseră ajutorul noilor prieteni din Razliv. La două săptămîni sosise un răspuns laconic:

„Veți primi la timp materialul cerut. Pregătiți-vă! În ziua de... ne vom întîlni la «coliba lui Lenin». Am chemat la întîlnire și pe moș Emeleanov.

Salutări!"

Răspunsul stîrnise nedumerire. „Cum adică «ne întîlnim» la «coliba lui Lenin»?" Eugen, instructorul, pricepuse însă ideea detașamentului din Razliv. Deși nu-și dădea bine seama cum o să decurgă „întîlnirea", bănuia însă că avea să fie o întîlnire imaginară. Probabil că acest lucru avea să fie lămurit de materialul documentar care urma să sosească.

Pînă atunci, însă, pe copii începură să-i pasioneze în mod deosebit viața lui Lenin. În afara lucrurilor pe care le știau din manuale și de la părinții lor, îl rugară pe profesorul de istorie să le povestească și alte lucruri.

În sfîrșit, mult așteptatul material documentar sosi cu două săptămîni înainte de data adunării, într-un plic gros, care conținea fotografii și text. Un colectiv de pionieri (cei mai buni la limba rusă), în frunte cu profesoara, îl traduseră. Atunci se văzu că nu e un simplu material documentar, ci întreaga desfășurare a adunării comune care urma să aibă loc în ziua de 24 aprilie la orele 16 (ora romînă).

... În aceeași zi, la aceeași oră, aceeași adunare avea să se țină la Razliv.

★

„Ați luat loc cu toții? E cam răcoare pe la noi, acum. Sperăm însă că ne-ați urmat sfatul și v-ați îmbrăcat mai gros. Iată, eu sînt Vasili Petuh, președintele detașamentului. De fapt, mă cunoașteți de multă vreme, de cînd am început să corespondăm. Să vă mai prezint cîțiva «cunoscuți»: Sașa, responsabilul gazetei de perete, cel care v-a trimis caricatura. V-am scris odată și despre trioul nostru vocal. Acuma, iată-le pe cele trei fete: Olga, Mașa și Nina. Ele știu multe cîntece colhoznice. Iată și grupul nostru de tineri naturaliști: Vanea Dubcenko, Sciupkin, Davîdov, Rîjikov și Volkin. În fine, cu ceilalți veți face cunoștință la sfîrșitul adunării noastre comune. Acum trebuie să vă prezint pe invitatul nostru de seamă, pe moș Emeleanov. Are peste 70 de ani. El l-a adăpostit pe Lenin în timp ce poliția îl căuta cu turbare. Dar să recunoaștem locul unde ne aflăm. Iată un monument impunător care reprezintă, sculptată în piatră, coliba în care s-a adăpostit Lenin. La cîțiva pași mai încolo se află și coliba cu pricina. Firește, nu e tot aceea de acum 40 de ani, ci numai o copie a ei, așezată exact în același loc și împrospătată des cu același soi de stuf, care a acoperit-o pe cea adevărată. Mai departe se găsește o clădire nu prea mare, dar foarte frumoasă, așezată în plin cîmp. Este Muzeul «Lenin». În acest mic muzeu se află... Dar să-l lăsăm mai bine pe moș Emeleanov să ne povestească.

— Acum, copii, mi se spune «moș». Pe atunci eram tînăr; aveam vreo 30 de ani. Prin locurile acestea se aflau numai mlaștini. Trebuia să fii mare meșter ca să găsești poteca cea bună. Așa că, deși se afla doar la 40 km de Petrograd (așa se numea pe atunci Leningradul), satul nostru era cu desăvîrșire izolat. Acesta era motivul pentru care Comitetul Central al partidului l-a ales drept ascunzătoare pentru Lenin.

Da, dragi copii, Lenin a trăit o vreme pe aci, chiar în această colibă. Luase înfățișarea unui muncitor-argat și își schimbase și numele. Lenin a dus aci o viață cît se poate de simplă.

Haideți cu mine în muzeu și o să vedeți lucruri foarte interesante. Nu-i așa că nu-i departe? Gata, am și ajuns.

Iată, pe pereți se găsesc fotografii care vorbesc despre viața lui Lenin, mai ales din perioada în care a stat ascuns aci. Priviți acest tablou: recunoașteți pe cine reprezintă? Pe Lenin. E greu de recunoscut. Înainte de plecarea în Finlanda a fost nevoit să-și schimbe înfățișarea.

Sub aceste vitrine de sticlă se găsesc obiectele de care se slujea Lenin: o casma, o greblă, un cîrlig pentru fîn... Dincoace se află un ceaun pus pe crăcane. Aci își fierbea Lenin mîncarea. Vedeți cărbunii și lemnele pe jumătate arse, care se află sub ceaun? Ele sînt într-adevăr rămășițele ultimului foc pe care l-a făcut Lenin la Razliv.

— Dar Lenin a locuit cîtva timp și în casa dumitale, moș Emeleanov.

— Într-adevăr, Lenin a locuit și la mine. Pentru aceasta vă poftesc să mergem împreună în sat, la locuința mea. Nu e prea departe. Iată, e chiar curtea aceea cu gardul spoit. Puteți intra toți! Aceasta este o magazie. Deasupra magaziei se află un pod. Vedeți ușa podului? E puțin deschisă. Prin ușă ce zăriți? O masă, nu? Ei, aflați, dragi copii, că la masa aceea a lucrat Lenin. Cu toate condițiile grele în care trăia aci, Lenin nu renunța nici o clipă la muncă. El scria necontenit. La această masă au fost scrise vestitele „Teze din aprilie"...

Sînt de atunci peste 42 de ani. Dar pe Lenin am să-l țin minte totdeauna. Oriunde pășesc prin aceste locuri, fiecare obiect, fiecare colțișor îmi amintește de Ilici.

... Adesea, detașamentele de pionieri se adună la coliba lui Lenin, iar moș Emeleanov vine și ne povestește despre Lenin, așa, ca în această seară, dragi prieteni.

După adunare se recită versuri despre Lenin și se cîntă cîntece frumoase. Iată, de pildă, trioul nostru vocal cîntă acum un cîntec colhoznic. Ce păcat că le vedeți numai în fotografie pe cele trei fete. Dacă le-ați auzi!...

Acuma, dragi prieteni din Romînia, se aprinde focul de tabără. Noi am și luat chibriturile în mînă. Voi la fel, nu? Una, două, trei... scăpărați! Gata!"

★

Flăcările saltă vesel lîngă „coliba lui Lenin" construită, simplu, în curtea școlii. Flăcările aruncă umbre de vrajă pe chipurile copiilor. Acum cîntă trioul vocal din Razliv. Copiii din acest sat s-au întîlnit cu prietenii lor aflați la mii de kilometri depărtare.

Oare cine a povestit? Scrisoarea-scenariu citită de un pionier, sau însuși Vasili Petuh, președintele detașamentului clasei a V-a din Razliv? Cine i-a condus la Muzeul „Lenin", la colibă și în sat? Scrisoarea lui moș Emeleanov, citită de Eugen, instructorul lor, sau chiar moș Emeleanov, bătrînul plești, dar voinic ca un munte, cu pieptul lat? E greu de spus în vraja care i-a cuprins pe participanții la această „întîlnire".

La lumina flăcărilor, chipurile pionierilor de departe, prinse de un necunoscut fotograf, par însuflețite. Fețe vesele, păr de culoare deschisă, obraji sănătoși și, probabil, rumeni. Fotografiile trec, în tăcere deplină, din mînă în mînă.

Iată-l și pe moș Emeleanov în mijlocul copiilor, iată și monumentul, și coliba lui Lenin, și muzeul, și obiectele pe care le-a folosit Lenin. Iată întreg detașamen-

tul așezat, ca și ei, pe iarbă, în apropierea „colibei lui Lenin"... Iată-l și pe Vasili Petuh, în picioare, conducînd adunarea.

... În aceeași clipă, la mii de kilometri depărtare unul de altul, s-au aprins două focuri de tabără închinate marelui Lenin. Aceleași pîlpîiri roșiatice însuflețesc chipuri de copii care nu se cunosc, dar care au legat, în felul acesta, o prietenie trainică... Și dacă distanțele pot fi o piedică pentru timp, apoi gîndul zboară cu iuțeala luminii și leagă cu fire nevăzute și nespus de trainice, suflete de prieteni.

A. WEISS

Desene: SIDONIA POPESCU

CU STEAUA ROȘIE

de MIHAI BENIUC

Colind cu steaua roșie prin veac,
Dar numai pe la porți, de om sărac,
Bogatule, să pui zăvor la ușă,
Că steaua arde și te faci cenușă.

Știu să asmută după mine lupi,
Tu, stea cu colțuri de rubin, să-i rupi;
Cinci colțuri să le înfigi în carne și să
Le faci din trupuri firimituri și clisă.

Dar să te-aprinzi în casa văduvită
De bucurii, de cîntec și de pită,
Și-arată drumul ce-l deschise Lenin,
Privind spre viitor prin strînse gene.

Cresc florile roșii în zori,
Deschideți la colindători.

OCTOMBRIE 1917

de FABRI ERDING

... Și într-o zi,
din temelii
s-a clătinat întreg Pămîntul.
Nu, nu era cutremur
și nu înnebunise vîntul.
Era istoria acestor milioane
de oameni cu voinți clocotitoare
și tunetul atotcuprinzător
ce bubuia în canonade
peste-ncordate baricade.
Într-o anume zi,
din temelii
s-a clătinat întreg Pămîntul.
Nu uraganele erau,
pornite-n noapte să se-alunge;
era un strigăt
uriaș:
„Ajunge!".
Striga în lume proletariatul,
pornind, ca lava, în torente.
Striga cu glasul lui Vladimir Ilici,
cutremurînd cinci continente.
Nu era glas lălîu de muezin,
nici glas de clopot: tînga, tînga,
ci glasul celor ce-au deschis

prin luptă era libertății
și-au ordonat istoriei:
„La stînga!“
... Întîia lumină a erei a fost
„Iskra“,
întîia „Scînteie“.
În ziua aceea
„Pravda“
pe front,
la Piter era,
la post,
în tranșee.
Sunase lung ceasul:
să piară
omorîtorii!
În ziua aceea-n Rusia
suia aurora, mai roșie decît zorii.
Și întîii grevișți.
căzuți la Chicago,
și-nfrînții lui 1905,
proletari și țărani,
și morții războaielor din Balcani
și-ai celui dintîi război mondial,
și-nfometații întinși pe-al Gangelui mal,
și chinezii cu fețe de ceai
ce trăseseră ricșa pe străzile
din Șanhai,
și nepoții lui Bedreddin.
din
istoria turcă,
toți au putut fi văzuți
din morminte cum urcă
salutînd sclipirile baionetelor
ce vesteau victoria Sovietelor.

Vestea cea bună spunea:
după milenii de nedreptate,
spre libertate!
Și striga vestea cea bună:
după secole fără pămînt,
spre proprietatea comună!
Și vestea cea bună punea temelie vieții
porunca:
AL NOSTRU — în loc de al meu,
în locu-așteptării — MUNCA!
Și toate acestea se însumau
într-un cuvînt ce-aprinsese Pămîntul.
SOCIALISM e cuvîntul!

Asta-nseamnă:
nu înjosi
și nu te-njosi,
căci trăim era în care
nu mai ducem pe altu-n spinare!

Astăzi, la noi, fiecare broboană sărată
de sudoare
apare
pentru întrecerea fără hotare!
Fiecare amper și kilowatt e
pentru prietenia popoarelor,
pentru pace și libertate!
Zadarnic amenință și turbează
cel care armele zăngănește:
ciocanul nostru-i ciocan, făurește,
dar și secera noastră e trează!

În romînește de
VIORICA DINESCU și HORIA ARAMĂ

Tu, maică REVOLUȚIE

Tu, maică Revoluție, la noi
În munții Horiei, pe aspra piatră,
Vieții așezat-ai nou altoi
Și noi lumini pe strămoșeasca vatră.

Din spuze, din tăciuni ai deșteptat
Al luptei foc cu scînteieri de stele,
Să mistuie trecutu-nnegurat,
Cum mistuia de mult grofești castele.

În munți, la noi, pămîntul e avar,
De-i smulgi o pîine, neagră-i și puțină,
De-aceea moțul alungat de-amar
Pe drumuri colinda fără hodină.

Avutul tot și truda a lor mei
Ne-au fost în lungul vremilor prădate:
Gorunii, brazii, aurul din stei,
Osîndă – blestemata bogătate.

Cînd îi strîngeam sclipirile din prund
Vechi aurari pe văi și-n iazul morii,
Cei domni vîrîndu-și colții în afund
Mușcau din miezul dulce al comorii.

Ce-a fost mai ieri ca un zăpor s-a dus
Pe Arieșe-n vale și pe Crișuri,
Iar domnilor ce porunceau de sus
Le-am răsturnat rădvanu-n povîrnișuri.

Pămîntul parcă și el s-a-mblînzit
Și s-a făcut mai darnic în bucate
De cînd, din zeci de holde, întîlnit,
Își simte gliile-mpreună toate.

Tu, maică Revoluție, mi-ești steag
Și viitorul rodnic ca un pom ni-i.
Pămîntul nostru-i aspru, dar mi-e drag,
Și nu l-or mai avea-n robie domnii.

VLAICU BÎRNA

MARȘUL RĂBDĂRII

Desen : Gh. ADOC

Este cunoscută stăruința și tenacitatea poporului chinez în muncă și luptă, forța și înțelepciunea acestui popor.

Poetul Dimos Rendis cîntă această minunată însușire a poporului chinez în poemul „Marșul răbdării", pe care îl publicăm în pagina de față. Poemul a fost scris în anul 1957.

Țăișul poemului este îndreptat împotriva dușmanilor Chinei populare, împotriva trădătorilor ciankaișiști și a trupelor americane de ocupație din Taivan, străvechi teritoriu chinez.

Răbdarea noastră e mare.
Pe-o bucată de fildeș, cît miezul migdalei,
dăltuim o lume întreagă;
într-o parte cinci oameni, cu fețe solemne,
pagode și lanuri, în care poți număra spicele mărunte
unul cîte unul;
iar la mijloc, un pod
pe unde trec trei tăietori de lemne
pe-ale căror frunți
poți număra ridurile
una cîte una;
jur împrejur, pomi aplecați de rod —
în care
poți număra frunzele, separat, fiecare...
Ni-e mare răbdarea, nespus de mare.
De-o sută de ori am numărat, pe mările noastre,
navele „made in S.U.A"
De-o sută de ori am numărat, pe cerul nostru
avioanele „made in S.U.A."
Răbdarea noastră e mare —
dăltuită în fildeș și în oțel.
Culegem bob cu bob orezul.
La fel, bob cu bob, îl numărăm
ca să știm cît orez
i se cuvine fiecărui chinez
din cele șase sute de milioane.
La fel, bob cu bob, îl mîncăm
cu bețigașele noastre,
cinchiți în jurul unei mescioare.
Răbdarea noastră e mare, nespus de mare,
dacă putem să privim, de opt ani,
gurile tunurilor voastre
în Taivan.
Răbdarea noastră e mare.
Un pătrar de veac am mers noi,
de la Mukden la Canton și-napoi;
ne pierduseră urma în stepe,
dar noi mărșăluiam, fără-ncetare,
în Marșul cel Mare,
de la Canton la Mukden și-napoi.
Cămilele noastre răbdătoare n-au fost în stare
să-ndure, și-au murit chiar în primul an.
Bocancii groși ni s-au rupt în picioare
în al doilea an,
(i-am fiert în cazan...)
În al treilea an
ni s-au rupt cămășile (le-am tăiat fîșii
ca să ne-ocrotim picioarele, să ne-ocrotim picioarele!)
Și am mers, am mers fără-ncetare, prin geruri, prin arșiți
în Marșul cel Mare;
un pătrar de veac am mers noi
de la Mukden la Canton și-napoi.
Ne-am croit din hîrtie veșminte,
asemeni copiilor la serbarea de fine de an.
Iar cînd se rupeau
și ne pătrundea frigul, ca un pumnal,
ne încălzeau cuvîntările lui Mao Țze-dun
și hotărîrile Comitetului Central.
Un sfert de veac am mers noi
de la Mukden la Canton și-napoi
în Marșul cel Mare.
Iar cînd am ajuns
— O, mare-i a noastră răbdare! —
nu ne-am dus la culcare, nu ne-am dus,
pleoapele noastre n-au cunoscut somnul:
trebuia să-mbrăcăm șase sute de milioane de oameni,
să țesem șase sute de milioane de cămăși,
să croim șase sute de milioane de ghete,
să scriem șase sute de milioane de cărți
și, la nevoie
— știm, la nevoie, și asta:
să făurim șase sute de milioane de arme.
Dacă ne-am înșira om lîngă om, întregul norod,
am putea zidi din trupurile noastre un pod
de treizeci de ori mai lung decît ruta Pekin
New York, peste mare.
Ni-e răbdarea, nespus de mare...

de DIMOS RENDIS
În romînește de PETRE SOLOMON

COLȚUL difuzorilor voluntari

LASCU N. CLARISSA, de la Școala nr. 124 din București, este o veche cititoare și difuzoare a revistei. Datorită Clarissei, aproape toate colegele ei de clasă și prietenele de joacă sînt abonate la „Cravata roșie".

ZOTIE BONE este în clasa a VII-a la Școala medie mixtă din Lupeni. Serios — cum îl vedeți de altfel și în fotografie —, lui îi place mult să-și petreacă timpul citind.

„...Revista «Cravata roșie» — spune el într-o scrisoare — o citesc cu pasiune pentru că în ea găsesc multe lucruri interesante. Iată de ce îi sfătuiesc și pe colegii mei să se aboneze la revistă."

NANC MARIANA, din comuna Stoenești, regiunea Craiova, este o cititoare mai tînără a „Cravatei roșii". Cu orice prilej însă, ea le vorbește colegelor despre revistă, le îndeamnă să se aboneze la „Cravata roșie" și s-o citească.

În drum către școală

În drumul către școală-am înțeles
Cuvîntul drag „Partid", mai clar, mai bine.
Mă poartă pașii-ncet pe drumuri line,
Porumbul galben unduie pe șes.

Fîntîni adînci n-au fost nicicînd pe-aici.
Astăzi le sorb din ciutură răcoare.
Pe uliță, căsuțe noi, în soare,
Așteaptă-n primăvară rîndunici.

Îmi întîlnesc prietenii și cînt.
Prin geamuri, mama, zîmbetul și-arată;
Și-a amintit fetița de-altădată
Plecînd la plug pe secetă și vînt.

Sus, la gospodărie, stau puțin
Să văd tractorul nou adus aseară.
În vie, strugurii de miere și de ceară
Visează crama aromind a vin.

Un radio s-aude la o casă.
Mă fură melodia ca un val.
În față, la căminul cultural,
Teiu-și foșnește frunza de mătasă.

Îmi răcorește-obrajii, dimineața.
Se-ntreabă gîndul vesel cîteodat',
De unde-atîta bucurie-n sat?
Cravata flutură și-mi netezește fața.

Mă poartă pașii-ncet pe drumuri line.
Porumbul galben unduie pe șes.
În drumul către școală-am înțeles
Cuvîntul drag „Partid", mai clar, mai bine.

TITEL CONSTANTINESCU

MARIA ARSENE
Desen: RAISA JUSEIN

POVESTEA UNUI TRACTORIST

Numai necazuri i-au pălit copilăria lui Dumitru Velean. S-a prăpădit taică-său prin anii cînd trecea cu capul doar de marginea mesei.

— De, măi copile, așa a fost vrerea ălui de sus. Ai să te-nchini, ai să te rogi și ai să găsești un om să te țină de milă și pe argăție, i-a spus taica popa.

A vrut să învețe „mașinăria", să se facă mecanic. Dar ăi cu tractor sau batoză nu l-au primit. Nici chiar la potcovăria lui Stănilă, unde era nevoie de un ucenic care să legene copiii Stăniloaiei și să-i curețe cartofii, n-a fost de trebuință.

— Ai burtă de calic și cît ți-oi da nu ți-ar ajunge, l-a alungat muierea altui bogătan.

Apoi a intrat slugă la grajdurile conului Costică, moșier din Breasta, după care a fost trimis de dom' Turlică, administratorul, ajutor la gaterul de făcut blăni din bușteni și bulumaci.

— Împinge! Împinge, mă, c-altminteri nu-nveți meserie; prostănacul dracului!

Așa era dom' Turlică. Iute la mînie de n-avea răbdare să-și termine de spus un ordin că-l tăia pe jumătate și-l încheia cu o sudalmă.

*

Într-o dimineață... Și-a proptit Dumitru palmele în trunchiul gros cît trei trupuri de om. Dinții de oțel ai ferăstrăului mușcau adînc din carnea uscată a copacului, apoi au scrîșnit într-un nod tare și au icnit înțepenindu-se.

„Împinge, mă, că nu mai înveți!" A desprins bușteanul și a lăsat circularul să-și ia viteza. Discul colțuros de oțel a străpuns nodul și a scăpat în tulpina moale spintecînd-o, sfîrtecîndu-i însă și lui Dumitru mîna de la încheietură. Trei zile s-a văitat ca din gură de șarpe. Trei nopți l-a doftorit o babă. În cele din urmă, cu brațul înnegrit pînă la umăr, a fost urcat în căruță și trimis la spital, la Craiova. Pasămite lui dom' Turlică administratorul îi era teamă să nu-i moară sluga în pod și să se mînie conu Costică pentru cheltuială cu înmormîntarea.

Asta s-a întîmplat într-al doilea an din cel de-al doilea mare război din lume.

A venit acasă ciung. Așa-l văicărea mă-sa: Dumitru ciungul; astfel îl porecliseră cei care îl trimiteau să le păzească porcii pentru te miri ce.

Ei... N-a mai putut să-ndure mila și ocara și s-a pornit Dumitru de-a-casă. A nimerit la Craiova, unde a fost vînzător de ziare, hamal în piață și alte meserii d-astea. Meserii care înainte vreme nu scăpau de foame și trai rău pe nevoiași și mai cu seamă pe cei ciuntiți la trup.

Se sfîrși războiul. Se limpeziră cerul, pămîntul și sufletele oamenilor. Bătea inimă nouă în pieptul țării.

Era în vara lui '948. De-o parte și de cealaltă a șoselei care leagă capitala Olteniei de Filiași, crescuse grîul perie și mai-nalt ca omul.

Cînd Dumitru s-a aflat în curtea S.M.T. să tot fi fost ceasurile patru. A ciocănit la ușa directorului și a pășit în cancelarie:

— Aveți nevoie de oameni?

— Avem. Ce știi să faci? Cunoști mecanica?

— O cunosc... Nu prea mult, dar...

Își întoarse capul spre ciotul înfășurat în mîneca de pînză groasă a cămășii.

Abia acum directorul observă că flăcăului îi lipsea brațul de la cot.

S-a apropiat de el. L-a privit lung. Apoi l-a poftit să șadă.

— Pari obosit. Ai venit pe jos?

— Pe jos din Craiova.

Așa a intrat Dumitru paznic la mașinile cele mari, cu roți înalte și împănate cu trei rînduri de colți. Ziua dormea, noaptea le avea în grijă.

Vreme de o săptămînă nu s-a întîmplat nimic. Apoi a început să umble un zvon. Paznicul de noapte a fost văzut furînd o găleată cu motorină. Și directorul l-a pus în urmărire.

Luna tăia o șosea albă în mijlocul curții. Dinspre cîmp bătea cu putere izul de pelin și porumb copt.

O umbră s-a furișat în remiză. Un huruit înăbușit răbufni prin ferestrele deschise. Se puteau desluși pașii grei ai mașinii care zvîcnește și încremenește, înfrînată.

— Ce faci aci, tovarășe?

Dumitru privi la director și apoi la șeful paznicilor — răsăriți lîngă tractor. Coborîse de la volan.

— Iertați-mă... Greșii.

— Pentru tractor ai luat benzină din butoi?

— Pentru tractor.

— De ce?

— Încercam... Ziceam ca să-l mîn și eu.

— Cu o mînă vrei să conduci tractorul?

Dumitru și-a șters cu palma rămasă întreagă nădușeala de pe frunte.

O frîntură de vreme directorul a tăcut. Apoi într-un tîrziu i-a spus:

— Treci mîine pe la mine, să stăm de vorbă.

— Prinde cu mîna stîngă, tovarășe...

Dumitru și-a sprijinit ciotul de marginea cabinei. Cu stînga a încercat frîna. A prins volanul. L-a mînuit ușor.

— Greu e c-o mînă, dar tot merge, tovarășe Lisandru.

— Trebuie să meargă, măi Dumitre, a surîs Lisandru.

La capătul locului, Dumitru a prins cu strășnicie volanul.

— Frînează puțin și apoi întoarce, i-a mai strigat Lisandru. Fii cu băgare de seamă.

A lăsat volanul din mînă ca să poată prinde frîna. A încercat apoi să-l sprijine cu ciotul. Apoi stînga s-a încleștat din nou pe volan. L-a răsucit. Mașina s-a întors într-un ocol scurt, a pufnit în icnituri grele și a rămas îndreptată cu botul către arătura proaspătă. Pe fața lui Dumitru a trecut mai întîi o umbră de mîhnire. Apoi durerea i-a încrîncenat fața.

Secretarul de partid era un om mic, îndesat la trup. Vorbea repede, iar

cuvintele îi erau însoțite de mișcări iuți.

— Să mergem, tovarășe Dumitru, să mergem. Lasă c-o să fie bine, îi spuse ca răspuns la privirea întrebătoare a uceniculuitractorist. E vorba de mîna dumitale. Nu poți fi tractorist cu un singur braț. Apoi se adresă șoferului: Să oprești la spitalul din oraș. Știi, se adresă apoi lui Dumitru. Am pus problema în biroul organizației de bază. Am discutat cu tovarășii. Am hotărît să-ți punem o proteză.

Stau doi tractoriști aplecați peste o masă îngustă. Lumina gălbuie a becului zvîrle două umbre uriașe pe peretele din fundul camerei.

— Scrie, tovarășe, începu Dumitru, scrie așa: „Dragă mamă, aș vrea să-ți scriu cu mîna mea, dar pînă acum n-am învățat să port plaivazul cu stînga..."

Neagu, tractoristul, de la echipa a doua, a prins condeiul, a făcut două rotogoale pe deasupra hîrtiei și a început să aștearnă litere mari, nemeșteșugite. S-a oprit apoi, uitîndu-se întrebător la Velean.

— Scrie, măi frate, a continuat Dumitru, după cîteva clipe de gîndire. Scrie așa: „Să știi că sînt sănătos și te doresc tare mult. Sînt acum la o stațiune de mașini și tractoare de lîngă oraș și muncesc pe un tractor. A avut grijă de mine partidul. El m-a făcut să fiu iarăși om. Om întreg".

Bărăganul își întindea pustiul pecingeniu de buruieni de-o parte și de cealaltă a liniei ferate. În pămînt se învîrtoșeau rădăcinile adînci ale ciulinilor. De cînd se știa, locurile de pe acolo tot așa fuseseră. Brîu de paraginăde-a lungul panglicilor de oțel ale liniei.

Inginerul agronom a privit cu luare-aminte la omul potrivit la statură, cu

fața negricioasă și brațul drept din talpă și fier.

— Și spui că vrei să te urci pe tractor? Știi să-l conduci? Ăsta-i un KD-35.

Tractorul porni încet cu plugurile tîrîș după el. Cuțitele se-nfigeau adînc în pămîntul înțelenit. Coaja tare și uscată se spărgea pîrîind, deschizînd dîra neagră și grasă a brazdei.

— Cum îi spune istuia de la tractor, întrebă agronomul cel nou sosit pe tarla.

Un țăran bătrîn privi a mirare la inginer. Își trecu palma peste mustăți și răspunse mîndru.

— Se poate să nu-l știți? Și la București s-a auzit de el. Este Dumitru Velean, tractoristul făr'de-o mînă. A ieșit primul la concurs pe regiune și a fost decorat. Tractorist adevărat.

Nu-l vedeți cum trage firul brazdei drept ca de pe mosor?

VIOLETA ZAMFIRESCU

MUNCA NOASTRĂ

Tineri sînt codrii, mîndri și plini,
De gingașe ciute, de cînt și lumini.
În cel mai rotund și mai larg luminiș,
Turme de sonde iau cerul pieptiș.

Tineri sînt codrii, mîndri și calzi,
Vino în apele lor să te scalzi.
Astăzi, în cele mai repezi din ape
Oamenii luptă-n vîrtejuri, să sape

Poduri, baraje, hidrocentrale,
Să uite țara trecuta jale.

Tinerii codrii de noi sînt sădiți.
Și sondele Gorjului, toate — auziți?
Baraje și poduri cu margini albastre,
Toți arborii trainici ai apelor noastre.
Și stîlpii cu fire electrice noi,
De noi sînt visați, ridicați tot de noi.

CUVINTE încrucișate

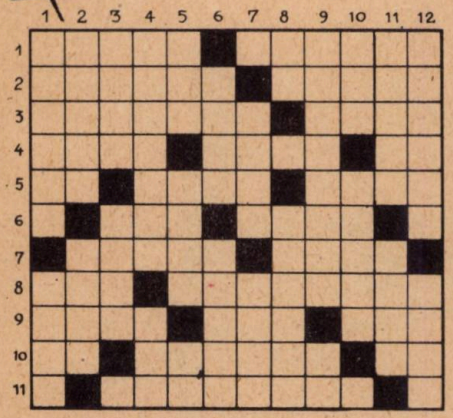

CARTEA, PRIETENA NOASTRĂ

ORIZONTAL: 1) Romancier francez, autorul unor celebre scrieri, printre care și „Cei trei mușchetari" — Personaj glumeț și poznaș ale cărui năzdrăvănii sînt bine cunoscute în popor; 2) Personajul cu lampa fermecată, întîlnit într-un fragment din povestirile Șeherezadei intitulate „O mie și una de nopți" (Halima) — Magicul cuvînt cu care Ali Baba făcea să se miște piatra care oprea intrarea în peștera cu comori a celor 40 de hoți; 3) Ajuns la țintă — ...—..., titlul unei cărți pentru copii de Al. Șahighian; 4) Poet ardelean, autorul poeziilor „Moțul, capra și copilul", „Trei pionieri", „Ion Sfîrlează", „Poveste de leu", „Copiilor din Coreea" etc. — Gaz nobil cu care se umplu tuburile luminoase — S-a luat la harță cu barosul într-o povestire de Ion Creangă; 5) Leșie — Țesătură fină transparentă — Armatele împăraților din poveste; 6) Îl întîlnim în versurile fabulei lui La Fontaine intitulată „Corbul și vulpea" — De la... adunate și iarăși la ... date (pl.); 7) Locuitor a cărui înălțime era de cel mult 10 degete, din imaginara țară Liliput, descrisă minunat de scriitorul englez Ionathan Swift — Cu ele se lupta Don Quijote de la Mancha, erou al scriitorului spaniol Cervantes; 8) Bătrîna negresă din minunatul roman al lui Jules Verne „Căpitan la 15 ani" — Prietenul lui Ochilă din basmul „Harap Alb" de Ion Creangă; 9) Personajul principal din cunoscuta epopee „Eneida" de Virgiliu — Nume de împărat întîlnit în basmele lui Ispirescu, ca, de pildă, Roșu-Împărat, Verde-Împărat etc.—Nu lipsește dintr-o poveste cu vreun... crocodil (atenție la rimă); 10) A 25-a și a 14-a literă a alfabetului—Material care ar putea servi la confecționarea lui... Buratino, păpușa de lemn din „Cheița de aur" a lui Aleksei Tolstoi—Nota bene; 11) Personaj înfățișat de scriitorul francez Alphons Daudet în romanele sale satirice, unde acțiunea se petrece în „Tarascon" sau pe „Alpi".

VERTICAL: 1) Creatorul „Florii de piatră" din basmul cu același nume al scriitorului rus Bajov — Martin Andersen..., scriitor danez, autorul cărților „Pelle cuceritorul", „Ditte, fiica omului" etc.; 2) Erou grec din asediul Troiei, căruia i se datorește calul de lemn (troian) — Scriitor romîn pe numele adevărat Antonie Pantaleon Petrovanu, pe care marele Eminescu îl definește în poezia sa „Epigonii" „finul Pepelei cel isteț ca un proverb", autorul „Povestei vorbei"; 3) Primul roman realist-socialist din lume, operă a marelui Gorki, care oglindește frămîntările revoluționare din Rusia din ajunul anului 1905 — Ciinele din basmele lui Creangă! 4) Corespunzător — În basme o întîlnim și vie, și moartă; 5) Titlu de onoare folosit în lumea nobiliară engleză—Servitorul lui Hlestakov, revizorul din comedia cu același nume a scriitorului clasic rus Gogol—Perle! 6) Numele mic al autoarei lui „Nică fără frică" —Margine; 7) Vestitul arcaș, eroul legendar al Elveției, devenit popular prin dramatizarea marelui poet german Fr. Schiller — A produce o impresie neplăcută prin vorbe sau gesturi; 8) Campion — Cuier (pop.); 9) Piticul cu barba mai lungă decît el, învins de Ruslan, spre a scăpa pe iubita lui, Ludmila, din opera „Ruslan și Ludmila" — Cuneiformă persană; 10) Da'de unde!... —Iubita lui Ferhad din basmul „Legenda dragostei", pentru care acesta s-a dus să învingă „Muntele de fier" spre a da apă oamenilor; 11) În basme nu rezistă nedeschis în fața „ierbii fiarelor" — Scriitor sovietic care a scris, printre altele, și „Povestea cărții"; 12) Scriitor italian, autorul volumului „Cuore" — „...ca zăpada" e unul din basmele fraților Grimm care împreună cu „Cenușăreasa", „Lupul și cei 7 iezi" și multe altele i-au făcut celebri.

DICȚIONAR la îndemînă: JI, SOCA

MIHAI PĂTRAȘCU

...din cele 6 cupoane pe care trebuie să le trimită revistei „Cravata roșie" participanții la concursul pentru prietenii revistei anunțat în numărul din luna mai.

Filatelie

Se înmulțesc mereu scrisorile primite de la cititorii nerăbdători să afle ce este filatelia și ce înseamnă să fii filatelist. De aceea ne propunem să lămurim această problemă.

Cuvîntul „filatelie" provine de la două cuvinte grecești: „philos" = prieten și „ateleia" = marcare, adică aplicare de mărci. A fi filatelist înseamnă, deci, a fi prietenul mărcilor poștale.

Oricine poate deveni filatelist, indiferent de ocupație sau de vîrstă. Personalități dintre cele mai importante au fost și au rămas tot timpul vieții filateliști pasionați, ca, de exemplu, marele nostru compozitor George Enescu, renumitul savant dr. Victor Babeș și mulți oameni de seamă ai zilelor noastre.

Cu aceeași bucurie practică filatelia și pionierii de la cercul filatelic al Palatului pionierilor din capitală. Pentru că sînt nenumărate foloasele pe care le aduce filatelia.

Filatelia nu este doar o distracție, cum cred unii. Filatelia ne dezvoltă cunoștințele în toate domeniile, ne dezvoltă simțul pentru frumos, ne face mai ordonați, mai conștiincioși, mai calmi, ne dezvoltă simțul de observație și ne odihnește după o zi de muncă. Luată în ansamblul ei, filatelia este un mijloc de a populariza o seamă de evenimente dintr-o anumită perioadă. De asemenea, diferitele legături pe care filatelia ți le creează în țară și peste hotare contribuie la strîngerea legăturilor de prietenie între popoare, la lupta pentru pace. În țările capitaliste, însă, filatelia este în primul rînd folosită ca un mijloc de speculă, de afaceri.

Prima datorie a unui filatelist este *să colecționeze mărcile poștale care apar în țara sa.* Atît prin tema lor, cît și prin felul cum sînt executate, mărcile apărute în ultimii 10—12 ani în țara noastră sînt prețuite în mod deosebit, nu numai la noi, dar în întreaga lume. Cu atît mai mult, deci, filatelistul trebuie să înceapă prin a-și procura seriile noi romînești și, treptat, seriile mai vechi. Numai după ce și-a procurat toate mărcile R.P.R. din 1959, începătorul poate trece la 1958, iar după ce și-a completat seriile din 1958, se va ocupa de emisiunile din 1957. Și tot așa, pînă ce va avea colecția tuturor mărcilor poștale apărute în R.P.R.

Dacă îți completezi o colecție R.P.R., vei avea un tablou foarte sugestiv al istoriei noastre din această perioadă, o mică enciclopedie ilustrată, multicoloră, a tuturor evenimentelor, realizărilor și bogățiilor din țara noastră.

Foarte mulți începători adună orice fel de mărci, din orice țară, fără alegere și fără să urmărească a avea serii complete. Aceasta, însă, nu este filatelie, și „filateliștii" respectivi se satură repede și se lasă păgubași. O colecție filatelică are valoare numai cînd este completă; cînd cuprinde toate emisiunile dintr-o țară sau dintr-o perioadă anumită și fiecare emisiune are toate mărcile din seriile respective. Sfătuim, deci, pe începători să nu colecționeze o altă țară pînă nu și-au completat sau măcar pînă nu au majoritatea mărcilor din prima țară aleasă. Pe urmă se pot încumeta mai departe.

Din ce în ce mai mult își face loc, printre filateliștii din lumea întreagă, un nou fel de colecționare: *pe teme.* Îți alegi, adică, tema preferată (oameni de seamă, faună, floră, aviație, sport etc.) și aduni cît mai multe serii din tema respectivă, indiferent de țară. Cine și-a completat sau e pe cale să-și completeze o colecție de mărci R.P.R. își poate lărgi activitatea filatelică cu o temă. Pe măsură ce își va îmbogăți colecția de mărci din acea temă va putea alege și altă temă, fără să abandoneze prima, pe care va trebui s-o completeze necontenit, deoarece necontenit apar mărci noi.

Nu este suficient să aduni mărci, trebuie să le așezi cît mai frumos în album sau clasor. Adevăratul filatelist are și clasor, și album. În clasor păstrezi mărcile în mod provizoriu, pînă îți completezi colecția respectivă; abia după aceea o așezi, definitiv, în album.

Dar filatelist adevărat nu ești numai dacă ai mărci, fie ele cît de multe. Adevăratul filatelist caută să afle cît mai multe despre subiectul mărcilor din colecția sa și în așa fel, încît oricînd îți poate ține o adevărată conferință despre fiecare emisiune în parte.

M. MARIUS

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proverbe vechi cu desene noi de BURSCHI

LA POMUL LĂUDAT SĂ NU TE DUCI CU SACUL.

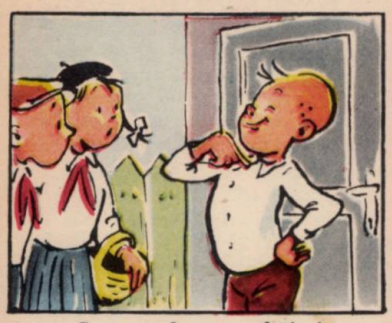

Cu metoda mea, băieți,
strîng sticle cîte vreți.

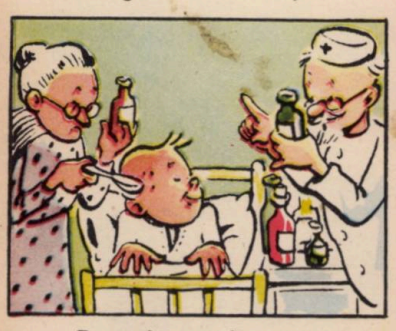

Doctoria asta-i rea,
una mai dulce aș vrea!

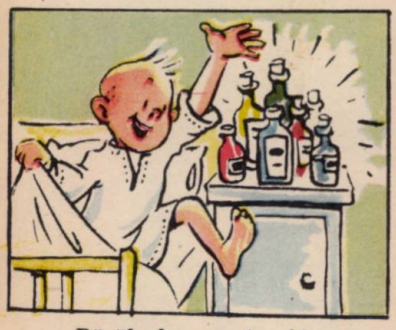

Păcăleala a prins bine,
am sticluțe o mulțime.

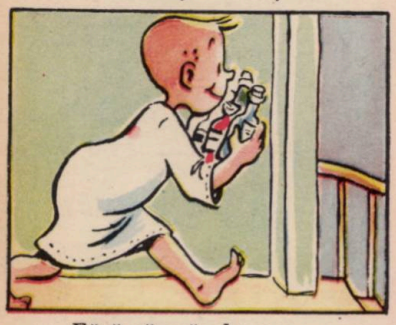

Fără să mă obosesc,
am cu ce să mă fălesc.

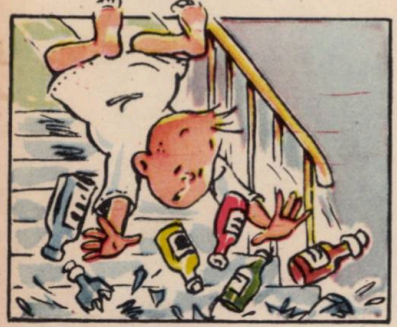

CINE SEAMĂNĂ VÎNT... CULEGE FURTUNĂ!

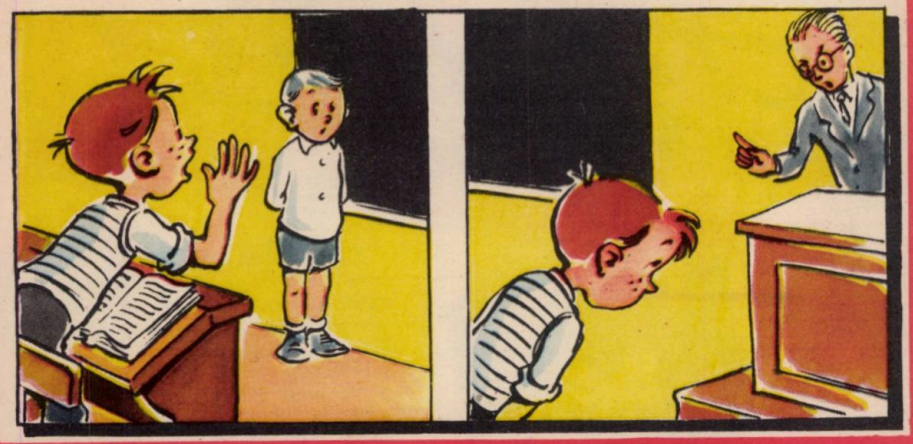

NU-I PENTRU CINE SE PREGĂTEȘTE...
...CI PENTRU CINE SE POTRIVEȘTE

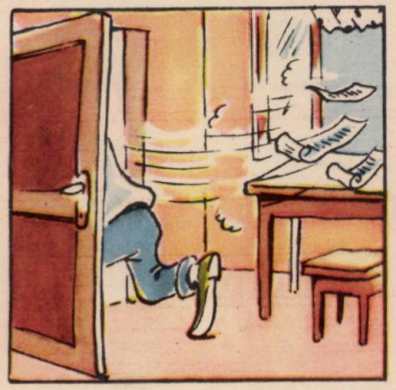

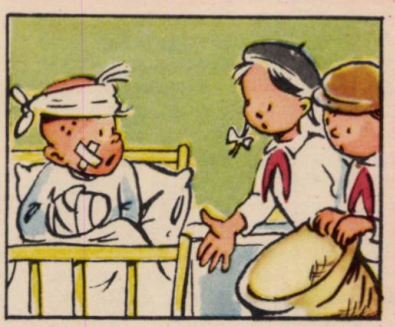

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

Nr. 11 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

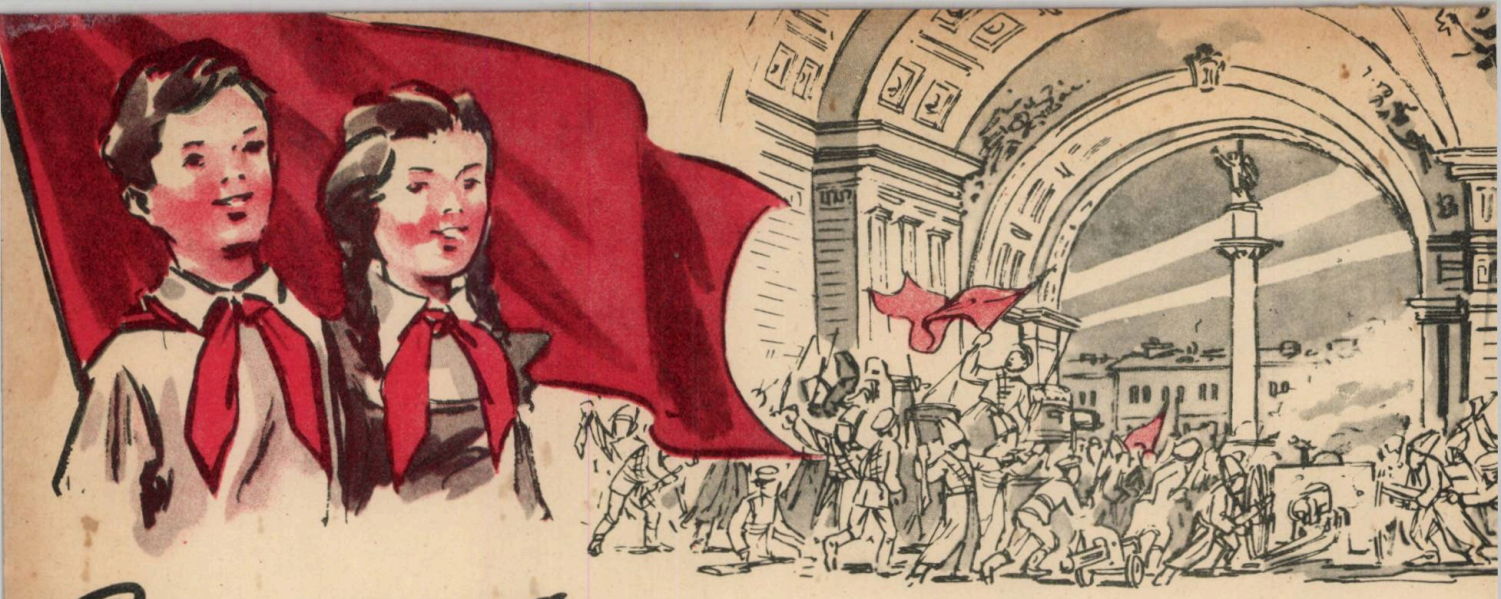

Copiii lui Octombrie

Muzica: C. BULATOV

Text: A. SURKOV

Sub steag leninist au pornit muncitorii
Şi-atunci în Octombrie asaltul l-au dat.
Ca astăzi copiii măreţei victorii
Să intre în veac comunist, luminat.

Şi astăzi copiii izbînda s-o. crească,
Spre zări să conducă avion sau vapor,
Mîndria poporului s-o preţuiască,
Să-şi apere ţara iubită a lor.

Să fie puternică pază, ne-nvinsă,
În fabrici, colhozuri, alături lucrînd,
Şi oamenii de pe planeta întinsă
Să intre şi ei în măreţul lor rînd.

În romîneşte de GH. D. VASILE

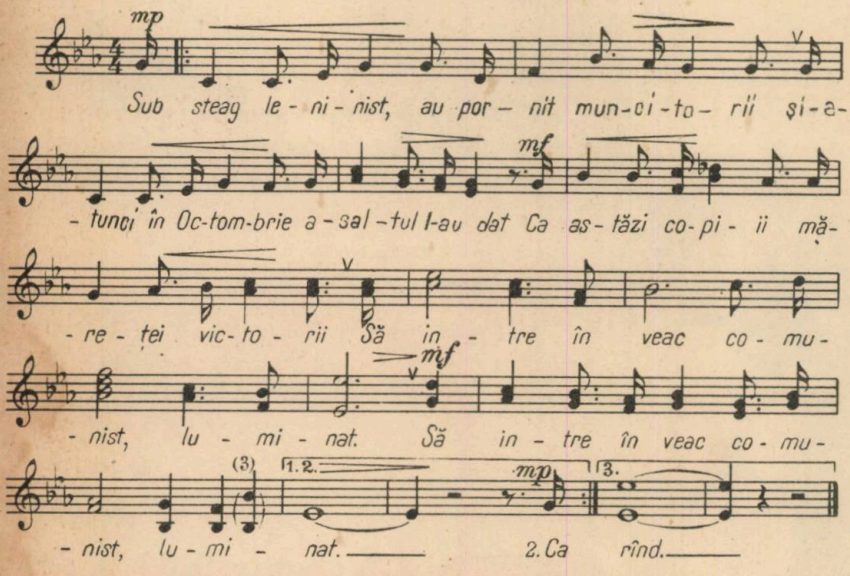

Cîntec pentru Octombrie

de MARCEL BRESLAŞU

Şi noi sîntem copiii tăi, Octombrie!
De mii de ani pe-aceste vechi meleaguri
creşteau copii cu ochii plini de umbre
şi-obraji mai palizi decît ceara-n faguri...

Sînt ani şi ani de cînd ostaşii tăi
ne-au smuls cătuşa de la mîini şi glezne,
străfulgerînd cu roşiile văpăi
ale Izbînzii trîmbele de bezne!

O ţară nouă s-a născut atunci
şi tu-i îndrumi spre fericire paşii,
să înflorească-n viforoase munci,
aşa cum o visau înaintaşii.

Ai dăruit viaţa celor mari,
şi nouă, celor mici, copilăria.
În amuţitul codru de stejari
a prins să cînte iarăşi bucuria...

Copiii ţării nu mai au acum
nici ochi cerniţi, nici feţele de ceară!
Noi trecem azi pe însoritu-ţi drum
— ca printr-un crîng — prin Marea Primăvară.

Dar ştie fiecare dintre noi
că-n ochii limpezi se-oglindeşte-albastră
senina boltă-a vremurilor noi,
desfăşurate peste ţara noastră...

Şi ştim că-n rumenii bujori ce ard
pe chipurile noastre, se răsfrînge
larg fluturatul, roşul tău stindard,
cu faldurile lui sfinţite-n sînge!

...Hulubii păcii gîngură şi ei,
de parcă-ngînă cîntul nostru slobod...
Mişei urnesc în zare paşii grei
cu zăngănit de fier şi zvon de tropot!

Nu! Zborul orb al celor lilieci
n-o să-ţi umbrească dalba strălucire!
Ce-ai cucerit, e cucerit pe veci,
şi noi l-om duce la desăvîrşire.

Şi dacă totuşi s-or încumeta
zarafii morţii, negustori de bombe,
ei se vor sfărîma de stînca ta
şi de noi toţi, copiii tăi, Octombrie!

CRAVATA ROŞIE

revista pionierilor şi şcolarilor
editată de C. C. al U. T. M.

COLEGIUL DE REDACŢIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteş, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanţa Niculescu (redactor-şef), Lucia Olteanu (redactor şef-adjunct) Iosif Tripşa

Apare lunar. Redacţia şi administraţia: Ed. „Scînteia" — Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1

ANI glorioși

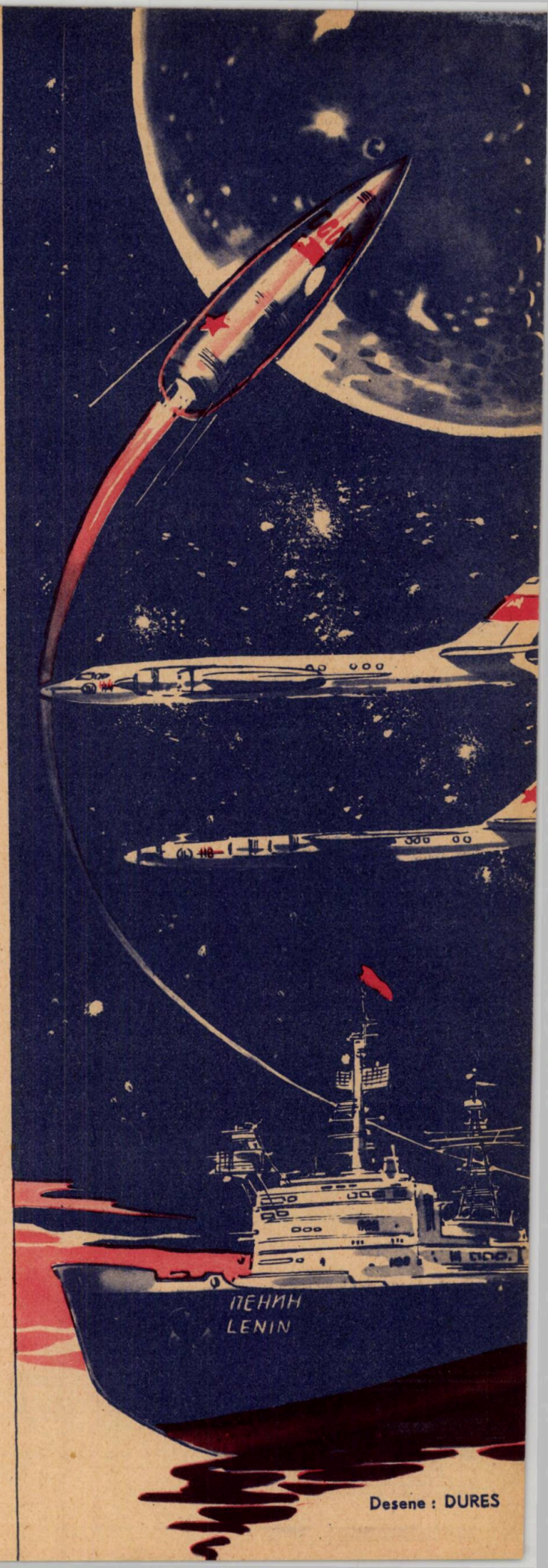

Desene : DURES

S-au întîlnit sub cerul Leningradului două nave. Una încărcată de glorie, venind din măreţe depărtări, din zarea necuprinsă a timpului şi istoriei, cealaltă, tînără, pornind la fel de semeaţă spre viitor. Apa molcomă a Nevei le-a îmbrăţişat cu aceeaşi dragoste şi inimile oamenilor sovietici au cuprins cu emoţie adîncă privelişte a acestei întîlniri.

Numele lor sînt desigur şi pe buzele voastre, iubiţi cititori. Întîia navă este „Aurora". Ea trezeşte în inimi imaginea Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, care a sfărîmat puterea întunecată a ţarismului, deschizînd drum larg libertăţii popoarelor subjugate de ţarism. Cea-

laltă navă poartă de asemenea un nume scump: „Lenin".

Făurit de geniul omului sovietic, spărgătorul de gheață atomic „Lenin" a fost trimis de curînd spre veșnicele ghețuri polare, să le despice, să croiască drum nou printre ele.

Întîlnirea a fost unică, frumoasă și de o înaltă însemnătate. De pe puntea „Aurorei" a bubuit în zilele lui Octombrie tunul care dădea semnalul marelui asalt pentru libertate. Pe puntea celeilalte nave, oamenii sovietici pornesc asaltul viitorului prin folosirea energiei atomice pentru binele și fericirea omenirii.

În cei 42 de ani care s-au scurs de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, oamenii sovietici au construit: furnale uriașe, hidrocentrale, uzine moderne; au fertilizat milioane de hectare, au schimbat înfățișarea țării prin așezări noi, fără seamăn.

Planul septenal, la a cărui înfăptuire s-a pășit din acest an, deschide drum larg spre împlinirea comunismului.

Azi se desfășoară, în toată măreția lui, geniul creator al poporului sovietic. Spărgătorul de gheață atomic, avionul TU-114, sputnicii — acei „ucenici ai cosmosului", racheta devenită a zecea planetă a sistemului solar, nava intersiderală care a atins pentru prima oară Luna, prima stațiune interplanetară din lume sînt înfăptuiri care dovedesc lumii culmile pe care le-a atins știința sovietică.

Credincios învățăturii lui Lenin, care atunci, în zilele de luptă ale lui Octombrie, a alcătuit neuitatul „Decret pentru pace", poporul sovietic luptă neobosit ca în întreaga lume să fie pace, ca popoarele să poată munci și construi în tihnă, făurindu-și un viitor mai bun. Alături de el, ca un zid neclintit, stau celelalte țări care s-au eliberat de sub jugul capitalist, alcătuind laolaltă puternicul lagăr al socialismului și păcii.

Împotriva acelor acțiuni dușmănoase, care amenință pacea și viitorul lumii, se ridică tot mai ferm, tot mai hotărît glasul Uniunii Sovietice. Ea n-a precupețit nici un efort pentru a salva și apăra pacea lumii.

Realizările poporului sovietic, munca sa creatoare au făcut din Uniunea Sovietică o țară puternică, cu o economie trainică și înfloritoare. Poporul său oțelit, eroic, poate da oricînd o ripostă vrăjmașilor care ar îndrăzni să-i încalce hotarele. Dar poporul sovietic știe ce înseamnă războiul, cîtă suferință poate pricinui el omenirii și de aceea luptă din răsputeri pentru a înlătura această primejdie din calea lumii. Ca o încununare a acestei strădanii închinate păcii, lumea întreagă a aflat cu bucurie despre vizita pe care tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciov a făcut-o de curînd în Statele Unite ale Americii. Sol al luminoaselor năzuințe ale poporului sovietic, el a pășit pe pămîntul Statelor Unite cu un salut cald și prietenesc. Prestigiul, admirația de care se bucură poporul sovietic pentru marile sale cuceriri, pentru lupta sa necurmată închinată păcii s-au răsfrînt viu în primirea entuziastă pe care oamenii simpli din S.U.A. au făcut-o lui Nikita Sergheevici Hrușciov.

Lumea întreagă a aflat cu emoție și recunoștință istoricele cuvinte pe care tovarășul N.S. Hrușciov le-a rostit în fața oamenilor de stat americani.

Propunerile pe care tovarășul N.S. Hrușciov le-a făcut în fața Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite se înscriu cu litere de aur în istoria omenirii. El a cerut distrugerea în cîțiva ani, de aci în colo, a tuturor armamentelor existente, desființarea armatei tuturor țărilor lumii.

O planetă fără cazărmi! O planetă în care popoarele vor să trăiască în pace și prietenie — acesta este sensul propunerilor. Ele au trezit trainice nădejdi în inimile oamenilor pentru că nimic nu este mai scump oamenilor decît pacea. Priviți în jurul vostru, dragi copii, și cuprindeți cu ochii șantierele care se ridică la fiecare pas. Casele noi, școlile, teatrele și căminele, toate aceste lucruri care înseamnă pentru voi viață fericită și îmbelșugată, care vă dau siguranța împlinirii visurilor, fără pace nu s-ar putea înfăptui. Pentru a alunga orice umbră amenințătoare de pe cerul omenirii, pentru a apăra viitorul senin al vostru și al tuturor copiilor lumii, a întreprins tovarășul N.S. Hrușciov istorica sa călătorie în S.U.A.

Popoarele lumii așteaptă cu încredere roadele acestei vizite. Așteaptă ca oamenii de stat din Apus să înțeleagă că a venit timpul să asculte glasul înțelept, pașnic, dar hotărît, al Uniunii Sovietice. Acum, cînd se împlinesc 42 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, popoarele lumii își îndreaptă cu și mai vie admirație și nădejde privirile către gloriosul popor sovietic. Drumul său luminos, realizările sale, tăria de nezdruncinat și glasul său care răsună ferm și emoționant pentru apărarea păcii sînt o chezășie sigură pentru viitorul fericit al întregii omeniri.

VASILE MĂNUCEANU

Stejarul lui Ilici

Julie nu-şi dezminţea porecla. Era într-adevăr un „cuptor“ care dogorea puternic. Razele soarelui, încinse ca nişte suliţe de foc, uscaseră iarba, secaseră albiile rîurilor. Chiar şi sub copacul cel mai umbros te toropea zăduful.

În grădina lui Nikolai Aleksandrovici era o hărmălaie care nu-l lăsa să se odihnească. Unchiaşul ieşi pe prispă şi cătă cu mîna streaşină la ochi spre locul de unde venea gălăgia.

— Măi copii, se topeşte pămîntul şi vouă vă arde de joacă. Nu pot aţipi din cauza voastră.

— Da' noi umblăm binişor, tăicuţule. Acuşi terminăm. Numai să găsim un loc bun să răsădim puiul ăsta de stejar. Cînd vom fi mari, răspunse Serioja, ne vom odihni la umbra lui.

— Ce să faaaaceţi? Auzi, să răsădească un copac pe o căldură ca asta, în luna lui cuptor fără strop de ploaie, rîse bătrînul.

De mult, cei trei feciori ai lui Nikolai Aleksandrovici, cantonier de cale ferată lîngă Razliv, îşi puseseră în gînd să răsădească în bătătura casei un stejar. Tot umblînd după mure, ochiseră într-un luminiş un copac falnic, cu coroana rotată, gros şi puternic ca un uriaş. La cîţiva metri, un puiet se înălţa plăpînd, căutîndu-şi adăpost şi sprijin în preajma trunchiului care-l apăra de furia vînturilor. Nu mai stătură pe gînduri. Scormoniră pămîntul de jur împrejurul copăcelului cu briceagul şi cu mîinile şi iată-i purtîndu-l grijulii, să nu-i lovească rădăcinile.

— Măi copii, vă pierdeţi vremea de pomană. Stejarului nu-i place să fie răsădit. Şi nici soarele puternic nu-i prieşte, se auzi vocea bătrînului, care se apropiase să privească mai cu luare-aminte la ei.

— Lasă-ne să încercăm, tăticule.

— Iertaţi-mă, Nikolai Aleksandrovici, că vă întreb: copăcelul are toate rădăcinile?

Întrebarea o pusese un om mic de statură, dar bine legat. Faţa lui cu ochii vioi, luminată de un zîmbet care da încredere, se termina cu o bărbuţă îngrijit tăiată. Copiii îi spuneau „unchiul Kostea“. Sosise de cîtva timp la ei, în plină noapte. Mama îi rugase să nu spună nimănui despre acest „unchi“ pe care nu-l cunoscuseră pînă atunci şi despre care nu auziseră niciodată vorbindu-se. „Unchiul Kostea“ nu ieşea niciodată. Toată ziua citea şi scria. Copiii aproape că nu-l vedeau.

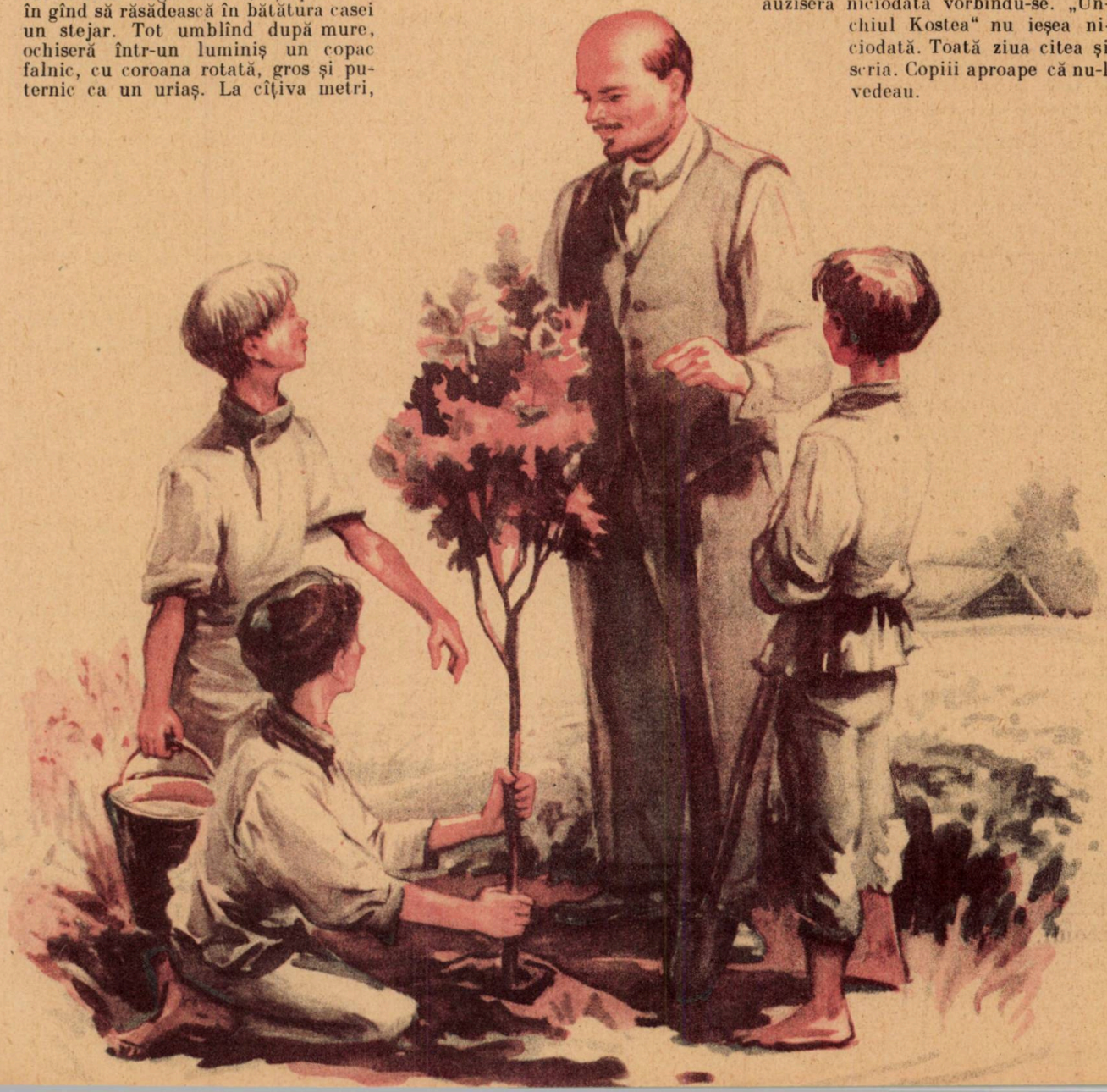

Ilustrații: N. POPESCU

— Le are, unchiule, doară l-am dezgropat cu băgare de seamă, răspunseră copiii, cărora intervenția aceasta neașteptată le dădu curaj.

— Atunci lasă-i să încerce. Vorba lor, te pomenești că reușesc vreo experiență științifică, interesantă. Cu voia dumitale, le voi da și eu o mînă de ajutor.

— Mă rog! Dacă-i vorba de știință, încercați. Să știți însă că mare ispravă n-o să faceți, se adresă tatăl „unchiului Kostea".

Copiii erau bucuroși. Ghiciseră ei demult că „unchiul" acesta e un om învățat. Nu-și bătuseră capul să afle de unde a venit și de ce tot timpul stă în coliba de coceni a paznicului grădinii. Și nici nu suflaseră cuiva o vorbă. Îl iubeau foarte mult, căutau să nu-i tulbure liniștea, fiindcă le vorbea frumos. Ori de cîte ori avea timp, „unchiul Kostea" le povestea o mulțime de lucruri din viața oamenilor, a plantelor și animalelor.

— Atunci, să ne apucăm de lucru. Mai întîi trebuie să găsim un loc potrivit pentru stejarul nostru. Aci, în nici un caz nu-i bine. Prea e mult soare. Are dreptate tăticul vostru. Spune-mi, Nikolai Aleksandrovici, unde crezi că ar fi potrivit să-l așezăm?

— Cred că lîngă lac e cel mai nimerit, răspunse cel întrebat, bucuros că n-a fost uitat și i se cere sfatul.

— Chiar acolo îl vom și răsădi. Gata, copii?

*

Copiii luară puietul pe brațe. Îl duceau cu mare atenție, ca să nu-l rănească. Ajunși pe malul apei, lăsară pomișorul, își suflecară mînecile cămășii, scuipară în palme și începură să facă groapa. Cînd terminară, Kolea vru să așeze puietul în groapă.

„Unchiul Kostea" și tatăl băieților schimbau, pe furiș, priviri pline de tîlc.

— Ușurel, băieți, nu vă pripiți. Mai trebuie să stabilim acum dincotro cade lumina. Ei, unde-i sudul?

— Într-acolo! răspunseră ei indicînd direcția cu mîna.

— Foarte bine! Acum să vedem cu care parte a trunchiului era orientat copăcelul în pădure. Aceasta are o mare însemnătate și numai așa sîntem siguri că se va prinde. Voi știți, desigur, că rădăcinile stejarului sînt mai dezvoltate, mai mari, în partea de răsărit. Iar cînd stejarul a crescut, putem recunoaște ușor nordul fiindcă în acea parte copacul se acoperă cu mușchi.

De fapt copiii habar n-aveau de toate acestea. Și nici nu puteau să-și închipuie că replantarea puietului cu partea de sud în loc de aceea care fusese orientată spre nord ar fi fost ca și cum cineva ar fi încercat să șadă pe scaun cu capul în jos. Dacă însă așa spunea „unchiul Kostea", se înțelege că nu putea fi altfel, și că așa trebuiau să facă. Începură deci să caute în care parte sînt rădăcinile mai lungi și numai după aceea depuseră pomișorul la locul lui.

— Acum întindeți rădăcinile. Uite așa! „Unchiul Kostea" desfăcu perișorii și le arătă cum trebuie să procedeze. Copiii îl priveau tăcuți, apoi făcură la fel. Cînd însă Serioja vru să le acopere cu pămînt, fu oprit:

— Iar vă grăbiți. Tocmai voiam să vă învăț că stejarul are nevoie numai de pămîntul în care a prins viață.

De astă dată, copiii înțeleseră că și amănuntul acesta avea un rol deosebit.

— Dăm o fugă în pădure, unchiule. Nu-i departe, răspunse Serioja și plecă însoțit de Tolea, fratele său.

— Atunci e bine! Nu uitați: aduceți numai pămîntul din care l-ați dezrădăcinat. Cum s-ar spune, pămîntul natal, le reaminti zîmbind unchiul.

*

Băieții nu se lăsară mult așteptați. Aduseră o găleată plină, cu care acoperiră rădăcinile puietului. Deasupra, așternură pămînt obișnuit. „Unchiul Kostea" îl bătători ușor cu palmele. Băieții îl imitară. După aceea, aduseră apă din lac și-l udară din belșug. După ce lucrul fu isprăvit, Nikolai Aleksandrovici, care stătuse tot timpul de o parte și privise, întrebă:

— Spuneți-mi, cine v-a învățat toate astea?

— Să vedeți: tatăl meu era profesor. Iubea mult natura, plantele, florile. Și cum avea obiceiul să hoinărească peste cîmpii și prin păduri, mă lua cu el peste tot. Așa am învățat o mulțime de lucruri.

*

Au trecut ani. Primăvara i-a agățat puiului de stejar primele frunze verzi pe ramurile încă firave. Arșița verii i-a dat căldură, ploile toamnei i-au dat să soarbă apa de care avea nevoie, l-a zgîlțîit crivățul turbat, dar nu l-a smuls din rădăcinile bine înfipte în pămînt. Au trecut ani după ani și copăcelul a crescut devenind un stejar falnic. „Unchiul Kostea" părăsise de mult coliba din grădină. Plecase, într-o noapte, la fel de tainic precum venise.

Crescuse puiul de stejar. Crescuseră Serioja, Kolea și Tolea. Erau flăcăi în putere. Într-o zi, într-un ziar au văzut fotografia unui om care li se păru cunoscut:

— Tată, dar ăsta e „unchiul Kostea" Adică... se poate oare... „unchiul Kostea" este, de fapt, tovarășul Lenin?

*

Așa au aflat, după vreme îndelungată, cei trei feciori ai cantonierului Nikolai Emelianov Aleksandrovici că în anii grei ai stăpînirii țariste marele conducător al proletariatului rus, Vladimir Ilici Lenin, a stat ascuns în coliba din Razliv. De aci el a condus lupta ilegală a partidului, a pregătit revoluția care a sfărîmat cătușele lumii vechi din Rusia țaristă.

Stejarul pe care cei trei copii l-au răsădit sub îndrumarea lui Lenin se înalță și acum, parcă tot mai măreț, pe malul lacului Razliv. El străjuiește ca un monument viu, care se înnoiește în fiecare an, o dată cu venirea primăverii. Prin frunzișul lui bogat, vîntul murmură un veșnic imn de slavă în amintirea marelui prieten al copiilor din lumea întreagă: Vladimir Ilici Lenin.

Prelucrare după MAKRUȘENKO

SECTORUL 7 a fost acoperit

— Mazăre? strîmbase din nas aghiotantul regelui. Hm, ce nume!

— Eu, să trăiţi... Mazăre vru să spună ceva, dar rămase înţepenit, cu mîna la chipiu; burta, ca un balon împodobit cu nasturi aurii, se străduia zadarnic să şi-o sugă.

— Lasă fleacurile, se răsti la el aghiotantul. Majestatea sa a venit aici pentru două zile, la vînătoare. Răspunzi de ordine. Dacă se întîmplă cea mai mică neplăcere... Şi aghiotantul făcu un semn cu mîna în dreptul gîtului, care-l făcu pe comisarul Mazăre să transpire prompt.

— Aţi văzut azi..., începu să bolborosească repede Mazăre rostogolindu-şi ochii bulbucaţi, ca de vacă... Ăia pe care i-am adus au aplaudat pe... Numai că...

— Ceee???

— E ajun de 7 Noiembrie... şi... vedeţi...

— Şi? Tonul aghiotantului suna sinistru... Îl apucă pe comisar de pielea moale a guşei... Nu cumva pe aci lucrurile nu sînt în ordine?... Afară!

— Am înţeles, să trăiţi! răcni sufocat Mazăre, mergînd repede de-a-ndaratelea, spre uşa salvatoare şi ploconindu-se la fiecare pas.

*

Petrişor n-o luă pe drumul mare. Ştia el altul mai scurt, peste hîrtoape, peste maidane. Trebuia să ajungă înaintea poliţiştilor la dugheana lui Simigiu. Mazăre îl căutase acasă pe tatăl său. Petrişor avea numai 11 ani, dar înţelegea multe pentru vîrsta lui. Boca Traian, taică-său, era electrician la uzină. De multe ori, pe ascuns, veneau la ei acasă şi alţi muncitori. Mama le fierbea iarna ceai şi-i lăsa să discute în voie, trăgînd mereu cu urechea dacă nu vine cineva. Tudor, frate-său mai mare, lucra tot la uzina electrică, la întreţinere. Adeseori şi la el veneau tineri. Aveau un patefon şi dansau după muzică. Unii dansau şi alţii vorbeau în şoaptă. Adeseori „invitaţii" lui Tudor plecau noaptea, tîrziu, cu cîte un pachetel ascuns sub haină. Petrişor ştia atunci că a doua zi va fi scandal în tot tîrgul, că sergenţii, turbaţi, vor alerga pe străzi, smulgînd de pe ziduri manifeste. Tudor mai era şi prietenul cel bun al celor mici. Adesea Tudor îi lua la plimbare în pădure. Acolo se aşezau într-o poieniţă, cîntau şi se jucau. Le plăcea mai ales un cîntec denumit „Copilul muncitorului" pentru că acolo se descria totul, ca şi cum ar fi fost la ei acasă: mizerie, foamete. Uneori Tudor le explica cine sînt vinovaţi pentru că ei duc o viaţă atît de tristă. Şi atunci pumnii celor mai mărişori se strîngeau cu ură şi visau fapte de vitejie în care căpcăunul cel negru, Grigoriu, patronul era doborît de ei, copiii. Petrişor avea şi o soră — Letiţia. Ea lucra la fabrica de ţesătorie.

*

Şedeau toţi la o masă şi cine intra nu putea bănui că, de fapt, era vorba de o petrecere înscenată. Într-un colţ al mesei se afla un bărbat cu faţa slabă, osos, cu un păr castaniu, zbîrlit. Unii îl cunoşteau, alţii nu. El apărea uneori chiar şi în casa

lui Boca. Omul vorbea:

— Regele e la pavilion. Trebuie să vadă că, în ciuda măsurilor luate de poliție, muncitorii sărbătoresc 7 Noiembrie. ...O să-i cadă cam greu la stomac vînătoarea...

— Mazăre a fost chemat la pavilion. E turbat, spuse cineva.

— Da, e turbat. Cu toate că o să facă tot ce le stă în putință ca să vă pună bețe în roate, manifestația trebuie să fie mai puternică. Ascultați acum! Orașul va fi împărțit în 11 sectoare. Aci se află responsabilii fiecărui sector. Obiective: mobilizarea la manifestație, difuzarea manifestelor, „pavoazarea" (aci vorbitorul apăsă pe cuvînt). De fabrică se va ocupa...

— Eu, spuse Boca.

— Nu dumneata, fiul dumitale.

— De ce? se încurcă Boca.

— Iată de ce: noi trebuie să-i întindem momeala lui Mazăre. Cei care sînt arestați în fiecare an trebuie să fie arestați și acum. Înțelegeți. Asta îl va liniști într-o oarecare măsură pe comisar, ceea ce ne va ușura nouă acțiunea. E limpede?

— E limpede, răspunse Boca. Abia acum înțelegea sensul dispoziției primite, anume să lase vorbă acasă unde este.

— Deci, tovarășe Tudor, ai o sarcină grea.

Tudor se îmbujoră de emoție. Era prima sarcină importantă pe care o primea din partea conducerii locale a partidului comunist de cînd devenise membru al partidului.

— Te va ajuta celula comunistă. Trebuie să iei legătura cu Pîrvu. Am să-i comunic. Acum, „pavoazarea".

Letiția se ridică îmbujorată. Era utecistă doar de un an.

— Am pregătită pînza, raportă ea. O să fie cam pătată pentru că a trebuit să o scot repede de la vopsitorie.

— Foarte bine, încuviință omul. Claca se va face la dumneata acasă. O fîșiuță roșie cu o piatră prinsă de ea. O arunci pe sîrma stîlpului de telegraf, și se înfășoară singură. Dumneata răspunzi de sectorul 7, nu?

— Da, tovarășe.

Deodată, de afară, se auzi un șuierat puternic. Apoi fereastra se întredeschise și o voce șopti: „Mazăre îl caută pe Boca".

— Casa e înconjurată?

— N-au ajuns încă aici. Băiețelul lui Boca le-a luat-o înainte.

— Tovarășe Boca, ieși pe geam, intri prin față și te așezi la o masă.

Boca fu arestat de oamenii lui Mazăre.

*

De astă dată, gluma se îngroșase. Beciul era plin cu arestați. Îndeobște cu cei pe care Mazăre îi aresta în fiecare an. În afară de asta, Boca văzu și fețe noi — simpli muncitori de la uzină. Boca răsuflă ușurat: printre cei arestați nu se afla nici un responsabil de sector. Manevra reușise deci. Polițiștii începură să-i ia la bătaie pe rînd. Mazăre nu putea uita amenințarea aghiotantului regal, și, oricîte făcea, i se părea că e prea puțin, că o primejdie necunoscută plutea în aer.

„Ce-ați pregătit pentru mîine?" — răcnea sufocat Mazăre. Și, cum nu primea nici un răspuns, ordona: „Umflă-l!". A „umfla" era o expresie și la propriu și la figurat. „Umflatul" se întorcea într-adevăr cu ochii tumefiați, desfigurat din pricina bătăii. Totuși, pînă la miezul nopții, nu putu afla nimic. „La beci!" — ordonă Mazăre ceva mai liniștit. Ce naiba! După atîtea bătăi, unul, cel puțin, ar fi spus ceva mai serios.

La 12,30, Mazăre se trezi cu un individ. Acesta avea înfățișarea unui om cumsecade. Dar cînd se legitimă Mazăre îngheță. Omul era de la siguranță. El ceru un nou interogatoriu al arestaților și citi cu amănunțime lista celor bănuiți că ar fi comuniști sau cel puțin că ar face agitație. Oamenii fură treziți în toiul nopții în palme și pumni, și chinul reîncepu. Dar nu putură scoate nimic de la arestați.

— Bine, spuse inspectorul. Voi merge personal să controlez paza în oraş.

— Aş putea să vă însoţesc, gîfîi speriat Mazăre.

— Nu-i nevoie, răspunse inspectorul dispreţuitor.

Îngrijorat, Mazăre ieşi pe partea cealaltă. Trebuia să controleze el însuşi înaintea inspectorului. Cine ştie ce lepră de sergent nu era la locul lui şi din asta putea să iasă o dandana urîtă.

*

Mazăre se reîntoarse aproape o dată cu inspectorul. Era mulţumit. Găsise totul în ordine.

Dar inspectorul avea o înfăţişare sumbră. Îi aruncă o asemenea privire că Mazăre amuţi. Inspectorul puse mîna pe telefon şi formă un număr:

— Alo! Personal cu domnul aghiotant... Domnul aghiotant?... Respectele mele... Cred că vom avea de furcă... Da... e un incapabil! (Mazăre simţi că-i vine rău.) Propun să apelăm la regimentul de gardă călare... nu, nu pentru azi... pentru mîine... Da... Am înţeles, să trăiţi!

În clipa aceea fu adusă o fată care se zbătea în mîinile sergenţilor.

— Ce-i cu ea? întrebă Mazăre.

— Am prins-o pe stradă. Ducea un pachet cu pînză roşie, explică unul din sergenţi.

— Pînză roşie?... Aşa?... Unde e pînza? Ce voiai să faci cu pînza? Mazăre se apropie de fată ca un păianjen şi, deodată, o lovi cu putere în faţă. Ce voiai să faci? Ce voiai să faci? Steaguri, ai? Stropeşte-o cu apă! Cum te cheamă?

— Letiţia.

— Şi mai cum?

— Boca.

— Aha!

— Am să mă ocup eu de ea, spuse inspectorul şi rînji. Să fie adus tatăl ei din beci. Şi acum ce aşteptaţi? răcni inspectorul la Mazăre. Percheziţie generală: în tot oraşul! Să nu rămînă colţişor necontrolat.

*

Petrişor rămase prostit în mijlocul camerei devastate. Fetele care lucraseră flamurile zburătoare reuşiseră să fugă la timp. Pe jos zăceau doar peticele de pînză roşie. Fetele rămăseseră înlemnite cînd primiseră vestea că Letiţia căzuse în ghearele poliţiei. Tudor, înştiinţat, sosise şi el în grabă. Organizase într-o clipă fetele pe echipe şi le indicase casele unde vor lucra, cît mai departe de locul cu pricina.

— Şi acum a rămas descoperit sectorul 7, rostise Tudor.

Nu mai avură timp să strîngă peticele de pe jos. Tudor abia putu să scape pe geam.

Mazăre făcuse mobila praf şi o arestase şi pe mama lui Petrişor.

După primele clipe de năuceală, Petrişor începu să plîngă. Apoi auzi glasuri şoptite în curte. Se vede că vecinii, deşteptaţi de scandal, se treziseră, dar nu îndrăzneau să se apropie de casă. Atunci îi dădu prin minte lui Petrişor: „Sectorul 7 e descoperit!". Ce vrea să însemne asta? Un anume sector 7 rămînea descoperit pentru că sora lui căzuse în ghearele poliţiştilor. Ei bine, el, Petrişor, va acoperi sectorul 7. Care o fi acel sector nu putea şti. Dar sectorul 7 va fi răzbunat. Da, o să le facă una să-l ţină minte. Plîngînd de furie şi durere, adună peticele roşii de pe jos. Mîine vor fi steaguri roşii şi pentru sectorul 7. Puse peticele într-un colţ şi ieşi afară pe geam. N-avea chef să dea ochi cu vecinii, care să-l tînguie, să-l plîngă. El ştia ce are de făcut.

Peste un ceas, toţi copiii cu care fusese de atîtea ori în pădure, cu care cîntase şi se jucase, se aflau acasă la el. Unii aveau ferăstraie, alţii cuţite, alţii ciocane şi cuie, bucăţi de scîndură. Cu toţii coborîră în pivniţă, şi toată noaptea se auzi de acolo hîrşîit de ferăstrău şi lovituri înfundate.

*

Manifestaţia nu a putut fi oprită. Deşi regimentul de gardă călare blocase strada principală, nu putuse opri puhoiul de lume care se revărsa de pe fiecare străduţă. Aşa că, după oarecare zăbavă, mulţimea pătrunse pe artera principală, ocupînd malul rîului, podurile, totul. Flamurile zburătoare zvîrlite cu îndemînare se încolăceau pe sîrmele de telegraf, pe sîrmele electrice, fluturînd vesel a sărbătoare.

Mazăre, cu ochii cît pumnul, răcnea în zadar încercînd să oprească cel puţin mulţimea ca să ajungă în preajma pavilionului de vînătoare. Lîngă el, scuturînd nervos cravaşa, stătea aghiotantul regal.

Deodată, mulţimea se năpusti înghesuindu-se pe malul rîului, mai, mai să dărîme barele. Din susul rîului venea o flotă neobişnuită: vaporaşe de lemn, de toate mărimile, pluteau maiestos... Şi pe fiecare vaporaş un steguleţ roşu. Acolo unde apa forma vîrtejuri, vaporaşele făceau o curbă graţioasă, şovăiau o clipă în loc, apoi porneau mai departe. Atunci, din mijlocul uralelor izbucnite din mii de piepturi, se înalţă puternică, zguduitoare, ca un val neînfrînt INTERNAŢIONALA. Cînta cheiul de la un capăt la celălalt al oraşului. Iar cîntecul era străbătut, precum un nor de fulgere, de strigăte de luptă: „Trăiască partidul comunist!", „Trăiască Uniunea Sovietică!", „Trăiască Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie!"

— În apă! În apă, după vaporaşe! răcnea sufocat Mazăre cu ochii cît cepele.

Sergenţii intrau îmbrăcaţi în rîu, alunecau pe fundul noroios, în timp ce vaporaşele, din cauza curentului, le scăpau din mîini.

Petrişor şi ceilalţi copii cu care lucrase se aflau pe unul din poduri. Băiatul rîdea şi plîngea. Ştia că părinţii lui sînt în beciurile poliţiei, că au fost poate bătuţi. Dar rîdea de bucurie: sectorul 7 fusese acoperit!

— Domnule aghiotant!... faţa buhăită de nesomn şi spaimă a comisarului Mazăre inspira milă. Ce va zice majestatea sa?

— Regele a plecat acum cîteva minute, îi răspunse sarcastic aghiotantul. Vînătoarea a fost amînată.

Atîta spuse, întoarse spatele şi se sui în maşina luxoasă care-l aştepta.

Ilustraţii: TIA PELTZ

WEISS AUREL

PENTRU PATRIA NOASTRĂ DRAGĂ

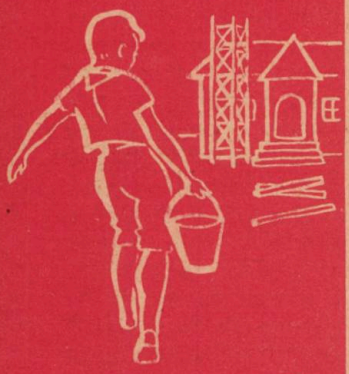

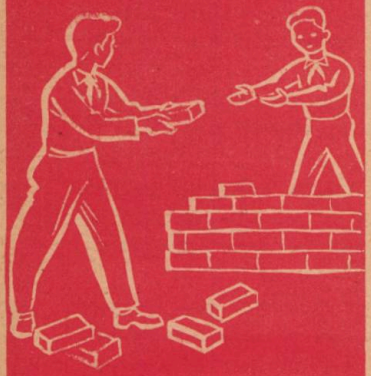

Din toate colţurile ţării ne sosesc veşti despre noi şi noi acţiuni patriotice pioniereşti. Iată cîteva din aceste acţiuni:

● *„Noi am hotărît să adunăm fier vechi din care să se poată construi un tractor. Peste puţin timp, angajamentul va fi îndeplinit" — ne transmit pionierii şi şcolarii din Drăgăşani.*

● *„Dragă redacţie — ne scriu pionierii şi elevii Şcolii de 4 ani din comuna Valea Călugărească, regiunea Ploeşti — vrem şi noi să contribuim, după puterile noastre, la înflorirea patriei dragi. De aceea, am iniţiat numeroase acţiuni pioniereşti. În cele 11.000 ore de muncă patriotică, am plivit tarlalele gospodăriei agricole colective şi am colectat 2.640 kg de fier vechi".*

● *„A trecut mai mult timp de cînd unitatea noastră a plantat 5 ha cu puieţi de ulm şi stejar — scrie pionierul Istrate Ionel din comuna Dealu Lung, raionul Focşani. După ce i-am plantat, nu i-am dat uitării. Într-o dimineaţă, toată unitatea a pornit la lucru. Mai întîi am prăşit la Poiana Oii, apoi la Brezoaia. Rezultatele obţinute ne-au îndemnat la noi acţiuni pioniereşti."*

● *Dacă ai să te duci în satul Segarcea, raionul Slatina, vei afla că la înălţarea noii şcoli şi pionierii au muncit mult. Pe şantier, au cărat cărămidă, au adus apă, au cernut nisipul, au făcut lucrări care au adus însemnate economii.*

● *„În timpul vacanţei, pe lîngă jocurile, excursiile şi adunările organizate, noi am fost la culesul spicelor, am colectat 2.000 kg de fier vechi şi 500 kg de maculatură. În afară de acestea, am curăţat parcul oraşului şi am înfrumuseţat strada şcolii" — îţi vor spune pionierii din oraşul Băicoi, regiunea Ploeşti.*

● *„Minunată a fost vacanţa! Cîte vizite, excursii, jocuri n-am făcut! Dar în programul nostru de activităţi am trecut şi colectarea fierului vechi. Şi, nu de mult, am predat 3.000 kg de fier vechi" — au scris pionierii de la Şcoala medie nr. 2 din Fălticeni în jurnalul lor de unitate.*

● *„Şi noi am dat o mînă de ajutor la mărirea şcolii noastre — ne transmite pioniera Suciu Maria din clasa a V-a, a Şcolii de 7 ani din Călan, regiunea Hunedoara. Am cărat cărămizi şi ţigle... Acum şcoala noastră este gata şi ne mîndrim cu ea."*

★

...Da, din Suceava sau din Constanţa, din regiunea Stalin sau din regiunea Ploeşti, din satele şi oraşele patriei, poţi afla că pionierii ajută cu multă hărnicie pe cei care muncesc în uzine şi pe ogoare.

Şi astfel de veşti îmbucurătoare, despre străduinţa pionierilor de a contribui la bunăstarea şi înflorirea ţării, te vor întîmpina în multe unităţi de pionieri.

Aşteptăm veşti şi despre alte acţiuni pioniereşti menite să contribuie la lupta muncitorilor pentru ca patria noastră să fie din ce în ce mai bogată şi mai frumoasă.

MAGDA RETEVOESCU
cl. a IV-a, președintă de grupă

ȘTABLE VICTOR
cl. a IV-a, președinte de detașament

COSMA CODRUȚA
cl. a VI-a, președintă de grupă

O unitate fără nici un repetent!

Ne aflăm în unitatea de pionieri a Școlii de 7 ani nr. 1 Curtea de Argeș. Trebuie spus că avem de-a face cu una din unitățile fruntașe din regiunea Pitești. Vă închipuiți deci că, atunci cînd am început să discutăm cu pionierii despre realizările lor, nu știam cu ce să începem. „Pionierii au amenajat prin muncă voluntară un parc; pionierii au obținut locul I la concursul cultural artistic pe raion; pionierii au colectat însemnate cantități de fier vechi, borcane, sticle; *la sfîrșitul anului trecut, nu a existat nici un pionier repetent în unitate*".

Toate cele de mai sus sînt importante; dar această din urmă realizare a unității de pionieri ne-a bucurat în mod deosebit. Pentru că învățătura este munca cea mai de seamă a pionierului, iar colectivul de conducere al unității, pionierii au înțeles acest lucru. Au înțeles că a-ți iubi patria, a o sluji înseamnă să te pregătești cît mai bine în școală, ca apoi să devii un cetățean folositor construirii socialismului în țara noastră.

Am dori să vă povestim multe lucruri despre pionierii unității Școlii de 7 ani nr. 1 din Curtea de Argeș. Și o vom face cu primul prilej. Deocamdată însă am vrea să vă înfățișăm cîteva chipuri din această unitate văzute de sculptorița Jeana Ghertler, care s-a deplasat la Școala nr 1. din Curtea de Argeș, spre a zugrăvi pe cîțiva dintre pionierii cei mai buni.

Ei sînt fruntași la învățătură, la munca de folos patriotic și la activitatea pionierească în general.

STĂNCIULESCU NICOLAE
cl. a VI-a, președinte de detașament

ERHAN MARIA
cl. a IV-a, președintă de grupă

ALEXE LUCIAN
cl. a VII-a B, președinte de grupă

Spartachiada pionierilor și școlarilor

Performanțe

Cei care în zilele finalei Spartachiadei pionierilor și școlarilor au fost prezenți pe Stadionul tineretului din București au cunoscut și pe Crețu Ovidiu din Cîmpulung Muscel, și pe Vîrlan Elena din București, și pe Nemeș Magdalena din Petroșeni... Voi însă nu-i cunoașteți. Și de aceea ne-am hotărît să vi-i prezentăm. Vom începe cu alergătorul care a realizat...

CEA MAI BUNĂ PERFORMANȚĂ A SPARTACHIADEI

E un băiat înalt, slăbuț, cu părul negru ca tăciunele și scurt ca la arici. Învață

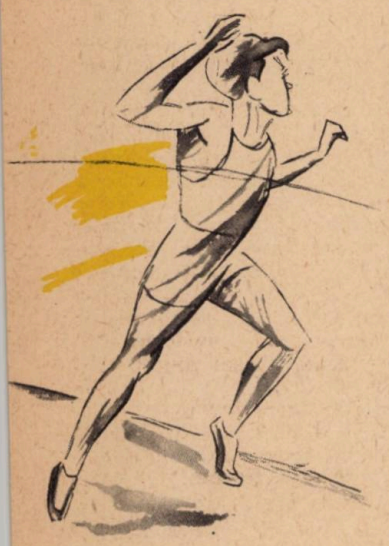

la Școala de 7 ani nr. 1 din Cîmpulung Muscel. Participă pentru prima dată la un concurs de o asemenea amploare. Dar pasiunea lui pentru această ramură sportivă, antrenamentele de săptămîni și săptămîni de-a rîndul, au fost încununate de succes în întrecerile spartachiadei. La faza regională, Ovidiu a scos pe 60 m plat cel mai bun timp — 7,3 s. Datorită acestei performanțe el a fost selecționat în lotul regiunii Pitești.

...Cea de-a treia zi a finalelor spartachiadei. Crainicul anunță: „Concurenții în proba de 60 m plat să se prezinte la start!"

Ovidiu, care pînă atunci urmărise cu atenție desfășurarea probei de 40 m plat, tresări ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis. Acum era rîndul lui! Inima începuse să-i bată parcă, mai cu putere, ca și cum ar fi vrut să-i iasă din piept. Desigur, emoțiile primului concurs pe țară! Va reuși oare să mai realizeze performanța din faza regională? A ocupat culoarul trei. Pocnetul de pistol l-a făcut să țîșnească — săgeată iute — și iată-l alergînd ca vîntul pe pistă.

— Hai, Ovidiu!... Hai, Ovidiu! îl încurajau pionierii din lotul regiunii Pitești.

Și Ovidiu rupse primul firul de ață de la sosire. Cîteva clipe mai tîrziu, arbitrii, oficialii l-au înconjurat și au început să-i strîngă mîna, felicitîndu-l.

— Bravo, Ovidiu! Ai realizat un nou record republican de juniori categoria a II-a: 7,3 s!

Ziua de 22 august 1959 Ovidiu a însemnat-o cu litere mari pe panglica medaliei de campion. E ziua pe care n-o va putea uita niciodată.

5,12 m LA LUNGIME...

...este o performanță la care nu se așteptase nimeni,

mai cu seamă că în cadrul Spartachiadei, la fete, cea mai bună săritură în lungime n-a depășit 4,90 m. Și totuși, pioniera Vîrlan Elena de la Școala medie mixtă nr. 24 din capitală, începătoare (practică atletismul de-abia din vara anului trecut) a sărit 5,12 m. La sfîrșitul probei i-am luat proaspetei campioane un scurt interviu. Iată ce ne-a spus: „De fapt, proba mea preferată este săritura în înălțime. Nu știu de ce, dar îmi place mai mult. În cadrul Cupei «Cetatea Bucur», care s-a desfășurat la 2 august, anul acesta, am reușit să realizez o performanță bunicică, 1,45 m. Această performanță mă face să dau și mai mare atenție antrenamentelor mele, încît n-am să neglijez nici săritura în înălțime."

IAR LA ÎNĂLȚIME — 1,41 m!

...a sărit Magdalena Nemeș, de la Școala medie mixtă din Petroșeni. Nu e cea mai bună performanță a ei. Cu două luni în urmă a reușit să treacă stacheta ridicată la 1,44 m. Poate acest numai 1,41 m se datorește puțin și emoției. Magda nu s-a mai văzut niciodată înconjurată de atîția spectatori. Și apoi, niciodată obiectivul aparatului de filmat nu s-a mai oprit asupra chipului ei. A fost puțin amărîtă, cu toate că a ocupat locul întîi, dar această amărăciune s-a risipit îndată ce recordmena mondială Iolanda Balaș s-a apropiat de groapa de sărituri.

— Bravo! Îmi place cum ai sărit. Totuși, să știi că ai o greșeală și aceasta nu te lasă să treci ștacheta ridicată mai sus. Vezi, continuă Iolanda Balaș, cînd faci bătaia cu piciorul, prima dată trebuie să sari în sus și numai după aceea să te rostogolești.

Magda o privea sorbind-o din ochi. Cît de mult visase ea să se întîlnească și să stea de vorbă cu Iolanda Balaș. Și uite, acum, la finalele Spartachiadei pionierilor, această dorință a ei s-a împlinit.

Sîntem siguri că ascultînd sfaturile maestrei emerite a sportului Iolanda Balaș, Magda va reuși să treacă ștacheta ridicată și mai sus. Cine știe dacă peste ani, Magda nu va ajunge și ea recordmenă mondială. Doar și Iolanda a obținut primele victorii la o întrecere asemănătoare și tot la vîrsta Magdei...

RADU POPA

ora 0,02 minute și 24 secunde

14 septembrie 1959. Abia trecuseră cîteva secunde peste miezul nopții (după ora Moscovei), și secundarele își vedeau de mersul lor, egal și precis. Specialiștii spuneau că, la puține minute după miezul acelei nopți de 14, containerul va atinge suprafața Lunii. Primul corp pămîntesc care atinge Luna!

Oamenii aveau răsuflarea tăiată, iar cronometrele pe care le priveau în față parcă dansau... Bip... Bip... Bip... Semnalele-radio venite din Cosmos arătau că pe container totul decurge normal. Cu fiecare secundă însă, corpul pămîntesc (containerul), se apropia cu o viteză de 3,3 km/s de Lună. Secundele trec, iar semnalele se aud încă zglobiu pînă ce fețele încordate se destind într-o exclamație generală de triumf. Cronometrele au marcat ora 0,02 minute și 24 secunde. În acea clipă containerul sovietic a atins solul lunar, și dispozitivele speciale au avut grijă ca fanioanele instalate pe bord să nu dispară fără urme. Nu peste mulți ani ele vor putea fi găsite. Aceia care le vor ridica vor putea citi pe sferele lor de oțel: „Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, septembrie 1959" — mărturie a geniului creator al savanților sovietici.

Așadar, totul a decurs după cum a fost prevăzut: un tren de rachete s-a înălțat de pe Pămînt la 12 septembrie. Ultima treaptă a trenului a purtat în interiorul ei containerul cu aparate pentru diferite măsurători, cum ar fi: a cîmpului magnetic terestru și lunar, a zonelor cu iradiații periculoase din jurul Pămîntului, a gazelor și pulberii interplanetare, a meteoriților etc., precum și cîteva posturi de radio care transmiteau neîncetat datele lor pe Pămînt.

Trebuie să amintim că mulți oameni de știință din Occident se îndoiau de reușita atingerii Lunii chiar atunci cînd ei aflaseră că racheta sovietică se afla în plin zbor. Unii au spus chiar că „a atinge Luna cu o fuzee fără pilot este tot atît de dificil ca și cînd s-ar dirija de la distanță un automobil prin circulația unui oraș mare".

Îndoiala lor a fost spulberată repede, deoarece posturile de radio de pe container funcționau normal, cometa artificială formată de norul de sodiu expulzat de pe container a putut fi văzută și fotografiată exact la timpul și locul indicat de specialiștii sovietici, iar Bip... Bipul electromagnetic al posturilor de radio a încetat la timpul prevăzut, containerul atingînd suprafața Lunii.

Programul de cercetări făcute cu ocazia acestei lansări s-a terminat. Datele culese se află în cercetare și vor fi comunicate întregii lumi.

Pînă acum, lansările în spațiu erau făcute numai pe principiul balistic, adică folosindu-se anumite unghiuri de direcție și anumite viteze, calculate cu precizie; sateliții sau rachetele erau plasate pe orbite, pe drumuri cunoscute dinainte. Pe aceste orbite, rachetele și sateliții se deplasau în virtutea principiului inerției.

De astă-dată nu se punea numai problema lansării unui corp în spațiul interplanetar, ci a atingerii unui anumit obiectiv în acest spațiu. Folosind numai traiectoria balistică, atingerea Lunii de către rachetă ar fi fost mult îngreunată, deoarece în drumul ei există numeroase forțe care acționează permanent, în mod variabil: gravitatea terestră, lunară, solară. Ceea ce a însemnat noutatea impresionantă a acestei lansări a constituit-o faptul că ultima treaptă a rachetei nu a eliberat containerul decît după ce l-a condus (fiind dirijată prin unde de pe Pămînt) printre încleștarea aceasta de forțe. Eliberarea containerului a fost făcută numai atunci cînd a existat siguranța că inerția mișcării ce i-a fost imprimată îl va duce precis pe obiectivul fixat: Luna.

Ora 0,02 minute și 24 secunde din 14 septembrie 1959 va rămîne însemnată în istorie ca o nouă victorie a supunerii naturii, a legilor sale de către om. Ea este o dovadă a noilor victorii, și mai mari, care vor veni.

Dragi cititori,

În momentul în care revista se afla sub tipar ne-a sosit o veste de o uriașă însemnătate: U.R.S.S. a lansat prima stațiune cosmică din lume. Aceasta a făcut ocolul lunii și transmite necontenit informații științifice.

Poate că la ora cînd poștașul vă va aduce revista, veți fi citit de acum și alte vești despre alte realizări în domeniul cuceririi Cosmosului, domeniu în fruntea căruia se află Uniunea Sovietică.

Noii prieteni ai lui Petrică

Dragă Petrică,

Scrisoarea trimisă de tine ne-a plăcut mult. Ne-a bucurat mai ales pasajul următor: „Tata a venit azi vesel acasă. Ducea cu el o cutie pe care abia putea s-o care. Ne-am adunat, firește, cu toții în jurul lui. A deschis cutia, tacticos, în ciuda nerăbdării noastre, și a ieșit la iveală un televizor „Record" nounouț. Peste vreo două zile a luat salariul și Gheorghe, fratele meu mai mare. Și-a făcut un costum frumos gri închis, cu o dunguliță fină, albă! „În casele noastre e bună stare". Așa spun toți: și tata, și mama, și vecinii.

Pe drept cuvînt, dragă Petrică, ți-ai pus întrebarea: „Cui le datorăm toate acestea?" Cui datorăm viața noastră din ce în ce mai frumoasă? Răspunsul ți l-ai dat foarte bine singur: muncitorilor, țăranilor muncitori, inginerilor și tehnicienilor, oamenilor de știință și de artă călăuziți de partid. Asta ne-a dat o idee: să-ți facem cunoștință cu cîțiva dintre aceia care contribuie la viața noastră din ce în ce mai frumoasă, așa cum ne spui tu în scrisoare, la bogăția și frumusețea patriei noastre.

REDACȚIA

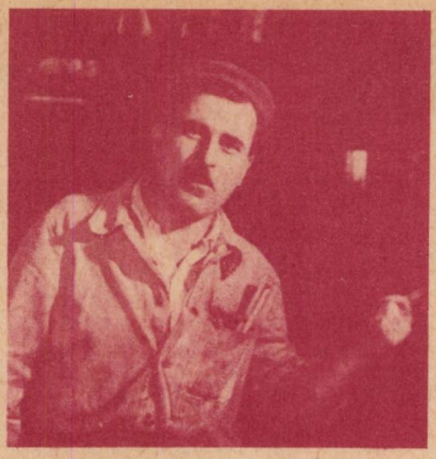

Numele meu este Androne Tudor...

... și-mi face multă plăcere să te cunosc. Firește, aș vrea să știu și eu mai multe despre tine: cum înveți, ce ai vrea să fii cînd ai să te faci mare și alte amănunte. Despre asta însă ai să-mi scrii, nu-i așa? Eu, în așteptarea scrisorii, am să-ți spun cîte ceva despre mine, noul tău prieten. Cum mă numesc, ai aflat. Trebuie să adaug doar că lucrez la Uzinele „Tudor Vladimirescu" din București (uzina care construiește autobusele T.V.) și sînt șef de brigadă. În brigadă mai am 4 tineri: Ion Constantin, Vasile Gheorghe, Cioceanu Alexandru și Costache Petre. Toți sînt utemiști. Brigada noastră e fruntașă și ne mîndrim cu ea. De pildă, în ultima perioadă am dat 20 de șasiuri peste plan și am reușit să facem și economii serioase.

Ce ne îndeamnă la aceasta? Ai spus-o singur în scrisoarea ta către redacție. Sub conducerea înțeleaptă a partidului, eu și băieții din brigadă, și toți muncitorii de la Uzinele „Tudor Vladimirescu", ne străduim ca în toate casele să fie belșug, să fie bine, așa cum e acum în casa ta și în casele colegilor și cunoscuților tăi. Lupta pentru bunăstarea întregului popor, pentru înflorirea patriei noastre dragi e în toi. Rezultate luminoase s-au arătat și după hotărîrile plenarei C. C. al P.M.R. din 13—14 iulie 1959. Iar lozinca noastră, a muncitorilor, este: „Înainte pentru construirea socialismului!" — pe care o cunoști și tu foarte bine.

Mă gîndesc la copiii mei

...dragă Petrică, atunci cînd îți scriu aceste rînduri. Am trei copii și mi-s dragi ca ochii din cap. Eu sînt mecanic la secția de întreținere-mașini a Uzinelor „Mao Țze-dun" din București. Sînt șeful unei echipe care se ocupă de repararea mașinilor-unelte. Lunar se realizează economii însemnate prin recuperarea deșeurilor, de pildă. Ba, mai mult, din deșeuri, brigada a construit o cutie Northon, care a însemnat, dintr-o dată, cîteva mii de lei economii. În afară de aceasta, tinerii din brigadă au efectuat fiecare cîte 100 ore de muncă voluntară și au luat cu toții insigna de brigadier.

Multe ar fi de povestit de pe la noi... Și toate cîte se fac sînt pentru tine, Petrică. Te minunezi? Da, da. Pentru tine sînt toate, deși, pînă azi, nici nu te-am cunoscut. Pentru ca tu și alte zeci de mii de copii ca tine să aveți o viață frumoasă și îmbelșugată, căci mi-s dragi toți copiii patriei, ca și cei trei copii ai mei.

Eu sînt muncitor vechi. Am prins vremurile cînd la fabrica „Vulcan" (astăzi Uzinele „Mao Țze-dun") se lucra în barăci umede și întunecoase, cînd trăiam șapte inși în două încăperi cu pămînt pe jos. Așa cum le doresc copiilor mei o viață fericită, așa îți doresc și ție și tuturor copiilor patriei. Pentru aceea ne străduim noi toți în fabrică.

Dacă vrei să-mi scrii, iată adresa mea: Gheorghe Ion, Uzinele „Mao Țze-dun", București, secția de întreținere-mașini.

Dragă Petrică,

Atunci cînd tăticul tău o să-ți cumpere o haină din materialul numit covercot poate că ai să te gîndești și la mine. Poate că bucata de stofă din care e făcută haina ta am lucrat-o chiar eu, cu

mîinile mele. Căci asta mi-i meseria: ţesătoare. Ai auzit, desigur, despre Uzinele „7 Noiembrie" din Bucureşti.

Dacă ai să vii vreodată pe la noi, să întrebi de Călugăru Steliana de la sectorul ţesătorie. Să nu te superi că am fost indiscretă şi am citit şi scrisorile de mai sus, dar eram curioasă să văd ce-ţi vor scrie ceilalţi. Aş vrea să-ţi spun că şi eu sînt şefa unei brigăzi mari, deşi sînt cu mult mai tînără decît tovarăşul Androne sau decît tovarăşul Gheorghe Ion... Şi aş mai adăuga că şi brigada noastră e fruntaşă. În fiecare lună realizăm economii frumoase la suveici, pikere, curele de bătaie (toate — unelte de-ale meseriei noastre) şi ne străduim să dăm cît mai puţine deşeuri.

Poate că ţi se par lucruri mărunte. Dar aşa, economisind în fiecare lună cîte puţin, te trezeşti că stofa şi pînzeturile se ieftinesc. De aceea şi haina pe care ţi-o va cumpăra tatăl tău va fi mai ieftină. Şi din banii care rămîn de la toate mărfurile ieftinite, din plusul de salariu pe care-l capătă tatăl şi fratele tău apare un televizor, un lucru nou în casă, care face viaţa mai plină, mai fericită. Pînă azi nu te-am cunoscut nici pe tine, nici pe fratele tău. Dar să ştii că sînt mîndră, pentru că din munca noastră, a tuturor, voi vă bucuraţi de bună stare şi belşug.

Poate că...

...cine ştie, vom fi peste cîţiva ani „colegi", dragă Petrică. Dar întîi să facem cunoştinţă aşa cum se cuvine: mă numesc Ionescu Gheorghe şi sînt muncitor în „secţia de croit feţe" a Fabricii de încălţăminte „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti. Ca şi ceilalţi tovarăşi muncitori care ţi-au scris, şi eu conduc o brigadă alcătuită din 10 tineri. Brigada noastră se numeşte „Ilie Pintilie".

Sînt atît de mîndri tinerii de numele pe care-l poartă brigada, încît nici n-ar putea concepe ca la noi să existe codaşi. Chiar dacă nu te pricepi la evidenţa unei brigăzi, nu mă pot opri să nu-ţi spun că în lunile de vîrf noi realizăm 6.000—6.400 cm² de piele economii la feţe. Asta înseamnă cca. 2.000 de lei. Şi nu este numai o brigadă în secţia noastră, ci 3. Aceea care se numeşte „Bernath Andrei" e condusă de tovarăşul Nicolae Militaru. Ai auzit de el, nu? A iniţiat lupta pentru economisirea materialelor în industria de încălţăminte. Mii de muncitori îi urmează azi exemplul. Şi noi am învăţat multe de la el.

Vreau să vă povestesc despre ziua în care a luat naştere brigada noastră. Nu ştiu cum, dar în clipele acelea angajamentele noastre sunau ca un jurămînt: „Să slujim poporul, să răspundem chemărilor partidului, să contribuim la bunăstarea oamenilor muncii, la viitorul luminos al patriei noastre.

Şi cîtă mîndrie am simţit cînd încălţămintea noastră a apărut în vitrine cu noile preţuri! Simţeam că şi eu, şi ceilalţi din brigada mea am contribuit la micşorarea preţurilor, prin munca noastră, prin economiile realizate de noi în producţie.

Asemenea tovarăşilor Androne, Gheorghe Ion, Călugăru Steliana, Ionescu Gheorghe, în ţara noastră sînt mii şi mii de muncitori care, călăuziţi de partid, luptă pentru bunăstarea şi fericirea întregului popor. Iar vouă, dragi copii, vă revine sarcina de a învăţa cu sîrg, de a fi disciplinaţi, de a participa la activităţile pionereşti, pentru a răsplăti eforturile depuse de muncitori spre a vă face o viaţă îmbelşugată şi fericită.

Meridiane Sovietice

STEAGUL S-A REÎNTORS ÎN ŞCOALĂ

– Cînd prima expediţie antarctică a U.R.S.S. a pornit la drum, acum vreo 4 ani, pionierii Şcolii nr. 661 din Moscova i-au dat în dar un steag pionieresc.

Timpul trecea... Expediţia se apropia de sfîrşit. Într-o bună zi, la şcoală sosi o radiogramă: „Steagul roşu pionieresc flutură deasupra gheţarilor veşnici ai celui de-al şaselea continent, alături de drapelul U.R.S.S."

Nu de mult, membrii expediţiei antarctice, reîntorcîndu-se în patrie, au adus cu ei steagul şi l-au dat în păstrare unităţii de pionieri.

Pionierii au mai primit atunci de la exploratori o cheie simbolică a staţiunii antarctice „Pionierskaia", staţiune denumită astfel chiar de pionierii Şcolii nr. 661. Li s-au mai dăruit, de asemenea, un album cu fotografii şi autografe ale membrilor expediţiei polare.

Un alt lucru preţios păstrat în şcoală cu dragoste de către copii este un tablou al lui V.I. Lenin brodat de pionieri. Şi acest portret a petrecut în staţiunea antarctică 4 ani.

O SERBARE DEOSEBITĂ...

... a avut loc la o casă a pionierilor din Moscova. Copiii au venit costumaţi în eroi din cărţile lor preferate. La această serbare a cărţii au mai fost prezenţi mulţi dintre scriitorii cei mai cunoscuţi. Ei au stat de vorbă cu propriii lor eroi, care nu erau alţii decît... copii costumaţi.

UN ÎNALT SPIRIT TOVĂRĂŞESC

Valentina Gaganova, şefă de brigadă la Combinatul textil din Vîşnii Volocek, conducea cea mai bună brigadă de filatoare. Brigada era mereu fruntaşă între fruntaşe, fetele din brigadă erau mulţumite de rezultatele muncii lor, dar Valea, şefa brigăzii, nu se simţea mulţumită. Alături de brigada sa, lucrau fetele din brigada condusă de Liusea Şibalova. Brigada Liusei era un colectiv de muncă rămas în urmă, şi acest lucru nu-i plăcea Valiei. Ea hotărî să treacă în brigada Liusei şi să le ajute pe fete să-şi organizeze mai bine munca, să le ajute să-şi însuşească din experienţa muncii înaintate. Valea ceru acest lucru direcţiei şi i se aprobă. Tînăra comsomolistă Valea Gaganova trecu în brigada vecină, deşi era conştientă că aici va cîştiga mai puţin şi va avea de luptat cu greutăţile. Ea a venit însă în mijlocul acestui colectiv ca tovarăş şi prieten, aducînd cu ea experienţa de organizator şi un stagiu strălucit de muncă.

Primele rezultate s-au vestit nu după mult timp: brigada a început să dea peste plan 1.700 kg de fire toarse, iar cîştigul muncitoarelor s-a mărit.

Pentru strădania ei, pentru înaltul spirit tovărăşesc de care a dat dovadă, Valea Gaganova a primit, în iulie, titlul de „Erou al Muncii Socialiste", Ordinul „Lenin" şi medalia de aur „Secera şi ciocanul".

CEA MAI MARE UZINĂ DIN LUME

La Temir-Tau (R.S.S. Kazahă) se construieşte cea mai mare uzină din lume. Şantierul de construcţie al uzinei se întinde pe o suprafaţă de 120 km². Împreună cu combinatul metalurgic ce se construieşte în Siberia apuseană, noua uzină va da anual o cantitate de oţel egală cu producţia din anul acesta a Angliei.

Prima brigadă comunistă de muncă.

... Undeva, la marginea Moscovei, se află Depoul de triaj al căii ferate Moscova-Reazan. De aci a pornit, acum un an, inițiativa creării de brigăzi comuniste de muncă. Și iată cum:

Ideea de a se crea o brigadă de muncă care să lucreze în chip nou, comunist, care să închege între membrii brigăzii o prietenie sinceră, bazată pe cele mai nobile sentimente ale omului nou, omul comunist, a pornit din atelierul de reparat locomotive Diesel.

Cei șapte comuniști din acest atelier s-au gîndit în fel și chip cum s-ar putea îndeplini mai cu temei directivele partidului și au stabilit o seamă de lucruri, o seamă de condiții fundamentale, ca să le spunem așa. Au cerut apoi părerea și celor 22 de comsomoliști. La 13 octombrie 1958, au ținut o adunare în care au hotărît: 1) să automatizeze procesele de producție; 2) să reducă durata reparațiilor; 3) fiecare muncitor din atelier să facă, cel puțin o dată pe an, o propunere de raționalizare; 4) prin aceste propuneri să se economisească 60.000 de ruble pe an; 5) să ajute la repararea utilajului agricol al colhozurilor patronate; 6) să-i ajute pe elevii școlilor patronate de atelier să se specializeze în meseria îndrăgită; 7) toți tinerii să termine școala de 10 ani etc.

... Zi de zi, apoi, legăturile de prietenie dintre tineri au devenit mai strînse, munca a început să meargă și mai bine. Prima bucurie mare pentru brigadă a fost aceea că, la 21 noiembrie 1958, s-a acordat brigăzii de la atelierul de reparare a locomotivelor Diesel titlul de brigadă comunistă.

În aprilie 1959, brigada a îndeplinit planul lunar în numai 21 de zile. Direcția a răsplătit strădania ei cu un premiu de 4.000 de ruble și Drapelul de producție al căilor ferate. Premiul de 4.000 de ruble a fost folosit de brigadă astfel: 1.000 ruble pentru bilete de teatru; 3.000 de ruble au fost alocate pentru a se cumpăra mobilă la 2 tovarăși din brigadă, de curînd mutați în locuințe noi.

În același timp, brigada și-a propus să respecte tot mai multe cerințe care educă la tineri caracterul omului de tip comunist: tinerii să se intereseze de timpul liber al tovarășilor lor, să petreacă în comun, să se ajute la nevoie etc...

Numai în capitala uriașului stat socialist s-au creat pînă în luna mai 1959 peste 6.000 de brigăzi comuniste de muncă, iar în întreaga Uniune Sovietică — peste 130.000!

POMUL PRIETENIEI

La Soci, în Grădina botanică, există un pom uriaș de a cărui coroană atîrnă 45 soiuri de citrice, fiecare soi fiind altoit de cîte un vizitator al grădinii. Printre cei care au altoit soiuri de citrice pe coroana acestui pom-livadă se numără celebrul cîntăreț Paul Robeson.

Ideea acestui pom-minune a fost a unei fetițe din nordul îndepărtat. Venind la Soci să se vindece, ea a vizitat într-o zi grădina. Zărind mai multe soiuri de citrice, l-a întrebat pe grădinar: „Nu s-ar putea să crească toate soiurile pe un singur pom ?" „Vino peste 2-3 ani și-ți vei vedea dorința împlinită !" — i-a răspuns grădinarul.

Și iată că astăzi pomul-livadă numără în coroana lui fructele a 45 soiuri de citrice.

... se vor construi în timpul septenalului pentru colhoznicii ucraineni.

Numai în acest an, zeci de sate ucrainene au devenit sau sînt pe cale să devină centre urbane. Construirea acestor centre se face pe baza unui plan general. În cele 1.800.000 de locuințe ce se vor construi se vor muta milioane de oameni ai muncii, iar clădirile vor contribui continuu la înfrumusețarea și modernizarea satelor ucrainene.

PUSTIUL VA FI ÎNVINS

Experiențele au dovedit că pentru fertilizarea deșerturilor sînt mai eficace și mai rentabile fîntînile arteziene decît irigația cu ajutorul canalelor. Astfel, în regiunea sudică a deșertului Muin-Kum (Kazahstan) a fost săpat un puț adînc de 500 m. El va furniza, pentru o fîntînă arteziană, aproape 300 m³ de apă pe oră!

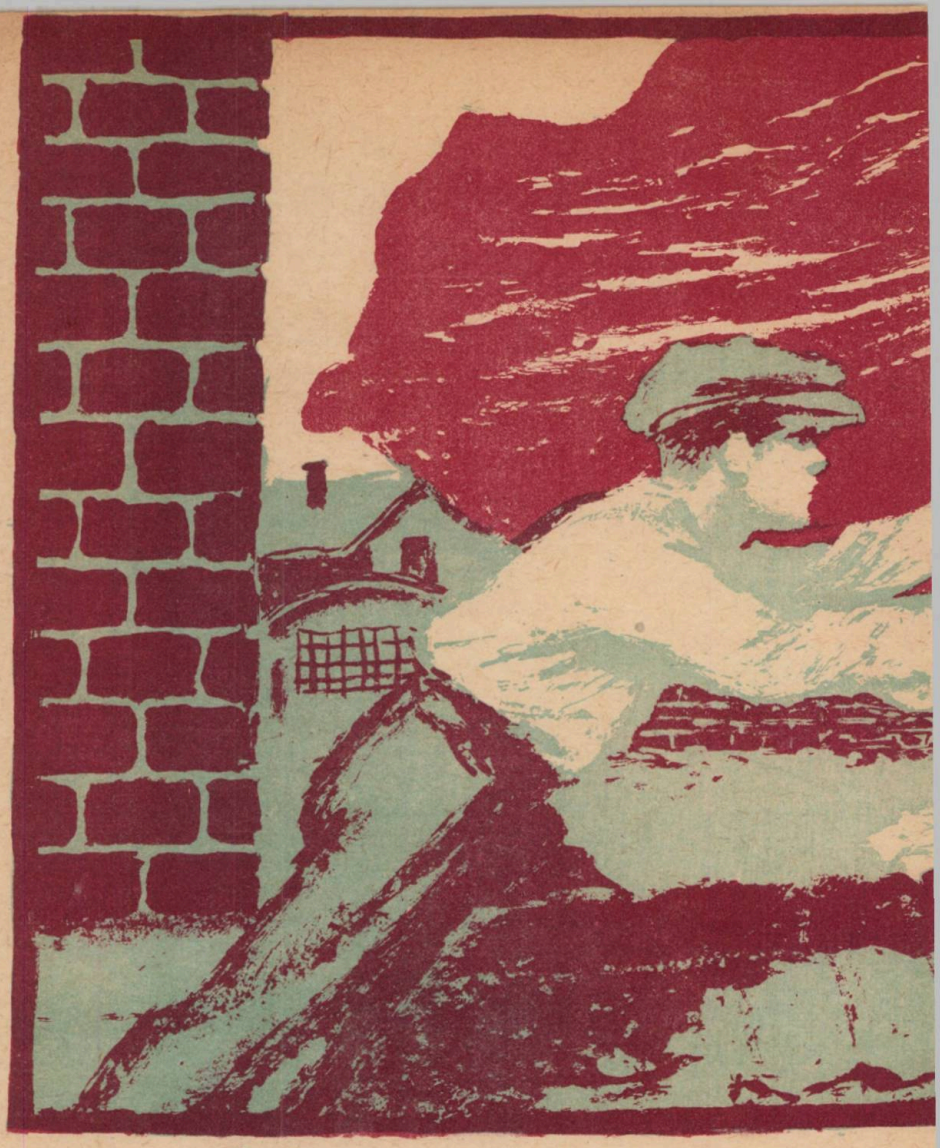

Ilie P.

de TITEL CONSTANTINESCU

Abecedar

(Copil sărac, Ilie Pintilie învăţa cu alţii de seama lui pe acelaşi abecedar).

Lampa fumegă pe masă.
Glasuri mici dezleagă rar
Slove din abecedar.
Doar o carte... Una doar!...

Patru sînt pe-o carte! Patru!
Bat-o focul sărăcie!
Printre ei, vreme tîrzie,
Învăţa şi Pintilie...
Unde fugi, steluţă? Unde?
Zorii pe furiş răsar.
Dorm băieţii, somn amar,
Patru pe-un abecedar...

Ucenic

Paisprezece ani avea.
Ţara sub boieri gemea.
Numai paisprezece ani.
Ţara — vai, sub bogătani.
Sus la Nicolina, sus,
Muncitori, pe-ascuns i-au spus,
Zile, seri la rînd, mereu,
Cum or frînge lanţul greu.
Cerul pe grumaji cădea.
Sărăcia clocotea.
Dar în inimă ardeă
Roşu steag, roşie stea.
Ucenicii trec spre casă.
Noaptea-i grea... Noaptea-i geroasă...
Printre ei, flacără vie,
E şi unul Pintilie!...

Sus, pe atelier

E un steag pe atelier,
Roşie îi e lumina.
Se adună nori pe cer,
Grevă e la Nicolina.

„Pîine şi dreptate vrem!“
Ard cuvintele pe gură.
Spaima neagră-i face ghem
Pe stăpînii plini de ură.

Soarele-n amurg s-a dus.
Zarea-i frunză ruginie.
Steagu-l împlîntase sus!
El, Ilie Pintilie!

Doftana

Lung, a somn, clipeşte geana.
Noaptea-i grea, de nepătruns.
Goi, flămînzi citesc pe-ascuns
Comuniştii la Doftana.

Răsfoind, pe rînd, o carte
Despre Lenin stau la sfat.
Clopote de pază bat
Sus pe zid şi mai departe.
Vocea curge-ncet, domoală.
Doar o carte-i! Una doar!
(Patru pe-un abecedar
învăţau şi-atunci, la şcoală!)
Dar, deodată, fiecare
Amuţeşte... Spionînd,
Paznic rău, negru la gînd
A trecut pe coridoare.

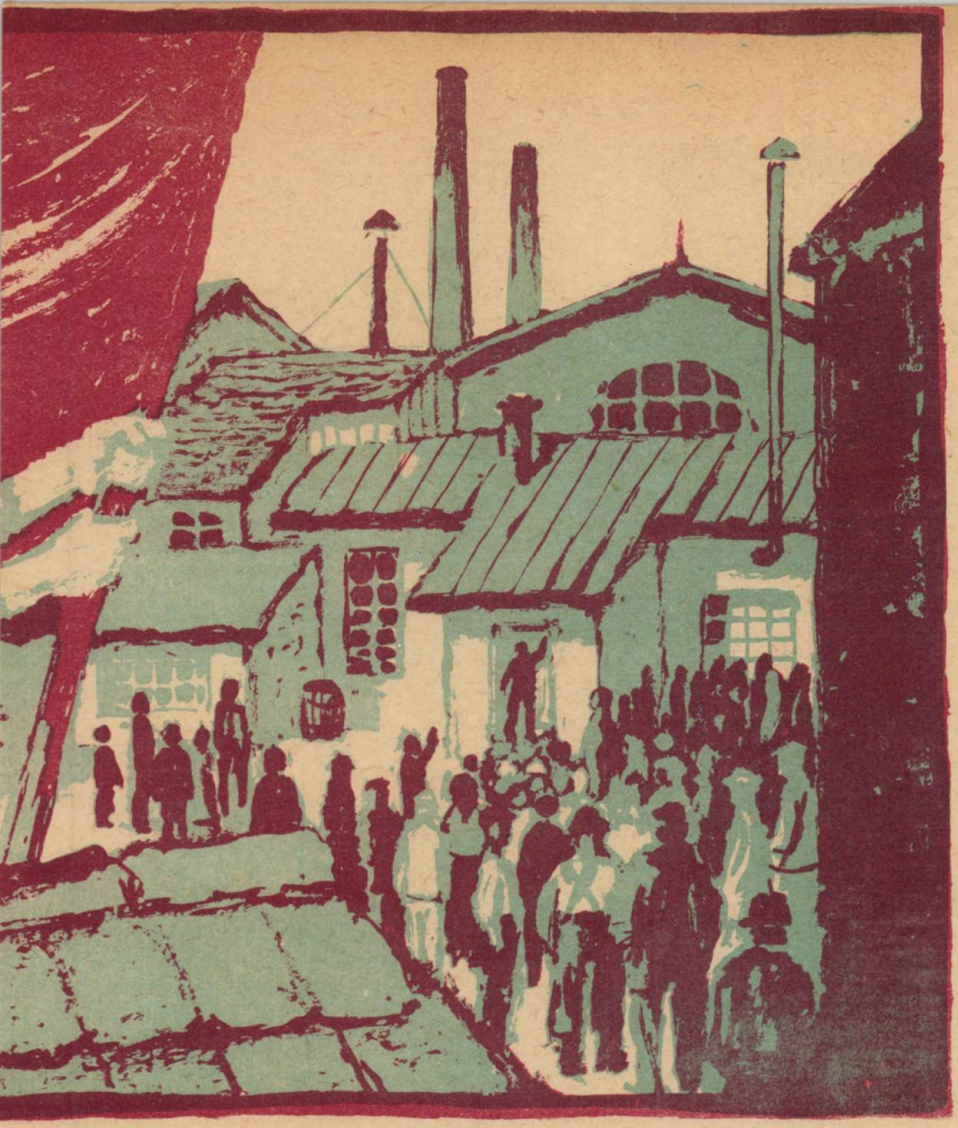

Pintilie

Ilustrație: DUMITRU NEGREA

Vorbele tîrziu s-adună.
Inimi iarăşi se deschid.
Cel mai drag cuvînt: partid!
Între ziduri reci răsună.

Trece-nflăcărat cuvîntul,
Ca o pasăre în zbor:
„Vom lupta pentru popor!“
Sună-n noapte jurămîntul.

La-ntrebări încet răspunde
Unul tînăr dintre ei.
Ochii sînt de ură grei,
Lanţul, glezna i-o ascunde.

Ziua-şi potoleşte goana.
Cîntă-n lanţuri tot mai mulţi.
„Noapte, stai la geam s-asculţi
Cum se cîntă la Doftana!“

Zboară cîntecul, solie.
Glasu-i dîrz, biruitor.
Printre cei din fruntea lor
E-un tovarăş, Pintilie!

Cutremur

Zidul vechi, gemînd,
Va cădea curînd.
Ploile, nămeţii
Au săpat pereţii
Şi-un cutremur lin
I-a-nclinat puţin.
Altul de-o veni,
Oare ce va fi?

★

Noapte grea de toamnă. Vînt.
Arde-un foc pe sub pămînt
Şi mi-l scutură urlînd.
Cad copacii tremurînd.

Şi Doftana se prăvale
Peste rîul alb din vale.
Mor sub ziduri cenuşii
Oameni îngropaţi de vii.
Cîntecul pornit din zbor
A-mpietrit pe gura lor.
Dar din piatră, de sub piatră,
Ca o flacără în vatră,
Cîntecul se ţese iar
Şi mai tînăr, şi mai clar.

Zboară cîntu-n lung şi-n lat,
Ca un steag înaripat.
Doar sub ziduri, nemişcaţi,
Dorm feciorii îngropaţi.
Şi-ntre ei, e Pintilie
Toamna-i tristă, sîngerie.

Epilog

Păsările au zburat departe,
Zborul lung în seară îl ascult.
Stau în casă răsfoind o carte
Despre anii vitregi de demult.

Pentru vesela copilărie,
Pentru roşul din cravata mea,
Lanţuri au răbdat în beznа grea
Şi-au căzut eroi ca Pintilie.

Tu veghezi, Partidule, părinte,
Pacea-n lume să-şi găsească loc,
Steagu-ţi ca o pasăre de foc
Ne deschide drumul înainte.

De vorbă cu
ACAD. EUGEN MACOVSCHI

O casă mare, cu ferestre largi, pe o stradă liniștită, înconjurată de copaci—plopi care au început să-și pună straiul tomnatic,arămiu. Este clădirea Institutului de biochimie. Intrăm. Liniște...Ore de lucru în laborator, în bibliotecă. Îl căutăm pe directorul institutului, pe academicianul Eugen Macovschi.Cînd aude că sîntem de la revista „Cravata roșie", un zîmbet larg îi luminează fața.

— Mă socotesc prieten al copiilor, ne spune tovarășul Macovschi, și nu o dată am încercat să le explic diferite probleme de știință pe înțelesul lor.

— De data aceasta, copiii ar dori să le povestiți despre colaborarea dumneavoastră cu oamenii de știință sovietici.

— Am s-o fac cu plăcere, cu atît mai mult cu cît în Uniunea Sovietică am prieteni de care mă leagă nu numai o strînsă colaborare științifică, dar și multe amintiri plăcute. Aș putea menționa aici pe profesorii universitari și academicieni A.I. Oparin, A.V. Palladin, A.A. Braunstein, S.E. Severin, G.C. Vladimirov, S.V. Anicikov, N.M. Sisakian, M.S. Koștoiant și alții. Și, dacă vreți, voi povesti cîte ceva despre academicianul Aleksandr Ivanovici Oparin, directorul Institutului de biochimie din Moscova. L-am cunoscut în 1950, pe cînd ne vizita țara... Pe atunci, institutul nostru nu exista. Conduceam un colectiv alcătuit doar din cîțiva biochimiști tineri. Mi-aduc aminte de discuțiile care le-am purtat cu acest prilej, de schimburile de păreri... Aveam înaintea noastră un savant cunoscut în toată lumea, dar simplitatea și veselia lui ne-au cucerit din prima clipă... Poate că ar fi însă bine să vorbesc puțin tinerilor dumneavoastră cititori despre cercetările științifice ale lui A.I. Oparin?!

— Da, aceasta ar fi interesant.

— În afara unui mare număr de lucrări științifice valoroase din domeniul biochimiei, A.I. Oparin a elaborat, printr-un studiu amănunțit, **o teorie importantă cu privire la originea vieții.** Pornind de la faptul că la început pe pămînt nu a existat viață, el a arătat că de-a lungul sutelor de mii de ani s-au format întîi diferite substanțe asemănătoare celor ce se găsesc azi în ființele vii. Aceste substanțe, care se aflau în apa mărilor primitive, au început să se adune, alcătuind formațiuni complicate, numite coacervate. Prin dezvoltarea coacervatelor s-a ajuns apoi la materia vie. Această teorie a lui Oparin a atras atenția lumii întregi.

— Deși știm cît este de grea problema aceasta, vă rugăm, tot în numele cititorilor noștri, să ne explicați importanța acestei teorii.

Aci tovarășul academician se oprește, se gîndește o clipă, de parcă ar vrea să-și aleagă cuvintele cele mai potrivite pentru a fi înțeles.

— Importanța practică a acestor cercetări este deosebită. Ele deschid drumul spre cunoașterea naturii intime a materiei vii și spre obținerea ei pe cale artificială. Toate acestea vor fi de mare folos omenirii. Vor avea aplicații în medicină, în agronomie și în alte domenii de activitate. Să vă dau un exemplu: mulți oameni de știință, printre care și academicianul Constantin Parhon, caută să lămurească procesul îmbătrînirii. Ei vor să stabilească măsuri care ar trebui luate pentru ca omul să rămînă mereu tînăr, viguros, capabil de muncă.

— Cu alte cuvinte va fi ca-în basme: tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte.

— Viață fără de moarte nu se poate, dar tinerețe fără bătrînețe da, ne răspunde tovarășul academician Macovschi. Știința are puteri nebănuite! În orice caz, fiind lămurită științific problema originii vieții pe pămînt, sperăm să nu mai existe oameni care să creadă că viața a apărut prin cine știe ce minuni dumnezeiești... Dar să vă povestesc mai departe. Spuneam că de la prima întîlnire cu eminentul savant sovietic A.I. Oparin am admirat gîndirea acestui mare om de știință... Am discutat mult atunci, iar mai tîrziu am început să corespondăm. Cînd la noi s-a înființat Institutul de chimie al Academiei R.P.R. am stabilit, de comun acord, să studiem o parte din problemele privitoare la coacervate care se studiază la Moscova. A fost o mare bucurie pentru noi cînd, peste cîțiva ani, la un simpozion internațional care s-a ținut la Moscova, am putut expune rezultatele cercetărilor noastre. De atunci am mai avut prilejul să merg la Moscova. Am vizitat atît Institutul de biochimie al Academiei de știință a U.R.S.S., condus de academicianul A.I. Oparin, cît și laboratoarele de biochimie a plantelor aflate la Universitatea „Lomonosov", pe care tot el le conduce. Am admirat aparatura modernă de acolo, am urmărit cercetările. M-a interesat mult cum se face filmarea la microscop a coacervatelor și cum se cercetează fermenții în țesuturile vegetale.

Îl ascultam pe tovarășul academician E. Macovschi povestindu-ne:

— Îmi amintesc de o seară foarte plăcută pe care am petrecut-o la Moscova. Eram un grup de biochimiști veniți la simpozionul internațional în problema originii vieții. Academicianul A.I. Oparin cu soția ne-au invitat la o casă de odihnă a Academiei. Pe înserat am sosit acolo. Casa e situată într-un parc pitoresc din preajma Moscovei. E o casă mare, cu saloane de recepție, bibliotecă, o sală de cinema, restaurant, camere de locuit, săli de muzică, de șah etc. Știam multe despre ospitalitatea rusească, dar primirea pe care ne-a făcut-o familia Oparin a întrecut închipuirea mea. Despre cîte nu s-a vorbit acolo! A.I. Oparin ne-a dăruit fiecăruia cîte un exemplar din cartea sa, „Originea vieții" care tocmai ieșise de sub tipar. Este o carte valoroasă și nu e de mirare că academicianul A.I. Oparin ține foarte mult la ea. Petrecusem o seară minunată în tovărășia eminentului om de știință sovietic, seară pe care nu o voi uita niciodată. Acum continuăm corespondența și nu mai este mult pînă în anul 1961 cînd se va ține, la Moscova, cel de-al V-lea Congres internațional de biochimie. Și fără îndoială, atunci ne vom revedea. Încă de pe acum, atît cercetătorii din Institutul de biochimie al R.P.R. cît și numeroși biochimiști din țara noastră pregătesc comunicările științifice pe care le vor face cu acest prilej.

La plecare, academicianul E. Macovschi ne-a rugat:

— Vă rog să transmiteți prietenilor mei, pionierii, cititorii dumneavoastră, că oamenii de știință, întocmai ca toți oamenii muncii din țara noastră își dăruiesc toate forțele patriei, iar în munca lor de cercetare au exemplul celei mai înaintate științe, știința sovietică. Vreau de asemenea să doresc tineretului nostru roade cît mai bune la învățătură; doar din rîndurile elevilor de azi vor fi recrutați mîine oamenii noștri de știință.

Nu ne-a mai rămas decît să-i mulțumim academicianului profesor E. Macovschi pentru cuvintele sale frumoase, pentru buna primire.

B. CARAGIALE

PAUL ROBESON

în vizită la pionierii din București

Paul Robeson la Palatul pionierilor

Am avut ocazia să merg cu Paul Robeson prin București în cele trei zile pe care le-a petrecut în capitala noastră...

Într-una din zile a făcut o plimbare în Parcul „I.V. Stalin". Cînd s-a dat jos din mașină, un pionier a strigat:

— Uite-l pe Paul Robeson!

Emoționat de faptul că la noi îl cunosc și copiii, Paul Robeson ni s-a adresat nouă, celor care îl însoțeam:

— Am foarte mulți prieteni pionieri în Uniunea Sovietică, la Praga, la Varșovia... Și știți de ce îmi sînt dragi? ne-a întrebat zîmbind... Pentru că vor să știe tot, să cunoască cît mai mult... De altfel, toți copiii sînt la fel... Dar în țările socialiste ei au și posibilitatea să cunoască multe lucruri. Am vizitat Palatul pionierilor din București și am rămas impresionat...

Sîmbătă 22 august, Paul Robeson a fost invitat la Televiziune... Cu puțin înainte de a începe emisiunea lui, se terminase emisiunea pentru copii. De cum și-a făcut apariția în incinta studioului, toți copiii participanți la „Albumul muzical artistic" l-au înconjurat, i-au sărit în brațe și au început să discute cu el. Traducătorul nu știa cum să mai facă față avalanșei de întrebări. Paul Robeson le-a răspuns la toți, le-a dat autografe...

Emisiunea a început cu o scurtă declarație a marelui cîntăreț. După ce a vorbit despre frumoasele impresii culese în țara noastră a vorbit despre pionieri.

— Băiatul meu a fost și el pionier în Uniunea Sovietică. Nepoata mea este și ea pionieră. Învață în Uniunea Sovietică și se bucură de o viață cu adevărat fericită.

După părerea mea, pionierii sînt cei despre care se poate spune cu drept cuvînt că își văd astăzi limpede viitorul lor luminos. Orînduirea socialistă le-a pus totul la dispoziție...

Paul Robeson a cîntat apoi... Toți ascultau vrăjiți... Primul cîntec era închinat unui băiețaș din Mexic, care era nevoit să-și cîștige existența transportînd, în căldura toridă, burdufuri cu apă... Era atîta tristețe în glasul lui încît în ochii fiecăruia din jur străluceau lacrimi de emoție.

A fost o seară de neuitat.

La plecare, Paul Robeson ne-a spus:

— Îmi pare rău că am stat atît de puțin, dar mă voi reîntoarce în noiembrie în Romînia pentru două luni.

Vreau ca atunci să vizitez școli, să vorbesc mai mult cu copiii, pe care îi iubesc la fel cum iubesc muzica...

ALEXANDRU STARK

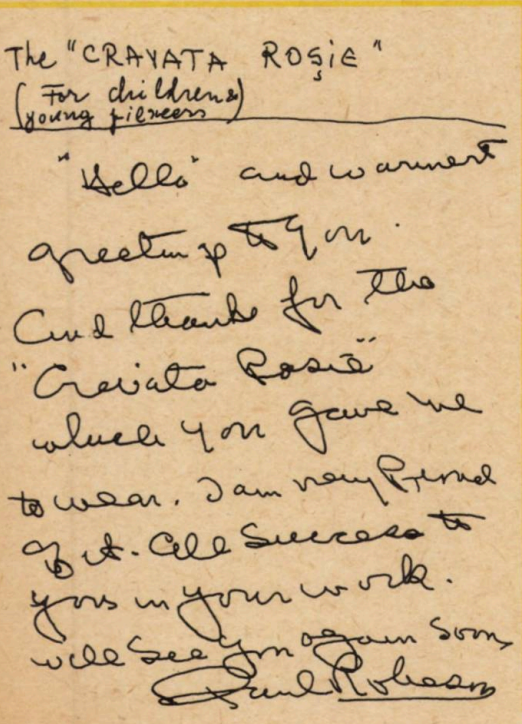
The "CRAVATA ROȘIE"
(For children)
(young pioneers)

"Hello" and warmest greetings to you.
Cordial thanks for the
"Cravata Roșie"
which you gave me
to wear. I am very proud
of it. All success to
you in your work.
We shall see you again soon.
Paul Robeson

La Palatul pionierilor din București, după ce copiii participanți la întîlnirea cu marele cîntăreț i-au dăruit acestuia o cravată roșie, unul din reporterii revistei noastre l-a rugat pe Paul Robeson să scrie cîteva cuvinte pentru cititori. Iată-le:

„Vă salut cu toată căldura și vă mulțumesc pentru cravata roșie pe care mi-ați dăruit-o. Sînt foarte mîndru de ea. Vă urez mult succes la învățătură.

Ne vom revedea curînd.

PAUL ROBESON"

Rezumatul capitolelor precedente

Acțiunea povestirii „Puiul de rață sălbatică" se desfășoară într-un sat colectivizat din Bărăgan. Un grup de copii cu cîțiva cai ai gospodăriei colective pornesc la scăldat.

În timp ce copiii se zbenguiesc, „Vede-tot", unul dintre ei, zărește pe lac un pui de rață sălbatică. În aceeași clipă apare un uliu care se pregătește să se repeadă asupra puiului.

Trecînd prin multe peripeții, ceata de copii salvează puiul. Între timp însă, caii, rămași nesupravegheați, se risipesc care încotro.

Băieții se îmbulziră în jurul lui „Vede-tot"

— Ia uitați-vă, strigă deodată Gheorghiță, arătînd spre mogîldeața de puf ce se zbătea în mîinile lui „Vede-tot". E un pui de rață sălbatică, alb.

Ceilalți priviră cu luare-aminte puiul și rămaseră înlemniți. Într-adevăr, în afara aripioarelor pătate cu galben, puiul de rață sălbatică era alb ca zăpada.

— Un pui de rață sălbatică alb?! Așa ceva nu s-a pomenit de cînd lumea! spuse în șoaptă Mielu, întinzînd o mînă lacomă și tremurătoare spre el.

„Vede-tot" zvîcni înapoi pe fundul bărcii și, strîngînd cu desperare puiul la piept, îl acoperi cu amîndouă mîinile. Rămase culcat pe spate, privind la ceilalți cu ochi speriați de veveriță. Din părul lui zbîrlit și ud, strălucind în soare, stropii de apă se prelingeau și picurau grei, pe fundul smolit și uscat al bărcii, ca niște picături de ceară.

Fircă se uită pieziș la „Vede-tot" și își trecu limba peste buzele uscate. Deodată, smulgîndu-și pălăria din cap, vîrî mîna prin fundul spart și începu să țipe cu un glas sfîșietor:

— Pălăria mea... mi-a spart pălăria...

— Ce pălărie, mă? mîrîi „Vede-tot", care adulmecă de îndată primejdia... Ce pălărie?

— Tu i-ai spart-o! interveni Mielu, privind cu invidie spre puiul de rață sălbatică... Acum să-i dai puiul!

„Vede-tot" se trase înapoi pe o rînă și gemu ca un cerb rănit:

— I-al meu... Eu l-am prins... Eu... I-al meuuuu...

— Așa! Așa! Să-mi dea puiul, sări Fircă roșu la față, azvîrlindu-i la picioare pălăria cu fundul spart.

Deodată, un nechezat prelung și sălbatic se ridică deasupra stufărișurilor întunecate și se sparse în văzduh, cutremurînd depărtările. Ca la o comandă, broaștele orăcăiră speriate și-apoi tăcură. Un crap negru de cocioc, cu coada roșie ca sîngele, sări ca ars în sus, se înșurubă fulgerător în aer și dispăru în apa străvezie. Departe, în nucii bătrîni și uscați de la marginea satului, un stol de ciori se roti ca un vîrtej de funingine în văzduh și apoi se destrămă, risipindu-se printre crengile uriașe și uscate. Apoi se făcu liniște.

Băieții înghețaseră.

— Unde-s caii? întrebă deodată Sandu, privind îngrijorat spre mal.

Întrebarea căzu grea ca un ciocan. Băieții întoarseră privirile spre malul pustiu, acoperit de scaieți și de brazi. Caii dispăruseră.

— Ce-a fost asta? Unde-s caii? șopti neliniștit și Mielu, și apoi întorcîndu-se strigă deodată la Fircă: Ce-ai făcut cu caii, mă?

— Eu? Da' ce știu eu? se apără Fircă cu un glas pițigăiat ridicîndu-și pălăria spartă ca pe un scut în dreptul ochilor. Erau pe mal și...

Nu apucă să-și termine vorba. Ca un vaier prelung, ca un strigăt de moarte, sfîșiind parcă cerul încremenit și albastru, răsună din nou nechezatul ascuțit și sălbatic al calului.

— Puntea Dracului! murmurară băieții, ridicîndu-se îngroziți în picioare. Pe mal, colectiviștii încremeniră și ei cu năvodul în mînă privind nemișcați spre stufărișurile întunecate și mute.

*

Lacul tăcea.

Depărtîndu-se de caii care pășteau liniștiți pe costișa dealului, Mișu, calul cel roib, coborî la pas pe poteca bătătorită ce se pierdea șerpuind pe malul lacului printre tufe verzi-albăstrii de cucută.

În stînga lui, stuful înalt și des ca o perie își azvîrlea spre cer măturile cafenii ca niște săgeți de catifea. Pitulicile gingașe, cenușii și ușoare ca fumul, zburau ciripind printre trestii și se așezau abia arcuind frunzele lungi și lucioase.

În „ochiurile" reci și întunecate de apă, ce brăzdau ici-colo stufărișul, lișițe cu cioc ascuțit și negru, cu creastă roșie, cotcodăceau ușor în umbra pădurii de iarbă.

Sălciile, legănîndu-şi ramurile pletoase, vînturau în umbra lor umedă razele fierbinţi ale soarelui, prefăcîndu-le în abur şi în răcoare.

„Ce minunat e pe-aci — gîndi roibul, amintindu-şi cu dezgust de grajdul întunecat, de ieslea de scînduri şi de stănoagele înguste, împletite în paie de grîu. Aici nimeni nu pune şaua pe tine— continuă el să cugete, ascultînd strigătele şi rîsetele îndepărtate ale băieţilor — mînci cînd vrei, bei cînd vrei şi dormi cînd îţi poftește inima...“

Mişu sforăi de plăcere şi porni mai departe jucînd uşor pe picioarele lui lungi şi nervoase. La un cot al potecii se opri şi ciuli urechile. În faţa lui, în stufăriş, se deschidea o pajişte largă, cu iarbă verde şi grasă. Libelule galbene băteau aerul cu aripile lor de sticlă, ţintuite în văzduh asemenea unor mici elicoptere străvezii.

„Ia te uită ce pajişte! — gîndi roibul în sinea lui, întinzînd botul şi adulmecînd mirosul plăcut de iarbă grasă şi proaspătă. Şi după cît se pare nu o păzeşte nimeni! Un adevărat chilipir!“ Roibu părăsi poteca şi, sărind peste un şanţ plin cu apă murdară şi stătută, acoperită cu lintiţă, pătrunse în pajişte şi începu să pască. Atras de smocurile ispititoare de iarbă, calul se avîntă din ce în ce mai departe. El nu băgă de seamă că pajiştea era o pajişte ciudată. Nu simţi cum pămîntul se preface sub el într-o saltea de gumă, cum se întinde şi se lasă, în timp ce, prin sute de guri nevăzute, o apă neagră şi tulbure ca păcura ţîşneşte bolborosind prin iarbă din adîncuri.

Un cocostîrc alb, ca o statuie de fildeş, stătea nemişcat într-un picior, cu capul înfundat între umeri, privindu-l cum se apropia.

Dînd cu ochii de cocostîrc, calul se opri şi, ciulind urechile, îl privi lung şi bănuitor. Cocostîrcul tresări, coborî celălalt picior, îşi dădu aripile pe spate, îşi ridică ciocul subţire şi lung spre cer, gata să-şi ia zborul. Apoi, răzgîndindu-se, îşi strînse plictisit aripile, îşi înfundă capul între umeri şi rămase din nou într-un picior.

Clipele acestea îl pierdură pe Mişu. Vrînd să plece mai departe, el simţi deodată cum nişte cătuşe grele şi cleioase de mîl i se prind de copitele din faţă şi-l trag încet în adînc. Cu un nechezat prelung şi sălbatic,

Ilustraţii: PUIU MANU

roibul se cambră, se sprijini pe picioarele din spate şi smulgîndu-şi copitele din mîl se ridică în două picioare.

Stropi negri de mîl zburară ca nişte schije prin aer şi căzură răpăind în trestii. Prea tîrziu. Picioarele din spate se înfundară în iarba înşelătoare. Mîlul îşi înhăţase prada. Căzînd pe picioarele din faţă, calul rămase nemişcat, privind nedumerit cum alunecă încet-încet, din ce în ce mai adînc, scufundîndu-se în pajiştea verde.

Nu mai era nici o scăpare. Parcă înţelegînd ce-l aşteaptă, calul se smuci neputincios, gemu prelung şi, azvîrlindu-şi capul pe spate, scoase un nechezat ascuţit, ca un strigăt sfîşietor, ce spintecă stufărişurile întunecate şi tăcute.

Cocostîrcul tresări şi, întinzîndu-şi piciorul, rămase cu el prudent ridicat în aer.

Pe mal răsunau strigătele colectiviştilor care soseau.

(Va urma)

MEŞERII

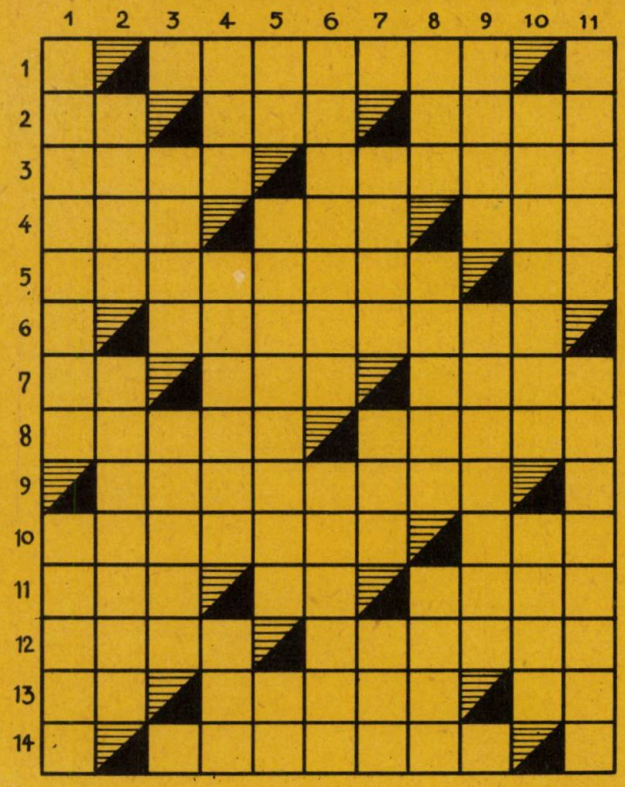

ORIZONTAL: 1) Muncitori cu o înaltă calificare care exercită o funcţie de conducere într-un atelier; 2) Editura „Scînteia" — Unităţi de măsură a timpului — Iată; 3) Luptăm pentru îndeplinirea şi depăşirea lui — Munceşte la extragerea aurului negru; 4) Regulament (abr.) — Fermentul sucului gastric — Localitate în Nigeria; 5) Supraveghează aparatul de filmat — Nota scriitorului; 6) Coleg cu strungarul (pl.); 7) Iniţialele Uniunii Scriitorilor — Autoritate — Serveşte la copt; 8) Repară sau construieşte sobe — Meşter care face doage sau vase din doage; 9) Lucrători textilişti; 10) „Medicul" maşinilor — Marcă de automobil sovietic; 11) Diviziune de timp geologică — Teatrul Naţional — O repară sau o construieşte unul din meşterii de faţă! 12) A cînta — Titlu ce se acordă celor mai buni slujitori ai artei scenice; 13) Cămaşă ţărănească — Meşterul care lucrează la moară — 2/5 de soare; 14) „Ce bine-i să fii bucătar..."

VERTICAL: 1) Confecţionat... aidoma — Se îngrijeşte de sănătatea noastră; 2) Navă care serveşte la transportul diferitelor materiale sau mărfuri — Meserie cu... claxon; 3) Sprinten la... minte — Localitate unde se construieşte o mare hidrocentrală la care şi-au adus aportul toate meseriile; 4) Arborele din care a fost construită corabia argonauţilor — Dezlănţuire bruscă a vîntului, ploii etc. — Mirare ironică (pop.); 5) Stronţiu — Persoană specializată în experienţe şi lucrări de laborator — Oţelul roşu! 6) Are de-aface cu un război... paşnic — Viitorii constructori de mîine ai vieţii noi; 7) Scîndura din faţă de la sanie — Ţesătură pentru salopete, îmbrăcăminte de vară etc. — Insulă engleză; 8) Fluviu european — Partea unei maşini de forţă care se roteşte — Loc de muncă pentru grădinari (...mai ales iarna!); 9) Îşi întrece „mama" sărind... casa — Persoană care se ocupă cu punerea în scenă a unei piese etc.; 10) Ornament de arhitectură — Pasărea sfîntă a vechilor egipteni; 11) S-a luat la harţă cu acul într-o povestire de Creangă, pretinzînd că fiecare munceşte mai cu folos — Lucrător care execută trasarea unei piese brute.

DICŢIONAR la îndemînă: **ARO, EON, LAB, MAN, OBOT.**

MIHAI PĂTRAŞCU

CEA MAI FRUMOASĂ semnătură

Cine nu știe încă ce este electroliza n-are decît să deschidă fizica la pagina 165. Apoi să copieze schema de la pagina 167 și, pe urmă, cu ochii în tavan, timp de o jumătate de oră să-și închipuie că burlanul este electrodul pozitiv, iar becul electrodul negativ. Odaia, ca atare, ar fi baia electrolitică... Fumul de la țigara tatii poate fi imaginat ca fiind soluția de sulfat de nichel...

Cu această metodă de învățătură e cu putință ca a doua zi la extemporal băiatul ghiftuit de schema 167 să ia o notă mare.

Dar această notă mare, prinsă undeva într-o rubrică de catalog, dar desprinsă de viață, nu va avea, vă asigur, nici o putere. Cel mult, cine știe, pînă i se usucă cerneala...

Nu cred că vreunul din noi, dragi cititori, invidiază o astfel de notă. Așa încît cine nu știe încă ce e electroliza n-are decît să deschidă fizica la pagina 165. Apoi să copieze schema de la pagina 167 și pe urmă să nu mai stea nici o clipă cu ochii în tavan. Să meargă la cel mai apropiat atelier de galvanizare. Pentru un pionier stăruitor și inventiv, un atelier de galvanizare va fi, totdeauna, vă garantez, la cea mai apropiată fabrică. Acolo va afla despre electroliză totul și, poate, ceva pe deasupra... Și dacă cumva acest atelier e chiar în incinta Fabricii „Electrodul roșu", atunci să-mi dea voie pionierul să-l însoțesc și eu. Am mai fost pe acolo.

— Vezi? Aceasta este bula de galvanizare. Iată baia de nichelaj. Cine-i omul acela uscățiv, cu mustăcioară căruntă, care privește tabloul de comandă? E meșterul Enache. Am să-ți povestesc despre el. Deocamdată privește electrozii... Uite și bornele... Așa-i că seamănă și nu prea seamănă cu figura 167? Acum se nichelează suporții din fier pentru fire electrice... Iată cîteva sute pe polița de uscare... Da, parcă-s niște cîrlige de argint. Dar asta după baia electrolitică... Acum, în cămașa de nichel, pot să înfrunte ploi și ninsori, și călduri, și ger... Care-i secretul? Baia electrolitică de la pagina 165, vezi bine. Vezi acolo, în fund, niște baloturi uriașe, bătute în scîndură? Sînt suporți nichelați, gata de expediție... Știi unde pleacă? În China.

— Chiar în China?

— Da. (Acesta care vorbește acum e meșterul Enache. E obișnuit cu copiii. Are și dînsul cîțiva; da, mai măricei; cel mai mic e aspirant. Și pe urmă cîți copii ca tine n-au făcut practică aici!) Răspunde meșterului! Te-a întrebat dacă cunoști principiile electrolizei.

— Da, la fizică.

— Perfect. Nu vrei să nichelezi și matale niște suporți?

— Și... și... m... merg în China?

— Dacă sînt buni, firește.

Meșterul nu glumește, să știi. Ce-are a face că zîmbește? Zîmbește unei amintiri...

*

Erau cinci în jurul băii electrolitice. Cel care stătea în fața comenzilor semăna cu tine. Poate ceva mai nălțuț, adică nu, i se pusese o lădiță sub picioare ca să ajungă la pîrghie. Îl chema Ardeanu I. Aurel și era în clasa a VII-a. Nichela suporți pentru fire electrice. În fața lui nu se găsea nici schema 167, nici căldărușa coclită din laboratorul școlii, ci utilajul acesta complex în care electricitatea, sub pasta plumburie a soluției, era pusă la o treabă foarte serioasă și precisă. Iar treaba aceasta călăuzită de băiat cu trei degete se concretiza secundă de secundă în ceva foarte însemnat, mai însemnat chiar decît suporții aceia în sine, în ceva ce, izvorînd din fiecare moleculă a fabricii, din toată suflarea ei vie, transforma pe micul elev în *muncitor* și îi dădea în inimă mîndrie și răspundere. Băiatul simțea — simțeau și ceilalți — că mîinile lui, care acasă băteau încă cercul, au apucat și stăpînesc o dată cu pîrghia de comandă a băii electrolitice altceva decît soarta cîtorva kilograme de metal. El știa — știau și ceilalți — că în acele clipe

undeva, aproape sau departe, alte mîini, mii de mîini de muncitori făuresc micului suport rostul său deplin ridicînd scheletul complex al electrificării din care avea să facă parte şi această minusculă vertebră metalică pe care el tocmai o îmbrăca în cămaşa sa invulnerabilă. Acum nu mai era nicidecum vorba de o întîlnire la o rubrică de catalog pentru o notă mai mult sau mai puţin rotundă. În acel moment, întîlnirea o avea cu minerii din minele de cupru şi fier, cu vagonetarii, cu topitorii, furnaliştii şi laminorii, cu tăietorii de tunele, cu betoniştii şi constructorii barajelor, cu cei care taie stîlpii de susţinere în străfunduri de pădure, cu săpătorii gropilor pentru aceştia, cu instalatorii suspendaţi în centuri la zeci de metri înălţime, cu toţi aceia care, de la un capăt la altul al ţării, sporeau, chiar în acele clipe, belşugul energiei electrice a republicii. Şi el, băiatul de 13 ani, dorea cu atîta aprindere să fie prezent la această întîlnire, voia atît de fierbinte să se întîlnească şi el cu clasa muncitoare, cu dreptul pe care i-l dădea o muncă prevăzută în planul de stat (şi prin aceasta înceta să fie neînsemnată) încît cînd acul voltmetrului coborî spre zero simţi că i se taie picioarele. Apoi tuşi încurcat — el însuşi tăiase curentul — şi zise cu o voce gîtuită:

— Gata, tovarăşe maistru.

Meşterul îşi puse ochelarii şi rosti molcom:

— Fără cusur. Pot merge şi la export.

— În... China?

— Fireşte. Sînt perfecţi. Următorul!

*

Plecară laolaltă cu muncitorii. Ar fi chiuit, ar fi zburat de bucurie peste grilajul porţii, ar fi sărit de gîtul portarului bărbos care îi oprise de atîtea ori morocănos la poartă („Întîi la protecţia muncii!"), şi-ar fi zvîrlit ghiozdanele în aer, dar nu făceau nimic din toate acestea. Şi n-ar fi făcut pentru nimic în lume ceva care să-i deosebească de vreunul din sutele de muncitori care ieşeau din fabrică cu pas liniştit, vorbind agale.

Cei cinci mergeau spre casă, pe bulevardul larg, străjuit de castanii ce îşi lepădau ultimele ghemotoace ghintuite ce se rostogoleau înspre rigolă, nebăgate în seamă. Altădată ar fi ales o castană şi ar fi purtat-o în pase vijelioase pînă acasă... Acum visau.

— Mîine, suporţii sînt la Constanţa... poimîine la Bosfor... răspoimîine în Aden... pe urmă...

Toţi cinci visau... şi visul — căpitan de bord — le deschidea mări şi oceane, îi pilota sub ceruri depărtate, îi strecura prin canale şi strîmtori, spre porturi albastre, portocalii, trandafirii, toate de culoarea timbrelor schimbate în recreaţii...

Peste grădini tremurau funigeii, şi fragila lor antenă transparentă purta dincolo de zarea viorie de deasupra oraşului, în undele egale ale bucuriei, mesajul celor cinci puştani:

— Către toţi! Către toţi! Am izbutit! Vă trimitem nu cîteva duzine de suporţi nichelaţi, ci pe ambasadorii de aur ai mîinilor noastre.

Şi nu se îndurau să se despartă ca şi cum plecarea unuia din ei ar fi ştirbit ceva din marea ispravă ai cărei eroi şi martori fuseseră cu toţii.

Băieţii se gîndeau...

— Poate suporţii noştri vor nimeri pe malul Fluviului Galben... sau pe buza unei prăpăstii din Tibet... sau în deşerturile Mongoliei... sau undeva în junglă... Acolo, prin ei, vom fi şi noi, noi cinci, detaşamentul nostru, şcoala noastră... Vor încerca şi ploi, şi geruri, şi furtuni să muşte luciul lor... Dar nu vor izbuti... Vor da înapoi, ani şi ani de zile, pînă se vor cuminţi şi îşi vor spune îmblînzite:

„Cei cinci au fost mai tari ca noi..." Aş vrea să ştie cine sîntem noi. Şi ploile, şi gerurile, şi furtunile de nisip...

— Cînd pleacă?

— Zilele astea. Putem ruga pe meşterul Enache să ne îngăduie să scriem pe fiecare doar atît: „Lucrat în orele de practică de elevii clasei a VII-a, Şcoala nr. 235 — anul 1959". S-ar putea, prin galvanoplastie sau prin ştanţare la cald...

— E prea lung... Text de scrisoare...

— Să punem iniţialele!

— Nu merge. Ştiţi ce? Vom pune semnătura. Semnează fiecare dintre noi un suport!

... Se înserase, şi trecătorii puteau să vadă în umbra castanului din colţ cinci copii cu ghiozdanele pe genunchi, absorbiţi, asupra maculatoarelor deschise cercîndu-şi semnătura ce trebuia să însoţească în îndepărtata Chină, pe marele Fluviu Galben, în deşerturile Mongoliei sau undeva în junglă, suporţii nichelaţi executaţi în orele de practică la „Electrodul roşu"...

A doua zi, cei cinci se apropiară de meşter şi depuseră pe bancul de lucru cinci hîrtiuţe.

— Semnătura fiecăruia?

— Da. Am vrea să le imprimăm pe suporţi...

Meşterul privi fiecare semnătură, îşi puse ochelarii, scoase un creion şi descurcă cu îndemînare cîteva din spiralele literei „a mare" din numele Ardeanu

— Aşa e mai frumoasă, nu?

— Da.

Îşi făcu de lucru la toate semnăturile, apoi le înapoie băieţilor.

— Nu le imprimăm pe suporţi?

— Nu. Suporţii sînt semnaţi.

— Cu ce?

— Cu cea mai frumoasă semnătură.

Meşterul scoase dintr-o tăviţă cîţiva suporţi şi îi înşiră în faţa celor cinci.

Suporţii nichelaţi purtau, strălucitoare, cea mai frumoasă semnătură: „Fabricat în R.P.R".

Într-o clipă băieţii înţeleseseră sensul acestor cuvinte. Făcură ghemotoc cele cinci hîrtii pe care se iscăliseră şi le aruncară la coş. Într-adevăr, ce putea fi mai frumos decît această semnătură pe care o purtau suporţii nichelaţi cu mîinile lor, prin munca lor.

MIRCEA SÎNTIMBREANU
Ilustraţii: R. DULDURESCU

Grupa

de OCTAV PANCU-IAȘI

Ilustrații: RAISA IUSEIN

— Mai așteaptă cîteva minute, băiete... Ia loc, aici, uită-te la poze... Developez un film și vin. Numai cîteva minute...

Omulețul chel, cu ochelari de sîrmă ridicați pe fruntea despre care cu greu ai fi putut spune dacă e o continuare a cheliei sau, invers, chelia e o continuare a frunții, îmbrăcat într-un halat negru, pe buzunarul căruia scria cu ață albă Cooperativa „Arta fotografică", dispăru pe ușa scundă, făcută parcă anume pentru el și apărată de o pelerină neagră.

— Sînt tare grăbit, nene... rosti rugător băiatul, dar omulețul nu-l mai auzi.

O clipă mai tîrziu, deasupra ușii scunde, ca un răspuns parcă la rugămintea băiatului, se aprinse un bec roșu care lumină o tăbliță pe care scria: „Liniște!"

Băiatul rămase în mijlocul camerei întunecoase, lîngă aparatul de fotografiat. În dreapta sa o măsuță și un taburet erau străjuite de două reflectoare și aveau în spate un decor în culori reprezentînd un palat vișiniu oglindindu-se într-un lac albastru-verde. Proiectate pe decor, măsuța și taburetul păreau că plutesc pe lac...

„Să vezi că așa o să mă fotografieze și pe mine", gîndi băiatul: „stînd pe taburet... în mijlocul lacului! Dar, la urma urmei, poate să mă fotografieze și sub apă, numai s-o facă mai repede!"

N-avea de loc timp de pierdut. Plecase de la școală, în recreație. Trebuia să se întoarcă pînă la sfîrșitul recreației. Și, mai ales, să se întoarcă cu o fotografie. Acasă nu avea nici una mai „proaspătă". Ce-i drept, se mai pozase în urmă cu vreo 3 săptămîni, dar poza nu-l înfățișa numai pe el. Ieșea împreună cu băieții și fetele din grupă de la un spectacol, de la teatrul de păpuși. Trecînd prin fața unui atelier fotografic, Sanda dădu ideea: „Sîntem toată grupa! Hai să intrăm și să ne fotografiem!" Primiră bucuroși. Se fotografiară, umăr lîngă umăr, toți șase. El încheia grupul. În stînga, lîngă el, pîrpiriul de Tudorel, apoi Mircea, botosul. În mijloc, Sanda — ea doar fusese cu ideea! — , cu capul ușor dat pe spate, zîmbind strengărește. În dreapta Sandei, Mioara surprinsă mușcîndu-și buzele, ca de obicei, și lîngă ea, sub o claie de păr cîrlionțat, Geta cu mutrișoara ei speriată de iepure. Era singura poză mai recentă, dar ea nu-i putea sluji la nimic. Cum sună de recreația mare fu chemat la cancelarie unde, după ce directorul îl felicită pentru succesul obținut la „Olimpiada tinerilor matematicieni" — luase premiul al doilea, premiul al doilea din cîteva mii de participanți! Ce, e puțin lucru? — îi spuse că un redactor al gazetei pionierilor telefonase și ceruse urgent o poză a premiantului. „Urgent" însemna nu mai mult de ora prînzului. „Dar, de unde? N-am nici una acasă!" — îi răspunse directorului. Și cu toate că era neliniștit din pricina asta, amintindu-și de poza înrămată deasupra patului său care-l înfățișa la respectabila vîrstă de... șase luni, cu biberonul în gură, lungit pe o blană, îl pufni rîsul. „Adică, am una, dar..." Nu mai sfîrși. Nu-i mai spuse și directorului motivul pentru care-l bufnise rîsul. „De ce rîzi?" îl întrebă directorul. „Așa..." și înălță din umeri. Apoi, deodată, serios, preocupat, ca în clipele cînd dezlega problema la Olimpiadă: „N-am nici o fotografie, tovarășe director. Și nici n-o să pot aduce una pînă la prînz. Pentru asta ar trebui să plec și să mă fotografiez acuma. Aș avea timp... E recreația mare și fotograful e în colțul străzii, însă..." „Înțeleg" — zise directorul și, băgînd mîna în buzunar, scoase portofelul: „Uite, ia banii, dar grăbește-te! Îndreaptă-ți cărarea, șterge-ți pata de cerneală de pe bărbie și fuga la fotograf!"

Alergă într-un suflet la fotograf, dar aici — ce ghinion! — fu primit cu: „Mai așteaptă cîteva minute, băiete...“ Nu-i rămînea însă decît să se resemneze. Voia, nu voia, trebuia să aștepte.

Se așeză pe taburet. Trăise atît de agitat cele cîteva minute care trecuseră de cînd îl chemase directorul, încît nici măcar nu găsise răgazul să se bucure de succesul obținut la Olimpiadă. Se așteptase cel mult la o mențiune. Cînd, deodată... premiul! Și încă premiul al doilea! Ce tămbălău o să fie în clasă! Strigăte, chiuituri! Ai putea pune și prinsoare că Mircea o să-și arunce șapca în tavan și o să strige un „ura“ de-or să zumzăie geamurile. Iar ca prinsoarea să fie completă, ar mai putea adăuga, fără nici o teamă că s-ar putea să piardă, că Sanda îi va ciufuli părul, că Tudorel, grav și serios, îi va strînge mîna și i-o va scutura de cel puțin 10 ori, iar Mioara, gata în fiecare zi să se mute în altă bancă, va pocni din palme și va spune: „Gata. M-am hotărît: de mîine mă așez lîngă tine!“ Numai Geta va face aceeași mutrișoară speriată și, de emoție, nu va fi în stare să scoată un cuvîntel... Dar, bineînțeles, n-o să le aducă el vestea. O să aștepte pînă poimîine cînd apare gazeta. Să-i vadă poza, să citească ei înșiși. Să vină ei, fluturînd gazeta, și să-i spună: „Ai văzut? Ai citit? Ai luat premiul al doilea la Olimpiadă! Premiul al doilea pe țară!“ Așa va fi surpriza și mai mare. Și merită, toți merită să le facă o surpriză. Cînd se pregătea pentru Olimpiadă, Tudorel a venit la el acasă pe o ploaie torențială ca să-i aducă un număr de care avea nevoie și pe care îl rătăcise din „Revista matematică“. Îl făcuse apa ciuciulete, îl udase pînă la cămașă. Ascunsese revista în sîn ca să n-o ude ploaia. Strașnic prieten, Tudorel! Dar parcă Sanda avea vreun cusur? Dar Mircea și Mioara, ceilalți doi buni matematicieni ai clasei, de cîte ori nu l-au ajutat! Mioara i-a dăruit de ziua lui o carte cu exerciții de matematică foarte interesante.

— Uf! se trezi vorbind singur băiatul, nu mai iese odată fotograful!...

Se ridică și începu să se plimbe nervos prin atelier. Trebuia totuși să aștepte. Alt fotograf nu se mai afla decît departe, pierdea vremea cu drumul. Iar acasă, își amintea bine, acasă nu avea nici o fotografie care să poată fi publicată. Doar n-o să dea la gazetă poza... cu biberonul în gură! Ar fi caraghios, de-a dreptul caraghios! Și, în afară de părinți, nu l-ar mai recunoaște nimeni. Las' că nici nu i-ar primi-o... Altă poză? Una cu bunicul în Cișmigiu... dar ce legătură avea bunicul cu „Olimpiada tinerilor matematicieni“? Alta? Doar poza cu grupa... El în stînga, alături pirpiriul de Tudorel, apoi Mircea botosul, în mijloc Sanda cu capul ușor dat pe spate, zîmbind strengărește, lîngă ea Mioara mușcîndu-și buzele și, în sfîrșit, Geta cu mutrișoara ei speriată... Grupa! Prietenii lui! Prietenii fără de care, nu se știa să spună, poate că n-ar mai fi luat premiul... Ei bine, asta-i poza care trebuie să apară în gazetă!

... Cînd, peste cîteva minute, omulețul chel ieși din laborator și zise: „Sînt gata, băiete!“... nu mai zări pe nimeni.

Nu voi uita niciodată

de VASILE VĂDUVU

Cînd m-am născut,
pereții goi ai cocioabei
tremurau în cadența exploziilor...
Undeva, în pădurea Băneasa,
umbrele pomilor
mîngîiau sîngele tatălui meu,
ucis de fasciști;
iar pămîntul, vibrînd
de șenilele tancurilor sovietice,
îi șoptea:
„Zvastica nu va mai apuca
să zdrobească cu cizmele grele
gunguritul și zîmbetul copilului tău“

Și sîngele tatei apunea liniștit...

Am crescut;
mă știam orfan;
dar prinzîndu-mi la gît
cravata roșie
Partidul mi-a spus: Fiul meu!
Cu privirile umede,
am văzut în cravată
sîngele celor căzuți
pentru zările luminoase de azi;
sînge din care un strop
era și sîngele tatălui meu.

Ziua eliberării

REPUBLICII POPULARE ALBANIA

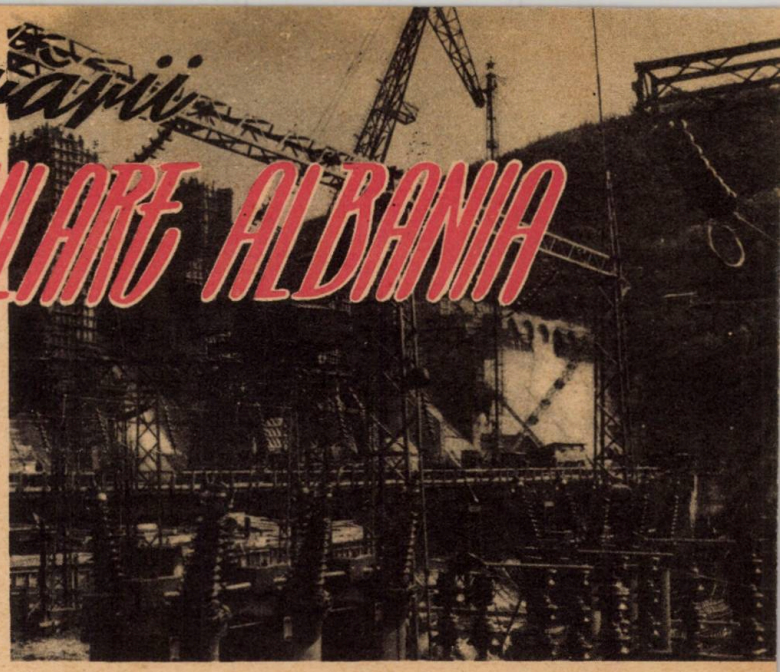

29 noiembrie este cea mai mare sărbătoare națională a poporului albanez. La această dată, în urmă cu cincisprezece ani, în condițiile victoriilor obținute de Uniunea Sovietică împotriva fascismului, partizanii albanezi au izgonit din patria lor, pentru totdeauna, fiara fascistă. În anii ce s-au scurs de atunci, poporul albanez, sub conducerea Partidului Muncii din Albania, ajutat de Uniunea Sovietică și de celelalte țări ale lagărului socialist, a schimbat înfățișarea de înapoiere și mizerie a țării. Poporul albanez și-a creat o industrie proprie, mari transformări s-au petrecut și în celelalte domenii ale vieții economice, politice, culturale și sociale. S-au creat condiții pentru modernizarea și cooperativizarea agriculturii. Au fost înlăturate complet analfabetismul și celelalte moșteniri dureroase ale trecutului. Harnicul popor albanez muncește astăzi pentru o viață fericită, având drept țel construirea socialismului și comunismului. Credincioasă poporului, literatura albaneză, care cunoaște astăzi o deplină înflorire, cîntă munca pașnică a poporului pentru o Albanie socialistă cu aceeași dragoste cu care i-a cîntat, înainte, suferințele și lupta pentru libertate.

vocea PARTIDULUI

de VEHBI SKËNDERI
poet albanez

Tovarăși, de fi-va
Să cad, pe cînd munții
În flăcări s-or zbate,
Iar pajiștea frunții,
Tovarăși, musti-va
De răni blestemate,

Să știți: invalidului
Nu vraciu-i dă leacul,
Nu zeii de gheață,
Ci vocea Partidului,
Ce zguduie veacul
Și-l cheamă la viață.

În romînește de GH. DUMITRESCU

Partizanul

de KOLË IAKOVA
poet albanez

Acolo, pe vîrful rotat de tăpșan,
Sub flori legănate în pale de vînt,
De-o vreme se află acolo-un mormînt,
Și-n el îngropat e un mic partizan.

De unde-i venit? Și cum se numește?
Și cine-l cunoaște? Pămîntu-i tăcut.
Dar știu că băiatul aici s-a bătut
Cu cete dușmane, căzînd vitejește.

De unde-i venit? De unde să știi?!
E poate pe-aproape, sau poate departe,
Vreo casă în care o mamă, un frate
L-așteaptă să vină în ceasuri tîrzii.

Acolo, pe vîrful rotat de tăpșan
E azi satul nostru cu casele albe...
Cresc florile roșii și florile dalbe
Pe vechiul mormînt de erou partizan.

în romînește de MARIN CĂLIN

Dragi pionieri și școlari,

În vacanța de vară ați fost în tabere centrale, pe litoralul însorit al mării, la țară, sau în excursii prin ținutul vostru natal. Cu acest prilej fiecare v-ați făcut prieteni noi, ați învățat lucruri deosebite pe care, fără îndoială, le puneți în practică.

Acum, în unitatea voastră se desfășoară o activitate bogată, care ar putea servi drept pildă și altor unități.

Mulți dintre voi, prieteni ai revistei „Cravata roșie" au obiceiul de a ne povesti prin scris ceea ce se întîmplă în viața unității. Noi vrem să colaborăm însă cu toate unitățile din țară.

În felul acesta vom putea populariza cele mai bune acțiuni ale voastre, vom putea înlesni un schimb de experiență între unități, sau, pur și simplu, vă vom sfătui cum să rezolvați anumite lucruri.

De aceea, propunem unităților de pionieri, colectivelor de conducere ale unităților să desemneze cîte un pionier bun la învățătură, isteț și priceput în ale scrisului care să devină corespondentul unității pentru „Cravata roșie"

Așteptăm ca președinții de unitate să ne trimită cît mai curînd numele și adresa exactă a corespondenților pentru a ști cu cine ținem legătura.

În afară de știrile ce le vom primi de la corespondenții unității, vom fi foarte bucuroși dacă ne vor trimite vești și alți pionieri din unitate.

Cele mai bune și mai interesante corespondențe le vom publica în revistă.

Cravata Roșie

În timpul liber

După ce ți-ai făcut lecțiile pentru a doua zi, e plăcut să stai la gura sobei să asculți cum șuieră vîntul și să-ți împletești o căciuliță, o mănușă sau un fular.

Pe lîngă faptul că acestea îți vor ține cald cînd vei ieși pe stradă, vei fi în plus și asortată cu mănuși, căciuliță și fular din aceeași lînă și cu același model.

Pentru căciuliță ai nevoie de circa 40 g de lînă bleumarin, 20 g de lînă roșie, 10 g de lînă albă, de grosime mijlocie — andrele nr. 2 $^1/_2$.

Începem cu 120 de ochiuri cu lînă roșie, împărțite pe 3 andrele. Tricotăm în cerc 6 rînduri, cîte un rînd pe față și un rînd pe dos. Urmează 2 rînduri albe, tricotate la fel. Continuăm în „punct de jerseu" și tricotăm 3 cm cu lînă bleumarin. Acum urmează cîte un rînd pe față, un rînd pe dos, cu lînă roșie, albă și iar roșie. Continuăm în „punct de jerseu" cu lînă bleumarin și scădem mereu al 10-lea ochi. Rămîn 108 ochiuri. După 2 cm în culoare bleumarin, urmează din nou cîte un rînd pe față și unul pe dos, cu roșu, alb și iar roșu. Continuăm în culoare bleumarin în „punct de jerseu" și scădem mereu al 9-lea ochi. Rămîn 96 de ochiuri. Cînd banda a atins 11—12 cm, continuăm cu lînă roșie și tricotăm 5 cm un rînd pe față, un rînd pe dos. Continuăm cu lînă roșie și formăm partea de sus. Scădem în cerc, în 8 locuri, de fiecare dată exact deasupra scăderii din rîndul precedent, avînd grijă ca partea de sus să se așeze frumos, fără valuri. Ultimele ochiuri se trec cu ajutorul unui ac pe spatele lucrului, unde se întăresc.

Dunga roșie de 5 cm se îndoaie, eventual se umple cu un rulou de vată și se coase cu împunsături invizibile.

Începem părțile laterale cu 29 ochiuri și tricotăm cu două andrele. La margini, lucrăm cîte 4 ochiuri în „punct leneș", cu lînă bleumarin, restul în „punct de jerseu" tot cu lînă bleumarin. Scădem la cele două margini înăuntrul bordurii de 4 ochiuri în „punct leneș", în fiecare rînd lucrat pe față, cîte 1 ochi, pînă se termină toate ochiurile.

Cele două bucăți se cos de marginile căciulitei. Sus prindem un șnur înnodat care are cîte un canaf la capete.

Pentru fular și mănuși folosiți același model și aceeași lînă.

„Punct elastic" — un ochi pe față și unul pe dos sau două ochiuri pe față și două ochiuri pe dos.

„Punct de jerseu" un rînd pe față, un rînd pe dos.

„Punct leneș" toate rîndurile pe față.

Modelul de mai sus poate fi lucrat și în alte culori: roșu cu negru și cu alb, roșu cu verde și cu alb etc.

Nenea Ianoș

În apartamentul vecin lumina a ars în această seară pînă noaptea tîrziu. Nenea Ianoș, un om totdeauna vesel, trecînd azi pe lîngă mine, doar mi-a zîmbit, dar nu mi-a mîngîiat moțul și nu m-a invitat să trec pe la el. La ora 8 seara, cînd mă întorceam de la stadion el stătea îngîndurat lîngă fereastră și privea munții care se pierdeau în negură, în jurul Alma-Atei.

Tata mi-a povestit că nenea Ianoș este inginer; el a venit la Alma-Ata din Romînia, la o școală de specializare. Îl cunosc de mult pe nenea Ianoș — aproape de 1 an. Nu mă plictisesc niciodată cînd stau de vorbă cu el. Este un om vesel și bun la suflet.

Dimineața, mama m-a trezit mai devreme ca de obicei. Nu-mi amintesc dacă a tras de mine mult timp să mă scol sau nu, dar cînd mi-a zis că nenea Ianoș pleacă spre patria sa și că vrea să-și ia rămas bun de la mine, m-am sculat imediat și m-am dus la el.

— Bună dimineața, nene Ianoș, am murmurat aproape în șoaptă, intrînd în camera lui.

— Bună, prietene Volodea. Bine-ai venit, mi-a zis nenea Ianoș, ridicîndu-mă în brațe. Îmi plăcea totdeauna cînd îmi spunea prietene.

— Îmi pare rău, dar să știi că va trebui să ne despărțim. Plec în patria

110 ani de la moartea lui Frédéric Chopin

La vîrsta de 8 ani, un copil apărea într-un concert cîntînd minunat o poloneză. La aceeaşi vîrstă i se tipăreau primele două compoziţii: o poloneză şi un marş. Acesta era Frédéric Chopin, marele compozitor al poporului polonez.

Anii copilăriei lui Chopin sau scurs în casa părintească din Zelozowawola şi, mai apoi, la Varşovia. Aici urmează liceul şi Şcoala superioară de muzică, pe care a absolvit-o cu menţiunea „un geniu muzical". Muzicianul şi pedagogul Iosef Elsner va avea o influenţă hotărîtoare în îndrumarea spre latura naţional-populară, în creaţia muzicală a lui Chopin.

În anii studenţiei, printre tinerii din universităţi şi licee care vor purta în mod demonstrativ doliu după arestarea, în 1825, a membrilor Societăţii patriotice îl vom găsi şi pe Frédéric Chopin.

La 20 de ani, cu puţin bagaj şi cu foarte multe vise, Chopin porneşte în lume. Printre darurile primite la despărţire de la prietenii săi, Chopin păstrează aproape de el un pocal de argint umplut cu pămînt din glia natală. Acesta-l va însoţi în anii pribegiei printre străini şi-i va fi presărat peste mormînt cu 19 ani mai tîrziu.

Nici nu se instalase bine la Viena cînd, în 1830, primeşte ştirea izbucnirii revoluţiei naţionale polone. Doreşte cu înfocare să se întoarcă în patrie şi, împreuna cu prietenii lui, să pună mîna pe arme şi să lupte. Dar sănătatea sa şubredă îl împiedică.

„Dacă aş putea, aş face să răsune toate acordurile pe care mi le inspiră sentimentul meu orb de mînie şi turbare"... scrie el într-o scrisoare unui prieten.

Cele două minunate concerte pentru pian şi orchestră pe care le compune în această perioadă oglindesc încrederea în forţa de luptă a poporului şi în izbînda patrioţilor polonezi.

Un an mai tîrziu, Chopin se stabileşte la Paris, unde se vor îndrepta în masă emigranţii polonezi după represiunile sîngeroase ce au urmat revoluţiei din 1831. La Paris va rămîne pînă la sfîrşitul vieţii sale. Cîteva concerte în capitala Franţei l-au consacrat ca pe unul dintre cei mai mari pianişti ai secolului.

Creaţia lui Chopin cuprinde aproape numai muzică pentru pian. Mai ales prin „Marea fantezie pentru pian şi orchestră op. 13" (construită pe teme naţionale), celebrul „Studiu în do minor op. 10" (scris sub impresia izbucnirii în 1830 a revoluţiei naţionale polone), polonezele, mazurcile, krakowiak-urile, nocturnele, valsurile, Chopin a dovedit că a atins în creaţia sa culmi necunoscute pînă la el.

Imaginile sale artistice sînt strîns legate de viaţa patriei sale, de oamenii, istoria şi obiceiurile ţării sale. Ele oglindesc încrederea în forţa de luptă a poporului şi în izbînda mişcării patrioţilor polonezi.

În mazurcile sale, de pildă, răsună uneori veselia serbărilor populare, cu sunetul specific al orchestrelor ţărăneşti, alte ori tristeţea dorului de patrie. Iar în polonezele sale, folosind prospeţimea melodică şi ritmica viguroasă a dansului popular, va face să străbată acordurile solemne, eroice, dramatice, cum este, de exemplu, „Marea poloneză".

Printre prietenii lui Chopin se numără Rossini, Mendelsohn Bartholdy, Meyerbeer, Liszt, Berlioz, Heine, pictorul E. Delacroix, poetul polonez Mickievicz şi alţii.

Acest mare compozitor al lumii s-a stins din viaţă la 17 octombrie 1849, în vîrstă de numai 39 de ani, departe de ţara pe care a iubit-o cu înflăcărare pînă în ultima clipă a vieţii.

La Paris, în cimitirul Père Lachaisse, între mormîntul lui Bellini şi al lui Cherubini, este îngropat Chopin.

Îndată după moarte, inima lui Chopin — la ultima sa dorinţă — a fost adusă într-un vas de cristal în patrie şi depusă la loc de cinste.

În timpul invaziei hitleriste din 1939, inima lui Chopin a fost ascunsă de patrioţi, iar muzica lui Chopin a devenit una din armele Rezistenţei.

Muzica lui, rod al perioadei luptelor înverşunate pentru independenţă, a slujit poporului în clipele sale grele, a ţinut treaz patriotismul poporului polonez, care vedea în muzica lui Chopin simbolul libertăţii.

Cînd a sunat ceasul eliberării şi Armata Roşie a eliberat Varşovia inima lui Chopin a fost depusă din nou la loc de cinste, bătînd parcă laolaltă cu inima poporului polonez, pe care l-a iubit.

ELENA SKIBINSKY

---

mea, în Romînia. Am acolo un fiu ca tine. Nu de mult mi-a scris că a fost primit în rîndurile pionierilor. Dar tu ai să-mi scrii în Romînia? întrebă deodată nenea Ianoş.

— Cum să nu?! am răspuns şi eram cît pe aci să încep să plîng, gîndindu-mă că poate niciodată n-am să-l mai văd pe acest om, cu care mă împrietenisem atît de mult.

— Să mergem la maşină. Peste o oră plec cu avionul din Alma-Ata.

Am alergat într-un suflet acasă să-i spun mamei şi tatălui că plec la aeroport. Deodată, mi-a venit în cap o idee grozavă: să-i fac cadou fiului lui nenea Ianoş o cravată şi o insignă de pionier.

Peste un minut, maşina ne ducea spre aeroport. Îmi plăcea foarte mult să mă plimb cu maşina, dar de data aceasta drumul nu mă încînta. Tot timpul n-am scos nici un cuvînt, iar nenea Ianoş stătea cu capul întors şi privea spre vîrful înzăpezit al muntelui Ala-Tau, privea oraşul.

Mi-am dat seama că nenea Ianoş îşi lua rămas bun de la oraşul meu drag.

Cînd am sosit pe aeroport, pasagerii se urcau în avion. Nenea Ianoş mi-a strîns mîna ca unui om mare, m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat.

— Îmi plac foarte mult copiii, a spus el celor care-l conduceau. Foarte mult! repetă el. Trebuie să asigurăm pacea copiilor noştri şi vom lupta pentru aceasta.

Am scos din buzunar pachetelul în care era cravata de pionier şi insigna şi am spus: „Aceasta este pentru fiul dumneavoastră şi tovarăşul meu, de la toţi pionierii Uniunii Sovietice".

— Îţi mulţumesc, dragul meu, am să transmit asta, îmi zise nenea Ianoş. Te aştept să vii pe la noi în vizită. Scrie-ne!

Motoarele avionului au început să huruie. Pasărea de oţel a început să alerge şi, la un moment dat, aripile argintii au început să prindă înălţime. În cîteva clipe, avionul se făcu nevăzut în nori.

„În curînd, nenea Ianoş îşi va întîlni fiul — gîndeam eu — şi-i va înmîna darul meu."

De la corespondentul nostru
E. BONDARENKO—*Oraşul Alma Ata—U.R.S.S.*

COLŢUL CORESPONDENTULUI

GHEORGHIU VLAD
clasa a VII-a, Şcoala medie „Vasile Alecsandri" — Bucureşti.
Vlad e un vechi cititor şi prieten al revistei „Cravata roşie".

ARNDT RODICA
clasa a VII-a A — Şcoala medie nr. 2 Iaşi.
— Sînt abonată la revista „Cravata roşie" încă din clasa a III-a — ne scrie Rodica. — Povestirile, poeziile publicate le citesc cu multă plăcere. Am să îndemn şi pe colegele mele să se aboneze la revista „Cravata roşie".

AȘA S-A NĂSCUT OMUL

de FRANCISC POR

Nu au trecut mai mult de 30 și ceva de ani de cînd în orășelul Dayton din S.U.A. s-a judecat „procesul maimuței". De fapt, acest proces nu trebuia să condamne sau să achite vreo maimuță, ci pe un profesor de liceu care „îndrăznise" să-și învețe elevii că, după cum dovedise Darwin, oamenii și maimuțele se trag din strămoși comuni. Procesul, care a făcut vîlvă mare pe atunci, a însemnat totodată o confruntare a celor care apărau adevărul științific cu cei care încercau să-l țină sub obroc. Zeci și zeci de oameni de știință din întreaga lume au luat cuvîntul la procesul profesorului de liceu. În cele din urmă, profesorul a fost achitat. Dar nu trebuie uitat faptul că cei care nu țin seamă de vocea adevărului nu au depus nici astăzi armele...

În ceea ce privește originea omului, lupta între știință și obscurantism a fost dusă de-a lungul a multe secole. Încă din secolul al XVI-lea, Mercati, medicul Papei Clement al VII-lea, pomenea despre existența unui om primitiv care folosea unelte de piatră de felul celor găsite pretutindeni pe pămîntul Italiei, cu toată primejdia unor asemenea idei pentru acele vremuri. Teama l-a făcut să nu meargă pînă la capăt cu afirmațiile sale. El a încercat să le împace cu povestea biblică spunînd că oamenii primitivi ar fi trăit cîndva, după stră-străbunul făcut din lut (Adam) și nepotul acestuia (Tubalcain), omul care ar fi inventat fierul. Știa pesemne că, dacă nu va proceda așa, va fi poate ars pe rug din ordinul papei, așa cum s-a întîmplat cu alți apărători ai adevărului științei.

Nouă ni se pare astăzi de mirare că o născocire ca aceea a plămădirii primului om din lut s-a putut menține atîta timp. Și totuși s-au găsit și dintre aceia care au afirmat și mai departe astfel de născociri. Așa, de pildă, americanul Agassiz, un compatriot al profesorului din Dayton și, spre rușinea lui, contemporan al unor genii ca Darwin, Engels și Marx, afirma că au existat cel puțin doi Adami: unul primitiv și puțin la minte, care ar fi fost stră-străbunul negrilor, iar celălalt, înzestrat cu însușiri deosebite, stră-stră-bunul albilor! Desigur, o astfel de „teorie" convenea de minune americanilor „proprietari" de sclavi negri. A convenit mai tîrziu și imperialiștilor, care justificau astfel cotropirea coloniilor locuite — cum spuneau ei — de „popoare inferioare". Sub astfel de vorbe și teorii mincinoase își ascundeau și își mai ascund ei tendințele de jaf.

Cînd, în urmă cu 100 de ani, învățatul Charles Darwin a dovedit că în lumea viețuitoarelor legea principală este aceea a prefacerilor și a evoluției, apărătorii teoriilor antiștiințifice au reacționat violent.

Nu au trecut prea mulți ani și după aceea Darwin a demonstrat că omul, ca toate viețuitoarele, a apărut din animale inferioare lui, dintr-o anumită specie de maimuțe, prin evoluție și perfecționare, iar Friedrich Engels a arătat că munca a fost imboldul, purtătoarea acestei evoluții. Cu acest prilej, o ploaie de atacuri furioase s-au dezlănțuit. Aceia care susțineau că strămoșul omului ar fi o maimuță salbatică au fost acuzați de „înjosirea" onoarei de a fi om. Aceasta a fost proba „științifică" cu care căutau ei să combată adevărul.

Dar vremea rugurilor a trecut, așa încît astăzi mulți oameni, intrînd într-un muzeu și văzînd gorila sau cimpanzeul, nu se pot opri să spună: „Uite, acesta este strămoșul nostru!".

Ei bine, aflați că toți cei care spun așa nu spun adevărul decît pe jumătate. Să luăm un cimpanzeu și să-l învățăm, timp de două-trei generații chiar, să se comporte omenește, să devină om. O să izbutim?... Nu, n-o să izbutim. Arătați-mi apoi vreun pui de om născut de un cimpanzeu. Nu există. Au fost odinioară savanți de bună-credință care au încercat *să educe* cimpanzei și nu au reușit decît *să-i dreseze*. Eșecul lor, de bună-seamă, a fost folosit de cei de rea-credință.

*

Trebuie combătută părerea că cimpanzeul este străbunul nostru. Corect este să spunem că avem comun, undeva în adîncul trecutului, un străbun din care provenim — pe de o parte noi, oamenii, și pe de altă parte ei, cimpanzeii. Cînd anume și unde? — se pune imediat întrebarea.

Astăzi răspunsul îl putem da în mare parte, ca urmare a muncii pline de abnegație și iscusință a sute de savanți. Care sînt aceste dovezi? În primul rînd resturile de schelete străvechi. Apoi uneltele, armele de piatră. Atunci cînd, pe la mijlocul secolului trecut, s-a găsit craniul omului de Neanderthal (așa se numea localitatea unde a fost găsit), craniu care, după conformație, era mai mult al omului primitiv decît al omului actual, dar mai evoluat decît cel al maimuței, adversarii darwinismului s-au grăbit să obiecteze că acest craniu o fi fost al vreunui bătrîn căruia reumatismul i-a deformat oasele. Iar cînd, la sfîrșitul secolului trecut, învățatul Dubois a găsit în Jawa Pitecantropul, ale cărui trăsături sînt intermediare între maimuțele superioare și om, adversarii au făcut aceeași afirmație că „or fi fost oasele unui om bolnav" și atîta tot. Atunci însă cînd, pe teritorii întinse, s-au găsit laolaltă

zeci de cranii de oameni de Neanderthal, zeci de fiinţe de tipul Pitecantropului, nimeni nu s-a mai putut gîndi, desigur, la triburi întregi de reumatici sau bolnavi de cine ştie ce boli misterioase. Pe pe de altă parte, vechimea uneltelor primitive a fost recunoscută de toţi, mai ales că pe ele s-au găsit gravate desene de mamuţi (animale din neamul elefantului care au trăit în vremurile preistorice).

Astăzi se ştie că începuturile ramurii de evoluţie care duce spre om pot fi găsite în aşa-numitul Australopitec, fiinţă asemănătoare gorilelor şi cimpanzeilor, care cu circa 2.000.000 de ani în urmă trăia încă în Africa de sud. Transformarea a avut loc în condiţii de viaţă care nu s-au mai repetat de atunci. Ceea ce îl deosebea însă de gorile era aceea că Australopitecul strîngea bolovanii din albia rîurilor nu numai pentru a-i azvîrli în duşman, ci şi pentru ca, ciocănindu-le grosolan marginile, să-i întrebuinţeze ca pe un fel de cuţite, dălţi sau ciocane primitive. Maimuţele superioare de astăzi, de tipul cimpanzeilor, se deosebesc de restul animalelor printr-o agerime a minţii mai mare, fapt care le permite să folosească pentru apărare mîna, capabilă să apuce obiecte prin opunerea degetului mare restului degetelor. Dar ele se limitează doar să azvîrle bolovani găsiţi întîmplător sau să se apere lovind cu crăci rupte din copac. Maimuţele antropoide din zilele noastre pot merge uneori şi în două picioare, în poziţie semiverticală, dar fac aceasta cu multă stîngăcie. Maimuţe asemănătoare, în urmă cu milioane de ani, într-o perioadă care nu poate fi precizată cu exactitate, izbuteau performanţe asemănătoare. Sub influenţa unui anumit fel de viaţă existent pe atunci, datorită, probabil, căţăratului prin copaci după o anumită hrană, exerciţiu în care membrele superioare căpătau un rol tot mai deosebit, ele s-au obişnuit să dea şi pe pămînt acestor membre o activitate din ce în ce mai variată. Dar, membrele superioare avînd de făcut operaţii noi, înseamnă că mersul, deplasarea animalului, a revenit, din ce în ce mai mult, membrelor inferioare. Aceasta a însemnat, de fapt, părăsirea mersului semivertical, folosit doar în anumite împrejurări, şi adoptarea unui mers vertical. „Mersul în poziţie verticală — spune *F. Engels — a însemnat pasul hotărîtor la om*". Australopitecul (să revenim acum la el) nu se folosea numai de obiectele găsite, ci le *transforma, creînd alte obiecte, folosindu-le pentru sine, pentru anumite scopuri, bine precizate.* Alături de agerime, operaţia aceasta cerea şi multă muncă. Iar *cu cît omul primitiv muncea mai mult, cu cît folosea mai des membrele superioare ca organe de lucru şi producătoare de unelte, cu atît acestea deveneau tot mai abile în operaţiile pe care le făceau.* Prin muncă se dezvoltau într-o structură din ce în ce mai fină, mai specializată, şi *proiecţiile nervoase* corespunzătoare din scoarţa cerebrală. De acum încolo creierul se va dezvolta neîncetat, cutia craniană, la început mică şi teşită, devenind din ce în ce mai încăpătoare. În felul acesta putem înţelege, aşa cum o spune F. Engels în lucrarea sa celebră „Rolul muncii în pro-

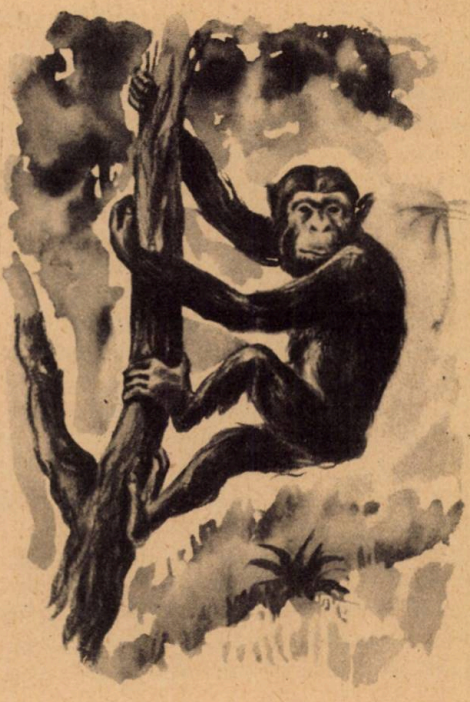

Pentru trecerea la mersul vertical a fost necesar ca maimuţele — strămoşii omului — să-şi fi adaptat într-o anumită măsură membrele superioare şi cele inferioare unor anumite funcţiuni. O asemenea adaptare s-a putut crea în condiţiile vieţii pe copaci, cînd membrele dinapoi serveau mai mult pentru sprijinul corpului, iar cele dinainte începeau să se obişnuiască cu funcţiunea de apucare.

În cele două desene se vede foarte clar acest lucru.

Urangutanul ţine cu unul din membrele superioare o liană de care se agaţă. În celălalt ţine un fruct. Pe ambele membre inferioare se sprijină. Acelaşi lucru se observă la cimpanzeul care se urcă în pom. Se vede bine diferenţa dintre funcţiunile membrelor inferioare şi ale celor superioare: primele, deşi sînt utilizate şi pentru cuprinderea copacului, servesc totuşi, în primul rînd, pentru sprijin, iar membrele superioare sînt, mai cu seamă, organe de apucare.

cesul transformării maimuței în om", că, de fapt, *munca l-a creat pe om*.

Urmașii Australopitecului aveau nevoie de o iscusință mereu înnoită pentru a face față unor noi examene grele: mari întinderi ale globului — mai mult de jumătate din Europa și Asia — au fost invadate de o climă rece, asemănătoare celei din vecinătatea polilor de astăzi. Vegetația și majoritatea animalelor au pierit, și în pustietățile înghețate doar ici-colo se mai puteau întîlni turme de animale mari cu blană deasă: mamuți, rinoceri lînoși, reni, zimbri, bouri. Urmașii Australopitecului trebuiau să facă față frigului, să scape de groaza foametei să-și găsească adăpost în fața viscolului. Pitecantropii din China numiți Sinantropi au învățat, primii, să „domesticească" focul. Au învățat nu numai să-l mențină atunci cînd, atît de rar, îl aprindea un trăsnet, ci să-l și producă singuri! Aceasta cerea iarăși muncă, stăruință și, bineînțeles, un pic de inteligență: ore întregi ei ciocneau două pietre între ele sau sfredeleau o bucată de lemn pînă cînd, prin frecare, se năștea flacăra aducătoare de căldură. Fără să-și dea bine seama și fără a și-l explica încă, ei descoperiră principiul fizic al apariției focului prin frecare. Dacă nu ar fi învățat să mînuiască această comoară scumpă, omul-maimuță ar fi pierit fără doar și poate. Acum, fiind stăpînul temut al înspăimîntătoarelor flăcări, toate animalele au început să-i știe de frică.

Omul de Cro-Magnon (Oamenii de Cro-Magnon se apropie foarte mult de tipurile oamenilor actuali. Ei s-au format acum 100.000 – 120.000 de ani)

Zile întregi rătăceau oamenii în căutarea prăzii, iar atunci cînd o găseau cu cîtă grijă trebuiau să arunce puținele suliițe, rod al altor zile de trudă, ca să-și atingă ținta.

De prin aceste vremi au fost descoperite pe pămîntul țării noastre numeroase urme ale strămoșilor omului. Armele primitive și uneltele lucrate din piatră cioplită, toporașe de mînă au o mare importanță nu numai pentru trecutul așezărilor de pe teritoriul țării noastre, ci și pentru istoria întregii omeniri.

Dar nu numai munca și unealta de piatră sau focul pe care-l produceau au salvat de pieire strămoșii noștri. Puterea lor față de mediul înconjurător a crescut mereu, deoarece ei nu luptau singuri. De la început, strămoșul omului apare trăind în grup, *în societate*. Numai în grup se putea hăitui cu arme puține un vînat mare; numai grupul oferea apărare față de dușmanii puternici; numai grupul și învățămintele primite de la bătrîni puteau să scutească pe fiecare tînăr să reînceapă pe socoteala proprie drumul greu al descoperirii uneltelor, armelor și a focului. Pentru a comunica între ei, pentru a transmite învățămintele muncii, oamenii și-au dezvoltat treptat limbajul și gîndirea.

Dar aceste însușiri l-au ridicat pe om atît de sus deasupra animalelor, încît un cimpanzeu, de pildă, poate cel mai inteligent dintre animale, vede lumea cu ochii cu care o vede un copil în vîrstă de 10 luni!

Cînd, în urmă cu aproximativ 60.000 de ani, ghețurile au început să se retragă, iar clima s-a îmblînzit, omul era de mult victorios. Creierul i se dezvoltase; sub fruntea înaltă, ochii — plini de înțelegere — priveau o lume cunoscută, gura lui știa să formeze șiragul unei legende sau melodia unui cîntec, mîna lui — unealtă minunată, care s-a perfecționat lucrînd — desena cu gingășie figuri ce și azi ne provoacă admirația. Munca grea nu-i mai ocupa întreaga zi. Uneltele de piatră se fabricau mai ușor prin șlefuire. Urmașii bourilor de odinioară nășteau viței în staulul omului și dădeau lapte în fiecare zi. Semințele — odinioară mîncate pînă la ultima — erau puse acum în pămînt, pentru a da din nou rod. Omul începea să-și împodobească viața în timpul în care era liber de griji.

*

Aceasta a fost povestea zbuciumată a apariției și evoluției omului. Societatea omenească s-a dezvoltat apoi milenii și milenii de-a rîndul.

Astăzi, cînd pe o mare parte a globului a învins orînduirea lipsită de exploatare și cînd, din U.R.S.S. s-au trimis în Cosmos primii emisari automați, mai mult ca oricînd omul nu mai poate crede în crearea sa din lut de către o ființă supranaturală. Întreaga istorie a omului arată că s-a parcurs un drum greu și îndelungat, iar știința ne dovedește netemeinicia credinței în tot felul de născociri despre creația omului de către o ființă așa-zis „divină".

...din cele 6 cupoane pe care trebuie să le trimită revistei „Cravata roșie" participanții la concursul pentru prietenii revistei anunțat în numărul din luna mai.

UMOR

EPIGRAME

de V. D. POPA

Demagogie

Toată ziua promitea:
„O să-nvăț cu tot avîntul!“,
Dar pierzînd litera „a“,
Din ce-a spus rămase...
vîntul.

Contrast

La cor, cum ți-e subțire
glasul,
Iei notele de sus frumos;
În schimb, la lecție faci pe
basul,
Luînd doar notele... de jos.

„Zece“

Pe Radu nimeni nu-l întrece
Și nu-i găsești echivalențe.
La matematici are zece,
Dar — ce păcat! — zece...
absențe.

Un program... „grozav“ !

— Vai, tu... scuză-mă că-i atîta dezordine la mine, dar n-a venit încă mama de la lucru.

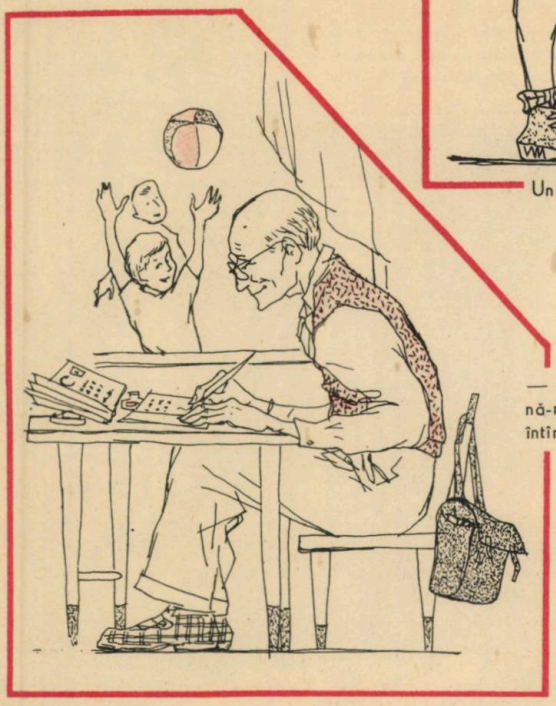

— Dă-i zor bunicule ! Termină-mi lecțiile mai repede că întîrzii de la școală.

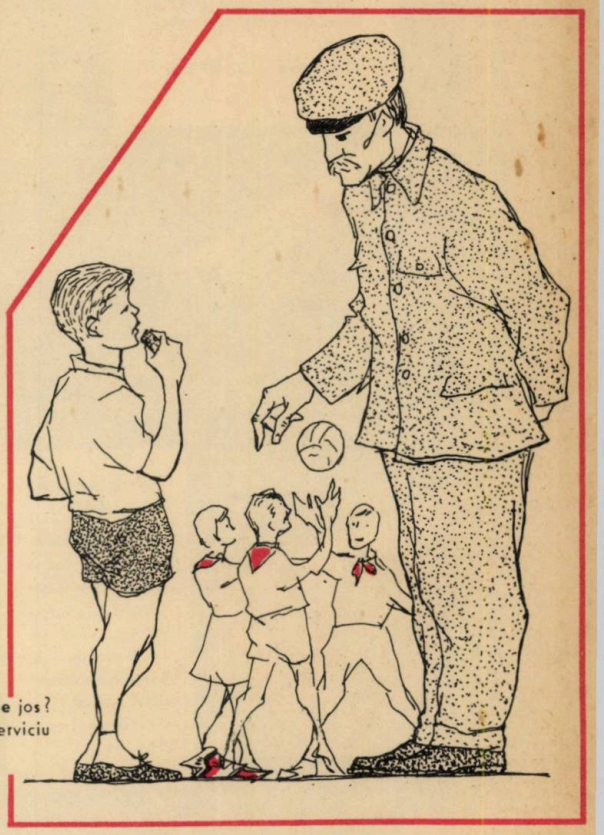

— De ce arunci hîrtiile pe jos?
— Păi .. azi nu-i de serviciu detașamentul meu.

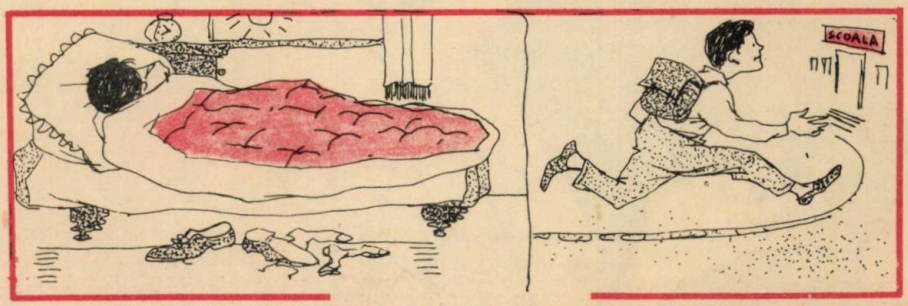

„Leneșul mai mult aleargă“

desene de GYÖRGY MIHAIL

Lei 2,50

Cosmosul va fi cucerit

12 septembrie 1959

Uniunea Sovietică a lansat a doua rachetă în direcţia Lunii. La 14 septembrie ora 0,02 şi 24 secunde containerul sovietic a atins solul lunar.

2 ianuarie 1959

Uniunea Sovietică a lansat în direcţia Lunii, o rachetă cosmică, devenită primul satelit artificial al Soarelui.
Greutatea ultimei trepte — 1.472 kg.

15 mai 1958

Oamenii de ştiinţă sovietici au lansat al treilea satelit artificial al pămîntului.
Greutatea — 1.327 kg.

4 octombrie 1959

În U.R.S.S. a fost lansată prima staţiune experimentală cosmică din lume. Cu ajutorul aparatelor de bord, a fost transmisă fotografia părţii invizibile a Lunii, parte pe care niciodată, nimeni dintre pămînteni n-a văzut-o.

473 Km

110 Km
MAI 1949

212 Km
MAI 1957

3 noiembrie 1957

Uniunea Sovietică a lansat al doilea satelit artificial al pămîntului, avînd pe bord un animal de experienţă (căţelusa „Laika").
Greutatea — 508,3 kg.

octombrie 1957

U.R.S.S. s-a
nsat, pentru prima
ră în lume, primul
telit artificial al
mîntului, avînd pe
rd aparataj ştiinţi-
.
eutatea — 83,6 kg.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Bibl
Zeț

CRAVATA ROȘIE

Nr. 12 1959

REVISTA PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE C. C. AL U. T. M.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CÎNTECUL SĂRBĂTORILOR NOASTRE

de MARCEL BRESLAȘU

Cu-alai de flori trec dalbe primăveri,
Trec veri cu a belșugului făgadă,
și toamne cu-ale rodului poveri
și ierni — cu noua holdă sub zăpadă.

Și anii trec, horind în pas zorit...
Dar noi podoabe le-au sporit cununa;
noi sărbători, prin vremi au înflorit:
— în patru anotimpuri — cîte una!

Întîiul Mai, pe-al PRIMĂVERII prag,
Sub semnul înfrățirii proletare,
cînd inimile se-ntîlnesc cu drag
și mîinile se strîng — peste hotare.

În VARA, douăzeci și trei August
e ziua sfîntă a eliberării.
Ne-a smuls din al robiei cerc îngust
și-a pus o nouă temelie țării.

Apoi, în miez de TOAMNĂ prăznuim
măreața zi a lui Novembre Șapte.
Spre comunism, sub steagul lui suim
și visuri vechi se-nvolbură în fapte!

Al patrulea popas — e IARNA-n toi!
Treizeci Decembrie... Atunci poporul
a-nscăunat republica la noi,
să-și făurească, pașnic, viitorul.

Și cresc — din anotimp în anotimp,
din sărbătoare-n sărbătoare — anii,
cum își clădesc, cu fiecare schimb,
Viața, muncitorii și țăranii.

Dar pînă veți intra și voi în rînd,
voi, schimb de mîine-al clasei muncitoare
legați-vă să faceți — **ÎNVĂȚÎND!** —
din orice zi, o zi de sărbătoare!

CRAVATA ROȘIE

revista pionierilor și școlarilor
editată de C. C. al U. T. M.

COLEGIUL DE REDACȚIE

Nina Cassian, Marcela Cordescu, Petre Drăgoescu, Gica Iuteș, Elena Măinescu, Gheorghe Marinescu, Constanța Niculescu (redactor-șef), Lucia Olteanu (redactor șef-adjunct) Iosif Tripșa

Apare lunar. Redacția și administrația: Ed. „Scînteia" — București — Piața Scînteii nr. 1

Trăiască REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ patria noastră

Ridicîndu-se din ape şi din holde, sorbind din ape limpezimea izvorului şi măreţia fluviului, culegînd din holde bogăţia grîului şi flacăra macului, sus, mai sus de vîrful sondei care îi dăruie îndrăzneală, sus, mai sus de munţii şi brazii de la care primeşte tăria stîncii şi neclintirea în furtuni, sus, în îmbrăţişarea pătimaşă a razelor soarelui, — acolo străluceşte în stema republicii noastre steaua roşie, cea mai mîndră dintre stele.

Oricine priveşte stema Republicii Populare Romîne şi vede sus steaua roşie înţelege că holdele şi apele, sondele şi munţii, toate bogăţiile acestui pămînt sînt ale celor ce muncesc; înţelege că la noi singurul stăpîn pe rodul trudei sale, pe viaţa şi pe vrerile sale este poporul.

Voi, prieteni, aveţi fericirea de a vă fi născut în libertate, fericirea de a deprinde, o dată cu primele cuvinte învăţate, înţelesul luminos al cuvintelor: „Republica Populară Romînă", patria în care poporul muncitor, condus de Partidul Muncitoresc Romîn, îşi construieşte viaţa nouă, socialistă, înalţă palate trainice şi însorite voioasei voastre copilării. Noi, însă, bunicii, părinţii, fraţii voştri mai mari, am cunoscut în trecut altă viaţă. La cîrma ţării se aflau atunci moşierii, bancherii şi fabricanţii, în cap cu cel mai crud şi mai nesăţios exploatator, regele. Vreme de 81 de ani, monarhia, adusă în ţară şi sprijinită de moşieri, bancheri şi fabricanţi, a scris în istoria pămîntului acesta paginile cele mai ruşinoase. Pe fiecare pagină o crimă împotriva poporului, un jaf din averea poporului. Din ordinul regelui, cel mai mare moşier, în 1907 au fost ucişi peste 11.000 de ţărani care s-au răsculat cerîndu-şi drepturile. Din ordinul regelui, cel mai mare capitalist, în 1929 la Lupeni şi în 1933 la Atelierele Griviţa, au fost ucişi luptători neînfricaţi, fii devotaţi ai clasei muncitoare, ridicaţi la luptă sub steagul Partidului Comunist din Romînia. Din ordinul regelui, cîinele de pază al moşierilor şi capitaliştilor, ţara întreagă a fost prefăcută într-o închisoare. Dar setea de dreptate şi libertate a poporului n-a putut fi pusă în lanţuri. Steagul roşu al comuniştilor, sub care şi-au jertfit viaţa atîţia eroi, s-a înălţat triumfător. Lupta poporului, condusă de partidul clasei muncitoare, a rupt, la 23 August 1944, lanţurile robiei. Atunci, în August 1944, în vreme ce eroica armată sovietică îi zdrobea pe hitlerişti, pornind ofensiva eliberatoare pe pămîntul patriei noastre, Partidul Comunist din Romînia a organizat şi condus insurecţia armată, chemînd la luptă pe toţi patrioţii, răsturnînd de la cîrma ţării pe fascişti. Trei ani mai tîrziu, la 30 Decembrie 1947, a fost doborîtă şi monarhia. Regele a fost alungat, şi toată ţara a primit cu cîntece de bucurie vestea marii victorii: proclamarea Republicii Populare Romîne!

O, cît de minunată e povestea ta, stea roşie din stema republicii noastre, şi cîte, cîte n-ai tu să le povesteşti copiilor. Simbol minunat al biruinţelor dobîndite sub înţeleapta conducere a partidului, tu străluceşti azi pretutindeni sub cerul patriei noastre! Cu mîinile lor negre de cărbune, te-au urcat minerii deasupra Văii Jiului ca să povesteşti cum „Valea plîngerii" din vremea regelui şi a capitaliştilor a devenit în anii Republicii Populare Romîne o vale a bucuriei.

Deasupra porţilor gospodăriilor agricole colective te-au aşezat ţăranii ca să se afle în patru zări că pe aceste porţi a fost alungată sărăcia care le-o hărăziseră moşierii, în cap cu regele, cel mai hrăpăreţ dintre ei, iar azi, prin aceste porţi, a intrat şi s-a aşezat la masă belşugul. La Bicaz şi la Oneşti, la Săvineşti şi la Chiscani, pretutindeni îţi înalţi strălucirea, tu, stea roşie din stema republicii noastre! Deasupra şcolilor şi palatelor, deasupra taberelor şi stadioanelor peste tot luminezi voioasa copilărie. Şi adeseori, desenată stîngaci pe o pagină de caiet, iei parte la clipa emoţionantă a primului legămînt solemn din viaţa copiilor. Legămîntul de a purta cu cinste cravata de pionier, de a fi credincioşi poporului şi cauzei partidului, de a fi luptători dîrji şi curajoşi pentru victoria socialismului în republica noastră.

Se împlinesc anul acesta 12 ani de la alungarea monarhiei, 12 ani de cînd rostim cu dragoste şi mîndrie numele scump al patriei noastre: „Republica Populară Romînă". Mulţi dintre voi, copii, sînteţi de-o vîrstă cu republica, toţi aţi crescut şi v-aţi înălţat o dată cu noile ei oraşe, uzine şi şcoli. Fiţi demni de această măreaţă cinste, luptaţi, munciţi şi învăţaţi ca ea să vă lumineze întreaga viaţă.

Dragi copii, în cinstea zilei de 30 Decembrie să strigăm cu toţii: Să trăiască şi să înflorească scumpa noastră patrie, Republica Populară Romînă!

Dragi copii,

Cu prilejul zilei de 30 Decembrie, să întovărășim cu gîndul pe cîțiva dintre scriitorii noștri care au vizitat și cunoscut oameni și locuri dragi din patria noastră.

File dintr-un carnet de reporter...

de DRAGOȘ VICOL

CETATEA DE FOC

Am ajuns la Reșița noaptea, pe ploaie. Cînd am coborît din tren, mi s-a arătat dintr-o dată, arzînd puternic în văzduh, o flacără ca o uriașă torță olimpică, cu reflexe albăstrui. Placăra ardea undeva deasupra orașului-uzină, șfichiuind întunericul și dînd străluciri ciudate boabelor de ploaie, de parcă acolo se năștea și se sfărîmau curcubee le pămîntului...

— E flacăra de control a cuptoarelor, mi-a explicat cineva.

Un semn al arderii nepotolite și neîntrerupte a uriașelor focuri care nasc oțelul.. Numele de „Cetatea de foc" i l-au dat Reșiței poeții. Și Reșița și-l merită cu prisosință. Mi-am dat seama de asta a doua zi, cînd am ieșit să văd orașul. Deși e un oraș modern, în care totul e calculat, în care străzile au ceva din forfota marilor orașe, Reșița are totuși ceva care-i îndreptățește poeticul nume de „Cetatea de foc": marea și eroica bătălie a oamenilor cu elementele, cu focul și cu oțelul. E o bătălie epopeică, neîntreruptă. Populația Reșiței numără peste 40.000 de locuitori. Jumătate muncesc în combinatul metalurgic. Cealaltă jumătate nu poate fi socotită în afara combinatului. O constituie soțiile casnice, mamele, copiii, profesorii, artiștii. Viața și ocupațiile lor se încadrează perfect în viața combinatului. Combinatul e prezent peste tot: în inima orașului, în instituțiile lui. Însăși Casa de cultură a Reșiței numără peste 40.000 de lare în care se întîlnesc, obișnuit, oțelarii, copiii lor, cu familiile lor, cu artiștii lor. Orchestra simfonică aduce cu regularitate în „Cetatea de foc" muzica lui Bach, Beethoven, Ceaikovski... Muncitorul Pavel Lera, interpret principal în „Janos Vitez" — operetă de Pangracz —, precum și laminoristul Anton Zeman cîntă la pian „Patetica" lui Bethoven... Succesele oțelarilor și turnătorilor umplu de mîndrie pe toți locuitorii orașului.

Am intrat în oțelărie și m-au izbit dintr-o dată vuietul uriașelor macarale și viscolul milioanelor de scîntei țîșnind din pîlniile de turnare a oțelului în forme. Cîteva clipe n-am putut vedea decît incandescența cuptoarelor și zborul greoi al oalelor de oțel în mișcare gigantii cuptoarelor monștrilor de fier. Oamenii puneau fluid, prinse în ghearele pendate, cu țipete stridente de clopot și scrîșnete înfundate. Fluviul de oțel fierbinte curgea neîntrerupt, flăcările cuptoarelor dogoreau năpraznic, milioanele de scîntei scăpărau viscolind prin hala uriașă. Totul se supunea puterii de titan a omului.

Stăteam înmărmurit în fața acestei uriașe dezlănțuiri de forțe și elemente, îngrămădite acolo în hala aceea înaltă și puse să se încaiere, să se bată pentru a se transforma în folosul oamenilor, cînd în preajma cuptoarelor răsună un glas puternic:

— A zecea mie!...

A fost un strigăt care a dominat pentru cîteva clipe zgomotul infernal al halei. Un strigăt care a făcut ca în întreaga halâ să izbucnească după aceea urale și fluturări de șepci. Și oamenii s-au desprins de lîngă lingotiere și vagonete, au sărit din cabinele macaralelor, revărsîndu-se ca un flux spre platoul cuptoarelor.

Aspect din timpul unei șarje la cuptorul Martin, oțelăria Mociur din cadrul Combinatului metalurgic Reșița.

— A zecea mie de tone peste plan!... O victorie a Reşiţei întregi, o victorie a industriei siderurgice. În numai cîteva clipe, pe platoul cuptoarelor s-a înălţat un steag, în numai cîteva clipe pe platoul cuptoarelor s-au ivit flori... Şi-n numai cîteva clipe Reşiţa întreagă ştia vestea şi arbora şi ea steaguri.

Am ieşit din oţelărie tîrziu. M-am plimbat pe străzile largi, simetrice, printre copii şi oameni cu feţe zîmbitoare. Se înserase. Luna întîrzia undeva în munţi. În schimb, peste „Cetatea de foc" ardeau flăcări cu reflexe albăstrui.

DRUMURI PRIN CÎMPIE

Drumuri prin cîmpia bănăţeană, pe sub tei umbroşi, printre ogoare fără margini, cît de tulburătoare sînteţi!...

Drumuri spre Lovrin, unde freamătă livezile de smochini şi unde citruşii năzuiesc să se adapteze pe pămîntul nostru, drumuri spre Sînnicolau Mare ori spre Jimbolia, pe care dintre voi să drumeţesc?... Toate duceţi spre pămînturi şi oameni, spre sate cu sufletul larg şi primitor...

... Drumurile toate mi-au întins mîinile să mă ia cu ele... Şi am pornit într-o dimineaţă cu cer de peruzea. M-am urcat în cel dintîi tren ce pornea spre cîmpie: Timişoara—Cenad.

În tren am cunoscut un om, un bărbat voinic, spătos, cu un clop mărunt în vîrful unei clăi de păr negru.

— Încotro? am întrebat.

— La milionarii din Biled...

Am zîmbit încurcat. Nu ştiam: glumeşte sau vorbeşte serios.

— Dumneata rîzi, dar ei au şi maşină la scară. Le dă mîna: au aproape 3.000.000 fond de bază... Te joci cu 3.000.000?...

— Şi cine-s milionarii ăştia? am întrebat eu plin de curiozitate.

Omul m-a privit ciudat şi a izbucnit:

— Parcă ai trăi pe altă lume... Cine să fie? Oamenii din Biled, ţărani ca mine, colectivişti. Eu nu-s din Biled, dar mă duc acolo cu un interes... Avem şi noi colectivă în sat, da-i tînără şi fără experienţă. De aceea mă duc la Biled, să văd ce şi cum, să luăm învăţătură.

Discuţia cu omul acela, pornit în schimb de experienţă, m-a făcut să iau hotărîrea de a vizita şi eu satul acela de milionari...

Cînd am ajuns la Biled, tovarăşul meu s-a făcut nevăzut. Eu am pornit spre centru, tăind parcul pionierilor şi ieşind la şoseaua principală. Şi deodată mi s-a dezvăluit înaintea ochilor un adevărat oraş cu clădiri masive, cu copaci pe marginea şoselii, cu trotuare. Tot în centru: restaurant, cofetărie, două şcoli — romînă şi germană — cinematograf.

Pe marginea trotuarelor, piste pentru biciclete. Ce de biciclişti am văzut în Biled! Unii se duceau la cîmp, alţii la poştă ori la sfatul popular. Pînă şi ţîncii de-o şchioapă pedalau de zor pe triciclete, pe sub coroanele bogate ale copacilor de pe marginile şoselei.

Mi-am amintit de tovarăşul meu din tren: „Te joci cu 3.000.000?" Avea dreptate, şi de lucrul acesta mi-am dat mai bine seama cînd l-am întîlnit pe... preşedintele milioanelor," pe Savin Bec, un om bine legat, voinic, mustăcios. M-a primit în biroul elegant de la „Administraţia gospodăriei agricole colective" şi mi-a istorisit:

— Ne-am înfiinţat acum 7 ani. Aveam atunci fond de bază doar două sute şi ceva de mii de lei. În aceşti 7 ani însă am atins 3.000.000. Ţine seamă că în aceşti 7 ani am construit foarte mult: am clădit 5 hambare, 5 pătule mari, 4 grajduri, remize, sere, cîte şi mai cîte. Avem oi, păsări, vaci de rasă. Într-un cuvînt, sîntem milionari.

Am ieşit apoi să văd gospodăria, cîmpul întins ca o apă verde, să văd covoarele trandafirilor de grîu, să văd ogoarele.

Am plecat încercînd să-mi închipui cum va arăta Biledul mîine. Şi-l vedeam oraş în toată firea.

În aceeaşi seară, m-am întîlnit la restaurant cu fostul meu tovarăş de drum. Era trudit, prăfuit, dar vesel. Şi-a tras scaunul mai aproape de mine şi a scos din curea un carneţel şi un creion bont.

— Mi-am însemnat lucruri de preţ... Păi ăştia-s agronomi în toată firea, nu ţărani... Te pui cu colectiviştii milionari?!

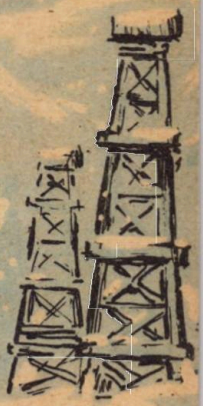

N. LABIŞ

ŢARA

Zăpada jucăuşă s-a aşternut pe ţară.
Şi-adună baba Iarnă troienile în clăi.
În seri cu lună rece trec sănii, parcă zboară,
Cu scîrţiit de şine şi zvon de zurgălăi.

Sînt negri numai stîlpii de telegraf şi nucii,
Iar apele sub gheţuri au undele de plumb.
Rămas de astă-toamnă pe streaşina ulucii
Îngălbenit tresare strujanu-i de porumb.

Iar zările întinse-ţi sorb privirea parcă;
Se-adună depărtarea. Şi nemişcat rămîn
În bătătura ţării, ca-ntr-o ogradă largă
În care împreună cu-ai mei rămîn stăpîn.

Îmi rostuiesc averea: furnale-n Hunedoara,
Cărbune la Petrila, pe Prahova ţiţei,
Mii de pătule-n care porumbul şi secara
Şi grînele se-ndeasă în sacii mari şi grei.

Iar prin păduri, cu coarne pe spate despletite,
Am cerbii mei şi ţapii cei negri şi ţintaţi;
Am urşii ce-şi sug laba în hrubele tihnite,
Visînd un vis sălbatic de iarnă în Carpaţi.

Semn de belşug, zăpada cîmpiile încarcă,
Şi-i tot de-o lumină solemnă inundat.
Se-aud chemări de muncă şi-i linişte, şi parcă
Întinderile-s albe ca sufletu-mi curat.

Relonul și povestea Albei ca Zăpada

Nu știu ce ar fi ieșit dacă un arhitect s-ar fi apucat să ridice, în mod real, un castel pentru Albă-ca-Zăpada. În cărțile cu povești, castelul era prezentat numai în cîteva linii generale: înalt, aurit, cu scări de marmură și, bineînțeles, totul era „frumos". Nu m-am gîndit încă niciodată și cred că nimeni nu s-a gîndit să-și reprezinte acest castel în toate detaliile lui. Și chiar dacă și l-ar fi reprezentat, n-ar fi diferit, bănuiesc, de castelul în care ar fi trebuit să locuiască, să zicem, Ileana Cosînzeana sau altă frumusețe din basme.

Undeva, în regiunea Bacău, oamenii s-au gîndit însă că acest castel trebuie să fie neapărat construit. Rețedința zînei a fost aleasă lîngă satul Săvinești, pe apa Bistriței. De ce? — vor întreba, desigur, cititorii. Aci, pentru că Albă-ca-Zăpada este o ființă plăpîndă. Nu poate trăi nici în căldură prea mare, nici în frig, cea mai mică picătură de ploaie și cel mai mărunt fir de praf o supără, lumina prea tare a soarelui și întunericul nopții o orbesc. Cei care au construit castelul au ținut seamă de toate acestea. Aici, în Fabrica de relon de la Săvinești, Albă-ca-Zăpada domnește în toată splendoarea ei, trimițînd zilnic solii, la fel de albe-ca-zăpada, în toată țara.

Nu, nu este nici un joc de cuvinte, nu este nici o imagine poetică. Poezia este prea prezentă aici pentru a o mai scoate din fantezia cuiva. Fabrica însemna, pentru orice dicționar și pentru orice om, zgomot, sute sau mii de oameni trudind, sudoare, ulei, cuptoare, praf. Nimeni nu se gîndea să găsească vreo apropiere între fabrică și palat, în afară de faptul că amîndouă sînt construite din cărămidă și beton. Și totuși de cînd palatele au fost golite de regi, prinți și alți trîntori, fabricile s-au putut apropia de ele, ba chiar le-au întrecut. Între arhitectura încărcată a palatului de la Peleș și liniile elegante ale Fabricii de relon din Săvinești, orice om de gust alege noul palat al Albei-ca-Zăpada. Trec prin aceste săli în care se aude doar murmurul mîngîios al fuselor pe care se deapănă firele albe și îmi spun că așa vor arăta, într-un viitor apropiat, multe din fabricile noastre. Iată o sală în care lichidul lăptos se preface în fire groase, tăiate apoi într-o ploaie ca de orz. Aparaturile complicate sînt supravegheate numai de 2 tineri. În vorbirea acestor tineri manualele de chimie își pierd uscăciunea ce ne sperie la școală și devin firești, ca vorbele de toate zilele. Sălile sînt, toate, aproape goale. Bobinele dansează singure, în ritmul lor neobosit. Trebuie să faci înconjurul încăperii pentru a descoperi, într-un colț, un tînăr aplecat asupra unui tabel de comandă. El stă de vorbă cu becurile roșii și albastre care îi transmit gîndurile mașinilor atunci cînd le lipsește ceva. Treci dintr-un etaj într-altul, și peisajul este mereu același.

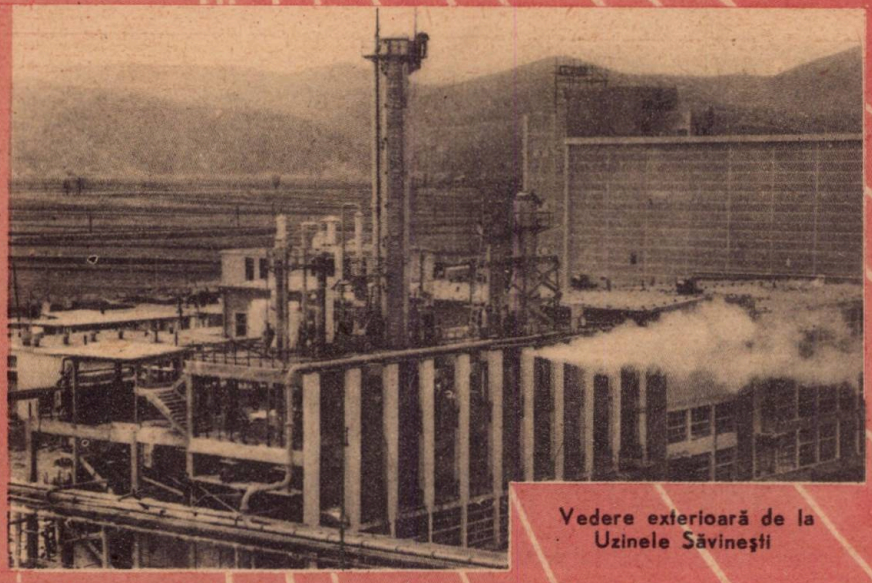

Vedere exterioară de la Uzinele Săvinești

Învățămîntul superior a pregătit „fibriști" pentru relon, știind că la Săvinești, sau altundeva, se va ridica și fabrica necesară. Și s-a ridicat. „Fibristul" este acum la postul lui, în prima noastră fabrică de relon.

Toată fabrica este plină de tineret. „Plină" este un fel de a vorbi, deoarece aici lucrează mașinile în locul oamenilor. Palatul Albei-ca-Zăpada a fost încredințat tinerilor. Din mîinile lor ies vagoane de relon, trimise țesătoriilor. Mîine vor ieși de două ori sau de trei ori pe atîta. Pentru că Albă-ca-Zăpada, este, pe lîngă altele, și pretențioasă. Nu o mai încape palatul. Vrea încă unul. Oamenii, înțelegători, au și început să-l construiască. Contururile fabricii de relon au și început să se vadă. La anul voi putea trece prin sălile lui, așa cum trec acum prin această împărăție a muncii împletită cu știința și frumosul. Dintr-o poveste, Albă-ca-Zăpada a devenit o realitate accesibilă tuturor.

MIHU DRAGOMIR

BORZEȘTI — cetatea chimiei

Pînă ieri, Borzești era numele unui sat, rareori *trecut pe harta Rominiei*. Papta lui Ștefan cel Mare, care a înălțat aici, în al 38-lea an al domniei sale, o biserică întru memoria prietenului de joacă ucis mișelește de vrăjmaș, chiar pe trunchiul stejarului unde Gheorghiță, copilul nevinovat, și-a sfîrșit zilele, a salvat de la uitare numele Borzeștilor. Dar legendele, oricît de minunate ar fi, nu au adus, decenii și veacuri de-a rîndul, nici o fărîmă de frumusețe vieții de pe aceste meleaguri.

Este sigur că și în urmă cu 500 de ani, aici, în preajma Borzeștilor, se aflau ascunse cîteva mari bogății: sarea, petrolul, apa... Dar pînă nu de mult, mai exact pînă cînd poporul romîn și-a luat soarta în propriile sale mîini, nimeni nu prea tulbura odihna încremenită

a acestor comori. Iar atunci cînd, în mod premeditat, ele erau trezite din letargie — s-au semnalat uneori şi asemenea cazuri — comoara începea în buzunarele fără fund ale acelora obişnuiţi să trăiască din truda şi sudoarea altora.

Azi Borzeşti este mai mult decît locul unui stejar legendar. Cetatea chimiei este o întreprindere impunătoare, vastă şi complexă. Are doar cîţiva ani în spatele său. Dar aşa cum în adolescentul de azi recunoşti pe bărbatul matur de mîine, în floarea vîrstei, tot aşa în obiectivele industriale terminate şi intrate în funcţiune, în impetuoasele construcţii ce se desfăşoară de-a lungul a cîţiva kilometri — desluşeşti fără greş chipul celei mai mari întreprinderi a industriei noastre chimice. Sub ochii tăi uimiţi, uriaşa construcţie trăieşte trepidant, de-i frig sau ploaie, pe arşiţă şi vînt, zi de zi, noapte de noapte; sub ochii tăi uimiţi cresc ziduri, se înalţă ateliere şi hale, oamenii se mută în case noi, copiii păşesc sfioşi în noua lor şcoală. Tot ce s-a clădit şi se mai înalţă aici — termocentrala, rafinăria, combinatul chimic, uzina de cauciuc, noul oraş — tot ce se înfăptuieşte, totul este în numele aceluiaşi ţel: a fructifica cît mai bine, cît mai din plin marile bogăţii ale R. P. R. Petrolul e transformat aici, la Borzeşti, în cauciuc sintetic şi mase plastice. Cu greu vei crede că tot ceea ce pînă la poarta de intrare a Borzeştilor era doar apă, petrol, sare şi gaze, la poarta de ieşire le vei afla în postura de sodă caustică şi policlorură de vinil, de cauciuc sintetic, fenol, acetonă sau ierbicide. Şi toate acestea nu în cantităţi care nu ar putea fi luate în seamă: cauciucul sintetic „Made in Borzeşti" în 1963 va fi atîta cît este azi întreaga producţie de cauciuc sintetic a R.F. Germane sau din soda caustică electrolitică produsă aici se vor putea fabrica 350.000 tone de săpun pe an.

Aci au fost date în folosinţă 750 de apartamente în Oneşti — oraşul care mîine va număra 6.500 de noi apartamente; a fost construită, paralel cu construcţiile combinatului, o largă şosea betonată, cu alei largi; au fost terminate magazine, o şcoală; sînt puse la punct pregătirile pentru începerea altor însemnate construcţii social-culturale şi de interes obştesc care vor marca apariţia unui nou şi tînăr oraş pe harta ţării.

Tinereţea Complexului Borzeşti-Oneşti este în fond aceeaşi tinereţe, aceeaşi prospeţime pe care o întîlneşti la Năvodari sau la Făgăraş, peste tot locul unde pulsează din plin tînăra noastră industrie chimică, care în ritm socialist creşte şi se dezvoltă continuu.

VICTOR NĂMOLARU

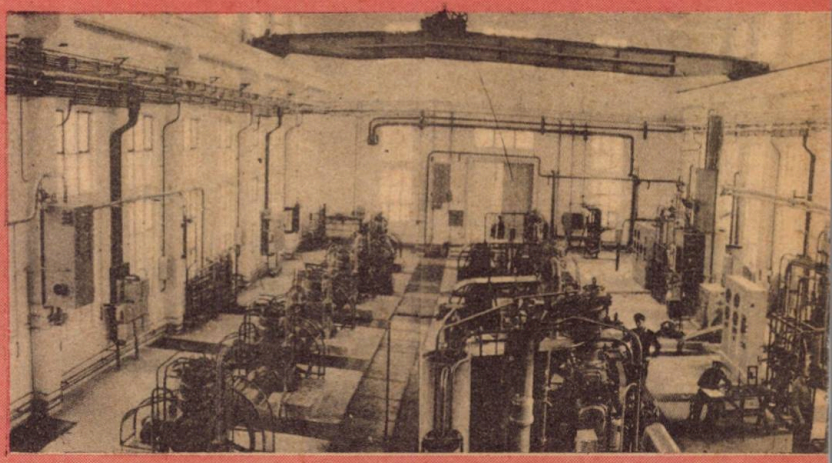

Interiorul fabricii de oxigen de la Combinatul chimic din Borzeşti

Cîntec de iarnă

de TITEL CONSTANTINESCU

Sună clopoţeii lin.
Vin flăcăii-n sănii, vin.
Nici de viscol nu se tem.
Hei, ce mai flăcăi avem!

Cad zăpezile puhoi.
Sînt şi fetele cu noi.
Gerul, hoţ, le-a-mbujorat.
Hei, ce fete-avem în sat!

Rîs şi pocnete de bici.
Sînt şi pionieri pe-aici.
Dacă vreţi, pe toţi vi-i chem.
Hei, ce pionieri avem!

Sub dolman zăresc, apoi,
Doi moşnegi cu ochi vioi.
Rîd cu glasul tremurat.
Hei, ce moşi avem în sat!

Vine-n sănii, peste deal,
Tot căminul cultural.
Şi-o medalie vedem.
Hei, ce cîntăreţi avem!

Iată-i, vin de la oraş,
La concurs, la joc, fruntaşi.
Tot fruntaşi şi la arat.
Hei, ce bucurie-n sat!

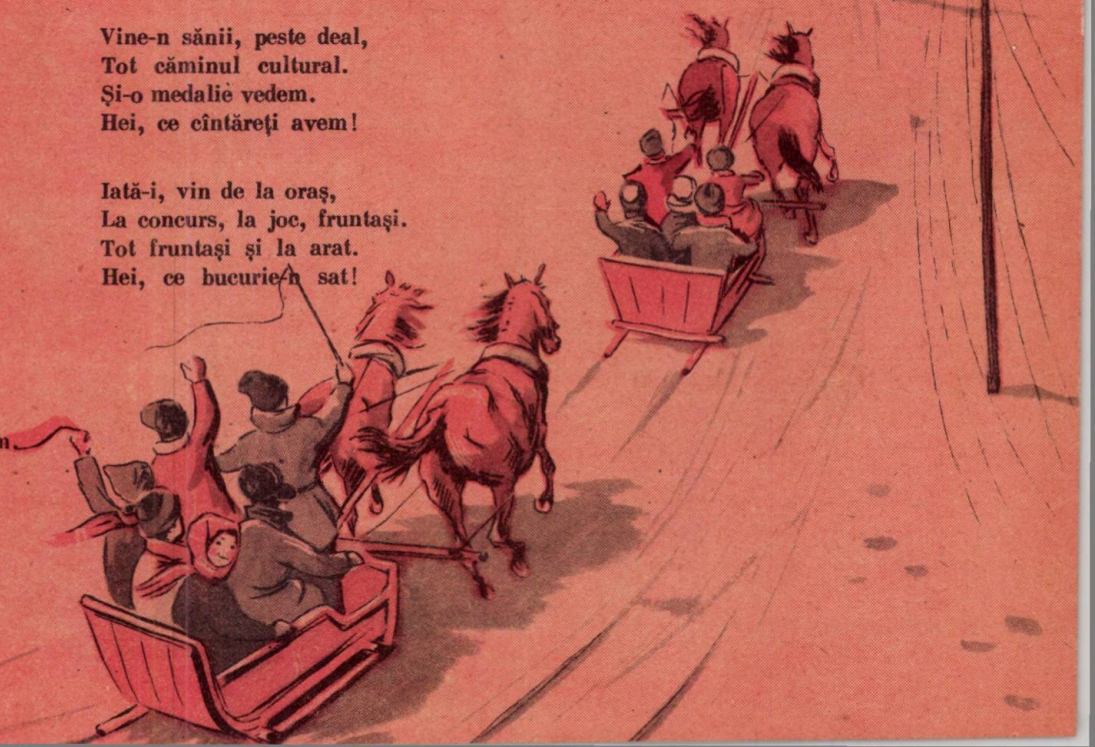

SOLDATUL PRELIPCA

Compania de panduri se ridica în ziua aceea pentru a doua oară la atac. Artileria pisase ore în şir poziţiile fasciste ce se întindeau pe culmile dealului din faţă. Se părea că totul merge bine, pînă ce rîndurile pandurilor ajungeau în apropierea tranşeelor hitleriste, pe care mai mult le ghiceai undeva, ascunse hoţeşte pe deluşorul dinspre marginea Debreţinului. Dar, din poziţiile duşmane, arme automate şi puşti începeau să-şi verse potopul de plumbi ucigători.

Comandantul de companie striga cît îl ţineau puterile, şi strigătul lui: „Înainte!" era dus mai departe, prin vuietul luptei, de comandanţii de plutoane, care-i răspundeau ca un ecou: „Înainte!". Pandurii se ridicau, dar focul duşman se întetea din nou. Şi iar rîndurile se aplecau şi se trînteau la pămînt ca la o comandă nevăzută.

Într-o tranşee, sergentul Ilieşu încerca zadarnic să străpungă cu ochii prin fumul exploziilor şi să descopere cuiburile de foc inamice. Alături de el, soldatul Gheorghe Prelipca îşi răsucea liniştit o ţigară groasă din ziar. Privindu-l cum umezeşte cu vîrful limbii marginile hîrtiei şi le strînge neîndemînatic, sergentul Ilieşu nu-şi putu stăpîni un zîmbet. Prelipca era atît de calm de parcă nu s-ar fi găsit într-un adăpost, de unde la cîteva sute de metri îl pîndea moartea, ci s-ar fi aflat undeva, pe ogor, unde poposise după ceasuri de trudă să mai răsufle puţin şi să mai pufăie din ţigară.

— Eu zic că mîine la prînz o să fumăm în oraş.

Şi, fără să aştepte încuviinţarea lui Ilieşu sau vreun alt răspuns al acestuia, îşi descheie tunica la gît, vîrî mîna pe sub ea şi scoase un săculeţ din pînză tare de in. Îi desfăcu băierile şi scotoci în el îndelung, cu luare-aminte. Apoi scoase la iveală o fotografie, pe care o depărtă puţin de ochi şi privi la ea.

Ilieşu se uită la omul de lîngă el cu un fel de curiozitate şi mirare pentru tot ce făcea acesta.

— Ce spuneţi? zise Prelipca şi-i întinse fotografia.

Din poza îngălbenită şi crăpată zîmbeau trei feţe. Un tînăr cu ochii mari, negri, o femeie cu faţa rotundă şi un copil de care nu-ţi puteai da seama dacă-i fată sau băiat.

Ilieşu privi fotografia cu atenţie, apoi o înapoie lui Prelipca.

Prelipca o luă cu mîinile tremurînde, şi Ilieşu observă că soldatului i se umeziseră ochii.

— Eu cu ai mei! adăugă Prelipca.

Şi Ilieşu fu surprins de emoţia cu care acesta îi vorbise.

— Nu-i aşa că nu m-aţi recunoscut? continuă Prelipca cu o voce din care răzbătea un regret. Sigur că nu mă puteaţi recunoaşte. Războiul m-a îmbătrînit.

Prelipca puse fotografia în pungă, strînse băierile şi o vîrî sub tunică.

— Ultima oară le-am scris acu o săptămînă. Le mai scriu după ce om lua Debreţinul. Adică mîine pe la ora prînzului, zise Prelipca sigur, ca şi cum ar fi spus că vrea să mai fumeze o ţigară.

— Eu sînt ţăran, mai spuse el fără nici o legătură, şi Ilieşu nu-l întrebă de ce spusese lucrul acesta, pe care el îl ştia. Apoi Prelipca se închise în el şi, săltîndu-se peste buza adăpostului privi cu o bucurie încrîncenată delusorul pe care se găseau poziţiile fasciste răscolite de proiectile.

Totul se linişti în jur. Uruitul avioanelor se auzea tot mai îndepărtat, pînă ce amuţi.

Ilustraţii: Gh. ADOC

Numai trîmbele de fum ce stăruiau deasupra pozițiilor fasciste aminteau de pîrjolul ce avusese loc. Și cînd chemarea de atac străbătu printre ostași, pandurii se ridicară și porniră din nou spre inamic.

*

De pe colină zăriră orașul cu casele înnegrite și zidurile din care proiectilele mușcaseră cu lăcomie. Deasupra lui pluteau greoi cețuri dese, apăsătoare. Orașul părea cuprins de o liniște deplină, dar cînd pandurii se apropiară de el începură să latre strident mitralierele, să bufnească înfundat proiectilele.

Ilieșu mergea alături de Prelipca. Îi vedea făptura înaltă, vînjoasă, aplecată de șale, profilul feței pe care mușchii păreau că s-au împietrit, mîna încleștată pe automat. De cîteva ori fură nevoiți să se adăpostească. O mitralieră, ascunsă undeva, într-o clădire, mătura cu rafale lungi locul ca-n palmă. Companiile de pe flancuri intraseră în oraș, dar ei nu se mai puteau mișca. Mitraliera nu-i lăsa să mai facă un singur pas.

— Afurisită mitralieră! spuse Ilieșu cu ciudă.

Prelipca se apropie tîrîș de el.

— Lăsați, am să-i viu eu de hac! Și, înainte de a primi încuviințarea lui Ilieșu, Prelipca dispăru pe după un dîmb mărginit de tufe...

Prelipca se tîra încet, folosind orice ridicătură, orice tufă cît de mică. Nu știa unde se găsește mitraliera ascunsă, bănuia numai că trebuie să fie într-una din cele două case. Genunchii și coatele începuseră să-l usture, iar oboseala să-l cuprindă încet-încet în mrejele ei. Se opri să răsufle și cu palma își pipăi grenadele, vrînd să se asigure dacă erau la locul lor. Apoi porni mai departe. Mitraliera părea că-l caută, răscolind aproape de el pămîntul. Prelipca era îngrijorat că a fost văzut și n-o să mai poată înainta, dar în același timp se bucura că descoperise, în sfîrșit, ascunzișul mitralierei. Se retrase în spatele unor tufe și așteptă. De undeva bufni înfundat un tun, și un proiectil îi vîjîi deasupra capului. În fața

lui se ridicară bucăți de pămînt, și un fum gros, negru întunecă locul. Prelipca se ridică fulgerător. Cu salturi scurte ajunse lîngă un gard și se adăposti în șanț. La numai cîțiva pași se găsea casa, și la una din ferestre, mitraliera. Prelipca chibzui o clipă, după care se hotărî. Apucă o grenadă și, înălțîndu-se din șanț, o ridică și, spre surprinderea celor de lîngă mitralieră, o aruncă. Grenada nu lovi ținta. Se sparse la cîțiva centimetri de fereastră, împrăștiind schije mărunte, ciupind pereții și înfricoșîndu-i pe servanții mitralierei. Prelipca aruncă și cea de-a doua grenadă, care se sparse chiar de pervazul ferestrei. Pînă la el răzbătură gemete și atunci ieși din șanț și, printr-o spărtură a gardului, intră în curte, îndreptînd automatul spre fereastră. Apoi aruncă o altă grenadă din ușa de la intrare și pătrunse în casă strigînd și trăgînd cu automatul. În capul scării, un fascist înalt, cu ochii holbați de frică întinse în neștire pistolul și trase. Dar glontele trecu undeva pe lîngă soldat, care, cu patul armei îl lovi de moarte. În fierbințeala luptei, trăgînd înverșunat, Prelipca pătrunse în încăperea în care fusese instalată mitraliera. Cei trei servanți zăceau pe dușumea fără suflare. Se uită pe fereastră și văzu cum compania lui se ridicase și se apropia de marginile orașului. Numai atunci Prelipca își dădu seama prin ce pericol trecuse.

*

Se găseau în Debrețin...

Așezat pe un scaun cu coatele sprijinite de masă și cu o foaie de hîrtie în fața sa, Prelipca sta și se gîndea, ronțăind capătul creionului.

Ilieșu îl privi, își aminti de ceea ce-i spusese în adăpost, cu puțin timp în urmă, de fapta sa eroică. „Acesta este Prelipca — se gîndi Ilieșu — omul simplu, unul din cei mulți care făuresc victoria". Și cînd cineva se apropie bocănind din cizme, Ilieșu îi făcu semn să meargă mai încet și-i explică în șoaptă, spre nedumerirea celui ce-l asculta:

— Sst! Prelipca visează! Poate în momentul acesta pentru el nu mai este război, se vede cu ai lui. Să nu-l tulburăm.

S. CONDUREANU

13 DECEMBRIE

În fosta piață a Teatrului Național, prăbușit într-un bombardament în timpul celui de-al doilea război mondial, se ridică o placă albă, de piatră, cu inscripția spălată de ani. În zilele de iarnă cînd florile sînt rare, lîngă piatra aceea se ivesc pe zăpadă mari buchete de flori. Florile aduc prinos celor 102 muncitori uciși din ordinul burghezo-moșierimii în urmă cu 41 de ani.

13 Decembrie 1918... Atunci, la sfîrșitul anului 1918, mișcarea muncitorească din Romînia era în plin avînt revoluționar. Muncitorii protestau cerînd patronilor mărirea salariului, reducerea zilei de lucru la 8 ore. În urma primului război mondial, multe fabrici lovite de criză își închiseseră porțile, astfel că mii de muncitori șomau negăsind de lucru. Mizeria secera familiile muncitorilor condamnate la foame și boală. Sub conducerea comitetelor de întreprindere se țineau lanț grevele și demonstrațiile muncitorești, silind patronii să accepte unele revendicări.

Atunci... în a treisprezecea zi a anului 1918, o coloană de muncitori demonstra pașnic cu steaguri roșii și pancarte pe care erau scrise revendicările muncitorilor tipografi de la Sfetea și Minerva. Coloana înainta spre sala sindicatelor din strada Sf. Ionică. Dar drumul era închis de soldații care așteptau cu armele încărcate ordinul ofițerului. Soldații erau amețiți de băutură. Ordinul a fost dat, s-a tras în muncitori, și piața s-a umplut de sînge. În palatul lui, regele a răsuflat ușurat că mulțimea demonstranților a fost împrăștiată. Dar ziua cumplitului măcel a unit și mai mult muncitorii sub steagul roșu de luptă.

Sub îndrumarea partidului, lupta împotriva exploatării a pornit cu un uriaș avînt, încununată fiind de victorie.

Astăzi, în statul nostru, pe soarta și pe avutul țării e stăpînă clasa muncitoare, aliată cu țărănimea muncitoare și conduse de Partidul Muncitoresc Romîn.

Închinare

— Fragment —

de MIHAI BENIUC

— Eroi ce rumenirăți zorii
Victoriilor proletare
În țara ce gemea robită,
Azi vouă vă închin cîntare!

Nu caut vorbe iscusite,
Nevoie nu e să vă laud;
Cuvinte pe măsura luptei
Ce-ați dus-o voi zadarnic caut.

Din ea crîmpeie doar voi prinde
Și le-oi cuprinde în cuvînt —
În fața jertfei voastre, însă,
Eu mă aplec pînă-n pămînt.

Și totuși jinduiesc cuvîntul,
Cuvîntul-vrajă, să recheme
Făptura celor din cenușă
Și să-i aducă iar în vreme.

— O! de-ați vedea o clipă barem
Cum visul vostru se încheagă,
Cum ce visa pe-atunci poporul
Se-ntruchipează-n țara-ntreagă!

.....

'Nălțimile de voi visate
Și comunismul, culmea vieții,
Lumini răsfrîng pe fața noastră,
Ne cheamă-n faptul dimineții.

LA VIE

(Amintiri care nu se șterg)

de IONIȚĂ MARIN

Avem cîte un petic de vie, cîte cinci-șase prăjini de vie, risipite ici-colo printre porumburi, printre mirişti.

Ne păzim fiecare peticul de vie, îl păzim unul de altul, ca să nu vină cineva să ne fure un ciurpene, să ne fure un bob de strugure. Păzim de păsări, păzim de vite, păzim mai cu seamă de oameni.

Ziua păzim noi, copiii, cățărați în prepeleac. Noaptea păzesc oamenii, tații noștri sau frații mai mari.

Cît e ziua de mare, la fiecare petic de vie scheaună cîte un cîine legat scurt, ca să nu ajungă pînă la struguri. De cînd încep strugurii să intre în pîrgă și pînă toamna la cules, cîinii nu sînt sloboziți din lanț. Cu ceafa roasă de lanț, cu urechile mîncate de muște se învîrt mereu în jurul aceluiași țăruș, se scarpină de purici, se lungesc pe burtă, hălpăiesc lacom apa caldă cînd le punem în ciob și iar încep să scheaune jalnic, de urît, de singurătate, de foame, de sete, de țînțari, de căldură și de lanț.

Noi stăm mereu în prepeleac și ne topim de căldură și ne ciupesc muștele și puricii și ni se face sete și ni se face foame... Uneori, ne prinde somnul, ni se moaie gîtul, ne cade capul în piept, dar tresărim ca mușcați de șarpe și începem să cercetăm via ca să vedem dacă n-a intrat vreun fur.

Cunoaștem fiecare butuc de vie, aproape fiecare coardă legată pe arac și greu ar fi să intre cineva neobservat.

Dincolo de vie, de o parte și de alta, porumburi; mirişti și iar vreun petic de vie, cu aracii strîmbi, cu javra legată de țăruș, cu băiatul în prepeleac.

Seara ne mai înviorăm. Ne ridicăm în picioare și începem să strigăm:

— U-na-na... pe el, mă...

— Uuuu, pe el, pe el, pe el, răspunde altul din alt prepeleac, apoi începem să ne strigăm pe nume, ne înjurăm, fără răutate, să ne treacă de urît, să ne treacă de oboseală, să scuturăm amorțeala din timpul zilei și să știe lumea că via e păzită.

Și cînd se înserează bine sosesc cei mari din sat. Se strecoară pe po-

teci, pe răzoare, cu sumanele pe umeri, cu bîtele sub braţ, cu ţigara lipită în colţul gurii. Ne aduc vreo bucată de azimă perpelită în cenuşă şi ulciorul cu apă proaspătă. Apoi aprind focul în faţa colibei, perpelesc doi-trei porumbi pe jar...

Zicea tata că pune vie ca să ne mai îndulcim şi noi gura. Dar tata nu mănîncă struguri. Zice că poate din vie ne mai întremăm şi noi, mai punem gospodăria pe roate. Zice că poate strînge să cumpere un cal... Nu mănîncă tata struguri. Nu mănînc nici eu! Nu mănînc decît la masă în loc de legume. Că dacă am mînca toţi, pe săturate, ce-ar mai culege?

Mă culc cu tata în covergă, pe paie, pe pătura de cîlţi. Mă lipesc de tata. Ce bine e lîngă tata... Poate să fîşîie vîntul, poate să foşnească porumbul, ce spun eu? să tune, să trăsnească, de nimic nu mi-e teamă lîngă tata.

Îmi place să stau treaz cînd doarme şi să ascult cum suflă.

— Tată... ascultă, se dă cîinele...

— Tată... Băi tată!... Auzi, a trosnit un arac! Umblă cineva prin vie, îi şoptesc eu la ureche.

Tata se scoală încet de lîngă mine, iese aplecat din covergă şi cînd se înalţă afară nu-l mai văd decît pînă la mijloc, aşa e de voinic. Şi glasul lui puternic se rostogoleşte pe cîmpie pînă, hăt, departe, cine ştie unde.

— Care eşti acolo, mă!

Cînd dă tata gură încep să latre toţi cîinii de pe la vii, iar oamenii se trezesc.

— Băi nea Tudore, băăă, ce e băăă?

— Nu e nimic, băăă!

Cîteodată cînd doarme tata şi simt că nu doarme prea greu, dacă aud vreun foşnet, ies băţos pe uşa covergii, cu furca de fier în mînă şi strig cît pot.

— Care eşti acolo, mă?

Tare mult doresc să prind un hoţ în vie, să-l dobor la pămînt şi să-l chem pe tata: „tată, scoal' că l-am prins!"

Odată mi s-a părut că s-a ivit un asemenea prilej. Foşnea ceva pe lîngă covergă... Se tîra printre tufele de vie...

Am dat să-l trezesc pe tata, care adormise trudit de munca de peste zi. „Tată..." Foşnetul s-a oprit. „Mi s-a părut" — mi-am zis eu înciudat că era cît pe-aci să-l trezesc pe tata degeaba. Dar foşnetul a început din nou.

Am ieşit în uşa covergii cu furca în mînă. Am văzut locul unde se mişcau ierburile din vie şi am strigat cît am putut: „hău!" Se mai întîmplase şi altă dată să vină prin vie vreun cîine pribeag care da ocol la vatră după mîncare, dar cînd strigai „hău" o smucea la fugă. De data asta, făptura de acolo — om, ce putea să fie? — a rămas nemişcată... Am rămas şi eu încremenit... Şi pe urmă iar a început să se tîrască, fîş... fîş... fîş... Cu inima strînsă, îngheţată de spaimă, dar încurajat de prezenţa tatei, m-am apropiat cu furca gata s-o înfig.

— Care eşti, mă?!

Aşa mă învăţase tata: „Întîi să întrebi cine este! Să nu dai pînă nu întrebi, pînă nu vezi! Că cine ştie, poate e vită rătăcită, poate e om care n-a venit să fure!"

— Care eşti?

Nu era decît un biet arici. L-am luat pe furcă încet, ca să nu-l vatăm, şi l-am dus în uşa covergii.

— Tată! Tată, iată ce-am prins eu!

— Ce e, mă?

— Un arici...

— Mă-mă-mă... Unde era?

Îi povestesc întîmplarea cu înfloriturі, ca să se mire de curajul meu. Şi ţata mă laudă.

— Ce să-i fac acum?

— ...Du-l încolo, mai departe. Nu mănîncă struguri.

Am luat pe furcă ghemul ţepos şi l-am dus departe, pe mirişte.

Cînd m-am înapoiat, tata aproape adormise. Am pus capul pe mîna lui şi-am adormit şi eu, strîns lîngă tata. Bietul tata...

.....

Au trecut 20 de ani de atunci. Viaţa noastră a intrat pe un făgaş nou. Satul are astăzi altă înfăţişare. Oamenii au uitat de sărăcie. De opt ani şi-au unit peticele de pămînt şi uneltele şi au intrat în gospodăria colectivă.

Acum e toamnă. Toamnă ca multe altele, dar, nu ştiu de ce, nici o toamnă nu mi s-a părut frumoasă ca toamna aceasta. Poate pentru că se cerne peste lume, din cer, o pulbere măruntă de aur. Poate pentru că a poposit soarele în coroana unui castan. Poate pentru că s-a încurcat o rază în părul copilului meu.

Poate pentru că a dat în rod via noastră, a colectiviştilor, care se răsfaţă în soare pînă, hăt, departe, în rînduri drepte, cu coardele legate pe sîrmă, fără haturi, fără covergi, fără prepeleac, fără cîini legaţi la ţăruş!

Ilustraţii : N. POPESCU

Călătorie în ȚARA MINUNILOR ADEVĂRATE

Ing. IOSIF TRIPȘA

Privind mulțimea exponatelor prezentate la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S., vizitatorul se convinge repede că diferitele minuni despre care se vorbește în basme au fost mult depășite de știința și tehnica sovietică. Vreți exemple? „Covorul fermecat" care a existat doar în închipuire, se credea că zboară cu viteza păsărilor, adică cu maximum de 70—80 km pe oră. Vestitul baron Münchhausen pretindea că a zburat pe ghiuleaua de tun cu o viteză de 250 m pe secundă, ceea ce reprezintă 900 km pe oră, o viteză mare cu care merită să te măsori. Avionul „TU-104", expus la Expoziția din Moscova, depășește însă 300 m pe secundă, adică 1.080 km pe oră! Cifrele prezentate sînt clare! Trebuie doar să adăugăm că marele scriitor Jules Verne, cunoscut prin îndrăzneala fanteziei sale și care nu s-a îndoit niciodată că tehnica modernă va depăși cîndva viteza ghiulelei de tun, prezenta în povestirea sa „O zi a unui ziarist american din anul 2889" ca o mare realizare atingerea vitezei de 600 km pe oră! Tehnica sovietică a realizat o viteză care depășește cu mult previziunea îndrăzneață a lui Jules Verne.

În multe basme, diferiții eroi puteau să vadă ce se întîmplă în alte locuri decît cele în care se găseau. De cînd a apărut televiziunea, acest lucru nu mai pare nimănui atît de neobișnuit, pentru că ne-am obișnuit să urmărim spectacolele teatrale, filmele și meciurile pe micile ecrane din camerele noastre. Televiziunea are însă posibilități mult mai mari, pe care specialiștii sovietici știu să le folosească din plin. La Expoziția din Moscova este prezentată o instalație centrală de televiziune cu ajutorul căreia inginerii pot să urmărească mersul proceselor tehnologice din șapte sau mai multe ateliere fără să se deplaseze de la locul lor. În felul acesta, ei pot să ia măsuri pentru a preîntîmpina și lichida defecțiunile utilajului sau pentru a îmbunătăți și accelera desfășurarea procesului de producție. Tot la expoziție este prezentat un nou model de televizor. Toată aparatura necesară luării vederilor pentru transmisiuni se găsește într-un mic sac purtat pe spate. Cu ajutorul acestei aparaturi, telereporterii vor putea să ne asigure spectacole mai interesante, urmărite din locuri ce erau înainte inaccesibile televiziunii.

Dacă ar fi să continuăm comparația cu lucruri posibile pînă mai ieri numai în basme, am puteà să vă asigurăm că în curînd și pronunțarea frazei „Sesam, deschide-te!" va fi inutilă pentru ca stînca să se desfacă. Vizitatorii expoziției privesc cu interes mîna bioelectrică, prototipul aparatului pentru comandarea unor operații fără apăsare pe butoane sau pîrghii și chiar fără pronunțarea cuvintelor. Este suficient ca omul să vrea să se strîngă mîna bioelectrică, și aceasta se strînge. Cum se poate întîmpla una ca asta? Foarte simplu. Cînd un om vrea să-și închidă pumnul, el trimite în mîna sa proprie un flux nervos, care comandă contractarea mușchilor

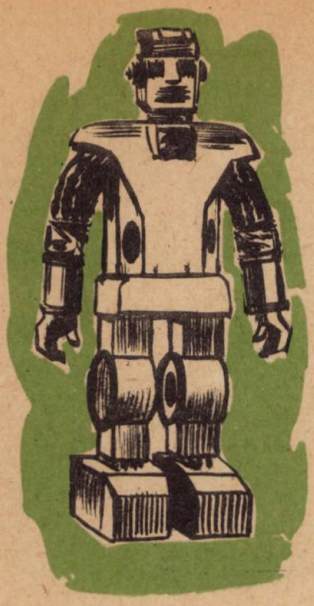

mîinii. Acest flux nervos nu este altceva decît un biocurent, adică un fel de curent electric produs în țesuturile noastre. Biocurentul poate produce, prin inducție, apariția unui slab curent electric în electrozii care, deocamdată, se îmbracă pe mîna operatorului. Curenții sînt amplificați și trimiși în mîna bioelectrică, ce execută întocmai comenzile primite. Specialiștii sovietici lucrează la perfecționarea mîinii bioelectrice, care se va dovedi utilă la conducerea avioanelor sau automobilelor, în atelierele cu condiții grele de lucru, în explorarea Lunii sau a altor aștri. Și, pentru că a venit vorba despre această temă, vizitatorul poate vedea în pavilionul „Știința" rachetele geofizice, sateliții artificiali și rachetele cosmice sovietice. Mai este oare necesar să arătăm că fantezia lui Jules Verne cu ghiuleaua trimisă în Lună a fost cu mult depășită de realitatea epocalelor realizări sovietice din domeniul cuceririi spațiului cosmic?

În cele 71 de pavilioane ale Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. sînt expuse 500.000 de exponate din cele mai interesante. Ele arată ce transformări grandioase au fost realizate în Uniunea Sovietică, sub conducerea partidului comunist. Datorită condițiilor create de puterea sovietică, industria, agricultura, știința, tehnica și cultura sovietică au ajuns la cel mai înalt nivel de dezvoltare din lume. Ele reprezintă avangarda activității umane din fiecare domeniu dat. Este deci firesc ca Expoziția de la Moscova să fie cea mai mare expoziție de acest fel din lume. Atît de mare încît dacă cineva ar vrea să vadă în amănunțime toate exponatele, i-ar trebui mai mult de un an de zile. Printre autorii interesantelor exponate prezentate la expoziție sînt și mulți tineri și copii sovietici. Ei au chiar 3 pavilioane mari consacrate lor. Este vorba de pavilioanele: „Tinerii naturaliști și tehnicieni", „Rezervele de muncă" și „Jucării". Și, fără să-și fi propus acest lucru, ei prezintă realizări ce depășesc fantezia basmelor. Robotul, construit de tinerii tehnicieni de la clubul „Cikalov" din Moscova, lasă în urmă Golemul din legendă. În timpul vacanței școlare, el întîmpina cu flori și urări de bun venit pe vizitatori la intrarea pavilionului „Electrificarea". Demonstra, de asemenea, că poate să umble, să se așeze, să facă diferite operații. Acum, după începutul anului școlar, autorii lui s-au apucat iar de învățătură și în același timp de perfecționarea robotului. În fiecare nouă vacanță, adică după fiecare pătrar de învățătură, robotul va fi tot mai perfecționat, tot mai priceput. Asta înseamnă că școala îi ajută și lui...

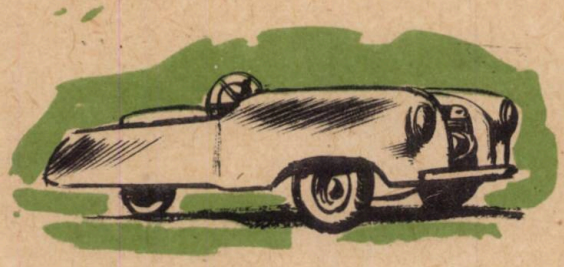

O surpriză plăcută a fost prezentarea broaștei țestoase cibernetice construite de elevi. Ea merge întotdeauna spre lumina cea mai puternică, ocolind diferitele obstacole din cale și oprindu-se atunci cînd s-a apropiat suficient de sursa luminoasă pentru ca intensitatea luminii să fie cea stabilită. Cînd i se strigă „stai", se oprește. Ce mașină inventată în fantezia vreunui basm se poate compara cu broasca cibernetică?

Peste trei milioane de copii sovietici activează în cercurile micilor tehnicieni, și mîinile lor îndemînatice au executat în decursul ultimilor ani milioane de mașini, aparate, machete care trezesc un interes deosebit. Oare această preocupare a maselor de tineri și copii pentru tehnică nu este un lucru minunat? Bineînțeles că în pavilioanele întregii expoziții de la Moscova n-ar fi încăput toate realizările tinerilor tehnicieni și că în pavilioanele tineretului și copiilor este prezentată abia o mică parte din ele, iar în acest articol nu încap, cu toată părerea de rău, decît cîteva.

În primul rînd, vă prezentăm automobilul „Maliutka", o „limuzină" cu două locuri, pe 3 roate, cu motor de motocicletă, care, înainte de a ajunge la expoziție, a cutreierat sute de kilometri pe drumurile Kazahstanului. Tot atît interes trezește din partea vizitatorilor modelul automobilului condus prin radio, construit de copiii din Tbilisi. În pavilionul „Rezervelor de muncă" se găsește modelul unui tractor electric condus prin radio și construit în orașul Kuibîșev. Unii dintre cititori, mai pesimiști, ar putea să spună: „Astea sînt modele, niște

jucării! Cui pot oare să folosească?" Răspunsul este dat chiar de viață: nu de mult, lîngă Krasnoiarsk, s-au terminat cu succes încercările unui tractor electric „adevărat" condus prin radio. Modelul de avion cu reacție construit de copiii din Gruzia

este, după părerea specialiștilor, un bun aparat pentru studierea tehnicii reactive. Tot pentru studiu pot servi modelele de vapoare și avioane prezentate în număr foarte mare.

Copiii din Sverdlovsk au construit un automat pentru vînzarea creioanelor care are o construcție mult mai simplă și funcționează mai sigur decît automatele folosite în prezent. Vizitatorii pot urmări modul de funcționare a automatului, pentru că pereții lui sînt făcuți din plexiglas.

La clubul tinerilor tehnicieni din Tallin s-au construit multe aparate de radio de format mic, în schemele cărora s-au folosit transistori. Aceste aparate nu sînt cu nimic mai prejos de aparatele cu transistori prezentate în pavilionul alăturat al „Radioelectronicii". Tinerii tehnicieni au construit, de asemenea, multe aparate de radioemisie, machete de hidrocentrale și chiar macheta unui viitor colhoz.

Iată un exponat, la prima vedere, mai modest decît celelalte, dar care atrage totuși mulți vizitatori în jurul lui. Este o simplă cărămidă. Deși este „simplă", ea merită cinstea de a fi prezentată la expoziție pentru că reprezintă pe cele 1.200—1.500 de cărămizi produse zilnic de Fabrica de cărămizi construită și deservită de elevii din Jerdevsk. Din această cărămidă s-au construit săli de clasă, case de locuit, iar în acest an se va construi o casă a pionierilor.

Elevii din Sarani produc strunguri pentru prelucrarea lemnului, iar cei din Moscova tot felul de scule și aparate. Toate acestea sînt rezultatele firești ale legării școlii sovietice cu practica, cu producția, cu viața.

Succese tot atît de importante au obținut cele 3.200 de școli profesionale din U.R.S.S. În pavilionul „Rezervele de muncă" de la Expoziția din Moscova sînt prezentate

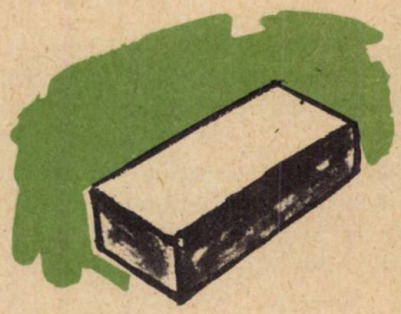

aceste rezultate. În cei 18 ani de existență a rezervelor de muncă s-au pregătit în total 10.000.000 de muncitori calificați în toate profesiunile, iar în anii septenalului vor mai fi pregătiți încă 6.000.000!

În anul școlar trecut, elevii școlilor profesionale au elaborat 1.000 tone de oțel, au construit 5.000 de strunguri și 800 de clădiri, au extras 1.000.000 tone de cărbune, au montat 1.500 kilometri de cabluri pentru transportul energiei electrice, au reparat 20.000 de locomotive și vagoane, au strîns recolta de pe o suprafață de peste 8.000.000 ha. La expoziție sînt prezentate toate tipurile de mașini și aparate produse de școlile profesionale. Printre ele se evidențiază mașina de presat plăci de stufit cu cea mai bună construcție din lume.

Elevii școlilor profesionale contribuie din plin la perfecționarea tehnicii. Din multele realizări de acest fel vă prezentăm radiotelefonul. Acesta pare un telefon obișnuit, numai că nu are cablu. Cu el poți chema și poți fi chemat să vorbești cu orice abonat al rețelei orășenești de telefoane. Transmiterea convorbirii se face cu ajutorul micii stații de radioemisie montate în telefon.

Sute de modele de mașini și aparate în stare de funcționare atrag privirile vizitatorilor. Printre ele se găsesc: copia exactă, dar micșorată de 5 ori, a combinei SK-3, macheta camionului basculant de 25 de tone și enorma machetă a unei linii ferate electrificate ce ocupă jumătate din marea sală a pavilionului. Toate exponatele arată dragostea și puterea de muncă, pregătirea teoretică temeinică, ingeniozitatea și priceperea, imaginația și îndrăzneala creatoare a tinerilor ce mîine vor completa clasa muncitoare a Țării socialismului.

Petre LUSCALOV

Puiul de rață sălbatică

Ilustrații : Puiu MANU

Rezumatul capitolelor precedente

Acțiunea povestirii „Puiul de rață sălbatică" se desfășoară într-un sat colectivizat din Bărăgan. Un grup de copii cu cîțiva cai ai gospodăriei colective pornesc la scăldat.

În timp ce copiii se zbenguiesc, „Vede-Tot", unul dintre ei, zărește pe lac un pui de rață sălbatică. În aceeași clipă apare un uliu care se pregătește să se repeadă asupra puiului. Copiii reușesc să salveze puiul.

Între timp însă, caii, rămași nesupravegheați, se risipesc care încotro. Mișu, unul dintre cai, intră în mîlul mlaștinei de unde nu mai e chip să iasă. Simțind că se scufundă pămîntul cu el, calul scoate un nechezat sfîșietor. Colectiviștii și copiii care se află în apropiere își dau seama de nenorocirea care se întîmplase.

Președintele Crîngașu, un om înalt, voinic, cu fața mare și puternică, arsă de soarele Bărăganului, intră în galop, pe un cal sur, în curtea gospodăriei și, strunind calul, opri în fața grajdului.

Din grajd, îl întîmpină moș Bîrciu.

— Noroc, Bîrciule! spuse președintele, descălecînd și aruncînd frîul în mîinile lui. Apoi începu să-și scuture pantalonii și cizmele de praf cu o nuia de salcîm ce o avea în mînă. La fiecare lovitură de nuia, se părea că pantalonii iau foc, iar cizmele fac explozie, dispărînd într-un nor de pulbere.

Moș Bîrciu, cu frîul în mînă, cu mustățile zburlite, îl privea încordat și tăcut.

— Scoate-l pe Mișu... Trebuie să plec urgent la raion..., spuse președintele și adăugă arătînd spre picioarele din față ale calului. Molda s-a lovit la piciorul stîng... Sîngerează și șchioapătă ... Ai grijă să-i dai cu puțină creolină...

Dar moș Bîrciu, în loc să plece spre grajd, rămase încurcat, cu frîul în mînă.

— Păi ce faci? Nu pui șaua pe Mișu? îl întrebă Crîngașu, privind nedeslușit spre moșneagul care înlemnise în fața lui într-o poziție atît de ciudată.

— Mișu-i bolnav, bîigui moș Bîrciu, lăsînd ochii în pămînt. Are călduri...

— Ia te uită, spuse mirat președintele, și azi dimineață era sănătos tun. Ai chemat veterinarul?

Mustățile moșneagului tresăriră părînd să-și ia zborul și-apoi căzură brusc pe gură, moi și neputincioase.

— Chemat!

— Atunci pune șaua pe Șoimul! spuse grăbit președintele.

Moș Bîrciu înghiți un nod, tuși și, trecîndu-și încet palma peste mustățile pleoștite, răspunse încurcat:

— Ehei, și cu Șoimul e o poveste...

Sprîncenele stufoase și prăfuite ale președintelui săriră pe frunte ca două semne de întrebare:

— Ce poveste?

Moș Bîrciu își scoase pălăria și, învîrtind-o în mînă ca pe o ceașcă, privi lung, în fundul ei.

— Iacă o poveste...

— Bună ziua, tată! răsună un glas subțirel la spatele lor.

Președintele se întoarse și tresări bucuros. În fața lui stătea un băiat cu o carte deschisă în mînă. Avea părul blond și fața delicată și lăptoasă ca de fată.

— Bună ziua, Mihăiță, spuse vesel președintele ridicîndu-l ca pe un fulg în brațe și apucîndu-l de bărbie cu mîna lui aspră și prăfuită, îi dădu capul ușor pe spate, privind cu dragoste în ochii lui mari și albaștri. Ce faci, mă? Citești?

— Învăț! răspunse băiatul culcîndu-și leneș capul, ca o pisică, pe umăr. Ai auzit ce-a făcut iar Sandu?

— Ce-a făcut frate-tău? întrebă încruntat președintele.

— Sandu cu alde Fircă, „Vede-Tot" și cu Mielu au furat caii din grajd... și s-au dus cu ei la scăldat...

— Așa?! murmură președintele întorcînd capul și privind piezîș spre Bîrciu... și matale, om bătrîn, acoperi pe pușlamaua aia a mea? Băiatul ăsta a înnebunit satul, și toți îl ascund și toți îl acoperă, adăugă mînios președintele, lăsîndu-l pe Mihăiță jos. Ei, lasă, că-i arăt eu lui de data asta!

Președintele sări în șa, strînse frîul și, dînd pinteni Moldei, ieși în galop pe poartă. După ce alergă vreo cîteva minute, intră în ulița principală a satului. Aici îl întîmpină o larmă nemaipomenită. Colectiviștii, bărbați, femei și copii, ieșeau alergînd de prin curți, unii cărînd în spinare uși vechi, scînduri, alții cu lopeți, sape și bulumaci în mîini, strigau, săreau peste șanțuri, fugeau pe uliță spre gîrlă, într-o învălmășeală de nedescris. În aerul fierbinte și încremenit în care praful plutea gros și întunecat ca o negură, stoluri speriate de vrăbii zburau zbîrnîind și dispăreau cu un răpăit de alice în frunzișul duzilor. Cîinii lătrau veseli, hîrjonindu-se în mijlocul uliței, mușcîndu-se de urechi, rostogolindu-se prin praf. Apoi, ca la o comandă, își ridicau cozile în vînt, năpustindu-se pe urmele vreunui dulău străin. Gîfîind, icnind, mîrîind cumplit,

arătîndu-şi colţii albi şi puternici, cu coada între picioare şi cu părul zbîrlit pe spate, dulăul încolţit zbura val-vîrtej, învîrtindu-se ca o planetă în jurul axei sale, şi azvîrlind în aer cîteva smocuri de păr cenuşiu, năpîrlit, dispărea schelălăind în vîrtejuri de pulbere.

— Vine preşedintele! Vine preşedintele! strigau oamenii, trăgîndu-se la marginea drumului, în timp ce calul preşedintelui, orbit de praf şi înnebunit de larmă, îşi rodea zăbala de fier, învîrtindu-se pe loc şi azvîrlind cu picioarele din spate în toate direcţiile.

— Ce s-a întîmplat, fraţilor? strigă preşedintele, încercînd să acopere vuietul glasurilor. Dar nimeni nu auzea nimic. Porni mai departe, străbătînd cu greu, prin puhoiul de oameni, şi ajunse la marginea satului; coborî poteca în salturile nărăvaşe ale calului, descălecă pe mal, lîngă pajiştea din stuf. Aici forfota era şi mai mare. Punînd uşile scoase din balamale cap la cap, colectiviştii ajunseseră la roibul îngropat în mîl. Cu pantalonii suflecaţi, stînd în mîl pîn'la genunchi, oamenii săpau în jurul roibului mîlul negru şi vîscos ca o lavă, aruncîndu-l cu lopeţile într-o parte. Alţii, agăţaţi ciucure, de capătul bulumacilor, vîriţi sub burta calului, încercau zadarnic cu aceste frînghii, care lunecau în mîl, ca într-un aluat moale, să-l menţină pe roib deasupra. Calul se scufunda încet, încet. Cu gîtul răsucit, cu botul culcat pe iarbă, roibul gemea din ce în ce mai greu.

Ochii lui negri şi vii se împăienjeneau într-o ceaţă subţire şi vînătă.

Ajuns lîngă roib, preşedintele înţelese totul dintr-o privire. Calul era pierdut. Mitruş, un pădurar uriaş, în uniformă, cu o pălărie, cu pană de cocoş în cap, şi o carabină pe umăr, se apropie de preşedinte şi îi spuse încet:

— Calul se duce. Îl înghite mîlul de viu. Ce facem?

Simţindu-l pe preşedinte, calul sforăi pe nări şi, făcînd o sforţare nemaipomenită, îşi răsuci capul spre el. Îl privi trist şi tăcut, cu ochii lui ca două prune brumării, catifelate şi tulburi.

— Vezi, măi, roibule, c-ai păţit-o? îi spuse încet preşedintele, cu un glas care tremura uşor... cum să te scap? Doar ştii că mîlul nu iartă...

Calul ciuli urechile.

— Ce facem? întrebă, cu o voce înecată de milă, pădurarul.

— Parcă tu nu ştii ce-i de făcut... răspunse încet preşedintele, atingînd patul carabinei cu două degete. Decît să se chinuie mai bine un glonte şi gata.

Celălalt închise o clipă ochii, de parcă l-ar fi înţepat lumina, şi apoi, făcînd cîţiva paşi pe scînduri, spre roib, îşi scoase carabina de pe umăr şi strigă cu un glas tunător:

— Hei, tovarăşi... la o parte!

Oamenii, cu picioarele îngropate în mîl, cu feţele negre de

(Continuare în pag. 28)

BRAVO, micilor naturaliști de la Școala Nr. 108

Auzisem multe despre activitatea micilor naturaliști de la Școala nr. 108 din București. Așa că m-am îndreptat spre școală cu o curiozitate îndreptățită.

ACOLO, LA FAȚA LOCULUI

Școala pare mică pe lîngă întinderea de teren, un vast loc de practică agricolă pentru copii. O privire de jur împrejur îți arată că aici totul e bine gospodărit; grădina de flori, straturile de legume, parcela de cereale și pomii fructiferi sînt mîndria școlii. Vreți să știți poate de ce pomii fructiferi sînt mîndria școlii? Pentru recolta lor bogată, dar și pentru îngrijirea pe care le-o dau copiii. Primăvara și toamna îi vezi pe toți adunați în livadă. N-a dat încă frigul, și detașamentele de pionieri pornesc la lucru. Pomii tineri sînt înveliți în cojoace de paie, să nu le fie frig, sînt săpați de jur împrejur la rădăcină. Treaba nu-i de loc ușoară. Sînt 400 de pomi la care se adaugă mereu noi veniți. Numai în primăvara trecută au fost sădiți încă 50 de pomi. Cînd dă căldura, alte treburi: ramurile uscate trebuie tăiate, iar pomii curățați. Nu e de mirare că după o astfel de îngrijire se culeg coșuri pline cu fructe.

— În vară, abia am prididit cu culesul caiselor, îmi spune cu mîndrie un puști cu părul tuns chilug și nasul plin de pistrui.

— Cum așa?

— Am avut și o serbare a caiselor, în cinstea recoltei bogate. Să știți că toată lumea ne-a lăudat.

Mă uit în jur, pe de o parte șirurile de pomi frumos aliniați, pe de altă parte straturile de legume. La fiecare strat o tăbliță pe care scrie: dovlecei, roșii, spanac, apoi clasa care-l îngrijește.

Aici copiii sînt muncitori pasionați, și dacă se întîmplă să fie vreun chiulangiu, îndată îl ia în primire brigada artistică. Așa i s-a întîmplat lui Pitulice Gheorghe. Nu prea îi plăcea să vină pe lot, să municească. Într-un rînd a avut de plivit un strat de arpagic și a scos arpagicul, dar... a lăsat buruienile. Brigada artistică l-a prins în „țepii" ei și l-a lecuit.

Cu multă mîndrie îți arată copiii tufele de zmeură. Zmeura a fost salvată astă-primăvară de Gheorghe Cenușă. Pe Gheorghe îl cunoaște întreaga școală. Nu-i un băiat vorbăreț, nici lăudăros, dar are mîini de aur: pe ce pune mîna înflorește. „E om de bază", spun copiii despre el, cu seriozitate. Cu zmeurișul s-a întîmplat așa: cînd s-a făcut orezăria la școală, zmeurișul a fost scos, cu gîndul să fie mutat în alt loc. Dar copiii s-au luat cu treaba și l-au uitat. Și-au adus aminte prea tîrziu. „S-a uscat zmeura, nu mai prinde" — spuneau băieții. Gheorghe însă a susținut să se încerce. El singur a început să curețe de pămînt uscat rădăcinile zmeurei, apoi a săpat, a stropit. Spre sfîrșitul verii, cînd copiii au mîncat bobițele dulci și parfumate, toată lumea a zis: „Bravo, Gheorghiță!".

Dar nu numai la școală se îngrijesc copiii de grădină. Aproape fiecare dintre ei are acasă straturi de legume, de flori, pe care le îngrijește cu multă pricepere.

TREI PIONIERI STĂTEAU LA SFAT

În după-amiaza aceea de primăvară, trei pionieri, Mrejeniu Teodor, Dina Maria și Dina Constantin (frate și soră), stăteau la sfat.

— Oare o să se poată? întreba Maria.

— Eu, unul, n-am văzut în viața mea o orezărie, se grăbi să răspundă Teodor.

— Dar tovarășul profesor spune că se poate! adăugă cel de-al treilea.

Nu apucă să-și termine bine vorba, că de ei se apropie chiar tovarășul profesor care este și instructor de pionieri.

— Am pentru voi o veste bună. Am vorbit, și mîine mergem la Institutul de agronomie, la inginerul Hera.

Aici trebuie făcută o precizare: toate întîmplările legate de mica orezărie de la Școala nr. 108 n-au început de la această discuție, ci de la o adunare de detașament care avusese loc cu o zi înainte. Cineva a zis atunci că în primăvara asta ar trebui negreșit să se mai încerce pe lotul școlar o cultură nouă.

— Dar ce? a întrebat atunci un pionier.

— Orez!... Ar fi interesant: la noi în țară se cultivă în multe părți, a răspuns un altul.

Atunci a luat cuvîntul tovarășul profesor:

— Da, am putea încerca, dar n-o să fie de loc ușor. O să trebuiască să învățăm multe.

— O să învățăm, o să învățăm, adăugară, într-un glas, frații Dina.

Discuțiile au mai durat încă multă vreme, și, deși nu se luase nici o hotărîre, în sufletul fiecăruia încolțise dorința de a încerca, de a birui neprevăzutul. Iată de ce, cei trei copii se aflau, în după-amiaza aceea de primăvară, la sfat.

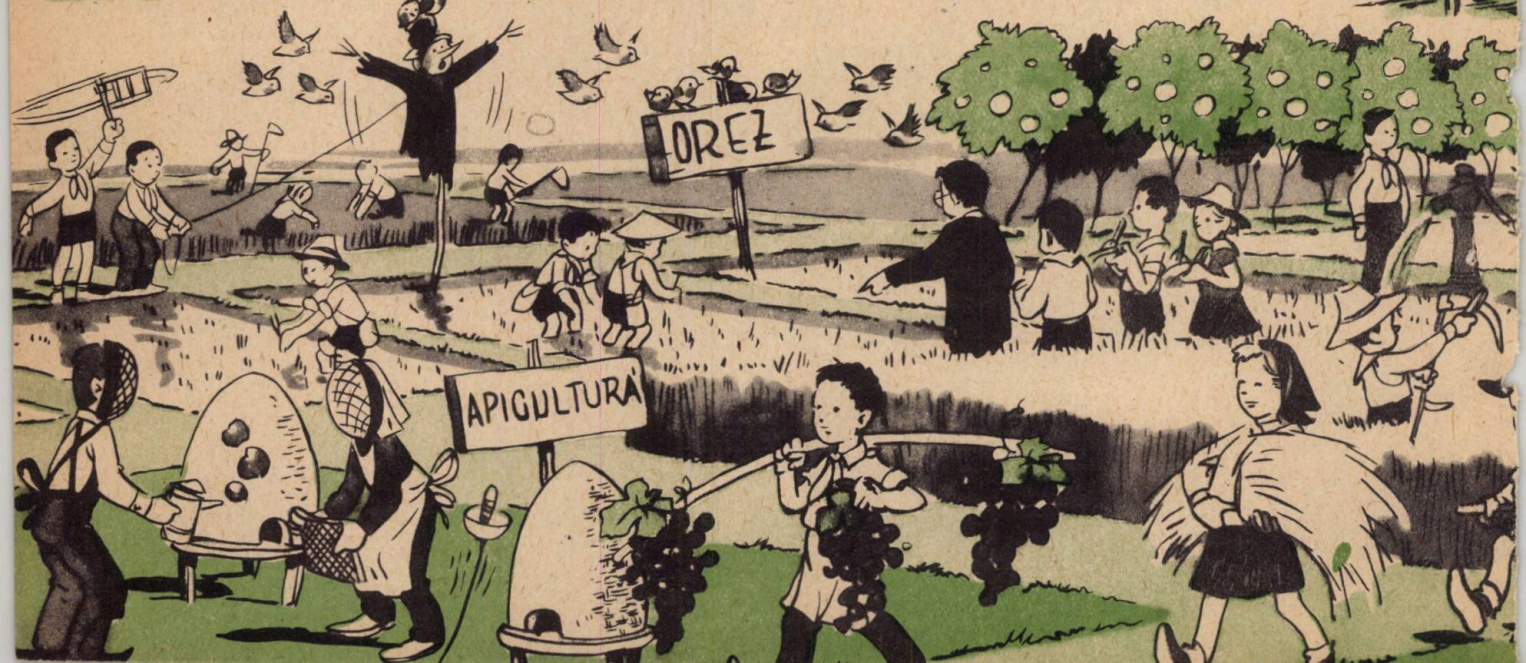

O DELEGAȚIE DE PIONIERI

Inginerul Hera a primit cu bucurie delegația de pionieri de la Școala nr. 108. Inginerul e utemist și dorește din inimă să-i ajute pe pionieri. Le-a spus totul, cum să înceapă, ce-i place și ce nu-i place orezului. Carnetele copiilor erau pline de însemnări. La plecare, însă, inginerul îi privi pe vizitatori drept în ochi și le spuse deschis:

— Dar oare veți face față?

— Vom face, negreșit!

— Bine, dar nu uitați că vorbele sînt ușor de rostit! Paptele, acolo să vă văd!

Copiii au primit patru soiuri de sămînță de orez, și acolo, pe loc, au luat hotărîrea să aleagă parcela pentru orezărie chiar lîngă gura de apă, deoarece e lucru știut că orezului îi place umezeala. Aveau să scoată tufele de zmeură, despre care am mai vorbit, ce se aflau pe locul acela și să le mute. Trebuia să înceapă cît mai repede treaba.

Și, într-adevăr, scurt timp după aceea, în fiecare zi după orele de curs, împărțiți în brigăzi, copiii au început lucrul. Au săpat o groapă pătrată, nu prea adîncă, pentru încălzitul apei la soare, apoi un mic stăvilar și șănțulețe care să îndrepte apa spre parcela de orez.

Sosi și ziua cînd trebuia semănat. Copiii priveau cu ochi luminoși parcela gata lucrată. Totul era așa cum îi învățase inginerul, sfătuitorul lor. Nimeni nu se îndoia că în cel mai scurt timp orezul avea să încolțească. Din ziua cînd îl semănaseră, copiii nu-și mai găseau locul. Cum aveau o clipă liberă alergau spre parcela lor. „Oare azi vom vedea primul colț?" — se întrebau ei. Dimineața, înainte de a intra în clasă, mergeau la orezărie. Copiii erau dezamăgiți. Boabele se încăpățînau să plutească înecate în apă și nu dădeau colți. Trecuseră 7 zile. Termenul maxim.

— Nu s-au prins, ce ne facem? se întrebau copiii necăjiți. Maria și Constantin, care de obicei se înțeleg atît de bine, s-au luat la ceartă. Fetei îi stăteau lacrimile în ochi de supărare, și frate-său începu să-și rîdă de ea cu vorbe ca astea:

— Așa sînteți voi, fetele, niște bîzîite!

La rîndul ei, Maria nu vru să înghită jignirea și răspunse că băieții nu-s buni de nimic, că nu s-au priceput la semănat și ei sînt pricina tuturor necazurilor. Totuși se cereau grabnice măsuri. S-au sfătuit cu tovarășul profesor și s-au hotărît să-l roage pe inginerul Hera să vină la școală, să vadă care-i cauza. Abia cînd a venit inginerul la școală au înțeles copiii ce înseamnă o mică neglijență în muncă. Bobul trebuia îngropat la un centimetru adîncime, și ei îl lăsaseră la suprafață. Rezultatul? Vrăbiile decorticaseră bobul și lăsaseră numai învelișul. Explicația o găsise inginerul.

— Ei, s-a întîmplat, s-a întîmplat, a spus el rîzînd. Altă dată să știți. Dar nu fiți necăjiți, o să vă mai dau încă un rînd de semințe.

Copiii au semănat din nou, și în curînd orezul a început să crească înalt și des.

BUCURII ȘI NECAZURI

Orezăria asta mică avea să le mai dea copiilor încă multă bătaie de cap. Mai întîi a invadat-o mohorul, o buruiană care a trebuit repede stîrpită. Apoi s-au petrecut altele.

În vacanță, cînd mulți copii erau plecați în tabere sau la rude, urma să se ocupe de grădină Gheorghe Cenușă cu un grup de pionieri.

Într-una din zile, după o căldură înnăbușitoare, se porni o furtună cu pale puternice de ploaie. Prăpăd, nu altceva! A doua zi dimineața, Gheorghe își spuse: „Numai de nu i s-ar fi întîmplat ceva orezului". Dădu fuga spre școală și într-adevăr găsi orezul trîntit la pămînt. Ce să facă? Singur, nici pînă-n seară nu putea să-l ridice. Îi trebuiau ajutoare... și asta repede. Se gîndi ca, printr-o mobilizare în lanț, să adune cîțiva pionieri. Într-o oră veni un grup de fete și băieți. Orezul a fost salvat și de data aceea.

Nu-i de mirare că parcela, după atîtea emoții și așteptări, a devenit atît de îndrăgită de pionieri. Recompensa a fost bună: o recoltă de 15 kg de orez la 40 m².

REZULTATE

O zicală din popor spune: „Toamna se numără bobocii". În fiecare toamnă, omul harnic își chibzuiește rodul muncii. În fiecare toamnă și gospodarii harnici ai Școlii nr. 108 socotesc rezultatele activității lor. Anul acesta a fost bun, bogat. Roșiile cultivate în răsadnița școlii au ieșit mari și frumoase. La fel de izbutită a fost și recolta de spanac și cea de dovlecei. E drept, pepenii n-au reușit. Se vede că undeva au greșit cultivatorii. Deocamdată se va cerceta și se vor lua măsuri. Recolta cea mai bogată au dat-o fructele, și în mod deosebit caisele. Recolta de pe lotul școlar a adus școlii suma de lei 12.000, din care s-au făcut reparații generale, curățenie; s-au mai cumpărat unelte, sape, greble, stropitori, de care aveau atît de multă nevoie. Și-apoi, o parte din bani vor servi pentru planurile de viitor ale tinerilor grădinari care și-au propus:

— Să înjghebeze o seră pentru flori, cuști pentru o crescătorie de iepuri, să cumpere cîțiva stupi. Pionierii vor să sădească și viță de vie.

În ceea ce privește cultura orezului, copiii și-au făcut planuri mari pentru primăvara următoare.

VĂ DORIM SUCCES!

... dragi prieteni! Sînteți încă mici, dar părticica voastră de muncă, după puterile voastre, se adaugă la strădania mare a poporului nostru, constructor al socialismului.

B. CARAGIALE

Ilustrații: R. DULDURESCU

Oglinda veselă

După o idee de D. TOCEV

Ilustrații: BURSCHI G.

Pe estradă își face solemn apariția un băiat îmbrăcat cu o manta lungă, de culoare neagră, pe care sînt cusute stele albe. Pe cap poartă o pălărie ascuțită de alchimist, împodobită și ea cu stele. O pereche de ochelari imenși completează acest costum ciudat.

PERSONAJELE în ordinea intrării în scenă:
Scamatorul, Prezentatorul, Lenevilă, Boxerul, Un băiat voinic, Minciună, Născocilă, Lăudăroșescu, Mofturoasa, Pionierul, „Peste-tot" și cîțiva pionieri și pioniere.

SCAMATORUL *(cu importanță, adresîndu-se sălii):*

Bună seara, tuturor!
Sînt vestitul scamator
Natriu-calciu-sulfo-clor.
Din retorte, eprubete
Și din cremă pentru ghete;
Din vapori de amoniac
Și semințe de dovleac,
Fac o mie de minuni...

PREZENTATORUL *(din sală):* Ba o mie de minciuni.

SCAMATORUL *(supărat):* Cine a îndrăznit să mă întrerupă?

PREZENTATORUL *(ridicîndu-se):* Eu.

SCAMATORUL: Cine ești dumneata?

PREZENTATORUL: Prezentatorul spectacolului.

SCAMATORUL: Cum, nu crezi că pot face cele mai grozave scamatorii?

PREZENTATORUL: Nu!

SCAMATORUL: Ei bine, am să ți-o dovedesc. Vrei?

PREZENTATORUL: Vreau!

SCAMATORUL: Poftim pe scenă. *(Prezentatorul urcă)* Așa! Acum spune-mi un număr.

PREZENTATORUL: 7.

SCAMATORUL: Înmulțește-l cu doi.

PREZENTATORUL: 14.

SCAMATORUL: Și încă o dată cu doi.

PREZENTATORUL: 28.

SCAMATORUL: Perfect! *(Își duce mîinile la tîmple. Pare concentrat)* Acum îți pot spune exact cum te cheamă.

PREZENTATORUL *(zîmbind neîncrezător):* Spune-mi.

SCAMATORUL: Te cheamă... Popescu Ion *(La fiecare spectacol se va înlocui cu numele adevărat al prezentatorului).*

PREZENTATORUL *(uimit):* Bravo! Extraordinar! Te felicit! *(Îi strînge mîna)* Te rog, însă, explică-mi și mie cum ai izbutit să-mi afli numele?

SCAMATORUL: L-am întrebat acum 5 minute pe un coleg al tău.

PREZENTATORUL *(dezumflat):* Aha!

SCAMATORUL: Am să-ți arăt însă îndată ceva și mai grozav. O oglindă în care ai să vezi ce vrei și ce nu vrei.

PREZENTATORUL: Ha, ha... Asta chiar nu cred... Poate mi-arăți un televizor.

SCAMATORUL: Bine! *(Bate din palme)* Să vie oglinda fermecată! *(Doi băieți, dacă e posibil îmbrăcați la fel ca scamatorul, aduc o ramă mare ovală sau pătrată, în spatele căreia e întins un cearșaf alb, pe care să fie prinse steluțe din celofan. Această oglindă trebuie astfel așezată încît din culise să poți trece direct în spatele ei fără ca să fii văzut din sală).*

SCAMATORUL: Oglinda asta colosală,
Că-i un cearșaf, nu te gîndi!
Pe cine vrei de-aici din sală,
Ea poate-ndată oglindi *(Arată către un anumit colț al sălii).*
Vezi un băiat foarte cuminte,
Acolo, lîngă dumnealor?
Eu am rostit doar trei cuvinte,
El a căscat de șapte ori. *(Către oglindă)*
Tu, oglindă fermecată,
Să mi-l oglindești îndată!

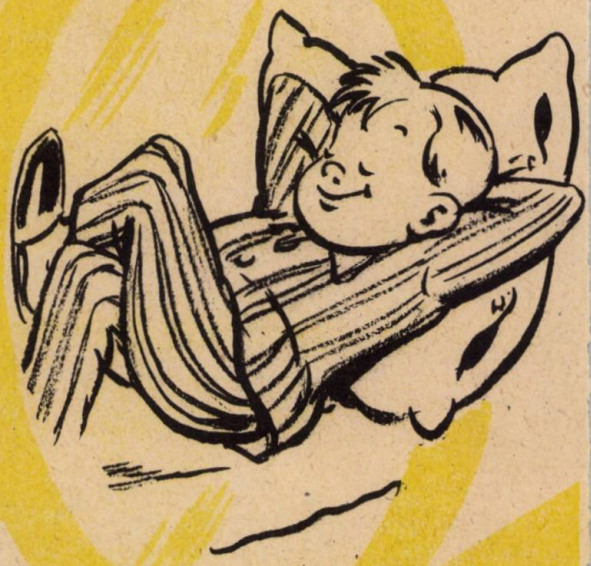

(Cearșaful se dă de-o parte și apare Lenevilă dormind adînc. Deșteptătorul sună zadarnic, încercînd să-l trezească). (Îl trezește Scamatorul).

SCAMATORUL: Bună dimineața, Lenevilă!

LENEVILĂ: Ce bună, că nu e bună de loc, dacă mă trezești.

Puteam să mai dorm puţin. Ce doreşti?

SCAMATORUL: Cred că trebuie să te grăbeşti. Dacă nu fugi repede la şcoală, pierzi prima oră.

LENEVILĂ: Nu-i nimic, o să dorm într-a doua.

SCAMATORUL: Aş dori să aflu

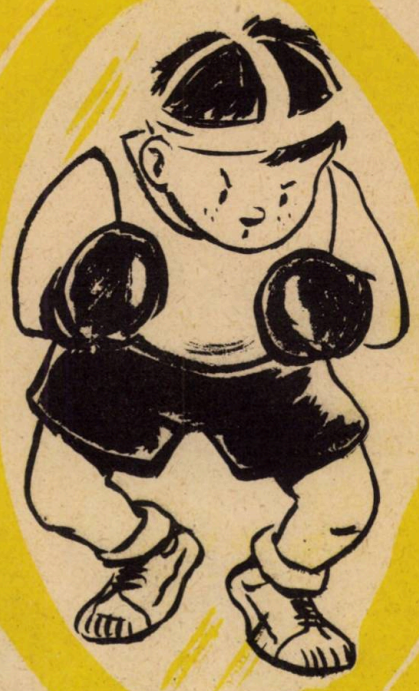

de la dumneata cine e cel mai cuminte din toată clasa?

LENEVILĂ: Cel mai cuminte e tovarăşul profesor.

SCAMATORUL: Mă refeream la elevi.

LENEVILĂ: Cel mai bun elev e Mitică.

SCAMATORUL: De ce?

LENEVILĂ: Fiindcă s-a îmbolnăvit de pojar şi s-a închis şcoala de două zile pentru dezinfecţie.

SCAMATORUL: Aha... Am înţeles. Ar trebui însă să te grăbeşti către şcoală. E tîrziu.

LENEVILĂ: Azi nu mă duc la şcoală... Nu mă simt bine.

SCAMATORUL: Unde nu te simţi bine?

LENEVILĂ: La şcoală!

SCAMATORUL: În sfîrşit... o ultimă întrebare: după ce vei termina şcoala, unde ai de gînd să intri?

LENEVILĂ *(căscînd)*: În vacanţă! *(Cearşaful cade)*

SCAMATORUL: Pe băiatul acela voinic, din banca a 4-a, îl vezi?

PREZENTATORUL: Cum să nu! *(Uitîndu-se mai bine în sală)* Acolo, la mijloc.

SCAMATORUL: Exact! Ai să-l poţi îndată admira şi în luciul oglinzii.

(Din oglindă a ieşit un băiat voinic, îmbrăcat cu maieu şi chiloţi de baie, iar în mîini cu mănuşi de box).

BOXERUL: Eu în box sînt formidabil,
Knocaut fac imediat,
Pumnul meu fiind imparabil,
Mă bat!
Văd un puşti c-un sandviş mare;
Nu-l las neajutorat.
Iau din sandviş, după care:
Îl bat!
(Nu pe sandviş, pe băiat.)

O fetiţă dacă plînge,
Eu mă simt impresionat,
Inima-mi în piept se strînge
Şi... o bat!
Îndată.
(Nu pe inimă, pe fată.)

Ieri la fotbal, unul Nacu
Patru goluri mi-a marcat.
Azi, de-l întîlnesc, săracu',
Îl felicit
Şi... îl bat!

Miercuri, am copiat la şcoală
După Sandu Calistrat.
Şi-am copiat cu-o greşeală;
Mîine-l bat.

(Din oglindă iese un băiat şi mai voinic, care se postează ameninţător îndărătul boxerului nostru. Acesta îl priveşte cu teamă şi-apoi recită cu voce scăzută aproape tremurînd).

Astăzi, frate-său *(arată timid cu capul spre băiatul voinic)*, Ionică,
Lîngă mine s-a postat.
Mi s-a făcut inima mică
Şi... Nu mai bat!
Mă simt înduioşat, vezi bine,
(Nu de Sandu, ci de mine.)

SCAMATORUL: Hm! E uşor să fii curajos faţă de cei mai slabi. Hai, piei din faţa mea! *(Cei doi au dispărut îndărătul oglinzii)*

(Se trage cortina. În cadru apar doi băieţi cu un aer foarte gînditor.

Rămîn nemişcaţi atîta timp cît vorbeşte Scamatorul).

SCAMATORUL: Îi vedeţi? Oglinda a prins în apele ei fermecate pe Ionică Minciună şi pe Vasilică Născocilă.

(Cei doi se animă şi încep să vorbească)

MINCIUNĂ: Bunicul meu a fost grozav. Închipuie-ţi că odată, în timp ce înconjura Marea Neagră cu vaporul, a văzut un om care a înotat tot timpul după vapor.

NĂSCOCILĂ: Tot timpul?

MINCIUNĂ: Da!

NĂSCOCILĂ: Cum, a înconjurat toată Marea Neagră înot?

MINCIUNĂ: Da! Toată!

NĂSCOCILĂ: Mare lucru! Păi cel care înota era chiar bunicul meu!

MINCIUNĂ *(înghiţind în sec)*: Serios?

NĂSCOCILĂ *(sigur de el)*: Serios!

MINCIUNĂ: Ei bine, atunci am să-ţi povestesc altceva despre bunicul meu.

NĂSCOCILĂ: S-aud.

MINCIUNĂ: Bunicul meu a fost director de circ.

NĂSCOCILĂ: Da, şi?

MINCIUNĂ: Stai să vezi. Într-o zi primeşte un telefon: „Alo, vreau să mă angajaţi". „Dar ce ştii dumneata să faci?"— întreabă bunicul. „Ştiu să vorbesc englezeşte". „Am zece oameni care ştiu să vorbească englezeşte"—răspunde bunicul. „Ştiu să vorbesc şi franţuzeşte". „Am douăzeci de oameni care ştiu franţuzeşte" — răspunde iar bunicul. „Ştiu şi nemţeşte". „Am treizeci de oameni care ştiu nemţeşte" —

se înfurie bunicul. „Da, dar eu sînt cîine“ — adăugă vocea. Ei, cred că n-ai ce să mai spui...

NĂSCOCILĂ: Ba am. Bunicul meu era însă acela care îl dresase.

MINCIUNĂ: Ha, ha. Mare lucru! Află, băiete, că bunicul meu a fost şi în Sahara.

NĂSCOCILĂ: Foarte frumos din partea lui.

MINCIUNĂ: Da, dar în timp ce se plimba prin pustiu, a nimerit într-o mlaştină mare şi adîncă.

NĂSCOCILĂ: Dacă nu se uită unde calcă.

MINCIUNĂ: Şi era aşa de adîncă mlaştina încît bietului bunic îi rămăsese numai capul afară. Ei, ce zici?

NĂSCOCILĂ: Că eşti un mincinos!

MINCIUNĂ: De ce?

NĂSCOCILĂ: Pentru că în pustiu nu există nici o mlaştină.

MINCIUNĂ: Atunci exista...

NĂSCOCILĂ: Nu exista.

MINCIUNĂ: Ştii tu mai bine decît bunicul, care a căzut în ea?

NĂSCOCILĂ: Sigur că ştiu, pentru că însuşi bunicul meu l-a tras afară pe bunicul tău.

MINCIUNĂ: Din ce l-a tras?

NĂSCOCILĂ: Din mlaştină.

MINCIUNĂ: Păi spuneai că în Sahara nu sînt mlaştini.

NĂSCOCILĂ: Ei, vezi, ăsta e defectul tău: cauţi nod în papură.

MINCIUNĂ: Şi defectul tău este că minţi de îngheaţă apele.

NĂSCOCILĂ: Eu mint? Şi tu nu?

MINCIUNĂ: Am să fac la fel ca bunicul meu, care a avut odată un prieten atît de mincinos, ca tine, şi nu i-a mai vorbit niciodată!

NĂSCOCILĂ: Păi prietenul acela nu era bunicul meu! *(Cei doi se întorc cu spatele unul la celălalt şi rămîn tăcuţi şi îmbufnaţi). (Cearşaful cade).*

PREZENTATORUL: Nu cred că aici în sală ar putea să se găsească astfel de copii.

SCAMATORUL: Şi eu cred că oglinda i-a prins din altă parte. *(Lăudăroşescu bagă capul prin cearşaf).*

LĂUDĂROŞESCU: Îmi permiteţi? Acum e rîndul meu, nu? *(Fără să mai aştepte vreun răspuns din partea celor doi, trece în faţa „oglinzii“.)* Vă rog să mă prezentaţi publicului.

PREZENTATORUL: Dar de ce tocmai pe tine?

LĂUDĂROŞESCU: Pentru că merit. Rar poate fi găsit un alt băiat atît de bine crescut, de inteligent şi de harnic ca mine.

PREZENTATORUL: Aţi uitat să adăugaţi: şi modest!

LĂUDĂROŞESCU: Exact, cum de-aţi ghicit?

PREZENTATORUL: Se vede imediat.

LĂUDĂROŞESCU: Fără mine ar fi fost programul incomplet. Dacă nu veţi evidenţia un elev atît de bun şi de sîrguincios ca mine, atunci pe cine aţi putea evidenţia? Cine a adunat în timpul verii trei fire întregi de ierburi medicinale? Eu! Cine a răsădit la colţul viu o floare de muşeţel? Eu! Cine a scris o literă întreagă din titlul gazetei de perete? Tot eu! Cine a învăţat o strofă dintr-o poezie de Anul Nou? Eu! Şi era o poezie aşa de lungă! 25 de strofe avea! Nu-i aşa c-o să mă lăudaţi pentru treaba asta?

SCAMATORUL: Vedeţi... Noi aici nu prea lăudăm. Noi satirizăm.

LĂUDĂROŞESCU: Satirizaţi?

SCAMATORUL: Da.

LĂUDĂROŞESCU: Atunci am să mă plîng. Am să-i scriu lui Moş Gerilă personal. Vă bateţi joc de elevii merituoşi. Am să vă reclam. *(Iese).*

SCAMATORUL *(arată spre sală):* O vezi pe fetiţa aceea din rîndul 6? Ea e! Mofturoasa.

(De după perdea iese o fetiţă urlînd şi plîngînd desperată. Cînd dă cu ochii de sală se opreşte brusc şi spune):

Nazuri nu fac niciodată,
Mofturi nici pe-atît;
Nu ştiu cum de spune lumea
Că mă port urît.
Ceai nu beau că e doar apă;
Lapte nu, că e prea gros;
Ciorbă nu, că e sărată;
Peşte nu, că nu-i gustos;
Carne nu, că e prea tare;
Morcovi nu, că nu îmi plac;
Brînză nu, că e prea moale;
Idem, ceapă şi spanac.
Dar, prieteni, nu fac nazuri
Şi nici mofturi niciodată,
Cînd mi se oferă tortă
Sau chiar îngheţată
Şi cînd farfuria-n braţe
Fericită pot s-o strîng,
De atîta fericire,
Ce să fac? Încep să plîng.

(Reîncepe să plîngă şi intră în oglindă pentru ca imediat să scoată capul şi să spună): Şi să mai zică cineva că sînt **mo**fturoasă!

SCAMATORUL: Adevărat! Acum îţi voi mai prezenta pe eleva „Peste-tot".

(Cearşaful se ridică, şi în cadru apare o grupă de pionieri care discută programul unei serbări.)

PIONIERUL: Aşadar, să hotărîm cu ce ne vom prezenta la programul serbării de Anul Nou. Mai întîi, cineva ar trebui să rostească un scurt cuvînt introductiv...

„PESTE-TOT" *(o fată ciufulită):* Ştiu eu! Pe urmă am şi o voce frumoasă. „Ne-am adunat la serbarea de Anul Nou, ca să..."

PIONIERUL: Bine, bine. Vorbeşti tu. După aceea trebuie ca cineva să declame o...

„PESTE-TOT": Ştiu eu. Mai ales că am şi o poezie proprie. Am făcut-o singură *(Începe să declame).*

Moş Gerilă, Moş Gerilă,
Bine ai venit la noi,
Cu cadouri şi jucării noi.
Noi îţi spunem bun-sosit,
Cît de mult te-am aşteptat.

PIONIERUL: Bine, dar nu rimează.

„PESTE-TOT": Nu rimează, dar e frumos.

PIONIERUL: O să ne mai gîndim. După poezie, ar trebui să cînte cineva...

„PESTE-TOT": Ştiu eu. Apoi am şi voce *(Cîntă fals, dar cu atitudine de mare cîntăreaţă).*

Vine, vine primăvara,
Se aşterne în toată ţara,
Floricele pe cîmpii...

PIONIERUL *(întrerupînd-o):* De Anul Nou, în plină iarnă, cînţi tu „Vine, vine primăvara"?

„PESTE-TOT": Lasă că schimb:

Vine, vine iaaarna,
Se aşterne-n toată ţara,
E zăpadă pe cîmpii,
Hai s-o adunăm, copii.

(Cearşaful cade, dar dindărătul lui mai răsună „vocalizele" înfumuratei „Peste-tot").

PREZENTATORUL *(cu ironie):* Simpatică fată. Poate totul, ştie totul...

„PESTE-TOT" *(apare din nou în oglindă):* Vorbeaţi de mine? A! Dar văd că aici se desfăşoară o serbare. Negreşit că aveţi nevoie de un prezentator. Eu sînt născută pentru aşa ceva. Ascultaţi: „Dragi prieteni"...

SCAMATORUL: Vă rog... vă rog. Prezentator avem. Iată-l. *(Arată spre prezentator)* Dumnealui e!

„PESTE-TOT": Păcat. Înseamnă că am întîrziat. Atunci poate în restul programului. Ce doriţi? Cîntece, poezii, poate o piesă?

SCAMATORUL: Cum adică o piesă? Pentru asta e nevoie de actori.

„PESTE-TOT": N-aveţi nici o grijă. Eu pot să joc mai multe roluri deodată. De pildă, „Răzvan şi Vidra". Aş putea să joc şi pe Răzvan şi pe Vidra.

SCAMATORUL: N-aţi prefera „Omul cu mîrţoaga?"

„PESTE-TOT": De ce?

SCAMATORUL: Mă gîndeam aşa... să jucaţi toate rolurile, şi omul şi... *(Începe să tuşească)*

„PESTE-TOT": Sau aş putea cînta.

Vine, vine toamna,
Se aşterne...

SCAMATORUL: Hocus-Pocus-Nocus-Roi! Oglindă, ia-o înapoi! *(„Peste-tot" se retrage cu spatele spre oglindă, nu înainte de a mai striga):*

„PESTE-TOT": Vă rog, lăsaţi-mă să termin. Cel puţin cîntecul. Lăsaţi-mă să-mi fac talentul cunoscut... *(A ajuns îndărătul cearşafului şi a tăcut.)*

PREZENTATORUL: Uf! Bine c-am scăpat de ea.

SCAMATORUL: Ţi-aş mai putea prezenta şi pe Ţigărescu, băiatul care a şi început să fumeze! *(O lampă pusă îndărătul cearşafului şi un băiat care mimează aprinderea unei ţigări vor da un joc de umbre interesante).* Ori pe Fricoşescu, care se sperie de o pisică *(Joc de umbre).* Ori pe... Dar nu, s-a făcut prea tîrziu! Poate la un alt spectacol voi mai aduce oglinda mea fermecată.

Pînă atunci,
Eu, vestitul scamator,
Natriu-calciu-sulfo-clor,
Spun:
La revedere, tuturor!

(Lumina pe scenă se stinge brusc, iar, cînd se aprinde din nou, scamatorul, prezentatorul şi oglinda au dispărut.)

— SFÎRŞIT —

O inițiativă = 1459 lei

Cîte nu pot să povestească pereții unei școli! Încercați spre încredințare. Numai să-i prindeți la ceasul destăinuirilor. Și să nu vă mulțumiți cu puțin, adică cu o declarație în scris. Știți, majoritatea pereților preferă acest mijloc de comunicare. Unul zice cu litere mari: „Afișajul oprit", altul: „Intrarea autovehiculelor interzisă" și așa mai departe.

Peretele meu, tot un perete de școală, își avea și el istoria sa scrisă. Această biografie — compusă de un arhivar oarecare — suna așa:

„Născut la 1. VIII. 1955" (extras din ziare anunțînd deschiderea unei noi școli).

„Spoit și zugrăvit în 1956, 1957, 1958" (conform devizului anexat).

„Posedă 3 (trei) tablouri, 1 (un) cuier, tablă neagră" (din inventar).

„Popescu a spart zidul cu piciorul, bătîndu-se" (din jurnalul clasei la rubrica „Observațiile responsabilului").

Cele ce urmează mi le-a istorisit un astfel de perete. Martori n-am avut decît pe ceilalți trei pereți. Îi puteți întreba. O să confirme totul, nu mă îndoiesc.

Așadar, se vede că în clipa cînd am ajuns cu lectura la acest capitol, peretelui meu tocmai îi bătuse ceasul destăinuirilor. Nu e un ceas cu cuc, vă asigur. Și nici o pendulă cu gong. Căci pe neașteptate i-am auzit vocea:

— Ah, Ionescu! Ce băiat...

— Cum? m-am adresat eu peretelui. Vorbești?

— Da. Dacă nu sînt întrerupt... Așadar, unde am rămas? A, la Ionescu! Ce băiat...

Are mîini de aur, e un meșter universal, te rog să mă crezi. Mai ales de cînd s-a deschis atelierul școlii, cam de un an încoace. Și ce nu-i iese din mîini? Mă uit la el — stă la un pas de mine, încruntat, cu nasul brobonat de sudoare, pătat de uleiuri și de creion chimic — și mă întreb: de unde în căpșorul acela ciufulit atîtea năzdrăvănii? De praștie cu vapori de alcool ai auzit? De văzut n-ai putut să o vezi: brevetul a fost respins de diriginte. Dar de stilou cu schimbător de viteză? La ce folosește? La nimic. Dar Ionescu, dragul de el, a dovedit că se poate face. De la un timp, era limpede, îl frămînta ceva: ofta. Aș fi aflat, desigur, obiectul tainic al melancoliei sale — între vecini nu sînt secrete —, dar tocmai începusem să am și eu necazurile mele. O jupuială gravă cauzată de aplicația violentă, deși nemotivată împotriva mea, a potcoavelor de la bocanci, mai ales în recreații; cîteva carii adînci ale tencuielii din jurul ușii, rezultat direct (și proporțional) cu trîntirea acesteia; o podea ce se balansa dîndu-mi aproape ameteală; o sonerie spînzurîndu-mi, ca un plasture murdar, pe frunte; cîteva cucuie, alte cîteva cuie, în sfîrșit, necazuri...

Eram, cum zic, supărat. Cînd mai m-am molcomit oleacă — era după vacanța de primăvară și dintr-o discuție cu îngrijitoarea am înțeles că voi fi reparat de abia la toamnă — am început să mă preocup din nou de Ionescu. Oftatul pe care i-l știam se complicase cu un murmur din care am desprins această frază:

— Ah, dac-am avea cîteva corturi! Trei, de pildă. Fie și două sau, hai să zicem, măcar unul!

Căci — am uitat să vă spun — elevul Ionescu era și un turist pătimaș. Ah, de cîte ori nu visase să pună la punct un fel de cort — minune — universal, eventual elastic ca un balon și tot atît de ușor, să-l poată vîrî într-un rucsac, lîngă termosul cu ceai și salamul tăiat în felii. Astfel echipați, cîte excursii n-ar fi putut face vara, în vacanțele mici, duminicile... Se gîndise la totul: cum să lumineze cortul, cum să-l încălzească, cum să-l ventileze... Apoi să-l înzestreze cu tot ce-i trebuie unui excursionist: un cuier pliant, o chiuvetă pliantă, un pătuc pliant și chiar un patefon pliant. Avea toate proiectele gata... pe hîrtie. Căci îi lipsea lucrul cel mai însemnat: cortul sau, dacă vreți să pătrundem pînă în gîndul lui cel mai tainic, corturile. Ofta:

— Ah, dac-ar avea grupa un cort... detașamentul — două!... unitatea — trei! Dar cum? De unde?

Ar fi putut lua cu împrumut de la asociația sportivă, însă Ionescu voia să fie ale lor! Și ca să fie ale lor trebuiau 1.459 de lei! Una mie patru sute cincizeci și nouă! Ați înțeles acum, desigur: acesta era secretul melancoliei sale.

Îl observam. Desena schița unui scăunel — fotoliu — masă de bucătărie, în elevație, plan și profil și... ofta. Își răsfoia un carnețel cu schema unei călimări de excursie „Hopa-Mitică!" — îi spunea așa pentru că pica, oricum ai fi pus-o, cu gura în sus — și... ofta. Începea să deseneze altceva și... ofta.

Și dacă o să fac o simplă adunare, oftase de bună seamă de 1.458 de ori cînd, într-o bună zi, cel de-al 1.459-lea oftat se transformă deodată într-o chiuitură. Am auzit-o cu urechile mele.

Ionescu tocmai se afla în biroul directorului școlii, chemat cu ceva treburi, cînd zărise pe masa acestuia o foaie de hîrtie. Era la fel cu celelalte de pe birou, numai că în josul ei exista o cifră. Cifra visurilor sale, cifra ofului său: 1.459! Citise cu sufletul la gură: „Deviz pentru efectuarea reparațiilor necesare școlii noastre. Zugrăvit, 8 clanțe... 5 rame

ferestre... 6 scripeți tablă... și jos, în cifre și litere, totalul: 1.459 de lei."

Ionescu se luminase la față, ca și cum din coșul de hîrtii de lîngă biroul directorului ar fi răsărit brusc soarele.

— 1.459? Tovarășe director! S-a făcut! Corturile noastre!

— Ce e? Care corturi?

— Dați-mi voie să vă explic... Nu s-ar putea? Dacă ne-ați da voie... vă rog aveți toată încrederea... Ah, cum de nu ne-am gîndit?! De emoție nu mai găsea cuvintele.

— Ce e, Ionescule?

— Tovarășe director, dacă am face noi, pionierii, toate reparațiile astea din deviz, dar absolut toate, am economisi exact 1.459 de lei, nu-i așa?

— Așa e.

— Și banii aceștia ar rămîne școlii noastre, nu-i așa? Economii!

— Exact.

— Și am putea cumpăra cu ei orice altceva.

— Întocmai.

— ... de pildă trei corturi mari pentru excursii!

— De ce nu?

Ah, Ionescule, ești distrat ca toți inventatorii. Ai plecat în goană uitînd să-l mai saluți pe tovarășul director. Te-ai oprit doar în camera pionierilor în fața instructorului superior.

— Atunci e în regulă, tovarășe instructor. Vă rog să n-aveți nici o grijă. Îmi dau cuvîntul de pionier și de...

— Inventator...

— ... Da. Că într-o săptămînă-două vom face noi zugrăveala și vom repara gardul, și ferestrele, și ușile cu clanțe cu tot, și cuierele, și soneriile... și tot... după deviz! Vă salut, vă salut, vă salut...

La 31 iulie anul curent, directorul semna două hîrtii. Prima către sfatul popular: „Vă aducem la cunoștință: costul reparațiilor școlii în vederea deschiderii noului an școlar este de zero lei, zero bani."

A doua către Banca de stat: „Vă rugăm să virați din contul nostru suma de 1.459 de lei (în litere: una mie patru sute cincizeci și nouă) Întreprinderii «Victoria», care ne va furniza 3 (trei) corturi mari necesare excursiilor prevăzute în planul unității noastre de pionieri.

Suma a fost inițial afectată pentru reparațiile școlii, care, făcîndu-se cu mijloace proprii, au costat 0 lei, 0 bani (în litere: zero lei, zero bani)".

Peretele era bine dispus. Avea și motive. Era cu cîteva luni mai devreme reparat, iar reparația nu-l costase nimic. Acum tăcea. Da. Redevenise tăcut ca toți pereții.

Dar eu îi aflasem povestea, și încă prin viu grai.

Nu credeți? Întrebați ceilalți trei pereți. Sînt martori. Dacă vreți, vă dau și adresa. Numai să-i prindeți la ceasul destăinuirilor.

Dar poate — eu sînt sigur — și pereții școlii voastre v-ar putea spune o asemenea poveste. De ce nu? Reparații sînt de făcut, ateliere aveți, excursii cine nu face?!

de MIRCEA SÎNTIMBREANU

Ilustrații: DURES

CE SĂ CITIM?

Schimbul de mîine

de MARCEL BRESLAȘU

... Povestea lui Flămînzilă care s-a pornit într-o zi către tîrg și s-a-ntîlnit pe drum cu cei doi prieteni ai săi Dormilă și Setilă are un tîlc ușor de dezlegat. Citiți-o și voi și povestiți-o prietenilor voștri care, ca și eroii de mai sus, n-au destulă voință să ducă pînă la bun sfîrșit ceea ce-și propun. Povestea o veți găsi într-una din fabulele pline de înțelepciune din volumul de versuri „Schimbul de mîine" al cunoscutului scriitor Marcel Breslașu.

În carte veți citi și poemul „Bucuroși de oaspeți", în care se arată că poporul nostru e gazdă neîntrecută atunci cînd omul care-i bate la ușă vine cu gînduri bune. În același volum este publicat „Cîntecul de leagăn al Doncăi", închinat neînfricatei luptătoare Donca Simo, și multe alte poezii străbătute de patriotism, pe care le puteți învăța pentru serbările voastre.

Nicolae Moromete

de MARIN PREDA

„...Pe poarta grădinii intră un băiat de vreo doisprezece ani. Avea capul gol, și cămașa de pe el era ferfeniță. Picioarele goale erau pline de zgîrieturi vechi cu urme de sînge închegat cu praf. ...Așa ni-l înfățișează scriitorul pe Nicolae, cel mai mic fiu al lui Moromete, u i țăran isteț din Bărăgan.

Nicolae, trimis cu oile pe cîmp, e flămînd și chinuit de friguri; pe deasupra îl mai necăjește și o oaie năbădăioasă „Bisisica", din pricina căreia trebuie să alerge și să se însingereze prin mărăcinii cîmpului. Nicolae n-are bani să-și cumpere cărți și caiete și se duce pe furiș la școală, visînd ca după terminarea celor patru clase să învețe mai departe. Deși Nicolae a luat premiul întîi, pînă la urmă el va merge la liceu doar cu prețul multor necazuri și suferințe ale familiei sale. Toate acestea s-au întîmplat în urmă cu vreo douăzeci de ani, cînd vitrega orînduire capitalistă călca în picioare cu aceeași nepăsare și visele copiilor și ale celor vîrstnici.

Cutia cu chibrituri

de DIMOS RENDIS

Ce poți să faci cu o cutie cu chibrituri? Nimic altceva decît să aprinzi focul. Dar cutia cu chibrituri din basmul scriitorului Dimos Rendis este fermecată și de fiecare dintre cele douăsprezece bețe din cutie se leagă cîte-o poveste...

Cutia fermecată este darul pe care-l face o bătrînică lui Inimă-Bună, un voinic care pornise în lume stăpînit de dorința de a munci pentru a le putea clădi părinților lui o căsuță.

Care va fi povestea celor douăsprezece chibrituri? Va putea oare Inimă-Bună, străbătînd o cale plină de primejdii, să-și păstreze un chibrit căruia să-i ceară căsuța pentru părinții lui?

O veste importantă!

Întreprinderea cinematografică și Secția de Învățămînt de pe lîngă Sfatul popular al capitalei, organizează într-un număr de cinematografe matinee speciale pentru pionieri și școlari.

Aceste matinee vor avea loc în fiecare duminică la orele 10 dimineața în următoarele cinematografe: „Alex. Popov", „Volga", „Maxim Gorki", „Flacăra", „Înfrățirea între popoare", „M. Eminescu", „23 August", „Olga Bancic", „30 Decembrie", „G. Bacovia" și „Aurel Vlaicu".

De asemenea, la cinematograful „Timpuri noi" vor rula în continuare programe de filme pentru pionieri și școlari.

Văcuța

Povestea noastră s-a întîmplat de mult, pe vremea cînd pe meleagurile noastre stăpîneau bogătașii, iar pentru omul sărac o biată văcuță prețuia cît o împărăție.

Și cum vă spuneam, pe vremea aceea, într-un sat al cărui nume nu mi-l amintesc, trăia și un argat sărac care avea șapte copii. Singura avere a lui Kocsis Marton, căci așa îl chema pe argat, era o văcuță roșcată. Și aveau acei șapte copii ai lui Marton o grozavă poftă de mîncare. Cînd mama lor punea pe masă un mălai întreg, nu rămînea nici o fărîmitură. Nu știu ce s-ar fi făcut bieții părinți fără văcuța roșcată care, cum-necum, dădea lapte atît cît să-i sature pe copii. Văcuța avea o piele roșcată, catifelată, doi ochi duioși și niște coarne mici. Ce-i drept, era cam mică și slabă, dar, lucru de mirare, dădea atîta lapte încît nu numai că se săturau copiii, dar le și mai rămînea atît cît să vîndă, iar din banii primiți cumpărau sare, chibrituri, oțet și petrol.

De aceea văcuța se bucura de mare cinste în familia lui Kocsis Marton. Cînd cei ai casei se întorceau de la cîmp, nu se-ntîmpla să nu-i aducă Roșcatei ceva bun: ba o sfeclă, ba un braț de buruieni sau o mînă de trifoi proaspăt, pe care-l găseau la tot pasul. Copiii o mînau să pască iarba cea grasă pe marginea șanțurilor ori pe miriște, unde putea mînca după plac. Auzind despre văcuța asta, care dădea mai mult lapte decît cea mai frumoasă vacă a lui, stăpînul lui Kocsis Marton, vestit în tot județul pentru lăcomia lui, rămase pe gînduri.

— Ia dă fuga și adă vaca aceea s-o văd și eu, porunci el vătafului.

Vătaful își luă tălpășița și ajungînd la casa lui Kocsis Marton îi spuse cu asprime soției argatului, căci numai ea era acasă, să lege vaca și s-o înfățișeze stăpînului.

Văzînd că n-are încotro, femeia, speriată, mînă vaca înspre moșie.

Stăpînul ședea în curte, în așteptare.

— Asta e vaca, cucoane, spuse vătaful arătînd spre vaca săracului.

Boierul s-a pornit pe rîs.

— Păi, asta nu-i vacă, ci pisică! vorbi boierul după ce se liniști. Cine-a mințit că pisica asta dă mai mult lapte decît vaca mea cea mai bună?

Vătaful începu să-l asigure pe boier că spusa n-a fost minciună. Boierul s-a veselit și mai tare și apoi zise vătafului:

roşcată

Basm de ASZTALOS ISTVAN

— Poruncesc să mulgeţi deseară, aici, în faţa castelului, în acelaşi timp pe mîţa asta şi pe vaca mea cea bună!

Seara, argatul şi femeia lui s-au înfăţişat la castel ducînd de funie văcuţa.

Acolo îi aştepta stăpînul cu cea mai bună vacă a lui şi cu cel mai bun mulgător. Dîndu-i femeii sărace un şiştar, stăpînul porunci să înceapă întrecerea.

Femeia mulse patru şiştare de lapte, iar mulgătorul, numai trei. Se-nţelege, stăpînul n-a mai rîs.

S-a aplecat şi se tot uita sub burta văcuţei roşcate, mirîndu-se de unde curge atîta lapte.

După aceea începu să se certe cu grăjdarii, bănuindu-i că n-au dat destulă mîncare vacii. Le porunci, aşadar, să o hrănească bine cu lături, şi a doua zi să înceapă întrecerea din nou.

Zadarnic au îndopat grăjdarii toată ziua vaca stăpînului. Văcuţa roşcată a dat şi seara următoare cu un şiştar mai mult.

Văzînd asta, boierul scoase din pungă un galben şi-i zise săracului:

— Ascultă, Kocsis, vinde-mi mie vaca ta.

Săracul a dat din cap:

— Nu pot s-o vînd, cucoane, fără ea o să-mi moară copiii de foame. Nici pentru zece galbeni n-o dau.

Boierul începu să se tocmească şi să-i promită. Văzînd că săracul nu vrea nici în ruptul capului, îl întrebă aspru:

— Ia spune-mi, Kocsis Marton, cu ce-ţi ţii vaca?

— Cu buruieni pe care le găsesc pe marginea şanţului şi pe mirişte.

— Păi, tu nu ştii, Kocsis Marton, că aici totul este al meu? Şi miriştea, şi marginea şanţului. Tot ce-a mîncat vaca ta pînă acum a fost al meu, aşa că şi vaca e a mea. Mulţumeşte-te cu un galben. E ca şi cum ţi l-aş da degeaba.

Zadarnic s-a împotrivit Kocsis Marton. Stăpînul îi luă văcuţa şi puse pe argaţi să-l alunge.

A doua zi, văcuţa roşcată fu hrănită în grajdul boierului cu lături, otavă şi cu fel de fel de bunătăţi. Stăpînul se aştepta ca roşcata să dea mult mai mult lapte decît dăduse pînă atunci. Seara, însuşi boierul a coborît să vadă cît lapte avea să dea văcuţa.

Mulgătorul s-a apropiat şi a tras cu palma lui aspră de ugerul văcuţei. La început a curs ceva lapte în şiştar, apoi văcuţa s-a uitat înapoi supărată şi n-a mai dat nici o picătură de lapte.

Stăpînul începu să-l certe pe mulgător că nu se pricepe să facă nimic.

— Poate că vaca s-a obişnuit să fie mulsă de o femeie, a fost de părere boierul. Hai să-l îmbrăcăm pe vătaf cu o fustă şi să-i punem o basma pe cap!

Aşa au făcut, dar văcuţa tot n-a dat lapte.

— Poate că femeia lui Kocsis cînd o mulgea pe văcuţă îi cînta, spuse vătaful.

Mulgătorul începu să cînte, dar zadarnic. Văcuţa n-a mai dat nici un strop de lapte. Pînă la urmă, a tras-o atît de mult de uger, încît văcuţa, înfuriindu-se, i-a tras un picior şi i-a aruncat şiştarul cît colo.

Boierul, vînăt de supărare, trimise după argatul cel sărac.

— Dă-mi imediat galbenul şi ia-ţi înapoi vaca, îi porunci el.

Bucuros, argatul îi dădu galbenul şi-şi luă vaca.

În casa lui Kocsis Marton a fost în seara aceea bucurie mare. Nevasta lui Kocsis a luat şiştarul şi a început să mulgă văcuţa.

Oho, ce-a mai curs laptele. De patru ori s-a umplut şiştarul, iar a cincea oară, pe jumătate. Era lapte din belşug. Toţi cei şapte copii s-au săturat. Pînă şi pisicii i-a ajuns.

Aşa a păţit stăpînul cu vaca argatului.

În romîneşte de ELENA DRAGOŞ

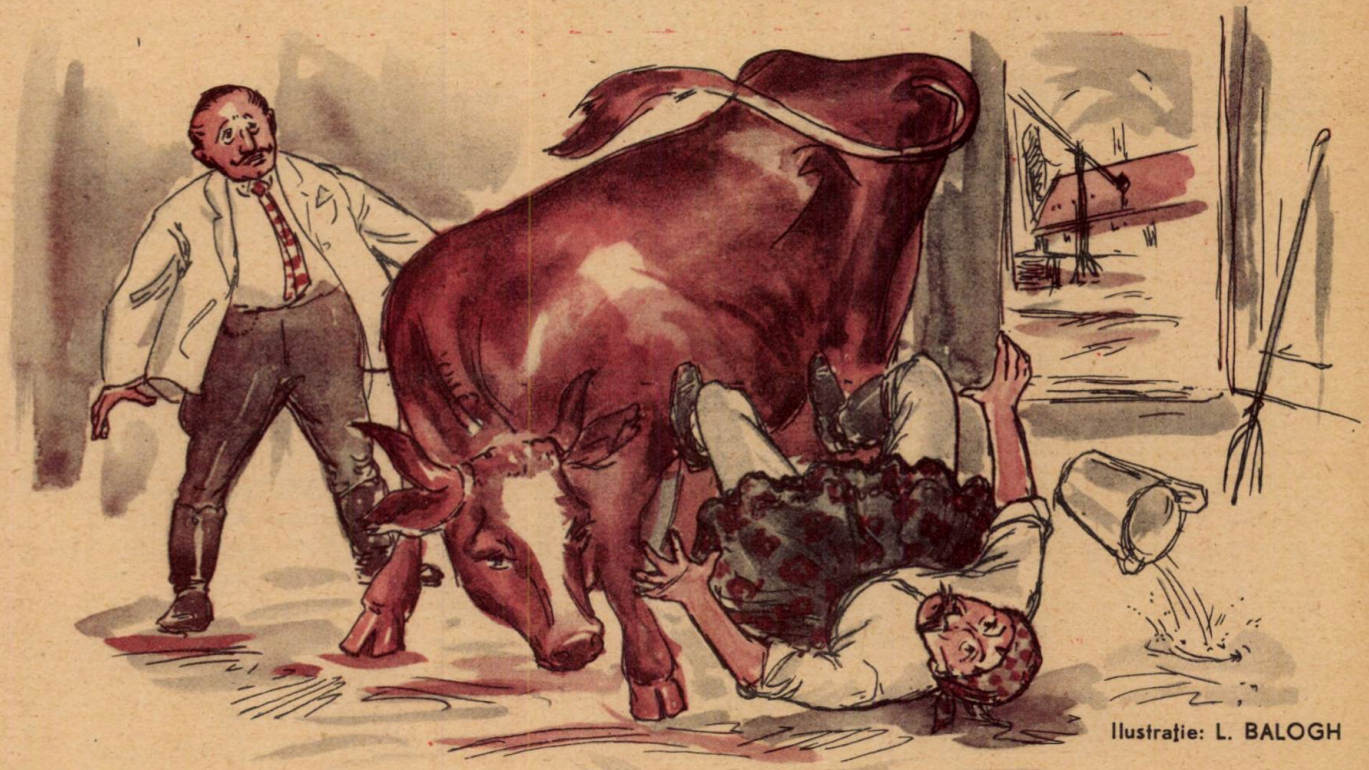

Ilustraţie: L. BALOGH

Colțul abonatului

OPREA IOANA
cl. VII — Școala de 7 ani nr. 17 Timișoara

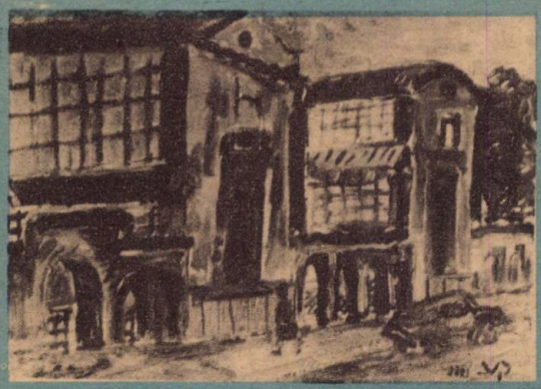

CONSTANTINESCU VIOREL
cl. VII — Șc. medie nr. 7 „I. L. Caragiale" București

CORESPONDENȚII NOȘTRI

1- **Boar Ana** — Școala de 7 ani nr. 3 — Arad, clasa a V-a

2- **Stănescu Gherghina** — Școala medie mixtă nr. 6 — Ploești, clasa a V-a

3- **Spelmezan Rodica** — Școala medie mixtă — Bistrița-Cluj, clasa a VII-a A

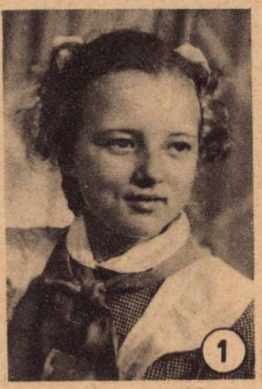

1

2

3

Să vă facem cunoștință. Cele două prietene, Vesca Ileana și Meszeș Iutka, învață anul acesta într-o școală din Tîrgu Mureș, de curînd construită.

Copiii romîni și maghiari din Regiunea Autonomă Maghiară învață împreună, sînt prieteni și cînd vor fi mari vor munci împreună.

Omul Republicii mele

Omul Republicii mele,
L-am văzut,
Meșter pe schele
Și-ntr-o hală mare de uzină.
L-am văzut pe glie,
Harnică albină.
L-am văzut
La hotare,
Străjuindu-mi holda, marea, cerul,
Prin Sahara miezului de vară
Și-nfruntîndu-i iernii aspre gerul.
Îi ridic în cîntul meu statuie
Omului acesta care suie;
Trag pe coarda inimii arcușul
Ca să-i fie mai senin urcușul.

ILIESCU MIHAI
din cercul literar al Palatului pionierilor București

PRIMII OAMENI ASTRONAUȚI

Pînă la avîntarea omului în cosmos mai sînt de rezolvat o serie de probleme; totuși, savanții cred că a sosit vremea să se ia măsuri pentru pregătirea echipajului primei rachete cosmice cu întoarcere pe Pămînt. Ei consideră ca fiind foarte grea problema pregătirii viitorilor astronauți. Savanții D. Konever și E. Kamp, într-un articol publicat în „Sovetskaia Rossia", consideră că la selectarea viitorilor astronauți trebuie să se țină seamă de cîteva condiții obligatorii. Astfel, echipajul va trebui alcătuit din persoane care vin în contact direct cu avioanele și rachetele moderne de mare viteză. Durata primelor zboruri va trebui să fie cuprinsă între o săptămînă și o lună. În prealabil, vor fi create în laboratoare toate condițiile caracteristice zborului cosmic pe care-l va întreprinde echipajul.

În privința vehiculului, savanții văd un cosmoplan cu posibilități de reîntoarcere pe Pămînt. Cabina echipajului, sferică, va avea în centru o instalație de protecție suspendată, care va adăposti pasagerii și dispozitivele semnalizatoare ale sistemului electronic.

La lansare, și imediat după asta, astronauții vor juca rolul de locatari pasivi. Mai tîrziu, însă, vor trebui să efectueze o serie de operații: măsurători, dirijarea navei și cercetarea materiei cosmice.

Îmbrăcămintea va fi formată din costume speciale de protecție.

Echipajul primei nave cosmice va număra 3 oameni.

Pentru ca astronauții să poată dirija nava și să îndeplinească programul de cercetări e necesar ca ei să aibă și să se folosească de cunoștințe temeinice de matematici, electronică, astronomie.

Pregătirea viitorilor astronauți se va face în 3 etape și va dura 3 ani. În prima etapă, ei vor urma un curs tehnic special. Etapa a doua va cuprinde exerciții practice. În acest timp, membrii echipajului, îmbrăcați în costume speciale de protecție, vor sta complet izolați într-un spațiu limitat, în care se va menține o anumită temperatură și presiune atmosferică. Etapa a treia va cuprinde lecții teoretice și practice pentru însușirea unor cunoștințe de tehnica aparatelor, pentru însușirea deprinderilor de orientare vizuală și pentru studierea astronomiei și meteorologiei.

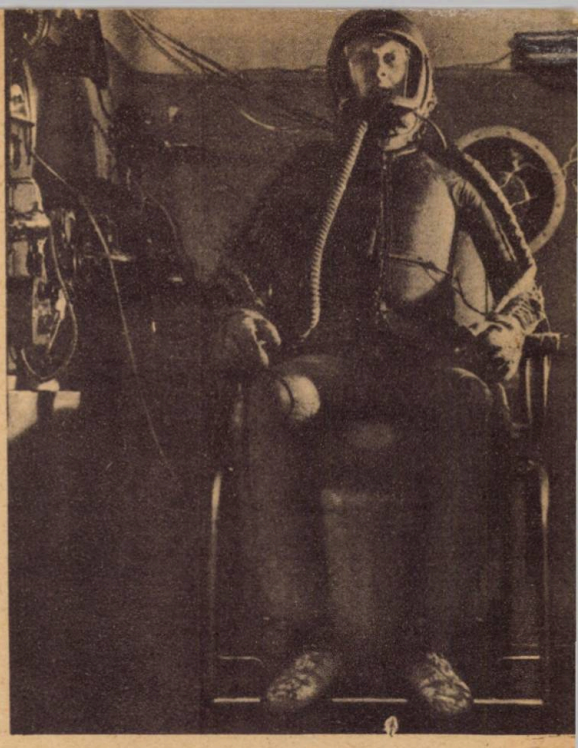

Viteza comandată a fost atinsă. A. Gracev, unul dintre viitorii astronauți în timpul antrenamentului

REANIMAREA

În Uniunea Sovietică, unde totul este închinat omului, satisfacerii nevoilor sale, multe grupe de savanți — mai cu seamă la Moscova și Leningrad — studiază problema reanimării organismului.

Ce anume înseamnă reanimare veți afla din această scurtă povestire.

... Cu un an înainte de sfîrșitul războiului, soldatul sovietic Valentin Cerepanov a fost rănit în cursul unei lupte și declarat mort, ca urmare a unui șoc și a unei hemoragii abundente. Totuși, Cerepanov trăiește și în zilele noastre și lucrează într-un mic orășel din Ural. El a fost readus la viață grație unei metode combinate de restabilire a funcțiilor vitale, elaborată în U.R.S.S.

În Laboratorul de fiziologie experimentală pentru reanimarea organismelor de pe lîngă Academia de științe medicale a U.R.S.S., sub conducerea profesorului Vladimir Negovski, se fac de vreo cîțiva ani lucrări importante în domeniul reanimării.

Savantul Negovski a ajuns la concluzia că „moartea clinică" nu survine dintr-o dată, ci că anumite organe ale corpului omenesc își încetează total activitatea, mor, după o anumită perioadă de timp. Cel dintîi își încetează activitatea scoarța cerebrală, care-i sensibilă cu deosebire la oprirea circulației sîngelui, adică la lipsa de oxigen. După ea mor celelalte sectoare ale sistemului nervos central.

Se consideră că moartea clinică începe cu oprirea inimii și a respirației. Durata ei este de 5 pînă la 6 minute, *fază în care nu se produc schimbări ireversibile* (care nu pot reveni la normal!) *în scoarța cerebrală*. Sînt clipe extrem de prețioase în care se mai poate spera readucerea la viață a organismului respectiv. Acest răstimp pare extrem de mic, dar dacă medicii aplică cu rapiditate metoda lui Negovski, ei pot adesea să redea vieții bolnavi în agonie sau în stare de moarte clinică, ca urmare a unei hemoragii, a unei răni grave, a septicemiei sau a unor asfixii, otrăviri, electrocutări etc.

Metoda prof. Negovski urmărește să restabilească funcționarea sistemului cardio-vascular și respirația. Activitatea inimii și a vaselor sanguine se restabilește injectînd sîngele într-o arteră și, după aceea, într-o venă. Respirația este stimulată cu ajutorul unui aparat care insuflă aer în plămîni.

În afară de sînge, în circulația arterială se introduc, la diferite etape, anumite substanțe farmaceutice.

Această metodă — expusă aci în linii foarte generale — a fost aplicată pentru prima oară în ultimul război mondial, iar soldatul Cerepanov a fost unul dintre cei dintîi „înviați".

Metoda mai trebuie încă perfecționată — această metodă, însă, a dat și dă rezultate destul de bune, în Uniunea Sovietică cunoscîndu-se mii de bolnavi „morți clinici" care au fost reanimați, redați vieții.

Astăzi, metoda aceasta e folosită nu numai în spitalele Moscovei, ci chiar și în spitalele sătești.

(Urmare din pag. 15)

noroi, pe care sudoarea curgea în dîre sclipitoare, se ridicară de șale și rămaseră înmărmuriți ca niște umbre. Pădurarul desfăcu închizătorul armei, scoase din buzunar un încărcător plin de cartușe și, întorcînd capul spre pîlcurile strînse ciopor în jur, strigă cu o voce care părea rea și stridentă:

— Hai, femeilor, luați-vă plozii și plecați acasă!

Abia acum femeile înțeleseră despre ce este vorba. Își prinseră copiii de mîini și o luară la fugă spre mal. Mușcîndu-și buzele, pădurarul ridică carabina și o duse la ochi.

— Stai! răsună un strigăt ascuțit din pădurea de trestii. Pădurarul coborî arma și se întoarse mirat într-acolo. Cîteva trestii trosniră, și, din umbra întunecată a stufărișului, Sandu se ivi pe pajiște. În cîteva salturi băiatul ajunse la roib și, prinzîndu-i capul în mîini, îl strînse cu dragoste la piept, șoptindu-i cu o voce tremurătoare:

— Mișule... Eu sînt, Mișule!

Calul îl privi dintr-o parte cu ochii lui mari și triști și, întinzînd botul spre obrazul lui, sforăi lung și dureros.

— Dă-te la o parte, strigă pădurarul, făcînd un pas spre băiat. Sandu ridică capul întunecat, privind amenințător și încruntat la pădurar, ca un pui de lup încolțit, gata să sară și să muște.

— Să nu tragi în el!

Încurcat, pădurarul își dădu pălăria pe ceafă și se întoarse spre președinte.

— Fugi, mă, că te zvîntă tac-tu în bătaie! îi șopti băiatului un colectivist înalt și uscățiv, punîndu-și pălăria în dreptul gurii ca să nu-l vadă președintele.

— Ai auzit ce ți s-a spus? îi spuse aspru președintele, apropiindu-se de el cu nuiaua de salcîm în mînă... Dă-te la o parte îți spun!

Ținînd capul calului lipit la pieptul său,

Puiul de rață sălbatică

Sandu ridică mîndru privirea și rămase nemișcat. Era alb ca varul. Buzele-i tremurau.

Tatăl și fiul se priviră lung, în tăcere.

— Băieți! șopti Gheorghiță privind spre pajiște din ascunzătoarea de trestii. Mi se pare că Sandu o să mănînce bătaie!

— Și noi ce facem? întrebă „Vede-Tot" vîrînd cu grijă puiul de rață sălbatică în sîn.

— Cum ce facem? se miră Fircă, trăgîndu-și nasul și clipind din ochii lui galbeni, de rîs... Cum ce facem? O ștergem, frățioare.

— Nu-i frumos! spuse Mielu. Cum o să lăsăm calul și s-o ștergem?

— Așa-i! Să mergem și noi, spuse hotărît Gheorghiță. O să mîncăm o bătaie și gata! Nu putem să lăsăm calul așa.

— De mîncat o să mîncăm noi... oftă Mielu, scărpinîndu-se cu degetul gros după ceafă... Vorba e care o ia înainte?

— Mda,... care o ia înainte, murmurară ceilalți.

— Să meargă Fircă, propuse „Vede-Tot".

— Eu? De ce eu? sări Fircă, ca mușcat de șarpe. De ce eu, mă?!!

— Hai, mă, Fircă, se rugă de el „Vede-Tot", uite că-ți dau și puiul de rață sălbatică, adăugă el, scoțînd puișorul din sîn. Privește și tu ce cioc și ce labe are. Și-i alb, bă, ca zăpada. Nu vrei?

Ochii lui Fircă se micșorară. Privi lung, gînditor, spre puiul de rață sălbatică, trecîndu-și ușor limba peste buzele uscate. Băieții îl urmăreau încordați, cu răsuflarea tăiată.

— Da' mi-l dai? întrebă el într-un tîrziu cu o voce groasă și bănuitoare, ce părea că vine dintr-un fund de butoi.

— Ia-l! sări „Vede-Tot" îndesîndu-i puișorul în brațe... Ia-l și al tău să fie!

Fircă privi cu ochi strălucitori și umezi mogîldeața albă de puf ce-i tremura în palmă și șopti ca vrăjit:

— Ei, da, acum mai zic și eu să mănînc o bătaie. Dînd la o parte trestiile, Fircă pășii hotărît spre președinte, în timp ce ceilalți îl urmară unul cîte unul în tăcere.

(Va urma)

Jocuri de iarnă

Iată că a venit şi mult aşteptata iarnă. Aşteptată pentru jocurile cu zăpadă, pentru gheţuş, pentru frumuseţea naturii în acest anotimp. Dar iarna mai este aşteptată şi pentru un lucru deosebit: vacanţa.

O mulţime de copii pleacă în excursii, în taberele de iarnă. O altă parte rămîn acasă. Cei din taberele de iarnă au un program bine întocmit. Să vedem însă cum se pot distra cei care au rămas pe la casele lor.

Şcoala, în timpul vacanţei de iarnă, poate deveni club. Cîteva dintre clase pot fi amenajate în diverse scopuri. Într-una se face sport (de preferinţă tenis de masă), într-o încăpere mai mică şi liniştită se poate organiza colţul şahiştilor. În sfîrşit, o clasă poate deveni bibliotecă. Iată deci cîteva locuri unde puteţi petrece ceasuri plăcute.

Desigur, mulţi dintre copiii din Bucureşti, de pildă, merg la pomul de iarnă şi la carnavalul de la Palatul pionierilor. Pentru cei din oraşele mai mici, prin grija organelor locale se fac oraşele ale copiilor, iar casele pionierilor oferă carnavaluri. Toate acestea nu ne împiedică însă ca, în timpul vacanţei (de preferinţă la începutul ei), să organizăm un carnaval frumos în şcoală. Nu e un lucru prea complicat dacă veţi cere şi ajutorul sfatului pionieresc al unităţii. Încăperile clubului pot deveni, pentru o zi, sălile în care se desfăşoară carnavalul. Ele trebuie împodobite cu ghirlande de brad, de hîrtie, cu felinare mici, colorate. Fiecare participant se va costuma cu mijloace proprii. Sîntem siguri că vă veţi distra de minune.

În timpul vacanţei însă, activitatea principală se duce în afara clubului. Se pot face mici excursii, chiar pe la marginea pădurii, unde puteţi observa pădurea iarna şi unde se poate organiza un joc: „Ce ne povestesc urmele animalelor". Aci vă vor ajuta tovarăşii profesori de ştiinţele naturii. Conducerea clubului, alcătuită din instructori, profesori, membri ai sfaturilor pionereşti, mai poate organiza vizionarea în colectiv a spectacolelor la cinematograf, a teatrelor de păpuşi, a circului etc...

Iată, dragi cititori, cîte lucruri frumoase se pot face în vacanţă. Noi v-am prezentat cîteva sugestii. Vă rămîne acum ca sugestiile care vă plac să fie cuprinse în programul de activităţi pentru vacanţa de iarnă, alături de celelalte propuneri pe care le-au făcut, fără îndoială, pionierii din unitate.

Şi, pentru că farmecul iernii constă în jocul cu zăpada, cu săniuţele, ne-am gîndit să vă prezentăm mai jos cîteva jocuri.

Fig. 1

ÎNTRECERI CU SĂNIUŢA (fig. 1)

Desigur că fiecare dintre voi a gustat nu de puţine ori din plăcerea de a se coborî cu săniuţa pe derdeluş. Să facem însă ca plăcerea să fie îmbinată şi cu întrecerea, în care există, firește, dorinţa de a ocupa un loc cît mai bun.

Alegem o pantă de 200—300 m, unde va avea loc întrecerea. Ea va consta dintr-o coborîre în poziţia „şezînd călare". Pe parcurs, concurentul are de îndeplinit următoarele:

— Să ridice de pe pămînt un fanion mic înfipt în zăpadă (la 20 m de la linia de plecare).

— Să treacă pe sub o portiţă înaltă de 1 m şi lată de 2 m (la 45 m de la linia de plecare).

— Cu un bulgăr de zăpadă pregătit înainte de plecare să nimerească un panou de lemn cu dimensiunile de 1 × 1 m aşezat lateral (la 5 m depărtare de pista de coborîre), avînd înălţimea de 1,50 m de la pămînt (la 70 m de la linia de plecare).

Fiecare concurent pleacă individual şi este cronometrat. Cîştigă cel care a rezolvat bine toate probele cursei şi a realizat cel mai scurt timp.

Pentru pionierii şi şcolarii mai mici putem simplifica întrecerea reducînd lungimea pîrtiei. Tot din poziţia „şezînd călare" vor avea sarcina de a ridica 3 steguleţe înfipte în zăpadă.

ÎNTRECERI DE PATINAJ (fig. 2)

Putem patina şi sub formă de concurs (ştafetă) împărţind detaşamentul în două echipe egale.

De la linia de plecare unde se aliniază cele două echipe formăm două piste de concurs aşezînd la distanţe egale fanioane sau popice. La comanda „plecaţi!", primii din ambele echipe pornesc trecînd printre fanioane, ocolind semnul de întoarcere şi revenind la linia de plecare, trecînd printre fanioane în sens invers. La sosire ating palma următorilor, care efectuează acelaşi traseu. Cîştigă echipa care a terminat mai repede.

Notă: *Distanţa de la linia de plecare pînă la punctul de întoarcere variază în raport cu vîrsta participanţilor şi cu lungimea patinoarului.*

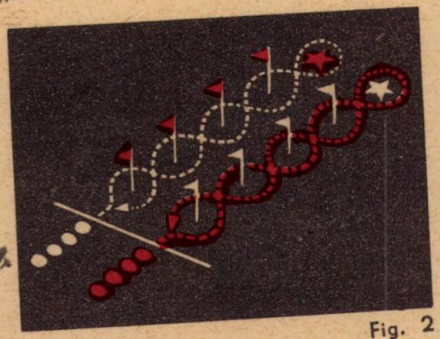

Fig. 2

CARUSELUL (fig. 3)

Pentru a patina mai uşor sau pentru a învăţa să patinezi corect, se poate amenaja pe gheaţă un carusel (vezi fig. 3). 2—3 concurenţi se aranjează pe fiecare latură a barei prinzînd-o în mîini, apoi încep să patineze împingînd cele 4 braţe care se rotesc în jurul axului.

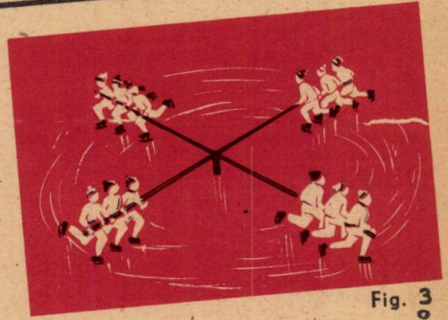

Fig. 3

Jucării pentru POMUL de IARNĂ

O căsuță

Pentru pomul de iarnă faceți-vă singuri cîteva jucării simple. O căsuță ca din basme se poate construi ușor din cîteva cutii de chibrituri goale (fig. 1). Zidurile căsuței le faceți din două cutii de chibrituri goale lipite una de cealaltă (a). Din hîrtie colorată, tăiați apoi o ușă și două ferestre pe care le lipiți așa cum se vede la desenul c. Acoperișul îl puteți construi din două sertărașe lipite (b), iar curtea dintr-un singur sertăraș așa cum se vede în desenul c. Pentru ca mica voastră construcție să fie frumoasă vă recomandăm să ungeți pereții cu lipici și apoi să-i tăvăliți în fulgi mici de hîrtie colorată. Înveliți marginile acoperișului și ale curții cu hîrtie colorată, iar acoperișul și gardul acoperiți-l cu zăpadă (bucățele de vată).

Jucării din carton

Se cere multă atenție, dar se confecționează ușor. Pe un carton desenăm două cercuri concentrice. În cercul cel mic desenăm o figură: un iepuraș, un ursuleț sau un pisoi. Decupăm apoi cu multă băgare de seamă pe conturul figurii desenate în așa fel ca în locul unde este prinsă figura, de bază, să rămînă neatinsă (fig. 2). Colorăm inelul de carton cu acuarelă, cu creionul colorat sau îl învelim în poleială. Vă recomandăm să colorați și figurile desenate.

Lebăda

Pe un carton gros desenăm corpul unei lebede (fig. 3). Pe același carton desenăm aripa de două ori, apoi decupăm. Aripile se prind de corpul lebedei cosîndu-le amîndouă deodată. Pentru ca lebăda să aibă înfățișare atrăgătoare, acoperim amîndouă părțile corpului cu hîrtie albă; la cioc îi lipim hîrtie portocalie, iar ochii îi colorăm cu negru.

Acum jucăriile sînt gata. Faceți agățătoare din ață și le puteți prinde în pomul de iarnă.

Racheta

Și acum, construiți-vă o mică rachetă (fig. 4). Pe o bucată de carton subțire desenați modelul pe care-l vedeți în figura 7. Oricare ar fi dimensiunile la care vreți să faceți jucăria, țineți seamă ca raza cercului să fie de două ori mai mare decît înălțimea dreptunghiului ($R = 2a$), iar lungimea dreptunghiului b să fie egală cu circumferința cercului. Decupați apoi cu atenție și acoperiți cu poleială sau cu hîrtie colorată. Îndoiți marginile pe liniile c și lipiți-le sau prindeți-le cu ac și ață. În găurelele d, e, f, g puneți duzele rachetei (niște mici țevi de carton răsucite ca țigaretele). Agățătoarea pentru pom se prinde de vîrful rachetei.

„Vreți o mască pentru carnaval?"

Ea se poate executa cu mijloacele cele mai simple și la îndemînă: hîrtie sau carton. Pe o foaie de hîrtie mai groasă, sau pe o bucată de carton, desenați figura care o doriți. Decupați apoi avînd grijă să lăsați găuri pentru ochi, gură și nas. Prindeți panglicile pentru legătură, și masca este gata.

Vreți poate ca masca să aibă un nas proeminent? Tăiați separat din carton forma unui nas și lipiți-o de mască. Dacă vreți ca nasul să se miște, prindeți peste primul nas un al doilea tot din hîrtie, pe care îl lipiți numai la capete. Ori de cîte ori veți sufla, nasul se va pune în mișcare. Pentru ca masca să nu se mototolească, să fie frumoasă și rezistentă, se folosește vopsea din pap colorat. Acestea sînt măștile cele mai simple.

Mască și costum de astronaut

Iată acum un model de mască ceva mai complicat, totuși ușor de confecționat. Este o mască de astronaut.

Fig. 2

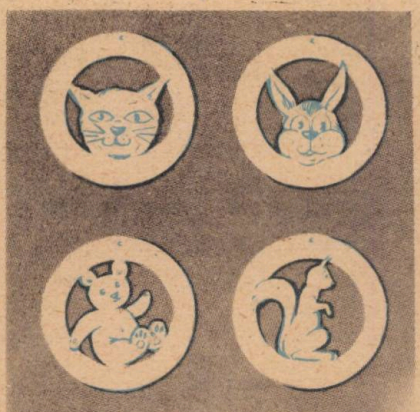

Fig. 1

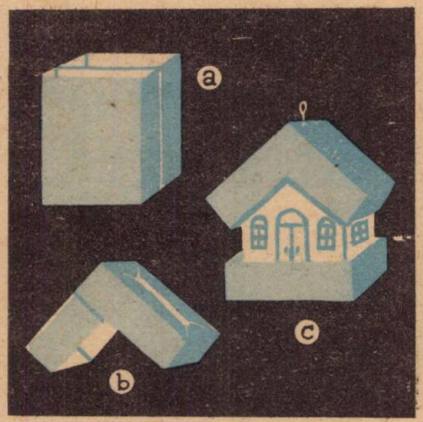

Fig. 3

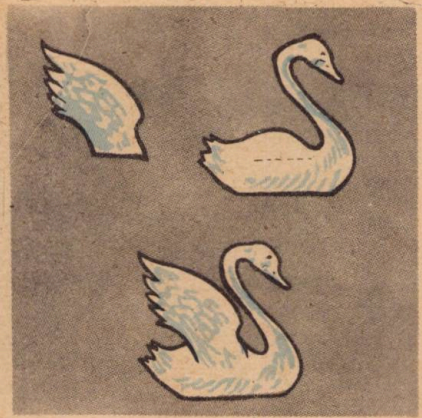

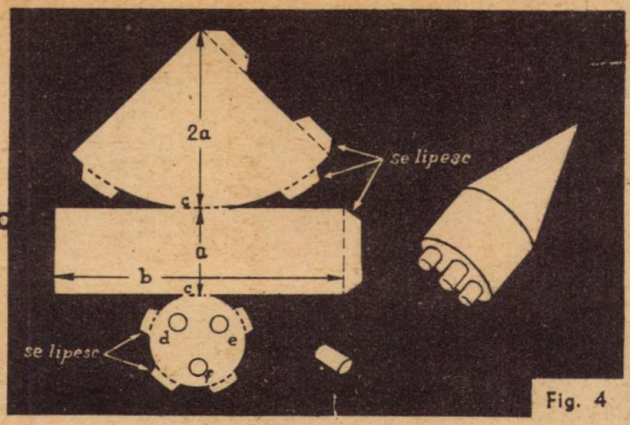

Fig. 4

Tăiați din carton nu prea gros o formă ca în fig. 5, formă care acoperă capul și fața. Viziera o faceți lipind o fișie de celofan. Vopsiți masca în albastru și folosiți celofanul de aceeași culoare.

După modelul din fig. 6 vă puteți confecționa și un costum de astronaut. Dintr-o bucată de saten negru sau orice alt material de culoare închisă, vă puteți face un halat lung care se lucrează foarte ușor (se cos pe margini două bucăți lăsîndu-se loc pentru mîneci și cap. Pe partea din față și din spate se prind stele decupate din hîrtie colorată, o lună și cîteva rachete.

Mînecile necesită o muncă mai dificilă. Ele se pot face din hîrtie creponată sau din carton subțire făcut armonică. Cînd sînt gata, le prindem de halat. Observați că acest costum are și un guler care acoperă tot gîtul. Acesta se poate face din carton după modelul din fig. 6. Gulerul se prinde la spate cu șnur.

Îmbrăcați costumul și masca și veți putea apărea la carnaval în chip de astronaut.

Nu uitați, costumele de carnaval, măștile nu trebuie să fie lucrate din cine știe ce materiale, ci să fie simple și pline de fantezie.

Pregătiți pap colorat

Luați puțină făină și amestecați cu apă rece pînă cînd obțineți un terci moale. Turnați după aceea apă fiartă, puțin cîte puțin, amestecînd tot timpul pînă cînd papul devine transparent și dens. Adăugați vopsea de acuarelă dizolvată în apă pînă cînd papul capătă culoarea dorită. Cu o pensulă lată întindeți pe mască, pe steluțe, pe jucării vopseaua astfel obținută. Obiectele vor căpăta o mai mare rezistență și vor fi mai frumoase.

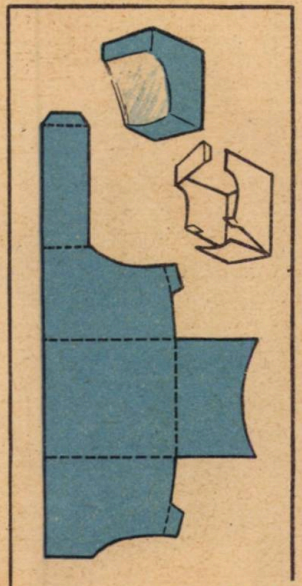
Fig. 5

Fig. 6

iarna

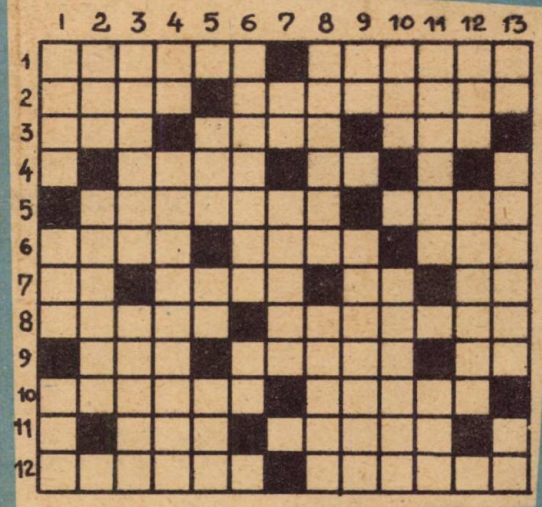

ORIZONTAL:

1) Joacă preferată a copiilor pe timpul iernii — Important complex pentru sporturile de iarnă în apropiere de Orașul Stalin; 2) Zăpadă — Sunetul lor argintiu face mai veselă plimbarea cu sania; 3) Nuia groasă — Iarna copiii o transformă în derdeluș — Din nou zăpadă; 4) Jilav — Cele de iarnă sînt mai scurte (sing.); 5) A se înzăpezi, a se acoperi cu zăpadă — Fundament; 6) Așa cum e porcul — Plantă cu flori albe și galbene — Dogoarea focului din vatră; 7) Elena Oprea — Personaj din romanul „Steaguri pe turnuri" de A.S. Makarenko — Nu e ger, dar totuși înțeapă — Pavel Ulpescu; 8) Însoțește voia bună în joaca de pe derdeluș — Trage voinicește sania cu zurgălăi; 9) Proverbul spune că gospodarul prevăzător și-l face iarna — „Toată vara a cîntat, și-acum vine la furnică să îi deie de mîncat" — Îndemn cabalin; 10) Cu ajutorul lor zbori ca vîntul pe oglinda gheții — Nume dat firelor de cînepă rămase între dinții dărăcului după scoaterea fuiorului; 11) Rîu în U.R.S.S. — Iarna aspră de care ne vorbește poetul Ovidiu în „Tristele"; 12) Punte aruncată de ger peste ape și teren pentru hochei — ... cetății de zăpadă (joc pionieresc de iarnă).

VERTICAL:

1) Încălzește casa în zilele friguroase de iarnă — Frig strașnic — Cal cu pete mari albe; 2) Interjecție — Sanie trasă de trei cai; 3) Se îmbracă iarna în sclipitoare mantie albă — Cu foamea potolită (pl.); 4) Spetează la războiul de țesut — Bunul unchiaș ce vine de Anul Nou încărcat cu daruri; 5) Auxiliar al viitorului — Radu Tudose — Nerod; 6) Reduceri, micșorări — Început de ger; 7) Bile! — Floare acvatică cu flori albe și galbene; 8) De exemplu, „Iarna pe uliță" de G. Coșbuc — A se hazarda; 9) Operă — Troienit; 10) Nume masculin — Ca la 9 orizontal: gospodarul și-o face iarna; 11) Într-un cuvînt: Sanie cu zurgălăi — Pachet; 12) Unchi (prescurtat) — Cu albul ei strălucitor acoperă iarna întreaga fire; 13) Posezi — Ce ne-aduce Moș Gerilă? — Ion Leoveanu.

S-aurim paharele.
Şi mai scoateţi din cuptor
Cozonacii rumeiori,
Că le place dumnealor
Cît îi vezi de mărişori.
Să mai scoateţi colăcei
Pentru cei mai mititei,
S-aibă ce gusta şi ei...
La o mie zile-muncă
Cîte-ai scrise-n carneţel,
Poţi să dai acum poruncă
Să ne frigă şi-un purcel.

Ia mai ziceţi, măi, din bici,
Din buhai şi din tilinci.

Cine e-n gospodărie
Poate să-şi înfăptuiască
Orice vis cu bucurie
Dacă ştie să muncească.
Şi-acum, gazdă luminoasă,
Noi o să-ţi plecăm din casă
Drept să spunem, am mai sta
Pîn'la anul ţi-am ura.
Dar ne-aşteaptă cu uratul
Şi-alţi colectivişti, tot satul.

URARE

Aho, aho, copii şi fraţi,
Staţi puţin şi nu mînaţi
Şi pe mine m-ascultaţi.
Nu mai chinuiţi buhaiul,
Nu mai zăngăniţi vătraiul,
Numai voi, ăi mititei,
Să sunaţi din clopoţei,
Că ne-aşteaptă gazde ici
Cu trei roate de covrigi
Spînzurate pe uluci
Şi cu trei căciuli de nuci
Şi-n cerdac cu un butoi
(Asta nu e pentru noi...)
Şi-un răţoi (ori pui de barză?)
Căţărat pe munţi de varză,
Şi-o plăcintă de dovleac,
Să mănînci din ea un veac.

Mînaţi, măi,
Hăăăi, hăi!

Să urăm că gospodarul
Are plin cu grîu hambarul,
Şi-a făcut ăst an în luncă
Vreo trei sute zile-muncă.
Să cîntăm într-o colindă —
Becul scînteind în grindă.
Hei, voi, ţîncii, mititeii,
Amuţit-au clopoţeii?
Şi plesniţi din bici, flăcăi,
Să urăm prin munţi şi văi,
Să urăm la fiecare,
Că e colectiva mare.
Umpleţi traistele cu nuci
Şi colaci muiaţi în miere,
Şi-n cămăşi să puneţi mere.
Trageţi în zăpadă brazde,
La mulţi ani, iubite gazde...

Mînaţi, măi,
Hăăăi, hăi!

PLUGUŞORUL
tinerilor colectivişti

Aho, aho, copii şi fraţi,
Staţi puţin şi nu mînaţi,
Lîngă plug v-alăturaţi
Şi cuvîntul mi-ascultaţi:
Am pornit cu plug de lemn
Pe la case colindatul
Ca-n urare să însemn
Cum ara odată satul!
Plugu-aşa cum îl vedeţi,
Plin de praf, l-am scos cu greu,
Cu o ceată de băieţi,
Chiar acum de la muzeu.
Paznicul n-a vrut să-l dea,
Că zicea
Că-l păstrează şi-n prezent
În muzeu ca „docoment".
Paznicul ne-a criticat
Şi ne-a tras şi de urechi
Că pornim la colindat
Cu unelte-aşa de vechi!
Noi i-am zis că un tractor
Nu încape în pridvor
Şi de-aceea şi-n prezent
Ne mai folosim şi noi
Tot de vechiul „docoment".

Ia mai ziceţi, măi, din bici
Din buhai şi din tilinci.

Şi-acum, gazdă luminoasă,
Fiindcă ţi-am intrat în casă,
Scoală, scoală fetele,
Să ne-aşeze mesele.
Una să dea fuga-n cramă
Să ne-aducă-o damigeană
Cu vinuţ ca soarele

Noi colinda o gătăm,
Şi la gazde o-nchinăm.
O-nchinăm cu sănătate
Şi cu belşug de bucate.

Ia mai ziceţi, măi din bici,
Din buhai şi din tilinci!

O sanie trotinetă

. Vreţi să folosiţi trotineta şi pe timp de iarnă? Priviţi cu atenţie imaginea de mai sus, precum şi schemele arătate în ea şi construiţi-vă şi voi una la fel.

(Din „Iunîi tehnik" nr. 1 din 1957)

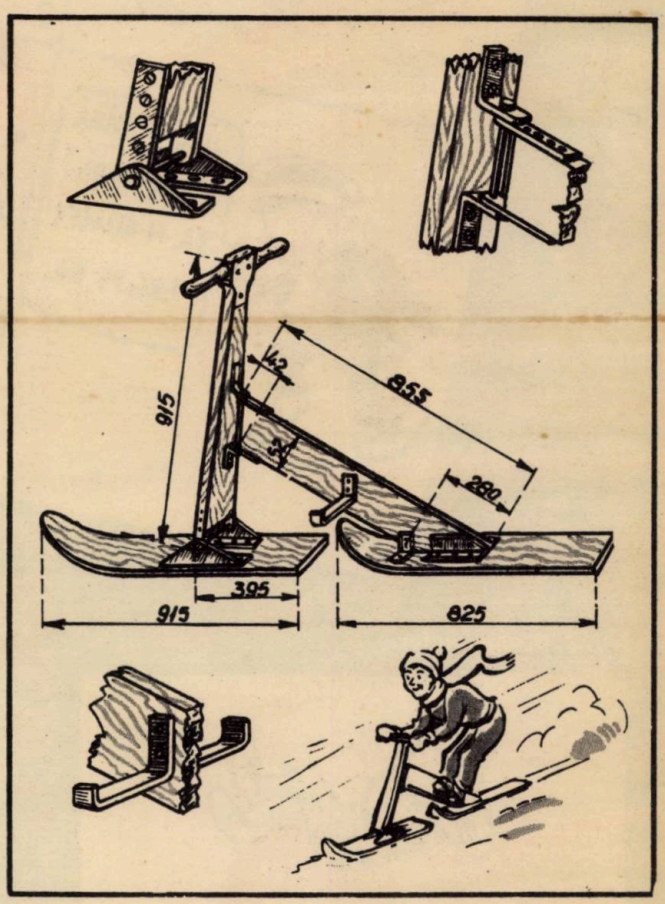

AŢI AFLAT? a apărut

magazin

PENTRU PIONIERI ŞI ŞCOLARI

160 de pagini bogat ilustrate cuprinzînd:

• POVESTIRI • SCENETE • POEZII • NOTE DE DRUM • REPORTAJE • ŞTIINŢĂ ŞI TEHNICĂ PENTRU COPII • UMOR • CONSTRUCŢII • JOCURI DE CUVINTE •

De vînzare la toate debitele O.C.L. şi la cooperativele săteşti

Preţul unui exemplar 7 lei

Lei 2,50

UMOR

de BURSCHI

După prima victorie...

...nu te culca pe glorie

— Ce să-i faci! Și la bătrînețe mai ai de învățat

BURSCHI 60